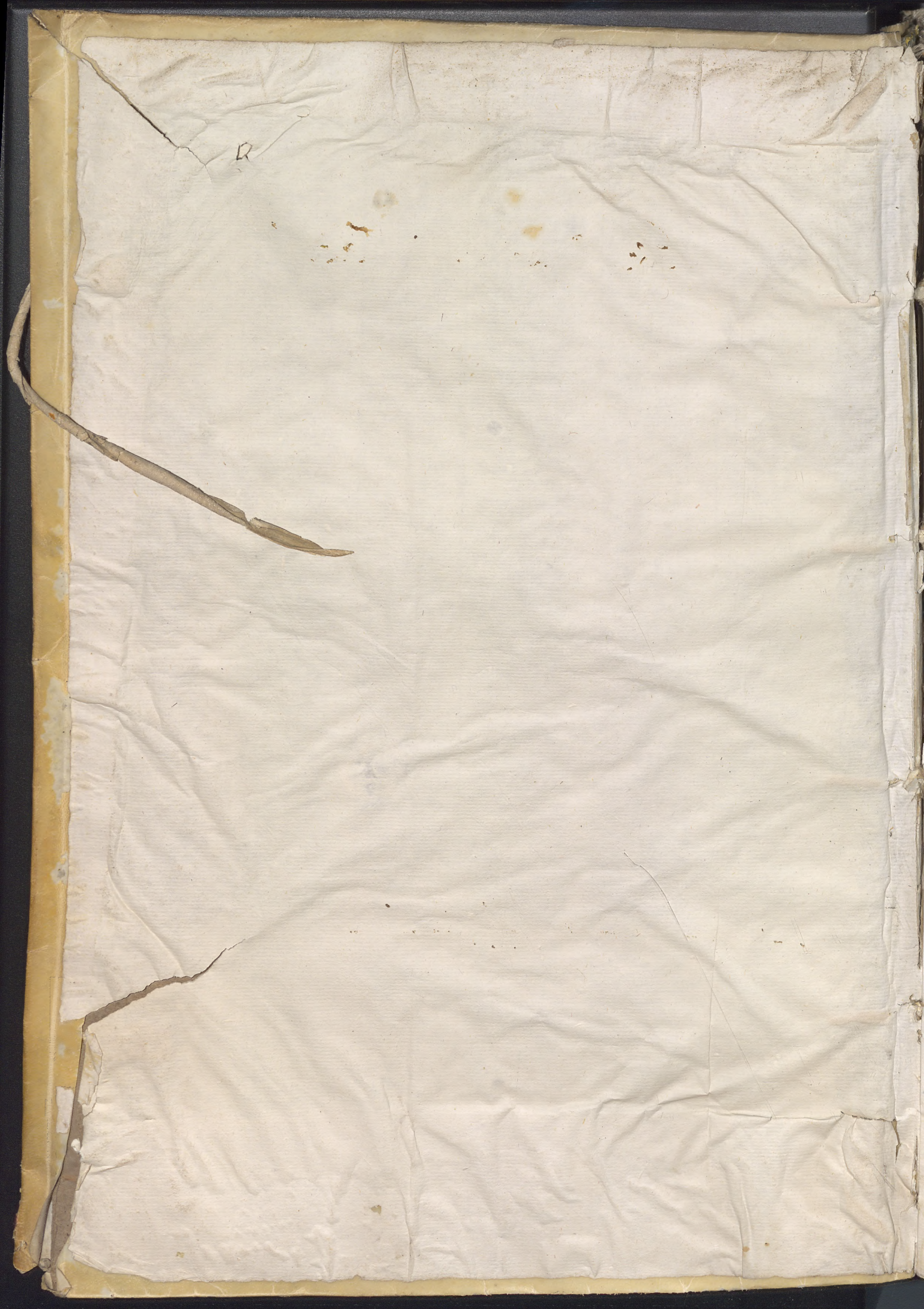

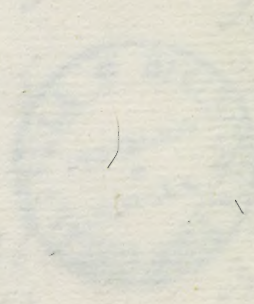
E. 12. TF

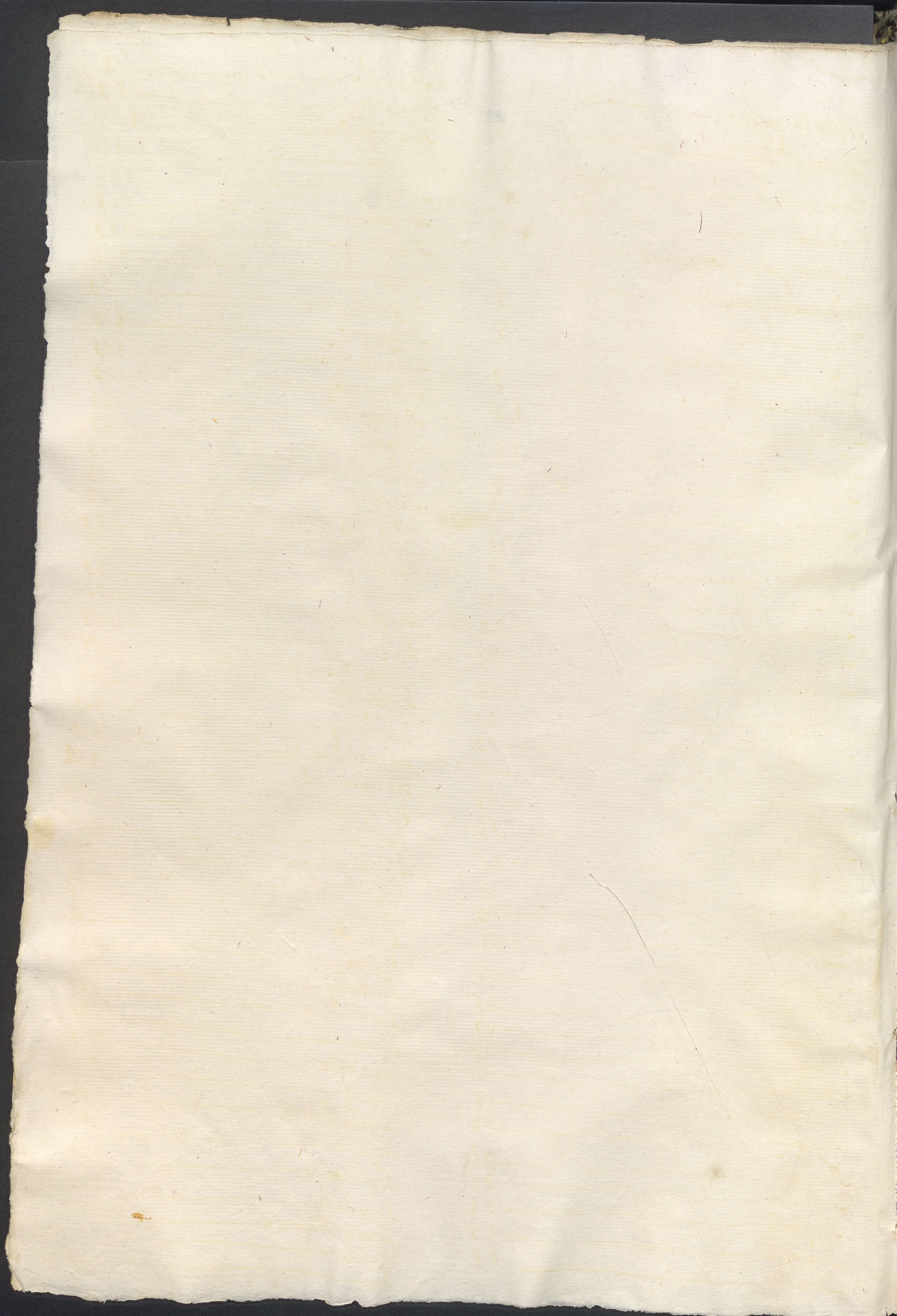
Est. 2. de Ms. Tab. I.

~~Est. 12. Tab. I.~~

Ammonia	1
Ammonia	2
Ammonia	3
Ammonia	4
Ammonia	5
Ammonia	6
Ammonia	7
Ammonia	8
Ammonia	9
Ammonia	10
Ammonia	11
Ammonia	12
Ammonia	13
Ammonia	14
Ammonia	15
Ammonia	16
Ammonia	17
Ammonia	18
Ammonia	19
Ammonia	20
Ammonia	21
Ammonia	22
Ammonia	23
Ammonia	24
Ammonia	25
Ammonia	26
Ammonia	27
Ammonia	28
Ammonia	29
Ammonia	30
Ammonia	31
Ammonia	32
Ammonia	33
Ammonia	34
Ammonia	35
Ammonia	36
Ammonia	37
Ammonia	38
Ammonia	39
Ammonia	40
Ammonia	41
Ammonia	42
Ammonia	43
Ammonia	44
Ammonia	45
Ammonia	46
Ammonia	47
Ammonia	48
Ammonia	49
Ammonia	50

Ammonia	1
Ammonia	2
Ammonia	3
Ammonia	4
Ammonia	5
Ammonia	6
Ammonia	7
Ammonia	8
Ammonia	9
Ammonia	10
Ammonia	11
Ammonia	12
Ammonia	13
Ammonia	14
Ammonia	15
Ammonia	16
Ammonia	17
Ammonia	18
Ammonia	19
Ammonia	20
Ammonia	21
Ammonia	22
Ammonia	23
Ammonia	24
Ammonia	25
Ammonia	26
Ammonia	27
Ammonia	28
Ammonia	29
Ammonia	30
Ammonia	31
Ammonia	32
Ammonia	33
Ammonia	34
Ammonia	35
Ammonia	36
Ammonia	37
Ammonia	38
Ammonia	39
Ammonia	40
Ammonia	41
Ammonia	42
Ammonia	43
Ammonia	44
Ammonia	45
Ammonia	46
Ammonia	47
Ammonia	48
Ammonia	49
Ammonia	50

Vactantia quid sit	1
Vactare q. licet	3
Vdem quid sit.	3
Vponcum	5
Veiunium quid, et quodplex sit	6
Vignorantia quodplex sit	7
Vmagines sacre	8
Vmonediarum ad successionem	9
Vmunitas ecclesiastica	13
Vmpedimentum	13
Vmpense	15
Vmposibilitas	ibid
Vncapax	16
Vncendium	17
Vncertitudo	18
Vncestus	20
Vncidentia	22
Vncontinenti	23
Vndefinita	24
Vndictum	25
Vndictum	29
Vndotatio	31
Vndulgentia	33
Vndulum	34
Vndustria	36
Vndut	38
Vnfamia	39
Vnfans	41
Vnfirmitas	43
Vnfibatio	45
Vnfimicus	47
Vnfum	49
Vnfuxia	51
Vndue dicitur	61
Vnquisitio	63
Vnignia	71
Vnsinuatio	73
Vnspiratio	74
Vnsstantia	75
Vnsistor	81

Vnsistor	85
Vnsstrumentum	89
Vntegra de q. dicitur	109
Vntentio	111
Vnterdictum	113
Vnteresse	115
Vnterion	119
Vnterpellatio	121
Vnterpolatio	123
Vnterpretatio	125
Vnterrogatoria	127
Vnterrogatorium	129
Vnterrogatio	131
Vnterrogatio	133
Vnterrogatio	135
Vnterrogatio	137
Vnterrogatio	139
Vnterrogatio	149
Vnterrogatio	151
Vnterrogatio	155
Vnterrogatio	157
Vnterrogatio	163
Vnterrogatio	165
Vnterrogatio	203
Vnterrogatio	207
Vnterrogatio	219
Vnterrogatio	221
Vnterrogatio	223
Vnterrogatio	223
Vnterrogatio	223
Vnterrogatio	231
Vnterrogatio	233
Vnterrogatio	235
Vnterrogatio	237
Vnterrogatio	239
Vnterrogatio	241
Vnterrogatio	243
Vnterrogatio	245
Vnterrogatio	247
Vnterrogatio	249
Vnterrogatio	251
Vnterrogatio	251
Vnterrogatio	281
Vnterrogatio	283
Vnterrogatio	291
Vnterrogatio	295
Vnterrogatio	297
Vnterrogatio	299
Vnterrogatio	305

Leuca	310
Libellus	311
Leberatio	313
Sibertas	315
Sibi	317
Siculator	328
Simulatio	325
Sins a	327
Siquidatio	329
Sitis	331
Sideris Reguini	333
Sitigas	335
Singula Res	337
Locatio	339
Socuptor	341
Locus	343
Suorum	351
Lachryosa	353
Sudus, et Susus	355

M.

Magister	357
Majoratus	358
Major pars	377
Mala fides	379
Malum	380
Maleficium	381
Mandans alteri	382
Mandatum	385
Manutensio	392
Marchiones	396
Maritus	397
Masculus	406
Mater	407
Matricula	415
Matrimonium	416
Medium	437

Medicus	438
Melioramenta	441
Melioratio	447
Memoriales	459
Mendax	461
Mensis	463
Mensura	464
Mentio	465
Mercator	466
Meres	469
Meretrix	470
Mesta	471
Metus	473
Miles	480
Ming	485
Minor	487
Miracula	513
Misa	514
Miserabilis	519
Misus	520
Mixtura	521
Mobilia	522
Modicum	523
Modus	524
Molendina	526
Momentum	529
Monachus	330
Monasterium	545
Moneta	545
Moratoria	551
Monialis	556
Mora	557
Morbus	565
Mores	571
Mors	573

Mortificencia	581
Motus Pij. V.	583
Mulier	585
Mulcta	603
Muros	605
Musica	607
Mutus	611
Mutuum	611

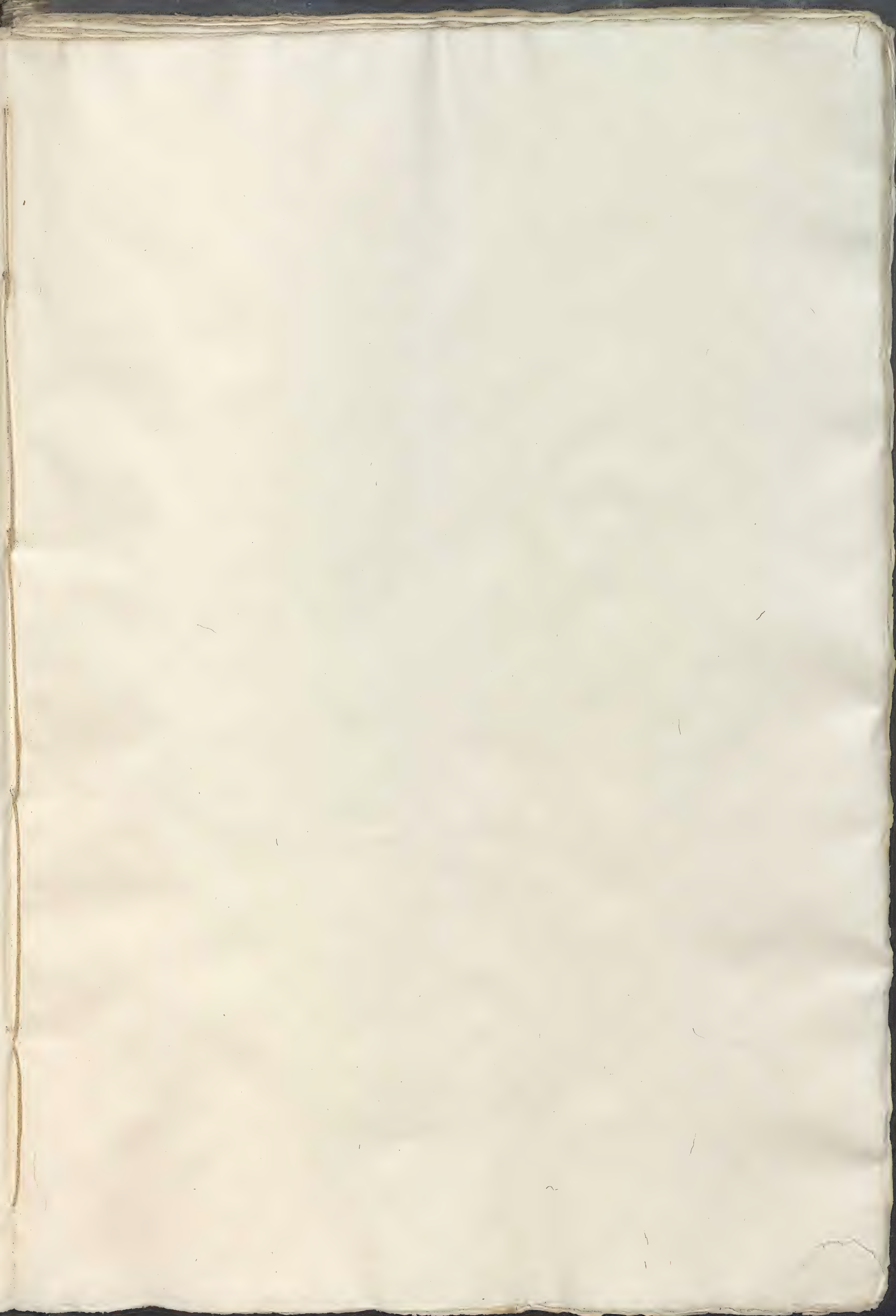
N

Narrativa	615
Natalia	617
Nationes	619
Natura	621
Naturalis	623
Necessitas	625
Negativa	627
Negligentia	629
Negotium	631
Nepos	633
Niger	637
Nobilitas	638
Nocte verificatur	647
Nomen	649
Nomina	651
Nominatio	653
Nominatores	655
Notarius	657
Notificatio	659
Notorium	661
Notatio	663
Nous operis nuntiatio	667
Novitas	669
Novitius	671
Nox	675
Noxalis	677
Nulitas	679

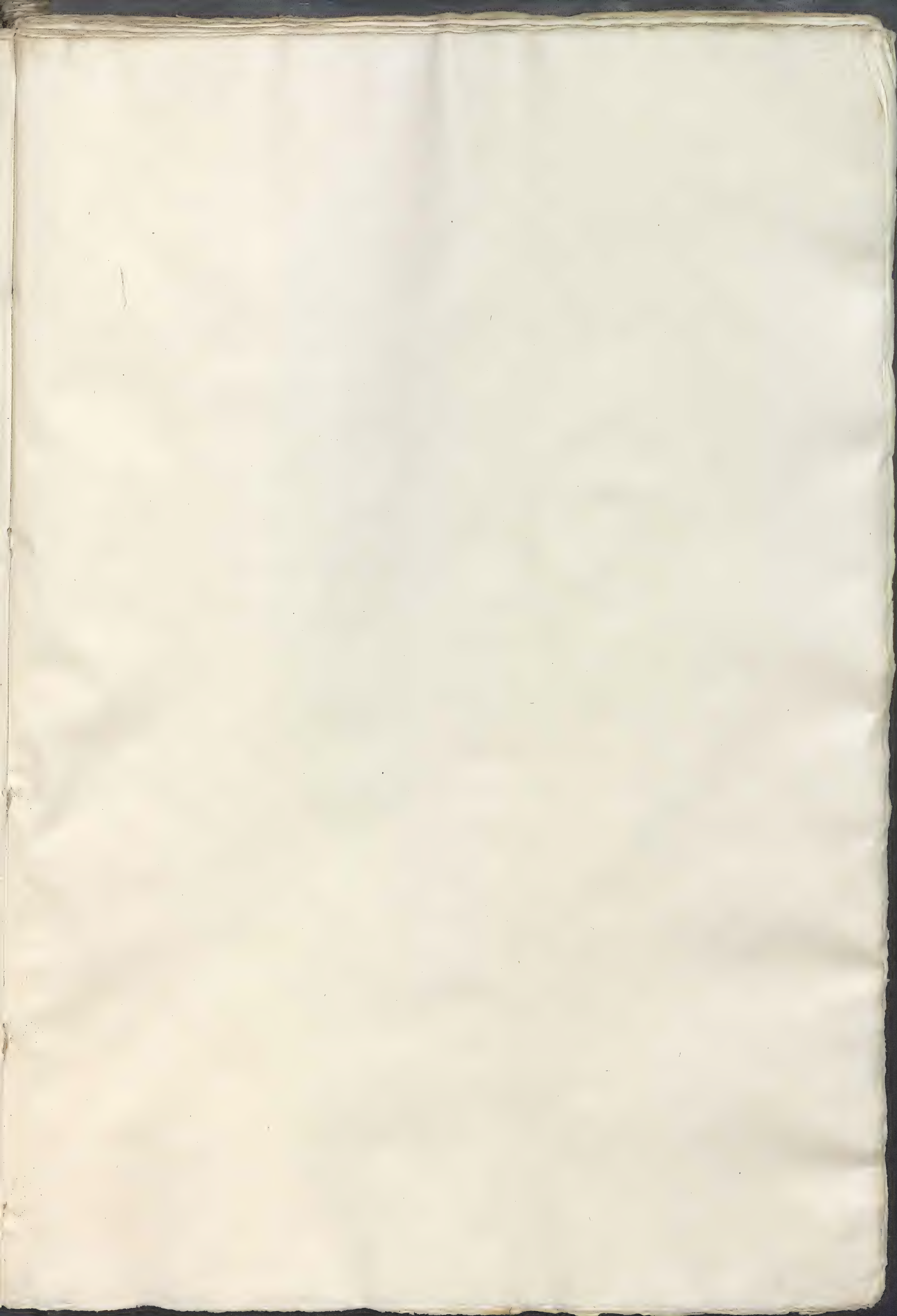
Numeratio	685
Numerus	687
Nundine	689
Nuptie	691
Nutrices	693

O

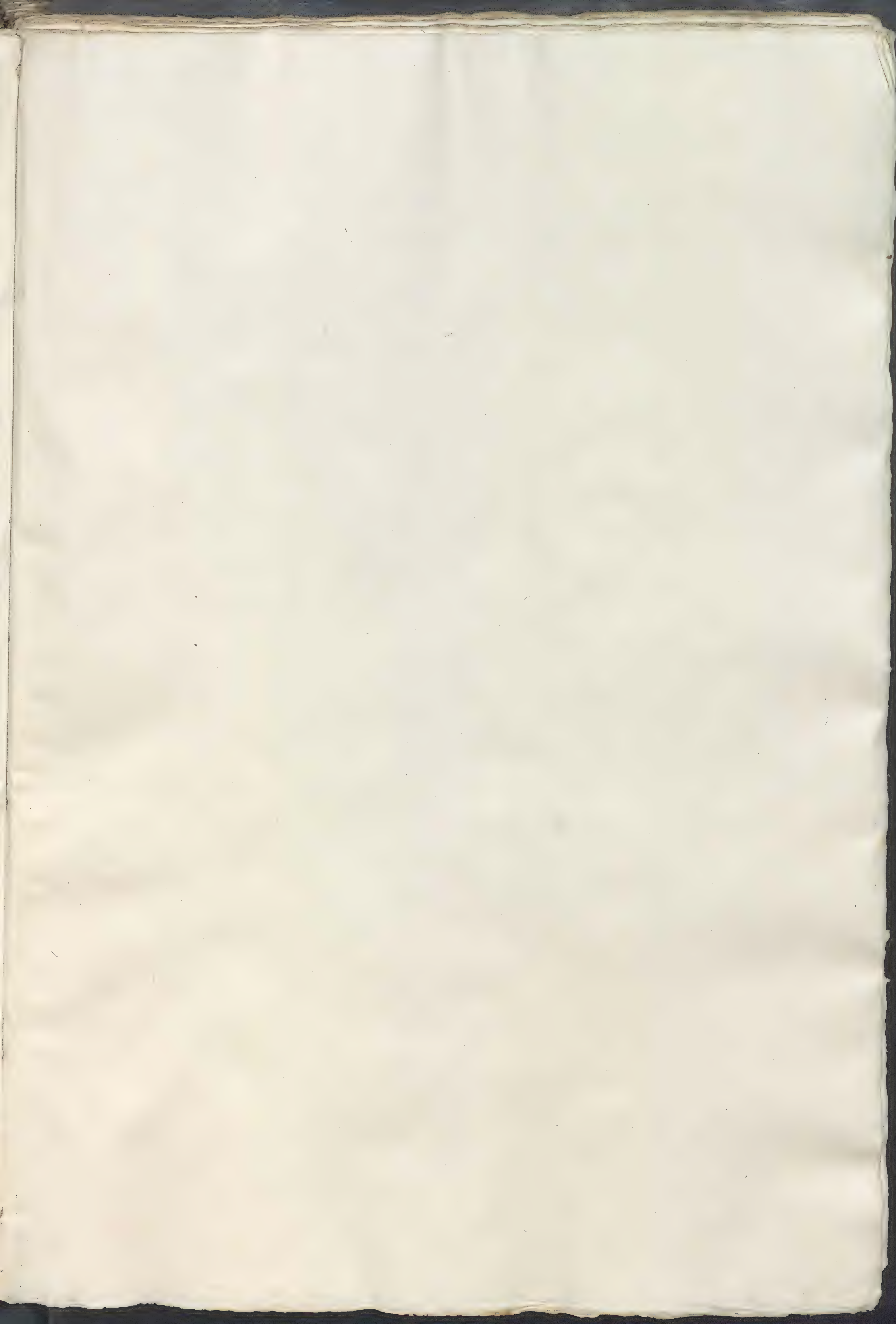
Obedientia	697
Oblatio et oblati	699
Obligatio	703
Oblivio	709
Obreptio	711
Obscuritas	713
Observantia	715
Obstructiones	717
Oeconomus	719
offerendi ius	721
Officialis	723
Onus	737
Operarius	739
Opinio	741
Oppositio	743
Optio	749
Opus	751
Oratoria	753
ordinandus	755
ordinationes	759
ordo	761
origo	764
Oriundus	765

Iactantia proprie dicitur quando aliquis se extollit dicendo se
se id quod est supra se. ita definit D. Thomas qui sequitur Alu-
ricius a Dorate in dictionar. verb. iactantia ubi ad est pec-
catus mortalis quando resultat de charitate dei vel pro-
prie que in eis dicitur.

Hec iactantia quoad ius civile, et canonicum attinet, vel
sit errore, vel malignitate, et in utroque casu periculum est.
Si enim quis iactat se de iure suo in re quod alius vel possidet
vel sperat habere, potest ille alter petere ut pbeat et in defe-
ctum ei silentii imponat Castillo lib. 5. cap. 23 §. 14 ve-
l alio consult. 184 et ex leg. difamari cod. de ingen. et ma-
nam. ubi D. leg. 46. tit. 2 part. 3. de qq. Menab. cons. 1072
n. 19 et 20 Mohr. de primog. lib. 3 cap. 14. Cobar. lib. 1. var. cap.
18. n. 3 ver. erit autem opere probum Emet. lib. 3. var. cap. 1. n.
98 ubi Hyllon Paz in praxi ad fin. operis tom. 3. cap. 7 §. 1. Boerio
desii. 252 sarmiento lib. 1. select. cap. 2. n. 13. et lib. 7 cap. 6. n.
4 = et quod hoc remedium spectat non solum deus qui potest directo age-
re deus qui ubi beneficio d. leg. difamari, sed etiam deus qui
potest indirekte libet non directo sed per actionem deducendo ius suum
Decian. lib. 2. n. 5. lib. 5. Larrea desii. 38 p. totus Cancen lib. 3
cap. 1. n. 34. Cenedu in collectan. ad cap. cum super questione
de dition. prebend. n. 3. fol. 114 ubi quod habet locum.

*Nota quod iactantia iudicis non potest regulariter intentari de posside-
ntes, quod de dote futuro non cognovit iudex, quod limitat rusticus
modi. l. §. possidetis maioratus vel prohereditatis dissipat. c. §. de
iactat ad bona sunt iura Guier. cons. 13 a prius et p. omnibus
Fontanel. de pact. rup. clausul. 4 glo. 7. p. 5. a n. 27*

Si vero iactantia fuerit ex malignitate, veluti si aliquis iacta-
tur seu glorietur de licet dominie, virgine, corruptione etc. magis
proprie habet locum d. leg. difamari et notat Emet. d. tom. 3 cap. 1.
n. 18. et ex verbis istius legis patet, nam difamatio illa fit
super causa status, et ideo casu iactatio ista est punibilis ex
cap. quod sit grave de exco. p. 1. ubi iubet Pontifex clericum
ab officio et beneficio suspendi eo quod falso ex ma iudicium glori-
atus est se carnaliter cognovisse virginem, ideo deinde nuptiarum de
quo Menoch. de arbit. casu 331 ubi quod iactatio de licet est inordinata

ad torpura, et quod ipsa sola iactantia per se est punibilis et alia
de materia Hyllon ad Emet d. tom. 3. cap. 1. n. 12.

Coram quo autem iudice sit hoc remedium difamationis per puniendum
publiat, et debet periri coram iudice difamati, et non amantibus
ut iactantia tenet Panorm. in cap. si quis de clericis n. 2 de
foro p. per. Cobar. lib. 1. var. cap. 18. n. 4. et 5. Eregor. in Reg.
46. tit. 2. part. 3. glo. 3. verbo affuer del lugar ita in pra-
xi tom. 3. d. cap. 9. §. 1. n. 4. Ita est secundum eum quod difamatus
est reus provocatus et est ipsius fori sequendus. = Dicitur tamen
immo quod in foro iactantis tenet capite de desii. 115 tom. 2 ubi
de materia Martia voto 98 ubi quod iudex competeret ille
qui futurus est iudex cause principalis.

2

Iactare bona, aut iure suo abutere nemini licet imò verius pu-
niendu vide verb. Admistrator et iactare sua nemo
presumit valens. Dicit. 73. n. 19. et Dicit. 137. n. 105. et Dicit. 189
n. 4. Carleval de iudic. tom. 3. Dicit. 23. n. 43.

Idem ne qd e simile leg. qd nervi ff. de positi leg. mercis ape-
latione ff. de verb. sig. Cuthilo lib. 4. cap. 59. n. 70. vers. 2. q. 16.
huc Eutier. lib. 2. pact. quest. 176. n. 4. latulmé Casarodur
intopiciis legalibus loco a simili n. 1. argue ad 2. que refert
Fontanel. de pact. nupt. clausul. 4. glos. 12. n. 77.

Idez in re, et idez in substantia, idez in iure debet censi et
de uno ad aliud recte argumentat sequa in repetitione
leg. unus ex familia collig. 6 ff. de legat. 2.

Idemitas regularit non presumit nisi ppter late Mascardo
de pbat. Tclus. 874. n. 11. et ideo idemitas bonorum maiora
hu prius est pbanda et fidei commissarius ea sequat

Fundans se in idemitate debet eam pbare leg
si in re, in fine ff. de rei vindic. leg. 1. §. si quis argen tron
ff. de positi Bart. in leg. 1. n. 3. Cod. si unus ex plurib. apcl.
Merochi. lib. 6. pres. 15 n. 1. et 25. Mascard. D. Tclus. 874 n. 11.
Alex. ludou. de iur. 135. n. 5.

Idemitas pbatu duabus demonstrationibus Bart. Est receptus
in leg. demonstratio n. 14. ff. de Ddit. et demost. et pcedere
affirmat. n. 15 etia si adit deformitas in uno ex 2 pibus, et
pbat amico teste euz admistrati Alex. ludou. de iur. 102. n. 50
et Beltraminus n. 9. Farinae. de testib. quest. 63. n. 35. Mantica
de iur. 325. n. 4. et qd idemitas pbatu leuioribus pbatonibus se-
rafin de iur. 1202. n. 3. Beltraminus ibi supra = limitat Alex
Dicit. 72. n. 8. vol. 5. q. 1. in instrumento vinctu fundu cuascor
demonstrationibus assignatus, q. si due soluz duarunt non pba-
tur idemitas idez tenet Mascard. Tclus. 875. n. 4. Tiscu. practi.
lib. 1. Tclus. 4 n. 8. = si tamen in instrumento fuerint posite
due demonstrationes vel 2 finia, illa demonstratio finiam
sufficit ad pbatonem idemitati licet postea ru mutauerit
formaz cultuz antiqua et effecta fuerit ryluona, q. in pbi
que tempore mutant n. reliquid ru olim erat tali q. et
hodie, sed potius psumit mutatio sorin. Dicit. 54. n. 20. vol.
4. et Dicit. 56. n. 5. vol. 5. Woland. Dicit. 67 n. 16. vol. 2. et illam
ratio psumit et euz Valdo, Corneo, Craueta, Quino, Barili.

et Sorino tenet Postand. ubi supra n. 11 = et q^{da} antiquitate
temporū spūia mutant requirit qd testes se ponant de mutati-
ōe Gratian. digest. 988 lib. 5. Marci cot. lib. 1. nar. cap. 12 p. 107.

¹ Idemitas rei quomodo pbat latus Marcand. de pbat. tom. 2 velut.
874 cum duab. reg. Farin. tom. 4. civil. decii. 176. n. 9. et 506. n. 3.
et 457 n. 1. et 295 n. 9. et 181. n. 6 Alex. ludu. decii. 172. n. 6 ubi
qd pbat leuoribus pbatōibus, et etia inditij et victurij et det.
11. 455. n. 9. et 578 n. 7 iterū Marcand. dict. velut. 874. n. 6. qd
sufficiant due demonstrationes Farin. decii. 295. Alexand. ludu.
decii. 578. n. 4

² Idemitas bonorū pbari n̄ potest nisi p testes habentes noticiā an-
tiqui et moderni spūibus Aimon vil. 84. n. 7. Nata vil. 285. n.
11. et sufficit pbari p duos spūes Postand. vil. 67. n. 15. vol. 1. = et
psumit idemitas ubi qualitates rei ueniunt Aimon vil.
149. n. 5. et vil. 198. n. 2 = et idemitas psonarū pbari deest
p nomen et cognomey Aimon vil. 169. n. 4. Nata vil. 97. n. 16.
vil. 135. n. 4. idemitas debiti arguit ex idemitate causę et
psonarū Aimon vil. 245. n. 4. et idemitas rerū vel psonę
arguit ex nomine cuius duabus alijs accidentibus agniti Bart.
in leg. de mon. ratio falsa quest. 7. de 98. et demon. nota p Sera-
pin. decii. 23. lib. 1.

³ Idemitas psonę n̄ pbat nisi nomine et duabus demonstrationibus
Jesui vil. 13 n. 6. Cabret vil. 198. n. 4. Gramat. vil. 141. n. 17. lu-
ndu. decii. 55. n. 4. Pereg. de fidei iur. art. 43. n. 46. Tamez qd alius
eiusdey nominis n̄ pbat idemitas soluz nomine Marcand. velut.
873. n. 11. et de 875. et ad error in cognominē vel officio n̄ im-
pediat idemitatey leg. pen. ff. de reb. dubij. leg. 13. lib. 3. part. 6.
Noquerot alleg. 25. n. 311. vide verb. instrumentū n. et
verbū nomen n.

⁴ Idemitas scripturę n̄ pbat ex eo qd testes dicant se uidisse
subscribere debitorē aut facere eū, q^{da} tantū ex eo semiplena
pbatō orit Bart. in leg. ad ii. tractu. n. 6. cor. de fide instrum.
et ē rās q^a pōt decipi et potest alia adduci nisi ipri testes sub-
scripserint ita Copiose lard. decii. 137. n. 6

⁵ Idemitas corporū bonorū psonarū in scriptura fundationi
defuncti est. ubi pbat q^{da} successores dicto loco non uiderant et

et postea abijfarent supra dicta bona p successores illius defun-
cti possent tenere et possidere Bart. Nata. velut. et abijfela-
tō a Cavale. decii. 41. n. 10 p. 2 Marcand. de 778. n. 43.

⁶ Idemitas pecunie q^{da} et quomodo pbat victurij et inditij vbi
de Gratian. digest. 955. lib. 5.

2
I donec ubi sufficiat nominare et eligere relicto magis
idoneo Farin. in posth. tom. 1. de iur. Gl. p. 101.

5
Ieiunium duplex est scilicet naturale unum, ecclesiasticum aliud:
natura est abstinencia a quocunque genere rei quod ex sumit, siue
per modum cibi et potus, siue per modum medicine, et hoc ieiunium
requiritur ad eucharistie sumptionem tenet post plures sanctos
in summa theologia. disp. 51. n. 1. ubi quod a tempore Apostolorum
observatur in ecclesia et nihil quod tamen minima pars eius
nisi per modum salutis aut respiracionis sumat

Desunt autem extat in cap. sacramenta altaris de decretis.
dist. 1. quod in ieiunio accipiat corpus domini nostri Iesu Christi in die
corporis, quo carne divine celebrat annversarij: quod dicitur
illo die permittit. sed res hoc caput correptum est per desue-
tudinem tenet ibi glossa. verb. excepto et div. Thom. 4. sent.
dist. 8. q. 2. art. 4. Enriques Augusti. in sum. sect. 18 q. 10
ubi etiam Arnulphus refert.

2
Ieiunium ecclesiasticum est abstinencia voluntaria a cibo iuxta
ecclesie ritum ut definit Ioan. Lanchet. 8. disp. 51. n. 2. et hoc nun-
quam fieri debet die dominico, quod taliter facientes non videntur esse
Catholici cap. sacerdos 26. q. 1. = de creatura ieiunij est semel tan-
tum prandere in die, sed licet ieiunantibus etiam infra ritum
sententuliz siue potus cerchum sumere, quod vocamus cotationem
facere dummodo fiat moderate ex quo cenedus in collecta
ad cap. quadragesima de decretis. dist. 5. fol. 75. n. 2. pte. 1.
refertur Medinas dicentem, quod qui post in vigilia Nativitatis
domini cotationem sumere cum varij fructibus etiam immoderate
et notat etiam quod cotationem mane sumere, et prandium diffe-
rre in vespertinum tempus non licet nisi causa medicine de
vitalitatis depletionis vel necessitati fiat. sed dicitur de desue-
tudine affirmant multi vide per resolutionem Enriques Augusti
in sum. parva sect. 16. q. 5.

Ieiunare tenent utriusque sexus fideles ante 21. annum
duplex Censura q. 134. Barb. de etate anno 21. q. 2. ubi quod
extendit etiam ad religiosos post professionem ultra ea ieiunia
quibus tenent voto aut distinctione religionis. = adde quod
etiam excusant sexagenarii ut idem Barb. anno 60. q. 2. et

et ibi anno 14 qd mulieres excusant post quinquagesimum
annus qd nota

Ieiunare potest filius p patre ex eo qd una caro et psona sint
secundum aliquos, sed falsum e ut aduertit fontanella de
pactis nuptii claus. 4. glor. 7. pte 1. n. 63. sequitur Hermo.
in leg. 2. tit. 5. part. 5. glor. 2. n. 5. vide verb. Pater n. 4

Ieiunium locale vel abstinencia a carnibus n ligat transuen-
tibus licet p viduam de tinentia dicit in leg. 1. tit. 6. lib. 1.
recop glor. 2. n. 15

Ignorantia triplex e alia inuincibili seu insupera-
bilis, alia supina seu crassa alia de nique iusta seu plabili;
inuincibilis seu superabilis e, que humana industria superari
seu repelli n potest, et hec excusat omnino ignorantes, qd qd n sit
in sua potestate neque in suis viribus id intelligere qd inuinci-
biliter ignorat neque erat ignorando neque desinquit ideo me-
rito excusatur Farin. de i. 36. post. l. m. 2. conc. crim. ubi has
ponit definitiones.

Ignorantia supina seu crassa e nescire id ad quod scire debet
hec autem n excusat qd hec ignorantia culpe pparat leg. late
culpe ff. de v. d. leg. qd noua ff. de positi. leg. nec iurini ff.
de iur. et fact. ignor. itaque n excusat cap. ad apostolica de
cleric. excom. mimit. Farin. de i. 36. n. 3

Ignorantia iusta seu plabilis excusat glor. in cap. ab excomu-
nicato verb. de facto suo de reuorip. Bart. in leg. 1. 5. cap. ff.
de reuorip. Manil. tit. 107 et alij a Farin. ubi supra. n. 5. ubi
qd alienatio vis p fribile alienari iustitinet ppter iustas, hoc
e ppter plabiles et rationabiles ignorantias, et qd ignorantia
iusta excuset exigit ad restrictionem vide Manil. tit. 1. var.
cap. 16 ubi quibus debeat esse.

Ignorantia nulla dicitur nec ee pot ubi e lex, qd qd lege n ignorat
lex enim e lex et vna de iur. l. m. 1. crim. lib. 2. cap. 5. n. 3 et
lex semper loquitur ut notat in leg. arriani cod. de heret.

Ignorantia facti nunq nocet, et allegari pot etiam si iurame-
ntis interuenit facti, veluti si renuntiauerit quis se iuri-
dici aut alij re generaliter qd n extendit ad facti qd igno-
ravit carcer lib. 2. var. cap. 8. n. 44.

Ignorantia n punit in facto ppro de iur. tit. 543. n. 2. ex
leg. fin. ff. ppro spin. de testam. glor. 18 princ. n. 56 = limita
qd pbat re dicit se herede, qd tunc tolerabilis e leg. post divisi-
one ff. de iure fact. ignor. leg. sed si me pater ubi Bart. de
iur. inde i. h. de iur. 102. n. 8. lib. 4. de i. tit. 350. n. 4 et
iur. 402. n. 2. Nota qd n punit ignorantia ex facto qd
alicui immoderate interesse fuit sequitur, erat re sequendum
Asced. in leg. tit. 7. lib. 4. recop. n. 6.

¹
Ignorantia agentis circa potestatem suam reddit actus ipsius nullus. *Ubi* *Atim* *lib.* 134. n. 2. *Ancon.* *lib.* 203. et *lib.* 367. n. 1. et n. excusat q. agit de praedicto testij vel de lucro adquirendo *Atim.* *lib.* 168. n. 4. et 271. n. 8. *Nata* *lib.* 27. n. 9 = neque excusat ubi quis inuestigare tenet vel de facili certior fieri potest *Atim.* *lib.* 223. n. 4. et 10.

²
Ignorantia ad hoc ut iuramento plet debet esse plabilis. *Atim.* *lib.* 271. n. 8. *in fin.* *Ancon.* *lib.* 174. n. 4. *Notan.* *lib.* 159. n. 22. *vol.* 4. *Alban.* *lib.* 18. in prin. et que dicat plabilis vel pte 2. *diver.* *desii.* 281. n. 28, et psumit in heredes ob multitudinem negotiorum nota pte 1. *diver.* *desii.* 121. n. 1. et ignorantia iurii pdeat ad lucranda fructus *Atim.* *lib.* 319. n. 18. sed n. potest allegari in eis que publice fiunt nota pte 2. *diver.* *desii.* 70. n. 5. et ignorantia aut scientia cum sit de dependentibus ab animo iuramento pbat. *Hubed.* in *leg.* 5. tit. 9. lib. 4. rec. n. 8.

³
Ignorantia pbat solo iuramento dato in 9. sed iure n. 89. *inst. de action.* *vide* *verb.* *iuramentum* n.

7
IMAGINES sacre quomodo de pingende sint et adorande. *vide* *Cerolaz* in *praxi* *verb.* *imagines* pte 1. et nota cum eo qd q. sunt collocate in pariete vel ecclesia maiori reverentia venerant qd q. sunt in officini seu apotheci pntoruz, q. ibi vendendi causa sunt posite, illis v. ut debitis honor exhibeat *Capela* *fol.* 10. *sana* *desii.* 303. et nota bonuz *Ordm* in *leg.* n. 2. *thasit* *ff.* ad *leg.* *iuli.* *marci.* et *Marciatis* *epigram.* 24. lib. 8.

IMMEDIATVS ad successionem, vel ad ius solus dicitur ille
 que necessario venit succedendus veluti filius maior, n. v. qui de
 presenti immediatus inuenitur veluti frater etiam q. alter fra-
 ter vel possidens pot. filios habere, et tunc respectu huius ac-
 cidentis n. y. p. r. e. dicitur immediatus leg. int. agnatis v. r. l.
 quandoque ff. unde legitimi leg. l. 9. si quis y. ximior ff. unde
 cognati ubi y. b. a. t. qd. ipse vel possidens cuius respectu ali-
 us pot. succedere impeditur h. m. a. t. i. o. n. e. z. i. u. r. i. s. i. n. s. e. q. u. e. n. t. e. z.
 notat Paulus de cast. lib. 164. v. r. l. ad secundum respondit
 lib. 2

Immunitas ecclesiastica cuius nō pōt reo in alio iu-
ris, pōt extrahi ab ecclesia nō spectata declaratione iu-
dis ecclesiasticis, qd̄ intelligit qd̄ vere dicit de crimine se-
cus si psumitur Abend. in cap. p̄torū cap. 22. n. 2. Cobar.
var. lib. 2. cap. 20. Sama desit. 279. et 281. Farin. dicit. 168
ubi additō tom. 2 et dicit. 26 lib. 4. = Corrada tom. 1. de iur.
21. n. 61. agit de quest. an plena, vel scriptura p̄ratio suffi-
ciat plenitudine et scriptura resoluta

Immunitas ecclesiastica ubi gaudet ductus p̄ ecclesiaz
discordant moderni et antiqui relati à Fibra de Mena
in addit. ad Samam desit. 141. Arcued. in leg. 2. tit. 2. lib. 4.
n. 11. ubi dicit qd̄ si ductus p̄ ecclesiaz remp̄ teneat caput
ab officialibus, nō gaudet ab aliis secus et indistincte tenet
Farin. de immunit. cap. 15. n. 136 et 177. Probadi. polit. lib. 2
cap. 14 n. 61. p̄t. 1.

Immunitas ecclesiastica ubi gaudet de iur. ad eccle-
siaz, fugiens, et nō gaudere videt p̄ bare leg. p̄n. tit. 2
lib. 4. recip. ubi Arcued. cas. intelligit p̄torū hēre locū
en mercedem alia dōt latē Eutier. lib. 4. pract. q. 1. n. 4
et 13 et in repet. leg. nemo pōt 58 de legat. l. not. 4. n.
194 Farin. de immunit. cap. 3. ex n. 58. Probadi. tom. 4.
lib. 2. cap. 14. a n. 62 usq. ad 68 = et ubi debet rega-
lūz tributūz gaudet hac immunitate affirmatibz
tenet Probadi. supra n. 62.

Immunitas ecclesiastica gaudet clerici p̄p̄iens ad ecclesiaz
Farin. de immun. cap. 2. ex n. 34. Salg. tom. 2 de regia p̄re. 2. p̄te
cap. 8. n. 115.

Immunitas ecclesiastica ubi gaudet ille qui vulneraverit, aut
occiderit clericū Farin. de immun. cap. 7. ex n. 14

Immunitas ecclesiastica qd̄ ex casu delinquentes nō gaudet
Eutier. lib. 3. pract. q. 1. cas. reg. ubi agit de dicendū qd̄ crimen
commisit p̄p̄i ecclesiaz an p̄sumat illud commisisse animo gauden-
di et cui incumbat onus p̄bandi

Immunitas ecclesiastica qd̄ quis nō gaudet ob aliq. crimen
si ob id extrahatur ad ecclesiam post eius punitionē, de hoc quod
alia delicta veniunt ad ecclesiaz Sam. desit. 52. ubi Fibra de
Mena Cobar. lib. 2. var. cap. 20. n. 15. Eutier. lib. 3. p̄m
q. 1.

Immunitas ecclesiastica nō gaudet p̄ d̄tor homicidā; idē
qui p̄ inducitur insidiorū occiderit p̄ximū suū cap. 1. de
homi. Cobar. lib. 2. var. cap. 20. n. 7. Ant. Sam. tom. 3. var.
cap. 10. n. 3. Arcued. in leg. 2. tit. 2. lib. 4. recip. n. 9. et tom.
4. cap. 3. n. 9. Farin. tom. 4. tit. 3. q. 13. n. 26. et tom. 4.
dicit. 26 et tom. 2 dicit. 168. = Limitat qd̄ in occidēte
suū inimicū etia p̄ insidias Arcued. supra n. 11. licet
nō affirmet, tenet Farin. de immun. cap. 9. n. 143. Erat.
tom. 4. forent. cap. 612. n. 20. Mark. in leg. 2. tit. 2. lib. 4.
glor. 11. n. 26. et 22 Farin. lib. 4. dicit. 26. n. 2. Arcued. in
leg. 11. tit. 4. lib. 3. recip. n. 1. Eutier. tom. 1. de p̄n. l. cap. 38
n. 39 et 40. = 2° limitat ut nō p̄cedat in vulnerante mor-
te nō regit, etia si habuisset animū occidēdū ut de
Cobar. lib. 2. var. cap. 20. n. 7. Arcued. in leg. 2. tit. 2. lib.
4. n. 9. Ceuall. tom. 4. q. 20. ex n. 58. tenet Valard. ad
clarū q. 3. n. 17. Anst. d̄m. de sacror. immun. lib. 3.
cap. 16. n. 6. Tusc. tom. 3. pract. lib. 2. c. 30. l. 1. ex n. 7
Farin. de immun. cap. 9. n. 145 et seq. Man. podrig. in
summ. cap. 237. n. 18. c. 18 = et quis dicat p̄torū ho-
micidā docet Reges tom. 4. desit. cap. 54. n. 12. ubi docet
nō esse p̄torū qui occiderit suū inimicū, et iterū cap.
58. n. 2, intellige tamē si nō à tergo et securi offendit in-
imicū; nā tunc nō obstante inimicitia p̄cedenti, talit̄
offendens, vel ita ut offensus nō possit se defendere, et p̄-
caueri qd̄ d̄tor appellat leg. 1. tit. 25 lib. 8. recip. Itaq.
in p̄axi tom. 4. s. p̄te cap. 9. q. 3. ex n. 115 p̄d̄ique n.
420. Farin. de immun. q. 16. n. 238. et 240 et tom. 4
in p̄axi q. 127. n. 214 et ideo licet p̄ leg. 10. tit. 26.
lib. 8. secūte morte segura laque no iuride en pen-
senta satis d̄cit in rixa cas. Itaq. tom. 4. p̄te homicidū
qd̄ ante rixā int̄ eos erat orta inimicitia Argon de
Itaq. dicit. 22. n. 17 Farin. de immun. q. 9. n. 143. Franch.
desit. 713. Ceuall. tom. 5. de riot. q. 5. Menoch. de arbit.
cas. 361. Eutier. lib. 4. pract. q. 19. n. 31. Arcued. in collect.
ad secret. collect. 186 Eutier desit. 121. iterū Arcued.

11

Comprehensio desiderat Farin. d. q. 16. n. 201 et 202 Euseb.
d. q. 1. n. 17 Gratian. km. 3. for. Cap. 598. n. 20 = 2. quæren-
tum est an id præcederet qd de lichy dimitte n in ecclesia sed
ppe eaz spe gaudendi illius immunitate, quæ præsumitur
eaz i illis dñis de hcto se dñerit, sed necesse est qd locus
sit proximus ecclesie, et in cimiterio, et loco admodum
vicino ut præsumat animus et spe gaudendi. Euseb. supra
d. q. 1. n. 15. Farin. d. q. 16. n. 204; imò intelligendū est qd qui
mali artibus et seditione aliquæ induxerit ppe ecclesiaz ut
Farin. d. km. 1. q. 26. n. 36 in fin. et d. q. 16. n. 212 ubi
exemplificat Turc. verbo ecclesia dñi 11. n. 4. = Contra-
riū ut etiaz si ppe ecclesiaz, et spe gaudendi immunita-
te de hnguatur gaudere debere dicit Luan. de statu religio-
sib. 3. Cap. 11. n. 9. tunc autem distingue ut Farin. supra
d. q. 16. n. 212

et sufficiunt ad p[ro]hibend[um] impediment[um] villalot. in summ.
 tom. 1. ff. 14. d[iff]icul. 16. n. 2. Rebet. de obligat. iust. a p[ro]p[ri]e
 dict. lib. 3. q. 14. n. 3. in fin. q[ui]s sancher supra d. q. 88. n. 13
 et 14. d[icitu]r tenet = Adverte tamen q[uo]d licet de iure c[on]s[uetu]di
 antiquo impediment[um] public[um] honorat[i] usque ad 4.^m
 grad[us] porrigebat, hodie v[er]o ex d[ec]ret[is] Trident. sess. 24
 cap. 3. de reformat. matrim. tantummodo h[ab]et loc[us] in pri
 mo gradu

IMPELISE necessarij di forunt ab arbitrio q. illa dicunt
p. ita illa v. novata sic intelli debet lxi in leg. dila 39 de
pedit. hered. leg. velat de iur. in reb. dila. fact. q. iura
ita dicitur Farin. tom. 1. dila. secti. 6. n. 3. et quilibet debet
debetere testes de iur. impensu aut melliorationibus
ad hoc ut dicit res melliorate et aucta vide Farin. d. tom.
1. des. 3. vel 5. p. 14. et de hac materia impensu. Aperi
ce tractata vide Henricus de impensu in res dila. fact.

25
IMPOSSIBILITAS quando, quomodo et quibus ex cures
vide de iur. in repet. leg. unico, sent. que p. co. qd. intet. notab. 9
et qd. impossibilitas efficit ne pena omittat leg. si vehendi ff. ad
legem, dila. de tactu Hippolit. de fidei iuror. n. 158 = et ad
impossibile nemo tenet nec potest obligari leg. qd. nullus leg
impossibilis ff. de reg. iur. et alia cura ad dicit Valens. dila.
14. n. 14.

Incapax

Incapaci ut spurio si legatum relinquatur ut id scio resti-
 tuat. Sicut videatur Legatum non consistere tamen ut nu-
 dus minister restituit: Bal: in Leg: ab eo. C. de fidei mis-
 sion: s. ubi additio.

Incendium q.^{do} que d'ingit ex y p'io et data opera, et
q.^{do} que causa nulla presente culpa; q.^{do} que etia; causa precedente, siue
in d'mitendo, siue in omittendo de q.^{do} late Farin. in praxi tom. 3.
q. 110. cap. 1. ubi de gravitate huius criminis. et ex p'posito
stat, et q.^{do} p'sumat' ortus culpa inhabitant' vide eundem
cap. 2 Thesaur. decr. 24. Magon. decr. florent. 111 late Postand.
251. 25. lib. 2. et q.^{do} teneat pater y filio. dominus y famulo,
maritus y uxore, et q.^{do} ductor in domo ducta vide Farin.
supra cap. 3. = et incendiu; factu; malitiose a famulo in
domo ducta q.^{do} a domino debeat resarciri a ductore vel
n. vide Farin. 251. 63. tom. 1. crim. ubi qd incendij mate-
ria ut sit punibilis dicitur in dolo et culpa vide eundem
decr. 12 post tom. 1. 251. crim. ubi qd ille qui immisit ignem
ut flareret spicas suas tenet si fuerit ventosa, q.^{do} p'sumit
dolum et adeo culpa vide eundem decr. 114 post. tom. 1. 251.
crim ubi etia; de famulo in domo ducta. = Menoch. de arbit.
trax. lib. 2. casu 390 Hermos. leg. 3. tit. 5. part. 5. glo. 3 ubi qd
incendiu; e de casibus fortuitis et q.^{do} exuret vel non vide de
bus fortuitis n. ubi qd causa ventus vide Gratia. dicit. 34
Joseph Ludov. decr. perus. 25. et qd incendiu; sit de his que sine
culpa evenire n. solent Alex. Ludov. decr. 258 n. 4 et Bellum
ubi qd p'sumit culpa in habitantibus nisi alio p'bet Farin. d. q.
110. n. 4 Felic. de censib. et qd sit attendenda origo incendij et
ubi prius fuit visus ad hoc ut culpa sit habitantibus Alex. Ludov.
decr. 427. Exam. decr. 3 ubi qd habitatores tenent de levisima
saltem quoad emendand; damni vide verb. damnum n. et verb.
curator n. et verb. furnus n. et q.^{do} incendiu; ortus et prin-
cipiu; habens a domo vicina teneat dominus et quomodo
probet Farin. decr. 60. post tom. 1. decr. crim.

et interesse Factin. 2. pte. Quor. lib. 13. cap. 74. et lib. 4. cap.
87 pte 1. et qd reputet in casu fornicis si post uxoris ignem
tempestas ventorum superveniat in quo casu & tenet auctor
Factin. supra d. q. 116. n. 40. Luc. lib. 1. tit. 50. n. 6. Barb. in leg.
si mora n. 30. solut. matr. Hermos. pmt. glos. 3. leg. 3. tit. 5
part. 5. n. 3. et 4. Menoch. de arbit. casu 390. Vela dicitur
cap. 14. Brad. in ff. penal. cap. 33. parte 1. pag. 12.

In incendijs causa diruta domo vicina, ne
ignis in alias domos deuolet; quisteneat,
ad expensas dirutę domus. Et hac de men-
cat § pax de nau. nauis. et vbi pro rata soluendy
est domino domus dirutę ab omnibus vi-
cinijs, qui damnum pati poterant, quia com-
munijs beneficijs obtinuerunt exemplo lac-
tury nauis, Bob. lib 2 pol. cap 18 n° 133
Narb. in 153 lib 2 tit 4 recap. gloss unic.
n° 16

INCERTITUDO

omne actus dicitur leg. hinc 24.
leg. i. ita stipulatus ut ff. de v. ob. Hicobi. in rub. de legat. n. 379
etiam in favorabilibus dicitur. 311. et n. 5. non p. terea incertitudo Anca
n. 216 n. 4. Alex. 311. 46. 116. 4. Fult. qui docuit labore vincta
si. 211. 204. n. 1. et 211. 26. Tusc. tom. 4. lib. 1. 92. 68. q. 2. n.
nora et obvia n. 1. sunt leg. duo sunt hinc de test. tutel. Me
noch. lib. 1. p. 2. n. 29 et lib. 2. p. 2. n. 42. Mascard.
de legat. 20. 73 n. 5. Sord. de iis. 75. n. 17 vide Magon. de iis.
Lucensi 6. et nota qd eo modo quo incertitudo videtur actus ita
etiam d. ex una pte et alia adest p. formatio; veluti in illo qui
vendidit incertis cap. nora p. ius in laici suo, q. etiam
si n. capiant q. n. erant valet venditio vide Carroz. de i.
130 amplia qd verba dubia interpretanda sunt d. illos
qui in eis p. nora et ex eis utilitatibus p. cipere voluerit
Muent. in leg. veteribus ff. de pact. Halm. 311. 39. cap. 2
lib. 1. Calcan. 211. 17. n. 6. quz sequit. Cravet. in rub.
de legat. 1. n. 132 ver. ad idem adduco

Amplia qd incertitudo adest int. duos, quis eorum melioris
sit d. d. h. m. d. iudicare debent interire Carat. q. 248 ubi
varia et notabilia et ibi d. iudicantibus pluribus ad brachia
si duo simul ingruerint fuerint debent iterum currere 2.
alios et d. iudicare p. m. ius reserata p. m. ius d. iudicantibus dei de
uere ad m. i. et n. ad iterum currant 2. aliquos

Est qd sufficit qd certitudo adit generalit. et n. particu
larit. aut quatuor vide Ver. Clausula n.

Amplia qd incertitudo temporis ite iustificat d. ius pu
sa si sed ecclie centus sit m. i. alar tempore vide
Cervat. q. 405 vide verb. una n.

Amplia etiam qd incertitudo in d. h. i. facit ut acuter
ex iudicis teneatur leg. scienciaz s. l. ver. cuq. instrum.
enta ff. ad leges aquil. ubi si duo causa solatiq. ignem
transierant et ambo d. iudicant et sibi obiaz venerant
tunc ad unum flamma triumphu e. n. tenet superari si
n. potest vitare alteruz eversione q. l. in leg. 1. 5. cuq.
erecto ff. si quadup. p. ap. ten. Ver. sibi et idem q.
duo equites currunt in platea et obiauerunt sibi

in vicem que se p. cutiant, vel aliquis moviat nullus tenet
alteri rae incertitudo d. m. i. Eon. tom. 3. cap. 3. n. 25 vide verb.
assuatio n. et verb. absolutio n.

Amplia qd incertitudo rae d. p. plura audent dicendo
alteruz alteri auxilium p. h. i. i. irritat accusatio vide ver.
loz assuatio n.

Incetihudo videtur privilegiz collatione, imo et p. f. i. o. n. e. z
tim. 311. 104. n. 11. et videtur etiam dispositione, d. h. i. n. v. o.
iustitiz q. ex aliq. de m. i. h. o. m. i. b. u. s. declarari n. p. i. o. t.
tim. 311. 162

Incetihudo rae nullus p. i. q. u. e. r. i. p. o. r. p. h. o. m. i. c. i. d. i. o. ex m. i. o. e.
aut nore d. m. i. o. vide infra verb. p. i. q. u. e. r. i. n. i.

Incetihudo in d. h. i. b. u. s. et al. i. m. i. v. o. l. u. n. t. a. t. i. b. u. s. d. i. v. i. d. e. t.
Aut. Eon. tom. 2. var. cap. 1. n. 1. leg. si quis servus 9. si
int. duos de legat. 2. et de incetihudine quo ad legiti
maz h. i. j. d. i. v. i. d. e. t. Sord. 311. 128. n. 16. Erat. tom. 4. br.
cap. 624. n. 12. et de legato incerto an valeat Tusc. tom.
5. pract. lib. 1. 70. 2. aa. cuq. seq. et 90. 65. et 66. et qd de
fore incerta tom. 2. lib. 1. 70. 2. a. n. 1. et 90. 243. n. 11.
Cavan. 311. 54. n. 38. et incetihudo reruz aut p. i. o. n. a. r. u. z. ad h. i. a. t.
legatuz licet n. videt eius ademptione leg. si fuerit d. de
reb. d. i. b. i. j. Halm. in leg. sed si plures 10. 9. p. i. o. n. 10. de vulg.
substit.

Incetihudo impedit d. m. i. n. i. j. t. r. a. n. s. l. a. t. i. o. n. e. z. Halm. 311. 446. n.
2. 311. 460. n. 25. 311. 514. n. 3. 311. 636. n. 139. Pothand. 311.
29. n. 41. vol. 1. et 311. 2. n. 18. vol. 3. et Andricat. incetihud
do r. i. p. u. c. o. t. e. r. e. l. a. t. e. z. a. d. u. n. i. v. e. r. s. i. t. a. t. e. z. b. o. n. o. r. u. z. Rota p. i. e. 2. 28.
ver. de iis. 59

Incetihudo p. t. e. z. licet nemo p. o. s. s. i. d. e. r. e. p. o. s. s. i. t. leg. 3. 5. incetih
leg. locu 26. 9. fin. de acquit. nov. leg. si fur 32. 5. incetih
de v. i. n. c. a. p. Halm. Eon. in leg. 17. tauri. n. 15. ver. 6. Sord.

cons. 122. n. 16 lib. 1. et rae, assignat Mieru. tom. 4. de maior.
l. pte q. 22. n. 8. dicens qd dñs animus sit lapi angularis ad
adquirendas possessiones et ille n̄ est ubi adest incertitudo
p̄ die quere ea stante impedit adquisitionem possessionis leg.
dece. ff. locati. Erati. tom. 4. for. cap. 115 n. 7 et cap. 524. n. 12
et tom. 3. cap. 519. n. 22 sord. dñi. 235. n. 2. Hoc tamen in
relegit qd dat incertitudo loci, et quote seu autz qd. vel
ē certa rae loci aut quote tunc ponere potest mag.
de iur. dñi. l. 12. n. 1. quinimo sufficit qd certitudo subeat
in universo sord. dñi. 108 n. 20. lib. 1. et dñi. 333. n. 12 in
fin.

Incertitudo que versat int̄ ap̄hensos aut captos. qd arma p̄hi.
bita inveniuntur humi de iecta facit ut neus teneat. Aburic.
parte 2. statut. q. 121. Vellan. tract. crim. lib. 8. cap. 4. pte 2
n. 12. Si explicat Menochius 3. riu. suadentez de arbit. casu
324. n. 53. et ipse Menoch. sōq. loquit qd pena arbitraria
et pecuniaria ē imponenda ut n. 62 dñi.

INCESTVS ē dicitur quinecunq; vel affinitas abusu 36
q. 9. cum ergo possit medius et quæ sint persone sanguines
vel affines cum qd. ex fornicatione dimitit incestus vide cap.
de incestu 35 q. 3. et leg. 7. tit. 20. lib. 8. recop. = de definiti-
one incestus vide Vellam de schiti cap. 17

Incestus dicitur solus vasis penetratione licet intus non emittat
Garc. de benef. pte 4. cap. 8. a. n. 98. sed tamen et ille facit
n. 3. tit. affinitas idem tenet Noquet. alleg. 23. n. 20. ubi
qd incestus impedimentum non inducit ex eo qd per d. mix-
tio sine copula q. potest esse sine d. mixtione amorum
et sic non resultat impedimentum vide verb. affinitas n.
et notat Garcia. ubi supra qd procedit regula a d. mix-
tu scilicet qd seminatio intus absque penetratione non ca-
usat incestum quasi dicitur solus in penetratione, sed d. mix-
tum. imo qd ex sola penetratione absque emissionem non dicitur
vel dicitur incestus verum ē et d. verb. affinitas n.

Incestus pena ponitur in leg. 7. tit. 20. lib. 8. recop. in femina
v. d. d. solus sorore virgini est. pena ē de frustione in monaste-
rio 2° Gregor. in leg. 7. glo. 2. tit. 18. part. 7. et q. qui po-
nit d. d. in hanc monasterium vide t. m. cum glo. in leg.
fraternitatis 34 dicit. nota qd qd in d. leg. 7. tit. 20. lib.
8. recop. et leg. fin. tit. 18. part. 7. videat qd remanet in
sua esse penes iuris cōs. que erant eorū que adulteris ut
in leg. 8. leg. part. tamen que ad hoc non observant, sed ultra pe-
nas amissionis medietatis bonorum relique sunt arbitrarie
Abend. resp. 1. Som. in leg. 88. taur. n. 15. et Boer. desi.
318. vide

Incestus ē mixti fori et pbat duobus articulis Valent. tit.
131. lib. 2

Incestus dicitur qui fornicatus fuerit cum duabus sororibus et
extra matrimonium cum affinitas d. hanc q. copulatus illicitam
cap. si quis duobus 16. 33 q. 2. Cap. concubini 23. 32 q. 7

Cap. qui dormierit 30. 27. q. 2. cap. si quis cum matre 5. 35
q. 3. cap. discretionem de eo qui cognovit 21. ang. salcedo in pra-
xi crimin. cap. 84. ubi agit de pena calar. tom. 1. 2^a de
spons. cap. 6. q. 7. n. 3. Mat. in leg. 7. tit. 8. lib. 5. glo.
11. n. 3. Sanchez tom. 2 de matrim. lib. 7. disp. 15. n. 7.
Faria. in praxi tom. 4. de schiti. carn. tit. 16. q. 149 ex n.
160. Etlan. Rodrig. in summ. tom. 1. cap. 296. tit. 2. q. na-
autem incestus regulatur secundum penas adulterij cob. supra
q. 8. n. 2 et 3. et cum pena adulterij sit hodie incerta
in leg. 8. tauri idem in illa dicendum erit, sed iudices solent
condemnare nobiles in exiliis et in penas pecuniarias
glebei v. p. fugare solent, et ad virremus damnare
et dimidiis bonorum pte. p. ficare ut docet Juan. Vela
de schiti cap. 17. de incestus pena ver. regio autem iure
cobar. supra. n. 3. vide Valent. tom. 2. tit. 131. ubi de
tenet esse mixti fori

Incestus si fuerint dispensati ad validandum matrimonium
nullus d. d. intra quatuor gradus et ad vobis legitimam
tam si gratia quo ad matrimonium non ponit hanc effectum
p. p. superueniente alterius morte, ~~sed~~ adhuc valebit
quo ad legitimacionem proli tenet Gratian. tom. 1. for.
cap. 138. n. 59

Incestus an dicitur ex copula int. sanguineos habita
postq. miserant ad summas Sanctificas et impetranda di-
spensatione, et ab eo sunt dispensati ante copulam, et
d. mixta autem anteq. ordinarius dispensaret, et non p. i-
net dispensatione Eubier. tit. 1. canon. Cap. 15. Girard.
de privi. q. 216. n. 1170. Sanchez de matrim. tom. 2
lib. 7. disp. 67. n. 2. = et qd dicendum si copula fuit
extra vas naturale velut int. crura seminando d. modo
semis virile vas sponte non subintrat vide t. m. nota-
bile ubi glo. 4. in cap. extra ordinaria 35 q. 3. San-
ches de matrim. tom. 1. lib. 2. disp. 21. et tom. 2. lib. 7
disp. 54. a. n. 7. ubi notabitur Attend. in leg. 7. tit. 20
lib. 8. n. 17. et 18. Garcia. de benef. pte 4. cap. 3. n. 98. Coma-
nuel Rodrig. in spond. q. regul. resol. 6. dea limit. n. 1

Incestus nuncupatimitat ex copula habita int cognatos seu
afines ignorantes quabilitate seu bona fide se esse afines
vel cognatos, et an sit necesse in dispensatione narrare
copulam istam Garcia de benef. 8. pte. cap. 3. n. 106. et 107.

Incestus h' dicitur q' d' h'entz matrimoniu' eoz illa cuius
sanguineaz cognovist Arcan. tit. 391 vide supra. n. l.

Incestus an p'betur ex simultanea dormitione int fratres
et sorores d'm. tit. 325. vide Molin. de iust. et iur.
tom. 4. lib. 4. disp. 15. n. 14. ubi d' d' h'entz. Eam. in leg. 40.
Gauri n. 16 et 17. tenet n' p'bari qd' intelligit eoz Panin.
tom. 4 in praxi de delict. carn. q. 136. tit. 16. n. 108.
si p'betur paupertas, aut loci consuetudo, aut alia que ibi
refert d' d' h'entz. in leg. 7. tit. 20. lib. 8. n. fin. Vel de
delict. tit. de incest. pena veri. fin.

INCIDENCIA Incidit in iudicio & de iudicio super
 cur seu iudicio p[ro]p[ri]o ex Bart. in l. i. n. 1. de iur. i. 10. ca.
 12. de iud. Menes. in leg. eod[em] code de iur. et actua. n. 9.
 Statuta de nobil. cap. 10. et 8. p[ro]p[ri]e 2. 3. p[ro]p[ri]e principal. iur.
 de iuram. l. p[ro]p[ri]e cap. 6. n. 9. Garcia. de nobil. l. a l[et]t. i. in p[ro]p[ri]o
 n. 8. 34. et 37. Botad. p[ro]p[ri]e cap. 15. n. 24. lib. 1. Bartad. lib. 1.
 cap. 17. n. 9.

Incident facta i[n] iudicio de debito ad alios p[ro]p[ri]os et int[er] alias
 personas an noceat p[ro]p[ri]e vide supra verbo **Interdictio** n.
 17.

INCONTINENTI que facta dicantur *Am. vii. 156. n. 12*
et 18. Nam. vii. 10. n. 25. vii. 386. n. 3. Suid. par. q. 133. n. 2
et in d'nenti facta per terminos videtur in ipso termino facta
*ne purgare m'vaz neque e' *Am. vii. 254. n. 3. et in d'nenti**
*perinde e' ac ipso iure *Nat. vii. 573. n. 22. et in d'nenti fac**
*ta q' dicant inesse *Som. reg. de impetr. benef. vacant. p' obli-**
gam. card. q. 9.

In continenti exceptio p'bari dicitur q' p'bat intra illud t'p'z
 qui intra q' causa deberet expediri *Notand. vii. 98. n.*
39 vlt. 3.

In continenti quando dicitur aliq' fieri veluti ad recup'e-
 ratione possessionis de qua sunt delectus *Farin. de heret.*
q. 115. n. 94. vide infra Verb. invasio

INDEFINITA n̄ equipolet uniuersali in materia
 glatima Aim. Dil. 33. n. 16. et in statuti equipolet uniuersali
 Nat. vii. 481. n. 21. vii. 308. n. 3. Potan. vii. 62. n. 13
 vol. 3. vii. 61. n. 4. eodē vol. et ubi negatiua fertur negati-
 ue p̄ p̄tē equipolet uniuersali Nat. d. vii. 481. n. 21. Sed in
 materia feudati indefinita n̄ equipolet Potan. vii. 60
 n. 41. vol. 1.

Indefinita licet equipolet uniuersali intēligi debet q̄^{do}
 ab hoc, vel à lege p̄terunt verba dispositiue ad generi-
 caz eorū dispositionē, ut si aliqd disponat de homicida
 aut fure; secus autē, si in alia p̄tē dispositionis ut
 p̄tē in declaratiue hoc dicat q̄^a hunc ciuili modo et vero
 simili verba sunt accipienda Bart. in leg. si ex plur-
 ibus n. 5. de legat. 2. Moth. de prim. lib. 4 cap. 2. n. 27. Suti.
 lib. 3. pract. q. 68.

INDITIUM

est demonstratio ad minimi delicti, siue ut alij dicunt demonstratio ad minimi ad veritatem indicia-
da de q. de definitionibus, et alij ad eum finem tendentibus vide
Farin. tit. de indicij et test. q. 36. a. n. 27. l. siluestri in sumon.
verb. indicij & si non resultat, vel appareat p. aliquem de
delicto d. mio, et hanc sequit. quereb. de indicio q. formen-
ti q. l. cap. 3. n. 4.

Indicia una pendunt ad probandum delictum, et alia ad probandum
delinquentem, et ideo sunt in dupli. dista, vel sunt indicia
facti vel iuris, indicia facti sunt, que adducunt iudices ad
probandum, vel ut melius dicat ad inquirendum, et cognoscendum
corpus delicti ad qd potest ad torturam de uindicare, q. sine probati-
one delicti, neque pcedi potest neque delinquentem cognoscere;
et ideo pcedit quoad delicti qualitate, de qua etiam in primis
debet vitare, et n. solus de corpore delicti et qualitate, sed
etiam qd fuerit d. mio, dolo: sunt enim aliqua ubi dolus
potest esse, et abesse, veluti in incendio, morte absque vit-
tore, suffocatione etc. et ideo hoc cognoscendum recurrit ad indi-
cia facti: huius generis sunt medicorum declarationes an mors
fuerit benedicta, in qua declaratione e aduertendum qd
ipsa declaratio et de positione testium de signis benedicti faciant
unum indicium tantum quereb. de indicij et test. pte 1. cap. 4
a. n. 1. vique ad 9. fama etiam e indicium facti ad probandum de-
lictum, Farin. de inquir. q. 2. n. 27. qd erit intelligendum in
delictis in q. nulla remanent vestigia, secus v. in alijs
q. e necesse qd fama oriat. a persona certa, et etiam in delictis
his quorum n. remanent vestigia facti pmanenti etiam p
fama p. riaz potest probari factum pmanente et sic hoc
fama posterior vincit primam quereb. d. cap. 4. n. 4. et a. n.
9. qd vadit alia indicia facti ad probandum corpus delicti vel
ali in furto, falsitate et similibus difficultatibus probandi.

Indicia iuris sunt illa que sua natura adducunt iudices ad
cognoscendum vel manifestandum delinquentem et q. h. nent
ad secundum genus questionis ut tortura in indicij exco-
ret Bald. in leg. serbor Code de testib. quereb. d. pte 1.

cap. 3. n. 2. v. entanto u. duob. reg. ubi indicij iuris
si uidet in variabile, et semi pleno, et aliquando in inua-
riabili et pleno. indicij iuris variabile et semi pleno
potest esse remotum p. aliquem ac uicinus: indicij in dubita-
bile et plenius aliquando puenit ad hoc, aliquando iuris et
de iure, et aliquando iuris tantum.

Indicij semiplenus dubitabile resultat in casu crimina-
libus q. in ciuilibus resultat semi plena y barto Farin. de
indicij. q. 36. n. 219. p. riaz tenet Menoch. lib. 1. p. riaz
69. n. 3. ubi qd indicij semiplenus minus sit in crimi-
nalibus q. in ciuilibus, de corda e qd semi plenius e indicij
sufficiens ad torturam sit potentius semi plena in ciuilibus
ita silua pte 2. resp. 2. n. 3. q. cuius resolutione vide quereb.
de indicij q. pte 1. cap. 5. q. p. riaz ubi etiam qd duo indicia
semiplena n. diungunt ad p. demnationem, diungunt ta-
men quoad torturam.

Indicij remotus e signus siue demonstratio extrinse-
ca duobus testibus probata omni exceptione maiore indi-
cari adducens iudici animus ad cognoscendum delinque-
ntem, et hoc indicij pte n. e sufficiens ad torturam, nisi
simul duccat aliqd aliud signus vel ad minimi delictum, Mar-
car. de pbat. d. c. 1292 n. 366. de quo vide quereb. pte
1. cap. 6.

Indicij p. pinuus e signus duobus testibus omni excep-
tione maioribus probatus quasi a maleficio separatus, or-
itur tamen siue a facto siue verbis delinquentis, e que
sufficiens de se ad torturam Marcar. d. c. 1292 n. 3. et
de c. 498. n. 4. q. cuius intelligentia vide quereb. cap. 7.
d. pte 1.

Indicij p. ximus e qd resultat ex dispositione ambus tes-
tis ad minimi delictum, et immediate deponit ex delicto
et e sufficiens ad torturam Farin. de indicij q. 37. n. 86
q. cuius intelligentia vide quereb. d. pte 1. cap. 8.

Indicij plenius siue indubitabile e quidam demonstratio
delicti et delinquentis que sit p. signa sufficientia.

2
in rubr. ff. de quest in p. quinto quero si ait, qd quis admo-
du in his delictis qui occulte immanem ex leuibus indicijs p
deueniri ad quatuor, ita eadez rae ex solis indicijs p
bus pot deueniri ad damnationem Bald. in leg. qd p n. 28
ca. de seru. pigit.

In d. ha. licet multa de diuersis actibus n. d. iungunt in cri-
minabilibus m. n. enim qdque sit pbatz in sua specie.

INDIVIDUUM qd ex sui natura dividi n
pot nec facit nec ex pta partu voluntate quare venditio
parti rei individue erit nulla, qd partu ptectione n res
pit leg. 2. §. et haru leg. stipulationes n dividunt leg. in
executione ff. de V.O. leg. p parte leg. vie ff. de servit.
Melch. a Valent. lib. 2. instit. nat. 4. cap. 3. n. 58. Circa qd
notatis, qd quis veriat dpa in materia individua
iat res corporales et incorporeales ita ut iste cu nec vide
ri nec tangi possunt et frequenter in partes corporales di
visione n admittant, semp individue iudicant leg. 2
ver. quod d. leg. stipulationes n dividunt leg. pluribus
ff. de V. Ob. leg. 1. ff. de ver. divi. Velasc. de part. cap.
27. n. 4. Pichar. tract. de indivi. cap. 3. n. 25. Valent.
ubi supra. n. 6. ille scilicet corporales sunt individue
etia qd distrahunt totu formate ppositu vel a natura
vel ab arte, veluti homo, equus, et. navis et alie rei simi
les, cuius sumptura et mixtio e artificiali, et qd divi
sione forma remanet extracta etia individue reputant
leg. veru mixtura ff. de vucap. leg. 2. §. ex his et §. et
haru d. leg. in executione §. p parte ff. de V. Ob. leg.
Pompilius ff. de re iudi. leg. n amplius de legat. 4.
vidasc. de part. d. cap. 27. n. 3. Pichar. ubi sup. d. cap.
3. n. 25. et 26. Valent. d. cap. 3. n. 4. et 5. tamz inteli
ge qd he res dividi n possunt siue corporales siue incor
porales hoc e quoad divisione in partes directas et re
aliter separatas qd divisione natez facit = Veru n quoad
divisione civilez qd he fieri pot et fit in partes dpa
sas p indivisio que n divisione corporis, sed iuris intela
tu redernant leg. servus d muni ff. de 18p. serv. leg.
Prenius §. duoru ver. na que plures de legat. 2 leg. cu
18ius de solut. com. tom. 2 var. cap. 10. n. 7. Pichar.
ubi sup. n. 28. Valent. a n. 7. n

Individue res possunt illis qui habent d munitatez ubi
e eadez rāo cause leg. qui separatim §. ult. ff. de apela.
leg. 1. et 2. cod. si unus ex plurib. ap. cap. pen. de
apelat. leg. 5. et 22. part. 3. leg. loci cap. 4. §. 11
fundus ff. si servit. vñd. salicet. §. leg. 1. n. 3. ff. in

indivisiua dividi n possunt et ut ait Philo. Veritas aut
falsitas ppositio mi distit in puncto indivisibili q. eius
substantia minuit divisione Bald. in cap. 1. §. cu ante
n. 3. de v. vucap. iust. leg. cu qui §. de 23. ff. de vucap.
Crauet. dist. 747. n. 3. vel. §. ex quo infert ad materia no
bilitati qd §. sententia e supra p ptectione p deit omnibus
istius linee facit enim ius reale et psonale omnibus leg.
qui aliena §. fin. ff. de negot. gut. Eari. de solut. glor.
40. n. 137 seie de iur. 4 n. 13. Euti. pract. lib. 3. q. 14. n.
142 Iara de Capet. lib. 2. cap. 4. n. 18. vide verbu nobili
tas n.

Individuus dicitur d. che ex pte cuius libet psonis accit
requirit
idez de mandato executio m. quo ad summas vide verbu
d. brachus n.

In individuo selecto ab ecclesiasticis et seculari d mto cui
pertinet cognitio vide verbu clericus n. et verbu
selectus n.

Individual

²
INDOTATIO^c

²
INDVLGENTIA omni suspendit igitur
 iure talit. qd nemo ea lucratur ex. Roma in anno sancto
 Vid. Arcud. in leg. B. tit. 10. lib. 1. recip. in fin.

¹
 Indulgentie temporales videntur a tempore date, et ab
 illo qui recipit seu ille cui videntur et parat facultas capacibus
 ad lucranda illas sed quantus ad eos qui lucrari volunt
 incipiunt statim quo intimant etificent ordinario
 vide Decius in praxi benef. sub. R. Bulla ieiun. in fin.
 fol. 436

INDULTUM

generale à Principe dicitur ob magnas
 delicta veluti in naturalitate Principis aut ob magnas victorias
 quomodo operetur et quibus tangit, et similit. indulget par ti-
 culare ad instantiam accusati magnati vide verb. absolutio
 à n. ubi de materia

Indultus etiam fit à parte obsequia qd p pte vocat remissio in-
 iuriæ vel causationis de qua late verb. accusatio n. ubi
 questiones necessarias inueneris

Hic adde qd indulget hoc siue remissio partis e naria ad hoc
 ut Princeps indulget delinquenti aliter n poterit dici Clar.
 q. 58. Farin. de delict. tom. 1. q. 11. ff. de del. tot. n. 32 imo
 peccabit mortalit. ut farre. de i. 26. tom. 1. = et si peccat
 de officio et n ad instantiam par ti et nota qd indulget in
 qd alio modo inuenerit n dat indulget leg. 1. tit. 25. lib.
 8. recop. limitat de. Mascard. de. 1156. n. 31 in aliquibus
 casibus quon vide p. et qd d. Princeps indulget dicit
 sola remittit delicta n tamen auellit infamiam à delin-
 quente d. etaz mii ex pte sit in ipso indulto Barlad. diff.
 51. q. 3. vide leg. 1. tit. 32 part. 1. et leg. 2. tit. 25. lib. 8
 recop. = et qd indulget à Rege dicitur delinquenti n pdat
 socio criminis vide verb. socius n. et qd indulget non
 iubat illi qui voce tantum erat accusatus tempore indulti
 vide farre. de i. 26. tom. 1. et late

Indultus, remissio, aut indulgentia, siue dispensatio, aut pri-
 uilegium à Principe dicitur in derogatione iuris cōi n pōt
 p bari verbis, sed ipia met scriptura

Indultus à iudice dicitur qd debeat adimpleri delictum

Indultus à pte siue remissio in iuriis et aliis potest dēdi
 ab illegitimis vide Farinat. in praxi q. 13. et qd. filius na.

naturatus habet ius accusandi et remittendi pfectum que cōta
 forabilibus et sanguineis Plana de delictis cap. 41. Farin. q. 13.
 n. 68. et 69.

Nota qd indulget siue remissio facta à vulnerato est corap-
 ptiua valet qz uis acceptatio delinquentis n pntet. Arcud. di.
 29.

Nota etiam qd qz uis delinquentis pntauerit indulget siue re-
 missione n ideo ppter id ex sola presentatione Beh. Caual.
 rest. crim. cap. 14. vide leg. 22. tit. 1. part. 1. et Noquer.
 allegat. 24. à n. 142. et distinctio cōi e qd in delictis mag
 sigibilibus veluti publicis, et n de grauibz indulget seu
 remissio n officit neque pntant eaz latet delicta se-
 cus in atrocibus Mascard. de. 500. n. 7. et 8. Clar. 8. fin.
 q. 54.

Indultus siue venia secundum homicidij e nullus et subrepti-
 tius si n fiat mentio primi homicidij etaz iaz à Principe
 remitti vide Zerola in collect. ad cap. supra e vero de
 cohabit. cler. n. 4. fol. 154. pte 2.

INDUSTRIA. pbeniens in opulenta cum principali ne-
 re. i. iust. leg. 3. ad leg. falid. leg. si offerit. 2. cum quando to-
 rez de action. empt. d. Thom. 2. 2. q. 18. m. 3. ubi docet qd per
 qui succedendo lucrat cum pecunia perata n tenet restitu-
 ere. Nura Nalar. in manual. cap. 11. n. 25. Cobar. lib. 3.
 var. cap. 3. n. 6. Barb. in leg. 2. in pri. l. pte n. 8. filius
 matris, y aunque uno este obligado a pagar me todo aquello
 en que se pudiera aprovecharme de una cosa, en tiendese quanto
 al aprovechamiento que nase de la cosa, no en pero de la
 negoracion Angel in leg. domus 5. in fin. cod. de rei. vind.
 ex dicti leg. 3. vide leg. cum prior de pet. hered.

INDVTIE

quando a creditoribus debitori sint cedentes
 et que dicant, et inq. casibus locuz habeant vide leg. fin.
 Cod. qui bon. ced. pōt ubi Bald. leg. 5. et 6. tit. 15. part. 5
 Euth. l. pte de iuram. cap. 65. Decaf. tom. 2 ad leg. Euth.
 tit. de liter. obligat. fol. 65. et qd in causa dñi Girard. de
 priuileg. n. 281. ubi an mulier teneat stare obligatōm, et qd
 in annuū redditibus Auend. de cent. cap. 110. Felicia. de
 centi. tom. 2. tit. 3. cap. fin. et de materia Barlad. 5. pte
 q. 7. n. 8. et 9. Rodry. de execut. fol. 61. n. 35. Raq. in praxi
 fol. 117. cap. 6. Bivad. pōt. cap. 2. n. 165. et an indebito
 fiscali leg. uiz possessor 5. p pecunia de censib. Decaf. tom.
 2. de liter. obligat. gloriā 4. n. 31. q. licet Princeps soleat
 in dilacione credere leg. quoties de prebit imper. offer.
 leg. 33. tit. 18. part. 3. non tamen q. sunt pisco damnore
 leg. nec damnora Cod. eodē de quo vide leg. 5. tit. 9. lib.
 2. recop. Euth. de gavel. q. 17. Auend. in Ed. leg. 5.

INFAMIA est diminutio aut quominus lege status moribus et legibus impletur ex leg. cognitione ff. de var. ex extra ordin. cogm. l. de farinatus de test. d. 56. a pto ubi qd est duplex alia dicitur infamia iuris et alia facti: Infames infamia iuris sunt de illi qui enumerantur in leg. l. de his qui notant. infam. et dicitur iuris qd a iure tales reputantur Farin. sup. n. 3. et 5. ubi qd infamibus infamia iuris; alij sunt ipso facto vel ipso iure, alij v. iuxta sententia: infames ipso facto sunt, qui statim eo ipso qd aliquid fecerunt lex infamat eos; infames ex sententia sunt qui infamiam non incurrunt nisi post condemnationem.

Infamia facti sunt qui quasi in iure non enumerantur aut dicitur infames, dimiserunt tamen tale qd ppter illud est eorum opinio, fama, et existimatio remanet vera et grata in apud bonos, et graui error ex tunc in leg. de off. p. de obsequiis ubi alij a Farin. l. q. 56. n. 6. de quorum effectibus l. de loquitur q. de iur. q. de iur. ubi notat qd ad hoc ut damnatus fiat infamis requiritur qd sit damnatus vel fuerit accusatus de publico delicto, secus autem de particulari ppter in actione furti, et bonorum raptorum, et iniuriarum dolo factorum.

Infamis non impedit facere testamentum Farin. in fragment. pte 2. tit. d. n. 314.

Infamis dicitur etiam ille, qui pecunia in iuriis remittit Arcued. in leg. l. tit. 10. lib. 8. recipi n. 150. ubi limitat qd iudicii autoritate facit.

Infamia facti multum in causis civilibus fidei testem diminuit, et in criminatibus de iudat. Aim. d. n. 2. Farin. in praxi q. 56. tit. 2. n. 26.

Infamia facti irrogat ex sententia licet nulla sit Alexand. d. n. 282. n. 2. et lib. 4. Decio d. n. 463. n. 11. saltem in leg. verbis et in leg. introductio eodem eodem tit. d. modo non sit iniquitatis in cap. omnipotens carmen. in leg. furti de infam.

Infamis est damnatus actione in iniuriarum, etiam ppter leues iniurias sed hoc raro practicat Flores ad eam. d. n. 439. Farin. tom. 5. tit. de iniur. q. 105. n. 61. inde inferat qd damnatus ut tenet patinodiaz eaz cantans remanet infamis a pte pte omnes admittit honores Parlad. lib. 4. cotidian. cap. 17. n. 46. ex leg. 3. tit. 10. lib. 8. recipi. leg. 8. tit. 1. et leg. 2. tit. 5. part. 2. Arcued. in d. leg. 2. n. 225. et hic qui est infamis non potest habere officium nobile, at ppter potest illud habere qd est uile leg. 7. tit. 6. part. 4. Cur. Phil. pte 1. q. 2. n. 21. = At v. q. y bono pacis non tamen, reuata specifica forma d. cap. alia verba equi potentia satisfactoria pferat non erit infamia maculata ut ex Arcued. sup. n. 49 et 50. tenet salga. tom. 2. de regia protea. 4. pte cap. 12. n. 113.

9

INFANS

¶ p^{re} dict^{us} puer ab ortu usque ad septem m^{en}ses ut p^{ro}bat
 y^{sa}acius Harbon. de etate anno septimo q. 1. n. 5. q^{ui} mⁱⁿu-
 nus p^{ro} p^{re} dict^{is} q^{ui} h^{ab}entur facti a d^{ie}, seu instant^{is} animationi
 ut valider de monstrat fundamentis n. 4.

2

In anteq^{ue} p^{ro}ve p^{ro}videre tenet Greg. in leg. 1. tit. 4. part. 6.
 gl^{os}. 2 in fin. q^{ui} n^{on} copione de monstrat Nart. anno 1. q. 27.
 ubi q^{ui} requirit n^{on} soluz auctoritas tutoris, sed etia^m aliqd iud-
 cii seu voluntas que euenit in fine infantie et alia de ma-
 teria

Infantis acceptatio n^{on} est necessaria in donatione sibi facta
 ut sit irrevocabilis, Not de prim. lib. 4. cap. 2. n. 75

Infans n^{on} tenet de homicidio leg. infans ff. ad leg. cornel.
 de sicar. Anton. Som. tom. 3. cap. 1. n. 51 ubi de materia

⁹
INFIRMVS ⁹ de regens purpurae suae, cuius alterius
 studio creditur de currenibus obsequiis de currenibus
 Simon M. 6. n. 53.

⁹
 Infirmus clorius n. tenet residere Neta 9. n. 4. n. 1. 11. 1.

INHIBITIO

actus superioritatis in iurisdictione
 Quidam qui inhibet debet esse maior cap. mag. de ordin. cogn. cap.
 labor. cap. mag. quilibet sint leges. iurd. vii. 424. lib. 3.
 n. 40. Vbi qd par n pot pari inhiberi et qd e legitima
 aut canonica ligat manus iudicis inferioris talit. qd n
 pot de causa cognoscere cap. n. soluz. q. fin. de appella. in 6.
 iurd. ubi qd nime n. 30. ubi qd inhibito facit actus illi
 sitz qui prius erat licitus et qd soluz iudex qui inhibet
 pot cognoscere an sit iusta vel iniusta, n autz ille cui
 facta fuerit.

Inhibere autz potest iudex ecclesiasticus seculari ne pre
 dat cap. seculari. de fori. 2. pte. in 6. cap. licet ubi glor. de
 exemp. eod. tit. iurd. 2. vii. 424. n. 24. lib. 3. ubi de ma
 teria ad intellige qd causa e ecclesiastica n vero qd iudex
 secularis cognoscit de causa ad se p tinente vel mixti
 fori, tunc enim nullus ecclesiasticus iudex poterit ei in
 hibere neque erit parendu ut pluribus qd bat idz. iurd.
 de a n. 37 et qd si coram ecclesiastico dicat de iura d.
 eius an possit inhibere seculari ne exeat in iurime
 tuz vide verb. exceptio n.

Inhibere etia potest iudex servator iudicis ordinario et
 post Cabot. q. 877. a n. 441. inuenies apud Salgad. de regi.
 ptection. 2. pte cap. 10. a n. 65. ubi intelligit qd legitime
 pcedit in causa de manifesta iniuria et violentia et
 hac qualitate y bata n alit qd inhibito erit nulla et non
 obtemperanda, et struz sit appellabilis hze inhibito dum
 sit legitima vide ibi et de materia late

Inhibito n potest fieri sine cause cognitione alias nec ardet
 neque parenda erit late Salgad. de regi. pte. 2. pte 2. cap.
 10. a n. 20. ubi quomodo intueniat cause cognitio, et qd

in fuerit iusta et canonica n operat et qd sit operabil. et
 qd potest ipse iudex inhibens reformare in pibitione, et n op.
 cit appellatio a tali reformatione et alia de materia vide
 pte. 2. cap. 7.

Inhibito etia rotali n ardet nisi fuerit data euz cause
 cognitione Salgad. 3. pte cap. 18. n. 5. et cap. 19. n. 68.

Inhibito ubi fit a iudice ecclesiastico de causa p iudiciali
 coram se pendente n e naria partis citatio Arm. vii. 253. n.
 2. ver. et ubi iudex Ancar. vii. 234 = sed n poterit fieri
 iudici seculari ubi agit questio p iudiciali cuius ipse sit capax
 Arm. vii. 253. n. 2. ver. sed ratio Nata vii. 261. n. 4 = et an
 fieri possit iudici seculari ne pcedat in causa in qua coram se
 clericus testes falsos induxit licet clericus accusatus fuerit
 coram iudice ecclesiastico Arm. vii. 253. n. 2. ver. fortius = sed
 illegitima inhibito n afficit Boston. vii. 77. n. 26. et 2. =
 et ut valida sit requirit citatio Boston. sup. n. 24 = et si
 impedit ea que sunt iuris Staphil. tit. de claus. nullit. do
 Som. n. 2 = et inhibito siue iusta siue iniusta Alenda est
 Fabian. de i. v. April. de Eras. tit. de attent. dei. 2 et pcedit
 etia si verbalis sit pte 2. diver. dei. 187. n. 7 = et
 potest fieri a iudice ecclesiastico volente cognoscere de
 petitione hereditatis qd pcedit iudex secularis in ea
 in qua venit causa natalituz aut illegitimitati glor.
 et 99. in cap. mag. de ordi. cogn. cap. labor qui filij
 sint legi. = et inhibito emanata sine cause cogniti
 one et euz clausula iuste fabricata nihil nocet Eeron.
 Fabr. vii. 31 in fin. lib. 2. = et hze inhibito adma d.
 pte. 2. in comitione n afficit mii adit clausula qd
 et quas Boston pte 1. diver. dei. 785. n. 2.

Inhibito potest impetrari ubi timet de gravamine Bal.
 in leg. si pater n. 2. cod. qui bon. cede. pte. 2. in rub.
 de reg. et pace n. 10 = et inhibito iudice ordinario vel

vel delegato in aliqua causa ubi post inhibitionem licet intima-
ta non sit iudex, sine nulla gesta a iudice, et quod si culpa iudicii fiat
inhibito, sine nulla ante intimationem, et idem si innovatus
iudex aut dominus qui dimisit, illi spirat iurisdictio ante
scientiam. Probatur. tit. om. l. cap. 21. n. 23. n. 2. = et dele-
gatus non potest inhibere notariis et alios ad quos mo-
do tangat negotiorum cancellos. de atent. 2. pte cap. 20 in
prohibere. 22.

⁹
Inhibito non potest ex pediri per iudices appellationum nisi ad illi
actis, etiam si sit per Regem vicarium leg. 54. et 55. tit. 5. lib.
2. recop. Salgad. de regia pte. l. 8. cap. 10. a n. 32. ubi cauetur
etiam si sint temporales solent tamen iudices et legatos expediri
re has inhibitiones temporales scilicet ut interim quo acta
exportantur inferior superseant per aliquod tempus et valere
si stilus vigeat tenet Salgad. a n. 30. et de retent. 2. pte
2. cap. 7. a n. 1. ubi de materia vide verb. apellation.

INIMICVS dupliciter videtur, aut ex inimicitia leui, aut graui: Inimicus ex causa graui capitali dicitur, et puenit qd unus accusat alterum in causa status, vel maioris partis bonorum, vel intentauit occidere, aut vulnerare, vel priuare off. aut similibus de q. glor. in 5. Inimicitie verb. si capitali inst. de excusat. tutor. et post. Placaz in leg. anse. code. si ppter inimicitias n. 10. vide Robad. potest. lib. 5. cap. 1. n. 66. Berian. tract. crim. lib. 3. cap. 25.

Inimicus n. solus dicitur qui causaz inimicitie meuz immediate hēt, sed etia duerant et habitant inimico meo Farin. de inq. q. 42. a n. 57. ubi extendit ad participes adherentes, sequaces, plices, federatos, uulores, fautores, auxiliatores, amicos, et familiares inimici, de quibz tamen quia ho, amicitia est. sit magna et continua

Inimicus repellit a testimonio qd inimicus qd n. idoneus testis habuit Farin. de testib. q. 53. a p. ubi qd inimico testis n. credit etia in articulo mortis, et pot. suscep. sacrorum, eucharistie sacramentis n. 11. ampliat. 7. Eucher. di. 35 n. 14 Felian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 4. n. 8. vide leg. 13. tit. 16. part. 3. et leg. 6. tit. 33. part. 7. = et q. ubi loquitur q. 82. n. 17 dicat qd ad inquirendu de facto quilibet testis e. sufficiens nā etia inimicus dirigit iudices in uia intelligend qd bene pot. esse inimicus et docere veritatem vide Farin. d. q. 53. ubi copiose q. et quomodo possit admitti et a n. 52 qd testis inimicus si capitalis fuerit repellit a testimonio ferendo etia in ciuilibus si autem inimicus n. fuerit capitalis sed leuius quis a testimonio ferendo n. repellat, n. tamen pot. admitti orez erit idoneus vide Arcud. in leg. 19. tit. 10. lib. 2. recop. n. 18 et Valens. di. 134. n. 51.

Amplia idē pcedere in inimico de palmo re scitiato qd ad hac extant reliquie tenoris Codex. pract. cap. 18. n. 3. vide Farin. in praxi tom. 1. de inq. q. 12. a n. 41.

Inimicitia etia n. capitali admittit tota fide testis Farin. in in praxi tom. 2. q. 53. n. 58. agit de inimico reconstituito et n. 52 et 53. limitat in causis ciuilibus.

Inimicitia arguit ex hte simultanea Simon. di. 6. n. 30. di. 73. n. 11. di. 31. n. 3. di. 15. n. 11. Nat. di. 43. n. 4. di. 42. n. 7. Etama. di. 30. Farin. tom. 1. in praxi q. 49. n. 3. et qd inimicitia Domini reddat suspectos eius officiales Alm. di. 6. n. 33.

Inimicitia inducit presumptiones de maleficio 7. Inimicus de n. stat de malefactore Farin. supra q. 49. n. 88. et qualis debeat esse inimicitia vide infra euz Euti. di. 35. n. 41. Farin. tom. 1. crim. di. 34. n. 9. di. 36. n. 13. di. 56. n. 8. et tom. 2. di. 147. et 138. et 171.

Inimicitia sentit remissa et reuiliata ex oio, pot. que simultaneo, et ex calulatione et alij. Arcud. in leg. 2. tit. 10. lib. 8. ex n. 120 Farin. in praxi tom. 3. q. 105 ex n. 334.

²
INITIVM in rebus semper incipit et quando secus
 late disputat gloriā in cap. dudu, 22. de elect. Verbi electionis
 tempore. Non tunc. n. 11. Eotoff. in leg. 3. de reb. cred.
 gloriā. verb. de feriore, in fine tract. ibi n. 17 leg. si pueri
 fore, 8. ff. mandati leg. si tamen, 14. ad Macedon.

INIURIA genericè sumpta significat omne delictum ex animo et a volente factum, et deinde de qd n' iure, sit leg. l. 4. de iniur. in l. eod. in p'rio, ideoque bruta iniuriarum facere negant q' neque qd iure faciunt leg. l. 1. ff. si quis in paup. feri. dicit. specialit' autem sumpta p' humilia et dolo sumit' iniuria, et in hac significatione extat lex sed et si quis, cum que in p'rio ff. ad leg. Aquil. exornat Tiber. de ian. tract. crim. tom. 1. lib. 1. Cap. 11. p' totum Farin. in prax. tom. 3. q. 105 a p'rio de materia iniuri. vide Boeri. tit. 4. ubi copiose

Iniuria est humilia de qua loquit' tribus modis infert, veluti re, scilicet q' manus inferant, verbis scilicet q' n' manus inferant sed sit iustitiae et scripto scilicet q' humilia famorum aut literas iniurias alia ver. riphora de qd. sigillatim p' Farin. in prax. crim. tom. 3. q. 105 p' totum, cui ad omnia recurrendum erit a n. 1. Nota qd etiam sit iniuria nate vel ubi faciendo se iudex o senas que siniquen iniuria comodoar higit alior d' de d' vide Thesaur. de iur. 229

Iniuria alia e' levis, et alia atrox Some. tom. 3. Cap. 6 n. 4. Menoch. de arbit. lib. 2. casu 263. a n. 1. Farin. d. q. 105. a n. 115 ubi late explicat excludendo qd levis seu gravitas iniurie cognoscit' ex illius qualitate habito scilicet respectu ad causam et ad personam iniuriantis aut iniuriati ex leg. i. ff. apud tabernum d. qd ait p' totum ff. de iniur. cum leg. p' totum. edixit d. atrox eod. tit. ubi qd iniuria reputat' atrox aut p'ona aut tempore, aut re, qd exemplificat p' totum. Verbi gratia p' totum et deinde reputari atrox, quatuor modis videlicet ex p'ona, ex tempore, ex loco, et ex facto qd arbitrio iudicis remittit ex Some. Menoch. et Farin. ubi supra

Iniuria facta sacerdoti atrox reputat' et atrociori episcopo fuerit facta Farin. d. q. 105. a n. 195. et facta alicui existenti in habitu magistratus seu dignitatis n. 197, et facta magistratui 198. ubi qd dicit' Principi illata et facta doctori atrox dicit' n. 203. et qd infamat aliqua honesta matrona n. 205.

Iniuria omnis etiam facta grauis dicit', sed atrox si p'cuius fuerit grauis, vel manu aperta alapa data sit, aut cum p'alo, aut vaculo Farin. d. q. 105. a n. 181. et ibi quid in milite nobili aut clerico, et qd intuslans p'curando nobilit' cum vaculo aut arandine, si gaudet immunitate ecclesiastica Botald. polit. lib. 2. Cap. 14. a n. 43. et qd dicit' q' cuncto grauis aut levis vide Etiam de nobilit' glor. d. n. 11. et de iniuria que sit q' manus sub mendo ponit Acced. in dabr. tit. 10. lib. 8. recap. n. 23 et 23 Farin. d. q. 105 a n. 207.

Iniuriarum graues infert qui male loquit' de doctrina alicuius religionis ubi Farin. Moneta de seruaturis. Verbi gratia iniuria e' que sufficiens ad seruaturam sustinendam soluta de iur. indiar. lib. 3. cap. 26. n. 118. ubi ad huc causa sufficiens iniuria verbalis facta p' quodam gubernatore, cenno monasterio religionum in p'ira

Iniuria regulariter facta verbalis etiam clerico n' causat sacrilegium, et ideo de ea n' cognoscit ecclesiasticus sacerdos. ad Bern. dia. in praxi cap. 87. ver. sed utrum latet

Iniuria verbalis grauis dicit' a p'ud nos si verba p'ata sint de venis in leg. 2. tit. 10. lib. 8. recap. puta si quis iniuriando aliquem dixerit cum esse galeis, sodomitum, cornutum, p'dicem, aut hereticum, vel uxorem relictam = vide similia ut ipia leg. Regia de iur. iur. sint

sint vide Cobar. lib. 1. var. cap. 11. n. 2. Parlat. lib. 1. colid. cap. 17. a n. 12. ubi qd debeant esse maiores vel equales in significatione et substantia, et qd mori cui n sit iniuria simili qd dicit Cobar. que reputat vide Sati. de de. hiepi si vero alia verba minora ex his dixerit leui iniuria reputat ex leg. 3. ciuilez sit de quaraz explicacione vide Arcued. 8. leg. 2.

Iniuriosa verba pferent v. aliquem teneat ne actione iniuriarum si verum dixerit questionis e n tenet et regularit qd verum dicens n tenet, et a pena ex ceteris p bar leg. 3. coe. de iniur. leg. euz qui nocentes leg. 173. apud Sabones. 8. interduz ff. eodez leg. 1. tit. 9 part. 7. euz leg. 2. eodez plures refert Farin. d. q. 105. a n. 220. Contrariuz magis eoe tenet sequatur q. 323. et p hac etiaz plures refert Farin. a n. 223. Vbi 13. opinionem d. rias refert, resoluit igit a n. 247. qd si iuratus in iudicio veritas dicit exuat aliam n, qd intelligenduz puto qd in iudicio opponit defectuz licet iniuriarum si defensio cause admittit euz siord. deni. 89. a n. 24. ubi qd qd adest causa necessaria n impedit defectuz opponi veluti exemplificat in aduocato opponente iniurias quantuz utilitas cause possit, et in terminis qd in iudicio ex ceteris veritas dicit qd n animo iniuriandi opponit tenet n. 27. et melius Graha. d. cap. 41. tit. 1. ubi reus d. extra iudicia pferat nisi defectus, aut vitia, que opponunt nisi de his expedit rei publice ut vident de qd. Farin. ubi supra et Salazar de vncap. 1. a n. 101. Attamen verum dicens n tenet p alinodia, recantare tenet Anselm in proem. cap. 1. n. 20. Parlat. lib. 1. colid. cap. 17. n. 32. et qd verum dicens exuat a pena iniuriarum vide Hermos. in leg. 10. tit. 4. part. 5. glo. 2. et Cenall. d. q. 323. Arcued. 8. leg. 2. tit. 10. lib. 4. n. 205. euz reg.

Amplia iniuria etiaz sit de legendo defectus nature, ut can-do alteraz giborum, nigraz, etc. Farin. d. q. 105. n. 22. qd non tenet rei publice hoc defectus nature scire, si v. dicat aliquis se fuisse mercatum, seu miratu p falso, vel ei spurium, tunc si verum e n habet locuz pena iniuriarum qd interest rei publice ut infamia illius manifestetur, ne ad testimoniaz admittatur, aut spurium ad dignitatem quaraz n est capax ita tenet et tenet Exam. deni. 37. a n. 2. Contrariuz tenet Arcued. 8. leg. 2. tit. 10. lib. 4. recop. n. 22. nisi qd ostentit se ordinari dicit esse spurium ut n. 19.

Regularit iniuria sit etiaz abenti e qua punibilis ex pluribus a Farin. d. q. 105. a n. 83. ubi qd debet fieri animo iniuriandi ubi qd animi absentia impedit actionem iniuriarum nasci, qd ut n. 111. hec actio n nisi ex voluntate rei afectu inferenti causat, et qd iniuria ex qua accusatio nascit n resultat ex verbis iniuriosis in absentia dicti scilicet deni. 346. n. 8. tom. 3.

Iniuria illata aleatori puniri n potest qd illata e tempore lud. reus si alio tempore Farin. q. 102. n. 156. et qd recipiens domi ludentes et aleatoris qui vulgo tabla xeros vocant n possunt agere de iniuria eis illata siue opere siue verbis Arcued. in leg. 3. tit. 7. lib. 4. recop. n. 19.

Iniuriatus siue offensus potest apeli p iudices ut declarat offensores ad inquirendum Som. var. tom. 3. cap. 12. n. 24 qd intelligit n pcedere in iniuria super qua de offensione pcedi n potest de qua in leg. 4. tit. 10. lib. 4. recop. ut Som. notat.

Iniurians si fuerit fideus, vel alius regius Minister grauius puniunt leg. vniuersi coe ubi caus. 1. et

In iuria verbo facta facili cadit q.^a oculis facili obliuiscitur, at litera scripta manet et q. manus plurimorum longe, late que vagat, et durat tandem q. dia memoria remanet. Frequenter Peti. 11. n. 1. pte 1. x. illud pulchre qui se dicit scribit sed max. more lesu

In iuria nec Delictis, n̄ pōt attribui illi qui secreto dixit
vel scripsit et n̄ publicavit valens. Tit. 163. n. 76. ibi.
2. neque illi qui serante ira, et vitioso colloquio ali-
qua verba dixit sobrie et modeste.

*In iuria recipiens q. possit eas recipere, veluti si condo
mentitur, veluti a latro clt. Facin. 9. q. 105 n. et capicini
desi. 58.*

9
Iniurias faciens Inquisitoribus aut aliis ex eis potest
ab ipsis puniri Valens. Pri. 21. n. 50. lib. 1.

In iuria que sunt, autem, vel occidit, et punitur. Et iudicet, potest
a quodam, in iudicio, aut in iudicio. Etiam, potest, carnem
veri. 23. vel de illo qui vocatus fuit, cornutus, vel pilius
cornutus, aut uxori meretricis. Martiniens. vii. 23. lib. l. n. 16.

In iura sua uno ex familia sua, familie, facta videt Bar
tol. in leg. lex Cornelia ff. de iur. cred. in leg. emic. l. 10.
de rap. virg. Erasma. des. s. n. 12 Jurid. des. 49. n. 1.
Parin. d. q. 108. ex n. 288. ubi exstat et a n. 269 qd fac-
ta uxori censet facta marito, et facta uxori censet fac-
ta uxori, et facta uxori censet facta uxori, et sic de
similibus, et facta amico censet facta domino ut in
n. 277. ubi dicitur amicus n.

In iuria si exstinguitur eod. iniurians dicat se nolle iniuriare. ubi
ubi mentis saluo honore suo, vel ~~id est~~ mi se esse communi effe.
Barb. in leg. si quis ex francus ff. de acquir. hered. Angel. in
leg. vestes ff. de intur. vide Part. l. q. 105. n. 106. Enrich. in
81. lib. 1. Annot. l. leg. 2. Kl. 10. lib. 8. recap. n. 222 nisi adferat
animus iniuriandi ut n. 223.

In iurians n̄ excusat ab iniuria eo qd iracundia moxet dixerit
 dicitur leg. si n̄ dicitur euz ibi notati l. de iniur. Rin. 8. q.
 408. n. 130. et q. 91. a n. 30. ubi q. p̄ m̄tentia excuset et n. 33
 dicitur qd licet regularit̄ n̄ excuset m̄tentia p̄sumenda.

2
Injuria, facta scriptis dicitur q^o ff. libeloz famozuz i^o t^o 2; est
enim libellus famosus 7 posito facta in scriptis in infamiz
aliocuius eius qd quis p^o bare n^o vult, et in publico lactata
vel in loco ubi inueniat ut Farin. l. q. 105. n. 424. ubi de
materia et melius Vi. 30. tom. 1. ubi de translatioe huius
delicti et excommunicatione et Vi. 146. tom. 2. Peguer. des. 77. Pla.
za de delict. cap. 5. lib. 1. Eom. tom. 3 cap. 6. Nota qd licet veni-
bat si tamen n^o publicat n^o incurrit p^ona, famosi libelli, ne-
que ille qui ab illo scribente, vel n^o publicante, vel comp^osi-
transumptus et secreto retinuit, vel anteaq^o in totis trans-
umptis p^omittit Menoch. de arbit. casu 268. n. 41.

De pena iniuriantis ponenda varie scribit, et quoad ius civile
penam esse arbitriam & criminalem agit, & hoc pluribus Parit.
D. q. 105. a n. 56, et 58. ubi qd hec pena arbitria potest esse
in soluz suspensionis vel privationis officij si hoc meretur
alius iniurie, sed etiam corporalis ex tunc in leg. fin. ff. de
iniur. et etiam si iniuria sit verbalis ut Bal. Boke. Fe.
lin. Baiard. et alij, et extra hanc penam tenet etiam in
iurians ad damna et expensas iniurato retaliare Parit.
n. 78.

Libre regio iniuriarum verbalium faciens aliam ex d. h. m. d. i. g. q.
et h. l. o. h. l. g. n. c. o. p. h. e. n. e. t. p. a. l. l. o. d. i. a. r. u. m. r. e. c. u. r. r. e. h. o. c. e. s. e.

se deidicere in satisfactione offendi, et insuper condemnat pena pecuniaria ultra alia, iudicii arbitrio imponenda, prout iuris qualitates et personarum ut ibi disponit = si vero iniuria fuerit levis illi contentis pena erit arbitraria secundum personarum qualitates ultra pecuniariam impositam. l. leg. 3. tit. 10. lib. 8. recop. = Et ultra hanc pena patinodie sit iuri eorum conformis et in eo fundamentum habeat vide Farin. d. q. 105. a. n. 14. et qd n. sit in omni neque ea stat Fontan. clausul. 5. glor. l. pte l. a. n. 105

Nota etiam qd condemnatio actione iniuriarum fit in famis ut pluribus dicit Farin. d. q. 105 a. n. 61. siue criminabilis siue civilis fuerit actus et n. 64. qd pccit etiam in clerico condemnato hac actione et idem tenet Salgad. de regia. pfect. 4. pte cap. 12. n. 12. De condemnato ad patinodiam recantandam secundum l. leg. 2. tit. 10. lib. 8. recop. n. e. debet infamiam incurrere qd formati patinodiam recantat, si autem p bono rati verba equipotentia patinodie dixerit n. efficit infamiam ut Salgad. d. cap. 12. a. n. 12. est enim necesse ad infamiam qd formati patinodiam recantet ut dicitur in reg. 8. censet. glor. 43. l. 38. post fuit in proem. cap. pctorum. n. 2.

Clericus autem licet teneat satisfactionem dare iniuriato petendo veritas de fame patinodiam recantare tenet Farin. d. q. 105. n. 15. Salgad. de regi. pfect. 4. pte cap. 12. n. 108 neque soliti et ind. leg. 2. disponit

Pena famosi libelli grauiore, nam iure civili pena capitalis imponit leg. 4. et ibi gloria verb. capitalis cast. de famor. libelli et alibi pluribus Farin. d. q. 105 a. n. 422. ubi ad 2. multo debet esse ultimi supplicij casus. Item dum modo libellus famosus contineat capitalia delicta in aliis impunita, seu si delictum capitale d. impneret, qd tunc n. impo. mit, nisi eade pena qd p impnerato delicto, si verum est imponeret. Plura de delictis cap. 3. lib. 1. n. 2. Som. tom. 3. cap. 6. n. 1. Farin. d. q. 105. n. 424.

Et hanc pena approbat iure regio p leg. 3. tit. 2. part. 2. ubi Greg. Lopez. Som. d. tom. 3. cap. 6. n. 1. et patim dei = Verum super arbitraria pena venit imponenda secundum qualitates delicti et personarum, etiam corporali et ultimi supplicij secundum Farin. d. q. 105. a. n. 427 et 440. et d. 11. 30. tom. 1. ubi ad extremum fit condemnatio et d. 11. 145. tom. 2.

Quid autem si libello famoso iniuriatus sit clericus Farin. ubi supra claudit, qd siue sit clericus, siue laicus, tam iure civili qd canonico deest puniri diuersitate penarum secundum qualitates delicti et personae iniuriatæ, qd uis sit extendendo eam ad mortem = et qd pena clericis sit verberum castigatio cap. 1. et 2. 8. q. 1. Menoch. de arbit. casu 263 et anathemat. ut ibi et ad hodie deponit Vela de delict. cap. 16.

Amplius qd n. solus venit puniendus hac pena qui libellum famosum disposuit sed etiam ille qui famosum libellum siue domi, siue in publico, vel quocumque loco reperiit, si statim n. superit, vel igne dampnerit sed affixi manifestauerit cap. si quis inuenit fuerint 8. q. 1. Plura de delictis lib. 1. cap. 3. n. 2. Clarus in praxi q. 68. n. 25. Pecquer. desi. 61. n. 5. Som. d. cap. 6. n. 1. et ibi. Nullum cui plures asert. = Similia l. intelligendo qd n. sufficit inuenisse et legere, si n. pluribus manifestum sit Sephat. d. 34. n. 28. vol. 2. Brutat. 711. 74. n. 16. Dicitur in 8. a. rex inst. de iniurijs a. n. 9. ubi re. tenet. Somet. tenent, sufficere legere, et ibi d. Som. tenet. Nullus, Similia etiam qd d. stat de auctore, ipse enim e. puniendus Sephat. d. 34. n. 27 Brutat. 711. 74. n. 32. bonus ius in leg. maiore cast. ad leges corne. de salt. Alex. 71. 77. lib. 1. et d. 11. 205. n. 4. lib. 6. = Similia etiam d. ille qui inuenit noluit lacerare ammo in iuriandi alibi ostendendo, tunc enim punitur. Ita itq. arduo. loconez 9. ait pctor de iniur. De qui. ritur enim d. Sephat. ubi supra n. 20 et Brutat. n. 8.

n. 8. seu v. q. inuentor ex simplicitate vel curiosita-
te occasione delectationis vel legendi aut audiendi vel
ex alia quacunque causa sine dolo illius retinuit Turron.
in cap. si quis famorum verb. dolo 6. q. 1. sequar. 8. de
lit. 11. n. 2. Verum in codicibus huius delicti etiam inuentor
famori libelli si statim eum non ruperit venit punien-
dus Greg. 8. leg. 3. tit. 9. part. 7. glor. verb. como aquel
que lo hizo Fran. Marco des. 233. pte 2. Menoch. de
arbitr. 2. casu 263. n. 4. de quo vide Pichar. l. 5. alior
d. n. 3 in l. de iniur.

Utrum autem in hoc crimine libelli famori sit locus por-
ture 2. inordinatus legitime dubium est non leve, in quo
Follerius in pract. crim. verb. et si 2. pte bunt 3. pte
p. 3. p. princip. n. 102. tenet ad non sit locus porture et
ita de facto habuisse; saltem ratio ab eo est a hoc de-
lictum non venit puniendus pena corporalis si capitale
non fuerit dicitur. 2. ruz tenet Aluar. in leg. edictum
n. 4. ff. de quest. quz offert Clarus. in pract. 5. fin. q. 64
verum preterea debet in fin. et tenet Vaisard. ad Clar.
9. q. 64. n. 15. q. ut dicunt portura debet correspon-
dere delicti qualitati, ita ut si fuerit levis sit etiam ipse
levis, si autem grauis grauis Farin. autem de inord. q.
42. disputando questione, et referendo relato tenet
non esse locum porture sed loquitur q. venit imponenda
pena pecuniaria: idem tenet d. q. 105. n. 424. q. delictum
non est capitale sed leve, sed reuera inordinatus relinquit
questionem, que dicitur in ordinata delicti et qualitate
personarum quare sciendum huius qualitates venit pena
etiam corporalis imponenda ut supra d. n. 28 et sequen-
ter idem dicendum debet de portura ut si pena levis
aut pecuniaria venit imponenda non sit locus porture
si v. grauis aut corporalis habeat locum

2
Iniuriarum actio dicitur p. annu, eo que transacto p.
cribitur ex leg. si non dicitur in fin. l. de iniuri. ubi
d. Com. tom. 3. cap. 6. n. 15. Canter. q. crim. q. 6. Farin.
de inquis. q. 10. n. 21. vide verb. delictum n. et verbum

85
accumulatio n. interrumptur tamen huius descriptio per
totam libelli correctionem, sicut in causis civilibus p. descripti-
onez Alber. des. 26. n. 15. Farin. ubi supra n. 28. ubi ad medi-
ante hac interruptione currit de novo aliud tempus ad proxi-
bendum sed qd non interrompat nisi p. citationem vel, et qd
huc citatio fiat in scriptis et redunda in acti coram iudice
tenet sese des. 432. n. 5. tom. 4. et qd delicta p. scripta non
sunt p. sequi, neque accumulari tenet a. n. 32. in 1. 1. 1. 1.
Utrum autem p. scripta intelligat actio iniuriarum quoad ori-
minatam actionem et possit iniuriatus petere citationem quo-
ad interesse p. delicti in maiore stupata et videtur dicendum
qd non ita fuit iudicatum teste Fede arruato 149 post huius
l. des. 2. ruz tamen tenet Cobar. de spont. 2. pte cap.
6. 9. 8. n. 16. sed Fede sequitur Fontan. de pact. nupt. clari-
5. glor. 5. pte l. n. 94. vide eam in leg. 40. fauer. n. 5.
ad fin. et Greg. in leg. 22. tit. 9. part. 7. et leg. 3. et 4.
tit. 17. part. 7. nota qd si

Nota qd si iniuriatus accusauerit aliquem ex eo qd dixisset
illius esse cornutum necesse habet probare p. eadem verba, resp.
sufficit p. equipotentia Aluar. ubi l. sup. 9. n. 52

2
Iniuria remittit aliquando expre, et aliq. tacite. expre-
sit p. pactis, transactionibus et. l. 1. n. 10. l. 5. iniuriarum
actio in fin. ff. de iniur. ubi alia verb. non tenet exoritur
Farin. 8. q. 105. a. n. 334. ubi qd potest fieri etiam sine pacti
si p. sententia et qd valet remissio simplex etiam qd non deducit
tunc in pactis, q. nuda voluntate ex finavit et ad p. remitti
remitti p. pecuniarum, et ad operet effectum ubi 338
remittit etiam tacite p. signa et dicitur huius remissio
omni de q. l. 1. Farin. a. n. 340.

Nota qd Concordia et remissio iniuriarum differunt a pace; pax
enim est remissio omni in iniuriarum etiam p. sententia, et
sit verbis expressis aut pacto q. pax a pacto dicitur Concordia
v. 1. ubi est remissio p. sententia iniurie vel acti sententia et
sit quibuscumque verbis Farin. ubi 98. tom. 4. crim.

In iuria etiam remittit per conversationem cum iniuriante & per
iust. de iniur. leg. 2. ff. 2. part. 2. qd intelligit qd. Quersatio
fuerit ante accusationem, qd. si e postea, si ideo remittit in
iuria Atwood. ff. leg. 2. ff. 10. ff. 8. neq. n. et Barlad.
dista ff. 3. n. 3. = et eadez rae si maritus n. ignarus
adulterij Quersatu fuerit cum uxore remittit et iniuriar
leg. mulier & fin. de adulter. Barlad. vbi supra n. 4. =
Adverte tamen qd. si n. p. bat cum cognovisse adulterum p. m.
mit. la norare. Si p. nter in leg. 60. laur. q. 6. Som. n.
72. Barlad. n. 2. sed qd. ut maritus redi. hauserit vxo
rez adul. teraz p. nterit postea de eodez vel altero adul.
terio novit. nio accusare Barlad. vbi supra n. 4. vide
verb. adulterium n.

In iuria facta uxori qd. ponit ipia remittere sine mari.
to et ei p. nteret vide verb. accusatio n. et ibi n.
de remissionis materia

In iuria potest remitti ab offenso in foro anime, et
iudici abt. perere satisfactionem, et p. nteritionem iniuriar
et aliqd. p. remissione accipere vide Cobar. ff. 2. var.
Cap. 11. n. 7.

In iuriatus si dñ. p. ntererit querelaz p. ponere p. nterit
iniuriar n. p. nterit et mora ei nocet vide verb. mora
n.

In iuria n. orit. qd. neque provocatio ex verbis amicitie
p. latis etia increpando p. modis correptionis vide verb.
provocatio n. 2

In iuria verbalis alia iniuria p. pensat, et mutua p. p.
satione solant vide verb. verbum n.

In iuriarum materiaz late tractat Farin. in praxi tom. 3. q. 105 et
tom. 2. crim. ff. 147. 127. 137. et tom. 4. ff. 2. 30. 31. ff. 1. de iust. et iur. ff. 1. de iur. n. 1. ff. 1. de iur. n. 1.

In iuria facta subdito an ponit a domino iniuriarum actione
iudicari vide ff. 35 et ff. 45. n. 1. vbi qd. de va. ne quo.
ad p. nter. de Abate quo ad monachos ff. 2. n. 2. Farin.
supra

In iuriarum actio potest criminalit. intentari p. amicum
p. iniuria facta amico ff. 45. n. 1. ff. 220 n. 1.
et huc actio iniuriarum potest civilit. intentari duobus
modis, vel ad p. secutionem damni p. iniuriarum dati, vel
ad vindictam seu estimationem iniuriarum date ff. 53.
n. 1. = et actio iniuriarum quoad interesse civile datur
primo uxori occisi, 2. patri, 3. liberis, alijs autem
sanguinibus nequaq. socio quoque et domino dat ff.
53. n. 1. ff. 39. ff. 53. n. 1. = et ad. mulier p. p.
ferat in accusando occisorem mariti et filij et p. si tra.
scat ad secundas nuptias late disputat ff. de Mena
ff. 4. var. q. 7 Farin. in praxi tom. 4. n. 13. n. 15.

In iuriarum actione tenet procurator fiscalis aliquis inde
vite vexans ff. 168 n. 2. et an teneat qd. p. vltaz
exceptionis criminalis obijcit ff. 325 ff. 325. ff. 11. n.
22. ff. 3. = et iniuriarum actio dat iniuncti capto 2. la.
pi facientes ff. 32 n. 22. = et verbalis iniuria
facta uni ex sanguinibus, ceteris de sanguinitate facta
tenet ff. 12. n. 27. et ff. 32. n. 11. ff. 45. n. 4. ff.
58. n. 7. ff. 537. n. 41. ff. 24. n. 41. ff. 4. et iniuriarum actio n. orit. ex verbis correctorij ff. 472. n. 20. et dat iniuriarum actio 2. capientez ferat
in fundo alieno domino iniuncto, sed ad p. nter. restitutionem

non tenet Nata vii. 523. n. 10. Rotand. vii. 2. n. 23. Rot. 2.
Nata. vii. 523. n. 10.

9
In iuriarum actio dicitur ei qui aliquid licite faciens y libitus
fuit Nata vii. 663. n. 3. et dat. xco d. actorez in criminati-
bus n. p. bantz Rotan. vii. 2. n. 3. Rot. 3.

2
In iuriarum remissio facta in foro p[er]m[ission]e n[on] operat[ur] in
foro d[ist]incto Rotan. vii. 48. n. 28. Rot. 4. de quo e[st] viden-
dum Farin. in praxi tom. 3. q. 108. inspect. 6. ex n. 326.
Petrus Greg. singul. iur. 3. p[ar]te lib. 38. cap. 7. n. 11.

9
In iuriarum factarum filio, aut uxori, aut monacho, an filij
vel patri, aut alij d[icitur] ius remittendi. Arcued. in leg. 2. tit.
10. lib. 8. recap. n. 148. et melius in leg. 8. tit. 1. lib. 5. ex n.
32. vbi q[uod] semet a marito remissa iniuria facta uxori por-
ta ipsa uxor si de ea velit agere n[on] audit inde verb. uox
n. 41.

2
In iuria iura magistratus etia[rum] verbalis y inferiore dicit[ur]
atrox Despin. desi. 24. vol. 2. et illata officiali ex causa
privata n[on] dicit[ur] iniuria publica Rotand. vii. 48. n. 2. lib. 2.

2
In iuriarum remissione facta nihilominus potunt peti expen-
se et damna Arcued. in leg. 2. tit. 10. lib. 8. ex n. 160. et videz
esse in remissione tacita que fit p[er] salutationez et duena-
tionez, et hoc quo modo p[ro]cedat Arcued. ibi, vbi etia[rum] agit
de iniuriis verbalibus en que se d[icitur] d[icitur], et limitat in p[ar]te
cato et in persona vbi in iuriata vbi de delicti. cap. 16 Mo-
lin. tom. 4. de iur. et iur. vii. 40. un. segg. Parlat. lib. 1. co-
lloqu. cas. 12 n. 35 Farin. tom. 2. in praxi q. 108. inspec.
tion. 7. n. 306. et q[uod] p[er] orimulacionez remittat iniuria beti.
Greg. singul. iur. 3. p[ar]te lib. 38. cap. 7. n. 12 et q[uod] peti possunt

damna, expensas, et interesse Anton. Com. tom. 3. var. cap. 6. n.
13. et q[uod] ad id extendat se de feri. tot. p[ar]te 1. Minor. de maiestate
4. p[ar]te q. 23. n. 100. Nota ex eo q[uod] simul petantur et ex 2. p[ar]te
salutatione dicit[ur] remissa iniuria leg. n. 108. lib. 8. de iniur.
3. fin. iunt. codez Rotan. vii. 131. n. 2 et 7. lib. 4. Greg. Lopes
in leg. 22. tit. 9. part. 7. glo. 3. et 4. Juli. Clar. lib. 8. sent.
9. iniuria n. 11. Mascard. de p[ar]te lib. 3. de 1156. n. 12 An-
ton. Com. tom. 3. var. cap. 6. n. 16. Cobar. lib. 2. var. cap.
10. n. 7. Vela supra Arcued. supr. Molin. de iust. et iur. sup.
ra 8. disp. 40. et q[uod] p[ar]te ex t[er]minis actis ipso iure leg. 11
lib. 17. de pact. leg. qui debitorit ad turpil. leg. 22. tit. 9.
part. 2. vbi glo. 4. Ant. Com. tom. 3. var. cap. 6. n. 14. Tiber.
Fesian. lib. 3. cap. 6. n. 7. Farin. in praxi tom. 1. q. 5. n. 11.
Molin. supra 9. tom. 4. disp. 42. Richard. lib. 4. tit. 12. n. 40.
et ita agens sine actione repetit Richard. 3. lib. 4. tit. 6.
de action. in v[er]b. n. 10. Carlew. de iur. lib. 1. tit. 2 disp.
3. n. 27. Juli. Clar. lib. 5. sent. 9. fin. q. 58. n. 3. p[ar]te fin.
et statuetz dicens q[uod] sup. tali crimine n[on] recipiat acu-
satio ipso iure tollit. Vario tit. quomodo p[ro]cedat p[ar]te
n[on] fin. Quat. tom. 1. de sent. 2. cap. 1. n. 2. Gradetuz p[ar]te
h[on]ez q[uod] sup[er]diant t[er]m[in]e Mascard. de p[ar]te lib. 3. de 1156. n.
2. et 3. Farin. in praxi tom. 1. q. 5. n. 10. ver. subli mi-
ta f.

2
In iuria verbalis si alius inferat licet e[st] respondere
(mentiri) ut Arcued. in leg. 2. tit. 10. lib. 8. n. 96. Vela
de delicti. cap. 16. ver. 2. modus Bart. in leg. que omnia
9. 1. de p[ar]te. Hato in leg. fin. q[uod] quisque iur.

2
In iuria an sit dicere alius ne dicit mendaciaz que ad
modum si diceret he mentiri, et an p[er] istos verbis agi
possit actione iniuriarum Erat. tom. 1. foren. cap. 91. n. 2
vbi d[icitur] q[uod] illa verba (ne dicit mendaciaz) n[on] esse
iniuriosa Censuallo. tom. 1. q. 428. n. 6. mii in omni lib[er]o
et nobi lib[er]o sic intelligit opinionez d[ist]incta Farin. q[uod] i[st]a alle-
gat subdit que ene d[ist]incta in h[is]c verba et illa (nomen

hrii) ex dicit Thom. = et n. 18 et seqq. subdit etiam si dicitur esse
advocato petitione iniuriarum facere et dicitur dicere quibus
posuit etiam causae ex leg. qui quidam Cod. de portul. neque
ob id erit puniendus maxime dummodo cum perturbatione
fiat quod non intendit iniuriare.

Iniuria atrox dicitur quod quis percutit alapa aliquem siue per-
cussus sit nobilis siue humilis, siue clericus, siue etiam la-
icus quod alapa reputatur per ignominiosam percutiōnem Mascard.
de pbat. lib. 3. tit. 113. n. 4. etiam in tab. tit. 10. lib.
8. recap. n. 23. et leg. 20. tit. 9. part. 1. Farin. in praxi tom.
3. q. 105. ex n. 201. et inferentem alapas herentem potest
in aliquo territorio capitali iudicio puniri posse
Petr. Greg. in reg. iur. 3. pte lib. 38. cap. 3. n. 10. per
leg. omne de libet. leg. 6. §. qui manus de re milit. Bat-
tus in cap. 1. §. iniuria de pace iurand. Arm. in ordinibus
feud. et ad hoc ut qui iniuriarum actione teneatur non
requiritur ut cum effectu pulsaverit, sed sufficit levare
manus et aliquid leg. itz apud labones §. si quis pul-
satus. de iniur. Anton. Som. tom. 3. var. cap. 6. n. 3. p.
pe. in. et n. 7. et 8. docet penam esse arbitriariorum Tunc
tom. 4. pract. lib. 2. de 454 n. 12. ex Bart. in leg. itz
apud labones §. 1. et in d. §. si quis pulsatus.

Iniurie gravitas videtur et efficitur ex circumstantiis ut
ratiōe personarum, loci, temporis, et causae leg. aut facta lib. de pe-
nis cap. si aut dignus in pto de homicid. Ant. Som. tom.
3. var. cap. 6. n. 4. Farin. in praxi tom. 1. q. 18. n. 63. et
64. et iniuria facta in personarum officialium princi-
palium domino loci facta censetur si in exercitio
sue iurisdictionis fiat sicut tom. 4. de i. 432. n.
39. et facta in Magistratu dicitur atrox, quo casu
gravius puniuntur leg. aut facta §. persona leg.
pater edixit 1. §. atroces de iniur. ubi equiparat

iniuria facta a iudice iniurie factae per filios palatii, cum
iudices dicantur parentes Dei publicae et ideo honor eis de-
betur gloriā in auct. ut iudici sine quo suffragio §. ex diverso
alias §. illud colla. 2. quoniam vocantur ministri Dei ex
salom. prover. cap. 8. cap. 101 de maiorit. et stedi n. An-
tonius Som. in leg. 40. taur. n. 3. in fin. Bon. dicit.
posit. 2. pte lib. 3. cap. 4. n. 3. cap. qui resistit
lib. 3. et iniuria facta iudici videtur facta Regi et
Dilectio a quo fuit electus Farin. in prax. tom. 3. q.
405. n. 162. et n. 194. et cum ab omnibus debe-
ant iudices honorari, ideo iniuria que eis fit dicitur
atrox et facta in contemptum iurisdictionis et auto-
ritatis leg. 1. Cod. de preposit. lib. 12. gloria fin.
in leg. 1. Cod. de domesti. et prelat. eodem
libro 12. Bobadilla supra dicto lib. 3. cap.
1. n. 3. et cap. 5. n. 58. docet penam
esse arbitriariam = et iniuria facta in
nocte dicitur atrox et eo aggravatur cum
eo tempore tranquillitas et pax populi
sit procuranda Farinacius supra dicto
tom. 4. quest. 14. num. 66. Anton.
Som. supra dicto tom. 3. capite
6. num. 4. = tempus enim noctis
ut Farinacius refert) et clandestinitas
facit indicium praecogitationis = Aggrava-
tur etiam ratione loci veluti si in pla-
ceis et locis publicis fiat Farinacius
supra dicto tom. 3. quest. 105.
num. 106. Antonius Som. dicto to-
mo 3. capite. 6. num. 4. = Aggrava-
tur etiam quando iniuria fit a

prie

à pluribus casibus et fortitudine leg. 1.
 pluribus de iniurijs. Farin. supra d. q. 105. n.
 185. = Aggravat etiam rāe mali exempli Virague.
 de pona temp. causa 44. n. 53. Farin. supra d. m.
 l. q. 18. n. 65.

⁹
INOBEDIENTIA *grava scilicet et per-*
ni huius exempli nota apud Portius deri. 121. n. 5. et 6. Vide
de materia verb. contumacia n. et verb. obedientia n.

TABLE OF CONTENTS

INQUISITIO est delicti informatio iudicii officio et auctoritate facta ut dicit Farin. de Inquisit. q. 1. n. 3. ubi late tractat de materia ad quez erit recurrendus notando qd formata a iudice inimico et suspecto est nulla simul cum ceteris examinationibus testium Thebus de i. 77. tom. 1. ubi qd carceratus mediante ea n̄ ideo erit iterum relaxandus = et qd Inquisitio generalis delictorum e y bibita Valent. di. 52. lib. 1. Et ibi qd n̄ potest fieri a iudice particularis negotij neqz prius debet citare de qualitate et hoc n̄ verificat qd generalem Inquisitionez.

Inquisitio autem q̄ antea no matiaz vocat in his regnis tribunal s. officij per quez inquirunt de pravitate hereticorum etc. et puniunt per m. tanto crimini d. digni; habet que in Hispania plura indulta a Romanis Pontificibus, et p̄ter h̄m ut a negotij s. Inquisit. n̄ apellet ad Romanaz Curiaz, neque extrahant causaz a Hispania Valent. di. 175. n. 46. et 47. lib. 2. Salgad. de retent. bullar. p̄te 2. cap. 33. per totaz p̄supue a n. 10.

Nota qd tribunalia s. Inquis. duo exercent iurisdic. tione Pontificiaz scilicet et Regiaz vide Brasiliuz de matrimonio lib. 5. cap. 12. a n. 12 et 14. ubi qd iudex bonorum s. p̄latorum solus habet iurisdic. Regiaz, et ideo n̄ potest in clericos exercere = utroz autem iudex bonorum h̄cat iurisdic. n̄ solus in bonis sed in personis dubitat, et qd ex eo qd sit procurator fisci, hoc est qui negotia eius et bona p̄curat n̄ videt habere iurisdic. tione in personis vide Romanaz in leg. 2. cod. de iure p̄ci lib. 10. n. 3. ubi disputat p̄ utraque, et resoluit qd non solus in bonis, sed in personis potest exercere iurisdic. tione de quo e regia p̄supue qd asert Salgad. de retent. bullar.

p̄te 2. cap. 33. n. 14 ubi qd potest cognoscere de civilib. et criminabilibus.

Inquisitores hereticę pravitate n̄ possunt absque interven- tione episcopi ordinarij intrare in carceribus archis, neque tormentis exponere, vel ad sententiaz p̄cedere Clem. mul- torum de hereticis laicet. de franchis lib. de Monasterijs in episcopos et regulares. q. 2. lib. 122. ubi asert bullaz Clem. ni octavi

Inquisitores n̄ habent territoriaz licet habeant iurisdic. tione ordinariay Enria. disp. 218. lib. 5. a n. 54. Vide Salgad. de retent. p̄te 2. cap. 33. a n. 10.

Inquisitores n̄ habere iurisdic. tione ordinariay sed delegatay sentit Scander p̄te 1. disp. 3. q. 51. ideo que n̄ possunt sine licet cia superioris nominare s. p̄latorum audientes e de p̄senten- tia A. cap. ne p̄dilatione de p̄sent. et remitt. ita sentit Bra- silioz in suis dictionib. 85. atque ad 117. = D. n̄m imo habere ordinariay iurisdic. tione, et posse nominare s. p̄- latorum tenet Henricq. lib. 13. cap. 24. n. 2. fr. suis de la- conception in examine morali tract. ult. q. unic. stat. 3. Et qd habeant iurisdic. tione mixtas delegatay et ordi- nariay Illust. de iust. et iur. tom. 6. disp. 28. n. 4. et A. Barb. in leg. cum p̄tor 12. q. 1. n. 65. de iudicijs. ubi qd Inq. Generalis in Hispania ordinarius; ceteri v. Inqui- sitores qui ab eo nominant sunt eius delegati q. possunt

nemo

remoueri, qd n' placet q' r'ae officij et tribunali eoz, e iurisdic'io
perpetua vide Marbon. in Reg. 20. tit. 1. lib. 4. recap. glo. 22. n.
22. melius Barbon. in collectanea ad Caput per hoc 17. de here-
tic. in 6. ubi quis in suo g'rio iurisdic'io fuit delegata, ho-
die h'et prerogatiuas ordinarij et regbat alteruz Barbon.
dicentez Inquisit'orez general'z esse ordinarij, ceteri v' de-
legati ab eo q' possunt remoueri, naq' ut aduertit etiaq' ipse
Inq' General' potest a Papa remoueri, et uni et alteri ha-
bent a Romano Pontifice iurisdic'ionez, est que una cum
Baramo lib. 3. q. 2. a n. 32. ille enim solus habet nomi-
nationez personalez, illi v' iurisdic'ionez et' vide ibi n. 4
et qd omni iurisdic'io perpetua sit ordinaria vide Basil.
de matrim. lib. 8. cap. 6. n. 2. Sucus scri.

²
Inquisitores ostendens in ordine ad impedienduz error' off'ic'uz
potest ab eis puniri velent. 22. tit. n. 50 lib. 1. vide verb.
in iuria n.

⁹
Inquisitori de iure d'muni debent quadragessimuz annuz attin-
gere, episcopi v' tantuz trigessimuz, ratio e q' consilij presen-
tari aut eligant a consilio camere ubi multi assunt docti
uiri, ideo sup'cit etas minor, Inquisitori v' soluz ab Inquisi-
tore generali, qui quasi solus errare potest ita videtur. 22.
195. n. 36. Hodie v' sup'cit etas triginta annoz etiaq' Inqui-
sitoribus et Marbon. de etate anno 30. q. 1.

Nota qd in formationes de puritate sanguinis q' fiunt iudicio in-
formatio ad ministros et familiares recipiendos n' faciunt
h'ec neque v' iudicataz in alio iudicio q'uis d'pulsentur

national. 22. tit. lib. 1. n. 115 ideo que iterato fieri possunt
lora de Capellan. lib. 2. cap. 4. n. 20. et generalit' Bar de
tenuta cap. 32. a n. 50. ubi ad in formationes, vel de
positiones test'uz facientes d' illuz qui iaz obtinuit non
possunt d'pulsari ad aliaz p'fessionez.

⁹
Inquisitores d' heretica, prauitatez dicunt iudices ordina-
rij, et ordinarij iurisdic'ionez exerceri? Eamba. in tit.
de off' delegat. lib. 8. n. 83. p' t'm. in cap. legatos ut re-
f'ert Papam. de off' 1. Inq' lib. 3. de potest. delegat. q. 2. an.
118. 120. 122. 133. et 134. 2' ruz tamq' tenent et qd sint
de legatis et n' ordinarij Armile in suma verb. Inquisitores
n. 4. p'pe mediet' p' 420. Petri. Greg. sintagm. 3. p'pe lib.
33. n. 4. in fin. Parin. plures referunt in tit. de here. q. 186.
q. 2. n. 32. Simanc. de cathol. in tit. tit. 34. de Inquisit. n. 14.
et Petrus Greg. 2. 3. p'pe 7. lib. 33. cap. 1. n. 4. in fin. et d'auun-
do in causa heretici cuq' episcopo debent cedere tamq' sedis
apostolic'z delegatos docent Grat. tom. 1. foren. cap. 106. n. 38
Hormon. tom. 1. in p'rio ad glo. 2. n. 64. Caren. de off' Inq'it.
p'pe 1. de Ap'ol. Inq'it. tit. 5. q. 2. et d' licet sint de legatis ha-
bent omnia priuilegia et prerogatiuas iuris d'ic'ionis ordinarij
q. 9. 1. n. 60. aduerte tamq' qd Inquisitoruz iurisdic'io q' habet
ut in causis suoz minimi notuz et officia h'uz et familiariz
est ecclesiastica et d'ic'ia virtute brularuz Summi Pontificis.
Form. in tom. de d'p'sat. bonor. p'pe 2. Aleant. 13. n. 15.

⁹
Inquisitores soluz tenent Summi Pontificis etas que person-
re d'ic'ionis Baramo de orig. 1. Ma. lib. 3. q. 9. n. 24. et
d'ic'ionis habere eandem potestatem. lib. 3. a. 5. n. 36. et q. 2.
n. 110. et sunt illud quolibet ordinario d. lib. et q. 2. n.
108.

Inquisitoribus e p[ro]hibitis dona recipere etiam ab officialibus ex
 communicationis causa sumant. de Cath. inst. tit. 34. n. 46. Tomas.
 Sanchez de Sil. tom. 1. lib. 3. cap. unico dub. 2. n. 6. Diana 4 p[ar]te
 tit. 8. resol. 8. Resuet in leg. 1. tit. 6. lib. 3. n. 18. Sena direct.
 inquit. p[ar]te 3. de 153. Sed Malhed in suma. tom. 2. lib. 4. p[ar]te
 5. tit. 2. document. 10. n. 4. tenet hoc & practica[m] m[od]i d[omi]ni accipi-
 re officij et p[re]cedere in ceteris ministeriis.

Inquisitores, Duces, et ceteri ministri s[an]c[t]i off[icij] habent pri-
 vilegium percipiendi fructus, redditus, et p[ro]ventus suorum benefi-
 ciorum, et distributiones co[n]gruas in absentia et absque residen-
 tia durante suorum officiorum exercitio et occupatione como ista
 del Breue dela Santidad de Innocencio VIII. despachado en febre-
 ro año de 1486. que se quincento en quincento se d[omi]na
 por los sucesores en la silla pontifical el Breue ita se habet
 q[uo]d Inquisitores et quos ipsi durante dicto off[icij] tenore secus d[omi]ne-
 rit eiusdem p[ro]priet[ati] et officij d[omi]norum y curatores, notarij
 carcerum, auditores, nuntij, siue contoribus, et alijs ministrijs
 pro huiusmodi officij exercitio oportendi et tenere soliti, utque
 d[omi]ni huiusmodi eorum (imo s[an]c[t]i d[omi]ni) officij et ministerij in-
 sistunt fructus, redditus, et p[ro]ventus eorum cum que illorum benefi-
 ciorum ecclesiarum eorum cura et sine cura in g[e]n[er]al[iter] ecclesij sine
 locis ob[er]ueant, et si canonicatus, duende dignitas, persona-
 tus, administrationes, vel officia in cathedra[m] et metro-
 politana[m] vel collegiata[m] et dignitates ipse pont[ifex] pont[ificali] ma-
 iores, et ad illas hac huiusmodi personarum, administrationes,
 vel officia fuerint y electiones assumi, et due cura imminu-
 at am[er]it et eorum percipi soliti co[n]gruas distributiones,
 amercenda, ac alia emolumenta quocumque, nec non p[ro]priet[ati],
 quas et que postque officij et ministerij huiusmodi operam
 dare ceperunt, percipere poterant residendo et interuendo
 cum ea integritate deuri percipere et exigere valeant ac
 que illas, et illa perciperent et haberent si in ecclesij sine
 locis huiusmodi p[ro]priet[ati] reciderent, auctoritate d[omi]ni tenore

presentibus indultemur = docent Reges de heret. in tit. de p[ro]priet[ati]
 leg. inquit. Assent. 50. n. 420. fol. 126. capin. de heret. p[ar]te 3.
 princip. de Capellan. n. 78. Garcia de benefi. 3. p[ar]te cap. 2. n. 556.
 et talis p[ri]uilegij desio y mira e summo Pont[ifice] cum ei liceat
 dispensare supra residentia p[re]senciorum ut supra diximus veru[m]
 dispensatio n. 5. q[uo]d ita p[ro]priet[ati] de clarat[ur] q[uo]d d[omi]n[us] supremus car-
 en. tit. 8. de d[omi]n[us] p[ar]te 1. 9. 10. n. 67. et q[uo]d ex comuni curi
 n[on] possit Monet. de seruatur. cap. 8. n. 112 veri. videran-
 tur.

Inquisitores si sunt iudices d[omi]nantes in causis t[ame]n ciuilibus q[uo]d
 criminalibus eorum qui d[omi]n[us] si redibant p[er]stant habitus p[ro]-
 p[ri]et[ati] p[er]mittit, si in illo tempore d[omi]nerint aut octingue
 rint ex p[ar]te 3. p[ar]te Director. inquit. q. 77. d[omi]nent. 146. non.
 in aliora d[omi]ner. desion. tom. 1. lib. 5. cap. 23. n. 15. pag. 124.
 Farin. de p[ro]priet[ati] q. 186. 5. 2. n. 37. ubi alios refert.

Inquisitores et ceteri ministri s[an]c[t]i habent p[ri]uilegium
 ut eorum serui et comensales sint exempti ab alia iurisdi-
 ctione et immunes sicut eorum d[omi]ni s[an]c[t]i Marton. lib. 4.
 tit. 4. leg. 20. gl[os]a. 4. n. 36. cum segg. ubi docet d[omi]nens.
 les d[omi]ni qui in eadem domo habitant n. 38. p[er] p[ar]te
 et dico requiri copulatiue habitare simul in eadem
 domo et viuere de expensis d[omi]ni n[on] si in alia ha-
 bitant n[on] fruunt[ur] Girond. de p[ri]uileg. q. 24. n. 148. p[er]
 p[ar]te. ex Boer. des. 213. n. 13. et 15. castillo in leg.
 17. p[ar]te et idez circa p[ro]priet[ati] ministeriorum ut ep[iscop]i p[ri]-
 uilegij p[er]stantur Marton in 9. leg. 20. 8. 4. n. 52

²
Inquisitores et ceteri ministri Ritusi. *Si officii non possunt ex communi-
 nicari a quocumque p[re]sente etiam a delegatis sedis Apostolicæ. Care-
 na de off[icio] inquisit. p[re]f. l. de apost. inquis. tit. 8. §. 13. n.
 87. 98. ex Rubricis Ordinis. IIII. Alex. IIII. et Clemens. IIII.
 quas refert Emeric. direct. inquisit. 2 p[ar]te 2 ment. 22. Ter-
 morin. de officiat. honor. allegat. l. art. l. n. 6. cum seqq[ue]*

¹
Inquisito facilius p[ro]bit[ur] q[uam] ius causandi. *Sim. 22. 282. n.
 6. et absolute inquisitoris iudicio non potest amplius
 p[ro]ut[ur] accusatio nisi molestari. Sim. 22. 321. n. 4. Anear.
 22. 470. n. 2. nec inquisitio p[er]mittit iudici nisi legiti-
 mis indicij utcumque Ruerus heat arbitrius. Simon
 22. 282. n. 5. et si eam fecerit sine legitimis indicij p[er]-
 mit[ur] potest. Notandus 22. 74. n. 12. Vol. 4. 22. 3. n. 19.
 Vol. 3. 22. 17. n. 8. = et inquisitio non p[ro]bit[ur] actione civi-
 li intentata sicut in accusatione. Nata 22. 138. n. 12. et
 inquisitione debet infamia p[re]cedere. Exam. Vol. 3. n. 31.
 22. 35. n. 10. 22. 38. n. 12. Notand. 22. 24. n. 16.*

²
Inquisitio seriatim p[er] supervenientes accusationes. *Exama.
 22. 28. n. 11. et inquisitione inepte p[er]mata omnia
 que secunt[ur] irrita sunt. Notand. 22. 31. n. 20. Vol. 4.
 22. 51. n. 23. et 22. 68. n. 17. Vol. 2. 22. 94. Vol. 4.
 et quando facta sit inquisitio de aliquo crimine t[em]p[or]e
 q[uod] d[omi]no p[ri]mo tempore, vel p[ro]p[ter] si p[ro]p[ter] de alio tem-
 pore vel loco debet sequi absolutio licet crimen p[ro]*

*provet. Notand. 22. 51. n. 22. Vol. 4. et quando p[ro]ceditur
 p[er] inquisitionem debet de linquent[ur] mitius p[ro]ut[ur] q[uam] si p[er]
 accusationem p[ro]cederetur, et vivit s[ed] differentia inter ius ca-
 nonicum et civile. Abbas in rubr. de iudic. n. 5. Vol.
 n. 3. disputat an dicat inquisitio nisi iudicij ordina-
 rii vel extra ordinarii*

²
Inquisitionis tribunal infirmum nandi, vel substantian-
 di causis civilibus suorum officialium, vel p[ri]us observat
 ex ductuine aut stylo p[ro]cedere absque p[ri]us p[ro]visione
 et h[uius] ductuine servari debet. *Canter. lib. 3. par. cap. 10.
 n. 120. Vide Rodriguez de executi. Cap. 5. n. 83. et ideo
 stylus q[uod] video observari ut in p[ri]us executio p[ri]us ci-
 tatio additionis deest observari licet d[omi]n[us] leges regis
 de qua verbo Cita tio n.*

²
Inquisitores cognovunt de causis omnibus reprobato-
 rum d[omi]n[us] sunt in p[ro]nitentia, et sacrum benedictum por-
 tant. *caput aliud quidem ut II. q. 1. et ibi cetera inco-
 lect. 34. fol. mibi 42 p[re]f. l. ubi plures refert. Vide Ver-
 bus iudei n.*

²
Inquisitores non cognovunt de blasphemis dictis con-
 so ex d[omi]n[us] p[ro]p[ter] h[uius] p[ro]p[ter] q[uod] adest Balens. 22. 142
 n. 160. lib. 2. sed ut ibi notat interdictum de non p[ro]p[ter] cati-
 bus q[uod] d[omi]n[us] deus et sanctus iactant.

⁹
Inquisitores tenent requiri diuini Diuitorum neque eo sperto
 pcedere possunt. Auerd. in leg. 7. tit. 18. n. 107. tit. 4. n. 107. Con-
 sul. in regala 8. canet. glori 46. n. 83.

⁹
Inquisitor Durrensis Episcopo in negotiis fidei pcedere
 ita de veriori tenet. Rucius in praxi for. e. l. 1. tit. de uica-
 rio sede vacante desi. 478.

⁹
INSIGNIA ⁹ dicuntur signa posita in vestibus, vexillis, vel
 ablatia, quae ferunt ab aliquibus rebus discreta et illis in ut
 novi possit differentia; sunt enim insignia militaria, Regalia
 consularia, quibus acia ab aie, eques ab equite, Rex et Con-
 sul vel Senator a vtroque orbe cognoscitur et dicendum debeat
 Pax de tenuta Cap. 32. n. 56. ubi quod insignia dant beneme-
 ritis in signum remunerationis.

⁹
Insignia quibus sunt honorati aut privilegiati non de necessitate
 semper portare debent, sed eis possunt uti ex hoc una lege
 de honorat. vestib. lib. 11. ubi glor. verbo utantur et ibi Bart.
 n. 2. Betarchius in dictionar. verbo doctor. Equites tamen ordinis
 militaris semper tenent portare insignia vestibus et in-
 stitimento ordinis sui. Jacobi de positura c. 6. de abito
 y vestito Cap. 4. = Nota quod nemo obligatur privilegio sibi
 deo insignia semper portare, alioquin non esset gratia sed
 onus etque in gratias videtur non debent in illius damnum re-
 torqueri Cap. de signat. de regul. iur. in 6.

Alfred

⁹
INSINUATIO nis defectus iuramento pur-
 gat Almon 211. 118. n. 4. Rotand. 211. 16. n. 15. et 48. 211. 32.
 n. 34. 211. 22. n. 20. 211. 23. n. 38. Vob. l. Euid. Pap. 9.
 350.

⁹
Insinuatio requirit q. donatio fit in loco ubi donans ha-
 bet merum et mixtum imperium Rotand. 211. 23. n. 32. Vob.
 l.

⁹
Insinuatio requirit in donatione facta causa doli Buid.
 novel. lit. de dote pte 5. n. 5. Baptit. de Blario. in lit.
 de privileg. doli sentent. l. n. 50. Seraphin de li. 154. lit.
 l.

⁹
Insinuationis defectus nunq. vitiet donationem et qd si adven-
 iat iuramentum vide. supra vers. Donatio n. 13.

⁹
INSPIRATIO ²quo modo cognoscatur siue bona
aut mala vide Speculator lib. de electione & de via inspirati-
onis sacra de li. ult. granat. lib. 2. uti de materia.

INSTANTIA ē exercitatio iudicij à liti & testa-
tione usque ad sententiā leg. post edictū 9. pen. ff. de iudicijs.
nulla dicit instantia ante liti & testationē ex leg. p. geran-
dū 9. et si quidē cor. de iudic. notat Barb. in leg. perem-
ptory 68. n. 2. ff. de iudic. Vbi d. ruz in casu authent. qui
semel cor. de quomodo et q. iudex de quo vide verb. Abiens
n. et adde definitioni Paz in praxi in p.rio anst. 2. n. 6.

Instantia quadruplex reperit in iure una ē q. instituitur coram
iudicibus ordinarijs, et 1. vocat altera que fit coram iudicibus
appellationū apud quos etia 3. dat noz in eadē causa semel
et iterū licet uni cuique appellare ut in leg. unica cor. de
licet 3. y uocan. leg. 25. tit. 23. part. 3. leg. 5. tit. 17. lib.
4. recop. de quo verbo appellatio n. alia ē instantia que
4. appellari potest et supplicationi vocat de qua in tit. 20
lib. 4. recop. et observat post alios Paz in praxi anst. 2.
n. 7. et 8.

Instantia 1. iure ciuili et regio in causis ciuilibus fini-
ri et terminari debet triennio vide leg. p. gerandū in p.rio
cor. de iudic. vbi d. leg. 22. tit. 4. part. 3. leg. 7. tit. 6. part.
6. in causis v. criminalibus triennio terminari debet ut in
2. leg. p. gerandū et leg. 3. cor. de et intra certū tempus cri-
min. quest. terminet. leg. 2. tit. 6. part. 5. leg. 1. tit. 22. part.
7. notat Paz in praxi 7. anst. 2. n. 2. et 10. vbi qd apud nos
iaq hoc in de iudic. abijt, et neque triennio neque triennio
prima instantia perijt cor. Greg. 2. leg. 1. tit. 22. part. 7. glo.
for. anst. licet ipse Paz tibi arbitrat qd intra p.riores
tempora claudat p.stanto et requirendo iudici ut sen-
tentia p.ferat qd n. videro practicasz imo d. ruz Carle-
val. de iudic. tit. 1. n. 244 vbi alios

75
Iure canonico prima instantia nullo tempore perit, sed est
p.petua cap. venerabili vbi alios de iudic. cap. p. de p. bat. cap.
cu. oim. de priuile. notat Paz 9. anst. 2. n. 11. Barb. in leg. 52
tit. 4. lib. 2. recop. glo. 1. a. n. 26. vbi plura refert et q. vbi
refertat lobar. cerola et alios d. ruz sentientes d. e. recedē-
dū a regula et notat sasp. de regi. p. lect. 4. p. te cap. 2. n.
15. vbi notat qd licet hęc instantia sit iure canonico per-
petua, finit tamen et ex hinc q. d. a p.secutione eius p.uit
scilicet p. longū tempus scilicet decē annos d. ruz modo d. cur-
rat n. bonū ius negligenti qd p. bat pluribus p. d. de iudic.
ibid. = Nota qd n. obstat huic regule de excep. d. illi d. ruz
fini in cap. causę oim. 20 serio. 24. de reform. vbi post vici-
mū p.mittit recursus ad superiores q. hic recursus n. p.ue-
nit instantia, neque intelligit p. vāz appellatio n. sed recta
ita, neque noua instantia inciat sed illa prima p. requirit
ut notat Barb. 8. glo. 1. n. 22 et 24. vide p. regula p.inci-
pali verb. 1. n.

Instantia appellationis Paz iure canonico q. ciuili et regio uno
anno terminari debet authent. ei qui cor. de temp. appella-
leg. 11. tit. 18. lib. 4. recop. cap. cu. sit Romana de appellat. et
causa impeditur viciu d. ruz p. vāz restitutioni ut no-
tat Paz 9. anst. 2. n. 15. et 17. vbi qd etia hoc de iure ve-
gio in de iudic. abijt et d. claudat qd in negatione tribu-
alibus nunq. perijt instantia neque de ea curat qd etia pla-
nius exornat Carleval. 9. lib. 1. de iudic. n. 943. nota qd in-
stantia appellationis quo tempore vel transcurra p.uit vel
non si adest causa et que sint vide Barb. d. ruz d. ruz
10.

Causę oim. in prima instantia debent tractari coram ordinarijs
et etia in foro seculari q. auocatio ē p.missa et ordinarijs
superioribus ut verb. auocatio n. 1. et verb. causa n.

Sed ut ibi notat quo ad forū seculare et y cedit q^a Auditori
Negali Canselarij et ceteri superiores possunt auocare ca-
usas apud inferiores pendentes et retinere secundū q^d dic-
tur est verb. auocatio n. l. et absolute pendet à volun-
tate Principis cui om̄s iurisdicō secularis subest.

In foro v. ecclesiastico causę om̄s nārio sunt tractandę corā
ordinarij in prima instantia neque y superiores auocari
possunt ut extat de iur. iudic. c. 24. cap. ca-
use om̄s 2o de reformat. de cuius intelligentia vide Barbo.
in leg. 59. tit. 4. lib. 2. recap. g. l. 1. p. 104. saluad. de re-
batur. pte 2. cap. 8. v. multi leg. vbi copiose per plu-
catione vide verb. causa n. nec potest ordinariū re-
mittere causā nūtio vel superiori q^d ubi reuert ita
Barb. vbi 24. pte 1. a n. 22. vbi respondit ad cap. cum
speciali st. de appellat et intelligat partibz venien-
tibus n. abt.

Nota q^d y cedit hoc secretū illij etia; si perentia prima
instantia secunda incoet corā superiore in gradu ap-
pellationis nā; si aliqd articulo; vel q^d noui deducat non
potest corā eo tractari sed nārio debet ordinario remitti
late saluad. de reuoc. 2^a pte cap. 8. p. 104. q^d dicitur à n. 3.
et q^d instantia noua fiet resultat ex alia superiori
se beat incoari et peti corā ordinario. Cobar. in 4^a pte 2
cap. 8. §. 12. n. 12. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 100. n. 8.
et 2. qui loquunt in causa matrimoniali

Et ex eadē rāe si corā excoatore erratē p. post. allegat
aliqua ex p. hō aliorū indagine; requirent vel gratiam
nullaz vel subrepticiā; facient falsaz aut q^d simile
nō potest auferri iurisdicō et cognitō ab ordinario imo
et debet remitti Floris de Pena lib. 1. var. g. 12. a n. 1. et
pluribus alij p. bat saluad. de reuoc. 2^a pte cap. 34. a n. 38

²
Instantia exincta cadit negotiū superueniens in ordinariū
pluribus p. bat saluad. de reuoc. 2^a pte cap. 18. p. 104. vbi q^d
si virtute d. missionis rei substatet y satis factione et aditione
fuerit distracta vel in solutū ad iudicata si postea intentet
contra creditorez vel emplorez debet esse corā suo iudice
ordinario et in suo foro n. n. illius corā quo instantia
comissionis penderet q^a fuit exincta

et q^d instantia finiat solutione debiti vel per executionē sen-
tentię et ideo iudex comissionis executionis vel instantię
rāe summisionis desinit esse iudex, erit que petendū corā
iudice alia; p. petenti et ordinario leg. à diu. Pio 9. si pat
aditū ff. de re iudicat. Carleval lib. 1. de iudic. n. 930 cum
sequenti. q^d intellige q^d solutio irrevocabili fuerit, si tamen
fuerit reuocabili si perit instantia l. rra de i. 89. l. 2. m. 2

²
Instantia semel introducta nō expirat p. 104. y minus superue-
nientē neque currunt fata l. 33. n. 2. post tra-
tat. de manutent. q^d limita q^d interuenit partibz adlega-
tio et ipse notat de i. sequent.

²
Instantia perentia etia; si adit partibz p. fello nō potest reuocari
à Franch. de i. 653. q^a instantia perentia om̄e ius peremitt, ne-
que iudex amplius ē iudex tim. di. 220. vol. 2. Franch.
de i. 654. vide verb. iudiciū n. et nota q^d q^d ali instantia
poreat nō tamen vltimū litigioni iud. di. 429. n. 59.
lib. 3.

²
Instantia ab soluta si de inde superueniant noua indicia
de nouo d. euz y cedit potest et ita obseruari in his p. amia de-
met Cobar. lib. 4. var. cap. 1. n. 8. Rebus. in p. mō vlt. francie
g. 10. §. n. 118. Reguer. de i. 10. n. 1. et q^d de portuaz p. arde
verb.

verb. forura n. et absolutio q^a n^e p^{er} b^{ar} n^e p^{er} d^ul^utr^e
iudicat^{ur} Barb. leg. diuorsio 8. fin. p^{er} 2. n. 61. ff. solut.
matrim.

Intantia n^{on} causat ex yⁿductione libeli ex una p^{ar}te et sic q^uis
secund^{um} e^um iudex p^{ro}videat si altera p^{ar}ti q^uis d^ul^utr^e et
incipit instantia Salcedo. de leg. politica lib. 1. cap. 7. 8. 4.
n. 41. qui loquit^{ur} etia^m in mandato regio

Intantia et iudiciu^m cept^{um} et rad^{ic}at^{um} p^{er}it ut exempl^{um}
n^{on} possit postea declinare foru^m vide verb. iudiciu^m n.
et instantia cepta cu^m maioratu^m possessione qual^{it}er transeat
in sequent^{es} vide castilla^m lib. 2. cap. 9.

Unde sit regula q^{uod} instantia transit in herede^m passiv^e et acti^u
u^e: passiv^e p^{ro}bat^{ur} leg. si e^um h^{er}ed^{em} 34. ff. de p^{ro}curator. leg. si ter^{re}
u^eu^m 14. ff. de his qui notant infam. leg. 2. 9. fin. ff. de p^{ro}cur. 14.
gulat. leg. 1. ca^ute si p^{ro}curator agellat. mori. interu^m; acti^ue p^{ro}bat^{ur}
leg. si p^{ro}curator 31. ff. de iudic. leg. p^{ro}curator et uxor. multo magis ff.
de inoff. test. leg. si op^{er}arius 29. ff. de op^{er}ib^{us} p^{ro}curator. Porro
de p^{ro}curator. art. 53. n. 18. d^{icitur} int^{er} h^{er}ed^{em} q^{uod} causa est transmissa d^{icitur} d^{icitur}
as non ut d^{icitur} leg. si op^{er}arius de op^{er}ib^{us} p^{ro}curator. Statuta de nobilit^{ate}.
2° d^{icitur} 8° p^{ar}te cap. 6. n. 1. et d^{icitur} p^{ro}curator in qua cepit formari n^{on}
amittit^{ur} veluti in instantia cu^m transire cepta cuius d^{icitur} d^{icitur}
cat^{ur} q^{uod} h^{er}ed^{em} p^{ro}curator n^{on} h^{ab}eat illa instantia^m na^m p^{ro}curator m^ult^um
fuit amittit^{ur} d^{icitur} d^{icitur} et instantia ex h^{ab}ita p^{ro}curator
alleg. 25. a n. 124.

Nota q^{uod} ad hoc ut instantia transeat in herede^m n^{on} est n^{ec}essaria
libi d^{icitur} testatio sed simplex citatio sufficit Carleu^m de iudic.
lib. 1. n. 297. ubi cu^m Cobat. tenet q^{uod} d^{icitur} testatio requirit^{ur} ut
ut transeat in ceteros singulare aut uniuersale succeso

successores.

Amplia q^{uod} cept^{um} regula etia^m in clerici^{bus} h^{er}ed^{em} s^{an}cto cum
quo p^{er}it instantia cepta Carleu^m de iudic. lib. 1. a n. 302. Salga
de uerent. bullar. 2° p^{ar}te cap. 12. n. 22. ubi ad d^{icitur} cepta
p^{ro}curatore in p^{ro}curator de p^{ro}curator vide verb. heres n. et nota
q^{uod} si instantia sit p^{ro}curator n^{on} transeat ut loq^uit^{ur} Carleu^m n. 240 cu^m
legq^{ue} vide verb. clerici n.

Amplia etia^m transire in filiu^m h^{er}ed^{em} siue successore^m et plu^{res}
ribus tenet Carleu^m de iudic. lib. 3. n. 366.

Intantia n^{on} transire in singulare^m successe^m voluntarie^m
p^{ro}bat^{ur} late Carleu^m de iudic. lib. 1. a n. 934. n^{on} d^{icitur} exerceat^{ur} in
d^{icitur} actione reali, vel in re^m scripta ut no^{ti}at n. 936.

Intantia cepta leg^{is} benefic^{io} n^{on} transire d^{icitur} successore^m bono^{rum}
ru^m abodiari^{um} sed d^{icitur} successore^m benefic^{io} p^{ro}curator^{is} benefic^{io}
p^{ro}curator^{is} Roger. alleg. 22. n. 127.

Privilegiu^m d^{icitur} quo ad primaz instantia^m vel iura eaz
habentia n^{on} excludunt privilegiu^m m^ult^um p^{ro}curator^{is}
ru^m ut potentiores, et alii cora^m superioribus d^{icitur} d^{icitur}
Salga. in d^{icitur} t. p^{ar}te cap. 1. n. 52

Intantia an mutari debeat q^{uod} clerici^{bus} succed^{it} s^{an}cto cu^m
quo incoata fuit ut debeat d^{icitur} cora^m suo iudice eccl^{esi}
siastico vel teneat^{ur} respondere cora^m s^{an}cto d^{icitur} d^{icitur}
p^{ro}curator cap. 8. ep^{iscop}o. de testam. n^{on} 33. a n. 68. Rodad. p^{ar}te
it. t. p^{ar}te lib. 4. cap. 18. a n. 188. leg. 57. lib. 6. p^{ar}te 1. 561
Gregor. Lopez de m^ult^um d^{icitur} 22. n. 16. lib. 2. p^{ar}te 1. 561

Instantia prima et secunda eiusdem sunt nature ideo qd
exceptio que in prima n̄ erat admitenda neque in secun-
da leg. post qd s. imperator ff. et legat. nom. salq. de
regi. iust. 3. pte cap. 11. n. 5. et exceptio etia qd mutat
naturam iudicij n̄ e admitenda in secunda instantia sal-
ut. n. 6. ubi etia qd causa sumaria et executiva in
prima instantia erit etia in secunda Rubeus sess.
426. n. 2. et des. 434. n. 3. ff. 2. casu. des. 8. n. 1.
et 6. de script. carleb. de iudic. lib. 1. a. n. 948. Na-
dit aliquot casus ubi sunt duere nature que vide

Instantia prima que consistit in locis qui sunt caput
territorij vel ut vulgarit̄ dicitur cabeza de partido inte-
rris ordinu militariu alienari n̄ potest etia ipsi
met loci ut eximant a capite

Instantia finita p morte actoris decedenti sine succe-
ssoribus poterit quilibet intervenire p tendens rāe ex pensa-
ru vel fructu suavitare vel p hūmare eaz veluti si
maioratus sine successor ptinget eaz alio nomine et ite
successor moriat sine pūeris tunc enim opus rāe ma-
ioratus nemo sit qui petere possit et pūit possit fac-
tus vere dominus tamen rāe fructu medi tempore
perceptoru poterunt heredes p hūmare lites Carvia
de nobilit. gloriā 40. n. 12.

INSTITOR

est ille qui negotio p[ro]ponitur ex leg. institor l. ff. de institor. acti. ubi q[uod] appellat[ur] institor ex eo q[uod] negotio gerendo instat, et difert a procuratore q[uod] procurator negotio cu[m] ip[s]o a questuario interuenit; institor autem negotio questuario, veluti ille qui in taueris vinis vendendis est deputatus in leg. 5. §. 3. ff. de insti. acti. notat Prescius in lexico re vesti institor et dicit etiam institor ille qui deputat[ur] a mercatore ad emend[um] vendend[um] et qui apud nos vocantur factores ita Maranta 4. p[ar]te dist. 22. n. 1. Nota Senusensis des. 14. n. 43.

Nota q[uod] institoris mandata sunt regulariter finit[ur] morte domini ut d. recte inst. de mandat. leg. eius qui in p[re]sencia §. quia vero ff. si certus petat leg. et g. ff. de iurisd. omni. iudic. = tamen d. chus factus ab institore post mortem domini obligat sacrosancti etiam minori ratione causae publicae q[uam] in comestiji versat leg. siquis mancipij 17. §. si impuber ff. de insti. acti. 2

Institores dupliciter p[ro]poni possunt negotiationi exp[re]sse scilicet et tacite ut dicit in leg. si institor ff. si certus petat et post Notaz genuen. d. des. 14. n. 3. Hermos. in leg. 7. tit. 1. part. 5. glor. 2. a. n. 1. ubi exemplificat dicendo q[uod] exp[re]sse quis p[ro]ponit q[uod] dominus negotij dicit facio h[uius] me[us] institor; tacite v[er]o quis p[ro]ponit dicit cu[m] se publice gerit q[uod] institore domino sciente et patiente, et p[ro]p[ri]a publicae habet Nota genuensis ubi supra n. 42 ubi refert omnia requisita taciti institoris Erati. d. 67 n. 26. Cancr. lib. 3. var. cap. 1. n. 82 ubi q[uod] de matheze g[e]n. n. 10. et q[uod] matheze p[ro]posita alius negotiationi solente marito aliq[uo]da licentia ipsius et renunciantione vel etiam obligat Hermos. cu[m] alijs n. 3.

Sit regula ad institores obligant dominos eos p[ro]ponentes domine eos habentes in o[mn]ib[us] tractatib[us] negotiationis leg. 1. leg. qui cu[m] que ff. de insti. acti. leg. si institor

ff. si certus petat Desian. 21. 29. n. 8. vob. 1. Menoch. 21. 29. n. 14. Sord. des. 156. n. 1. Nota genuen. d. des. 14. n. 7. Nota. 21. 567 n. 5. Marant. d. 4. p[ar]te dist. 22. n. 3. et 7. qui loquit[ur] de iubenibus qui p[er] alios instunt ad vendend[um] merces Senusensis a n. 32. et Hermos. d. leg. 7. tit. 1. part. 5. glor. 2. n. 12. ubi etiam de iubenibus istis, et q[uod] solent inueniri istorum mercatorum qui negotia gerit Nuerat dixi verbo Mercator n. vide p[er] regula Hermos. n. 5.

Amplia q[uod] institoru[m] vultu factores o[mn]es caseros a domino p[ro]positi ad negotiand[um] domino nocent in male gasti et si recipiant pecunias, easque in libro si adscribunt tenet dominus Siurba des. 48.

Amplia q[uod] si solus tenet ex facto institoris sed ipsius etiam solo tenet p[ro]ponens Nota genuen. Felicis, Siurba, et alijs a Hermos. d. glor. 2. n. 9. = p[er] via tamen tenet Hon. de dur, Senusensis, et alijs relati n. 10. et 11. ubi p[er] recordia q[uod] prima opinio p[re]cedat q[uod] sciente, vel mandante domino et circa officiu[m] in quo a domino institutus est et extra delinquit, vel q[uod] dominus p[ro]ponens potest de culpa male electionis accusari, vel quando ex debito aliq[uo]d mod[us] reportauit vide verba officiali n.

Amplia q[uod] etiam in foro orientis tenet dominus ad restitutionem q[uod] institor vendidit vitiu[m] vel alias merces ultra p[re]tiaz taxatz et si ipse non restituit ipse institor et etiam ad restitutionem obligatus Viuis des. 28. n. 16. qui extendit ad clericiu[m] qui vendidit laico vitiu[m] ultra taxa[m] et requit Hermosilla d. leg. 7. tit. 1. part. 5. glor. 2. n. 13. et 14. ubi q[uod] etiam ipse institor de vitiu[m] Marano tenet.

Amplia q[uod] etiam t[em]p[or]e d. chus celebrati cu[m] institore in loco ubi dominus non habet domiciliu[m] potest inueniri si ubi inueniat videri des. 114. n. 1. Hermos. d. glor. 2. n. 7.

Amplia etiam q^a 2^a heredes domini instituti dat^r hec actio
leg. novissimi et leg. quiuz que §. fin. ff. de insti. acti. Hermo.
n. 6.

Nota qd in re immuni institutor facite institui n^o potest sed exp^o
10 mandato opus est Nota genu. d. de i. 14. n. 68. que sequit^r
Hermos. d. glor. 2 n. 4. Si autem a pluribus fuerit negoti-
ationi q^a positus qui habet eorum tenet in solidum Richard. in
9. ead^e r^on^e n. 19. inst. q^auz co. Capitio desi. 180. n. 3. Iurd
ii. 326. n. 2. et c^oz alijs Hermos. n. 15.

Limita 1° regular^r ut solus pcedat et institutor obligent domi-
nos in eo qd d^rerint vendendo et exigendo pecuniaz p^rdi-
ctioni n^o tamen ad emend^r et vendend^r deferendo solu-
tione in tempus qd valgo d^rimus al^r p^rado hoc enim casu
n^o possunt domini obligare nisi rati habitatione secuta ex leg.
quiuz que §. 9. id^ez Tabco ff. de insti. acti. Alexan. ii. 44.
n. 6. Vol. 2. Marant. d. 4. p^re d^rfra 22. n. 6. Hec tamen
limitatio debet int^rhgi in institutoribus aut factoribus faciti
sed n^o in exp^oit^r. hanc distinctione^m facit Hason in leg. si in-
stitores n. 2. ff. si certuz petat^r Nota genu. d. de i. 14. n. 3.
et 39. Petrus v^rius ii. 10. n. 33. Vol. 1. et n. 35. Vbi qd
institutor ex p^ro obligat dominum in omnibus ad negotiaz
vel mⁱmisteriaz p^rtenentibus Iurd. ii. 326. n. 14. lib. 3.
Habent enim mandatu^m generale c^oz v^ruora admⁱnistrat^r
tione ad omne illud ad mⁱmisteriaz p^rtenens d. leg. 1. ff.
de inst. acti. Derian. ii. 29. n. 11. Vol. 1. Nota genu. d. de i.
14 n. 70. Vbi qd eo ipso qd quis est institutor necesse est qd univ^rsali
negotiationi p^rponat^r, et qd institutores n^o habentes ne-
gotiatione^m limitat^r possunt omnia facere que ipse do-
minus et sic obligatus remanet in o^bu ad negotiatione^m
p^rtenentibus Curriu iunior ii. 186. n. 12. que sequit^r
Baptista Costa de facti scientia in p^rect. 43. n. 4. et qui
general^r habent absque limitatione possunt emere
et vendere solutione d^rforta, hoc est, al^r p^rado ex d. leg.
quiuz que §. 1. si est de insti. acti. Marant. vbi sup^r. n. 12.
qui vero limitat^r h^ont negotiatione^m n^o possunt excedere
nec do mino p^riudicare d. leg. quiuz que §. 1. n^o tamen omne

de insti. acti. et §. 1. sed et cor qui loquit^r in p^ractario, hoc est, p^r
n^o adero, et qd qui deambulant p^ractos vendentes sunt p^rrie
institores Maranta vbi supra n. 7. ex d. leg. quiuz que §. 1. sed
et non leg. institores 18. de insti. acti.

Et q^a institores possint vel non accipere pecuniaz mat^ria, et obli-
get dominus vide Petrus arniz ii. 10. alia 34. n. 35. Vol.
1. late Hermos. d. leg. 7. tit. 1. part. 5. glor. 2. n. 11. vbi limi-
tat et resoluit.

Institores q^a nomine p^rrio vel domini d^rhere videant^r v^ri-
de Berira desi. 22. q^a totaz et ibi qd licet hoc d^rideran-
duz sit q^a ad d^rctuz n^o tamen q^a ad d^rtractuz vel executi-
one^m q^a si soluerint cesione^m domini aut p^r domino n^o tenen-
tur, q^a semper est nomine domini, et qd etia^m si accepte-
nt si postea remoucant n^o tenent vide n. 7. et verbuz
acceptatio n. et qd he acceptationes siue ap^roch^e date
ab est nomine negotiationis debeant exigi d^r successor^r
n^o d^r remou^r vide eund^e n. 7.

Institores p^r d^rctibus negotiationis n^o possunt d^rueniri sed do-
minus veluti in d^rctibus tutor^r, admⁱnistrato^r, et p^ru-
rato^r Iurd. ii. 326. lib. 3. Erati. d^rcept. 385. Sic qd q^a
isti nominati habent mandatu^m n^o obligant^r sed ipso-
ruz domini, et id^ez q^a licet n^o habeant d^rueruz p^rist^r
etia^m in domini v^rilitate; alia^m enim ipsi obligant^r p^r
leg. 1. tit. 1. part. 5. vbi Gregor. verb. procurator et
ibi Hermos. a n. 7.

Nota qd si isti institores pecunias d^rumpserint et n^o red-
dant de est r^on^e d^rimpent delict^r Canal. resol. crim.
Cap. 136. vide verb. emptor n.

⁹
Inhibitor siue fater, aut alius cui tradita fuit pecunia et me-
 reu emeret, eas que sparauit, alijs que iuxta imitari reperi-
 rabat, et in via aut navi ob timore inimicorum, voluit sa-
 ci merces vendere, et q. forte veniebant in g. fundis maris
 asumpsit de mercibus imendatis, et in locis suarum dis-
 cit reservando imendatas et deputando eas in locis di-
 tractarum, ut domini fierent, si postea perierint ad nihil
 amplius tenet talis inhibitor seu iurator M. de
 iust. et iur. tract. 2. disp. 523. n. 7.

INSTITVTIO facta p[er] testatorem qui dicit
instituo tales heredes secundum infra scriptas conditiones, et
nullas apponit, n[on] videtur institutio nec dicitur imperfecta
voluntatis. Aym. 211. 144. n. 6.

Institutio et n[on] substitutio dicitur in matre vocata sub
conditione si uxor uita[m] ordinat[ur] et casta[m] n[on] seruetur. Bald. 211.
84 lib. 4. Suid. sup. de i. 146. Berhan. 211. 185. n. 22. Alexan.
in leg. si ex n[on] uxor n. 8. in fin. de hered. inst. relecto 211. Ba.
rdi. 504. lib. 5. tang[er] minus uero, et tradit q[uod] castitatem 211. 5.
et 71. lib. 1. tang[er] p[ro]cedant q[uod] aliquid e[st] implendum post adit[ur]
hereditate[m] seu in casu isto ubi uxor potest declarare ante
adit[ur] hereditate[m] utra uellet transire ad secunda[m] uita[m] uota p[ro]
t. diuini. de i. 696. et p[ro] 2 de i. 225.

Institutio heredis qui institutus fuit p[er] uita[m] uisus malis
eris an et quomodo p[ro]cedat colar. lib. 2. var. cap. 2. n. 5. addi.
tio ad Alexan. 211. 462. et ad 211. 71. Suda 211. 3. Cabell. de
u[is]u mal. relict. n. 67. et 71. Sim. de p[ro]p[ri]is de inter p[ro]p[ri]os. 211.
Volun. lib. 3. sub. 1. solut. 1. n. 48. Carment. in leg. filius a pa
tre n. 5. de uic[er] et p[ro]p[ri]is. Menoch. 211. 213. lib. 3. Parisi.
211. 18. n. 23. lib. 2. Suda 211. 206. Bellon 211. 30. n. 1.

Institutio heredis n[on] d[er]ogant bona p[ro]p[ri]a subiecta, et n[on]
p[ro]hibita alienari. Nota p[ro] t. diuini. de i. 148.

Institutio heredis facta in alius bonis alijs p[ro]p[ri]is legatis et
extendit ad legata ita ut ea de manu heredis capiant lega
tarij et debeat falcidia. Crati. tom. 1. p[ro]p[ri]o. cap. 47.

Institutio heredis hoc modo facta instituo n[on] p[ro]p[ri]is meum
(et eo mortuo) sempropijs et alior est. an sit conditionalis ita
ut si aliquis eor[um] mortuus fuerit uia[n]te adhuc primo insti.

uto n[on] transmittat hereditate[m] ad suos, uel sic. uel fiat causa ista
institutio, uel de i[ur]e accedend[um] alijs superstitibus et facta hoc
modo instituo filijs mejs et eius filijs utra dicitur facta copu
latiue ut simul omnes p[er]currant aut ordine successio ita ut
filius admittat prius, et post illius morte[m] filij late carer.
tom. 1. var. cap. 1. de substit. ex n. 103. Menoch. lib. 4. p[ro]p[ri]um
70. a n. 16. usque ad 34.

Institutio beneficij facta p[er] episcopum ad p[re]sentatione[m] patroni
qui ius patronatus de nouo instituerat cu[m] quibusda[m] pactis 211.
iur. episcopi circa p[re]dicta pacta inducit Aym. 211. 459. n. 5. et
institutio n[on] potest de negari p[re]sentato ab habente quali p[ro]p[ri]e
uisione p[re]sentandi Aym. 211. 322. n. 5. et debet fieri insti
tutio p[re]sente examine n[on] obstante immemoriat[i] et inuisitata
obseruantia in 3. riu[er] allegata p[ro]p[ri]um stante u[er]bo Trid[en]ti
no sess. 7. cap. 13.

JUNE 1871

9

INSTRUMENTVM

nomine generatice
multa spectant leg. 1. leg. questus leg. instrumenta ff. de fund.
instrum. cap. ex literis cap. fraternitatis de frigidis. Arduus
211. 160. Veniunt etiam testes instrumenti appellatione cap.
ff. de testib. leg. notior leg. 5. instrumentorum ff. de v.
114. = sed tamen stricte y carta tantum accipit. Abbas in
vab. de fide instrum. col. 2. et Hostiens. n. 4. authent.
de instrum. caut. et fide collat. 6. leg. Phil. ff. de signat.
raz in scriptura publica qz privata. Abbas ubi supra Ro-
man. 211. 154. Alexand. 211. 65. col. 4. Bart. in leg. si quis
legatus ff. de falsis quare instrumentis generice sic de-
finit e scriptura facta ad alium y habione in posterum
facienda = de solemnitate, fide, et ylatione instrumet-
torum et de alijs rebus ad id tangentibus vide Castillo lib.
2 cap. 16 y totum ubi plene

9

Instrumentis dupliciter videtur, siue e authenticum, siue
publicum, siue privatum: publico instrumento magis quam
privato creditur, qz publico absque adminiculo creditur sic
privato ex 9. 11 v. authent. de instrum. caut. et fide de
qq. dicendum e. et nota qd iure iurum nullus instrumen-
tus quantumvis publicus, et authenticus paratus huius execu-
tione ex nra decz casus enumeratos a Parlad. lib. 2 cap.
fin. pte 2 9. 3 usque ad 10. qui sunt res iudicata, arbitri
sententia, iuramentum, iuramentum desistorum, iuramentum iudiciali, chiro-
graphum, recognitio, rati liquide, Regium preceptum, exactiones tribu-
torum, testamenta solennia, et scriptura seu instrumentum in
iudicio factum ut observat idem Parlad. d. cap. fin. pte 1 9.
11. n. 4. erat enim nescire qd instrumenta publica tenent cla-
usulas quarentigias et ponat exequi ut Parlad. n. 2. ubi
qd clausula quarentigia nihil aliud e qz preceptum qd nota-
rius auctoritate municipali, lege, siue statuto sibi an-
rogata facit in sponte iurum, vel e illa clausula qua d. huius
dei dant potestatem omnibus iudicibus ut aduersus se faciant exe-
cutionem, veluti super quo cadit fuerit in re iudicata transac-
tum Parlad. 1. pte 9. 11. cap. fin. amplia. 4. n. 5. camoz resoluti-
one tenet Cavallos q. 690 nisi limites in favore fisci in

casu quo loquitur Arduus in leg. 1. tit. 21. lib. 4. recop. n. 17 de
quo vide verb. clausula n. 2

Contrarius v. imo qd instrumenta publica etiam n habentia cla-
usulas quarentigias possunt executari tenere multos quos ipse ce-
vallon refert q. 690. et qd semper apponit intelligat. Avendano
in dictionario verb. scriptura castillo leg. 63. laur. n. 11. Casas.
Valeus n. 1. ver. hodie tamen. Gomez in leg. 64. laur. n. 4.
Stanus lib. 1. an. 37. villa lob. n. 24. Salazar. de v. cap. 3. n.
4. Alvaros de v. lib. 1. tit. 2. cap. 2. Matiens. leg. 10. tit.
17. lib. 5. recop. glo. 11. Exati. regul. 279. Paz in v. xi. tom. 3.
cap. 6. d. 6. n. 28. Arcud. d. leg. 1. tit. 21. lib. 4. n. 54. Larrea
allegat. fin. 21. n. 2. et apud nos de instrumentis publicis
habet paratas executiones ut in leg. 2. tit. 21. lib. 4. etiam
n habens clausulas quarentigias ut observat pluribus
alijs Parlad. d. cap. fin. pte 1. 9. 11. amplia. 4. n. 5. et
qd adiciones vulgo nunciat exequant licet n habeant
clausulas quarentigias Parlad. d. 9. 11. amplia. 4. n. 21.

Instrumenti copia legitima defecta absque chancela ti-
one et alio debet executari sicut in protocolo inveni-
ant absque note chancelationis vide Amaldi deti. 29.

Amplia etiam qd n solum instrumenta publica coram pabe-
lione publico defecta habent paratas executiones, sed etiam
authentica et n coram tabellione publico, sunt enim instru-
menta authentica illa que licet n fuerint coram publico
tabellione, fidez tamen faciunt quatin sunt ea que ab
episcopo, Ducibus, et ex totis magnatibus efficiunt eorum
impra sigilo, qz licet n sunt publica faciunt tamen
fidez quasi authentica ut in cap. post cessione de pabli.
ubi doctores et ex leg. 114. tit. 18. part. 3. tenet Parlad.
d. cap. fin. pte 1. 9. 11. amplia. 2. n. 10. et 11. ubi sic inte-
lige leg. 2. tit. 21. lib. 4. recop. disponentes qd n solum
instrumenta publica exequant, sed etiam cetera vide leg.
13. tit. 14. part. 4. et ibi Gregor. glo. 2. ego vero conse-
do

hec instrumenta licet authentica sicut que facientia a possint executari in iudicio executivo, q. executio n. dicitur infide aut p. batione rei, sed in recognitione aut instrumento publico vide Volatior in curia lib. 2. cap. 4. n. 30. = Aliud exemplum e in scripturis factis a tabellionibus d. i. horum q. licet publica n. sint, tamen in his que ad iudicia p. bantur authentica dicuntur et exequi possunt Auend. de execu. p. te 2. cap. 15. n. 7. Parlad. ubi proxime n. 12 in fin. ubi refertur Arcued. Maritiz tenentz in leg. l. 1. lib. 2. lib. 4. recop. n. 34. q. quis ipse Arcued. fatetur qd si adit in iudicio et de Placentia veniat possunt exequi = Aliud exemplum e in libris et scriptis, ceteris que negotiis confessionum et p. paternitatibus faciunt aut scriptis a p. n. ad hoc deputatis, vel eorum comissariis q. etiam faciunt p. te Velasco d. iust. 10. ubi qd requiritur d. iust. Lara de capellan. lib. 2. cap. 4. n. 92. Noguer. alleg. 25. n. 292. Farin. d. iust. 15. tom. 8. notat. in fin. Rodriguez in opuscul. morali. tom. 4. verb. Notarios q. 54. n. 11. fol. 80. = Aliud exemplum e in libris ecclesiarum ubi parrochi scribunt baptizatos, defunctos, et mortuos etc. nam etiam dat eis fides Caudan. d. iust. 12. p. te 2. n. 23. Ceval. q. 604. n. 139. Taram. d. iust. 207. ubi licet n. servent in libris p. bant et qd n. e. necesse ut parroci recognoscant parvitas n. 13. et que desinit h. te apud Alex. ludov. d. iust. 78. n. 2. et ubi Beltraminus ubi qd ex tracta parvitas p. ut iacet factis p. te = Et q. si in eis sint descripte parvitas census, aut pensionis fabricae ecclesie aut alterius persone p. bant Avil. in cap. p. te. Cap. 12. glor. verb. essen p. i. p. te n. 13. Auend. de exequ. cap. 2. n. 2. Alter Auenda. de censib. cap. 1. n. 11. ubi qd p. bant ius exigendi vide verb. liber n. = Aliud exemplum e in actibus qui adscribunt in duentibus monachorum vel monialium in eorum libris cum assensu p. n. deputatorum ad duentia negotia, q. faciunt p. te Velasco d. iust. 10. Noguer. alleg. 26. n. 66. = Aliud exemplum e in p. n. deputatis ad aliquid describendum vel faciendum veluti in deputatis ad recolligendum decima etc. q. licet n. sint tabelliones vel notarii habent eorum scripta vim publicarum valent. d. iust. 26. a. n. 15. lib. 1. ubi qd maxime facit in iudicio.

Amplius qd instrumenta publica n. solum habent parvitas executionis ad ea que in illis continentur ex p. te, sed etiam facit et

et indirecte Parlad. lib. 2. cap. fin. p. te 8. 11. ampl. 4. et 5. 12. d. iust. 4. Arcued. in leg. l. 1. lib. 4. recop. n. 40. Rodrig. de execut. cap. 1. art. 4. n. 32. ubi qd instrumentum in quo quis p. te recepit debet executari licet n. d. iust. substitutionem, Castillo lib. 2. d. iust. cap. 16. n. 7. Gratian. d. iust. 38. n. 45. et d. iust. 115 et 323. n. 9. et 444. a. n. 45. et 852 et 872. n. 15. Noguer. alleg. 33. n. 37. et qd instrumentum vel sententia in qua declaratur e. de iuri. retro de centz omnibus mag. si n. adit p. te quinquaginta debet exequi in hac dimidia Franch. d. iust. 128 et ibi Amenda. salged. de Regia p. te 4. p. te cap. 5. n. 38. et instrumentum receptionis ubi potest exequi ad substitutionem licet ipse n. sit ex p. te Gratia d. iust. 115. n. 22. et d. iust. 872. n. 15. et 16. Parlad. cap. fin. p. te 1. 5. 11. ampl. 4. n. 20

Similia n. p. te in facili reductione, puta si p. te fecit scripturam p. mercede domus q. habitavit, et finito tempore plus in reductione remansit, nam licet hoc casu facit sit obligatus n. potest executari p. prime mercedis scripturam Rodriguez de execut. 9. cap. 1. art. 4. n. 33. Cancer. lib. 2. d. iust. cap. 3. n. 86. Noguer. alleg. 33. n. 73. Obvius Beltramin. in additi. ad Alex. ludov. d. iust. 30. n. 7. ubi qd licet in facili reductione in reliquantur repetita omnia pacta et p. ditiones primi p. te tamen executio fieri n. potest virtute prime obligationis Gratia d. iust. 68. a. n. 32. ubi limitat qd ex p. te facta fuerit p. te p. te.

Nota qd qd factum p. te n. adimplendo tenet, e que obligatus ad intere. dubitat nunc ubi virtute instrumenti n. p. te p. te p. te executari p. te intere in defectu implementi, et n. p. te tenet cum Quana et Arcued. Noguer. d. alleg. 33. n. 73. sed d. iust. e magis immune ut videatur in verbo executio n. et verb. obligatio n.

Instrumentum de quo originale vel ut melius dicam p. te coluz n. invenit n. ex eo respectu remanet sed firmum, attamen si p. te coluz reperiat bene custodit et sine ulla aut macula et in eo n. extat originale illius copie respectu dicitur vide

Fontanet claus. 93. a. n. 13. et castillo lib. 2. cap. 16. a. n. 11. Cod. arab. pract. Cap. 19. licet iniquum est a parafa de inst. edit. lib. 1. tit. 3. §. 1. a. n. 12. et n. 4. qd mibi videtur videtur in terminis leg. ab eo citate qd dubitatur de origi nali de ducto a ptoledo

Instrumentum publicum est qd sine adminiculo vult vocis eius qui scripsit aut testis pdez facti authent. de pde inthum. §. 1. qd ad hoc allegat Angel. 91. 220. n. 1. Alced. in leg. 2. tit. 24. lib. 4. recipi. n. 1. et e pbatio pbat et veritas aparens ac manifesta hnd. in leg. quod in fine cod. de iudic. De iur. 91. 36. n. 2. Tirague. de retract. linagi. §. 2. glo. 1. n. 20. Ale. xan. sudov. de i. 180. n. 1.

Instrumentum extra regnum factum habet etiam parataz execu tionez qd ad libi de iudic. locum d. et attendit suam in leg. post rez iudi. catz. q. 5. n. 14. Ant. Comer. leg. 64. taun. n. 8. Par. lad. lib. 2. cap. fin. t. pte §. 11. ampli. §. n. 13. Rodrig. de exe. cut. cap. 1. art. 4. n. 24.

Instrumentum licet publicum n habens diez certuz n pot exe qui ante interpelatione debet que dari terminu ad soluen druz quo elapso executabil. Arcuet. in leg. 1. tit. 21. lib. 4. no. n. 91. Canser. lib. 2. var. cap. 3. n. 11. idz de ofensione dixi verb. confesso n.

Instrumentum etiam n d. inent diez neque mensez et annuz nulluz esse et n exquisibile scripsit susin de comertiji glo. 1. §. 1. a. n. 3. ubi limitat aliqz modis sed intellige in d. et. bus ex sui natura scripturaz ad validitatez requiruntibus vide de materia Fontan. de pact. nup. claus. 1. a. n. 1. et qd de omissione loci vide verb. Testamentum n. et nota qd apud nos diez mensis et annus debet apponi p cuius exor natione vide Parlad. lib. 2. colidi. cap. 20. a. p. rto et long. sit naria scriptura ad validitatez actus tradit glo. in cap. 1. de censib. §. postq verbo in scriptis in 6. et de enphyte. ori dixi verbo enphyteosis n. et melius n. infra

Instrumenta publica ad hoc ut executari possint debent esse liqui da et d. inere quantitate certaz q bat Rodrig. de execut. cap. 1. arti. 4. n. 30. ubi qd ad liquidatione debet pars citari, sed qd d. erit nul la executio si fuerit facta, sed indiget appellatione, alias sententia ad hunc vis potest pferri vide verb. executio n. et verb. liqui datio n. 1. et de incerto dixi verbo incertitudo n.

Instrumentum in quo Petrus obligatus solvere salmantice, aut Matriti ubi creditor voluerit, vel solvere triticez aut fabaz et n potest executari ante electione creditoris qd de iur. rae incertitudinis n d. hnt in mora Canser. lib. 2. cap. 3. n. 69.

Instrumentum d. inent Petrus debere centuz si mibi n potest exe cutari si alius Petrus eiusde nominis et cognominis sit, q. nes cit quis eoruz ubi d. hntat, vere que sit debitor Canser. lib. 2. var. cap. 12. n. 24. nisi ex aliqua demonstratione apareat de identitate ut verb. identitas n. et ita si mibi legatus fuisse Petro si alius extat eiusde no mimi neque apareat de quo testator senserit reddit nulluz castillo d. var. lib. 4. cap. 34. n. 13. et de herede petente se mibi in possessione dixi. Arcuet. in leg. 3. tit. 13. lib. 4. recipi. n. 9. vide Deci. 21. 13. n. 1. lib. 1. et adde qd nomez et cognomez n pbat nisi de identitate p long. d. et valent. 21. 110. lib. 2. a. n. 2. 110. quer. alleg. 25. n. 311. Hec tamen regula qd scilicet sunt duo eiusde nominis pcedit soluz in deatore, n. v. in credi tore qd si instrumentum debiti reperiat pons eius ille presumit creditor instrumenti ut Mieru de moral. pte 2. q. 7. n. 21.

Instrumentum locationis infabore Petri qui accuravit de quingue iugera, hoc e, iugera de tierra una que que ad rae p h. certi dimmodo mensurent veluz qualitate menturandi videt etiam n pote executari quasi n liquiduz ante menturationez Francus de i. 292. n. 1. et ex dicti supra a. n. 2. sed qd sit executio mandanduz quasi liquiduz pue antitute ex pta veluti quingue iugentibus tenet solm. in leg. pecuniaz qz col. fin. veru. et itas alias indebitabantur n. 10. ff. si certuz petat et in leg. qd d. et §. quidz h. nio

n. 10. ver. et ex f. minis ff. de iudi. et de mon. q. glori. in leg. 2. ff. de iudi. adit. et Bart. in leg. Iulianus verus de iudi. ff. de iudi. indebit. quz sequit. de iudi. in d. leg. pecunia quz notat. A. Gram. de i. 58. ver. de iudice Franchi qui in hac residet et pbat ubi supra A. re. in leg. 1. tit. 21. lib. 4. recop. n. 48. vide Florent ad Sam. de i. 267. et quo modo hz iugera sint mensuranda vide Verb. mensura n. et q. si adiat illa clausula poco mai o meno vide Verb. clausula

Quid autem si in instrumento venditionis dñeat ager certus cu assignatione tot iugerum an dicat venditio corporis vel mensuræ ita ut iugera aliqua superflua n̄ intelligant vendita vide Iurd. de i. 366. ubi qd simili venditio e corporis n̄ mensuræ et il emptor debet solvere totu p̄tuz licet de p̄siant aliqua iugera q. ex eo qd venditio fuit ad corpus n̄ sufficit de fectus Alex. Iudov. de i. 104. et ubi Beltrami. qui refert Oldradu de i. 122. et Iurd. de i. 64. n. 1. r̄o Beltrami. e q. venditor incepit explicare deceptu menti a corpore quasi secus sit q. venditio vel incepit vel tendit ad iugera, tamē n̄ venditio p̄dij ad r̄a scutoru quinque p̄p̄atibet studio n̄ p̄t̄a ad hoc ut emptor possit apprehendere possessionem ante mensuram et si apprehenderit debeat venditor re integrari tenet Erati. de i. 318. ubi qd etia r̄ubastatio iudicis ante mensurationem p̄ducit spolium et alia notabilia et dicit qd executio n̄ dat p̄tati d̄ctu quz vide.

Instrumentum habet affectum ut magis sit in favore oborgaz hz q. persone cui oborgat p̄sumit fraudulentu vide Verb. affectus n.

Instrumentum etia in quo quis e obligatus solvere aliqd minus qd facto calculo apparebit possit executari ante calculationem quasi liquidu tenet Cancr. lib. 2. var. Cap. 3. n. 48. r̄o e q. de p̄senti e liquidu sebit et incertitudo vel opus casu de futuro et ideo n̄ impedit ut ex Bartolo

tenet Iose de i. 130. n. 4. in fin. lib. et q. quis e obligatus solvere centu infra certu terminu minus qd facto calculo apparebit si transactu fuerit tempus aliquo calculatione possit executi ut Cancr. ibi. et de instrumentu quoad interesse licet n̄ liquidu potest executi de dente liquidatione ita statim siue post intervalu Erati. de i. 444. a n. 32. vide Verb. executio n.

Instrumenta publica n̄ desinunt esse executibilia q. vis d. ea de nullitate dicat tunc terminet. Iate Erati de i. 100. n. 3. vide Hermos. in leg. 56. tit. 5. part. 5. glori. 11. n. 149. sed cu ex leg. 2. tit. 21. lib. 4. recop. de exceptione legitime admittunt et pbat impediunt executionem ex Erati. lib. 1. pract. q. 111. de i. de censib. Cap. 98. n. 13. Rodriguez de executione Cap. 6. a n. 1. videt qd hz exceptio debeat admitti de quo vide Verb. exceptio n. notando qd si nullitas dicit in puncto iuris semp erit admittenda q. dubia et alioz indagare requirunt ex Baldo. in leg. postu lib. 4. n. 8. Cod. de pacti et in leg. ancile 12. n. 2. Cod. de iust. Menoch. de arbit. lib. 1. q. 53. a n. 4. Multini de i. 8. n. 7. et 20. Salgad. et alij Carlebal. de iudic. lib. 3. disp. 5. n. 15. et 17. et qd si instrumentu e in quasi possessione executi vide Hermos. ubi supra

Instrumentum debet etia executari abique oppositioe falsitatis Cancr. lib. 2. var. Cap. 3. n. 22. ubi limitat q. ex inspectione instrumenti ipsa falsitas apparet, secus si veniat p̄bante Menoch. lib. 2. p̄sum. 48. n. 1. et adit quasi possessio exigendi n̄ retardat p̄ hanc et similes oppositioes Salgad. de regia p̄fect. 3. p̄te Cap. 3. n. 22

Instrumenta publica n̄ valuerant licet d. ea sententia nulla p̄ferat et sic possunt executari Farinat. de i. 110. tom. 8. noviss. vide Salgad. de retent. 2. p̄te Cap. 34. a n. 40. ubi de valneratione recripti Erati. de i. 968. a p̄rio et de i. 103 lib. 1. vide Verb. executio n.

Instrumentum aliter potest exequi pendente iudicio revisionis vide
Siurb. de i. 100. ubi latet et verbo executio n.

Instrumentum cancellatio non legitime facta veluti a non habente facultate
nulla est et poterit nihilominus executari Siurb. de i. 79. n.
11. vide infra n.

Instrumentum in quo quis est obligatus ad tradendum res non exequi
tur, sed precedente citatione mittit in possessionem creditor dicitur
de regia p. 1. p. 1. Cap. 5. an. 28. quod etiam dixi verbo
executio n. et n.

Instrumentum 3. quod opponitur de natura coram ecclesiastico non potest
executari et debet seculari supercedere Siurb. de iuram.
4. p. 1. Cap. 2. n. 11. Salgad. de regia p. 1. p. 1. Cap. 6. n. 41
vide verbo exceptio n.

Instrumentum publicum factum a subdito favore iudicii non potest
ab eo executari, nisi cedat alio abique obligatione exch.
omis Xuar. in leg. post res iudicatas ad declarationem leg.
Regni 5. circa iudicium n. 22.

Instrumentum societatis non potest exequi ante reddita ratione
vide Siurb. de i. 15. ubi plures vide verbo executio n.

Instrumenta etiam publica de iure civili non producant actionem
in favorem perij licet in eis dicitur sed tantum inter d. hentes;
iure vero regio hinc paratur executionem in favorem omnium
videtur si d. h. ut solvas Petro, nam iste Petrus poterit uni
via vide verbo executio n. et quod iure cum nulla actio pro
debet perij sine cessione illius in cuius favorem fuit et ma.
tuz dd. in leg. 2. cod. de signat. vel acti. vendit. leg. 1. c. 2.

cod. de donati. iure vero regio creditoribus resultantibus in
instrumento ex tali pacto abique cessione et petit ius executionis
adversus obligatum quod cum eis non possit petere sed cum debitore
suo leg. 2. tit. 16. lib. 5. recap. et Acced. n. 32. Parlad. lib. 2.
colidi. cap. 3. n. 25. Felio. de consuet. tom. 2. cap. 4. n. 13. Enricha
dicept 723. et de obligato solvere tertio vide Acced. in leg.
fin. tit. 21. lib. 4. n. 11. et verbo capo n.

Instrumenta licet aliter redigant nulla tamen interim dum
non opponitur tenent, nisi lex etiam eis prestat adiutorem Acced. in
leg. 2. tit. 4. lib. 5. n. 46. et instrumentum in validitate debet
a parte opponi et quod possit iudex opponere de officio Enricha
dicept. 268. n. 15. et ibi quod non possit opponi in allegationibus iuris

Instrumentum licet sit nullum, vel annullandum veniat, non annu
natur d. h. in eo d. h. tenet, sed substat tanquam d. h. in sen
tentiis privata vel testibus et publicis. Sententia de pacti. nupti.
claus. 4. n. 5. et loquitur de donatione a non habente facultatem.

Instrumentum reiectio in una causa ratione simulationis facit res
iudicatas quoad omnes alias causas Siurb. de i. 20. n. 3. in fin. ubi
quod instrumentum dote reiectum ratione in uno iudicio in aliis
debet etiam reijci et instrumenta producta videntur reprobata si
3. ea sententia vide Noquer. allega. 22. n. 23. ubi expli
cat Cap. subdita de re iudicata. et extendit ad d. f. parti
et ad testes. vide verbo testis n.

Instrumentum in quo dicitur solvas Petro, aut cuiusque
hoc instrumentum ostenderit potest executari ad habentem
eum etiam sine mandato nominat. de i. 128. lib. 5. ubi quod
separat pecunia si opponat ei non legitime habuisse instru
mentum donec ius habuit. vide verbo adictus n. p. 1. p. 1.
n. et infra n.

Instrumentis, factis inter partes de eo quod inter eos negotiatur, nec clausulas generales habeant veluti cuiusque que summe et ex quacunque causa apud te manenti etc. solus dicitur sit materia istius negotii de quo agebat, neque extenditur ad aliam rem des. 12. tom. 1. n. 10.

Instrumentis secundis dicens diversa capitula facit ut a primis recipere videat, et eo non sit utendū leg. pacta non solvima Code. de pactis. leg. cum plures §. locati ff. locati Craucta di. 162. n. 2. Alex. ludov. des. 16. n. 1. et 6. Bellet. am. vide Eucher. de iuram. l. pte cap. 63. n. 2. et verb. Contractus n. = nota quod si in 2^a scriptura referatur prima cum qualitate et hypotheca habebit pfectionem ex prima leg. creditor 3. in p^o ff. qui p^o in pign. habe. ubi Bart. docet quod si debitor novatur et cum repetitione exp^{te} hypothecae tunc censetur repetita cum privilegio prioritatis sequit^r Mutanti. de pignor. memb. 2. pte. 8. n. 13. ubi ad istum creditorem p^o ferri debet alij creditoribus p^ocedentibus, novatione facta, si hypotheca novata prior sit p^ocedens. tom. 2. ad leg. Gallie. tract. de viti. reddidit art. 1. glo. 8. n. 13. ver. Unusquisque ⁸⁰

Instrumentis in longinquis factis non facit hoc nisi fuerit p^obat^r tribus vel ad minus duobus tabellionibus cognitis Parlad. lib. 2. cap. fin. l. pte §. 11. n. 16. Carillo lib. 2. contr. cap. 16. n. 10. ubi quod securius p^ocedit si a iudice litteris testimonialibus de eius valore mittant, et sine p^obatione missis quomodo possit apud nos p^obari

Instrumenta antiqua hoc est ultra viginti annos p^orumuntur facta a tabellione legitimo Canev. lib. 3. var. cap. 11. n. 82 et q^o vim habeant vide verb. antiquitas n. et verb. copia n. et antiquitas quomodo verificetur et quo tempore vide verb. actus n.

Adde quod instrumentis in antiquis recte p^obat de minimis leg. in d^oia cum ibi notatis Code. de rei vindic. Masar. de 590. n. 12 Mandelst. Aliens. di. 244. n. 4. Crauct. di. 54. n. 10. Cavalca des. 17. n. 3. et des. 23. n. 81. et des. 22. n. 22. pte 2. Francisc. Milanens. des. 7. n. 34. lib. 1. Erati. dicep. 268. = Amplius nec instrumentis antiquis est p^o aliud factum ita verius in di. 77 p^obat^r vol. 1. et di. 115 n. 7. vol. 3. B. rusat. di. 21. n. 11. Mascard. vbi supra n. 14. Afflic. des. 245. n. 4. Non est q^o in antiquis nulla est melior p^obatio q^o instrumentis decius di. 42 n. 10. et ideo magis creditur instrumentis q^o p^obat^r q^o in instrumentis antiquis p^o veritatis ad istum Crauct. di. 64. n. 5. adde quod instrumentis q^o cuius virtute quis longo tempore possedit p^obat^r ipsa antichitate licet aliud de factis habeat et non p^obat^r q^o cum allegare de facto ita p^obat^r Valdez Hason et Craucta tenet Josephus ludov. in conclusionibus de 38. col. 3. et hinc sit minus solenne q^o ius significat p^ocedentibus solutionibus Avenda. de censib. cap. 84. n. 12. ubi limitat q^o instrumentis fuerit aut uturarius neque est n^ovia recognitio in instrumento antiquo centis annorum Afflic. des. 248. vel octoginta cum ad minimis solin. di. 187. vol. 2. Alex. di. 12. vol. 4. Dubeu des. 146. lib. 1.

Instrumento antiquiori est standum ad p^obationem in causa possessionis vel tenute q^o secundum non fuit ab habente facultate factum

Instrumentorum solemnitas potest viciari abrogari et facti defectus non vitiat Mores. de maiorat. l. pte §. 62. n. 19. et 24.

De iure cum duo testes sufficiant in confectioe instrumenti publici cum tabellione authenticior de hered. et test. c. 9. Sancimus coll. 1. de elect. iure regio debent

instrumentu huius leg. et ibi Greg. dicit. l. et leg. 100 glo. 3. ff. 18
part. 3. leg. 14. et ibi ff. et part. Parlad. lib. 2. colid. cap. 20. n. 16.
Catherr. lib. 1. pract. q. 440. Caria philip. l. 1. p. 5. 11. n. 30. Par
in praxi annot. ult. n. 16. Ceuat. q. 43. n. 6. Praxi in pra
xi 3. pte lib. 1. cap. 6. n. 4. et ibi practicat vide verb. testis
n.

²
Instrumentu cancellans spe future solutionis n' potest
amplius eo uti via executiva licet solutio n' fuerit seue
ra, sed via ordinaria debet agere Cancr. lib. 2. cap. 3. n.
23. Marant. de ordin. iudic. 6. pte ff. et ydica scriptu
tura n. 6. et ibi de iho qui licet n' cancellauit instrumen
tu tradidit deutori q. n' potest uti via executiva Parlad.
lib. 2. cap. fin. 5. pte 5. 11. n. 34 vide n. seq.

²
Instrumentu deuti inuentu apud deutores, facit presumpti
one q. solutione Menoch. de psump. lib. 3. psump. 140
et lib. 4. psump. 164. n. 25. et hec presumptio transfert
onus probandi in aduersariu quasi presumptio iuris Menthica
de Picheuris lib. 2. tit. 1. n. 14. Ceuat. q. 134. n. 10. = Nota
in hac resolutione qd qd creditor instrumentu debiti tra
dit aliud inducit cesio ad exigenduz luti Olea de cesion.
iur. lib. 1. q. 3. n. 17. Pclat. tamen n. 19. qd si stat de tra
ditione n' necesse ille tertius est cautione de rato
qd sine ea poterit agere, si v. n' stat requirit ut cauti
one faciat de rato vide etia Menoch. lib. 2. psumpt. 34.
dixit tamen Olea n. 21. qd soluz simplex traditio n' operat
cesione vide etia p resolutione materię et qd instrumento
reposito aut tradito deutori tueret etia corruu vel potius
ponit ille cui tradit fuit agere 7. corruu quasi habens
cesione vide Olea l. tit. 1. q. 3. a n. 28. Amplia qd ex eo
solo qd habeat debitor penes se instrumentu psumit tuer
leg. labeo ff. de pact. ubi glo. et Bart. n. 2. Paul. n. 5. vide
Francini des. 361. et qd apud doctores varie prouerbit
quando in hoc casu transfert onus probandi traditione vel

solutione 2^m Mascard. de 441. restitutio iure regio hoc leg. 11.
tit. 19. part. 3. qd debitor dicat habere penes se instrumentu q.
Creditor tradidit illuz, tenet y bare, si autem dicat esse penes eaz
qui soluit transfert onus probandi 7 tradit in Creditor: si v. ins
trumentu cancellatus reperiat penes debitoru tuer psumit
et ibi Gregor. luti salgad. in sum. l. pte cap. 29. q. 10. ubi
limitat qd instrumentu fuit tradit debitori vel fideiussori
alio fine et animo, et qd creditor qui habebat pignus ad sati
factione debiti si illud reddat videt tuer recepisse vel dona
re aut remissione vide ibi et Euat. de leg. 593. n. 22. et qd q.
creditor tradit instrumentu debiti debitori pariat tuer
tione Castillo lib. 2. 2. ver. cap. 23. ubi qd si duo erant obligati
n' et uno tantu tradat n' soluz ibi esset liberatione sed
psumit de nate parte alterius. Limitat Greg. 2. leg. 11. tit.
19. part. 3. glo. opposi q. 1. stat instrumentu traditum
in pueratore siue in iutore sed 7. ruz Kant Menoch. ubi
ibi supra n. 14. vide verb. debitor n.

²
Instrumento falso utens presentando eaz in iudicis crimez fol
si omittit ex leg. maiorez cod. ad leg. cornel. de falsi. Clar.
in prax. 5. falsu n. 19. veri. utens falso et n. 18. veri. pueru
Menoch. de arbit. lib. 2. casu 315. n. 1. Ond deus tri. 409.
n. 8. lib. 1. Hieron. Laurent. des. abinodari. 50. n. 1. Francini
lo Marco des. 737. n. 1. Farin. q. 112. n. 1. qd pcedit etia si
instrumentu sit scriptura priuata et particularis Bald.
in leg. fin. in pto cod. de fide instrum. Alex. in adit.
ad Bart. in leg. diuus pius lit. A. ff. ad leg. cornel. de
falsi. Farin. ubi supra n. 13. = Nota qd debet stare ad
onus fuerit instrumento falso tempore oris et presentati
onis, aliter enim aut in dubio n' pcedit regula Bonius in
praxi tit. de iudici ante corruu, a n. 58. fol. 112. excusa
tur autem si detecta aut recognita falsitate pmitet et ab
ea desistit leg. si falsu cod. ad leg. corn. de falsi. et ibi glo.
verb. adstringerit Bonius in tit. de falsi n. 116. et 125.
veri. et pducens ~~Nota~~ Nota tri. 132. n. 7. et 8. lib. 1. Vian
ad claru l. 5. falsu n. 134. Menoch. l. casu 315. n. 28. On
de deus l. tri. 105. n. 21. Farin. ubi supra n. 25. et 26. ubi am
pliat etia si desistentia fiat in secunda instantia sed est
intelligendu in illo qui utit falso instrumento ab alio
fabricato, sed n' in auctore et factore falsi instrumenti.

iste enim q[ui]s p[er]mittat et decessat debet p[er]na falsi puniri d[icitur] leg[is]
si falsos cod[ices] ad leg. cornel. Vaisard. ubi supra n. 136. Menoch.
n. 30. Veritas. vi. 25. sub n. 3. et ibi claud. in addit. et
vii. 538. n. 10. Farin. q. 110. n. 53. et idem p[ro]cedit in illo qui
p[re]sentat et p[ro]ducit falsos testes, et falsa articula Vaisard.
n. 11. et n. 136. Petr. Cabat. resolut. crim. casu. 144. n. 1. Me
noch. v. casu 311. n. 34. Farin. d. q. 149. n. 35. vide verb[is]
falsitas n.

² Instrumentum emendatum aut falsificatum in quantitate, veluti
ubi dicebat eorum apponere suenta n[on] perit causam aut debi
tus q[ui] hoc p[ro]cedit solus q[ui] apud acta falsificat n[on] ante et
p[ri]uatim ita h[ab]et iudicatus vere p[ro]beo armato 23 post
lib. 2. seri. p[ro]p[ri]e. vide Bart. in leg. in fraud[em] 2. quod
lib. 2. seri. p[ro]p[ri]e. vide Bart. in leg. in fraud[em] 2. quod
lib. 2. seri. p[ro]p[ri]e. Farin. de falsit. q. 159. p[ar]te 1. n. 6. Cabat. in
cap. qui p[ro]ducit 1. p[ar]te 2. n. 6. ver. it[em] p[ar]te 1. clar. 9. falsus
n. 32. Boer. seri. 291. n. 2. Menoch. vi. 19. vide leg. nec exem
ptus cod[ices] de falsit.

² Instrumenta p[re]sentata a p[re]sumunt p[ro]p[ri]e temp[or]e apud eam
Alex. vii. 88. col. ult. et vii. 102. lib. 1. et vii. 133. ver. nec obli
tat lib. 1. Afflic. seri. 13. Simon de Petr. de inter p[re]t. vltim[us]
lib. 5. dubit. 3. n. 11. Iurd. seri. 53. n. 3.

² Instrumenti falsitas p[ro]bat ex pluralitate eius abique nota
none, et ex diverso atrimento, et vincatura diversa,
et alia signa p[ro]p[ri]e. alleg. 16. d. n. 121. et q[ui] instru
mentum n[on] de manu tabellionis fuerit scriptum utram
reddat suspectum it[em] in originali q[ui] in p[ro]tocolo

² Instrumentum interlineatum q[ui] debet copiar[um] cum o[mn]ib[us]
interlineamentis et notis eius de manu aliena cum reserva
tione iuris nota apud Patenz seri. 398. lib. 2. vide verb[is]

consellatio n. si interlineatura vel nota sit de manu diuer[sa]
tabellionis n[on] videtur instrumentum q[ui]s n[on] sint saluate Farin. seri.
277. n. 3. p[ar]te 2. vide verb[is] consellatio n

² Instrumentum laceratum q[ui] p[re]sumptione faciat q[ui] se et lacerantem
et qua p[er]na sit puniendus vide verb[is] lib[er]n

² Instrumenti copia ultra primam n[on] potest dari a tabellione nisi
iudicis decreto ex leg. 12. lib. 25. lib. 4. recap. de seri. 83. n[on]
falsi copie e[st] danda fides neque eius r[ati]one potest quia in
p[ro]uisione nisi vide verb[is] copia n. si tamen fuerit tran
sumpta iudicis decreto adhibenda e[st] fides licet n[on] p[re]seris et
ratio Farinat. seri. 422. n. 3. p[ar]te 1. Cast[ro] lib. 2. cap. 16. n.
48. vide verb[is] copia n.

² Instrumenta q[ui] p[ro]tocola aut regist[ra] apellamus seruari de
bent p[er]ones tabellionis ut extractum possit p[ro]ferri cum eo si
aliquando de eius fide dubitet. Cast[ro] lib. 2. p[ar]te 1. cap. 16.
n. 41. et leg. 2. lib. 12. p[ar]te 3. et leg. 12. et 13. lib. 25. lib. 4. recap.
an v[er]o si hoc regist[rum] reperiat p[er]one alius q[ui] p[ro]p[ri]e tabellionis
et extra eius p[ro]tocolum falsat fides et possit exequi dubitatur,
et p[ro]p[ri]e affirmatiue tenet. Alex. in leg. 12. lib. 25. lib. 4.
recap. n. 6. q[ui] scilicet fuerit subscriptus et signatus a p[ro]p[ri]o
tabellione, et addit. eius n[on] sit de modo p[re]dictis duobus q[ui] debet.
v[er]um tenet Cast[ro] lib. 2. cap. p[ro]p[ri]e. p[ar]te 1. 9. 12. n. 13. Felin.
de censib[us] tom. 2. lib. 3. cap. 4. q[ui] p[ro]p[ri]e Cast[ro] lib. 2. cap.
16. n. 41. et alius debet habere signum aut subscriptionem
vide verb[is] signum n. 2. p[ro]tocolum q[ui] possit scribi de manu
aliena vel n[on] et que d[icitur] eius obijciunt ut falsus iudicet cum
alij de materia

Originale dicitur primus manuscriptus ab eodem tabellione a p[ar]t[em]
notis notato et p[ro]tocolo a se p[re]dicto et hoc semper facit p[ro]p[ri]e
e[st] que verum et legitimum instrumentum ex p[re]dictis a Cast[ro]

Castillo. lib. 2. tit. cap. 16. n. 49. notando qd ultra primas copias
n. poterit tabellio alias extrahere ut supra n.

Instrumentum reddit a tallo suspecto ex eo qd in pto tabelli-
onis vel notarij n. reperiat originale Farin. di. 202. tit. 3.
oximin. in tom. de immunitate.

exemplum seu transumptum dicit de instrumentis seu scrip-
turae qd ab originali extrahit siue a pto alia prima
et hoc exemplum seu transumptum regulariter nullas fides
facit nisi originale ipsius instrumenti ostendat ex cap. 1.
de fide instrum. leg. 2. ff. eod. leg. procurator cod. de edendo
ybat pluribus Castillo lib. 2. tit. cap. 16. n. 51. vide
verb. copie et in aliquo loco q. requirant ut fides fa-
ciat.

Et adde qd transumptum vel copia extracta ab originali qd
probatum fuit in actis dicit et e instrumentum solemne
et facit plenam fides qd vis sit in iudiciis pte ueris et quasi
originale n. aparet Bart. in authen. si quis in aliquo
documento cod. de edendo in pto Bald. in leg. fin. q. 5.
cod. de edicto div. Adia. Alas et Decius in Cap. quoniam
contra de pbat. et ibi Felix. n. 30. Cobar. pract. cap. 21. n.
6. Angel. de acquir. pte. ex edict. div. Adia. tom. 2. q. 6. art. 4. n.
84. Paq. de tenut. cap. 25. n. 60. et in testamenti ybata leg.
publicandi cod. de testam. ubi Alex. Bald. et Salic. = Tunc
q. instrumentum qd in actis extat vel ad iurandum illud vel
partis tradendae h. vim regit et pto Alex. in addit.
ad Bart. in leg. chirographi ff. de adm. mlti. tutor. et in leg.
in fraude 9. neque ff. de iur. pte. Paq. de tenut. d. cap. 25. n.
62 habet que loco originali ex Cobar. pract. d. cap. 21. n. 4.
instrumentum enim qd apud acta extat e de actis iudicij
Alex. ubi proxime, et acta iudicij faciunt plenam fides iur.
cetera instrumenta solemnia Marant. de ordin. iudic.
6. pte de actor. edict. n. 2 et Crast. in d. leg. in fraude 9.
neque ff. de iur. pte. Farin. di. 549. in fin. pte 2 in pto

Instrumentum si transumptum fuerit enunciatur ab alio facit fides nec
impugnari potest Alas in cap. ex literis de fide instr. Nota di. 182. n. 2. tit.
1. Am. di. 77. n. 8. Erati. discip. 488. n. 7. Farin. di. 11. n. 42. lib. 1. et
p. cetit qd instrumentum enunciatur fuerit minus solemne Farin. di.
18. n. 3. et di. 673. n. 7 et 8. pte in reventione.

Instrumentum vero presentatum h. 2. se psumptiones falsitatis et de
verb. actor n. et verb. suspicio n. 4. et etia psumit d. scripturae
q. eius presentatio n. fit in prima instantia sed offert ad secundam
et d. verb. actor n.

Contra instrumentum quot testes debent intervenire vide cap.
ca. Ioannes de fide instrum. leg. 121. tit. 18. part. 3.

Scripturae que in archivio publico inveniunt an et quomodo
yberit aut extrahantur Ailes in cap. 12 tit. 18. q. 1. et
Arendah. de exequend. pte 1. cap. 21. n. 2. Alas. de con-
sib. cap. 4. n. 10. vide verb. archivum n.

Instrumentum qd nunq. habuit observantiam nullius e mome
ti et habet 2. se psumptiones ex qua insurgit falsi suspicio
Crabeta di. 930. n. 16. et di. 949. n. 15. Tullus lib. 1. q. 44. n.
49. Caneer. lib. 3. cap. 27. n. 421. Ceval. de violent. pte. 2.
q. 12. n. 30

Instrumentum faciens mentionem de alio ex quo orit funda-
mentum intentionis n. ybat si relatu n. aparet autent.
si quis in aliquo cod. de edendo Peregrin. di. 89. n. 2. Status.
di. 158. n. 3. tit. 2. Erati. discip. 693. lib. 4. tit. 1. in iudic.
milit. int. ead. pte vide Ceval. q. 44. et Zanc. de nobil.
lib. 4. tit. 4. ut q. testis referens se ad instrumentum ybat, et ad
p. testis referens se ad instrumentum valet. Sic qd. in
instrumento vel pte pte pte mario de iure alius
testis ybat instrumentum, neque confertio in eius labo-
re, si eo n. pte factus d. n. vel instrumentum pte. ad
yat. 22. n. 6. = sed qd instrumentum n. ybat nisi aparet
relatu intellige qd instrumentum referens n. e claru
et

et in oibus factis, sed si dicitur de qd relatus hēt executionem ex
 se ut puta in recognitione censui nāz si dicitur quantitate et
 hypothecae eaz oibus nāz. debet exequi dicitur in praxi lib.
 2. de varijs qzst. q. 44. ubi refert Boer. dicit. 247. Parlat.
 lib. 2. cap. fin. pte 1. §. 12. limit. 3. n. 4. Sord. dicit. 419. n.
 21. Garci. de nobil. glo. 6. p. 12. vide verb. relatus n.
 et Villadi. posit. cap. 2. n. 14. ubi qd n̄ potest exequi.
 Parlat. tom. 2. tit. 7. recol. 2. n. 28

Instrumentum qd de falso redarguit generatim et n̄ ex qu-
 alitate, veluti qd n̄ fuit factum a tabellione legali est. n̄ ami-
 nit vim neque tibi redargutio officit. Cobar. pract. cap. 19.
 n. 9 = si tamen sit ex qd qualitate et ex p̄tione causae n̄ suffi-
 cit abotare tabellionem sed debent probata exhiberi. Reg.
 3. tit. 5. lib. 4. recop. et Cobar. ubi supra. Siquens. de claus. pte
 1. cap. 1. n. 16. Valens. dicit. 168. n. 1. et quāta sint remedia p̄-
 bilia ad dybandum instrumentum redargutum

Nota qd in antiquis n̄ necesse fuit notariū fuisse talem sed suffi-
 cit qd famas dicit. dicit. 36. n. 3. = et si instrumentum n̄ redarguit
 in prima inspectione agbat et postea n̄ potest redargui = et qd
 p̄bitorum se p̄e inuenit et n̄ in codice registorum hēt p̄sump-
 tionem falsitatis ex authent. de tabellionibus §. fin. Romanus
 dicit. 114. n. 7. Alexand. dicit. 125. h. 4. lib. 7. = dicitur t̄mo qd
 hoc defectus aut omisio tabellionis n̄ officiat partibus tenet
 Bald. in rub. cod. de fide instrum. n. 20. et 28. Alexand.
 9. dicit. 125. n. 3. Cobar. pract. cap. 19. n. 3. Sord. dicit. 123. n. 102
 lib. 2. Etarian. dicit. 468. a. n. 43. et dicit. 473. n. 25. Men-
 och. dicit. 1673. n. 37. fortan. claus. 13. glo. omic. a. n. 13.
 Acced. Reg. 12. tit. 25. lib. 4. n. 2. et 10

Instrumentum in quibus et instantia potest presentari etiam
 post delationem usque ad sententiam p̄sertim qd alia n̄
 superest instantia et etiam in via executiva dummodo int-
 ueniat iuramentum ēe de nobis reportum Ceval. q. 650.

in fin. Reg. 1. et 2. tit. 5. lib. 4. recop. = et etiam in causa quae
 ex eius actis debet nominari ut in iudicio n̄ ai iuranti qd instru-
 mentum ad extra et ad mouendū animam iudici semper potest
 presentari, et secundum id iudicare ut litera uideantur Cisarba
 dicit. 14. n. 11. et melius dicit. 17 in fin. n. 3. = et nota qd ad
 hoc ut instrumentum qd dicit de nobis reportum admitat debet
 p̄bari ēe reportum saltem iuramento; si v. p̄sentans allega-
 uit fuisse tale instrumentum n̄ admitit talis p̄sentatio in
 p̄iudicium actoris, nisi p̄bet eo utent fuisse diligenter in
 inquirendo et n̄ inuenisse nisi nunc Sord. dicit. 268. n. 5.
 lib. 2.

Instrumentum hoc p̄ducitur si ab actis ex tractat p̄sumit
 d. illud cuius modum cadit subreptio Farin. dicit. 129. n. 2
 tom. 2. crim. et semper p̄sumptio falsitatis ē d. illud cui
 modum ex ea orit Farin. in resol. crim. 1. q. 2 sub tom. 2
 dicit. crim. n. 3. = et famulus in re p̄grat et ad dominum
 p̄tinenti p̄sumit de eius mandato selinguisse Farin.
 resol. crim. 42. tom. 2. dicit. crim. = limita regulam qd
 debet stare de substitutione vel additione ad demonstrandum neq̄
 interesse p̄ se solus sufficit Farin. dicit. 125. a. n. 28. lib. 3. crim. tom.
 immunit. vide Sord. dicit. 262 a. n. 51.

Instrumentum nocet in oibus illi qui eo utuntur si p̄bet solus
 presentare in eo qd p̄e facit Parlat. lib. 2. colidi. cap. fin. §. 5. n.
 26. Curia p̄ticip. 1. pte 9. 17. n. 38. Martinenz. dicit. 2. n. 4. et
 22. Rodrig. de execut. in dicit. pte 2. art. 1. n. 5. ubi qd p̄statio
 n̄ releuat in his qd iuris sunt vide Sord. de alim. tit. 7. q. 16.
 n. 94. et dicit. 52. n. 40. Menoch. de arbit. casu 23. lib. 2.
 Parlat. dicit. 125. n. 22. lib. 1. Angel. dicit. 132. n. 3. Decian. dicit.
 20. n. 8. lib. 2. Crauet. dicit. 161. n. 7. Valens. dicit. 150. a. n. 26.
 lib. 2. Alex. ludov. dicit. 238. et ibi Beltram. n. 15. = Neque
 ē requirendus cancer lib. 1. var. cap. 19. n. 5. ubi qd p̄statans
 solus iurari uelle in parte, n̄ sibi in amplius p̄iudicat nisi
 pars altera illud plus reproducat, qd n̄ solus p̄sentans instru-
 mentum agbat omnia in eo p̄tenta sed etiam dependencia
 Decian. dicit. 10. n. 16. lib. 3. neque amplius d. eaz potest dici
 Angel. dicit. 245. n. 8. in fin. Decian. dicit. 20. n. 7. lib. 2. Cra-
 uet. dicit. 161. n. 59

Pro ducem scripturam vel instrumentum in iudicio censetur fa-
teri et approbare dicitur in eo contenta. Bar. 7. 11. n. 16. Ordeus
7. 11. n. 80. lib. 1. Alex. ludov. 238. n. 5. et ibi Beltram.
n. 15. ubi quod ista tacita confessio non admittit revocationem sub pre-
tense erroris.

Et quod instrumentum producat per ducem in iudicio et ad-
versariis eorum potest probare. Bart. in leg. 1. §. editiones n. fin. ff.
de edendo et ibi glori. magna, et instrumentum sit cōc eo
ipso quod presentat aut ē editum. Bart. in cap. gloria n. 6. de ve-
lacionib. Roman. 7. 11. 433. n. 10. Rim. Crasset 7. 11. 80. n. 6. Si-
do Papa 7. 11. 131. Ordeus 7. 11. 19. n. 12. lib. 1. et quod impug-
nari non potest quod semel fuit approbatum. Tuncus pract. lib. 1. §. 9.
52. et quod scriptura etiam minus solemniter flet adversus produ-
centem, et adversus illam qui eam habet. Ang. 7. 11. 132. Paul. de casti-
7. 11. 314. n. 3. vbi 2. Molin. de primis lib. 3. cap. 13. n. 49. am-
plius quod qui presentat duas scripturas eodem signo utramque
approbat. Rimin. 7. 11. 221. n. 37. et qui alii vult confe-
sione partis non potest dividere eam sed in totum debet accepte-
re glori. in leg. si quis in fin. code de except. Bart. in leg.
Nardus §. idem quod ff. de iur. legat. Boer. 7. 11. 242. n. 3.
Srama. 7. 11. 103. Ceval. q. 362. a n. 4. de quo vide verb.
confessio n.

Amplius regulam quod etiam narratio enuntiata approbat ab illo
qui instrumentum presentat. Alexand. 7. 11. 52. n. 1. vbi pro-
xim. lib. 2. Crasset 7. 11. 77. n. 8. Legat. 7. 11. 77. n. 11. lib. 1. et
etiam per alios glori. in 7. 11. 144. n. 13. lib. 5. Moscoran.
7. 11. 31. in fin. de reg. iur. Beltram. ad Alex. ludov. 7. 11. 238.
n. 15. et quod si deperditur 7. 11. 170. n. 2. lib. 2. et alii tenent quod
solus habet locum hęc regula quoad dispositionem, non quoad enun-
ciationem in omnibus ē vera maxime in verbis enuntiatis a
partibus inter quas negotium pertinet et in enuntiatis necesa-
rijs ad actum qui gerit. Bar. 7. 11. 38. n. 30. Beltram. ubi supra
data 7. 11. 33. n. 2. Crasset. de antiquit. pte. a. n. 62. Limitat tamen
Beltram. quod instrumentum non sit authenticum. Alex. 7. 11. 108. n. 5.
lib. 5. Ordeus 7. 11. 78. n. 89. lib. 2. et etiam quod si per alios sit pre-
sentatio Ordeus et Beltram. ubi supra.

Instrumentum si deperditur dicat a domino et ostenderit per hunc
ut in eo contenta observantur debet ēē quinque testibus et tenore depo-
nitionum ut observet. Bar. de par. q. civil. 4. n. 29. vide leg. 32. ff.
16. part. 33 et Boer. 7. 11. 15. et verb. probatio n. sed si tale instru-
mentum deperditur habeat clausulam quatenus si erga erat que pu-
blici non poterit executari licet tenor eius per litteras. in
leg. post rez iudicat. ad leg. regni limit. 3. fol. 297. Erati. dec.
268. n. 65. ubi limitat quod si probatio fuerit tenore eius citatione par-
tis et redactum fuerit forma publica sicuti de testamento dicitur
et vide verb. testamentum n. et tenet Acced. leg. 1. ff. de
lib. 4. recap. n. 19. = et nota quod ille qui tenet servare et
custodire instrumentum aut litteras rationis veluti adminis-
trator, tutor et c. si adimplet iuramentum ēē deperditum nec suffi-
cit sed narius debet probare per litteras deperditum. Erati. 7. 11. 32. n.
10. escolar. de rationib. cap. 10. n. 4. sed quod instrumentum deper-
ditum probatio sit iuramento et iuramentum non possit amplius cogi ad
exhibendum maxime si ad custodiam non tenebat. Farin. 7. 11. 238.
tom. 4. novum. Castillo lib. 3. cap. 14. n. 15. et quod licet plurimu-
tel requirant ad confessionem scripturam, tamen si sit amica pote-
rit eius tenor probari duobus iuramentis. lib. 3. cap. 3. n. 174. ubi de
testamento vide Hermos. in leg. 7. ff. 4. part. 5. glori. a. n.
35. et verb. probatio n.

Instrumentum si impugnetur quot testes sint necessarii vide
Ceval. q. 43. et cap. 12. Joannes de fide instrum. et quod duo tes-
tes descripti in testamento aut alio instrumento non dicuntur
ei reddere falsum, vel ad minus nihil probat late Xuan.
7. 11. 4. a n. 36. ubi explicat leg. parit. 3. leg. 114. ff. de
iur. iur. et c. et quod possit tale instrumentum ad iuramentum alij
testibus non contentis in eo videri eundem a n. 103. = et nota
quod licet 3. instrumentum potest fieri probatio testibus, debet
ēē aperissima. Farin. 7. 11. 317. tom. novum. Erati. dec.
192. a n. 22. ubi de qualitate testium instrumentum reflexum
fuit et alia de materia Castillo lib. 3. cap. 18. n. 16. vide
verb. testis n.

Contra instrumentum ob causam onerosam matrimonij non probant
testes de simulatione, sed aliud requirit instrumentum. Ri-
min. 7. 11. 83 a n. 2. lib. 1. Boer. 7. 11. 148. n. 4. An-
uel in addit. ad Mandel. 7. 11. 9. lib. 1. A. Versius q. 36. n. 3. et

et qd deservit extrahendi n' officiat instrumentis publicis tenet
 Privileg. collect. 103.

Et d' de libris de quo dicitur q' instrumentis vide leg. Tertius Cod.
 de testib. Buteus des. 431. lib. 2. leg. 32. tit. 16. part. 3. Parla.
 lib. 2. cap. fin. 5. pte 5. n. 32. et leg. 2. tit. 21. lib. 4. recap.
 q' q' correctio d. leg. Tertius vide Hermor. leg. 2. tit. 4. part. 5.
 q' lib. 1. a n. 35.

²
 Instrumenti occultatio q' bat amico teste de veritate et alio
 de deservit. Paris. tit. 57. lib. 2. Nota des. 19. pte 1. d'ivers. et
 q' d' transactione allegat error et petit qd exhibeant instru-
 menta si ex ipsa transacione n' appareat error hic locus cui-
 nom' q' obstat exceptio libi p'mite notat Buteus tit. 71. lib.
 4. Nota des. 158. pte 1. d'ivers.

²
 Instrumentis exhibi debet siue ab actore, siue a eo gerat' Bar-
 go de Bar. q. clu. 5. n. 10. leg. 20. tit. 2. part. 3. q' regula qd reus
 n' teneat d' se exhibere instrumenta h'et secundum aliquos dicto-
 res tantum limitationes qd potius in d' r'ia debet ee regula vide
 Aluar. Velasco de iur. emphiteut. pte 1. q. 8. n. 4. nam hodie b' cu-
 ratur de apicibus l'ris sed tantum de veritate inspecta, et sic n' at-
 tendit' nihil de edendo Censual. q. 827. in fin. l'rra alleg. f'ica.
 5. n. 5. et qd iure mo siue actor, siue reus velit se iuvare
 scrip' turis ad d'bandu suu intentione debet illas p'ducere
 cum libello ut copia actor aduersario carlebat. de iudic. tit.
 2. disp. 4. n. 20, et q' copia sit danda parti petenti n' debet
 ee auctoritate sed simplex abique de et anno nisi redar-
 quit leg. 3. tit. 5. lib. 4. recap. leg. 112. tit. 18. part. 3. et q'
 possibile q' exhibitio ostendat aliqd relevans y pte petente
 debet fieri Nota apud Fortitius des. 343. n. 2. et quod res
 abest iusta causa debet fieri exhibitio, et si sint privilegia
 debent exhibi originaliter

Adverte qd debet p'bari existentia instrumenti generi illi a quo
 petit, et stare de iure petentis Seraph. des. 224. Beltramin. in
 addit. ad Alex. ludov. des. 129. et h'c p'batio existentie debet ee
 plena et n' p'umptiva Nota des. 259. pte 1. n. 1. in recentiorib.
 ubi qd debet ee de tempore motu libi y p'lar in leg. n' ignoravit
 verb. fuisse cor. ad exhibendu; neque valet in hac mate-
 ria argumentu de p'terito ut in d. des. 129. et Beltram.
 ubi supra = Declara pcedere soluz in his p' sonis que n'c
 officij tenent' p'ficere et custodire libros siue instrumenta, ut
 d. des. et Beltram. notant et ipse Alex. ludov. des. 129, seu
 tamen e in p'sonis que n'c officij tenent' p'ficere et custodire
 instrumenta; hec enim p'one nisi p'beat amissiones tenent'
 exhibere, neque e necesse p'bare existentia tempore motu
 libi, qd etia ex tendit' ad h'eredes, tales etia n' p'batu exi-
 stentia generi illor, et licet iurent ad se n' p'uenire scrip'turas vel ins-
 trumenta Menoch. lib. 6. p'umpt. 61. n. 2. Beltram. ubi supra
 limitat' sequent' in h'eredibus eorum qui n'c officij n' tenentur
 p'ficere et servare tunc enim sufficit qd negent iuramento
 n' p'uenire ad eos Menoch. ubi supra. et Beltram. Alex. ludov. des.
 129. quia q' d'aria sint aliqui. Adverte qd licet scriptura n' sit
 generi illi qui tenet exhibere si sit p'ner. alius cui ille pot'
 p'cipere id e ad exhibitione Seraph. d. des. 1224. n. 3. Bel-
 tram. ubi supra nota qd q' agit de detegenda turpitudine
 n' h'et locu verali. des. 93 q'
 illius a quo petit exhibitio n' h'et locu verali. des. 93 q'
 Nota et ita fuit a Nota des. 129. teste Beltram. ubi p'ime
 vide Valens. tit. 21. n. 16. et qd si liber vel scriptura cuius
 existentia petit' eet de dominio defuncti p'sumit' ee p'ner
 h'eredes neque stat' eis iuramento neganti dixit Beltra-
 mi. in addit. ad Alex. ludov. d. des. 129. n. 6. vide Farin. des.
 239. tom. novu. et verb. admistratio et verb. liber n.
 oteru Farin. des. 235. et 238. d. tom. novu. ubi de p'batione
 existentie et tenoris

et qd regula p'cedat in libris q' in scripturis ultra qd collig-
 git ex dictis tradit' Exalt. d'cept. 71. et d'cept. 262. ubi
 copiose de schedula p'ducta

Nota qd h'c exhibitio n' debet fieri a parti aduerse ma-
 dat vide verb. admistratio et qd instrumentis n' de-
 necesse debeat integrall' exhiberi parte, sed sufficiat
 parti

particulari ad eum pertinent, et quo modo intelligat vide Iurd.
di. 268. lib. 2.

Et q. pari presentavit instrumentum qd de falso redarguit in
tenor presentare p. costuz licet a pte dila petat q. hoc perti-
net ad habitionem in cuius manu, vel apud quem debet esse Fran-
cus desi. 197. ubi refutat Bart. d. ruz tenentes in leg. fin. cod.
de fide instrum. limitat Francus q. in potestate exhibentis
instrumentum fuerit etia, p. costuz

Et qd exhibitio instrumenti debeat esse originalis et sufficiat
remanere copiaz apud acta Paulus in leg. fin. n. 2. cod. de pte
instrum. Maranta in praxi pte 6. art. 10. Arcud. leg. 3. tit.
13. lib. 4. n. 10. et qd instrumentum semel exhibitum et presenta-
tum n. possit extrahi aut reuocari alia relictante pte Guido
Bapa desi. 243. Roman. di. 443. col. ult. Aim. de antiquit.
l. pte 9. b. n. 1. Peregr. desi. 95. n. 13. dixi supra n. vide verb.
Copia. n.

Et semper presumit illuz qui presentare instrumentum reuscat
n. habere bonaz causaz q. subterfugere querit dilatio n. bus
et aparet de sua iustitia esse diffiduz Cap. Christiani 11. q. 1.
et falsitas presumit leg. fin. pte fin. cod. de fide instrum. leg.
euz qui celauit ad leg. cornel. de fals. leg. si iuratorez 5.
dolo ff. mandari Burg. de Baz d. q. 5. n. 14. Garcia de nobil.
glor. l. 5. 2. n. 42

Et qd venditor teneat exhibere et tradere instrumentum p. dila-
tori dixi verb. Venditio et instrumenta enunciatia in ins-
trumento venditionis Parin. desi. 14. tom. novu. Aduerte
tamen qd licet regularit creditor teneat tradere ins-
trumentum pte iusori soluenti, tamen si iuret se amittit
et generalis quietatione, euz cessione actionis n. tenet ad
amplius Fran. de Marchis q. 390. pte 2. Easil obs. 37. lib. 2.
Shebus desi. 180. n. 5. tom. 2.

Nota qd testamentum aut aliud instrumentum qd ego mei

expensis a habitione redemi, n. teneor exhibere, q. e. p. p. am
Nota apud Alex. ludov. desi. 129. q. licet iure regio et de equita-
te debeant exhiberi etia instrumenta p. pria incedit si aliunde
haberi n. possunt et n. q. pari potest iusi expensis illud capiare
ex p. costuz ut d. desi. 129.

Et qd instrumentum semel exhibitum n. e. iterum exhibendum sine
causa leg. fin. cod. de fide instrum. Burg. de Baz d. q. 5. n. 12.

Amplia qd etia in criminabilibus reus debet edere instrumentum
q. se ut veritas aparet, q. licet regularit p. ruz pcedat ex
Cap. 1. de p. bati. tamen in criminabilibus si reus potest torqueri
ut veritas aparet, melius et exhibeat ita limitat hanc re-
gula, d. uenas regul. 4. dm. l. p. cuedo de inditij et Bart. Cap.
10. n. fin. qd intellige pcedentibus inditij de instrumento.

Postremo nota qd q. actor vel reus nolunt exhibitionem facere ha-
beant p. facta saluato de regia p. test. 4. pte Cap. 5. n. 8. alia plu-
ra de hac q. dixi verb. edere et verb. exhibitio

9
Instrumenta duo concurrentia p. ferunt horaz habens licet sit
ciuilez dei et etia si alter sit dotale lara de capellan. Ab. l.
cap. 9. n. 45. Villadi. p. bti. cap. 2. n. 8. et instrumentum euz pte
vere numerationis p. ferunt n. habenti licet anteriori corae
verb. creditor n.

2
Instrumentum qd ductus una euz vici oblatione ante liti-
s p. testationem n. p. bat intentionem p. ducentis nisi re p. ducat post
liti p. testatuz Cap. ventens est 2. de testib. Cancr. lib. 1. van.
cap. 18. n. 12. vide Carlev. de iudic. tit. 2. disp. 4. n. 11. et 17.

2
Instrumenta nouit reperta q. infringant sententia et re iudi-
catuz tuz in causa particulari q. fieri vide verb. sententia n.

Instrumenti traditione ad quirit potestio Ant. Som. in leg. 46. caus. n. 57. ubi de quo instrumento intelligat vide Hermor. in leg. 3. tit. 4. part. 5. glo. 1. n. 41.

Instrumentum qui hiet se censet habere veritatez cartillo lib. 2. p. 2. cap. 16. n. 5. et 6. Sarrea alleg. sic. 23. n. 2.

Instrumentum referens se ad alia si de illo n. det an possit executioni mandari Parlad. lib. 2. colid. cap. fin. l. pte 5. 12. lim. 3. n. 24. Fontan. tom. 2. de pactis nupti. claus. 14. et fin. glo. unica l. pte n. 23. et qd de sententia que se refert ad instrumentum Quid. in cap. cum in iure 31. de offi. iud. delegat. n. 12. et q. sit mentio instrumenti in libello debet exhiberi anteq. aduersarius cogat respondere Parian. de ybat. lib. 1. cap. 66. n. 75. et qd prelatione videat incertus Erati. 3. tom. p. 2. cap. 551. n. 7.

Instrumentum publicum aut priuilegium plenam fidei faciunt q. uis sigillu ab eo dependens q. dat aut detruat Abas in cap. innoh. 20. de elect. n. 15. veru. ad hoc vide: et generalit. m. valet instrumentum sine pabellianis sigillo Erati. tom. 3. for. cap. 551. n. 5. et 6. Noquer. alleg. 20. a n. 91. Parafa tit. 1. reso. 3. n. 115. 8. 3. et informe si semel fuit obseruatum q. illaz obseruantia roborat et valet Menoch. lib. 6. tit. 565. n. 20. Erati. tom. 5. for. cap. 951. n. 8. et 2. et tom. 4. cap. 796. n. 4. et tom. 3. cap. 577. n. 34. et 422. n. 17. et 464. n. 8. et in materia beneficij semel facta collatione in portoraz conueret capella- mia in dubio Sarci. de benefec. l. pte cap. 2. n. 113.

Instrumentum quomodo sit describendum a notario si prius illud n. p. fecit morte puentis cap. penult. de fide instr. Abas in cap. cum in iure 31. n. 6. de offi. iudic. delegat.

Instrumentum pducens censet fateri oia in eo contenta de Vera Parlad lib. 2. colid. cap. fin. l. pte 5. 4. a n. 20. Erati. 4. tom. for. cap. 767. n. 54. vide et eo potest uti aduersarius etiaz si pducens

uult dicere a pductione Euid. Papa scri. 131. surd. 911. 151. n. 94. et 911. 157. n. 23. Moneta de ymut. cap. 8. n. 718. Ise scri. 326. n. 1. et 2. Ramon 211. 5. n. 41. et melius 211. 24. n. 34. Farin. scri. 419. n. 5. et 108. n. 3. et 249. n. 6. et 555. n. 7. Fuscus 6. tom. tit. 8. 90. 873. Arcued. in leg. 1. tit. 4. lib. 4. recog. n. 5. = et qd si possit p parte acceptari Erati. 4. tom. fore. cap. 717. n. 16. Sal. gad laborint. Credit. tom. 2. pte 2. cap. 6. n. 24. et utens scriptura censet oia in illa contenta appare Farin. tom. 4. in port. de scri. 101. n. 2. in fin. Valens. tom. 2. in fin. 211. 110. n. 23.

Instrumentum reddit saluz et n. pbat si testis instrumenta- lei dicant se n. uideri illud celebrare Quar. 211. 4. n. 35. fol. 11.

Instrumentum dicit pbatio ybata maxime si sit authenti- cum, et in iurium instrumentorum pferit publicum priuato Parafa tit. 7. resol. 5. n. 36. tom. 2. Mariscot. lib. 1. vari. cap. 82. n. 14. Alex. Vetranc. var. tit. de fide instrum. lib. 2. resol. 5. n. 10. et 11.

Instrumentum aut scriptura tenor si amissa sit quo modo p testes ybati potest, et qd debeantcludere Marcard. tom. 4. de ybat. 90. 32. ex n. 1. surd. 211. 107. n. 9. et 13. Antm. Som. leg. 46. caus. n. 3. Varea de iur. enphiteut. q. 2. a n. 88. Burg. de Paz q. 5. an. 29. saluet. in leg. 2. cod. de iur. enphiteut. Hason in leg. 1. n. 66. ubi qui tenet qd debet ybati p quinque testes pmaxime si sit scriptura maioratus Arcued. in leg. 1. tit. 7. lib. 5. recog. ex n. 5. vide supra verb. iuramentum n. 34. = et qd duo testes sufficiant e pbatile = et qd q. instrumentum de p. d. ubi scriptura e de substantia actus quomodo ybati debet Olear de cesion. iur. tit. 1. q. 5. n. 21. Abas tom. 2. scri. 56. q. 117. p. 11.

Instrumento annullato, d. hac her in eo contentis n. annulla- tur, q. ad illud est instrumentum, aliud conuenit in eo conuenit Parafa de instrum. edit. tit. 1. resol. 1. 5. 1.

Instrumenta poterunt produci et presentari usque ad sententiam et post de^m in causa Cobar. pract. cap. 20. n. 8. Aeneid. in Reg. l. tit. 2. lib. 4. n. 3. et 4. et quomodo procedat leg. 1. et 2. tit. 5. lib. 4. leg. 1. et 2. tit. 2. lib. 4. ubi dicitur n. 74 et 75. = et si redierint de falso ciuitatis partes iterum sunt sup hoc ad pbandum ad mittende Afflic. des. 211. Bartad. lib. 2. codici. cap. 17. Eut. ier. pract. lib. et quoniam de nobis ad partis notitiam iuramus to pbat Bartad. supra xuar. alleg. 5. leg. 1. tit. 2. et leg. 2. tit. 5. lib. 4. recip. Cobar. supra n. 88. et etiam p bationes in alio iudicio factas Fontan. tom. 1. des. 183. n. 5. et tom. 2. des. 370. Valens. tom. 2. di. 105. n. 99.

Instrumentis coram alio tabellione qz publico et memoratio facta nullus facit ptes, et qd dicitur de instrumento loca nonis defecto q notariis ecclesiasticis sup re ad ecclesiam pntente, q fama tamen an exequi valeat. Negatiua tenet Aeneid. in leg. 1. tit. 25. lib. 4. recip. n. 6. 8. et 9. et huiusmodi instrumentis executioni n mandat d. leg. 1. nec sufficit p sentia tabellionis, cuius eius licentia naris requiritur in scriptis ante celebrationem istus Erati. tom. 4. for. cap. 672. n. 16. Sama. des. 215. n. 5. et 6. ubi Florus de Senna Baldus in leg. obseruare q post hoc in fin. n. 11. de off. pnot.

Instrumenti casus, dicit casus Regis Martie. des. 27. n. 2. et des. 240. n. 2. et habens q se instrumentis potest dicere habere rez indubitata Bald. di. 379. in fin. et di. 233.

Instrumentis qd n dicit, nec non dicere debemus Bald. di. 298. n. 6. in fin. lib. 4. Farin. tom. 1. ciui. des. 150. n. 4. et tom. 2. des. 78. n. 2.

Instrumentis n dgratitatis, qz alijs codicibus vel pscoti, sed inuicem de se extra pscotus licet n facit ptes Corne. di. 94. n. 2. lib. 4. tamen si yber eius tenor sapienter sublata e ois psumptio et macula Boeri. des. 36. Menoch. de arbit. casa 182. n. 33. ad fin. Erati. lib. 1. for. cap. 93. n. 16. et instrumento regimato etiam originali poto erit standu Baldus. tom. 2. di. 105. n. 12. ex Bal. de in authent. quas actiones n. 12. cod. de sacros. eccl.

Instrumentis si reperiat casu amittit privilegium executionis Bald. in leg. 1. n. 2. cod. de in pueni. legat. Hanc in leg. fin. n. 5. cod. de edict. div. Adrian. Farin. de falsit. q. 182. cuz sepp et que requirunt, et quos testes sufficiant ad ostendend ptes instrumenti tunc regio, Canonico, et ciuili. Aem. di. 56. n. 2. Nata. di. 95. n. 7. et di. 97. n. 14. Erati. di. 55. n. 4. et di. 62. Sutor. de iuramen. l. pte cap. 4. n. 7. et di. 38. a n. 10. Mascard. de pbat. de. 988 et 919. Menoch. de arbit. casa 105. Cenall. q. 43 et 455. et et reges ne ptes faciat sufficiunt due psumptiones Aem. di. 56. n. 20. et di. 134. n. 39. di. 242. n. 2. Nata. di. 224. n. 3. et qd de aliamz si diuersitate Farin. supra ubi etiam agit de insinatura et de pluribus psumptis nbus inducentibus falsitatem Tiber. Decian. tom. 2. di. 99. ex n. 7.

Instrumentis redditus inspectis q in eo reperiunt descripti testes qui mortui sunt Aem. di. 22. n. 2. Nata. di. 124. n. 8. et qd si unus sit mortuus et alter dicat se n fuisse pntes Aem. supra n. 7. et di. 6. n. 61. di. 56. n. 7. di. 247. n. 6. et qd testes requirant ad eius validitatem Burg. de par. in leg. 3. laur. n. 124. Bartad. lib. 2. cod. cap. 20. n. 19. Sutor. lib. 1. pract. q. 40. sed vide leg. 2. tit. 2. lib. 2. fori, et leg. 54. tit. 18. part. 3. Car. nris in leg. 41. laur. Cobar. pract. cap. 20. n. 4. Aeneid. in leg. 13. tit. 25. lib. 4. n. 37.

Instrumentis pene aliquos existens si nolit exhibere potest statim declarare n standu ee extracto et originali proban. di. 69. n. 64. di. 3. et exhibitis q pbat qbat d. ipsum Fabian. des. 29. et an debeat exhiberi sumptibus actoris de ido Papa q. 116. vide supra verb. exhibitio n. et qd instrumentis pene aliquos aut suos hgydes inuenit psumptis factis

et ex pte ad suam intentionem, fundam. lib. 2. p. 1. cap. 1. n. 2.
veru. itz ipse.

Instrumentis in quo non servat forma leg. 14. tit. 25. lib. 4. resp.
ut tabellio nec testes fidei faciant de agnitione 7. h. n. h. v. straz
sit nullus. Ruber. lib. 4. pract. q. 114. et an executibile si defi-
ciat clausula quarempia testia. de censib. lib. 3. cap. 4. et
q. si non apponat dies Farin. in posth. tom. 4. desi. 739.

Instrumenta et privilegia, que de functis reliquit generi quem
heredes remanere debeant leg. si que cautiones leg. compo-
nunt famit. herit. leg. 7. et 8. tit. 5. part. 6. Mising. senten-
a. obor. 37. Caballan. desi. 27. n. 17. pte 2. Fontan. de practi-
capi. tom. 4. claus. 4. glor. 9. n. 85. pte. m. l. 149. Hermos. m.
4. glor. 4. leg. 3. tit. 4. part. 5. n. 102. Siquens. de claus. lib. 2.
cap. 11. n. 44. qui loquitur in casu executorias obla de cesion.
iur. tit. 7. q. 1. n. 18. Pareja de instrum. edit. tit. 5. res.
13. a. n. 4. et 12.

Instrumenta venditionum non faciunt fidei de valore rei Masur
de pbat. 70. c. 657. n. 7. et hinc pbat. valore rei q. sunt ppin-
cua temporis de quo tractat Bartol. in leg. 2. n. 17. Cod. de
revind. vend. Mascard. supra tom. 2. d. 70. c. 657. n. 1. et ppin-
cua instrumenta dicunt q. facta sunt intra decemius q.
intra hoc tempus non psumit mutatus rei valor.

Instrumenta sunt maiori fidei in antiquis q. testes quame-
moriam hominum tabellio glor. fin. in cap. Porriolo de pbat.
Jotin. 711. 187. n. 18. Vot. 2. Guenat. regut. 222. et q. debeant
esse instrumenta publica con me habet seganet capitulo de
lor corripit de si inveniunt extra illas arcas, aut forte
in occasione sunt allata ad alios fidei faciendos, nullus fidei
faciant Angel. in authent. de defensor. civit. in p. 1. col. 3.
Arend. cap. 24. pte ad fin.

Instrumentis privatis si a parte non recognoscatur si de mutuo agat
aut de alijs rebus que pondere, numero, vel mensura consistunt, si
fuit si testes de ponant de 9. sectione instrumenti licet non depo-
nant de visu tenet. Farin. tom. 4. in posth. desi. 172. in 2. de
tam venditionis aut pmutacionis necesse est ut de ponant de visu
tenore ad hoc ut plene pbat. leg. 114. leg. 119. tit. 18. part. 3.
Cobar. pract. cap. 22. et privata scriptura facit fidei sine die
et vide Bald. in leg. 1. d. quibus leg. cum tabernaz 9. idz que
sit de pignor.

Instrumentis si de falso redarguit ciuitas tenet aduena parricida
re tabellione qui illud 9. ferit de publicis et legale leg. 116. tit.
14. part. 3. ubi Gregor. glor. 5. Burg. de par. in leg. 3. taur.
2. pte. n. 137. Sed an antiqua instrumenta etia si redar-
guant de falso non tenet pbat. qui eis vult Greg. Lopez in
8. leg. 116. glor. 5. Hasen in leg. Barbarius ex n. 45. de off. p. 1.
Alicat. de p. 1. reg. 3. p. 1. 13. n. 15. Lanfranc. desi. 421.
Ant. Som. in leg. 45. taur. n. 82. Acundat. de exequend. pte 1. cap.
6. ad fin. et que dicantur antiqua Haro in leg. cum alij Cod. de iur.
de libor. Joseph. Ludo. desi. 115. = et instrumenta antiqua et
eorum verba enunciativa pbat. in favore testij Felin. in cap.
cum causaz n. 4. de pbat. Decio 911. 13. n. 146.

Instrumentis originale si de falso redarguat neque reperiat
p. 1. col. falsus psumit Menoch. de p. 1. tit. 5. p. 1. 20
n. 32. Sed cum distinctione tenuit lib. de arbitra. casu 147.
n. 30. Greg. Lopez in leg. 2. tit. 12. part. 3. glor. 1. Mascard. tom.
2. de pbat. 70. c. 740. n. 33. et 34. Vbi pbat. tractat de p. 1. 1.
omnibus generatibus falsitatis Cobar. pract. q. 19. n. 3. et quo-
modo instrumentis redarguat castill. de ver. cap. 16. = et
casu quo non reperiat p. 1. col. an p. 1. teneat crediti illud
exhibere Quar. 711. 1. n. 722 Cobar. pract. cap. 19. n. 3. Aze-
bed. in leg. 12. tit. 23. lib. 4. n. 10. Farin. de falsit. q. 153. na.
Matrix semper attendenda Burg. de par. in leg. 1. taur. n.
370. Jarmi. in leg. galus 9. idz credenduz n. 8. de libor. et
posth. Parlad. 5. pte cap. fin. 9. 11. de execut. instrum. tom. 2.
n. 37 = et q. criminabilis agit ad reg. bandaz instrumentis plu-
ra requirunt de reg. Farin. tom. 4. 711. desi. 274 = et an penden-
te iudicio super validitate instrumenti executui manda-
ri possit vide supra verb. execution. 99.

Instrumentum de longinquis partibus afferens si sit tribus
 tabellionibus subscriptum, vel auctoritate iudicis non tenet ad
 aliam subscriptionem Boer. seri. 154. n. 5. = sed hoc intelligitur
 nisi alia sit causa suspicionis Mascard. 20. 1008. tom.
 2. n. 2. Parlad. lib. 2. cap. fin. l. pte 5. 11. n. 12. ampl. 3.
 Cobar. pract. cap. 21. n. 2. Menoch. prompt. 178. n. 11. lib.
 2. Censual. q. 425 = et instrumenta publica de parte
 remota et longinqua producta licet negent scripta ma-
 nu iuris, cuius scripta apparent faciunt plenam fidem
 Mascard. tom. 2. 20. 922. n. 4. = et quod si notargatur de
 falsis instrumentis quod sunt producta post relationem in ca-
 usa vide supra n. 8. sed nota quod subscriptio fieri potest
 post terminum subscriptionis Noguier. tom. 1. alleg. 10. n. 193.
 notabiliter Paul. Castrensi. 211. 376. incipit videndum est utrum
 pideret n. 1. not. l. Arceus. in leg. l. lib. 2. lib. 4. ex n.
 138. qui tenent quod si productum sit bone fide et parva
 quantitas non obstante in dictione executionis mandatur Ma-
 scard. tom. 2. 20. 1077. et de primo vide Dodonius de exe-
 cutione cap. 4. arti. 4. n. 27. Parlad. de instrum. edit. lib. 1.
 creat. 3. §. 2. n. 52. Curia Philip. l. pte. 5. 47. n. 32. Etiam
 proemis §. 3. n. 163. et glor. 64. n. 16.

Instrumentum quoad viam executionis non supplet yba hominum etiam
 in vincti oblati Menoch. de adp. p. rem. remedio 4. n. 704.
 et an instrumentum quatenus causam requiratur; hodie de
 iure regio non requiritur tenet Parlad. lib. 2. colid. cap. 4. n. 6.
 sed dicitur et verius tenet Fideus Peres in leg. 3. tit. 8. lib. 2.
 ordinam. Anton. Com. tom. 2. var. cap. 11. n. 5. Arceus. in
 leg. 2. tit. 16. lib. 5. recap. n. 43. Notum de iust. et iur. disp.
 257. n. 4. Euthor. de iuram. l. pte cap. 47. n. 1. cum regg. = et
 idem in specificatione quod hodie sicut olim causa requiritur; et
 eius defectus est exceptio legitima et poterit opponi in via
 executionis ex Arceus. supra et in leg. l. lib. 2. lib. 4. n. 170
 Euthor. supra d. cap. 47. n. 5. Arceus. supra n. 47. Euthor. 2.
 tit. de iuram. 8. cap. 47. n. 14. cum regg. limitant interveni-
 ente iuramento = Nota etiam quod instrumenta facta inter
 alios non poterit creditor se illi iurare ad petendam executi-

one, Noguier. tom. 1. alleg. 27. n. 8. cum regg. vide Euthor. 4. pte
 q. 59. n. 26.

Instrumentum differt a contractu tanquam minus a facto, et ita si fiat
 aut renunciatum instrumento potest aliter contrahi, et eo
 se iubere Tiraguet de retract. pign. §. 2. glor. 4. n. 24. et hinc
 oritur doctrina Auend. de exequen. 2. pte cap. 27. n. 14. var. ponal
 lasarte de pign. cap. 18. n. 10. dicentibus quod iuramentum a la-
 icis in scriptura appositum non infirmat contractum sed scripturam
 Fontan. de pactis nupti. tom. 2. glor. 133. claus. 6. pte 7. n. 66.
 et 67. Sured. lib. 1. tit. 144. n. 13. et seri. 211. n. 1. 2. et 3.
 casor. var. lib. 2. cap. 3. n. 22. de instrum. quatenus sigillo.

Instrumentum si videtur (secundum locum de nare in strada) secus
 dicitur glor. in leg. si mandatum filij §. fin. ff. mandati, intelligitur
 si recte arceus. secunda qualitates personarum et causae ex
 glor. in leg. sed et licet de off. p. d. d. 1. Plana in leg. quibus
 que de or. agro deserto lib. 11. = et si instrumentum lacerat
 ab adversario stat iuramento partis de vincti in eo Felin
 in cap. cum casus de testib. et occultante vel retinente instru-
 mentum Mencha. de succ. creat. §. 11. n. 64.

Instrumentum debet produci coram iudice et non sufficit coram
 tabellione ut fides faciat, et debet adversario productum denun-
 tiari, et si ad aliud articulum sit narratum debet produci licet
 sit semel productum alias fides non facit Cobar. lib. 1. var. cap. 1.
 n. 5. Blakens. in leg. 4. glor. 5. tit. 7. et ita scriptura pro-
 cens ante lib. 2. testatam debet reproducere eam in plenario iudi-
 cio et termino probatorio, et ita debent esse cauti aduocati
 Felin in cap. causa que col. 1. de testib. Hypoth. singul. 110.

Instrumenta publica quomodo inter extraneos possint non inter
 ipsos dependentes Cobar. pract. cap. 10. ubi ait quod licet instrumentum
 possit

posita alia terminis p[ro]p[ri]is cu[m] iuramento de nouo ad nob[is] venire
p[ro]hibita in tempore diligencia.

Instrumenti extractio in vim p[ro]p[ri]i facta sine p[ar]ti citatione
quaz p[ro]p[ri]i faciat Marcard. de p[ro]bat. tom. 2. q[ue]st. 928. Cobar. tom.
2. pract. cap. 21. ex n. 3. Acced. p[er] h[oc] ibi in leg. 24. tit. 25. lib.
4. recip. Barlad. lib. 2. colid. cap. fin. l. p[ri]m[us] 9. 12. tom. 2. n. 19.
et subtrahens instrumenta ne aduersariu[m] p[ro]p[ri]e possint
p[er]turbare vel falsu[m] imitari Farin. de falsit. et simul. q. 150. n. 154
Boer. de i. 292 n. 8. vide supra verb. p[er] h[oc] n. et q[uod] in
acti, causa, et p[ro]p[ri]i Cobar. in cap. quamuis p[ro]p[ri]i l. p[ri]m[us]
9. 7. n. 6. = et q[uod] si p[ro]curator p[er]dat acta cause leg. 4. tit. 24
lib. 2. recip. Blos. de in lit[er]is iurand. 9. 16. n. 14. 9. 4. n. 20. Corne
211. 318. vol. 4. = et q[uod] si p[ar]ti subtrahit testis vel hac de causa
inimicus eoru[m] sit ut cor repelat Cobar. supra l. p[ri]m[us] 9. 7. n. 6.
cepot. caut. 4. = et instrumentu[m] dicit subtrahit ad eo casu
lucro cedit l[ite]ra tom. 2. de i. 55. n. 18. p[er] fin. et de i. 56. n. 7.

Instrumentu[m] si de aliqua re fuit factu[m] n[on] potest dici illud
claz fieri, q[uod] instrumentu[m] induit nob[is] r[ati]o Tirague. de re
tract. Mang. 9. 2. gl[oss]a. l. n. 20. surd. de i. 265. n. 63. et a n. 44.
ait q[uod] sufficit scire instrumentu[m] de aliqua re p[ro]p[ri]e ee, et
sufficit q[uod] hoc dicitur ut cetera particularia renuntiationis
et clausule teneat p[ar]ti ad instrumentu[m] et scriba p[er] h[oc]
que e[st] petere nec potest queri, q[uod] illi celata sunt que p[ro]p[ri]i
paruo labore videri = est tamen elegans locus Decij in leg.
si factu[m] 9. claz de res. iur. qui tenet q[uod] si aliquid p[ro]p[ri]i no
tario et instrumentu[m] fiat, nihilominus claz fieri dicitur
si se habeat a causis de la parte

Instrumenti particulaz neque clausulaz testamenti n[on] potest
quis presentare sine iudici mandato secundu[m] Bart. in rubr.
de nouis operis nunci. n. 7. Hato. ibi n. 8. Oro in leg. de po
pulatione iust. et iure n. 210 = et instrumentu[m] factu[m] coram p[ro]p[ri]e
bione potest alio dari exemplu[m] sine p[ar]ti citatione, secus

si coram alio H[ab]et in cap. Aluorici de testib., q[uod] tunc requirit
p[ar]ti citatio Parlad. lib. 2. colid. cap. fin. l. p[ri]m[us] 9. 12. tom. 2.
n. 19. = et instrumentu[m] exemplatu[m] apud acta p[ro]bat et de eo
potest sumi exemplu[m] sicut ex originali Bald. in leg. fin. car.
de fide instrum. Greg. Lopez in leg. 114. tit. 18. part. 3. =
et qualiter instrumentu[m] tenor et eius verba sint attendenda Tirag.
in leg. si unq[ue] verbo iuris n. 5. sed p[ro]p[ri]i cuiuslibet scripture
sufficit q[uod] sit subscriptu[m] a tabellione licet n[on] sit signatu[m] p[ro]p[ri]i
in leg. si qua beneficia cod. de diuor. rescrip. et in leg. p[ro]p[ri]i
uisionu[m] cod. de iur. et fact. ignor. n. 3. Burg. de Raz in leg.
3. iur. n. 1244.

Instrumentu[m] facit p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i et euidentu[m] ac manifestu[m]
raz tenet Bart. in leg. l. in p[ri]m[us] n. 8. de p[ro]p[ri]i per nunci.
Manti. de tacit. quent. tom. 4. lib. 8. tit. 20. n. 43. et tom.
2. lib. 18. tit. 6. n. 3. et lib. 22. tit. 20. n. 21. Tunc. tom. 4.
pract. lit. 8. de 233. Farin. in praxi tom. 1. q. 21. n. 28.
et de falsit. et simul. q. 156. n. 146. et que requirunt ad eius
exemplatione Mensch. 211. 7. n. 2. et 6.

Instrumentu[m] repertu[m] p[er] nec de iudice u[bi] n[on] sit p[ro]p[ri]i ad iudicem
tica induit p[ro]p[ri]i solutionis debiti licet recipiat et admi
nat in d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]i latissime Franco de i. 361. ex n. 3. et
e[st] leg. 10. et 11. tit. 17. part. 3. Grati. tom. 3. p[ro]p[ri]i. cap. 593. n.
17.

Instrumentu[m] deductu[m] ex publico archiuo iura iudicis
plene p[ro]bat et e[st] inuenerabile cap. cu[m] de licti de fide instr.
nam. cap. ad audientia de p[ro]p[ri]i. cap. p[ro]p[ri]i 30 q. 2.
cardor. in praxi verb. instrumentu[m] n. 7. Alexander Trehan
ci. lib. 2. var. et de fide instrum. rescrip. 8. Iosep. h[ab]et. de i.
115. n. 19. Clasio de indic. lib. 2. cap. 11. ex n. 78. usque ad
798. et etia[m] si sit exemplatu[m] tricar. di. 36. Bald. in
auuth. si quis in aliquo cod. de edendo Felin. in cap. quo
nia 9. col. 1. n. 50. q. 6. de p[ro]bat. leg. gesta cod. de re iudi.
2. cap. quonia[m] 2. de falsit. 9. 125. n. 56. Vol. 2. Paric. di. 104

n. 54. vol. 1. Bart. in leg. primo notabili case de fide instrum. Hanc
in aut. siquis in aliquo in fidei. 160. de edendo Bald. in leg.
exemplo in fin. cod. de pbat. Abas in cap. qd sup his de fide
instrum. ubi Felin. col. 3. et in cap. cum in iure col. 5. voss.
limita de off. delegat. Mascard. de pbat. 70. 71. ex n. 88

²
Instrumentum factum a notario etiam apostolico vel a tabellione
etiam regali ubi sunt publici et numerarii est nullum vide
verb. tabellio n.

²
Instrumenta et oia scriptura ad hereditatem pertinentia debent
esse penes heredes, et non apud usufructuarios, cui copia debet
dari cum petierit Franchis. seri. 386. Castillo de usufruct.
lib. 1. cap. 52. n. 29. vide verb. scriptura n. et verb. alchare
la n. ubi plura de hac materia

¹
Instrumentum defensionis veluti si defensor me recipere a te de-
ces non habet executionem paratam Acced. in leg. 1. tit. 21.
lib. 4. recop. n. 42. Rebuff. ad leges gallicas tom. 1. tit. de liti-
nis obligationis art. 2. n. 59. et a n. 60. alerit, qd in prac-
tica servat de iur. et de exco. n. 5. qd est obligatorius si
sit signatus regio sigilo secundum formam statuti.

Instrumentum protocolum seu matrix et Registrum
dictum a Parisa tom. 1. de iur. edit. resol. 3. §. 1.
n. 1. et 2. quia ubi et vobis omnium instrumento-
rum ab eo oritur. leg. 13 tit. 25. lib. 4. recopit., penes
tabelliones seu notarios esse debet Parisa ubi pxi-
me n. 42

²
Instrumentum de sumptibus ex p. p. i. seu regil. no. vitiato
nullum est, nam ex radice in feta Parisa ubi nuper n. 45
et 46. - apud Archier. cons. 431. col. 1. Verotius cons. 1.
n. 12 vol. 2. Cornutus cons. 70. col. 2 vol. 4. Paris. cons. 2.
n. 13. et 14. vol. 2. Roten. 8. cons. 32. n. 26 et n. 11. tit. 2
et in cons. 44. n. 26. lib. 1. Peripura. cons. 172. in fin.
lib. 2. Sephal. cons. 409. n. 2. lib. 3. Hipol. Vimin. cons.
109 lib. 2 = ubi de Cancellatione seu vitiatio in par-
tibus substantialibus Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 187
n. 17 et tit. 48 n. 4. Mario Rube. eugen. cons. 51. n. 18
et seqq. lib. 1. Simon de Preb. de interpret. ubi vult
lib. 2. sub. 2. n. 56 et 57 fol. 199 Castillo lib. 2. contr. cap.
16 n. 49. et 46

²
Instrumentum vitiatum in substantialibus est quod
non contrahit ea que in leg. 13 tit. 25. lib. 4. recop.
et leg. 22. tit. 19 part. 3. et leg. 111 cum concordant
Parisa ubi pxi. Bargon de Paz cons. 14. ex n. 4.
cum seqq. Castillo lib. 2. contr. cap. 16. n. 19. et
46. Gratian. decept. for. cap. 889. p. p. et n. 24
cum seqq. idem Parisa tom. 1. tit. 5. resol. 1. n. 6)
qd. nulla tenus probat

208

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf from an old book. The paper has a slightly textured appearance with some faint horizontal lines and small dark spots, possibly due to age or scanning artifacts. There is no text or other markings on the page.

¹
INTEGRA *re q. dicatur n. de que dixi verb. mora*

n. ver. nota

Doc 10

INTENTIO *disponentis n̄ p̄sumit ēē aliene à verbis*
Aimon. vii. 20. n. 2. Gramat. vob. 22. n. 16. Posando vii. 39. n. 42
vob. 4. Casad. desit. 3. n. 4. de resin = et talis one p̄sumit quali
ēē debet Aimon. vii. 33. n. 18. Gram. vii. 34. n. 3. Posand. vii. 38
n. 44. vob. 4. et talis p̄sumit quali de p̄hendit ex actu sequen.
n̄ Aimon. vii. 33. n. 13. Gram. vob. 10. n. 4. et clarius de p̄henditur
ex factisq; ex verbis Aimon. vii. 33. n. 12. Gram. vii. 31. n. 3. Farina.
de p̄futi in tract. de p̄p̄. l. p̄ in argument. animus hominis
in n. 228.

INTERDICTVM unde si dicitur et qui in deiectione
 est a fundo leg. 1. §. hoc interdictum de vi et vi armat. et dicitur qui
 et qui vere deiectione fuerit, nam si aliquis ex eo tantum quod videt
 homines armatos ad se venientes possessionem deiectionem, non
 dicitur in deiectione leg. 3. §. si quis autem eorum sit. = cui adveniat
 tunc in leg. si solus §. si dominus 2. de recuper. Si iustitiam docet
 in deiectione videre qui deiectionem possessionem ex eo quod videt homi-
 nes armatos transcurrentes, Cui respondet ibidem Accursius et in d. leg. §.
 §. 6. (omissa distinctione cuiusdam in d. leg. §. 3. ver. venientes) quod ad
 hoc ut occupatio interruptatur in deiectione videtur sed ad spectat
 interdictum non videtur, nam in primo casu ille amittit corpore et
 animo possessionem quod sufficit ad interruptionem occupationem
 et an competat interdictum et qui clauis sua possessione priuatur
 Accursius in leg. 1. lit. 13. lib. 4. n. 55. et 58.

Interdictum retinendum non datur 2. illi qui est pendens iure co-
 miti ostendat et quomodo procedat et intelligat Cobar. pract. cap.
 12. et n. 6. Menoch. de retinen. et recuper. poss. rem. lib. 2.
 Euthim. lib. 3. pract. q. 14. et n. 63.

Interdictum adquirendum vel recuperandum possessionis potest simul
 intentari et proponi cum petitorio Accursius in leg. nulla lo. lit. 4.
 in fin. glo. Cod. de iudic. et intentato prius petitorio potest
 reddere ad possessorium et petitorium suspendere vide supra vnde
 electio n. 1. et per prima parte questionis facit etiam Accursius
 in leg. cum pendens 18. glo. verbi interdicto lit. 3. ff. de vi et vi
 armat.

Interdictum saluandam dicitur cuiuslibet crediti iuri iudicis 2. n. 58
 n. 18. facin. tom. 1. civit. dei. 123. Salgad. de p. iect. 3. p. re
 cap. 12. et n. 46. Menoch. de acquirend. poss. remed. 3. d.
 n. 17. iterum Facin. 2. tom. 1. dei. 36. n. 2.

114

INTERESSE de hac materia vide Hermosilla in leg. 10 tit. 1. part. 5. gl. 4. Noquer. alleg. 11. a. n. 168. Felician. de censib. tom. 2. lib. 1. cap. 7. n. 5. ubi qd' dicitur interesse ad accipiendum ab illo qui imponit censum et alio dicitur pecuniam ad de materia castillo lib. 2. d. v. cap. 1. ubi copiose ad omnia.

Interesse pecunie qd' emptor dedit semper debet restitui et dicitur rari veluti si iubeat rem restitui, nam etiam debet restitui interesse cohar. lib. 2. var. cap. 11. n. 3. qd' facit qd' debitor hom. 2. et reditibus de curis alicuius censui, qd' tunc qd' qui possidet iure pignoris debet deputare fructus pignori si potest petere interesse pecunie Felician. lib. 1. cap. 3. n. 10. et tom. 2. eod. lib. et cap. n. 2. alias semper debet interesse a debitore mortuo et sic damnatio fit semper cum fructibus vide verb. debitor n.

Interesse pecunie ad cambium datur si potest excedere de rebi ym. quarto por ciento ita dicitur fuit in senatu por negatib. apud Rhebus desi. 208. n. 1. tom. 2. et hoc e. dictum ex Bart. in leg. 1. §. ad fabronem ff. de edic. edict. Nabor. 211. 24. lib. 5. tit. de cur. Motin. de iust. et iur. disp. 412. hodie si videtur sonum, imo cor plus et quasi induplex qd' tractat currit vobis e. que los interese del dinero que recibe por los mercaderes y omnes de negocio lo deben pagar a ocho por ciento por cedula real de r.

Interesse regulariter non habet locum qd' intervenit pecuniat, qd' si parit pecuniam late Rodand. 211. 55. lib. 2. et ibi qd' de alijs rebus mobilibus, aut supellectilibus vide verbo tot n.

et qd' qd' debitor vel legatarius fuerit debitor quantitati non debet interesse, neque qd' si persona cui soluat, vel qd' debitor e. pauper et non potest solvere, et qd' non adit mora Noquer. alleg. 27. a. n. 57. vide verbo beneficiis n. ubi qd' in capellanis institutione, et Noquer. ibi supra

Interesse pignorum in dote mactat vel similibus veluti si de por ciento esse e. pignorum et debet quamvis siue adit qd' est corruptela et solus potest eludere a persona vnde vide ofea de cession. iur. tit. 3. q. 12. a. n. 26. Farina. 211. 15. lib. 1. et in fragment. verb. consuetudo n. 116. Farrea alleg. 23. n. 37. Carleual. de iudic. lib. 1. tit. 3. disp. 8. sect. 6.

Interesse ex testamento orit' induplex vide leg. 26. tit. 1. part. 6. et interesse qd' resultat ex nece de functi deputat quod vivere possit de fructibus secundum leges hereditatis ff. ad leg. falcidias Cancor. lib. 2. var. cap. 11. n. 51

Interesse qd' debet pupilo a tutore ob moram est. non tenetur ultra 25. annos impleti a minore cohar de rebi niji cap. 15. n. 31.

Interesse quanti plurimum qd' habeat locum vide Enria. disp. 243. lib. 2. Hermosi. d. leg. 10. tit. 1. part. 5. gl. 4. et melius de rebi qd' dicitur 187. ubi de illo qui soluebat censum instrumenti quantitate et impetu inimicorum fuit civitas occupata per aliquos menses, interim que creditor emit frumentum carius quo valebat antea, an teneat debitor ad hoc interesse, idem de rebi 188. ubi aliqua verbo estimatio n.

¹
Interesse lucri rescanti et damni emergenti quomodo intelli-
 gatur et probari debeat, sit que vultis vide Eratian. dilectat.
 240. a. n. 5. Hermos. 7. leg. 10. tit. 4. part. 5. glor. 4. Casti-
 llo 2. uen. lib. 2. cap. 1. et quando interesse lucri rescanti
 nō ē exesius nō ē dēhu arduarius, sed licitus etiā in
 mutuo maxime in eo qui ad cambiz inueuerat dare
 pecunias et ē in loco ubi de facili habent cambia vide
 Farinat. de ii. 331. et de ii. 372. post. tom. 2. 211. Fon-
 tanel. clausul. 5. glor. 8. parte 16. Eratian. dilectat.
 381. lib. 2. castillo lib. 2. cotidian. cap. 1. a. n. 21. et
 67. Fontan. de pactis nupthal. claus. 5. glor. 7. n. 19
 Hermos. in d. leg. 10. glor. 4. a. n. 295. tit. 4. part. 5. 1101.
 na de iur. et iur. disp. 315. ver. i. illud ē obseruandus.

²
Interesse quoties a fuerit introductio probatum potest iudex
 de officio de eo se informare et idē de quolibet valore
 et condemnatione facere ita Bartol. in leg. si quod ex
 parfila n. 3. ff. de legat. 2. vide leg. 3. tit. 6. part. 11.
 3. et verb. damnum n. et verb. restitutio n. Hermosill.
 7. leg. 10. tit. 4. part. 5. glor. 4. n. 435. ubi qd probato inte-
 resse vel damno debeat iudex condemnare in eo re-
 seruando liquidationem in executione, et qd possit etiā
 post resolutionem causę se informare et ad condemna-
 tionem procedere vide eundem glor. 6. leg. 56. tit. 5. part. 5. n. 74
 et 55.

³
Interessu in aliquo negotio presumit diligens in eo Baldus in
 leg. si de pucher cod. et arbitria petet. Afflicti de ii. 13. et
 n. 14. Aimon 2. ii. 77. n. 11. de interesse lucri rescanti et
 damni emergenti Cobarrub. lib. 3. varia. cap. 1. n. 3. et
 cap. 4. Barbor. in leg. si de divisione solut. matrim. et
 interesse et lucri nō deatur in adimplendo voluntate
 rem et ius alius glor. in leg. fin. de uel. probat. 1.
 Torquet de retract. in prefati. n. 25. 2. per traditionem iur.
 de veris diuis.

⁴
Interessu debetur etiā sine interpellatione quando debet
 minor quia ex eius parte nō requirit interpellatio Ma-
 ran. tom. 1. forens. cap. 67. n. 5. leg. hō scō 8. de uen.
 de legat. 2. qd notat ad hoc ut tutor possit onerari
 de interesse eo qd pecunias quibz habuit otiosas et nō
 imposuit eas ad honestos lucri etiā sine interpella-
 tione Suerres de tutel. 2. pte cap. 7. n. 16. et 17. vide
 infra verbo tutor n.

⁵
Interessu y beniens ratione delicti iuramento probatur
 leg. si quando 7. cod. unde in leg. sensimus 15. cod. de
 iudi. cap. super eo de hi que ai, non nō qd uenit rāe
 dēhu leg. argentarius 10. 5. fin. de edendo leg. in uendi-
 one 35. de minorib. glor. in d. cap. super eo. verb. glor. 1. et

²
Intervene aut n̄ spectat n̄ auctor leg. ii. m. 9. ante oīa et ibi Bart.
ff. ad Trebellian. l. i. d. veliment. tit. l. q. 33. n. 13. Casalecan.
de i. 36. n. 436. pte 2.

9

INTERIM iudicium e' rarissimum neque p' prieta-
tis, aut possessionis, iudicio p' iudicat velut dicitur 72. n. 15.
Milanens. de i. 3. n. 16. lib. 1. Otero de iur. pascend. cap. 33.
n. 2. Amplius, qd neque hoc iudicio causa p' prietatis i'quis-
citur neque suspendit. Nota dicitur 121. n. 2. lib. 1.

Et in hoc iudicio interim solent peti qd p' bationes admittant sepe-
ratim, sed practice qd corrente termino ordinario p' batio-
nis in negotio principali intra p' dictos terminos testes exa-
minant sub certo et breui numero, quorum attestaciones ser-
uiunt ad iudicium interim. Cobarr. pract. cap. 17. n. 1.

Et aduerte qd iste p' bationes n' publicant neque dat locus reputa-
tioni, et cum eis p' nunciat de interim Capicua de i. 55. Otero
ubi supra n. 10. y en este articulo se examinan quinze testi-
gos cinco de cada parte y cinco de oficio, y que el que ha de
obtener ha de probar con sus cinco testigos y algunos de los
de oficio y este remedio no dura mas de lo que dura la instan-
cia y la sentencia de interim se executa sin enuergo de ape-
lacion sacramento lib. 2. selectar. cap. 43. n. 7. Com. in leg.
46. fauor. n. fin. Sutorr. Canonici. lib. 1. q. 34. n. 103. vide Baiz
in praxi lib. 2. de varijs quest. q. 43. et vide de materia
verbo manifestatio n.

1713 14 11

2

⁹
INTERPELATIO ^{ne necessaria quando dicitur}
 e apponitur dicitur nam ipsa dicitur interpelare hominem castillo
 d. ver. lib. 2. cap. 1. a. n. 60.

²
 Interpelatio extrajudiciali sufficit ad restituendum debitorem
 in mora ita post Bartoluz et alios Hase in leg. si ex lege
 si causa n. 15. de verb. ob. sig. castillo d. cap. 1. n. 60. = et q.
 creditor e pauper, vel eget debito et hoc stat debitore,
 restituit in mora absque alia interpelatione surdus dicitur
 341. n. 4.

9

INTERPOLATIO

abscissus temporis ut
 fiat distinctione et non per se, quod distinctione sunt facti arguo huius
 in leg. si quis s. v. ff. ad legem falcidiam. Ascuet. in leg. s.
 tit. 4. lib. 4. recap. n. 15. D. ruz. imo quod interpolatio aut in-
 terruptio brevis temporis non computetur neque officiat tenet glo.
 in cap. ill. verbo Interpolatio et verba y ruz. de verb. sig. in 6.
 leg. penult. ff. de milit. testam. Mascard. de probat. c. 10. d. 10.
 n. 24.

2

INTERPRETATIO⁹ *semper*

perit debet qd dispositio n̄ maneat supflua aut otiosa etia si
verba impriunt leg. fundus qui locatus de fundo. infra. Melch.
Phebus. tom. 1. de i. 31. n. 9.

⁹
Interpretatio iuris dubij ex voluntaria observantia sumit Aimon
iii. 101. n. 4. et iii. 258. n. 8. iii. 266. Examat. voto. 10. n. 10. et
fit interpretatio habito respectu ad precedentia et subsequencia
Aimon iii. 86. n. 9. Secundo Papa de i. 488. et e optima que fit
ex observantia subsequenda licet proscriptio n̄ intervenierit Aimon
iii. 101. n. 4. iii. 20. n. 12. Rotand. iii. 79. n. 68. et latior fit
in Alim. voluntatibus que in dictis Rotand. iii. 93. n. 48.
vot. 2. iii. 58. n. 60. iii. 59. n. 23. vot. 3. et in ambiguis fit
interpretatio 2^a euz qui se fundat verbis Rotand. iii. 81. n. 16.
vot. 4.

⁹
Interpretatio privilegij regali ad Principes spectat si tale privi-
legium cadat super patrimonio regali substantia seu aucte
si super aliquo alio iure leg. 27. lit. 14. part. 3. Cuius. lib. 3.
practico. q. 28.

⁹
Interpretatio testamenti vel alius dispositionis sumit ex obser-
vantia vide infra verb. observantia n. 1.

⁹
Interpretatio bona fit ex rae nat̄ q^a e potentia alia Decian.
tract. Crim. tom. 1. lib. 2. cap. 9. n. 5. et 8. Adiciat q^a p hanc
interpretationem lex et canon temperat vide verb. consec-
ratio n.

INTERPRETATION

INTERLOCUTORIA⁹

quod
iudices nunquam non sit in iudicio, imo iudex honestate suadente
eas etiam non petente parte revocare potest. Aimon. 211. 23. n. 8.
Vat. 211. 33. n. 2. sed non potest revocari perquam executioni de
mandatae nisi volentibus partibus et adhibita causa cogniti-
one Bart. in leg. 1. §. fin. n. 4. de p. r. r. regulat. Parisi. 211. 119.
n. 103. h. 2. iuris. Rom. 7. pract. 11. 2. 115. n. 6. et 12.

INTEROGATORIVM dicuntur articuli

culæ q̄ præstant ad probationes faciendas, testes qui interrogantur
et hæc articuli inducunt defensionem

¹
Interrogatorius n̄ admitti debet nisi fuerit ab advocato subscriptus
leg. 2a. tit. 16. lib. 2. recip.

²
Interrogatorij copia n̄ est danda ita Jacobus Brugartus in addit.
leg. si apud que. Cod. de edendo Maranta tit. 6. memb. 7. in fin. Par
in pract. tom. 1. tit. 4. temp. 8. n. 131. ubi qd in tribunalibus eccle-
siasticis datur n̄ in secularibus.

Adverte in hac materia qd articuli pertinentes n̄ solum dicuntur
illi qui directe faciunt ad causam, sed etiam qui sunt præsumptivi,
seu indicativi Bart. in leg. si duo patroni 9. tit. 2. de iur. iurand.
Baldu in leg. momentanea Cod. qui legitim.
person. standi in iudic. n̄ habent l. de i. 84.

HISTORICAL

INTERRUPTIO

INTERVPTIO ⁹ *descriptio huius p'teriti-
tationis, que est tante elatit ut totius p'teriti tempus descripsi-
tioni ex hincuas Fontanel. tom. 2. cap. 480. n. 3.*

5
MAY 17 1791

INTESTATVS *mori quilibet presumitur nisi
 contrariuz pber Bartol. in leg. i potest n. 25. Hato n. 84. ff.
 de acquir. heredit. Cobarr. lib. 2 varia. cap. 6. n. 5. Cancer.
 lib. 1. cap. 5. n. 46. = Amplius pber qd etiam psumitur quod sine videtur
 mori nisi contrariuz pber leg. ex facto 9. penult. et ibi DD.
 ff ad Trebellian. Decius. vii. 652. n. 6. Cancer. ubi supra n. 43
 vide verb. pber n.*

CONTINUUM

INTIMATIO

potest fieri clerico & iudicem
seculare ad petitionem alicuius ad hoc ut iudicetur ei fiat vel
intimat in mora, seu mala fide salgado de pfect. l. pte cap.
2 ex n. 131. et an venditor possit obijcere qd intimatio lib.
huius facta n' fuit nisi p'bet se habuisse facultatem de fenden
di emptore, a lite. Simon. vii. 88. n. 6. vii. 179. n. 6. et 272
n. 2. = et qd qd notoria e nulla defensione p'ferere q leg.
emptor in ubi glori. et d. de action. empti. Alexan. in leg.
n. 104. §. moris. n. 46. de nouis opes. nunc. Anton. Som. Rom.
2. vari. cap. 2. n. 32.

Intimatio prima, citatio, seu p' testatio, seu nunciatio fieri
debet principali, et n' curatori, et n' aq' eo sed aq' principa
li e in coactu iudicis ante libi p' testationem, nisi in sub
sidio; aliis iudicis et acta conuincit. Erati. Rom. l. pte cap.
145. Prius tenet Bartol. in leg. 3. cod. de p'curator. ubi Has
n. 1. Paul. cast. n. 2. qd int' dicitur si dominus e abent, aut no
parat p' iudicij

Intimatio adeo e n'ria ut qui int'uat in mora, qd ante
interpellationem n' uidet stare p' p'mitentez quominus faciat
qd p'mittit leg. l. §. n' exigit p'etor ut in p'curator. Cornu
vii. 312 vide verb. mora n. 1. = et quando agit de p'ua
tione incurrenda ob n' data p'ociationem requirit p'etore in
terpellatio Minor de maiorat. Rom. l. 2. pte p. 4. illat. §. n. 134.
Paulo Rom. §. pract. lib. O 70. 47. n. 16. et lib. M. 70. 376. n. 12
et Rom. 4. lib. i. 70. 50.

Intimatio quando requirit ad hoc ut qui faciat aliquid ad id se
obligauit e p'rie facienda et n' sufficit qd sit. censi et corru
itibus obligatio mi et casus facine. lib. 2. 7. ver. cap. 35. lib.
2. quonimo intimatio debet ee in citatoria ut faciat illud
ad qd obligat, alius n' valet nec sufficit Tuncus Rom. 4. pract.
lib. i. 70. 225. n. 1. et qd notificet laudis hoci et remane
hedo al' principal' iterum Rom. 4. lib. i. 70. 324. n. 15. et Rom. §.
lib. M. 70. 373 n. 44.

QUARTER

INVASSIO rei p^{ri}e ab alio de terra nulla p^{er} nam
 meret. *Am. vii. 4. n. 11. et vii. 5. n. 11. q^d p^{re}cedit quando in throno*
fit, q^d recuperari in throno rei p^{ri}e p^{ri}or, aut sua possessionem
n^{on} de hinc p^{ri}or. de furt. q. 17. n. 18. et melius tom. 4. in praxi
q. 125. n. 178. q^d neque de hinc, neque attentare dicit, sed
throno possessionem, q^d in throno rei de qua delectus p^{ri}or re-
cuperat. Farin. de furt. tit. de fragment. l. p^{ri}or in argumento
authoritate p^{ri}or n. 258. adeo ut etiam si spoliatus dicitur spo-
liato p^{ri}or cautionem re restituendo possessionem n^{on} tenet spoliatus
et recipere ac deinde a recuperanda possessione. Menoch. de
relinend. remed. 3. n. 252. Ceuall. tom. 2. q. 654. Farin. d. q. 125.
n. 172. et in throno dicit recuperare intra tres dies Farin.
supra n. 84. it^{em} intra sex menses, et intra decentem et p^{ri}mo
et quando spoliatus retinet civilem possessionem. Tunc. tom. 1. p^{ri}or
lit. d. de. 323. ex n. 10. et tom. 6. lit. d. de. 400. n. 39. ex Alexan
vii. 6. circa p^{ri}or n. 12. lib. 9. Tunc. l. 7. tom. 7. de. 323. n. 13. et 14.
ubi dicit q^d ex quo p^{ri}or de hinc me expulsus gravor collidit et
p^{ri}or p^{ri}or collidit quando usque me a gravamine releuare
sed prima regula n^{on} p^{re}cedit q^d invasio rei p^{ri}e p^{ri}or ex inter-
uato, q^d tunc incurrit p^{ri}or de qua in Reg. si quis in tantum
cod. unde vi. Farin. de furt. tit. de fragment. l. q. 175. n. 19. =
sed adhuc n^{on} ex eo p^{ri}or actio p^{ri}or et qui delectus p^{ri}or. Far.
inat. supra n. 83. sed de d. Farin. l. 4. tom. in praxi q. 125. n.
208. ubi tenet q^d potest quis rei sua p^{ri}or auctoritate recu-
perare etiam si in p^{ri}or rei recuperatione iudicis adierit
q^d post illam adiectionem n^{on} n^{on} infert q^d sit renunciatus iure
recuperandi extrajudicialiter et refert opiniones n. 211. et 212

Invasio rei p^{ri}e alienari dicitur, et in cuius favore facta
 est hinc *Am. vii. 241. n. 16.*

INVENTARIUM pro repertorio et descriptione bonorum sumit leg. 2. de administr. tuto. leg. 1. de officio ff. de tutel. et ratio dicitur. Nam vocat per nos ut in leg. magis puta 5. in pri. mis ff. de rebus cor. et hoc inventarij beneficium datur e heredibus in bonis spacijs petendi ad delinuerandus leg. 1. de iur. de huc est igitur inventarij scriptura in qua reperta in hereditate scribuntur velant de part. cap. 8. n. 4.

Inventarij debet fieri ab herede infra 30 dies a die scientie mortis testatoris numerando ex leg. 5. tit. 6. part. 6. et si incip. qz fuerit infra hoc 30 dies potest prorogari usque ad nonaginta, si tamen non fuerit ceptus infra istos 30 sed in alijs sexaginta valet post factus ut observat Greg. 8. leg. 5. que vide et Velazquez de partit. cap. 8. n. 13. et qd hic terminus non currit nisi post nobis dies fuerit Fontan. claus. 7. glor. 3. pte 1. a n. 58 neque impedimentis habentibus currit vide Cancer lib. 3. cap. 2. a n. 21. ubi exemplificat in herede et videtur Nota qd si fuerit minor et infra 60 dies non fecerit inventarij, restituet etiam post transactos infra quadrienarius vide Fontan. de pact. nups. claus. 7. glor. 3. pte 2. vide infra n.

Inventarij ad inspectionem non requirit presentia iudicis, sed sufficere fieri coram notario publico tenet Auz. in leg. tutoris Code de administr. tuto. et in leg. tutor qui repertorius ff. eodez ibi Bart. n. 8. Velazquez dicitur 52. et de partit. cap. 8. n. 7 et p. 8. leg. 5. tit. 6. part. 6. ubi Greg. et qzui 8. leg. 5. aliqui alij solum milites requirant in quibus citatio interesse habentibus et in eorum defectu presentia testium hodie non practicat, et inventarij solum 3 fidei coram habetione de mandato iudicis in qua solemnitate factus erit sufficiens ad dei effectus Bartol. lib. 2. cap. fin. 4. pte 9. l. n. 8. Alota de partit. l. pte cap. 2. n. 4. Velazquez dicitur 52. n. 22. et dicitur 47. n. 1. et 2. Cancer lib. 3. cap. 2. a n. 66. Fontan. de pact. nups. claus. 7. glor. 3. pte 2. n. 45. Noguer. alleg. 7. n. 101. et 102. et sic non curamus de subscriptione heredis et assistentia creditorum aut testium de qz Greg. dicitur 532. n. 18.

Inventarij ut dicat legitime factus debet continere nomina debitorum hereditatis Desius 211. 633. n. 10. Aretin. 211. 147. Regia dicitur. 72. n. 2. pte 1. ubi etiam qd sint describenda propria credita et debita hereditatis, et aliorum creditorum ac debitorum Angel. in leg. 1. de huc stipulatio n. 23. ver. in adde ff. si cui plures p. falsi dicitur. dicitur. 122. Nec dubitet. Greg. dicitur 532. n. 14. ubi limitat qd de istis debitis non adest instrumentum nec p. batio practica sapient. in forma libelendi ad reddenda facit tutorum ver. in suo ultim. testam. n. 13. ad fin. dicitur. 222. n. 8.

Utrum autem valor rerum inventariarum debeat describi varie tractat, et qd describi debet tenet Bart. in leg. fin. ff. de magist. veniend. p. 12m in autent. si omnes code si minor ad hered. taliter. in leg. fin. code de iur. de iur. et Greg. in leg. 10. tit. 6. part. 6. glor. dixit maximus de periculis non scribere in inventario valores rerum = Contrarius autem vorus et Code ex glor. ex leg. 1. ff. de 2. p. d. empt. verb. quantitates p. pino de testam. glor. 35. n. 38. Velazquez de partit. cap. 8. n. 10. vide Cancer lib. 3. cap. 2. ex n. 33. ubi explicat, et qd de fructibus per debitum eorum alij. sic digni.

Et qd si heres in inspectione inventarij descripsit res suas quasi testatoris an sibi p. iudicet, et quomodo succurrat vide verb. heres n. et ibi qd si fuerit aliena

Inventarij debet facere heres illius qui donavit omnia bona sua alij reservando usufructus et aliqd ad testandus qd ex fructibus potuit testator qui donavit emere et reservare aliqd qd in heredes cedit Cancer lib. 3. cap. 2. n. 120.

Et utrum possit heres venire aut exequari infra tempus 3 p. dionis inventarij vide verb. heres n. et qd in actione reali aut hypothecaria vide Cancer lib. 3. cap. 2. a n. 156.

Inventarij facti heredes n̄ tenent alia vtrius hereditaria Reg.
7. lib. 6. part. 6. de quo verb. heres n. et facit ut additio heredes
pro ditionali ita ut heres semper remaneat viuer, aliis
nihil sit actus caputque den. 82. n. 314. Grazi. d. cep. 532
n. 21. et qd heres cum beneficio licet vendat n̄ id eo censetur
p̄stare viuentis nisi cum dicto beneficio Otacius den. 165. n. 13
Thesaur. den. 270. n. 23. Grazi. d. cep. 532. n. 24. vide verb.
heres n. et operat ut heres possit in solutus dare bona esti-
mata creditoribus etia si sint nomina, et creditor tenetur
exigere n̄ heres cancer. d. lib. 3. cap. 2. n. 139. et qd inven-
tarij exceptio, hoc ē, qd si sunt bona potest opponi post senten-
tiam etia in iudicio executiuo Grazi. d. cep. 495. lib. 3. a p̄tio.

Et qd si p̄stus fecerit inventarij et solus n̄t de bonis p̄perbent
ad legitimam. Vtrius possit agere ad reivindicanda re maternam
a patre alienata vel p̄st sibi inventarij d. emptore vide
Velasco d. ult. 69. et Fontanet. de pact. nuptia. glau. 4. glo.
5. a n. 48.

Nota qd inventarij inducit acceptationem heredis q̄ solam
dfectionem Pinet. in leg. 1. p̄te. 3. n. 83. cod. de bonis mater.
Pheba. den. 227. n. 8. tom. 2.

Inventarij si heres n̄ fecerit tenet alia vtrius hereditaria
et de suo soluere Reg. fin. 5. in autz cod. de iur. de huer.
dixi verb. heres n. et qd heres immittens se bonis defun-
cti absque inventario p̄mittit occultare et abscondere bona
notat Arelin. in rub. de acquir. hered. col. 3. Huro. in leg. fin.
9. 1. n. 2. cod. de iur. de huer. nec potest alienata a testatore
reuocare Reg. cum a matre cod. de reivind. leg. si ab eo cod.
de huer. caus. Velasco d. ult. 52. n. Menoch. d. 11. 82. n. 34.
lib. 1.

Si mita regula in filio qui licet inventarij n̄ faciat n̄ amittit
legitimam quoad legatarios, sed solus quoad creditores casu n̄o

7. ver. lib. 3. cap. 5. a n. 22. et n. 43. qd debeat cesare p̄uat du-
ant in leg. quoniam in prioribus lim. 7. cod. de inoff. test. Colar.
in cap. si heredes n. 2. ver. itz illud de testamento vide Maricoly
lib. 1. var. cap. 23.

Si mita etia qd inventarij p̄st ob alio factus qd p̄st heredi-
cancer. lib. 3. d. cap. 2. n. 167. Salga. in d. var. p̄te 2. cap. 1. a n. 24
ubi limitat in heritoribus et administratoribus nisi ad eius ad-
ministrationem nihil bonorum p̄uenit et qd inventarij factus
a vidua q̄ morte viri p̄st filij Aior. de part. 1. p̄te cap. 2. n. 22
Super. de tutel. p̄te 2. cap. 1. n. 51. Escob. de rationi. cap. 9.
a n. 15. Noquer. alleg. 12. n. 103.

Est que regula qd ubi causio et p̄uensio ad iicit ne bona se fun-
cti dissipent aut occultent hoc deseruit p̄ inventario ad o-
iuris effectus et aliud n̄ requirit cancer. d. lib. 3. cap. 2. n. 167.
Noquer. d. alleg. 12. n. 103. et qd n̄ offit omisio inventarij
nec sit eius dfectio n̄aria qd alit dicit de bonis Fontan.
de pact. clau. 4. glo. 5. n. 46. et 47.

Si mita etia regula p̄rins p̄atez qd testator mandat alij
de bonis suis solui, tunc enim licet heres inventarij n̄
fecerit n̄ tenet alia vtrius hereditaria, est que necesse
qd dicit ē bona testatoris ad soluendū Alciat. d. 11. 496.
n. 18. Nata d. 136. n. 26. Sord. den. 30. n. 2. et 22.

Aliqui limitant etia regula qd aparet qd ē bona, q̄ tunc
n̄ requirit circumstantia inventarij ex eo qd Reg. fin.
9. in autz cod. de iur. de huer. et 5. sancimus authent.
de hered. et falsid. fundant in p̄sumptione subtractionis
bonorum, ea que cesante cesat eius dispositio sic Barto.
in authent. sed cum testator col. 2. ver. oppono cod. ad
leg. falsid. Aluer. d. leg. fin. 9. in autz ver. p̄terea alia
ras. Sed h̄c limitatio n̄ admittit qd causa inventarij
n̄ facti ē impossibila et n̄ cesat, neque d. ea ē arguendū neq̄
p̄sumendū Bald. d. 11. 382. vol. 5. Colar. in cap. 1. verb.
patriaris col. 7. ver. neque r̄as de testam. q̄lor sequitur

Francis

Vide Gratia. Acept. 532. n. 12. et verb. heres n.

[?]
Inventariuz faciens, sed dolore alijp omittens, aut subreptens qua
pena puniat Iurd. seri. 222. et qd si sit mulier Fontan. claus.
2. glor. 3. pte 2. a n. 56 et qd mulier occultando bona p d't priui.
legiuz et possit incarcerationi q. delictuz p'mitt et dolore se gerit
Fontan. claus. 3. glor. 3. n. 24. si uel etia de occultatione decima
ruy d'it lasarte de gabel. cap. 18. n. 60. ubi etia de nobilitate
se verb. mulier n.

[?]
Inventariuz si heres n fecerit poterit incarcerationi p debito testatoris, se
cund. si fecerit, q. psona heredis n e obligata lasart. de gaud. cap. 18
n. 59. Ceuat. q. 549. n. 8. Barlad. lib. 2. cap. fin. pte 4. d. 4. n. 7. vide
verb. heres n.

[?]
Inventariuz qui p'tentat appbat, et p'inventario p'mittit valens. 211.
133. a n. 14. tom. 2. et qui alius allegat debet p'bare Gratia. Acept.
278. n. 3. lib. 5.

[?]
Inventariuz tenet facere maritus vel uxor superstes vide verb.
administratio n. ubi qd amissio n facit eos teneri ad decuita ex
Aiora ibi et fieri debet a vidua retinenti bona mariti p'p'de
Alueric. in leg. fin. n. 1. ff. de bonis auctor. iudi. p'uid. Binet.
in leg. 1. pte 2. n. 22. cod. de bonis matern. ubi dicitur qui nati
more tenet debet inventariuz facere Aior. de parti. pte 1. cap.
2. n. 8. Menches. de succ. creat. 4. b. n. 46. Valens. 211. 89. n.
1. et de Engor. in leg. 8. tit. 6. part. 6. verb. per decuita et qd
si vidua inventariuz n fecerit tunc in vita ab heredibus qua
ad bona Gratia. Acept. 215. sed ut ipse aduertit. n. 43. purga
bit suspensionem iuramento suo necd'm p'iudicauit.

[?]
Inventariuz debet etia fieri a marito ante nuptias et tractus seculi
ad matrimoniu alibi, ne dicant de ganantia, sed hoc inueni
riuz nihil interest ut fiat post matrimoniu quauq tempus velut
quinque mensibz, q. paruu defectus n nocet Ceuat. q. 589. n. 4.
ubi qd idz p'cedit in alij inventarij auctoritate iudicii facti

[?]
Inventariuz tenet etia facere pater administrator bonoru filij
euobaz de rathich. cap. 2 n. 12. vide verb. administratio n. et
qd d' administrator tenet illud facere vide ibi n. et euobaz
9. cap. 2 n. 2. ubi qd inventariuz e caput subiectet administra
tionis, et qd illud n faciens n possit administrare vide verb. ad
ministratio n. ubi qd intelligat in bonis publicis n parti
cularibus.

[?]
Inventariuz debet etia fieri reru quaru in possessione misit
et e faciendu a curatore ventris leg. 1. de vent. in
posse. mit. leg. 1. de curat. bonis. dand.

Nota qd tutor vel administrator n tenent p'bare extare res d'ez
qz in inventario, s. p'p'rii vel domini ingressu sunt sua
auctoritate domuz ubi erant bona et sic tali heres debet
p'bare n extare si tutor p'riuz affirmaverit ita Camer. lib. 3.
cap. 2. n. 14.

[?]
Inventarij bona recipiunt a fisco et vel clares bonoru habentur
se p'p'riato Scottius. de manut. obier. 12. n. 48. vide verb.
heres n.

[?]
Inventariuz heredis decez requisita debet habere, que d'ger
uit Bart. in leg. fin. cod. de iur. de huer. Aluar. Vaca. dult.
42. in arti. an Creditores de funchi sint citandi, qui tenet qd
sic ex glor. in leg. fin. ver. ceteroru et in authent. de
hered. et falcid. ver. omissarij espin. de testam. p'lor. de p'fec
tion. inuent. et ex eo qd aliqui ex creditoribus n sint citati

non corrumpit inventarium nec dicit nullus qd e validus quoad citato
Nec n citatis n p iudicet surd. vii. 181. n. 26. et qd si fiat sine
citacione parit ad hac reputat iuridicus Palae. Rubens rub.
Cap. p. vltimae s. 60. n. 21. Mathens. in leg. l. tit. 9. lib. 5. glo. 2.
n. 2. neque potest impugnare qui illud p ficit et dicitur dicit
do n e m bona leg. 120. tit. 18. part. 3. et qd fieri possit sine
iudice cancer. tom. 3. var. pte 3. cap. 2. n. 231. et licet n
in coet intra viginti dies si p ficiat intra 90. n. 231. et cancer
cer. supra n. 13. et 20. Fontan. tom. 4. des. 162. ex n. 6.

Inventarij effectio nunda ponit a testatore remitti vltra lxxm
et 90. in leg. fin. s. fin. cod. arbitr. pte. vide Colar. lib. 2. var.
cap. 14. n. 4. Molin. tom. 4. de iust. et iur. disp. 217. Erastian.
tom. 4. foren. cap. 11. n. 12. et licet p testatore remittat po
test tamen iudex ex causa cogere heredes ad illud faciendum
Aim. vii. 193. n. 10. Roland. vii. 92. n. 13. vol. 1. et vii. 49.
n. 11. et 12. vol. 3. Erastia. supra n. 30. vlt. supra verb. fat
idria n. 2. Sauter. in leg. nemo potest de legat. l. a n. 405.
et de tutel. 2. pte cap. 1. ex n. 35. Espin. de testam. glo. 35.
n. 11. Morchesus de diuic. bonor. lib. 4. cap. 1. n. 46. Cance
tom. 3. var. pte 3. cap. 2. n. 235. et tom. 4. cap. 1. de tutore
n. 85. sed vide n. 23. et 102. et qd n teneat p fice coram
iudice sed sufficere si fiat extra iudicialit coram tabellione
8. cap. 7. n. 102. et de remission. facta p testatore Furin. in
posth. tom. 4. des. 102. n. 1. Ceual. tom. 2. de violent. q.
18. n. 13. Summan verit. iur. veritate 13. n. 13.

Inventarij si heres p ficiat n potest personalit cap p de
bito sed fieri debet executio in bonis Hipolit. in praxi. s.
attingaz n. 60. scilicet in leg. fin. s. in pputatione cod. de
iur. delictur. Bart. in leg. pntante ad trebelia. espin.
de testam. glo. de p fectio inuent. et etia n carcerat
heres ex instrumento quarentipio facto qd de pntatiz Bran
ost in leg. si deserit. n. 4. vbi Haso n. 13. Socin. n. 7. qui sa
ni sar. cogant. Quoniam reg. 277. Sauterm. Breu. de Verb.
mortuo testatore et 2. n. 87. Bartol. lib. 2. cod. cap. fin.
4. pte s. 1. n. 7. cum vltimae 2. pte pntatiz s. 17. verbo

pntatiz n. 3. et facto inventario poterunt heredes p petere credi
tori ut recipiant bona taxata in satisfactioz Bartol. supra in lib.
2. 2. 4. pte s. 4. n. 10.

Inventarij an omnino corrumpat ex eo qd aliqui res in eo n sunt des
cripte vlt. in leg. fin. s. licentia cod. de iur. delictur. leg. 9. tit. 6.
part. 3. Sama desi. 122. vbi addita. Menoch. vii. 471. vol. 5.
Molin. de iust. et iur. tit. 1. disp. 258. m. de deus vii. 34. vol. 1.
Fab. Fured. p pnta pte lib. 1. vii. 47. Ceual. q. 731. surd. desi.
222. n. 2. et 216. Hior. de part. lib. 1. cap. 2. n. 17. et 21. esco
bar de ratioti. cap. 2. n. 89. Cras. de iuren. sub articulo inuen
tarij q. 12. vbi tenet qd omnino corrumpit inventarij fuit Factin
lib. 4. pnt. cap. 37. = 2. ruz tamen et qd n pntatiz debet Erastia.
tom. 5. foren. cap. 298. n. 12. = sed cuius effectus erit pntatiz de
dando bona qd ad notitiaz puenierint Bald. in auth. sed uiz
testator n. 18. cod. ad leg. falsid. et in leg. fin. s. uiz igit n. 8.
code de iur. delictur. sentit maximi e momentu ad heredum
iura pueniant vbi Paul. n. 5. Haso n. 3. Angel. in leg. l. s. hie
pntatiz n. 24. si cui plus qd dicitur p multaz resueat nisi pnt
solus et machinatio espino de testam. glo. 35. n. 20. Vasa vid.
52. n. 16. Bart. in leg. l. s. hie solent n. 2. de off. pnt. Familin
reinuentar. pte 3. n. 49. Vasa de testm. pnt. cap. 2. n. 44. Saut.
err. de tutel. 2. pte cap. 1. n. 9. Ceual. q. 73. n. 7. Ercon. Garua
no. 25. n. 10. 11. et 14. surd. desi. 216. n. 2. 13. et 32. = et nota
duz e qd dicit Bald. in d. authen. et in d. leg. fin. nempe qd si
pntatiz addere, et nihilominus postea n addit, rei que de
ueniunt n admittit beneficiu Greg. Lopez in leg. s. tit. 6.
part. 6. glo. 5. surd. supra. = sed Guido Pap. tit. de inuent.
n. 6. et vii. 42. n. 5. repbat Baldi opinionem et idem Fanaticus
8. pte 3. n. 46. Erastian. 2. nos 25. n. 10. vol. 2. et melius vii. 114.
n. 16. = et nota n ex uariis heredibz qd duz inventarij pntatiz spe
sifici n designat res leg. 100. tit. 18. part. 5. Greg. Lopez in leg. 10.
tit. 6. part. 6. glo. 1. in fin. = et nota etia qd maiori succumit ex
class. generalit ob n effectus inventarij vide supra verb. heres
n. 11. in fin. = et notari vide infra verb. mater n. 15. in fin.

Inventarij si heres n p ficiat licet in solido teneat tamen
si sunt multi heredes qui illud n p fecerunt n tenet qui tunc
in solido sed p illa parte p qua e heres glo. in leg. 2. s. fin. ver
ex parte de pntatiz pntatiz Bart. in leg. d. iur. s. fin. de vlt. et

Ita si unus tantum reperiat siue n̄ tenebit in solis Tinquet. ce
re tract. 9. 32. glo. 1. n. 50. Reg. si aduſta cod. de hered. instit. Mon
n̄ ul. ce inuent. cap. 6. n. 48. Paul. 9. 32. n. 4. lib. 1. Reg. uſq. h̄
sit reacquis. hered.

Inventarij n̄ defecti exoptio an possit opponi q̄ heredes in executione
sententię ne exequat̄ ultra vires hereditarias Exeg. loper. in Reg.
2. tit. 6. part. 6. Mencl. in Reg. l. n. 4. Cod. de tur. et fact. ignora.
I gino de testam. glor. 38. principiati n. At. Vacca l. tom. Mult. 87.
n. fin. et an minori spectat restitutio ob n̄ defectu Inventarium
Caldas Perier. ad Reg. si iuratorez Cod. de in integroz restit. Verb.
Perier n. 54.

⁹
Inventarij nō p̄dest ei, qui illud nō ostendit Nec sive beneficio
hereditatis adiri dixit Pothol. lib. 2. cap. fin. A. p̄te 9. t. n. 7 =
et qd si inventarij sit defectus ab alio nō p̄t heredi salgard.
Laborant credit. Rom. 2. p̄te 2. cap. t. n. 19 et 25.

²
Inventarij bonorum Clerici defuncti si heredes laici relinquere fr.
eri debet p iudicem secularem, si n. animarum p ecclesiasticum laci Ceu.
lib. 5. tom. de vis. sent. q. 78. n. 1. Marla de iurisdic. d. gte sent. 2
casu 122. n. 16. Bobadi. polit. l. tom. lib. 2. cap. 18. n. 179. et
qd indistincte p lineat affectio inventarij ad laicos latissime
p utraque parte Carleual tom. 1. de iudic. lib. 1. tit. 1. sup. 2. q. 5.
a n. 332. cum seqq.

Inventarij rite effectz bene pbat quantitate bonorum et inducit
presumptionem qd alia bona n remanserint in hereditate adeo
ut dicendi v. ruz incumbat onus pbandi Farin. l. item. Civil.
dest. 607. n. 1. et a glo. in leg. cum de falsi d. a verb. hereditas
no de pbat. (pcedit etia n effecto inventario ut docet Reu
in. dii. d. n. 14. lib. 5.) Cuius. lib. 2. pract. q. 15. n. 4. et de iur.
am. l. pte cap. 1. n. 27. Aliter. de maiorat. item. l. pte. q. 52 n
33. cum segg. Pet. surd. dii. 290. n. 43. et 44.

Inventariū, qd maritus facere tenet anteqz matrimoniū, & ut
ne presumant oīa bona & mania ex Reg. l. lit. 9. lib. 5. sufficit
si post 9. mēz matrimoniū iudicis auctoritate et parte cita-
ta fiat. C. de ult. q. 582. n. 3.

²
Inventariuz mandu peneat facere pater vel saltem descrip-
tionez bonoruz filij Accuset. in leg. 4. tit. 1. lib. 5. n. 52. Castill.
de usufr. cap. 3. m. 33. Eutier. de tutel. 2. pte cap. 1. Princl.
in leg. 1. code de bonis matern. 2. pte m. 21. Motin. de primi-
ogen. lib. 1. cap. 15. n. 35.

⁹
Inuentariuz licet filius heres institutus n̄ efficiat n̄ obis
legitima priuat paterna, et idē p̄ccit in parte vide su-
pra verb. filius n. 49.

Inventarij solenne n̄ tenet facere nisi specialiter quinque
personę heres, tutor, aut curator furiosus, Hospitalis ad-
ministratores, Prelatus ecclesie, et fidei de bonis assignandis
Aiora de parti. l. p̄te cap. 2. n. 7. Espino de testam. dor.
35. princip. de affectione inuent. a n. 3. cū regg. In quib.
n̄ reperit administrator particularis, imo satisficiet
assignando nuda, et simplicia descriptione bonorum Aior. su-
pra 8. cap. 2. n. 13. p. totus Cornelli. III. 81. lib. 4. n. 4. co-
bar. de ratioc. cap. 9. n. 24. cū regg. p̄cipue n. 28. qui
dici tenent qd p̄dicta omisione inventarij n̄ iurat in li-
bz nec deferri potest iuramentum adversus administru-
tores, si sit particularis, et n̄ publicus. Motin. de primog.
lib. 1. cap. 24. n. 8. vob. nec enim p̄cedit Eubier. 2. p̄te
de test. cap. 2. n. 15. cū regg. Sedcludit et docet 9. riam
opinionem Cobar. ee sine iure et rae et n̄ admittenda
nec practicanda, nisi ille cuius interest ut inventarij
afficiat, illud in p̄rio coram iudice petat p̄cipue n. 17. cū iu-
ra loquentia de inventario in persona administratoris
particularis intelligi debeant de simplici descriptione et
Cobar. supra 8. cap. 2. n. 66. et idem p̄cedit in v̄a fractione
Motin. supra 8. n. 8. Eubier. supr. 8. cap. 2. n. 18. et qd in parte

Vide verb. pater n. 18. et qd uxor remanens in bonis mariti ut
et uxor h'reat teneat inuentariu opicere, et ob eius defectu ultra
vires hereditarias Alex. Frontali. l. bon. lib. 1. var. resot. 2. de
legit. n. 2. vide supra verb. doli n. 18.

²
Inuentariu faciens n. 9 fundit suas actiones vide verb. actio
n.

²
Inuentarij defectio nulli p' iudiciu aferit et sic ab eo non dat
apelatio et potest fieri etiam post apelationem et pendente
causa coram superiore Salga. de regia. p'fect. p'te 2. cap.
16. a n. 40.

²
Inuentariu bonorum laici testatoris qui clericus h'reat
instituit n. posse fieri p' iudicez seculares tenet Bertr. de
mana regia cap. 16. n. 24. Larrea des. 6. n. 15. Rad. e. q.
mutatione p' sonu bona de ecclesie foro fiunt ut ibi et cap.
si clericos laicuz de foro p'pet. Cobar. lib. 1. var. cap. 4. n. 3.
Contrariu tenet Carleb. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q.
5. a n. 337. et 346. ubi distinguit inter hereditatez iam additas
vel iacentez, quoz uide = et nota qd in casu in quo iudex secu-
laris debeat acut possit facere inuentariu de bonis ad cle-
ricuz vel causaz p'iaz p' tinentibus n. poterit ea d'i habere Eu-
rier. pract. lib. 2. q. 49. n. 3. et qd inuentariu bonorum cleri-
ci qui filios minores reliquit debet fieri p' seculares dicit Ca-
ued. des. 81.

²
Inuentariu debet fieri quoties n. e. locus sequestro Cances. lib.
2. var. cap. 4. n. 4. qd intellige qd petens euz doceat de iure
suo ut n. 5.

²
Inuentariu debet etiam fieri de bonis hereditariis qz uis adit p'ore
sor qd 2. Testamentu dicit de falso vide Guido Papa q. 351. militibz
res p'ciatbeat, q. ad hoc tenet leg. diuus 9. diuus ff. de p'etit. hered.
ubi Bart. n. 2.

²
Inuentariu seu descriptio generati que omniu mobiliu aut domi-
nialitenuz iubeat fieri e. odioru et p'hibitu leg. 2. cor. q. et q. quinta
pari debeat lib. 10. ubi Eotofred. tenet qd statutu hoc iubens erit
firmanu sequit. Marquet in Eubernatu lib. 1. cap. 23. et qd indecens
et dedecus carinas manifestare Martialis lib. 12. epigram. 32.
que refert Larrea des. 66. n. 12. et qd sit iniuria describere su-
p'lecticia dicit glor. post Bald. in leg. unica cor. de p'hibitu sequit.
pecunie et qd sit utile minoribus n. fieri inuentariu ne uires
hereditarij p'ndant. Erahon. discip. 11. n. 13. et qd licet quid
hac r'ne declaret debita n. vera n. teneat vide des. 1. Ausimion.
ensez 185. n. 2.

²
INVICTVS *cedere iura sua aut actiones q. quis
 teneat et cogi possit l. 1. Negotia. de pignor. 3. memb. 5. p. 1.
 princip. in 1. p. 1. illius memb. n. 26. Rodrig. de reat. lib. 2. q.
 16. a. n. 10. Febria. de censib. l. 1. p. 1. lib. 3. cap. 2. n. 11. et seqq.
 l. 1. Auenda. de censib. cap. 100. n. 8.*

²
Invictus *dicitur qui cogi possit licet coactus n. fuerit Him. 311.
 13. n. 1.*

LSO

2
LOCALIA apud nos vocantur sponsalitia largitates
quas sponsus tradit sponse ad ipsius ornatus et decore, puta an-
natos, torques, vestes et denique munerum mundus quod sit de
quod in leg. argumento ff. de auro et arg. legat. et vocantur io-
catia ex leg. 52. Pauli notat Barlad. dista 124. n. 9. ubi
quod differunt ab annis nam istae ymitant, sponsalitia v. largi-
tates dantur et ante matrimonium representant sponse; differ-
unt etiam oculis spona lucrat medietate iocatur siue spon-
salitia largitati ex leg. si a sponso cod. de donat. ante nupt.
§. leg. 52. Pauli. n. 9. cedit in annis ut aduertit Sanchez
de matrim. lib. 6. dista 22. n. 17. Sarrer de matrim. cap. 12.
n. 42. Franc. Mohino lib. 3. de ritu nupti. q. 1. n. 130. vide Ver-
bo arre. n.

1
Locatia et vestes pmissae a patre natusi primum solute p.
transcuria longi temporis vide Amati deli. 114. et deli.
Animonensis 159.

1
Locatia missa sponse ab ipso n. p. i. munt. donata sed ac-
modata ad usum tantum Farin. des. 183. Rom. 1. et des. 300
Rom. 2. vide Fontan. de pact. nupt. claus. 2. gl. 3. p. 16.
a n. 65. et qd idem p. cedit in locatibus missis a socero sicut
a sponso Hieronim. de Leon des. Valentin. 36. Fontane.
ubi supra n. 73. vide Sanch. de matrim. lib. 6. disp. 25. a
n. 32 ubi de tradita a socero nupt. Hec resolutio scilicet
et qd locatia missa vel simpliciter tradita a sponso sponse
n. p. i. munt. donata apud nos videtur dubia p. leg. 52. de
uri, et sic ibi. n. 5. v. n. i. sentit Eomei.

Locatia et vestes n^o potest sponsus dare sponte n^o ad octa-
uag. p^oz dotis dote leg. 1. ff. 2. lib. 5. necop. q^o exornat p^oter
ordinari^o Auend. de exequend. mand. p^ote 1. cap. 65. p^o totz
q^o limitat n. 1. ut soluz pcedat in marito vel sponso, se-
cus in socio vel alio extraneo q^o valet etia^z vltra octauag.
cuz Palacio habeo in rub. de donat. int. q. 6. m. 3. limitat

etiam q. vir ante sponsalia de nuptiis locutus et verba talia qd nu-
llorum occurrant ad donantes vide de hoc Farin. de li. 113. l. 1. m. 4.
ubi qd si simpliciter tradunt, et qd in dubio n. presumunt donata spo-
nse sed ad utrumq.

Et nota qd ad hoc ut mulier lucraret dicta iocatio et videri usque
ad octauas post dotis n̄ sufficit dotis quantitas; esse p̄mitia nisi
p̄bet ēē reatit tradita; requirunt etia; vera numeratio, ne-
que desio sufficit ut aq; Baldo. notat. Huend. d. cap. 15. n. 2. ubi
limitat nisi aduentante die p̄missionis maritus noluerit dotem
p̄mitia; exigere aq; ponit et qd in vultu aliq; retributione dotis
p̄sentibus vide ibi et qd ponit tradi iocatio etia; post sponsalia
usque ad velationem n. 4. et qd p̄ numerationem matrimonij totus
adquirat vxor n. 15.

Nota etiam, qd iocubia et uasta saepesflue, quas maritus uxoris
post relationes n' lucrant ab ea ex leg. 23. lit. II. part. 4. Auerd.
2. cap. 16. n. 5. vers. sexta de. Sibi qd si sint talis qualitatis quod
sine labore n' ualet maritus omittere quin eas det atenta in-
cudine loci et qualitate p' sonaru, uxor eas lucrat; equipa-
rant enim cotidianis Farin. videndus de si. 113. nm. 1. et des.
huismod. nos.

Virum autem hęc vocatū vestri et: Lucret spona siue Vxor in ma-
trimonio putatū qđ fuerit nullū: et qđ n̄ debeant neque au-
crent tradit glor. in Reg. a sponso Cod. de donat. ante nupt.
ibi satis est. Com. ind. Reg. 52. par. n. 7. Seruant ad fin. Bar.
bor. in Regiūz datz 23. 9. fin. n. 16. post mediz ff. solut. matr.
late Federic. de solis tract. de bonis distant. matrim. acquisiti
q. 5. ibi ad 2. a ria satisfact = 2. a ria tenet Palac. rubens 8. leg.
52. a n. 4. et in rub. de donat. 9. 36. n. 7. Matien. in Reg. 4. glo.
2. n. 2. et ibi Asenud. n. 10. tit. 2. lib. 5. recog. Sancha. de
matrim. lib. 6. disp. 20. n. 3. et dixi de arrii verbo arra n.

²
Iocalia sunt reservanda filijs prioris matrimonij a quo pue-
nerunt Fontan. claus. 7. glori. 3. pte 6. n. 92.

Et quomodo dividant aut ad iudicent si n' fuerint tradite sed
p'mise, vel tradite fuerint vide siquens de clausul. lib. 2. cap.
11. §. 2. n. 62

Sit regula qd iocalia, que maritus donat uxori eius sunt, et
soluta matrimonio uxori vel heredibus sunt restituerende
Nora de partition. pte 1. cap. 1. a n. 35. ubi qd qd inveniunt etiam
ante qd electio uxoris an eas vel iocalia eligat, si autem sponsalia
vel matrimonij n' habuerit effectus, sunt viro restituenda Bart. in
leg. 4. §. neque castione n. 2. ff. de collat. bonor. Argut. di. 332. n. 2
A fidei. des. 315. n. 1. Iure des. 166. Alex. h. des. 474. vide
quesada q. 28. ubi plures limitationes et maxime si uxor dedit
etiam marito alia, tunc enim remunerationis causa donata cen-
sent vide leg. 52. tauri.

²
Iocalia que donant a sanguine uxoris sua sunt et viro h're
de A. et. leg. 4. tit. 2. lib. 5. recap. n. 17. vide verb. donatio n.
iocalia v' qd donant a sanguine viri sunt capitatis mariti
Nora 4. pte cap. 8. n. 18. qd dant d'emplatione mariti Enati.
dicept. 182. Roma lanch. lib. 6. disp. 26. vide Fontan. claus. 7.
glori. 3. pte 6. a n. 65. ubi limitationes et anastiones, et
qd pferant creditoribus sed qd licet dant d'emplatione
mariti sint uxoris Farin. des. 548. hm. 8. novus vide Fon-
tan. et Enati. dicept. 182. ubi etiam de iocalibus dato puero nica-
ti nato et an possint vendi de his iocalibus vide Enati. des.
Marchiz 118. ubi qd licet mater tradat eas executori p debi-
to mariti potest se opponere exactioni earum que recusare vide
Castillo lib. 4. cap. 5. a n. 48. ubi qd indistincte iocalia data
a sanguine viri si sunt uxoris et ibi rehetat distinctiones

A cunctis et Sutor. tenentes qd si res datz sint de his qd pferant
uxoribus, eorum sunt, si vero marito, et si adquirant vide Sponse
Jurdz des. 166. et Enati. des. Marchiz 118. sed eius et contra
qd pertinent illi in cuius d'emplatione dant vide Francz des.
583. Sutor. lib. 2. q. 120. n. 10.

²
Iocalia lucratur sponsa quoad medietatem si orculata fuit ab
sponsio si v' n' nihil, qd ad lucrandum requiritur d'umatio
leg. 52. tauri. vbi 11. = Nota qd si sponsus orculat sponsam
n' causa matrimonij sed infirmitatis, nihil ipsa lucratur
lati Francus des. 583. Dicitur in praxi var. resol. 423. n. 10

Lst

255

²
IRACUNDIA ⁹ *et IRA* Afferunt in corp. ira dicitur de
causa leg. in ipsius cod. famit. horre. iracundia v. de iur. leg. l. 5. in ff.
de edict. edict. ita hoc v. explicat Gregorius in dextione iuris vob. ira

¹
Ira impedit animus ne possit quis cernere verum Valens. d. 11. 142. n. 22.
ubi etiam si anserendum qd. cernit iratus exire a se et qd. it. furor bre-
vis et eius signa videndus n. 28.

⁹
Iracundia e cupiditas vincendi Valens. d. 9. 142. n. 23. et in
milia Willo n. 156. innotetis semper adduct ad crim. n. 2. et
alia de materia vide ibi

Nota qd. qd. quis ira vel iracundia se liquit leuius venit punien-
dus leg. aut facta d. l. ff. de penit. leg. si n. iurijur. d. 11. cod. de
in iurijur. leg. 2. cod. de abolit. cap. si quis trahit et ibi glori. c. pte 3.
glori. in leg. 3. ff. de iurijur. et in leg. qd. ff. de regul. iur. n. 3. qd.
in d. ulto calore fit calumnia caret cap. si quis penitit d. n. stan-
duz 2. q. 3. exornat Valens. d. 11. 142. d. n. 2. qui n. 152. limitat
ut iracundia n. excuset ab iniuria neque a blasphemia n. 158.

UNIVERSITY

IRREGULARITAS

ē nota seu impedimentū canonici ex facto seu defectu p̄bentis quā quis p̄buit ad clericos ordinem p̄moueri et in eisdē minime speculator sit de dīpō. 9.4. in p̄rio vide Cap. si quis videret 50. dist. Accipit nomen irregularitas ē regula q̄ statuit Apostolus seruandā circa ordinandos et ordinatos, et eius dīrīz dīcūt irregularitas ex Cap. quoniam 4. dist. Alueri. a Bonat. in dīctionar. verb. irregularitas ven. 5.

Irregularitas incurritur p̄ homicidiū, aut membri mutila tione ex Cap. 1. de clerici. pugn. in duello. Cap. in archiepiscopatu de rapt. Cap. clericus ne clericus vel monachus Clement. si furiosus de homic. et ē vulgare. Nota q̄ in hoc verbo mulare solū p̄tendunt membra abscindentes, n̄ autē, & scilicet Bernardus dīcūt in p̄xi Cap. 99. n. 1. Cobar. 2. Clement. si furiosus p̄te 3. n. 1. in p̄. 1070 in 5. de iust. et iur. q. 2. art. 1. Nabar. in manual. Cap. 27. n. 20. Molin. de iust. tract. 3. dīp. 68. ubi dīrīz respondet et satisfact et post dīcūt in dīpō. verb. irregularitas ex mutilatione n. 18 in p̄. Elegia Barciū florū theologicorū verb. irregularitas 6. n. 2. Vbi filicius, Bonacin, et aliorū refert q̄d dīcūt salcedo ad Bernardū dīcūt 7. Cap. 99. quī se fundat in opīnīe Nabarrī quī ut dīcūt dīrīz tenet = et nota q̄ licet dīcūt n̄ sit p̄prie membrū p̄tendit in dīctione membri iudus dīcūt 283. n. 13. non tamē dīcūt irregularis quī auriculā abscidit, est enim carta gilago illa pars, sed n̄ membrū ita post Cobar. tenet salcedo ad Bernardū 8. Cap. 99. non dīcūt.

Amplius q̄ irregularitas n̄ solū dīcūt p̄ homicidiū aut mutilationē membri manūs excutator, sed etīz si sententia aut dīctio facta fuerit tam a iudice q̄ ab aduocato Cap. clericus ne clericus vel monachus cap. sententia eodē cap. sicut dīcūt de homicidiō Cap. vñtīz de penitentiā dist. 4. vide flo. re var. lib. 1. q. 9. Vbi q̄ n̄ subsistit sententia p̄ nūc hāc mī si ad executionē p̄uenit, et vñtīz post dīcūt dīrīz dispensare ibi n. 10. Nota q̄ hīc irregularitas ob defectū sententiā licet iudex vel aduocatus p̄laxet idem nauerit et executionē fecerit

sufficit dispensatione narrare ēē irregularē quoad vñtīz actū, Rodriguez in operibus moral. tom. 3. cap. 215. n. 2. et quī sōnt dispensare vide dīcūt. canonicar. lib. 2. cap. 6. n. 120. dīcūt de benef. p̄te 7. Cap. 11. n. 42. et q̄d possit dispensare episcopus magis vera et cōt tenet pluribus Barb. de potest. episc. p̄te 2. alleg. 32. a n. 46.

Irregularis sit etīz quī pulsat vel pulsare iubet Campanas ad arma sumenda p̄ capione abiciatis reuclis vel malefactoris q̄ mori sunt secuta dīcūt in summa dīcūt. rub. verb. campana fol. 126. et ibi q̄d etīz sit irregularis quī pulsauerit ut suscit p̄pulus q̄ dīcūt suplicius de linguent portat, sed hoc intelligit dīcūt do sit animo maioris securitatis et q̄ pulsante aliquo ceciderit maleus et occidit aliquē vide Cap. iohannes de homicid. et ibi Abat. dīcūt. verb. homicidiū 2. ven. 10.

Irregularitas dīcūt a clerico adultero si adulterius maritus occiderit uxore Nabar. in manual. Cap. 22. n. 238. in p̄. ex declaratione dīcūt. v. idē sentit Farin. in fragmen. verb. irregularitas n. 505. ubi cūz Maslo idē iudicat de iudice quī nūst seu induste inquisit uxore de adulterio. dīcūt tenet Coria in p̄xi episcop. verb. irregularitas p̄te 1. 9. 2. ubi q̄d Plus locutus sit ut doctor, n̄ ut Papa, et post aliorū ibi idē tenet dīcūt p̄te 4. tract. 2. resol. 1. et p̄bat ex cap. p̄positi de homicid. ubi q̄d solū ad irregularitatem attendit q̄ dī recte sit n̄ q̄ p̄ accidens exenit.

Irregularitatem dīcūt socius criminis dīcūt dīcūt socius dīcūt que nūst ē p̄bat ita Coria p̄te 2. verb. irregularitas 9. 5. ubi q̄d erit oalta et ab episcopo dispensabili vide Sanchez dīcūt. moral. lib. 6. cap. 2. dub. 10. ubi q̄d possit clericus de nūtare de delicto in damnum p̄ximī dīcūt 10. damnum futurū, afferens ex dī. lib. 6. Cap. 4. dub. 30.

Amia

teneat ibi salcedo lit. c. fol. 217. *Summ. in summa tom. 4. lib. 2. p. 3. q. 2. sect. 5. cap. 11. n. 1.* *Idem in summa verb. irregularitas n. 15. ver. nisi pag. 380. a. n. 4. pag. 318. =* Nota qd irregularis dispensatur a summo Pontifice cum gravamine ut non valeat celebrare in loco d. missi debet poterit tamen celebrare extra muros civitatis aut loci d. iana in pendio verb. dispensatio n. 51. et tom. 4. moral. tit. 4. rubr. 123 q. 102 et in summa verbo celebrari n. 30.

Irregularitas non d. mittit a clerico qui alium occidit p. defensione vite aut bonorum vide verb. aggressor n.

Irregularis dicitur et qui vinum non bibit ex salcedo ad Bernardum cap. 11. ver. illud tamen dixi verbo clericus n. = intellige de illis qui vinum bibere et retinere non possunt quin illud evomant, nam sacerdos communicare debet sub utraque specie, potest tamen ad diaconatum et subdiaconatum promoveri *Gracii lib. 4. cap. 25. n. 51. Naber in manuali cap. 27. n. 104. Episcopus Vasius Flores theologorum verb. irregularitas 2. n. 12.*

Irregularitas non d. mittit ab infidele p. homicidium d. missum ante qd baptizet vide verbo baptismus n.

Irregularis factus post clericatum qd perreueret in ordinibus vide cap. de his et ibi glo. *Idem salcedo in praxi.*

Irregularis non dicit clericus qui post apostasiam etiam illegitimam ab excommunicationis sententia d. se lata existimari validam esse celebraverit *salcedo in praxi cap. 33. fol. 102.*

Irregularis potest absolui in penitentia a peccatis p. defecariis non obstante irregularitate q. ipsa remanet in suo esse *Naber cap. 4. 9. Caucat de p. m. d. 6. n. 25.*

Irregularitate maculatus vel de ea suspectus non debet p. ferri in d. iurum alio qui nullus defectus habet, sola enim suspicio facit ut in d. iurum excludat *Calderin. 2. 2. de p. b. facit t. in cap. omnipotens de accusati. Farin. decr. 481. p. 2. n. 3.* Vbi qd licet irregularitas debeat plene p. bari hic fallit quia d. agitur de maiori vel minore idoneitate.

Irregularitas non d. mittit a pueris ante decimum quartum annum p. bat *Sanchez theologus in summa d. i. p. 26. n. 18.*

Irregularitas non incurrit ab illo, qui si diligentia put potest adhibita d. operaz rei licite daret solo casu formato homicidium d. mittit *Manilla in cap. 6. de reform. 2. 1. si homicidium fol. 583. = et q. episcopus poterit in irregularitate occulta dispensare vide verbo absolutio et verbo episcopus n.*

Irregularitas et sodomitaz defendit d. alior *Cobar. in cap. superiorum de homic. 9. 4. n. 6. p. 1. p. reprobatione vide salcedo in praxi cap. 86. ver. illud tamen, sed non esse tenet *Seander tract. 2. de irregular. d. i. p. 26. q. 2. ubi de con. testat**

Irregularitas 7. fit ex homicidio etiam ad p. priaz defensionem q. ex eo resultat grave scandalum nam rae scandalum d. mittit, aut incurrit cap. ex d. i. 14. ubi supra verbo grave scandalum de homicid. gloria in cap. 11. ut dignus verbo con. h. i. eod. tit.

Irregularitas non d. mittit p. sententia aut d. i. i. ad mortem nisi effectus mortis aut membri mutilatio sequatur *Rivius in praxi aurea rubr. 298.*

Irregularitas admittit a clerico celebrante etiam, si eum coram excom-
municato maiori excommunicatione, sed remanet suspensus, et si illorum
celebrat fit irregularis cap. si quis de sentent. excommunic. in 6. l. 6. l. 6. l. 6.

IUDEI seu heretici et omnes qui ex eorum genere descendunt excluduntur ab omnibus officiis sante Inq. et a monasterijs quorundam monachorum et a confraternitatibus et ecclesijs ubi statuitur ad hoc viget de quo vide Rosas de hereticis in dictionario verbo iudei ubi ad litteras refert statuta Toletanorum factis tempore Archiepiscopi Silesii et respondit ad apologiam de eorum factis a Henrico Mauroi franciscano theologo parisiensi que vide

Iudeorum nota cepit in hispania ab anno 1400. in quo ysaacus Vicente Ferrer quereis fuerunt, et ex illo anno hi quereis et eorum descendentes notati sunt infamia, n. tangit n. illis qui antea erant quereis vide Fontan. claus. 5. gl. 1. p. 1. n. 107.

Iudei q. d. possunt sinagogas facere, aut veteras reedificare et qui possunt vicinias decedere et alius valeat episcopus, et an destructa sinagoga prius boni de eorum posteritatibus vide Eman. d. 648.

De neophitis et novis quereis de quereis filijs et de reformatione vide Silva lib. 1. sup. 12. ubi n. 33. ponit epistolam a pilato mittam Tiberio cesari de adventu domini nri iesu christi eius que miracula et invidia iudeorum et alia plura refert de eorum cetera vide verbo hereticus

Iudei reconciliati sunt in penitentia et portant sacrum benedictum subiungunt in omnibus causis Inquisitionis cap. a huius quidem est 11. q. 1. et ibi concedo in collect. 34. fol. 42. p. 1. Colar. practice cap. 34. n. 3. Simanc. de catholicis lib. 42. a n. 18. Robadilla lib. 2. cap. 12. a n. 148. et q. d. isti reconciliati penitentes possunt invenire adversarios eorum Inquisitionis Palacios Rubios in cap. q. veritas de donati. int. no. tab. 2. 9. p. 1. fol. 243. vide verbo Inquisitio n.

INDEX ET IURISDICTION

¹ Index appellat qui de re aliqua vel iure suo, vel iure Magistratus qui iubendi potestate, habet auctoritate cognoscit et iudicat ut notat Prepositus in lexione verbo iudex = dicitur in ordinarius et delegatus ordinarius est qui suo iure, vel Principis beneficio universalis iurisdictione exercere potest, vel si licet universitas causarum committatur ut notat extra de off. iudic. ordinari. ubi glo. et Panormit. et notat Barbo. in leg. Preter 12. §. 1. a. n. 15. qd in iurisdictione ordinaria semper preest officium publicum veluti Magistratus qui creatur, ut perpetuo duret, et postea persona eligitur ut potest officii administratione habeat, et quia considerata persona electi verum est qd requirit illud officium alieno beneficio, hoc est, Principis privilegio, tamen post electionem habet iurisdictionem iure proprio tunc Magistratus = et n. 48. notat qd etiam sententia ordinarius ille, cui committitur cognitio omnium causarum ab actu particulari generis, puta matris etc. et idem qd p. lege aliqua causa committitur certo officio ut idem Barbo. leg. t. art. 1. n. 22. ff. de iudicijs quare iudicis fraternitatis qui a lege iurisdictionem habent cognoscendi de omnibus delictis in crimine commissis ordinarij sunt. ut notat Aluic. in leg. t. tit. 13. lib. 6. recap. n. 4.

² Index ordinarius habet fundatam suam iurisdictionem quoad omnes qui reperiuntur in eius territorio Barbo. in leg. si quis ex aliena §. n. 1. ff. de iudic.

³ Index ordinarius etiam cognoscere potest utrum sua sit iurisdictione licet ei obijciat qd est indpetens ad cognoscendum de aliqua causa particulari Barbo. d. leg. si quis ex aliena n. 126. ff. de iudicijs Cancr. lib. 2. var. cap. 2. n. 175. et seq. ubi limitat in delegato.

⁴ Index ordinarius non potest accipere salariam y causa sibi commissa in sua iurisdictione licet ad victus necessaria, veluti expensis famulorum et equorum possit, et quomodo ut qd in delegato vide Gratian. d. cept. 51. et qd in ecclesiastico visitante et quomodo debeat observari dispositio vltij Tridentini scilicet 24 de refor.

matione cap. 3. vide ibi.

⁵ Index ordinarius potest punire delegatus Principis delinquentes in suo territorio Decian. tract. Crim. lib. 4. cap. 12. n. 26. Caballus resol. Crimin. cap. 53. Farin. in fragmentis verb. iudex n. 973. et qd potest carcerare Barbaros et mitti in pignus curie, hoc est, de lor aluldes de corte etc. Robad. lib. 2. cap. 21. n. 120. vide Boerius de i. 9 = limita secundum Decianum in causa sibi delegata Cancr. lib. 3. var. cap. 18. n. 221.

⁶ Index ordinarius potest etiam punire advocatos et notarios etiam clericos delinquentes in causis secularibus coram eo pendentibus Robad. lib. 2. cap. 18. n. 222. ubi qd solus pecunarie et absque in carceratione vide verb. clericus n.

⁷ Index ordinarius pendente officio non potest accusari nisi p. delictis gravibus in eo commissis veluti sobornos etc. vide leg. 8. et 11. tit. 1. part. 7. et generaliter potest accusari de omni re ex quo veniat officio privandum, qd aliter frustra fieret Diego Perez in leg. 21. tit. 3. lib. 2. ordinamentis glo. fin.

⁸ Iudicis ordinarij pendente officio durante die placita et prohibitions penales, omnia que illa que prohibuit vel mandavit absque cause cognitione, sed p. officio privantur Cancr. lib. 2. var. cap. 2. n. 143. et lib. 3. cap. 17. n. 361. ubi qd executoria emanata a iudice potest exequi eo mortuo, qd p. causae cognitione absque ea v. observata regulari vide Farin. in hanc pte t. vltio p. ammenta m. 5 vide verb. edictum. et qd diversum sit in causis siue actibus cognitione causae placitis qd non expirant neq. refundatione indigent successoris ad eorum executionem Barbo. in leg. pendens in fin. ff. de acquir. posses. Barbo. in leg. more maiorum vlt. oppono ff. de iurisd. iudic. neque p. nunciatio de m. leg. 10 in pte p. one, expirat leg. mortuo ff. de iudic. neque executor datur ad hoc Paulus Angel. et Immo. in d. leg. pendens et licet Raphael Camanus in fine dicat p. ruz et qd requiratur p. p. oratio vel rogatio d. ruz tenet Franch. de i. nos. et est lex

lex 12. tit. 4. part. 2. leg. 19. tit. 22. part. 3. leg. 18. in fin. tit. 16. eadem part. Curia Philippica pte 1. tit. 4. n. 29. exornat Raym in praxi tit. 2. de variis q. 112. = Amplia qd neque e deneganda executio literarum requiritoriarum ex pcedentibus, aut qd simile etiam si moriat iudex requirens leg. puniti de pitor 9. tit. ff. de ad quon. pones. Cap. super gratia de rescript. Cobar. pract. cap. 11. n. 4. Salgad. de pced. pte 4. cap. 6. a n. 66. ubi alias ampliationes = neque expirat magis datz datz nuntio ad hoc ut aliqd actus executz Gratia. disp. 183. n. 12. = et qd in delegato vide infra n. et de materia Rerum in praxi aucta rescribit. 27.

Iurisdictio ordinaria n expirat, cesat, neque suspendit p extra ordinaria vel comitibus leg. 1. cod. de off. pfect. orb. ubi Bart. et Vl. Iurd. di. 56. n. 12. lib. 1. Tentaing. lib. 1. var. tit. de iurisdict. rescribit. 4. Eutior. pract. lib. 3. q. 24. n. 4. Garcia de nobil. glor. 1. n. 5. et qd iurisdictio ordinaria n cesat neque suspendit p comitiuaz ultra relator Gratia. disp. 92. et qd duobus ambabus iurisdictioibus delegata sit acidentali, et ordinaria naturali et propria, ideo que pferenda Salgad. de rescript. pte 2. cap. 33. n. 62. et 63. vide Brodad. lib. 2. pte 1. cap. 21. a n. 25. et Nogueral. allegat. 15. n. 1. et 7. et ad habere potestates ordinarias et delegatas censet facere actus eo modo quo valeat Salgad. de rescript. 2. pte cap. 12. 9. n. 11. et quando dicat pcedere quasi ordinarius vel rangz delegatus Bart. in leg. pupilus ff. ad leg. falsid. Aulic. in cap. 9 pte 1. glor. comitum n. 10. Decian. tract. crim. lib. 4. cap. 25. n. 24.

Nota qd quando Princeps mittit causas ordinario qui antea erat ppetens n facit euz delegatus, sed solum incitat ordinarias iurisdictiones, et quasi ordinarius pcedit cap. licet in corrigendis de off. ordinari. Bart. 7. leg. si pupilo ff. ad leg. falsid. Aulic. in cap. 9 pte 1. glor. comitum n. 2. Brodad. lib. 2. cap. 21. a n. 25. ubi qd ad hoc ut ordinarius sit delegatus est necesse qd comitio expediat qd dicitur de salario et qd summa rie pcedat apellatione remota, alio enim pcedit ut ordinarius = et in terminis executorie ordinarij omis aut illi ppetenti qui de causa cognouerat qd n intelligat quasi delegatus sed ordinario Brodad. lib. 2. cap. fin. pte 2. d. 3.

a n. 7. Barb. in collect. ad cap. licet in corrigendis n. 2. de off. ordinari. Nogueral. alleg. 15. n. 7. = et qd hoc casu sit apelandus ad illum cognocente de apellationibus ordinarij et si ad Principem omisione expediente vel executorie Aulic. 8. cap. 7. glor. comitum n. 3. Brodad. 8. cap. 21. n. 32

2 **Quando iudex pcedit in aliqua causa vel executione virtute commisionis** licet sit ordinarius n potest excedere terminos eius, alias erit sententia nulla Carlew. de iudic. tit. 9. disp. 12. n. 12.

3 **Si ordinarius cui delegat causa de qua poterat cognoscere pcedit ut delegatus citando rangz delegatus, et pronunciendo rangz delegatus** erit delegatus et p tali iudicat; si v. ut ordinarius, iudicabit ordinarius; si autem in una parte sit delegatus, et in alia sit ordinarius, iudicabunt acta eo modo quo reo sint favorabilia de iisio Rot. 108. pte 2. diuers.

4 **Et qd mortuo ordinario cui causa fuit omnia, aut delegata** transit in successores platea in rubr. cod. de iur. pisci lib. 10. col. 2. Marascot. lib. 2. var. cap. 7. vide verb. canonicus n. et infra n.

5 **Et qd expirat iurisdictio ordinaria morte pcedentis** vide Cobar. pract. cap. 4. n. 4. ubi qd correctore qui est ordinarius civitatis mortuo n potest iurisdictione de causis cognoscere sed aliam ppetentem illius correctoris ex co qd n expirat officiu Aulic. in cap. 1. pte 1. glor. 1. n. 2. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 25. n. 8. Brodad. lib. 1. cap. 2. n. 22. et lib. 3. cap. 8. a n. 14. Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 28. n. 13. et lib. 8. disp. 28. n. 6.

6 **Pretori** vide correctore aut gubernatore qui sunt iudices ordinarij n possunt abire ab officio nisi pcentia regis leg. 6. tit. 5. lib. 3. ne cop. neque possunt esse milites aut equites sancti Joannis leg. 14. tit. 5. 7. lib. 3. neque esse arbitri nisi amicales ppositores Gramat. de i. 9. n. 1. vide verb. arbitrator n. neque possunt exercere iurisdictione nisi prius ante ingressu iuramentum debere ostendo interponant Cancr. lib. 2. var. cap. 8. n. 119.

10 ⁷ Iudices ordinarij possunt nominare duos locos tenentes licet solus in illo loco aut ciuitate unus nominare siue sit, erit tamen lra super numerarias, et si poterit exercere iurisdictionem, neque vim gam portare nisi in absentia et ad commissiones extra locum exercendas, que correctori aut eius locum tenenti ordinario si fuerint 3 mites et ita e intelligendus Accutus in leg. 4. tit. 9. lib. 3. recop. n. 11. ut explicat Bobad. lib. 4. cap. 12. n. 12. = vide de vicario episcopi que scripsit vidius in praxi aurea vers. 122. = et nota qd qd locum tenens ad absentiaz acta fecerit codez die quo corrector venerit in ciuitatez valebunt nisi sihet de eius aduentu Boerius deli. 149. n. 15.

1 Et correctore recusato n uidet recusatus locum tenens, neque a vris vice verb. recusatio n.

2 Cui ordinarius fuerit impotius tener aseruias de suo saluere si habuerit salarium sicut lib. 1. respon. 15. q 2. n. 21.

11 ⁷ Iudices ordinarij sunt etia quos vocamus alcaides ordinarios, et possunt cognoscere de iudis causis nisi fuerit limitatus in labore loci, qui fuerit caput iurisdictionis ut plures ibid ad hoc ut solus cognoscant usque ad certam quantitatem; habebunt tamen ordinariam iurisdictionem ad cognoscendum de denunciationibus coram eis factis circa obseruantiaz ordinationum glor. fin. in cap. fin. de foro dperent. cohar. in vob. porreitor d. 3. n. 1. ad fin. Egregor. in leg. 13. glor. 4. ad mediu lib. 13. part. 2. Auenda. cap. 1. preteror n. 21. Auiler cap. 2. pteror glor. punturan n. 13. vide verbo ordinationes et int eo e locus puentionis, et licet unus de officio pcedat poterit alter p auuatiore pcedere carleual de iudicijs lib. 4. disp. 2. n. 891. y se fin. = Et Alcaides eliguntur pater decutores ciuitatis aut vrisj Auend. de exequen. cap. 13. pte 1. n. 25. Braius lib. 2. q. 114. n. 68. Limita quando debitz fuerit pariaz, scilicet si magnaz Poland. 211. 83. n. 4. lib. 4. = et qd vtriusque ordine vniuersali Hispanie Alcaides nominant a vrisj quatuor et qd hece tolerantia Principis et possit eaz vendere etia si gratia faciat abusi de iurisdictione larrea allegat fiscal do. hon. 2. Nota que los Alcaides ordinarios que seponen por el Rey, o que nombran los pueblos por priuilegio no pueden nombrar otros

o thementente sino es en los casos que permite la ley 4. tit. 9. lib. 3. recop. de quo videndum e Aruet.

1 Que tubiere un officio de Alcaide justicia no puede tener otro al mismo tiempo porque son incompatibles leg. 28. tit. 4. lib. 2. recop. cap. nemo de incept. 15. de elect. in 6. vbi glor. vest. vnum limitat qd unus habet in Kibiz, et aliud in comendaz de quo vide cancer. lib. 3. var. cap. 5 a n. 14. y lo mismo es de puesto en quanto a los Regidores para que ninguno tenga dos regimientos en diferentes lugares por la ley 4. tit. 3. lib. 2. recop.

2 Que los Alcaides ordinarios legitimamente elegidos si fueren sin causa despojados an deber restituirdos a todo el año para que gozen enteramente del tiempo que se les impidió Valens. 911. 44 qd vbi lib. 4. de quo dixi verb. Officiab n.

3 Los Alcaides mayores que nombran los señores en sus lugares sean con su muerte Molin. de primog. lib. 2. cap. 25. a n. 6. subscripsit Barit. de matrim. lib. 5. cap. 11 n. 9. vrisj notat ibi in locum tenentibus correctoruz ob bonuz publicuz et ita praticari dicit et obseruari a vrisj regalibus.

12 ⁷ Iudex ordinarius ex eo qd hiet iurisdictionem iure proprio eaz mandare poterit iluc delegare leg. more vbi d. de iurisd. oia iudic. de qua vide Barb. in leg. uiz preter 124. 4. n. 208. et an possit ille subdelegatus ab ordinario multaz imponere vide eundem in leg. 25. fin. n. 30 ff. de iudic. vbi dicitur in ius canonicum et civile et qd ille delegatus ab ordinario n possit subdelegare nisi data fuerit ei facultas ab ipso ordinario vide eundem in d. leg. uiz preter d. 1. n. 123.

13 ⁷ Iudex delegatus e qui n hiet iurisdictionem iure proprio sed ab alio nomine, hoc e, delegantis leg. 4. d. fin. ff. de off. eius cui manda. e. iurisd. et quatenus p delegantez reperit vris cap. cui non de sacerdotib de ptebnd. in 6. = Nam qd delegatus possit subdelegare dubitat, et tene qd delegatus a Principe poterit

delegare q. h. facultas videtur p. privilegium d. res, et ubi p. cedat in re gratia et abique iura causa vide Barb. in leg. cum p. l. r. d. l. an. 385. ff. de iudiciis. et delegatus iudex secundum missionem pcedere debet sive de i. 425. n. 4. et q. d. possit sententias exequi, et qd si h. facultatem ad dandam possessionem et servare eam an possit semper audire de spolio vide Gratian. d. c. 224. n. 88 et alleg. 46. tom. 9. p. 481. ubi q. d. delegatus a principe possit subdelegare = et nota qd quislibet delegatus poterit aliquid ministerium aut executionem subdelegare ad meliorem expeditionem retinendo in re negotium

14 Iudex delegatus cui negotium d. m. i. terminandum licet sit Magister theologus debet assumere alicuius iudicium in praxi forensi. ecclesiar. R. de causis delegatis d. c. 649.

15 Iudex delegatus postq. sententias p. l. erit in negotio sibi d. m. i. siue bene siue male n. potest pcedere amplius neque ad declarationem neque in sententia reservare illas circumstantias vide Clarus Hugones d. c. 112. ubi de illo qui d. m. i. ad carcerem et reservavit eam assignare, neque poterit penas pecuniarias ponere, qd solum e. in ordinario vide eundem.

16 Iudici delegati sententia appellatur ad delegantes, et ideo pcedit etiam si delegatus fuerit unus ex iudicibus, vel collegiis tribunali, nam appellari potest ad tribunal, et interim si potest exequi sententia Castenal de iudiciis R. 2. d. p. 8. n. 31. ubi solum si toto tribunali d. m. i. negotium nam potest prima sententia exequi, et qd delegatus n. possit auxiliari brachij secularis implorare castren. R. 321. visis actis accis l. 1. l. 1. 2. Cerola in praxi p. r. 1. verb. delegatus q. 13. = D. riaz tenet Ordinalium d. c. 278. n. 9. qd pcedere intelligo in delegato a Principe, n. ab ordinario nisi expre. mandatum d. m. i. teneat, tamen sit resolutio qd delegatus cui etiam simpliciter d. m. i. casus cognoscere poterit oia agere qd ad expeditionem eius p. tinet poterit igitur excommunicare cap. p. terea. cap. 1. cap. ex l. i. t. r. cap. sane de off. delegati cap. episcopus de p. r. i. l. g. in 6. que licet loquantur in delegato pape, ideo pcedit in delegato ordinarij tenet abso. l. t. e. Bald. in leg. nulli n. 4. Cod. de

sentent. et interlocut. Barb. in collect. ad d. cap. p. terea ubi expre. et copiose = et q. d. delegatus sine expre. facultate n. potest capere ex Barb. in leg. d. i. t. e. n. e. u. n. 12. Cod. quomodo et q. d. neque multum imponere ex leg. si qua pena n. 5. ff. de verb. sig. Barb. in leg. 2. q. fin. n. 6. ff. de iudiciis, neque delegare ex Bald. d. leg. nulli, neque implorare auxiliari, tamen intelligi q. d. m. i. e. et i. a. i. d. i. c. h. o, sed n. d. i. c. h. o, veluti capias p. t. e. r. u. m. t. e. n. t. e. m. neque excommunicare poterit, solum si cognitionem causae, vel simpliciter actus iurisdictionis d. m. i. t. e. n. t. e. m. in d. cap. ex l. i. t. r. n. 4. et in cap. fin. d. sane de off. delegati n. 5. Barb. in collect. ad d. cap. p. t. e. r. e. a. Cod. n. t. vide de hac materia Amasia in leg. 60. Cod. de executionib. l. 1. to. n. 15.

17 Iudex delegatus vel appellacionis d. m. i. potest audire p. t. e. r. u. m. v. e. n. i. e. n. t. e. m. y. l. u. o. i. n. t. e. r. e. n. t. e. m. a. d. c. a. u. s. a. m. et n. potest opponi qd in d. m. i. o. n. e. n. i. t. e. m. e. x. p. r. e. s. s. u. t. a. u. t. d. i. s. p. e. n. s. u. t. q. d. t. a. c. n. e. g. o. t. i. u. m. d. m. i. t. e. m. d. i. s. p. e. n. s. i. t. A. b. a. i. n. c. a. p. v. e. n. i. e. n. t. e. m. e. l. 2. d. e. t. e. l. l. i. b. n. v. e. r. s. e. d. n. u. q. d. Nota d. c. 103. abbas 12. de re script. in noviss. p. t. e. r. u. m. d. c. 166. l. 1. 3. i. d. e. v. e. r. s. e. m. c. a. u. s. a. n. e. t. v. e. r. s. e. m. e. m. o. r. a. m. e. n. t. a. m. ubi de exco. t. o. r. e. et post qd delegatus sententias p. l. erit et exequit n. potest cognoscere de emergentibus, vel supervenientibus, sed ad ordinarium e. r. e. v. e. r. r. e. n. d. u. m. S. a. l. g. a. d. d. e. r. e. t. e. n. t. e. m. 2. p. r. e. c. a. p. 18. in p. r. i. o. i. e. m. p. e. r. e. m. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. i. u. r. i. d. i. c. t. i. o. n. e. m. q. u. o. a. d. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. m. s. e. n. t. e. n. t. i. e. m. c. a. p. e. x. l. i. t. e. r. i. s. d. e. o. f. f. i. u. d. i. c. d. e. l. e. g. a. t. i. g. l. o. s. i. n. c. a. p. d. e. c. a. u. s. i. v. e. r. b. t. r. a. n. s. i. t. i. o. c. o. d. e. m. n. t.

18 Iudex cui delegata fuit d. m. i. o. expre. nomine licet adiecto off. aut dignitate temp. remanet iudex licet dignitas ceciderit, q. p. r. o. n. a. f. u. i. t. e. l. e. c. t. a. d. m. i. t. e. m. d. i. c. e. p. 92. ubi de causa delegata canonico expre. nomine n. expiret licet deficiat, vel renunciet canonicatus, et causa d. m. i. a. p. r. o. n. e. l. i. c. e. t. f. i. a. t. r. e. c. a. r. i. u. s. e. p. i. c. o. p. i. n. t. a. n. g. i. t. a. d. e. p. i. s. c. o. p. u. m. v. i. d. e. v. e. r. b. c. a. n. o. n. i. c. u. s. n.

19 Iurisdiction delegati iudicis expirat si re integra, hoc e. ante citationem illius q. d. q. u. e. z. d. i. r. i. g. i. t. d. m. i. t. e. m. m. o. r. i. a. t. neque d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. a. u. t. i. u. d. i. c. e. s. p. o. t. e. s. t. p. r. e. d. e. r. e. s. i. n. e. n. o. v. o. r. e. s. c. r. i. p. t. o. a. u. t. d. m. i. t. e. m. c. a. p. s. i. g. n. i. f. i. c. a. v. i. t. 36. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. S. a. l. g. a. d. d. e. r. e. t. e. n. t. e. m. 2. p. r. e. c. a. p. 12. n. 12. et qd mortuo delegante re integra expirat iurisdiction delegati castro l. 1. cap. 22. Materia est cap. v. e. l. a. t. u. s. d. e. o. f. f. i.

delegati de qua vide Baulho de matrimonio lib. 5. cap. 19 = et vide
 iudicat unus ex duobus delegatis, aut deputatis ad causas si potest
 qui remanet cognoscere solus, q. aut ambo aut nullus cap. ca.
 usaz matrimonij de off. delegati leg. itez si unus s. itez si plures
 ff. de recept. arbitr. leg. pponerant ff. de iudicij.

20

²
 Iudex extra locum et causas sue iurisdictionis est privatus homo leg.
 3 ff. de off. iudic. Greg. in leg. 2. tit. 4. part. 3. glori. fin. et ind.
 leg. 1. qd si iurisdictionis actus exerceat q. aliquis, in quo iuris.
 dictione n. h. et punitur p. na talis, et qd etia in loco iurisdic.
 tionis n. potest pcedere nisi rae delicti, originis aut domicilij
 Beguera de i. 8. vide infra n.

21

Iudex quilibet habens iurisdictionem potest cancellare notariis ad
 acta spectanda leg. 1. ff. de iurisd. iudic. cap. statutus s. notariis
 de rescript. in 6. Alas in cap. cum s. talis de fide instrum. et ibi
 folio q. 10. Cancr. lib. 2. var. cap. 2. n. 53. vide verb. talis n.

22

²
 Iudex in materia damni et intere potest animas suas informare et
 determinationes facere vide verb. intere n.

23

²
 Iudex ad videndo inspectiones, hoc est, visitando potest iudicare secun.
 dum viam etia q. elegata et ybata tara de Capelan. lib. 1. cap. 10. n.
 36. ex leg. 2. ff. de ferijs et glori. verb. aspectu = et qd potest accipere
 expensas per la visita de ofor ab hi qui visitant leg. 8. glori. fin. ff.
 finis regundor. non tamen debet practitari secundum Probac. lib.
 2. cap. 20. n. 55. licet ibi dicat n. ee ex pte yhibitis iure Re.
 gio = est enim oculorum inspectio ybatio naturalis, que vincit
 civiles, et potest peti etia postclusionem cause vide de i. iurisi.
 onem. 153.

24

Iudex potest decipere volentes corrumpere eum domi et etia punire
 Malitiam in doloq. relator. 3. p. cap. 36. n. 8. vide verb. adulterij
 n. sed n. decipatur de iuriaz q. ibi oferedat, sed pmo arbitrat leg. 42
 tit. 14. part. 5.

Nota qd mediatus iuramentum est idoneum testi q. iudicij si eaz recipiat
 vide verb. probatio n. et verb. proxeneta n. et verb. testi
 n. et qua pena punitur iudex accusatus repetundarum crimi.
 ne vide

25

²
 Iudex si poterit decipere delinquentes, imo tenet sonare fides ymitaz
 veluti si dicat ut reus vadat desinat que ecclesiaz ymitando eum
 recomtere, tunc enim tenet adimplere sub peccato censu q.
 292. Marques in gubernat. lib. cap. neque potest reo ymita.
 re securitate, ut pteat Rodrig. tom. 2. quest. regul. q. 42. art.
 6. et an si extrahat aliquem ab ecclesia euz ytestatione de n. pce.
 dendo ad sanguine secundum dispositiones cap. inter alia de immu.
 nit. teneat adimplere vide Decian. tom. 2. crim lib. 6. cap. 25.
 n. 7.

Est licet Putius de iudicatu dicat qd iudex potest in herere amo.
 rez euz mulhere, eaz que indomus ducere et pteat de h. iur.
 est falsus ut dixit B. adard. ad claruz q. 64. n. 81. quibus de iudi.
 ciji lib. 2. cap. 4. n. 17.

26

²
 Iudex potest punire subditos y delicto imiso extra territorium, est
 que con opinio ex cap. cum ytingat de foro ppetent. leg. 1. ubi Bar.
 ad cod. unde de crimin. Alas in cap. fin. n. 38. de foro ppetent. et
 in cap. cum ytingat eadez n. 7. leg. in cui 9. fin. ff. de accusat. ubi Bar.
 fol. m. b. Auiter in cap. 51. p. ror. glori. la horra cobar. pract. cap. 11.
 n. 6. Noquer. allegat. 12 a. n. 24 et supra n. 19. = et qd si in loco
 domicilij n. e. rati punitu poterit iudex loci delicti de nouo illaz
 punire Cancr. lib. 2. var. cap. 2. n. 10. vide Salced. ad Bernar.
 dia cap. 8. n. 2.

27

²
 Iudex si potest d. here matrimonij in loco sue iurisdictionis, et
 quomodo et quando pcedat vide Trutating. lib. 2. var. tit. de citati.
 resol. 1. a. n. 14. Ceuall. q. 445. leg. pfectus de rite nupt. leg. 2. tit.
 4. part. 4. leg. 6. tit. 7. part. 3. et melius leg. 2. tit. 2. part. 4.

28

²
 Iudex neque potest emere intra territorium sue iurisdictionis. Heron
 leg. 5. tit. 5. part. 5. glori. 1. et 2. qd n. extendit ad alios officiales ut
 glori. 3. notat leg. 2. tit. 6. lib. 3. recop.

- 27 **I**udex neque potest exequere instrumentis ad sui favorem vide verbo exequutio.
- 30 **I**udex q^o ponit indulg^{as} facere et sit servandus ne aliquis sub fide publica decipiat
- 31 **I**udex n^o debet neque potest esse clementior lege ad minuenda^m penas ab eo statuta^s authent. de iudiciis. §. oportet colla. 6. ubi dicitur. Verbo neque Eutior. lib. 4. practi. q. 46. Farin. de delict. de penis q. 17. n. 8. Cuvall. q. 540. a. n. 19. = Neque severior ad augenda^m penas cap. odia de regul. iur. = limita regulaz q^o adest causa; tunc enim licet est iudicibus pena legis minuire et mutare, si causa illa est a lege appbata vel a iure Manuel Budrig. tom. 2. quest. regul. q. 42. arti. 5. q^o t^{er}m in leg. si homine ff. mandat. leg. qd ergo §. pena grauior ff. de his qui notant infam. leg. et si iudex cod. ex q^o caus. infam. irrog. cohar. lib. 2. var. cap. 2. n. 8. Eutior. ubi supra n. 9. Thomas Sanchez Vil. moral. lib. 6. cap. 1. dub. 21. n. 10. Siurb. vii. 12. n. 9. et qd post sententia^m vide infra n. 33.
- 32 **I**udex alias inq^uetens erit q^uetens ad cognoscenda^m de iudiciis et de pendent^{is} causis principalis ad e^um spectanti licet sit intr^u alior extraneos vide verbo ecclesia n. qd int^{er}lige q^o n^o potest causa principalis expediri sine incidenti aut de pendent^{is} Erastia. dicit ph. 960 n. 33. et 34. vide infra n.
- 33 **I**udex de ponenti^o de rebus a se gestis standus est, pone exempluz q^o de ponit fessive decreta^s reservando iura parti^o, et in decreto n^o inuenit posita reserva^m q^u notariu^m, et licet videbat^{ur} dicenda^m qd n^o crederet asserioni iudicis q^u t^{er}m in cap. cum nuntius de testib. ubi dicit gl^o n^o esse credenda^m iudicis dicente^m se fessive aliquid in p^{ro}iudiciu^m parti^o hoc neganti^o, et gl^o in cap. post cessionem de p^{ro}ha. tionibus et cap. quoniam de eod^{em} tit. Bart. et Paul. et Paul. in authent. nisi brui cod. de sententia^m ex pericul. recit. 2^a ruz tam^{en} de iudic. vlt^a apud Put^{er}u^m de i. 179. vlt. l. q^o iudex tempore de positionis n^o erat iudex et de posuit coram alio et ei n^o resultabat laus neque vituperiu^m q^uis de hoc ultimo dubita^m.

- 34 **I**udex post sententia^m n^o potest minuire, tollere, neque mutare sententia^m, q^o hoc solo principi p^{ro}pinet leg. l. 1. ff. de quest. Procius Pract. Crim. tit. de penis n. 9. Felin. et Innocentius in cap. quatuor §. ad corrigenda^m de accusat. Rosland. vii. 18. n. 79. vlt. 2. = Int^{er}lige in iudiciis secularibus, securu^m in ecclesiasticis q^u etiam post lata^m sententia^m possunt minuire penas vide Basil. de matrim. lib. 4. cap. 7. n. 7. et q^o ordinarij possunt, et delegati quare n^o possunt vide Celsus Hugon^{is} vii. 102 = limita regulam quando iudex in sententia reservauit sibi misericordia^m et facultate^m im^umuta^m sententia^m qd potest facere gl^o in leg. labeo §. l. veni. sed si pure ff. famuliz herit. q^u sequit^{ur} Anacrran. vii. 208. n. 17. in fin. Angel. in leg. iudex postea q^u ff. de iudic. hoc int^{er}lige q^o ante verb. Idemno in sententia fuit reservatus, alias n^o ita Bart. ind. leg. iudex postea q^u n. 5. q^u sequit^{ur} Cancor. lib. 2. cap. 2. n. 142. = et q^o ponit in sententia minuire aut mutare penas legales vide supra n. 30.
- 35 **I**udici mandatu^m vim induit et iustuz metuz Mogollen in ma^u delm^{is} q^u in cap. 2. §. 6. n. 18. = Adde etia^m qd satis q^ubus soluere dicit^{ur}, qui soluit mandato iudicis, cui parere debet Mauritiu^s et Menchas quos refert Pereira in leg. si curatores habens vlt^a l. n. 65. Eutior. de testib. cap. 22. n. 25. Veni. Mauritiu^s, et quod iudici mandatu^m vim inducat et dicat^{ur} in q^uetere mandatario vel cui mandat leg. 22. tit. 11. part. 3. et leg. 10. tit. 29 part. 2. Auend. tit. de lat. exceptiones leg. 4. et §. n. 32 vide verbo solutio n. et solui^m mandato iudici etia^m n^o domino luerat, neque cadit in d^{omi}nium vide verbo debito n. ubi qd debet appellare.
- 36 **I**udici mandatu^m ad solutione^m faciendaz si iur^{is} q^upareat resolutu^m mandatu^m in simplici citatione vide verbo citatio n.
- 37 **I**udex requisitus ad executione^m faciendaz virtute instrumenti et po^{te}st audire testiu^m q^uparente^m dicente^m bona esse p^{ro}pria leg. a diuo Pio §. si super rebus ff. de re iudic. ubi Bart. n. 6. cohar. pract. cap. 16. n. 5. ad fin. Menoch. de arbitrar. cap. 38. n. 8. et 16. Cancor. lib. 2. cap. 2. n. 20. = Et iudex requisitus n^o debet adimplere requisitione^m nisi ueritas rebi^o p^{ro}batio Noquer. alleg. 12. n. 45. et 48. ubi qd potest cognoscere si iudex requisitus h^{ab}et iurisdictione^m, et etia^m si p^{ro}p^{ri}et est iustificatus salu^m in d^{omi}no. p^{ro}p^{ri}et l. cap. 5. n. 12. vide verbo auxiliu^m n. et ex secus erit si q^uparent^{is} n^o p^{ro}tendat dominiu^m sed solu^m p^{ro}latione^m ut d^{omi}no.

obseruat. Cancor. ubi supra, qd extende ad multos petentes dotem, qd
ut audiat debet dominus allegare ut etiam Cancor. et silua rep. lib. 2
rep. 16. cap. 4. n. 20, qui etiam cap. 2. n. 58 tenet qd mulier in bonis
dotalibus, siue estimatis, siue n. semp hnt dominum, et licet Aluic.
in leg. 6. h. 16. lib. 4. n. 2. Parz in praxi. tom. 1. pte 4. cap. 4. n. 6. te-
neant absolute qd iudex requisitus, aut merus tantus, executor possit
audire exceptiones tertij. sunt intelligend. si dominus ptendat nouit
tenet hanc resolutionem Larrea seri. 82. tom. 2. granat. salgad. de
regia pfect. 4. pte cap. 6. a n. 13. ubi qd opus de rigore iurison
potest iudex requisitus audire etiam allegantes dominum, de
equitate audit vide verb. oppositio n.

Amplia qd etiam agricola potest coram iudice requisito opponere
exceptiones virtute privilegij ut n. ouedant literis requisitis
et debet audiri silua d. rep. 16. cap. 4. n. 20. vide verb. agricola
n.

2 Amplia qd etiam potest audire allegantes solutionem r. sententia
aditionis suz statim ostendat vide
et etiam poterit audire qd in iudicio iudici requisiti non sunt plene
cogniti vide verb. exceptio n.

38 Iudex qui malis sententiis p. hnt, vel male aut culpabiliter officium
exercuit siue omissione, siue omissione, aut negligentia debet idem
nari in damnis et expensis causatis ex tit. h. de iudic. qui male
iudicauit et notat Bald. in leg. si q. cod. de testib. gl. in leg. ar-
gentarius §. u. auct. ff. de edendo Hemon in §. p. r. t. r. e. i. n. t. de
action. n. 11. granat. seri. At. n. 12. Iulius Clarus lib. 5. §. fin. q. 13.
et qd si pecauerit q. omissionem tenet ad eandem penam ab eo impositam
ex rub. ff. qd quisque iuris leg. 1. §. p. r. e. a. ff. ad legem corneliam leg.
25. h. 22. part. 3. et ibi gl. leg. 11. h. 8. part. 2. = Aduerte qd
iudex n. dicit negligens ante partis requisitionem Mathien. in leg.
10. h. 1. lib. 5. recap. gl. 12. n. 2. Auiler in cap. 1. p. r. t. r. e. i. n. t. fin.
n. 43. et colligit ex leg. ut fundus ff. cor. diuid. Amara in leg. 3.
cod. de canone largitionaliu lib. 10. a n. 13. et facit q. officium
iudicis n. pcedit sine partis petitione ex leg. 4. §. hoc autem iudic.
ciuz ff. de damno infect. adeo ut si iudex aliqd debet facere intelli-
git si a parte petat Gratian. rub. 329. ex quo requirit, vel poterit
dici iudicem n. tenori ut faciat partibus intimari ut damnum petant.

ante euz denunciatione aut alit. sed d. riu. defendit Sanchez tom.
1. d. i. l. moral. lib. 1. cap. 5. sub. 2. n. 2. post Nabar. lib. 3. se retent
cap. 4. n. 121. ubi ad reuocationem sinoxiu euz dicunt.

39 Iudex imperitus qui rae imperitiz alique ad mortem idem nauit pot
corporalit puniri tom. tom. 3. var. cap. 3. n. 16.

40 Iudex qui sententia inuita reuocatus fuit timore, metu, aut iusu b
rani q. exauet vide verb. homicidium

41 Iudex qui iniuriis fuit subdito et euz verb. offendit debet risus
duri leg. uniuersi cod. ubi cause p. cates, que licet locuat de
familiaribus Principis idz pcedit ut notatis ibi.

42 Iudicis austeritas p. bar p. sola fama d. uenat regut 221. n. 11. et ma-
le tractant subdituz potest recusari et a sua potestate amoueri Can-
ser. lib. 2. cap. 2. n. 166.

43 Iudicis actus tendens ad duo scilicet ad executionem iustitie et ad in-
dita aut personarum intelligit factus obligatione officij tunc in
cap. si p. fodiens de homicidio

44 Iudex qui pendente accusatione aut expta priuat alique p. sumit
fecisse animo uindictz Corat. in rub. 8. cancela. gl. 5. §. 6. n. 47.

45 Iudex qui calum miori pcedit qua p. na p. uniat, et quomodo cognos-
cat vide verb. Aluatio n.

46 Iudex ignarus tenet a seoz requirere ad sententia alias erit nulla
Valens. 211. 120. n. 38. lib. 2. post Accut. leg. 7. h. 18. lib. 4. n. 103
Auiler in cap. 1. p. r. t. r. e. i. n. t. n. 22. Bobad. lib. 1. p. r. t. r. e. i. n. t. cap.
12. n. 8. et tamen n. exauabit a sindacatu si malis sententiis
p. uerit d. i. h. o. a seoz, q. ipse cor eligit et tenet, ipi v. a seoz
n. Cebus Hugo 211. 114. n. 5.

47 Iudex ad culpas priuatus an teneat. obuere a seozibus integroz
salariuz vide Hemon in leg. d. i. z. fact. ff. de off. a seoz. n. 31.

48 **Iudicibus debet honor et saluatio** Gratian. decept. 284. lib. 2. ubi multa singularia et potest incarceratione reuerentia negantes. Dicitur de iur. dicat. n. 159. fol. 81.

49 **Iudex pronuncians** seg. d. iudice, vel si abdicauit a se iurisdictionem, remittendo causas ad alium iudicem, cui ipse esset competens potest reuocare iurisdictionem ad instantiam partis q. fuerit ordinarius secus si de legatus Diego Perez leg. 2. tit. 1. lib. 3. ordinam. glor. 1. verb. que ro. si iudex. Garcia de nobilit. glor. 1. n. 25. salgad. de regia pfect. 3. pte cap. 18. n. 40. vide Balens. tit. 10. n. 49. lib. 1. et vide salga pte 1. cap. 5. n. 32.

50 **Iudex competens ad danda possessione maiora** q. sit iudex territorij bonorum vel personarum, et q. d. dici potest et coram quo vide Noguero. alleg. 31. a n. 28. et qd iudex districtus ubi est caput maiora sit competens ad cognoscendum de omnibus bonis et causis occurrentibus quasi inseparabilibus salgad. in d. iur. pte 1. cap. 4. n. 22.

51 **Iudex et adiunctus an debeant pronunciare sententiam sub nomine plurali vel singulari** vide verb. sententia n.

52 **Iudex nihil requirit potest** quicquid presens etiam si sit dilectus Reg. 2. tit. 5. lib. 3. recip. sub pena quadrupli leg. 2. tit. 1. leg. et idem de aduocato dicit Auiler cap. 2. pte. glor. leg. n. 1. vide Boerius de 15.

53 **Iudex durante officio non potest munera accipere** Gratian. decept. 202. n. 4. ubi extendit ad plures et officiales. imitat tamen causa remunerationis cuius statum in leg. principalibus n. 2. lib. 6. ff. si certum petat, et qd non possit iudex a litigantibus munus aut aliquid inderabile accipere nisi lege aut consuetudine legitime taxatum fiat exodi 23. ubi munera excant sapientes, et illud acceperant munera et querebant iudicem 1. et regis cap. 8. cap. cuapior. 1. 3. leg. ultim. ad legem iustitiam repetendam. Auiler in cap. 4. pte. glor. promissa n. 1. Phebus sess. 110. n. 9. tom. 2. ubi qd non solum pcedat in ordinarij qui salarij habent sed de alijs etiam delegatis aut arbitris sed hoc e moderandum nam habentibus salarij pmi. nit recipere mercedem sui laboris cohar. in regul. peccat. pte 2. 93.

n. 2. Menoch. de arbitrar. cau. 342. n. fin. qd recipiat Phebus ubi supra, imo poterit recipere de rector maioru de los salados hasta en la cantidad que fuere menester para sustentarse respecto de lo que han crecido los valores de todo vide verbo habito n.

Abil. pcedit regula non solum ut non possint iudices recipere petendo sed neque accipiendo ut Phebus n. 16. qd limitat in orulentis et pculentis maxime si sit moderatus ut n. 22. hoc tamen non pcedit lite iam finita q. possunt recipere ab his qui iam non litigant in modo antea non fiat pmissio leg. et generalit. 9. 1. ff. de calumniator. authent. sed nouissime cohar. de pte iudic. qui male iudicant cap. statutus 9. insuper de reucriptis Ancon. tit. 171. n. 5. Hippolit. singul. 120. Menoch. de cau. 342. cohar. in cap. q. quis pactus 2. pte 9. 3. n. 2. Mathoni. in dialog. relator. 3. pte cap. 25. n. 2. Phebus n. 12.

54 **Iudex in causa propria iudicare non potest** Balens. tit. 21. lib. 1. an. 22. ubi de inducendis ex d. rio vide Carlebal de iudic. lib. 1. an. 785. fallit in Rege qui in causa propria iudicat salcedo de lege politica. lib. 2. cap. 13. n. 54. et 55. ubi qd abstentio iudicandi in causa propria non fit de rigore iuris sed de equitate vel honestate et ideo si ad inferiores iudices reportineat vel ex iudicio immoderatus sequat non ante eos, sed coram superiore agendum est ex leg. de iure ff. ad municip. glor. verb. puenit Parlador. lib. 2. cap. fin. pte 6. 9. unic. n. fin. ubi qd si dubitet cui iudici competat decima erit litigandum coram superiore qd non para las cosas en que son interesados los aludos o conseros de los lugares de primera instancia que no se ha de litigar ante ellos, sino ante el superior de la cabera del partido. et qd q. litigat inter episcopos et Archidiaconos, vel alios q. lator inferiores an possit episcopus cognoscere et ante eum sit litigandum, et qd si rei tangit dignitate vide salgad. de rector. 2. pte cap. 16. ubi an sint inferiores manutendi et q. iudex in causa propria iniuri sibi, vel officiali facto possit pcedere et sentenciare vide Mathoni in dialog. relator. 3. pte cap. 55. n. 17. Huenda. de exequen. cap. 5. n. 8. Auiler cap. 3. pte. glor. 2. n. 12. Usard. ad clarum 9. iniur. n. 23. et aduerte qd post q. iudex pronunciauerit poterit quasi pars defendere sententiam et causas Phebus arrat. 129. post lib. 4. de iur. ubi sic fuit iudicatum de

de quibz. principali vide Cancr. lib. 2. cap. 2. d. n. 133.

55 **Iudex maior** magis honorandus et preferendus est, semper que maior presumptio per iudice maiori leg. 4. ff. de off. p. facti. p. for. leg. n. distin. que mus d. de luerat. ff. de recept. arbitr. Menoch. de arbitr. cas. 4. n. 6. Franchi. de i. 382. bonu. lxi in 9. audiant de def. sorib. ciuita. glori. in leg. 3. ff. de abenat iudic. mutan. et illud catonii cede bouz lxi. fortuaz, et ille iudex maior dicitur qui perit melioribus authent. de defensor. ciuita. Sama de i. 4. n. 32. Larrea alleg. sic. 52. n. 2. lib. 4. et n. 3. tenet qd maior est qui maiori et ampliori iurisdictione possit.

56 **Iudex si d. euz** fuerit procedendz in loco iurisdictionis, debet ab eo exire ad p. bationez faciendaz d. euz obliuioz iur. p. ientiz circa testes Fran. Marius de i. 21. p. totaz. Noguier. alleg. 8. n. 10. Euthor. pract. lib. 4. cap. 32. n. 1. et 2. ubi qd si suspensit = et testes infaborez iudicis qui cor regit d. euz p. ient. suspensit p. iumunt Bald. et Paul. in leg. etiaz iure ciuili cod. de test. Nota tamen qd licet pcedat d. iudiciz n. suspensit a iurisdictione nisi in illo casu sup quo pcedit leg. 2. tit. 1. lib. 8. recop.

57 **Iudex inferior** n. potest d. sententiaz superioris qd qd d. p. onere leg. ille a quo d. temp. tunc ff. ad trib. cap. in nouit de elect. Afflict. de i. 283. Sama. de i. 355. in p. iro

58 **Iudex tenet** residere in loco iurisdictionis viginti diez post finem officij ad standu iure, damnuz que resarhenduz de malegeris leg. 23. tit. 7. lib. 3. recop. neque potest ad aliud officij p. moueri donec residentia nota fuerit in d. iho, excotho m. que mandata leg. 12. tit. 5. lib. 3. Garcia de nobilit. glori. 35. n. 60. ante fin. v. m. nota, et qd post syndicationez factaz parit iteruz syndicari vide Mariomuta de i. 5.

59 **Iudex n. potest** iudicare secundu p. priaz d. ientiaz sed secundu allegata et p. bata lxi. vulgaris in leg. illicita d. veritas ff. de

off. p. iudi. cap. pastoralis d. qui v. iuncta glori. de off. de legat. p. cuius intelligentia et limitatione vide Sara de Capetan. lib. 4. cap. 40. a n. 96. ubi qd in iudicibz supmis, et vtruz teneat iudicare secundu p. bationez qd euident sit accusatuz d. que p. batus est p. iuit inocens, aut e d. et qd facere teneat vide Alderote de disciplin. luerd. lib. 2. cap. 12. a n. 7. Decian. Crimi. lib. 2. cap. 12. n. 3. Farin. de i. 228. tom. 8. noui. et leg. fin. tit. 17. lib. 4. recop.

Nota qd triplex est sciencia iudicis, una ligata rebus, vti, 2. artu ra rationibus legu, 3. dicit sciencia moria, que ad heret quibuzq. imaginacionibus intellectu, et ista n. obligat; duo autz priores necessario obligant iudiciz Bald. in leg. 2. n. 4. cap. de pena iudic. qu male iudic. Fulutur vii. 13. a n. 24. inque ad 27.

60 **Iudici** iaz deposito officio naturaliaz faciens ob gata in eo resistentiaz d. m. h. Franch. de i. 402. Phebus arreto lib. post lib. 4. de i. ubi sic puit iudicari.

61 **Iudex** p. p. tene rae qualitatis, puta d. euz v. d. e. l. i. h. n. potest pcedere nisi pcedat qualitatis p. batio. eundez aliquos. Alij tenent posse pcedere sola libelli narratione vide p. resolutione Noguier. alleg. 34. a n. 12. et verbo. qualitas n.

62 **Iudex** n. tenet relaxare quez male incarcerauit licet apellat, donec sibi p. iupertorez ad quez mandet leg. cor 9. pen. cod. de apellat. Bald. in leg. 2. n. 6. cod. de episc. audient.

63 **Iudex** qui clericiuz incarcerauit tenet euz consistere ad ecclesiasticu euz infra 24. horas, a h. sacri legibz d. m. h. n. ad p. parandaz remissionez maior terminus requirat Garcia de nobilit. glori. 9. n. 39.

64 **Iudex** qui p. p. h. b. sententiaz exqua partez negligit lege aut. tabu lo facit eaz iur. licet n. exccuat sententiaz sed eius sucesor sustinet in cap. 40. p. totaz glori. de i. n. fin. vide verbo. de i. man.

65 **Iudex** ante sententiam non potest recipere penam a leg. vel statuto impositam, et illam applicat. Auond. de execut. pte. 1. cap. 1. n. 14.

66 **Iudex** in criminalibus potest incipere a captura Angel. in authent. ut iudices sine quo & scientes Bald. in leg. de iuramentis coram quomodo et q. et in leg. 2. code. de hi qui latit. occult. vide verb. Carer n.

67 **Iudex** pro uno delicto etiam si multi delinquentes in eo conspiciantur non potest facere aliam viam, y. i. leg. 12. tit. 1. lib. 4. recop.

68 **Iudex** debet in tribunaliis per se testes examinare leg. 42. tit. 6. lib. 3. recop. neque dimittere potest examez vide lati. disputat. et similia. in p. Aulic. in cap. 32. pte. 1. n. 15. Auond. de execut. pte. 2. cap. 12. Acced. in leg. 5. tit. 7. lib. 4. recop. n. 2 et in leg. 24. tit. 6. lib. 3. n. 3. Villadieg. pte. 1. cap. 1. n. 16. 5. prueba leg. 22. tit. 6. parte 3. vide Farin. de testib. q. 17. sed qd non causat nullitas colligitur ex tribus et expre. Arcuet. 2. leg. 24. tit. 6. lib. 3. n. 6. = et qd si iudex in probationibus imitat non potest unus sine alio procedere nisi in solis dirigat. Dimissio speculat. tit. de testib. rub. Dimissio receptionis testib. n. 11. Farin. 8. q. 11. n. 114. vide cap. cum plures de off. de legati in 6. cap. prudentiaz eodez vide verb. remissio n.

69 **Iudex** potest de off. repellere testes aut inducere eoz quovitate investiganda Angel. in authent. de testib. 5. q. 1. n. 17.

70 **Iudex** cui petit copia actorum ad quos relatus ponenda in iudicio debet de negare iubendo ut coram eo petat Acced. in leg. 2. tit. 1. lib. 4. recop. n. 4. Bobad. lib. 2. cap. 21. n. 6.

71 **Iudex** qui appellatione sprete sententia suaz executio tenet pignora Bod. de marapenorum leg. 3. tit. 18. lib. 4. recop.

72 **Iudices** falso accusanti quia pena puniatur vide verb. accusatio n.

73 **Iudex** bonus debet dissimulare multa delicta ex q. rei publicae offensa, alia est scandalum generare, potius q. curare, nec facere delicta informationes inter nobiles de verbis ex q. aliqui iniuria patiantur neque multa peccata rangz horti pte. legi de regere, sed ut pater

aut secreto corrigere aut dissimulare vide et multa ab Arcuet. in leg. 1. tit. 1. lib. 4. recop. n. 17. et verb. dissimulatio n. 1.

74 **Iudex** debet ad ministrare iustitiam, e que p. prius eius iustitia q. pietas cap. fin. 3. q. 2. cap. 5. tit. 45. dit. et in iudicio si litigat titu. No miceri coram nec pietatis exodi cap. 23. cap. nuper de donat. int. et qd favorez tribuere pietati d. iustitiaz, sit violare iura, etiaz pietatis leg. 2. voluntatez code. de statum. manum. neque e bona scientia auferre iurati qd iuraz e ut pauperi tribuat cap. forte 14. q. 5. et in cap. in iudicio temporibus dit. A. = in crepant iudices qui a rigore legi divergent vide verb. equitas n.

75 **Iudici** pactus promittit a parte factus leg. si ob causaz code. de exiit. leg. 1. code. si ob causam iud. pig. Greg. in leg. 52. tit. 5. parte 5. v. et senioris gl. in leg. de pupilo 5. meminisse ff. de operi. nov. n. 1. pacti.

76 **Iudex** secularis poterit sicut ecclesiasticus petere comisarios ad executionem voluntatis q. e mixti p. Balena 311. 35. n. 24.

77 **Iudex** secularis et ecclesiasticus tenent ad invicem se adjuvare, et auxiliis impartire Corbar. pract. cap. 10. n. 1. late sese in epistola ad Reges q. de violentia scripta, e que in tom. 2. seri. in pte. n. 23. vide verb. auxilium et qd secularis requisitus ab ecclesiastico ut sibi auxilium impartiat non potest acta petere neque examinare iustificationes, sed statim illud ostendere tenet innocentius in cap. 1. de off. ordin. et ceteri, quos requirit Anguian. de legit. lib. 3. 2. v. 31. n. 3. Monet. de iurur. cap. 8. n. 261. = 2. riaz quasi verus practicat et tenet Bart. in leg. magistratibus de iurid. et in leg. finis de custod. reor. Arcuet. in leg. 15. tit. 1. lib. 4. n. 4. Aulic. in cap. 20. pte. 1. verb. usurpant. n. 20. Salced. ad Bernard. cap. 160. n. 11. ver. 3. Barlad. lib. 2. cap. fin. pte. 2. 5. 2. n. 3. Bobadi. lib. 2. cap. 12. n. 114. Mohr. de tractio secular. lib. 1. cap. 2. n. 2. et in cap. 3. cap. 10. Richard. in manud. 2. pte. pte. 4. n. 39. Amala in allegat. y. defens. regie iurid. n. 10. vide verb. auxilium n.

78 **Iudici** officium usurpans se iudice gerendo cum non sit incurrit in

Crimez lre Majestatis, et saluti Austriæ in cap. 1. p. 1. v. glor. 4. n. 6. Marbon.
in leg. 20. tit. 1. lib. 4. glor. 7. à n. 33. et quomodo sit intelligendus vide
Memoch. de arbit. casu 320. à n. 11. ubi de novis partibus iurisdictionis
Inquisitorum ad aliquos pertinet vide etiam melius Farin. 711. 74. l. 1.
4. ubi de excommunicationibus.

19 Iudex cedens ad posteriora videt casiti & nuntiare n̄ obitare excepta
Mantibus in leg. siquis inquisitio ff. de question. n. 81. et 8. vide verby
prosequi n.

Index potest fieri iubere y parte Aulic in forma sindicatus cap. 3.
glos. preponar n. 23.

86 [?] Iudex verus et petens ad formam duz iudicij, iuratus creditur, est
iudex vel petentis iudicij et iuratus, q^d vere verus, et talis iudex
potest citare creditores salgad. in iur. pte 1. cap. 2. in p^orio et n. 26.
tenet ibz pcedere in clerico debitor qui vocare potest creditores
laicos coram ecclesiastico petenti, q^d v^o n^o ad instantias debitoris
sed creditorum p^o iuratus puta petendo unus, et alij se opponendo
tunc erit iudex petens qui prior in causa e^o p^o cognoscere sal
gad. 2. pte 1. cap. 4. §. 1. n. 37.

82 Index adque cognoscens de sententia interlocutoria à qua fuit ap-
pellatus, si ei miserit, fecisse intuitu, index à quo poterit reti-
nere causam ante eam definitur. Cobar. pract. cap. 2. n. 8. ver. 5.
Dclusio Arcuet. in Reg. 2. tit. 12. n. 12. lib. 4. recap. Reg. 4. cat. de
accusat. cap. 11. debitus honor infn. de appellat. vide verb. apella-
tio et verb. retentio

Et ad iudex adquez istuz dicit iudex ad cognoscendum et de
 minandum super articulo a quo fuit appellatus, element. appellat.
 d. de appellat. leg. de qua re ff. de iudic. neque potest iudicare nisi
 coram eo proferantur prima acta, alias perverteret ordinem iudicij
 Bald. in leg. 2. n. 5. ver. expus nota cod. de extend. et sententia
 lata in visis actis non valet etiam si erit bona Bart. in d. leg. 2. n. 5.
 ver. 3. nota casiodor. de i. 2. n. 10. de appellat. et sententia lata
 coram secundo iudice non prodictis actis prime instantie dicit ipso
 iure nulla Anton. Gabr. et vman. d. plur. lib. 2. tit. 2. de appellat.
 d. plur. 5. in fin. C. de Eracis de i. 2. alias 3. incipit oppone

bat n. 8. de caus. posses. et propriet. iuricia de appellat. q. 20. n. 8. Etiam.
Dices. ut. n. 19. et 28. Siarba. des. 29. salp. de regia yfect. fite
t. cap. 2 §. 2. = qd dicitur quia partes pueri sunt etate, qd d. potuit di-
ci etate pueri alicui actorum transportatione leg. cor. 9. sup. his
leg. p. tribus ver. in his autz cod. de appellat. cap. cupi. ante de elect. in
6. et huc transportatio actorum debet ee omz integralit ex parte age-
nantis talit. qd n. sufficiat transportatio partis actorum sed omz etiaz
9. se facientibz vanius de nullitat. rubri. a quo et qd. n. 21. et
disponit iuris Tridentino sessio. 24. cap. 20. de reform. vide n. n.
appellatio.

84 **I**ndex causę principalis ē index et cognoscit de accessoria ac de ponz
 n̄ vide verb. accessorius n̄. intellige q̄. accessorius h̄t causę
 qualitatę, aliā secus, ut in iudiciis sola ex mandad, qui ex eo
 qd h̄nt cognitionę limitatę n̄ possunt cognoscere se per iuriso
 a p̄sib̄us p̄mo coraz est vide d̄. verb. accessorius

85 ² **I**ndex malitiosè aut calumniosè p. cecens 2.^a aliquè, qua p. n. a. n. e. et quomodo p. bat hęc calumnia et malitia vide verb. au-
satio n.

86 ⁹ Index à quo est spectari ad declarandas appellaciones de certis et sen-
tentias transactas in re iudicatas si h. dicit appellantes se pre-
sentare ante iudices ad que Boedrij. de execut. cap. t. n. 10. sed qd
iudices superiores quocumque tempore cognoscent de iustitia cause
vide verb. apellatio n.

87 [?] **I**udex a quo creatus iudex ad quos n̄ potest audire, sed dimittere vel delegare causam alio n̄ suspecto Bart. in leg. cor. n. 6. cod. de appellat. Francus in cap. ad hoc de appellat. n. 2. Marco Ant. de limitationi deli. 14. ubi n. 10. qd officialis ex causa potest alius subrogare Grat. Ricc. 4. im. 1.

88 ² Iudex rei idem hie debet executioni mandare sententia, dummodo condemnatio n' excedat ultra tria milia marapeditoru, appellacione n' obitante, ultra vero ad militem ducentos appellatio facta condemnationi deponit. leg. 17. tit. 1. lib. 3. re cop.

89 **Iudex secularis** eo modo quo ecclesiasticus est competens ad separationem, in qua
 totus quo ad totum. Par. in proemio 2. tom. n. 31.

90 **Iudex appellationis** debet esse nobilis status. 911. 166. n. 85. lib. 2.

91 **Iudex secularis** potest cognoscere de rebus spiritualibus q^o in eis de
 facto p^ocedit, veluti si fuit matrimonium, dote, si monachatus. Bart. et
 oia in leg. titia ff. 15. de matrim. Parin. in praxi. tit. de inquisit. q. 4.
 n. 10. et p^ocedere ad licentiam et ad implendam missionem de nubendo
 q^o est p^ocedere. Rayus lib. 2. de variis quest. q. 9. vide verb. matrimo-
nium. et Fontanel. claus. 4. glori. 13. pte 2. Sanchez de matrim. lib. 1.
 sup. 29. n. 7. et supra n. et Fontan. claus. 5. glori. 5. pte 1. a n. 24.

92 **Iudex secularis** est p^ocedens ad cogendum clericum restituere consilio p^ota
 terras, etc. usurpatus vide Amagay in leg. 1. cor. de iur. pici lib. 10. n.
 37. et ibi q^o ecclesiasticus vim facit se inuoluntando.

93 **Iudex secularis** est p^ocedens ad dandam possessionem iuris patronatus vide
 verb. possessionem. Bonifacius de iura fini in clement. multorum
 n. 59. de p^oss. Ancarra. cap. 4. n. 4. de rerum p^o mutatu. lib. 6. Part.
 claus. 21. 199. vbi 4. iuratus lib. 338. n. 22. Carua de expens. cap. 8.
 n. 51. et de oi causa p^ossessoria etiam si clericus intromittat, q^o inte-
 lige q^o ut tertius p^oparet clericus allegando possessionem q^o tunc debet
 docere de ea coram seculari ad effectum remittendi saltem de regia
 p^ossess. 4. pte cap. 14. a n. 74. et n. 134. q^o p^ocedit in oi causa p^ossesso-
 ria q^o secularis p^ouenit, n^o habet = sed q^o n^o potest se intromittere aut
 cognoscere de possessione cuius cuq^{ue} res spiritualis Porthius
 de manutent. observat. 6. a n. 15.

94 **Iudex** n^o potest esse qui p^o quinquaginta n^o inducit in universita-
 te, et aliud quinquaginta postea circa leges regias leg. 2. tit. 9. lib. 3.
 recop. vbi q^o etiam debent habere 26. annos vide Marton. de etate
 anno 25. q. 31. vbi de etate n^oria ad iudices ordinarios et delegatos
 et q^o p^ocedat regula in alterore sylva lib. 1. rupon. 15. q. 2. n. 10. et
 q^o n^o limitet in curijs et ciuitatibus magnis tenet absolute de
 consuet. lib. 2. cap. 2. n. 285. et seq^o vide verb. adlocutus n.

95 **IURISDICTIO** alia est ecclesiastica et alia secularis, ecclesiastica est privati-
 ua ad ecclesiasticos iudices, veluti de duobus clericis cuq^{ue} quali-
 tate illij Tridentini sessio 23. cap. 6. et tunc est secularis in p^ocedens cap.
 cuq^{ue} n^o ab homine de iudic. cap. nullus iudicet et cap. si delincent de foro
 p^ocedenti leg. statuimus cor. de episcop. et clericis. et in hoc neque
 valet ductus d^oria, neque p^orogatio, neque vicius clerici. Eoa
 mat. desi. 61. clar. 5. fin. q. 31. in p^ois Tunc p^ouat. lib. 1. claus.
 53. n. 48. et tit. 2. de 386. et d^oria int^o hanc incapacitatem et in p^ope-
 tentiam, et quomodo se ~~debet~~ p^ossit cognoscere de causis insiden-
 tibus, velut, etiam int^o clericos. et ecclesiasticos int^o laicos vide Fonta-
 nel. de pactis nupt. claus. 4. glori. 13. pte 2. et ideo si agat de
 relictis ad ecclesiasticos p^ocedentes velut simonia, vana, etc.
 ut 80. in cap. cuq^{ue} sit generale de foro p^ocedenti. Tunc 2. de 53.
 n. 47. ita similiter si delincent vel causa est p^oana, tunc enim idem
 secularis potest p^ocedere et cognoscere de causis p^oriuatibus leg.
 3. ff. de off. p^orio. et h^oer intentionem p^ondatam nisi ecclesiasticus
 doceat de qualitate vel privilegio d^orio ut d^oet 8. cap. cuq^{ue} sit
 generale et ibi Belamer. n. 14. Tunc n. 50. Alia est iurisdic-
 tio q^o a p^ouentione orit^o it^o int^o ecclesiasticos q^o secularis et sic iudex
 p^oueniens debet cognoscere, alter v^o remittere ne sit viciu^o d^oemnat^o
 q^o neque deus vindicat in d^op^ois in iudiciali cap. q^o Ergo 23. q. 5. et
 semel p^ouenit n^o e^o amplius p^oueniendus cap. licet de off. delegati.
 leg. licet ff. natus capon. et tunc orit^o h^oer p^ouentione ut dixit
 Tunc n. 55. ideoque licet ille qui casualiter ictu ex uno territorio
 alius vulnerauerit, aut occiderit in alio p^ois ad utroque iudice
 p^oueniri, tamen ne sit p^ouentione erit locus p^ouentionis Abas in cap.
 fin. n. 23. de for. p^ocedenti. Tunc dict. n. 55. vbi alia similia vel
 ut in illo qui adducit p^ouentionem de uno territorio ad aliud, aut d^omi-
 nit delincent in p^ouentione etc. de q^o etiam clarus 2. 5. fin. q. 38. n. 8.
 si autem delincent p^ouenit mixti p^ori, veluti sacrilegium, aut la-
 leus offendat clericum licet ab ecclesiastico et seculari p^ouenit
 p^oueniri ut in cap. cuq^{ue} sit generale de foro p^ocedenti. 2. leg. placet
 de sacros. ecle. erit tamen locus p^ouentionis et alter debet re-
 mittere cap. p^oposuit de foro p^ocedenti. vbi d^oet leg. si quis p^ori-
 oca ff. de iudic. Tunc n. 56. vide verb. p^ouentionem. et alius ablo-
 cutus ab uno iudice qui p^ouenit vel p^ouenit d^oemnatu^o d^oigne
 p^ouenit ab alio d^oemnatu^o puta seculari, vide verb. absolutio

96 **Iurisdic-
 tio ordinaria** nunq^{ue} exclusiua videt nisi ex p^ore fiat et sic
 int^o iudices ordinarios et particulares abiciunt negotij erit locus

^{consuetudine ad alios vide Barb. & iudic. leg. 1.}
Iudicium intelligit ^{capitulum vel alius dignitas} ~~capitulum vel alius dignitas~~ ^{vide Barb. & iudic. leg. 1.}
 alleg. 4. n. 46.

103 **I**urisdic^{ti}o ~~salva~~ ^{procurator} in literis executorialibus sicut iudici-
 bus intelligit ut petendū sit coram petenti n. alit. vide Nogerot
 alleg. 15. a. n. 2.

104 **I**urisdic^{ti}o n. potest prorogari q. partes nisi i. sententibus sicut q.
 intereat, vel i. iudiciū affert salgad. de revent. pte 2. cap. 5. neque
 in iudiciū eius cui iura ē, et potest in quātoq. que maxime
 ante sententiaū causā auolare nota apud Posthūz. desi. 548. n.
 10. post tractatū de manutent. = et prorogat q. d. h. factū q.
 procuratorū vide
 et q. prorogat ex eo qd. quis det p. iudiciū de iudicio sicutendo, vel
 iudiciū soluendo, q. nihilominus poterit de iudiciū p. i.
 interponere Hippolitus singul. 22.

105 **I**urisdic^{ti}o in criminalibus prorogat i. sensu partū, ex leg. 15. tit. 1.
 part. 1. et ibi Gregor. glor. 4. qui limitat in clerico = et qd. in
 civilibus, et qd. potest prorogari in clericū exemptū p. ordinariū
 q. t. h. exemptus n. h. iudicez se de inhibitione cap. 8. §. 3.
 n. 136. = n. tamen p. p. fessione et d. Gregor. tenet Carlesat de
 iudiciū tit. 1. n. 99.

106 **I**urisdic^{ti}o oī generis Reges ē leg. 1. tit. 1. lib. 4. recap. Bobad. lib. 2.
 politic. cap. 16. n. 16.

107 **I**urisdic^{ti}o Baronū, et universitatū potest vendi, et pignoriari, et
 capi in executione Nogerot. alleg. 36. a. n. 15. et 20. late Felician. de
 censib. tom. 2. lib. 2. cap. 3. a. n. 22. ubi extendit ad loca quā a
 suo capite extimant numis, licet includit alios Regis ene
 nariū

108 **I**urisdic^{ti}o n. senset iura licet castriū, vicariū vel donet, licet
 antea exercebat a Rege sedente Hermos. leg. 2. tit. 4. part.
 5. glor. 4. n. 44.

109 **I**urisdic^{ti}o emptā ab uno castro vel opido, cui a capite i. i.
 dictionis se eximit n. p. h. d. t. terras aut defensu in q. erat
 cōis i. moditas, vulgo pacto comun. u. ipso capite, aut alio

opido nāz in hoc remanet iurisdic^{ti}o sicut antea p. p. terre includat
 tur in territorio novit assignato tali opido nisi exp. d. iat Bobad. politic.
 lib. 4. cap. 10. n. 22.

110 **I**urisdic^{ti}ones habent nullo alio titulo q. p. scriptione aut legitima i. i. u.
 d. n. amittit eas licet titulus aut regia facultas petat si nulla apar-
 eat cancer. lib. 3. cap. 3. a. n. 280.

111 **I**urisdic^{ti}o vel ius debet reddi, et exerceri in loco ubi d. i. u. ē a
 longo tempore, neque subditi aut vasalli sunt p. petendi ut de
 uno loco ad aliuū vagant. cancer. lib. 3. cap. 13. n. 22. vide Cat.
 an. dicep. 122. lib. 1. ubi cap. i.

112 **I**urisdic^{ti}one het locū ius accendi vide verb. accendi ius n.
 et q. una villa aliq. accendit q. p. ualeat et cuius statuta sunt i. ex.
 uanda vide verb. accessorius n.

113 **I**urisdic^{ti}o voluntaria potest exerceri ab episcopo et eius vicario
 etia, extra diocesim, veluti p. ferre beneficia, et dare dimissoria
 Gratianus dicep. 122. a. p. i. ubi qd. idē possunt facere parrochi
 sacerdotes et similes extra diocesim et qd. etia episcopi possunt
 excoire acta p. tentiona extra p. n. adit causā cognitio n. 8. et
 ipsa p. tentiona de i. sensu p. p. i. episcopi vide verb. episcopus n.

114 **I**urisdic^{ti}onis p. tentiona formata int. episcopos et alios p. i. i. i.
 inferiores veluti abates etia. v. i. ante episcopos ut Nogerot
 vel debeat ad p. p. a, vel legatus a latere, hoc ē, Nuntius. n.
 de salgad. de revent. 2. pte cap. 16. ubi distinguit int. negotia
 q. episcopo tangunt, vel dignitatē, aut ecclesiā, et ibi etia
 q. p. i. t. quis iudex esse in causa p. p. i. et interim quis erit
 manutentendus vide supra n. et Rot. desi. apud Posthūz
 desi. 352

115 **I**udicez adens etia, in his que p. p. i. iure facere poterat q. p. i. i.
 al. spectare iudiciū secretū, potest vel n. ubi iure suo vide
 verb. p. i. i. legiū n.

116 **Iudex** habens limitatam iurisdictionem usque ad quantitatem certam, non quiescit in cognitione etiam si post iudicium ceptum augeatur valor rei petite. *Ubi in praxi var. resol. 14.*

117 **Iudex** alias spectans bene potest pro suo interesse prohibere quod partes non diligant coram alio tribunali. *vide Valent. III. 130. n. 10. lib. 2.*

118 **Iudex** nullus, et minus legitime procedens equiparatur privato ut tenet *Aim. III. 14. n. 8. et III. 124. n. 4. Exam. III. 81. n. 1. Botal. III. 6. n. 10. vol. 2. et III. 6. n. 33. vol. 3. et q. dicitur quod cedere ut privatus Aim. III. 308. n. 4. Nata III. 401. n. 6. et ibi q. d. cedit extra causam, ubi dicitur leg. prohibetur 4. cod. de iur. priv. lib. 10. Abbas in cap. 11 q. 8. extra de off. iudic. delega. et sic iniuste procedenti potest resistere ultra dicta infra n. 60. vide dicitur clar. ubi Accursius in leg. 2. tit. 11. lib. 3. n. 3. et procedens d. ius tenet actione iniuriarum *Cecualt. 5. tom. 9. n. 10. et potest resisti leg. iniuriarum 13. 9. si quis leg. neque magistratibus 32. ff. de iur. leg. 11. tit. 1. part. 1. Summa dec. 35. Cecualt. sup. d. q. 11. a. n. 7. Decian. tit. crim. tom. 2. lib. 4. cap. 11. n. 26. Bobad. polit. tom. 2. lib. 5. cap. 3. n. 45. Auend. de exequen. l. pte cap. 11. n. 9.**

119 **Iudex** qui se pronunciat inopetente potest in expensis condemnari. *Abas in cap. 1. n. 20. ver. sed circa p. dicta de iudic. = et sic iudex impetratus q. saluz. rescriptum not. in cap. fin. de rescript. et Clement. 1. q. 11. ubi eodem tit. ibi q. d. male prorogat iurisdictionem.*

120 **Iudex** secularis an sit spectans q. agit actione patronatus de iure regulari vel de iure patronatus. *Abas in cap. 2. de iudic. n. 12. Bald. ibi dicitur tenet quod si quis p. violentia expellat a iure patronatus potest agere coram seculari vide cap. quanto de iudic. late Mart. de iur. iud. 2. pte cap. 39. a. n. 15. cum reg. et si quis cap. 41.*

121 **Iudicis** auctoritas non exiit a fructibus rei fictione etiam si sit loquens q. d. si sit ius cap. causa de off. delegat. cap. dicto ubi glo. ver. fin. de p. uend.

122 **Iudex** cui impedit iurisdictione, vel cui in terra iniuria an

possit in illa causa esse iudex, et q. si sit delegatus Abbas in cap. cum veniunt n. 11. de iudic. = et q. si in propria causa cognoscere non possit leg. 1. cod. ne quis in sua causa, sicut in causa resistentis ubi itate Accursius in leg. 10. tit. 5. lib. 5. n. 7. et 8. et sic qui habet privatum potest delinquentem in frang. ante delicto capere *Anton. Som. tom. 3. var. cap. 9. n. 3. et q. possit coercere impeditentes eius iurisdictionem licet subditi non sint laici tom. 4. de iur. disp. 1. n. 18. et illos punire Farnab. tom. 2. crim. 9. tit. 134. si quis n. 5. ubi q. non solum possit punire privatos, sed etiam publicas personas habentes dignitates = et iudex aut eius officiali resistentem punit et servans iurisdictionem arbitrio iudicis Farnab. tom. 1. in praxi q. 32. n. 7. 24. 22. et 8. et tot. q. 114. in pec. 2. n. 23. et 67. et tom. 2. crim. III. 134. p. 101.*

123 **Iudex** si imponat penam si causa non expediat intra certum tempus non imputatur si pars non initiat ut causa finiat. *Abas in cap. cum venerabilis n. 17. de iudic. = et iudex qui tenet intra terminum causam finire, si videt tempus labi potest ex officio venire ad sententiam, et citationes, et cetera facere Mart. in leg. seius et augendus in fin. ad leg. sal. iudic. Abbas supra n. 20, nam tempore transacto iudicare non potest nisi ex d. mani partium diem tempus proroget cap. de caus. 4. de off. iudic. delegat. ubi Abbas et in cap. cum olim 32. eodem tit. n. 3.*

124 **Iudex**, officialis, vel notarius d. que aliquid opponit respectu electionis vel persone ubi interim possit officium exerceere. *vide Abbas in cap. fin. n. 10. de iudic. et durante accusatione d. iudices interim debet suspendi, non in penam, sed ad facilitandam probationem ne testes terreantur docet Accursius in leg. 2. tit. 7. n. 16. et in leg. 14. n. 3. d. tit. lib. 3. Bobad. polit. tom. 2. lib. 5. cap. 4. ex n. 190. Sucton. lib. 1. pract. q. 39. n. 2. = et q. in causa indicata appellatione pendente vide supra verb. appellatio n. 28.*

125 **Iudex** ecclesiasticus q. possit pecuniarias condemnationes non applicare. *Alamir. de iur. iud. nov. qui ut facilius n. 12. Colar. lib. 2. var. cap. 9. n. 2. Bernard. dia. in praxi cap. 134. qui tenet quod si statuto tali pena imponat cessat avaritie suspensio.*

126 **Iudex** ecclesiasticus non cognoscit de delicto d. m. in ecclesia q. laico, q. non habet territorium nisi respectu clericorum. *Abas in cap. cum sit generale n. 22. de p. uend.*

120 **Iudex ecclesiasticus** coram quo petit absolutio iuramenti ad effectum agendi non potest cognoscere de iurisdictione principali. Dicitur per in praxi 2. tom. 2. p. 1. n. 38. et 39. tenet affirmativa. D. ruz. tenent cohar. lib. 1. var. cap. 4. n. 8. Eutier. de iuram. affirm. 3. p. 1. cap. 12. n. 6.

128 **Iudex ecclesiasticus** coram quo declarat virtute monitorialium aliquem rei alienas detinere, an possit licet laicus sit de tenore cognoscere de illo. Eutier. lib. 1. canon. cap. 11. a. n. 84.

121 **Iudex ecclesiasticus** a laico potest adiri per legatum pro, vel alimentis, aut dote, pupilo, inopi, p. ranti aliisque p. rna leg. 10. tit. 1. lib. 4. Ex Eutier. lib. 3. pract. q. 29. et lib. 1. q. 44. et 45. et lib. 3. canon. cap. 34. n. 7. et q. 33. de dote principalis in possit cognoscere insident potest cap. prudentia 3. de donat. in vir. licet D. ruz. videat p. hanc cap. 3. de ordin. cognit. ubi gl. fin. et q. sic legatus in p. ruz vide supra verb. executor n. 29.

130 **Iudex ecclesiasticus** q. caribus sit p. ruz in laico. Arcuet. in leg. 10. tit. 1. lib. 4. a. n. 32. ubi de laicis p. ruz decimarum et beneficiorum, et de legatis p. ruz, et de executoribus laicis, et q. si unus est laicus alter clericus, et de legato relicto pauperi, et de herede laico an possit p. ruz coram ecclesiastico p. ruz exoneranda p. ruz de functi, et p. ruz de nuntiationis evangelice legum laicis ista dimidia, et q. in matre ex clura p. ruz facit p. ruz pupillarem et q. testes virtute monitorialium de p. ruzerunt D. ruz et q. de solemnitate p. ruz ten. ruz, et q. in bonis et p. ruz clericorum sit p. ruzerunt laicus cohar. pract. cap. 33. nota qd ecclesiasticus non potest cognoscere de laicis p. ruz ruz ruz ecclesiasticarum cohar. pract. cap. 35. n. 2. v. ruz. quinto enim video Parlat. diff. 2. q. 3. n. 3. Arcuet. leg. 10. tit. 1. lib. 4. n. 58. Eutier. Cano. p. ruz 1. cap. 34. n. 49. Ceuall. q. 822. n. 26. Cur. Philip. 4. p. ruz 9. n. 5. et 7. Fermor. tom. 2. de foro p. ruz ad cap. 11. clericus laicus q. 5. ubi late agit, sed Arcuet. in dict. leg. 10. tit. 1. lib. 4. n. 58. Probadi. polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. n. 150. tenent de iurisdictione p. ruz coram ecclesiastico, qui D. ruz p. ruz capellaniarum potest p. ruz ruz ex p. ruzicationis D. ruz laicos Eutier. lib. 3. pract. q. 22. n. 3. Guido Pap. de ruz. 576. n. 4. Arcuet. in leg. 4. tit. 1. lib. 4. n. 8. et in leg. 14. n. 2. eode. tit. et lib. et q.

laicis debitorum census in quo susceperit ecclesia aut Capellania qd non possit procedere absque speciali submissione Ceuall. tom. 1. q. 36. n. 23. Fermor. supra q. 7. p. ruz vide de ruz. Redemontan. 32. p. ruz et p. ruz n. 6. ubi dicitur hinc, et aliter sit p. ruz q. agit de relicto p. ruz simul a clericis et laicis ut non dividat p. ruz ruz ruz vide supra non causa n. 1. et in causa matrimoniali Sanchez lib. 1. q. 29. n. 2. Fer. ruzela tom. 1. p. ruz 1. claus. 5. n. 28. et an sit p. ruz D. ruz laicum debitorum eo qd eius creditor venit actione in favorem ecclesie ut eo ipso deat p. ruz mutari, vel antequam ecclesia sequi forum debitoris Osea de cession. iur. tit. 2. q. 4. n. 50.

131 **Iudex ecclesiasticus** iure canonico deficiente tenet p. ruz recurrere ad iur. regium, q. ad iur. civile Imperatorum Palae. Ruz. in ruz. n. 15. ubi Bernard. dicit addit. 2. idem dicit in praxi Crim. cap. 60. n. 7. aliud 66. Aulic. in cap. 12. p. ruz. Daz in praxi annot. 5. de advocat. n. 36. Peru ad sequ. in leg. coheredi q. 1. ubi de vulgar. et iur. regio deficiente recurreretur p. ruz ad canonicum q. ad civile Palae. cior Ruz. supra. Eutier. de iuram. 3. p. ruz cap. 17. n. 8.

132 **Iudex ecclesiasticus** an possit cognoscere in crimine laici de laicis laicis, et q. q. ruz ruz, et qd sit locus p. ruz ruz, ruz p. ruz de iniuria a laico illata clerico, et qd in laico coram ecclesiastico p. ruz deponente, et qd D. ruz p. ruz ruz ruz capellanie Arcuet. in leg. 4. tit. 1. lib. 4. ubi in leg. 14. illo tit. tractat, qd non possit laicos incarcerare nisi implorato auxilio brachi secularis exp. ni tribus schetli, et circa iniuria illata clerico vide infra verb. sacriligum n. 2. Probadi. polit. tom. 1. lib. 2. cap. 17. ex n. 50. et qd possit p. ruz bene laicos ne accedant ad monasteria p. ruz ruz vide infra verb. monachi n. 3.

133 **Iudex ecclesiasticus** si tenet stare p. ruz facto p. ruz ruz, sed coram eo debent de nobis p. ruz ruz recipere, et in causa immunitatis ecclesiasticae tenet Parlat. tom. 1. Crim. 211. 76. n. 1. et tom. 2. 211. 168. n. 21. et 26. et de immunitate ecclesiast. cap. 22. n. 373. ubi declarat n. 375.

134 **Iudex ecclesiasticus** vel secularis in criminalibus mixti pri potest iterum de relicto cognoscere et delinquentes punire, q. ne p. ruz ruz pena ab uno iudice castigatus vel de relicto. cap. 30. et qd ubi ruz li de sacri legi p. ruz non aduertat Ante in fine licet D. ruz tenet

Parlador. lib. 3. dista 2. q. 2. n. 14. et 15. et qd si punitur e tangit y prima blasfemia, et postea reperiat qd sit secunda vel tertia, et an utroque casu sit minoranda pena vide Auend. in cap. p. r. lib. 2. cap. 5. n. 18. et pro regula facit Farin. tom. 1. in praxi q. 1. n. 26.

135 Iudex ecclesiasticus utrum possit y cedere 2. laicos spoliantes res ecclesiasticas. B. adha tom. 1. lib. 2. cap. 12. n. 133. Menoch. de recuper. oremed. 15. ex n. 205. Marta de iurid. l. pte cap. 27. n. 17. et pte 2. cap. 27. q. 1. r. y pte 3. n. 16. ubi dicit n. posse cedere ad penas 2. personarum, sed dicitur ad satisfactionem suam tom. 4. pract. verb. iudex 20. 447. d. n. 43. cum regg. et ubi dicitur qd n. qd laicus dicitur debet esse coram suo iudice seculari Marta de iuridict. 2. pte 4. cent. 1. casu 38. n. 15. Rotand. tom. 2. vii. 23. n. 16. et 17. Menoch. de recuper. tom. 15. n. 223. ver. quibusd. Aluar. Valer. tom. 1. dial. 23. n. 4. verb. h. v. loquitur cap. 1. clericus laicus de pro 2. pte sed hoc e intelligendum qd si laicus ignorabat res esse ecclesiasticas, n. si sciebat y petendum e ab ecclesiasticis y censuras ecclesiasticas ad illius restrictionem. Balboa de pro 2. pte in 2. cap. n. 3. ubi etiam qd igno- ravit y pationem y pationem ad ecclesiasticas, n. et alias in potestate laici y solas simplices negationes effugere restrictionem ecclesias- ticam 2. regulas huius in leg. int. stipulante, 5. si sciamus ubi iudicium namque semper in iudicibus recondit.

136 Iudex laicus utrum possit se negare auxilium ad ecclesiasticos petentes, utque quo vi- deat iuste finire petitis y exhibitionem, pteu vel instrumentis (p. causas res- cendi) dicitur reperiri opinionem, negativam videlicet qd n. possit acta pe- tere tenent Marant. disp. 1. ubi dicit in enario lib. 1. nisi de his ubi sit mixtum pte Rotand. vii. 37. n. 6. lib. 1. Accuet. in leg. 1. lib. 1. lib. 4. n. 4. Bernard. dicit in pract. crim. canon. cap. 110. n. 11. simanc. de catholice. lib. 36. de iudic. n. 4. = 2. riaz et sic indistincte pter causas p. resu Accuet. in leg. 1. lib. 1. lib. 4. n. 4. et 12. Julius Cla- rus lib. 5. sentent. 9. fin. q. 96. n. 7. in fin. Ceuall. tom. 4. q. 897. n. 84. itoru Accuet. in leg. 20. lib. 2. lib. 4. n. 2. y pte fin. Salgad. tom. 1. de regia pte. l. pte cap. 6. n. 35. et 36. = et qd qd n. possit cognos- cere de iustitia sententie ecclesiasticis potest tamen de nullitate sub. Clar. q. 96. n. 7. Parlad. lib. 2. cap. fin. 2. pte 9. 2. n. 4. Rodrig. de execut. cap. 2. ex n. 24. = et denegant auxilium potest eximu- nicare Carlebal de iudic. lib. 1. lib. 1. lib. 1. disp. 2. q. 7. sect. 1. n. 112 et 116. labe Fer mor. de pro 2. pte in tom. 1. ad cap. cum ab hoc de iudic. q. 34. et q. 38.

137 Iudex laicus potest cognoscere de p. iurio et falsitate 2. minia coram se per clericum, n. ad hoc ut eum possit punire, sed tantum p. iuritate inquirenda circa causas principales Accuet. in leg. 45. lib. 4. lib. 3. n. 2. et 10. Euth. error lib. 1. pract. q. 24. n. 2. et 3. in quo limitat leg. nullus 14. cod. de testib. Calaneo in 2. metud. burgund. rub. 4. fol. 52. n. 7. Secian. in pra- xi crim. lib. 4. cap. 2. n. 82. et cap. 17. n. 22. et quomodo possit puniri cle- ricus p. iuriz iudiciz ex 2. lesione ita facta sub. Clar. lib. 5. sent. 9. fin. q. 24. a n. 30. = et regularit qd ille possit cognoscere de p. iurio licet n. sit iudex cause dicitur. tom. 1. de sent. l. cap. 25. et cap. 27. eadez de sent. et sine difficultate hoc pcedit in iudice ecclesiastico n. 7.

138 Iudex laicus n. potest in ecclesia privare armis eos, qui ad illas y su- giunt si eius immunitate gaudere debent dicitur. lib. 1. pract. cap. 12. n. 9. Accuet. in leg. 3. lib. 2. lib. 1. n. 4. nisi a lege sint y huius- ra, et an possit irrequisito episcopo eos extrahere Greg. Lopez in leg. 12. lib. 14. part. 3. glori. 7.

139 Iudex laicus rae includente potest cognoscere de causis ecclesiasticis ad- gumentis huius in leg. quatuor cod. de iudic. leg. 1. cod. de ordin. Cognit. leg. 2. in fin. cod. de ord. iudic. leg. 1. distinguemus 9. si de liberati- ff. de recept. arbit. cotar. pract. cap. 18. n. 7. Auend. 2. pte cap. 27. n. 5. sub. Clar. lib. 5. 9. fin. q. 38. cotar. sup. cap. 33. = que de p. pcedit quando questio e facti, seu v. si sit iuris Farin. in praxi tom. 1. q. 6. n. 19. 20. et 25. et cum p. dicta distinctione pcedit circa cognitionem 2. actus cotariz n. v. quando agit de substantia 2. actus Erati. tom. 1. for. cap. 14. n. 23. que omnia y cedunt qd iudex n. e incapax sed tan- tum in 2. pte otalor. de nobil. 3. pte pte cap. 3. n. 8. b. r. pte huius Euth. de nobil. glori. 1. n. 8. et 34. Marta de iuridict. 2. pte cap. 8. a n. 14. Ceuall. tom. 2. q. 897. n. 952. et tom. 5. de violent. q. 31. et 68. Farin. tom. 1. in praxi q. 8. n. 150. Salgad. tom. 2. de pte. 4. pte cap. 14. n. 14. et 78. = et utrum possit cognoscere de possessione res ecclesiasticas vel spirituales affirmativas in iudicio huius rae vel recuperande, n. ad p. pcedit tenent Ceuallor q. 504. Euth. de nobil. glori. 1. n. 27. et huius pendente in possessione sup ma- ioratus possessione opposita exceptione legitimatatis qd iudex secularis n. valeat cognoscere de validitate matrimonij. Rodg. uer. alleg. 23. ex n. 136. = Nota etiam qd in causis in q. p. mittit iudici laico cognoscere 2. p. iuriz ecclesiasticas dicitur etiam sue sententie executio tenent 2. d. r. Salgad. de sentent. bullar. 2. pte cap. 29. ex n. 15. Fontan. tom. 2. de i. 309. et in de i.

310. q. 10. defendit opinionem Dian. et eam illa transit.

140 **Iudex** laicus nung si clerici aut monachi eriguerint de mani-
bas familie nimia temeritate ducto ad supplicium possit animad-
uertere in clerico talia imitente Parlad. negativaz tenent
lib. 3. dista. 9. §. 4. n. 16. et 41.

141 **Iudex** ordinarius qui ordiat in foro ecclesiastico Sanchez de matri.
lib. 3. disp. 29. n. 5. et 21. Subur. de matrim. cap. 66. n. 14. et 15. Fan-
nat. 4. pte desi. 100. Navar. lib. 2. n. 4. et circa quales causas
his Trident. ses. 24. de reform. cap. 5. in fin. et intra que tempo-
ra teneat sup illis y nuntiare Ceval. tom. 5. glor. 11. n. 8. et
9. et in 2. pte q. 49. n. 2. euz segg. et de plurimis qq. circa hanc
causaz Cobar. pract. q. 53. n. 1. Botad. polit. lib. 2. cap. 18. n. 51.
et 327. Cobar. iteraz lib. 1. Nav. cap. 4. n. 3. Ceval. 1. tom. q. 36.
et 5. tom. q. 81. Parlad. dista. 9. §. 1. euz segg.

142 **Iudex** ordinarius qui sententia y iudit potest de eius nullitate cog-
noscere si talis exceptio coraz eo opponat intra 60 dies leg. fin. Cor.
de iur. iur. q. sine cert. Causaz. pte leg. 2. ubi Acced. n. 1. tit. 17.
lib. 4. ubi n. 7. docet qd n. solus potest cognoscere de ipsa nullitate
sed et hanc de meriti causaz et hoc in iudice, cuius prerogativa e iuris-
dictio Cuius desi. 462. vide Carles. tom. 1. de iudic. lib. 1. tom. 1. disp.
7. a n. 1. et qd si fuerit a sententia appellata Fontan. tom. 2. desi.
488.

143 **Iudicium** ordinarij se pertinet la primera instancia del derecho
comun authentic. de mandat. Princip. §. sed huius quoque verbi. Per-
nam iudicaz coll. 3. authentic. de defens. ciuit. §. et iudicare coll.
3. vbiq. Trident. ses. 24. de reform. cap. 20. late Salgad. tom. 1.
de pte 2. pte cap. 17. ex n. 1.

144 **Iudex** ordinarius e ppetens d. delegatus aut comissarius (vulgo
perquisidores) et coraz notariis ne plus salarij qz in missioni-
bus p hinc possint recipere cap. 40. et 41. de corrigendos quas
leges dicit n. ubi Cuius lib. 1. cap. 2. n. 12. pte ubi n. 13. agit
p iudex ordinarius possit reddere p hoc perquisidores allegat
Cardin. in Clem. 2. de heretic. in fin. pte Marant. in suadisp.
1. n. 24. et est leg. 31. tit. 6. lib. 3. de cop. et q. huius modi per

quisi tores excedant potant y ordinarios impediri docet Botad. polit.
lib. 2. cap. 2. a n. 66. Acced. in leg. 1. tit. 26. lib. 8. n. 24. et iudex
ordinarius tenet exequi sententia delegati vide infra hoc verb. n.
33. et si iudex delegatus delinquat extra missionem capi posse
a iudice ordinario leg. tit. 1. part. 2. Cam. desi. 38. Ceval. tom. 5.
de violent. q. 11. ex n. 7. Decian. pte Crim. tit. 1. lib. 4. cap. 17. n. 26.
Vber. desi. 2. n. 6. Botad. polit. tom. 1. lib. 2. cap. 21. n. 120. Auend. de
exeq. 1. pte cap. 11. n. 7.

145 **Iudices** ordinarij nung sint auditores affirmatibz tenent Acced. et
Comu relati a Carua de nobili. glor. 1. §. 2. n. 15. ex clemen. audi-
tor de rescriptis. leg. 25. tit. 52. Reg. 1. tit. 2 lib. 4. de cop. et nung
admittat prerogatio iurisdictionis in huiusmodi auditoribus Bot.
de magistrat. cap. fin. glor. fin. in fin. veri. nung Afflic. desi. 53.
n. 155. ubi vult. Cabal. 1. pte desi. 25.

146 **Iudex** ordinarius alicuius p prii dicit, vel rae originis, domicilij, vel
beneficij cap. fin. de foro ppeten. vel rae ppeten. ubi inueniat
cap. dilecti eodez tit. cap. Romana §. 2. pntes eodez tit. in 6. vel
rae de hinc cap. euz sit generate de foro ppeten. vel rae rei
site q petit cap. sane eodez tit. Salgad. de ppeten. tom. 1. pte 2
cap. 17. n. 6. et etiaz rae rei site, etiaz si sit mobilis et reperte
ut n. pmaneat ibi sed p transitu quo modo pcedat Carles. tom.
1. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 3. n. 147. ex leg. 32. tit. 2. part.
3. ubi Gregor. glor. 18. et 19. = omnibus huiusmodi legitioni
sive a iudice prerogatur iurisdictionis adversus ordinarios et ex
pmanet a ppeten. cap. euz omnes concordij Trident. de re-
format. cap. 20. desi. 24. de reformat. et vide et aliquid Barbo
de ppeten. cap. 3. alij. 81. n. 21.

147 **Iudex** ordinarius n potest esse arbitror leg. 24. tit. 4. part. 3. Au-
ndan. in diction. verb. aluediadores et pmissus n valet si ne
sunt ppeten. et appositione ppeten. leg. 23. tit. 4. part. 3. Curia
Philip. 1. pte §. 6. de los ministros n. 8. circa finem.

148 **Iudice** ecclesiastico et seculari y sece hinc si int co fuerit ppeten
ita sup aliqua persona, vel causa, Cognitio ppeten ad iudicez eccle-
siasticos tangz digniores Butri. in cap. ceteraz coll. 3. de iudic. Pe-
ra in rub. tit. 1. lib. 1. ordinam. coll. 146. Subur. lib. 1. pract. q.
6. n. 2. Cardin. in §. si n. duo cap. super questionez verbi. 4. de off.
de legati. = y lo proprio es si ai diferencia entre el juez ordinario
y el capitán sobre el consentimiento de causa de soldado que el cap-
itan ha de ser juez Greg. Lopez in leg. 3. tit. 29. part. 2. gloria. 2

Proditio. de reddit. q. 1. n. 3. h. et iudex requisitus ab altero conse-
nit tamq. delegatus cui ycedat ex omisione requirentis Baldus
in Reg. nullus cod. de testib. = et iudex qui de facto ycedit, et de
facto vult reuocare a se facta an citare teneat cui 7. quz reuo-
catio faciendae. Disentunt dd. de quo late et bene Acced. in
leg. 5. tit. 13. lib. 4. vers. sin dnamax las partes

142

Iudex delegatus regius sin especial comission no puede proceder con-
tra corregidores ni sus rementes, q. iudices n. ponunt durante offi-
cio accusari leg. 2. de in ius vocand. Aul. cap. 7. p. 1. ver. non ca-
pique n. 3. Bobad. posit. lib. 2. cap. 21. n. 91. y alli lo limita en los
juces de señores porque contra ellos puede proceder el perquirir-
dor por la omision o negligencia que tubieren en proceder en la
causa.

150

Iudex delegatus an possit de sua sententia nullitate, vel de in integr-
um restitutione cognoscere, et qd n. possit eaz declarare, et qd in lega-
to Principis vel ad vniuersitates causarum Sutor. lib. 2. Canon. cap.
2. Menoch. de arbit. lib. 1. q. 62. = et iudici delegati sententiaz re-
net exequi ordinarius licet iniustas, n. tamen nullas cap. pasto-
rabi 5. q. 1. de off. delegat. cap. 2. de except. in 6. Parlad. lib. 2. co-
nd. cap. fin. 2. pte 9. 2. n. 7. Menoch. supra q. 38. et 71. 61. Cohar. lib.
1. var. cap. 1. n. 4. Bobad. posit. lib. 2. cap. 22. n. 116. late Carleb.
tom. 1. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 7. n. 4.

151

Iudex delegatus a iudice suspecto vel excommunicato nunq. patiatur
eadez oppositiones, et qd de vicario episcopi excommunicato Euphor.
lib. 1. Canon. cap. 4. n. 85.

152

Iudex delegatus licet regularit. teneat copias omisionis inuere
in citacione, alias n. tenet 9 parere citati late Sanchez moral. lib.
3. cap. vnic. dub. 28. tom. 1. et tom. 2. lib. 6. cap. 3. dub. 5. n. 3. et si
id n. faciat potest ab ordinario reuocari Aul. cap. 1. p. 1. glor. l. n. 6. ver.
alius est Acced. de exequen. 2. pte cap. 21. n. 2. Bobadi. posit. tom.
1. lib. 2. cap. 20. n. 22. Nathan. in leg. 60. tit. 4. lib. 2. glor. vnic. n.
29. Erastian. tom. 1. for. cap. 110. n. 15. Farin. tom. 1. m. desi. 95.
n. 2. et sententia alit. glata erit nulla, et n. 9 p. 1. mat. licet per
tea omisio p. 1. tenet = Hoc tamen fallit neque ycedit in vni in m. 1.
ma dignitate positi, q. illis credenda e Erastia. supra n. 16. Farin.

in praxi tom. 2. q. 63. cap. 2. n. 56. et 58. Menoch. 711. 100. n. 71. et 72
lo qual se vio practicado en la ocasion que d. Agustin Mexia Capitan
Gen. del exercito de España fue a hacer plaza de Armas a Mexico
2. fallit ut n. ycedat in iudice seruatore, naz quasi delegatus
reputet ut glor. in cap. 1. ver. seruatores de off. delegati in 6.
n. tamen tenet copias sue omisionis inserere in citacione Haro
711. 145. Erast. supra n. 28.

153

Iudex delegatus a Principe potest causas sibi omias alteri delega-
re leg. 5. in fin. cod. de iudic. et poterit reseruare sibi 9 sibi um
ut omiarum in pcedendo, aut desidendo teneat illud petere
ab eo Aul. in cap. 3. n. 3. de off. delegat. p. 1. n. 6. Curia Philip.
1. pte 9. 2. n. 9. ubi refert quomodo est intelligendu, et tradit ad
hunc casuz Menoch. de arbit. q. 88. n. 11. 12. et 13. Acced. in leg.
6. n. 2. et 3. et 4. lib. 5. et in leg. 1. tit. 15. lib. 3. recap. et delega-
tus ab ordinario, qd n. possit subdelegare scia de in diti lib. 2.
cap. 7. casu 3. n. 813. nisi habeat ex p. 1. facultate, qui es de
legatus tenet Acced. in leg. 1. tit. 2. lib. 3. n. 10. Acced. in cap.
3. p. 1. n. 5. lib. 1. Curia Philip. 1. pte 9. 2. n. 6. ver. y el p. 1.
vide verb. delegatus n. 1.

154

Iudex requisitus ycedens ad alterius requisitiones citat. morus exe-
cutor et nullus m. m. ter vtra dicta supra n. 31 Cohar. pract. cap.
16. n. 5. et cap. 10. n. 7. Erastia. tom. 1. for. cap. 146. n. 7. Salgad. tom.
2. de p. 1. 4 pte cap. 6. n. 73 et 74. et 75. ubi agit et elucit posse
huiusmodi iudices cognoscere de dominio et possessione tot supra
qua executio faciendae Cohar. sup. 8. cap. 6. n. 5. Acced. in leg. 6.
tit. 17. lib. 4. n. 7. et 8. sed vide Cuall. tom. 5. de vident. 2. pte q. 16.
n. 46. Curia Philip. 2 pte del p. 1. executio 8. 2. n. 2. = et tamen
qd possit de nullitate sententiae cognoscere Salgad. tom. 2. de p. 1.
4 pte cap. 7. n. 34. Erastia. tom. 1. for. cap. 146. a n. 1. et vide sup.
verb. executor n. 6. cui reg. et tibi iudex requisitus potest cog-
noscere de oppositione facta p. 1. 9. 9. ius intore Cohar. prac.
cap. 16. n. 5. et in terminis Larrea tom. 2. gran. desi. 82. p. 1. 9.
p. 1. 9. ex n. 2. = et licet sit requisitus qd possit audire agri-
colas 7. quz petit executione alienante nullitate, summissanti
aut obliganti, et ad id teneat ex pragmatica de los labrado-
res tenet Ygnat. del villar silua resp. lib. 2. resp. 16. cap. 2. ex
n. 53. = Nota etiaz qd iudex requisitus debet inspicere acta p. 1.
1. et cetera, et antea n. tenet exequi. Boger. tom. 1. alleg. 52.
n. 42. et 43. = et licet iudex requisitus n. debeat cognoscere
prin

principaliter de his q^d dicuntur executioni salgad. de p^rest. 4. p^rte cap. 3. n. 11. et cap. 7. n. 16. cognoscere tamen potest de exceptione modificatiua salgad. 8. cap. 7. n. 21.

155 Iudex requisitus qui ex literis requisitorij solemnit^r expeditis n^o incepit agere ante morte iudicis requisitis, an postea eas excep^t iⁿ valeat affirmatiua, tenet salgad. tom. 2. de reg^lay p^rest. 4. p^rte cap. 6. n. 66.

156 Iudex a quo pendente appellatione absque metu attentari potest examinare testes, senes, et informes ad perpetuas rei memorias si periculum est in mora, hoc est, q^d dilata^t examinatio periculum afferret q^d ob mortis periculum p^robatio periret salgad. 2. tom. de p^rest. regia 2. p^rte cap. 1. n. 67. cu^m reg^lay.

157 Iudex negligens et tardus in administrando iustitias si ab hac re p^resentata fuerit appellatus, q^d n^o deferens vim facit salgad. tom. 1. de regia p^rest. 2. p^rte cap. 17. n. 31. et 32. et sic p^rest. 2. ca^m tenet p^ronuntiare, si interlocutorie intra sex dies, si definitive intra triginta et alit^r p^rimit^r leg. 2. h. 1. lib. 4. recap. Bobad. p^rest. tom. 2. lib. 5. cap. 1. n. 144.

158 Iudex semper p^rsumit rite et recte facere, et sic semper p^resumit n^o fuisse tamen q^d modis et ordinis n^o seruauit Bobad. et Cinus in leg. sancimus cod. de iudic. Bobad. p^rest. lib. 5. cap. 1. n. 154. Menoch. de p^resumpt. lib. 2. p^rum. 67. p^r tota.

159 Iudice seruatore p^rcedente in primi iudex seculari debet petere coram iudice ordinario ecclesiastico et seruaturia examinet ab eo Bobad. p^rest. lib. 2. cap. 17. n. 37. Aluar. uac. mult. = sed q^d citatus est in loco citationis vel modicus dilatat n^o est necesse mittere copias delegationis, sed satis est se aduocare et delegatus, et citatus tenet p^rpare de iur. tom. 1. p^rre. cap. 170 n. 30. et quomodo p^rcedere debeant et q^d facere possint vide infra n. 119. et n^o potest aliquis citare sup^r p^rest. ex omⁿicationis sine inuentione missionis, alit^r citatus n^o tenet p^rpare Marbon in leg. 60. h. 4. lib. 2. gl^ro. unic. ex n. 88. et q^d possit esse seruator vicarius foraneus villato. in summa lib. 35. tom. 2. disp. 6. n. 2. et p^rcedere potest 2^a p^rsona prius legatus villato. sup. n. 10. et creare notarios etiam

religiorum 8. h. 35. disp. 4. n. 10.

160 Iudex ex causa potest abbreviare et p^rrogare o^mes dilaciones a iure p^rscriptas etiam sine ministerio iuris dictionis secundum Panorm. Felin. et Dec. n. 13. in cap. cu^m sit romana de appellat. sed 2^a r^uay tenet Didac. Beres in leg. 1. h. 2. lib. 3. ordina. gl^ro. 1. q. 20. Par. in q^raxi tom. 2. 4^a p^rte cap. unic. n. 47.

161 Iudex potest omnino satisfactiones remittere que faciendae sunt eius arbitrio ut docet Bart. in leg. seruus quoque 9. ait p^ror de p^rocur. Quares in leg. 2. h. de lor ex p^rasamien^t n. 8. 9. 2.

162 Iudex potest recipere cautiones indemnitatis ut iustitias se cure administrat Bobad. in leg. 1. cod. de p^ren. iudic. ad fin. et alit^r rex regia q^d id p^ribet in auditoribus p^rcedat etiam in ordinariis Bobad. p^rest. lib. 2. cap. 11. n. 57.

163 Iudex dominorum en legares de rehois an possit causas aduocare Auend. in cap. 12. p^ror. n. 2. ubi aliqua de aduocatione, et q^d dicat p^res p^requit^r o^mni.

164 Iudex ex breuitate temporis n^o p^rsumit bene instructus et sententia sic lata p^rsumit iniusta cap. tunc ex literis uox p^repeximus de ininteg. rubic. et lata in uisio p^resumit nulla leg. gl^rataz cod. de sententia Hason in leg. 2. cod. de decend. h^uip^rest. in pract. 5. nunc ordendz n. 30. et 9. 2. n. 80. et 8. iuceriue n. 20. n^o lata hoc modo o^mis nulla cu^m in la^m breui tempore et cu^m tanta fortificatione acta uero simili n^o posuerunt uideri salgad. tom. 2. de p^rest. p^rte 3. cap. 2. n. 214. et sic similiter ut diximus n^o ob^t in acti p^reser Farin. in p^roth. tom. 1. dec. 394.

165 Iudex potest reuocare statuta facta a q^uo cu^m que collegij vel q^uo territorialibus Bart. in leg. fin. de colleg. illie Auendan. cap. 12. p^ro n. 6. uer. et si recte p^rerit et iudex aliterius territorialij quo n^o uiget statuta n^o tenet exequi sententias lataz in forma m^u statuti Auend. supra n. 12.

177 ⁹ Iudex vicentiz p[ro]p[ri]us ad alios ultra p[ro]p[ri]as potestates inique facit, et p[un]i-
tur vicentibus de damno et scelerato facto, et damna et expensas reape-
rat a tali iudice placita in leg. q. hanc s. n[on] danda co[n]t[ra] se erogari m[er]i-
bit. annon.

180
Iudices como Governadores no pueden abocar las causas pendientes ante los alcaides mayores Bald. in authent. que in propria de off. iud. Aff. c. de sen. 16. n. 18. nisi adest scandalus vel alia causa ex Paul. in authent. que in proprio. c. de off. iud. ubi de crim. agit vide infra verb. Reactor n. 1. et Huendun. de exequend. pte 1. cap. 3. n. 3. ver. 6. Aul. in cap. 1. pte. glo. fin. n. 42. Aseued. in leg. 10. et 11. ff. 5. lib. 3. n. 5. et 6. Bobsa polit. lib. 1. cap. 12. n. 35. et 46. qui tenent gorie causas advocare et Episcopus sui vicarij Cobar. cap. 9. pract. n. 1. Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 29. n. 6. y que los jueces superiores de las ordenes pueden auocar las causas pendientes ante los inferiores Bobad. polit. lib. 2. cap. 16. n. 101. Cur. Philip. pte 1. tom. 1. s. 9. instit. n. 4. p. 1. pte n. 3.

181 **I**udex remittens que se habet condemnari in aliquos homines non
perit mal' Nebada, soluat, vel deponat ante sententiam, et cus-
tabit remissionem et infamiam ex Bart. et B. in Reg. iur.
paratus de pbat. Feln. in cap. cum se de rei vindic. n. 4.

182 Index que manda dar la posesion á alguno ha de ser siempre
(salvo iure tertij) Bald. in Reg. observari §. pñm q. 24. de off.
Jud. et in Reg. fin. cod. de edict. Div. Adrian.

183
Iudex potest reservare declarationes iurisdictionis ex glo. et 20. in leg.
 ite. l. deo. v. si p. ff. fam. l. nonne. et qd. mediante clausula re-
 servatoria n. dicat. finiri iudicij. Carleb. tom. 1. de iudic. lib. 1. tit.
 1. d. 2. p. 2. sect. 3. n. 252. et qd. iudex potest reservare qd. voluerit
 Caneer. tom. 2. cap. 2. de iurisdic. et potest reservare iur. parti. et ta-
 lis reservatio n. tribuit ius se nobis servare. in rub. de hered. inst. n.
 124. = et licet generatim sit verum qd. declarationes, sententias debet
 facere iudex qui cas. p. habet et ad alios n. p. p. nec p. credit in declaratione
 voluntaria. q. cu. dicitur in animo dicitur pronatiissima secus in legali
 q. p. potest p. successor. et p. alios qui n. iudicavit dicit. Erabla. tom. 3. p. 1.
 cap. 95. n. 24. p. p. n. 26. et 27.

184 [?] Iudex in arbitrarjij n̄ potest culpa recargui qđ male fuerit arbitratus
neque huiusmodi iudicij potest reuocari p̄ apella tione, Castren.
qđ. 222. col. pñ. lib. 2.

185
Index n̄ debet ēē fr̄ius nec pater in causa fratris Brald. in leg.
 cor. cod. de appar. n. 4. et dicit n̄ ēē n̄ria recusationez et si
 coraz eo pcederet sponte y iuraz ēē nulluz leg. 2. et lo. 4. par.
 3. Hypoth. in leg. 4. 9. servus mancipiuz Brald. in leg. par. cod.
 4. cod. de testib. leg. qui iuridichomi lo. ff. de iuridich. 2. n̄
 videret qui in parte circa causaz filij ut possit iudicare et vult
 at sententia et sit opus recusatione q̄ ē magis q̄ in parte
 Carlier. tom. 4. de iudic. lib. 4. tom. 4. disp. 2 q. 7. lect. 2 n. 72
 p̄p̄m ex leg. in privati 77. de iudic. ibez tenet Sarrea tom.
 4. f. d. alleg. 2. n. 5. Curs. Philip. 4. p̄te 9. 6. de los ministros
 n. 9. = Vide supra verb. fr̄ius n. 55. = limita tamen in exe-
 cutore q̄ bene dimitte alius ut se ip̄m inuadat possessionez
 Gratia. dest. n. n. 8.

146. Index inspectus licet se spectantes y nunquet potest agente in expen-
sis deservare leg. fin. 8. quomaz v. et ibi Placa de re militar. lib.
12. Marant. de ordin. iudic. 4. pte princip. tit. 8. y las audi-
encias que conocen de pleitos por via de fuerza pueden conden-
ar en costas Europ. lib. 4. pract. q. 20. a n. 2.

187) [?] Index ferens sententias nullas tenet parti circa interne Burgo
debas in germi. Reg. Laur. n. 112. Acced in Reg. 2. Ht. 17. N. 12.

188 **I**udex imponens subito necessitate ut Principes adeat in his
ipse inferior facere poterat et debebat e parvioribus Bald. in
cap. long. l. n. 12. de elect. per Bm in authen. de quatuor. 8.
sup hoc coll. 1. Aled. in leg. 13. tit. 18. lib. 4.

180 **I**uridici in 9 petentia allegata et opposita p^{ro} sola dubitatione, q^{ue}
stat necne iurisdictione. Vbi notat aliqui in quadripositione iurisdic-
tionis leg. ampliore, 9. fin. de appellat. Haro. in leg. p^{ro}scriptione n.
26. c. 2. si 2. iur vel arbit. pub. ubi Brant. q^{ue} multu^m p^{ro}esse para-
dos pleitos que se deban por via de fuerza a las audiencias sobre
competencia de iurisdiction Garcia de nobil. glor. 1. 5. t. n. 85.

19. Index cui ē opposita exceptio declinatoria iurisdictioni tenet super
ea pronuntiare et ad ulteriora n̄ procedere. Term. Rom. 2. abai in
ordine Rom. 5. de pro p̄petuit. in rub. istius tit. q. 3. n. 13. pag.
491. Paz in praxi Rom. 1. 5 temp. n. 36. pag. 45. Villadi. in la
forma de libelas n. 54. pag. 212. Et qd procedendo ad ulteriora n̄
videt pronuntiare resistit. Hason 2ª Bart. in leg. ex quoz que
si quis in ius vocat. C. 1. Rom. 5. de arbit. q. 63. n. 1. et 2. Salga.
de p̄fect. Rom. 1. 2 p̄te Cap. 1. n. 31. yasi Melado por viare p̄uor
sate el auto que pronuntiañdo se p̄uor p̄uor no hare p̄uor y
si se pronuntiare que o por que y reponga ita Garia de nobi.
glor. 1. n. 25. ubi disputat an possit ecclesiasticus qui semel pron
tante p̄ iudice reasumere causas et tenet qd sic in ordinario
Salga. Rom. 2. de p̄fect. 3. p̄te Cap. 18. ex n. 41. et in n. 45. di
putat qd in executione gratiz et itoz circa hanc questionem sup.
verb. exceptio n. 51. et int̄posita appellatione n̄ ycedit ad ulte
riora vide sup. verb. appellatio n. 16.

121 ² Index qui fuit in prima instantia potest esse index in causa ap-
pellationis glor. in leg. filius veri. n. impedit de in off. testum. Bald.
in leg. eo cod. de appellat. = et index etiam in alijs casibus po-
test uti vice fidei committendi in recipiendis testibus ipse solus Bo.
bad. possit lib. 2. cap. 13. n. 48. D. ruz tenet Erast. tom. 1. fore.
cap. 4. ex n. 1. qd nō potest esse index in secunda instantia

122 ¹ Index potest punire delicta coram se immo iuris ordine n^o
servato Farin. tom. 1. in praxi q. 21. n. 158. = et q. 8° ponit Index
iudicare ut reus capiat viam, vel mortis Farin. supra q. 32. n.
58. = sed istud n^o potest punire secundum propria delicta, Cap. 2.
de off. ordin. ex Farin. q. 21. n. 158. Gomes. 3. tom. var. Cap. 1.
n. 48. et melius Suarin. tom. 1. de fens. 13. circa transmissionem
cap. 12. n. 6. et regg.

193 [?] Iudex qui seus dicit aliquis officialis tenet victus p[ro]tore et
o[mn]i[um] imperia[rum] n[ost]ra[rum] Bart. in leg. super exanodi cod. de iure
fici lib. 10. Duteo de syndicat. verb. potestas n. 6

194 [?] Index ignorant sciudice, vel sibi dataz fuisse dimissiones qd
ut iudex fecit nulluz? Bart. in Reg. 2. de iudic. n. 2. et in Reg.

nullus de Port. et comont. Ferrara in forma scientie & cuius pag.
211. et idem si schuit sibi prime data, immissiones, tamen n'ory receperat
nec acceptauerat de iuris Note noviss. de off. delegat. Banti
de nullitat. tit. de nullitat. ex defectu iurisdic. n. 167. Ergo.
in leg. 4. tit. 8. part. 6. gl. 3.

195 **Iudici** p^{re}ventio et quando et int^{er} quos fiat p^{re}ventio Accus. in Reg.
10. tit. 13. lib. 8. n. 65. et 84. vide infra verb. p^{re}ventionis. et cum
legg.

196 Index n̄ potest punire nec p̄cedere d. collegas qui h̄t parez iuris-
dictionez Acced. in leg. 1. tit. 16. lib. 4. n. 107. et Fontan. tom. 2.
seri. 366. p̄ mraz villad. cap. 4. ocla instruction pag. 4. bualm
ver. yel p̄m. = et in causa civili potest collega renuntiare
equalitatez et se summ̄tere Gregor. in leg. 2. tit. 7. part. 3.
glos. 2. et an iudex durante off. possit venire coram superi-
ori: videt qd n̄ p̄ leg. pari literaraz 48. vbi Bart. p̄ de iudi-
sed in iudiciis inferioribus d̄r̄ituz ē tenenduz ex leg. nec ma-
gistratibus 32. p̄ de iniur. leg. iubemas & c. ad legē dūctaz
repehēd. vide Alciatuz tom. 2. disput. lib. 4. cap. 6. Hason late
in leg. 2. de in iur vocand. ex n. 2. Iuvu. tom. 4. verb. iudi-
ces 96. 386. leg. 11. tit. 4. part. 7. vbi glos. 4. = et data sp̄tem-
tia int̄ duos iudices equales nullus eorū p̄cedat, sed ad supe-
riorez erit recurrenduz, et idē si sint partes leg. ille a quo
13. 7. temp̄tibus & ad senat̄ d̄ult. trobel. cap. 113. p̄m̄dat 24.
de scriptis.

177 Index à quo appellatur, et potest efficere ea quæ tendunt ad facilitationem
exhibere causæ appellatōnis cap. quæ fronte 25. de appellat. cap. ex
historiis de matrim. dicto 2^a interdicti eccles. quomodo nō tangat
appellatōnis articulus cap. cum teneamur 18. de appellat. ubi
Panorm. Marant. de ordin. iudic. 6. pte art. 2. de appellat.
n. 185.

198
Index durante administratione non potest 2^a hanc leg. unica ubi
cōd. de Actib. iudic. Paq. in praxi 4. pte. tom. 1. cap. unic. an.
9. n. 13. et 21. ubi docet nec confirmari iuramento vide Reg. 2
Art. 6. lib. 4. recap. = sed hęc prohibitio nō pcedit in iudiciis niji

natus vulgo alcalde ordinario, neque in q. petiti; et oī bene po-
sunt emere nāria ad victus, et victus ex Aviler in cap. 2. p. for. non.
credas in fin.

199

Iudex qui q. imperitiaz tulit sententiaz iniustaz facit lites suas leg. 1.
iudex de vari. et ex tra ordin. cognit. leg. 24. tit. 22. part. 3. Paz in
praxi tom. 1. temp. 1. n. 64. Vasa vult. 26. neque exusat asse-
soris imperitia licet illiteratus sit iudex ut q. glor. in leg. 2.
q. q. quisque iur. Gratia. reg. 149. = sed cognita an d. ruz d.
disposit. ut q. glor. in cap. hoc autz 32. 2. q. 6. sed cum sub n. tutus
gerat periculo sub tituentis et in electione assessoris ponit eē
in culpa cum omnino teneat bonaz eligere nimirum si p. e. te
neat Aviler glor. verb. sa obligado cap. 4. p. for. n. 2. fol. 119.
et cap. 1. glor. a las partes n. 24. fol. 48. Acced. in leg. 7. tit.
18. lib. 4. n. 103. Bury de Paz in gemio leg. taur. n. 290
Ampliat p. dicta 20. in iudice 2. cōz opinionē iudicante ex
leg. 1. de off. quist. Paz in prax. 1. p. 1. temp. tom. 1. n. 69. En-
ri. reg. 252. sed si optimis nationibus a d. muni' dicat pa-
rendūz ut in cap. capelanus de offiis Parlad. in gem. cōditi.
p. p. p. p. p. in leg. 2. cap. de ruzind. 2. p. 1. cap. 4. n. 43.
Gutior. Canonie. cap. 32. n. 59. = Ampliat 2. ut lites suas fa-
ciat iudex qui fert sententiaz d. ruzind. Gutior. in leg. ne-
mo potest delegat. 1. n. 54. et 36. licet ruzind. ad huc reat
opinionē singulari et false ex huius tradit. Panos. in cap. si
iudici de iudic. in p. 1. n. 25. ubi etia d. Decio ex n. 169 = et
q. in ruzind. teneat et ei n. satisfaciāt error iuris, nec
exusat illuz d. ruzind. sapientis Aviler. in cap. p. for. cap. 1. n.
20 et 21. = Nota an iudex qui soluit parti lites ex eo q. male
iudicavit, illuz peti possit ut cedant sibi actiones ut valeat
recuperare q. soluit ab eo in cuius favore male iudicavit ex
leg. nulli oppinatorum Cod. de exaction. tribut. lib. 10. Probad.
lib. 5. polit. cap. 3. an. 68. tit. 3. ubi distinguit int. iudican-
tes p. d. lites, odios, et sordes, aut q. imperitiaz ut in isto ultimo
casu cedant, inq. teru n. Parlad. in requirunt. d. ruzind. 3. q. 2.
n. 5. Farin. in praxi tom. 3. q. 11. a n. 503. Olea d. ruzind. referet
de cesion. iuris tom. 5. q. 6. ex n. 9. = quz ruzind. in hac q.
vtruz talis iudex possit ex tra iudicatu d. ruzind. et illuz ma-
laz sententiaz abique eo qd reu teneat q. ruzind. iudicaz d. ruzind.
ditore, et cor quoz talis sententia receperunt d. ruzind. vel ore-

et lites et qd possit videri sentire Probad. polit. tom. 2. lib. 5. cap. 3. ex
n. 67. vide Salgad. tom. 2. de p. for. 4. p. 1. cap. 14. p. lites.

200

Iudex qd teneat in iudicatu ruz reddere suoz etiaz officiaz civitatis
n. criminat. et qd satisfaciāt exhibendo cor leg. 2. tit. 6. lib. 1. reg.
Acced. in leg. 12. circa fin. tit. 23. lib. 2. Probad. polit. tom. 2. lib. 5. cap.
1. an. 38. =

201

Iudicibus superioribus an q. petat iurisdicō d. ruzind. p. ruzind. p. ruzind.
via de p. ruzind. ad d. ruz in praxi cap. 102 ad verb. visitatione
Gutior. lib. 1. pract. q. 20. Probad. polit. lib. 2. tom. 1. cap. 16. n. 70
et cap. 18. n. 137. et cap. 19. n. 13. et quomodo huc iurisdicō d. ruzind.
Regi et eiaz superioribus Garci. de nobilit. glor. 1. n. 25. et glor. 9.
n. 51. Ceasall. 5. tom. de ruzind. p. lites Salgad. de p. for.

202

Iudex in iudicatu d. ruzind. et in lites sententiaz licet pari grava-
ra d. appellaverit d. ruzind. d. ruz 11. Paz in praxi 8. p. 1. tom. cap. em.
n. 18. d. ruzind. cap. 1. p. for. verb. a las partes n. 19. et n. potest d. ruzind.
ex ruzind. ruzind. et adulterio larrea tom. 2. scri. 94. n. 51. p. p.
fin.

203

Iudex ordinaris potest ex off. et ad instantiaz parti p. cedere d. ruzind.
niz in alia iurisdicōne d. ruzind. vide infra verb. preventio
n. 1. et 2.

204

Iudex qui accipit p. ruzind. q. ordinaris recusat licet possit q. est
abien aut in alio loco q. ubi e. ordinaris sententiaz sua coram
tabellone p. ferre abique eo qd sint simul, tamen aliud e. iudicatu
delegati qui simul sententiare debent leg. 17. tit. 22. part. 3. Acc-
ued. in leg. 1. tit. 16. lib. 4. n. 34.

205

Iudex videlicet Alcalde de la cormandaz si potest cognoscere an sua
sit iurisdicō Acced. in leg. 2. tit. 13. lib. 4. n. 14. et q. ignorat qui
sit d. ruzind. in aliqua causa q. de lites d. ruzind. e. in d. ruzind. qd
p. ruzind. Acced. in leg. 1. tit. 16. lib. 4. n. 19. nota etia qd huius
modi iudices si soluz potest p. cedere d. ruzind. in illis casu-
bus sed etia d. ruzind. receptatores, auxiliatores et similes, Acc-
ued. in 7. leg. 2. n. 218. cum reg. 2. d. ruzind. ad 225.

206 **Iudex** bene p[otes]t se[re]s[er]e t[em]p[or]e natural[is] de[re]p[ro]p[ri]a h[er]e[di]t[as] ad m[or]i-
c[us] t[em]p[or]e h[er]e[di]t[as] 1. d[ic]t[us] Cap. 3. E[st]u[er]. lib. 1. p[ra]ct. q. 34. B[er]n[ard] p[ro]p[ri]a
lib. 1. cap. 6. n. 23. p[er]m[itt]it. p[er]o no[n] p[ar]iente h[er]e[di]t[as] in leg. 4. lib. 6.
lib. 3. recop. et h[er]e[di]t[as] p[otes]t se[re]s[er]e. na[m] o[ff]i[ci]u[m] p[ro]p[ri]a h[er]e[di]t[as] m[or]i-
ta causa i[n]t[er]u[en]iat, veluti q[uod] i[n] i[n]f[ir]mitatib[us] et ab[se]ntia leg. 6. lib. 5.
et leg. 4. lib. 2. lib. 3. recop. leg. 15. lib. 23. lib. 4. recop.

207 **Iudex** n[on] p[otes]t facere co[n]u[en]ientia s[ol]u[m]e p[ar]te de la pena
ante vel post sententia[m] leg. 11. lib. 6. lib. 3. h[er]e[di]t[as] 1. p[ro]p[ri]a Cap. 18. n. 3.
A[ut]e[m] Cap. 11. p[ro]p[ri]a n. 2. et q[uod] liceat post sententia[m] ap[er]ellat[us] d[ic]t[us]
de ap[er]ellat[us]e Sanchez. moral. lib. 3. cap. vnic. d[ic]t[us] 8. n. 3. p[ro]p[ri]a
i[n]d[ic]t[us] t[em]p[or]e tenet. Nation. in leg. 13. lib. 11. lib. 9. p[ro]p[ri]a 2. n. 2. ne-
gatiu[m] vide E[st]u[er]. lib. 1. p[ra]ct. q. 35. et q[uod] i[n]t[er]u[en]iat h[er]e[di]t[as] aliq[uod] ac-
si p[ro]p[ri]a etia[m] excusent a quib[us] p[ro]p[ri]a leg. 56. lib. 5. lib. 2. nec ne-
s[ol]u[m]e ultra cu[m]q[ue] t[em]p[or]e taxat[us] leg. 9. lib. 5. lib. 3. leg. 5. lib. 2.
9. lib. 13. et quomodo p[ro]p[ri]a leg. 6. lib. 2. lib. 3. Sanchez moral. lib.
2. lib. 3. cap. vnic. d[ic]t[us] 1. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. p[ro]p[ri]a v[er]o e[st] r[ati]o i[n] d[ic]t[us] p[ro]p[ri]a
et am[is]sio o[ff]i[ci]i p[ro]p[ri]a.

208 **Iudex** qui sententia[m] iussit in aliqua causa an possit in gradu ap[er]ella-
tionis aduocare in fauore[m] sententia[m] leg. 3. lib. 6. lib. 3. recop. leg.
13. lib. 16. lib. 2. vbi. h[er]e[di]t[as]. A[ut]e[m] Cap. 3. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. v[er]b[is] h[er]e[di]t[as].
gator n. 2. c[on]t[ra] leg. vbi ap[er]ellat[us] p[ro]p[ri]a. sed e[st] d[ic]t[us] q[uod] p[otes]t
e[st] iudex qui d[ic]t[us] sedit primus, vel p[otes]t aduocare in illa
causa. Larrea tom. 1. alleg. 2. n. 4. vbi n. 5. tenet p[otes]t cedere si reuocet
Nota q[uod] p[otes]t causa p[ro]p[ri]a ut aduocare in qua p[ro]p[ri]a p[otes]t i[n]t[er]u[en]iat
ex n[on] d[ic]t[us] Sanchez lib. 3. mora. cap. vnic. d[ic]t[us] 26. n. 6. et A[ut]e[m] Cap.
3. p[ro]p[ri]a in p[ro]p[ri]a v[er]b[is] aduocare n. 2. et 3. pag. 93.

209 **Iudex** ap[er]ellat[us] n[on] cognoscit nisi super his de q[ui]b[us] i[n]f[er]ia no[n] o-
ne[n]t h[er]e[di]t[as] m[or]e d[ic]t[us] lib. 24. n. 43 lib. 1. et s[ol]u[m]e de his q[ui] i[n] prima
i[n]f[er]ia p[otes]t i[n]t[er]u[en]iat de d[ic]t[us] Fontanel. tom. 1. d[ic]t[us] 14. n. 12. et sup[er]
et super p[er]negatione executionis, aut i[m]plementi requisi t[em]p[or]e
si ap[er]ellat una p[ar]te ad superiores.

210 **Iudex** delegatus sine salario an habeat p[ar]te p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
rius, et an etia[m] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
causar[um] B[er]n[ard] p[ro]p[ri]a tom. 1. lib. 2. cap. 21. ex n. 35.

211 **Iudex** urgente necessitate potest sine Regi licentia et i[n]t[er]u[en]iat recti-
rib[us] aliq[uod] co[n]f[ir]mare, vel reuocare in ciuitate h[er]e[di]t[as] de ex[ec]u[ti]o[n]e
2 p[ro]p[ri]a Cap. 3. n. 1. vbi etia[m] tractat cuius expensis publica co[n]f[ir]matio
sint facienda.

212 **Iudex** debet, seu alio officiali duplex salariu[m] cuius o[ff]i[ci]o aduocare
comod[us] co[n]f[ir]matio quae capian de p[ro]p[ri]a, yal p[ro]p[ri]a o[ff]i[ci]o e[st] reuocare
que i[n]t[er]u[en]iat o[ff]i[ci]o p[ro]p[ri]a argum[en]to leg. 15. o[ff]i[ci]o de annu[is] leg.
lib. 1. autem. ut iudices sine quoru[m] i[n]f[er]ia 9. illud et Bald in leg.
si consul in fin. de adop[ti]o[n]e. F[er]r[is] in cap. 1. o[ff]i[ci]o de re iudic. n. 4.
Iussu tom. 7. lib. 8. v[er]b[is] salariu[m] de 45. p[ro]p[ri]a = et etia[m] iudex i[n]t[er]u[en]iat
p[ro]p[ri]a debet salariu[m] si postea appareat in iussu p[ro]p[ri]a i[n]f[er]ia
Larrea tom. 2. d[ic]t[us] 45. n. 15. ex leg. p[ro]p[ri]a de re iudicari.

213 **Iudex** debet dare p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a v[er]b[is] i[n]t[er]u[en]iat p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
ista facti veritate i[n]f[er]ia p[ro]p[ri]a in leg. 10. lib. 1. in fin. co[n]t[ra] de p[ro]p[ri]a
sedi. p[ro]p[ri]a tom. 1. n. 30. et illud i[n]t[er]u[en]iat p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a q[uod] iudices ad
crendu[m] i[n]d[ic]t[us] B[er]n[ard] d[ic]t[us] 52 n. 81.

214 **Iudex** d[ic]t[us] seu de mandatu[m] q[uod] male iudicauit an defendat
exp[er]i[en]t[ia] q[uod] i[n]t[er]u[en]iat p[ro]p[ri]a i[n]t[er]u[en]iat in cuius fauore[m] fuit male iudicatu[m]
et q[uod] en la Chansilleria i[n]t[er]u[en]iat i[n]f[er]ia i[n]t[er]u[en]iat v[er]b[is] l[ic]et
re d[ic]t[us] loque embol[us] y que se acuda al de n[on] iudicador y camara
a p[ro]p[ri]a i[n]f[er]ia p[ro]p[ri]a B[er]n[ard] p[ro]p[ri]a tom. 2. lib. 5. cap. 3. n. 66. O[ff]i[ci]o
de c[on]f[ir]m[ati]o[n]e iur. lib. 5. q. 6. n. 8.

215 **Iudex** an teneat ex om[is]sione sua in aliqua causa leg. 11. q. 15. p[ro]p[ri]a
co[n]t[ra] de p[ro]p[ri]a. E[st]u[er]. Lopez in leg. 9. lib. 2. p[ar]te 3. p[ro]p[ri]a 1. et q[uod] i[n]t[er]u[en]iat
de iudicatu[m] p[ro]p[ri]a i[n]f[er]ia v[er]b[is] supra n. 42.

216 **Iudex** ex p[ro]p[ri]a o[ff]i[ci]o i[n]f[er]ia veritate tenet reuocare p[ro]p[ri]a
ut sui o[ff]i[ci]i n[on] p[otes]t autem. de p[ro]p[ri]a co[n]t[ra] 1. que e[st] no[n] v[er]b[is] p[ro]p[ri]a
lib. 2. cap. 4. B[er]n[ard] q. 14. n. 8. et 16. E[st]u[er]. Lopez in leg. 26. lib. 16. p[ar]te
3. p[ro]p[ri]a 12. et q[uod] p[ar]te p[ro]p[ri]a Iussu tom. 5. p[ra]ct. lib. 1. de 111
n. 4. et de 56. in fin. E[st]u[er]. in leg. 30. lib. 16. p[ar]te 3. p[ro]p[ri]a 3. et ex o[ff]i[ci]o
tenet cuncta i[n]f[er]ia ad i[n]f[er]ia veritate et de f[er]re[n]t[ia] leg.
de defendant de p[ro]p[ri]a leg. 3. lib. 10. lib. 4. recop. Salced in p[ro]p[ri]a

quadraginta dies nunquā possit iuxta sententiam exequi mandare, vel pōt
se remittere iudici ordinario a quo ut eaz exequi faciat Acced. per
lxxm. ibi in leg. 7. tit. 18. lib. 4. n. 23. in fin. et 24. in p̄lo et tunc
teneant ad p̄naz p̄ntaz. l. leg. 7. tit. 18. lib. 4. si intra illos de-
cem dies n̄ p̄nuntiaverint, hoc p̄cedit parte requirente seu v̄o
si nulla fiat requisitiō villar in sua silua lib. 1. rep. 2. n. 16.
et ita intra illos decem dies poterunt cognoscere de nullitate sen-
tentiz illorū, et illi transacti solū iudex ordinarius Acced. rep.
26. n. 8. Flor. de Mena lib. 1. var. q. 5. §. 3. n. 65. et 66. Robad. p̄nt.
lib. 3. 2^a p̄nt. n. 265. et hinc habent limitatā iurisdictionē, et ideo
transacto tempore quadraginta dierū n̄ p̄t p̄ntatio ad se p̄ntat
duz Ceuall. tom. 3. q. 142. n. 22. Farin. in praxi tom. 1. q. 11. n. 12.
Cobar. tom. 1. p̄te 2. de matrim. cap. 8. n. 29. §. 12. Acced. v̄o
in p̄ntata leg. 7. n. 21. id est cautela qua p̄ntat vbi iudices qui
miserunt p̄ntat p̄ntat ut p̄ntat q̄ p̄ntat apparet aduoca-
tus de cunctis Robad. p̄nt. tom. 2. lib. 3. cap. 8. n. 200. Villad.
p̄nt. cap. 4. de la instruction n. 74. hinc d̄r̄r̄z videt se p̄ntat
villar in silua lib. 1. rep. 15. q. 10. n. 35. et et nota qd̄ in ista
secunda instantia n̄ potest vbi noua actione Acced. in leg. 7.
tit. 18. lib. 4. n. 14. Robad. tom. 2. lib. 5. cap. 1. n. 145.

1 Nota vbi om̄do iuramenti illorū iudicū sit causa nullitatis
et qd̄ sit tenet Acced. in leg. 7. tit. 18. lib. 4. n. 66. 2^a r̄z videt
tenet in leg. 7. tit. 1. lib. 8. n. 1. et d̄ p̄ntat m̄i p̄ntat Mas-
card. tom. 1. de p̄ntat q. 5. n. 113. Farin. in praxi tom. 2. q. 14
a n. 12.

226 Iudex potest recusari p̄ partes circa determinationē causę in
qua ip̄ius pater p̄ntat aduocatus vel ē d̄. sen. deri. 414. n. 3.
et 4. leg. 1^a reg. hinc atento iure Cōi n̄ ēet causa suspiciōis ad re-
cusandū Maranta in praxi tit. de appellat. p̄te 6. n. 55. Decio
in cap. ex insinuatione n. 6. de appellat. Melod. vii. 92. et talis
causa recusatiōis d̄it̄ irratiōabili h̄i docet Rebuff. ad declara-
tio. tit. de exopt. n. 6. in ff. nobis. et qd̄ potest recusari Farin. 2.
p̄te fragm. arḡs iudex an et qd̄ recusari n. 459. et 460. vbi d̄r̄r̄z
refert opiōes sed hodie de iure Regio n̄ potest pater ēē adu-
catus in causa vbi eius p̄ntat ēet iudex, et ē 9^a et ideo in socio

leg. 33. tit. 16. lib. 2. recop. Fermor. tom. 2. de p̄ntat. cap. 4. q. 32.
n. 6. et ad recusatiōē sufficit levis et modica causa, et maior quam
in iste larrea tom. 1. d̄r̄p. 48. gl̄or. in cap. p̄ntat v̄b. d̄r̄p. 48.
Ineu v̄b. modica de appellat. Farin. sap. n. 777. et 785. Tuccu. tom.
7. lib. 5. de 908. n. 2. et 13. et de 910. n. 3. = sed iudex ordinarius
per recusatiōē etia iustiz n̄ remouet in totū, sed dat̄ adiunctū
ex leg. ap̄ntat m̄i cod. de iudicijs Tuccu. tom. 4. lib. 2. de 422. n.
1. et h̄c recusatiō (si de nouo etus suspiciō n̄ oriat̄) cui sit exceptiō
declinatoria debet opponi in iudicio liti sub p̄nta leg. fin. cod. de
except. Marant. sap. 8. d̄r̄p. art. 2. de appellat. n. 23. et 24. alias d̄r̄r̄z
p̄ntat et d̄ ad m̄i p̄ntat vbi p̄ntat de 423. n. 2.

227 Iudex n̄ potest mandare se nombren contadorū, n̄ monstrarlo para
ningun articulo que consista en derecho, ni para otra cosa que es
quiere de terminas por el proouo sino es tan sola mente para enora
que consista en cuenta otuasiōn o p̄ntat de arte leg. 50. tit. 5.
lib. 2. recop. Escobar de r̄ntat. cap. 8. ex n. 24.

228 Iudici authoritas et secretū vbi interuenit facit seare p̄ntat
onē, falsitatis, et p̄ntat factū ex vera, iusta, et ratiōabili
causa, et d̄, solemnitatē interuenire Erat. tom. 3. for. cap. 564
n. 22. Iurd. lib. 1. vii. 39. n. 2. et deri. 231. n. 20. Tuccu. tom. 6. p̄ntat
lib. 8. de 616. et de 621. Marcard. tom. 2. de p̄ntat. de 1132. la-
p̄ntat Farin. 1. p̄te fragm. v̄b. de secretis iudiciis ex n. 46.
sed tamē n̄ impedit remediū restitutiōis leg. siquis 11.
cod. de p̄ntat minor. Hinc in authent. sacramenta p̄ntat m̄i
cod. si aduenit venditiōē n. 2. = Nota etia qd̄ vbi requirit̄
authoritas iudici si in instrumento n̄ d̄it̄ p̄ntat d̄i
utrimus temporis p̄ntat ut in alienatiōe bonorū minorū
p̄ntat, aut eccl̄icaz aut monast̄icorū Cans. tom. var. cap.
7. de tutorib. n. 123.

229 Iudex secularis ē p̄ntat qd̄ agit de possessoriis causis, matrimo-
niali, et si tractaret de vxore exhibenda francisco Mare. deri.
511. p̄te 2. et Thesaur. deri. 117. Marra de iurisd. 2. p̄te cap. 8. n.
38. et Alentit Ceuall. tom. 5. de violent. q. 65. n. 12. et ideo qd̄
agit de nuda p̄ntat 2^a h̄ndi, et sic circa sponsalia etiam
iurata ē iudex p̄ntat, et potest p̄ntat ad obseruantiz sandū
et tom. 1. de matrim. lib. 1. d̄r̄p. 29. n. 2. Robad. p̄ntat lib. 2. cap.

delicti licet in veri. fin. videat sentire 2^a ruz videbit et n^o par
sit perire licet animus n^o habeat puniendi vide ludovic. Bequera
in deri. crim. cap. 22. n. 5. in fin. = Nota q^d si clericus aliquem
occiderit potest iudex laicus facere informationes ne illi qui
testificari possunt de veritate dicendo veritas n^o intelligat, et
ut illa melius sit p^rato ecclesiastico ultra traditor sequit^r in
pi lib. 4. deri. cap. 18. n. 134. Reginald. lib. 9. cap. 26. n. 384. et
alii apud Leonardum qui quidem tom. 4. censur. in bulla cene domi
dip. 12. q. 4. pag. m. m. 347. 2^a ruz sequit^r auferendo tales iudices
incurrere censuraz bulla cene domi. que e. 19. faciendo tales infor
mationes q^d ad hoc illi incidat in censuraz n° 2 de substantia et illaz
faciat cu^m animo n^o infligendi p^raz sed ut remittat ad iudicem
Bonac. ubi supra q. 20. punct. 1. n. 1. et alij apud Leonardum in d. dip.
12. q. 4. pag. 347. 2^a ruz sequit^r solentem. de iur. indiar. et gub^r.
lib. 3. cap. 22. relatus a Villadool tom. 1. de iugurionib^{us} ecclesiasti
co p^rte 1. q. 5. art. 4. n. 1. p^r totaz et tom. 2. p^rte 2. q. 18. art. 3. ex
n. 42. usque ad 62. ubi melius dicitur hanc p^ractat materia vide
q^d casus occurrat.

235 Iudex debet ee idem iudicij p^rparandi, et etia iudicij p^rparati leg. ordina
rij iuris 13. ubi Bald. n. 2. cod. de rei vindic. Paul. carnent. n. 12. Alex.
21. 58. circa primaz quibz ad fin. vers. quoad d^rimuz dubiuz lib. 4.
Carleb. de iudic. tom. 1. lib. 4. tit. 1. dip. 2. q. 4. n. 204. naz p^rpara
toriaz ac p^rparatuz dicit ad iudicem q^d non ha leg. nulli cod. de iudic
cap. 1. de iugurionib^{us} ponit. et p^rparatoriaz e de conexis ipsius p^rpara
ti ut in d. leg. ordinarij ver. ab eode iudice Erati. tom. 2. for. cap.
262. n. 14. et exhibitio scripturaz semper p^rbit vel insident in causa
vel ad p^rparationez alterius Bald. in leg. 1. in fin. cod. de edendo
et licet p^rsententiaz sit functus off^o tamen potest redire n^o h^u
nonz ad versus sententiaz Carleb. supra dip. 7. ex n. 1. et q^d h^u re
gula p^rcedat ubi omnimodo aderit r^uo et idem iudicij et n^o altero mo
do tenet Formos. tom. 4. de foro p^rpetent. ad rub. de iudic. q. 3. n. 3.
si mita in causa p^rici q^d cu^m habeat p^r priuz iudicem ad illaz mittit
causaz etia p^rparatuz coraz alio iudice Alfaro de off^o p^ricat. gl^r.
24. q. 4. n. 207.

236 Iudex ecclesiasticus ordinarius loci potest cognoscere de delicto commisso
in suo territorio p^r q^d b^uoz p^rsonaz ecclesiasticaz quo cu^mque p^riuilegio
exemptaz ad illius iurisdictione, ut sunt protonotariatus, Archidiaconus
comes palatinus, Castellanus Regij, aut alij huiusmodi in Romana

curia vel extra in quibus decorati, necnon alij monasterij oblati
n^o obstantibus quibus cu^mque p^riuilegijs etia religionis s. iacobi
Hemshimitani, et aliaruz militiaruz cap. 1. de p^riuilegijs in 6. Tit.
Trident. ses. 6. de reformat. cap. 3. et ses. 7. de reformat. cap. 14. et
ses. 24. de reformat. cap. 11. et q^d milites div. iacobi p^rhendunt
in hoc decreto dubita Nauar. lib. 9. tit. 1. de regia vi. et per
242. et affirmatibz tenet Manuel Rodrig. tom. 2. quest. re
gul. q. 2. art. 7. et iteruz melius art. 8. q. 2. ubi dicit q^d re
gulares exempti degentes extra monasteria et d^rmitentes de
licet poterunt d^rueniri ab ordinario loci, et degentes intra
et extra monasteriaz delinquant, tunc d^rueniri possunt si coraz
p^rlati requisiti ab ordinario moraz fecerint in puniendis eis
iuxta d^ribz Tridentinaz ses. 24. de regular. cap. 14. ubi illaz
cilla lib. 1. tit. 12. cap. 15. fol. 182. que conclusio iure etia coraz p^r
rmat naz eo attento r^uo delicti sortibus foraz delinquentis
subiicit iurisdictionem illius territorij leg. 1. cod. de iurisd.
d^ruz iudic. leg. 1. leg. si cui 9. pen. ff. de accusat. authent. que
in p^rvincia cod. ubi de crimin. agi oportet. Cu^m leg. 1. cod. ead^{em}
tit. cap. fin. et ibi gl^r. de foro p^rpet. late Farin. in praxi tom.
1. q. 7. n. 1. Cu^m leg. et plura adducenda sunt infra verbo
p^ruenio n. 1. et sup. verb. iudex n. 112. Hoc tamen p^rcedit
cu^m distinctione circa regulares, et illa med^{ante} p^rta inte
ligit quz r^uo, videlicet q^d regulares et monachos delinquit
2^a regular, qui p^rpetrauit cora delicta: primo casu ad Abbatem
secundo ad episcopoz et ordinariuz p^rinet cognitio latissime Far
narius tom. 4. civi. deri. 15. p^r totaz p^ripue n. 12. et deri. 12 per
totaz = His ita p^rnotati videt tamen dicenduz decisiones d^ribz p^r
relatas n^o p^rphendere religionis ordinuz militiaruz, nec huius
modi decreta nihil derogare coraz p^riuilegijs Nauar. vi. 25.
de regul. que refert Barlos. ad d^ribz Trident. 8. ses. 6. cap.
3. de reformat. nec 2^a ruz p^rbat 8. cap. 14. ses. 7. q^d ibi tanq^{uam}
agit de religionis exempti, qui in causis miserabilibz per
sonaruz tantuz si extra monasteriaz degant d^rueniant coraz
ordinario loci, in ceteris autz causis n^o nisi iudicem n^o habuerint
et d^rservatorez n^o elegerint late Eutier. lib. 5. pract. q. 10. p^r totaz
p^ripue n. 2. et 4. ubi dicit q^d si p^rpareant iuz electione sui iu
dicis d^rservatoris ad ipsuz causa remittenda est. sed verus inte
lectus ad p^rdict^{um} d^ribz decrety tradit a Manuele Rodrig. dicens
tom. 1. regular. q. 65. art. 18. p^r totaz p^ripue in vers. 2^a no
tanduz ubi 2^a Eutier. q^d in oibus causis civilibus religionis

extra monasteria degentibus et non habentibus iudices deputatos, nec mini-
corum, ordinario loci ubi ad eorum iudicium delegato ex clausa facultate
effigendi servatores et quod procedit etiam in religiosis degente extra
monasteria de licentia sui prelati tenet Marit. de iurisd. 4. pre-
sent. 2. casu 182. n. 7. minus etiam obstat decretum 21. h. 9. cap. 11.
161. 24. q. 2. et literis ipsius dicitur procedat tamen in personis exemptis
rati ab aliquo ministerio aut excois in certo loco deputati, qui
degentes extra illud locum illo gaudere non debent et sic subijciunt
ordinariis locorum ubi degunt ut dicit ibi: necnon alios cuiusque
que monasterio oblatos, vel quomodoque ad alios, aut sub no-
mine servientium militum, seu monasterii, hospitalium, collegii
is est et ibi: exceptis tamen his qui predicti loci, aut militum
actu serviant, et intra eorum septa, ac domos resident est. Se-
cus autem dicendum erit in religiosis qui legitime professionem
fecerunt, qui nullo modo ab alio que a suo iudice sunt vici-
nandi licet sint extra monasteria 8. cap. 11. 161. 24. ibi:
sive si ipsi qui legitime et secundum regulam earumque militum
arum professionem fecerunt tenet hoc privilegium 8. in pro-
fessionibus militum ierosolimitanarum Marit. supra ad 21. h. 9.
161. 6. cap. 3. super cap. 1. 9. extra monasteria et 9. episcopi
161. 529. iterum et melius Marit. in 8. cap. 11. 161. 341. 9. non in
servientis actu militum et 161. 532. 9. ubi equites ierosolimita-
ni Gregorio cardinali ad 21. h. 9. 161. 24. de reform. 8. cap.
11. que extat in 4. pre. de iur. Rote diver. ubi non in servientis
actu militum nec in servientis in eius domo nec sub illius obe-
dientia si non habuerit in ea legitimam professionem emissam
non debet eius privilegio gaudere et eadem sententia dicitur in
Gregorij Pape 13. et eodem modo in illis terminis religionum
161. Joannis ierosolimitani tenet Manuel Rodrig. tom. 1. regulas
9. 68. arti. 12. in fin. ibi: ex quibus verbis colligitur solus per servienti-
bus qui actu in servientis predicti loci et intra eorum septa
et domos resident subque eorum obedientia bibunt, et per
qui legitime et secundum regulam earumque militum professionem
fecerunt, possunt servatores creare, quod in rebus et
bonis ipsorum alioquin iniuriarum et damnum patiuntur. Et in
militibus eiusdem ordinis tenet iterum tom. 2. regulas 9. 68.
arti. 14. per fin. ubi dicitur in illis non sufficere tantum pro-
fessionem, que inducit ex relatione habitus, nisi fiat expressa
et legitime ad diffiniam religionum, qui restare debent

intra claustra monasterii (licet dicitur tenet non in suo thesa-
uro fori ecclesiastici pre. 2. cap. 1. n. 37.) nec etiam obstat 8. cap. 3.
161. 6. de reformat. quod dupliciter potest intelligi: 1. ut procedat se-
cundum distinctionem supra tractatam ad 8. cap. 11. 161. 24. videlicet
in religionibus ante professionem ut iam ostendimus; 2. ut locum
habeat in illis personis exemptis, que exempta monasteria de-
gunt habentes aliqua beneficia, aut officia in ecclesiis subiec-
tis ordinario illius loci, cuius ratione illi subiecti maneat 21. h. 9.
161. 14. de reform. cap. 2. que in casu ratione illius officij
seu beneficii, visitari, corrigi, que puniri possunt, ab ordina-
rio; in ceteris vero casibus aut de licitis omnibus aliisque officiis
et contemplatione minime. Et eadem sententia 158. ad 21. h. 9. 161. 4. pre-
sent. in decisionibus in pre. ubi perbat id procedere non obstan-
tibus verbis illis: tanquam super hoc a sede Apostolica delegato
quod predicta clausula intelligi debet circa casus predictos Marit. in
8. cap. 4. 161. 14. 161. 542. cap. 7. Cum in ceteris habeant suos
iudices ad quos pertinet privative iurisdicchio et non accumula-
tibi Puteo lib. 3. de iur. 239. per totum. Dicitur clausula et quod fa-
ciat ut iudex ordinarius non procedat tanquam ordinarius, sed ut
delegatus ad hoc ut appellatio interponenda sit ad summum
Pontificem vide late Salsad. de revent. bullar. 2. pre. cap. 25.
per totum = Et addo hunc servator iudex nominatus a religi-
oso privative iurisdicchio neque ut possit etiam excommunicare iudi-
ces ordinarios et non parentes seu obedire recusantem Euthe-
sup. 8. lib. 4. pract. q. 10. n. 4. per fin. vide de materia san-
cher lib. 2. moral. cap. 2. de iur. 2. n. 4. ubi docet monachos
habitare intra monasteria quod ex licentia sui prelati degunt extra
monasteria idem tenet Villalob. in summa tom. 2. tit. 35. diffini-
5. n. 6. vers. loquendo in fin. ex Alabar. Rodrig. et alij et de
vera interpretatione cap. 1. de privileg. in 6. et per hoc de. et de iuri-
na cum distinct. in privileg. servat ratione loci, aut exercitij
et iterum ordinis vide Cobar. tom. 2. pract. cap. 11. n. 5. Aldeverese
regular. exempta. 1. pre. cap. 3. per totum perique n. 12. et n. 30. ite-
rum Sanchez moral. tom. 2. lib. 6. cap. 2. de iur. 1. n. 24. perique n. 25.
per totum ubi remanet cum predicta distinctione.

Iudices servatores tantum cognoscere possunt de manifestis et notis

in iuris Narbon. in leg. 60. tit. 4. lib. 2. glo. unica n. 18. et segg. fol. 211. et in leg. 57. 8. tit. et lib. glo. 1. n. 222. et melius in leg. 2. tit. 4. lib. 4. glo. 12. n. 12. ex cap. fin. de off. delegat. in 6. et ex stat. 21. 62. n. 6. et 21. 100. n. 3.cludit qd n. alit. q. edere poterunt qz si coram eisdem conservatoribus prius qualitas illa notorietatis pberat Sautier. lib. 3. pract. q. 2. n. 12. Tuncus tom. 2. practi. lib. C. 70. 760. n. 4. Moneta in lib. de conservatorib. cap. 8. n. 66. et segg. et debent observare formas requisitas in 8. cap. fin. de off. delegat. in 6. ex distributione Gregor. 15. nec potest punire de linquentes aut turbantes sed tantum servare regulares Manu. Prax. tom. regular. q. 65. art. 11. vers. hunc autem, qui in causis criminatibus n. hnt iurisdictionem Moneta sup. cap. 7. n. 253. et segg. 279. 281. et cap. 8. n. 11. 12. 172. 173. et 181. et cap. 7. n. 16. et 22. = et nota etiam qd licet iudex conservator possit subdelegare alteri vires suas in totis Moneta de conservator. cap. 6. n. 22. tamen e. nescire ut q. sona electa ad id licet etiam qualitates requisitas in conserva. tore tenet ipse Moneta cap. 5. n. 120.

238 Iudex perquisitor y qualquiera de comission tenet etiam partibus copias sue dimissionis fuere si petat nec sapit eaz intimare iudici ordinario et iurisdictioni illius opidi leg. 12. tit. 6. lib. 2. recap. Narbon. in leg. 60. tit. 4. codez lib. 2. glo. unica n. 29. Neque potest custodes apponere carceris sine licentia iurij pti express in leg. 23. tit. 2. lib. 3. recap. et ibi Narbon. glo. 2. n. 1. et 2. Bobad. polit. 1. tom. lib. 2. cap. 21. n. 233. et licet transacto termino sue dimissionis n. possit pcedere limitat si partes durante illo termino illud progarent Bobad. polit. tom. 1. lib. 2. cap. 21. n. 126.

239 Iudex perquisitor siendo recusado sebi de acompañar para las sentencias de tormento y diffinitiva con mas razon que el ordinario por ser odiosa su jurisdiccion alias sola nullo et in valido qd fecerit Bobad. polit. 1. tom. lib. 2. cap. 21. n. 131. Salvo si la recusacion se hiciere a apelacion se interpusiere ia puesto el reo en el pozo Bobad. supra n. 116. et 2. pte lib. 5. cap. 3. n. 12. (de quo adhuc dubito) porque aquella cautela se pone el reo en el pozo antes de notificarle el auto et de illa vide infra verb. torquere n. 2.

240 Iudex dimissionis eo ipso qd minas partes reputatur inimicus et suo off. remanet indignus, et inquisiti remanent exempti a iurisdictione illius Bobad. polit. 1. pte lib. 2. cap. 21. n. 172. ex leg. 4. tit. 17. part. 3. leg. unic. ubi Bald. code. si qua uq. que pntur potestate est Hado. et alij in leg. uq. apertissimi code. de iurisd. Greg. Lopez in leg. 6. tit. 7. et in leg. 22. tit. 4. part. 3. et q. n. vult recipere plationes aut defensiones facit lites suas et tenet ad interesse et damna Farin. tom. 3. sermo q. 92. n. 534. et segg. et e. rto q. n. solus tenet id facere ad petitiones partis, sed etiam ex proprio off. rei innocen. naz pquirere Bart. in leg. penult. 9. ad crim. de public. iudic. 8. leg. et si n. defendat de pzmis leg. 1. 9. fin. de quest. Farin. supra 8. leg. et si n. defendat de pzmis leg. 1. 9. fin. de quest. Farin. supra n. 232. et 1. tom. de inquisit. q. 41. n. 10. y debet reprimir y reuocar la oemaria de los escribanos que no quieran dar los procesos a los letrados para que los vean Con cominmiento y cuenta de ofi. ut e. de iure in leg. 60. tit. 4. lib. 3. recap. ubi Arceud. leg. 1. tit. 22. vers. y mandamos lib. 4. recap. Bobad. sup. d. lib. 2. cap. 21. n. 120. si bien la ley lo esja en arbitrio del juez = et n. poterunt pcelere ciues ut bona de linquentis emanent ut ex eaz pto nequi possint salaria Hermonit. tom. 1. glo. 4. leg. 3. tit. 8. part. 5. n. 5. fol. 6. ubi d. ruz facientes vocat nequissimos iudices, nisi in causa reductionis gabellarum q. favore pici pcelunt emptores n. 6.

241 Iudex ut de negligentia dimisa in administranda iustitia puniri valeat necesse e. qd negligentia sit absoluta, et odo dimisa, et qd sit magna, seu si parua fuerit, q. scriptura inquisitio de minimis no debet fieri, nec iudicari de leui negligentia Bobad. polit. 2. pte lib. 5. cap. 4. n. 52. et 142. et segg. p. r. p. n. 151. sub. clar. lib. 5. rem. sent. 5. fin. q. 73. n. 3. Farin. 3. tom. de reo q. 111. n. 405. p. r. p. n. 425. et 427. ubi n. 420. dicit n. e. in culpa si omiserit capere xixas qz cum armis si in ea facienda versaret periculum sue vite = et in iudice n. psumit negligentia Bobad. sup. n. 154. et an p. d. mat, et quomodo pber Malcard. de pbat. tom. 2. 70. 1088. = Nota etiam qd eo ipso qd de linquentes n. puniunt dicit negligens eaz rae officij ad id teneat leg. 8. tit. 16. part. 1. Aulus p. r. cap. 1. n. 28. (ubi n. 32. qd in eo verbis potat importat necessitate) et ideo remittendo pznas de linquentibus dicit p. r. p. r. i. Moray, et pari p. r. na afficiendus erit leg. fin. code. ne sanct. Baphom. iteret leg. 1. 9. 2. leg. christianis 6. code. de paganis leg. si quis 3. code. de sepulch. vobat leg. fin. code. ad leg. iuliaz de vi public. Mon. chius de arbit. lib. 1. q. 5. n. 10. et lib. 2. sentent. a. casu 341 Farin. tom. 1. de inquisit. q. 17. n. 6. et q. 5. n. 2. et licet nominando tub. ruz minoribus n. idoneis, teneat p. r. r. si id oblogetur vide Farin.

tom. 1. in posthum. des. 60. q. 124, et qd sufficiat ad eius evocationem, si tem-
pore dationis fuerit reputatus idoneus qd postea eveniat leg. 1. §. si
magistratus de magistrat. quemad. Farin. sup. n. 3.

242 **Iudex ordinarius ecclesiasticus** potest petere religionem etiam exemplis
in tempore pecti, si sit necessitas et parvus n. sufficiat, et adiubent
et sacramenta ministrant, qd ubi Sanchez videat sentire, qd p. pub-
lico debet fieri q. suon p. gl. ubi vide infra verb. monachi n. 24.

243 **Iudex tenet** omisiones p. stare in civilibus ad exame, testiu, et n.
petere partes litigantes ut suis expensis trahant leg. 22. tit. 16
part. 3. Farin. in praxi tom. 2. q. 11. n. 1. Acced. p. 2. p. cap.
11. vers. tertio in causa civilis ubi intelligit leg. 28. tit. 6. lib. 3. re-
cop. ubi Acced. n. 3. Villadi. p. tit. cap. 1. §. p. 16. n. 16. Aulic. cap.
37 p. 1. gl. 1. n. 15. quiquidez cap. 36. gl. 1. en curio n. 3. acrio
iudi. et in defectu tabellionis p. in causis fungi officio notarij
et qd n. admittat appellatio salp. tom. 1. de p. test. p. 4. cap. 1. n.

144

244 **Iudex secularis** e. petens, et h. priuative iurisdictione ad pub-
licatione, et in sinuatione testamenti, siue factu, siue a cle-
rico, siue a laico leg. 15. tit. 4. lib. 5. relop. Cipino de testam. gl.
28. n. 43. surd. des. 26. n. 14. Carlew. tom. 1. de iudic. lib. 1. tit. 1.
disp. 2. q. 5. n. 332. et n. soluz publicatione, sed etiam in uenturaz
honoru, licet clericus sit in iudic. aut causa pia Carlew. supra
n. 341. Ceuall. tom. 5. de violent. p. 2. q. 18. ex n. 14. = et qd n. possit
tali iudex secularis dare tutore, clerico minori Ruin. tom. 5. vi.
89. n. 1. ex Brant. in leg. 1. de tutrib. et curat. datu vide infra
verb. tutor n. 20.

245 **Iudex fiscalis** in causa que a p. de p. potest cognoscere et e.
petens etiam int. priuato litigantes int. se si ex aliqua causa
fiscus potest habere interesse, aut q. e. dari recursus leg. 1. §. 3.
vendente 4. cor. ubi causa fiscalis olea de cesion. iur. tit. 6. q. 3.
n. 30. Carlew. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 6. sec. 2. n. 101.
et etiam ad instantia p. de iur. qui soluit p. alio, quemire
illuz cor. iudice p. etiam n. seris a p. alio m. olea 8. tit.
5. q. 5. n. 4. ex Alfaro, Farina. et alijs. id. Alfaro. gl. 16. p.

prius legio 1. a. n. 24. et quali sit iudex bonoru, Simanc. de
Catholic. tit. 41. n. 4. et potest petere notariu ad exhibenda in-
strumenta vide supra verb. fiscus n. 15. = Nota etiam qd tali
iudex e. petens, et ad illuz p. tinet cognitio causarum in q.
fiscus h. interesse, et apud illuz debent p. parere o. bre-
ditores etiam priuilegiati Formos. de p. fication. bonor. alleg.
2. a. n. 36. Alfaro. de off. fiscal. gl. 16. priuile. 1. a. n. 21. p. p. p.
n. 23. = et tali iudex bonoru publicatoru n. cognoscit de
causis int. fisco, et ecclesias, aut p. omas ecclesiasticas, q. hunc
p. tinet cognitio ad Inquisitores Simanc. de Catholic. tit. 41.
n. 4. in fin.

246 **Iudicis p. petentia** cu. format, cuius p. petat cognitio ab iudice cause,
ad superiore p. tinet declaratio, et nihil poterant alterare, ne
innovare d. p. p. declaratio salp. habent. Credit. tom.
1. p. 1. cap. 5. n. 11. et magis intermim. Cancr. var. tom. 3.
p. 3. cap. 10. p. 1. p. p. n. 59. ex h. in cap. si iudex la-
icus in fin. de sentent. excommuic.

247 **Iudicibus** duobus datis ad una causa, unus sine altero iurisdic-
tione exercere n. potest gl. in leg. in offerendi verb. de j. non
daz cor. de apellat. Broio in praxi tit. de p. p. n. 175.
Farin. in posthum. tom. 2. des. 29. n. 2. et 3. ubi n. 2. docet qd
agendu illi dicordantibus.

248 **Iudex ecclesiasticus ordinarius** potest cognoscere de reductione
onoris et m. s. capellanie diminuti illius redditibus et
etiam p. mutare cap. sua nobis 17. §. cu. igit de testam. Valeat
tom. 2. vii. 130. n. 53. cu. segg.

249 **Iudex secularis** n. potest p. sedare q. bona, animata, et commen-
tates clerici etiam q. p. m. impositis a ciuitate, vel ab alijs ra-
tione decaminor, d. rior, et similia, sed id p. tinet ad iudice eccle-
siasticu Formosin. tom. 2. de legib. ecclesiast. ad cap. ecclesia sancti
Marię 10. de i. i. n. 18. pag. 434.

250 **Iudex ordinarius** debet esse maior 25. anni Acced. in leg. 2

tit. 9. lib. 3. recap. et arbitror 18 leg. 3. tit. 9. lib. 3. recap. Curia Philip.
 ip. pte 1. 9. 2. n. 12. Rofas de heretico. singul. 106. p. 107. ubi tenet
 qd licet requiratur in iudice ordinario etas 25. annor. in delegato
 sufficere 20 annor. etas Barb. in leg. cum pter 9. fin. n. 20. de
 iudic. Moneta de iuratore. cap. 5. n. 159. ad fin. Narbona in
 tit. de etate. anno 20 q. 2. p. 107. pag. 333. Acced. in leg. 3.
 tit. 9. lib. 3. recap. p. 107. p. 108. n. 2. veru. conueniunt.

256 **Iudex** arbitror n' potest iudicare nisi in expre diebus a parti-
 bus excepto in fructibus et que de illis pcedunt secundum leg.
 32. tit. 4. part. 3. ubi Gregor. in glor. 8. circa fin. cum tradit
 Curia Philip. pte 1. 9. 4. n. 8. in fin.

252 **Iudex** hoc e' alcalde ordinario qui mittit causas a seiori utaq;
 determinet sic facta determinatio ad ipso a seiore nunq po-
 sit dissentire, et antea qd p' nuntiet rumpere de termina-
 tione et mittere p' se ad a seiores Bobad. in sua polit. lib.
 1. cap. 12. n. 4. et qd n' tenet p' nuntiare sed potunt variare
 Fermor. tom. 2. de foro ppet. et in ordine tom. 5. ad cap. si quis
 contra 4. de foro ppet. q. 11. n. 9. cum seq. et sententia p' lata
 p' iudices illiteratos sine a seiore sit nulla tenet Bobad. sup.
 8. cap. 12. n. 8. et Acced. in leg. 3. tit. 18. lib. 4. recap. n. 105.

253 **Iudex** laicus ob negligentia ecclesiasticus an possit cognoscere
 de causa latic Maria de iuridic. pte 4. sent. 2. casu 146. n.
 6. cum seq.

254 **Iudex** an possit se ipius sponte reddere suspectus abstinendo
 se a cognitione et interventione aliquius cause, et abique
 eo qd a partibus recuset latic Fontanel. tom. 1. de i. 1. p. 107.
 et qd in hoc casu n' possit se abstinere nisi qd pater aut ma-
 ter aut socer, aut gener sunt advocati cause desi. 2. n. 1.
 1. ubi n. 5. tenet n' licere extra p'dictos casus a causarum desi-
 sionibus iudicibus abstinere.

255 **Iudex** habens facultate nominandi ministros, et assignan-

diis salariis, si nominet reservando sibi salariis, tenet illud reti-
 nere Mercad. de restitut. tit. 15. p'emptio en las decisiones politicas y
 militares cap. 11. 5. 1. veru. alterius

256 **Iudici** boni e' mutare sententias vel iudicia cap. qualiter q. 1. et de
 accusat.

257 **Iudex** cuius sententia revocatur iubendo ut soluat aut restituat vbi
 expensas hoc e' costas y lo demas de la doct. utiq; ad impleat restitue-
 endo partes qd recepit vel totus, aut ministri debeant restituere qd
 receperant, et cui illorum det recursus vide Bobad. polit. lib. 5. cap.
 3. a n. 66. et a

258 **Iurisdic**to omnimoda qd dicitur venit merus aut mixtus imperius
 seu si dicitur omni iurisdic. dim. 11. 209. n. 8. Roland. 11. 42. n.
 11. ubi 1. et ubi dicitur omnimoda iurisdic. an veniat sub appellati-
 onis dim. sup. n. 9. nec venit iurisdic. in loci alienatione seu
 quisione dim. 11. 268. n. 8.

259 **Iurisdic**tionis voluntarie actus ponunt coram quocumque iudice et
 in quocumque loco exerceri dim. 11. 325. n. 3. et exortibus iuri-
 dictionis donat dominus Nata 11. 204. n. 4. et vide ex apponiti-
 one custodis ibi n. 3. et 11. 67. n. 9. quomodo pueniat vide de
 iud. in leg. 10. tit. 13. lib. 8. et qd si aliquis non declinare p' mi-
 sit an possit postea penitere Guido Papa q. 11.

260 **Iurisdic**tionem usurpare, aut turbare alienam qua pena puniatur
 Bonius in praxi crim. tit. de captiv. n. 16. Marit. 11. 80. n.
 47. lib. 1. Hieronim. Fabr. 11. 166. n. 4. vol. 2. dim. 11. 18. ubi
 2. Bertasot. 11. crim. 11. n. 4. et qd tenet criminabiliter Meno.
 ch. tom. 2. 11. 230. n. 87.

261 **Iurisdic**to delegati tanq; p' iudicant ordinariis e' restringenda
 et et glor. notabilis in clem. 2. de offic. ordin. Alas in cap. si
 quis 2. n. 5. de for. ppet. Leon interaur. fori ecclesiastic. pte 3.
 cap. 1. n. 61. Mart. de iuridic. 4. pte cent. 2. casu 147. n. 6. leg.
 quicunq; cor. de exactor. et exact. lib. 12. Larrea tom. 1. alleg.
 7. n. 2. et qd e' odiosa e' restricta cap. cum dilectus de arbitrat. cap.
 pen. ubi glor. de off. delegat. Cur. Philip. 1. pte 9. 4. n. 8.

- 262 **Iuri** dictioe allicui data sup. apog. caribus, si ille negligat, aut non possit cognoscere recedit illa eorum casus cognitio in ordinaria, vbi Abbas p. 1. in cap. ceterorum n. 5. et 12. de iudic.
- 263 **Iurisdictione** q. censetur data accumulative, aut privative, et utrum sit ista q. dat respectu territorij aut personarum Abbas in cap. ceterorum n. 7. de iudic. Felin. in cap. pastoralis de off. ordinar. vbi regulas et 8. limitationes ponit Eucher. lib. 3. pract. q. 24. = et potius concedit data cumulative q. privative leg. fin. cod. de iurisd. om. iudi. leg. 15. cum verbis cod. de off. pfect. vrb. vbi d. Auerd. de exequend. lib. 1. cap. 1. n. 29. Garcia de nobilit. glor. 1. n. 5. Parlad. lib. 2. cap. 1. Acced. in leg. 10. tit. 13. lib. 8. n. 15. Eucher. sup. q. 24.
- 264 **Iurisdictione** n. solus pferri potest q. iurisdictione sicut p lege, vel privilegio, verum etiam ampliare leg. 1. vbi glor. et d. cod. de municip. lib. 1. leg. vlt. 8. leg. p. uatorias leg. fin. cod. de divers. offit. apariorib. lib. 12. cap. cum d. ingat 13. de foro ppetent. vbi glor. verbo consuetudine Alexan. m. 240. n. 1. lib. 5. Lucu. tom. 2. pract. tit. C. 96. 80. n. 8. et 9. Narbon. in leg. 59. tit. 4. lib. 2. glor. 1. n. 35. Bobad. posit. 2. pte lib. 3. cap. 8. n. 195. glor. tit. 8. Reg. in leg. 2. tit. 7. part. 5. glor. 2. vide etiam Narbon. iterum in leg. 20. tit. 1. lib. 4. glo. 6. n. 4. et si sit immemorialis videtur iurisdictione lascis in clericos in certis causis limitari, n. tamen si sit universalis et absoluta salgad. tom. 1. de pfect. 1. pte cap. 1. p. 128. et ex q. p. 1. farrea tom. 2. fiscal. alleg. 67. d. n. 8. cum leg.
- 265 **Iurisdictionis** prerogatione n. e. locum in secunda instantia additio ad Cur. Hispanaz lib. 4. cap. 6. n. 21. ad fin. et latius Auerd. sup. Auster in leg. 2. tit. de las apelaciones, et an dunt iurisdictione post inhibitionem, anteq. ad notitiam inhibitionis veniat vide sup. verb. inhibito.
- 266 **Iurisdictione** que debetur ad episcopos n. e. negligentie iudicii secularis vbi potest appellari omni modo et seruanda ea q. p. iurisdictione in foro ecclesiastico an in seculari et q. naturae retineant Abbas in cap. licet ex suscepto n. 12. de foro ppetent. Clem. qui regulares de supplend. neglig.
- 267 **Iurisdictione** n. p. rogat in iudicibus certis et ubi e. laxata iurisdictione
- 268 **Iurisdictione** amicus n. licet sit apud Principes ex leg. 1. tit. 1. lib. 4. vbi Acced. n. 2. et 8. Cobar. pract. cap. 1. n. 9. Martens. in leg. 1. tit. 10. lib. 5. glor. 21. n. 3. Bobad. posit. 1. pte lib. 2. cap. 16. n. 73. Narbon. in leg. 20. tit. 1. lib. 4. glor. 18. n. 94. hoc tamen pcedit en la que llama mos maioria, e poderio Real que esta siempre seguida en el Principe et inheret eius omibus ut nec cedit, vendi, neque transp. ferri potest Cobar. sup. cap. 4. n. 1. Parlad. lib. 2. cod. cap. 1. n. 15. Bobad. posit. 1. pte lib. 2. cap. 16. n. 81. Anto. Som. in leg. 20. tit. 1. n. 10. in fin. Acced. in leg. 1. tit. 1. lib. 4. n. 3. 4. 15. 30. et 39. en pero la jurisdiccion en primera instancia que es la que tienen los señores en sus lugares y les compete por privilegio, ven. tal, p. ueriprision, y consercion es propia de los señores y no queda pener Rege, Bobad. et Som. sup. n. 11. de tal manera que sedida, vendida, enagenada una vez ya de la desor jurisdiccion del Rey cosa era antes Cobar. pract. 1. cap. 4. n. 6. y asi lo fuesen p. ueriprision por estos señores no son n. re. queden desor p. ueriprision Reales ni en ellos ha lugar loque en los otros ni la ven. stipencia hecha por in familiar a estos sera de las exceptuadas en la Concordia vide infra verbo vxor n. 34. et ita intelligit Narbon. sup. 7. glor. 18. n. 94. na, mutacione y sone mutatur

IUDICIUM debet finire ubi fuerit cepit leg. ubi cepit ff. de iudi. qd pcedit licet iudicium fuerit cepit coram aliquo iudice particulari rae privilegij litiganti, na licet interim debeat privilegij, iudicium tamen debet ibi finire. Velasco Mult. 57. et 136. ubi limitat in vltima q. licet sit heres et iudicium cepit cum antecessore potest declinare foras rae privilegij vltimitatis de quo verbo vltima n. et infra n. vide Salgad. in dicit. pte 1. cap. 7. a n. 72.

Iudicia hanc sua facta reuocant tempus iudicij et litigantij, ideo videmus multa d. iuris regulas resolutas, de quo clamat et querit Fontanet. de pact. nup. claus. 6. glor. 2. pte 3. a n. 52.

Iudicium qd in causis, et quomodo debeat fieri, et iudex etiam executor debeat assumere partes iudicis et audire vide Salgad. de regia pfect. 2. pte cap. 13. fere p totum vide verb. executor n.

Iudicium vniuersale et cō inseparabile, et tunc est omnino tractandus coram vno iudice et si vnus ex duobus est clericus coram ecclesiastico quasi magis digno Salgad. de re iud. pte 2. cap. 14. et qd de partitionis iudicio vide verb. diuisio n. et qd iudicium fiat indiuiduum rae inuicem vel mixturę vide verb. causa n.

Iudicium cepit cum pessione in vltima q. sone ē finiendus licet re p plura interim fuerit alienata et executio sit d. vltimo possidentis Francus de rei 484. vide verb. instantia n. et verb. executio n. et verb. hi n.

Iudicium cepit coram seculari licet reus factus fuerit clericus debet finire coram eo, si tamen fuerit causa criminati debet executio fieri p ecclesiasticum Speculat. tit. de reo part. 2. n. 4. vide verb. clericus et verb. instantia n. et qd iudicio radicato coram seculari n sit locus declinatorie fori d. verbo instantia et verbo posse n.

Iudicium n dicitur finitum nisi lata sententia que transierit in rem

iudicatus Farin. in praxi tom. 3. q. 100. n. 157.

Iudicium, iaz factus et extinctus etiam apud suprema tribunalia potest reuocari a Principe ut de nouo videat et determinet saltem de lege pthie. lib. 1. cap. 11. ubi etiam si sit causa violentie, na potest iterum reuocari.

Iudicium supra pena dmi potest fieri cum ipsa re delicto affecta, aut defensore et sine alia solemnitate valet vide verb. missum n.

Iudicium possessoriū qd simul cum petitorio possit intentari. Et an sit necesse qd possessor re conueniens quoad proprietatem pteret Velasco Mult. 119. Northius de manutent. obsor. 7. a prio, et qd possit diuidi et p testari etiam post factas probationes Putius de rei. 341. lib. 2. vide Valens. 211. 20. a n. 94. lib. 1. ubi qd possessoriū et petitoriū possunt simul peti ad breuitatem resolutioni.

Iudicium reuocari et iudicium rescindens possunt simul intentari, neque ex eo qd aliud supponitur sit debet prius tractari vide Siarba de rei. 100. et verb. executio n. et verb. hi n.

Iudicium n dat sup re que nē mea licet pñcia sit, quicunque sit mea leg. n que admodum ff. de iudi. qd tamen fallit cum causa, de quo vide Fontan. de pact. nup. claus. 4. glor. 7. pte 3. n. 28.

Iudicio formato contra reum abicius delicti, si ipse intermino factus fuerit blasphemare, aut pñciare n debet ex eadem pñcia dēpnari, sed alius de nouo fieri in quo tali seducat pñcio desian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 4. n. 13.

Iudicium qd dicitur cepit tam in iudiciis qd executiis, et criminatibus causis vide verb. contestatio n. 4.

Iudicium circa quantitatem parum, et hoc basta mihi manuerit potest fieri verbaliter, qd n in scriptis requirit ad exuandos expensas et dilationes, et qd sufficiat vnus testis et alia vide Harbon. in leg. 24. lib. 3. lib. 4. recap. glor. 4. ubi limitat nisi a partibus petat.

ut in scriptis p[re]cedat, vel aliud iudicium videbit, et ibi refutet Accursius 2^a ruz sententia.

¹ Iudicium ad exhibendum e[st] summarium leg. 3. §. sciendum ad exhibendum. Iovin. 21. 26. n. 4. lib. 4. unde sufficit semiplena probatio Bart. in extr. 27. ad reprimendum in ven. iuram. n. 11. et in leg. 1. §. p[ro] n. 1. de p[ro]p. 18. pulat. 20. in leg. a divo 810 §. si super rebus de re iudic.

² Iudicium q[uod] tractari debeat summarie dicit Alas in cap. 1. de lib. oblat. ubi dicit q[uod] si sententia tribuatur ius p[ro]bate, et irreparabile nisi p[er] appellacionem, tunc debet tractari plenarie, si autem posset reparari sine appellacione, et ab eodem iudice tunc potest de plano tractari = et adde q[uod] plenarium iudicium potest fieri ex sumario ex partibus denu[n]cia leg. quibus in fine de p[ro]p[ri]et. schol. lib. 12. = sed veri tunc n[on] valebit ut sententia, sed ut mandatum Alas sup. 8. cap. 1. n. 15. et 19. et in iudicij substantiis potint p[er] partes remitti p[er] parte vel in totum Marant de ordin. iudic. in p[ri]o n. 22. Alend. 2° t. n. 16. Ceval. q. 586.

³ Iudicium ante liti[er]is contestationem n[on] debet inchoari cum p[ro]curatore sed cum domino, alias citatio et p[ro]cessus erit nullus ut sup. verb. intimatio liti n. 6. Gratia. lib. 1. decept. cap. 148. n. 1. ubi n. 7. tenet q[uod] citatio debet fieri in persona domini, et n[on] ad domum, sed quomodo p[ro]cedat vide B[er]daci. Perez lib. 3. ordinam. tit. 8. in leg. 4. verb. q[uod] obsecro ver. tamen si n[on] reperit Accursius in leg. 15. tit. 3. n. 1. et in leg. 12. tit. 21. lib. 4. a n. 113. cum seqq. p[ri]pue n. 112.

⁴ Iudicium obceptum e[st] ibi finis accipere debet leg. obceptum de iudic. de cuius limitatio n[on] videtur Alex. Manting. var. resot. tom. 1. lib. 2. de iudic. resot. 10. p[er] totum et hoc requirit citatio de quo et alij falerij Turus tom. 4. pract. verb. iudicium 2° 481. p[ro]p[ri]et.

⁵ Iudicium super aliqua re immobili moveri potest ubi res sita e[st], et quomodo p[ro]cedat et de materia leg. fin. cod. ubi in re actio cap. lare de p[ro]p[ri]et. Alex. Manting. lib. 2. var. resot. 4. de action. ex n. 1. Cancor. tom. 3. var. p[ro]p[ri]et. 3. cap. 1. n. 89.

IURAMENTUM

Sicut a iuro, qd p prie significat p
mito; est que affirmatio religiosa quous qd quasi deo teste aserit. Unde
et sacramentum dicitur solent quasi sacre rei archetypum vinculum ex
cicoron. lib. 9. de offici. glor. celebris in initio 22. q. 1. Vbi quomo-
do a scriptura sacra sit p hibi huius et quomodo p missus, et de for-
mali iuramentum est.

Iuramentum triplex est aliud de veritate dicenda, aliud de calumnia,
et aliud in lite. iuramentum de veritate dicenda tribus modis considerat
1. de veritate eruenda, et hoc deferat in defectu p bationis, vocat que
suppletorium et ut deferat debet pcedere semiplena p batio debiti leg.
2. tit. 11. part. 3. qd intelligit in causis civilibus infamia, que n' irrogat
tribus et parus quantitati, nam si fuerint magni valoris requirit
plus qd semiplena p batio Coadiuv. 211. 11. n. 18. Crauet. 211. 178. n. 10.
Alex. 211. 122. in fin. lib. 2. Rotand. 211. 26. in fin. lib. 1. Brusat. 211.
32. n. 36. lib. 1. Cephalus 211. 141. n. 20. lib. 1. Nata 211. 308. n. 5. Enam
desi. 42. n. 12. Joseph. Sudovic desi. peruan. 100. n. 2. Limita in p rana, vlt.
2. qd nobilitas obligat etiam si sit causa criminatis leg. 10. tit. 11. part. 3.
Limita etiam qd quis accusat de crimine in off. Omio, tunc deferat
iuramentum in defectu p bationis Marbon. in leg. 20. tit. 1. lib. 4. no
glor. 20. n. 14. et qd deferat iuramentum suppletorium qd p batus fuerit
aliquis subripuisse circa rei quas subripuit tenet Marcard. 26. 932
de qua vide leg. 11. quando cod. unde vi. et leg. 5. tit. 8. part. 3. et
leg. 10. tit. 9. part. 5. sed tamen adverte qd e' necesse ut de causa
que sui natura criminatis e' agat civiliter ut hoc iuramentum
deferat Cancor. lib. 2. var. cap. 8. n. 14. p batus vbi de materia
vide etiam verb. p fectio n. et vbi qd ex maiudiciis sufficiat.

Et adverte qd hoc iuramentum suppletorium n' deferat qd sunt multi
res singulares, qd semiplene n' pbat Cancor. 8. cap. 4. n. 24. et
qd deest pari sitari ad deferendum euz Gregor. in leg. 2. tit. 11. part.
3. glor. 8. vide Parlad. lib. 2. cotid. cap. 18. neque in defectu testi-
uz qd lex requirit certis numeris eoz veluti in testamento vel
qd exponit aliud regulis euz quo sit omnino queniendum Decius
211. 108. n. 4.

Secundo modo considerat, veluti qd p batus e' p batus ex una parte veluti
mutui, modati, et. sed non siquide quantitate, tunc etiam deferat

267
iuramentum actori cap. ex literis deiur. iuran. Cancor. 8. cap. 8. Hoc
monit in leg. 10. tit. 1. part. 5. glor. 4. n. 338. qui a n. 333. loquit de
materia, et vbi huius loci vae interesse huius coram et d. p oit
p actus remitti in declaratione, aut iuramentum parti, et qd in
mutuo, et in hac specie nota qd ad deferendum hoc iuramentum e'
necesse qd pcedat dolus ab altera parte veluti negando 2. qd leg.
5. tit. 11. part. 3. et ibi Gregor. Menoch. de arbit. cau. 208. Velati
mult.

Tercio modo considerat, hoc e' circa estimationem et affectionem dicit et
ad hoc ut iudex deferat debet pcedere iudici informatio de off.
ad hoc ut circa quantitate, digna, vel possibile, iux estimationem
iuret actor 8. leg. 5. tit. 11. part. 3. vbi glor. extendit etiam in cri-
minabilibus.

Et hoc iuramentum suppletorium potest peti in secunda instantia qd
visi in prima n' sit petitus, et in 5. ill. si tamen potest peti post
reclusionem vide capicuz desi. 35. n. 2 et 4. et Cerola in praxi be-
nef. verb. iuramentum pte 1. et ibi qd n' sit considerandum de quo
vide Afflic. desi. 36.

Et qd iuramentum suppletorium n' pcedat qd vis debitor p batus
unico teste solutione qd de debito stat publico instrumento et
executione pcedat Acced. in leg. 2. tit. 26. lib. 4. recap. n. 23. Cera
11. lib. 1. pract. q. 7. n. 25. ex doctrin. Hason. in leg. ult. pfor n. 20.
et in leg. admonendi n. 106. ff. de iur. iuran.

Iuramentum calumnie e' illud qd una parti alteri deferat ut decla-
ret ad tenore positionum et potest apponi in causa civilis quous
que tempore etiam post publicationem Acced. in leg. 5. tit. 6. lib.
4. recap. n. 15. et si petitus fuerit eius omisio annullat senten-
tiam Erati. Decp. 208. n. 15. Farin. desi. 143. Rom. 2. c. 11. et
desi. 152. eod. Rom. vide Portius desi. 231. de manut. Buta
desi. 378. et Gio Euphor. lib. 1. cap. 99. n. 4. Vcap. 1. de iuram.
calumn. in 6. Farin. desi. 4. Rom. 8. novu. n. 5. Si tamen n' sit
petitus eius omisio n' causat nullitatem Alex. Sudovic. desi. 152. n.
1. et ibi Beltram. imo etiam si fuerit petitus et postea in quous
actu n' est repetita petitio sentet ab ea reuoc. et p rera substituta
et p rera sententia a Nota teste Beltram. vbi sup. vide Baing lib. 2
de

de varijs q. q. 41. ubi qd quousque tempore potest opponi vide verbo pu-
blicitate n.

Amplia qd etiam potest opponi in via executiva etiam post decem dies
legis suavit in lege post res iudicatas ad leg. regni 9. sed putatur
dubius n. 1. Peru leg. 5. tit. 8. lib. 3. ordinam. col. 110. Parlat. lib.
2. cap. fin. 5. pre. 9. 10. n. 26. Acced. in leg. 2. tit. 21. lib. 4. et leg.
6. tit. 5. eod. lib. n. 3. Sutor. lib. 1. pract. q. 117. Cur. Philip. pre.
2. 9. 20. n. 6. Villad. cap. 2. n. 72. qd dicit Auen. de exequend.
pre. 1. cap. 16. n. 2. et 3. et sequat. ubi par in praxi Rom. 1. pre. 4.
cap. 3. n. 32. q. merito eo respicit Baius 9. q. 41. Ut autem
petito hoc iuramento suspendat via executiva quousque cre-
ditor iuret, et si suspendi non sit p. tenet Sutor. pract. lib.
4. q. 62. 2. ruz v. est tenendus si creditor sit in quinda vide verb.
executio n. et qd d. d. d. d. d. d. iuratur vel n. h. currit
terminus salga. de retent. pre. 1. cap. 15. n. 27. et cuius expensis
debeat fieri vide Baius 9. q. 41. et verb. absentia n. et 2. ruz e. te-
nendus q. dominus principalis e. absens talit. qd ignoret ubi sit,
qd faciendus et ruz p. urator debeat iurare, vel urator, d. vi-
somi vide Thesaur. de i. 17.

In tribunali n. e. in vna et vna pari apponat positiones et reus
de claret iuramento, sed capto recipit ab eo 2. f. de veritate
dicenda, de quo vide Vais 9. lib. 2. de var. q. q. 41. et qd in ca-
uis capi talibus sit quoniam qd iuramentum nuncq. deferat etiam
in 2. f. de reo, 2. iust. 1. 3. cap. 12. n. 5. secus de iust.
lib. 2. cap. 31. dub. 3. Marquis in gubernat. lib. 1. cap. 22. fol. 110
col. 2. h. i. q. timore q. iurij q. p. m. experimento qd inteli-
go quoad 2. f. de reo, 2. iust. 1. 3. cap. 12. n. 5. sed n. quo ad alia emen-
gentia, vel interesse et damnum ex his que dixi supra de iura-
mento suppletorio et ita video practicat.

Amplia qd etiam instantia iustitij et post manifestos 30 dies ut Ace-
uet. leg. 7. tit. 14. n. 77. lib. 4. Probac. lib. 3. cap. 8. n. 252. Vais 9. q.
41. n. 5.

Iuramentum in litz q. h. n. ad 2. f. de reo, 2. iust. 1. 3. cap. 12. n. 5. et vocat
sic q. estimatio h. i. iuxta affectionem iurantis taxat. Dat hoc in

iuramentum in actionibus in re, que sunt realitate, et ad exhibendum
et in omnibus iudicijs bone fidei et in expositione huius lib. notant
sebastian. Prant. ; habet etiam locum in actione ex vendito 2. venden-
tes Hermori. leg. 7. tit. 5. part. 5. g. 10. 4. n. 4. Diferetur etiam 2. vide-
am q. 2. f. de reo, 2. iust. 1. 3. cap. 12. n. 5. ubi dicitur qd si p. b. fuerit aliqua bona subtraxit et de alij indicat
Sutor. de iuram. pre. 1. cap. 16. n. 14. Alaius lib. 2. de var. q. q. 41
ubi extendit etiam 2. nautar. q. fardchi, et 2. o. de dolo suspecto
velatio de part. cap. 8. n. 37. ubi qd de ferri debet p. ualorem iuram.
dolore occultatarum in inventario

Non defert in actione 2. ruz sed solus in directa vide verb. actio n.
neque minori 2. fidei iuror, h. i. o. non exhibet in inventario
q. nisi hi fuerit 2. testata 2. h. i. o. n. transit leg. fin. col. de in h. i.
iuram. leg. i. q. i. et leg. alibi ubi Prant. ff. eod. q. multo minus
2. fidei iuror, qui non e. ita iuror culpe et d. i. o. n. sicut h. i. o. n.
et ob id iuram. in litz 2. h. i. o. n. leg. h. i. o. n. de d. i. o. n. et tempor.
p. ruz. et q. fidei iuror simpliciter acceptus n. intelligit obligatus
ad quantitatem in qua venit faciendum 2. demnatio p. hoc iuramen-
tum in litz q. illa e. p. ruz 2. h. i. o. n. leg. 1. in litz et g. 10. ff. de
in litz iurand. Paul. 2. i. 124. n. 3. pre. 1.

Neque h. i. o. n. unico teste de solutione de p. n. e. in causa exe-
cutiva aut alia in qua actor h. i. o. n. p. ruz instrumentum Acced. in leg.
2. tit. 21. lib. 4. recap. n. 23. Ceuath. q. 7. n. 25.

Neque h. i. o. n. in causa criminati Albrete de disciplina p. ruz
da lib. 2. cap. 5. n. 11. ubi refutat Brodig. 2. ruz d. d. e. n. 2.
regular. q. 12. art. 5.

Iuramentum e. p. ruz et de facie ad faciem, neque transit ad h. i. o. n.
de, neque ad successores particulares, neque in 2. munitatibus ad
decuriones vel canonicos, qui n. interfuerunt et successerunt vide
verb. absolutio n. et ideo in 2. i. o. n. i. p. o. iure nulli vel quibus
iuramentum n. tribuit firmitatem sed solus observari debet si iuram.
se possunt h. i. o. n. illud 2. i. o. n. de iur. 2. i. 203. col. fin. Euid. papa
et alij a iurdo de i. 159. n. 11. vide Som. Rom. 2. cap. 14. n. 19. et ubi
Hillon = et qd etiam si iuramentum in scriptura deferat p. ruz et
h. i. o. n. n. transit ad eo nisi specialit. fuerint nominati inteli-
ge ruz iuramentum, sed ruz 2. i. o. n. transit ad h. i. o. n. vide Hillon
ad Som. Rom. 2. cap. 14. n. 20. vide verb. absolutio n. et verb.
h. i. o. n.

Iuramentum nō firmat dēctū ipso iure nullūz vnde verb. absolutio
Philipus Francus in cap. q.uis pactus de pactis in 6. Roland. 9. n. 2. n. 8.
Euthier. in authent. sacramenta puerorū n. 25. Cod. si aduersus vendi-
torez. Et si minor taret et sit leuū vide Castillo lib. 3. cap. 2. an. 11. ubi
qd interueniente lesione, siue enormi, siue enormissima rescindit
dēctus nō obstante iuramento vide Aillon ad Eomes. tom. 2. cap. 14.
an. 17.

Alii enim affirmat dēctus Ruyner 9. n. 96. dub. 1. vol. 5. quē se-
quitur Peregr. de i. 94. n. 1. qui ibi extendit ad dēctū int. patres et
filios cap. q.uis pactus de pactis in 6. et extendit ad partitionē
factā int. patres et filios q. iuramento affirmat iureo cap. ubi
securus in leg. frater q. 2. ff. de i. iudic. in dēctis. 9. n. 8.
col. 1. cornu 9. n. 306. col. 2. vol. 3. Hason 8. leg. frater a patre ad
gen. de dēctis. in dēctis. Decius 9. n. 219. col. 2. et 9. n. 239. et 414. et
432. et 688. col. ult. 9. n. iunior 9. n. 47. vol. 3. Baricuius 9. n. 33. n.
35. lib. 3. Barlad. dīf. 150. 9. 4. n. 10. Euthier. pract. lib. 2. q. 55. vbi
verb. diuisione

Iuramentum facit ut minor p. maiori habeat nec restituat ex aut.
hent. sacramenta puerorū Cod. si aduers. vendit. ubi Euthier. et
dēcti qui tenent qd ē nece ut iuramentum ipse ipse p. phendat
dēcti defectus, puta minoris etatis, lesionis et. Valens. 9. n. 193
n. 41. et 9. n. 174. n. 62. et hēc origines a Bart. in d. Authent. sa-
cramenta n. 14. = sed reuera nō dixit ita Bart. imo scribit dēcti
9. n. 90. n. 1. et qd unus iuramentum supleat plures defectus
Decius 9. n. 414. in fin. Bald. 9. n. 4. et 47. lib. 3. Ioan. Ande. et spe-
culator lib. de renuntia. 9. 1. vbi. si cut quis refert ad dēcti a d. Bar.
9. n. 90. = sed dēcti tenet Camer. lib. 3. var. cap. 1. n. 388. ubi qd
iuramentum p. phendit insinuationē licet nō specialit. super ea calat
iuramentum q. simplicit. fuit appositū, et qd q. forma iuramenti ē
ampla ita ut possit et valeat p. phendere dēcti defectus sanat cor, alius
nō sed requirit inculque particulare iuramentum Farin. de i. 346. n.
2. et 10. tom. 8. novis. vide Aillon ad Eomes tom. 2. cap. 14. n. 17. et 21.

Iuramentum nō impedit quominus in lesione enormissima agat sine
piorij reate Hermos. in leg. 56. lib. 5. part. 5. glori. 11. an. 36. et qd
in lesione enormi n. 49. et qd in minore n. 58. et qd neque in
dēctis meticulo sit nāria absolutio Ceual. q. 604. Securius
tamen et practicable ē ut gerat vide verb. absolutio

Iuramentum pupili valet si ē dēcti capax, et tenet ex eo leg. fin. ff. de iur.
ra. causa, et dēcti veniendo dēcti p. iurorū cap. 1. de dēctis puerorū vide
Aillon ad Eomes cap. 14. tom. 2. n. 19.

Iuramentum nō deferitur homini facti ad iurandum Felin. in cap. 1. col.
1. de off. ordinar. Gregor. in leg. 2. lib. 11. part. 3. neque ē p. pelendus
ille qui p. babilis timet de periculis Bart. in leg. iurandū quē
ex dēcti p. hōne 9. p. curat n. 4. de iur. iura. vide Hippolytus in leg. quē
q. hōmi habende ff. de quest. n. 73.

Iuramentum q. possit deferri in causa matrimoniali vide Ceual. q. 449.

Iuramentum etia nō sit delatū virtute legis licet iurans negat, aut qd aliud, ad
milit. p. batio in dēctis, q. quales lex dēcti stat de bere iuramento admittit
Acced. in leg. 25. lib. 18. n. 14. lib. 6. recap. = amplia etia q. lex vel
dispositio relinquat aliquā liquidationē ad iuramentum, q. licet iur-
rando faciat liquidationē poterit tamen dēcti p. bati Acced. leg. 1. lib.
21. lib. 4. recap. = et dēcti iuramentum delatū a patre possit recusari, et de-
ferri petendo terminū, et admittat dēcti p. batio, vel possit retractari
vide Hermos. d. leg. 10. lib. 1. part. 5. glori. 4. an. 384.

Iuramentum dēcti nō remittit creditori ut ei stet super damnis ex
pensis et. i. iurandū ex late p. bati a. Narbon. in leg. 13. lib. 18. lib. 5.
recap. glori. 4. ubi limitat int. campiores p. lege, Regia aduersit tamen
n. 22. qd hoc iuramentum debet interuenire intra terminū p. batorij,
aliis nō admittit quasi ipse sit p. batorij, et qd post factū iuramentum
nō possit nec debeant admitti alia pars ad p. batorij dēcti, tenet n. 29. ubi
per euidētiā factū ut n. 33. vide Fontanel de pactis nupt. clau. 4. glori.
6. p. 9. ubi de hac re et limitatōnibus, et clau. 5. glori. 9. p. 16. an. 5. ubi
qd prius debet dēcti de damno in genere, q. i. iuramento de dēcti
dēcti damni = sed in hac opinione nō fuit pedes Narbon. et dēcti iuram-
entū veriore, tēuere multū quos refert Hermos. in leg. 10. lib. 1. part.
5. glori. 4. n. 368. quē vide p. Corda, qui n. 384. etia disputat vtrum
hoc iuramentum possit retractari vbi hūc instrumentorū de nouo
reperitur = et qd virtute declarationis mediante iuramento delatū
partis ad executionē pcedat licet infra 10 dies dēcti possit p. bari Her-
mos. d. leg. 10. glori. 4. an. 380. ubi plura et qd possit hoc iuramentum re-
uocari aliaque vbi digna vide etia Aillon ad Eomes tom. 2. cap. 14. an. 19.

Valensae. 21. 13. 18. 2. a n. 6.

Amplius valore etiam pactus se stundo simpliciter parti de declarationi abique
iuramento in taxatione damni aut fructus vel unus testis Herm. d. leg.
10. tit. 1. part. 5. glo. A. n. 426. ubi etiam antea reductio ad arbitria homi-
num vel iudicis vice se materia Valentiae tit. 136. lib. 2. ubi per litteras
ut de expensis et aliis factis in curia per iuramento parti

Iuramentum p[ro]curatori potest p[ro]curator, et c[on]firmat 2.^a c[on]suet. in cap. p[ro]curator
 pactus l. p[ro]c[ur] 9. s. n. 8. Mathew. in leg. 6. tit. 10. lib. 5. gl[os]. 2. n. 16. San-
 ches in summa lib. 3. cap. 12. n. 24. et post alios Hilton ad Romu. com. 2.
 cap. 14. n. 13. vers. q[uod] iuramentum et q[uod] sufficiat clausula cu[m] Vivuerit
 Valensu. 2.^a 136. lib. 2. n. 16. et q[uod] sufficiat mandatu[m] generale n. 10. = 2.^a sig.
 imo q[uod] talis p[ro]curator debet habere speciale mandatu[m] ad iurandu[m] in
 speciali super tali re vel casu, neque sufficere mandatu[m] ad omnia iura-
 menta que necessaria fuerint in alius causis p[ro]c[ur]u, et q[uod] prius de-
 beat esse instructus specialit[er] a domino ita ut ed[ic]at iura hoc
 nomine meo Thomas Sanchez in summa 8. lib. 3. cap. 13. a n. 13. Bar-
 bor. in collectan. authent. sacramenta p[ro]curator n. 15. Hilton ad Romu.
 et 8. cap. 14. n. 13.

Renuntiatio cum iuramento facta de enormissima lesione excludit
renuntiantes. Comes Rom. 2. cap. 14. n. 20. Verbo infero = Tricium
et Cœ. Cobar. 2. cap. qz uis pactus 3. pte 9. ult. m. 3. et lib. 2. nov. cap.
4. n. 5. Molin. de primog. lib. 2. cap. 3. a n. 19. Barb. Reg. 1. pte 5. n. 58.
ff. solut. matrim. C. de lib. 3. cap. 2. a n. 28. Barbo. in collect. ad aut.
henc. sacramenta puberum n. 17. Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 12.
n. 45. et 46. Aillon ad Comes ubi sup. n. 21. Ver. iurans ubi qd in lesione
enormi, et dignit. int. d. cher. correptus, ut emptio, venditio, per-
mutatio, locatio et^{ra} et gratis ut donatio, renuntiatio hereditatis,
et qd in illis n. offert iuramentum, in illis sic.

7
Iuramentis in d. c. tibus apponi n. potest q. leg. 11. tit. 1. lib. 4. recop. p. cu-
lus limitatione vide Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. glo. 11. n. 162. in
fige de iuramento inposito q. laicos etate maiores valent. tit. 168.
n. 38. lib. 2. sed n. in d. c. tibus p. cuius validitate illud requirit Alton
ad Rom. d. cap. 14. n. 23. ubi plures, et qd. Princeps secularis possit
q. libere ne in d. c. tibus apponat iuramentis Fontan. clau. 8. glo.
3. n. 13. ubi qd. licet p. bono publico possit imponere penas rebellionis

bus, n̄ tamen annullare dicitur ppter iuramentū naturā, et qd ideo nunq
vidimus p̄natiū & nullitate vide fillos vbi supr, et in n. 20. qd
hęc p̄hibitio orit̄ ex eo qd t̄c iuramentū potest laicus pueniri corā
ecclesiastico vide Cens. q. 168. vbi qd potest apponi in testamento
et vtrūq̄ p̄hendat n̄ solum iuramentū & misoriū seu cōfirmatoriū
sed etiā assertoriū late disputat Vela dicit. 10. a n. 21. vbi qd n̄
p̄hendit in p̄hibitione iuramentū assertoriū n̄ p̄soriū veluti
iudic qd apponit in inventario etc. vide eundē a n. 32.

Iuramenti v^t et religione quando teneat reus veritatem etiam d^{ic} se dicere
 etiam in causa criminali vice verb^{is} reus n. et post clarum lib. 5. q.
 45. n. 4. et 5. Greg. lib. 4. gl. 3. h. 29. part. 1. Ceterum ver. tom. 3. cap.
 12. n. 5. ubi Aillon n. 6. qui plures refert Alberico de discip. huenda
 lib. 2. cap. 4.

Iurans et Iuramentis per iuramentum mittit, et eius ratio repetit a iudicio
neque amplius est audiendus Fontan. claus. 6. glor. 2. pte. 1. n. 4. et
n. 18. qd p transcursum temporis deputati ad solutionem euz iurame-
to incurrunt in perjurium = limita ut n. 12. ibi sci licet qd procurato-
ris petitio n facit incurrere partes in perjurio: et qd iuramentum
exceptio repellat a iudicio iudicij vide verb. absolutio. Nota
qd iurans d. veritates in declarando positiones, vel alibi iurando
de calumnia, sicut medicus vel chirurgus esse declarantes falsio
super veritate n possunt accusari de falso Thebus des. 62. pte. 4.
vide Bald. 211. 222. lib. 5. colar. in cap. qz cui pactus 1. pte. 9. 7. n. 4.
Menoch. de arbitrar. cau. 319. n. 29. nota de delictis. 1. pte. cap. 28
n. 16 = neque in iuramento de iuramento ex leg. 26. tit. 11. part. 3. Ro.
eri. des. 305. n. 4. Clarus 9. per iuramentum in fin. Cauendo des. 23. n.
fin. in fine ubi de medicis vide Auend. de exequend. pte. 2. cap. 2
a n. 11.

1.
Iuramentum vim struz hēat Homagium vide Valeriu. di. 168. n. 15. hb.
2. et qd iuramenti vim hēt pmissio adimplendi sub bonafide cap.
ad aures 3. de his que vi met. cap. peruenit 3. de iur. iur. glosa
verb. iurari in cap. peruenit. c. de fidei iuror. Super. in authent.
sacramenta puber. n. 144. cod. si aduersus venditor. ubi explicat
et qd d' incurrat in periuuriu qui d' acenerit vide Canez lib. 2. cap.
46. n. 81. Pinel. in leg. 2. cod. de rucind. vend. 3. pte cap. 1. n. 13. Erati.
dicep. 122. a p'rio ubi etia limitat quoad peccat periuurij vide aut.
hotes n. ante. p'ripue velam

Iuramentum per gentem Principis quod delictum imitat et quod significet vide Narbon. de etate anno 1. q. 5.

Iuramentum delatum minori valet in eius utilitate et si clare appareat esse salubre neque potest de periculo duceri Reg. 2. tit. 11. part. 3.

Iuramentum non potest deferri parti in primo litis ut abbreviet vel via executionis experiat tenent Maranta et alij relati a Parlad. lib. 2. cap. fin. pte 1. q. 4. n. 16 = ipse tamen dicitur tenet attenta Reg. 2. tit. 13. part. 2. et Reg. 14. tit. 4. lib. 2. recop. q. permissit et quis dicat quod procedat in causis non gravioribus sed brevibus in praxi absolute admittit Bela dicit. 22. n. 34. ubi dubium adducit 2. pte 9. 6. n. 6. qui absolute tenet potest compelli ad iurandum salubre de regia pte 2. pte cap. 1. n. 169. vide verb. appellatio n. et quod iuramentum deferatur in primo litis ut debitor iuret et recognoscat debet statim iudicare iudex quod iuret si dicit tractato pte iuramento y reconosmient to hanc apertissima executione late suman veritat. iur. verit. 20. a n. 4. = si non potest causam testatam petit iuramentum non debet parari executionem vide verb. confesio n.

Iuramenti forma requiritur et de ea debet citare, neque sufficit enunciativae, puta quod dicit notarius aliquem iurare vide verb. testis n.

Iuramentum factum de non iurando debet observari, veluti si mulier iuraverit de non alienando etiam iuramento bona solatia cap. quod iur. pactum de pactis in 6. ubi Colar. pte 2. q. 2. n. 1. et 4. cap. licet mulieres de iur. iuran. in 6. Parlad. lib. 2. colid. cap. 4. et quod iuramentum factum a filia de non iurando neque renuntiando valet, et si postea renuntiet et iuret non tenet secundum iuramentum glo. fin. in cap. licet de iur. iuran. in 6. quod immunitate approbata dicit casus in Reg. stipulatio hoc modo n. 40. ff. de verb. oblig. = sed salubre dixit Mo hinc in addit. ad Reg. in Reg. pactum cod. de collat. lib. 1. que refert casus 9. successio ab intestato q. 14.

Iuramentum dicitur bonos mores non valet Hermos. in Reg. 13. tit. 5. part. 5. glo. 5. n. 2. et 3. ubi quatuor sunt isti boni mores. Nota quod boni

morei alij sunt naturales et dicitur istos non valet iuramentum, alij sunt civiles et valet vide Boerius tit. 4. n. 17.

Iuramentum potest relaxari a parte in cuius favorem fuit factum Cancr. lib. 2. var. cap. 8. n. 119.

Iuramentum de non petendo relaxationem a iuramento non tenet cap. archidiaconus 83. dist. Narbon. tit. 1. ut ecclesiastica beneficia sine diminutione deferant ubi etiam quod non potest peti iuramentum ab ordinario collatore illi cui sit collatio quod non remunabit ipsius compensationem nec infavorem alicuius, nec permutabit etiam

Iuramentum fidelitatis non potest fieri per procuratorem iur. de si. 159. n. 5. quod solus procedit in subditis rae iurisdictionis et subiectionis secum v. si rae alicuius fuerit, quod tunc potest peritari per procuratorem ut dicitur iur. de n. 17. = et iuramentum fidelitatis et homagii quod prestat Principi successor non potest fieri nisi sit puer, aut heat pater, tutor, aut regis dicitur quod eum regat et suo nomine admittit quod tunc qualibet etate fieri potest dicitur sit baptizatus Narbon. de etate anno 14. q. 19. ubi refutat Greg. et Mileres quatenus dixerunt, potest fieri etiam dicitur in utero.

Iuramento stat illius subiecti in his que consistunt in animo glor. in Clem. fin. ven. negociandi de censib. Bald. in Reg. cu. pponat cod. de nautico fauor. iur. de si. 307. n. 3. lib. 3 et iuramentum se ignorare statim e. credendum glor. in cap. ppositi 82. dist. Panormit. tit. 36. incipit videtur primo Pantaleon in Reg. 2. cod. de iurind. lib. 48. ven. igitur circa primus.

Iuramentum prelitum in actu potest qui dicitur venire absolute petita si melius interseverit cap. si v. 8. cap. veraz 15 de iur. iuran. Greg. in Reg. 29. tit. 11. part. 3. glo. 2. Licet in Reg. post rem iudicatum notat. 2. n. 6. fol. 585. et iuramentum non supplet plures defectus valens tom. 2. tit. 164. ex n. 55. et ad petendam iuramenti relaxationem non requirit citatio carlet tom. 1. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 4. n. 127. Acced. in rub. tit. 3. lib. 4. n. 13. Parlad. lib. 2. colid. cap. 4. n. 55. et quomodo sit petenda vide sup. verb. absolutio n. 2 et si duplex iuramentum sit in actu non sufficit unica absolutio vel uti quod iurat non venire dicitur et si malum iurat relaxationem non petere, quod tunc prius petit absolutio a posteriori, et postea a priori iuramento Sanchez in

Summa tom. 1. lib. 3. cap. 21. n. 14. Eutior. in authent. sacramenta puber. Cod. si aduersus venditi. n. 87. et 110. Moneta de Immutat. ultim. volunt. Cap. 6. q. 4. 96. 8. n. 306.

Iuramentum calumnie fit in initio liti qd quis excuset a psumpta calumnia n. tamen a temeritate litigandi et tunc eo n. obstante datur ex penarum demeratio Gregor. in leg. 8. tit. 22. part. 3. glo. 2. et eius omisio inducit nullitatem dummodo disputat leg. 10. tit. 11. lib. 4. Cur. Philip. tom. 1. pte 1. q. 8. n. 20. Eutior. lib. 4. pract. q. 92. n. 1. 2. et 3. et in quacumque parte liti potest per iuramentum petari Acced. in leg. 1. tit. 6. lib. 4. n. 3. et etiam post conclusionem in causa leg. 2. tit. 12. part. 3. Cur. Philip. 1. pte 9. lib. 4. n. 33. Sed in praxi tom. 1. pte 1. temp. 10. ex n. 11. et pcedit in causis executiuis leg. 12. tit. 4. lib. 3. Eutior. lib. 1. pract. q. 117. n. 4. Rodrij. de execut. tom. 1. cap. 6. n. 34. Honor. tom. 1. leg. 9. tit. 1. part. 5. glo. 5. n. 64. Ceuall. tom. 1. q. 167. dummodo petat ante sententiam de remate 8. leg. 12. Rodrij. 8. n. 34. Eutior. lib. 1. pract. q. 3. et q. 117. Cur. Philip. tom. 1. pte 2. q. 20. n. 6. et generatim utrumq. dicitur qui iurare potest actor. 2. Cod. cap. fin. pte 1. q. 4. n. 16. et Eutior. sup. n. 8. docet procedere si actor e. psona, seu si sit absonus q. tunc n. spectat.

Iuramentum n. deferit parti in supplementum probationis in causis executiuis etiam si plus qd iuris plene probauerit Acced. in leg. 2. tit. 21. lib. 4. n. 23.

Iurare n. potest iurator nisi habeat speciale mandatum vel generale cuiusvis Hason in leg. ait Preter 9. iurandi n. 1. de iur. iuran. intellige tamen secundum Casador. de iur. omnia de iur. iuran. qui dicit qd n. potest iurare ut dominus obliget, seu autem ut ei acquiritur.

Iuramentum prius facti obligationem inducit Armon. 211. 12. n. 1. Nata 211. 426. n. 4. Rodrij. 211. 6. n. 20. Vol. 1. et 211. 62. n. 33. Vol. 4. Eutior. de iuram. 2. firm.

Iuramentum habet vim liti probationis Armon. 211. 71. n. 2. et iuramentum de iuribus recipit probationem in 2. riu. ex acti vel pass. confessione Armon. 211. 73. n. 3.

Iuramentum intelligit secundum naturam actus cui adiicit Armon. 211. 102. n. 7. Rodrij. 211. 6. n. 16. et 37. Vol. 1. 211. 4. n. 22. Vol. 5. 211. 21. n. 22. Vol. 2. et sic intelligit p iurante causa ob qd fit p ditionem et iuramentum uero simile intentionem 2. hontium Armon. 211. 127. n. 16. Et hoc in se patitur p ditionem et intentionem 2. hontium si altera pars ppar se sua adimplet Armon. sup. Rodrij. 211. 6. n. 19. Vol. 1. = Nota etiam qd licet iuramentum supleat defectum probationis in 2. riu. n. uero causis laicis tom. 1. disp. 1. n. 20. Valent. tom. 2. 211. 174. n. 37.

Iuramentum maioris potest remedium leg. 2. Cod. de iurind. vend. Armon. 211. 114. n. 2. licet 2. riu. sit in minore, muliere, aut iuricio Armon. 211. 192. n. 3. et adstringit iuramentum ad soluendum ante qd possit agere vel exipere Ancar. 211. 234. n. 3.

Iuramento que fit actio absentis etiam sine cessione Armon. 211. 304. n. 2. Nata 211. 506. n. 17. et eius effectus transit ad heredem licet n. vinculum p iurati Armon. 211. 282. n. 2. Rodrij. 211. 12. n. 15. Vol. 1. Casador. de iur. 2. n. 8. de iur. iuran. Nota pte 1. diuersi. de iur. 646. n. 15. late, et ideo n. potest iurari coram ecclesiastico licet coram laico cogi possit aduersus obseruantiam Eutior. in authent. sacramenta puber. Cod. si aduersus venditi. n. 16.

Iuramentum suppletibus deferitur etiam in magna summa quod licet psumptio e. 2. partem aduersam Armon. 211. 73. n. 24. et 26. 211. 198. n. 10. Nata 211. 308. n. 5. Rodrij. 211. 26. n. 10. et 22. Vol. 1. et 211. 50. n. 15. Vol. 4. Quam Anob. de iur. ad Brasili. in leg. admonen. di. 31. de iur. iuran. ver. vito ergo ppe fin. Hason ibidem 2. lect. n. 281. Gregor. in leg. 2. tit. 11. part. 3. q. 20. 7. Parlad. 211. 2. Cod. cap. 18. n. 6. Mant. de iur. 6. n. 4. Erastia. 5. tom. dicep. cap. 342. n. 4. = et qd in causa obli. pmissa Erastian. 4. tom. dicep. cap. 388. n. 32. et 33. Farin. tom. 2. civil. de iur. 688.

Iuramentum suppletibus n. deferit iudex 2. fidelis ut tenet Erastia. 5. tom. dicep. cap. 342. n. 4. licet videat 2. riu. p base leg. 4. tit. 7. part. 5. et iuramentum p ditionem absque relatione partis vel iudici n. relebat nisi acceptus a iudice vel iuratus in loco statuti qd iuramento alius iuratus Armon. 211. 96. n. 2. Rodrij. 211. 83. n. 7. Vol. 1. et 211. 65. n. 22. Vol. 3.

Iuramento locus e. lapso termino p batorio dummodo terminus datus n. sit ad p bando qd probatur habendum Armon. 211. 201. n. 6. sed hodie etiam lapso termino e. iurandum qd a parte petiti e. ut iure de calumnia Eutior. lib. 1. pract. q. 117. q. 2. p ditionem a. n. 2. et

leg. ubi docet hoc etiam pcedere in causis executiis et transactis lo
dicus, q. tam actor qz reus tenet iurare quoties petit summodo
id petat ante sententia.

²
Iuramenti pationi n videt renuntiari ab eo qui onus pbandi ppetu
assumit. Rim. dii. 267. n. 2. dii. 216. n. 1. et 12. Nata dii. 35. n. 3.

¹
Iuramentu n ampliat neque extendit actus sed illuz pfirmat et
eficiat reddit. Rim. dii. 242. n. 2. Nata dii. 80. n. 2. et dii. 268.
n. 1. et dii. 426. n. 20. Notan. dii. 6. n. 28. et 32. dii. 8. n. 22. et 39.
vbi. 1. et de hac quest. vide Fontan. seri. 391. n. 6. et petita relaxa
tione n ob id dimittit aliqd de iuribus p. etus Eutior. in authent.
sacramenta puber. cod. si aduersus vendit. n. 20.

¹
Iuramento alius licet regularit. stat in hi que pendent ab
animo Alced. in leg. 2. tit. 20. lib. 6. n. 11. Cobar. lib. 2. var. cap.
10. n. 1. veri. 1. facit tamen q. d. euz viget iuris psumptio Rim.
dii. 256. n. 8. Erasm. vbi. 10. n. 2. Nata dii. 238. n. 10. dii. 192
n. 25. Notan. dii. 35. n. 19. vbi. 1.

¹
Iurans respondere coram uno iudice obique renuntiatione legi
si ducenit poterit penitere ante litem ppetuam; et iurans ita
arbitrio alterius debet inchoare stabit aut ppetuam soluat qd
facit ad leg. fin. cod. de non num. pecun. Alas in cap. 1. n. 21.
de iudic.

¹
Iurata pditionio n potest rescari ab episcopo vel alio magistratu quies
dedit, qui quidez episcopus d potest se ipsum a iuramento absolueri Alas
in cap. alii clerici 9. de adulterio n. 10. ad mediu de iudic.

¹
Iuramento pueniens p actus ppetu n facit actus nulluz remanere,
neque nullus e licet pueniens sit p iuribus glor. in cap. fin. de ppetu.
in 6. Peto de iure pation. verb. honorificaz. q. 7. vbi. in cap. Alas de
ppetu, qd inchoant qd ad facienduz actus ppetu oportet adire aut
heritatez iudicis, q. hinc actus e nullus.

¹
Iuramenti fac ppetu a defuncto vbi ppetu heredes ad eius obseruan
tia pueniri, q. iuramentu e ppetu cap. veritati de iur. iuran. et sic

solutz asit iurantez Alas in cap. euz sit generale n. 22. de foro ppetu. Erat
Rom. 1. ppetu. cap. 14. n. 17. vide sup. n. 7.

¹
Iuramentu suppetuaz deferit minori qui semiplex ppetu lesionez glo.
in leg. 1. cod. qui et aduersus quos, seu tamez in ecclia, q. n. deferit iura
mentu ppetu Alas in cap. rex ex literis n. 16. de in integru restit.

¹
Iurare debent estimatores electi a partibus ad cuiusque rei estimatione
recte se estimatores leg. hac edictate. q. hinc illud cod. de secundo nupt.
finel. in leg. 2. cod. de rucind. vend. 3. pte cap. fin. n. 3. y eto tasadus
sequeden reuatur ppetu ignorantes o suspectos late Garcia de expens.
cap. fin. exobard. de rucind.

¹
Iuramento custodi (vulgo guarda) stat quo ad rei in agro gestu leg.
1. tit. 4. lib. 4. pri. Bald. in leg. 1. cod. si aduersus inuort, et qd si partes
ppetuaz reportet an sit credendum licet 2. d. cat. Parlad. lib. 3. dista
52. 54. n. 2

¹
Iuramentu delatu parti damnuz ppetu in casu leg. si quando cod. unde
si deferit etia ppetu Cobar. 1. pte relect. cap. quisi pactu de pactis 9.
n. 1. vbi. tenet Bernard. d. 1. regul. 248. vide Alas de part. 1. pte
cap. 2. et latissime circa huiusmodi iuramentu Parina. 5. tom. lit. de
ppetu q. 116. pte 2. n. 19. et 43. et 2. pte fragm. in argumento iura
mentu in litem a n. 1000. euz leg. Turcu 4. tom. pract. lit. 190. 558
et an transeat ad heredes, ut licet n sint damna ppetu iurare ppetu
si vero si mihi pot scire potuerint valorez d. in 8. leg. si quando Me
noch. de arbit. lib. 2. casu 288. n. 2. glor. in leg. si ppetu 9. hoc iudic
diaz verb. si coram interit nequis euz qui in litem vocatus vbi Alas
n. 7. Gregor. in leg. 5. tit. 11. part. 3. glor. 2. Tiraque. de retract. litem.
9. 2. glor. 2. n. 3. Petrus sand. lib. 1. dist. 73. n. 41. vide leg. videamus
de litem iurand.

¹
Iuramentu qd solit deferri en las escrituras de censo para probar
sus gastos e intereses n e sufficiens ad d. ppetuaz Felician. de censib.
lib. 1. cap. 9. n. 16. de quo late Bart. in leg. fin. n. 9. de ppetu stipulat.
Eutior. de iuram. 1. pte cap. 31. n. 16. et cap. 36. n. 10.

¹
Iuramento solius partis stat aduersus iudicem in iudicatu suppetu
istato glor. in authent. ut iudices sine quo suppetu 9. necessitatez vbi.

intendit Hipolitus sing. 112 = sed glatio q inspectione actoris non videtur exclusio
in Bald. in rub. Cod. de pbat. col. 3. glor. in leg. ii q. 1. c. unde vi.

¶ Iuramenti vim fiet interpositio pbat in Principe cap. que relas ne pbat vici
duas Bail lib. 2. obier. cap. 52. n. 4. Colar. in cap. quasi pactus l. pte 9. l. n.
2 = et Principis dicitur lex leg. donationes quas Cod. de donat. int.

¶ Iuramenta ita donationes a minore factas validas efficit si fiat iusta de
causa alias secus Bald. in leg. 1. Cod. si aduer. donatio. Burgor de Paz
vi. 28. n. 18. Parlad. lib. 2. colidi. cap. 4. n. 12. et an ex dolo psumptio qd
resultat ex enormissima lesione possit venire d. iuramentis Comer tom
2. var. cap. 14. n. 28.

¶ Iuramentis parti relatus debet esse equus, id est debet equi et iure iurari, aliter
petit reductio ad arbitrium boni viri, et iudex non obstante eo potest pbat
lesione moderare illud etiam si expre et cum iuramento fuerit quentum
ne tibi reductio ptererit tunc in leg. iurand. qd ex quentione Col.
1. de iur. iurand. Alciat. in leg. 1. 9. ead. ven. sed dubium de verb. obli.
Plot. de in litz iurand. 9. 47. n. 3. et q. debitor est certus et quantitas
n. pbat de ferit creditor iuramentis Rosta pte 1. diuer. deri. 146. Parlad
colidi. lib. 2. cap. 18. n. 1. et 6. Rostius colidi. 380. Afflic. deri. 337. et de eius
limitatione tractat Afflic. deri. 36. in eius addit. p. totas.

¶ Iuramentis de non transigendo tanq. d. bonos mores non valet, et si prius
iuravit non transigere super alimentis futuris et postea cum iuramento
transigit primus iuramentis valet q. iuri d. formis Eutior. de
iuram. 3. pte cap. 3. n. 2. et 10. = et tunc iuramenti potest quis duc
mori coram iudice ecclesiastico ad eius observantiam cap. fin. de foro
2. pte. in 6. Eutior. sup. cap. 12. ubi tenet qd heres iuranti non
efficit de tali foro, q. ipse non efficit per iuramentum vide sup. n. 2.

¶ Iuramentis qd solent petere pcuratores et advocati in libelli, ut scilicet
et d. via iuret an d. tenta in libello vera sint vniq. parti parit ad hoc
cogi ut ante omnia iuret licet leg. 4. tit. 8. lib. 2. recap. dicat qd sic,
d. Marant. opinionem et a leg. ad eo in speculo tit. de interrogat. in 6.
tamen Marant. opinio sequenda est in causis grauib. in causis v. par.
ui momenti pcedit. d. lex Regia Parlad. lib. 2. colidi. cap. fin. l. pte 9.
n. 16. et nota qd si debitor ex iuramento petat et debitor sit
inopi et lapsus sit multis temporibus tenet creditor iurare an sit vniq.
debitor Joseph Ludovic. deri. perus. 35. = aduerte tamen qd si elapsus

annis actor petat qd iuret reus, inuicem non tenet iurare Parlad. colidi. lib.
1. cap. 1. n. 12. 9. 13. et si ius exequendi est scriptum p transcursum
10. annorum si reus iuraverit recognoscendo instrumentum virtute
cuius ducit, et declarauerit qd instrumentum est certum et verosimile,
sed ius est solutus non incumbit d. fiant pbatio solutionis sed sua
declaratione standus est, cum iuris psumptio posse habeat ex trans
curru decem villadic. polit. cap. 2. de la instruction pag. 23. n. 32.
Parlad. ubi sup. n. 14.

¶ Iuramentis quomodo firmet testamentum et in eo d. tenta Acced.
in leg. 11. tit. 1. lib. 4. d. n. 12. et interpositum de soluendis mile in
certis anni operat qd si primo anno non soluantur potest re
siduum peti tunc per iuramentum Brixen. caut. 20. Rostand. vii. 31. n. 2.
vbi 2.

¶ Iurans aliquid non facere an si postea faciat et iuret valeat primus
aut secundus. Distingue aut primus iuramentum sit iuri d. for
me veluti de non alienando res dotales aut minoris et primus valet
alias tamen secundus Eutior. de iuram. l. pte cap. 1. d. n. 22.

¶ Iuramentis nunq. possit suplere duos defectus, ut in minore etate vel les
ione ultra dimidia et alijs casibus Telloff in leg. 11. taur. n. 168.

¶ Iuramentis inducit irrevocabilitatem meliorationis licet non interueniat
traditio, et facit etiam valere donationes inter vivos Telloff in leg.
11. taur. n. 91.

¶ Iuramento parti multa pbat, et inter alia pbat interesse d. ta
batione quicquid de dolo Bald. in leg. qui accusare n. 3. col. de eden
do Eutiam. Rom. l. for. cap. 262. n. 50. et 55. Marcard. l. Rom. de
probat. 90. 88. n. 8. = et idem si abscondit instrumentum et dicit
illud p. d. d. Afflic. deri. 330. itz d. debitor lacerauit instrumentum
itaque sunt d. se interesse creditoris ipse iuramento pbat Mar
card. 90. 82. n. 6. itz amissio instrumenti Eutior. deri. 244. Mar
card. 90. 88. et de amissione libri rationum Eutiam. Rom. l. for.
cap. 11. Farin. deri. 238. Eregor. in leg. 10. tit. 19. part. 3. glor. 2.
et modica expensa pbat iuramento Barto. in leg. si quis
pro redemptione Cod. de donat. Eutior. sup. et q. postea de iuram.

in causa admittatur iuramentum Tesaur. seri. 93. Secus in via executi-
ua Parlad. cap. fin. §. pte 9. 10. n. 7. et iuramento probat celebra-
tio misarum Suiro seri. 614. Tesaur. foren. q. 86.

¹
Iuramentum habet vim spectabilis hypothecae n. q. regulariter inducat
sed q. facit valere actus eo meliori modo quo potest Suiro. seri. 228
n. 12. et dixi verb. Induction.

¹
Iuramentum tollit presumptionem fraudis Bald. in leg. perpetuo de Juri-
dictione ob hoc. Paritius dicit. 13. n. 61. lib. 1. Casanovi dicit. 21. n. 14.
ubi etiam qd. fraudis n. presumit a Jure et Immutato sanctissimo
Eucharistiae sacramento

¹
Iuramento parti q. aliqd. relinquit stat. iudicis taxatione leg.
6. tit. 8. part. 3. et leg. 44. tit. 14. part. 5. vide leg. 30. tit. 1. part.
6.

¹
Iuramentum perpetuat actionem q. 40 annos. eodem ac si testata
fuerit ex leg. n. q. 9. §. si in qui temporali ff. de iur. iura
leg. 14. tit. 11. part. 5. qd. extendit n. tantum ad iudiciale, sed etiam
ad extra iudiciale ut ex Vela dicit. 10. in p. ubi n. 7. Simila-
tione videbis.

¹
Iuramentum debet interponi ante ingressum exercitii t. a iudi-
cibus q. a tutoribus, alius n. possunt exercere Cancor. lib. 2. var.
cap. 8. n. 112.

¹
Iuramentum per tertiam personam factum valet si ad interpone-
ndum illud erat speciale mandatum vide verb. Curator n.

Actus d. iuramentum factus n. nullus, si ille actus de iure erat
revocabilis Spino de testam. glor. 30. d. n. 53. Mieres de maio-
rati. pte 4. glor. 15. n. 46. Cenedo in collectione. 3. ad Cap. pro-
curator 7. de procurator. in 6. pte 3. fol. 394.

²
Iurare n. tenet reus etiam si seferat iuramentum q. actor nihil pro-
uaverit Speculator. tit. de iuramen. de calumnia. ver. si autem Ergo.
in leg. 8. tit. 11. part. 3. glor. 4.

Ius proventus de pterito si e causa et influat quoad pteritum
statu debet inspicere tempus quo incipit pterere illud ius de pte
rito veluti in casu cap. 15. senon. 25. Trident. ubi prohibetur
illegitimus pbenas habere in ecclesia in qua pater etiam habuit,
et supposito qd hoc caput e respiciat futura n pteritum nec
priuat illegitimos qui tempore illius distributionis iaz habebant
pbenas, admittit debet talis illegitimus pbenatus ante illud caput
ad optanduz post qd puenit de iure pterito nota in nouissi.
desi. 21. sub. n. 1. et ita facit elegans limitatio Innocentij ad cap.
statuimus de maiorib. et obedient. que sequit Felin. et immol. in
cap. fin. de vltim. col. 2. qui dicunt illud caput n pcedere in ca.
nonicis diaconis qui ante illaz distributionez fuerant recepti in ca.
nonicis, licet post fuerint accusati pbenas qd talis accusatio pue
niebat ex iure receptionis facte ante eaz decretalez = et qd ius
inuentus superuenit pendente iudicio ex causa de pterito par.
tis post remissio leg. si rez alienaz 2. 5. fin. de pign. actione Pi.
char. lib. 4. pte 2. in manu dicit. ad praxim ptept. 1. 5. 1. n. 8.
in medio, et id qd minus legitime factuz e ptept. id qd postea
superuenit pfirmat Bart. in leg. si mora 10. solut. matrim. tom.
2. n. 53. ubi etiam qd citatio minus legitima p pparitionem
citati pfirmat ex glo. in leg. 1. 5. 1. verb. sententia in fin. de
ferij Felin. cap. 1. n. 18. de iudic. Parlad. lib. 2. colid. cap. fin. 3.
pte 5. 3. n. 3. ubi agit de executione petita ab uno ex heredibus
in bonis, qd p virib. tantuz id potuerit facere, si postea ceteri
cedant sublinebit iudiciuz Pichar. tom. 2. in manu dicit. ad
praxim 2. pte ptept. 1. 5. 1. n. 8. ubi late Gratia. tom. 3. pten.
cap. 546. n. 36. Montcale in praxi cap. 2. n. 18. eaz seqq. Salga.
laberynt. 1. pte cap. 23. n. 50. dea de cerim. iur. tit. 6. q. 9.
Cancer. tom. 3. var. pte 3. cap. 3. n. 465.

Iuris deuotione qd agit n. de acquisitione si pcedit illa re.
gula tantuz pscriptuz quantuz pcessit, sed qd vroz in parte
deuotamus nobis ius in totuz, qd olim ptebat, qd aliud e ad
quirere, aliud deuotare leg. una e via de seruitut. rusticor.
q. dor. leg. 1. 5. si quis hoc interdicit de itinere actu que pri.
uato Salgad. tom. 2. de ptept. 3. pte cap. 10. n. 108. ubi n.
112 tenet qd utens in parte priuilegio deuotat pcessionez
in toto Mierci de maiorat. 1. pte q. 10. n. 118.

Ius dicendi nulluz testamentuz n pteritum minori tempore qd 30. an.
notuz Guido Papa desi. 426. n. 3. Tunc. tom. 6. pract. tit. 9. 2c. 640
n. 12. et 2c. 641.

Ius tertij potest tamen a quocuz que alio tertio opponi quando e exclu.
sibus iuris agentis leg. fin. cod. de reuindicat. leg. loci corpus 9.
ppte. si seruitus iudicat solm. in leg. 2. de except. rei iudica.
Mimon 211. 242. n. 5. 211. 252. n. 7. et 218. n. 8. Nata 211. 253. n.
11. et 394. n. 4. Hipolit. singul. 180. Boimin. senior. 211. 599. Bart.
in leg. 2. de except. rei iudicat. lurd. 211. 280. n. 5. et 144. n. 19. et
131. n. 15. Barbon. in leg. si alienaz rez 12. n. 55. et 48. tom. 4. solut.
matrim. Boimin. 211. 119. n. 2. lib. 1. Paul. 211. 34. n. 3. lib. 2. Farin.
tom. 2. civil. desi. 74. n. 6. lurdus. lib. 2. 211. 213. n. 16. et 211. 227.
n. 19. Tunc. tom. 4. pract. tit. 4. 2c. 638. a n. 17. Mierci de maior.
Appe q. 15. n. 14. Caber. pte 1. desi. 63. Alex. lurd. desi. 14. n. 5.
et supradicta 2c. pcedit etiam qd sit exclusibus iuris agentis et
aduersarius tertius de cuius iure exipit tali oppositioem
Nat Anton. Tescur. desi. 4. n. 2. et 8. post Bart. in leg. 2. n. 1. de
except. rei iudicat. Gratian. tom. 3. pten. cap. 526. n. 50. Tunc.
sup. ex n. 21.

Ius superueniens etiam post litem testatuz diuat. leg. si rez ali.
enaz 5. fin. ff. de pignor. action. leg. si mandauero pfirmat. Bar.
101. et Paul. in leg. n. potest. n. 8. ff. de iudic. idz Paul. in leg.
non quemadmodum n. 3. ff. codex. = Non tamen illud qd superuenit
post 2c. causz Bart. in leg. si mater 5. eadz in fin. et ibi co.
nus n. 4. ff. de except. rei iudicat. Alexan. 211. 177. lib. 2. in fin.
Boerius q. 102. Proutat. 211. 107. n. 10. Peregrin. desi. 95. n. 15. et
qd de qualitate vide verb. qualitas n. et de oppositioe ad bene.
ficiuz vide verb. beneficiuz n. et de facultate superueniente
vide facultas n. et de dominio superueniente vide dominiuz n.

Ius qd in alio statu vel ipso iure quo vroz fuit in alio in me debet
obseruari velacue Inst. 25. carit. 211. 2. cap. 5. a n. 82. la.
lgad. de regia ptept. 3. pte cap. 4. a n. 14.

Ius tertij qd allegari potest et de questionibus ad tertij pertinenti.
bus vide verb. tertius n.

⁹
IVS ACCRESCDI ²quid dicatur, et inter quos habeat
locum vide supra verbo accrecendi per totum

IUS OFFERENDI

debitus creditoribus pignus habentibus quo
modo petat posteriori Afflic. de i. 16 et 18. Negus. de pignori. et de
pignemont. 138. ubi tractat de creditoribus offerentibus dotem uxori de
ultoris in causa mortis et lyubi ad hoc vide leg. 45. tit. 15. part. 5. glo.
in leg. 11. tit. 14. cap. part. Rodrig. de reddit. lib. 2. q. 16. Felician. tom.
2. de censib. lib. 3. cap. 2. an. 14. Fachin. lib. 3. de iur. t. pte cap. 100.
et 2 pte lib. 11. cap. 10. et 14. et qd si mulier agat rei vindicatione
2. emptores rerum dotaliu (ut potest etiam si bona fuerint estimata
ex leg. in rebus cod. de iure dotu. Molin. 2. tom. de iur. iura) utruq. in
hoc petat eis ius offerendi quantitates dotis 2. mulierum: a prima
tunc tenet Fachin. lib. 11. tit. 30. n. 8. 20. 24. et 27. sed 2. riuu sentit
Ceuallor. 1. tom. de iur. q. 3. v. 30. n. 36. = et petat etiam tertio po
teriori iuramento actione hypothecaria ita ut possit offerre estimaciones
rei de trahi meliora hominibus quas fecerat in ipia re Fachin. sup.
8. lib. 11. 2. pte cap. 12. = et circa id qd diximus petere creditori
ius offerendi 2. mulierum dotem repetentes, limitat p. dicta exclusio ut
n. pcedat qd mulier stante matrimonio agit ad recuperacionem dotis
propter inopiam viri ex beneficio leg. si stante solut. matrim.
et leg. ubi ad hoc cod. de iur. dotu. et si mulier q. tunc minime
ei potest offerri, neque excludit qd ius offerendi ut plures relati a vi
ladi. possit. en la forma de libelar. dela instruction en el pedimen
to de muger casada, licet 2. riuu tenet Fachin. de iur. iur. lib.
3. cap. 100. glo. tom. 1. et 2. lib. 11. cap. 14. = limitat 2. p. dicta de
ut n. pcedat qd bona sunt mobilia, vel consistant in nummis, qd pcedat
nequeant uxori, neque fructus ad alimentanduz pducere nisi dis
trahant illud. supra v. perosi la dote

Ius offerendi n. petat 2. tertius possessor, qui re tenet n. iure
creditoris sed ut tertius, videlicet qd vendita sibi fuit in publica
subhastatione, vel fuit adjudicata Felician. 2. tom. de censib. lib.
3. cap. 2. n. 14. Bald. in leg. 1. n. 1. et 2. cod. si antiquus credit. Molin.
tom. 2. de iur. disp. 538. n. 13. Gregor. in leg. 16. tit. 13. part. 5. glo.
Marth. de i. 126. Rodrig. de reddit. lib. 2. q. 17. n. 24. Tuscus. 1. tom.
pract. tit. 0. 90. n. 31. = sed huc 2. limitat in minore, eccle
sia, aut republica, qd petat hoc ius etiam 2. tertius possessorem
legemihus. 38. de minorib. leg. si creditor. 2. illud de diuine
pignori. cap. 1. v. 1. ubi Abbas de integ. ruit. Salicet. in
leg. 2. cod. si antiquus creditor Negus. de pignori. 3. memb.
5. pti. n. 5. v. 1. septimo ruitingit.

Ius offerendi n. petat creditori ubi erat hypotheca Aimon 2. 298.
n. 4. Woland. 2. 298. n. 14. v. 2. et qd pmitat eaz n. habent Aimon
2. 298. n. 389. et qd n. petat creditori chirografario vide
Aimon 2. 298. n. 6. Rodrig. de reddit. lib. 2. q. 16. = et petat hu
iusmodi ius offerendi cuiuslibet in iusto et mate fidel possessori
et de primo ut n. petat ius offerendi ubi n. adest hypotheca te
net Stephan. Gratian. 3. tom. foren. cap. 886. n. 2. Rodrig. de red
dit. lib. 2. q. 17. n. 6. et 7. = et Carleb. de iur. lib. 1. tit. 3. disp.
22. n. 6. et nullus distinguit si debet ee specialem aut genera
lem, sed generaliter loquunt in quacumq. que hypotheca

Ius offerendi qd sequela exceptionis nullo tempore pcedit Aimon
2. 298. n. 4. et qd ut actio quo tempore pcedat Felician. tom. 2.
de censib. lib. 3. cap. 2. n. 14. Acced. in leg. 1. tit. 15. lib. 4. n. 5.
licet qd n. pcedat et sic 2. riuu tenet Ceuall. 1. tom. de iur. q. 202. n. 23.

Ius offerendi utruq. petat creditori qd res ipsi obligata vendi
ta est a deuitore, negativa tenet Vicentius de Franchis
de i. 531. pte 4. n. 8. 2. riuu pbat tñ in leg. cum prior ff. de
distact. pignori. = sed de hac materia et quando petat
secundo creditori 2. primus qui vendidit re iure credi
toris ius offerendi et de eius limitationibus vide Negus.
ant. de pignori. memb. 3. pte 5. n. 4. pag. 118. Salgad. de pignori
pte 3. cap. 10. n. 14.

INSTRUMENTS

IUS PATRONATUS

laicorum dicit q^{do}

fuit acquisitus de proprijs bonis fundatoris, licet fundator ipse fu-
isset q^{do} sententia ecclesiastica Simon vii. 68. n. 4. et q^{do} debet plu-
ribus ut singulis, tunc maior pars potest presentare alij non
vocatis Simon vii. 63. n. 1. et qualiter fiat presentatio q^{do} ius pa-
tronatus est Universali Simon sup. d. n. 1.

Ius patronatus habens q^{do} nullus presentavit nullas penas patitur
vide infra verb. patronatus n.

Ius patronatus laicorum licet q^{do} summus Pontifex possit de-
rogari Simon sup. n. 4. n^o tam^{en} q^{do} legatus de latere Simon
vii. 82. n. 10. Roland. vii. 46. n. 1. vol. 1.

Ius patronatus transit ad extraneos heredes licet fundator
providendo dixerit, q^{do} pertinet ad iuvenes et eius descenden-
tes per hoc enim alios qui de iure videntur vacantes exclu-
sive n^{on} videntur Ancar. vii. 81. = et in dubio deferunt in capita
Ancar. vii. 355. sed Casader desi. 2. in p^{ri}mo de iure patro-
tenet q^{do} deferat in stirpes, et q^{do} transeat ad feminas Ca-
sader. desi. 4. n. 4. de iur. patron. = et q^{do} n^{on} transeat in fidei.
comitarius Cobar. vii. 2. var. cap. 18. n. 4. et an adquirat
re edificanti ecclesiaz diruptaz Estaphi. de form. imp^{er}. de iure
patron. n. 6. = et q^{do} adquirat si penitus sit dirupta Rota
p^{re} t. divers. desi. 594. n. 2. et p^{re} t. 2. desi. 83. n. 3. et an
p^{re}toribus possit Roland. vii. 47. n. 13. et 32 et 40. vol. 1. Casad.
desi. 4. n. 4. de pbat. = et q^{do} n^{on} transeat ad filios si n^{on} sit heres
patris aut illius hereditatis, respondet Sanchez moral. tom.
1. lib. 2. cap. 3. dubi. 93. n. 3. et in divisione bonorum q^{do} n^{on}
possit adiuocari in solidum Sanchez sup. 7. dubi. 93. n. 12. et
dubi. 95. n. 2.

Ius patronatus fundatio pbat ex insignijs et armis ap^{er}is
Anania vii. 86. n. 2. ante fin. Veronens. de servitut. urban.
p^{re}dictor. cap. 18. de p^{re} t. n. 2. Lambert. de iure patron. lib. 3. q.
5. artic. 4. n. 2. Desis vii. 135. n. 1. Ripa in cap. 1. ecclesia scribi-
na n. 92 = et pbat etia^m in antiquis p^{re} famaz Simon vii. 322

n. 2. Casad. desi. 2. de pbatio et plura circa pbatio^{ne}z aduertit. Fa-
vinat. tom. 2. civil. desi. 374. et desi. 548. n. 4. et p^{re} t. 1. divers. desi.
791. n. 1. et sententia n^{on} revocata pbat existentia^m iuris patronatus
Favin. tom. 1. civil. desi. 482. n. 5.

Ius patronatus n^{on} potest transferri in laicos R^{ati}on^{is} donationis aut
legati abique sensu ordinarij Calderin. vii. 6. R^{ati}on^{is} ad. vii.
232. n. 15. lib. 3. Lambert. de iure patron. lib. 1. 2. p^{re} t. q. 6. arti-
2. et lib. 2. p^{re} t. 1. art. 18. q. 2. Mant. desi. 86. n. 6. Favinat.
p^{re} t. 2. desi. 252. Alex. ludo. desi. 420. et ibi Beltram. n. 7. Mo-
lina de primog. lib. 4. cap. 24. n. 13. et in p^{ri}mo 91. tunc debet
q^{do} ius patronatus p^{er}lineat ad donantes, alij nihil laici donan-
do Paul. Castren. vii. 113. n. 1. lib. 2. Favin. tom. 1. civil. desi. 302
n. 2. et 7. = sed an possit transferri in patronos abique epi-
copi authorit^{ate}, et an p^{er}umat talis authoritas ex lapso longi
temporis Rota p^{re} t. divers. desi. 407. n. 3. = et n^{on} sufficit in
p^{ri}mo casu affirmatio vicarij generatis Calder. vii. 1. de
offo vicarij vide late Menoch. vii. 90. p^{re} t. ubi n. 2. docet
q^{do} p^{re}dictus ius est q^{do} onerosum ecclesie, et quodam servitium, et
ideo semel extincta n^{on} potest ordinarius de nouo e^{ius} videre

Ius patronatus beneficiuz licet n^{on} possit p^{er}ferri ab ordinario
sitra p^{re}sentatione^m patroni Cap. determinamus 16. q. 7. Abbas in cap.
illud in p^{ri}mo de iure patron. Felin. in cap. cum Brotholus col.
3. de re iudic. tamen si provisio ab ordinario fuerit facta
sciende et patiente et non n^{on}te patrono, tenet et valet Eudo
desi. 15.

Ius patronatus si in fundatione h^{ab}eat appositaz clausulas q^{do} cap-
lanus sit sacerdos, necesse est q^{do} actu sit sacerdos, nec sufficere
habitu, aut app^{er}etione^m p^{re}sup^{er}ue si subueuant illa verba q^{do} Capela-
nus teneat singula h^{ab}ed^{er}et mada celebrare missas

Ius patronatus qualitatibus derogari potest q^{do} ordinariuz de
sensu patronoz p^{er} unica vice tantu^m, et p^{er}ferri beneficiuz laici
totale simplici clerico Decis vii. 121. n. 3. Lambert. de iure patron.

1. pte lib. 2. q. 10. art. 3. Verolus vii. s. vol. 1. Diliuz Trident. sess. 25. cap. 5. q. insipit ratio potulat Lara de capellan. lib. 2. cap. 5. n. 28. = sed 3. m. um resoluit Garcia de benefic. 2. pte cap. 1. ex n. 102.

2. Iure patronatus deurit filius patris primogenitus cum patrono secundum fabrum et Angel. in 8. cum filius instit. de heredit. quibus ab intest. defer. cohar. in practi. q. 31. col. pen. Clement. plures de iure patron.

3. Ius patronatus ultra transeat in fidei commissum de quo diximus sup. et an officii boni officii conseat, et q. si filius sit ecclesiasticus, vel secularis an remaneat ecclesia libera, et q. si maritus et uxor discentiant in presentatione q. patronatus venit ratione dotis, et q. si dos sit maioratus, et ultra possit unico filio adjudicari Mohr. de primog. lib. 1. cap. 24. late Garcia de benef.

4. Ius patronatus potestio acquiritur per exercitium, aut unus unus actus duntaxat ex petitione patrono quo ad alios actus, ut q. ut patronus honorat quis in aliqua ecclesia, et ut tibi tractat, q. tunc extendit etiam ad presentationes salgad. de pfect. tom. 2. 3. pte cap. 10. n. 114. et quasi potestio presentandi acquiritur per unius presentationem Abbas in cap. cum venissent 2. de integrit. reitit. n. 23. vide infra verbo patronus n. 8.

5. Ius patronatus si donet alius poterit iudex laicus impetere donantes ad implementum, et cognoscere an donatio vel pmissio facta sit et idem q. si solus pmissio facta sit de donando, q. a iudice seculari impetendum donans ut adimpleat Marta de iurisdic. 2. pte cap. 41. n. 16. salgad. tom. 2. de pfect. 3. pte cap. 10. n. 195.

6. Ius patronatus q. impetit pluribus tanq. singulis n. e. necesse ut oēs simul et collegialiter conveniant in eodem loco ad faciendam presentationem, secus autem q. illi impeteret ut universis, q. tunc tenent in eodem loco congregari Gratian. tom. 2. foren. cap. 215. a n. 1. cum seqq.

7. Ius patronatus licet transeat in solidum ad omnes heredes, n. tamen omnibus e. danda candela q. fundator iussit dari patrono quotannis in die purificationis B. M. Virginii, vel alia die, sed alteris annis illa fruuntur heredes aliqui B. in Clement. 2. de iure patronat. Gratian. A. tom. foren. cap. 615. n. 4.

8. Ius patronatus transeat in monasterium ex persona monachi, ipse monachus illud n. possit retinere, neque aliquem presentare, sed solus monasterium Lambert. de iure patronat. 1. pte lib. 2. art. 11. q. principali n. 12. Moneta de mutuat. ultim. volunt. cap. 11. q. 4. n. 142.

9. Ius patronatus e. individuum, immortas vero eius recte dividit Clement. si plures de iure patron. Acced. in Reg. 2. lib. 6. lib. 4. n. 1. et seqq. et q. dicendum si maritus durante matrimonio edificavit ecclesiam an uxor habeat dimidiam partem: patronatus partes cohar. lib. 3. var. cap. 12. n. 8. et vide circa questionem cui impetat ius presentandi q. uxor succedit in bonis in q. dicitur ius patronatus an ei vel marito Gregor. Lopez in Reg. 8. lib. 15. part. 1. Palacios Rubios 8. 43 de donat. inter.

10. Ius patronatus ultra ad iudicari possit uni ex heredibus in bonis: negatibus tenet Abbas in cap. querimoniam 9. de iure patron. n. 3. vide late Tiriquet. de iur. primog. q. 38. Minor. et de maiorat. 2. pte q. 2. n. 5. et fin. cohar. lib. 2. var. cap. 18 n. 9. et 10. Greg. Lopez in Reg. 12. lib. 15. part. 1. glo. 1. de iur. di. 149. Mohr. de primog. lib. 1. cap. 24. n. 30.

⁹
IUSTITIA est virtus quæ omnibus preponderat, neque
 contra eam datur charitas, nec pietas vide verb. iudex n.
 et verb. equitas n. et de virtute eius circa famias vide vo
 bo famię n. 1.

⁹
IUVENIS ⁹corrigi potest etiam verberibus per seniores
cel non sit propinquus Simon Gal. 1. 11. n. 12.

LACERATIO scripturę est in causa qđ 9^a lacerantem
defertur iuramentis in litę Simon 311. 6. n. 8. et 311. 262. n. 7.

Laceratio scripturę inducit crimē falsitatis Simon 311. 6. n. 8. Mar-
card. Rom. 2. de pbat. 30. 362. ex n. 1. vide supra verb. furtus n.
et talis laceratio instrumenti psumit facta ab eo qui imodum
ex ea sentit Gratian. Rom. 2. for. cap. 262. n. 40.

LAICVS⁹ quamvis non potest esse iudex ecclesiasticus
 potest esse eius assessor tenet Anastas. German. de sacror. immu.
 lib. 3. cap. 15. n. 11. l. lio de privileg. ecclesie privi. 83. n. 11. Cu-
 ria Philip. pte 1. 9. 2. n. 18.

Laicus non potest se submittere ecclesiasticae iurisdictioni leg.
 10. tit. 1. lib. 4. recip. licet renuntiet leg. 13. code. neque duc-
 nire laicus coram ecclesiastico licet sit rae fructus alicuius bene-
 ficii p locationem a clerico Acced. 9. leg. 10. n. 59. vide verbo
 conductio n. et qd petens coram iudice in competenti delictum
 dimittit, et puniri potest et quomodo Gratian. discip. 154. Pan-
 inat. tit. 42. tom. 4. ubi de muliere presente coram ecclesiastico

⁹
LAMIAE non possunt eadē e manibus iustitię ob particu-
 lare dei providentię, q^a in ea adest hęc virtus scia de iudicijs
 lib. 1. cap. 11. n. 4. = et qd hoc genus strigij magaruz n̄ potest lede-
 re illor qui iustitię exercent, vel off. publico d. eas invehunt
 aut qui se remedijs ecclesiasticis tutant dicit Silvest. Pictrius
 de strigij magis lib. 2. cap. 9. punt. 1. ubi idē de his qui prote-
 gunt per sanctos

Lamiaruz pena vide Salazar de NU cap. 2. a n. 24. ubi qd
 lex ultima tit. 22. part. 2. et lex 6. tit. 3. lib. 8. recop. p^{er} mag
 mortis imponentes n̄ observant licet quoad iudices talis posit
 fieri: vide de materia Ceneduz in collect. ad cap. episcopi 23.
 q. 5. quę ē colectanea 21. pte 1. fol. 22. ubi plura de lamijs, sor-
 n̄ legijs, divinatoribus, et pronosticor facientibus.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be in a different language or dialect. The ink is dark and the paper shows signs of age and wear.

LAPIDES ⁹ sunt in usu fructu et possunt esse facti natura
 re qd crescunt ex leg. fin. ff. de fundo dotali. et Plinius refert
 int miracula italie qd abique lapidicinae crescunt vide Sarcina
 de expensis cap. 22. n. 47.

1. *Phlox* *subulnifolia* L.
2. *Phlox* *subulnifolia* L.
3. *Phlox* *subulnifolia* L.
4. *Phlox* *subulnifolia* L.
5. *Phlox* *subulnifolia* L.
6. *Phlox* *subulnifolia* L.
7. *Phlox* *subulnifolia* L.
8. *Phlox* *subulnifolia* L.
9. *Phlox* *subulnifolia* L.
10. *Phlox* *subulnifolia* L.

LAUDEMIVM seu ut ex alienatione emphyteuticis
(ut supra diximus verb. emphyteutis n. 18.) est quedam ex libello obsequij
reuerentia, qd facit emphyteuta dñz suscipiendo inuestitura, dominum
recognoscit Gratian. tom. 2. fore. cap. 377. n. 24. ob id que n̄ deuet a
venditore sed ab emptore glor. in 8. leg. fin. cod. de iure emphite. ubi lra
10 n. 40. Gregor. loyca in leg. fin. tit. 8. part. 5. glor. 12. = et e onus
reale annexu rebus et bonis emphyteuticis, et cuz ipsi transit ad
successores emptores Gratia. sup. n. 24. et ideo in solutione laudemij
n̄ videtur persona, sed rei ipsa Gratia. tom. 2. fore. cap. 784. n. 17.
ubi n. 25. et 26. tenet qd p̄ laudemio spectat hypotheca, et aspicit rez
etia; si vadat ad p̄suz idz Gratia. tom. 2. cap. 272 et 377. n. 24.
Rodrigu. de reditib. lib. 2. q. 22. n. 45. Franch. de i. 430. et qd n̄
spectat hypotheca, et ideo n̄ transeat ad emptores, nec esse deutorz
sed venditorz cuz solus deueat p̄ laudemio et approbat. tenet Nogues
alleg. 1. n. 99. et solus n̄ debet de toto valore rei emphyteuticę, sed
tantu ex illo p̄tio recepto deducto onere censuali Tiraque. de re
tract. signag. 9. 6. glor. 1. n. 8. Salgad. labyrin. tom. 1. p̄te 1. cap. 21.
n. 3. coque ad 7. = et laudemiu dat p̄ inuestitura et traditione
possessionis, et n̄ p̄ iussu Gratia. 8. 2. tom. cap. 377. n. 11. 33. et 34.
Lardus de i. 200. n. 5. et 711. 84. n. 6. lib. 4. ubi tenet p̄rius scilicet
qd dat p̄ iussu lra Camil. Borrel. in summa de i. tit. 35. ex n. 31.
ubi docet emptores ad id teneri nisi p̄rius obseruet et qd solus de
ueat ab emptore p̄bat 8. leg. fin. in fin. tit. 8. part. 5.

Laudemiu n̄ deuet ex alienatione necessaria facta iudicis aut
horitate, et p̄ voluntate emphyteute, Lard. de i. 405. n. 28. lra
de amicu. lib. 1. cap. 20. n. 3. Camil. Borrel. tom. 1. in summa de i.
tit. 35. de laudemij n. 39. et 44. ubi hoc extenit ad quacuzque
alienatione, naria, veluti diuisione, inter heredes, nisi uni apli
cet tota rei et alteri p̄tiuz, q̄ tunc laudemiu debet n. 43. ex
Capet. tholonan. in de i. 15. p̄ August. Franch. de i. 277. Tiraque.
de retract. signag. glor. 2. 9. 29. n. 4. Auend. cap. 13. = et ordinatione
in solutuz Cephal. 711. 255. in 6. Tiraque. sup. n. 4. Mena ad Sama de i.
5. n. 4.

Laudemiu duplex vtruz debeat ex venditione in qua adest pactu de
retrouendendo vide distinctione tradita sup. verb. cauella n. 1. Em
pian. tom. 1. foren. cap. 180. a n. 6. cuz seqq. late Fontan. tom. 1. de i.
277. ubi tenet n̄ deberi duplex et ibi a n. 12 cuz seqq. agit de
falsen h̄is.

Laudemiu vtruz debeat ex locacione ad vitz et ad longu tempus
de i. 711. 209. Cenedo ad deuretz collect. 144. n. 41. Alexan. 711.
119. not. 3. et 311. 70. not. 1. Sama de i. 26. ubi addit. Cabedo
de i. 92. Molin. de primog. lib. 1. cap. 21. n. 17. Brocius de i. 39
Tiraque. de retract. signag. glor. 14. 9. 1. n. 79. et 82. Barb. tom
2. solut. matrim. fol. 630. n. 26. Valare. de iure emphite. q. 29
n. 16. Gratia. tom. 2. foren. cap. 378. n. 29.

Laudemiu an debeat ex venditione celebrata cu pacto de in
diz additione Lard. de i. 48. n. 2. Lalar. cap. 19. n. 17.

Laudemiu an debeat ex diuisione emphyteuticę int fratres Cephal
711. 195. n. 20. Tiraque. de retract. signag. glor. 14. 9. 1. n. 77. en an debeat
ex additione censu redimibili super re emphyteuticę Acced. in leg.
1. tit. 12. lib. 2. n. 101. Rodrigu. de reditib. lib. 2. cap. 4. n. 4. et 13. Felicia
de censib. tom. 2. lib. 2. cap. 3. n. 1.

Laudemiu p̄miu e hoc e quinquagesima que p̄stat ex p̄tio vel reuo
cationis emphyteuticę, vel in aliu translationi secunde, noucluz iusti
miam in leg. 8. cod. de iure emphite. et vtruz debeat primo domino
reverti aut secundo, qui in emphyteuticę successit vide glor. in leg. fin.
in fin. cod. de iure emphite. Franch. de i. 431.

Laudemiu debet vero domino etia; si emphyteuticę vendat publica
subhastatione vide verb. subhastatio n. et vtruz laudemiu p̄te
rituz debeat a p̄iore rei emphyteuticę vide verb. censu n.

Laudemiu qd solutuz n̄ fuerit p̄ primuz emptorez debet p̄ secunduz
et sic ambo soluere tenent Franch. de i. 430. et qd de pensioni
bus de curia vide verb. censu n. et verb. emptor n.

Laudemiu vtruz debeat de venditione voluntaria aut naria
Nota qd p̄ laudemio spectat actio hypothecaria Franch. de i. 430. Me
noch. 711. 277. et 444. et p̄ter h̄uz potest agi via executiua p̄arta
per cotidi. cap. fin. p̄te 4. 9. 5. n. 4. et 5. Auenda. de censibus cap. 26.
n. 8. ceuall. q. 820. n. 30. = p̄rius tenet Lardus de i. 3. ab id 31.
ubi multa de materia tenet etia; Amendola ad Franch. ubi
supra et qd n̄ habeat locuz contra p̄terios hypothecaria dicit
etia; Lardus de i. 32. vide verb. censu n.

Laudemus n̄ debet domino emphiteusis si coheredes in ditione
 totz uno assignet ita 9. Ferraria tenet Aluericus a Bonate in dicti
 onario litera L. verb. laudemus vide leg 35. ff. 18. lib. 9. recip.

MVIM TCT 71

LAUS in ore proprio vilescit, et ab alieno debet oriri
iuxta illud proverb. 21. laudet te alienus etc. et Joannis cap. 8.
tu te ipso testimonio perhibes etc. = limita quando qd dicit
est notorium iuxta illud Virgilij

sum pius enee fama super aethra notus
praedit Platea in leg. l. cod. de profesor. qui in urbe vlt. lib. 12
Fontanel. de pactis nupt. claus. § 3 glor. l. n. 2. = limita etiam
in advocatis qui de iuris praesentia exaggeranda loquuntur, tunc enim
magis in laude ipsius qz coram credendat iuxta illud Seneca in
Augustus: Dico tibi Auguste induere praetoris non ppter te sed ppter
honore imperij praedit Fontanella ubi supra et melius Carleual
de iudici. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 2. n. 15.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be in a different language or dialect. The handwriting is somewhat faded and the ink is light, making it difficult to read accurately. The text appears to be a personal communication, possibly a letter or a page from a manuscript.

LECTVS quotidianus debet marito, siue uxori super
 nih dummodo ad partitionem redat eum hereditas si infra annum
 factus ad secundas nuptias nuptierit leg. 6. tit. 6. lib. 3. fori
 immunit practicata, ex quo sequit qd in inventario debeat ap
 poni et estimari ut de valore dicit qd fuerit restituendus
 Alora de partit. pte 1. cap. 3. n. 40. et qd sit deducendus de
 bonis multiplicatis si adint, et qd si fuerit valde pretiosus
 erit assignandus secundum qualitatem videtur Baius tit. 2. de uer
 quest. q. 152. et quis dicat lectus quotidianus, et que debeat vel
 n. d. h. n. e. h. u. r. lib. 2. pract. q. 75. n. 11. vide Gratia. disp.
 610. a. n. 10. et qd n. d. p. h. e. n. d. a. t. la armadura n. m. a. que non
 colebatur, salutaris, almodadit ymantas, quiesada q. ciuit. 24.
 Simila ut infra n.

Si autem bona multiplicata n. fuerint erit deducendus de bonis
 hereditatis solutis prius debiti, qd si n. sufficiat nullus lectus
 debet Baius d. q. 152. n. 25. ratio e. secundum eum qd hic lec
 tus n. debet ex d. t. h. neque ex debito legali sed quasi iure
 hereditario, ideo que n. debet in vita sed post mortem Suthier
 d. lib. 2. q. 24. n. 3. Ceuall. q. 1. n. 11. ubi qd potest flux dis
 ponere ut n. debet superstiti Baius ubi supra espino de testa
 mon. glor. 2. p. r. i. j. n. 93. Suthier. d. lib. 2. q. 93. et 24. et 75. l'anc
 her de matrim. lib. 2. disp. 81. n. 31. Almodadit. p. o. h. t. cap. 7. n. 23.
 Siquens. de claus. lib. 2. cap. 11. n. 188. vide infra n.

Adde tamen Siquens. ubi p. r. i. m. e. qd hic lectus quotidianus debet
 reddi a superstiti d. u. g. e. si d. h. a. t. aliud matrimonium etiam post
 annum et a fert Acced. leg. 3. tit. 1. lib. 5. n. cap. n. 8. et 9. Quia
 q. 25. n. 24. sed n. e. sequendus, nam isti ab eo citati n. g. h. a. n. t. et
 Suthier. d. q. 75. n. 11. d. r. i. a. z. a. f. i. r. m. a. t. et sequit ab oib. ut Ba
 ius ubi sup. n. 21.

Lecto legato uxori per maritum d. p. h. e. n. d. u. n. t. o. r. a. o. r. n. a. m. e. n. t. a.
 Caneer. lib. 3. nar. cap. 20. n. 75. vide sup. n. 1.

Pro lecto quotidiano p. r. e. f. e. r. t. u. x. o. r. a. b. i. j. s. c. r. e. d. i. t. o. r. i. b. u. s. m. a. r. i. t. i. l. i. u.
 n. e. r. lib. 2. q. 24. sed d. r. i. a. z. t. e. n. e. t. Alora pte 1. cap. 3. n. 41. Gar
 cia de expens. cap. 8. n. 41.

Et si vir n. habebat aliud lectus p. r. e. t. e. r. d. o. t. a. t. e. z. u. x. o. r. i. s. a. n. d. e. b. e. a. t.
 uxori superstiti aliud vel aliqd r. a. e. e. i. u. s. v. i. d. e. s. a. l. a. s. a. r. d. e. n. d. u. s.
 Siquens. cap. 2. n. 24. et 29. ubi etia, qd si vir aut uxor super
 stes habeat legatus lectus utra, de eand. n. 20

Handwritten text in the top left section, possibly a title or introductory paragraph.

Handwritten text in the top right section, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the middle right section, appearing as a separate entry or paragraph.

Handwritten text in the lower middle right section, possibly a concluding paragraph.

Handwritten text at the bottom right, likely a signature or final note.

LEGATARIUS rei particularis an amittat
legatum q. eius alienatio fit p. soluendi de cuius testatoris Mone
de Mutat. vlt. volunt. cap. 2. n. 128.

Legatarius nunq. pot. petere fructus rei legatæ, qui nascunt et
proveniunt iacente hereditate Euth. in leg. nemo potest 58. de
legat. l. notab. 5. n. 368. Anton. Comen. tom. 1. var. cap. 12. n. 22.
leg. 37. tit. 2. part. 6. vbi Gregor. Lopez gl. 4. Acced. in leg. l.
tit. 4. lib. 5. et n. 125. vbi etiam agit de fructibus perceptis ab ipso
testatore Euth. lib. 2. pract. q. 33. vbi attenda hodie lege regia
tenet deberi fructus a morte testatoris vide infra verb. legatus
n. 2.

Legatarius pauper an possit p. legato sibi relicto heredem ducere
coram iudice ecclesiastico nulla data negligentia iudicis secu-
laris Acced. in leg. 10. tit. 1. lib. 4. n. 49. Probab. polit. l. pte. lib.
2. cap. 17. n. 104. et 105. vide supra verb. executor n. 29

Legatarius poterunt inter se bona sibi legata alienare et dividere
n. obitante prohibitione alienationis a testatore facta leg. pater
9. qui cum delegatis. Viraque. de retract. sang. gl. 6. 4. 11. n. 12
Erasm. tom. 1. foren. cap. 36. n. 7. vbi etiam agit an emphiteusis
dividi possit

Legatarius presumit solum scire particulare testamenti in qua
suis legatus dñet, et in cognat. Hanc in leg. qui rom. 9. duo
fratres n. 38. veni. adde de verb. oblig. n. ut ex experientia deet
notarius n. dat legatario integrum testamentum sed caput sui
legati Ripa in d. 9. duo fratres sub n. 34. et late agens Turcus
5. tom. pract. tit. 1. 76. 147.

Legatarius n. potest p. parte acceptare legatum et p. parte repudi-
are, neque illud dividere quando relinquit in una ead. que
oratione, secus si p. parte in diversis, veluti si primo legetur
una pars fundi, deinde alia pars seu portio illius fundi, q. hinc
dat divisio Erasm. tom. 2. digest. cap. 248. n. 18. = et si
gloria sint legata poterit unus acceptare et aliud repudiare
leg. sed duobus 40 leg. et proculo 20. de legat. 2. Turcus tom.
5. pract. tit. 1. verb. legatarius 76. 155. qd. limitat q. d. unum

legatus e. onerosus et aliud n. Turcus sup. n. 4. et l. ex 36. tit. 2
part. 6.

Legatarius qui prima manu legatus sibi in testamento ad rem
sit an includat in penam falsi, et practice remanet consultus liboni-
anus vide Erasm. vbi floru. remana. des. 157. qui dicit in testamen-
to nuncupativo lecto coram testatore et p. testis 2 probato n. pcedere,
secus autem in testamento in scriptis ducti. Clarus. 9. falsus n. 27.
vbi Praxard. n. 222. Molin. tom. 1. de iust. disp. 125. Mant. de
dictur. vlt. volunt. lib. 1. tit. 6. n. 5. et latissime Farin. de falsitat.
et simul. q. 450. a n. 175. cum segg.

Legatarius cui legatus in subsidium studij e. relicto potest illud pe-
tere vbi studio incumbit maxime si aliquando eo loco ceptus
e. solus Erasm. tom. 1. foren. cap. 62. ex n. 1. Sord. de aliment.
tit. 4. q. 46. n. 35. et qd. hoc legatus dicitur p. Erasm. tom. 2.
foren. cap. 254. n. 46.

Legatarius n. potest p. propria manu re legatam apprehendere, nam
si id faciat pot. addita hereditate cadit a iure suo leg. non e.
dubius cod. de legat. Anto. Comen. in leg. 46. faur. n. 130. Juan
de Anator ad leg. amicis. cod. quorum legator. si n. ante addi-
ta hereditate e. locus interdicto quorum legatorum gl. in d. leg.
n. e. dubius leg. 14. tit. 10. part. 6. facit lex n. tit. 13. part. 5. sub
clarus 9. testamentum q. 68. Turcus tom. 5. pract. tit. 1. 76. 147
et 151. poterit namq. legatarius p. propria manu apprehendere
re legatam eo casu quo sit etiam testamentarius, vel testa-
mentis executor vulgo (aluteca) ut notat Gregor. Lopez in
leg. 2. tit. 10. part. 6. gl. magn. Anto. Comen. tom. 1. var.
cap. 12. n. 10. Farina. de falsitat. et simul. q. 175. ex n. 318. et
in tom. et tit. de fragm. tit. 1. et n. 253. idem etiam poterit
quando a testatore sibi fuit visa ad id facultas ut notant
supradicti, et Anto. Comen. in leg. 46. faur. n. 134. Erasm. reg.
49. Quater ad leg. 8. tit. de las sanasias lib. 3. for. ducti.
Clar. lib. 3. senten. 8. q. 68.

Legatario n. dñt remedia leg. fin. cod. de edict. dñ. Notia
Polend. Menoch. de adpiscen. remed. 4. q. 17. et 18. Anton. Com.

in leg. 4. l. aur. n. 137. Acced. in leg. 3. tit. 13. lib. 4. n. 17. et 67. sicut negl.
 dicitur in libro in recepta

Legatarius cui per solutionem legati aut fidei commissi fuit prius à iudice ad-
 iudicatus fundus offert creditori, cui postea fuit adiudicatus leg. 2.
 cod. qui potior. in pign. ubi glor. qd debet intelligi quando hereditas
 est soluendo scilicet. et Bart. in leg. cum nullus de bon. autho. iud. pon.

Legatarius rei locatæ an indistincte faciat omnes fructus suos, et qd in
 Colono paritario Bart. in leg. fundi prebationi n. 4. de usufruct. Ro-
 man. 211. 302. Haro. in leg. cum filiofamilias de legat. l. n. 180. Ene-
 gor. Lopez in leg. 17. tit. 8. part. 5. Franch. de i. 334. part. 2. Tesa-
 ur. de i. 55. Joseph. Sudov. de i. 83. Viril. ad Afflictus de i. 11. n. 11. et
 facit qd talis Legatarius non tenet stare locatorem vide infra Verb.
 locatio n. 15

Legatarius ex testamento minus sollemni aut nullo non poterit per
 occultas dispensationes accipere sibi legatus relictus in 8. testame-
 to qd dicit Molina Rom. l. de iust. tit. 2. disp. 11. n. 22. Cuius
 dicitur et Joannes Sanchez in summa disp. 43. n. 52. qd per med.
 um.

Legatarij cum creditoribus non currunt, nec currere facere possunt
 leg. creditoribus 4. leg. quoties 6. de separat. leg. primo gradu 23
 que infra de creditor. leg. saltem 22. §. creditoribus cod. de iure
 deliberat.

LEGATVM est donatio que datur a defuncto in testamento relicta ab herede petenda §. 1. inst. de legat. leg. legatus de legat. 2. ex quo sequitur quod legatarius debet accipere res et possessiones de manu heredis Marucot. lib. 1. var. cap. 1. a p[ri]mo, alias attentat Gratia. disp. 910. n. 14. et q[uod] amittat legatus si p[ro]pria auctoritate capiat Castillo lib. 1. de usufruct. cap. 6. n. 17. cancer. lib. 3. cap. 20. n. 240.

Legatus generaliter autem est speciei aut quantitatis; si fuerit speciei mittendus est legatarius in possessionem, Ceuallio. q. 103. n. 38. de quo vide verb. executio n. et idem si fuerit rei certe, pecunie, vel nominibus, d[omi]nitur enim saluaria immisio cum cautione de restituendo casu quo hereditas soluendo non sit Farinat. de i. 559. p[ar]te 4. vide Castillo. lib. 3. cap. 24. n. 24. Motin. de iustit. tract. 1. disp. 194. verum q[uod] dominus legatus, et q[uod] p[er] legato certe rei d[omi]nat[ur] etiam via executiva Flauius a Mondola ad Franchii de i. 293. n. 22. ad d[omi]nos legatus quantitatis de quo infra n. et

Legatus speciei non debet ab herede q[uod] ipsa species non inuenitur nisi solo heredi deficiat. Parlad. d[omi]na. §. 1. n. 3.

Legatus rei certe dominus transit in legatarius q[uod] pure factus est a die additionis hereditatis Molina de iust. tom. 1. disp. 3. et 181. et 194. de quo Cobar. in cap. Quainunhus §. 1. n. 2. de testam. Somet nar. tom. 1. cap. 12. n. 7. et ibi Alton et d[omi]nitur legatario rei vindicatio d[omi]na quocumque tenentur ex leg. 1. Cod. commun. de legat. d[omi]nit. eode, §. nostra autem, et utrobique gl[os]a. Motin. Cobar. et Somet qui extendunt regulam ad fructus rei legatus et a quo tempore debeant vide verb. fructus n. et Ceuallio q. 79. cancer. lib. 3. cap. 20. n. 22. vel transit dominus a die mortis testatoris ut verbo fructus et idem in legato rei Angulo de meliorat. leg. 4. tit. 6. lib. 5. gl[os]a. 6.

Amplius quod augmentum rei legatus adquiret legatario et non heredi si nihil de d[omi]ni voluntate videtur leg. si ex toto leg. seruus filij §. si ares ff. de legat. 1. leg. si ares leg. cum fundus de legat. 2. leg. §. 1. tit. 9 part. 6. Somet tom. 1. cap. 12. n. 16. et ibi Alton C[on]suet. 211. 213. a n. Sol. Hondedew tit. 63. n. 6. vide Alton de maiorat. p[ar]te 1. q. 10.

Legatus non quantitatis non transfert dominum in legatarius, et per consequens neque fructus debent ante traditionem Gratia. Dicitur quod p[er]cedit etiam si factus fuerit ecclesie vide verb. heres n. et verb. fructus n. et verbo hereditas n. et si fuerit in pecunia legatus, et ea non inueniatur in hereditate vtrius possit heres soluere in speciebus vide Castillo lib. 2. cap. 24. et vide verbo debitum n.

Amplius quod neque legatario d[omi]nitur via executiva p[er]sequendo legato quantitatis virtute testamenti, sed v[er]o p[er]cepto soluen- di a herede, sub p[er]ona executionis Rodriquis de executione cap. 1. art. 3. n. 16. Villad. posit. cap. 2. n. 17. et quia Valent. d[omi]no a p[ri]mo lib. 1. limitet in legato pio, vel p[er] alimentis ut in eis de via executiva, non videri practicum, sed q[uod] indistincte v[er]itur p[er]cepto soluendi vide verb. executio n. sed q[uod] p[er] legato pio de executio super. pract. lib. 1. q. 8. et Castillo lib. 3. cap. 24. n. 24.

Nota quod si super re legata moueat hi antea q[uam] legatario tradita fuerit tenet heres ad liti expensas; si v[er]o post res traditas ad ipsum legatarius leg. si verbi ff. de legat. 3. cum gl[os]a. Garcia de expensis cap. 17. n. 10. Parlad. d[omi]na. 17. §. unico n. 1. vide verbo expense n. si autem legatarius qui legatus restituere tenet fecerit expensas in p[er]sequendo potest deducere eas Gregor. in leg. 6. tit. 2 part. 6. gl[os]a. fin.

Nota etiam quod si legatus denotat q[uod] solui debeat et postea subiecit testator locum unde fieri debeat solutio, si in illo loco deficiat tenet heres leg. quidam testamento in p[ri]mo de legat. 1. leg. Paulo capitano §. de alimen. et cibariis legat Hieron. Sigas de pensionib. q. 62. n. 3. Lara de capellan. lib. 1. cap. 15. n. 20. verum sed hi. Gratian. d[omi]na. 256. ubi distinguit, facit Alton de censib. cap. 50. n. 9. vide verbo assignatio n. et si relinquo decem puelle p[er] maritanda et addo q[uod] soluant de tabulis debitoribus casu quo sint difficili exactionis tenetur heres decius tit. 314. et 323. Franchii de i. 221. et ibi Riccio et q[uod] legatus assignatus in re certa quoad solutionem dicat factus paratiue ita ut non teneant heredes ad ista q[uam] res petenda vide Castillo lib. 4. cap. 54. a n. 14.

Legatario d[omi]nitur cautio p[er] legato aduersus heredes q[uod] non erat altera habetur in leg. 3. tit. 6. lib. 5. recap. n. 1. ubi q[uod] idem quantum aliquid

ius tantum habebat scilicet in illo qd impotat ius habile, Garcia de expen-
sis cap. 11. n. 5.

Nota qd legatarius n̄ potest agere de evictione p legato nisi ei fuerint co-
actiones leg. si res ff. de evictione. Parlad. diff. 17. §. unic. n. 2.

Legatus peti potest ab hereditate iacente, et que n̄ e addita Somerset.
t. var. cap. 11. n. 7. et 11. Accut. in leg. 1. tit. 21. lib. 4. recap. n. 21. Cuius
mor. q. 163. n. 22. qd debet etia n̄ addita hereditate leg. 1. tit. 4. lib. 5.
recap. Gregor. in leg. 2. tit. 4. part. 6. glor. 8.

Legatus debet solvere heres etia ante annum dixi verb. heres.

Legata additionalia n̄ transmittunt ad heredes si legatarius ante
additionem decessat Accut. 21. n. 22. ubi de materia.

Legatus qd additionale, modale, vel purus dicat casillo lib. 4. cap.
56 a n. 2. ubi utaqz relictus ad nutriendu sit additionale, modale,
vel purus, et ibi: utaqz si n̄ adimpleta additione posita legatione
iubeat testator ad suos heredes reuerti. debeat hereditas super
relictis, vel etia p rata ad heredes heredes defunctorum, et pro
sugentibus resoluat. a n. 33.

Legatus in die factus veluti si testator legauit Petro fundus ita
ut ei des eoz ppleuerit viginti annos, facti etia ut fructus
medij temporis pertineant ad heredes, qd tempus in eius fa-
uorem videt adiectus Cancor. lib. 3. cap. 20. n. 22. et 23. ubi imitat
qd dicitur die appositus ee in fauorem legatarij veluti eoz pupilo
legat in tempus pubertatis n̄ lex psumit testatore, adluise
statim dari, sed distulit qd nesciebat gubernare.

Legata temporalia tempore finiunt et transiunt ad heredes
testatoris Cancor. lib. 3. cap. 20. n. 32. et moriente legatario
ante tempus n̄ transmittit ad heredes eius neque ad alios sub-
stitutos sed ad heredes heredes vide eoz de materia, qui etiam
limitat et n. 46. qd in legato perpetuo si heres testatoris ad-
catus fuerit post mortem, et p moriat.

Legata ex testamento imperfecto n̄ debeant licet soluta
negeti n̄ poterant ex leg. 31. tit. 14. part. 5. Hode tamen
decedit ex leg. 11. tit. 7. part. 6. et leg. 1. tit. 4. lib. 5. recapit.

et legata maxime buentatis qd continent in testamento p querela inoffi-
cisi rupto debeat leg. fin. tit. 8. part. 6.

Legatus siue hereditas, aut donatio generice facta sine expresse
subiectis, veluti ecclesie, sancti, pauperibus etc. cui pertineant
debita et videt qd n̄ possit diutere, et qd p incertitudine viti-
at ex leg. duo sunt tit. ff. de testam. rubel. leg. que in testamento
ff. de his qd n̄ script. habent. Iria, autqz desitit in leg. nu-
lli. leg. si quis ad declinandaz cod. de episcopo et clericis. leg. 20.
tit. 3. part. 6. ubi qd distribuatur ad episcopi dispositiones, et qd de-
beat distribui dispositio ad fauorem pauperum int pauperes socii
et domicilij testatoris glor. in cap. 1. verb. paupertas de testam.
in 6. causalcan. 21. 33. n. 15. Gregor. 8. leg. 20. glor. 2. Somer. in
leg. 32. tauri. n. 4. Cobar. in cap. eoz tit. n. 14. de testamen-
Mantic. de vict. lib. 8. tit. 5. n. 2. Menoch. lib. 4. p. 1. 225
n. 5. Sorsat. in rubr. 8. Canselar. glor. 2. n. 52. et qd episco-
pus possit petere possessionem ex edicto dñi Adriani. Bald. in
8. leg. si quis ad declinandaz n. 6. cod. de episcopo et clericis
vide infra. n.

Et qd relinquit Deo, siue Christo Domino nro debet Parrochie
Radilla in leg. eoz quidaz 14. cod. de additione et de mort. sequi-
tur Canselar. lib. 3. cap. 20. n. 122. et ide, quando relinquitur
ecclesie, n̄ debet intelligi de Parrochia Roland. in leg.
que dicto 9. fin. de additione et de mort. Menoch. 2. p. 1. 225
n. 6. Canselar. n. 120.

Si autqz relinquit cuida sancto aut ecclesie, et sint duo eiusde no-
cationis, debet illi cui magis frequent testator visitabat espino
de testam. glor. 12. n. 42. nisi unus ex templis sit in Quen-
nomialibus, n̄ hoc debet pferri Greg. 8. leg. 20. glor. 2. espino
n. 43. Sorsat. n. 59. qd de pphendit illi in leg. quoniam in
plerisque, qd in pphendit illi in leg. quoniam in
Mus eoz citat.

Et qd legatus factus sacerdoti siue ecclesie ministro debeat ipse
ecclesie, et ei videt relictus leg. annua 20. §. 1. ff. de annui legat.
Gratian. decept. 131. n. 15.

Difficultas e utaqz legatus, aut donatio facta Deo, aut sanctis

requirit

requirat eandem solemnitate, que debet intervenire in actis simili-
libus alio subiecto pertinentibus ut disponit lex civilis in qua Mo-
na de iust. tract. 2. disp. 263. ver. *felix* tamen, valere testa-
mentum, legatum, aut dispositio quous in eis non interveniant solemnitates
iuris, et similiter donatio licet non sit acceptata, quod ut dixit, lex civilis
dans formam his testamentis et actis non habet vim in preiudicium causae
pie ad cuius favorem sufficit voluntas, ex qua oritur actio et obli-
gatio naturalis quous nuda = sed non videtur secunda resolutio
et ideo distinguendum est; aut illud quod Deo offertur, vel promittitur est in
vim voti quous non verbis formalibus voti, sed solus promissus factus ad ho-
nore, Dei, ecclesie, hospitalis etc. et tunc operatur statim absque alia
solemnitate: sufficit enim voluntas inter Deum et hominem, inter quos
lex civilis non potest interponi = sed si promissio facta fuit per actum
humanum, cui lex dedit formam, veluti testamento, legato, dona-
tione etc. debet intervenire eadem solemnitas que in ceteris actibus
ad ipsam tangentibus Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 6. an. 16. Bar-
bosa in leg. 1. pte. 3. n. 16. ff. solut. matrim. ubi etiam quod donatio
Deo facta acceptatione requirit minister cui promittitur, quod licet Deus
absque presenti est, tamen quod cum donatio sit per actum humanum solem-
nitatibus subiectus acceptatione humana requirit ad validitatem
vide verb. testamentum n.

Legatus prius dicit illud, quod relinquit per maritandum virginibus
Baldus in leg. cod. de his qui perperam nomin. n. 38. Barb. in l. 32.
n. 2. vol. 1. Eutimio Benedic. in cap. Quatuordecim verb. qui cum
alia n. 32. de testam. Valens in l. 132. an. 1. lib. 2. ubi quod sit
pius et multum favendus, intellige dum sit per pauperibus ma-
ritandis relictus, ut Mantica de iust. lib. 6. tit. 3. n. 24.
Legatus tamen proinde puelle non solum respicit favorem legatarie
sed etiam reipublice Barb. in leg. nro centum 9. Alio genero
de dicto Edemont. Bald. Novell. de dote pte. 6. prius. 50. n. 2.
et quod promittatur ad ecclesiasticum Eutim. lib. 1. pract. q. 44. n. 10.
et lib. 3. q. 29. n. 30. Cevallos de violent. pte. 2. q. 13. n. 4.
Robad. lib. 2. cap. 17. n. 102. = Et quod legatus factus sangu-
ineo pauperi dicatur factus rae pietatis, vel sanguinitatis Em-
man. Recept. 608. n. 28. Valens in l. 10. n. 14. Castillo lib. 5. cap.
22. in prio. Vide bene disputatum per Canser. lib. 3. cap. 20. an.
388. Sanchez lib. 4. de matrim. disp. 4. an. 9. Castillo lib. 4.
cap. 22. an. 5. = Dicit etiam prius illud quod relinquit per red-
ptionem captivorum leg. nulli 28. cod. de episcop. et cleric. aut
homic. ut cum de appellacione cognoscit 9. in unum leg. 5. tit. 10. part.
6. ubi Gregor.

16 Legatus relictus per maritandum mulieribus utrum apprehendat viduas aut
virgines, et que preferant Acced. in l. 24. ubi etiam an admittant naturales
Hermos. in leg. 6. tit. 4. part. 5. glo. 4. et 3. n. 12 usque ad 17. ubi quod non debet
huc spargi vide melius Harbon de etate anno 12. q. 4. Valens in l. 132.
n. 2. Mantica de iust. lib. 6. tit. 5. n. 21.

17 Legatus relictus per maritandum puellam utrum debeat etiam maritatus = dic
quod quod generaliter relinquit per maritandum cum non dirigant verba certae
puellae sed omnis incertis non debet maritatus ita post multos Castillo
lib. 5. cap. 9. an. 32. et cap. 62. an. 32. ubi late et cap. 84. n. 49. et cap.
90. an. 33. et n. 34. Valens in l. 132. lib. 2. n. 12. usque ad 17. Casanate
in l. 35. n. 6. Sara de Capellan. lib. 4. cap. 21. an. 10. = Relictus vero pro
certa puella maritanda debet etiam si sit maritata sardus in l. 392.
n. 46. Baldus in leg. huc sententia n. 14. cod. de sentent. quod sine costa
quantum. Acced. in l. 1. q. 1. ubi de materia cum limitationibus =
et quod si erat maritata tempore testamenti vide Canser. lib. 3. vol.
cap. 20. an. 115. Nota quod relictus per dotandum puellam debet etiam mari-
tatus, quod vero per maritandum, solum debet illi que sint maritande sal-
gado de revent. pte. 1. cap. 10. an. 11. Valens in l. 132. n. 12. et 13. = Et
quod legatus hoc scilicet ut nubar Petro debeat tradi sub fideiussione
nubendi cum primus potuerit leg. 21. tit. 2. part. 6. et quod legatus
hoc siue portio non sit restituenda etiam si puella filios non habuerit
ex matrimonio tenet Mantica de iust. lib. 6. tit. 3. n. 56. quod inte-
lige quod non adest pactus de restituendo ut ibi, nam si adest etiam si vero
superavit non habet actionem leg. licet 9. plane ff. de iure dotum unde
verb. *do* n. et quod huc legata pia possint frui et anticipare
solui ab herede vel executore testamenti Etiam. Recept. 23. Sara
de Capellan. lib. 4. cap. 41. n. 18. et cap. 7. n. 52. ubi quod requirit ca-
utio vide Castillo lib. 4. cap. 56. an. 2. = et an hoc legatus sit pu-
rus, distinctio nate, vel modale, ita ut si legataria moriatur ante nubi-
lem etatem transmittat illud ad heredes Hermos. in leg. 6. tit. 4. part.
5. glo. 1. 2. et 3. n. 9. et quod sit modale et transmittat ad heredes
si legataria moriatur ante nubilem etatem Phelus de iur. 11. tom. 1. Ba-
lbus Nobil. de privileg. doti prius. 76. quod non culpa sua defuit doti-
tio Simon de Rebus de interpretat. lib. 4. dubio 12. n. 51. Molina
de iust. tract. 1. disp. 208. ver. si quis ite legat, ubi quod si alius
puelle centum relinquit ut nubar non intendens obligationem indu-
cere ut nubar, sed credens eam nubere velle, adiutoria que illi
prestare volens, quod regulariter est promittendum quod abunde dicitur
non debet etiam si nunquam nubar, neque peccat legatus accipiens
animo non nubendi et veri. multa sunt, quod transmittit ad heredes
nisi alia fuerit mens testatoris. Prius tenet Cobar. in cap. 3. n.
11. ver. per hunc de testament. cum Costa lib. 2. selectar. cap. 22. n.
2. Vide Acced. in l. 22. melius Fontanet claus. 6. glo. 3. pte. 1. 2.
3. et 4. quod licet legatus sit modale non debet puella nisi nubili

etiam tenuerunt in praxi eadem q. 80. et in manuali patitur cap. 73.
n. 44. Mantica de Vect. lib. 11. tit. 21. n. 5. Sanchez de matrim. lib. 7. disp.
91. n. 61. Diana resol. moral. pre. 2. tract. 16. miscela. resol. 52. Limitat
tamq. Sanchez 7. n. 61. et 57. nisi legatus relictus sit p. certa puella ma-
ritanda et affirmat Monet. de int. stat. cap. 5. n. 55. Diana 4. pre. tract.
miscel. resol. 140. verum notandum e. hic obit p. qua opinione facit p. in
in leg. qui filius 4. ff. ubi pupillus = sed tenendum e. qd legatus vel gene-
ralis p. nubendi pueli, vel specialiter p. nubenda certa puella n. dum
utriusque relictus non debet antea qd ipia vere matrimonium dixerit
licet sit in etate qua possit nubere tra. ex p. de scilicet in leg. sanctimus
24. cod. de nuptiis et sentire videt. cohar. ubi supra, et ex p. exornat
et tenet Narbon. de etate anno 12. q. 3. p. tota et n. 8. vide Cuenca
q. 38. et q. 200. a. n. 416. Hermos. in leg. 6. tit. 4. part. 5. glo. 4. an. 9. ubi qd
limitat qd legatus fuerit relictus a patre vide Cacer. lib. 3. var. cap. 21.
an. 335. ubi bene explicat. vide Lara, de capellan. lib. 1. cap. 21. n. 16. et
poder. Quar. vii. 2. an. 2. = et qd si puella sit etatis nubili et mature et
offerat occasio d. hendi matrimonium possit d. here etia. patrono reluctan-
te et disquet legatus post matrimonium maxime si ordinarius det
licentia. Valens. vii. 132 = et qd debeat maritari infra tres annos
Srahan. decept. 255. vide verb. matrimonium n. et infra; et qd
si in hoc legatus maritandi fuerit q. iudex vel patronus assignata
aliqua solutio ad d. certus, et interim legataria moriat. tam
p. matrimonio debet eius hereditas Rayus lib. 2. q. 158 = et
qd hoc legatus debet tantum p. una vice leg. co. pater q. pater certus
ff. de legat. 2. leg. boues q. hoc sermone ff. de verb. sign. Barb. in
leg. diuortio q. qd in anno n. 12. ff. solut. matrim. Lara de capellan.
lib. 4. cap. 3. Cuenca. q. 22. a. p. r. Mantica de Vect. lib. 6. tit. 3. n. 55
vide de hac questione Olea de certior. iur. lib. 3. q. 7. n. 38. et seqq.
qui mirabiliter eaz explicat Montano de causis p. lib. 4. cap. 6. per
totum.

Nota qd si testator legauit certam quantitatem pueli ad nubendum
proddie, et postea dux viueret eaz collocauerit in matrimonium
dotando eaz videt legatus extinctus siquidem causa impleuit leg.
filia legatorum cod. de legatis Euthier. de matrim. cap. 20. n. 29. so-
lin. Junior vii. 79. n. 18. lib. 3. Sudd. vii. 119. n. 10. Pascual. de patri-
a potest. pre. 2. cap. 6. a. n. 35. Bestham. in addit. ad Alex. ludov. sen.
236. n. 15.

18 Legatus si nubat eaz satis vel de consensu satis est. an sit admodum
et q. obliget vel n. Fontan. clau. 6. glo. 3. pre. 5. vide verb. admodum.

19

Legatus factus pueli si nubat intra viuentis q. debeat etia. si post vi-
uentis nubat vide Castillo lib. 4. cap. 25. p. totum.

20

Legatus p. maritandi orfani debet etia. habentibus parentes sed
ineutiles Lara de Capella. lib. 1. cap. 21. n. 31. et ille que a solo pa-
tre vel matre fuerint orfani ut ibi et melius Srahan. decept. 666.
n. 3. et 7. = et nota qd licet orfani n. dicantur qui 14. annos imple-
uerint secundum aliquorum opinionem, verum e. extendi usque ad
25. Narbo. de etate anno 25. q. 13.

21

Legatus p. maritandi civibus potest d. ferri imitabilis, hoc e. car-
tili, vel subditi morantibus Srahan. decept. 96. debet ra-
me. e. originarius q. sic intelligit verb. Cuius Carleb. de iudicijs
lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 2. n. 82. et a. n. 102.

22

Legatus relictus genericis, et absolute ad maritandum puellas debet
etia. religionem intransibis Nata vii. 256. n. 4. Cacer. lib. 3. cap. 11.
a. n. 204. quis n. 213. refutat Sanchez, et distinctionem certarum et
incertarum. sequit. Fontan. clau. 6. glo. 8. n. 62. et glo. 13. pre. 6.
Basilio de matrim. lib. 3. cap. 7. a. n. 11. Diana tom. 5. tract. 14. reso.
35. Accued. vii. 16. a. n. 21. et 22. ubi qd magis iuridice p. cedere
debet in incertis q. in certis. d. riu. imo qd genericis relictus p. ma-
ritandi pueli n. potest dari religionem ingredientibus tenet tra. tra.
de n. meliorand. cap. 14. a. n. 9. ergo de testam. glo. 10. n. 24. Bald.
Notel. de adte pre. 6. prius 11. n. 2. ver. ex qua etia. Valens. vii. 132.
n. 10. ubi qd executor n. potest dare intransibis religionem San-
chez de matrim. lib. 4. disp. 34. a. n. 31. Euthier. vii. 26. n. 12. et Cano.
lib. 4. cap. 32. n. 20. Mantica de Vect. lib. 4. tit. 5. n. 23. et hoc e. magis
iuridicum nam licet regulariter possit dici qd legatus relictus si nubat
debeat religionem ingredientem, fallit q. causa pia e. substituta veluti
alia que nubenda e. tunc enim specificis e. adimplenda d. d. et
si n. adimpleat nubendo intrans alia substituta sere sere 388 an.
1. Mantica de Vect. lib. 11. tit. 7. n. 12. vide Bald. in authent. itz
rogati vers. nunq. matrimonium cod. ad tribelia. Sanchez de
matrim. lib. 7. disp. 91. n. 61. Mantica. d. lib. 11. tit. 21. n. 5. Memo-
chi. lib. 4. q. sumpt. 146. iterum Sanchez lib. 1. disp. 33. n. 27. et
adde qd hoc legatus p. dote et maritandi n. solum respicit fa-
bores legatarij sed respublie. Bart. in leg. filio certus q. fi-
lio genero de d. d. et de monach. Bald. Nouel. de adte pre. 6. pri-
us leg. 50. n. 24. et q. p. d. uerum quomodo debeant regulariter vi-
de infra n. 174.

Limita

Limita quando relinquit alius quibus sub ditione nuptiarum, nam, nisi debet religionem intrantem ita disponit authentic. nisi rogat eod. ad Trebelian. et authentic. de sanctis episcopis & sed huc Molin. de iustit. disp. 207. vult. dicitur e. lara de capellan. lib. 1. cap. 21. an. 24. Gratian. dicitur. 533. n. 12. Cobar. in cap. 3. de testam. n. 11. vult. sexto et proximo et idem pcedit q. relinquit p filiabus, sororibus, aut negotibus mariti. Martini. 8. lib. 11. tit. 14. n. 22. sequit. Nota apud Farinat. des. 130. et 40. pte 1. lara 8. lib. 1. cap. 21. an. 24. ubi idem si relinquit filiabus amicis, ratio e. q. q. hoc modo relinquit dirigit in personam certam, q. v. generice in personam incertam debet observari specifica forma lara ubi supra Hermos. in leg. 6. tit. 4. part. 5. glori. 4. n. 17. ubi qd si ingrediant vel animum habent tertie ordinis et cohabitare observare vellent vide etiam sordus tit. 122. lib. 1. n. 19. Mo no ch. 8. lib. 4. pempt. 148. an. 8. Gratian. 8. dicitur. 533 n. 12. lathi. Mo lib. 5. cap. 20. tit. 54. et in addition. in fin. capituli de hac quest. vide Morato de causis piji lib. 4. cap. 7. p totum ubi plura dixerit et pique ex n. 12.

Nota qd Nuntius Apostol. et legatus a latere possunt dispensare in hoc legato ad hoc ut de religionem intrantibus secundum Consen. lib. 3. cap. 11. n. 206. sed n. episcopi Bald. Nobil. de dte 2. 6. pte prius. n. ver. et sic et ver. ex quo

23 Legatus sub ditione nupendi, vel religionem ingrediendi debet adimpleri infra tres annos post etatem, pletur Gratia. dicitur. 255 an. 11. Varius tenet Martia de Vect. lib. 11. tit. 14. n. 26. vide verba matrimonium n.

24 Legatus tibi relicto puta centum si nuba, et quinquaginta si religionem intraverit totum requirit ingrediendo monasterium per leg. tit. 1. ff. de ditione et de monit. Marti. de Vect. lib. 11. tit. 14. n. 12. et post Diana, scobar de utroque foro art. 1. 5. 8. n. 132. sed n. placet q. primus relicto n. possit in oclis religionis sed in favore prohi Cobar. lib. 1. var. cap. 12. n. 7. sere des. 30. n. 50. ubi Martia refutat vide lara lib. 1. d. cap. 21. n. 25. Ceval. q. 241. ubi de ditione et ditione testat et fultur, q. potest plus relinqui filio casu quo nuba, q. quo religionem ingrediat, q. n. e. in oclis religionis, sed in favore prohi ex Cobar et sere ubi sup. vide infra n. et Farin. des. 480. pte 2. ubi qd plus potest relinqui q. matrimonio carnali q. spiritali

25

Legatus relicto mulieri sub ditione si intraverit monasterium debet ei eo ipso qd intraverit licet recederit secundum s. rurely et sanctus Thomas quos refert Woodig. tom. 2. quest. regular. q. 121. art. 2. et defendit sord. des. 303. sed ibi Senatus 7. ruz censuit = Notat tamen Woodig. ubi sup. qd requirit qd ingre- su sit animo p seuerand, aliter n. debet, et q. d. ingreus mo- nus fuit ante p fessione, acquirit legatus, q. n. testit p euz Grat dicitur. Martia 35.

26

Legatus vel fidei dmius si n. nuba valet, et ditione debet adimpleri q. d. tendit in maiorem vite p fectioem Fularius tit. 50. aprio Hoc legatus dupliciter e. d. d. de randa, vel apponit ditione n. nuba si virginibus, idem, illi que aliud matrimonio vel n. d. xerunt vel d. uauverunt et tunc q. uis n. recit, v. hat actus, et irri- nus reddet, q. huc ditione reputat impossibili in iure, et sic ap- posita in d. d. d. v. hat cor, in legati v. d. reijciunt late pot Molin. et alior Thomas Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 34. per totum et quali impeditiua matrimonij n. potest in legati ap- poni iacobinus des. Georgio in authentic. cui relicto eod. de indic. viduit. tollend. Acosta in leg. cum tale 9. si arbitrat. dim. Altim. n. 4. Traren. in tract. de d. d. t. imposib. cap. 3. n. 22. Comes tom. 1. var. cap. 12. n. 74. et ibi Millon, aut apponit uxori siue vidue et n. nuba, siue caste vivat, si uxori n. nuba, et viduitate, d. servat amittit p transiit ad secun- da vota, et ab initio resoluit, tenet que fructus restituere Hato in authentic. cui relicto eod. de indic. viduit. tollend. n. 7. Ruin. tit. 110. n. 7. et 11. lib. 3. Berengri. de fidei dmi. art. 11. n. 122. Alex. ludov. des. 181. n. 3. et ibi Beltram. n. 13. ubi dote ditione asert et idem si fuerit heres instituta sub ditione viduitatis etiam pvia, modi aut p verba suspensi- ua donec viduabit vixerit, nisi ut ipse Beltram. limitat) d. taret de voluntate testatoris etiam tacita, q. tunc vidua n. tenet fructus restituere, et qd p d. d. d. ratura sufficit maxi- ma d. d. d. d. mariti erga uxorem, et absolute qd vidua ami- tat legatus mariti p transiit ad secunda vota d. d. d. d. 911. 33. Beltram. tit. 213. n. 10. vol. 1. Veriam. rep. 82. n. 7. lib. 3. Comes in leg. 14. taur. n. 7. Acced. in leg. 3. tit. 1. lib. 3. recap. n. 7. Phelbi des. 87. tom. 1. vide Comes. tom. 1. var. cap. 12. n. 74. et ibi Millon = Si autem relicto sit uxori, aut alie vidue sub ditione ut caste vivat tunc sunt opinionet prima qd n. amittat relicto, si nuba, q. caste vivit que ma- trimonio copulatae Bart. in leg. mulier 9. cum pponeret

ff. ad Trebel. Marit. in rub. leg. vnic. cor. scriptu. virg. n. 188. re-
fert Peregr. ser. 41. n. 4. = Alia e opinio d. via q magis d. muni vi-
det scilicet qd amittat legatus q transtulit ad secunda vota Alexand.
in leg. mulier 9. cu. ff. p. n. 149. Peregr. 7. ser. 41. n. 4. = Falsit etiam q. secunda
matrimonij equeq. fornicatio obcausa p. m. vide verb. nuptie
n. 1. Mantica de iur. lib. 11. tit. 13. n. 2. ex materia authent. cui reli-
chy cor. de indict. viduit. pollend. de cuius iustificacione vide Font.
claus. 5. glo. 8. pte. 11. ex quo dicebat d. Hieronimus ad Morcelu. ad
uerus Montan. lib. 3. epist. 11. non secunda nuptia ita appeti-
mus q. decedimus et idem in lib. de nuptia ad heruenia. damna-
mus secunda matrimonia minime, sed prima laudamus exor-
nat Phelus ser. 132. n. 12. tom. 2. qd maxime pcedere affirmat
Peregr. ubi supra q. vidua infra annu. luctu. nubit et matoru. n.
none si tertio nupserit q. tunc n. videt castu. vivere Parisius
711. 160. lib. 4. et alij a Peregr. relati = Notat tamen Peregr. qd
secundus pcedit huc secunda opinio q. viduo caste viuendi fuerit ap-
posita q. filius aut maritus q. tunc vidua amittit legatu. secundu. nubet
do alia n. et tenet. Colar. in 4. pte. 2. cap. 3. 9. 7. n. fin. ceuall.
q. 151. vel q. expresse fuerit posita videt q. extraneu. scilicet qd si
nubat amittat legatu. ut notat Peregr. vide Carroliu. ser. 58. a
n. 4.

Nota qd in hac materia fuit alia mulier que in honeste vixit
si postea q. vixit honeste viuat purgat defectu. ut Phelus ser.
25. n. 12. tom. 1. Mascard. de 600. Parinat de defectu pte. 1. q. 25.
caud. ser. 55. tamen ad amittendu. legatu. relictu. si honeste vi-
xerit sufficit semel in honestate neque amplius purgat defectu
Menoch. lib. 4. prejum. 187. n. 11. Mantica de dict. lib. 11. cap. 19. n.
34. Phelus ser. 142. n. 14. tom. 2. Salgad. in d. v. pte. 3. cap. 2. n.
36.

21) Legatu. factu. sub conditione nubendi certe p. sone. familie et. va-
let et qd. cuatilibus vide Motin. de primog. lib. 2. cap. 12. n. 21.
et cap. 13. Motin. de iur. et iur. tom. 1. dip. 207. Mantica de dictu.
lib. 11. tit. 18. a n. 2. Sanchez de matrim. lib. 1. dip. 33. latini me
castillo lib. 4. cap. 25. Richard. in 9. sed si uxori int. de legatu.
Hillon ad Somer tom. 1. cap. 12. n. 75.

28) Legatu. sub conditione ingrediendi religionis q. ad aliquibus
relinquitur p. impeditur matrimonij p. oba b. ius e. valit
ere Somer tom. 1. var. cap. 12. n. 78. et ibi Alton. non conditionem
ingrediendi. Motin. de iur. tom. 1. dip. 207. ubi qd etiam valet

vidit si sacerdos fiat, et si debet usque ad p. fessionem vide post
alios viciu. in praxi viciu. vult. 311. maxime n. 3. Erabi-
occi. Marchie 55.

29) Legatu. factu. p. de 100. simplici, et si religionem ingre-
diat 50. valet, et deest observari, neque ei debent 100. si
ingrediat. Motin. de iur. dip. 207. vult. viciu. de inde e. vide
sup. n.

30) Legatu. relictu. ut int. pauperes distribuatur post mortem, heredi
n. potest heredi distribuere ante obitu. q. p. in f. iudiciu. factu.
rum. Colar. in leg. cu. pater 11. 9. a p. n. ff. de legat. 2. et alij
quos refert Somer. in regul. 8. canel. glo. 2. n. 41. d. via. tamen
tenet quasi veru. Cadilla in leg. vnu. ex familia n. 12. ff. de
legat. 2. Colar. in cap. vnu. 5. de testam. Ant. Somer. in leg.
17. lauri n. 7. Menchaca de iur. erat. pte. 1. 9. 1. n. 19. espino
de testam. glo. 28. n. 71. velasc. 9. ult. 102. n. 27. Mantica. de
dict. lib. 8. tit. 5. n. 20. Somer. ubi sup. = Adde qd hoc legatu.
potest executor distribuere int. suos filios et viciu. pa-
uperes cesante fraude Somer. ubi supra n. 54. = adde qd
potest se ipu. eligere dummodo sit pauper vide n. 56. et qd
sit distribuendu. int. pauperes eiusde. loci quo habitabat
testator. leg. si quis ad destinandu. leg. nulli cor. de episc. et
cleric. glo. in cap. si pater verb. pauperes de testam. in 6. 5. reg.
in leg. 20. verb. de equal. legat. tit. 3. part. 6. Somer. in leg. 32
laur. n. 4. Cadilla in leg. si pater n. 24. cor. de seruit. et aqua
Colar. in cap. cu. ubi n. 14. de testam. Somer. ubi supra n. 59. ubi
limitat q. testator certos pauperes nominauit vel ab execu-
tore sint nominandi Mantica. 9. lib. 8. tit. 5. n. 2. Menoch.
lib. 4. prejum. 125.

31) Legatu. factu. ecclesie n. viciu. y incertitudine, sed debet pa-
rochie dixi supra n. 14. amplia qd factu. ecclesie ad edificandu.
etiam si n. ex p. m. quantitas debet et ecclesia debet viciu.
ab herede si facultates superent Peralta in leg. quida. in testa-
mento n. 2. ff. de legat. 2. ubi qd incertitudo n. viciu. lega-
pia, sed arbitrio boni viri sunt adimplenda, et legatu. fac-
tu. y dotatione alicuius capelle debet etiam si sit destructa
Callaneus ser. 31. n. 22. et si post factu. legatu. et adquisi-
tione destructa fuerit cui pertineat vide verb. Capella n.
et Erabi. dicept. 131. n. 15.

et qd si legatus puz debeat p'tari a substituto si ille se p'uat qd cadu
cauit substituto respectu eius qd p'morit debet ab intestato uenien-
tibus Fuar. 211. 26.

Legata plura si ad sunt in testamento alia ad p'ias causas, et alia
profana ex o'ibz equalit' debet de duci qd alienus qd licet legata
ad p'ias causas h'ant privilegia q leg. sanimus cod. de la cro
ecl'as. tamen n' debet solui qd alienus de fallata p' fana, sed yqua-
lit' de o'ibz ex leg. si uniuersa cod. de legat' Alex. in leg. ex se
ff. ad leg. falid. ubi etia Bart. et in authent. simili' cod. ead.
Arch. 311. 116. col. 2. Peregrinis de i. 45. n. 1. ubi ita iudicat
testat' et qd o'ia legata debent minus qd n' ascendit h'reditas
ad soluenda ea o'ia debet diminutio tangere o'ibz siue legat'
sit species siue quantitati vel p' causa p'ia vide disputat' et
resolut' p' Olea de iur. iuriz lib. 4. q. 5. a p'io; n' tamen
debet minus legat' pro m'is favore anime testant' iurra
der. 6. n. 44. p'bat etia qd legitima debita filijs p'ualet lega-
tis ad p'ias causas ut verb. legitima n. et fallida qd n' potest
detrahi de legat' p'ij favore privilegij aut p'hibitioms ita
similit' n' potest extrahi de p'fami p' textu in leg. si port mi-
sione ff. ad leg. falid. Bart. 8. authent. simili' et d. leg.
ex de Peregrinis 8. der. 45. n. 3. et qd in Capela fundate
an p'ferat legat' vide Larrea der. granat. 61. maxime
a n. 44. p'io 2. et qd legat' p' m'is n' debet minus sub
Capon. tom. 1. d'icp. 32. n. 36. vide Olea de teston. iuriz
lib. 4. q. 5. p' iuriz Montaco de causis p'ij lib. 2. cap. 6. ex m. 10.

Nota igitur circa hanc materia legatorum et fallide detractione
qd qd sumus in individuis et in corporibus detrahit de legato ut
nmo loco nominato n' de p'imis vide verb. ord n.

Amplia regula qd si legat' fuerit cuz onere relicto et dimi-
nuat vel p' parte euincat debet etia onus p' parte minus leg.
ei qui amplius ff. de donat. caus. mort. leg. sciass. de annui le-
gat. Bartad. d'icp. 11. 9. unico n. 7. et qd quamuis legat' sit adeo
tenue ut n' sit qui uelit onus iniunctu subire sit reuerren-
du ad deos apostolicos p' moderatione oneris Barb. in summ.
apost. der. verb. legat' n. 2. et in Capelamij et amiuersa
rijs si minuunt bona debet etia minus annus et m'is Capela

lib. 4. cap. 59. n. 38 vide verb. onus et diminutio fructibus
rei legat' diminuit onus ei imponit etia m'isary Lara
de Capelan. lib. 1. cap. 13. Summa de euict. quest. 30. a n. 57. Ama-
ia in leg. unia cod. de cotation. donat. lib. 10. an. 11. et vide
Ceuallor tom. 4. q. 906. a n. 63. = et qd qd legata sunt plura ad o'ia
pro rata p'ineat diminutio salgad. in iuriz. p'io 2. cap. 4. a n.
2. ubi plura: et qd quoad creditores an etia p' rata o'ibz tan-
gat vide eumde p'io 3. cap. 11. a n. 7. vide verb. beneficiu n.
Summan ubi supra n. 65. aserit qd si quis fundauit Capelamias
super reuue qui erat summe quingentorum ducatorum assignans
medietate Capelamie, et alia medietate alteri cause pie, id
diminutio p'ingat, debet p' rata diuidi remanens.

quid autem si legata fuerint alia in specie et alia in uanti-
tate an o'ibz tangat diminutio vel defectus. et qd legata in
specie p'ferant tenent casu et caso in leg. qd in uerz 9.
1. de legat. 1. ubi qd si in hereditate n' reperiunt' m'is illi
species legat' qd legatarius illarum species illas habebit, et le-
gatus quantitati m'is et post Gregor. Ceuall. q. 103. an.
35. = d'icp. imo qd o'ibz equalit' p'ineat diminutio ap'ian.
do re legat' tenet Cancor. lib. 3. cap. 20. a n. 300. Bartad.
lib. 1. colidia. cap. 18. Gomez var. tom. 1. cap. 12. n. 34. ubi
qd admittat p'orata diminutioni vel defectus et ibi Alton
plures refert Casillo lib. 4. cap. 51. a n. 26 ubi late di-
putat et d'icp. satisfact.

Et an qd h'reditas diminuit an noccat h'eredi vel legata-
rio vide Gratian. d'icp. 165. vide verb. alimenta
et eumde Gratian. d'icp. 646. n. 9. ubi qd cedat damno
legatorum.

33

Legatus relicto si legatus in d'icp. est n' debet m'is asum-
pro gradu qd cuz effecte debent intelligi uerba ista caso ubi
149. n. 1. lib. 4. der. 112. Anon ubi 687. n. 3. Bald. in
244. lib. 2. ubi qd debet legatarius cauere saltem p' quin-
que m'is vide Gratian. d'icp. 216. n. 87. sed ut d'icp. 97. ubi
rius debet iudicanti qd p' cuz n' sit gradus n' allegari m'
si testator cuz effecte locutus fuerit idq' tenet Menoch. de
arbitrar. cau. 238. n. 92. et Barb. in leg. 1. n. 65. p'io 2. ff.
soluto matrim.

34 Legatus relictus singulis de familia ad iuventutem debet iuvare. *Volenti iuvare* in qualumque etate licet sit iuvenis dummodo non sit omnino destitutus ipe sciendi, sed semper p[ro]ferri debet iuventi. *Narbon. de etate anno 25. q. 26. n. 5.*

35 Legatus relictus doctoribus iuris et medicine debet unicuique eorum neque requirit q[uod] idem sit doctor in utroque. *Bald. in leg. 1. n. 5. ff. de iust. et iur. Manrica de iust. lib. 4. tit. 11. n. 7. Consal. in regul. 8. cancell. glo. 3. n. 5. q[uod] dictio est p[ro]m[issi]o aliq[ui]d ampliativae leg. ea tamen adiectio ab et ibi Bart. de legat. 3. Bald. in regul. cod. de empt. et vendit. n. 7. Patens de i. 23. n. 2. lib. 3. Consal. ibi sup.*

Amplius q[uod] si testator dicat q[uod] de pluribus eligat, vel int[er] plures distribuat potest executor una p[ar]te tribuere ex leg. cum quidam de legat. 2. ibi *Barla. n. 12. Alexan. in leg. quodcumq[ue] arbit[er] q. fin. de legat. 1. Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. n. 55. Iere. de i. 55. n. 5. Erasia. dicep. 229. n. 27. sed iste loquitur cum relinquat ut de cui voluerit ex pluribus, et n. 44. sed tamen intelligit q[uod] legatus si fuerit ita opulentus q[uod] minus sufficiat, sed tale q[uod] uni tantum moditate, vel oblati- onem afferat. *Menoch. lib. 4. p[re]sump. 125. n. 20. quae sequit[ur] Consal. 2. regul. 8. glo. 2. n. 53.**

36 Legato facto in testamento et postea in codicillis alterata quantitas et postea confirmatus testamentum quale eorum va- leat et e[st] d[icitu]r, et q[uod] si fuit primus pingue, et postea minus vide verbo *actus* n.

37 Legatus relictus ut distribuatur in iudiciis illicitis n[on] e[st] de luoro heredi, sed in alios publicos usus debet converti, veluti in re- stitutions salmantina qua cauet q[uod] doctorandus expendat in agitatione laicorum etc. *Barladdius diffra 17. q. amico n. 10.*

38 Legatus relictus ut in die natali vel mortis celebretur mi- se e[st] p[ro]p[ri]us q[uod] leg. cum quidam de annu. legat. et si testator dicat velle q[uod] in die natali vel mortis meae celebrentur mi- se debet fieri in p[ro]p[ri]is labore anime neque sufficit adim- pleri q[uod] una vice nisi aliud exp[re]ssim apparuerit. *Manrica de iust. lib. 6. tit. 3. n. 55. Iura de capela. lib. 1. cap. 3. q[uod] si p[ro]cedere de- bet q[uod] verba n[on] denotant n[on]a[m] q[uod] p[er]petuitate[m] secundum*

Barbar. in leg. diuortio 9. q[uod] in anno n. 12. ff. solut. matrim. vide infra n.

39 Legatus annuus debet p[ro]dari ab usufructuario n[on] v[er]o ab herede nisi aliud ex p[re]e vel dicturati disponat testator. *Surd. de i. 193. ubi respondit Septhaly, q[uod] r[ati]o tenentes q[uod] licet genera- lit[er] loquat[ur] vii. 376. solus potest p[ro]cedere in legato amico et sim- plici n[on] v[er]o annuo, q[uod] onus annuale p[ro]tinet ad usufructuarium. *Barlad. diffra 29. n. 12. et n. 17. q[uod] si usufructuarius redimat ponunt heredes eius retinere bona donec p[ro]p[ri]as sibi solvantur vide Ceuattho q. 191. et q[uod] usufructuarius tenet ad collectas nisi abluant ab usufructu. *Surd. de aliment. tit. 4. q. 16. n. 12. et 13. vide omnino Fusaria, vii. 77. a p[ri]mo et verbo usufruc- tu n.***

40 Legatus relictus civitati vel collegio intelligit relictus n[on] civi- tati vel collegio, sed eius civibus vel collegiis si ita p[ro]bat testato- rem sentire, aliis n[on]. *Gregor. in leg. fin. tit. 5. part. 6. glo. 6.*

41 Legato relicto uxori a patre vel alio cum qualitate ut de eo dispo- nere possit etiam marito d[icitu]r dicente poterit ipsa de eo disponere disputat et tenet late d[icitu]r senatus sententia. *Shebus de i. 101. tom. 2. ubi idem de fructibus ita p[re]ceptis, sed q[uod] n[on] possit filius in tali legato ex heredere.*

42 Legatus licet acceptet q[uod] maritus n[on] nocet uxori respectu aliorum iurum in testamento p[ro]ntorum neque noceat uxori sororibus. *Septalus vii. 377. n. 51. et sic possunt venire d[icitu]r testamentum n[on] quoad ipsius legatus nisi d[icitu]r de scientia circa alia iura. *Alex. Iudovi. de i. 208. et ibi Beltram. Erasia. dicep. 420. n. 22.**

43 Legatarius abiciatur re que d[icitu]r in moditate aut serui- tio si restitutione fuerit gravatus tantum debet restituere quod- rum p[ro]putabit moditatis vel servitij tempore p[ro]p[ri]i n[on] leg. 6. tit. 2. part. 6. ubi *Gregor. glo. fin. tenet q[uod] debent legatario gravato restitutionem et potest deducere expensas p[ro] sequendo factas.*

44 Legatus operis servorum eorum de servitio n[on] p[ro]tendit ipsi ser-

servitio

servos neque legati videntur in perpetuum sed legatarij vita et potestas ad heredes vertunt leg. 46. tit. 2. part. 6.

48 Legatus factus servus proprio sine libertate est nullius momenti leg. servus testamento cod. de legat. leg. 46. tit. 2. part. 6. et ibi Gregor. glo. 1. et ex eo quod legatus ei a domino relinquitur non videtur data libertas leg. statuliberus 9. ff. de legat. 2. leg. Lucius Titius ff. de testam. nullit. leg. ex fidei commissio cod. de fidei commissi. leg. quidam testamento 9. illo cod. de necessar. servi. leg. ex his cod. de testam. nullit. ubi quod solus videatur libertas relicta cum legato quod testator fuit miles ut 8. leg. Lucius Titius cod. tit. authent. ut liber si de cetero 9. si quis collat. 6. Gomez tom. 1. var. cap. 12. n. 46. et ibi Aillon ubi adducit surdos de aliment. tit. 8. prius 7. la ncher 2. tit. morat. tit. 1. cap. 1. dub. 1. ubi quod legatus alimentorum servus deberet Crasius recept. sentent. 9. hereditas 9. 7. limitat. Bartol. 9. leg. statuliberus n. 1. ff. de legat. 2. quod legatus factus servus proprio fuerit tante efficacie ut servus libertate afficerat, nam tunc valet et servus libertate acquirit cuius exemplum poterit esse si ad maritandum ancillam deo relinquatur vel ymrat aut donatio propter nuptias fiat quod hoc solus ad liberum proprio pertinet leg. 1. 9. sed et si quis homini cod. de latina liber. tollend. cap. illud quoque de prompt. et quod si totale instrumentum fiat a domino proprio ancilla libera remaneat Molina de iustit. tom. 1. tract. 2. disp. 32. verum septimum est et quod donationem facit propter nuptias Abbas 8. cap. illud de prompt. n. 11. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 20 n. 7. Gutier. de matrim. cap. 21. n. 10.

49 Legatus alius factus si testator addat et plus tibi relinquerem si pater tuus mihi solvisset quod debebat libertationem debitorum patrum dicitur Gratia. dicitur. 116. n. 34.

50 Legatus factus alius dicitur si eius vita si fuerit annuus et ad summum triginta annorum leg. si singulis ff. de annu. lega Gomez tom. 2. cap. 15. n. 18. Cobar. lib. 3. var. cap. 2. n. 10. qui limitant in legato facto ecclesie nam est perpetuus maxime factus ad suffragia ut melius dixit Gratia. de iur. Marchiz 22. vide Aillon ad Gomez ut sup. n. et quod legatus annuus in iudicio legis factus debet estimari in quantum potest vendi considerata incertitudine vite legatarij leg. cum nullo 55. ubi glo. verb. victurij ff. ad lege. falid. Salgad. in d. iur. pte 1. cap. 20. n. 42.

48 Legatus factus Petro quoad uxorem, et post eam alteri vel ad filium non habet duas divisiones, una respectu petri et ita non est videanda respectu totius valoris in proprietate, alia respectu aliorum quod est magis considerabile et respectu totius valoris. dicitur 10. n. 33. lib. 1.

49 Legatus servus pluribus, et si singulis certam pecuniam, non potest eligi pars in servum, et pars in pecunia. Erati. dicitur. 248. n. 30.

50 Legatus alimentorum factus, filio debet imputari filio in legitimis, quod est quod capit filius in testamento imputat leg. omnino et leg. servus cod. de inoff. testam. Capra 2. tit. 32. n. 8. Parisius 2. tit. 1. n. 82. lib. 3. Curcio iunior 2. tit. 180. n. 5. Alex. hidd. de iur. 186. et ibi Beltram.

51 Legatus factus uni ex liberis si non appareat de quo sentit testator omnibus eorum quantitas debet. Mantica de dictu. lib. 4. tit. 4. n. 14 sed quod debeat maiori ybat ex leg. cum quodam ff. de legat. 2. et tenet Ruben in leg. vobis ff. de verb. signi. 9. hoc sermone verum sexto fuit derisus

52 Legatus posthumus, vel nasciturus factus, si plures nascantur portio debet unicuique eorum quantitas. Cancr. lib. 3. cap. 20. n. 243. ubi limitat nisi ex ventre cui factus fuit legatus plures nascantur, tunc enim inter omnes est dividendum, et quod debeat primo nascituro idem Cancr. 8. cap. 20. n. 277. si autem a patre sit legatus posthumus intrat opinio n. 283. = et quod debeat legatus posthumus etiam si natus Ruben 8. leg. vobis 9. hoc sermone de verb. sig. et factus filius nasciturus et si moriatur ante nuptias expendat pro anima mea debet expendi licet non nascatur vide verb. hereditas n

53 Legatus siue dispositio taxativa recepta in favore alius et si priorum eius apprehendit non solus filius ex primo matrimonio sed etiam ex secundo latet Castillo lib. 1. de usufruct. cap. 2. an. 22.

54 Legatus relictus uxori quod testator erat coniugatus solus intelligitur de prima, si autem erat solutus intelligitur etiam de relictis et posterioribus Mantica de dictu. lib. 9. tit. 15.

Legatus

59 **Legatus** ut sententia mille p[ro]p[ri]etate q[ui] admittat int[er] eas ius accrescendi vide
verbo accrescendi ius n.

60 **Legatus** factus ab uxore marito q[ui] p[er] suggestionem, inductionem, et
importunationem factus videat[ur] ita ut anullus videat[ur] Noqueat allega-
re a n. 81. ubi idem de quolibet legato p[er] suggestionem factus.

61 **Legatus** factus filio et fratribus suis, filio et fratribus suis est debet inte-
ligi ut dimidia capiat filius, et alteram dimidiam o[mn]es fratres est
q[ui] q[ui] p[er]mittit nominatim p[er] verba collectiva n[on] exp[re]ssis nominibus n[on] va-
rent ut nominato nomine p[ro]prio equaliter ceteri, sed nomina-
tus dimidia, ceteri v[er]o altera dimidia leg. si quis adio d. ff. de v[er]bo
accrescendi ubi Bald. clarus in d. testamentum q. 80. n. fin.

62 **Legatus** causa celante q[ui] adimplet[ur] fuit vita testatoris videtur factus
pro filio doctorando, si de suis nummis accepit gratiam, vel lega-
vit centum et tradidit eor[um] legatario q[ui] ceteri vide Cancr. lib. 3.
c. 20. a n. 154.

63 **Legatus** factus alius si eo tradat in vita ex causa p[re]cedenti, hoc
est r[ati]o aut contemplatione legati amplius debet, si v[er]o simpli-
citer, talis q[ui] donationem recipiat facit legatarius fructus suos in-
terim d[omi]ni n[on] reuocat Cancr. 8. cap. 20. lib. 3. n. 55. = Notat
q[ui] si legatus tradat a testatore legatario ex t[er]minis natu-
ra legati et tradit in donationem irrevocabilem, talis q[ui] am-
plius iudicabit q[ui] natura legati vide Gratia. d[ic]p. 910. lib. 5.
n. 6. et 8. et 24. ubi ad d[ic]ta satisfact.

64 **Legatus** q[ui] est certus sive rei, sive quantitati n[on] restringit n[on]
limitat licet causa adiuncta respectu illius cause: puta si legat[us]
ad alimentand[um] vel p[ro]uend[um] q[ui] nihilominus ad p[ro]p[ri]etatem
videtur legatus Castillo de v[er]bo fact. lib. 4. cap. 30. Cancr. lib.
3. cap. 20. a n. 162. ubi etiam q[ui] legatus certus ad domum edifi-
candam debet licet edificium fiat solus 50 et legatarius capiat
totus legatus 100 et idem debet dicat testator lego vestes meas
vel domum q[ui] valet 200. n[on] licet plus valeat totus requi-
ratur legatarius.

65 **Legatarius** qui habet facultatem vendendi ligna ex nemore
ad v[er]bo domus sue intelligit ad v[er]bo etiam domus q[ui] h[ab]et ruri

vel loco sui expensis exp[re]ssis Cancr. lib. 3. cap. 20. n. 244.

62 **Legatus** p[er] incerti et male ablati ut exoneret p[re]sentia p[re]sentia
legitima p[ro]p[ri]etate et filius alij creditoribus et debet licet testamen-
tum reuocet, q[ui] h[ab]et vim p[re]sentis Carroni d[ic]t. d. q[ui] tota ubi n.
11. notat q[ui] n[on] p[er]mittit p[re]sentis huius legati q[ui] persona cui ius
nec restitui est certa, et n. 13. q[ui] licet aliqui dixerunt requi-
rit p[ro]bationem veritas est in d[ic]ta, et q[ui] h[ab]et p[re]sentis facta a testa-
tore dicente se debere, et habente restitui p[er] exonerationem p[re]sentis
entis a p[ro]p[ri]etate in vita reuocari vide verbo Confessio n.

63 **Legatus** p[er] incerti ut tradat p[re]sentis ad ipse d[ic]t[ur] ut faciat q[ui]
illi manifestavit testator q[ui] adimpleri debet, et sic standum
p[re]sentis assertioni vide Cancr. lib. 3. cap. 20. an. 86. ubi etiam
q[ui] d[ic]at h[ab]et v[er]bo factoria et p[ro]p[ri]etate subit[ur] n[on], et q[ui] p[ro]p[ri]etate
nec p[ro]p[ri]etate reddat rationem distributionis p[er] ecclesiasticis Basil.
de matrim. lib. 5. cap. 32. n. 14. vide verbo Secretum n.

64 **Legatus** rei alieni q[ui] valeat vide Gomei tom. 1. var. cap. 22.
n. 13. et ibi Aillon ad d[ic]tionem ubi late

65 **Legatarius** cui habitatio domus fuit relicta potest eam loca-
re et cedere, sicut v[er]o q[ui] aliquis solus habet facultatem habi-
tandi q[ui] recipit immoderate tantum habitationis Castillo de
v[er]bo fact. lib. 4. cap. 28. n. 1. et 24. Gratia. d[ic]p. 118. a n. 10.
lib. 4.

66 **Legata** domo affecta onere tributi, collecte, census est ipse
legatarius tenet solvere census et tributa a die quo possidet
n[on] antea, q[ui] p[re]terita p[ro]p[ri]etate ad heredes leg. apud Julianum
A. 9. h[ab]et ubi p[ro]p[ri]etate p[re]terita ff. de legat. 1. leg. qui
concubina 29. 9. qui h[ab]et in fin. ff. de legat. 3. Peralta in leg
cuz autz n. 13. ff. de legat. 2. tom. 4. fol. 132. late Gratia. d[ic]p.
611. a p[ro]p[ri]etate n[on] est, q[ui] onera realia et mixta manent cuz
re legata et ad quem cuz que p[ro]p[ri]etate Castillo de v[er]bo fact.
cap. 56. n. 15. vide Gratia. n. 2. et 3.

Si mita regula q[ui] legatus factus fuerit iuncte persone et
maiori r[ati]o favore anime vel ut mita celebrent, q[ui] nunc
videt

²³ Legati fructus rei videtur debent legatario tradere abique onere pensionis q^a eam tenet lucere heres. Alvarado de rectu. mente defuncti. lib. 2. cap. 2. §. 1. n. 47.

²⁴ Legato frumento vel q^d simile q^d erat in cubito, domo, aut arca, si postea testator illud triumphat et aliud apponit an legatus debeat, etiam, ubi subrogatus. Bart. in leg. si servus. lll. §. quicunque ff. de legat. l. Amendola ad Franchit. ser. 283. n. 5. Cancr. lib. 3. cap. 20. n. 258. ubi q^d debeat. Somet. tom. 1. var. cap. 12. n. 42. ubi Arllon plures refert n. 52. et ubi debeat impu. et tempus testamenti vel mortis vide bene Mantica de rector. lib. 3. tit. 11. Castillo de usufruct. cap. 44. et lib. 4. item. cap. 49. et q^d si n^o appareat n^o h^uic vide Mancos lib. 2. vari. cap. 123.

²⁵ Legatus generale omnium bonorum, totus apprehendit, ita mobilia q^d immobilia et iura, et actiones ex leg. si legatus 30. ff. ad trebel. leg. bonorum 42. et 208. ff. de verb. sig. leg. si cui. §. bonorum appellatione ff. ut in potest. legat. Tiraque. in leg. si inq^u verb. bona n. 8. v^ori. sed n^o q^d quisque euz n. 9. cod. de reue. donat. Rinel. in rub. cod. de bonis matern. in p^orio n. 2. Gratia. decept. 922. n. 30.

²⁶ Legatus v^o mobiliu et immobiliu n^o apprehendit iura et actiones ut probat Gratian. 7. decept. 922.

²⁷ Legatus nominis debitoru apprehendit pensiones et v^oras decursas a tempore legati usque ad mortem. Iurdu. ser. 88. et vide verb. nome.

²⁸ Legatus generale bonorum mobiliu apprehendit omnia, vobes et^a leg. moventiu ff. de verb. sig. leg. 1. ff. de rei vindi. gl^a in leg. a divo Pio §. in venditione ff. de re iudic. Oldrad. m. 635. n. 1. Rucinus m. 82. n. 2. Desian. m. 44. n. 86. lib. 4. Paricius m. 62. lib. 2. et m. 19. n. 41. Pegri. ser. 32. n. 2. et an apprehendat fructus de proximo percipiendos vel perceptos, et n^o de re collector, et pensiones vide verb. fructus n. et q^d apprehendat grana seminata in fundo testatoris Paul. Castrens. m. 132. lib. 4. de iur. Acimionens. 16. n. 4. ubi limitat in fructibus oliuaru, grandibus, alijs que similibus, q^a licet spore n^o ut fiant mobiles namq^{ue} tamez fuerunt vide verb. accingendus n. et q^d apprehendant etiam animalia remouentia pecunia, aurum, argentu et fructus a solo separatos Afflic. ser. 106. et ubi v^oritas Cancr. lib. 3. cap. 20. n. 322. Gratian. decept. 411. ubi specialit^r limitat quo ad pecuniaz q^d post formationem legati adierit testator q^d etiam legabat quinquaginta eluta = et q^d apprehen-

dant pecudes carrocium ser. 56. = et q^d apprehendant molendina Gra. nan. decept. 564. = limita n^o apprehendi pecuniaz, tenori paratuz ut verb. pecunia n. neque census Farin. ser. 294. et 450 tom. 9. noat. vide Mantica de rector. lib. 2. tit. 3. ubi q^d si legant mobilia domi existentia vide Amaiz lib. 1. oberv. cap. 16. an. 17. ubi an apprehendant pecuniaz in legato omnium domi existentiu vide Castillo de usufr. cap. 38. n. 22. ubi q^d ex generali v^oritudine et v^ore loquens n^o uenit pecunia

²⁹ Legato facto generali domus vel fundi sicuti habet, tenet, et possidet euz supellectili vel mobiliu, si testator post hanc generalitate, adiecit specia et veluti euz mancipij, vni, mensi, picturis et^a n^o apprehendunt libri, qui ibi habebat, neque alia n^o nominata ex leg. euz delationis §. quid euz legat. ff. de instrum. legat. si v^o post generalitate, adiecit soluz una, speciem veluti fundu euz supellectili et mancipia oia apprehendunt ex leg. quid euz §. si quis fundu eoz sit. r^oas d^off^o e^o q^a enumeratio pluriu p^oci^orum respicit ad restrictionem generalitati: enumeratio v^o omis p^oci^orum n^o respicit restrictionem imo auget ita Bart. ind. leg. quid euz §. si quis fundu a n. 8. et 15.

³⁰ Legatus usufructus omni bonorum n^o apprehendit lana, neque purpuras et^a t^ora q^d merui causa testator paratas habebat tiora de partit. p^ore 2. q. 23. Parlat. d^off^o 22. n. 20. Peregrin. ser. 32. n. 7. vide verb. fructus

³¹ Legatus vestimentoru domi existentiu apprehendit vestes n^oas et n^oas sutas ad hoc existentes apud sartorez Bart. in leg. vestimentu de auct. et argen. legat. superius ser. Astoran. 837. Gratian. recept. sent. 9. legat. num. q. 21. n. 1. et 3. ubi q^d si maritus legat vestes estimatas 100 valiant 200 an possit heres repetere vel minuire, et tenet q^d n^o integre sunt tradende vide infra n. 83.

³² Legatus eiusde quantitati bi, vel sepius repetituz in eode testamento eode legatario n^o senset duplicatuz sed una tantuz, et sic una sola quantitas debet leg. plane §. si eade et §. sed si n^o corpus ff. de legat. l. leg. euz centuz ff. de adimen. legat. leg. qui ius ff. de verb. oblig. Post eira ser. 94. = limita q^d testator in una eade que scriptura reuoluit duo legata eode q^d t^ore et in quantitate m^ode variavit vel in quantitate vel si legauit diuina d^oitione, nunc enim censet v^oluisse multiplicare legata, et utraque quantitas debet Bald. in d. leg. plane §. 1. ff. de legat. l. et ubi Paulus n. 10. Somet. tom. 1. var. cap. 12. n. 38. ubi Arllon. Crasus recept. sent. 5. legatus q. 60. Menoch. lib. 4. p^orum 108.

⁸³ Legatus utrum factus in testamento si postea codicilli augetur et tandem omnia in testamento et testa firmant utrum valeat primus legatus vide verb. actum.

⁸⁴ Legatus generale puta lego huiusmodi quod Petrus voluerit valeat, neque dicitur capta. foris. Cancr. lib. 3. cap. 20. a. n. 81. quod autem si maritus legat uxori de quod ipse voluerit de rebus suis an valeat et possit capere omnia rebus suis. dic. quod valeat et potest assumere quod voluerit dummodo veniat suo statui, et qualitate habita etiam rae ad facultates heredi lara in leg. si quis a li. beris. §. si quis ex his n. 167. ff. de liber. agnosc. Cancr. lib. 3. cap. 20. n. 326. et a. n. 331. et vide sup. n. 77.

⁸⁵ Legatus quod summi generale si apprehendit neque extendit ad loca postea que ita habet. in leg. qui filius in p. de legat. l. si filius de i. 150 n. 3. lib. 1.

⁸⁶ Legatus generale si habet ad se partes specialiter legatus si caducauerint vide Mantica de iur. lib. 7. tit. 6. n. 12.

⁸⁷ Legatus factus hoc modo lego centum et dicitur a quo debeat solui, debet ab herede etiam si testator non declarauerit Mantica de iur. lib. 8. tit. 2. n. 1.

⁸⁸ Legatus factus de eo quod supererit apprehendit de quod tempore mortis heredi grauari reperit si alienatus Mantica de iur. lib. 7. tit. 6. n. 12. ubi quod grauari poterit alienare etiam tempore mortis.

⁸⁹ Legatus factus creditori si promissus factus animo penam debitorum car. nullo lib. 1. de usufructu. §. 46. n. 3. vide Maruic. lib. 2. var. cap. 86. = limitat autem car. nullo n. 7. §. aliud stat de voluntate testatoris etiam dicitur vide infra n.

⁹⁰ Legatus factus famulo ob longum et fidele seruitutem etiam si medio tempore soluat seruitutem durat legatus Farin. de i. 499. §. 2. factus autem famulo et seruituto et per omnia quod ex quacumque alia causa ei debeat facit ut non possit aliquid aliud debitorum petere Eratna. de iur. 844. n. 11. vide infra n.

⁹¹ Legatus factus abicius rei vel quantitatis si testator addat quod legatarius nihil amplius petat de bonis suis directe neque indirecte sub priuationis pena, erit necesse ad hoc ut locus habeat priuationem, quod legatarius petat post legatum legatum, nam antea non apprehendit in priuatione Eratna. de iur. 246. n. 4. lib. 2. et quod ut necesse quod iniuste et extra iudicium abici petat, nam si iuste et iudicialiter non amittet legatum Eratna. de iur. 844. n. 12. vide Farin. de i. 678. et 700. tom. 8. no. vii. et de alijs que

penes nomine adijciunt vide Castillo lib. 5. cap. 94.

⁹² Legatus factus abicius cuius prohibitione de alienando est personale et non extendit prohibitionem ad alios Eratna. de iur. 104. n. 15. vide verb. alienatio n.

⁹³ Legatus caducatur si legatarius promoueat testatori Eratna. de iur. 632. ubi limitat nisi ex directum aliud per baronem possit, et quod hanc voluntatem possit duobus testibus per baronem factis v. a testatore ut si legatarius decedat si ne liberis transeat ad heredes ipsius testatoris, si ipse promoueat legatarius an transeat vel non vide de iur. 711. 417. n. 3. lib. 2.

⁹⁴ Legatus factus iudicium quod valeat vide verb. donatio n. et verb. conculc. na. n. et Eratna. de iur. 31. ubi de adultero coniugato.

⁹⁵ Legatus mille rebus et deputatus abicius si testator iubet imponi et emi, et eis censui et interim soluant legatario redditus valeat et tenet heredes eorum prestare Farin. de i. 48. post. tom. 1. tit. Crim. §. hoc legatus non est proprie pecunie neque quantitatis, sed speciei censui.

⁹⁶ Legatus potest relinquere patribus minoribus s. Franci non in perpetuum sed ad octo vel decem annos et valeat Portus in dubijs regul. verb. legatus n. 2. et eorum ecclesiarum perpetuum per vino, cera, oleo, et similibus idem Portus n. 3. et per necessitates infirmorum n. 1. et per militum dicens, et poterit si dicat petere off. iudicis ut soluat idem n. 8. Rodrig. quest. regul. tom. 2. §. 126. art. 4. §. ad primus vide verb. monasterium n.

⁹⁷ Legatus potest relinquere coram testibus et scheda privata quod testator dixit tradidit sacerdoti et valeat Sutor. pract. lib. 2. §. 41. n. 5. Barlador. dista. 15. a. n. 3. Cancr. var. lib. 1. cap. 4. n. 5. Castillo. lib. 4. cap. 20. n. 2. ubi idem de hereditate vide verb. hereditas n. et alius possit relinquere coram testibus duobus post factum testamentum et videtur quod non, sed quod requirant quinque sicut in alia qualibet ultima voluntate expressa per Farin. de iur. 149. et quod licet videat hanc voluntatem manere in 2. et ex Bart. in leg. nemo potest de legat. l. si placet statim ibi. n. 20. et in dubio non est presumendum quod testator voluerit facere 2. et licet possit in testamento fieri Mantica de iur. lib. 3. tit. 18. n. 12. dicitur tamque verum ut resoluit idem Sutor. ubi supra, qui ad 2. rra satisfaciunt, et quod hanc voluntatem possit duobus testibus probari Eratna. de iur. 632. et quod etiam in testamento possit fieri 2. et vide verb. repu. n. et quod possit fieri donatio irrevocabili, quod licet testamentum vel aliud instrumentum rae sollemnitate non valeat quasi testamentum sine iuramentis

Legatus si non potest solui ex eo quod superius solutus debiti de puncti utrum gratia sit diminutio facienda in legatis per quantitatem, quod certe species et licet Gomez et Barlad. teneant quoad omnia esse faciendam diminutionem, Ratio vult in leg. nemo potest 58. de legat. l. n. 71. cogitandum reliquit; Cuiusmodi tamen q. 103. tom. 1. d. man. tenet ex parte non esse diminutionem, legatus species vide Tuscus q. 103. tom. 1. tit. l. 70. ss. n. 4. scobar de rationi. lib. 2. opus. 10. Barlad. lib. 1. cond. cap. 18.

Legata diminuentur diminuta hereditate, et q. seu Tuscus s. tom. practi. 70. 54. lib. 1. Erati. 1. tom. d. cap. 165. n. 1. cum seqq.

Legato usufructus si apponatur dicitur quod non potest impleri nisi a domino proprietatis censet ex prompta voluntate legata proprietate leg. Proculus de usufruct. Garzia de expert. pte 10. n. 21. Mascard. de legat. 3. tom. 70. 1421. Rinet in leg. 1. cod. de bonis mater. 3. pte n. 41. Eratia. tom. 2. d. cap. 216. p. 104. castillo de usufruct. cap. 30. ubi docet eandem primum potest capi cum usufructuario apponitur dicitur ne alienet usufructus q. cum hoc dicitur insit ne superflua sit primum dicitur e legata proprietate Mascard. sup. n. 11. sed ipse castillo 7. Mascard. tenet et sic conditionis legis accipere prohibere testatoris et potius superflua esse dicitur conditionem, Rendet sup. n. 43. Me nobis lib. 4. p. 133. n. 3. = et an in legato usufructus dicitur proprietate disputat Eratia. 2. tom. d. cap. 216.

Legatus an sit stricte vel late interpretandus variant de aliquibus distinguunt quod certum est quod testator voluit legare sed de quantitate videtur dubitare, tunc la non sit interpretatio: sed si dubitat utrum legare voluerit, tunc sciendum est legare si et stricte interpretandus, castillo de usufruct. cap. 30. Menoch. de succesi. p. 10. lib. 3. q. 22. de legat. n. 26. Menoch. lib. 4. p. 100. n. 13. Mantica de dict. lib. 7. tit. 1. n. 32. Sord. tom. 1. 71. 112. n. 18. Tuscus s. tom. practi. lib. 1. 70. 57. et 58. ubi quod in legato relicto dicitur perone vide etiam Eratia. tom. 1. foren. cap. 10. n. 1. Sord. iterum 71. 12. n. 16. et de alime tit. 2. q. 30. n. 9. = et legato marmore si venit marmor sculptus leg. 1. de ann. et argent. legat. = et lana legata si venit lana pincta leg. si cui lana leg. hys meus q. 4. de legat. 3. Raze de temuta 2. pte cap. 57. n. 110. = et si unus legato una pecunia, et equis, si unus habeat septem, et alter tres pecoras, unus habebit tres partes, et alter septem, obsequit in leg. ut res pars de uno et habet. Menoch. de arbitra. lib. 2. casu 128. = est tamen alia doctrina Aluerici in d. leg. uno pars quod si parum legat duobus, et alter habet decem equos, alter 100 centum, nihilominus dividetur Gregor Lopez in leg. 26. tit. 31. part. 3. scobar de rationi. lib. 2. opus. 7. n. 3.

Legatus factus de vino, melleo, aut oleo si in patrimonio disponendi sit hoc genus de eo faciendum solutio nequa teneat legem abunde

omne leg. 3. de tritico vino que lega. Gomez. lib. 2. var. cap. 11. n. 8. vrom. nona 70. = et sub legato tritici non comprehenditur farina Eratia. seri. 184. n. 3. cas. Hermon. tom. 1. glor. 3. tit. 1. part. 5. leg. 2. n. 11. fol. 27.

Legatus annuus an debeatur a herede per tempore quo hereditas apud ipsum sit an ante restituitur Almon 71. 13. n. 16. et 71. 295. n. 3. Nota 71. 325. n. 2. et huiusmodi legatus per primo anno est parum, et sequentibus per portionem ale leg. senatus q. fin. de donat. caus. mort. leg. si in singulis de annu legat. q. 103. consent legata quot anni, sed adhuc dicitur actio per portionem non videatur nata, q. non debet veniri dies, tamen peti potest in una causa, que causa ne cogat legatarius singulo anno agere Sord. seri. 180. n. 14. Eratia. 1. tom. d. cap. 154. n. 40 et 41. quid de d. legat. in legato annuo relicto per alimentis aut studij utrum transmittat ad heredem inter gratia illius anni si deserit in pte.

Legatus rei quod testator habet cum alio intelligitur factus per parte quod her testator nisi tota legaverit Almon 71. 80. n. 15. Anchar. 71. 102. n. 3. Nota 71. 110. n. 6. Gramat. 71. 28. n. 1. Roland. 71. 85. n. 47. vol. 4.

Legatus factus a testatore etiam cum commemoratione sui iuris de tota, et pte non est etiam si hereditas, seu in legato iuris universali, aut hereditas, ratio est quod legatus rei particularis cum signo universalis in parte verificari non potest seu in iure universalis quod recipit augmentum vel diminutionem Almon 71. 144. n. 14.

Legatus si solus in re testatoris consistere potest sed etiam in aliena dummodo sit in hominum commercio leg. cum servus 37. q. 2. tit. 7. leg. cum res 47. in pte et in d. ite, si res 4. de legat. 1. leg. melius 66. q. fundo 6. leg. cum ex familia 67. q. si res 8. de legat. 2. leg. 10. tit. 9. part. 6. dummodo testator scilicet legat res alienas. sed quis teneat proare scilicet scientiam habuisse docet Farin. 4. tom. civil. seri. 453. scobar. 1. tom. de testam. cap. 5. n. 1. ubi docet ad hoc teneri legatarios. sed est questio nunquam legatus re si non est in commercio debeat eius estimatio affirmativa, pte leg. mor tuo 50. q. habeo 2. de legat. 2. leg. sed si res 20. de legat. 1. leg. mor 34. de verb. oblig. d. n. 1. pte leg. si filius familias 114. q. si quidam q. de legat. 1. leg. si de d. m. 11. q. servus alieno de legat. 3. sed ut pte vide Richard. lib. 2. tit. 20. in d. non solus in re de legat. n. 50. ubi n. 52. 58. distinguit inter legatus et fidei commissum, ait enim res relicta per legatum cuius non est commercio estimatio non deserit, q. fidei commissum sic. vide laus Durand. tom. 1. seri. 17. q. tota, ubi n. 5. et 6. agit quod licet fundus dotatus enari non possit, si legat scilicet eius estimatio.

Legatus factus de re hereditaria valet siue testator sciat siue ignoret qd sua aut hereditaria ee, et sic pisse tenet eaz pstatre *Woderic Quar. in leg. quomodo in prioribus ampli. 2. n. 1. et 2. fol. 377. Molin. tom. 1. de iustitia disp. 176. Richard. in 9. n. 10. in l. de legat. n. 66. et 67. leg. una ex familia 9. si re de legat. 2. Ant. Rom. tom. 2. var. cap. 12. de legat. n. 14. leg. 10. h. 9. part. 6. Paul. Durand. tom. 1. de i. 10. n. 1. et segg.*

Legatus in arbitrio vel voluntate hereditaria colatus an fiat caduus herede si arbitrate testat. tom. 1. civil. de i. 698. q. tota.

Legatus factus a muliere n. conset reuocatus q. distributione doli ab ipsa factus q. verba uniuersalia *Timon di. 144. n. 11. et legat. natura sor h. hueratio facta in testamento licet pte et acceptante Nata di. 73.*

Legatus factus pauperibus intelligit factus pauperibus de patria testatoris *Nata di. 204. n. 7. et potest q. executoru testamenti hoc legatus pauperibus relictus in suu pauperu diuictor erogari Nata di. 211. n. 2. de i. de aliment. di. 1. q. 23. q. tota. Velasco de priuileg. pauper. pte 1. q. 4. n. 46. et pte 2. q. 82. q. tota. p. di. pte n. 2. = et ad hoc ut dicat puz legatus debet retingui pauperibus, reus n. si diuictibus retingu at vide infra n. 179. et supra verb. executor n. 29.*

Legatus ecclesie factus iure civili indebitus si illi solutus iaz sit repetit *potest Marta de iurisd. 4. pte cent. 2. casu 170.*

Legatus factus nepoti n. duz nato, an videat factus contemplatione filij *Nata di. 313. vel. 363. vel. 33. n. 5. et 10. et di. 501. n. 16.*

Legato fundo cuz oibus viribus et pmentis an veniat frumentu mutatu, colono q. semine *Nata di. 243. = et legatus pte 2. heredes n. 2. cuz in que fuit alienatus tenet Nata di. 330. n. 5. = et legatus solutus de fructibus debent solui n. a fidei comitario sed ab herede heredit ad que fructus deueniunt Nata di. 323. n. 5.*

Legatus factus vestienti uxore intelligit annuus *Nata di. 379. n. 6. et an auferat legatus ei qui negligit testatore infirmu Nata di. 462.*

Legatus ad pias causas sicut valet factus cora duobus testibus, an etia cora duobus testibus admittit *Nata di. 442. et an reuocatus dicat q. donatione p. m. bonorum Nata di. 613.*

Legati diminutio nocet etia legatarij q. ortu h. a causa fixitente ante obitu testatoris *leg. p. gnalis ubi casu n. 3. Alex. n. 4. ad leg. falcid. iterum casu in leg. in vac. 2. n. 3. Alex. n. 4. eod. tit.*

Legatus q. testator mibi relinquere volebat si ne p. h. uis h. teneri mibi ad interesse *leg. lucius 20. 5. sempronia de legat. 2. Hato in leg. de i. 9. fin. de viti. obiciu. Palau. in rubr. 5. 41. leg. 4. h. 2. part. 6. leg. 29. h. 1. et part. glor. in cap. dudu. de decimis*

Legatoru defalcatio quomodo sit facienda q. n. suppetunt vires p. h. m. m. leg. si quis testamento 9. id. iulianus de legat. 1. ubi Hato et quomodo hoc casu sit facienda de ductio tertij et quinti *Parlad. lib. 1. cotidia. cap. 18. et bar de ratio fin. lib. 2. 7 putat. 10. = et nota etia q. q. testator amplius legauit q. e. in quinto, tunc defalcant oia legata r. p. q. n. p. a. et de oibus erit p. rata deducendu ex eis quinti leg. si certaruz 9. fin. cuz leg. sequent. de testam. m. h. l. sua. Euthor. in leg. nemo potest 94. n. 27. de legat. 1. Acced. in leg. 13. h. 6. lib. 5. recip. n. 19. ubi Parlad. refert ubi etia di. putant q. dicendu q. aliqua legata videntur in speciebus, alia v. in genere sed farrea tom. 2. diuict. de i. 61. n. 44. cuz sequenti p. net n. habere locu defalcatio in legato relicto ut m. re. dicant q. p. ma testatoris q. eius favore n. diminu.*

Legatis his que quis domi h. n. p. h. dunt nomina debito ruz q. p. cora sunt leg. casu seu de legat. 2. Tiraquel. in leg. si unq. cod. de reuocand. Felician. de censibus. 1. tom. lib. 2. cap. fin. n. 12. Molin. 1. tom. de iurisd. disp. 202. Marti. de elector. lib. 2. h. 3. n. 17. et 19. Tiraquel. tom. pract. lib. 1. de l. 146. n. 19.

Legata mibi re p. pria q. testator obligauerat censet omni legatus *ut p. pignoris salua heredi actione personalis leg. 4. de viuer. Legata leg. post pignus de pactis = si tamen sit alteri obligata censet testator grauari heredes ut eaz vult et viuerat mibi madat leg. si n. h. homo in p. de legat. 1.*

Legata rei si h. annuus censu impositu ad legatarium spectat *10. l. h. censu n. ad heredes Parla in leg. f. oia cod. de fidei comit. n. 10. Euthor. di. 18. n. 11. = sed 2. ruz tenet S. de expensis cap. 17. n. 7. Aluara de elector. ment. lib. 2. cap. 2. n. 44. et 47. 5. 1. Rodrig. de redditib. lib. 2. q. 1. n. 6. leg. 11. h. 9. part. 6. Felicia de censib. 2. pte cap. 1. n. 5. lib. 1. iteru Aluara lib. 4. cap. 1. n. 64. et leg. melius 66. 5. fundo legato de legat. 2. Molina de iust. tom. 1.*

dis. 201. Gratia. tom. 4. foren. Cap. 611. et tom. 5. Cap. 955. n. 23. et 55. et Cap. 983. n. 12. sed 2^a riu. videt avertire Anto. Sones tom. 1. v. 1. Cap. 5. n. 24. q. leg. si domus 24. 9. si pendu de legat. t. vide Bours. in leg. si res obli- gata 51. et melius in leg. serv. electione 5. 5. fin. v. 1. v. 1. dicit de legat. 1. v. 1. n. 212. n. 15. lib. 1. Morquech. de divi. lib. 1. cap. 8. n. 17. latic. Cancer. tom. 3. var. pte 3. cap. 20. ex n. 1.

Legatus p. maritandis puelis relictus n. potest dari ingredientibus reli- gione, licet valeat argumentum de matrimonio carnali ad spirituale cap. int. corporalia 2. de translat. Episcop. Bald. in leg. 2. n. 58. Cod. de his q. p. n. 1. vide authentic. nisi rogati Cod. ad trebel. authent. de Sanchi episcopii. 9. p. terea collat. 9. Colar. lib. 1. var. Cap. 19. n. 10. Su- tier. vii. 26. n. 13. et lib. 1. canonic. Cap. 32. n. 20. Menoch. de sum. p. 148. lib. 4. n. 13. Farin. tom. 1. civil. des. 130. et des. 450. et in postea. tom. 1. des. 524. Sanchez lib. 4. de matrim. disp. 33. n. 29. lara de capella. lib. 1. cap. 21. n. 29. Greg. Lopez. in leg. 2. tit. 28. part. 3. glo. 7. Sibahn. tom. 1. de vnuor. negotiat. lib. 3. cap. 2. art. 2. n. 9. 10. et 11. siquenda de clauul. lib. 2. cap. 11. n. 231. fol. mibi 234. qui quide. Ro- quit q. 2. legatus e. p. t. andu. et quo tempore, et avertit q. n. potest dari virginibus la. nuptis sed vide Barbor. tom. 2. de iure eccl. iust. in tit. de legat. p. 1. n. 106. Sauter. vii. 16. ex n. 21. ubi avertit p. t. dari ingre- dientibus religione, sed supracitati auctoritate 2^a riu. sequit moti exca- ratione, tunc q. 2. vide legatus sit relictus a testatore sub causa genera- li vocando virginem ad matrimoniu. temporale si daret ingredientibus religione, voluntas testatoris n. adimpleret in forma specifica, na. quon- matrimoniu. spirituale sit pfectus, et de eo ad carnale valde argu- mentum ut pbat Bxi in 5. cap. int. corporalia, tamen et regula carni- q. 2. in vnoq. in altero militat casus riu. quappt. executores deputati ad maritandas virginem n. possunt dare quantitates ad hoc relictas ingre- dientibus religione. Moneta de vnuor. cap. 5. n. 55. qui oes distinguunt int. lega- tus relictus generaliter ut diximus, aut speciatim p. certis puelis mari- tandis; primo enim casus debet ingredientibus religione, secundo v. de- betur.

Legatus relictus p. certis puelis maritandis debet etiam nuptis, n. v. si generaliter lara de amov. lib. 1. cap. 21. n. 30. Casan. vii. 35. Moneta de vnuor. vlt. volun. Cap. 5. n. 56. Farin. tom. 1. civil. des. 130. Vique- in tit. cesante causa limit. 14. n. 4. Palac. in repetit. Cap. p. v. 1. 9. 20. n. 6. et 9. 12. n. 4. Bald. in leg. fin. col. 2. v. 1. p. 1. q. 2. testator Cod. de sentent. que sine cert. quant. Bacia de dote Cap. 20. n. fin. Rama, des. 125. Acced. vii. 1. q. 1. p. 1. Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 33. n. 32. post mediu. v. 1. fatendum tamen cu. casuante et lara d. n. 30.

in fin. limitat in sanguineis, que licet nupte p. t. h. d. r. n. 1.

Legatus relictus certe puelis ut nuptis nunq. sit v. d. i. n. a. l. e. aut modale Molin. de iust. tit. 2. disp. 204. et 249. lib. 5. cap. 48. Ant. Sones in leg. 58. t. v. 1. n. 29. Espin. de testam. glor. 14. n. 40. Acosta lib. 2. select. cap. 21. et 22. ce- uallor. q. 700. lib. 4. an. 156. cu. seq. Colar. var. tom. 1. cap. 3. de testam. n. 14. et 15. Farin. tom. 1. civil. des. 130. n. p. 1. et an sit transmissibile Fontan. de p. t. nuptia. tom. 2. glor. 3. claus. 6. t. p. 1. n. 1. cu. seq. Gratia. tom. 2. for. cap. 254. n. 1. et 22. Taurus. 5. tom. pract. tit. 5. de 101. et 102. lara de amov. lib. 1. cap. 21. n. 21. Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 33. = et q. p. t. p. t. illius d. n. sit p. t. p. t. lara de matrim. in leg. 2. 9. ad p. t. i. o. r. y. Cod. q. 2. q. 2. quarta part. Menoch. lib. 4. sum. 127. n. 13. Phebo des. 11. Farin. tom. 1. des. 130. et 450.

Legatus relictus p. virginibus maritandis an debeat sanguines pau- perum, et p. t. i. o. r. y. et p. t. i. o. r. y. remotioni etia. pauperum vide Sauter. vii. 27. an. 59. et vide legatus d. i. t. p. i. u. leg. 2. tit. 28. part. 3.

Legatus relictus p. virginibus maritandis an possit v. m. u. t. a. r. i. lara de amov. var. lib. 1. cap. 21. n. 10. cu. seq. Moneta de maiora. t. p. 1. n. 10. Sar- mien. lib. 1. select. cap. 4. n. 22. Moneta de vnuor. vlti. volun. Cap. 5. n. 55. et q. 2. legata p. t. a. de uno vnuor. ad aliu. sint v. m. u. t. a. n. d. a. Taurus. 5. tom. pract. tit. 5. de 114. et 115. et nota q. huiusmodi legata sunt v. d. i. n. a. l. i. a. et v. d. i. o. n. a. l. i. a. n. debent nisi nuptie sequant, et ante matrimoniu. celebratione. 101. ubi n. debent Corneus vii. 222. vlt. 4. lara de amov. lib. 1. cap. 21. n. 29. et 49. Sauter. de aliment. tit. 3. q. 1. n. 55. Colar. tom. cap. 3. de testa- n. 14. cu. seq. Phebus tom. 1. des. 11. = Nota tamen q. legatus relictus ut virginem in vocant in religione n. debet v. t. q. u. e. ad p. t. i. o. n. e. m. v. i. u. i. in praxi var. v. 1. 311. Sauter. des. 303. Gratia. des. 35. an. 4.

Legata pecunia in aliquo vnuor. p. i. u. y. si pecunia legata n. sufficiat possit in alio vnuor. v. t. u. r. i. etia. sine autoritate p. i. n. c. i. p. i. s. c. i. t. a. t. i. s. quibus interest Bart. in leg. legatus de vnuor. fruct. legat. et leg. legatus de adm. m. i. s. t. r. v. 1. ad civit. q. 1. n. 1. ubi in cap. no. quide. et in cap. nos de testam. et v. t. o. b. i. q. u. e. Colar. lara de amov. lib. 1. cap. 14. Moneta de vnuor. Cap. 4. q. 2. n. 9. cu. seq. et iterum d. cap. 4. q. 5. n. 12. cu. seq.

Legatus factus alicui de tota fructu de una ereditate o. debita que est testatoris v. t. i. o. n. a. l. i. a. si solvenda est p. t. i. o. n. i. s. in pecunia h. v. 1. i. n. u. m. i. s. t. i. o. l. u. t. i. o. n. i. s. in parte fructus legatario incumbit Bxi iuncta glor. et Bart. in leg. qui con- cubina 9. qui vnuor. v. 1. q. 1. h. o. r. t. o. r. p. a. l. l. i. c. o. f. f. de legat. 3. Archino in leg. p. i. u. i. u. m. o. d. de verb. oblig.

Legatus factus alicui de regimientis o. de otro officio que el no puede tener

por ab eo resumendo corona o por otra causa debet estimatio leg. si filius familias
 §. si quis alius de legat. 1. et ita legato fundo fratribus franciscanis debetur
 matio Bartholus in leg. apud iohannem §. stat n. 3. de legatis 1.

Legatus q. debitor, creditor factus, an conceat animo dispensandi distinguunt
 auctores utrum debitor sit iudicialiter, vel legatus, et an in casu quo faciendus
 sit dispensatio admittat, si legatus species et debet quantitas vide Acced. in leg.
 7. tit. 2. lib. 5. n. 1. et 11. et de materia q. colligat animus dispensandi vel n.
 Mantica de dict. lib. 10. tit. 2. Cancr. tom. 2. cap. 2. a n. 302. late Menochius
 l. 1. tit. 56. a n. 12. cum seq. Alvarad. de dict. ment. defen. lib. 4. cap. 1. n. 58. epi
 no de testam. glor. 8. de legat. pure relictis n. 11. cum seq. Anto. Somer. tom.
 4. var. cap. 12. de legat. n. 26. et 27. id. in leg. 16. taur. Greg. Lopez in leg. 16.
 tit. 2. part. 6. glor. magna Matien. in leg. 7. tit. 2. glor. 1. lib. 5. Erasia. regu.
 285. Mantica de dict. lib. 5. tit. 2. Simon de Bret. de interpret. strim. lib.
 4. interg. 1. dubit. 6. p. tota, Surdus di. 112. Suther. lib. 2. pract. q. 124. Molina
 tom. 1. de iust. disp. 200. Barbo. in leg. sciendum §. si prior ex n. 2. soluto.
 multum. Surdus de aliment. tit. 7. q. 4. et seq. et tit. 7. q. 12. n. 23. et 24.
 Morquebho. lib. 4. cap. 11. n. 7. Tuncus. 5. tom. pract. lib. 1. tit. 141. et 142.
 Farin. tom. 1. civil. des. 649. Erasia. tom. 2. foren. cap. 274. = et q. in
 legato usufructus uxori a marito relictus an videat animo dispensandi
 Erasia. tom. 1. foren. cap. 134. = et legatus factus a patre filio absque
 dictis meliorationibus deputatus in legitimam Acced. sup. §. leg. 7.
 tit. 2. lib. 5. recop. n. 2.

Legatus relictus creditor cum aliquo gravamine ut debitor si petat ac
 ceptando legatus videtur gravamine dicitur leg. creditor §. de legat.
 2. nam qui dicitur iura sua perdit leg. cum quidam de admittit. Anto.
 leg. sicut §. venditionis q. modum pign. soluit. Roderic. Quax. in
 leg. quomodo in prioribus Cod. de inoff. testam. amplia. 10. n. 45.
 p. fin. leg. nam abusus de bonis liberis; nam qui eligit unus
 ex incompatilibus, alteri renuntiat et ad illud addere nequit
 Baldus ad Quaxer supra tit. §. n. 48. in fin. et ideo si legatus relin
 quat alius in moneta, et cum gravet testator ut totum manumittat accep
 tando legatus tenet manumittere etiam si plus valeat, q. p. sumit n. in
 plus cum stimari leg. si legatario 22. leg. generaliter 24. §. si quis alius
 12. leg. si debitor 45. in prio. de fidei com. si uent. leg. imperator 10. §.
 si centus de legat. 2. leg. 6. tit. 2. part. 6. glor. 6. et 7. Richard. lib. 2. tit.
 24. §. libertas quoque n. 4. inlt. de singul. reb. §. fidei com. relict. Erasia
 2. tom. foren. cap. 247. n. 1. et seq. Luisiu. in addit. ad Acur. in leg. credi
 tor §. de legat. 2. glor. verb. gliberi tit. A. q. pcedit q. n. solum
 animo dispensandi relinquit sed etiam adijciunt verba ut nihil ampli
 us petat Acced. in leg. 10. tit. 6. lib. 5. recop. n. 6. in fin. et 7. nam si hu
 iusmodi verba n. sunt apposta acceptando legatus creditor si perdit sed
 compensat p. recurrenti quantitate.

Legatus iudicialiter n. transmittit ad heredem leg. 34. tit. 9. p. tota. 6. ubi sup.
 glor. 6. Cohar. in cap. Rainald. §. 1. n. 2. de testam. et pract. cap. 32. n. 2. Ma
 nica de dict. lib. 11. tit. 20. sicut tamen e. in legato modali leg. a testat
 re de dict. et de monit. Anto. Som. tom. 1. var. cap. 12. de legat. n. 61. Sar
 miento lib. 4. select. cap. 3. n. 4. Mantica sup. quamquam videat p. rium
 probare leg. qui pariet de rebus dubijs leg. necessario §. §. p. si pender
 de de pericul. et modo res vendit, et generaliter legatus etiam n. dicit
 agere transmittit Acced. in leg. 3. tit. 6. lib. 5. n. 2. p. p. fine, Matie
 onio lib. 5. recop. tit. 4. leg. 1. glor. 16. n. 14. = et legatus relictus post
 mortem alius ius an sit iudicialiter vel non ut transmittat late
 Cevallos tom. 3. q. 190. p. tota.

Legatus ad aliqua pia opera relictus ubi et in quo loco sortiri debeat
 effectus leg. que dictio 32. §. fin. de dict. et de monit. leg. nulli 28. Cod.
 de episc. et cler. Greg. Lopez in leg. 20. tit. 3. part. 6. glor. 7. Platen in
 leg. 2. Cod. de anno. civil. lib. 11. Menoch. p. sum. 125. n. 5.

Legatus an possit peti via executiva affirmativa tenet Felician. de cen
 bus lib. 3. cap. 1. n. 6. Partad. cap. fin. t. pte §. 7. Cevallo. lib. 1. q. 103. n.
 39. Suther. lib. 1. pract. q. 80. Castillo lib. 3. ver. cap. 24. n. 24. Menoch.
 de adipiscend. remed. 4. n. 594. Pachin. lib. 2. nove. cap. 31. Erasia. tom.
 1. foren. cap. 62. ex n. 16. et tom. 2. cap. 254. n. 44. et 45. Mieres de ma
 iorat. t. pte q. 52. n. 52. late Joseph Ludovic. des. 23. p. tota, maxime
 si legatus sit pius Valens. tom. 1. di. 10. n. 10. = T. riu, tamen ut n. po
 sit peti nisi via ordinaria, aut actione ex testamento hypothecaria, aut
 ex vindicatione ex leg. 1. Cod. de legat. Anton. Som. tom. 3. var.
 tenet in cap. 12. n. 7. Erasia. regu. 280. Simon de Bret. lib. 5. inlt.
 pret. 2. dubit. 3. n. 82. Somer. in leg. 16. taur. n. 137. Quax. in leg. por
 re iudicata, notab. 6. ubi in fine videtur variare, et in leg. quomodo
 in prioribus Cod. de inoff. testam. super leges regni. q. 7. n. 17. Bald.
 in dict. loci super n. 22. in primo et 2. ver. primus casus ubi in com.
 tertius casus agit de legatariis mittendis in possessionem rerum lega
 tarum Menoch. de adipisc. remed. 4. n. 594. Ausler cap. 10. p. totum
 glor. verb. execution remissive Acced. in leg. 3. tit. 13. n. 17. et 18.
 lib. 4. Sed si legatarius petendo legatus testamentum exhibeat et coram
 iudice petenti heredem interrogare faciat an sit testatoris elogijs
 et an sit heres; si id agnoscat potest post preceptum de solvendo rebus
 exequi mandari vide eppino de testam. glor. 34. princip. de agere
 testam. n. 37. Erasia. des. 122. et des. 4. n. 70. Roderic. de execut.
 cap. 1. art. 3. n. 16. = Unde in legatis quantitati ceteri solutione qui
 debet legatarius, speciei immisione vide supra verb. legatarius n.
 sed petita executio n. heredem a legatario n. impedit p. legitimam

exceptione, ab herede allegata, Simon de Ratis sup. n. 182. = Cum autem
sit iuridica exceptio heredes releuare potens pendet ex arbitrio recti
iudicis et ex pluribus casibus provenire potest, videlicet si dicatur legatus
esse sacrum, aut alienum, aut postea testatorem, ademptum ex parte, aut im-
munitum. vel si legatus est inofficiosus, proditor, qui facere falsitatem, aut legi-
time necessarii heredi ascendenti vel descendenti, aut pendere fami-
liam hereditatis iudicium, aut inventarium non esse iuratum, neque bona
estimata, aut litis esse super hereditate, poterit iudex intra dies
oppositi homini, aut ante sine iudicio vii executus summam inquir-
ere, et veritatem probationibus hinc inde adductis investigare, et
aliquando provisionem in legatarium transferre pro illa cautione ar-
gumento tamen in rubrica et reg. ff. si cui plus quam pro lege falsitatis et
in leg. fin. cod. de petit. heredit. = aliquando deferre solutis, aut tra-
ditis legatus ad tributa cautionem pro herede arguitur tamen in leg. l. 9. si patim
et quorum legatorum. poterit tamen heres officiosus inventarium solvere
legatarium sine cautione Bacia Mult. 52. n. 31. = Si non pendet hic super
hereditatis petitione, et similiter erit in electione legatarium ac si pro
legatus dando cautionem, aut signere, et recipere cautionem glo. in d. leg. fin.
Ceterum recepta a d. ibidem Bald. in d. leg. post res iudicatas non. Patet casus
Si autem inofficiosus dicatur legatus, et proditor, facere legitime aut
falsitatem id quod videtur iudex eligit legem, et magis prior debet esse ad le-
gatarium pro implementis voluntatis testatoris ex his quod tradit
Cobar. lib. 2. var. cap. 6. n. 3. Eubius de iurament. l. pro cap. l. n. 25.
et lib. 2. pract. q. 15. Merces de maiorat. tom. 1. pro l. q. 52. n. 54. et
25. cas. segg. = Si autem familie hereditatis iudicium pendere opponat
legatarium satisfacere iubebit iudex quoniam divisio inter heredes eorum tam huius-
modo fit, quam superius soluti debiti et legati, tunc etiam quod in divisione
bonorum inextricabiles et immortales lites oriuntur quotidie, quas si expecta-
re deberent legatarium maxime afficerent in modo in eare = Si autem
creditor aliquis opponat se legatarium executi quod prius est satisfaciendum
est ex leg. fin. d. et si pro legatus cod. de iure de liborari. leg. l. tit. 6. part. 6.
fiet cum eo via ordinaria ut potest cum tertio oppositorum, et legitimo d.
dictore leg. a d. Pio d. si super rebus de re iudic. Oportet tamen supra
dicta intelligenda sunt si heres non officiosus inventarium aut si non
pro fecerit, nam inter officiosorum proveniri non potest a legatarium unde sup.
verb. heres n. 54. = Nota etiam quod legatus non solus exigi potest ab he-
rede sed etiam ab executore Antoni. Eomes tom. 4. var. cap. 12. n. 12.
et peti potest in loco ubi res legata sita sit Ceterum in leg. quod legat.
n. 2. de iudiciis Carleb. tom. 1. lib. 4. disp. 2. q. 5. ex n. 258.

per damnationem heredi electio a leg. si ius post prius leg. qui
quatuor 30. §. fin. de legat. 3. qua distinctione in amicis relictis
Richard. in §. sed olim 2. inst. de legat. n. 4. iura alius di-
finitia in d. leg. plane 32. §. si duobus de legat. l. de pbat
ius accrescendi dari inter legatarios §. alter capere non possit
curius 2. ruz docet leg. si titio et ei 1. de legat. 2. qui debet
intelligi de legato relicto per donationem, alter v. per vindic-
tationem, in qua dicit heredes posse legatum vindicare leg. 15.
§. qui duos l. de adu et adu. legat. cui aduersari videri
habet in leg. seruus filij 22. et fin. de legat. l. que vide et
legatum relicto per vindicationem, dicit transire in legatarium
a morte testatoris cohar. tom. l. in cap. rainaldus 18. §. l.
de testam. ex n. l. Erastia. tom. l. fore. cap. 186. ex n. l. He-
uet. in leg. l. tit. 4. lib. 5. n. 122. leg. a titio 64. de fur. tit.
leg. legatus 40. de legat. 3. = sed videri obitare leg. si
fundus sub aditione 81. §. titius de legat. l. leg. si parte
§. l. que admod. serui. amit. de off. sunt videri Haro in
d. leg. 81. §. si titius de legat. l. n. 3. et 5. et in leg. si mihi
et tibi 12. à n. 17. et 23. codez lib. Curia. tom. 2. ad African.
in leg. Vberto 26. de bonis libert. col. 392. Et leg. l. opes in
leg. 34. lib. 9. part. 6. glo. Verb. et remissio et circa ea
que diximus de electione §. 2. petit legatario vide leg.
si iura 26. de seruit. rust. §. dicit. cui aduersari leg. si
cui 9. de seruitut.

Legatus facit dicitur si alter eorum illud amicitia alteri
adquirat q' ius accretendi leg. re iuncta l. 89. de legat. 3.
leg. unica 9. ubi autem cod. de cadu. tollon. 9. si casez res
9. ubi Richard. inst. de legat. leg. 33. ff. 9. part. 6. epin
de testam. glori. 9. de iur. accret. 9. que regit leg. et pro
culo 20. de legat. 2. iuncta leg. 1. 9. t. de usufr. accret.
euz leg. servus omniis 69. de acquir. hered.

Legato mobiliū an veniant fructus collecti et stan-
tes tempore mortis testatoris Peregrini de fidei omni-
art. 49. n. 1. castillo de drufac. lib. 1. cap. 42. et de
pecunia ad erogationes parata qd n̄ veniat equaliter
de arte testam. lib. 6. caut. 9.

Legatus relictus per vindicationem si sit alternativus & electio legatarij leg. p. lani 34. §. pen. de legat. 1. leg. si isem 12. in prin. de legat. 2. si plures

Reg.

leg. ab eo cod. de fidei iudi. ubi Bald. n. 3. et sup. leg. hio
 deo d. hia seia de legat. 2. q. 2. in 2. riu, et in 8. leg. ab eo
 2. riu, sequit. Cornu et Paul. 21. 263. vol. 3. Peregr. de fidei
 iudi. art. 1. n. 21.

Legatus quantitati an necessario solui debeat in pecunia
 numerata vel potius liceat heredi solutione, facere re
 hereditaria. V. in leg. fin. 4. si p. fatus cod. de iure schu
 Farin. l. tom. 1. de i. 576. Surdu. de i. 30. Espino de testam.
 glo. de i. fect. inuent. n. 48. vide sup. verb. heredem
 et si legatus sit in rebus an possit solui in pecunia Ruin.
 21. 68. lib. 2.

Legato mobilium qd n. veniant venalia leg. generaliter
 q. uxori de usufruct. legat. Peregr. de fidei iudi. lib. 1. art.
 5. n. 43. Mohr. tom. 1. de iust. disp. 203. Fachin. lib. 5.
 2. ver. cap. 62. Tuncus. 4. tom. pract. lib. 1. 70. 119. Cuz segg.
 ut ideo legatus reliquit uxori de oibus bonis que sunt in
 domo n. d. f. h. d. frumentis habitis causa vendendi, nec
 cetera venalia Ruin. 21. 32. n. 5. vol. 2. Tuncus 5. tom. pra
 ct. lib. 1. 70. 119. n. 25. et 26. Mant. de iust. lib. 9. tit. 3. n.
 12. Vbi illud limitant q. legatus reliquit hoc modo
 de oibus bonis q. in domo quoquo modo sint. Et utruq. intelligi
 tur de mobilibus habitis tempore testamenti aut tempore mor
 tis Farin. tom. 1. in posth. de i. 41. q. tota, et legatus huius q. admiu
 ra n. d. h. d. instrumenta debitorum leg. casu de legat. 2. cu
 alderi. de arte testand. tit. 6. caut. 9. Mohr. l. tom. 1. de iust. disp.
 202. n. 6. = et an veniat pecunia mobilium apellatione Pinet.
 in leg. 1. cod. de bonis matrem. 2. pte n. 48. affirmatibz tenet,
 negativaz v. Peregrin. sup. sed vide Mohr. sup. d. disp. 202. et
 infra verb. pecunia n. 2. = et qd veniant semobilia ex leg.
 mobensibz de ver. sig. tenet Paris. 21. 62. vol. 2. et de pecu
 nia Mant. lib. 9. tit. 6. de iust. Thesaur. de i. 160.

Legatus aut hereditatis petito prescribitur p. triginta annorum spacium
 sine titolo, et cu. eo per decem leg. hereditatis ubi glo. et d. d. leg.
 hereditatis cod. in q. caus. cesset longi. temp. prescriptio leg. fin.
 tit. 14. part. 6. Cobar. pract. cap. 12. n. 2. Hora de partit. 2. pte
 q. 29. n. 10. Mohr. de iust. tom. 1. disp. 246. n. 14. Josin. 21. 63.
 col. 2. Moshedam. de i. vol. 151. ad fin. Gratia. lib. 3. d. cap. 568.
 n. 32. et seq. = et cu. ipsa proprietate p. huiusmodi prescriptione
 sit posita idz e. in remedio potior. (de quo in leg. fin. cod.
 de edicto div. Adrian. tit. 1.) Parlad. lib. 2. cap. 6. 70. 3. n. 26.
 q. d. leg. fin. ver. nullus e. potior. Moreo de maior. tom. 1.

pte l. q. 6. n. 1. Roderie. Quares in leg. 8. lib. 3. fori. M. de addit. hered. a. n. 44.
 fol. 352. et in leg. quomaz in prioribus cod. de inoff. testam. ampliat. to. n. 23.
 fol. 412. ubi tenet hoc p. cedere in petitione ad supplementum legitime filij
 debite = Hec tame. 2. d. limitat in legato annuo ecclesie relicto qui
 n. p. scribit nisi spacio centum annorum Gratia. l. tom. 1. d. cap. 131.

Legatus alimentorum q. peti possit an p. dies, menses, aut annos Menoch. lib.
 2. p. d. 202. = et reliquis filio debet p. putari in legitimaz Farin. in post
 hum. tom. 1. de i. 80. q. tota

Legatus nunqd. testator revocare possit etia. si ipse tradat legatario re, lega
 tas et hoc faciat simpliciter abique legati memoracione Cuius. in leg. ne
 mo potest 58. de legat. 1. notat. 5. n. 256. et qd si traditio sit p. feta p. vltimis
 Cobar. tom. 1. de testam. 2. pte rubri. n. 82. et seq. Mohr. de primog. lib. 2.
 cap. 2. n. 19. Mohr. de iust. disp. 281. n. 1. vide infra verb. traditio n. 2. et
 qd n. possit re vocari q. in dubio testator tradendo re, legatus postea nulla
 memoracione legati facta p. sumit velle transp. legatus in donationem
 int. vltis Cuius. lib. 3. pract. q. 63. n. 8. Espin. de testam. glo. 8. n. 4. Mant.
 de iust. fol. 590. n. 25. Alvarad. de iust. mente de fin. lib. 3. cap. 2. a. n. 35.

Legati alienatio utruq. inducat revocationem, et qd si pignoret qd teneat lucere
 heres et seu sit si super legato census imponat vel adet pactus de retro ven
 dendo, et qd si alienatio n. valeat vel si pars alienat vide d. in leg. 3. cod.
 de legat. Cobar. 3. pte rubri. de testam. n. 19. Arguto de meliorat. leg. l. glo.
 7. a. n. 8. Felician. de censib. Mant. de iust. lib. 10. tit. 6. p. tota, p. p. p.
 n. 12. = Nota qd si legatus vltimis sit in censu credimibz n. ex tinguat
 facta redemptione census q. nota n. e. alienatio voluntaria sed ex necessita
 te facta ita cogente vltimis Pij. v. super forma creandi census Gratia
 tom. 2. foren. cap. 151. n. 65. et cap. 316. n. 1. et 3. leg. fidei iudi. 9. si rem
 suaz ff. de legat. 3. Consilio de censib. q. 73. n. 30. et seq.

Legatus facilius admittit qd credit leg. si ita fuerit legatus n. de rebus dubij
 Hato in leg. sed si plures to. 9. p. h. n. 10. ver. primus de Nupari Anton.
 Somet tom. 2. var. cap. 11. n. 8. ver. sexta 2. d. suad. ad Bonel. lib. 8. d. mea
 lit. c. cap. 12. facit Quari. in leg. quomaz in prioribus ad declarationem
 leg. regni q. 9. n. 7. col. 2. in fin. Cobar. tom. 1. de testam. 2. pte rubri.
 a. n. 11. Richard. lib. 2. tit. 20. et in 9. si eade. rei 9. n. 50. inst. de legat.
 unde descendit qd cu. legatus pendat a mera voluntate testatoris
 ideo etia. q. actus inuoluntarij veluti p. alienationem aut donationem
 q. n. substituit inducit ademptio leg. legatus 24. 5. pater de alimen
 legat. Hato in leg. plani 34. n. 4. de legat. 1. facit leg. 21. tit. 9. part.

6. Richard. sup. in 9. iij. l. 13. int. de legat. = 3. ruz tamen videtur plare
 hi in leg. filie 24. 9. a. hia de iur. et demont. sed vide Eotfred. ibidem lib. A
 Alias in cap. quonia. alias 14. n. 1. de off. de legat. Cobar. sup. et in 3. pte m.
 brie. ex n. 27. et de ista materia vide Mantie. de iect. lib. 12. tit. 6. Al.
 xand. 711. 162. n. 2. lib. 6. Mieret tom. 1. de maiorat. 1. pte q. 43. ex n. 70.
 Eratia. tom. 2. foren. cap. 241. n. 48. et cap. 316. ex n. 1. ubi de pmuta-
 tione = Adverte qd legat. nominis debitoris illius exactione dicit adz
 pte Bald. in leg. post testamentum 4. cod. de legat. leg. 1. tit. 9. et leg.
 17. part. 6. ubi Gregor. glo. 1. cum leg. Mantie de iect. lib. 12. tit.
 2. n. 19. Mascard. de glati. tom. 3. 7c. 1286 a n. 130. Angulo de meli-
 orat. leg. 1. glo. 4. n. 36. Menoch. tom. 2. lib. 4. p. 1. 168. n. 4. et
 qd in dicitio n. pmutat ademptus iudov. 7c. 1286. n. 24. leg. 3. 5. si
 duobus de aliment. legat. Tuncus lib. 1. 7c. 138. a n. 30. Cornes 711. 26.
 a n. 18. not. 2. 7c. 138. ex pte in leg. 11 id qd de liberat. legat.

Legat. relicto si habet filios an tantum debeat eis, qui tunc habebat, vel potius
 extendat ad alios ex secundo matrimonio postea susceptos leg. placet. in fin.
 de liber. et posthum. Bald. 711. 23. in 2. dubit. lib. 4. Tuncus 7c. 138. pract. lib.
 2 7c. 496. n. 14. Larrea tom. 1. granat. 7c. 33. n. 35.

Legat. alicui factus ita ut post quinquennium alteri restituat, si ante quin-
 quennium moriat remanet penes heredem, argue de finit. quinquennium leg.
 uxori usufructu vite de usufruct. legat.; securus autem erit si tempus sit
 incertum veluti si legat. uxori vel alio sub conditione si n. nupuerit vel qua-
 libet alia et post mortem teneat restituere, si antea nupuit et sic ob defectu
 conditionis adimat legat. in usufructu fideicommissarius n. respectata morte
 et n. remanebit penes heredem Anton. Som. tom. 2. var. cap. 7. leg. 1. 1.
 uento 7. fin. de annuis legat.

Legat. hoc modo relicto a te peto cum ad annum 25. pueneris centum
 filio restituas an sit conditionale? negativus plaut leg. libertas 18. 9.
 ab heredibus de aliment. legat. leg. infidei commi 3. 9. cum solidus 9.
 de iur. ubi n. solus dies incertus in personam heredem n. facit condi-
 tionem, sed neque in legatarii personam leg. primis 26. 9. cum ab heredib.
 bus q. 2. dies legat. cedat leg. sciur. sabinianus 46. ad Trebel. leg. ex
 his verbis 5. cod. q. 2. dies legat. cedat leg. cum pater 11. 9. curatoris 14. de
 legat. 2. = Affirmativus n. et sic 3. ruz plaut leg. si quis a filio 32. de lega-
 1. leg. si dei 21. 9. at si incerta q. 2. dies legat. cedat leg. si servus li-
 ber leg. fidei commissaria libertas 23. 9. etiam de fidei commi. libert. leg. si
 filio 22. in pte q. 2. dies legat. cedat leg. si cui legat. 49. 9. ergo cum
 essent cum duobus leg. de legat. 1. leg. si ita scriptum 16. de manum.

Testam. Anton. Som. tom. 1. var. cap. 5. n. 26. ubi dicitur di-
 stinguendo inter modum legandi in dictione cum vel quando
 qd n. inducit conditionem, ut videtur per prima opinionem adductam,
 secus si relinquat per dictionem que omnino importaret condi-
 tionem, ut docet leg. qd. 40. 9. quidem filio de iur. et de
 monstat. sed cogita q. 2. ita distinctionem facit leg. cum
 ex filio 39. de vulgari ubi Bart. n. 1. et vide Monetam
 de i mutut. vltim. vltim. cap. 4. a n. 196.

Legat. aut fidei commissarius relicto ab herede an videat
 repetitur in substituto aut coherede leg. cum patronus
 28. de legat. 2. sed videtur aduersari leg. Cellus 29. 9.
 qui alicuius eodem tit. et p. primo facit leg. si filio 63.
 9. iulianus. ito. tit. de quorum distinctione agit Bart. in
 leg. licet imperator 11. de legat. 1. ubi distinguit q. 2.
 tutor nominavit heredem proprio nomine aut n. Eotfred.
 pred. in 8. locis. Greg. Lopez in leg. 5. tit. 9. part. 6. glo. 5.
 fran. a. Louisa in repet. leg. femine de reg. iur. art.
 1. in 62. et 63. fol. 20. et facit leg. Lucius filius 56. fin.
 de fidei commi. libertati.

Legato fundo utrum adiecta post testamentum cedant le-
 gato et utrum sit diffinitio an legat. pari fundi vel tota fundi
 vel adiecta p. nome. meum, vel fiat p. nome. vel parti de intelec-
 tu leg. servi electione 9. fin. de legat. 1. vide Cobar. pract. cap.
 2. Mantie. de iect. lib. 9. tit. 2. n. 43.

Legato fundi instructi apprehendit et venit filius frumentum ve-
 qd repositum erat causa seruandi, dummodo illud sit domini
 legatarii leg. quibus 12. in pte vers. ite, n. nullus de fundo
 instruct. Eratia. tom. 1. for. cap. 126. n. 3. ubi n. 15. docet qd
 veniat in legato vinee.

Legato uxori facto de omnibus bonis an apprehendant bona que
 postea vivente testatore acquisierit Eratia. tom. 1. foren.
 cap. 98. n. 1. vide sup. verb. futura n.

Legata vel p. legata re certa si pari sit aliena vel ita qd
 sit faciendum Acced. in leg. 3. tit. 6. lib. 5. a n. 10.

n̄ valeat leg. si iure cod. de testam. manum, sublinebitur
tamē si sit relicta p̄sonę valde dilectę testatoris leg. in
testamento 38. de fidei com. libor. Acced. in leg. 1. tit. 4. lib.
5. n. 102. et 104. et licet testamento annullato causa p̄tori-
tionis aut exheredationis legata sublineant, hoc die per
authenticę ex causa cod. de liberis p̄teritis de qua v̄ vi-
dendus Ceuallor tom. 2. q. 503. p̄ tota = et semel solutus
legatus relicta in minus solemni testamento qd̄ repe-
ri n̄ possit postea Sanchez tom. 1. moral. lib. 1. cap. 8. dñ.
x. n. 2.

Legatus semper debet v̄modu v̄tinere, ideo legatus relicta
creditori de eo qd̄ sibi debet erit inutile leg. si creditori 28.
cuz leg. 22. de legat. 1. Richard. lib. 2. tit. 20. in 8. ex 9. r̄io
15. inst. de legat.

Legatus relicta uxori p̄ maritu, vel e 3. n̄ amittit p̄
transitu ad secunda vota nisi adiut filij primi matri-
monij gl̄. in leg. 1. cod. de secund. nupt. Paris. dñ. 2.
n. 32. et 33. lib. 3. Tullus tom. 5. pract. tit. 1. 76. 136. n. 3.
et 4. p̄ t̄m et authentic. de nuptijs 9. si v̄ spectet col-
la. Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 82. n. 24. Matien. in
leg. 3. tit. 4. lib. 5. gl̄. 1. n. 1. Sñ Acced. n. 1. in fin. Ce-
uallor tom. 2. q. 142. n. 2. et 3. Surd. de alimen. tit. 7.
q. 22. n. 15. 16. et 17. = et aduerte qd̄ etia stantibus fi-
lijs uxori transiens ad secunda nuptias n̄ amittit lega-
tus aut r̄z donata causa remunerationis Baera de
n̄ meliorand. filia. cap. 17. n. 15. neque p̄dit legatus
alimentoruz neque usufructus nisi relicta sit sub
modo habitandi cuz filij ita tenet Surdus de aliment.
7. tit. 7. q. 23. n. 6. et segg. et ita intelligi debet San-
chez 7. lib. 7. disp. 91. n. 50. 51. et 52. quate n̄ allegat
Surd. ubi p̄xime et Bald. et Haro idē tenentes cuz
hac cunctate et n̄ absolute.

Legato usufructu omniuz bonoruz, vel maiori parti
quam quinti de quo pater potest disponere in p̄iudicijs
filioruz an remaneat usufructus quinti solus, vel det
estimatio p̄rietatis de qua poterat disponere Alora

de partitio. 2. p̄te q. 21. vñ. 2. = et generalit̄ an debeat v̄m fractus
ante addita hereditate Tello in leg. 3. taur. 3. p̄te n. 10. 7. Matien. in leg.
1. tit. 4. gl̄. 14. n. 36. Acced. ibidez n. 138. Flores de Mena ad Samoz dei.
250. et 248. = et legatus factus de tota parte fructuz intelligit̄ de
ductis expensis et ex alieno Farin. in portu. rom. 1. dei. et.

Legatus relicta in v̄m modi censet datus in re compensationē one-
ris et ita adeptu dicto gravamine censet adeptus dictę legatus leg.
alimen. 5. seu de adimen. legat. seu ē in ditione Menoch. lib. 4.
p̄rump. 169. n. 3.

Legatus sibi adscribens in testamento alieno seu codicillo, qd̄ illud amittat
et de falso puniat leg. 1. 9. testamentuz leg. si quis cuz falso 4. cuz segg.
ad legē Cornel. de falsis tit. tit. cod. de ijs qui sibi adscribunt. Hostien.
in summa de crimin. falsi n. 15. Eubent. de arte testand. tit. de lega-
cant. 1. Clarus in 9. falsuz n. 34. Farin. de falsit. q. 150. a n. 135. = et
an hoc p̄cedat solus in testamento in scriptis v̄venerit ē. Guido Papa
singul. 336. firmat n̄ p̄cedere in nuncupatio qd̄ videt̄ sequi Mantie
de dict. lib. 1. tit. 6. n. 5. sed opposituz firmat Bartol. in leg. 1. 9. t. n. 1.
de falsis. Clarus supra. Magon dei. floren. 53. Alexam. tit. 50. n. 1. vñ.
3. sed p̄reclut. vide Farin. sup. ex n. 180. et in hoc verb. n. et adde
qd̄ subscriptio testatoris in iudicialibus, seu specialibus omnia su-
plet leg. 1. 9. int. filius leg. divus 9. plane de falsis. Vacca dñ. 17.
tom. 2. Farin. sup. n. 201. et 202.

Legatus ut dicat pius debet esse pauper ille cui relinquit, alioquin
enim dicit̄ p̄fanz Valens. rom. 1. dñ. 10. n. 14. ubi n. 10. alerit le-
gatus pius p̄t̄e peti via executiva Moneta de v̄mat. vñ. 17.
lun. cap. 4. q. 2. de 2. n. 30. et ut relicta sanguineo sit pius
debet esse pauper et tunc dicit̄ p̄ anima relicta n. 38. Sanchez de
matrim. lib. 1. disp. 4. n. 2. Eubent. dñ. 26. n. 8. Mantie. de dict. dñ.
lib. 6. tit. 3. n. 28. in fin. et 29. = et huiusmodi legatus pius subti-
net licet testator in testamento p̄comine sint qd̄ favore p̄e cause
legitime reputant Motin. 1. rom. de iust. disp. 134. n. 4.

Legatus bis relicta, veluti qd̄. Certa quantitas relinquit in testa-
mento, et eadez postea relinquit in codicillo, dicit̄ dñboruz, et
qd̄ v̄trazque debeat p̄bat leg. quinquaginta de p̄batio. leg. centus de
adimen. legat. leg. 45. tit. 2. part. 6. Motin. rom. 1. de iust. disp. 201.
n. 5. Eodem vari. cap. 12. de legat. n. 58. Alvarado de dict. mentes

fructus sibi a testatore sicut pendentes in agris tempore
mortis testatoris tamquam proprii fundi debeant restitui et restitui
Bart. et Alexan. loquentes de legato puro: idem Molin. 9.
tract. 2. disp. 194. referens Greg. Lopez ver. itz. q. testa-
tor seminavit agrum quem legavit: fructus seminum pluri-
re cum agro ad legatarium.

Legatus alimentorum relictus mulieri intelligit primam
et si ostendit secundam uxorem Bald. in leg. ult. n. 15. ubi
noto quod talis uxor. Cod. de indict. viduit. tollend. Prout
sequitur Alexander 911. n. 3. ubi. 2. socin. 911. 46. n. 4.
ubi. 3. Sramat. de i. 102. n. 114. sed hanc opinionem ubi hanc
per hac distinctione quod si legatus alimentorum relinquitur
ex pro nomine mulieris non debet secundam sed si non
expressit nomen debet Petrus Iurid. de aliment. tract.
46. priv. 31. n. 3. vide

Legato usufructu honorum suorum si testator moritur tem-
pore quo fructus omnes vel aliqui sunt maturi et pendentes
tali fructus non pertinent ad legatarium sed ad propriarium
quod fructus pendentes non dicuntur fructus sed pars ipsius rei ita
castro in leg. iulianus §. fructus ff. de action. empt. et vend.
itaque si fructuarius decedat fructibus pendens huius
eius non sequitur tali fructus ita pendentes sed pertinent
ad proprietarium quod pars rei principalis dicuntur etiam si
tunc sint maturi leg. si usufructus §. modi usufructus
amita. leg. in singulis ff. de annuat. legat. c. pino de
testam. glo. 3. princip. de legat. usufruct. ex n. 26. ff.
in leg. si quis bonorum de legat. 4. = sed per hac ultima de-
termina vide Gratian. tom. 5. foren. cap. 407. et 410. n. 10
ubi docet heredem fructuarij actionem habere ad recupera-
ndas expensas factas in cultura fidei.

Legatarius potest esse testis in testamento testatoris quod
99. Gratian. de iur. 495. n. 37. et sequi leg. 11. tit. 1. part.
6.

Legatus licet a testatore tradatur in vita non ideo fit
irrevocabilis quod non mutat naturam et ad summum
potest transire in donationem causa mortis disputat
et tenet Angub. de meliorate l. l. glo. 8. n. 22. cum
sequi.

Legato relicto per edificando hospitallium vel ecclesiam si bona defuncti ab
aliquo ponuntur executori et agere tam coram ecclesiastico quam seculari, rei-
vices coram illo si possidet ecclesiasticus vel coram isto si possidet secularis Gra-
tiam. de iur. 368. n. 11. lib. 2. ubi etiam quod valet legatus factus ecclesie edifican-
de vel collegio futuro et vide de iur. 400.

Legata pia et anniversaria pro missis dicendis etiam non fructibus centum annorum
spatio vide Gratian. de i. Martini 22.

Legatus generale omnium librorum nullum exigit quamvis diversis pro-
fessionibus legatarij Castillo lib. 5. cap. 84. n. 45.

Legatarius non molestari si fuerit a testatore iussus quomodo intelligat
tam de iure quam de facto vide Carroz de i. 36. et de i. 45. ubi de usu-
fructuario ne molestetur an de facto solus intelligat.

Legatus factus civitati, ecclesie, aut monasterio ubi dicitur post cen-
tum annos venditur et resolutus a Navarra de etate annis 100
quod dicitur a n. 14.

Legata pecunie quantitas si testator iubeat hanc rem solvere duos differ-
tur solutio certis quibus singulis annis, utrum dicit et non obligat vide
Gostand. 911. 55. lib. 2. a n. 21.

Legatus factus hoc modo scilicet lego tibi centum libras facultate ut si volueris
loco centum accipias tales fundos reddendo quod magis valuerit. Dubitatur si
tibi accipias seu eligas fundos et reddas pro his quod magis valet an
dicat venditio et debeat alcatela. et de quod non est venditio sed legatum
nam pro his quod reddit non est pro his fundis nec per tali datur sed per executionem et
implemento voluntatis testatoris ita resoluit Lasarte de gabelli cap. 16.
ex n. 16. usque ad 26. et hoc procedit sine controversia quod testator qui legavit
relinquit animam suam heredem salgado in iur. p. l. cap. 2. n. 48. et cap.
32. n. 34. et cum Mena Parlad, in iur. Praxi lib. 2. de varijs §. 9.
q. 50. et solus limitat quod tota hereditas non est expendenda per animam sed
pars aliqua remanet heredi, quod nunc debet gabela quod debet solvere
heredes de sua portione Lasarte de gabell. cap. 20. a n. 59.

Legatus quando relinquitur virginibus et sanguineis maritandis si forte

pat

fiat cursus a pluribus quomodo sint regulandi gradus an rae proximitati
 vel a tempore adimplete conditionis salus Capon. Rom. 2. decept. tot. n. 14. Hippo
 lit. Maria in Iuliat. civilis pte 4. mult. 20. ibi citatus ubicludit illam
 de pferenda q priori loco conditione matrimonij adimpleat q. ei est
 prius ius quibus natenbo sit restrictior vel remotior in gradu, nam
 que e anterior in matrimonio pferat licet sit in proximitate seu
 parentela remotior. luter. alleg. 4. n. 12. et 13. ex cap. si p dote de
 rescriptis in 6.

LEGATUS A LATERE non potest

sine causa necessaria d. ius possit dispensare timon vii. 122. n. 12
et regulare e qd nihil potest d. ius coe Alex. vii. 17. n. 14. lib. 4. Sm
rian. com. 5. dilept. cap. 859. n. 8. et tom. 2. cap. 245. n. 42. et cap. 300
n. 50. glon. in cap. fin. verb. figura de heret. in 6. et in n. 51. docet
qd n potest d mittere causas sine strepitu et figura iudicii in casibus
in qd de iure coi n potest sic pcedi ex thason. late Tullius tom. 5.
pract. lit. l. 76. 182. et seq.

Legatus a latere in qualibet parte sue legationis het ordinarias
potestates, et an possit residere ubi voluerit: duas opiniones cre
fert Gratia. tom. 4. foren. cap. 555. n. 13. et 14. sed negatibz am
plectitur ut n possit residere ubi voluerit p pectus sed ad tempus

Legatus a latere quodammodo minor e quocuz que iudice de lega
to cui specialiter causa d mtra est, ita ut in ea n possit legatus a la
tere se intromittere cap. studuisti de off. legati.

Legatus a latere an eximat a foro et a causis ante delegati
ones d. euz in cohae et possit d mtrari p debiti prius d. c. 11. Gratia
tom. 3. foren. cap. 421. n. 30. et 31.

THE HISTORY

LEGITIMA filiorum, e iure regio omne illud qd pater
habet in bonis p^r quinto, ex leg. 3. tit. de las mandas lib. 3. fori, q^o obser.
uari debet p^r leg. 24. tauri, et p^r bat ibi leg. 10.

Legitima filiorum, debet detrahi etiam si n^o fuerit defectus inventarius, p^r lega-
tario etiam rei particularis, et p^r fidei commissario Marascot. lib. 1. var.
cap. 23. vide verb^o inventarius n.

Legitima debet filijs secundum aliquod iure naturali, et secundum
alios iure civili, qd e intelligenduz scilicet qd in quantitate natia
ad alimenta sit iuris naturalis, et hoc neque lege aut statuto
auferri potest Molin. de primog. lib. 2. cap. 1. Quare in leg.
quoniaz in prioribus cod. de inoff. testam. ad declarationem
leg. regni lim. 2. in residuo d. e iuris civili qd ea taxavit
et sic auferri potest in fundatione maioratus de se del. 26. p^r
notaz Parlad. disp. 3. n. 1. ubi etiam qd n^o potest filius p^rpetui ut le-
gitimaz accipiat in pecunia vide eundem disp. 4. n. 3. et Carillo
lib. 3. d. ven. cap. 5. a n. 30.

Nota qd q^o testator n^o h^oet filius p^rter posthumuz poterit relinquere
uxori pregnantⁱ vel alio ex hanc^o quarta^z parte^z bonoruz ex
leg. 3. tit. 12. lib. 3. fori. et ibi Montalvui Quare in leg. quo-
niaz in prioribus lim. 9. de inoff. testam. Aiora de partit. p^rte 2.
cap. 4. n. 2. Prius tamen tenet Morquecho de division. bonoruz
lib. 3. cap. 7. n. 33.

Legitima filiorum n^o admittit gravamez ex leg. quoniaz in priori-
bus cod. de inoff. ubi o^ri et in tantuz procedit qd licet pater
meliores filijs in tertio et quinto sub dⁱctione qd de hoc euz
legitima sit vinculari ad favorez ceteroruz aut posteroruz, si
filius nolit venire nihilominus habet liberaz tam legitimaz
q^z meliorationez lⁱte Castillo lib. 5. cap. 64. ubi limitat nisi
pater dicat et si filius nolit venire transeat melioratio in
alios vel dividat int^r coheredes idem Castillo lib. 5. cap. 10.
ubi de veniu causa h^oie p^rdicto = limita regula ex veniu
filioruz, tunc enim valet et apponi potest Fucaris de subitit.
q. 226. n. 6. Enathan. decp. 943. n. 16. canceris lib. 3. cap. 2. n.
203. ubi qd q^o filius veniit gravamini in vita n^o poterit
eius filijs p^rqueri, est enim p^rsonalissimuz hoc remediuz aut

beneficiuz et n^o transit ad alios heredes Neguerot alleg. 31. n. 116. et p^rre-
dit quomodo heres sit pater aut mater defuncti Socin. sumor. dⁱl.
126. n. 12. in fine lib. 1. Marta de suces. legali p^rte 4. art. 3. q. 1. n.
42. Culelo de donat. tom. 2. tract. 2. dⁱvisi. 1. p^rescrip. 2. n. 38. p^rte 34
maxime si gravamez si fuerit quantitati sed qualitatis ut in p^rden-
tione vinculi aut maioratus, tunc enim n^o requirit exp^rssus veni-
tus, sed tacitus sufficit p^rlor. in leg. si quando d. illud verb^o p^rgraua-
vi cod. de inoff. testam. Quare d. leg. quoniaz in prioribus ampli-
10. n. 45. et 48. Joseph. fidei. dⁱl. lucen. 28. n. 52 et 57. Ad senten-
tiam ad Molin. lib. 2. cap. 3. n. 1. ver. secunda r^o = et de p^rate dⁱl. ante
aut donante sorori ad matrimonia bona paterna ad euz p^rinen-
tia euz pacto ut si moriatur sine liberis revertant^r ad fratres
vide Fontanellaz claus. 5. gl^os. 10. p^rte 1. a n. 2. ubi qd valet si
venit soror ex p^rte aut tacite, seu si n^o veniit.

Et q^o post filius venire in taligraamine in p^riudiciuz credi-
toruz vide Salgaduz in dⁱcuri. p^rte 2. cap. 16.

Succurrit tamen filius veniens si erat minor et p^rit legi, vel
motu reverentia^z p^rulius Valens. dⁱl. 182. p^rte 2. lib. 2. vide
Neguerot. alleg. 13. a n. 41.

Legitima licet n^o admittat gravamez poterit pater glibere ne filius
pro certo tempore alienet Franchis deli. 14. n. 3. Enathan. decp.
594. ubi explicat d. leg. quoniaz in prioribus vide Quare dⁱl.
1. a n. 135. ubi qd etiam si sit gravamez, recipiatur int^r filios n^o
potest apponi

Nota qd tertiaz de quo potest pater dⁱl. ponere favore abicurus
filioruz, vel nepotuz secunduz lege tauri n^o dicit legitima, et
sic poterit apponi gravamez huic p^rthomi Quare dⁱl. 4. a p^ria

Legitima filijs debita p^rvalet negati etiam ad pias causas, et pro
ea minuant^r si aut ex causa g^rati alieni Bart. in leg. p^rapimi-
amus d. quarta ff. de inoff. testam. Quare dⁱl. 98. n. 2. lib. 3.
p^roland. dⁱl. 68. n. 22. lib. 1. Pereg. dⁱl. 85. n. 2. vide verb^o lega-
tum n. et in p^riudiciuz legitime n^o potest pater libertatez r^ore
servari Gregor. in leg. 2. tit. 11. part. 6. Acced. in leg. 13. tit. 6. lib.
recog.

recap. n. 12. Olee de cession. iur. tit. 4. q. 5. n. 17.

Legitima filiorum habet omnia alia bona paterna seu potestata ad sui securitatem; disputatur de Puteo de i. 39. lib. 2. V. ruz autem verum est ita Gratian. decept. 366. lib. 2. Salgad. in d. iur. pte 1. cap. 24. a n. 105. dixi vobis in potestatem. et quod neque filius y legitima possit impedire immisionem salutari q. illud requirit aliorum indagare, puta quot sunt fratres et quot unicuique competat etc. Farin. de i. 184. tom. 8. noviss.

Legitima licet nulla dicat nisi deducto ere alieno, et prius sint solvendi Creditores qz ratio legitime habeat Gratia. decept. 366. lib. 2. tamen debet assignari filio et matri, etiam reluctantibus Creditorebus pñta ab eo cautione solvendi liquidata leg. cum hereditas ad Trebelian. leg. quia novula cod. de inoff. testam. et licet in V. ruz alegatur leg. Papinianus 5. quarum ff. eod. prima est verior et in ea videt inclinari Franchi de i. 122. et ex pte Ruipa in leg. in quarta, n. 28. ff. ad leges falcidias.

Legitima non potest deduci et assignari filijs in vita parentum reluctantibus Telleus in leg. 10. iur. n. 4. Eucher. in repet. cap. qz vis factus n. 5. de pactis in 6. Franch. de i. 133. et ibi Rucius Neque y delicto filiorum potest parentibus iniunctis pñcari legitima Farin. de i. 206. tom. 3. crim. post tractat. de immunit. et vide verb. pater n. Vbi limitat quando fuerit statutus tale disponens = et quod filij in vita non possint legitimam petere parentibus iniunctis Gratia. decept. 247. n. 32. Castillo de usufruct. cap. 64. n. 11. qd etiam pcedit in matribus idem Span. decept. 32. n. 10. Cancer. lib. 3. cap. 15. n. 50. Novar. ad Franchi de i. 133. = Amplia etiam si bona filij de lingua his sint pñcata, q. neque tunc tenet pater assignare legitimam Farinat. in praxi q. 54. n. 16. Cavallos red. Crimin. cap. 264. n. 7. Menoch. de i. 11. Novar. ubi supra = Amplia qd neque cum debitoribus paternis potest filius liberando eos pñcari y sua legitima leg. filius pñcandi cod. de pactis Morla in emporio tit. 3. de pactis n. 4. Tiraguel. ad leges duobus et cor. 8. n. 10. Novar. ubi supra.

Limita q. pater dissipat bona uxoris de i. 323. n. 2. Gratian.

decept. 44. n. 12. ubi qd. necessitate satisfactione ceuatur q. 506. Iurdu de aliment. tit. 8. privit. 26. n. 10. Novar. ubi sup.

Limita etiam q. pater demorat et bamit pñcatione bonorum, q. tunc non tenet filius spectare mortem naturalem, et debet ei legitima assignari Tesauro de i. 198. Tullus de i. 189. et alij a Novario ubi proxime

Limita etiam q. filius vult ad sacros ordines y moveri, nam tunc potest cogere patrem ut sibi det congruas portiones Aued. sup. 17. n. 4. et 5. Sanchez de matrim. lib. 5. disp. 26. n. 7. Novarium ubi supra qui refutat Rucius in praxi red. 594. pte 1. V. ruz tenent.

Limita etiam q. pater religione y fesus fuerit non habens propria bona neqz in omni Menoch. de i. 949. n. 48. Hondedus de i. 60. lib. 2. Eucher. lib. 2. canon. cap. 1. n. 94. Castillo de usufruct. cap. 65. n. 2. et idem in matre tenent Hondedus et Novarius loci citati.

Filius recipiens bona in pñtibus legitime non addito paternis aut maternis intelligit de paterna, et non animo pñcandi cum dote Menochio lib. 3. pñtump. 30. n. 19. Gratian. decept. 231. n. 22. Barbosa in leg. 1. pte 7. n. 28. ff. soluto matrim. vide infra n.

Legitima potest assignari a patre uni ex filijs in re certa dum modo non multum sitantior alij bonis, ne ex ea damnum resulet ceteris filijs Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 188. Cohar. in cap. Raynal du 5. 2 de testam. n. 5. vide Eucher. lib. 2. pract. cap. 55. ubi de melioratione = et quod partitio bonorum a patre facta inter filios in vita assignando unicuique portiones valet imvocabit Parlador. de i. 110. 5. 1. n. 10. Eucher. pract. 8. lib. 2. cap. 55. maxime si iuramento fuerit pñfirmata et verbo iuramentum n. et quod pater possit in vita assignare legitimam filio vide

Legitima debet in ipsis bonis paternis non in quantitate aut valore Cesar de Graff. de testam. de i. 6. nota de i. 10. eod. tit. Petra de pñc. comit. q. 15. n. 136. Iurdu de i. 128. n. 9. et leg. nota apud Farina. de i. 602. n. 6. pte. et ideo pater non potest pñcari filium ut in pecunia recipiat legitimam Alex. de i. 69.

ius accendit in suos heredes in nō possunt petere ut grauamen
reiciat. Acced. in leg. 1. tit. 4. lib. 5. n. 12.

Legitima nō admittit etiam additionem potestatis & uocem in leg.
quonia in prioribus ampliatur. 5. Anton. tom. 1. var. cap. 11. n. 29.
2. ius. clar. in 5. testamentum q. 32. iterum Comen. 8. tom. 1. cap. 3.
n. 12. qd limitat q. talis additio respicit modum ipsius filij & uocem
sup. lim. 1. n. 1. Bald. in leg. filij 25. n. 1. cod. de inoff. testam. = et
circa additionem potestatis uide leg. 11. tit. 4. part. 6. Molin. de
primog. lib. 2. cap. 1. n. 3. Cuius. lib. 3. pract. q. 52. n. 16. Acced.
Acced. in leg. 11. tit. 6. lib. 5. n. 17. Cuius. de inuicem q. 11. n. 8.
Simon de Preb. lib. 5. interpret. 1. lim. 1. n. 36. fol. 441. Menoch.
lib. 52. n. 15. vol. 1. = sed an debet in legitima vulgaris subtri-
buo Anto. Comen. sup. 2. n. 17. et 18. et Quart. sup. lim. 3. ubi Bal-
des fol. 471. = et qd erit dicendum si filius dicitur huiusmodi gra-
uamini, et renuntiet cetera bona paterna & uocem ubi sup. ampli-
to. n. 54. fol. 428. = et qd si in tali renuntiatione iuramentum int-
ueniat an eo nō obstante eius filius, et sic nepos possit 2. eam ueni-
re Cohar. in cap. Raynald. n. 4. de testam. et in cap. quamuis
pactis de pactis. Cuius. in leg. pater filij.

Legitima si detur filio a patre uiuente, et ipse filio superuiuat
potest eam etiam alienatam ab alio filio reuocare Aior. de partit.
2. pte. q. 34. et ibidem a n. 28. qd si pater in uita redit q. quinto
aliquid.

Legitima descendentiū d'plectit omnia bona pter quintum leg. 2. tit.
de las mandas lib. 3. fori. Quare in leg. quonia in prioribus cod.
de inoff. testam. Roxas in epitome suces. cap. 3. leg. 2. tit. 4. lib. 5.
re cap. Molin. in leg. 1. glo. 4. n. 1. tit. 6. lib. 5. Gregor. Lopez in leg.
15. tit. 8. glo. 1. et in leg. 8. glo. 3. infim. tit. 13. part. 6. = Legitima
autem posthumum ē uniuersum patrimonium testatoris pter quan-
tum leg. 3. tit. 2. de las donaciones lib. 3. fori. Montalbo ubi et in
leg. 2. glo. 4. tit. 5. codez lib. Aior. de partit. 2. pte q. 1. at u. casus
descendiū legitima omnia amplectit bona pter tertium leg. 6.
tauri Molin. sup. glo. 2. n. 1. Gratia. reg. 200. n. 1. Roxas
sup. de sucesion. cap. 28. = et qd si plures filios habens an
possit de toto quinto disponere Cuius. lib. 3. q. 62. Tello ff.
in leg. 2. tauri n. 30.

Legitima uidetur filius acceptare in bonis ab eo venditis et ideo
eorum ptiū ē ei dputandū in legitima demmodo illa bona
sint de mediocritate nō de melioribus, et eorum alienatio facta sit
bona fide, et q. iusto ptiō Petrus Sord. lib. 128. n. 21. lib. 1.

Legitima nunquam relinquenda sit titulo institutionis de iure
regio uide Castillo in leg. 24. tauri n. 1. Braxos de Barz in
leg. 3. n. 888. Roxas de sucesion. cap. 8. Molin. de primog. lib.
2. cap. 15. n. 14. ubi docet esse narium titulum institutionis = sed
& uocem in leg. quonia in prioribus amp. 8. 2. riu. inuicem uide
Padilla in leg. eaz q. n. 24. Menchac. de suces. creat. 5. 28. n. 145.
relati a Molin. sup. et ibidem tenet Matienso glo. 10. n. 66. et
in leg. 1. tit. 4. lib. 5. n. 50. Grat. reg. 199. n. 14. Valaz. de iure
cogit. lib. 27. tit. 1. Acced. in 8. leg. 1. tit. 4. lib. 5. n. 158.
ubi regia lex attenta negatiua parte tenet et in n. 184. et
sic sufficere eam relinquere quocumque titulo Cuius. lib. 2. p-
actis. q. 34.

Legitima an detur et deduci possit de bonis ex pte alio obli-
gatis, vel alienare ptiū uide Braxos de Barz vol. 104. ex n.
12. et de i. seq. ex n. 2. = et an tali legitima possit assignari
per filium patris de certis bonis relicta certa re meliori p ptiō
uide supra uerbo filius n. 99

Legitima assignata a patre filio in aliqua re q. possit relin-
qui si post mortem testatoris pereat vel diminutionem pati-
at illud ptiū ad filium cui res debet exemplo legatarij certe
speciei vel quantitatis alicuius generis subaltermi, q. remoto
dolo et culpa heredis diminutio pertinet ad ipsum legatarium
seu in legato seu assignatione quantitatis Gratian. tom. 1.
fori. cap. 163. ex n. 1. usque ad 16.

Legitima assignata filio q. patris in bonis legatis, parum que ptiū
inferit, et minoris valoris aut emolumentis, si alia habet me-
liora nō ptiū, neque filia tenet illa recipere Gratian. tom.
4. fori. cap. 700. ubi n. 32. et 33. docet qd ex causa reuertit a vo-
luntate testatoris, nec ē sequenda a iudicibus licet de eo mul-
ta lex d'p'at; et eaz debeat filij legitima in ipsi bonis leg-
atarij, ideo nō tenent filij eaz in numeris recipere, nec in
alio leg. scimus 9. repletiōnē cod. de inoff. testam. leg. non
amplius 9. fin. de legat. 1. Matienso in leg. 4. tit. 6. lib. 5. glo. 1.

in fin.

in fin. et dicitur disponitio ut grabame, veijit. Roder. Xuar. in leg. quomodo in prioribus amp. 11. a. n. 1. Corneo 211. 168. vbi 3.

Legitima quantitas debet considerari in tempore mortis patris in qua statu et qualitate in quo et in qua sunt bona tempore quo pater decessit, ita ut ex bonis postea acquisitis non augeatur neque diminuat. Gratia. tom. 2. de cap. 247. n. 52. et 53. et ideo legitima filiis assignata consideratur in tempore mortis dummodo primam donationem, suum patrimonium, non exhauriat, quod tunc attendit tempus facte donationis. Sordus 211. 473. n. 3. et 211. 432. n. 14. ubi de intellectu leg. cum quibus cod. de inoff. testam. agit etiam hora de partit. 2. pte. q. 34. n. 28. et subdit Gratia. vbi n. 64. q. 2. dat equiparationem inter quosdam inoff. testamenti, et inoff. donationis, ita ut cetis quod si non volenti reuocare donationem, fuit aliqd relictum, quod erat quodam inoff. testamenti, quod tunc dat actio ad supplementum, que ut ipse aduertit n. 70. durat usque ad triginta annos ex leg. sicut in re, cod. de prescript. 30. annor. leg. 2. cod. de iust. pecun. vide Gregor. super in leg. 5. 112. 4. part. 6. glor. penult. Hora de partit. 2. pte. q. 20. n. 55. et que ibi apponit = et quod non augeatur tenet illorum Gratia. 4. tom. foren. cap. 194. n. 4. 11. et 12. et 13. et sic in eius calculatione, et estimatione bonorum attendit mortis tempus et tom. 1. cap. 134. n. 24. et 148. n. 10. et 2. tom. 2. cap. 241. n. 2. et cap. 300. n. 36. late plures referunt et d. ruy. satisfaciens Menoch. 211. 11. n. 22. et latius 211. 1268. n. 24. cum segg. et 211. 1149. q. 10. q. 1ura in leg. cum quibus cod. de inoff. testam. leg. 23. et 25. lauri ubi Somerius. facit Notina de primogen. lib. 1. cap. 13. n. 31. et lib. 3. cap. 10. Sama des. 206. n. 4. et 5. et des. 33. q. tota, hanc in authent. novissima cod. de inoff. testam. n. 5. cum segg. d. ruy. tamen et quod augeatur, et inspicere debeat valor in tempore in quo divisio facienda sit docent iura in leg. falcidia 62. in fin. ad legem falcidiam arguo 111. in leg. si voluntate cod. de rucind. vendit. notabilis 111. in leg. seruus ff. famul. eriscand. 88. in leg. non amplius 26. q. cum bonorum cum leg. seg. de legat. 1. Corneo tom. 1. 211. 265. n. 4. verbo circa in consultationis veri. nec incrementum ex eo quod legitima debet filijs in substantia corporum non in fructu legatum 9. repletiore cod. de inoff. testam. Roder. de fidei com. artic. 36. n. 26. q. tota Bald. in cap. cum M. ferrariensis n. 15. ex mai. de distinctione plurimis argumentis 211. Petrus Sord. 211. 128. q. tota, ubi d. ruy. satisfaciens Aluar. Valasco in praxi partitionis cap. 10. n. 6. cum segg. ubi docet d. ruy. opinionem posse

cedere quod agit de quodam inoff. testamenti, et ad illas excludendas, secus v. q. in filios tractat de divisione bonorum hereditariarum, quod tunc tempus divisionis attendit ut augmen- tum vel diminutio cedat hereditati indute Morquechus de divisione bonor. lib. 4. cap. 5. a. n. 8. cum segg. p. ruy. n. 12. ubi etiam tenet in primo casu, quod etiam cedere potest causa in qua testator in vita aliqua bona dedisset filijs, quorum valor interpretatur in tempore mortis, et v. q. agit de dividendis bonis hereditariis ita videtur innuere Menoch. tom. 1. de maiorat. pte. 1. q. 52. n. 7. cum segg. atque ad 20. in quo sensu videtur iuxta eorum opinionem legitima dici quota bonorum et non hereditatis ex leg. Papinianus 9. 4. de inoff. testam. Morquech. sup. d. lib. 4. cap. 5. n. 11. Menoch. 211. 1149. ex n. 6. et 211. 1268. n. 22. negari tamen non potest quin possit dici quota hereditatis ad effectum ut ille aducat residuum hereditatis Corneo 211. 31. n. 5. in fin. et n. 6. lib. 4. des. 244. n. 6. apud Alex. Sord. et cum ista opinione transit sequens distinctione supra relata hora de partit. 2. pte. q. 22. n. 7. et p. tota. et 3. pte. q. 13. n. 55. ubi hoc limitat respectu pte. gati seu meliorationis si non augeatur, nec ob id considerantur fructus ubi diximus in pra. verbo melioratio n. 5.

Legitima etiam detrahitur ex fideicommissis seu substitutionibus factis in statu inuicem quodammodo ex illis que sunt in ultima voluntate Gratia tom. 2. de cap. 247. n. 26. Nota pte. 1. de ven. des. 488. n. 8. et 9.

Legitima simpliciter recepta, vel quod filius ipse recepit in parte legitime intelligitur paternae et non maternae Menoch. lib. 3. sum. 30. n. 19. Gratia. de cap. 231. n. 29. Franch. in leg. 1. parte 1. n. 28. ff. solut. matrim.

Legitima non apprehendit in renuntiatione generali Palatio Dubio in rupt. de donat. 4. 11. n. 21. et quod legitime renuntiatione post mortem patris etiam in favore aliorum filiorum potest fieri vel non, siue per quietationem, siue per actum expressum vide Xuar. 211. 1. a. n. 226.

Legitima non ita debet parentibus in bonis filiorum, sicuti in bonis parentum late Sordus 211. 341. a. n. 30. et ideo potest eis assignari legitima portio etiam inuicem in pecunia et fructibus Gratia. de cap. 448. n. 5. lib. 3.

Legitima parentum in bonis filiorum est iure regio omne pret
 teritum ex leg. 6. taur. de quo vide verbo *filium*. Si autem pater
 aut filius fuerint paterit, et heres testamento nominatus habeat
 immittitur, & quod non aliter paterit possit impedire eam, vel sit
 reservandus ad iudicium aliorum indagare requirunt. Et quod
 debeat niti non obstante dictione quod habet leg. 2. Cod. de edictis
 divi Hadriani. Item ibi: tamen scriptus heres est. Peregr. de
 fideicom. art. 48. n. 29. et 39. Gratia. Dilect. 895. fons. n. 1.
 Sed dicitur bene quod pater, aut filius paterit voluerit in
 ditione probare esse patrem, vel filium glo. in d. leg. 2. verbo
 quia leg. 2. tit. 14. part. 6. Peregr. 1. art. 48. n. 42. et 43.

Legitima parentum in bonis filiorum est iure regio omne pret
 teritum ex leg. 6. taur. de quo vide verbo *filium*. Si autem pater
 aut filius fuerint paterit, et heres testamento nominatus habeat
 immittitur, & quod non aliter paterit possit impedire eam, vel sit
 reservandus ad iudicium aliorum indagare requirunt. Et quod
 debeat niti non obstante dictione quod habet leg. 2. Cod. de edictis
 divi Hadriani. Item ibi: tamen scriptus heres est. Peregr. de
 fideicom. art. 48. n. 29. et 39. Gratia. Dilect. 895. fons. n. 1.
 Sed dicitur bene quod pater, aut filius paterit voluerit in
 ditione probare esse patrem, vel filium glo. in d. leg. 2. verbo
 quia leg. 2. tit. 14. part. 6. Peregr. 1. art. 48. n. 42. et 43.

LEGITIMATIO

Legitimus qui dicitur, vel dispensatus solummodo ad certum
modum succedendi, ut hodie solet fieri, et sic si venit de
testamento, potest tamen et etiam nepos ex filio legitimo
ad alimenta petere. Eama. de i. 12. p. 1. segura in leg.
1. 9. si vir. col. 25. ver. ex hoc de acquir. pover. = et de dista
int legitimitate, et dispensatione, vide Moratium di. 9. Felo
ff. in leg. 12. n. 24. Lucus 5. tom. practi. lib. 1. c. 220.

Legitimus filius transmittit et potest institui coram duobus
testibus, et dicitur Comet. in leg. 29. saur. n. 6. Hato in leg. 2
de vulgar. = et legitimus filius reuocat in bastardia, vel
illegitimitate, in casibus in q. liberis reuocat in seruicu
re, ut leui. ofensa (de qua et in leg. 2. col. de libert. et cony
liber.) ita notat Bald. in cap. filij nati si de feud. Mo. ff.
quo est h. in authent. ut liber de cetero 6. illud col. 6.
Hato in leg. ex factis n. 17. de vulgar. Hypoth. sing. 213.

Legitimus n. dicit sed potius dispensatus filius spurius na
tus ex hi qui n. poterant d. h. et si a Principe sit
legitimus. et legitimus ad succedend. in id qd
pater voluerit, vel sine iudicio venientibus ab intestato
n. excludit substantibus si sine liberis legitimis desere
rit, q. hic n. e. legitimus sed dispensatus Molina d. 9.
Munoz lib. 3. de primog. cap. 3. n. 37. Morquecho de division.
bonor. lib. 4. cap. 6. qui n. 39 tenet qd naturalis legiti
mus succedit cum legitimis.

Legitimatio obtemta in exp. et narrato peculiaris vitio nati
uitatis an quatenus subreptitia et in valida censenda sit resp.
ad vald. in leg. si qua i. Multis n. 5. col. ad off. p. n. vult qd suffici
at referre in genere legitimand. se illegitimis natis, nec mul
taz iurat leg. ea que de fidei comm. quilibet p. d. r. a percipiat
et ad ducat Philippus de i. 55. n. 4. de quo etia di. 338. Cohar.
de sponsat. 2. p. cap. 8. 5. 9. n. 4. Paris de Pluto de i. 435. ubi
qd legitimatio tenet n. ybata seu nominata matre Patet di.
72. n. 122. tamen verius ac receptius videt qualitates scribent
orbu regbati narrandas et ex primendas fore Marchi. de i. off.
n. 10. p. 1. duplicata de i. 470 p. 2. licet alia loquat in de i.
526. n. 8. et 2. p. 1. Oldrad. di. 241. vide Ataz in cap. per
benetabile, n. 21. ubi Butrius n. 55. qui filij sint legit. Cohar.
sup. n. 1. Exorim. lauren. de i. alben. 6. n. 3. Hato in 8. om
nia n. 32. inst. de action. Westand. di. 58. vol. 1. di. 12. vlt.

Menoeh. de arbit. lib. 2. centu. 3. n. 2. casu. 203. et centu. 3. casu
402. n. 63. et p. rum. 77. et leg. lib. 4. et di. 181. n. 3. et 16. di.
461. n. 1. vol. 5. Eama. de i. 277. n. 19. ubi additio Baera d. iust.
80. 1. tom. ubi limitat ff. apponit in legitimatioe clausula
Equatit euz que et ex quoz que coite) d. fert idem Baera d. iust.
158. n. 12. tom. 1. Butius de i. 339. n. 6. lib. 2. tom. 1. qui sub
n. 12. et 16. ybat nomez et cognomez matris exprimend. et
ad qd n. 8. citat alior auctores nouissime Sanchez tom. 2. de
matrim. di. 24. n. 3. et 5. Tesaur. de i. 84. leg. 18. lib. 8. par
tit. 3. ubi Greg. Lopez. glori. 6.

Legitimatio an de necessitate requirat p. priaz citatione subitua
n. aut cuius libet alterius persone, qui excludit legitimato. succedit. Ba
era d. iust. 150. tom. 2. Meno ad Eama. de i. 277. col. 4. Cohar. de i.
Bolonien. 416. n. 6. et in di. n. 6. post d. de citatione ubi n. 8. mod. la
utelez que p. p. iat p. tendent legitimatioe ad hoc et euz obineat.

Legitimatio fieri n. potest a summo Pontifice ad temporalia extra
terras iurisdictioni sue temporali Cohar. de sponsat. 2. p. cap. 8.
5. 4. n. 18. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. n. 11. Molina de iustitia
di. 173. Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 4. di. 7. n. 1. ubi n. 14. am
maduerit alioz casuz Peregr. de p. i. cont. art. 24. n. 16. Mant.
de iusticia lib. 11. tit. 5. n. 42. Cevallos q. 606. et q. 697. Triam
videt referre Larrea tom. 1. de i. di. 8. n. 10. in fin. d. Sanchez
supra 5. di. 7. n. 4. et facta p. Principe reuocare n. extenditur
ad spiritualia Phebo tom. 1. de i. 30. n. 5.

Legitimus filius habet p. vero legitimo et n. p. i. et p. suo regre
ita ut transmittat suaz legitimaz ac supplementaz, et habeat quere
laz inofficiari, et sui d. habundant, et oia alia que d. p. i. legi
miti et naturalibus Tiraguel in leg. si inq. de reboc. verbo
succederit n. 7. Gratian. tom. 4. breu. cap. 584. n. 12. Micro de
maiorat. 1. p. q. 51. n. 86. et ideo tanq. vero legitimo debet
legitima ut e. de i. 153. n. 14. apud Alex. Ludov. ubi Butrius
et de i. 186. n. 3. apud eundem. Anton. Somet in leg. 2. saur. n. 66.
Mart. de succet. 1. p. q. 18. art. 1. = et legitimatio uiz clausula
sine iudicio venientibus ab intestato qd importet Farin. in
posthum. tom. 2. de i. 38. p. 1. p. 1.

Legitimatio p. subsequens matrimoniu n. fit ubi illud parentes
inter se d. h. n. poterant cap. tanta qui p. i. sint legitimi Proci

LENOCINIUM

facit qui questuarias mulieres habet, alijs que p[ro]stituit sive p[ro]cipit hoc negoti[um] exerceat, sive alterius negoti[um] accione utat; ut puta si campo, fuerit vel stabularius et admitat tales mulieres. *Alpian. in leg. athletas §. 1. ff. de his qui notant infamia.* Lenocini[um] dicitur que mulieres questuarias p[ro]stituant, et ille que alterius nomine hoc vite genus exercent *leg. 43. §. 3. de ritu nuptiar.*

2 **Lenocini[um]** variè dicitur. primo si vir diuagatur veri et realit[er] sit uxore, adulterius dimittere et cohabitare ac deservit, vel q[uod] ex proprio veniu alteri tradidit p[ro]p[ri]o vel gratis *leg. 2. §. lenocini[um] ff. de adulter. leg. fin. cod. eod[em].* casu 32. §. 1. = dicitur etia[m] q[uod] aliquis sive vir sive femina quasi mediator vulgo *aliquete* disponunt, et sollicitant q[uod] mulier cognoscat carnalit[er] ab alio, et à proprio veniu et notat à Barnuebo de p[ro]p[ri]is et delictis p[ar]te 1. cap. 10. n. 30. = dicitur etia[m] q[uod] aliquis h[ab]et mulieres publicè exportat ut ex questu illo d[ist]ributione faciat, et it[er] vocant apud nos *capianes* ut etia[m] notat Barnuebo n. 5.

Pena huius delicti in uxorato p[ro]p[ri]e uxoris lenone iure civili erat capitali authent. de lenonibus §. p[ro]miciamus coll. 3. Clarus lib. 5. §. fin. q. 66. n. 23. apud nos ex generali consuetudine et iure regio p[ro]stigantur e[um] circumstantijs deservit *leg. 1. tit. 17. part. 1. gl[oss]a. et d[icitur] in §. authent. de lenonibus §. p[ro]miciamus* *l[ib]er leg. 40. tauri. n. 13. Auend. de exequend. p[ar]te 2. cap. 6. n. 1. Barnuebo d. cap. 10. n. 2. =* Quoad lenones *Alaquetes* licet pena iure civili erat etia[m] capitali si mulier erga quaz lenocini[um] exercebat erat virgo, aut p[ro]stituta habita, uxorata, aut vidua honesta ex *leg. 1. ff. de varijs et extraordi. crimin. leg. 2. tit. 22. part. 1.* hodie ex generali consuetudine p[ro]stigmati et m[ar]cati publice ad veniendaz portant ut Barnuebo n. 5. = Quoad lenones *capianes* puniuntur sciendaz *leg. 2. tit. 12. lib. 8. ordinamen. que est lex 2. tit. 11. lib. 8. recap. et mulieres p[ro]stigant*

3 **Lenocini[um]** n[on] dicitur, qui facere n[on] d[ist]ribuit, et ideo p[ro]p[ri]a vice n[on] verificat neque dicit lenocini[um] *Jacobus de Villanova in rubric. de lenonibus n. 14.* plures refert *Casales resot. crimin. cap. 171. n. 12.* et q[uod] videtur indicat consuetudo vide verbo *abolitio n.* et verbo *delictum n.* = Amplia q[uod] neque exem[n]ti à d[ist]ributione p[ro]statarum nisi in casu negotiationis tenent

ad solutionem quoniam una vice d[ist]ribuit causa mercantie q[uod] h[ab]et in sunt verba et requirunt frequentia, actus *l[ib]er §. n. 23. =* Amplia q[uod] neque emens una vice in eod[em] mercato dicit reuenditor licet iterum vendiderit ita post *Barthol. et Salicet[um] tenet Accuet. in leg. 1. tit. 14. n. 12. lib. 5. recap.* q[uod] limita in venditore aut reuenditore p[ro]p[ri]i q[uod] e[st] casus specialis à lege quoniam *Accuet. in leg. 19. tit. 11. lib. 5. recap. n. 6. =* Amplia q[uod] ille qui semel verbis feneratori dedit n[on] dicit feneratorius, neque ille qui semel aut bis emit et vendit dicit mercator, q[uod] frequentia actus requirit *Sorin. Junior tit. 22. n. 20. lib. 2. gl[oss]a. in cap. mor. d[icitur] 1. et Archidiaconus in cap. illud d[icitur] 12. tenent sufficere actus binos. d[icitur] tenet *Bartrius in cap. ut oportet de accusatio. q[uod] q[uod] bis accidit d[icitur] tenent legi latore *Grati lib. 1. cap. 22. n. 4. ff. huius de la conscription in examine morali tract. alibi de obligatio. de nunciand. in Mat. 1. ubi q[uod] ad minus quinque actus requirunt ad hoc ut quis feneratorius, sive aliter dicat, et debeat denunciar[um] quoniam alij extendunt ad decem - et q[uod] ex unico actu negotiationali n[on] dicat quis mercator e[st] h[ab]et in *leg. 1. §. 1. gl[oss]a. o[mn]i ff. de tribut. action. Gratia. Decret. 213. n. 56. ubi id[em] de muliere luxuriose vivente adde *Sara de capellan. lib. 1. cap. 12. n. 44. Ceuall. q. 108. n. 16. ubi q[uod] vidua p[ro]p[ri]a unicus 1. multiplex n[on] amittit suam, et q[uod] pluritas factorum n[on] p[ro]ducit legem in bello §. facta ff. de captivis Peregrini. d[icitur] 119. n. 2. et de fideicomit. arti. 44. n. 44. =* Amplia singularit[er] q[uod] licet per Breue expediret à Pio. V. Pontif. Max. anno 1568. disponit q[uod] clerici exercebant actus sodomiticus et nefandus p[ro]stuar[um] ab officio et dignitate, et iudiciis secularibus sint tradendi, tamen n[on] h[ab]et locum d[ist]ributio in clerico qui unicus actus fecit, q[uod] requirit frequentia ita *Navar. in manual. d[icitur] 1. cap. 22. n. 249. dicens illi ita respondere Gregorium X. sed nouera in hoc casu sufficere unicus actus est tenendaz etia[m] d[ist]ributione eiusd[em] Pio. V. anno 1566. que exp[re]ssè sic disponit ut refert et tenet *Salcedo in praxi ad Bernard. cap. 86. que vide: sed *Barbosa de potestat. episcopi p[ar]te 2. alleg. 44. n. 25. tenet multu primaz et refert *Salcedo et alior.********

Nota q[uod] licet gratatores viarum publicarum n[on] gaudent immunitate ecclesiastica debet intelligi in illis qui pluries d[ist]ribuerint hoc delictu[m], qui vero semel, gaudet immunitate vide *Rivius in praxi aurea resot. 12.*

Limita etia[m] regulaz in lenone uxoris p[ro]p[ri]e q[uod] vite y una

vice tenet, et minus accus sufficit. Cobar. in epitome de sponsalibus
p. 2. cap. 8. §. 11. n. 5. Causat. reot. crim. 8. cap. 12. n. 12. Sed
advertit qd licet maritus patiat uxore delinquere loquendo alte-
ri n. 56. q. 12. sed ob nimiam negligentiam n. dicit leno, neque
de tali est puniendus q. requiritur dolus. Accusat. in leg. 2. tit. 12. lib.
8. n. 14.

4

Lenocinis pena tenet ille qui domus suae accomodat alteri ad
committendum adulterium vel stuprum leg. qui domus 8. ad legem
Juliam de adulter. leg. auxilium 8. fin. de minorib. leg. 1. in
fin. tit. 22. part. 7. et procedit etiam si gratis id faciat et sine
questu leg. et si amicus ad legem Juliam de adulter. et ideo erit
in accomodante domo ad tractandum stuprum vel adulterium
licet in ea n. fiat summodo postea sequat etiam aliunde
§. leg. et si amicus ubi Bart. in fin. latissime Farin. in praxi
tom. 4. de scholis carnis q. 144. §. domus a n. 42. usque ad St.
Petri Gregor. 3. pte. sintagm. lib. 36. cap. 12. n. 6. et qualis sit
pena docet Canter. quest. crim. cap. 4. de visio et fragilit.
carnis n. 66. ubi Iudov. Peguer. q. 15. n. 13.

LESSAE MAIE STATIS

duplex est, divine scilicet et humane. Committens crime, lese Maie
icta hi divine ipso iure e excommunicatus, et eius bona applicant, et
applicant camere Apostolicæ in terris ecclesie, et fisco seculari in
terris Regis. Gomez l. m. 3. cap. 2. n. 1. et ibi Syllog. ubi plures,
et apud eum, et quos ibi refert inuenies quæstiones hanc pertinentes
et an datus et pignitens recuperet bona applicata disputat Farin.
inabi. de heresi q. 120. a. n. 131. et 173. a. n. 65. Barbo. in collect.
ad cap. 10. de heresi. n. 24. Sanchez in summa lib. 2. cap. 14. n. 12
et cap. 22. n. 24. = et qd post delictu, minus nulla sit alienatio et
ponit si cui bona vindicare Syllog. n. 3. ubi limitationes, qui n. 4.
notat, qd licet in huius transferat dominium ipso iure n. tamē post
vio absque apprehensione, et qd filij usque ad secundam generationem
sunt in habiles n. 5. et qd qd applicatio imponit ipso iure tenet
reus in scientia restituere fisco ante condemnationem n. 6. vide
alienatio n.

2 Lese Maiestatis humane crime, imitatur quando quis offen-
dit Imperatorem, vel Regem, n. recognoscentem, superiorem, vel
republicam, iuratum, vel eum qui sunt de iure Regis vide
Gomez l. m. 3. cap. 2. a. n. 6. et ibi Syllog. ubi alios casus
in qd, imitatur colligit, et an eripiens de carcere reus huius
criminis imitatur id n. 8. et 9. etiam de illo qui sūt hoc cri-
me, ab alio imitandus et n. reuelat.

Pena huius delicti e mortis naturalis cum applicacione bonorum et
de mortificatione domus l. m. Syllog. ubi supra n. 12. cum seqq. ubi
qd eruat domus cum asperione salis, et qd reus sepelitur post
pariri et eius memoria damnari, bona que applicari formatore
in cum hereditibus, et qd talis rei sunt inscribiles, et infames,
in habiles que ad honorem.

Nota qd filij huiusmodi rei poterunt habere legitima, matris
neque ea priuant Sanchez in summa lib. 2. cap. 22. n. 10. et
11. ubi qd dicti filij n. sunt incapaces aliquid recipiendi ex do-
natione vel alio d. c. h. inter vivos Farin. de heresi q. 121. n.
42. ubi de bonis acquisitis a patre pro et filijs suis vide
Syllog. n. 14. q. totus = et qd pena solus apprehendat filios na-
tos n. 17.

Et an sacerdos teneat reuelare confessionem talis delin-

quentis vide verb. hereticus n. ubi qd non, et de hoc cri-
mine Angelus de maleficiis ver. dicitur mado la sua patria n. 8.

Et nota qd ratio ppter qd domus asperione salis eruit e, qd est
simbolus perpetuitatis Gratian. decept. 216. qui n. 75. aduertit
qd si in illa domo uxor, aut alius creditor hñt hipotecam n.
poterit destrui nisi prius satisfacto debito p Principem.

3 Lese Maiestatis crime, quale sit, et quomodo de eo cognoscat, et
qualis sit pena Farin. latissime l. m. 4. in praxi lib. 13. q. 112. cum
seqq. = et offendens minimus Regis, vel reuelando eum n. in
odium Principis, sed ppter malam officialem administrationem n.
dicit imitatur crime lese Maiestatis Restandus l. m. 15. n. 12.
vol. 4. Farin. sup. q. 112. de crim. lese Maiest. n. 156. Verian. in
lib. crim. lib. 7. cap. 32. n. 5.

4 Lese Maiestatis crimine a socio imitatur licet domus delinquentis
diruenda sit, tamen si alter socius in ea maiorem partem habeat
et ille sit innocens n. destruit sed pena imitatur Farin. l. m.
4. in praxi q. 112. inspect. 3. n. 117. Gratian. l. m. 2. foren. cap.
211. n. 73. et 75. et seqq. ubi tenet qd neque destruitur domus
in qua uxor p sua dote pignus vel hipotecam hñt, nisi ista
domus destruetur remaneant alia bona in qd. uxor et
ceteri creditores possint satisfieri.

LESSIO inter d. hentes ad iniuriam & perniciem leg. in causa 9. idem, Compositum ff. de minoribus. Latissime dicitur et notatur de utroque pro art. 5. cap. 2. a. n. 36. ubi qd leges subitantes d. chus emptionis et venditionis, locationis et deductionis est. etiam si in p. hio lesio interueniat, vel sit infra vel supra iustitiam p. hioz dammodo dimidia, n. excedat iuste sunt, et deiciente dolo et fraude, vel falsa asseratione procedunt in foro reacionis. et de materia lesionis Castillea controu. lib. 3. cap. 2. et in cap. 3. de lesione in contract. location. et deduction.

Est autem necesse ad rescissionem d. chus qd lesio sit ultra dimidiam ex leg. 2. cod. de rescind. vendit. leg. 56. tit. 5. part. 5. leg. 1. tit. 11. lib. 5. recop. et qd sufficiat qd excedat in quocumque modico Pantaleon l. leg. 2. vers. vnde primo tertio Hermos. leg. 4. tit. 5. part. 5. glor. 12. n. 34. ubi qd in minore?

Hoc autem in iudicio in venditione rerum p. hioz legale habentia, q. nunc necessario debet fieri venditio iusto et legali p. hio Nogueros alleg. 18. a. n. 61. ubi extendit ad venditionem, qz quis d. p. hio facere, in ea enim quolibet lesio sufficit, lex enim iubet p. hioz iustitiam reddi. Amplia etiam ad interuenire omne q. debet lesio reddi, veluti in illo qui portabat triticum Bononie, et fuit d. p. hio vendere sicilie debet enim solui p. hioz Bononie sicut Carius = Amplia etiam in venditione sub hasta, in qua sufficit lesio in sexta parte, iubet enim lex vendi iusto p. hio vide infra n.

Et qd idem procedat in venditione qz legit p. curator nomine domini ad hoc ut n. sit necesse qd excedat lesio dimidiam iusti p. hio, sed sufficiat in minori ut rescindat Paulus de Castro d. leg. 2. cod. de rescind. n. 5. ubi qd etiam si sit in sexta parte iustitiam in ad d. ad Franchii seri. 243. iuste Nogueros d. alleg. 18. a. n. 61. q. p. curator n. debet mandato bona fide et boni viri arbitrio = d. ruz tamq. tenet Matienso in leg. 1. tit. 11. lib. 5. recop. glor. 8. n. 13. Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 4. n. 46. ubi qd sit n. ruz qd lesio sit ultra dimidiam quidquid in d. ruz conat satisficere Nogueros q. leg. vnde si n. ruz ff. p. socio = in venditione autem rerum p. hioz etiam si venditio facta fuerit, n. in lesione ultra dimidiam sed in minori rescindit, q. p. forma requiritur ut iusto p. hio vendatur leg. 11. quon. cod. de rescind. vendit. et ibi Salicet. n. 4. Florus ad Camer. seri. 40. vers. si n.

Lesio ultra dimidiam n. solus hiet locuz in venditione rerum sed etiam in deductione fructuum Pinelus in leg. 2. cod. de

rescind. vendit. p. hio 1. cap. 4. n. 1. velut de iure exceptio. q. 11. n. 19. et q. 15. n. 6. et q. 19. n. 7. et p. hio leg. 1. tit. 11. lib. 5. recop. et ibi p. hio de re quoad sterilitate, d. x. v. m. sterilitate n. et p. hio deductione vide Pinelus in leg. 2. cod. de rescind. vendit. p. hio 1. cap. 3. n. 17. et 20. Matienso in leg. 1. tit. 11. lib. 5. recop. glor. 6. n. 10. Pachin. vnde ruz lib. 2. cap. 22. vide infra n. et in deductione herbarum etiam si sint civitatis q. a. publica n. hiet p. hio privilegium qz si d. hio fuerit qd sit locatioz deductionibus legum quaterm gabelarum q. p. hio vnde sunt intelligenda quo ad ordine, subhastationis n. amplius ut Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 4. n. 6. vide Civitas n. Limita in deductione regalium gabelarum leg. 15. tit. 7. lib. 9. recop. Limita etiam qd deductio n. fuerit certifundi, aut fructuum, sed d. hio sit in iure percipiendi puta decimas etc. q. hunc eventus e. in certus ab initio et cessat lesio leg. nec emptio ff. de d. d. empt. leg. qd si in vendit. leg. n. hoc modo de h. red. vel action. vendit. leg. si iactet res de action. empti leg. si ea leg. cod. de v. ruz. Barto. in leg. cotemferro q. q. maximos ff. de publican. Bald. in leg. p. hio q. 3. cod. locati l. Alexand. tit. 3. lib. 1. p. hio. d. hio. 282 n. 18. lib. 3. d. hio. 435. n. 13. lib. 3. Novus de remm. merced. n. 11. Menoch. d. hio. 844. n. 34. et 44. Marciot. lib. 2. var. cap. 133. n. 25. Ant. Tesauro. q. p. hio. lib. 2. q. 14. n. 8. Somer. tom. 2. cap. 2. n. 7. et ibi Anton. Ceual. q. 536. n. 33. Nason. in leg. 57. tit. 4. lib. 2. glor. unica n. 72. et 73. Sator. canonie. lib. 1. cap. 39. n. 66. Valer. de Marvach. tit. 6. q. 2. n. 34. et a. n. 10. que vide p. limitatione regule ut n. admittat lesio in deductione decimarum q. e. vel d. hio in iure, n. quatuor a p. hio d. chus potuit estimari ius admittit lesio Padilla in leg. rez maioris cod. de rescind. vendit. ex n. 5. fol. 196.

Amplia regulas ut lesio hiet locuz etiam limita deductione et fructuum d. hioz Sama seri. 19. et ibi Florus rescribit qd fructibus d. hioz hiet hiet locuz secundum magis coz lesio, tamen fructus debent taxari q. p. hio ut hiet ad qd se extendebat valor, vel debet lesio clare p. hio exceptione Hermos. ubi infra n. 2. et p. hio Pinelus, Menchaca, Matienso, Sator, Ceual. Flor. Gratian. Pachineo, Aceuchy tenet d. Hermos. leg. 5. tit. 5. part. 5. glor. 4. n. 2. ubi rejicit opinionem d. ruz n. p. hioz illa qualitate fraudis scilicet et calumnie vide supra n. et p. hio vel separatim claus. 4. glor. 18. p. hio 1. a. n. 23. et d. hio de lesio in loc. ratione vel deductione fructuum n. ruz vide Hermos. in leg. 11. tit. 5. part. 5. glor. 5. et qd si emebat fundus, d. hio p. hioz arborum vel fructus alii fundi et ante celebratam vel p. hioz venditionem a ventis vel languis devorant vel ovelunt n. valet rescinditio, nec possunt d. p. hio ad perficienda leg. domus 57. et leg.

arborum.

arboribus 58. ff. de vend. emph. ubi dicitur. vide Hermos. 8. leg. 11. tit. 5. part. 5. glor. 5. n. 6. qd intelligit si maior pars fructus perierit si v. minor pars et pelli ad perspicendam venditionem remissio p. r. corrupebat damno, aliter non dixi verbo substatapio n.

3 **Legio** habet etiam locum in venditione iudiciali et publica sub-
hastatione facta Cevallos q. 122 facit leg. 1. tit. 11. lib. 5. recap.
vide verbo estimation. ubi limitat q. cognitio causae interven-
nit, sed qd tunc in necessaria qd in voluntaria venditione ha-
beat locum tenet Hermos. in leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 4. n. 13.
Salgado in Flumen. pte 3. cap. 10. an. 4. et qd cedat etiam si
decretis iudicis interveniat idq. Hermos. n. 96. itaque p. r. mittit
legio Valens. tit. 156. a p. r. lib. 2. et qd sufficiat legione, cum
in sexta parte Noguerol alleg. 48. a n. 67. vide supra.

Creditor autem non potest agere remedio legis ad rescindendam
hanc venditionem publicam subhastatione factam ad intentionem
aliorum creditorum factam q. ipse fuerit posterior tenet novit
Olea tit. 4. q. 3. Franch. sess. 224. Hermos. 8. leg. 56. glor. 4.
n. 70. solus enim potest ut remedio leg. 1. cod. si venditor
pign. agat = limita etiam in ecclesia et minore capiciu den.
36. Hermos. leg. 52. tit. 5. part. 5. glor. 1. n. 47.

4 **Legio** vtriusq. fiat locum in censu emphiteutico respectu pensionis
vide Fontanel de pactis claus. 4. glor. 48. pte 1. n. 23.

5 **Legio** ultra dimidiam ex leg. 2. cod. de rescind. vend. an debeatur p. r.
oppo. alternativae an v. sufficiat petendo res vel p. r. suple-
mentum, etc. vide Pinel. ind. leg. 2. pte 3. cap. 3. a n. 15. ubi expli-
cat cap. res dilecti de empt. et vendit. = et qd in legione enormi
non rescindat p. r. sed ademptio sit ad supplementum p. r. aut
ad restitutionem rei et hoc beneficium d. p. r. tunc emptori quae
venditori d. r. in collect. ad 8. leg. 2. n. 59. d. r. tunc servat
in legione enormissima q. hanc p. r. seu alienatio declarat
nulla idq. Barbo. n. 16.

6 **Legio** vtriusq. habeat locum in transactione dubia, et non habere
tenet Foreiro. de p. r. com. art. 52. n. 102. Anon. Feder. de error.
grammat. tit. 2. de cade. 8. error. 10. tit. 1. Larrea sess. gran. 68
tom. 2. ubi ad n. h. locum etiam si legio sit enormissima. Alia
opinio tenet ad si legio fuerit enormissima habeat locum
et rescindat ita Sutor. de iuram. 3. pte cap. 2. n. 24. et lib. 2.

practic. q. 141. Flora ad Samaz sess. 10. surdo 711. 451. Cevallos
q. 72 = Tertia est tertia opinio scilicet qd legio fiat locum in trans-
actione etiam si non sit enormissima, sed solus ultra dimidiam ita Barbo.
9. leg. 2. cod. de rescind. vendit. n. 6. et in leg. si quis cum alit.
n. 3. de verb. oblig. Pinel. 8. leg. 2. pte 1. cap. 4. n. 26. Menesius
n. 23. Anon. Gabriel. Imen. opinio. lib. 3. tit. de empt. et vend.
de 1. n. 68. Velenbeckius in paratit. ad tit. de transact. in fine
et abij plures relati a Valeron de transact. tit. 6. q. 2. n. 44. p. r.
vide. = Et haec tertia opinio et qd de legio vtriusq. de ea est ma-
gis cōs. secundum Farinat. sess. 559. pte 1. et pcedit reversioni
q. hoc remedium fuerit intentatum q. mulierum quae prius legio
videt ita notat Baldu. 2. leg. 2. n. 1. Versus 711. 60. in fin. Cagno-
lus in leg. si quis maior n. 136. cod. de transact. Pinel. 8. leg. 2.
n. 29. = Difficultas est q. legio possit pbari in transactione siquidem
si sit in dubio evenit huius vide Hermos. 8. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor.
6. n. 193. Xuares alleg. 22. n. 5. et ibi Baldu. ubi qd de legio vtriusq.
de verbo transactio n. Sed in hac questione in praxi tenet
distinctionem in iudicando scilicet ex enormi legione transac-
tionem non rescindit favore eius, utique quae minuendae, excepta
minoris causa, cui etiam ex levi legione ratione minoris et ubi
d. p. r. advenit transactionem restituit ex tit. cod. si ad verum
transact. Larrea sess. 68. n. 24. ex enormissima v. legione
posse eam rescindi, qd distinctionem cum multis tenet Valeron
ubi supra n. 46. et testat receptas in Rinsiano Pratorio et
p. r. cap. iudicatus Masseno in dialogo relator. 3. pte cap. 20
n. 10. Olea de cesion. iur. tit. 2. q. 4. ex n. 50.

7 **Legio** vtriusq. fiat locum in p. r. et de qd beneficium leg. 2. de
rescind. vend. fiat locum d. emptoribus si culpa sua non peremerit
vel non inveniat in sua potestate Cevallos q. 443. n. 4. itaque
d. debitoribus ex parte emptoris qui vendidit, ex eo qd non sit in
sua potestate res tradere Soter. tom. 2. var. cap. 2. n. 22. var.
si v. et var. ipse emptor. Sutor. pract. tit. 2. q. 133. Cevallos
ubi supra n. 3. Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 10. n. 9. qd
apud nos est indubitatum qd leg. 56. ut notant Cevallos et
Sutor. licet Franchi sess. 243. n. 5. dicat qd in senatu de-
si suus fuit qd spectet tempus executionis sententiae ad viden-
dum vtriusq. possit res alienata restituere emptor deceptus
vide Flumen. tit. 1. n. 6.

8 **Legio** vtriusq. fiat locum d. tertius possessoribus vide Coban. tit. 1.
var. cap. 5. n. 7. ubi qd si venditor est solvendo non fiat locum aliter
reus, nisi etiam multum interit minori vel legio res possit
habe qd interire vide Hermos. 8. leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 1. n. 39.

- 22 **L**esio que accidit mulieri, veluti presumendo qd marito, aut scilicet ligando est de qd. Noquer. alleg. 29. n. ex tunc etiam si mulieri superueniamus dicitur post dicitur etiam ante qd petat Noquer. alleg. 30.
- 23 **L**esioni causa qd dicitur rescindit in operat. restituo ex hinc, sed ex nunc nisi quoad fructus pceptos post dicitur, nota, Pontanet. de pactis nuptia. claus. 1. glor. 2. n. 9. et 11. vide supra n.
- 24 **L**esio dicitur minori ad restitutionem etiam si dicitur fuerit geminata, nam in lesione solus ipse e attendenda n. v. geminatio dicitur Parisius 311. 89. n. 50. lib. 1. Baldu. 311. 310. n. 2. lib. 1. Coforta de restituti. pte 1. q. 25. art. 1. q. 3. ponderant leg. doli 19. ff. de nouat. veri. diuersim. vide verb. minor n.
- 25 **L**esio qd dicitur minori rae affectionis rei vendite vide verbo affectu n. ubi affirmatiue. sed dicitur vide verb. diuersim n.
- 26 **L**esio enormissima semper habet locum etiam si iuramentum et authenticitate iudicis et huiusmodi Joseph. Iudic. doli. perit. 18. an. 8. vide Castillo River. lib. 3. cap. 2. a n. 11. vide infra n. 34.
- 27 **L**esioni deputatio ut locum habeat ultra dimidia debet fieri hoc modo, scilicet quoad venditores ut dicitur lesio qd dimidia pte iusti n. fuit solutus veluti si rei valet decem, et n. fuerint soluti quinque aut si valet viginti, et n. soluant decem ex leg. 56. tit. 5. part. 5. leg. 1. tit. 11. lib. 5. recap. Cobar. var. lib. 2. cap. 3. n. 8. Gomes tom. 2. cap. 2. n. 22. Pinelo ind. leg. 2. pte 1. cap. 2. n. 4. cod. de rescind. vend. Acced. d. leg. 1. n. 11. Saker. pract. lib. 2. q. 133. In emptore v. dicitur e n. leue dicitur ut eade deputatio facienda et licet aliqui dicant qd debet considerari duplus veluti si drem valet va viginti soluit quadraginta. d. ruz e voru, et qd solus debet considerari n. dimidia, cuiusmodi, sed veri valoris, puta si rei valet decem et soluant viderim, vel si valet viginti et soluat plus qd triginta. ita ex supra citatis authoribus pbat et practicat.
- 28 **L**esioni remediū certius e cartaro doli. 18. Olea de cession. iur. tit. 4. q. 3. n. 1.
- 29 **L**esio qd pateat locum vel non in venditione aut cessione

facta qd sortis et qd in minore vide Carrozzius doli. 180.

- 30 **L**esio enormis et enormissima n. censet renuntiata ex generali renuntiatione leg. 2. cod. de rescind. vend. et nota singulariter re gultz qd ubi rescidit a remedio leg. 2. id n. intelligit si lesio enor mis aut enormissima sit Sama doli. 66. ubi Flores de mena, et si lesio enormissima multum excedit medietate, hinc neque in specie potest renuntiari Saker. de iuram. 1. pte cap. 26. et qd dicitur lesio enormissima Cobar. lib. 2. var. cap. 4. n. 3. Sama doli. 93. Cicobar de ratio fin. lib. 2. 7 putat 6. Barlad. lib. 2. cotidi. cap. 4. n. 51. Saker. 311. 16. n. 22. et de diffra int. lesione enormissima, et enorme vide Larrea tom. 2. granat. doli. 68. n. 8. ubi qualis dicit una et altera, et iterum tom. 1. picalat gat. 24. n. 11. ubi dicit in lesione enormissima fructus ee restituendi, sicut in enormi in quo differunt, et ruz e eaz in lesione enormissima datur solus et qd sequens mala fides et tenet ex eo ad restitutionem fructus, et impedit pscriptio Anton. Fabro in loc. lib. 4. tit. 30. de rescind. vendit. diti. 3. Pontan. doli. 64. n. 6. Hermoni. in leg. 56. tit. 5. glor. 11. et 12. n. 46. Cuz segg. Erastus tom. 1. forens. cap. 2. n. 42. iterum Hermos. in leg. 42. sup. glo. 1. ubi n. qd pcedat in pscriptioe iuris, pacti de rescovendo et iuris offerendi in n. 24. et 25.
- 31 **L**esione enormissima quomodo veniant fructus Villadieg. pte en la forma de libelab n. 188. Fachin. lib. 2. 2. ver. cap. 24. Meno in leg. 1. tit. 11. glor. 5. n. 7. addit. ad Cobar. lib. 2. var. cap. 3. n. 2. Sama doli. 94. ubi Flores de mena Molin. tom. 2. de iust. dip. 349. et 3. tom. dip. 519. Farin. lib. 2. crim. doli. 100. q. 107. et qd veniant fructus valent tom. 1. tit. 3. a n. 88. Cuz segg. et emptor tenet rescovire pte rei aut de nobis substatuere Taurus tom. 4. tit. 7. q. 2. 513. n. 4. Francus doli. 224. Olea de cession. tit. 4. q. 2. n. 21.
- 32 **L**esio enormis si eaz ea interueniat mepus reuerentialis sup. lit ad restitutionem dicitur etiam iurati Saker. 311. 16. n. 20.
- 33 **L**esio qd dicitur enormissima in casa leg. 2. Menoch. de arbit. lib. 2. centur. 2. casu 144. n. 13. Carmon. 311. 124. n. 1. ver. hinc autem qd dicit qd ex quatuor partibus interuenit lesio in tribus idem tenet Suman veritati iur. veritat. 4. n. 2. ubi n. 3. limitat qd pater fuit venditor uni ex pte in aliorum pte dicitur qd hinc minor lesio sup. lit, vel qd vendens fuit solus qd in hoc pte in sexta parte pcedit lesio, et an lesio pcedat in

2.^a de locationis Alkon ad Somel. cap. 3. de locat. n. 4. ver. anteq^m Hermos.
ad leg. 56. tit. 5. part. 5. glor. 2. n. 6. Eutior. de gaud. q. 136. n. 22. et in
rebus que locantur publica subhastatione Villadieg. en la forma de
libelar pag. 248. ex glor. in leg. si olim cod^o locati = Nota etia^m qd
probata semel lesione n^o e in vlti^matione 2.^a y batio, q.^a testes de-
ponentes de lesione 2.^a niji pferunt leuallor. tom. 4. vltioru^m q. 768.
n. 51. Matiens. in leg. 1. tit. 11. lib. 5. glor. 2. n. 52. et 53. Eutior. lib.
2. practice. q. 139. n. fin. infine Villadieg. posit. en la forma de libelar
n. 138. ver. yabiendo el actor fol. 241. pag. 2. late Hermos. in leg.
56. tit. 5. part. 5. glor. 6. n. 161. cu^m segg. Noquer. tom. 4. alleg. 18. n. 32.
sed aduerte q.^a q.^o agit de ybando valore p^oij testes tenent reddere
ratione^m etia^m n^o interrogatⁱ, alit^{er} enim n^o ybant Hermos. supra. n. 64.
cu^m segg. Erastian. 3. tom. foren. cap. 461. a. n. 20. cu^m segg. = Nota etia^m
qd emptor damnatus alternativ^{er} eligat re^m reddere, et p^orius recipere
qd soluit y illa re hipotecae interim p^ote^r resoluunt^r paucis in leg. 2.
n. 11. cod^o de vicini vend. Noquer. alleg. 11. tom. 1. n. 76.

Legio hiet n̄ interveniat in D̄ctus initio et attento valore res in illo
tempore si postea crescat et D̄ctus habeat pactus successuuz habet
locus legioni vide Menoch. lib. 156. n. 8. Fontan. de pactis nuptial.
l. p̄re claus. 4. glo. 18. n. 116. et 118. Larrea Rom. l. fiscal. alleg.
23. n. 26. et alleg. 32. p̄ tota et generalit̄ tempus D̄ctus in p̄i.
cienduz ē Peregr. de iure fisci lib. 1. tit. 3. n. 74.

Legionis remedijs solus durat. ¹ passio quatuor annorum et n^o am-
plius leg. 1. tit. 11. lib. 5. recap. Circa qd nota qd si res deteriorata
e' periculo possidenti evocatur de ratiolin. cap. 19. n. 4 vide verb.
fractus n. et limita regulaz q^{da} legio fuerit enormissima leg. fin.
tit. fin. part. 6. Parlador. diffin. 44. n. 8. Noguez alleg. 14. n. 66. ubi
plura iura et quorū supra n. 25. = limita etia q^{da} legio fuit
tit. in pensionibus annuis q^{da} in eis n^o erat p^{ro}scriptio ex eo qd in sin-
gulis annis reficiat et nascit vide supra n. et et Hermosi.
leg. 11. tit. 5. part. 5. glori. 5. et melius d. leg. 56. tit. 5. part. 5. glori.
11. n. 128. ubi loquitur de emphyteoti, et de catione ad longu^m tem-
pus.

Nota qđ si post venditiōem fuerit res hypothecata et rescindat
vendiōio rescindunt etia; hypothecae. Noguierot alleg. 14. n. 116. vide
verbo venditiō n.

Legimus ex officio ultra dimidia, potest opponi in via executionis
Peres in loc. 4. tit. 8. lib. 3. ordinam. Accedat reg. 1. tit. 26. lib. 4.

recop. n. 158. Subior. remittit lib. 1. pract. q. 111. n. 2. Roodig. de exco-
lup. 6. n. 26. Vironda de gabetti pte 2. q. 2. qd dicit Parlad. lib. 2. co-
fidian. cap. fin. pte 5. q. 11. n. 42. vide Cevallos q. 153. n. 55. Farinat. des.
47. in centur. Hermsi. 8. leg. 56. tit. 5. part. 5. glo. 11. a n. 146 ubi q.
admitat vide Gratian. Decret. 264. n. 43. ubi intelligit si in finem
positi gbari = et nota qd si infra selegores ita liquide et manifeste pbe-
tur qd n' sit necesse ad aliud iudiciu recurere admitenda erit, alias n'
ita novit Vela dicert. 14. n. 13. et sic etia requit et pcedit Valeri.
211. 81. n. 45. lib. 2. ubi admitit hoc remeoria 7. via, executibz =
Amplia pcedere sine dubio q. 1310 puerit enormissima, q. tunc adet
dolu et licet Parlad. ubi supradicat qd e necesse ad hoc ut doli
admitat 7. executione, qd dederit causa, 7. etia, tamen negari n'
potest, qd licet soluz re ipsa intueat caz 1310ne. equi parat do-
lo ex pposito Craveta 211. 142. n. 12. et 211. 132. n. 1. Bodland 211.
7. n. 45. Neguanto 211. 87. n. 34. Joseph Sudov. des. porul. 18. n. 56.
et ideo Parlad. lib. 2. cap. 4. n. 47. tenet qd doli interveniens re ipsa
per enormissima importat ideo qd ex pposito vide verbo exceptio
n.

Tamez aduerte q^d Su^o Vi pendet super d^e re veritioni n^o impedit
exculpto instrumenti Hermori. d. leg. 56. glo. M. i n. 146. ubi plura

Legio una, hanc locum pluribus rebus veneritis, quarum una ad-
mittit legiones, alia d. n. et q. s. i. e. d. e. et equalibus aut di-
versis ~~gratia~~ vide Eutier. de iurament. pte 1. cap. 26. n. 10.
Hermos. leg. 56. tit. 5. part. 5. alor. 5. a n. 108.

Luzio n̄ vii donat respectu cōmuni vel oneris ad qd affectu fuerit
 rei vendita, sed solum respectu quantitati rei et reabit
 solute. Rubric. de iuramen. pte 1. cap. 26. n. 14. Pinel. in
 leg. 2. code. de iurind. pte 2. cap. 3. n. 41. Merm. in leg. 56.
 tit. 5. parl. 5. glor. 6. à n. 22. et nouissime Gurban. verit.
 iuris veritate 7. p. 1043.

et de bona materia lesionis Gomer 9. var. Cap. ubi
Hilnon castillo lib. 3. con trav. Cap. 2. et 3. Brio de locato
et conduct. 2. pte rubrice 9. 2

LEX omnia de finitione leg. l. ff. de legib. proprium quod
da rationis ordinatio ad bonum eam ab eo qui curam administrationis ha-
bet et promulgata ita statuta Patrum nostrorum de iust. disp. l. art. 1.

Lex debet esse clara et brevis absque involucro verborum, nec
ambigua debet habere Marquis in gubernatore lib. 1. cap. 1. col. 11.

Lex requirit publicationem ut viget, et post publicationem viget
duobus mensibus transactis, nisi brevius tempus assignet, et quod
in una quaque provincia debeat fieri publicatio et alia de ma-
teria Causarum q. 723. lib. 4. Molina de iust. et iure disp. 395.

Legis ratio potius attendenda quam eius verba vide verbo epique
in n. et querere legem ubi est ratio naturalis est infirmitas inte-
lectus Valentini. III. 25. n. 18. lib. 4.

Lex ut vim habere possit debet a populo admitti saltem de lege po-
litica lib. 1. cap. 1. §. 1. n. 126. sed et varia vide n. 127. quod est verum
et quod lata a Pontifice non indiget acceptance populi quod Lex a po-
pulo habet iurisdictionem translatam, Papa vero a Christo domino nostro
et n. 128.

Lex ad hoc ut obliget non est necesse quod disponat verbis negativis,
prohibitivis, aut imperiis, sufficit enim quomodo cumque etiam
simpliciter et generaliter disponere leg. legum virtus ff. de legibus
ubi notat glossa in fin. exemplo regulis iuris quod licet generaliter et
simpliciter loquantur, sunt tamen leges. = Amplius quod ad hoc ut Lex debe-
at observari sufficit habere vim, ex quinque requisitis leg. 3. cod.
de legibus poterit tamen Lex abrogari per consuetudinem actum prior
inducens leg. consuetudinis cod. quod sit long. consuet. et glossa
fin. ponit requisita aut qualitates varias ad hoc ut tales actus
abrogent leges et melius Farina. in fragment. pte 2. verbo
Lex in pte n. 6. = Neque obstat dicere quod Lex non dat consue-
tudo quod ipsa semper loquitur, et semper prohibet leg. Adriano cod. de legi-
bus Iuridus III. 432. n. 3. Valentini. III. 64. n. 24. quod non deroga-
t per consuetudinem, sed abrogat tolerantia Principis ut
Farina. ubi proxime = Amplius quod etiam si Lex habeat clausulam
irritantes, abrogat per vim vim aut consuetudinem, Farina.
ubi supra n. 4. Gratian. decept. 202. n. 11. Salgad. de rebus
pte 1. cap. 2. n. 113. et amplius Farina. n. 6. idem concedere etiam si
Lex habeat clausulam prohibitivam et annullat ipso
iure actum.

Legis dispositio generaliter est intelligenda quod initium distinctionis, vel eius
finis generaliter loquitur, licet per modum specificum disponente, ex leg. re-
gula circa fines ff. de iuris et facti ignorantia. et quod ponat casum spe-
ciale, si assignat rationem generale, generaliter est intelligenda hoc notat
26. n. 4. et est ratio quod specialitas causa exempli apponitur contra legem
iurisdictionis, §. factorum ff. de pactis Molin. de primog. lib. 3. cap. 6. n. 6.

Lex non mutatur nisi quod expresse derogat cap. 1. in fin. de iust. in 6. leg. pte
primus in fin. cod. de appellat.

Lex aliquid fieri iubens intelligitur si a parte petat Cancor. lib. 1. var.
cap. 15. n. 15. et lib. 2. cap. 14. n. 157. vide verbo iudex n.

Leges non debent se facili mutari, nam ex earum mutatione homines
equo animo non ferunt Accet. in leg. l. tit. 1. lib. 1. n. 3. et 4. ubi per
eo sanctiones et firmiores sunt quo cum maiori sollicitudine fiunt
et quod leges sint paucae et distantes August. epistol. 119. cap. 12 ubi
quod si multae fuerint facile transgrediuntur, et mutatione earum
perturbat et confundit rem publicam Marquis in gubernatore lib. 1.
in pte col. 4. et legum correctio magis proprie spectanda, quod muta-
tione iuris sequitur mutatio morum, mutatione morum, comitatur no-
vitas quaedam, subita, et haec solet movere et commutare republicas
praefertur in lexico verbo Lex ver. legum correctio unde Aristot.
politie lib. 2. dicit receptas leges non esse mutandas etiam si quod
in modum habeant.

Leges debent intelligi secundum naturam vel materiam finis aut
rubricae sub quo fuerint legum imperatores ff. de iudic. addition.
Hic in leg. pte qui in potestate n. 34. ff. de liber. et postea
Valentini. III. 421. n. 62. et III. 164. n. 45.

Lex utens aliquo verbo frequentiori vius ratione, non ideo
debet intelligi inclusivum, neque excludit alium legum. in
repet. leg. unus ex familia §. sed et si pendens col. 22. ff. de
legat. 2. et taxativus loquens non excludit casus similes, et
ubi est eadem ratio glossa in cap. sicut cuncti de electione in 6.
Accet. in leg. l. tit. 21. n. 50. lib. 4. recap.

Lex deficiente Principe erit mutanda leg. 31. lib. 18. lib. 6.
recopilatio.

- 14 **L**eges possunt transgredi ut scandaly evitent vide verba scandaly n.
- 15 **L**eges debent allegari in libelli, neque in actibus causarum leg. 4. tit. 16. lib. 2. recop. ubi Acced. n. 3.
- 16 **L**ex si aliquid disponat, et alterum disponat ut hoc locum dispositum debet verificari dispositum, Auct. in leg. manipe. cod. de sero. fugit. Acced. in leg. 19. tit. 3. lib. 1. n. 9. et in leg. 2. tit. 20. lib. 6. et in leg. 7. tit. 11. n. 4. et in leg. 10. tit. 17. lib. 4. n. 31. Farina. tom. 1. Crimin. tit. 10. n. 24. et tom. 2. Crimi. de iur. 168. n. 4. Petrus Sardus lib. 1. tit. 110. n. 78. Erasia. tom. 3. decept. cap. 515. n. 43. Farina. tom. 4. Civil. de iur. 500. n. 4. et tom. 2. Civil. de iur. 505. n. 4. Sardus lib. 3. tit. 345. n. 40. et tit. 429. n. 5. et ~~48~~ 48. et tit. 400. n. 17. et tit. 453. n. 23. 8. lib. 3. et tit. 550. n. 4. lib. 4. Mat. card. tom. 2. de pbat. tit. 1216. n. 5. Caranato tit. 36. n. 19.
- 17 **L**ex aut leges iuris cōis n̄ allegant in iūto regno ad decisione, causarum nisi quatenus nō p̄ndant Acced. in gemio tit. 1. lib. 2. n. 3. in fin. et ideo sepiensente lege potest argui de nōe naturali leg. idre oportet 13. d. et enim 7. de exuat. tutor. ubi Solopied. tit. 2. ubi in cap. fin. de his que v̄ metu ve. n. 8. = tria requirunt in quacūq; lege, vel in negotio qd liceat s̄m equitate, qd deceat s̄m honestate, qd expediat s̄m utilitate Acced. in leg. 11. tit. 1. lib. 4. n. 9.
- 18 **L**eges novae ubi veniant correctivae ad ius cōe qd ipse ius modificant et ad ipso recipiant modificationes immola in leg. si vero 9. de iur. in prim. memb. soluto matrim. doder. Xant. in leg. quonia, in prioribus ad leges regni n. 3. tit. 479. col. 1.
- 19 **L**egis vim obtinet epistola seu quilio Principis missa leg. fin. cod. de legibus. et sic data una proditione ubi a un pueblo a villo dante vana todos donde remeñante caso sea necesario pro bene Acced. tit. 4. lib. 3. n. 1. et 2. Anton. Gomez t. tom. vari. cap. 5. n. 10. Auct. in leg. fin. verb. n̄ corit. lib. 2. Communia p̄diorū facit Salgad. tom. 2. de regia p̄dict. p̄te 1. cap. 4. p̄dicto 5. n. 298. et seq.
- 20 **L**ex vel statuta veniens ad declarationem alterius debet intelli in ovis casibus in qd loquitur ubi actio declarata licet declarant strictius loquat. tit. 2. in cap. si quis de election. in 6. et in cap. qui d̄ cod. tit. et lib. additio ubi in cap. in. de simonia = et declaratoria lex extendi debet ad casus similes Barthol. in leg. si istante n. 43. solut. matrim. et ideo e in correctoria qd e eadē rāo ubi in authent. quas actiones, et extendit correctoria

- lex ad equiparata cu correcto glori. in leg. si quis seruo cod. de p̄dict. et de hac extensionis materia qd et qd in casibus p̄dicti debeat Farina. fragm. ad 5. tom. de simul. lib. 2. an. 50. cap. leg.
- 21 **L**ex vel statuta aut v̄ue hēdines clerici vel laici, vel aliorum qui sunt diversi p̄t in actis qd confecto, aut in sententia per eos qd n̄ cianda qd et quomodo sint attendenda ubi in cap. qd clerici ubi glori. de foro p̄peten. duarū tit. de las decedat a n. 1.
- 22 **L**eges quomodo sint intelligende vide glori. verb. aliquas in leg. damni 16. 9. si i qui de damno infecto Mieris de maiorat. t. p̄te q. 1. n. 84. Canill. Salin de verb. sign. lib. 8. cap. 2. n. 13.
- 23 **L**egis verba debent declarari ut aliq̄d operentur ut evitent ius or. fluitas vide infra verb. verba n. 8. et legis rāo singularis e et desilio particularis, tunc rāo generali qd lege habet, et desilio p̄ exemplo Menchaca de iur. creat. 9. 28. ubi etia, claudit qd qd rāo e ex p̄tra facile fit extensio etia, in p̄tibus et correctorijs Euker. lib. 2. pract. q. 68. n. 4. Pinag. in leg. si inq̄q; ver. hēris n. 45. Acced. in leg. 1. tit. 2. lib. 6. recop. n. 34.
- 24 **L**eges partituras de sumptis sunt a romanorum, et canonum patrum responsibus Gregor. Lopez in leg. 13. tit. 5. part. 3. lib. 2. unde earum correctio maxime e vitanda et d̄dictio, namq; enim p̄sumit velle corrigere ius cōe Greg. Lopez in leg. 10. tit. 5. part. 6. glori. 10. unde dicunt verba aliquantulum impropria et torqueri p̄t ut iuri antiquo respondeant Barroha in addit. ad Palacion Rador in manud. rub. de donat. int. n. 15. sub lib. 4. Parlad. cotidian. cap. 6. 9. 2. n. 10. Anton. Gomez in leg. 45. tit. 1. n. 52. in medio Martens. in leg. 1. tit. 6. lib. 5. recop. glori. 6. n. 4. Cobat. lib. 1. var. cap. 14. n. 2. Mieris de maiorat. t. p̄te q. 1. n. 14. Parlad. tom. 3. diff. 24. n. 1.
- 25 **L**eges ubi allegantur incumbit onus p̄bandi qd sit in v̄u recepta ubi enim vim legis n̄ obtinet leg. 3. tit. 1. lib. 2. recop. duarū in proemio legis p̄ri n. 4. Gregor. et alij quos refert Erasmus rep. ubi 94 n. 15. p̄t in praxi annot. 5. de aduicatis n. 31. Euker. lib. 2. pract. q. 93. n. 2. et de iuram. p̄te 1. cap. 3. n. 25. et cap. 23. et 28. n. 7. et 11. Balder ad Xant. sup. voxat de successione cap. 18. n. 4. Peres ad Leguras in leg. coheredi 9. cap. p̄dict. n. 17. de vulnar. Gregor. Lopez in leg. 41. tit. 22. part. 3. Baeta de decima cap. fin. n. 3. Ceuallos q. 2.

26 **Leges autem laurine** non sunt correctorie iuris civilis sed potius declaratorie docet Molina de primogeniti lib. 3. cap. 6. n. 24. Salm. lib. 2. pract. q. 82. n. 2. et hinc querit quod ad preterita extendatur ut ait Molina sup. n. 23. Menchac. de succed. creat. lib. 3. §. 20. Sim. 13. n. 18. Mathien. in leg. 5. tit. 7. lib. 5. glori. 6. n. 4. et 5. Burgos de Paz in gemio ipsarum legum n. 482 et in leg. 3. n. 30. aliquando vero non extenduntur contra de succed. Regni 3. pte. n. 31. et 32. Huenda. Junior in leg. 40. glori. 2. n. 25. Molina. de iustitia disp. 627. leg. 16. tit. 1. lib. 2. recop. Cervantes in gemio legum laur. n. 20. Aceved. in leg. 9. tit. 3. lib. 5. n. 4. = et leges regias observari debent neque dici possunt non esse in irrita observatione Salm. pract. lib. 1. q. 17. n. 2.

27 **Lex nova** superveniens non tollit ius quiritum partibus neque pereas intelligit Principes voluisse tollere ius quiritum Gratian. tom. 3. forens. cap. 588. n. 5. et 11. neque ligat ante acceptationem illius iuris saltem per maiorem partem Populi Gratian. sup. n. 14. et 16. facit infra n. 13. in fin.

28 **Lex nova aut pragmatia regia** ligat omnes in regno post decem menses a die publicationis in curia authent. ut facit novae distributionis coll. 5. Abbas et Felin. in cap. Cognoscitur de distribut. Aceved. in leg. 1. tit. 1. lib. 2. n. 7. Molina de iust. 6. tom. tit. 5. disp. 10. n. 7. et disp. 11. Farin. fragment. pte. 2. a n. 25. fol. 185. Narbon. in leg. 25. tit. 21. lib. 4. glori. 13. n. 8. et Layman tom. 1. moral. tit. 4. cap. 2. lib. 1. a n. 3. de legibus. = et in principis ligat statim ac in eis fuerit publicata ut docent superacitatis auctores cap. novum 49. de sentent. excommunic. Tunc tom. 5. pract. lib. 1. de 256. Hoc tamen limitat Abbas et Aceved. sup. et ultra cor Roman. tit. 345. ut non cedat quod Princeps. vult ut statim liget lex, vel quod lex non sit secreta, irritans quod statim ligat Barba. in extravaganti. ad reprimendam ven. ex nunc quod fin. nam tale decretum irritans non tollit auctoritatem et sic operatur nullitatem vique ab ipso initio Farin. tom. 8. de i. 666. n. 1. in fin. licet dicitur teneat Tunc sup. n. 3. et 2. tom. lib. 1. de 116. n. 3. et seq. et de 117. = limitat 2. quod habet noticia eiusdem legis quod tunc intra decem menses obligat Aceved. sup. n. 10. ven. notandum licet dicitur teneat Sere tom. 4. de i. 433. n. 4. = ite limitat Suid. de aliment. tit. 9. q. 45. n. 28. quod addit peraz facto prohibito iure omni et lex nova cum laetis peraz va respiciat non ad preterita, ideo non apprehendit preterita etiam pendente tempore publicationis Aceved. in leg. 9. tit. 3. lib. 5. n. 1. late Farin. 2. pte. fragm. verb. lex distributio, seu statutum a n. 25. quod si per 30. et faciunt quod diximus supra n. 12. late Larrea tom. 1. de i. disp. 11. per totum ubi a n. 4. agit

quod dicendum si sit declaratoria an extendat ad preterita.

29 **Legis hereditas** ff. ad legem falcidiam materia vide per suares in leg. quoniam in prioribus 3. ampliat

30 **Legis 2. cod. de resind. vendit remedium** etiam videtur finita et fructibus et sumptibus dat, per quod remedium tollit electio locatarii et ita dicit tenet Sama de i. 19. sed 2. euz tenet Valasco de iure emphiteut. q. 28. vide Aceved. et Mathien. in leg. 1. tit. 2. lib. 5. recop. Salm. lib. 2. pract. q. 138. Gratia. 1. tom. decept. cap. 185. ubi n. 8. quod in locatione operarum vide Sama de i. 10. ubi Mena = Nota etiam quod damnatur alternativus ut res restituat aut pretium suppleat si eligit res restituere et pretium accipere resoluuntur per potestatem tractat in illo medio tempore late Salgad. laborant. credit. pte. 2. cap. 7. n. 82. et de tota materia 8. leg. Cobar. lib. 2. var. cap. 3. n. 3. Villadieg. polit. en la forma de la instruccion n. 430. Molina. tom. 2. de iust. disp. 349. et tom. 3. disp. 577. Farin. tom. 2. ciuit. de i. 100. Tunc 5. tom. pract. lib. 1. de 233 euz segg. = et quomodo operatur remedium huius legis aduersus tertium possessorum, Flores de Mena ad Samam de i. 21. Pradser ad Ruar. alleg. 21. n. 4. tit. 5. et ultra licet locus in transactione Salm. de iuram. 3. pte. cap. 2. n. 24. = sed non licet locus re perenta, vel multum deteriorata leg. 56. tit. 5. part. 5. = et an beneficio huius legis possint uti illi qui iniuncti et coacti a iudice emerant, et an veniant fructus et quod in enormissima lesione, in qua non solus intra quadrienium sed etiam intra triginta annos possit repetitio intervari Bartad. lib. 2. cod. cap. fin. 5. pte. 9. 16. a n. 14. = et an capiat singulari iuratori 9. singulare iuratorez Samaden. et Felician. de censibus 2. tom. lib. 2. cap. 3. n. 3. Maricot. de iure offerendi n. 26. et 27. Seronim. Laurent. de i. absonatione 9. Cobar. lib. 2. var. cap. 3. n. 4. contra in 5. et quod si tantum 2. pte. n. 64. Arduin. lib. 2. de resind. Pinelus in leg. 2. pte. 2. cap. 1. n. 29. Aceved. in leg. 1. tit. 11. lib. 5. n. 6. Oribus de i. 430. n. 6. et 7. lib. 3. = et de materia huius legis Facchin. lib. 2. de i. ver. cap. 42

31 **Legis 2. materia** si quod de ea agit Ceteri non sint homines super valore res quod credat Mathien. in leg. 1. tit. 11. lib. 5. glori. 2. n. 49. = et an fructus restituantur et hoc casu ab alia parte non possunt reddere ad hoc unum quod diximus Aceved. in 2. leg. 1. n. 25. Facchin. lib. 2. de i. ver. cap. 24. Cobar. lib. 2. cap. 3. n. 9. Anton. Soma. tom. 2. var. cap.

- cap. 2. Euthor. pract. q. 134. lib. 2. Molin. tom. 2. de iust. disp. 349. n. 12.
 Tunc tom. 5. pract. lib. 1. c. 293. n. 82. Mahon. in leg. 1. lib. 1. gl. 5. n. 1. Acced. in d. leg. 1. n. fin. aserit in estimatione rerum statim
 dari restitutionem y qualibet summa, et qd si sit renuntiata et iu-
 rata.
- 32 **Legis fin. cod. de edicto divi Adriani remedium dat filio y legiti-**
 ma, et etiam dat meliorato et e legitimus vradictor contra here-
 des ad hoc ut simul cum eo mitat in possessione, et etiam si meli-
 oratus in testamento viuo ius patre possideret vel in meliorati-
 one pponens vendit in possessione Par. 211. 39. n. 8. Parlad. lib. 2.
 codicem. cap. fin. l. pte 5. 7. n. 11. et 7. 2. Quare existimantes me-
 liorato n. 2 petere = et andel fides vradictor vuygor de Par. in
 leg. 3. tauri pte 1. 90. 7. n. 958. Parlad. sup. = et licet iure
 vradictor n. 2 petere ex d. leg. fin. nisi heredes scripti
 in testamento, iure regio dat etiam heredes ad intestato Acc.
 ued. in leg. 3. lib. 13. lib. 4. n. 30.
- 33 **Lex regia facta y dono publico observari debet in foro ecclesiastico**
 summo iuri canonico n. repugnet cap. 1. et 2. lib. 10. gl. 1. p. 1. m.
 ibi in cap. 1. de noui operis nuntiat. ver. adiubant. Euthor. pract.
 cap. 1. n. 5. in medio Marta de iurid. 1. pte cent. 1. casu 19. n. 1.
 et segg. Mahon. in leg. 34. lib. 1. lib. 3. recap. gl. 2. n. 23. Eutho-
 rus in authent. sacramenta puberum cod. si aduersus vendito-
 res n. 84.
- 34 **Lex generaliter loquens n. extendit ad casus particulares in cor-**
 pore iuris includit, nisi specialiter de illo talis lex mentionem
 faciat gl. in leg. sciendis qui satidare cogant Acced. in
 leg. 4. lib. 4. lib. 5. n. 54. Sanchez l. tom. de matrim. lib. 2. disp.
 24. n. 6. in fin. et lex noua determinat et intelligit y an-
 tiqua specialiter Euthor. in authent. sacramenta puberum cod.
 si aduersus venditores n. 76. et ubi n. distinguit nec non di-
 stinguere debemus Carleual tom. 2. de iudicij lib. 1. lib. 2. disp.
 8. n. 25.
- 35 **Lex talis nemo sibi imponere potest a qua recedere non**
 licet in testamento leg. si quis in prio de legat. 3. Acced.
 in leg. 14. lib. 5. n. 3. post mediu, et in leg. 1. lib. 7. n. 1. lib.
 3.
- 36 **Lex qui vult accipere y se debet in similes accipere eaz d.**
 de Abas in cap. 1. n. 88. ex nar. de in integrum restitut.
- 37 **Lex difamari cod. de ingenu. et manumisi. facit ut ille qui illius**
 medio vult facit uenire quocumq. ad iudicem et forum quocumq. in
 hoc limitata iuris regula late Carleual tom. 1. de iudic. lib. 1. lib.
 1. disp. 2. q. 4. n. 202.
- 38 **Leges derogate, potunt allegari dummodo sint in corpore iuris**
 y interpretatione aut declaratione, vel in argumentis, aut
 inductione, cap. auctoritate ver. sicut d. ingit de vresione
 prebend. in 6. et ibi gl. verbo agnatus Bart. in leg. fin. n.
 3. ff. ad legem cordet. de falsis Consales in Rubric. 8. Cancela
 5. 5. p. emij n. 155.
- 39 **Legis auxilio n. iuuat qui in eaz vmitit cap. in audientia se**
 sentent ex vmanic. cum concordantibus.
- 40 **Lex regni aut quicquid faciunt ius eoz, et tale vocant quo ad**
 ocl subditos Principis qui eas vdit Carleual sumor 211. 41
 col. 1. lib. 1. Haco 211. 149. n. 2. Boreg. de i. 1. n. 4. et 5. ubi etiam
 qd q. 2. Princeps facit mentionem de iure eoz intellexit dicit
 de suo proprio quonia, facit ius eoz in terris suis Baldu in cap.
 cum venissent de eo qui militi imponit. Decius in leg. et in
 militibus n. 4. cod. de iure militar. Cructa 211. 345. n. 7.
 rano 2. q. 2. rex n. recognoscit superiores, ideo que ius eoz dicit
 ab eo y late, neque statuta dici possunt vide Sama de i. 349. n.
 6. et in his regni Carleual Valens. 211. 55. n. 74. ideo que iudex
 ecclesiasticus debet illud sequi potius q. ciuile imperatoris sal-
 garo de pte. pte 1. cap. 2. 9. 3. n. 15. vide enobar de eoque
 foro in initio n. 101.
- 41 **Legibus tauri debemus iudicare in his regnis nisi aliud lex dicat**
 tauri in casis potest q. ante earum publicationem leg. 6. lib. 1. lib.
 2. recap. sunt tamen y ferende leges noue compilationis Valens.
 211. 55. n. 73. et 211. 112. n. 51. et 52.
- 42 **Lex pri n. h. auctoritate, nisi vru eius ybet Boreg. de Par.**
 in leg. 1. tauri in relect. n. 12. Euthor. in authent. sacramenta
 puberum n. 66. cod. si aduersus vendit. Gregor. in leg. 8. lib. 12
 part. 5. gl. 5. et leg. 14 cod. lib. 1. et part. gl. 3.
- 43 **Lex canonica seruanda e ubi n. e ciuili quoad foruz ciuiles**
 et e vrio lex ciuili seruanda erit ubi n. e canonica quoad
 foruz ecclesiasticuz Carleual de iudicij lib. 1. lib. 3. disp. 29.
 n. 4.

Declarationes cardinalium, utrum faciant leges, et quod vim habere dicantur
prie que adhibenda, vide verbo declaratio n.

44 Lex etiam temporali ligat in vicentia Salcedo de lege politica lib. 1.
cap. 2. n. 16. et alius dicitur ad clericos extendat. sic quod nulla lex tem-
porali ligat eos. sunt enim exempti ut late et dicitur Salcedo
de lege politica lib. 1. cap. 4. maxime si libertates ecclesiasticas
offendit, quod erit nulla. limitat n. 13. in lege politica tendente ad
gubernationem, diversionem, et quietem rei publicae quales sunt
taxa panis, census, vini etc. de quo n. 18. et in his ligantur cle-
rici non tamen transgressores ad penam solutionem possunt appellari
per seculares iudices, sed per ecclesiasticos vide eundem etiam cap.
3. et verbo clericus n. et alius habet pragmaticas sanctiones
ligent in vicentia ante sententiam vide Escobar de christi-
ano art. 4. n. 52. et 53. ubi etiam de lege penali et de ceteris
tract. crim. lib. 2. cap. 12. n. 12.

45 Lex penalis quod non sit restringenda sed potius amplianda
quoties in favorem rei publicae fuerit introducta leg. illud cad.
de sacrosanct. eccles. Roland. di. 12. n. 34. Acced. leg. 25.
tit. 18. lib. 6. recap. n. 14.

46 Lex fingens vere et recte facit quod sit fictus non incerte neque
fictus Barto. Angel. et ceteri in leg. si maritus sit in magis-
tratu §. 1. ad legem Julia de adult. Tiraque. in tract. de mort.
fuit pte 2. declar. 6. n. 7. Mexia in taxa panis de. 6. n. 91.
Pano de pignori pte 5. memb. 1. n. 3. Escobar de utroque foro
art. 1. §. 13. n. 171.

47 Lex et statutus ligant in futurum et non quo ad praeterita ma-
ximè in iudiciis tertij vide Miens de maiorat. pte 1.
q. 44. a n. 65. quod secus est quo ad consuetudines, nam quod abro-
gant eas comprehendit non solum futuras, sed etiam praeteritas, Sal-
cedo de lege politica lib. 1. cap. 7. §. 1. n. 114. et quod lex aut
statutus prohibens acquisitionem non prohibeat retinere adqui-
situm et quod similiter prohibens ingressum possessionis non prohibeat
retentionem aut diversionem Salgad. de retent. pte 1. cap.
12. n. 47. et 48. et quod lex non extendatur ad praeterita

Leuca iuxta leges hispanas constat ex 30000 pa-
 sibus leg. 25. tit. 26. part. 2 et leg. 3. tit. 16. eide
 part. ubi notat Gregor. Lopez. Cobarr. de rabot.
 Comput. 12 n. 8. Pleromilla in leg. 24. tit. 5.
 part. 5. glo. 2. n. 44. Cobarr. lib. 2. var. cap. 20
 n. 5. Parlad. = Morales en la historia de
 España tom. 2. post. lib. 12. en el discurso gene-
 ral pag. 32. trae y prosigue todo genero de me-
 didas de pies, pasos, blancos, palmos de dor, m-
 das, leguas

Las cosas hablan de leguas se han de entender
 leguas comunes y vulgares no legales pragmáticas
 de se enero de 1585

LIBELLVS

dict scriptus, et tenens intentionem actoris aduersus reus duentur in iudicio leg. 16. §. fin. et leg. 17. ff. de inoff. testam. leg. 1. §. 1. ff. de edendo et pto lit. de libelli oblatione. Apud nos relinquunt arbitrio iudicis, et vtrius in scriptis ad mittendum sit, vel n. ex leg. 10. tit. 17. lib. 4. recap. ubi Acced. n. 69. Auend. reponi. l. n. 15. Villalob. in erro. lra leg. n. 33. = et q. in scriptis offert n. admittit sine subscriptione Ceuallor q. 821. n. 14.

2 Libellus alternatibus hodie pcedit et admittit Acced. in leg. 10. tit. 17. lib. 4. n. 73. Gregor. in leg. 7. tit. 10. part. 3. glo. 10. lo que no se queda Parlador. quodidia. lib. 1. cap. 10. n. 25.

3 Libellus duobus ab vtriusque parte glatis debet causae determinari in suo statu leg. 9. tit. 6. lib. 4. recap.

4 Libelli allegatio hnt vim ofensionis leg. cum pte leg. de libe. val. causa leg. 2. et ibi Alexan. et Haro. cod. de instit. et substit. Marcus sen. 138. n. 3. Anton. Somo lrm. 3. cap. 12 n. 4. Gregor. leg. 2. glo. 1. post mediu tit. 3. part. 3. = Amplia pcedere in aduocato leg. 6. tit. 8. part. 6. iuncta leg. fin. ff. de inoff. testam. vide Verb. aduocatus Amplia qd ofensio libelli e liquidissima p batio d. leg. cum pte leg. d. sen. 336. n. 7. inaxime post lites testatas Francus sen. 60. n. 19. Amplia qd etia, articuli possit aut p ducti inducant ofensione

Amplia qd libelli vno et qd in eo scribitur nouit et facit p batio onz d. libellanti et exipiente Roman. 211. 235. n. 7. Marti nion. 211. 2. n. 2. qd intehige post lites testatas et p p acceptate puerit a parte leg. qui familie ff. familie ex mra Bartol. in leg. hac scriptura ff. de donation. Francus 7. de i. 60. n. 16.

5 Libelli famosi materia inueniu disputata in verbo iactura n.

6 Libellus qd possit mutari, emendari, vel addi. et qd in iudi. ciji vniuersalibus, et an argue ad sententias, et vtrius possit addi vel detegi qualitas qd n. mutat substantia facti neque actio leg. in delictis §. 11 de tracta de noxalis. et vtrius mutatio sit in expensis condemnandus, et sint dande reo noue induciq. Alas in cap. 2. de libelli oblatione. Bart. in leg. etia ta cod. de edendo, et ibi de m tractant de accumulatione

actionis et dicit qd in eodez libello n. possunt accumulari due acti. onis numero diuerse et specie ut actio immodati et de pnti, se cus autez si sint soluz diuerse numero ut due hz reditates ui de nouissime Villadieg. in pnti. fol. 204. a. n. 1. cum segg.

7 Libelli materia et de eius clauula et effectibus late Acced. in rubric. tit. 2. lib. 4. Peru in leg. 1. tit. 4. lib. 3. col. 895 et quomodo admittat libellus alternatibus vel incertis Alas et addit. in cap. ex parte n. 4. et 7. de foro ppetent.

8 Libellus p ductus circa rei vindicationem si postea in replica ho allegat legio, hz actiones d. rie n. possunt simul accumulari etia, extante leg. 10. tit. 17. lib. 4. recap. Dinel. qui huius legi n. fuit inserius in leg. 2. cod. de recand. vend. 3. pte cap. 3. n. 24. et 25. ubi tenet audiendum for si vultit omnino desistere a priori actione reperiis expensis.

9 Libello apponit an ofensio videat pari que eaz pducit leg. cum pte leg. de libe. cau. et pcedit etia, parte absente Baldus in leg. vnic. cod. de ofensio Gabriel lib. 1. vman. tit. de ofensio d. l. n. 11. et 96. a. n. 8. Alexand. Haro. et Desio. in leg. cuncte cod. de transacti. Alas in cap. 1. n. 8. leg. pda cod. de predij minor. leg. mercatez cod. de iudic. ob turpe, causaz. sed qd in exceptione nung inducat exa ofe sio vide supra verbo exceptio n. 38. et circa libelli confesio rez vide supra verbo ofensio n. 18

LIBERATIO

relictis a pupillo tutori hoc modo
ne rationes ab eo petantur n' videtur relictis liberatio pecunie q'
causa petere penes eum erat leg. Aurelius 28. §. media 4. de
liber. legat. neque debet leg. fin. §. h'ia 2. eodez tit. cui soli
facit Cicobar de rationibus cap. 5. n. 12. Colar. lib. 2. var.
cap. 14. 2^a que facit leg. Aurelio 20. §. Cuius seius. et libera
tio generali n' extendit ad debita postea quesita Olee de cer
tione iur. tit. 3. q. 2. n. 23.

2 Liberatio debiti inducit eo ipso qd creditor tradat instrumen
tum obligationis debitori argumentum huius in leg. soluit §. quib'
modis pignus. Salgad. tom. 1. laterint. l. q'be cap. 29. n. 11.
ubi n. 12. ex Menoch. de p'umpti tit. 3. p'um. 140. n. 60
tenet qd si sint duo rei in solidum obligati ut uni tradat
instrumentum videtur ei donasse iura et actiones 2^a sociuz ut
ei solvatur.

OF THE

OF THE

LIBERTAS est naturalis facultas eius quod cui que facere libet, nisi quod vi aut iure prohibetur leg. libertas ff. de statu hominum §. 1. inlt. de iure person. est que res in estimabili ut Rebus in leg. hęc estimatio 232. ver. nec refert circa sing. ff. de v. sig. et in leg. unica glo. 1. n. 28. cod. de sent. que pro quod interst. et pbat leg. libertas 106. ff. de reg. iur.

Libertas hęc privilegij causę pię Bart. in leg. proximę in fine de iij que intestam. de sent. Bald. in leg. unica ver. ad hanc pietati rāz de cōi servus manum. Roman. 211. 428. n. 2. et quomodo intelligat vide Mantica. de dict. lib. 6. tit. 3. n. 41. et favore libertati mulierum obligat. neq. iubat Velezano Gratian. decept. 669. n. 22. et qd libertas potius psumat qd servitus idē decept. 24. n. 18. et qd sit causa pia et semper privilegiata idē decept. 801. n. 50.

Libertate relicta hoc modo scilicet qd heres voluerit si moriat ante declarationē voluntatis hęc nihil omnino efecit. Sama de i. 328. ubi Floru tenet idē etia si seclauerit voluntate in testamento nullo vide Hermos. leg. 45. tit. 5. part. 5. glo. 2.

Nota qd illa regula scilicet libertate nō posse dari sub ditione intelligit qd testator iubet servu esse liberu in tempus et postea in servitute reincidente qd hoc modo nō valet Sama de i. 328. vide Mantica de dictor. lib. 11. tit. 18. n. 44.

Nota etia qd libertas data, aut relicta si huius voluerit nō manescit notendo Gregor. in leg. 11. tit. 3. part. 6. glo. 2.

Libertas servo relicta intelligit adenta q alienationē vide Mantica de dictor. lib. 12. tit. 6. n. 4.

Libertus ob ingratitudinē in pristinu statu redigit vide Hermos. in leg. 10. tit. 4. part. 5. glo. 1. n. 5.

Libertas nō potest relinqui in fidei iuramento legitime pitoru vide verbo legitima n.

Libertas si relicta sit in testamento qd p parte sustinet et p parte nō (de quo infra verbo testamentu n.) vtruz

in solidu debeat. affirmativaz docet leg. cum filius 26. in pñio de legat. 2. leg. qui gravi 11. cum seq. de iure codicil. 2. ruz probat leg. penult. illo tit. ubi docet qd aliqd in diu duz relinquit reddit in stile et ab herede pñtatur si p parte testamentu infirmet. respondet tamen de speciale in libertate ob eius favore leg. cum pater 11. §. cum existimaret 29. de legat. 2. sed adhuc dubitare videt 7. leg. cum filius duz pbat servitu legatuz esse pñtandaz in solidu ab eo qui p parte heru ē 3. dicit leg. penult. de iure codicil. et nihil omnino dī potest dicere versari favor in servitute, facit leg. post emancipacionē 40. de legat. 3.

Libertas an competat ipso iure servo qui donatu fuit alicui sub illa ditione ut intra certu tempus manumitteret leg. qui rone 122. §. flavius de verb. oblig. leg. 45. tit. 5. part. 5. ubi Gregor. lopo glo. 1. et 3. 3. ruz docet leg. Paulus 38. de iureral. causa Cuiac. v. lib. 1. observat. cap. 23. distinguit int servu hac lege venditu aut donatu, qd qd hodie nulla vñt hęc dīfra leg. 1. et totu tit. cod. si mancipiu ita pñt alienatu ita cap. sup. Eotfred. in 7. §. flavius tit. 4. ver. ad qui nō nescit sed hāc potit venditor aut donator ab hac lege dīcedere et pñtere vide supra verbo donationē de servo

Libertas psumit relicta servo ex sola alienationis prohibi. one nisi q heredes pbat 3. ruz pñt mente testatoris leg. si quis ab alio 15. de manum. leg. generatim 24. §. sed et pñt scripsit 4. ff. de fidei comisat. libert. naz semper p libertate ē accipienda interpretatio in casu dubio Menochi. de pñumpti. lib. 4. pñump. 115. n. 22. tacita enim dicit libertas relicta et si quis servu suu heredes instituat, vel faciat tuto rem qd eo ipso dicit relicta libertas leg. penult. cod. de necessar. serv. u. hered. inltit. leg. 3. tit. 3. part. 6. Molin. tom. 1. de iust. di. put. 154. n. 4. et di. 221. n. 1. et qd ex sola alienationis prohibi. one dicit relicta libertas leg. quidaz 10. leg. imperator 12. de fideicom. libert. et adeo dicit libertas relicta ut si p delictu heredi bona fisco adiudicent q dñicationē mancipia manent libera 8. leg. imperator in pñio Peregrin. de iure fisci lib. 5. tit. 1. n. 100. et leg.

Libertas an dicat relicta servo eo ipso qd illius dominus in testamento aliqd ei legavit leg. servus 1. cod. de legat. 1. tom. 1. rone tom. 1. var. cap. 12. n. 46. ubi Allon n. 49. leg. quidaz 5. §. illo cod. de necessar. serv. hered. inlt. Paul. Cuthon.

LIBRI de quibus tractandis e proprie dicunt quos hōne vel habere debent mercatores lampiores Brancharij publici et ceteri qui tractant et scribunt oīa ad negotiatiōem pertinentia. Hi sunt in duplii dīfīa aduersaria sci licet, codices rationis, dicunt aduersaria quasi p̄z manibz uerient cotidie in q̄q. mercatores primū rationes accepti et expenī negligēt hoc ē sine ordine describunt, memorie gratia et apud nos vocant manuales: Codex v̄o liberē in q̄q. rationes diligētissimē et singulari ordine p̄scrip̄te referunt, et apud nos vocat libro de casa ita p̄ost Baldus et Strachius dixit Martensio p̄ tēm ibi in leg. 10. ff. 18 glō. 1. n. 1. lib. 5. recap. Curia philip. lib. 2. cap. 8 ex n. 1. ubi de forma, qualitate, et materia horū librorū

Liber manualis mercatorū et negotiantū n̄ facit fidem q̄ n̄ credit nisi libro de casa, si autē iste n̄ adest, aut n̄ inuenit facit fidei, liber manualis int̄ oīes socios, n̄ autem quoad alios ita p̄ost Senus, Escobar, tenet Curia philipica lib. 2. cap. 8. n. 17.

Liber uterque manualis scilicet et de casa si fuerint defectuosi et in hōi veluti si in eis n̄ fuerit scripta aliqua parcella, que uerē fuit recepta, vel si scripta in manuali n̄ sit scripta in libro de casa, n̄ faciunt fidei, defectuosi et manuali credit in parcella scripta quasi p̄tocolo ita p̄ost Sorinus, Paricius, et alios Curia philipica lib. 2. cap. 8. n. 18. ubi q̄ si uterque iuat ab una persona compositi et scripti neutri credit.

Libris mercatorū n̄ credit nisi contra ipsos Martensii vii. 2. n. 24. et 65. Nota Senus. ser. 3. n. 5. Bolanor in Curia philip. lib. 2. cap. 8. n. 6. ubi q̄ n̄ faciunt p̄ eis ex lege 121. ff. 18. part. 3. leg. 23. et 24. et 25. ff. 19. lib. 9. recap. neque in faborez dōti maxime si iā sint de cogitō vide No. gerot alleg. 7. a n. 21. Amplia etiā, si sint aliena manu scripta, aliquę partite nisi euident ostendat ueritas des. census ff. de p̄bati. Hanc in leg. ad monendū n. 133. ff. de iure iuran. Almon de antiquit. p̄te 1. n. 44. Escobar de rationibz cap. 11. Bolanor ubi sup. n. 3. = Sit regula quod liber scribenti p̄ scribente n̄ gbat Nota apud Alex. ludu. ser. 79. n. 1. Et ibi Beltram. siue sit mercatoris, siue alterius particularis Bolanor 2. cap. 8. n. 6. et q̄ libris + Nota Rom. 2. dicit. dicit. dicit. 38. p̄ totam

familiaribus n̄ credit ad faborez scribenti gbat de exemplo cod. de p̄bation. Amici vii. 90. n. 79. Bolanor vii. 271. n. 17. et notat. vii. 205. n. 25. Joseph ludu. ser. perusan. 88. in p̄riop̄ p̄cedit etiā, si scribenti fuerit mortuus q̄ hunc tantū semip̄lene gbat Bolanor vii. 358. n. 14. Paricius vii. 7. n. 15. ubi ad mon. illius qui scripsit equi p̄olet ac si uiuus iurasset Serius vii. 515. n. 2. = et q̄ requirit q̄ defunctus fuerit bonę fame et additionis p̄sensu ser. 105. n. 5. = et si fuerit solus scribere ueritatez et q̄ in scriptura sit causa debiti, et q̄ etiā sit in libro aliq̄ scrip̄tū 2. scribentē Guido Papa ser. 441. Bolanor q. 55. a n. 6. p̄te l. Joseph ludu. 2. ser. 88. n. 8. = Nota q̄ memoriale siue ut dicimus borradores qui inueniant int̄ libros defuncti n̄ gbat neque fidei faciunt in sui aut heredi faborez leg. int̄ cartulas cod. de iueniend. fidei debitoribz leg. instrumenta leg. rationes leg. exemplo cod. de p̄bation. Iud. ser. 22. May card. 76. 916. et q̄ licet in libris defuncti aut scripturis vel uatervis legat q̄ uiuus vel uiuorū accepit, tamen n̄ ideo ord. varius ē censendus Baldus de perusio in praxi ff. de extraor. din. question. q. 4. n. 3. et q̄ liber fratris n̄ gbat p̄ fratre, neque fratris credit q̄ alterit de deputatū ad scribendū et q̄ liber memorialis in ordinate scriptus n̄ gbat, et liber a cartotariis discordans neutri credit, et Cartularijs in solis scriptis simplicibus n̄ credit nisi recognoscat testis de manutensio. ser. 314.

Precedit a regula ducentis ad ministris Guido Papa ser. 441. in fine ludu. ser. 192. n. 10. Nota ser. 650. n. 4. p̄te l. in reuoc. notat. Beltram. in addit. ad Alexan. ludu. ser. 79. veluti q̄ ueritas circa paruas quantitates. Alas in cap. bonę memorie d. n. 30. de portul. prelato. Bald. in leg. 2. ser. n. 13. cod. de 2. ser. Paricius vii. 8. n. 7. lib. 1. ubi q̄ sufficiant ad minimū qualitatis vel quantitatis rei, aut si p̄fectas p̄bationis Gratius rap. 41. n. 6. lib. 1. ubi de modica summa scriptis. Si v̄o liber priuatus et in aliquo reperiatur defectuosus licet p̄ errore n̄ facit fidem in ceteris Beltram. ubi supra ubi plures Note definitiones Bolanor in Curia philip. 2. cap. 8. n. 18.

Et q̄ verificatis aliquibus parcellis aliquius libri priuati in ceteris p̄tuit ueritas Castro vii. 301. que sequit. Ruinus vii. 19. n. 2. lib. 4. Menoch. vii. 508. n. 21. ludu. 2. ser. 192. n. 3. et vii. 543. n. 4. Mantica ser. 144. n. 3. et ser. 383. n. 2. Beltram. ubi sup. n. 7. q̄ n̄ p̄cedere dixit q̄ ceterę partite sunt omnino separate et magni momenti sed solę habere locū in onexis et modici p̄iudicij, requirit enim q̄ sint onexę q̄ in separatis n̄ hēt locū Patricius vii. 20. in 2. lib. 1. Joseph

ludov. d. des. 88. n. 11. = et qd n' ducunt partite ducunt qd fuerint eiusdem
temporis de iur. cap. 2. n. 24. de pte instrum. et qd sunt connexae que
sunt in eodem libro Armar. d. q. 54. Joseph ludov. n. 12. et qd par-
tite censent duxerit qd cedunt ex eadem causa et ad eundem finem
et effectum et se invicem respiciunt Beltram. in addit. ad des. 79
ludov. ubi plures dote desinationes refert.

Sed hoc qd dicitur esse primum et ceteris partibus n' e absolute
verum qd daretur occasio obliuendi cum ponunt falsa veris imi-
ceri Joseph ludov. d. des. 88. n. 13. ideo que regit a sup-
rato d. leg. admonendi n. 205. Ripa n. 115. Cefal. d. 11. A. n. 46.
lib. 1. quare n' sufficit unus vel duo requisiti Joseph ludov. n. 14.
sed respiciunt iudicii arbitrio Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu
23. vide Iurdu. d. des. 199. et lib. 3. prum. 57. Farin. des.
388. pte 2.

Probatur tamen substantia debiti stat libris quoad quantitate, conuen-
desi. 318. maxime addito iuramento Craucta de antiquit. pte 1. d. 26.
de iur. n. 2. Marcard. de iur. n. 33. Iurdu. d. des. 199. n. 5.

Solet etiam limitari regula qd adest ducendo credendi hoc librorum
n. d. dominos qd in eorum favore, ita pnt Bernard. et Cobar. te-
net Bolanos in curia d. lib. 2. cap. 8. n. 6.

Libri namqz pstant d. tertius Valentu. d. 141. lib. 2. n. 6. ubi qd
licet libri camerarij pstant d. se et civitate, n' tamen d. tertius
um Farina. d. 11. n. 28. tom. 2. vide Ertian. decept. 122. Nique
rob. alleg. d. n. 21. ubi qd n' credit d. tertius quamvis Farina. de
iur. tom. 8. novit. cum duabus seqq. dicit qd si mercator est
bonae fame, et partite sunt admimiculate pstant etiam d. ter-
tium.

Quid autem si in libro fuerit scriptum, vel posite aliqua parcellae
in diuersa causa, qd illa pte quae vere fuit soluta, utrum
ufficiat debitori, et n' officere, itaque standum vere causae vide
verbo cambium n.

Limita principaliter regulam in libris officiali publici publica
aut Principis auctoritate dicta, nam in his qd ea que sunt
deputati faciunt plenam fidem, ut ex Craucta, Menochio, Ei-
vonda, et Escotore tenet Bolanos d. lib. 2. cap. 8. n. 2. qd li-
mitat in his que sibi adscribunt, vel in sui favore, in hoc

enim n' credunt ut ex Baldo et Craucta notat ibi, ubi qd assimilatur hoc
persona publica tabelioni qui in sui favore, n' facit fides in instru-
mentis a se defectis, ex quo sequitur qd libri camptorum publicorum pu-
blica auctoritate dicta torum faciunt fides in tangenti ad ne-
gotium ut Bolanos n. 10. et 11. ubi limitationes affert et ideo pre-
tere affirmat in libro censuali antiquo aliquis ecclesie ubi ad-
scribunt et inveniunt census etc. ite enim credit d. 1. soluentem
dummodo sit in loco n' suspecto recondito ut cum Abate, Avila
Ertian. et alijs dixit n. 12. et qd libris rectorum ecclesiarum
in qd describunt nomina eorum qui baptizant credit si talis
viget consuetudo aliter n' si fuerit materia magni iudicii tenet
Craucta de antiquitate pte 1. n. 1. Cacer. var. lib. 1. cap. 22. n. 20. p.
leg. siquidem etc. soluto matrim. et ibidem sentire videtur Craucta in
tractat. de regesta, seu libro baptismi et sepulture arti. 1. glo. 1.
et 2. de quo Ertian. decept. 555. n. 20. ubi qd pstant etate, sed qd
absolute pstant etiam quoad omnia substantiata actus veluti ad
pbandam cognationem inter patres etc. et d. in iustitia Tridenti-
lesion. 24. cap. 1. de reform. p. que ita tenet Caballan. des. 12
n. 23. pte 2. Craucta q. 604. n. 139. et qd plene pstant d. iur.
des. 20. ubi qd licet sinodus det formam ad custodiendum hos
libros licet n' seruet pstant, qd solus parochi possunt puniri
sed fides n' admittit nisi adit clausura ritens et annullans et n. 13.
tenet n' esse neque qd parochi recognoscat partite vide not.
instrumentum n. et qd plene pstant d. des. 199. dote apud Me-
na. ludov. des. 18. n. 2. et ibi Beltram. addit qd n' sufficit simplex
fides seu attestatio parochi sed qd debeat extrahi formaliter par-
cella = et utrum si in tali libro n' inueniat, pstat n' fuisse
matrimonium etc. vide Menoch. d. 199. n. 3. et qd libri in
q. d. nent census, aut alie pensiones tam fabricae ecclesie
qz particularis pstant d. custodiant in archiuo publico fide-
les in cap. 19. pretr. glo. etten p. tota, et n. 13. Auenda. de exequendi
pte 1. cap. 21. n. 2. Auenda. de censib. cap. 1. n. 10. ubi qd pstat ius
exigendi Bolanos d. lib. 2. cap. 8. n. 12. ubi qd scriptura inuen-
ta vel posita in archiuo etiam si sit simplex facit fides.

Et eadem ratio libri de causa quos debent habere de positarij sine
thesaurarij publici publica auctoritate dicta ut Bolanos
n. 13. et 14. ubi extendit ad librorum quos habent vel habere debe-
nt hos contractus publicos y fides qd est dat fides in tangen-
tibus ad omnis tertium, et ideo de libro ptenete, hoc e, corrector,
sed ite solus facit fides quoad gabelas n' e contra neque quo-
ad Thachus inter partes ut n. 14. et 15. ubi de libris ad mini-
stratorum et exactorum tributorum regaliu = Non tamen libro
ductorum standum e, qd solus assimilant libro mercatoris,
et libro gabelarum quanta fides sit danda vide Iurdu. des.

336. et etiam Abiles l. cap. 19. p. 10. liber ubi de libris exactorum
et n. 2. de libris poetarum.

Libro ceremoniali stande est in descriptis et quoad ceremonias vide
Erastian. decept. 111. n. 7.

Libris stimatorum quando et quomodo sit credendum Erastian. decept.
251. n. 22, et 30. et vide verbo estimatio n.

Libro hereticis q. sit credendum

Librus p. iudicialis q. apud nos vocat becerro o libroverde
in quo anno tant defectus alicuius familie vel familiarum
nemo habere potest, et qua pena puniat leg. 35. tit. 1. lib.
1. recap. cap. 6

Libros prohibitos legens qua pena puniat, et quomodo ex
cep vide Laurent. de Franch. in lib. de heret. int. episcopo
et regulari fol. 297. vide Menoch. de arbitrar. cau. 379.
n. 2. p. 104. singul. 124. ubi de excommunicatione hereticorum et q.
ad hoc ut vitetur quis suspectus de heresi sine retentionis
huiusmodi librorum hereticorum duo potissimum requirant
scientia scilicet et q. p. f. libri sint damnati p. hereticos
vultus 211. 304. tit. 4. Erastian. 211. 2. de heretico. Simancas
de catholico instit. tit. 92. n. 12. Riccio de i. 675. n. 5. et
6.

Libros rationum debent habere, et custodire administra
tores unque duz rationes reddant Erastian. decept. 71. ubi
q. alias d. cor e. p. sumptio licent dicant aut iurent de
perditione, nisi in p. habuerint sententia vide verbo
instrumentum n.

Librus rationum ut dicatur p. bare necesse est ut qui eum scrip
sit iuret in p. i. p. i. officium exercere Bartol. in leg.
nuda sub n. 7. et 8. de donat. et qui requirant ad hoc
ut liber rationum p. faciat Simon in lib. de antiquit. tem
por. p. 1. in 5. 4. limitat n. 24. et 35. et in hac materia
licet multum faciat bona fama, hoc tamen p. d. d. d.
dominus scribit n. eius administrator Hason in repeti. leg.

ad amand. n. 125. de iure iurand. Simon sup. n. 32. et n. obstat
q. dominus approbaverit p. sona sui factoris q. n. ex hoc censetur ap
probare eius dictum vel scripturam ut dicitur Simon ubi sup.
n. 30. vide Erastian. de rationib. cap. 10. 11. et 12. Farin. 4. tom.
de i. 235. et seq. ubi seqq. Cobar. in pract. cap. 22. n. 4. et
q. liber rationum p. p. d. scribentem leg. qui damus 9.
nummularius de edendo, siue scriptum sit ab ipso mer ca
poribus, siue a suis officialibus quia iporum d. scribentem
censet Borrel. ubi p. xime n. 50 et 51. ex Menochio de p. sumpt. lib.
3. p. sum. 62. Sed hoc p. d. ut p. p. t. veritatem d. putent p. eo
ut ille qui eo utit d. scribentem eum accipiat d. se ut tenet
Borrel. n. 53. ex Bartol. in leg. publica media ff. de p. i. i.
p. p. facit in des. novissima Roman. 276. n. 4. lib. 2. vol.
3. et in favore, p. t. aut scribentis q. n. p. t. Noguier. alleg. 7.
n. 21. Bernar. d. i. regat. 441. Erastian. regul. 461. Menoch. lib. 2.
de arbitra. cau. 2. et seq. leg. fin. cod. de arbitrium heret. leg.
120. et seq. tit. 18. part. 3. Sed q. n. p. t. x scribente leg. 121.
tit. 18. part. 3. Camil. Borrel. in summa des. tom. 2. lib. 22.
de libris et eorum p. d. ex n. 4. qui tenet q. licet ita tuto censeat
ut eis p. d. adhibeat p. d. in summi p. d. ex Bartol. in leg.
novic. col. 3. cod. de p. i. i. Limita tamen in eis que pendent
a mera scribentis voluntate secundum Bartol. et alios in
leg. ne penius 36. de negotiis p. i. i. Eome in leg. 22. taur. n. 16.
Limita quo ad aliquas p. sumptiones si defunctus vel scribens
est homo integre fidei licet hoc n. sit aliq. dubio Gregor.
loper in 8. leg. 121. gl. 2. Hason in leg. admonendi n. 120. de
iure iurand. Facit etiam in libris rationum, librorum vel cu
ratorum n. in p. d. i. vel verisimilibus expensis dat eis p.
des arguo leg. fin. cod. de aliment. pupil. p. d. d. Speculator
in lib. de instrum. edition. 5. si quis p. d. Bartol. in leg.
1. 9. officio n. 1. de tutelis et ration. distiche. Bartol. in rub.
cod. de fide instrum. n. 34. Hason in 8. leg. admonendi n. 125.
Abiles in cap. 30. p. 10. gl. 10. verbo libramento n. 2. et 3. Eras
bar sup. Et quando scribunt distincti eum appositione diei
mensis et anni et d. in p. i. i. p. i. i. de tempore in
tempus, ac ex his sumptus, et expensarum p. d. Roman.
211. 118. Decius 211. 110. n. 4. Borrel. sup. n. 57. et p. d. d.
supra tradita ut p. d. in p. d. i. et data verisimilitudine
Corneo 211. 319. col. 4. vol. 3. Larrea tom. 1. p. i. i. alleg. 38. n. 4.
Cancer. tom. 1. cap. 7. n. 103. de p. i. i.

13

Libro rationum ut tenet in p. d. acceptare t. in his q. se
faciunt q. d. licet diversa sint capitula, q. unus e. liber et p. i. i.
ex eo resultans, et n. e. dividenda gloria et Alexander in leg. pu
blica 9. fin. de p. i. i. Bartol. lib. 2. codicem. cap. fin. l. p. 5. 5.

n. 20. et cetera de rationibus. cap. 11. a n. 1. et cap. 13. omnino videntur n. 10. 19
et supradictos auctores tractant etiam an liber rationum recognitus ex
executione mereat. Nota etiam qd ex receptione librorum in qd dicitur
calculus rationis de doli n. videtur appere ut videat recipere ut per
quirat. Summa de i. 336. n. 3. Summa de i. 12. n. 8. Dicitur tenet la
zanate 211. 32. n. 27. Mascard. de probation. tom. 1. de 322. n. 6. qui ten
ent debere d. dicere in d. d. n. ex leg. filius familias 16. ff. ad Masc.
Dn. Menoch. tom. 3. 211. 226. n. 43. Summa practi. tom. 5. lit. L. 26.
324. q. tota et q. triplex n. 2. 9. 11. 12. 14. et 26. Hermos. tom. 1. in
leg. 6. ff. 1. part. 5. glo. 3. n. 6.

14 **L**iber rationum si de eo debitor plenè gbat sola literarum dpara
tione ex leg. d. paratione cod. de fide instrum. ubi p. artot. n. 9.
et 10. et in leg. nuda ratio de donatis. et in leg. admonendi de
iure iuran. n. 22. et 30. Felin. Decius. in cap. 2. de fide instrum.
Cotax. practi. cap. 12. n. 6. et 7.

15 **L**iber rationum in quo d. nent plures partes si in pluribus sit
verificatus in ceteris etiam n. gbat p. sumit verum nisi d. riu. p.
ber Paul. 211. 801. vol. 1. Nam in repet. leg. admonendi limit. pr
incip. de iure iuran. Gebriel lib. 1. d. muniu. ff. 2. de p. sumpti.
26. 5. tom. 2. Mascard. de probatio. tom. 2. de 325. Gratian reg.
401. Bribu de i. 132. n. 8. et seq. Escobar de ratioh. admini
cap. 12. n. fin. Paulus 211. 301. Simon 211. 398. n. 6. Surdus
211. 543. n. 5. et de i. 105. n. 5. et de i. 172. n. 3. 12. et 13.
Gratian. tom. 1. forens. cap. 171. n. 1.

16 **L**ibru tenet d. p. cere qui bona debitoris possidet vide sup. verbo
creditor n. 1. et 21.

17 **L**iber notationum inter socios plenè gbat q. p. t. scientibus et
participibus sociis de i. 173. n. 5. apud Marceluz Anton
Bellon Dret etiaz Carol. Quin. 211. 101. n. 13. et 12. vol. 1. Me
noch. de arbitrar. casu 22. n. 1. Alexand. 211. 186. vol. 2. Camil.
Borrel. in summa de i. tom. 2. ff. 22. de lib. et conu. fide n. 56. ubi
n. 85. si h. ad d. n. iungit ut n. cedat q. d. scriptur. ab extraneo ex Me
nochio 8. casu 22. lib. 2. sentent. 2. n. 1.

18 **L**iber ecclesie ubi rationes et memorie adscribuntur plenè gbat
maxime si sint in archivio glo. in cap. ad audientia verb.
censualy de p. script. Cabalan. de i. 24. n. 8. et de i. 30. n. 50.
lib. 2. Pricius in praxi de i. 611. q. tota. Paulus Emilius de i.
158. Nota lib. 2. et idem in libro tesaurarij ad quod requirit
rangz ad speculaz veritatis Valensu. tom. 1. 211. 2. n. 2. Aluar. de

velasco de iure emphiteut. l. pte q. 2. a n. 26. vide etiaz Nogu
erol alleg. 26. n. 66. Late Tullus tom. 5. pract. lit. L. 26. 344.
q. tota. Late Nicola Parerius de scriptura privata lib. 5. cap. 1.
q. tota. Farinat. in posthum. tom. 2. de i. 44. q. tota. q. triplex
n. 2. vide Noguier. alleg. 26. n. 66.

19 **L**iber mercatorum n. facit fidez d. tertius caput. de i. 155. pte
2. quod refert Farin. in posthu. tom. 4. de i. 2. n. 2. sed vide iterum
Farin. 2. tom. 1. de i. 555. q. tota. ubi docet q. bare iunctis ad mini
culis Valens. tom. 2. 211. 140. a n. 5. ca. leg. et villa de q. p. d. ite
cap. 1. de la instrum. n. 42. pag. 12. latissime Formos. de p. p.
cat. bonor. ad cap. vergenti de heretic. alleg. 12. n. 15. ca.
seq. ubi de d. nent quoniam et de d. nent in h. lib.
mercatorum et officiarum. et iterum Farina. tom. 1. Crimi
211. 18. q. tota. Mathes Brown 211. 46. q. tota. 1. pte. Etia
si in articulo mortis id declararet tenet Hermigius de p.
de iurorib. cap. 20. 5. 1. a n. 14. ca. leg.

20 **L**iber tesaurarij facit fidez et ad euz recurrit rangz ad spe
culaz veritatis leg. 4. cod. de exaction. tribut. lib. 10. Vale
ntuel. tom. 1. 211. 2. n. 7.

Libri particulares q. debeant exhibi vide verb. instrum
ente et libri rationum semper debent exhibi licet n. o
sit remissa ad iuramentum admittitatoris Hermos. leg.
10. ff. 1. part. 5. glo. 4. a n. 364.

21 **L**iber in quo mercator scribit literas vel copiant n. sunt
exhibendi nisi d. n. plenè ee penes eo tempore morte
n. neque sufficit p. sumit Farina. de i. 259 pte 1. vide
verbo instrumentum n.

Et qd q. libri sunt exhibendi n. debet fieri ut parati tradantur
sed debent deponi penes tertium ut legi et copiani possint n. de
verbo admittitator n. et verbo instrumentum n.

22 **L**ibri quantez quantez impresi n. faciunt fidez nisi d. d. de i. 158. et 211. 434. n. 21. vol. 3. et de antiquitate pte 1.
ex n. 253. de de i. 413. n. 2. tom. 4.

23 **L**ibris legatis intelligunt secundaz qualitatez legatarij puta
si est canonico iure veritatis libri ad eaz facultatez p. nentur
et sic de ceteris surd. de i. 150. ubi limitat q. generaliter ois
libros quos h. legat testator q. tunc veniunt latissime tom

canonici qz fabulz est. ut ibi.

Libri doctorum aut scolasticorum legentium aut ad uocantium n. possunt
capi p. debito, neque executione Acced. leg. 17. tit. 21. lib. 4. n. 42. et
49. de quo vide verbo ad uocatus n. et verbo execution n.

Libri rumperendi, vel literas lacerandi, aut cancelandi folia Crimi-
nalis debet puniri crimine reclusionatus ex Baldo in leg. 1. cod.
de fide instrum. qui loquitur in libro rationum p. leg. 1. §. qui in
rationibus ff. ad legem Corneliam de falsis, et ibi tenet etiam qd r. p. p.
quo d. lacerantur instrumentis, et qd talis laceratio fuit facta
ut veritas occultaretur Procius tit. de crimine reclusionat. n. 2. Alij
dicunt qd teneat pena furti p. legem qui falsus ff. de furtis leg.
Paulus respondit ff. ad legem Corneliam de falsis.

Libri siue memoriales simplices utruqz admittendi vide verbo
memoriales n.

Libris antiquis ceterisqz aut uisitationis standu e vide Valente
911. 33. lib. 1. n. 12.

LICITATOR primus liberat a sua licitatione q
 licitatione ab altero postea facta (como nosca en ventar reales) si
 secunda licitatio fuerit acceptata p euz qui re, supponit in sub
 hastatione Baldu vii. 391. Paul. Castren. in Reg. licitatio ff. de
 publican. Proserio de i. 248. Aceued. in Reg. 4. tit. 5. lib. 1. n. 26.
 Bobadilla politica 2. pte lib. 3. cap. 4. n. 24. Villadeg. politica
 cap. 2. de la instrucion n. 140. Parled. Cotidian. diffia 75. n. 2. uq
 seq. late sarrea tom. 2. granat. de i. 76. n. 4. uq seq. Hermos. tom
 2. glori. 7. leg. 2. tit. 5. a n. 31. uq seq.

Licitator primus pferit secundo etia plus offerenti si primus sit
 magis idoneus, et euidentius utat melius adimplere obligati
 ones, et secundus sit talis qd pesime et male illas adimplebit se
 net Aceued. in Reg. 2. tit. 1. lib. 2. recap. n. 16. et idem qd prima
 licitatio sit pferenti pecunia, et altera alfiado, na licet ista sit
 maior pferit prima Aiora de partition. tom. 1. cap. 3. n. 27.

Licitatio noua vtruz admitti valeat finito tempore subhastationi
 Aluaro Valasco de iust. 37. p tota late salgado laborint. Creditores
 2. pte cap. 2. a n. 2. uq seq. ubi n. 2. et 12. docet limitari in
 republica, ecclesia, pisco, minore, et favore creditoru, in con
 cursu.

1011

⁹
⁹
⁹
LIMITATIO inducit terminus que n' hiet man
 gred' leg. si quis fundus & venocat ff. de p'hend. emptio. Salgado
 de retention. pte 1. cap. 10. n. 39. = et Limitata causa n' pducit m
 si Limitata n' effectus Decius dicit 344. n. 2. et dicit 444. n. 14. Ber
 alla in leg. filia cu' testamento & filia cu' nuboret n. 2. de leg
 atis 2. Salgado de retention. pte 2. cap. 22. n. 14. et 15. Castillo
 lib. 4. cap. 45.

²
 Limitata causa seu dispositio Limitata n' dicit effectus leg. in
 agris de acquit. rer. dominio leg. age cu' geminiano de han
 fact. Suber. dicit 2. n. 10. et in leg. nemo potest 58. de legat.
 1. n. 133. Acced. in leg. 3. fil. 8. lib. 4. n. 66. Tuscus tom. 2.
 practi. lib. 2. de 494. n. 12. et 5. tom. lib. 1. de 356. Hato
 in leg. si fundus q' fidei commissus n. 20. de legatis 1.

LINEA

quando sumatur Mentis, et quando effectus, et qd huc vocabula important, Menochi. pram. 88. n. 11. lib. 4. et di. 233. n. 18. Mantica de rector. lib. 8. tit. 12. n. 12. Baldus di. 334. n. 3. vol. 3. Menochi. di. 326. n. 81. et di. 389. de rector. de fideicomit. artic. 2. n. 26. Hondedey di. 4. n. 22. lib. 1.

Linee recte appellatio ostendit qd masculos qd feminas leg. item ma de gradib. leg. 2. tit. 15. part. 2. leg. 1. tit. 5. lib. 5. recop. Versius di. 120. n. 40. et 83. lib. 2. Cephal. di. 664. n. 22. lib. 1. Menochi. di. 297. n. 1. et di. 385. n. 3. Peregrin. de fideicom. artic. 22. n. 24. Molina de primogen. lib. 3. cap. 6. n. 33. Auendano in leg. 20. tauri glor. 7. n. 6. Menochi. di. 326. n. 81.

Linea que semel maioratuz ingreſſa e debet continuari et eua uari prius qd ad alia, fiat transiſſus cap. 1. de nat. subie. feud. Molina de primogen. lib. 3. cap. 4. n. 14. et cap. 6. n. 31. late Fontamel. tom. 1. de i. 35. per huc ubi n. 11. tenet qd femina linee pccupate excludit masculos alterius linee et in n. 20. limitat lara de annuat. lib. 2. cap. 2. n. 8. Burgon di. 29. n. 48. Oar cas de i. pedament. 23. n. 34. Mieru 2. pte de maiorat. q. 7. an. 13. Salazar de vru et vuerid. cap. 12. n. 54. additio ad Samam de i. 7. ver. sed Peregrin. di. 32. n. 15. Sarmiento lib. 8. l. elec. tar. in leg. qd ita legat 9. in fidei comitis n. 12. de legat. 2. Hoc tamz intelligendz e qd puit exclusa linea, scus autem qd puit exclusa persona qut eodz modo dicit qd persona ead admisa n linea, qd n durat in successione, unde si caus ex clusionis sit qd n aderat psona in linea legitima, si hoc cau qd supervenit postea, cessabit exclusio, ut in successione iuris patronatus viderat Gratian. 2. tom. dicept. cap. 218. n. 24. cas leg. ubi n. 84. inquit generale ee in similibus dispositi onibus, qd qd successio n puenit ad aliqz lineaz pfecte et irre uocabilit pueniente videlicet aliqua qualitate vel ratiōne quatenus n extent filij legitimi, si vditio aut casus pu rificet illa linea semel admisa excludit et ad alia trans mitit. = et n. 83. subdit qd si ius patronatus relictz sena ori de parentela licet dpetat parentele tamz qd requirit huc qualitas senioris si decedat senior in quo semel habuit effectuz n transit ad eius descendentes et n. 84. et 85. idz inquit in femina que semel fuit admisa in feu do in defectuz masculoz nqz si postea superveniat ma culus n transit ad descendentes ex femina admisa sed

vadit ad masculos supervenientes.

Linea vocata nomine ex parte ex alia debet admitti ad feudum vel maioratuz donec illa deficiat surdus di. 308. n. 25. lib. 3. q. de una ad alia, n potest fieri digressio Sama de i. 355. n. 6. et ibi Flores post Molin. et alios p limitatione vide de i. Note 100 pte 2. diuersi. ubi de clerico preferendo = et linea in qua semel in truncat successio e continuanda et alie n debent admi ti Valens. di. 136. n. 66. lib. 2. Gratian. dicept. 213. qd intellige qd pfecte puenit ad lineaz n n. qd pueniente aliqua qualitate, puta si vocat senior, qd huc licet admittat ille qui habuerit hanc qualitate, n tamz transfert in descendentes de linea sed ad alia, seniore, existentz Gratian. dicept. 218. n. 82. Mieru de maiorat. pte 3. q. 11. n. 33. Fararius de subtilit. q. 383. n. 5. et 6. ubi refutat Barbacia, vide verbo clausula

Linea aliqua vocata si deficiant descendentes intrat tran suerati, et quando censeat vocata linea effectiva, et n continua est, utraque

et vocata de parentela qd sit de descendentes et heredi bus Farina. de i. 513. tom. novissi. et qd deficiente linea effectiva vocata intrat continua, hoc e cognati siue agna ti virtualit ostendit Cephalus di. 591. n. 2. lib. 4. Simon de rectis lib. 3. interp. 3. subit. l. rest. 11. n. 43. Menoch. di. 233. n. 18. Burgon de Pat di. 126. n. 40. Mieru pte 2. q. 7. an. 52. Castillo lib. 5. cap. 92. an. 48. et cap. 93. n. 46. et 47. Fararius de subtilit. q. 335. et q. 346. n. 13. lara de Capellan. lib. 2. cap. 2. n. 15. ubi idz in capellan. q. cede re dixit

quid autz erit si tempore successio nis n it alius primi or et postea nascat an debeat admitti quasi de linea vocata et excludat alia remota hore pudentz

Linea deficiente vocata in suo principio aut capite intrat qui in illo principio vel rae eius sequit, veluti in fra tres servata gradus prerogativa leg. 1. de gradibz cap. 1. de natura. succi. feud. Molina de primog. lib. 3. cap. 4. n. 14.

Linea que obvenit in causa hnt iur perpetuz 2. de aliaz lineaz victas et 2. earuz descendentes leg. 1. 9. quasi ver.

denun

denuntiari ff. de ventris in p. s. c. Motina de primog. lib. 2. cap.
8. n. 1. et 3. et q. caput vltimū vel exclusū sūt etia descendentes
vide verbo representatio

Et secundo genus. semel exclusū n̄ amplius intrat Rodrig.
Quaru. Cui. 10. n. 68. ver. secunda.

4 **L**inea q. integrat collectiva, et d̄ lineat d̄ct gradus vel diuensis
Gratian. d̄cept. 113. lib. 2.

LIQUIDATIO⁹ nis instantia in causa fructuum q^{do} agit de exequenda sententia, vel executoria, an sit talis instantia plena vel n^o scobar de rationib^{us}. cap. 31. n. 16. Menochi. de adpiscen. remed. 5. q. 10. et a tali taxatione restitui probata queri possit Cabed. de i. 21. l. pte. scobar. sup. n. 33. Afflicti de i. 184. n. 4. Polleg. 52. tit. 5. lib. 2. recipi p^{ro}hibetur condemnatio fructuum absque eorum liquidatione, et scribitur ut iudex teneat declarare quantitatem, in sententia, et illam n^o remittere ut partes illas postea liquident.

Liquidatio debet precedere ut executio instrumenti habeat locum, et interim suspendit^{ur} Lara de Capellan. lib. 1. cap. 10. n. 62. dixi verb. executio n. et verb. instrumentum n. et si n^o fiat liquidatio erit executio nulla cu^m substatione seguta Alexa. iudic. de i. 224. n. 2. et ibi Beltram. ubi decisiones h^{ab}et afert, et quia d^{icitur} instrumentum n^o ponit op^{erari} q^{uo}d retardet executionem, etiam intelligit^{ur} de quantitate liquida^{re}; illiquidu^m v^o audiendum est et admittendum quilibet Hippolit. singul. 164. Surdu^m di. 186. Phibet arrest. 53. post tom. 2. de i. et q^{uo}d n^o sufficiat liquidare quantitatem d^{icitur} cur. su executionis, q^{uo}d virtus executiva debet inesse a p^{ri}o Auenda. de executio. cap. 1. n. 22. Boerius de i. 259. n. 2. Magomius de i. 3. scobar. lib. 2. var. cap. 11. n. 1. Parlad. lib. 2. cap. fin. pte. 1. q. 12. n. 22. Lara de Capellan. lib. 1. cap. 10. n. 62. Carlebal de iudicij tit. 3. disp. 3. a n. 40.

Amplius p^{re}cedere in liquidatione sententiae, nam prius debet fieri si habeat quantitatem, aliq^{uando} incertam anteq^{uam} executio fiat sit in iudicio universalis, veluti hereditatis, familie hereditundae etc. Lara 2. lib. 1. cap. 10. n. 68. in fin. Gratian. decept. 333. lib. 2. et q^{uo}d liquidatio bonorum illius qui est condemnatus p^{er} sententiam etiam transactam in re iudicatam debeat fieri ante executionem, et executor debet supercedere donec liquident bona Cancer. lib. 3. var. cap. 17. n. 365. et q^{uo}d liquidatio sententiae sit apelabilis Salgad. de p^{ro}fection. pte. 4. cap. 10. n. 22. et q^{uo}d debeat fieri liquidatio via ordinaria vide verbo admirator n. et verbo apellatio n. et verbo executio n. et verbo maioratus n.

Resolutio sit q^{uo}d si pars appellaverit an facta liquidatione executio erit atentata, si v^o n^o appellaverit et in discussa executionis fiat infra decem dies liquidatio n^o poterit postea retractari licet ab ea appellet^{ur} ex eo q^{uo}d n^o

fieri liquidatio scobar. lib. 2. var. cap. 11. n. 11. in fin. Parlad. 2. cap. fin. pte. 1. q. 12. limit. 4. n. 22. Lara de Capellan. 2. lib. 1. cap. 10. n. 62. Quodvis de execution. cap. 1. ar. 4. n. 30. et sic intelligitur in iudicio universalis sufficiat liquidatio extraordinario modo facta etiam sine libello et vbi d^{icitur} sententia Gratia. decept. 333. ubi q^{uo}d si sententia fuerit lata super alijs iudicijs et n^o exprimatur bona tunc executor debet liquidare prius in forma tunc, alias attentat Salgad. de p^{ro}fection. pte. 4. cap. 10. a p^{ri}o et n. 22. ubi q^{uo}d d^{icitur} liquidatio sit virtute sententiae iudicij universalis, tunc executor illius sententiae potest facere liquidationem et post factam executionem facere n^o obstantem apellationem quasi de p^{ri}mo a prima sententia.

Liquidatio etiam instrumenti in quo principalis et p^{ri}ncipales sunt obligati ad reliquas solvendas debet fieri citatis eis, et interim n^o est executibile

Liquidatio vtrius p^{re}cedere debeat executionis sententiae q^{uo}d in ea quis sit condemnatus simpliciter de rebus scilicet deducendis, vel q^{uo}d deducti expensis vel meliorationibus, vel suspensio cautio vide Cancerio lib. 3. cap. 17. a n. 499. et Fabry in eod. lib. 1. tit. 20. de execution. ubi iudic. de p^{ri}mo 12. et verbo re p^{ro}fection.

Liquidatio debet ad q^{uo}d quis est obligatus in hunc modum solui^{re} tibi q^{uo}d Petrus debet est faciendum in vita Petri vide verbo tractus

Liquidum instrumenti n^o debet retardari q^{uo}d illiquidum allegacionis, aut alia quavis causa vide verbo admirator

LITIS nomen actionis est, siue in re, siue in persona, sit. Hec definitio est Sebastiani Medici, sed melior videtur Prethij in Lexione verbo lis dicentis lis est iurgium de re quaplibet inter aliquos apud iudicem institutum.

Lites non possunt incipere a positionibus tenet Accursius in Reg. 10. tit. 17. lib. 4. recop. n. 106. ergo neque quis poterit appellare ad iuramentum respondendum in proprio libelli actione, vide verbo iuramentum n.

Lis via ordinaria introducta potest reuerti et deduci ad executionem soluti expensis Cuenator q. 815. n. 22. Accursius in Reg. 1. tit. 21. lib. 4. recop. n. 243. Felician. de censibus lib. 3. cap. 2. n. 9. contrarium defendit Cancarius lib. 1. varia. cap. 17. n. 34. Parlat. lib. 2. cap. fin. pte 5. q. 11. n. 20. vide verbo executio n.

Amplius quod neque lis semel introducta via ordinaria civilis potest relinqui, et ad criminalem, reduci Farinacius lib. 3. pract. q. 400. n. 125.

Lites sunt semper vitandae leg. minoribus ff. de minoribus Reg. 17. si res q. 1. ff. de alienat. iudic. mutand. leg. 19. tit. 11. part. 3. cap. restrictione q. statutus de verb. sig. in 6. Armon. di. 294. n. 8. Angel. di. 31. n. 6. = maxime ab ecclesiasticis vide verbo clericus n.

Lites iniunctae nemo subire aut persequere tenet leg. emptore, 22. de action. empti, q. reputat singulare, Richard. in 9. si quis a non domino n. 10. in 1. de rerum diuis. immo semper bonae fidei agnoscere debemus leg. quodvis no. 8. si uel de admittit. hinc leg. n. 1. ignozet, cod. eod. Bartol. in leg. qui soluit, 40. q. etia, n. 3. de legat. 2. excober de ratiophn. cap. 23. a prio.

Litibus fatigatus appellat ad redimentum vexationis iuribus cap. n. nulli de re scriptis = Amplius quod propter lites quis efficitur pauper aut phont. ut differentes iudices q. 1. ver. huc autem oia coll. 6. et ideo boni viri lites execrant leg. ite, si res q. fin. ff. de action. iudic. mutand. et q. 1. ubi per vexationem lites potest quis perdere totum et ideo transigere semper est utile Diego Baro in tit. 1. lib. 3. ordin. fol. 449. ver. ideo non immerito vide verbo transactio Somat. in reg. 4. canel. 4. 7. gemin. 12. ubi quod Seneca dicebat ut pari contendere anceps est, ut superiori furiorum, ut inferiore torridum. Desert etia, Baldus di. 28. n. 1. lib. 3.

Litis contestatio est nuncia et substantialis in omni iudicio vide verbo contestatio n. ubi quod quod etia, q. iuramentum et negationem

partis = Limita in causa appellationis q. put in prima instantia statutus Cancier. lib. 3. var. cap. 16. a n. 58. et ad litem contestatio dicitur debitorum in mora nisi habuerit legitimam causam ligandi. Cancier. 9. cap. 16. a n. 69. ubi limitat quoad fructus ne loquatur qui cum aliena iactura.

Litis pendentia in executione non potest opponi q. poterit coram multis iudicibus intentari Rodriguez de execut. cap. 2. n. 2. Noqueur. alleg. 4. n. 26. late Siatba des. 100. Amplius licet prius via ordinaria a res intentata, eo quod impeditur via executiva, q. timebat futura, Accursius in Reg. 1. tit. 21. lib. 4. n. 142. Parlat. lib. 2. cap. fin. pte 5. q. 11. n. 22. et quod litem pendente super recisione instrumenti non impedit executionem Guzman de excober. q. 32. n. 40. sed quod debeat dari cautio restitutionis in casu subcumbentis Siatba. d. des. 100. n. 4. et de verbo exceptio n. et verbo iudicium n. et verbo executio n.

Litis pendentia non potest opponi creditori qui cepit petere unum ex correis, et 2. alius petere vult Salgado in sum. pte 1. cap. 17. q. 10. n. 3.

Litis pendentia fit, et incipit q. appellatione in re scriptis impetratione, si eius virtute facta fuit citatio Salgado de pract. pte 2. cap. 13. n. 281. sed non inducit q. appellatione, extrajudiciali, neque eius virtute causa coram superiore pendere dicitur vide verbo appellatio n.

Lis pendere dicitur q. format competencia in iudicio et interueni non potest per aliud tribunal in nouari

Lis pendente nihil est in nouandis ex tot. tit. ut appellatio pendens limita in illo qui dicitur ius suum etia, litem pendente q. non nouat glor. in cap. n. 10. de appellat. in 6. Sanchez de attentat. litem pendens limi. 2.

Lis ex pincta quoad principale q. morte, agentis poterit denuari ab heredibus ratione interesse vide verbo instantia n.

Lis super qua curia semel manus imposuit nunquam exit curia, etia, si delegatus nullus pronuntiet vel moriat Baldus in Reg. si ut q. possit cod. quomodo et q. iud. licet Halo in Reg. voluntas cod. de fideicomis. male Baldus intelligat in casu mortis vide Cobar. pract. cap. 2. n. 5.

Lis renuntiatio non videtur fateri aduersariam bonam ius habere leg. litem cod. de ingen. et manum. et litem estimatio si in litem emptio leg. 3. emptore et quomodo dicitur a transactio Somat. in leg. 40. aut. n. 12. ver. fin.

16. **L**ite pendente super nullitate, reductione, aut reductione censu
 sui strachi an ipius instrumentu, censu possit executioni
 mandari vide supra verb. executio n. 94. et an exceptio li-
 tis pendente impediat executionem vide supra verb. exceptio
 n. 9.

17. **L**ite pendente decerta indicat q. decerni facit hereditate, tam
 nat. deli. 383. pte 2. alias enim si iudicat decerta nisi sen-
 tentia sequat. idem deli. 634. n. 4. pte 2. qd. intellige in causis
 beneficiis libus in q. p. decerni sapit finit instantia n. in alijs
 saltem de regia p. section. pte 4. cap. 2. n. 16. vide verb. appellatio
 n. 1 et verbo instantia n.

Lothi remissio facta per iudices vulgo discordia quid
 faciendum vide leg. 44. tit. 5. lib. 2. recap. ubi
 possunt conformari iudices primarii discordantes
 ante relationem factam coram iudicibus no vis
 et item si aliqua instrumenta non fuerunt
 visa aliqua ex causa dummodo presentata
 fuerint in actis. sed si presentata fuerint post
 remissionem debent videri ab antiquis iudici-
 bus, et simul a novis. — anno 1507. dum enim
 Nequius conciliaris accidit mense Augusto
 de veris in p. de nullitate intentada por
 lo de an
 in p. de
 Conde de la Comera que de h. y. o. b. re
 la p. o. r. e. n. e. r. e. se ap. d. o. y. h. i. o. e. n. en articulo
 remissione en discordia y antes de ver se por
 los nuevos fueres se p. d. i. o. ante los antiguos
 p. o. r. d. e. l. i. n. f. a. n. t. a. d. o. se p. r. e. g. e. n. d. i. e. r. e. n.
 o. r. e. n. e. m. e. n. t. o. s. q. u. e. u. s. a. b. a. n. en otros ramos de
 el principal p. l. i. b. o. y. o. b. o. p. e. t. i. o. n. e. s. de parte a par-
 te y se volvio a ver por los primeros fueres con
 los nuevos instrum. y dio auto ventilete i. e. r. a. s. i. f. i-
 cable y ordeno q. el ed. i. n. f. a. n. t. a. d. o. no obstarle
 d. i. s. p. o. s. i. t. o. de nulidad del auto por estar ya remittido
 y saber conores de la remission los nuevos fueres
 y no los primeros con los nuevos instrum. y a lo mas
 uno y otro y deprimixenos no aver lugar la
 nulidad, por que no llega el caso de conores ni.
 ver los autos los segundos fueres segun la d. r. a.
 ley 44. y por usar la suplicacion de este auto se
 prohibe que no obstarle el articulo intentado
 se p. r. e. g. e. n. d. i. e. n. los autos estando en esta de sobre
 lo principal reservando para la definitiva este
 articulo segun la ley 4 tit. 17 de las sentencias
 y nullidad tit. 4. recapit.

1 **LITERÆ** ² **REQUISITORIE**, **dimisorie**, et **remissorie**
vide hii verbis et verbo auxiliis

2 **Litera** et **diungit**, **litera** vero **O** **diungit** leg. 13. h. 4. part. 6.

3 **Litere** **imendabilie** n̄ obligant **imendantes** iuxta notata in
leg. fin. cod. qd cu eo leg. elegant 5. fin. ff. de oblo. Cancor. lib.
1. cap. 22. n. 21. vide verbo epistola n. et ibi alia de mate
ria literarum

4 **Litere** scripte **diverso** **atramento** n̄ p̄bant q̄ vident **diverso**
tempore **facte** **Farina.** desi. 132. h. 2. post rom. 1. 211. n̄ tamen
ex hoc debent **impugnari** **litere** **facte** **vel** **scripte** **ab** **aliquo**
suo **libro** **sicut** **sint** **diversi** **atramenti** **aut** **calami**, **aut** **mu**
tatione **characterum** q̄ he mutant **diversitate** **temporis**
Farina. 211. 112. n. 23. rom. 2.

De literis cambijs vide verbo instrumentum n.

5 **Literarum** **operatio** **operat**, et **sit** **alijs** **literis** **scriptis** **ab** **illo**
cuius **est** **operanda** et **sufficit** **operatio** **Barbato** 211. 32. n. 25.
not. 1. Nicolai de Eratate de privata scriptura lib. 2. tit.
de appocha scripta manu debitoris n. 128. rāo ē q̄ epistola
n̄ scribitur coram testibus et absenti mittit ideoque minor p̄ba
tio requiritur Cesar de Eratit desi. 113. n. 7. = D. rāo immo qd
mini testes viderint eas scribere n̄ possit p̄bati sicut de ope
ratione de penant tenet Joseph Ludov. desi. perusian. 1. n.
11. et qd neque semiplena p̄batione faciat operatio maxi
me q̄ rāo ē magni valoris, q̄ tunc licet operatio p̄bet, et reus
nihil p̄bet n̄ potest remaneri

et qd requiritur unus testis de viue et operatio literarum q̄ si non
tenet vivit

et si mortuus fuerit sufficit operatio = tamen de viue hodie
probat litera aut schedula si testes deponant de ope
ratione, sicut n̄ viderint scribere Eratit. Dilept. 210. a. n. 2. ubi
limitat in criminalibus. et qd p̄bet operatio, et quomodo sit
facienda et que de substantia requiratur et de forma nomi
nandi peritos et alia vide digna vide Dordthius desi. 241.
post tractat de manatens. qd limitari solet ut intelligat
q̄ litere vel epistola absenti mittit, secus si p̄tenti ita Barb.
in leg. nuda rāo n. 6. ff. de donatio. Marcard. de p̄bation. de 62.
n. 25. Morla in empirio iuris p̄te 1. tit. 11. de p̄te instrum. n. 19.

LITIGAS ut percipere, et obtinere valeat liti expen-
sas, qd pcedere debeat Farinatus in posthum. tom. 4. scri. 46. n. 4.

Litigator qui assidue intrat in domum iudicis ut familiaritate cum
faciat punire lege iura de ambitu Gregor. in leg. 26. tit. 22. part. 2.
glos. 1.

LITIGIOSA RES

si ematur, etiam ignorante
empioze litz potest executiue duciri vide supra verbo executio
n. 99. = et nota qd litigiosi uiliuz n̄ transit d. n̄ habentz causaz
a litigatoribus lancelot de attentat. fol. 21. n. 16. et vide Carlebal
tom. 1. de iudicijs lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 2. sect. 3. n. 932.

Litigiosa res quando efficitur, et an ex hypotecaria strahat uiliuz
litigiosa leg. 15. cum segg. tit. 2. part. 3. Parlad. lib. 2. cap. fin. 2.
pte 5. 5. a n. 6. lancelot 2. pte de attentat. cap. 4. in p̄tation. Jo-
seph ludov. desi. perus. 26. n. 2. et desi. 68. n. 4. Peregrin. de iure
fisci lib. 4. tit. 6. Quares et addition. in leg. post rez in declarati.
Regis regni limi. 1. in p̄rio et n. 4. Burgos de bar. 21. 25. n. 4.
Cuallos q. 122. omac. desi. pedamon. 68. et 144. Causalcan. desi. 26.
2. pte. et desi. 5. 4 pte. Surdus desi. 112. n. 3. Menoch. 911. 319.
n. 11. volum. 4. Comes de Leon desi. 59. Arimmin. lib. 2. sub tit. de
litigios. et an ex simplici sequestro strahat hoc uiliuz vide
lib. 1. de litigiosis. Ator in summa ciuilez tit. n. 2. in fin. Nata
21. 2. Joseph ludov. desi. 68. n. 4. lancelot. sup. 585. Carroncio de
sequestret. pte 4. q. 13. = et nota qd hi n̄ impedit quominus
eligat qui e in possessione eligendi Auend. 4 pte p̄toruz cap. 12.
n. 22. et de ita materia Farinac. fragmen. 2. pte verbo litigi-
osa n. 169. Molina. tom. 2. de iudi. disp. 534. n. 2. = et qd dicit
res litigiosa vel n̄ salgado haberynt. 1. pte cap. 14. n. 13. et
utruq. cedat valeat Olea de cerione tit. 3. q. 11. ex n. 2. et in n.
6. agit utruq. sententia lata d. cedentz exequat d. cerona
riuz.

Litigiosi uiliuz adimit Principis autoritas Moshedan. desi.
292. lancelot. de attentati. 2. pte cap. 4. limit. 12. n. 2. imo
et iudicis autoritas adimit litigiosi uiliuz et si interuenierit n̄
potest exequi sententia d. p̄toruz licet alienatio fuerit facta iu-
dicio pendente Angel. p̄xim in leg. diuus n. 6. de p̄t. l. hered.
Cuallos q. 122. in fine.

Litigiosa res n̄ afficit actio p̄sonalis licet in rez tendat, sed
solum realis de quo variat d. vide Cohar. pract. cap. 15. n.
6. Menochi. lib. 2. sum. 91. n. 15.

Litigiosa n̄ dicitur res quando de eius dominio tractat actio
p̄sonalis Cravetta 211. 229. Cohar. pract. cap. 15. n. 6. Surdus desi.
112. Cancer. lib. 2. var. cap. 12. Duran. desi. 364. pte 2. Am-
plia qd neque dicitur litigiosa qd super possessione fuit litigi-
um qd remanet iux p̄dictis et sequent potest donari et

alienari 88. in cap. 1. de firma. ubi vel in ubi. Rumin. 211. 51. n. 18
Nata 211. 145. n. 16. Joseph ludov. desi. perus. 68. pte 2. n. 2. vide Ve-
laz dicit. 14. a n. 40. = Amplia qd neque p̄ sequestroz vel ut loquar
mur embargo fiant bona litigiosa vide verbo sequestro n.

Litigiosa autem efficitur res qd agit de rei vindicatione, vel actione
reali qd solaz citatione Cohar. pract. 2. cap. 15. n. 6. qd n̄ agit acti-
one p̄sonali ad rez recuperandas, requirit liti testatio ut ibi
Coharra. et Gregor. in leg. 13. tit. 2. part. 3. quous Parlad. lib. 2.
cap. fin. pte 4. 5. 5. n. 6. teneat absolute rez utroque casu litigi-
osa efficitur, qd autem agit actione hypotecaria n̄ dicitur hoc uiliuz
qd solaz agit ad recuperandas interim Cancer. lib. 2. n. 2. cap. 12.
quous Gregor. 2. leg. 13. glor. 2. teneat qd tunc potestio erit litigi-
osa = erit etiaq. res litigiosa qd cogniz fuit iudiciuz coraz ar-
bitris Cancer. lib. 2. cap. 12. n.

Ex quo videtur dicendum qd p̄ solaz executione et factuz ante quam
executetur citet n̄ efficiunt bona litigiosa vel opponat se cita-
tioni ex tractis in leg. nulla et leg. nihil cod. de p̄curat. eta-
cia de iudic. lib. 1. cap. 163. n. 12. Garcia de expens. cap. 9. n. 82
Parlad. lib. 1. cap. 1. 5. 13. n. 19. Rodriguez de annui reddit. lib. 2.
cap. 2. n. 70. Castillo tom. 2. de p̄t. tit. cap. 35. in fin. Lara de vita
hominis cap. 22. n. 3. Vela dicit. fin. lib. 1. n. 82. qui sic e inte-
ligendum dicit. 14. a n. 40. vide verbo executio n.

Litigiosa res n̄ potest alienari liti Hermon. leg. 22. tit. 5. part. 5.
glor. 5. n. 52. et transit cum suo ius in quemcuq. que p̄torez
lancelot. de attentat. liti penden. in p̄t. n. 116. Parlad. lib. 2. cap.
fin. pte 4. 5. 5. n. 6. leg. 2. in fin. cod. de litigios. leg. 13. tit. 2. part.
3. et iudicat quous res semper p̄tinet apud alienantes, taliter
qd n̄ e necesse ut hi agitet cum tertio, neque citet: et sententia
go test d. p̄toruz exequi, et si alienet in clericiuz debet iudi-
ciuz reuisionis tractari coraz ecclesiastico Carleual de iudicijs
lib. 1. disp. 2. n. 934. et qd postq. iudiciuz p̄tetur et hoc uiliuz
d. liti perdit etiaq. fraudas soluendi in p̄iudiciuz creditis Bar-
tol. in leg. si quis stipulatus n. 4. f. solut. vide verbo executio n.

Limita regular qd res litigiosa in dote dat qd tunc p̄mittit Nata
211. 401. n. 1. Martineu 211. 89. n. 12. lib. 1. Cancer. lib. 2. cap. 12. n. 45
limita etiaq. qd lata sententia ab ea n̄ appellat qd tunc expirat uiliuz
litigiosuz Armon 211. 182 n. 4. Cancer. lib. 2. cap. 12. n. 22. limita etiaq. qd
res venditur mandato iudicis Sama desi. 199. vide verbo vendi-
tio n. et verbo executio n.

Litigiosa n̄ dicitur beneficiuz licet super priuatione fuerit hi agi-
t a seuer. q. sententia datus desi. 485. lib. 2.

LOCATIO facta ad vitz iudicat q. emphiteusim
et secundum eius regulas glo. in cap. possit. de locatio. Valasco de
iure emphiteut. q. 25. n. 19. leg. 28. tit. 4. part. 5. Molina de pri-
mogen. lib. 1. cap. 21. n. 21.

2 **L**ocationi an teneat stare filius q. dicit q. testamentum patris
qui res locatas dedit vide supra verbo filius n. 44.

3 **L**ocationi tenet stare creditor qui nactus est possessionem iudicii
authoritate leg. in venditione q. 5. si quis fructus de rebus aut
or. iudic. possit. Auendañ de censib. cap. 104. n. 2. Cuius. lib. 2.
canonic. cap. 8. n. 44. et in tit. de tutelis 2. pte cap. 20. n. 3. Ce-
laciur lib. 10. obieru. cap. 25. in pto Corralio de locato 2. pte
rubric. de succession. q. 2. Felician. tom. 2. de censib. lib. 3. cap.
4. n. 14. Molina tom. 2. de iust. disp. 490. Farina. 2. tom. Ci-
vili. dei. 63. n. 2. cuq. seq. Mantica de facili tom. 1. lib. 5. tit. 10.
cuq. seq. Tuvus 5. tom. practi. lib. 1. de 418. n. 53. Gratia. tom.
1. forens. cap. 37. salgad. de prolect. regia. 4. pte cap. 8. n. 126.
Surdus dei. 40. Parlador. lib. 2. cotidian. cap. fin. 4. pte 5. n.
13. = et qd si locatio fiat post iudicium cepit salgad. supra
q. n. 126. cuq. seq. = sed si creditor mitat in possessionem et red-
itor spoliat q. iudicis et durante litigio super restitutione na-
scent tempus locationis n. debet prorogari p. tantumq. deciden-
duz ei, sed damna et interesse liquida relaxare debet Fa-
rinac. tom. 1. in posthum. dei. 56. n. 2. et 3. et qd in fisco
Peregrin. de iure fisci lib. 2. tit. 4. n. 40. qui tenet qd fisci
quis sit successor necessarius vel voluntarius n. tenet sta-
re locationi ob speciale privilegium que sequit Mantica
de tractib. tom. 1. lib. 5. tit. 10. n. 14. leg. ultim. ff. de iure fisci
et vide q. in fisco qui succedit q. applicatione bonorum dummodo
sit successor particularis et n. universalis Anton. Some var.
tom. 2. cap. 3. n. 10. Molin. de iust. tom. 2. disp. 491. Tuvus
tom. 5. lib. 1. de 418. n. 59. Hato in leg. diuortio ff. soluto
matrim. n. 36.

4 **L**ocationi facte ab uxore an teneat stare maritus de re que
sibi postea data fuit in dote Cuius. lib. 2. canon. cap. 8. n. 26.
Cobar. lib. 2. var. cap. 15. n. 5. in fin. et qd e. d. an teneat vxor
soluto matrimonio stare locationi facte a marito durante
matrimonio vide infra verbo vidua n. 13.

5 **L**ocationi n. tenet stare emptor seu particularis successor
leg. emptor 7. cod. de location. leg. 19. tit. 8. part. 5. Cobar. lib.

2. Partur. cap. 14. et eodem modo ductor potest etiam a reductione re-
sistere inuito particulari successore Cuius. lib. 1. canon. cap. 36. et
de tutelis cap. 20. Olca de cenion. iur. tit. 3. q. 8. n. 31. vide Farina
in posthum. 2. dei. 28. sed p. primo anno rae impense facte p.
ductore tenet stare locationi surdu dei. 52. n. 12. Hermosilla
in leg. 2. tit. 2. part. 5. glo. 3. n. 77. et 79. p. ex penult factis dat. repetitio.
limita 2. supra dictas regulas n. pcedere quando res locata fuit iure
pignoris obligata p. securitate locationi Cobar. 8. lib. 2. var. cap.
15 Mantica tom. 1. de facili dunt. lib. 5. tit. 10. n. 18. et 20. = limita
3. q. emptor habuit noticiam tempore emptiois res locata ee an
argumento huius in leg. qd aut 6. 9. itemduz 7. cuq. seq. ff. in fraudem
creditor. facit Grego. Lopez in leg. 50. tit. 5. part. 5. glo. 1. Cuius
q. 156. n. 44. tom. 3. Alex. hudo. dei. 70. n. 8. Surdu dei. 225. n. 6.
Farina. tom. 2. civil. dei. 18. n. 3. et istas limitationes tenet Gratia
an. tom. 1. forens. cap. 37. n. 31. drz modo venditor ex pte res esse
locatas iterum surdu dei. 265. n. 24. et qd sufficiat scientia in
genere tenet Cancerio. tom. 1. var. cap. 14. de location. n. 24.
Licet d. ruz teneat Barbara in leg. si filio 25. 9. fin. soluto
matrim. n. 31. sed nihil omnino superior conclusio videt ve-
rior dummodo intelligat secundum doctrinam surdi supra et
dei. 265 n. 25. et 51. videlicet q. in instrumento venditionis
stat res locata ee vide eundem n. 63. et Ruin. 211. 91. n. 10.
vbi. 1. = tamen certu e qd si in d. te venditionis dictu sit pensiones
expectare ad emptore tenet agitata locatio leg. arboribus 52. 9. qd
qd de usufruct. surdu sup. n. 30. et 40. = sed an exco qd emptor
videat aliquis habitare in domo videat habere noticiam: ne qd n.
ex Alex. 211. 80. n. 6. in fin. lib. 2. = limita 4. q. interuenit iur-
amentum locatoris Gratia. tom. 1. forens. cap. 37. n. 22. sed in
casu in quo tenet dari locationi erit questio vtruz ad exige-
das pensiones deberet ut venditor eo cedat actiones, vel ex solo
titulo id sibi liceat Olca de cenion. iur. tit. 4. miscelan. n. 26. et
de limitationibus Farina. in posthum. tom. 2. dei. 28. p. pte.

6 **L**ocationi tenet stare emens a fisco vel qui ab eo causam habuit
ne fisci teneat ad interueni si emptor expellat colonum leg. fin.
de iur. fisci Grego. Lopez in leg. 19. tit. 8. part. 5. glo. 5. vbi
etiam agit de eo qui emit ab ecclesia late Larrea tom. 1. pte
allegat. 44. p. pte pique n. 3. Mantica de facit. et ambig. lib. 5.
tit. 10. n. 14. et 17.

7 **L**ocatio rei ecclesiastice facta ultra tempus a iure permissum
an substatueat tempore p. mto Cobar. lib. 2. var. cap. 16. n. 5.
Francisc. Berra. 211. 93. n. 1. Mantica de facili. 1. tom. lib. 5. Tuvus
5. tom. practi. lib. 1. de 406. Francisc. Aza. var. repetit. 4. pte in
5. actionum n. 24. pte 160. Larria de benefi. 2. pte cap. 1. a n. 42.

cuq; leg. ubi a n. 22. tractat nuncq; sit vnu recepta illa ex manugant
Ambrosio Pauli. 2. de rebus ecleſie alienand. ubi n. = et circa
hoc vide limitatione q; offert Gratia. tom. 2. diſcept. cap. 238. n. 27. ubi
reſert auctores d' r'g' ſentencie vel opinionis. tenet Farina. tom. 4.
Civili. den. 30. §. tota, ſedique n. 3. ſed itaq; locatone in bonis vltari.

8 Locatio facta q; proſectus aut beneficiatus nuncq; tranſcat in ſuc-
ceſſore vel exſtinguat illius morte Gratia. 4. tom. diſcept. cap. 666.
§. tota, Gregor. Lopez in leg. 2. tit. 8. part. 5. glo. 4. per principia
diſputat qd in maioribus ſucceſſore et Gratia. ſup. n. 20. in
fine poſt q; aliter malitias id e' negativus fundavit alia, ut n.
tenet. Illud ſimilat. cau quo facto ſtat' cuq; renuntiatione
beneficii tranſcat in aliu, q; tunc tenet ſtare locatoni et
iterum tom. 4. cap. 37. n. 25. et quia ſucceſſor recipiat penſione
vnius anni hoc id dicit affirmata ſententia alia annu, q; dicit
alibi n. 19.

9 Locatone facta aliterius prati veniunt arbores in prato exi-
ſtentes que n' ſciunt corpus ſeparatim a prato, ſed ſunt una
caſe, que rei leg. quintus 46. de action. empti leg. fin. §. fruc-
tus que in fructus patroni, q; arbores ſunt acceſſorie ad pra-
tu, leg. quiſque 12. §. ea vero de fundo inſtruct. et tamq; fruc-
tus prati dicunt pari rei leg. fructus pendentes 46. de rei vin-
dicatione. Viraque. de retract. lrag. §. 6. glo. 1. n. 37. Gratia. 4. tom.
diſcept. cap. 164. n. 1.

10 Locata rei poſſet a conductore reddi leg. si ſibi 7. leg. si cui
locata leg. cuq; in plura 62. in p'rio ff. locati leg. nemo cod.
codez. Somo. tom. 2. var. cap. 3. n. 11. et 12. Gregor. Lopez in leg.
5. tit. 8. part. 5. glo. 4. = ex q; patet ſecundum conductorez n' eſſe
perſonali obligate domino rei qui primo locauerat, q;
cuq; eo n' ſit actus e; habere tamen tacite hypotheca in in-
uecta et illata ab ipſo ſecundo conductore ut in leg. ſolutus 11.
§. ſolutus de pignorat. action. ubi glo. Bart. et o'c' ſed in
praxi 3. tom. cap. 2. §. 4. ex n. 24. et 29. Huro in §. itaq; Fabiana
n. 34. inſt. de action. Carrorio de locatio. §. p'ſe q. 3. Anton.
Somo. tom. 2. var. cap. 3. n. 12. in p'rio Ceacchor tom. 1. d'mun.
q. 202. §. tota, ſedique a m. l. cuq; leg. qui o'c' diſtinguent int'
vltari, et vltari, ſed ut in primo tenet in ſecundo n.

11 Locata in re poſſet conductor expendere tertioz parte penſi-
onis et quomodo ei ſublat in repetendis expenſis vide ſupra
verbo conductor n. 2.

12 Locari mulas aut mulas cuq; famulo an eo ipſo cenſeat rem-
ſiſſe uſuraria, conductor glori. verbo legatario in leg. vna quoque
penult. de uſurpat. leg. 1. §. que admodum ubi Bart. de uſur. agn.
onend. et iterum in leg. ſiue certo §. si de me petinet n. 3. ff. de mo-
dali ubi diſtinguit dicens qd si famulus n' dat cauſa uſurarie n'
exuat conductor, ſed si cauſa uſurarie det, q; n' intelligit n'
dicit exp'ſe argus ſibi in d. leg. ſiue certo §. p'ſentis d. in
leg. qui romae 122. §. calimamus de verb. obliga.

13 Locari mulas vel equos n' tenet' cuq; recipere si conductor reddat
cuq; valde deteriores leg. 666. 42. §. aliquando de edicto edicto
Narbon. in leg. 2. tit. 10. ubi 6. ad 3. p'ſe, recip. glori. 2. §. tota = et
si moriat' n' tenet' coriuz, et carne, recipere ſed poſſet agere
ad totale intereſſe et eſtimatione, cap. 2. de iniurijs Farina.
5. tom. de ſimul. tit. de ſurtis q. 152. n. 6. ubi agit de leg. qui
iuramenta de ſurtis videlicet q; qui equum admodum ad
certu locu, deſtinatu accepit, et longius equitauerit. et in
p'ſe caſu, q; ſi in longius equitauit si inſidat in laſione
qd tenet' nihilominus ſteterit. tom. 1. ad leg. 3. tit. 2. part. 5. glo.
7. n. 7. in fin. et si in itinere mula deſcedat teneri locatorem
habere obſcuru, conductor id acciſione, alia p'ſumit naturalit'
Cancer. tom. 1. var. cap. 14. de locati. an. 52. cuq; leg. vide late
valens. tom. 2. §. 11. 154. a n. 3. cuq; leg. poſſet tamen locator
eligere ut ſibi reſiduu ſoluat leg. ut ſartuz 14. §. bobe de do-
tione. ſurtis. Palaci. vltis in repet. vltis. §. 61. n. 30. = Si
vero mulas vel equos n' reddant valde deteriores, et offerat
locatori p'ſe deteriorationis recipere tenet leg. si m'ſi
3. §. sed reddita ff. de modati, ſed si p'ſe deteriorationis n'
offerat q; ſicut creditor n' adtingit recipere particularem
ſolutione, ita neque parte cui qd in obligatione Bart.
poſt glo. ibi in leg. elegant §. n' ſolu de doſo Paulus in leg.
qui ſibi 33. §. qui ſi cuq; n. fin. de ſolut. Palaci. ſup. = Si
vero q; rei et p'ſe deteriorationis offerant et dignant cre-
ditor recipere n' ſollet, dicitur ſentor argumento ſibi in leg.
obligationi cod. de ſolution. et leg. qui decet ff. codez =
unde si conductor mula reddens cuq; paulo deteriores domino n' ſollet
n' recipere p'ſe deteriorationis offerat et in p'ſentia tertioz eſt
vel mula liget ad domu locatorem, si inde ſurata fuerit n'
teneret Bart. et Bald. in leg. qui ſibi §. qui ſi cuq; de ſolu-
tion. Carror. de locat. §. p'ſe princip. q. 6. = et de eo qd diximus
ſupra poſt principia, ſed numeri q; longius q; gredit vide
Bart. in leg. itaq; querit §. si impleto n. 11. ff. locati contrahit
ſup. q. 34. declar. 6. tit. 152. Menoch. de arbitrar. cau. 278. Somo.
5. tom. var. cap. 5. n. 1. d. in §. ſurtis autq; inſt. de obligat. que
ex delicto naſcant leg. 3. tit. 14. part. 5. Magunt. den. Florenti-
na 56. = si autq; locator recipit a conductore mula, deteriores

et pñz ductionis pñte videt remittere pñz deterioracionis vide
 Narbon. sup. ind. leg. 2. tit. 10. lib. 6. glo. 2. n. 26. leg. post dñz 7. de
 lege dñmoria. q. uñz hoc accesorie veniat ad actionem locati q. bonz pñ
 dei e ex pacto principali accesorius ex dñqui necesse e leg. 4. cod. de
 pñtibz leg. fin. cod. de eo qd certo loco leg. 2. cod. de iudicijs leg. 2.
 ff. si quis caut. Bartol. Paulus. et Hylion ind. leg. fin. in fine de
 eo qd certo loco Bartol. et oñ in leg. exhibiti hominis ad fin. cod.
 ad exhibend. leg. 13. in fin. tit. 11. part. 5. vbi Gregor. super glo.
 magna facit Auendan. sup. 6. n. 2. et 5. salit si tempore dñu
 homis vel post deterioracionis pñz pñmitat a dñctore. q.
 uñz ex pmissione actio oriat de pñe subistere potest iuxta
 notata in leg. 1. cod. de vñs Bartol. Paulus. Hylion. et
 Auendan. sup. facit glo. verbo oportere in leg. non soluz 13.
 de rei vindicat. Palac. rub. sup. n. 32. vide eundem in cap.
 p vñs notab. 6. de donati. inl. Sones in leg. 50. tauri
 n. 30. in fin. Gregor. super in leg. 13. tit. 11. part. 5. dñd.
 de aliment. q. 43. si autem vñz deterioracionis letum erat
 ex glo. verbo luerari in leg. hactene 3. de trib. n. pñte remi
 lion. dñctura locuz habere potest ignorante creditore Bart. ind.
 leg. in hac et in 2. leg. exhibiti hominis et ind. leg. qui tñt 9. qui
 stituz n. 2. Unde si locator nocte recipit multaz deterioratam
 si videt pñz deterioracionis remissive ex pñmpta ignorantia
 ex Bartolo in leg. si dñtuta 9. fin. de vñs ver. itez nota
 Gregor. super sup. in fin. glo. Eubier. tom. 4. pract. q. 41. n. 28.
 Narbona in leg. 9. glo. 2. lib. 6. tit. 10. n. 26. sed aduerte in
 pñmto 2. salit qd locator qui recipit multaz ignorans vñz
 deterioracionis ex cognito debet statim reclamare ex quo leg.
 si creditor 16. 9. ceteraz de pñuileg. credit. Marten. in leg. 3.
 tit. 16. lib. 1. glo. 1. = 3. salit qd n. dominus sed adiectus reci
 pit qui n. potest domino pñuicare leg. huiusque 9. itez sub
 an. vñ glo. fin. de eo qd certo loco notant Bart. et oñ in leg.
 fin. ff. eod. Paul. ind. leg. qui tñt 9. quibz n. 2. de solutio.
 ex quo infert qd si mulier aut famulus locacionis recipiant
 etiaz sunt multaz deteriorataz et pñz ductionis n. ex hoc
 videt remissa deterioratio. et idem erit in queratore leg.
 filius 7. de donation. = 4. salit ex Bart. et alijs in leg.
 fin. de eo qd certo loco Paul. 8. leg. qui tñt de solutio.
 leg. 13. tit. 11. part. 5. vbi Gregor. glo. 6. et 7. Barasna
 et Palacius Ruben sup. n. 33. lib. 6. sed potest limita
 ri 2. de q. dñctor deteriorabit n. q. dñctoz et imperitijs
 creditoris leg. et elegant 9. n. pñz de dñlo Bart. et Paulus
 ind. 9. qui stituz Hippolit. sing. 90. = sed nota qd si dñctor
 reddidit deteriorataz sine culpa sua n. debet aliqd pñtare
 ex matñi in leg. dñctor 23. de Reg. iur. Narbon. in leg.

9. et 10. lib. 6. ad 3. pñz recip. ex n. 21. glo. 2. Eubier. lib. 4. gra
 ct. q. 42. n. 17. et leg. n. 11. cum forisito vel locata deteriorare
 tur vel pereat dñctor n. tenet Francus Ribis scri. 1. n. 2. imo
 poterit ne veritas pereat si longe distantia patrie aliqd impro
 natez eveniat illud coraz iudice proximioris loci pñtare et pñz
 faciet huiusmodi pñtatio si infra annuz offerat et monitetur
 in patria leg. si quis nauicularius 2. cod. de naufrag. lib. 11.
 et ibi Bart. Paul. in leg. si creditor n. 6. cod. de pñuileg. Feli
 mo de pñuileg. actio. in cap. auimaz frequent ut lñt n. 2. ksta
 in pñto n. 4. vbi Joñ. n. 33. Mascard. de pñtation. tom. 1. 90.
 217. n. 4. Caualien. scri. 2. n. 22. part. 2. Felino in cap. 2. n.
 10. de pñtation. vbi Ribis. n. 25. alias 52.

14

Locatione n. tenet stare usufructuarius facte a proprietario nec
 a proprietario facte ab usufructuario pñmto usufructu Castillo de
 usufruct. lib. 1. cap. 13. et qd in sacrore eledictio Mantica
 de sacro. dñc. tom. 1. lib. 5. tit. 12. vide Gratia. tom. 1. forens.
 cap. 37. n. 14. uñz leg.

15

Locatione n. tenet stare legatarius uñz sit particularis suc
 cesor leg. qui fundus leg. si merces 9. 1. ff. locati Eubier. lib.
 2. canon. q. 9. n. 28. maxime in legatario usufructus qui
 n. tenet stare colono paritario leg. arborez ver. sed ad exem
 pluz de usufruct. larroris de locatu. q. 18. Velasco de iure
 emphiteut. q. 30. n. 7. et de materia Eubier. sup. 8. cap. 9.
 n. 52. uñz leg. Bartol. in leg. si filio 9. 1. n. 30. et tom. 2.
 in leg. divorcio fol. 413. a n. 82 = sed nota etiaz qd socius pñ
 fert in locacione domus facta a vñzio si sit indivisa Bui
 nus 71. 143. vñt. 4. n. 18.

16

Locatione finita an habeat locuz lezionis de medijs leg. 2.
 cod. de iudicijs Eubier. lib. 2. pract. q. 138. Velasco de
 iur. emphit. q. 28. Sama scri. 19. Acced. in leg. 1. tit. 11.
 lib. 5. n. 4. vñ maten. glo. 4. Riccius 5. pñt Collect. scri.
 1712. et qd ex lezone sequemiat pñt vicini locatio pluri
 uz annoruz larrua tom. 2. scri. gran. scri. 11. q. pñz sed lo
 catione finita locutor ex pñt pñt pñmtoz n. obstante
 qd ex opponat exceptio dominij leg. 14. tit. 9. part. 5. vñ glo. 1.

17

Locator abente dñctore et deserente re vel domo dñcta
 an possit alteri dñcere domuz vide leg. dominus 52. ff. locat
 Bart. et Paul. in leg. si calce 9. si domus eod. Paul. in leg.

Inducti habent post locationem et reductionem; salgad. in laboribus
pfe 2. cap. 22. n. 69.

28

Locans aut vendens inexpressa qualitate rei locatę aut venditę di-
cit esse in dolo Gratian. hm. 2. prent. cap. 361. n. 18. Alexand.
111. 95. lib. 5. qd n debet sibi patrocinari adeo ut ex huiusmodi
incertitudine veniat de damnis aut interesse ad falore, 7 duc-
toris Iurd. 111. 13. n. 33. et 34. Quia. 21. 91. n. 10. Gratian. hm.
3 prent. cap. 534. n. 21.

LOCUPLEX

Locupletior effectus nemo praeiudicat in dubio docet Monochi. de reu-
gerand. num. 15. n. 586. Greg. Lopez in leg. 4. tit. 14. part. 6. glo. 2.
Salacio rubio in rub. 5. 48. n. 1. Pinel. in leg. 2. cod. de reuocand.
2. p. cap. 4. n. 64. Hippolit. de imm. n. 72. Locius in leg. expone
li 58. n. 6. de reg. iur. = et locuplex sufficiunt qui dicat leg.
5. 5. qui priori qualitate qui satis. cogant. leg. quon non 234. de
verb. signif.

2 Locupletior factus ex pecunia quae ad eum peruenit, et fuerat so-
luta prius creditori putatur poterit 9. eum agere prius de-
bitor ex equitate leg. si me et filius si certus petat latronem in
leg. huius solus de iudic. in debitor, et ex eadem equitate p. eod. et
doctrina ciuilem Pauli et D. in leg. fin. cod. de negot. gestis
ubi singulariter dicitur quod licet quis prohibeat alium ne gerat
sua negotia, si tamen gerit et soluit poterit bene agere licet
non propria actione negotiorum gestorum, sed ex praedicta equitate so-
met in leg. 61. laur. n. 2.

3 Locuplex habet is qui satis et idonee habet y magnitudine
rei, quod actor rubi hunc dicit petat leg. 234. 4. 1. de verb. sign. leg.
fin. ff. si certus petat leg. 3. de manum. = alias etiam dicitur
qui multas habet possessiones ut notant D. in his legibus = et
procurator iudicio sistendi causa y re quae petat, vel cuius qua-
litate accipiendus, neque ex facultatibus modo, sed ex
reuerendi facultate locuplex estimat leg. 1. ff. minus
vocant utcant leg. 2. leg. 5. 4. 1. ff. qui satisfacti. cogantur
et locuplex reus in se legit qui soluendo e leg. fin. 9. fin.
ff. si certus petat leg. 3. de manum. et qui dicat vel non
locuplex et dicit vide verbo dicit n.

4 Locuplex namque is dicit rei alienae defensor, quod semper nece-
se habet satisfacere leg. 127. ff. de regul. iur.

5 Locupletior quod quis factus dicat ex fructibus ad se peruenien-
tibus vel alia re Gratian. decept. 422. et tot. n. 1. et 516. in
26. vide Carroliu, de i. 26.

6 Locupletari nemo debet cuius alterius iactura leg. iure natu-
re 206. ff. de reg. iur.

Locus ubi aliquid debet fieri & exprandus, neque su-
 ficit locus, & maiori ex primere, sed etiam locus loci q. p. forma
 requiritur. Sicutu seri. 262. h. 1. = D. n. r. perit. Erastus. d. 1. 1.
 412. a. n. 42. vide eundem, d. 1. 1. 436. n. 41. ubi an debeat inpi-
 ci solemnitas loci ubi aliquid debet fieri.

1824

LUCRUM acquisitū durante matrimonio ē immuni-
 cūz in p. vtrū et uxore, leg. q. 1. h. 8. leg. 1. de et 11. 13. ff. p. p. scio
 leg. 1. 2. et 3. tit. 2. lib. 5. recip. = sed ē questio an fructus
 acquisiti durante matrimonio solidantur cū proprietate que
 mariti erat sit immuni candus. Negatiue tangit veriores tenet
 Cobar. in 4. 2. pte cap. 1. 8. 1. n. 7. Eutier. pract. cap. 118. lib.
 Joannes Garcia de expens. cap. 22. n. 10. et iugat. quest. n. 93.
 Greg. Lopez in leg. 18. tit. 11. part. 4. Garcia sup. de iugat. quest.
 q. 97. Mattoni. in leg. 4. gl. 1. n. 2. tit. 2. lib. 5. ubi Acced.
 n. 16. Anton. Gomez in leg. 52. paup. n. 11. et 93. = sed utrum sit
 soluenda om. hereditas prime uxoris de cumulo lucrorū adqu-
 sitū in secundo matrimonio, vel tanq. de dimidio qd p. ti-
 net ad maritū. Cacer. tom. 3. var. q. 3. cap. 1. ex n. 188.
 Altera ē questio vtrū ut lucra sint immunia sit necesse ut ma-
 trimoniū diuinet p. copulaz, aut traductio sponsę in dōmū
 sponsi; et qd n. requiratur sed sufficere sola sponsalia 3. Bar.
 1. d. Gratian. et Solorianus de iure in d. iur. tom. 2. lib. 2. cap. 2.
 n. 79. et 80. tenet Eutier. de iuramen. 1. pte cap. 1. n. 56. Sam.
 de li. 357. Mieres de maiorat. q. 39. n. 73. qd intelligit Otea de
 cisione iur. tit. 4. q. 8. a n. 2. p. p. p. n. 1. ut pcedat si dōr
 p. iur. tradita sponso = et oia bona p. iur. lucrata s. n.
 d. iur. de capitalibus et d. h. iur. a tempore d. iur. matrim.
 Alora de partitio. 3. pte q. 13. n. 41.

LUCROSA quid significet, et à quibus et quomodo
 debeat vide Garcia, de expensis cap. 9. et verbo tributum
 n. ubi ponit.

LVDVS ET LVSVS

ludens n̄ p̄mitit ludere ultra taxaz duorū aureorū nisi p̄bet
et q̄d teneat lucrata restituere, et q̄d post octidies p̄uacatū p̄bet
n̄ l̄bi p̄bet repetitio, et postea iudici illi et cui libet Acced.
in Reg. 2. p̄ h̄m p̄dique ex n. 68. et in Reg. 13. lit. 7. lib. 8. Far.
ina. in praxi Rom. 3. part. 5. q. 107. ex n. 115. usque ad 228. = Et
q̄d p̄h̄m p̄bet repetere q̄d pater perdidit, et q̄d post duos men-
ses non p̄bet p̄m̄i, et de alijs questionibus vide Acced. cap.
p̄h̄m 2. lib. 2. et licet mutanti in ludo n̄ det repetitio p̄bet
tamez si post perditū mutū de nouo p̄mitat Acced. in cap. 2.
p̄h̄m Acced. in Reg. fin. lit. 6. lib. 2. Parlad. lib. 2. cōdita. cap.
7. p̄ h̄m p̄dique n. 14. Farina. sup. 2. q. 107. n. 214. ubi tenet
supradicta p̄cedere si mutans sit tablafero vel p̄erit
colusor, vel mutauit minori ad ludendū q̄ n̄ dat repeti-
tio = et de validitate seu nullitate strachi facti occasione lu-
di Farin. Rom. 3. de reo q. 107. p̄te 6. ex n. 203.

2 Ludentes subrepto et n̄ p̄sente pecunia ad eius solutionē n̄ tenet
licet lud sint p̄m̄i, et ideo d̄ctus et obligationes in d̄ctis facte
nullius sunt momenti leg. 4. lit. 2. lib. 8. recop. ubi late Acced. p̄
p̄h̄m Parlad. lib. 2. cōdita. cap. 7. n̄ p̄h̄m Alex. ludov. seri. 47. p̄ h̄m
Olea de cenon. iur. lit. 6. q. 11. n. 6. ubi q̄d p̄uacatū exceptio p̄bet
opponi etia p̄. cenonarius = Nota etia q̄d aleator, idē, receptor
ludorū et quicūque tabla de fugo enuata n̄ h̄t actionē in iuri-
arū de h̄m in sua domo sunt leg. 6. lit. 14. part. 6. leg. 5. et 11. lit. 7. et
leg. 10. lit. 10. lib. 8. recop. Acced. in Reg. 3. 7. lit. 7. lib. 8. p̄ h̄m Farin.
3. Rom. q. 107. n. 134. et 140.

3 Lusus alleorū p̄hibetur, et que p̄na puniat ludentes leg. 2.
lit. 7. lib. 8. recop. p̄m̄itit actē leg. 5. cūdez lit. q̄d comestibile lude-
re et usque ad quantitatē 68. marapehonorū leg. 10. et 11. lit. 7. lib.
8. recop.

Ludus ritarū ē etia p̄hibetur p̄ leg. fin. lit. 7. lib. 8. recop.

5 Ludo qui vincit n̄ h̄t actionē ad petendā pecuniā victā Anto
de p̄m̄i seri. 87. et ibi de p̄scrip̄tione et alia.

6 Ludos aspicientes n̄ puniant nisi moriti fuerint Acced. leg. 2.
lit. 7. lib. 8. n. 113. vide Hippolit. de Marit. sing. 552. q̄d incipit
cep̄ius et Farina. q. 107. p̄t̄is in praxi aurea seri. 119.

Ludere nunq̄ qui iurauit p̄iuria p̄iuriā p̄m̄itit licet n̄ ludat s̄

alteri dedit pecuniā ad ludendū Acced. 8. leg. 2. n. 46. vide melius
Farina in praxi q. 107. n. 37. ubi extendit ad sociū in ludo.

8 Ludentes aliter n̄ p̄eant mortali d̄m̄o ceteri fructus argume-
to l̄bi in cap. de d̄c̄d̄ndis 23. q. 5. cap. 9. d̄c̄d̄ndis ex p̄m̄i cap.
noli cap. militare 23. q. 1. cap. quoniam 48. d̄c̄d̄ndis cap. illi de sagi-
Faris Mendora q̄d h̄betorū q. 2. n. 2. Parlad. lib. 2. cap. 7. n. 2.
et 10. ubi limitat in clericis vide d̄c̄d̄ndis ad Bernard. glo.
Allectus lit. A. et Farin. 2. q. 107.

9 Ludo qui amittit pecuniā soluit si pater, aut alius p̄ona
legitima fuerit negligens in petendo vtrūq̄ p̄bet repeti a
filio Farin. 2. q. 107. n. 189. ubi affirmatiue, et ad quē p̄m̄i
p̄ h̄m = et q̄d amittit debeat repeti infra noten dies, et
q̄d si fuerint transacti vide Acced. de exequen. p̄te 2 cap.
9. n. 5. et de materia Amati seri. 47. ubi q̄d qui inuitatus
fuerit ad ludē n̄ tenet restituere q̄d actio ad petendū
amittit n̄ det = et sic nota q̄d ludens cū illis qui n̄ sunt
sui iuris tenet ex p̄to Hermor. in Reg. 5. lit. 1. part. 5. glo.
1. n. 10.

10 Ludens se cū ludente n̄ potest mutare Hermor. leg. 2. lit.
4. part. 5. glo. 1. n. 13. ubi q̄d n̄ d̄c̄d̄ndis repetitio mutanti
in ludo = nota q̄d licet mutatus licet repeti n̄ p̄bet s̄
tamez postea scriptura aut corā p̄bet d̄c̄d̄ndis licet lator se
debet solvere illud mutatus ad ludendū tenet Acced. in
leg. 4. lit. 16. lib. 2. recop. n. 5. sed h̄c opinio n̄ videt iuridici-
ca ex eo q̄d tradit Farina. 2. q. 107. n. 225. ubi q̄d solus p̄bet
p̄cedere q̄ mutans n̄ videtur ēē ad ludendū, et genera-
liter q̄d d̄c̄d̄ndis causa ludi facti sunt irriti et inani te-
net Alexan. ludov. seri. 47. n. 2 et ibi Beltram. Farin. 2. q.
107. q̄d extendit ad cenonarios horū iuriz, et instrumentis
rū, ut Alex. ludov. et Beltram. notant.

11 Ludens si aliqd vendat n̄ tenet se evictione Acced. in rub.
lit. 7. lib. 8. recop. n. 21. Ricius in praxi aurea resol. 119.

12 Ludus omni habentes, hoc ē et tablafero n̄ potest agere
iniuria et illata, siue verbis, siue operibus in ipso ludo vel
eius causa, neque qui cū p̄c̄derit aut d̄c̄derit licet sit cle-
ricus incurrit in excommunicatione Acced. in Reg. 3. lit. 7. lib.
8. recop. n. 19. vide verbo iniuria n. et Farina. 2. q. 107. p̄te
A. Ricius in praxi variat. resol. 119.

13 **L**udus talis esse non potest in causa criminali. Accuset. in rub. tit. 7.
lib. 8. recap. n. 18.

Contra ludu et in eius favore, vide Mathenru in dialogorela-
toru cap. 1. a n. 3.

14 **L**udus alius tabularu, scacoru, et ad par et impar, vulgo a
parcu y nonez et elevationis digitoru sit g. h. i. k. Hermorill.
leg. 36. tit. 5. glo. 2. n. 5.

Filius potest petere et recuo care usque ad legitimaz bona que pater
lucendo, vel luxuriose vivendo amittit et sine causa aliena-
vit. Beguera des. 221. n. 15. et alij a Hermor. in leg. 8. tit. 4.
part. 5. glo. 13.

Servico alleatori si potest deferri beneficium, cum hac distinc-
tione qd si fuerit publicus collatio erit nulla, si vero non veni-
at annullanda. Vivius in praxi var. not. 119. ubi de allea-
ribus multa, et de domi habentibus ludu.

Ludorum Taxillorum, vulgo dato, et castarum sepi-
citarum, vulgo naipes inventor est Diabolus Diego
Perez in leg. 36. tit. 8. ordinam. tit. 19. a verbo. Additio
ubi late disputat de his ludis et questionibus ad eos
pertinentes. Ubi ex Macrobio quid citat Sordius incor-
porat. inter dilectos de exercit. prelato. auctorem Taxilloru
afert Palamedem in exercitu contra Troianos. et
latius de origine horu Taxilloru Rodrigo Caro com-
patriota mea Ultrariensis in tractatu non typis dato, qui
extat in biblioteca convent. s. Aluerti Carmelitar. hu-
ius civitatis hispal. ex quo transumptum exhibui, de lu-
dis puerorum. aliis dias geniales o ludicos.

1 **Maioratus** dicitur ex eo quod debetur et pertinet. Maiori natu, quare apud nos uocabulo corrupto appellatur **Maiorato**, id est **Maiores** ex **nacer**. Latine uero **Maiores** primogenito debetur. **Primogenium** dicitur in **Lucan** de **Lucan** et **Iure** tract. 5. lib. 576. Verbo **Lex** dicitur **da** n. 1. et quod pro **Iure** primogenitura, usurpatur, dicitur **Mol.** de **pr.** lib. 1. cap. 1. n. 2, et n. 22. definit **Maioratum** esse ius succedendi in bonis ea lege relictis, ut in familia integri perpetuo conseruentur, proximoque cuique primogenito ordine successiuo deferantur: =

2 **Maioratus** et **primogenitum** fuisse ob omni publicum introductum probat. **Lib. 2. tit. 2. et 17. et 18.** **L. 5. recap.** et pluribus comprobatur. **Mol.** de **pr.** lib. 1. cap. 1. n. 2. et 2. ubi et hec **primogenia** fauorabilia, et non odiosa sint censenda: et quo **Iure** quibus ue rationibus sustineantur. **Mol.** de **pr.** lib. 2. cap. 1. per totum alter. **Mol.** de **Iust.** tit. 2. alio. 578. **Matrico** in **L. 2. tit. 7. lib. 5. recap.** q. 1. n. 12 =

3 **Maioratus** institui non potest ex legitima ascendente, uel descendente, absque regia facultate. **Mol.** de **pr.** lib. 2. cap. 1. n. 9. et 10. ubi quod si concedatur. **Facultatis** simpliciter, intelligitur relictis filiis alimentis, et quasi pater **Maioratum** instituerit absque aliqua alimentacione assignatione, uel **mediis** facta non annullatur **Maioratum**. sed sustinetur facta ex ipsius bonis. **Maioratus** filiis, competenti assignatione idem n. 27. et ap. 15. d. lib. 2. an. 24. al. **Dreg.** in **Leg.** l. 1. tit. 5. lib. 6. q. 1. =

4 **Nota** quod ad instituendum **Maioratum** non est necessaria Regia facultas, nisi ubi Pater filios **Ultimetas** Legibus regis constitutas grauare uelit, si autem quis uelit **Maioratum** instituere, ex tertio, et quinto, si **liberos** habeat, uel **liberos** non habeat, ex omnibus bonis suis non indiget facultate exornat et probat. **Mol.** de **pr.** lib. 1. cap. 1. n. 25. =

4 **Maioratus** potest etiam institui a Patre de legitima filiorum, eis contententibus, et quomodo u. **Mol.** de **pr.** lib. 2. cap. 3. per totum, et v. **Legitima** n.

9 Et habens facultatem ad **Maioratum** instituendum in unum ex filiis, uel filiabus quem uoluerit non potest nominare filium relicto filio. **Castil.** lib. 2. cap. 26.

5 **Maioratus** ad successionem attenditur proximitas tempore mortis ultimi possessoris, et postea nati non excludunt, licet sint proximiores iam admissum. **Mol.** de **pr.** lib. 1. cap. 1. in **Castil.** controu. lib. 5. cap. 94. **de** **deest.** **Iuris.** ubi copiose disputat tit. 3. q. 4. ubi etiam extendit ad annuuarios, et **Capellanias** = et ubi quid deest possessoris in alium,

M **Maiores** **Possessor** **excludit** **Re** **quem** **utrum** **debeat** **gaudere** **Monasterium** **Eius** **fructibus** **usque** **ad** **Mortem** **Naturalem**, **uel** **statim** **post** **professionem** **intret** **alius** **uocatus**. **Castil.** lib. 2. cap. 26.

7 **Maiores** **successor** **si** **ad** **aditum** **bona** **libera** **ipsi** **Maiores** **et** **apposuerit** **condiciones** **novas**, **uel** **grauamina** **quando** **debent** **impleri** **per** **successores** **et** **in** **defectum** **diffidatur** **Maiores**. **W.** **Castil.** lib. 3. cap. 10. an. 9. et **Mol.** de **pr.** lib. 1. cap. 8. n. 35. et 36. **et** **lores** **ad** **gama** **decisi** **262.** **qui** **loquuntur** **quando** **concordant** **condiciones** **apposuntur**, **U.** **Verbo** **Agregatio** **n.** **et** **allegat.** **49.** **tom.** **7.** **an.** **27.** **et** **28.** **fol.** **272.** **lores** **ibi** **q.** **19.** **et** **ex** **una** **successor** **nihil** **ualet** **disponere**, **in** **his** **que** **aprimo** **insti** **tutore** **disposita** **sunt**. **U.** **alleg.** **25.** **tom.** **7.** **fol.** **201.** **et** **1.** **alleg.** **49.** **tom.** **7.** **ubi** **5.** **et** **de** **facultate** **nominandi**.

8 **Maiores** **possessio** **tam** **civilis**, **quem** **naturalis** **mortuo** **ultimo** **possessore** **statim** **uen** **et** **realiter** **transit** **in** **legitimum** **successorem** **Ministero** **et** **us** **45.** **taur.** **que** **uulgaris** **est** **cum** **1.** **8.** **tit.** **7.** **lib.** **5.** **recap.** **999.** **adde** **L. 2.** **tit.** **15.** **q.** **2.** = **et** **utrum** **letur** **prescriptio** **contra** **hoc** **re** **medium** **possessorium**, **et** **utrum** **possidens** **titullo** **non** **inuadi** **do** **aut** **dubio** **impediat** **possessionem** **U.** **alleg.** **24.** **tom.** **7.** **fol.** **183.** =

et quod hoc

352
9 Et quod hoc remedium, et Beneficium
L. 5. taur. habeat locum in Maioribus, seu bonis uinculatis
absque regia facultate. Sicuti in Maioratu eius uirtute instituto
Cobb. Lib. 3. variar. cap. 5. n. 6. ex L. 10. et 22. et 41. taur. late
Mieres de Maiorat. p. 3. q. 1. et 2. Vbi an procedat in suc-
cessione Maioratus eius, qui est adhuc in utero et q. 3. ubi utrum
in successu. Monacho Ray de tenuta cap. 4. ubi quod habet locum
etiam in fundatis sine regia facultate.

9 Et utrum transito Maioratu in-
propinquiore tempore mortis ultimi possessoris, ex beneficio L. 5.
taur. auocetur possessio ab alio proximiori, postea nato, V. alleg.
21. tom. 2. an. 122. fol. 269. et quid in aliis dispositionibus
profanis, aut pijs V. Parlad. q. 17. § 1. n. 3. post sex quicentu-
rios =

9 Tenetoe iudicium possessorium su-
marissimum debet intentari apud Regale Consilium ex L. 9. tt. 7.
Lib. 5. recop. q. intellige quo ad illum summarissimum remedium-
tenute n. uero quo ad iudicium possessorium Ordinarium, hoc e-
nim potest intentari a Successore Maioratus coram Ordinarijs;
neque precise erit in Regio Consilio proponendum quia per D.
L. 9. solum prouidetur illo summarissimo tenute remedio Ray de
tenuta cap. 39. ap. Vbi q. iudicium possessorium Ordinarium
competit Ordinarijs Iudicibus ex L. 22. tt. 4. Lib. 2. recop. et n.
50. Concludit q. quando Ordinarium possessorium intentatur
coram inferioribus Iudicibus, prima Sententia que exequitur in
remedio penultimo tenute non executabitur; Sed appellatio sit
admittenda, nec cetera requisita, que obseruantur in iudicio
tenute obseruabunt in hoc iudicio Ordinario Possessionis. Et
q. hoc remedio Ordinario intentato possit Successor deserere,
illud, et proponere denuo intra terminum Legis in regali Consilio
Mol. de Iust. tom. 3. tract. 2. disp. 638. n. 8. ad finem, et licet
dubitat, ibi tenet expresse Ray de tenuta cap. 22. n. 8. et
q. elapsis sex Mensibus possit remedium Ordinarium propo-
ni coram inferioribus. Mol. de Iust. Lib. 3. cap. 13. n. 60. Ray de
tenuta cap. 17. n. 16. Vbi refutat Iust. Lib. 2. pract. q. 94.
an. 1. Vbi limitat ad sex menses hoc remedium =

9 Hoc possessio Maioratus pertinet ad
Iudicem, ubi bona reperiuntur, uel ubi sunt bona que faciunt Caput
Maioratus, ille enim Iudex erit competens Salg. de ret. p. 2. cap. 5.
§ 3. n. 27. et in concursu p. 2. cap. 4. n. 27. Vbi quod Iudex
ille erit competens ad omnia. V. Noquer. alleg. 34. an. 28.

9 Maioratus semper ultime Voluntatis
uim obtinet et nam, et ideo reuocari poterit ad institue-
te. Mol. de p. p. Lib. 1. cap. 12. ap. Valencuela Cons. 119.
an. 1. Lib. 2. Vbi limitat nisi contineat qualitates contentas
in L. 27. et 44. taur. Vide infra n.

10. Maioratus bona non presumuntur subie-
ta sed libera, et qui aliud dicit probare tenetur. Mol. de p. p.
Lib. 1. cap. 4. n. 6. Aceued. Cons. 2. n. 53. et Cons. 118. n. 8.
Velasco consultat. 82. n. 6. Lara de Cap. Lib. 1. cap. 4. n. 17.
Neg. bona que ad tempus uinculantur fiunt Maioratus per-
petui, sed post uocatos, et nominatos libera remanent. Se-
lasio n. 7. Sama decisi. 224. n. 6. Aceuedo Cons. 2. n. 53.
et Cons. 118. n. 2. et Cons. 15. n. 3. Casanate Cons. 45. n. 175.
Lib. 1. et quod Maioria instituta etiam cum clausula perpe-
tuitatis si nominati fuerint limitatiue uocati post omnes
extinctos bona redeunt libera, et possunt ab ultimo aliena-
ri de eisque disponere Rayus Lib. 2. de varijs q. 6.

9 Tamen quando quoties Voluntas testato-
ris uel instituentis est facere Maioratum Iudicatum fecisse
successionem perpetuam, et ideo quamuis deficient uocati non-
extinguitur Maioratus, sed debet conseruari inter alios de
familia etiam transuersales, et infinitum Cobb. Lib. 3. uariar.
cap. 5. an. 1. Mol. de p. p. Lib. 1. cap. 4. an. 13. et 32. et 37. et
39. Gomez in Leg. 70. taur. n. 59. et 67. Aluara de Conject.
ment. Lib. 2. cap. 3. § 3. n. 6. Matreco. L. 1. tt. 7. Lib. 5. recop.
q. 7. n. 3. Aceued. in R. eiusd. tt. 2. an. 3. Surg. de Paz. q. 2.
Guili an. 67. Molino de Iust. de pact. Matrum Lib. 3. q. 23.
an. 15. Mieres p. 1. q. 48. Mol. de Iust. disp. 558. n. 2. et 3.
Spino de testam. q. 19. n. 82. Castill. Lib. 2. cap. 22. ap. 10.
et n. 57. et 73. et tom. 6. cap. 143. et cap. 166. an. 24.
addentes ad Molinum @ Lib. 1. cap. 4. n. 38. et quod
nisi omnibus consanguineis deficientibus non remaneant
bona libera. Noquer. alleg. 25. n. 10. V. alleg. 32.
tom. 1. fol. 290. Maxime an. 12. et Mancosum
Lib. 1. uariar. cap. 4. V. Vbo = Alienatio n. et
V. Clausula n.

¶ Vtrum autem ex eo solo, q. testator dicat facio Vinculum aut maioratum de omnibus, uel talibus bonis meis sit Maioratus institutus, et factus uideantur omnes uocationes regulares. 1.º Astillo lib. 4. cap. 9. ubi utrum sufficiat prohibere alienari aut uocare masculos et maiores, si non dicitur expresse q. fundatur Maioratus et alia de mda = et quamuis regula comunis sit quod ex consuetudine et comuni usu loquendi idem significat Verbum Vinculum, q. Maioratus ut testatur Lux: lib. 2. prat. q. 85. an. 1.º flores lib. 1. q. 17. n.º 48. Mieres p. 3 q. 2. Lara de Capp. lib. 1. cap. 7. n.º 22. Mol. de Just. 1.º q. diff. 557. n.º 9. Paz de tenuta cap. 4. n.º 5. et cap. 52. Castill. lib. 2. cap. 22. n.º 43. et lib. 3. cap. 19. n.º 275. et tom. 6. cap. 143. n.º 20. et cap. 145. n.º 36. = et claus. illa facio Maioratum componit et format eum cum omnibus Vocationibus Regularibus. Burg. de Paz q. civil. 2.º an. 67. Astill. lib. 2. cap. 22. Vbi alios plures = tamen hæc claus. facio Vinculum uel Maioratum per se sola absque alijs conjecturis Voluntatis non constituent primogeniturum, uel Vinculum perpetuum, sed simplex tantum et temporale fidei commissum solummodo que ad speciales nominatos = Velasco consil. 82. n.º 7. Tama decis. 224. n.º 6. Cassanate consil. 45. n.º 175. lib. 2. Acuedo consil. 2. n.º 53. et an. 18. n.º 2 et consil. 15. n.º 3. Gomez Leg. 40. taur. n.º 64. Menchaca. lib. 2. success. 26. n.º 10. Greg. lib. 2. ff. 2. q. 18. q. 1. post medium. Peralta in 2.º statu liberorum. Stichum n.º 3. de Leg. 2. fol. 150. Mieres p. 4. q. 29. per totum; Vbi concludit dicens Hispani enim sumus et non Lacedemonij de quo V. alleg. 44. tom. 5. fol. 113 = Requiritur igitur aliqua conjectura uoluntatis inducentem Maioratum perpetuum, uel fuisse formare fundatorem = Prima si fecerit Vocationem Maiorem. Veluti uocando Masculum maiorem nam hoc est proprium perpetuum Maioratus Pereg. dt. 46. n.º 7. lib. 2. et de fidei commiss. art. 14. n.º 14. Serdus. consil. 141. n.º 21. Mol. lib. 1. cap. 5. an. 18. et 39. Auend. in 1. 41. taur. q. 3. n.º 13. Mol. de Just. tom. 3. diff. 590. lit. m. D. flores uariar. lib. 4. q. 17. n.º 33. Mieres p. 2. q. 5. n.º 13. Lara de Capp. lib. 1. cap. 4. n.º 39. et 43. Meno hum consil. 115. n.º 14 et 15. lib. 2. et consil. 1093. n.º 18. lib. 11. Valencuel. consil. 69. n.º 6. et consil. 172. = 2.º Conjectura de sumitur ex prolat. Masculorum cum qualitate legitimis Panisius consil. 57. n.º 40. lib. 2. Virtius Junior. consil. 122. n.º 15 Nota decis. 51. n.º 2. et decis. 698. n.º 4. p. 1. Menoch. lib. 4. presum. 68. n.º 9. et consil. 106. n.º 3. Castill. lib. 4. cap. 9. n.º 31. cum segg. et Vbi supra = 3.º Conjectura est prohibitio alienationis. Mol. lib. 1. cap. 5. an. 7. alter Mol. diff. 590. Ver sa secundo. Lara de Capp. cap. 4. n.º 39. flores q. 18. n.º 33. et 36. Mieres 2.º q. 11. n.º 88. Cassanate consil. 33. an. 14. Rodrig. de Redit. lib. 2. q. 9. n.º 63. Robles de represent. cap. 3. n.º 5. Castill. D. lib. 2. cap. 22. n.º 81. et lib. 3. cap. 93. 8. 6. n.º 3. et ex q. = 4.º est si testator adiecit illam clausulam uidelicet quod si Successor commiserit Crimen confiscat. dignam priuat eum antequam committat hoc est, proprium nature Maioratus. Greg. in.

1. 6. ff. 11. p. 6. q. 4. in proa et q. 3. V. alleg. 22. tom. 1. an. 4. fol. 291. et alleg. 13. tom. 3. et alleg. 45. et 46. tom. 5. fol. 517. =

¶ **M**aioratus bona non possunt alienari, etiam facultate Regia, quando fuit institutus uirtute Legi. si adit, utilitas et causa pub. Noguero. alleg. 32. n.º 171. Vbi quod diuersum est in Maioratu Regia facultate Instituto, quia tunc ea denuo interueniente poterunt absque causa alienari, Vt idem Noguero. n.º 172. qui hanc distinctionem constituit et refutat Mol. de p. lib. 7. cap. 3. n.º 7. contrarium tenentem = quid autem si interueniente facultate alienentur postea que aparet possessorem non fuisse Legitimum Successorem, an teneat. V. Greg. in l. 10. ff. 26. p. 4. q. 4. et quid si alienatum fuerit facta immediato Successori. V. eundem D. 1. q. 7. et infra n.º sequenti et alleg. 5. tom. 6.

¶ **M**aioratus bona uel alia alienari prohibita aut restitutioni subiecta, si alienentur per Ignorantem, etiam Ignoranti valet. et non ad rem recuperandam, sed ad pretium erit agendum ex l. final. ff. de legat. 2. Alex. consil. 3. n.º 13. lib. 3. Socinus Junior. consil. 129. n.º 19. lib. 1. Cephalo 393. n.º 78. lib. 3. = Hoc tamen intellige quando mos alienata erat fidei commissi subiecta restitutioni, non tamen quando expresse alienatio eius erat prohibita tunc enim non valet alienatio. Gratius 2.º q. 13. lib. 1. decis. Pedemont. 73. in fine. Peguora decis. tom. 4. n.º 2.

¶ **E**t quod sciens et emens non possit deducere expensas. Peguora decis. 106. ubi Limitat in necessarijs V. Mieres p. 4. cap. 1. n.º 70. et V. ex pense n.º

et quod emens

9 Et quod emens Maioratus et fideicommissi bona potest agere ad pretium contra Venditorem et eius heredes, etiam si adueniente casu restitutionis sit ille cui debet restitui. *fussarium de rest. q. 598. et cons. 62. Vbi quod pretium debet esse non quantum res ualeat sed quantum fuit exbursum V. Sup. n. 11.*

13 **M**aioratus si res uendatur aliq. in eius locum subrogetur uel illius nummis ematur, quod sit Maioratus affecta tenet. *Castill. Lib. 5. de tertijs. cap. 4. n. 16. etiam cum hipoteca precedenti et omnibus suis qualitatibus. Mieres p. 1. q. 11. Sura. Lib. 3. pract. q. 87. Caldas Pereira de renouat. Emphyteosis q. 3. n. 13. flores de Mena. Lib. 1. Variar. q. 120. et quod res empta loco uendite cum facultate maneat affecta obligationibus Maioratus. Valenc. cons. 69. an. 264. et cons. 60. n. 24. Gratia discip. 624. an. 2. et discip. 736. an. 51. Quirb. ad consuetudinem Messan. cap. 11. q. 2. p. 1. et decis. 83. n. 14. Sesse decis. 341. n. 9. tom. 3. Leon. decis. Valent. 165. n. 6. tom. 2. Marescoty. Lib. 2. Variar. cap. 80. n. 8. Castill. Lib. 4. cap. 36. an. 51. V. Noguera. alleg. 20. n. 129. et V. Pretium n.*

14 **M**aioratus bona quod possint alienari a possessore causa necessaria proveniente a fundatore ueluti pro debitis fr. V. alleg. 3. n. 3. tom. 7. fol. 20. et quod creditores ante Maioratus institutum possint debita exigere de bonis ipsius Maioratus. V. vbo Debitor n. post institutum uero minime V. vbo census n. et possint alienari quando possessor grauatus inopia sit ne fame pereat, et ad se alendum auth. res que Comm. delegat Mol. de pign. Lib. 4. cap. 7. *fussarius de substit. q. 806. = Sed quod haec Authentica in Hispaniorem primogenij aut fidei commissis non procedat absque regia facultate Salg. in concussu. p. 1. cap. 24. an. 67. =*

15 **M**aioratus bona utrum possint permitti alijs casu euidentis utilitatis absque regia facultate. V. alleg. 5. tom. 15. an. 40. fol. 49. Vbi respondetur ad Molinā Lib. 4. cap. 6. n. 26. dicentem esse necessariam facultatem V. Burg. de Paz in preconio Legum: taur. n. 352. Vbi quod neque Regia facultate possint permitti.

16. **M**aioratus possessor non possit censum ponere super rebus Maioratus. Mieres de Maioratus: 4. q. 1. an. 80. et an bona Maioratus possint dari in Antiphysim, V. Belasum consalt. 95. n. 2. Vbi quod non ex Lomesio L. 40. taur. n. 48. qui loquitur in locat. ad longum tempus, et assentit Mieres ubi sup. V. vbo census n.

9 Poterit tamen pro eius uita uel ea durante obseruabitur debetque eum soluere licet resistat et opponat exceptionem V. alleg. 10. n. 44. tom. 4. fol. 126. Mieres p. 4. q. 1. an. 75. et V. vbo alienatio n. et vbo census n. et quando adest prohibitio alienationis expressa tunc si non alimentatur fit statim locus successioni sequenti V. Alleg. 13. tom. 3. n. 70. fol. 245.

9 Ratio est quia possessor Maioratus est Dominus licet renouabiliter. Pinellus in L. 1. p. 2. n. 5. C. de boni Materni. Sesse decis. 53. n. 5. Mol. Lib. 4. cap. 19.

17 **M**aioratus Possessor habens facultatem alienandi uel imponendi super eo mille si plus alienet non annullatur in totum sed in excessu Salg. in concussu. p. 2. cap. 4. per totum. Vbi quod etiam si habuerit facultatem accipiendi mille et accepit non simul sed Successiue a multis non annullatur contractus primus usque ad concurrentem quantitatem sed Secundus qui excessum continet =

18 **M**aioratus Possessor si obtulerit facultatem alienandi vel hypothecandi, et postea alius-
quis Legitimus natuerit tenet et potest reuocare omnia
de putatio facta. *ff. in concursu p. 2. cap. 22.*

19 **M**aioratus Possessor, Ecclesia, Curia
*ff. qui iuritate facultatis imposuerit + censum possunt absque
alia noua mutare eum super illis bonis impositum, et redimendo
per aliam manum illi de nouo recognoscere, vel quia molestus
erat ille Creditor aliaue ratione. *Idem in concursu. p. 2. cap. 7.
apud et ap. 17. n. 46.* quod si talis census fuerit impositus
absque facultate aut Sollemnitatibus si postea facultas obtineat
tur ad alium imponendum, ut ille redimatur, ualeat et con-
firmatur.*

20 **M**aioratus Augmentum sine ex-
pense factae in fortalitijs domibus, et Arcibus Maioratus non
repetuntur, neque Successor tenetur solvere. *l. 46. tauri que-
est. l. 6. n. 7. lib. 5. reop. = Publium est utrum extendantur
hæ leges ad melioramenta facta in alijs rebus Maioratus pro-
ter ibi contentis, ueluti si in fundo fiat de nouo domus *ff. et
non extendi tenet post Eut. et alios Mieres q. 2. q. 10. et p. 4
q. 33.* Contrarium autem tenet Mol. de p. lib. 1. cap. 26. *Paradi-
difer. 24. 81.* Garcia de expensis cap. 13. an. 42. et de coniu-
gali ac quest. n. 79. cum segg. ubi refutet Andream tenet etiam Aca-
uetus cons. 38. n. 2. ubi convincit Eut. = Et quamuis Mol. re-
sult. disp. 66a dicat quod si expensae in domo Maioratus fuerint
excessive, limitentur hæ leges non est attendendus. *V. Castill.
lib. 5. Contr. cap. 65. et alij. 40. tom. 12 fol. 445. ubi bene
explicantur. V. Vbo. Melioramenta, et Vbo Expensae n.**

21 **A**mplia ex eisdem. Illud quod meliora-
menta facta siue expensae in rebus Maioratus non communicantur
uxori neque transiunt ad heredes ex *ff. 95. status* et quamuis Andream
p. 2. cap. 10. n. 4. Sentiat contrarium refutat Garcia de coniug. ac-
quest. n. 92. et de expensis. cap. 13. n. 42. *V. Marescotum lib. 2.
Variar. cap. 120. n. 8.* = Solum enim casu quo quis mutauerit
ad has expensas, uel Melioramenta facienda erit Creditor.
*Mol. lib. 1. cap. 10. n. 23. Acced. d. 22. 34. n. 2. V. Spino. de testat.
q. 8. n. 53. ubi particularia salz in concursu. p. 2. cap. 7.*

22 **E**t nota quod si Augmentum uel Me-
lioramentum calens super rebus Maioratus possunt esse extante
ca et sua natura separati permanentia ueluti si domus aut
solaris aggregatur uel census redimitur a Possessore, tunc enim
est uere Dominus, et uxori debent communicari et ad heredes tran-
sire. *Idem. lib. 1. d. cap. 26. n. 21. et ibi addentes, Assanate, cons.
8. Salz. de ret. p. 2. cap. 15. n. 39. et Medius in concursu p.
2. cap. 3. ubi quod etiam tertius Mutuans pecuniam ad redim-
dos hos census habebit locum primi reditoris, *Mieres p. 4
q. 32.* quid quid dicat Garcia de coniug. ac questu. n. 90.*

23 **E**t quid erit de expensis actis a Clerico
uel Prelato in Beneficio uel Ecclesia. *V. Marescotum lib. 2.
Variar. cap. 120. et Garcia de expensis cap. 13. n. 71.*

24 **M**aioratus institutus de tertio et quatuor-
to bonorum non censetur factus per solam assignationem bono-
rum tunc liquidatur utrum comprehendendi possunt in 3. et
5. *V. Alleg. 24. tom. 7. fol. 183. et Vbo bona n. 2.* et
*Vbi etiam cui incumbit probatio, V. Valenc. cons. 134
lib. 2. art. 1. neque datur Successori remedium Possessorium
donec liquidetur V. alleg. 27. tom. 7. n. 8. fol. 265.*
Nota quod Maioratus factus de 3. et 5. ista portio debet
regulari secundum tempus Mortis testatoris meliorantis, et
ideo si interim diminuantur bona uel uitio fortune, uel
quia meliorans contraxit debita, minuitur Maioratus. *late
Castill. lib. 4. cap. 35. an. 32. quod limitat an. 59. quando
Maioratus 3. et 5. fit causa onerosa. Matric. et utrum his
positio l. 27. taur. debeat intelligi de filiis aut descendanti-
bus natis tempore Meliorationis, et constitutionis Maioratus
uel etiam postea natis aut ex filiis nascituris V. Vbo Me-
lioratio: n.*

25 **E**t quamuis factus Maioratus de bonis
certis et liquidis statim transfert dominium a morte institu-
entis = Secus si factum fuerit de quota uel quantitate bonorum
que ueniunt liquidandas nam antea non transfertur domi-
nium neque debentur fructus. *V. alleg. 5. tom. 15. an. 16.
et 17. et V. Vbo Liquidatio n. 1. et 2. et ideo quilibet uocatus
aut Successor poterit in liquidationem, diuisionem, et transac-
tionem aut Concordiam facere. *Idem cons. 87. n. 10. V. Cast.
ill. lib. 4. cap. 35. an. 32.**

22

Maioratus bona non possunt prescribi tempore etiam longissimo vel centenario. *Leg. in l. 20. ff. de leg. 1. §. 3. Spinol. de testam. §. 19. princip. n. 9. Quor. in alleg. 3. Gomez l. 20. taur. n. 90. Mol. lib. 4. cap. 10. Matrencus in l. 8. ff. de leg. 1. §. 5. n. 10. lib. 5. reus: Mieres l. 4. §. 2. Baius lib. 2. de iur. §. 1. §. 1. 20. Tama decisi. 26. et ibi Flores = limita in prescrip. immemoriali, ista enim iuvat licet inveniatur tempus Maioratus. Parladus iur. 24. ff. 2. n. 2. contra Arciam de nobilitate §. 12. n. 32. et addit Parlad. quod prescriptio 30. ann. non sufficit contra illos quorum tempore fuit prescriptio, sed non contra non data illo tempore.*

23

Maioratus quorum fundaciones non inveniuntur, uel sunt deperditae regulantur secundum consuetudinem ex Mol. de pign. lib. 1. cap. 3. n. 22. et possunt testibus probari neque ipsum fundacionis instrumentum de necessitate requiritur. *V. vto. instrumentum n. et bona in quibus succeditur ab antiquo in forma Maioratus acquirunt iura Maioratus V. alleg. 3. tom. 8. apud fol. 27. et alleg. 29. tom. 9. n. 8. fol. 346. et quod maioratus subsistat ab antiquo taliter habetur ex l. 44. taur. de cuius intelligentia V. Castill. de tertijs lib. 3. cap. 26. n. 69.*

24

Maioratus successor debet solvere debita contracta a predecessore ob utilitatem Maioratus etiam absque Regia facultate. *Cap. 1. de solut. Gomez in l. 20. taur. n. 52. Padilla in l. unum ex familia ff. de falcidia n. 9. ff. de legat. 2. Mol. lib. 1. cap. 10. n. 15. V. Castillo tom. 6. cap. 161. an. 31. et alleg. 6. tom. 10. fol. 21. = et quod successor uel heres ultimi possessoris teneatur ad reedificationem reparationem ve. domorum sua culpa deterioratarum l. mulier ff. de si heres ff. ad Trebel. Greg. in l. 7. ff. de leg. 1. §. 6. §. 6. g. poru culpa. Villad. polit. in forma libellandi circa maioratus n. 179. n. uero que vetustate conueniunt. Mol. lib. 1. cap. 27. et alter de iust. disp. 646. V. Amaya in l. 23. l. de decur. lib. 10. n. 10. Noquevol. alleg. 1.*

Et utrum successor habeat hypothecam in bonis predecessoris pro ab aliis aut dolo factis in Maioratus bonis V. Noquevol. alleg. 1.

25

Maioratus possessor exco. n. 1. tulum antecedentem a fundatore ideo omnis predecessoris auctoribus est preferendus in bonis Maioratus. *Sarmiento de leuata lib. 7. cap. 5. Castill. lib. 4. cap. 26. n. 32. = quod intellige ut uertit Salg. in concursu pte l. cap. 24. n. 33.*

26

Maioratus institui non potest sub bonis censui perpetuo subiectis, quia redundat in preiudicium Domini directi iuris que laudemur. *V. Salced. de leg. polit. lib. 2. cap. 2. an. 15. et utrum de bonis Emphyteosis V. alleg. 38. tom. 7. an. 4. fol. 280.*

27

Maioratus successor non nocent acta neque probationes factae contra antecessorem nisi fuerit citatus saltem per edicta aut proclama. *Alex. iud. decisi. 205. et ibi Beltraminus. Mol. lib. 4. cap. 8. n. 1. V. alleg. 26. tom. 12. fol. 220. V. Quierbo decisi. 1. an. 14.*

28

Maioratus successor non potest transactionem facere in preiudicium Successoris. *Mol. lib. 4. cap. 9. an. 7. V. alleg. 3. n. 62. tom. 1. fol. 29.*

29

Maioriam instituens virtute Regie facultatis potest omissa propinquiore eligere existentem in gradu remoto. *Gomez l. 20. taur. n. 55. etiam ex transversalibus. tello. in l. 27. taur. n. 14. Vers. exca. tamen differentia Mieres l. 1. in prefat. n. 11. in fine. Matrencus l. 1. §. 1. n. 3. ff. de lib. 3. recop. Vbi etiam Accetus n. 1. Burg. de leg. §. Cuius 2. per totum Velaz. que de Auend. in l. 40. taur. §. 1. n. 53. et 58. Euz. pract. lib. 2. §. 66. n. 3. in fine, et §. 67. Mol. lib. 2. cap. 14. n. 16. ad finem Vers. ad hoc autem ubi quod pleno iure procedit facultas ampla esse uideatur. Mieres ubi sup. ex text. in l. unum quidam. l. unum ex familia ff. de falcidia ff. de legat. 2. Vbi Bart. n. 4. et V. Mol. lib. 1. cap. 5. n. 3.*

9 Nota autem quod post foundationem
factam virtute facultatis si fuerit traditus, vel contineat uni
ex requisitis de quibus sup.^a n.^o non potest revocari nisi aliter
in dicta facultate designatur L. q. u. 7. lib. 5. recop:

30.

30.
Maioratus Institutor non potest
 postea novas condiciones apponere, neque eius Successores et quan-
 do terminetur Veluti si agregentur alia bona. V.^o Castill. Lib. 3.
 cap. 10. post Molinam Lib. 1. de p^{re}g. cap. 8. n.º 35. et 36. Vbi quod
 faciens nouum Maioratum, vel agregans nouam fundationem
 ueteri potest apponere onera et Condiciones, quas uoluerit
 et debent seruari quo ad suam aggregationem V.^o vbo. Aug.
 mentum. n.^o

9 Poterit tamen Princeps Interuenire
 et causa pp.^a siue Iusta alternare uocationes, et Lineas à
 fundatore factas V.^o allegz. 2. tom. 6. n.º 144. fol. 27. Ad
 jon. et Motin. lib. 1. cap. 8. et Motin. n. 28 vide
 allegat. f.

34

31 **M**aioratus facto à testatore non
comprehenduntur res quæ specialiter testator aut prælegat aut
disponit. *l. uxorem* 88. felicissimo in fine. *ff. de legat. 3. l.*
coheredi 88. qui Patrem *ff. de vulgar. et pupil. l. doli* Chus.
ff. de verb. obligat. C. de iur. decisi. 169. n. 1. Surdo cons.
291. n. 29. l. 6. 2.

32.

32.
Maioratus successor non potest
renunciare Maioratum in prejuditium Creditoris quando cum
Successio erat quesita Secus uero antea Cuall. g.^o 8° ff. an.^o 15.
Carnual. de Iudic. lib. 1. tit. 3. diff. 25. q^otime. Salg. in Concur
su p.^o 2. cap. 15. per totum et cap. 18. ubi Limitat quando
fit in sequentem = et utrum a die renunciacionis incipiat
currere remedium tenute uero successoris uel a die Mortis
renuntiantis V.^o Noquer. alleg. 31. an.^o 62. Castill. lib. 4.
cap. 5. an.^o 22.

33.

33. **M**aioratus Possessor si fuerit exclusus
uirtute clausulae solite aponi scilicet, quod si delictum commit-
tat priuatus sit. Sc. an si fuerit restitutus recuperet Maiora.
U. Ery. in L. 2. tt. 32. p. 7. g. 5. q. 6. cum seq. ubi
plura de ma. a.

34

34. **M**aioratus simul institutus per Ma-
ritum et Vxorē potest uno Mortuo reuocari a Superstite
pro sua parte Xlar. in l. quoniam in prioribus Limit. 5.
Burg. de Pap. leg. 3. taur. p. 2. n. 1216. Mol. lib. 4. cap. 2.
n. 84. tello: fol. in l. 17. fa. n. 13. Castell. lib. 2. cap.
18. an. 34. = Limita q. Superstes non instituit maioratus
sed solum p. hēt. consensum, alio iam quo mortuo. It. de bon. s. sub fa-
ceret maioratū, quia tunc per illius mortem fit irrevocabilis. Greg.
l. 9. ff. 13. s. 5. fa. 17. Resc. in leg. 1. ff. 6. l. 5. n. 25. Castell.
Vox suora quem V.

35.

Majoratum duorum unio non-
potest fieri rat. matrimony. Contracti, si ambo excedunt ultra
duos s.^{os} sed debent in filios dividi Leg. 7. 4. 7. B. 5. recap:
ubi scribentes = dubium est utrum dicta Lex habeat locum
etiam extra casum M. E. v. ut in casu successionis, et habe
re locum tenet. Par. 1. q. 5. = Sed contrarium est verum =
ut tenet Mieres 4. 2. q. 30. in fine, Sara de capp. 152. =
cap. 5. an. 13. C. 1. 1. tom. 6. cap. 177 * Limita nisi maio
ritas fundator permittat compatibile in 1. vel 2. vo
lato, et filijs eor. ex permutatione demony, et cognomina.
1. sine illa, q. tunc incompatibilitas gainatur. Habet
filijs eor., 99. permittitur. v. alleg.

Et nota quod filius maior habet crea-
tionem circa opulentiam, et idem licet succedatur dispositione
hominis veluti si institutor prohibuerit Unionem V. allegz 3.
tom. 3. ar. 3. fol. 200-

36.

36. Maioratus successor eorum debeat-
citari ad impetrandam facultatem ad alienandas uel po
secunda bona v.^a Vso Civis n.^o. et verb. sucesor. n. lo

* Azzerato ad Mohr. lib. 1. Cap. 8 n. 34

37- **M**aioratus ad prelationem quatuor-
 prerogative sunt attendende, scilicet Linea, Gradus, Sexus, et
 etas. Mol. lib. 3. cap. 4. n. 1. Hæc tamen rescinduntur, ubi fuerint
 Vocaciones que semper preferuntur V.º Vto Linea n.º

38. **M**aioratus Successor si committat
 delictum contra fidei commissiones, Vnum transeat Maioratus in sequen-
 tem, vel maneat gener. fidei comm. V.º Vto Successor n.º 12.

39. **M**aioratus Possessor Putativus etiam
 si facultate Regia censum imponat supra eo, si alius verus Succes-
 sor evincat Maioratum non tenetur solvere, et census extingui-
 tur. Ilq. in concur. n.º 2. cap. 9. an. 26. et 26.

40. **M**aioratus ad cuius institutum re-
 quiritur Regia facultas, quando post mortem Instituentis
 ponit a principe confirmari, si erat institutus. V.º Vill. lib. 3.
 cap. 67. n.º 58.

41. **M**aioratus licet non possit con-
 stitui absque Regia facultate tamen confirmatur si filij qd. no-
 cet consentiant expresse aut tacite per lapsum 30 annorum.
 Roder. Xuar. in 2. quoniam in prioribus V.º de in officio. testam.
 ampl. 20. an. 24. et 25.

42. **M**aioratus bona an possint obligari
 aut alienari pro dote absque regia facultate Roder. Xuar. in 1.
 quoniam in prioribus ad. l. regni n.º 11. = et quando in eis
 permittitur alienatio fieri debet deficientibus bonis liberis -
 Mol. de primog. lib. 4. cap. 7. n.º 2. Ant. Peregr. de fidei commiss. arc.
 42. n.º 65. ubi de alienat. cda dotis et obligata cum Regia facul-
 tate pro dote non tenetur etiam Successor prestare Vuras pro-
 pter eius retardatam solutionem. Aea: tom. 1. decis. disposition-
 27. per totam præcipue n.º 26.

43. **M**aioratus in successionem Vocatus
 filius maior ex quadam filia, et indefectum filius naturalis
 testatoris si tempore mortis filia nondum erat nupta, aut
 non dum erat nubilis etatis; Item filius naturalis ex
 vi substitutionis admittatur ad successionem et quamvis
 iuxta tempore, vi. Ant. w. leg. Imperatores de public. Ma-
 de primog. lib. 2. cap. 27. n.º 8. ubi additio. Noquer. tom. 1.
 lib. 5. n.º 108. cum leg. = et quod Maioratus Posses-
 sor non conveniatur actione personali sed tantum hipot-
 hecaria per creditores Maioratus quando debita fuerint
 contracta per eius Antecessorem, et non per fundatorem
 contra. Noquer. tenet. lib. 3. libent. credit tom. 1. p. 1.
 cap. 28. 88. an. 16. = et de redimente censum tom.
 2. p. 2. cap. 1. per totum ex propria pecunia quam actio
 nem habeat =
 + filia postea suscipiat filios nullum ei præiudicium generetur disputat
 Greg. Lopez et cogitandum relinquere in 10. et 31. p. 3. et 9. 6.

44. **M**aioratus res si promittatur vel
 legetur nec extimatio debetur. Parla: lib. 2. quot. cap. 3.
 n.º 51. Leg. 10. ubi Greg. Lopez 4. 9. x.º 6.

45. **M**aioratus Possessor non potest
 transigere aut compromittere in præiudicium Successorum
 Mol. de Primog. lib. 4. cap. 9. ex 2.º. Aliere. de Maior. tom. 2.
 p. 4. g.º 22. V.º infra res iudicata n.º 3. et Maioratus Posses-
 sor cui pena iniquitatis in casu contraventionis alienius
 conditionis fuit posita quomodo teneatur V.º infra Vto
 Pena n.º 15.

46. **M**aioratus fundacionem etiam
 factam uirtute Regie facultatis potest fundator reuo-
 care dummodo possessio bonorum tradita non sit 2.
 44. taur. l. 4. x.º 7. lib. 5. recop. Greg. Lopez in 2.º. lib. 5.
 p. 5. g.º 2. circa finem; Et an si aliquando rem possessio
 sit tradita efficiatur etiam quo ad omnes irrevocabili-
 bus: lib. 3. pract. g.º 65. et 66. fusch: tom. 8. pract. lib.
 7. 2. 1. et leg. 9. et si adest pactum in fundacione
 de non revocando efficitur irrevocabili Aea: tom. 2.
 Granat: decis. 57. p. 5. =

47. **M**aioratus probatio q^d requiritur in leg. 40. taur. Similiter institutio Maioratus cum licentia Regia quando predicta licentia necessaria non sit V. Berio = et Maioratus factus virtute facultatis Regie, si reuocatur potest iterum fieri virtute dictae licentiae quia in actibus reuocabilibus ut in maioratu et testamento non consumitur licentia in primo actu et ita limitat. Et hoc sermone tello. Hernan leg in leg. 40. tauri n. 6. Mol. lib. 2. de primog. cap. 11. an. 44. contra Greg. et ita constitutus Regia cum facultate precise requirit scripturam Mol. de primog. lib. 2. cap. 1. n. 5. Acced. in leg. 1. t. 7. lib. 5. recap. n. 5. ubi docet quod ea dependente probari oportet eius tenor quinque testibus omni except. maioribus. Bartom. 2. decisi. 56. per totam; et an probetur per verba enuntiatiua partitionum facit. Gratian. tom. 4. forens. cap. 739. per totum.

48. **M**aioratus possessor an teneatur solvere expensas factas in tr. aut dignitate in fructifera et in exemploposito a Garcia et quolibet alio simili, saltem quando unum beneficium in duo scinditur disensione Ar. ex iure Patronatus Maioratus, an exigi expensas in bullis an teneatur solvere. Sama decisi. 308. ad finem. et ibi additio Velazquez in leg. 26. taur. gloss. 4. n. 4. Matren. in leg. 3. t. 8. lib. 5. gloss. 2. an. 10. = et non tenetur solvere debita contracta post foundationem maioratus etiam si ille qui ea contraxit fuisset ipse fundator = Eut. lib. 2. pract. q. 52. dummodo si sint anteriora fundatio ni ut ipse docet referens Mol. de primog. lib. 1. cap. 10. n. 1. cum leg. precise n. 10. = et quod possessor Maioratus non teneatur de suis bonis liberis et ad ex. nominare bona Maioratus aut ne reditatis facit ultra salg. cap. 26. Par. 2. quot. cap. in 4. p. 88. 2. n. 7. = et quod tenetur solvere tributa, census possessiones, decimas et alia onera Maioratus, quamuis decuria temporis sui Antecessoris leg. Imperatores de pub. Mol. de primog. lib. 1. cap. 27. n. 4. ubi additio Nogu. tom. 1. alleg. 2. an. 108. cum leg. et quod Maioratus possessor non conueniatur actione personali sed tantum hypothecaria per creditores Maioratus, quando debita fuerunt contracta per eius antecessorem et non per fundatorem, 2. Noguierol. tenet salg. labrent credit. tom. 1. p. 2. cap. 26. 88. unico an. 16. = et acrementa penum tom. 2. p. 2. cap. 7. per totum ex propria pecunia quam actionem habeat = olea de cession. tur. tit. 4. q. 1. a. n. 34. questionem mouet et cum dicitur de re ex hereditate simplici vel redimat, vel si redimat obtemperata cessione creditoris, vel ex precione ad insui, et suorum heredum commodum re finit, in quo casu subrogatur in locum primi creditoris, in primo actionem negotiorum gestorum conuenit tali creditori redimenti simpliciter ex proprijs pecunijs, et in hoc sensu et placet. salgadem, in proximo loco.

49. **M**aioratus pensiones, et fructus eius anni quo decessit Ultimus possessor diuidentur esse pro rata temporis inter eius heredes, et nouum Successorem. Scobar de rector. 2. cap. disputat. 20. Obb. lib. 2. Variar. cap. 15. n. 2. Molin. de primog. lib. 3. cap. 11. Palatius Rub. in repet. sub. de donat. 8. 62. n. 20. ubi Baratrone fermosino de legibus ecclesiasticis tom. 2. ad cap. 37. ex insinuat. n. 8. et 9. de rector. Contrariam tamen Sententiam imo quod nouus Successor Maioratus indistincte aueretur fructus et pensiones firmat Gomez in leg. 40. taur. n. 74. Quia in g. patris et nepotis 3. p. de regni Successione n. 13. reg. 447. tom. 2. Mieres de Maioratu 4. p. 24. Garcia de expens. cap. 16. n. 6. indecisum. Greg. Lopez. in leg. 26. t. 11. p. 4. g. 2. = sed V. Ayora. de p. 1. cap. 9. an. 6. cum leg. Mol. tom. 3. de iust. disp. 635. et quid de fructibus Appianie aut Beneficij diuidentur Lara de Annuijs. lib. 2. cap. 11. n. 21. Farin. tom. 2. Quil. decisi. 278. Garcia de beneficijs tom. 1. 12. p. 1. n. 94. et 100. et circa computationem temporis agno annum sit connumerandum teneat diff. Mol. de primog. Alter Mol. de iust. sup. dicta disp. 635. n. 10. et 11. Sed in hac provincia Legionensi quid sit obseruandum V. en los establecimientos de la Orden de Santiago. t. 15. cap. 30. cum sequenti; y en los nuebos. cap. 35. et sup. ibi fructus n. 1. Eut. lib. 2. canon. cap. 34. per totum, ubi n. 35. agit de pensione. Mieres de maior. tom. 2. p. 24. n. 3. ubi docet quod fructus naturales pendentes sunt partes fundi, et iudicantur, ut fundus et Ayora sup. dict. cap. 9. n. 6. per totum ex leg. hurenus. La primera ff. de et fructibus docet ad primu uocatum pertinere fructus integri ex presunta voluntate testatoris et assentit Mol. de primog. dict. lib. 3. dict. cap. 11. n. 29. et ibi eius additionator n. 12. Scobar. ratiotin. 2. p. 20. n. 9.

50. **M**aioratus Successio regulari ex persona eius qui uere debebat succedere quamuis numquam apprehenderit actuale possessionem. Obb. pract. cap. 38. n. 9. Verr. 8. Matren. in lege 5. p. 3. n. 2. t. 7. lib. 5. Greg. Lopez in leg. 7. n. 4. p. 5. g. = et an deferretur Successio per representationem etiam in omnino collateralibus quorum linea numquam fuit ingressa Greg. Lopez. leg. 3. t. 13. p. 6. g. 2. g. 28. Catill. 5. Nouer. tom. 5. lib. 5. cap. 93. 8. 16. n. 46. Flores de Messas Variar. lib. 1. q. 19. 8. 3. n. 32. Cuall. q. 262. tom. 3. n. 17. cum leg. Acosta in tr. de patris et onfote veru. 6. Acced. in leg. 5. t. 7. lib. 5. n. 3. Obb. pract. cap. 38. n. 20. Mieres de maiorat. 2. p. 6. n. 31. iterum Mol. de primog. lib. 1. cap. 13. n. 19. et cap. 1. n. 26. et 27. et lib. 3. cap. 7. n. 2. et 3. Auend. in l. 40. taur. g. 7. et 14. n. 27. Flores ad Sama decisi. 9. Obb. dict. cap. 38. n. 9. Versu. 6. Spin. de testam. gloss. 19. princ. n. 65. Eut. pract. lib. 3. p. 66. 67. et 68. Palat. Rub. 8. 69. n. 21. 69. in leg. si cognatis n. 14. de rebus sub. et 21. 443. n. 8. Firmig. de primog. q. 40. Ancharr. et franc. in cap. grandi de sup. hnd. negligent. Parla. in 6. Barth. in leg. post emancipatum an. 1. deliber. legat. et V. leg. de herede.

et v. in leg. de herede in princ. de vulgar. Barth. in iur. q. si
 nepos de coll. dot. — et an Maioratus Successio conferatur per
 representationem quando adest ratio proximioris. Greg. l. p. in leg.
 3. et 23. §. 6. vbi Mugores. Mol. de primog. lib. 3. cap. 8. n. 5.
 Cöb. pract. cap. 38. n. 10. Auend. in leg. 40. §. 20. an. 1. Maxon:
 in leg. 5. et 7. lib. 5. recop. §. 6. an. 1. et ibi Acob. n. 4 et 5. Mol.
 de iust. tom. 3. dist. 1. §. n. 1. Ditt. §. 67. n. 37. Nobles de represent.
 lib. 1. cap. 23. n. 18. Castil. lib. 3. controuer. cap. 19. n. 29. ex leg.
 si libertus 23. §. si libertus de bonis libert. leg. 1. §. Si quis proximior
 et de cognati. Mol. de primog. lib. 1. cap. 23. n. 38. Valenc. §. 23.
 n. 26. Flores de Menas ad garna decisi. 93. Versi. 7. Pauri. §. 26.
 n. 5. Versi. ad secundum lib. 2. et §. 9. n. 45. Paris §. 22. n. 8. et
 §. 30. uol. 2. Moland. §. pro tribus. n. 33. Mantici de onietur. lib. 9.
 n. 9. n. 9. et 10. Peregrin. de fidei commiss. art. 21. n. 3. thesaur.
 de decisi. 65. Nota in nouissimis decisi. 704. §. 2. Leg. 6. n. 5. §. 2.
 Menoch. §. 557. n. 27. lib. 4. et presumpt. 95. n. 21. eodem lib. —
 Maxon: in leg. 5. et 7. lib. 5. §. 4. n. 4. Acob. ibi n. 2. Peregrin:
 §. 55. Bibium decisi. 295. per totam. Greg. l. p. in leg. 2. et 15. §. 2.
 §. 48. §. 1. Cöb. pract. cap. 34. n. 4. — Somep in leg. 40. taur:
 §. fin. Ditt. pract. lib. 3. §. 67. — quid autem si testator uocauit
 rem suam. Ruin. §. 16. n. 26. uol. 2. Menoch. §. 106. n. 281. Man
 tie §. 100. n. 7 inter comunes §. 18. n. 13. Peregrin: de fidei com
 miss. art. 20. n. 9. Nota decisi. 42. n. 2. §. 1. et decisi. 22. §. 3.
 Menoch. presumpt. 75. n. 16. lib. 4. Simon de Preis lib. 3. dub.
 4. solut. 3. n. 34 — quod autem Vocatio dirigatur in proximio
 res, qui supra uixerit. Bald. in leg. Si ita Mater n. 3. cod. de so
 nis mater. Greg. l. p. in leg. 28. et 4. §. 5. Ditt. lica. lib. 3. §. 1.
 §. 67. an. 2. usque ad 17. Mol. lib. 3. cap. 8. n. 20. Ball. §. 345
 n. 8. uol. 1. Oldrad. §. 224. n. 36. Ditt. leg. 2. et 15. §. 2; et leg.
 9. et 2. eadem p. Armon: §. 306. n. 3. Alex. §. 9. uol. 1. §. 1. et 2.
 Junior §. 123. uol. 1. n. 23. Cuman: §. 123. fulgor corneg 37. n. 1.
 §. uol. 1. et 207. uol. 2. n. 3. col. 6. Alex. §. 129. uol. 7. Casson
 §. 134. Vol. 4. Petio §. 369. n. 2. Bellamena decisi. 723 —
 Menochi: presumpt. 95. n. 22. lib. 4. — quid autem si in uita
 fundatoris uel ante institutionem illius, filius Maior di
 cedat utrum detur representatio cum non dum fuisset insti
 tutus Maioratus Negatiuam tenet Alex. §. 28. n. 3. Cöbali.
 tom. 3. §. 762. n. 222. cum segg. Alieres de Maioratus: tom. 1.
 2. §. 4. illat. 5. n. 3. — Contrarium est uerius, et sic
 ut detur representatio 2. legum. 40. taur. hodie leg. 5. et 7.
 lib. 5. et expresse est determinatum per pematicam Phi
 lipi 3. anno 1645. cuius uerba reſert D. Ioan: del. Castil.
 lib. 4. controuer. cap. 56. an. 82. cum segg. 1. §. 1. et tenet
 expresse Nobles de representat. lib. 2. Cap. 5. an. 6. cum segg.
 facit. Mol. de primog. lib. 3. Cap. 1. n. 3. Menoch. tom. 7.
 §. 677. per totum —

51.

Maioratus Successio an possit controuersi
 discuti, ac determinari uiuente adhuc eius possessore. — Mol.
 de primog. lib. 3. cap. 24. n. 9. Cöb. lib. 1. Variar. Cap. 18.
 n. 8. Iuar. alleg. 4. ubi Battr: Garcia de nobilit. §. 47. n. 1.
 14. Ditt. §. 13. n. 1. Ludouis: decisi. peract. 26. Iur. decisi.
 60. n. 6. et decisi. 147. Cuaſcan decisi. 5. n. 32. §. 4 —

52.

Maioratus in Successione quando con
 siderentur lineę affectus et quando contentiue, et quid per
 hos terminos significetur sui ea que diximus sui. vbi linea
 n. 2. §. 1. Cöb. §. 93. Paul. lib. 2. col. 2. §. 2. Solin. 47. uol.
 3. n. 23. et §. 25. uol. 2. Mol. lib. 3. de primog. cap. 6. n. 37.
 Bald. et acin. in leg. Salu. §. nunc delegat. Paris §. 40 —
 uol. 2. Locin: 33. lib. 3. n. 9. Burg. de Reg. §. 26. n. 4 —
 Greg. l. p. in leg. 1. et 15. §. 2. §. 17. n. 15. —

53.

Maioratus an cedi uel renuntiare
 in alioem possit. Flores de Menas ad gam. decisi. 92.
 Peregrin. §. 139. n. 7. et 8. Auend. in leg. 45. taur: §. 2.
 Mol. de primog. lib. 1. cap. 6. n. 4. et 45. et lib. 3. cap.
 2. n. 2. Alieres le maior. 3. n. 1. §. 14. n. 6. Ditt. lib. 3.
 pract. §. 74. n. 4 — et cessio uel renuntiatio facta per
 talem possessorem an ualeat ultra citatos. Sam. decisi.
 268. et 174. ubi additio — Questio enim est utrum
 qualitas proximioris attendi debeat respectu tem
 poris renuntiationis uel expectari tempus mortis
 renuntiantis, ita ut si post renuntiationem na
 scatur alius magis proximior faciat priuilegium
 illi, qui tempore renuntiationis fuisset admissus —
 Mol. de primog. lib. 3. cap. 10. n. 44. et ibi eius addi
 tionator. Paz de testat. cap. 61. Olen late int. de
 cess. Iuris et 3. §. 4. per totam ibi n. 39. et segg. re
 soluit in fauorem postea nascituri, et sic quod debeat
 attendi tempus mortis, et renuntiationis —

Maioratus in dubio non est censendus esse agnationis precise maxime in nostra Hispania. Paul. 2. 409. lib. 2. Burg. de pag. in proemio. l. taur. n. 215. Auerd. in l. 40. taur. g. 9. ex n. 28. Alciat. reg. 3. presump. 32. n. 4. Mant. de coniect. lib. 2. u. 24. n. 24. Riminal. Junior. 371. n. 222. lib. 4. Honded. 37. 57. lib. 1. Peregr. de fideicom. lib. 2. art. 26. n. 13. et 15. Budeu. 37. 22. n. 10. Cephal. 37. 571. n. 57. lib. 4. Eux. 37. 13. n. 33. — et Maioratus constitutus a femina etiam simul cum masculo adhuc non presumitur esse agnationis. Socin. in 2. cum auus n. 38. de condit. et demonstr. Mol. de primog. lib. 3. cap. 5. n. 47. Menoch. lib. 4. presump. 85. Eux. 37. 13. n. 20. Peregr. de fidei commiss. art. 21. n. 28. Auerd. in l. 40. taur. n. 57. Aluarez de coniect. lib. 2. cap. 3. n. 4. Thesaur. decis. 188. n. 10. Menoch. 37. 802. n. 20. et 72. Castill. lib. 2. controuers. cap. 4. ex n. 147. Manuel Riquelme regular. tom. 2. g. 78. art. 13. post Medium —

Maioratus successio debetur filio minori nato exclusa femina Maiori. Flores ad gam. decis. 338. et decis. 11. Mol. de primog. lib. 3. cap. 4. Sord. 37. 403. n. 4. vol. 3. Coss. lib. 3. Variar. cap. 5. et statutum excludens feminas propter masculos utrum sit fauorabile uel odiosum, Farin. in post. tom. 2. decis. 53. Ant. Gomez in leg. 40. taur. n. 63. addit. ad Mol. lib. 3. cap. 4. n. 9. —

Maioratus amittitur propter non obseruantiam precepti liciti a fundatore impositi. Mol. de primog. lib. 2. cap. 12. Mieres de Maior. 27. g. 4. illat. 4. ubi n. 7. censet minorem restitui aduersus contrahentem. Sim. de Pretis de interpret. lib. 5. in principio n. 21. et lib. 4. inter petras. l. dubitat. 20. n. 3. et quod sit ualida conditio nubendi in familia adeo ut si nubat conditione expressa, et excludatur, et si sit minor non incurratur per remedium restitutionis. Rea. tom. 2. decis. 59. per totam — Si cum primogenitum transire debeat propter non obseruantiam in proximum Successorem. Reuertendum est non excludi sed potius preferri filio suo contrahentis. 27. taur. et Mieres sup. n. 22. — et an amissio, et restitutio maioratus cum fructibus sit Mol. sup. ex n. 20. Honded. 37. 72. uol. 2. et 37. 68. et 37. 82.

Magon. decis. Florent. 92. — Et conditio aposita in Maioratus fundacione, ut possessor teneatur Matrimonium contrahere cum persona nobili, et Christiana uetula, ualet, et est obseruanda, et contra faciens priuatur. Mol. d. lib. 2. cap. 13. n. 28. et ibi addit. Sed intrat q. utrum Satisfaciat conditioni Nobilitas ex priuilegio, et uidetur pro nunc quod non ex eo quod uerba fundatoris sunt intelligenda naturaliter et non civiliter faciunt tradita per Laxiam. de Nobilitate g. 6. n. 41. Versi. ad decimum tertium Argumentum —

Maioratus bona efficiuntur ea, que comparantur ex reuincia redacta ex re Maioratus cum dicantur subregari in eius locum cum omnibus qualitatibus. Reg. 106. in leg. 5. tt. 11. p. 6. g. ibi Mol. de primog. lib. 4. cap. 7. n. 36. Mieres de Maiorat. et alij per Salg. tom. 2. de reg. protut. cap. 10. n. 317. — et pro conuincia p. 6. Nota quia talia bona ita subrogata debent esse permansura nam si euincantur datur regul. et rem alienatam. Mol. sup. dict. lib. 4. cap. 4. an. 24. cum Reg. precipuo n. 29. 30. 31. 36. 46. et 47. et quod talis subrogatio fieri non possit ab. que Regia facultate dict. lib. 4. cap. 6. n. 26. — Q. de cession. iur. lib. 4. g. 1. de mutante possessori maiora res ut creditum ^{cum facultate} redimat, et in eius favore, constituat minoris reditu, an subingrediatur, vel subrogetur in eo cum anteriori, inquisitione, proponit n. 30. et n. 32. se curius asserit sic facultatem impetrate. ubi notat quod si de proprijs, quod si de alienis pecunijs redimat, an restituetur. 158. **M**aioratus dictio quid importet, et quod ex eius adiectione censeatur Maioratus constitutus cum omnibus clausulis solitis. V. post Molinam. Burg. de pag. Junior g. 1. —

Maioratus probatio (sicut ex leg. 4. l. taur.) tribus modis constituatur, quorum unus sit immemorialis prescriptionis. Eux. lib. 3. pract. g. 63. et lib. 2. g. 66. sufficere 40 annorum cum tt. contra Mol. tenet — et de Maioratus tenuta aut possessione, quod non possit per sex menses tractari 2. leg. Regiam, et ad hoc sufficiat quod presentetur libellus uel sit necesse quod aduersarius litetur. Eux. lib. 1. pract. g. 89. — et qualiter probetur an per tempus in quo ut bona uinculata possiderentur. Mol. lib. 2. cap. 6. n. 57. Fontanel decis. 33. n. 2. Auerd. in leg. 1. tt. 7. lib. 5. reconq. n. 23. et 24. Parlador 2. quest. cap. 5. n. 28. et 29. Maioratus denotat. 2. p. 3 in principio non finit in fine ubi 10 decennium — et ex prohibitione alienationis. Mol. sup. lib. 1. cap. 5. n. 16. Castill. tom. 5. cap. 93. g. 6. n. 7. Flores de mena 2. Variar. g. 49. n. 34.

1. Variar. g.^a 17. n.º 36 = et quid de Verbis importantibus per
petuitatem. Baldus a l'xuar. in de clari. Regum Aequimitat.
12. dubita.² 2. lit. c.^o n.º 7. Mol. sup.^a Dict. lib. 1. cap. 6. n.º 5. et cap. 11. n.º 1.
Auend in leg. 41. taur. glori. 3. n.º 12. Mieres de maiorat. 2. p.^{te} g.^a 5. n.º 6.
Mol. sup.^a Cap. 4. Lara de Aniuur. tom. 1. Cap. 5. n.º 22. et 23. flores sup.^a
g.^a 17. n.º 26. et 27. Quotatio filiorum et descendencium etiam prura
liter Concepta recipiatur singulariter et ordine successiuo Costill.
• tom. 6. cap. 143. n.º 24. Mol. sup.^a Dict. lib. 1. cap. 6. n.º 4. Cum. segg
Turcho: tom. 5. pract. L. N. 1.^a 54. n.º 1. Tullio. clar. 8. testamentum
n.º 6. n.º 5 et 6. Fontanel. tom. 1. decisione. 37. portolam ibi dis
putat ex quibus Coniecturis inducatur Primogenitura =

60 **M**aioratus casus tam inposs. ordinā
quam impro pietate non solum potest intentari in supremo Regii
consilio et Chancilleriji uerum etiam Coram Iudicibus ordinariis
V. infra Utro Potestorium. n. 7. et q. in remedia tenute petitio frue
tuam admitenda ut. et fieri potest Condemnatio. Mol. de primog.
lib. 3. cap. 13. n. 69. Mieres de maiorat. tom. 2. pa. 3. q. 23. n. 15.
cum reg. Paz de tenuta tom. 1. cap. 8. n. 14. et cap. 13. pertotū
precipue n. 36. et 37. et cap. 25. n. 48. = et quid ad maioratus
Successionem admitti curauit tria probari debet de quibus Rea
tom. 1. Granat. decis. 33. n. 33. =

64. **M**aioratus Possessor utrum ha-
beat dominium rerum maioratus v.² Greg. Loq. in l. 3. h. 4.
g.² 3. et lib. 43. u. s. p.² 5. g.² 3. Mol. de primog. l. 1. cap. 19. n.² 2.
et succedens an teneatur fidei iussorem prestare de restituendo Ma-
ioratu, et de illius bonis non dissipandis, et quod de Jure teneatur
docet Mol. de primogen. lib. 1. cap. 15. per totum præcique n.² 35.
Mieres de Maiorat. 4 p.^{te} 1.^a 37. per totam alter Mol. de Just.^a tom.
3. dig.² 619. Pereg. de fidei comm. arc.² 40 ex n.² 16. Alvar Valasc.
consul.^e 184 ex n.² 14. Barbo. in l. omnibus 41. de iudic. Mant.
Petr. 4. de fidei commiss. g.² 10. ex n.² 13. Cephal. 2.² 341. ex n.² 29.
lib. 3. Alex. Ludouic. decis.² 428. franch. decis.² Neapol. 403. lib.
3. Don Ioan. fontan. tt. de pact. nupt. tom. 1. claus.^a 2. g.² 9. p.^{te} 5 ex
n.² cum seqq.² Don Ioan. del Castill. tom. 6. contro ueris. Cap. 176. ex
n.² 12 =

62. Maioratus Possessor an possit ve-
nire contra alienationem rerum Maioratus, quam ipse fecit. Sutt. in
L. nemo potest delegat. l. n. 25. Mieres de Maiorat. tom. 4. q. 15. per

totam præcipue n°. 40. 42. 44. et 85. cum legg.⁹ faciunt quæ dicenda
sunt infra v^oo tutor n°. 6. =

63. **M**aioratus Successor non potest utili-
centia predecessori concessa ad alienandas res maioratus, si ille dum vivit
ea non usus sit, qui morte eius finitur et non transit ad Successorem nisi-
talis licentia realis sit qui loquitur in ea principales de actuali posses-
sore. *Mieres de Maiorat. a. p. 1. q. 1. 1. per totam precipue n. 4. Aceb-*
in l. e. 1. 1. lib. 5. recap. n. 1. 1. prope fin. = et an possit maioratus
institutor impedire ut non petatur facultas ad alienandum, et si petatur
inducat priuationem, et in sequentem transeat Salg. Labyr. Credit. imp. 1.
1. cap. 37. per totum precipue an. 23. et q. 2. cap. 10. n. 87. = Don
Alca de Cesion. iur. lib. 4. q. 1. a n. 33.

67 **M**aioratus in fundatione observa
ri debet forma legis 127. taur. circa uocationes adeius observationem Vi
delicet, ut primo uocentur filij, et eorum descendentes, ^{legitim.} secundo ascendentes, & illegiti-
tertio consanguinei collaterales, et transversales, et in omnium defectum timen=
extranei aliter enim Vocationes factę nullius sunt momenti d. l. 27. l. ii. tertio
tt. 6. lib. 5. recap. vbi Accb. n. 1. et 38. Aliens de Maior. l. 1. tom. 1. ascenden-
te in prefatione n. 92. et Legg. et q. 15. d. 1. g. n. 92. et q. 6. n. 107. tes=
cum Legg. et 147. per hñm in l. hac consultissima S imperfecto C de consan-
testam. Lutt. lib. 3. pract. q. 53. n. 15. Aror. de p. 2. q. 43. per totam quinet
Palac. Rub. in d. l. 27. taur. n. 50, et que habes in vbo Melioratio n. 6. collatera-
les, et
infin. et cum d. l. taur. consonant. l. humanitatis vers. uel si filia C de transver-
saley.
inguberum l. 11. tt. 5. f. 6. = Nota etiam quod Pater potest in fundatio
ne primogenito excluso uocare secundogenitum ad maioratus successionē
v. infra vbo Primogenitus n. 3 Jan omisso, vel excluso fi-
lio naturali limitatus sit maioratus in filiis legitimis
descendentibus vocarij, vel suppleant Vocationes naturalij ex lege,
de Castill. dicto lib. 5 cap 38 = Et qui ex collateralibus exp. partij
et matris gratiam preferendus sit. Nov. de incorp. part 1 cap
6 § 15 a n. 241

65 Maioratus successor non habet bona libera sui antecessoris iure pignoris aut hypothecae obligata pro exalt. deterioratq. in bonis maioratus ex culpa Antecessoris, sed tantum actio personalis auth. contra eum rogatus. Cad. trebet. Noquer. tom. 1. alleg. 1. per totam Rodrig. de rehit. lib. 2. g. 19. n. 7. circa finem contra Mier. et thesaur. per Noquer. citatos =

66. **M**aioratus conditio appositae in eius
fundatione, ut Successor sit natus ex legitimo matrimonio, an excludat
Legitimatum per dispensationem in radice Matrimonii obtentam licet
per subsequentem Matrimonium Late disputans Nea tom. 1. decis. 8. disp. 2.

et per totam = et quod non excludat sed dicatur legitimus ut possit succedere non obstante predicta conditione tenent Cald. de nom. emphit. g. 21. n. 57. Cbb. de synsal. 2. p. cap. 8. § 2. n. 30. Gre. g. lopp. in L. 2. ff. de p. 2. g. 10. g. 12. Ceuall. tom. 1. comm. g. 2. an. 60. et g. 606. n. 11. Sarc. de nobilit. g. 21. n. 21. Mol. de pri. mog. l. 3. cap. 1. n. 10. Alter Mol. de iust. disp. 172. et 175. Sanch. de matr. lib. 5. disp. 105. n. 8. farin. tom. 1. n. 8. nouissim. decis. 1. 191. n. 13. et decis. 455. n. 8. et tom. 2. decis. 687. n. 17. cum sequenti (et de legitimat. per subsequentem Matrimonium agit Rea. sup. d. disp. 8. an. 36. cum legg.) = Contrarium ut si sit exclusus non obstante predicta dispensat. tenet et defendit rea. sup. d. disp. 8. an. 33. cum plurimis sequentibus ubi plures auctores pro dicta opinione cumulant et cum ea persistunt = Sed pro contra Noquer. tom. 1. alleg. 23. in grio, et alleg. 24. fere per totam (ubi n. 51. docet filium natum ex legitimo Matrimonio inferri pro meo filio maiori Legitimato per subsequens Matrimonium contractum post dissolutionem primi Matrimonii =

67. **Maioratus simul fundatus** per uirum et uxorem utrum reuocari possit a superstitibus per mortem alterius = Nier. de Maiorat. 1. p. g. 23. an. 18. Rea. tom. 2. decis. 60 n. 7. in fine =

68. **Maioratus possessio** petenda est in loco foundationis et ubi manet eius et non in loco ubi eius bona sita sunt nam effectus acquisitionis nascitur et derivatur a scriptura late pro de tenuta tom. 2. cap. 65. an. 13. cum legg. precique n. 30 et 31. =

69. **Maioratus fundatus de tertio et quinto ob causam Matrimonii**, et ideo ob causam onerosam diminui potest ob debita contracta post institut. nam ad estimationem bonorum attenditur tempus Mortis et non contractus Rea. tom. 3. fiscal. alleg. 76. per totam precique an. 10. cum legg. =

70. **Maioratus constitutio non nominata** filio maiori sed dicto quod perveniat ad filios vel proximos consanguineos an hec constitutio valeat propter incertitudinem, et nihilominus preferatur filius primogenitus secundo minori disputat Ant. Gomez in l. taur. 40 n. 59 =

71. **Maioratum an sit utilis instituire** Regia facultate, uel sine ea ex his portionibus de quibus Pater aut extraneus potest instituire auctoritate Legis V. Mol. lib. 2. de primo gen. dic. de p. cap. 2. an. 10. Castill. lib. 6. cap. 145. n. 34 =

9 **Si Pater promittit meliorare filium** ratione Matrimonii titulo Maioratus, et Pater et filius moriantur ante meliorationem perfecte factam Utrum transeant bona ad filios Libera uel sint uinculata V. Castill. lib. 5. cap. 57. an. 45 =

72. **Maioratus si ex dispositione non potest uniri altero**, et filius maior habet electionem alteruter Maioratus pertinebit filio secundo genito non filio primogenito qui Maioratum elegit. Castill. tom. 6. cap. 178 =

9 **De incompatibilitate duorum Maioratum** V. Castill. tom. 6. cap. 180, et 181 =

Maior pars

M

Maior pars creditorum licet partem debiti remittere possint leg. iuris gentium 7. & hodie. 19 leg. Maiorem 8. ibi M. ff. de pact. non tamen totum debitum leg. apud celsum in prin. cipio de doli. mal. excep. Bald. in dict. leg. 7. dict. 8. hodie. n. 3. Alt. Richard. lib. 3. ff. 12. in principio in sta. de eo, cui libere. Cusa bona d. diuidentur per totum precipue n. 32. = et quomodo fieri debet ut ceteris creditoribus prejudicium generetur. Grat. tom. 2. forens cap. 222. n. 2. et 4. = et quod talis partium remissio facta a maiore parte creditorum prejudicet minori ut procedit in dilacione probat leg. 6. ff. 15. n. 5. ubi Greg. 9. 2. et 3. Villadieg. solit. en la forma de liberar de la instrucion n. 29. Veru. a suelta o quita licet contrarium teneat Rodrig. de ex. cap. 8. n. 38. et contra istum auctorem facit Gratian. sup. n. 15. 16. et 26. = Aduerte etiam quia uersatur differentia in remissionem partis debiti et eius dilacionem quia quando agitur de dilacione solum attenditur maior pars creditorum respectu quantitatis siue sint Chirographarij siue Hypothecarij absque ulla distinct. sed quando agitur de remissione tunc etiam solum inspiciantur creditores Hypothecarij et ceteri non sunt in consideratione Grat. sup. n. 16. per totum = et quod non attendatur maior numerus creditorum sed tantum maior quantitas debiti. Otero de iur. rasiendi cap. 3. n. 23. et quomodo maior pars ceteris prejudicet. Grat. tom. 1. cap. 37. n. 70. et cum Otero v. l. l. g. lib. rent. Credit. l. 7. cap. 13. n. 19. farin. tom. 1. in gosh. de con. 184. per totum =

2

M

Maior pars creditorum prejudicet minori in dilac. concedenda debitori dummodo, ut omnes simul conueniant alios si per uiam subscriptionis folij absque eo quod conueniant non prejudicet nam in casibus ubi maior pars potest prejudicare minori, in his que sunt communia pluribus ut singulis et de substantia, et omnes in unum locum conueniant et de ipsa re dicant Alex. 1. 205. n. 2. lib. 2. Grat. tom. 2. forens cap. 222. n. 2. 18. n. 6. tenet quod si omnes concordarent separatim, et non simul congregati si requiri amplius quod in unum conueniant = et n. 25. inquit. quod transacta iam dilacione quinquenniali concessa a creditoribus uel a maiori parte non auditur amplius debitor uolens cedere bonis = et n. 27. usque ad 35. agit de alijs non minus utilibus questionibus

3

M

Maior pars si fecerit transactionem prius minori etiam in re communi pluribus et singulis quando agitur de dirimendis litibus leg. quod maior ad municipal. Grat. tom. 1. forens. cap. 72. n. 12. cum leg. = sed uidetur obstar quod tradit thurc. tom. 5. pract. lib. M. 2. 15. n. 16. dicens quod in his que competunt pluribus et singulis nihil reueat maior pars quia uno solo contradicente nihil potest fieri secus in his que ad plures expectant tamquam vniuersos Grat. de iur. lib. 9. per totum ubi de alienat. rei communis a maiori parte sociorum facta quod non prejudicet alteri socio ubi de imitationibus agit. V. l. l. g. 2. Labyrent. tom. 2. ff. 2. cap. 2. ex n. 79. =

4

M

Maior pars decurionum debet consistere in his que sunt iustitie sed in his que sunt gratie omnes consistere debent; felinus. et omnes in cap. cum omnes de constitut. et ita est intelligenda l. 5. ff. 7. lib. 3. recog. ubi Acced. =

5

M

Maiorem partem habens inter plures habet prerogatiuam ut electio potius illi quam alteri deferatur tusch. 5. tom. pract. lib. M. 2. 14. n. 1. = ubi n. 2. infert quod habens maiorem partem rei contra his diuidende habet electionem et n. 18. de present. Patronorum. et de primo V. Grat. decin. 169. n. 16. =

6

M

Maior pars cedere debet minori si melius et sanius sentiat = En Caudos Ecclesiasticos y Seglares cap. 1. et 2. de his que sunt a maiori parte cap. l. 10. ff. 14. ff. 1. ubi Greg. 9. 1. 1. stul. in cap. 3. preter vbo Jurisdiction n. 24. Part. de nobilitate g. 3. 8. 2. an. 20. =

V. 1910. 16. 17.

M

M

M. 1910. 16. 17.

Mala fides

1. Mala fides inducitur per sententiam condemnatoriam uel per uitium litigiosi, et an inducatur per liti contestationem. Grat. tom. 1. forens. cap. 2. n. 29. v. leg. 1. cod. de prescript. Longi temporis Bald. in rub. ex. de prescriptionibus n. 22. iterum Grat. tom. 3. forens. cap. 403. n. 10. = et impedit prescriptionem, et nocet successoribus. Enn. tom. 5. forens. cap. 918. n. 41. et 42. etiam si euenus in prescriptione immemoriali 100. annorum. Quin. j. 10 n. 13. lib. 4. Grat. dict. tom. 1. dic. cap. 2. n. 26. et dict. tom. 3. cap. 403. n. 14. = et mala fides de iuncti- impedit quod heredes vniuersales ex propria persona etiam sine accessione temporis aut auctoris non possint prescri- ptionem inchoare, et perficere iure canonico attento siue siue in primo immediato herede siue in herede heredis. Grat. dict. tom. 3. dict. cap. 403. n. 15. et 16. Thuer. Beltra min. ad Alex. Lucouis. decis. 299. n. 6. = et quod mala fides auctoris nouat etiam singulari successori etiam si is aliqua accessione, uti nollit. leg. diffusi in aut. male fi dei possessor cod. de prescript. long. temp. Covarr. in reg. pos- sessor. 89. n. 8. thurc. dict. tom. 5. lib. 2. n. 22. n. 44. =

2. Mala fides dicitur in eo qui facit actum contra iuris dispositionem aut statuti, et ideo tenetur ad fructus restitutionem. Grat. tom. 1. forens. cap. 45. n. 29. eam leg. ubi n. 33. docet quod paria sunt non habere titu- lum uel eum habere qui sit nullus, neque auctoritas iudi- cis inordinate procedens excusare. Surd. decis. 45. n. 8. cum leg. =

Malum

1. **M**ala non sunt facienda ut inde seggia-
tur bona. q. a. per t. xum ibi in cap. magnopere ubi cōtētu ne cleric
uel Monachi cap. forte. 4. q. 5. Surau. 2. 50 q. n. 24. et 72. 574. n.
19. lib. 3. unde non est permittum facere etiam ad alendos pauperes
licet cap. forte. cap. si non sunt. 20. 32. q. 4. =

2. **M**alus semper presumitur malus in
eodem generi mali. Grammaticus de ciu. 25. v. v. Bonus. n.
Limita quando per triennium bene uixerit. v. v. Legatum
n. nam Mulier, que Luxuriose uixit si per istud tempus fuit
honestata purgata uidetur macula. Causado. de ciu. 55. = et malus
qui mutata uita bene uiuit utrum sit preferendus in electione
illa, qui numquam fuit Malus, disputat Lambertinus de iure
rationatus lib. 2. tit. 3. art. 4. q. 5. principal. Cenedo. in Collect.
ad cap. fide. hor. 50. dist. 2. tit. 68. d. 1. = et quod omnis Macula
censetur suolata post triennium, Erat. diu. 34. n. 30. =

Malum non uenit solum q. in auth.
ut Jul. in quo Suprag. in p. b. Versi. illicito coll. 2. Gonzal. in R.
8. q. 34. n. 49. =

Maleficium

*omittendo et n. Maleficium intelligitur quod fit
omittendo v. e. dym. 25. 6. 1. 22. ---*

9 Et adde quod mandans etiam potest puniri in loco mandati de mandato, et in alio de dicto Plac. de delict. lib. 1. cap. 15. n. 27. Saib. 4. de pace pp. lib. 1. cap. 4. n. 35. Idem Phebus decis. 217. tom. 2. ubi quod mandans alius deliquit quam Mandatarius, quia iste solum deliquit in se et occisum, ille uero, in se occisum, et Mandatarium. farin. q. 235. Gut. cons. 35. Menoch. cons. 788. =

8 Mandatarius qui uirtute mandati exegit pecuniam, et eam consumpsit quando crimen committat uel ira eum possit actio criminalis intentari v. l. farin. cons. 2160. et Saib. in concurs. 4. l. cap. 24. an. 27. et 2. cap. 22. an. 28. et quid si in concursu aduocum interuenerit v. l. Jo. bar. de rat. cap. 20. flicio p. 8. Collect. 3304. =

9 Amplia quod qui ratum habuit delictum suo nomine commissum si tempore rati habitationis fuerit ex. a. Locum delicti in eo est sumendus quia ibi per fictionem Iuris censetur delictum commissum ex req. rati habitatione de Reg. Juris in 6. l. 1. & quoties ueris. sed si habuero ff. quod ui. aut clam. g. in cap. mulieres de sent. excomm. Clarus 2. q. 38. n. 7. Phebus 2. decis. 218. tom. 2. n. 29. =

5 Mandans non potest molestari quando Mandatarius ira quem proceditur fuit relaxatus a carceribus sunt enim haec correlatiua farinat. cons. 195. n. 24. lib. 3. =

6 Mandatarij confessio quando probet iram mandantem v. l. declarum abg. cap. 3. n. 43. =

7 Mandatarius, aut Ambasiator qui interfecit iussu mandantis si in itinere fuerit apprehensus uel exspoliatus uerum mandans teneatur damna restituere v. l. decis. auinion 227 ubi bene disputatur et resoluatur, et quid si Mandatarius fuit in culpa uel erat periculum notorium =

Handwritten text, possibly a title or heading, in a cursive script.

Mandatum

secundum Medios est officium honestum gratis susceptum exi-
bendum ab amico, est quoque duplex aliud ad iudicialia et aliud
ad extra iudicialia =

4. Mandatum generale non admittitur in cau-
sis beneficialibus cap. accedens de prebend. ubi PP. Greg. in 7.
et 16. p. 1. g. 3 =

Mandatum quando possit uel non renouari
V. Mant. de tacit. et Ambiguis L. 7. et 21. et 22. et V. Procu-
rator n.º

2. Mandatum procuratorium ad iudicialia =
requiruntur alij processus facti anon habente erit nullus =
quia est fundamentum Iudicii q.º in L. 1. § 1. Vbi h.º personi
ff. qui sat dar. cog. Pecius cons. 275. p. 3. vers. sed predictus Ban-
cius de nullis. ex defectu mandati an.º 3. Maranta de ordine
cog. p. 4. dist. 9. n.º 38. Audet et alij ab Accusato. in leg. 3. et 2. lib. 4.
recog. est que decium P. L. 3. = neque ratificatio actorum, valet
fieri post Sententiam Bart. per ex. ibi in leg. si uxor & si quis
uxorem de adulteris. Pecius in lege semper qui non prohibet
n.º 13. de reg. iur. V. alleg. 3. 10. tom. 7. fol. 98. = Si tamen Ma-
datum adderat licet non fuerit presentatum, et consistet de eo
substinetur Sententia sal. de Reg. protest. p. 4. cap. 7. n.º 26.
ubi Limitabis = et quod sufficiat exhibere mandatum etiam
post Sententiam, si antea a parte non opponatur V. farin. de-
cis. 152. tom. 8. nouis. et V.º qualitas n.º et quod sufficiat
quandocumque produci ad validitatem Iudicii Nota. dec. 688.
n.º 1. p. 1. diuersorum = et quod ad sananda acta, et Senten-
tiam probetur Mandatum per coniecturas, et que sint tales V.
V.º Procurator n.º

9 Sit Regula quod Mandatum ad iudicia-
lia finitur morte mandantis si res erat integra, hoc est ante
quam litis contestatio fieri. Cob. pract. cap. 11. n.º 3. Erat. discip. 342.
n.º 3. post contestationem uero litis a procuratore facta non extingui-
tur Mandatum morte Domini L. nulla dubitatio. Et de procurat. quod
etiam procedit quando sequitur aut si actus primus in causis in-
quibus lis non contestatur in his enim operatur idem ille actus non
tacing. L. 2. Variar. et de procurat. resolut. 4. n.º 2 =

9 Limita primo non procedere quando nullus
exstitit heres, quia nullo existente Mandatum expirat morte Domini
et non habet locum P. L. nulla dubitatio. Bancius de nullis. et ex de-
fectu Mandati n.º 170. fol. 372. trentacing. P. resolut. 4. n.º 14 =

9 Limita etiam quando etiam licet Dominus
heredem reliquerit est tamen pupillus, tunc enim per mortem Domini
constituentis expirat Mandatum procuratoris ita post solutu tenet
trentacing. P. resolut. 4. n.º 15. et V. infra n.º

3. Mandatum quantumuis Generale
ad causas presentes, et futuras non extenditur ad illas
ad quas neque erat ius, neque sperabantur Hermos. in L.
23. et 5. p. 5. g. 1. n.º 13 =

9 Limita etiam in Prelato uel Rectore Ecclesie
qui constituit procuratorem ad agendum nomine Ecclesie sue uel pro-
prio beneficio, quia quamuis procurator sit litem contestatus finitur
tamen Mandatum per mortem illius Prelati notabilis. h.º in Clem.
final de procurator. quam exornant trentacing. P. resolut. 4. n.º 4.
cum segg. Vbi quod etiam procedit Limitatio in hospitalariis constitutis
tibus procuratorem, et in vicario perpetuo, et in rectoribus Quiratis, seu
Universitatum et in quocumque. administratore = et quod sufficiat mor-
talis V. ibi n.º 9. et V.º Bancium ubi sup. =

9 Sublimita hanc ultimam limitationem quā
 ab Prelatus fuerit reus concensus tunc enim Mandatum eius non
 finitur quamvis fiat renuntiatio, remotio, seu translatio ad aliam
 Prelaturam. Guido. Papa. q. 547. vers. sed quem sequitur henta in q. 9.
 resolut. 4. n. 9. in fine =

9 Sublimita etiam D. clement. in de procurat.
 rat. non procedere, quando Mandatum fuit datum in rebus capi-
 tuli, et capitulum fuit Principale constituens, et Prelatus ut
 consensiens, nam tunc eo mortuo non dicitur revocatum, trenta-
 cinque D. Resolut. 4. n. 10. cum segg. ubi neque procedit quā-
 do causas communis est Capituli, et Prelati quia tunc mortuo
 eo non expirat Mandatum, nisi in iuribus spectantibus ad prela-
 tum =

6. **M**andatum non presumitur neque
 creditur tabellion. asserenti in processu per notam aut abbreviatu-
 ram de mandato Xuar. l. 20. an. l. lxxi vbo Abbreviatura n.

7. **M**andatum in ex. iudicialibus re-
 integras morte Domini finitur. l. Mandatum Mandat. §. item si-
 adhuc inst. Mandati trentacin. l. 2. de procurat. resolut. 10.
 an. l. l. vbi quod etiam mutat. Status Mutat. Morum, Mutatione-
 vite, et doli commissi. v. eundem cum dubitationibus, et utrum-
 post Mutat. Status ponit recte solui Mandatario v. l. si cum Cornelio
 §. de solut. et ibi Bart. franch. decis. 303. et ibi Amendola v. decis. 3.
 amsionensem l. 90.

8. **M**andatum datum procuratori ad
 resignandum, si eius Virtute supplicationem porrexit non expirat-
 postea licet Dominus Principalis moriatur, imò potest etiam compelli
 Procurator ad Consensum formalem prestandum ut literis expediantur
 quamvis Principalis mortuus fuerit v. Ricod. in prax aurea resolut.
 487. vbi plura =

9. **M**andatum alicui datum in rem et ca-
 sam propriam non expirat morte Mandantis neque Mandan-
 tarij, sed transit ad heredes. Bart. in l. l. ff. de act. et obligat.
 Mantica. de tacitis. l. 6. §. 23. n. 82. Erat. diu. 342. ne-
 que potest revocari neque in tertio quærito l. 1. Parisius cons.
 19. l. 6. §. 3. n. 57. farinat. decis. 443. p. l. ratio est quia Cau-
 sula in rem propriam transfert Dominium Menoch. cons. 361.
 n. 38. l. 6. §. 4. quod non procedit in alijs mandatis non in rem
 propriam sed ad exigendum sc. que recipiunt commodum Mandan-
 tis hec enim possunt revocari. farinat. ubi sup. et Erat.
 decis. 473. n. 29. et quod Mandatum ad exigendum etiam
 cum cessione aliquando non dicitur in rem propriam, veluti-
 quando respicit solum Commodum Mandantis farinat. decis.
 532. p. l. v. vbo Cessio n. et Salg. in concurs. p. l. cap.
 27. n. 25 =

9. **L**imita resolutionem in casu quo Man-
 dans moriatur sine heredibus quia tunc nulla restat imago de-
 functi, et ideo qui Mandatum suscepit licet in rem propriam non
 potest uti illo titulo, quia neque vere neque fide extat ideo que
 Mandatum expirat Erat. D. Ricod. 342. n. 6. qui n. 2. ampliat
 etiam si heres existat dummodo sit pupillus nam expirat Man-
 datum ex eo quod Mandans erat maior, et hodie representatur
 a minori, et per hanc Mutationem Status revocatum Videtur-
 mandatum. v. vbo Cessio n. ubi quod si Cessionario Virtute
 Mandati fuit actio quærita etiam res non erat integra re-
 citur Dominium habere Mandatum Cessionarij ad agendum

9. **E**t quod idem procedat in mandato-
 necessarium tenet Mantica. de tacitis. l. 16. §. 23. an. 52.
 Gratianus D. discep. 342. n. 8. quamvis regulariter-
 Mandatum necessarium non expirat morte Mandantis
 Heredibus decedentis ut ibi-

10.

Mandatum ad recipiendum debet esse speciale neque sufficit ad agendum uel ad Lites V. alleg. 12. tom. 1. n. 40. fol. 167. et Mandatum Generale ad omnia debita exigenda, et recipienda non extenditur ad debita futura que non habuerunt dependentiam de preterito. Ceuall. g. 235. n. 8. Erat. discep. 145. an. 29. V. Hermos. in l. 23. ff. de p. s. g. 1. n. 14. et ubi Otto Procurator n.

11.

Mandatum quando uideatur reuocatum ex eo quod transacti sint multi dies, et alia plura de maa V. Vto Procurator n.

12.

Mandatum non presumitur et illud aleganti incumbit probatio regulariter, Menoch. lib. 2. Presump. 15. n. 3. et Presump. 33. n. 4. Surdus cons. 28. an. 40. = amplia quod neque antiquitate temporis presumitur etiam mille annorum Menoch. d. l. 2. Presump. 27. n. 14. Marcardo d. 1. 1007. n. 43. et 54. et d. 1. 1008. n. 23. Serre decisi. 10. n. 8. lib. 1. Boerius decisi. 281. n. 15. Hatus decisi. 175. n. 4. = Amplia etiam si esset mandatum enuntiatum, Honde deg. cons. 66. n. 676. Teronimo Gabriel cons. 36. lib. 1. n. 39. et etiam si Iudex enuntiasset, ut dicunt Mascardus ubi sup. Serre decisi. 375. n. 2. ubi Limitas quando totus tenor Mandati inseritur in aliquo instrumento enuntiato sufficere tamen enuntiatum fuisse, dixit apud acta, et coram Iudice demonstratum V. Gmeerio. lib. 2. cap. 19. n. 67. Erat. discep. 1305. n. 3. =

13.

Mandati reuocationem debet intimari Mandatorio ad hoc ut non possit eius uirtute agere L. si mandassem ff. Mandati leg. 2. §. final. ubi g. ff. de contrah. emp. leg. 1. ff. quod Iusu g. in leg. si pater ff. de manum uindict. ubi distinguit in specie illius textus non habere locum manumissionem, quia uti Minister egit filius secus sicut Procurator = amplia regulam licet ille qui contraxit cum Mandatario certior fuerit de reuocatione quia tenet actus, nam debet Mandatarius certiorari ex l. 54. ff. de p. s. ubi g. 4. Ireg. ubi secus quando Mandatum fuit datum ut uendat uel contrahat cum certa persona quia si talis certior fuerit de reuocatione

non tenet actus =

9 **L**imita regulam in mandato ad contrahendum matrimonium, quia non est necesse quod reuocatio intimetur V. Sult. de Matrimonio cap. 3. n. 6 et V. Vto Matrimonium n.

9 **L**imita etiam quando reuocatio fieret apud acta facta, ista enim non indiget intimatione. Putius decisi. 110. lib. 2. et morte Domini licet non fuerit intimata trentacing. D. resolut. 20. n. 18.

14.

Mandatarius non potest excedere terminos mandati leg. diligenter ff. mand. cap. cum dilecta 22. de recip. Valenc. ubi plures §. 3. et n. 42. ubi quod mandatarius qui formam non seruauerit nihil facit neque obligat mandantem in expensu = adde idem procedere in Iudice qui committit Superioris uel alterius executionem facit, nam licet ipse sit Ordinarius non potest excedere terminos commissionis. Barb. in l. 23. ff. de p. s. lib. 3. g. 2. Parhu. de Iudic. tom. 3. dig. 47. n. 19. =

15.

Mandatum habens ad emendum quando dicatur sibi uel domino emisse, et cui Dominium adquiratur etiam si sibi nomine proprio emisset V. Boquerol. alleg. 20. an. 33. =

16.

Mandatari. nomine alieno contrahere non tenetur de suo, sed si dixerit mandatum et potestatem habere in eo quod non habebat tenetur de suo salg. in concun. §. 3. cap. 8. n. 16.

17. **M**andatum ad faciendum non extenditur ad reuocandum iam factum ab ipso mandatario v. Noguera. alleg. g. an. 46. =

18. **M**andatum ad occidendum non presumitur generaliter, et quid de delicto momentaneo farin. in praxi tom. 4. de homicid. ff. de consuetor. g. 1. 34. n. 73. et 74. et 31. ss. n. 29. lib. 2. ubi n. 23. agit de homicidio commisso a consanguineo et concludit sola familiaritas uel consanguinitas non sufficere. Euacin. de defensi. reorum tom. 2. defensi. 32. circa confessionem cap. 30. n. 4. = et ad presumendum tria requiruntur de 99. farin. sup. dict. 31. ss. n. 23. et 46. et tom. 2. 31. 247. n. 7. et dict. tom. 2. 31. 202. n. 34. ubi additio. Ita. Et n. 42. et ibi additio. Ita. N. = Primum requiritum est inimicitia capitalis = Secundum allocutio ad aures tertium, consanguinitas farin. sup. dict. 31. 202. n. 29. et huiusmodi requiruntur adeo ut uno deficiente mandatum non presumitur farin. sup. dict. 31. 55. n. 23. et dict. 31. 202. in addit. Ita. 3. tuch. tom. 5. pract. lib. M. 31. 34. n. 23. Alex. Ludouis. decisi. 351. n. 29. Masard. tom. 2. de probat. 31. 80. n. 4. et 31. 429. n. 4. = et quod per inimicitiam presumatur mandatum farin. in praxi tom. 4. g. 49. n. 107. Euacin. tom. 2. de defensi. 4. cap. 24. n. 22. et iterum farin. dict. tom. 2. g. 52. n. 148. et 149. et 31. 227. n. 17. lib. 2. = et si consanguineus famulus uel amicus offensis ab alio offensorem occidat non tenetur ex hoc offensus si probatur aliquod mandatum expresse uel tacite interuenisse cap. quia Presulatus 2. g. 4. cap. Petrus de homicidio late. Ant. Gomez. tom. 3. Variar. cap. 3. n. 47. farin. sup. dict. 4. tom. 9. 134. n. 67. Ubi n. 72. ait procedere sine dubio data etiam aliqua inimicitia inter occidentem et occisum, quia tunc si presumitur mandatum precipue in dict. g. 134. n. 43. et 15. =

19. **M**andatum ad occidendum uel uulnerandum presumitur quando quis fuit occisus uel uulneratus contemplat. alterius farin. in praxi tom. 4. ff. de consuetor. g. 129. n. 24. et probatur inditiis et presumptionibus uidelicet inimicitia, et minis precedentibus farin. sup. n. 11. et g. 125. 2. p. n. 43. et 52. ubi n. 2. docet iurari mandans eadem pena sicut mandatarius =

20. **M**andatum cum sua nra reuocabile sit potest reuocari etiam si agatur pactum de non reuocando, quia non ualeat. tuch. tom. 5. pract. lib. 2. 31. 460. n. 9. ubi n. 5. et segg. agit quid si interueniat = Juramentum v. surd. 31. 264. n. 39. lib. 2. Erat. tom. 4. forens cap. 783. n. 35. =

21. **M**andatum de lite proseguenda operatur confirmationem eorum que gesta sunt ante mandatum leg. Iulianus qui satisd. c. gane. et si dominus huius sit causam suam agitari per saluum procuratorem et non contradicere iudicant approbare gesta uel illum. Innoc. in cap. ex p. p. de rescriptis. Palat. Rub. in repet. rubi. 3. 68. n. 24. Alex. in leg. sepe de re iudicat. n. 87. =

22. **M**andatum speciale requiritur quare apelar in causa ex. Acced. in leg. 10. ff. lib. 4. n. 33. = Yto. mismo para cobrar dineros leg. hoc iure utitur de iocut. Sar. mient. 156. 3. Selectar. cap. 11. n. 9. = et in mandatis non habet locum seq. cui licet quicquid et alius g. in cap. cum in eius vto melioris de rescriptis. in 6. Rocho de iur. patronat. vbo cons. 11. n. 21. =

23. **M**andatum exhibendum est in iudicio et non sufficit testibus probari, sed originale est ostendendum Perz in leg. 1. ff. lib. 3. Crdn. Auiles cap. 15. pretorum n. 23. quamuis Boerius decisi. 281. n. 3. teneat sufficere fidem mandati a tabellione coram quo actum est, sed minimum opponi adhaeret Guesada Ruers. ggm. cap. 31. leg. 3. tom. 6. lib. 4. et non presumitur per mille annos. Bald. in 1. n. 2. coi. si ex fals. Instrum. Menchac. lib. 2. controuer. illustri. cap. 62. n. 7. Mol. de primog. lib. 2. cap. 6. n. 75. Cuall. g. 400. n. 6. V. Masard. tom. 2. de probat. 31. 200. n. 3. Salg. de prosect. tom. 2. 27. cap. 1. n. 58. et segg. et ad exigendum proceus requiritur scripturar. Plea. decisi. 11. g. 5. n. 1. et ad id quod non presumatur per mille annos si non exhibetur. facit. Remosi. tom. 4. de for. compet. ad Rub. de iudiciis n. 23. pag. 5. =

33
Mandatum ad certum tempus eo elapso ex-
 tinguatur neque innovator potest amplius officium exercere, neque
 re-utitur quamvis litem luerit contestatus. Mant. de tacitis lib. 7
 ff. 22. n. 29. et 30. sequitur Noquerol alleg. 20. n. 239.

34
Mandatum regulariter ad negotia testibus
 probatur. Olea. decis. Juris 4. l. 9. s. n. 7. Vela. disert. 38. tom. 2.
 differ. 38. et 49. Vbi exponit ad mandatum ad contrahendum Matri-
 monium. et referat Olea. et pro generali conclusione. facit. Noque-
 rol alleg. 20. n. 31.

35
Limita in Mandato ad exigendum
 Emt. discep. 505. an. 41. et discep. 337. n. 2. Cuallor q. 400.
 n. 9. Cancero lib. 2. variar. cap. 14. n. 192. Mantica de tacitis lib. 7.
 ff. 3. n. 26. et quod debitor non solvit com. celli solvere probanti Man-
 datum per testes. Vela vbi n. 2. Rodrig. Xuar. in 1. post rem Judicatam
 ff. 3. §. quia sup. verum est an. 23. Olea. ubi sup. n. 3.

36
Limita etiam in Mandato ad lites
 quia scripturam requirit nec testibus probatur Late olea. ubi sup.
 n. 5. quod de iure regio est indubitabile ex l. 3. ff. 2. ff. 4. reapp.
 de quo Cuallor q. 400. et Parexa de edict. Instrumentum ff. 5. verid.
 l. 1. ff. 20. n. 6. et 7.

37
Nec probatur etiam si Horatus de eo ver-
 fidem, et se referat ad mandatum etiam a se confectum. Emt. c. n.
 ff. 23. n. 20. Marcardo de probat. V. Mandatum Conclut. 200 q.
 Salg. de reg. protat. p. 2. cap. 1. an. 58. Vela D. de servat. 138.
 n. 47. Parexa ubi sup. et Olea. n. 6. Videndus Tarrea. alleg.
 fiscal 47. n. 8. et an Substitutio debeat probari Scriptura
 sicuti Mandatum Principale V. foro. in compendio Juris. l.
 tom. Vbo Mandatum Procuratorium = et an in Cessione re-
 quiratur Scriptura vel possit testibus probari V. oleam.
 ff. 9. §. 5. an. 9.

Manuscript M

Manutentio

est quasi quedam retentio possessionis ex L. si quis possidetis. §. retinenda. in §. de interd. l. Postius de manutentione observat. §. n. 3. et decis. 639. n. 6. datur illi qui turbatur in sua possess. vel quasi iura observat. §. n. 3. ubi n. 2. quod non datur non retenti. et Manutentionis fundamentum est possessio et iate exornat Postius observat. §. 2. n. 1. datur in qualibet parte litis observat. §. n. 6. et §. et decis. 349. n. 22. etiam in statu appellationis observat. §. n. 7. et decis. 536. n. 2. et facilius datur quam immisio. ex Savio cons. 259. n. 22. Postius decis. 639. n. 7. et terminari debet antequam tractentur Merita causa. Postius observat. §. n. 4. de Materia Manutentionis et quid comprehendat V. l. alleg. §. 26. tom. 9. fol. 486.

2 Manutentionis fundamentum est possessio Postius observat. §. 2. n. 3. et ad effectum manutentionis sufficit possessio de veterito seu ante introductam litem ut observat. §. n. 5. et §. ubi de turbationis tempore, et quod satis sit momentanea seu instantanea possessio observat. §. 2. n. 2. et quod sufficiat quam non amittere animum possidenti observat. §. 57. n. 62. et decis. 96. n. 9. de Materia §. 2. Interim n. 2.

9 Et quod manutenendus sit possessor etiam iniustus foris: decis. 249. tom. 8. noui cent. §. 2. l. 6. §. 1. tom. 9.

3 Manutentio datur solum et limitata de possessione, que erat tempore motus litis neque ad ultra extenditur Postius observat. §. 3. et decis. 254. n. 2.

4 Manutentio datur possessori antiquo inconcursu Grat. decis. 910. n. 12. l. 5. et decis. 402.

5 Manutentum domus non datur contra habentem assistentiam iuris veluti ordinarium quamvis exempta doceat de privilegio nisi etiam de consuetudine Mariscopus 273. l. 1. Variarum cap. 11. an. 9. Postius observat. 45. n. 30. J. J. Peret. §. 2. cap. 26. an. 15. V. n. 2. sequenti

6 Manutentio semper pertinet et stat pro habenti assistentiam iuris veluti ordinario ad iurii dicti erga alios inferiores etiam stante consuetudine contraria nisi fuerit tribus conformi 29 Canonica l. 1. de retent. §. 1. cap. 4. an. 43. Marbon int. 49. ff. de l. 2. n. 1. cap. 1. n. 240. Sonca l. 1. in l. 8. cancell. 933. n. 5. Garcia & Bonif. p. 3. cap. 2. n. 195. Martini lib. 1. Variar. Cap. 11. n. 9. Postius observat. 45. n. 30. Et idem procedit quo ad decimas infra uorem coram qui iure ordinario percipiunt Mariscopus ubi sup. Postius. c. observat. 45. an. 41.

2 Manutentio comur non datur ad statum litis motus quando mutata est facies comus et alia incorporata fuerit Gratia decis. 752. n. 53.

8 Manutentio danda erit illi qui habet titulum quando ipse et aduersarij potius habent. Gratia decis. 402. ubi quod hoc casu habet locum articulare qua causa et titulo possidet, quamvis alter non sit neque iuris titulus ad obtinendam manutentionem ab illo qui possidet maxime si prout ad iudicium et quod danda sit potius precationi titulata quam sine titulo decis. 910. n. 5. §. 13.

2 Manutentionis Materia leuiore proba- tione requirit Alex. Conn. 103. n. 3. lib. 2. Cobb. pact. cap. 17. n. 4. Menoch. de retinenda rem. ultimo n. 34. seraphin. decis. 624. n. 1. et decis. 1417. n. 1. Nota apud Postium decis. 49. n. 24. post. tract. de manut. ubi quod sufficit Unicus testis cum alijs minus idoneis Gratia decis. 503. et Postium decis. 353. n. 2. V. Valene. §. 1. 192. n. 1. et 2. et u. 50. Porcio n. 1.

get nota quod quando

9 Et nota quod quando in hoc Iudicio: Manutentionis probationes possessionis, sunt equales. habet locum sequestum. Gratia: discip. 402. n. 15.

9 Nota etiam quod decretum Manutentionis numquam transit in rem Iudicatam, et non Iudici enim melius constiterit de possessione. Aduersarij: potest decretum reuocare, et alteram partem manutenere. Gratia: discip. 384. n. 22. et ibi quod in hoc Iudicio non admittitur restitutio neque repulsa testium =

9 De materia Manutentionis, v. Manutentio lib. 2. varianum cap. 11. Ancerum. lib. 3. Variarum cap. 14. et Gratia: ultra loca citata in discip. 499.

10 Manutentio non datur conductori colono. fr. contra Dominum nisi quo ad statum hoc est ad retentionem pro tempore conductionis Rodig. de redditibus lib. 1. q. 17. n. 30. Posthius de Manutentione observat. 52. n. 13. cum segg. 9

11 Manutentio non datur in factis alternatiuis, et facultatiuis cum in similibus non consideratur possessio, sine qua manutentio non competit. Gratia: tom. 4. forens. cap. 655. n. 49. tuchus. tom. 6. pract. lib. 1. p. 37. Oliver. Beltram. ad Alex. Ludouic. decis. 167. n. 15. Versi. actibus facultatiuis =

12 Manutentio non impeditur per exceptionem requirentem altiore indaginem. farin. tom. 1. Quil. de cis. 618. n. 4. et ad obtinendam manutentionem sufficiunt leuiiores probationes. Gratia: tom. 4. forens. cap. 641. n. 20. Alex. Ludouic. decis. 324. et 358. et quod sufficit unus testis de cis. 438. per totam precipue n. 2. vbi Oliver. Beltram. Gratia: tom. 3. forens. cap. 425. n. 56. et de materia manutentionis et eius libello late sesse de in huius. cap. 6. §. 1. n. 26. et se quenti et n. 40. et 57. Cobb. pract. cap. 15. Pycius collect. 1108. et 1484. = Nota etiam quod ubi competit remedium Summarium si eo pretermisso ordinario plenario prius incipiat agere nihilominus ad summarium redire potest et alterum omittere. Pag. de tenut. ap. cap. 22. per totum precipue an. 6. et tom. 2. cap. 44. n. 13. = et nota etiam quod non potest quis manuteneri reflagante Iuris presumptione cap. cum persona de priuileg. in 6. et non solum conceditur manutentio ubi dubitatur de Iust. et ad cognoscendam requiratur indagatio. sesse de huius. cap. 5. §. 10. n. 71. et 72. Ancer. tom. 3. Variar. cap. 14. n. 54. = et Manutentio pendens a validitate tituli non est danda nisi prius discussio tituli. Alex. Ludouic. decis. 283. n. 5. vbi Oliver. Beltram. n. 8. docet in effectu esse cognoscere de negotio principali =

13 Manutentionis effectus non impeditur per appellationem interpositam a decreto illo de manutentione do. v. sup. vbi appellatio n. 37. et aduerte id procedere tantum in effectu Manutentionis quo ad futura, seu uero quo ad restitutionem fructuum perceptorum quia non ueniunt in Manutentione, et ad hoc si appellationem non admittat Iudex uim facit. P. Jean. de la hea tom. 1. de cis. Gratia: discip. 5. per totum precipue n. 8.

14 Manutentio competit etiam pro decimis quando Ecclesia est in possessione eas recipiendi licet terra perueniat ad Monasterium habentem priuilegium contrarium de quo in iudicio Manutentionis agi non potest sed impetitorio. farin. tom. 1. civil. decis. 585. n. 5. et decis. 562. eodem tom. ubi in dicta decis. 685. agit quando sit necessaria concientia Prelati, contra quam prescribuntur decime in iudicio manutentionis, et datur etiam huiusmodi remedium pro solutionibus factis antecessoribus Gratia: tom. 1. forens. cap. 413. et 208. n. 14. et tom. 4. p. 527. n. 35. et 540. n. 64. et 569. n. 24. farin. tom. 2. de cis. 287. n. 3. et tom. 1. de cis. 241.

15. **M**anutationis remedium summarissimum ut datur solum attenditur ultimus rei status, et ultima pretensio sua possessio etiam si alius sit uerus dominus, et est pronunciandum pro possessore. Grat. tom. forens. cap. 310. n. 76. Cuall. tom. 5. de Viol. g. 94. n. 20. Puteo decis. 489. n. 1. et 431. et 442. n. 55. et etiam si talis pavor sit detentor. Farin. tom. 2. consil. Crimi. decis. 291. n. 12. sed uide iterum Grat. tom. 3. cap. 402. et Farin. tom. 1. civil. decis. 332. et quod non concedatur nisi ei qui titulum, et possessionem habuit in concursu nam id quod diximus et solum attendatur ultimus status ad manutationem non habere locum, quando hic status ultimus cuius uigore pretenditur possessio sit, qui dedit causam, si tunc si erit in consideratione ad manutationem, nam illam pretendens necesse est, quod alios actus pacificos habeat. Farin. decis. 409. et decis. 533. in ultimo tom. nouissimar. Fontanel de pact. tom. 2. cta 7. g. 3. p. 10. n. 56. Hermos. tom. 1. ad glossam 2. n. 117. Cane. Variar. cap. 14. n. 75. de manutatione et possessio turbatiua quod non sit manutentibilis Farin. tom. 1. civil. decis. 600. n. 1. Rota p. 1. diuers. decis. 27. n. 7. et decis. 29. n. 1. p. 2. diuers. Menoch. de retinend. remedio 3. 726. et quando controuertitur de auctoritate possessionis preferendus est ille, qui prius illam habuit, quam postea possessionem amiserit non autem his qui fuit posterior in possessione licet in ea sit tempore litis. Gratian. tom. 3. forens. cap. 402. n. 16. et generaliter in quocumque iudicio iustum possessorem obtinere, cum iniusta possessio nemine inuiat. Cane. tom. 3. Variar. cap. 14. n. 37. et est concedenda manutentio ei cuius possessio est magis clari Gratian. sup. dict. cap. 402. n. 14. et quando tertius possessor non est legitimus contradictor ad impediendam possessionem non erit citandus, nec precise id requiritur. Farin. tom. 1. civil. decis. 600. n. 2. et an sufficiat semiplena probatio. Gratian. tom. 1. forens. 114. n. 11. Puteo lib. 3. decis. 61. n. 2. Riccius coll. 34. et non est necesse perseuerare in possessione donec lis terminetur, sed sufficit tempore lris possidere. Cane. lib. 2. Variar. cap. 14. n. 70. et quod sufficiat unus testis Gratian. 5. tom. forens. cap. 910. n. 23.

16. **M**anutentio non datur ei, qui dicit se spoliatum tenet Cabb. cap. 17. n. 3. Sesse de in hnt. cap. 6. § 1. n. 31. Gratian. tom. forens. cap. 314. n. 18. licet aliud dicat Riccius collect. 1261. et pro primo facit, quia non datur stante possessione turbatiua, et ofuscata, quia tunc erit cognoscendum super petitorio. Gratian. tom. 3. forens. cap. 750. n. 41. et cap.

402. n. 14. et possessio interruptitur per rem ex pelli-
nam non turbatiuam. Grat. tom. 1. cap. 90. n. 34. V.
Auend. Pretor. p. 1. cap. 4. n. 15. et non datur manu-
tentio minori uel mulieri, que ceciderunt a possessione pro-
prio facto. Gratian. tom. forens. cap. 503. n. 27. V. Farin.
tom. 1. in Roth. decis. 136. n. 4.

17. **M**anutationis remedium ubi tractatur non potest dari nisi parte citata Legitimi Puteo decis. 217. lib. 1. Alex. Ludouis. decis. 457. n. 2. et in materia fidei commissi, et concedatur alius manuten-
tio possessionis attenditur, si Pater illius illud possideret -
Ant. Gomez in leg. 45. taur. n. 112. vers. sed hic. Mol.
deprimog. lib. 3. cap. 12. n. 24. Andreas Consilio de pe-
regri. decis. 1. ex n. 1.

18. **M**anutentio datur uicem tenenti-
curati seu Episcopi ab eo causam habenti Gratian. tom.
3. forens. cap. 425. n. 51. et expensa actoris data sacrorum
Farin. tom. 1. decis. 241. n. 2. Gult. Conclusion 3. n. 2. iterum
Gratian. decis. tom. 3. cap. 402. Gratian. 2. colat. decis. 258
Grat. de con. 5. p. cap. 5. n. 33. lect. 44.

19. **M**anutentio conceditur enphi-
teutam ecclesiarum a iudice ordinario ecclesiastico si turba-
tur impositione uel pro parte domini directi ecclesiam calpo-
liat. Gult. tom. 4. forens. cap. 732. ex n. 16. Uelasco multat. 198.
n. 3. ob quod iudex secularis non potest cognoscere tam imposi-
tam quam impropositam.

WELCHHOFF

MARCHIONES

Marchio quilibet. seu comes, aut Baro, habens realia ex privilegio seu consuetudine cuius initii non stat memoriam in contrarium habetur loco Principis seu Imperatoris in territorio suo, et potest concedere rescripta contra in commune cum clausula non obstante. Symon. j. 135. n. 2. Sat. j. 402. n. 2. et 487. n. 9. et 662. n. 3. et 18. Nolan. j. 86. n. 16. vol. 1. Euid. Pap. j. 359. — et Marchio tamquam habens et specialem non comprehenditur in generali feudatantum subiectione alicui per Imperatorem facta. Mat. j. 646. —

Marchio dicitur a Marchia, sive Provincia d. mare a nobis provincie comarchanez dicte, que Decedant proceribus ad gubernationem temporalem. Bart. Moreno de Vargas discursus de la nobleza de España dic. 13 n. 45. cum Aciat. in parengon cap. 34, postea in perpetuum Decedant leg. 41. lit. 4. part. 2. ibi Marquis tanto quicquid dicitur como señor de alguna tierra que esta en comarca de Reynos. de cuius origine vide Salazar de Mendoza dignidades de Castilla lib. 3. cap. 14. Moreno de Vargas discursus 13. de la nobleza de España Reges in ordinamentis Lucitan. lib. 1. lit. 2. §. 12. n. 39. et ibi ubi de Ducibus Marchionibus et Comitibus. ibi vide Marchionis dignitas primus in Hispania creata fuit tempore Regis Henrici 2. qui hanc dignitatem Marchionis creavit d. Alfonso filio Infantis d. Petri Aragonis fil. Marchionis de Villena Moreno de Vargas ubi proxime. Salazar de Mendoza ubi proxime

cuius dignitatis preeminentie d. Hern. Mexia lib. 1. cap. 76. Roman. Vepet. 2. pte. lib. 4. cap. 10. Zaribey lib. 15 cap. 54. ubi de antiquitate marchion.

Marchionis dignitas an maior sit Comitibus dignitate controversus in 2. auctoribus est. Parlad. lib. 2. rer. cotidia. cap. 13. Roman. ubi supra Her. Mexia lib. 1. cap. 11. = Boba. d. Ma. lib. 2. cap. 16. ex n. 2. usque ad 39. resoluat Comitibus esse maioris dignitatis ex sola ratione q. prius nominatus est post Regem in leg. 3. lit. 14. part. 4. Salazar de Mendoza dignidades de Castilla lib. 3. cap. 14. stat Marchionibus.

Marchiones, Duces, comites et ceteri huiusmodi tribus prestare debent regibus (quod vulgo lansas vocamus, h. est. in recognitionem capiti domini, sed in gratitudinem honoris, et dignitatis, seu iuris dictionis consue. A mai. de annoni. et tribut. lib. 40. tit. 2. a. n. 85. et prelat. ore, ceteris ex d. foribus habet p. hoc tributo idem n. 90. = et tenentur ad hoc tributum seu servitium etiam ecclesiastici talis honoris a fiverali mane Regia possident, q. onus reale n. personale est idem A mai. n. 89. = Don Alonso Carrillo abogado de los R. consejos inde tratado origende la dignidad de Erand de Castilla y sus preeminencias discurs. 9. n. marginali 9. dicesse son 40 las lansas con que sirven los Erandes y 20 los hidalgos por la misma causa el derecho de media anata q. las casas de los grandes cum en transver sales o en nueva creacion despues de establecido el derecho que fue en 22 de Mayo de 634 para que se pagase de todos los despachos de merced a exemplo de la media anata Pontificia que se paga a su santidad de todos los gracias que hace en la provision de beneficios para abitar los gastos de la sede Apost. y p. lo mismo fue introducida en España etc. y en el n. margin. 12 dice son 63 el dote en los transver sales y los de nueva gracia y 40 los de sena. entuse linea recta despues de la imposi. de este derecho y al n. 14 marginal. del derecho de la media anata Pontificia y imposiciones reales. Don Alonso Nunez de Castro lib. 4. cap. 13. de su tratado intitulado solo Madrid corte = del origende este lansas dice d. Joseph Martin de la Puente compilador de la historia de Carlos 5.º fr. Prudenio de Santoval en el lib. 2. §. 1. n. 3 infra. que fue en la forma de Carlos 5.º a la conquista de Tunis. y el fr. Prudenio en dicho lib. 2. pte. de Carlos 5.º §. 5.º 2.º Madrid.

Maritus

potest expellere uxorem, a domo et mutua cohabitatione si dos promissa non sequatur, uel solvatur. Barboza in l. 1. §. 3. tom. 1. n. 35. ff. 10. l. 1. Matro. L. 1. alleg. 1. n. 16. potest que ei alim. negare, ut ibi ad-
 ventum = Contrarium ueritatem tenet Ias. dires. 65. n. 22. et post Cobb. et alios Castil. lib. 3. contro. cap. 23. n. 28. Sanchez de Matro. lib. 3. ff. 1. §. 1. bene dictum a Fontanella de pact. nupt. caus. 6. §. 2. p. 3. an. 14. et n. 29. tenet quod licet dos promissa non tradatur non potest Maritus recedere accipere uxorem et eam ad domum adducere et alim. dare = Maxime quando absque dote contraxit quia alim. debentur a uiro non solum quando uxor dotem aut bona parapherna lia habuit, sed etiam si nihil debentur enim ex debito coniugali. Quod si nulla ff. de relig. et sumpt. notat. Bart in l. si constan- te §. si uir ff. solut. Matro. celsus Hugo conc. 34. n. 15. Auend. responsum 8. n. 2. Vbi ampliat procedere non solum quo ad uxorem, sed etiam quo ad famulos, et seruitores eius V. Vbo Alim. n. et an teneatur ipsa ad debita rōe famulorum aut ali-
 mentorum Velasco consult. 128. n. 5. V. Vbo Uxor n.

2. Maritus habet ius apprehendi uxorem, sponsum uero non, uere decisi. 96. n. 3. et Maritus est manu-
 tenendus in possessione uxoris postquam consummatum fuerit Matrimonium etiam si timeatur causa peccati quia spoliari non potest Ias. di-
 res. 450. p. 6. de maa, et de illa que fuit monialis, et V. distincti. aduocam a Sanch. de maa. lib. 2. dires. 41. n. 5. et 167. dires. 122. n. 7. et 8. Larrea decisi. 3. n. 3. et Maritus spoliatus uxore non est restituendus nec ea cogi debet habitare quando aliquid alle-
 garet quo probato ad copulam non teneretur, Sanchez de Matro. lib. 3. dires. 122. n. 7. Larrea decisi. 3. n. 20.

3. Maritus potest acriter uerberare uxorem in casibus quibus potest diuortium facere, in alijs uero liquet = Barboza in R. ff. solut. Matro. §. 2. n. 32. et quod ad corrigendum possit eam leuiter uerberare Farin. decisi. 278. tom. 8. mouis n. 12 =

4. Maritus uerum possit quasi legitimus con-
 traditor impedire executionem in bonis dotabilibus pro debito a muliere contracto ante Matrimonium quando alia non adsumt et
 Vbo executio n.

5. Maritus potest conuocare uolentem decipe-
 re uxorem suam aut sollicitantem eam, conuocare que fami-
 liam, et consanguineos eumque uerberare ff. Paulus de Castro
 in cons. quod est 39. inter cons. Martiniensis n. 16. et potest
 amputare Virilia absque excommunicationis incursum V. Rem-
 dum in collect. 14. §. 1. ad 4. in cap. inter sac. Sanctitas 33.
 §. 2. fol. 13. n. 3. et n. 9. quod si Bigamus qui sit adulte-
 rium uxoris, et eam conser. tiendo reconciliauerit.

6. Maritus potest agere sine uxoris mandato
 tam super bonis dotabilibus, quam super paraphernalibus quia
 eum habet a leg. Ias. dires. 514. n. 29. lib. 3. = est que-
 pars legitima ad sustinendum Iudicium in causis ad mulie-
 rem pertinentibus, neque citatio personalis uxoris requiritur
 aut est necessaria, siue uxor habuerit uel non scientiam
 litis l. si prore 22. §. si pro euit. ff. de euit. l. memia so-
 §. fundus ff. solut. Matro. l. titio centuri. §. titio generum ff. de
 condit. et demonstrat. L. Ancille 12. (de rei iudicat. trensan-
 que lib. 2. uariar. ff. de procurat. resol. 5. n. 10. Farin. decisi. 135.
 n. 5. §. 1. et apud nos probatur ex l. 54. tauri. de qua V. Gomez
 in l. 46. n. 73. Veru. confirmatur, et in l. 50. n. 32. Fontanella
 claus. 6. §. 1. n. 34. Salg. §. 4. cap. 4. n. 273. et 305. V.
 alleg. 20. n. 23. tom. 1. fol. 281. = et quod Maritus habet man-
 datum a lege circa administratiōem bonorum uxoris l. Ma-
 ritus ff. de procurat. Parisijs cons. 33. n. 67. lib. 2. Parisijs de
 cis. 223. n. 5. de manus. V. Vbo Citatio n. et quod
 Marito recte soluitur quod mulieri debetur etiam ex bonis
 paraphernalibus ei non traditis ueluti in censu, aut pensione
 V. Velam. disertat. 9. an. 37. et V. infra n. et quando-
 Maritus possit remittere partem dotis, et concordiam face-
 re aut pactum in preiudicium uxoris saltem pro eius uita
 V. Vbo dos n. et Fontanella Clausula 4. §. 9. §. 5.
 an. 185. =

9 Et quod interim dum non est mulier n. d. viro cognita possit contrahere v. voo Mulier n. et voo accingenda n.

11 **M**aritus non tenetur ultra quam facere potest est enim ex illis personis, quibus hoc privilegium conceditur de quibus v. voo Persona n. vtrum autem hoc privilegium sit datur ad tertios et extraneos tetigit questionem Barca de inop. de bitore cap. 23. n. 55. sed non resolvit eam remittendo se ad legem si prior ff. solut. Matris et ad alios ff. qui potius com. in dunt. Matriciam ex eo quod adversantur, tu vero pro resalut. v. bene dignum, et resalutem Petrum Barbosam in 2. Maritum. 3. a. 38. ff. solut. Matris ubi explicat v. l. si prior. fallit tamen in illo qui secundo nuptit, et in illo qui talis est persona que possit honeste operari, et victum suum querere. Ancer. lib. 2. cap. 1. n. 52. v. l. de Suram. p. 3. cap. 15.

12 **M**aritus emens censum nomine uxoris illum acquirit uxori et non sibi licet pretium soluerit de proprijs pecunijs. Jamn. decis. 262. p. 1.

13 **M**aritus faciens expensas in re mulieris recuperat pro media parte siue durante Matris, siue post, v. voo dispositum n.

14 **M**aritus si pecuniam mutuam accepit ab aliis, filiis aut uxorem vel conduxit domum, si non habet unde soluat, tenentur uxor et filij de suis bonis ita tenent plures. Relati a Simon. l. 5. ff. de leg. 3. n. 6. = ipse tamen pluribus tenet contrarium nisi concurrentibus qualitatibus ibi adductis v. l. foras. bellam clausula 4. g. 9. p. 5. an. 171. v. voo Conductio n. et v. voo Mutuum n.

Maritus tenetur alimenta prestare uxori. cam eo litiganti super validitate Matris (cau. 9. 55. n. 116. v. voo Alimentum n.

15 **D**onare non potest uxori neque e contra ex toto titulo de donat. inter quos extendit etiam si dicat cum illa dua fuerit. Greg. in l. 12. ff. de leg. 3. n. 6. et final. v. voo Donatio n.

16 **M**aritus potest retinere dotem infra annum luctus quando concistit in rebus mobilibus. (An. 156. l. 1. Marian. p. 9. g. n. 50. vbi limitat quando ex tali retent. nullum commodum dederit potest, ueluti in illis rebus que usu consumuntur v. l. quicquid. quest. civil. cap. 29. et v. voo dos n. tenetur tamen Maritus casu retentionis satisfacere alias enim cogitur restituere de luctu commodo medijs temporis. Ancer. ubi sup. n. 54. est que tr. in 2. si constanter, & quoties ff. solut. Matris =

17 **M**aritus soluto Matris tenetur bona dotalia immobilia statim restituere mobilia vero post annum. l. iure succurrit est de iur. dotiu. l. unica & exactio (de iur. ux. acc. l. 31. ff. de leg. 3. An. Gomez in l. 50. taur. n. 46. v. l. de testam. g. 11. de leg. 3. n. 79. Mol. tom. 2. de iur. disp. 442. n. 2. tamen 2. tract. l. 1. p. 764 = et an interim Maritus fructus succretur. Ant. Gomez sup. n. 47. Spino. sup. Mol. sup. n. 3. = et an competat Marito retentio pro expensis seu ^{improvementis} in rebus dotalibus factis l. fin. ff. de leg. 3. p. 4. l. 3. de impens. in rebus dotalibus factis. Spino. sup. n. 44. Ioan. Garcia de expensis cap. 13. an. 39. cum sequentibus = et non tenetur restituere Maritus annui redditus census Vitalitij. vulgo ad uitam cum loco unus fructus habeantur. Iur. de tutel. 3. p. cap. 35. Grat. tom. 4. forens. cap. 756. n. 7. vbi contrarium tenentes refert Parlad. quotid. in sexquicent. g. 4. per totam fol. 9 =

171 no. de testam. g. de leg. predict. n. 66. Matrenc. in rub. 41.
Lib. 5. n. 92. ubi negativam sequitur Ditt. alleg. 11. n. 16.
Sanich. tom. 2. de matris lib. 9. disp. 5. per totam =

27. **M**aritus secundo natus si aut filius
primi mariti uxor secunda aut eius heredes deducunt medietate
talem alimentorum. Bald. in l. hac edictali. § de secund. nupt.
Burg. de Reg. g. civil. 8. n. 28. V. Ditt. lib. 2. pract. g. 129.
Sed si priuigni seruierunt debetur ei gratificatio pro medietate
anouerca. Bald. in l. si gratias col. fin. Contraria utriusque
iuris. Vaz. consulti. 32. n. fin. = et quid in dote assignata
per patrem filii alterius mariti. Jacob. in l. 9. tit. 9. lib. 5.
n. 22 =

28. **M**aritus si parit uxori adulterium an
possit de 2. iterum accusare discordant. V. V. Palas. Rub.
in repet. c. 9. § de homicid. g. n. 18. Cobb. de sponsal. c. 7. § 6. n. 7.
Villalp. in repet. l. 22. § 13. farin. 4. tom. de delict. carn. g.
2.

29. **M**aritus seure potest facere quod uxor
fallat sollicitatorem ut ueniat tali hora, et temporaliter habens
consanguineos congregatos, et si occidat non tenetur pena mortis
Palas. rub. in repet. c. 8. § 29. Argentes in l. 40. taur. n. fin. Dey
Lopy. in l. 8. tit. 19. § 5. sed V. Sanchez tom. 2. de Matris lib. 10.
disp. 12. n. fin. farin. 4. tom. de delict. carn. =

30. **M**aritus et uxor quando simul confiten
tur recepisse pecuniam, adhuc tota ad maritum peruenisse
presumitur. Sim. de g. n. 2. Rodrig. de redit. lib. 2. g. 5. n. 16 et
17. =

31. **M**aritus an possit expellere uxorem ob
enim non solutam dotem promissam font. tom. 2. de pact. nupt.
9. § 2. cl. 8. an. 29. Rom. de s. 17. Alex. in l. si cum dotem §.
si autem n. 8. sol. matris, et 31. 32. n. 10. lib. 6. Boher. decisi. 22.
n. 1. Gescens. decisi. 233. Bertran. 21. 235. lib. 7. Jass. in l. si uxor
trid. §. impendia n. 1. solut. matris. Bald. in l. 1. n. 13. § de
bon. mat. et in l. per diuersa. n. 10. C. mand. et in l. 3. n. 2.
in fin. § de falsa causa Alex. ad Bart. in l. 1. § 1. tom. necis
saria de impens. reb. dotat. Couarr. in 4. 2. p. 1. c. 7. n. 2. =

32. **M**aritus licet teneatur alere uxorem et
a lim. n. contineantur medicinae, et in casu extremae ne
cessitatis utrum teneatur prius succurrere uxori quam pa
rentibus V. sup. 170. filius n. 103 = Limita tamen si
gravi, et longo morbo laboret ita ut non sufficiant dotis
fructus Paul. in l. quod in uxorem § de negot. gestis = Sarr.
de expens. c. 3. n. 72. Gaspar thesaur. forensium, g. 52.
lib. 2. ubi resoluit, quod in hoc casu potest Maritus compe
sationem opponere pro expensis infirmitatis prolixae quan
do dos restituenda est heredi uxoris, post mortem eius
secus autem quando post mortem uiri restituenda sit uxori
qui tunc non admittitur compensatio et n. 7. quod presumi
tur id fecisse animo donandi nisi per coniecturas contra
rium probatur Jacob. Cancer. lib. 2. Variar. c. 16. n. 26. et
uri. de alim. 4. l. 1. g. 33. per totam = et licet teneatur adhibe
re medicos intelligitur in ciuitate sed non teneatur mittere ad
uocandos. Bart. in l. si seruum in fine p. de Verborum obligat.
Alex. lib. 7. g. 1. n. 7. tuch. tom. 5. 170. Maritus 31. 93 n.
21. Late fontan. de pact. nupt. cl. 6. g. 2. § 5. per totam tom.
2 =

33. **M**aritus potest dotem sibi promissam pe
tere sine uxoris mandato imo neque uxor uiuo marito potest
petere cum mariti non sua sint actio V. Paulad. lib. 2. quot.
c. fin. 3. § 1. D. in l. Maritus § de procurator = et an teneat
ur uxor mariti licentiam petere ad contrahendum facto di
uortio per seuitiam V. infra. 170. uxor n. 1 = et si decem millia
sint in dotem promissa incertis rebus destinatis, utrum Maritus
possit eo. agere ad pecuniam uel tantum ad bona, et quod
ad bona docet trid. in l. si quis stipulatus fuit decem in
mille 57. ff. de Solutione §. Cuall. 4. tom. omnium
g. 902. n. 72. cum sequentibus =

34. **M**aritus de licentia uxoris, uel ipsa adulterante, quando possit ad religionem, uel in seculo ad sacros ordines promoueri. *Dist. 23. c. 2. canonum. c. 25. thomas sanch. de Matrimonio. 4. 2. lib. 2. disp. 32. cum leg. 2.*

35. **M**aritus nunquid teneatur de bonis totalibus ad uxoris debita contracta, antequam eam matrimonio copulauit. *L. titia 36. de iud. dotium g. 2. in fin. in l. quing. 29. de boni damnat. ubi Bart. n. 2. casan. in consuetud. Burg. Rub. 4. 82. n. 3. Capit. decis. 128. n. 2. ubi docet dominium dotis transferri in Maritum absque preiudicio creditorum. Lina decis. 126. et 128. Larderichius 37. 180. Velasey 37. 118. n. 10. Vol. 2. g. 2. ubi debitis in c. in presenti & porro de off. ordin. in 5. g. et 12. in l. Mulier bona 33. de iud. dotium Bacc. de inope de bito. Vers. in contract. c. 25. n. 21. et 23. generaliter docet ex 3. fieri posse in dotem pro debito Uxoris contractu ante Matrimonium ne sit in Manu femine, eludere Creditores nubendo ex D. l. mulier. Luid. Pap. decis. 447. Grat. reg. 310. n. 3. Aceb. in l. fin. 4. 22. lib. 4. n. 19.*

36. **M**aritus non potest uxorem de adulterio accusare solam nisi simul accusauerit adulterantem cum ea. *L. 50. taur. hodie l. 2. 4. 20. lib. 8. recog. et ibi Gomez. n. 72. Aceb. n. 13. Mol. tom. 2. de iust. 4. 2. disp. 425. n. 2. ubi aliquas refert limitationes et disp. 442. n. 5. post primum tenet quod quando Maritus allegat se non teneri ultra quam fieri possit tunc si eadem dotem integram non soluit tenetur cautionem prestare quod eam integram soluere si ad pinguiorem peruenerit fortunam; et quando ob eius dilapidationem petitur dos tenetur cautionem prestare ad euendam sequestrationem cuius causa legitima est dilapidatio predicta (ultra relata sup. ubi dos n. 25.) V. l. fideiussor & fin. qui ad id datur cogant. l. Imperatorem in fi. de appellat. Rebus. tom. 3. de sequestr. art. 2. g. 2. n. 6. Amphredo ad Capet. tolos. decis. 477. l. 1. 4. 9. part. 3. l. 29. 4. 11. p. 4. Quid. decis. 246. n. 5.*

37. **M**aritus compelli potest ab ecclesia non solum ut uxorem recipiat sed etiam ut eam maritali consortio tractet. *Abb. in c. causam Matris 16. n. 3. in fin. ex 2. de off. iud. delegat.*

38. **M**aritus soluto Matrimonio ad hoc ut non compellatur restituere estimationem rerum dotalium inestimatum si perditas sint debet probare huiusmodi res peremptas et consumptas fuisse absque sua culpa. *Ant. Gomez in l. 53. taur. n. 43. Sed contrarium tenet Alex. 37. 36. n. 17. uol. 6. dicens ad id non teneri Maritus sed potius ille qui petit teneri probare culpa illius fuisse deperditas, quem refert de sequitur Dotal. quotidian. differens. 126. n. 7. per textum in l. de n. 17. de donat. inter uir et uxor. Sed nota quod ex bonis lucrativis resarcionde sunt huiusmodi res. docet Matrimon.*

in l. 3. 4. g. lib. 5. g. 7. n. 7. nisi probetur culpa alterius perisse — et utrum Maritus cedendo nomen debitoris uidi in dotem recipit satisfaciatur etiam si debitor non sit. *Secundo circa decis. 45. g. 12.*

39. **M**aritus si iniuste occiderit suam uxorem quemadmodum non lucratur eius dotem, ita etiam non lucratur usum fructum bonorum aduentitiorum filiorum suorum. *Late Melch. Phel. tom. 1. decis. Portugal. decis. 36. et si talis usus fructus pertinet ad filios, et etiam si iniuste illam occiderit videlicet ob adulterium quod non lucratur dotem. Penebr. decis. fin. lib. 2. 4. 3. n. 9. et 10.*

40. **M**aritus compelli non potest ut fideiussorem prestet de soluenda dote, cum ad id non teneatur imo licet fideiussorem dederit talis datio nulla erit, nec ex illa oritur aliqua actio nisi iuramentum confirmetur. *Dist. de iuram. l. 1. p. 2. n. 13. et 14. Mol. tom. 2. de iust. 4. 2. disp. 425. n. 2. ubi aliquas refert limitationes et disp. 442. n. 5. post primum tenet quod quando Maritus allegat se non teneri ultra quam fieri possit tunc si eadem dotem integram non soluit tenetur cautionem prestare quod eam integram soluere si ad pinguiorem peruenerit fortunam; et quando ob eius dilapidationem petitur dos tenetur cautionem prestare ad euendam sequestrationem cuius causa legitima est dilapidatio predicta (ultra relata sup. ubi dos n. 25.) V. l. fideiussor & fin. qui ad id datur cogant. l. Imperatorem in fi. de appellat. Rebus. tom. 3. de sequestr. art. 2. g. 2. n. 6. Amphredo ad Capet. tolos. decis. 477. l. 1. 4. 9. part. 3. l. 29. 4. 11. p. 4. Quid. decis. 246. n. 5. et quomodo probatur dilapidatio predicta Mascas. de probat. l. 1. p. 2. 576. Benit. decis. 68. Ant. Gomez in l. 50. taur. n. 23. Cobb. lib. 2. uariar. c. 6. Alex. 37. 37. uol. 7. Palat. Rub. in Coperuari. 7. et 8. 17. et necesse est ut talis paupertas, et dilapidatio superueniat post Matrimonium, nam si eo tempore fuisset Maritus inops, et malorum morum ob id non repetitur dos. l. ubi adhuc (de iust. doti. l. si constante ubi Barbo. sol. Matrimonio) et dicitur dilapidator si fuerit lusor, uel donauerit bona prodigaliter. *Mieres de maior. 3. p. 34. n. 13. et 23. Mol. leg. n. 15. et nota quod ob restituendam dotem non potest Maritus Carcerari Barbo. in l. Maritum 13. sol. Matrimonio n. 2. tom. 2. Dist. de iuram. p. 1. c. 16. n. 26. et 28.**

41. **M**aritus intrahit rem ex parte uxoris rem sanguinis causa re tractus quid teneatur facere et observare. *Pa-trenco in l. 8. g. 19. n. 26. et l. 11. lib. 5. Acced. ibidem n. 18.*

42. **M**aritus in precubitu uxoris si potest partem dotis illi promissam renuntiare quia nihilominus re manet ius uxori aut eius creditoribus ut integram dotem exigere valeant secus erit rem fructuum rerum dotialium et si sibi obveniente qui illud potest omittere et non adquirere. *Ant. fa-57. in suo cod. 2. s. tt. g. d. tit. 2. Menoch. j. 220. n. 19. uol. 13. (qui loquuntur in secundo casu) et de primo ex parte tenet fon-tan. tom. 2. de pact. nupt. claus. 6. g. 2. p. 2. an. 5. et melius claus. 7. g. 3. s. 2. an. 57. precipue n. 33. nec potest sine con-sensu uxoris aliquid renuntiare tam promissionem legatum aut donat. et ad utilitatem tali renuntiationi requiritur uxoris ratificatio. *Grat. tom. 3. for. c. 565. an. 42. cum leg. et negligentia Mariti non nocet uxori alia decis. iur. tt. 4. g. 3. n. 1.**

43. **M**ariti bona sunt talia in potestata pro tutela que gessit eius uxor de bonis filiorum quos uxor habebat ex antecedenti Matrimonio si non retinuit tutorem quando secundo nubit. *Si mater. 6. (in quibus causis. pignus uel hypoth. talia contrahatur alio modo procedit casu quo Mariti fuisset data tutela legitime secus uero si sine ratione ipsa se gessit pro tutrice, qui tunc bona secundi mariti non tenerentur. Noguerol alleg. 1. n. 104.*

44. **M**aritus non potest donare bona ad quicquid durante Matrimonio absque consensu uxoris. *Sanches. lib. 5. moral. cap. 6. dub. 7. per totum precipue n. 3. Rea tom. 2. decis. 3. disp. 39. n. 27.*

45. **M**aritus nunquid possit perire sine uxoris consensu remittere iniuriam sibi et uxori factam ueluti quando se clamaron de guta, o a el marido cornudo. et quod non possit uxori prejudicari, et sit necesse ut ipsa interueniat. *Dieg. Perez in l. 2. tt. 9. lib. 8. ordinam. g. for nudo vers. ex quibus etiam Bago lib. 2. g. qum variarum g. 45. Villalband. in l. 22. tt. 2. part. 7. g. 18. n. 5. Acl. in l. 2. tt. 10. lib. 8. n. 9. (licet in l. 8. tt. 1. lib. 5. n. 32. uideatur sentire contrarium) et facit farin. tom. 3. in prax. g. 108. n. 270. Mol. tom. 4. de iur. a. ligg. 2. n. 5. vers. deinde ubi docet actio iniuriarum non solum competere marito sed etiam eius uxori, ex quo uidetur decidendum idem esse in remissione.*

46. **M**aritus nihil tenetur prestare uxori ex. domum si illa absque mariti culpa propria auctoritate recessit. *Barbo. tom. 2. in l. si a hostibus g. fin. sol. Matrimonio n. 38. et tom. 1. in part. 2. rub. 3. sol. Matrimonio n. 43. farin. in posth. tom. 1. decis. 145. in principio.*

47. **M**aritus non potest esse arator gene-ralis neque ad bona neque ad res uxoris sue. *Guiterba decis. 109. v. vbo arator n. et vbo Uxor n.*

48. **M**aritus constante Matrimonio potest uenire contra alienationem ab eo factam de rebus de talibus et dicere de nullitate, secus autem sol. Matrimonio. *quemadmodum de agricolis lib. 11. Baro in l. post mortem ff. de adoptionibus g. in 8. inst. g. liceat alienare uel non vbo Interdicta Peregr. decis. 44.*

49. **M**aritus et uxor possunt pactum facere se se inuicem succedendo, et excludunt ascendentes etiam si sint Patres. Surt. de iuram. ^{to} ^{te} l. cap. 3. an. 25. et cum alijs Accusatus in l. 1. n. 8. lib. 5. recopp. n. 53. et Maritus potest renuntiare lucrato in fauorem uxoris v. vbo Renuntiatio n.

50. **M**aritus quando patitur uxorem delinquere loquendo alteri non ob questum, sed omnimodam negligentiam non dicitur ino. neque venit taliter puniendus, quia requiritur dolus. Acced. in l. 2. n. 29. lib. 6. n. 14. v. vbo Lenocinium n.

51. **M**aritus expellens a domo uxorem sine causa, etiam si ipsa postea adulterauit ipsa non lucratur dotem, ipse Maritus. Acced. in l. 4. lib. 8. recopp. n. 32.

52. **M**aritus transiens ad secundas nuptias non potest in dotem dare secunde uxori plusquam reliquerit uni ex filijs primi mariti cui minus reliquerit et procedit etiam in uxore. Castill. lib. 1. de usu fruct. q. 2. n. 4. vbi limitat nisi pactum fuerit inter eos factum, quod uxor non lucratur dotem, sed reddat ad filios.

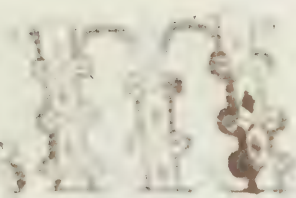
53. **M**arito dilapidante bona dotalia uel ad inopiam uergente debent bona deponi apud mercatorem ad honestum lucrum Bald. in l. vbi adhuc n. 26. de iur. dot. offit. decis. 221. Surt. decis. 279. n. 3.

54. **M**aritus debet presentare et non uxor licet ius patronatus competat uxori, in rebus dotalibus durante matrimonio Lambert. de iur. patronatus. lib. 1. p. 2. q. 10. principio an. 2. Mol. de p. lib. 1. cap. 23. n. 3. de que v. vbo Patronatus n. quod explicita, et intellige ut obseruat, et notat Marecotus lib. 1. Variar. cap. 30. per totum precipue an. 3.

55. **M**aritus et uxor simul uendentes resque ad eam pertinent, quo casu debeat uxori, aut eius hereditibus totum pretium restitui, non uero medietatem ex eo quod totum peruenit ad Maritum. v. offit. decis. 209. Menoch. lib. 3. presump. 22. Barboz. in l. 1. p. 5. n. 5. Versi. acit etiam ff. solut. matrim. franch. decis. 474. vbo doi n.

56. **M**aritus non tenetur restituere neque ei computantur uestes, seriem et linthea pretiosas quas sibi dedit uxor v. Baeca de non melior. cap. 30. n. 13.

57. **M**aritus edificans in solo mulieris lucratur dimidiam ex gensi, si fuerit durante matrimonio, uero postea totum v. vbo edificium n.

MISSISSIPPI

17

MASCULUS

Masculi descendentes ex feminis
 et defectum maculorum ex masculis descenditibus admittunt
 ad sub. utut. 3. quosoli solip. masculi vocant. h. m. 31. 20
 n. 10. Nota p. 2. dices decus. 15 et 18 n. 9. et qualitas mas-
 culinitatis quando interant. acpet. conceat. Rea p. 2. 1. Siur
 de decus. 14. n. 9. et 5. = et quando nequiditas extenda-
 tur de uno gradu ad alium, et si ponatur in una claus. an
 censeatur repetita in alijs. Mant. de coniect. lib. 4. 4. n. 7.
 3. Mol. de primog. lib. 3. c. 5. n. 19 et 17. Hieron. Gabriel.
 31. 100. vol. 2. Paum. 31. 142. vol. 2. Curt. Junior. 31. 165. vol.
 2. et 31. 49. vol. 1. V. Rea tom. 1. decus. digne. 34. per totam
 ibi latissime de hac q. et in n. 22. in fin. pro masculo ex femi-
 na contra lineam alterius consanguinei substituti declarat
 et iterum tom. 2. digne. 53. per totam Don Ioan. del Castill.
 lib. 3. controuers. c. 29. et lib. 5. c. 129. et lib. 2. c. 4. Mol.
 de primog. lib. 3. c. 4. et 5.

2 **M**asculus prefertur femine in pa-
 tronatu aniuers. uel matratu, in quo uocatur filius.
 uel filia maior nam licet masculus, et femina repe-
 niantur in pari gradu, et masculus sit maioris etatis
 adhuc est preferendus. Sam. decus. 71. Molin. de pri-
 mog. lib. 3. c. 3. 4. et 5. Siur. lib. 2. tract. 9. 87.
 n. 4 =

3 **M**asculus cum substituitur et eiq.
 descendentes masculi, intelligitur de masculis per
 lineam masculinam descendenti bus tirag. de primo
 gen. q. 13. n. 16. Mant. de coniecturis lib. 14. 4.
 15. n. 2. et 3. Socin. in l. Sally 8. nunc de lege n. 6.
 delibor. et Posth. Mathelinan. singular. 129. alij 130

4 **M**asculinum non comprehendit fe-
 mininum quando dispositio loquitur discretiue idest de
 gerse de masculo, et femina. Ant. Gabr. lib. 2. communi-
 um. 4. de Verb. sign. 31. 6. n. 57. Limitat. 3. Molin. de
 primog. lib. 3. c. 5. n. 55 =

Mater

tutorem dare potest filio quando eum universaliter instituit
 Valenc. cons. 36. an. 1. et n. 5. quod datus a Matre debeat preferri
 dato patri quando iudici videbitur magis idoneus, quia amor
 matris maior est, sed quod semper debeat intervenire inquisitio
 Suss. de tutel. 9. l. 2. cap. 4. = et quod Mater, plus diligit filium
 Corneus cons. 175. n. 22. vol. 3. Barocius decisi. 43. n. 4. =
 Si uero Mater solum instituerit filium in re certa confirmatur
 tutor a Iudice, si noluerit aut alium contutorem nomi-
 nauit Reg. in l. 6. ff. de p. 6. §. 2. et 3. Quesada §. Civil
 13. v. vbo tutor n.

2. Mater in tutela filij prefertur auctori
 no. Reg. in l. 4. ff. de p. 6. §. 7. franch. decisi. 20. et 16. Man-
 delus, et Riccius Afflic. decisi. 241. Capicius decisi. 56. quod ex-
 tenditur etiam si remanserit debitor pignori. Riccius in d. addit.
 ad franch. vbi supra Grammaticus decisi. 55. v. Menoch. de arbi-
 trar. lib. 2. casu 168. n. 3. qui loquitur de patre = debet tamen
 Mater hoc casu renuntiare secundas nuptias, et Veliandum Riccius
 ubi supra = Hec tamen renuntiatio non debet esse iuramentum. Capicius
 decisi. 50. Boerius decisi. 129. = tenetur etiam fidei iurare, sicut
 ceteri tutores legitimi licet a testatore sit Mater nominata. Spino.
 de testam. §. 29. n. 35. Richard. in R. de satisfact. tut. in fine Ric-
 cius ubi sup. contrarium tenet Suss. de tutel. §. 1. cap. 12. n. 16.

3. Mater tutrix potest ante inventarii confectio-
 nem administrare, et actus facere. Grat. dissep. 128.

4. Mater quando ante rationem redditam non ex-
 dotem gerere v. vbo Administrator n. et vbo Dos n.
 ubi an possit dos retineri donec rationes reddat

Mater tutrix filiorum potest repetere expen-
sas quas fecit pro alimentandis, et debent ei recalcari licet non
protestauerit animum repetendi et idem procedit in tutore tenet
Iacobus de ratiocinis cap. 22 an. 23. ubi extendit eadem ad Pa-
trem cum aliqua limitat. eo quod si non fuerit tutrix et expen-
dat in alimentis habeat necesse protestari. V. ibi, et V. l. 36
et l. 2. p. 5. de patre dixi, V. Vbo Pater n.

Mater tutrix filiorum potest declarare
debitum Patris in fauorem creditorum, et valeat declaratio-
licet regulariter non possit tutor declarare contra pupillum
Corrocius decis. 20. qui n. 22. limitat, quando Mater fuerit
amissa Creditoris ex Cno in l. 2. de testibus =

Mater transiens ad secundas nuptias
debet prius petere tutorem filijs, alias priuata eorum suc-
cessionem ex decis. aucte eisdem penis (de secundis nuptijs et
omnes qui debent succedere pupillo si ante pubertatem moria-
tur tenentur petere tutorem intra annum sub priuatis. he
reditatis V. Narbon. de etate an. 13. q. unica = et ibi quod
si Pater moriatur dum pupillus existit decimo tertio ante-
tenetur in statim petere taliter, quod si ultimo die etatis pu-
pillaris petatur tutor non eis prodest = hoc limita solum pro-
cedere, quando Mater alios filios habuerit preter pupillos
alias secus aucte ex testam. (de secundis nuptijs Bart. cons.
59. in fine. Alex. cons. 3. n. 4. lib. 7. et cons. 63. n. 4. lib. 5. —
Afflict. decis. 75. qui n. 3. Videtur limitare quando filius Mortu-
us fuit, post secundas nuptias secus vero si ante et est decisio No-
uionensis 80 V. Grat. discep. 120. ubi etiam limitat. re-
pule = sed quod qualis qualis causa excuset, patrem ut ad suc-
cessionem dimittatur V. Grat. discep. 668 = contrarium tamen
tenet Farinat. decis. 62. post tom. 2. Consilio 5m:

Et quod eodem modo quo Mater tenetur
petere tutorem filijs imuberi tenetur etiam ventri sub priuatis
hereditatis. 2. ras. discep. 72. n. 1. ubi intelligit de Curatore Ven-
tri non tutore, et quas excusationes habeat Mater V. ibi

Et quod Mater transiens ad secundas n-
tias non petito tutore filijs amittat hereditatem eorum. l.
omnem (ad tert. allianum. l. 12. u. 16. p. 6. Simey in l. 15.
taur. an. 14. et ibi limitat. ponit V. Surdum cons. 260
n. 65. lib. 9. et Decium cons. 245. in fine, et latissime
Sanchez de Matrimonio lib. 7. disp. 88 =

Et an. possit Mater petere et nomi-
nare Vitricum, hoc est, secundum Maritum V. Vbo tutor
n. et Greg. in l. 5. u. 16. p. 6. q. 3. ubi quis est dandus
quando Mater ante nuptias nominat aliquem, et Acced-
in l. 3. u. 1. lib. 5. recopp. n. 6. Gratian. discep. 668 n. 5.

Mater transiens ad secundas nuptias
amittit etiam tutelam filiorum V. Corrocius decis. 129
ubi late aucte Sacramentum (quando mulier tutela offit.
leg. 5. u. 16. p. 6. Acced. l. 3. u. 1. lib. 5. recopp. et l. 4. eod.
et Riccius ad franch. decis. 20. Guido Papa decis. 539. Gu-
de tutel. p. 1. cap. 9. V. Fontanellam claus. 5. q. 4. p. 1. an.
20 = quod procedit etiam si nulliter contraxerit. Grat. di-
cep. 213. apud. et tenetur cauere de restituenda bona filijs.
primi marit. V. Surdum decis. 27. quamuis ibi contra
Senatui placuit quo ad dotem n. 7 = limita regulam qua
do contraxit tantum sponsalia, quia ab eis recedens potest
Angelus in l. solus ff. de hi. que notantur infam. Afflict.
decis. 357. et sic si uolens nubere deponat tutelam non nu-
cendo recuperat. Boerius decis. 266. quid quid in contrarium
sentiat Barza de ascima tutel. cap. 4. n. 52 =

Quid autem erit quando ad secundas
nuptias transierit an mortuo secundo viro reasumat tute-
lam, et Misingerius obseruat. 83. l. 3. dixit quod non, sed
est distinguendum, aut res est integra, hoc est nullus fuit
datus tutor, et potest alij non ita Reguer. decis. 166. sequitur
Misius ad franch. V. decis. 10. Greg. in l. 5. u. 16. p. 6. Surd. de
decis. 106. ubi quod n. reasumat eam, quando alius extat tutor
licet ipsa ad dandum non fuit uitata. Salg. in concurs. 3 p. cap.
9. n. 30 = et sic intelligas Grat. discep. 219. n. 13. et discep. 213.
n. 1. Gu. de tutel. p. 1. cap. 9. n. 26 =

9. **M**ater an priuetur tutela filiorum ex eo
 lo quod pateat eam uelle transire ad secundas nuptias uel potius
 eam retinere. *Fit.* Consalia contraxerit de futuro donec Matrim.
 contrahat. *Meno.* de arb. cassib. 154. n. 7. *Freg. Lopez.* in l. 5. ff. de p. 16. p. 6.
Qua. de tutel. lib. 1. cap. 9. *Solar de ratioc.* lib. 2. c. 6. n. 3. *Sphe.*
decis. 347. *Boer.* *decis.* 266. n. 5. *Surd.* *decis.* 106. m. 21. *San-*
chez tom. 2. de Matrim. lib. 7. disp. 88. n. 4. — Et quid si contrahat
 Matrim. de consensu filiorum tacito uel expresse. *Erato.* tom. 2. diu.
 c. 40. *Petr. Surd.* *decis.* 99. n. 12. et *decis.* 100. — Nota etiam quod
 licet mater transiens ad secundas nuptias priuetur Successione
 procedit si adint alij filij illius prioris Matrimij, secus uero si nullus
 alius existat. *Fit.* si omnes decedant. *Acced.* in l. 4. ff. de lib. s. re-
 cogg. n. 45. per l. femine 3. & illud in fin. *de Secund. nupt.*
Ant. Gomez in l. 14. taur. n. 1. in fin. *Matren.* in l. 3. ff. de lib. s.
recogg. q. 2. n. 15. in fin. *Sanchez de Matrim.* tom. 2. lib. 7.
 disp. 89. an. 36. cum sequenti. — Nota etiam quod Mater que per
 transitum ad secundas nuptias perdidit tutelam filiorum non
 potest admitti ad predictam tutelam durante dicto Matrimio, etiam
 si consanguinei consentiant, et Iudex confirmet. *Jacob. Caneer.*
tom. 2. Var. c. 7. de tutoribus n. 67. — Et si mater sit minor
 quando tutela ei fuit dotata, quod talis datio sit nulla, et
 ob id non priuetur. *Sanchez tom. 2. de Matrim.* lib. 7. disp. 88. n. 13
 et de primo v. *Surd.* de tutel. l. 7. c. 16. n. 99. *Erato.* tom. 2. c.
 219. n. 17. *Surd.* *decis.* 175. n. 26. lib. 2. — et tamen v. *Leg. omne*
6. ad Senat. consult. tertull. et v. l. final. (si aduers. delictu)
 ubi Mater si sit minor excusabitur a pena. *l. omnem sup.*
relaxam etiam Peregr. de iur. fisci lib. 3. ff. de lib. s. —

10. **M**ater transiens ad secundas nuptias uel
 ad secunda uota, licet ob non petatum tutorem filijs priue-
 tur eorum Successione. *l. omnem 6. ad Sc. tu. et Peregr. de*
iur. fisci. lib. 3. ff. de lib. s. per totum non tamen priuatur relictis a
 marito, qui hec pena non extenditur ad Successionem, que ipsi
 prouenit a marito, licet extendatur ad Successionem pupil-
 larem. *Erato.* tom. 2. for. c. 219. n. 14. cum *Legg.*
 et quid si Matrim. contrahat de consensu filiorum expresse
 aut tacito, et an iste consensus inducatur ex habitatione fi-
 liorum cum ea in eadem domo. *Erato.* tom. 1. for. c. 140.
Surd. *decis.* 99. n. 12. et *decis.* 100. per totam — et multo
 magis excluditur eius uir a predicta tutela. *v. infra vbo*
Vitruus n. 1.

11. **M**ater transiens ad secunda uota ob idque
 Legitima filiorum tutela amissa possit si secundo orbetur
 uir illam reasumere. *Speculat.* l. 7. ff. de p. 3. & nunc uidendum
 n. 7. *Freg. Lopez* in leg. 5. ff. de p. 2. in fin. ff. de lib. s. 6. *Matren.* in leg.
 3. ff. de lib. s. 9. n. 7. *Bacca de decim. tutor.* cap. 14. n. 50.
Surd. *decis.* 206. — Nota etiam quod non excluditur Mater aut
 pater filij transeuntis ad secundas nuptias a tutela Negotiorum
 aut consobrinum nec causa prohibitionis militat in eis. *Surd. ji.*
52. n. 20 et de tutel. l. 7. cap. 8. n. 76. dummodo petant
 tutelam intra 7 menses. *Surd. sup. dict. cap. 8. n. 52* in
 fin. — Nota etiam quod Mater secundo nubens non tene-
 tur reservare filijs prioris Matrimij quod ex donatione aut
 dispoessione alterius filij ad eam pertinuit ex autem
 ex testam. *Cod. de Secund. nuptis teneant Ant. Gomez* in
Leg. 15. taur. n. 2. Mol. de iur. tom. 1. disp. 163. n. 6. Ven.
si tamen filio. *Acced.* in leg. 4. ff. de lib. s. *recogg.* n. 29. *Ma-*
trén. in leg. 3. dict. ff. et lib. 9. n. 15. *Sanchez de Matrim.*
lib. 7. disp. 89. n. 41. —

12. **M**ater transiens ad secunda uota an te-
 neatur reservare fratris consanguineo filij sui que ex illius
 Successione habuit, affirmatiuam tenet *Orneo. ji. 242. lib. 2.*
contra Bald. ff. de lib. s. Boerio decis. 188. n. 14. Peregrin.
ji. 80. n. 19. farinat. tom. 1. Quil. decis. 688. — et utrum proce-
 dat in bonis que filius adquisiuit aliunde, et ex Successione
 transuersalium tenet in hoc casu non esse obligatum Matrem
 reservare. *Sanchez tom. 2. lib. 7. disp. 89. n. 24.* et nota quod
 obligatio reservandi filijs prioris Matrimij quod ex morte unius
 adquisiuit, an procedat siue filius decedat ante uel post se-
 cundum Matrim. *Acob. in leg. 4. ff. de lib. s. recogg. n. 28.*
Sanchez de Matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 89. n. 24. *Matren.* in leg.
 3. ff. de lib. s. *recogg. n. 15.* —

13. **M**ater, que tutrix filiorum fuit an ante
 reditas rationes possit exigere dotem. *Peregr. ji. 200. turch. tom.*
2 pract. lib. 1. p. 772. n. 2. et tom. 1. ji. 290. n. 14. et quod
 possit, et filio non competat retentio sub pretexto rationis no-
 redditæ. *Surd. de tutel. l. 7. cap. 9. n. 52. Alex. ji. 94. ubi 4.*
Solar. de ratiocin. cap. 21. m. 27. cum Legg. grecique n. 30.
Surd. decis. 184. Erato. tom. 1. forens. cap. 129. Hermosill. tom. 1.
ad glossam 4. Leg. 9. ff. de p. s. n. 78. — *Contrarium et quod*
detur retentio Jacob. Caneer. tom. 1. Variar. cap. 7. de tut.
ribus n. 143. —

14. **M**ater ardentius amat filios, quam Pater. Grat. 31. 83. n. 12. uol. 2. Matril Singular 419. Iur. de alimentis 11. 1. 9. 116. n. 5.

15. **M**ater non excluditur a tutela filiorum etiam si statutum excludat eam a Successione. Petio. 31. 116. Iur. de tutel. 1. p. cap. 2. n. 9. Menoch. de arbit. casu. 150. n. 36. Iur. de aliment. 11. 9. 9. 10. n. 3. cum segg. ubi n. 3. et 4. docet non posse testatorem eam excludere a tutela ex Petio in leg. feminae n. 19. de reg. Iur. Barth. in leg. Miles 11. 8. Sexaginta n. 3. ad legem. Dall. de adult. = Nota etiam quod licet Mater, et auia sint tutrices filiorum, tamen ad lites non poterunt esse curatrices, Cane. Variar. tom. 1. cap. 7. de tutor. n. 22. et talis Mater, et auia tenentur satisfacere Cane. sup. n. 39. dict. cap. 7. = et quod Mater preferatur aucto paterne filij in eius tutela, est decisio franch. 10. per totam =

16. **M**ater licet non sit legitima administratrix filiorum, tamen tom. 5. tract. 11. 11. 109. tamen potest ea facere et administrare, que sunt ventura Boer. decis. 124. n. 19. Iur. de tutela 1. 1. c. 3. n. 10. Barth. in L. tutor quod rectorium n. 28. de admin. tutorum =

17. **M**ater licet non habeat filios in potestate, sed pater fallit tamen in filijs bastardis facit ex 1. in §. 1. instit. de patr. potest. =

18. **M**ater an preferatur filijs in accusatione pro morte mariti, uel in facienda pace cum occisore fontan. tom. 2. de pact. nupt. 1. 1. 1. 18. c. 5. n. 22. flor. de Menas 116. 2. Variar. 9. 7. ubi affirmatiuam tenet, licet dicitur. Varin. 1. tom. de inquis. 11. 2. 9. 13. n. 13 in medio. Mirariam tenet Gratianus 3. tom. discip. 1. c. 518. n. 2. et 26. cum segg. Castil. per eum citatus de usufruct. =

c. 40. n. 35. an. 35. an. 19. = licet contra Castil. teneat prima opinionem Liron. de privileg. 1. 9. 267. n. 2523. ubi cum segg. disputat, quod si transeat ad secundum Matrimonium et p. 269. n. 2542. et 7. 270. an. 2547. quod si uidua moriatur post accusationem V. infra Vbo Vxor n. 2. = et primam opinionem V. tenere licet loquantur in consanguineis Ant. Gomez. 3. fo. Vax. c. 1. n. 32. Arbo. 21. 30. n. 15. et 31. 29. n. 6. cum sequenti ex ordine leg. in. 1. 14. 11. 8. p. 7. = sed opinio Gratiani. V. Verior quam sequitur Ant. fabro in uo c. 1. fabrian. 16. 2. 116. 2. de accu. definit. 3. Riccio Collat. decisio. 5. p. collat. 2080. Vicende franch. decisio. 382. Sarta de Vinga. uel. n. 173. et famae. sup. de. n. 15. dubitat quo ad filios = et necesse est ut in terueniat filij occisi simul cum Vxor tam inaccusate quam intransact. Cane. quam refert. Castil. sup. n. 11. Mol. de Inst. 116. 9. 2. 45. n. 3. et si filij sint impuberes transactionem factam a matre tamquam tutrice etiam sine iudicis autoritate non poterit reuocare Mol. sup. n. 6. Ant. Gomez. 1. tom. 3. c. 3. n. 10. = V. etiam Cuall. 1. 77. n. 5. Placa. de delict. c. 43. n. 1. fabro in. 1. 116. 9. 1. 1. diff. 12. = et transeundo ad secundas nuptias excluditur, et non admittitur ad accusandum. Sicut. tom. 1. for. c. 5. n. 30. = et ad hoc ut Mater admittatur ad accusandam mortem filij debet prius probare se esse matrem tenet Arbo. tom. 2. de iudic. 1. 6. 1. 2. diff. 1. n. 2. ex L. non ignorat. de iis qui accus. non possit et unum sequens in gradu excludantur ex eo quod primus in gradu non obtinuit in accusatione. Pae. 1. tom. 1. decis. 1. 9. per totam pag. 31. =

19. **M**ater an possit filium ponere ad seruandum alicui pro certa mercede, Lucas de gena in L. quicum que cod. de serui fugis Greg. in q. 1. proemiali 11. 17. 1. 3. gloss. et P. D. in leg. 36. cod. de liberal. causa. = et si filius noluerit stare mater tenetur ad interueniendum in leg. post certi 10. de liberal. causa. Radilla in. leg. transact. cod. de liberal. causa =

20. **M**ater potest dare tutorem filijs suis si eos ipse instituat, et Iudex cum seui Inquisitione teneatur illum confirmare, secus uero si nulla bona eis re. Inquit uel pauca et filijs aliunde plura habeant quia tunc Iudex debet integram Inquisitionem facere, et confirmare si sibi uidebitur. Leg. mater 101. de testam. tutel. leg. 6. 11. 16. 1. 6. ubi Greg. loy. leg. Pater heredit. 4. in principio de testam. tutel. leg. 1. Verus. si autem de confirm.

si autem de confirm. tutorum late Mol. tom. 1. de iust. n. 2.
disp. 220. n. 14. Suss. de tutel. l. p. cap. 4. an. 1. cum segg. =

21. **M**ater tam ab intestato quam ex testam.
excluditur a filiorum successione propter illorum filios natura-
les. Alex. 31. 3. n. 20. lib. 7. Deo 31. 285. n. 2. lib. 7. Grat. tom. 1.
forens. cap. 35. an. 1. cum segg. ubi illud intelligit tantum in filia-
bus secus in uires, quia filius naturalis matri semper succedit
non patri, ideo istius pater non excluditur =

22. **M**atris uiuentis uiscera non sunt scinde-
da ut infans baptizetur nisi consensu prius per medicorum testi-
monio de obitu matris, et de infantis uita. Boer. decis. 952.
n. 4. Lara de uita homin. cap. 7. n. 60. ubi n. 61. cum sa. infum. ubi Ma-
trem n. 3. tenet quod infans etiam non baptizatus saluabitur.
martino matris ex Lara de uita matris seu hominis. cap. 7. n. 61.

23. **M**ater tenetur nutrire filios, et id non
faciens pietatis insignia abscindit. Sancti. Ioh. Chrysostom. homilia
2. in psalmo 50. ibi. apud pauperes uxor et ancilla et ministrum
est et procacat. filius et ipsa mater et nutrix est apud diuites au-
tem n. est ita sed cum genuerit filiam statim cum tradit. foris
exputatis insignia abscindit superuia erubescit fieri nutrix quod
facta est mater et prauam ueritatem apellat 4x9 in cap. 1. d.
eius. 9. qui est finalis. i. distinction. 5. =

24. **M**atris assertio dicentis filium non
legitimum, sed spurium, habitum cum adultero, et non de
marito non preiudicat filio in filiatione: text. eo creatus in leg.
Imperatores. 8. mulier 29. ff. de probat. cap. per suas de probat.
ibi. Alex. 31. 9. n. 14. 3. ibi Greg. 9. 1. et 4. Paul. inst. tom. 1.
31. 2. per totum. Aliat. paneg. 16. 3. 4. 2. cap. 12. per totum.
Alph. Corneo uol. 4. 31. 293. n. 20 in fin. late Boer. decis. 299.
per totum. Ant. Gomez in leg. 9. taur. 2. et iterum Aliat.
4. 4. de presumptionibus presump. 29. n. 2. Barbad. 2. quinta
51. 12. 8. 2. n. 2. Diego Perez in leg. 2. n. 15. n. 15. 8. ordinam.
ubi n. 4. ex matris uerbo. = sed ex leg. 2. n. 14. 4. 2. uideretur
contrarium ut ex tali assertionem causeatur preiudicium masculis

si alia adminicula concurrant, docet Cuall. 5. tom. 1. de uide-
n. 9. 4. n. 2. an. 26. cum segg. Alex. 31. 9. 8. n. 2. uol. 7.
Cardin. tusch. tom. 3. pract. ubi filiatione 31. 347. n. 4. = v.
etiam leg. miles 3. de iust. des. adulter. leg. filium 8. finim.
de his qui sunt sui uel alien. iur. Paul. 31. 434. uol. 2. Alex.
31. 157. lib. 5. Peregr. decis. 9. et iterum Alex. 31. 88. Moque-
alleg. 25. n. 93. 8. sup. ubi filiatione n.

25. **M**ater semel exclusa a tutela filiorum
ob transitum ad secundas nuptias, si uideatur, an possit
iterum reuocare predictam tutelam. Cincer. tom. 1. de iur.
cap. 7. de tutor. n. 58. late Suss. de tutel. l. p. cap. 9. n. 26.
ubi tenet admitteri dummodo puillus non habeat alium
tutorem =

26. **M**ater utrum possit puillum sub-
stitutionem filijs suis facere, et quod possit uidetur probari extra.
in leg. si mater 33. de pupill. substit. Richard. in principio et insti-
t. de pupill. substit. n. 4. 52. et 57. latissime. Menta de iur. 1.
2. 4. 9. 3. art. 1. per totum. Spino. de testam. 9. 23. de pupill.
substit. n. 20. cum segg. Greg. 9. 1. in leg. 5. n. 5. 4. 6. 4. Crasso
in 8. substitutio 9. 23. per totum. Lussar. in n. de substit.
n. 2. de pupill. substit. 9. 21. 4. an. 27. ubi n. 31. tenet posse
substituere mortuo patri, seu eo uiuo nisi de bonis a se relic-
tis uicencio fassar. in suo ff. de substit. 1. 4. substit. 9. 21. 8. an.
27. ubi postquam opinionem pro utraque parte retulit postea
n. 30. per modum limitationis ita dicit de iur. 1. primo
procedere si mater uellet substituere in bonis per eam filio
relictis, seu si uellet substituere in alijs, uia tunc secunda
ratio omnino tenenda est, et ita si detur. intelligenda est dicit
leg. si mater 33. ff. de uulgar. et pupill. substit. = sed nihilo-
minus dicendum est quod cum mater non habeat patriam potes-
tatem non habere potestatem ad faciendam talem substitutio-
nem precipue uiuente patre. Greg. 9. 1. in dict. leg. 5. n. 5. 4. 6.
9. 2. et contrarium dicentes sunt intelligendi, dum ad est sta-
tutum in quo concedatur matri patria potestas. Michaeli. Crauo
de subseq. in 8. substitutio 9. 23. n. 3. et 4. et ita se explicat
Menta sup. dicta 9. 3. dict. art. 1. et de intellectu distulit leg.
in leg. si mater 33. de uulgar. et pupill. substit. Spino. sup. de
pupillar. substit. 9. 23. an. 20. cum segg. ubi plures interpre-
tationes prestat =

27

Mater transiens ad secunda vota, perdit tutelam secundum ea quae diximus sup^a n° 1. et 2. propter suspicionem Iuridicam in leg. 29. ff. de iur. 6. sed quod magis dubitatur, est an contra hanc suspicionem probatio bonae fame, et Morum Matris sit admittere da ut secundum eam non amittat tutelam Sanch. de Matrim. lib. 7. tom. 2. disp. 88. n° 26. et 27. et quod sit hoc admissio probationis arbitraria tenet idem Sanch. loco superiori citato infra. n° 27. — *Albas Pereira* in leg. si fructorem. ubi sine fructore n° 220. cod. de in integr. restit. Iurid. de aliment. tom. 4. q. 23. n° 28. Mol. tom. 1. de iur. disp. 224. col. 1. uerum quando Mater. Surr. de tutel. 2. q. cap. 8. n° 22. — et an Princeps possit habitare Matrem transiensem ad secunda nuptias, ut tutelam filiorum retineat tenet Fontanell. decis. 429. 430. 431. 432. et peritui 433. et 434. veritas =

28.

Mater si fuerit Minor non possit esse tutrix. Riccius ad Sanch. I. decis. 10. et Boerius decis. 129. n° 7. Iurid. I. decis. 106. n° 4. tunc enim datur alius tutor donec Mater sit maior ut ibi =

29

Mater in bonis relinquit filio potest priuare patrem usu, fructu maxime ad secundas nuptias transiensem Pracia discept. 989 n° 20. et quod Mater heredem institui ens, filium potest prohibere. Vnum fructum patri etiam indotabilibus bonis franch. decis. 161. Accius. in leg. ff. de iur. 1. lib. 1. recap. n° 29. Fontanell. lib. 1. cap. 3. n° 54. *Mieres de maiorat.* ff. de iur. 1. q. 2. et 3. et 4. Castill. de usu fruct. lib. 1. cap. 5. n° 34. *Mieres de maiorat.* ff. de iur. 1. q. 3. n° 14. Surr. in cap. quamuis pactu. q. nullum ad bona n° 28. de pactis Riccius ad Sanch. decis. 10. quod non procedit in legitima quia in ea non potest hoc grauiamen agere et ex eisdem doctrinis probatur, et citat Riccius =

30

Mater similiter quae et Pater in secundis nuptiis constituti succedunt pleno iure tam in usu fructu quam in proprietate filio premortuo ex primo Matris franch. decis. 148. n° 20. Castill. lib. 1. de usufructu cap. 2. n° 57. — quod intelligi secundum Gomez in l. 15. taur. n° 2. quando eo succedunt ex testamento non vero ab intestato =

9 Ex quo nota quod quamuis Mater et

Pater transiens ad secunda vota teneantur reservare filijs primi Matris bona, quae ad eos peruenierint ex illis Matris ut ubi Pater n^o non tamen tenentur restituere filijs usum fructum quem habent in bonis quae reservare tenentur propter secundas nuptias Matris quo contrahunt, et post mortem Castill. I. cap. 2. n° 50. —

9 Etiam intelligi in Matre succedenti filio

qui iam antea successerat alio filio patre suo ut notauit — Castill. n° 60 et 69. ubi refutat Accius. Contrarium tenentem in l. 4. ff. de iur. 1. lib. 1. n° 55. V. Valencuela cons. 13. lib. 1. n° 21. =

9 Tenetur etiam Mater dare cautionem

de utendo boni viri arbitrio qui non procedit in patre. Accius. in I. l. 4. ff. de iur. 1. lib. 1. n° 50. V. Ayor. de pact. p. 2. q. 24. licet contrarium teneat Riccius, et Pinellus in l. 1. de bon. Mater. q. 2. in fine =

31

Mater non tenetur dotare filiam magis me quando est diues. V. Fontanellam. de pact. nupt. claus. 8. q. 1. n° 33. =

32.

Mater non tenetur accusare filium de necesse quam vindicare debebat V. Vob. *Lauratio* n^o.

33.

Mater tenetur quiescere recensens a
ponere nocte in cuna et non lecto, et si ob contraventionem suffo-
catus reperitur potest puniri et privatur hereditate fisco, q^{ue}
applicatur farinarius cons. 253. tom. 2. Crim. —

9 Et Utrum Pater qui filium annicu-
lum in lecto, et non in cuna retinuit - si reperitur suffocatus
mortua uxore an possit ad sacros ordines ascendere V^s Piccium
in p^{ro}xi aurea. resolut. 40 =

Matricula

*facit eadem et ei creditur nisi constet de contrario, et Matricula
ga. goni. in au. si possessione. Matriculatum veluti inter glebes
glebi inter mobiles, Mobili. Hc. v. de materia post ganeiam
de nobilitate p. 4 an. 1. esse de iur. 243. tom. 2. ubi quod Ma
tricularo inter plebeias non prodest protestatio, et alia*

Matriculatus

Matrimonium

est maris et feminae coniunctio individuum vitae consuetudinem continens. cap. illud de presumpt. 2. l. inst. de matr. potest. tenditque ad prolem propagandam, et cum puer dum infans existit magis mater non indiget solatio quam paterno, et Matrimonio ante partum onerosus in partu dolorosus post partum laboriosus nascatur ideo magis. Hec coniunctio Matrimonium ducum Patrimonium nuncupatur. cap. fin. de conuers. infidelium.

2. Matrimonium quamuis iure canonico non soluitur nisi morte iure tamen civili captiuitate soluitur et tunc adimpletur conditio scilicet quando nuptia esse desierit. Iurd. cons. 303. n. 24. lib. 3. ver. 42. in l. si quis sic stipula. ff. solut. matr. v. cum quia quo ad effectus Quilibet Successionis obseruari tenet.

3. Matrimonium finitur autem morte et ideo dicitur quod si Lazarus uxorem haberet non potuisset ad eam accedere post resurrectionem nisi denuo cum ea contraxisset ex g. in cap. licet 32. q. 2. quam sequitur Nauarro cons. 3. lib. 4. et de sponsalibus n. 5. v. vto mori n. 1. et Tho. Epinorus n. 2.

4. Matrimonij onera plura recensentur. v. l. 1. de sponsalibus claus. 6. q. 2. l. 3. a. 1. r.

5. Matrimonium in interdictum et anathema non consistit, inter faciem vero ualer. l. 1. in l. de matrim. lib. 7. d. 1. v. l. 1. canoniam de partu cap. 24. n. 25. et quod quamuis non liceat Catholicis contrahere cum hereticis si tamen contrahat ualeat, tenet g. in cap. non oportet 28. q. 1. Nauarro cons. 3. lib. 4. et de in ualibus n. 1. v. Basilium de Matrimonio lib. 7. cap. 47. et in a. n. d. e. ad finem tenet.

6. Matrimonium irritat error personarum uel error qualitatis, et quando haec qualitates accidentales annullent, uel substantialia, Ezman Veritat. Iuris. Veritat. 17. per totam, ubi de qualitate nobilitatis diuitiarum et uirginitatis.

7. Matrimonium nullum ex defectu uoluntatis uel ob metum &c. uel aliquod impedimentum quando uoluit uel non reuocari a coniugibus absque presentia Parrochi et testium v. Ezmanum Veritat. Iuris. Veritat. 18.

8. Matrimonium debet contrahi cum omni libertate, et in eo neque grauiamen neque pena agnoscitur cap. gama. 29. de sponsalibus l. cum tale 22. q. 2. scriptum de condiet. et demonstrat. l. 39. et l. 4. s. ubi Greg. 9. l. 1.

9. Ampla quod non potest agnoscitur legatum aut donationi conditio que sit impeditiua Matrimonij ueluti cum aliquid relinquitur. Sed si nubat uoluntate amicorum uel propinquorum quia non ualer gama decus. 319. et ibi p. ubi plures refert tenentes. Hoc etiam procedere licet conditio comprehendat uoluntatem paternam. Hoc tamen non placeat ipsos flores, et tenet contrarium quia conditio que requirit uoluntatem Patris irritum est.

uoluntatem Patris sustinenda est = et quando in Maioratus instituitur iubeatur feminam uel bene uero de familia, si femina succedat et non sit nubilis etatis potest a consanguineo peti ut deponatur interim maxime si Mater tutrix aut ceteri consanguinei insinuauerint uelle uel ille contrahat Recutus. ff. 37.

9 Et similiter conditio que apponitur in donat. scilicet ut donarius nubat consensu donantis uelut si fuit de eadem Note apud Alex. Ludouic. decisi. 117. n. 1. sed ut ibi fuit resolutum quando nulla causa iusta adest negandum eorum habetur pro testito Iason in l. centesimis. §. final. n. 6. ad finem ff. de Verb. obligat. quid quid dicat Bart. in l. 1. §. si plures n. 9. ff. de exercit. act. quia loquitur in tertio de cuius consensu actus est expediendus et hic consentire non cogitur non autem in consensu per promittentem prestando V. Vbo conditio n.

9 Quando uero non uoluntas aut consensus sed consilium requiritur dicta est conditio quia non est impedimenti ex eo quod non cogitur precise consilium sed uiu gratatur sed post eum auditum licet ex parte potest contrahere Mantica de Coniectur. lib. 11. c. 18. n. 10.

9 Et nota quod quando extranei sunt qui promittunt et conditionem uel grauamen imponunt habent locum conditio nubendi sub pena quia nulla resultat coactio uel tenet Gregorius I. l. 39. c. 15. §. 5. g. 1. ratio est quia tunc pena posita uidetur facta non uero Matrimonio. Jancerius lib. 1. de iur. cap. 24. n. 3. ubi de materia, et V. Generatiter Alex. con. 11. 32. n. 4. uol. 2. Sait lib. 1. obseruat. cap. 39. Iust. de iuram. §. 5. cap. 36. n. 4. V. infra n.

9 Et quod pactum factum aut appositum scilicet quod Maritus habeat domicilium, et habitationem in loco aut domo uxoris ualeat V. Jancerium lib. 3. cap. 7. an. 1. et Vbo Pactum n.

9 Et quod possit apponi conditio nubendi etiam cum consanguinitate sub pena et priuati. Successionis V. Vbo conditio n. ubi de conditione nubendi certo generi personarum ff.

9 Amplia regulam quod ad contrahendum Matrimonium non debet coactio interuenire ann. licet enim per coactionem, ut Greg. in l. 27. ff. 6. g. 1. et ideo Matrimonium contractum ab incarcerato est nullum. Matrimonio in R. n. 1. g. 1. ff. 5. recip. n. 29. 166. in 4 de sponsalibus §. 2. cap. 3. §. 4. n. 15. Iust. de iuram. §. 1. cap. 57. n. 5. Cuall. g. 85. per totam. l. 15. ff. 2. g. 1. Hec autem incarceratio ut annulet Matrimonium debet esse inducens metum cadens in iurum constantem et diuturnum, et de uinculis atrocibus, nec breuis sufficit ita post alios Thomas Sanch. de Matrimo. lib. 4. disp. 5. n. 9. quem sequitur Iust. cap. 77. n. 10. et quod sit nullum Matrimonium ab incarcerato celebratum V. Hermosilla in l. 56. ff. 5. g. 1. n. 1. 2. et n. 113.

9 Et quod Matrimonium contractum cum protestatione non consentiendi ob iustum timore incarcerationis ff. non ualeat Cuall. g. 85. V. Jancerium de iuram. decisi. 643 p. 2. ubi plura de Matrimo metu contracto.

9 In Matrimo contrahendo an possit apponi actus uel conditio non recedendi a loco Uxoris V. Vbo conditio n.

9 Quid dicendum de illo qui cognouit aut de florauit puellam, seu uirginem sub promissa futuri Matrimo et quod uir sit compelli ad contrahendum fidem, que promissa ad implendam etiam censuris Ecclesiasticis. Fontanella claus. 5. g. 5. §. 1. per totam, V. Vbo Strugium n. 2. et tenuit Rota apud Faninat. decisi. 25. et 70. Centur. 7. tom. nouis. et in prima quod licet auctore Concilio Tridentino non detur Matrimonium nisi coram Parrocho et testibus celebratur tamen quando contrahitur de futuro, hoc est promittendo contrahere non impedit Concilium quominus compellatur, et quod possit compelli censuris Ecclesiasticis ad fidem promissam adimplendum, Alex. Ludouic. decisi. 376, et quod ille qui in penam delicti est condemnatus ad contrahendum.

contrahendum potest cogi et quamvis in Matrimonio debeat esse libertas, hoc non intelligitur quando ingenuam sequitur ita Cane. lib. 5. Variar. cap. 22. n. 56. V. Salg. de protect. 4. p. 44. s. m. 65. et ubi sponsalia ubi resolutione inuenies

9 Contrarium tamen imo quod non possit cogi ad contrahendum probatur quia post Concilio Tridentino sess. 24. cap. 1. de reformat. Nullum est Matrimonium nisi coram Parrocho et testibus, licet partes dicant accipio te &c. et sequatur copula quamvis teneatur raptor ad satisfactionem Accuset. l. 1. §. 1. lib. 5. recop. n. 21. Mench. lib. 3. presump. l. n. 98. et de iure et consuetud. Raptor solum tenetur ad ducendam vel dotandam non ad Vt que. Farin. decis. 70. tom. 8. nouis. Centur. 7. et quod non debeat compelli ad contrahendum tenet expressis Soms in l. 91. taur. n. 8. et 22. Sanch. de matrim. lib. 4. disp. 1. et quod etiam sint momenti nam cogendi. Gbb. in 4. de poen. l. 1. cap. 4. n. 4. Cuall. g. 604. an. 2. Saut. de iuram. p. 1. cap. 51. an. 4. et de Matrimonio cap. 15. an. 2. Grat. discep. 801. an. 18. ubi quod etiam si promiserit nubere sub iuram. neque aduersatur J. decis. Alex. ludouic. 376. Nam ibi expresse sentit non esse incarcerationem promittentem et notat quod illa incarceration non fuit ob idem promissam sed ad iustam rationem: =

9 Videtur tamen differentiam constituendam inter fidem dantem et deflorantem Virginem sub illa fide et non deflorantem ut ille sit electendus Carcerandus et Censuris distinguendus ut J. decis. Farin. 75. tom. 8. n. 111. fuit Resolutum, Et est, Ratio quia moraliter loquendo non potest illa infamia Peccati viri nisi matrimonio contrahendo ad quod persona iustitiae vinculo alligata est, et sic non sufficit totare quia aliud pro alio in Voto Creditore non deest, solui ita sacra de Matrimonio lib. 5. disp. 44. n. 3. maxime uterque sit nobilis ut in Dot. de gill. 25. Farin. V. Barium. lib. 6. de Variis. 94. 99. =

9 Sed hoc non potest officere libertatem matrimonio est enim solum promissio et satisfactio possibile. habet penitentiam et solum debet considerare defloratio aut dolus in promissione quo ad delictum et eius remissionem, et ad hoc licet Vir de tot mulieribus = Flabonda est, Ratio de Florationis ut puniatur. Panormitanus in cap. 1. Adulter. n. 4. Phebus. Decis. 176. n. 4. tom. 7.

Farin. decis. 74. post tom. 1. Consil. Crim. et decis. 105. eodem tom. et quod quando promittens nubere de lose ut in deflorato re si rone delicti fuit captus non sit relaxandus usque ad diffinitiuam est decis. 72. auinionensis de quo Vbo Carcer. n. 34. et melius n. 62.

9 Sit resolutio quod promittens fidem possit compelli carcerari et Censuris Medicinaliter ad hoc ut adimpleat fidem, si tamen noluerit erit absolueendus, et relaxandus ita Cuall. g. 449. n. 6. Grat. discep. 804. an. 18. ex quo Iudicis arbitrio relinquatur Materia, ut Cuall. notat est que regula communis quod hec coactio et Compulsio non fit ab Ecclesia quando aliqua iusta causa non contrahendi adest Seraphinus decis. 1258. n. 2. ubi Rota decis. 3 a lias refert Beltram. ad Alex. ludouic. J. decis. 376. surd. cons. 364. n. 7. Salg. de reg. protect. p. 4. cap. 5. n. 65. V. Piccium in praxi for. Eccles. decis. 144. n. 2. de Matrimonio = Erit igitur iusta causa timor ex heredationis Seraphi: ubi sup. Item timor Capitalis, timor scandalis, et inimicitiarum, aut homicidii. Mantica de facit lib. 3. n. 17. et 18. et Beltraminus ubi supra, et quod etiam in equalitas sit causa iusta Cuall. J. g. 449. n. 6. non tamen erit iusta causa, erit defectus consensus parentum declarauit Rota quam refert Beltraminus ubi sup. =

9 Poterit tamen leui aduocatio quousque promissor fidei iubeat destando iudicio cause, et de non alio contrahendo, usque ad quantitatem certam arbitrio Iudicis taxatam ex congestis a Phebo decis. 125. tom. 2. ubi ita prouisum fuit ab Ecclesiasticis =

9 Matrimonium de futuro contractum inter consanguineos sub conditione si Papa dispensauerit tenet et sic Hodie practatur Clarus in 8. Incestus n. 6. Sanches de Matrimonio lib. 5. disp. 5. n. 12. Fitt. de Matrimonio cap. 41. n. 9. et 10. Manuel Rodrig. in Summa de delictis de fornicationis cap. 50.

de his desponsis cap. 50. n. 27. ubi Pal. notiam recantat de
contraria opinione a se olim secuta, Bayus lib. 2. de variis.
q. 7. et 9. et quando Matrimonium admittat conditionem uel non
v. Basilium de Matrimonio lib. 3. cap. 13. = et quamvis Cuall. q.
391. teneat contrarium est intelligendus in Matrimonio de presenti
celebrato, quia non ualeat sine solemnitatibus concilij Trid.
ut aduertit Bayus =

9 Nota quod hec conditio si Papa
dispensauerit est apponenda in limine contractus uel promi-
ssionis nam si absque ea contrahatur non obligat promissio San-
ch. de Matrimonio lib. 5. dist. 5. n. 25. Basil. lib. 3. cap. 15. de Consen-
su conditionato n. 7. Sutt. Canoniarum lib. 1. cap. 22. n. 5. et
v. Basil. lib. 2. cap. 7. ubi alios refert =

9 Ratio huius conditionis est quia
hec conditio non est impossibilis ut late Castill. lib. 3. cap.
7. an. 31. ubi disputat et tenet quod hec conditio apposta
in maiori alicuius dispositione est omnino adimplenda et
grauatus tenetur dispensationem impetrare explicat que l.
14. ff. de iur. iur. 6. que contrarium decidere uidebatur si tamen
dispensatio esset de his que non solum fieri, neque sunt ue-
luti lege subdicienda si ualeat et Papa dispensauerit quia
est impossibilis et non non scripta habetur v. Puteum de-
cisi. 87. lib. 2. et Mieres p. 1. q. 50. an. 27. =

9 Et quod hec conditio, et alia
quolibet possibilis, et honesta de futuro ualeat opponi
sed quod suspendunt Matrimonium donec uerificetur
et interim nullum datur Thomas Sanchez lib. 5.
dist. 5. Sutt. Canoniarum lib. 1. cap. 22. et de Ma-
trimonia cap. 81. Alex. Ludouisi. decisi. 410. et
ibi Beltraminus =

9 Et quod interim dum conditio
pendet sit locus penitentie Puteus decisi. 353. lib. 1. Man-
tica decisi. 202. n. 3. Seraph. decisi. 638. n. 12. Gonzales in R.
de Cancellaria q. 12. n. 81. Alex. et Beltram. ubi supra. Sutt.
de Matrimonio cap. 81. ubi quod semper adueniente conditione
est necessarius nouus consensus, etiam coram secuto, et
etiam si per uerba de presenti et coram Parrocho, et testibus
sub benedictione contrahatur, et quid de alijs contractibus v.
vbo dispensatio n. 2.

9 Nota quod consanguineus sic contrahens
et quamvis requiratur nouus consensus post dispensationem
possunt compelli ad eum prestandum, si aliter relinquit. Sutt.
v. cap. 81. n. 14. late Sanch. lib. 5. dist. 5. n. 13. Maxime si
mulier patitur aliquod detrimentum honoris, et bone fame et
reputationis, uel quia oscula aut tactus h. interuenerunt, et
multo magis copula. Basil. libro Baius lib. 2. de variis q. 7.
7. 8. et 9. addidit etiam in q. 8. quod si adulescent de hie fi-
dem de contrahendo puella, etiam eam que carnaliter cogno-
uit et postea abentiam fecit, et reuersus inuenit quod frater
suis cognouit etiam illam puellam debet nihilominus adimple-
re fidem, et contrahere cum ea Matrimonium impetrata a signa di-
spensatione incestus = Sed hoc non est sequendum per ea que
dixit. Sutt. de Matrimonio cap. 34. Sanch. lib. 5. dist. 55. v. cum
dem Baius q. 10. ubi quod Consanguineus qui fidem dedit
consanguinee et cognouit eam tenetur dispensationem im-
petrare de quo etiam Sanchez lib. 5. dist. 5. an. 30. =

20 Matrimonium contrahens de facto cum
consanguineis in gradu prohibito, est excommunicatus si fe-
cit scienter ex clem. 4. de Consanguinitate, et affini-
tate = Si tamen Papa postea dispensauerit in radice
Matrimonij non est necessaria absolutio = Plus Hys
cons. 16. n. 13. =

9 Et similiter Matrimonium taliter contrahitur cum consanguinea, puniatur amittit bonorum per l. ultimam de incestu nupt. in pro. auct. incestus eodem Sanna decis. 353. et in decis. 180 etiam obtenta dispensat. Habeat locum sed non placet in his rebus, quia obtenta dispensat. Similiter mulatur, ut Flores D. decis. 180 = Et quod si persona iam habuit effectum et bona confiseca non extinguit eam dispensatio alias secus idem Flores ad Sanna D. decis. 353. in fine =

11 Matrimonium non impeditur per qualemcumque incestum, sed per illum commissum cum consanguinea uxoris, et tunc rone copula, dixi culpa, et quia leditur Matrimonium subestur incestuosi ab omni patrimonio abstinere cap. 1. cap. transmissa, et fere per totum de eo qui cogit consanguineis enim tantum fuit illata Matrimonio ex affinitate faciente copulam illicitam Divus Thomas in 4 dist. 34. q. 2. art. 2. cap. quanto 3. de translat. Capi. Sanchi lib. 7. disput. 15. n. 1. et 16. Lopez in tract. p. 1. cap. 296. veni. pro resolut. =

9 Hodie autem etiam incestus commissus cum consanguinea uxoris non impedit quominus tales incestuosi possint contrahere neque indigent dispensatione et hoc est de consuet. introductus contra D. cap. transmissa ut testatur Sanchi D. lib. 7. disp. 15. n. 16. et disp. 17. n. 8. et 9. Barbo. in collect. ad D. cap. transmissa n. 9. fin. et sic etiam corrigenda et interpretanda est leg. 3. n. 2. p. 1. =

9 Itaque non habent necesse dispensationis ad contrahendum inter se incestuosi si consanguinitas dispensetur ex quo creditur quod non debet eximi de necesse copula, ut late probat Euall. q. 737. v. Basilio lib. 8. de matris cap. 17. q. 6 = Contrarium defendit et probat late Barbo. voto 83. tom. 2. an. 23. aliter refert cum Rotae decis. et voto 17. tom. 1. an. 57. pro contraria refert aliter in collect. ad Cap. sup. con. 12. defendit apud v. 18. dispensatio n. 9.

12 Matrimonium non contrahitur de presenti per verba, non habeo aliam uxorem nisi te, sed sponsalia de futuro, etiam si sequatur copula et tunc etiam potest promittere abstinere, et in celibatu vivere quia sunt conditionalia scilicet si Matrimonium contrahant et hodie procedit sine dubio ex Concil. Trident. de sess. 24. de reform. cap. 1. v. 2. Surt. Canon. carum lib. 1. cap. 21. Quall. q. 130. v. 2. discussione Rotae 121. q. 1. diversorum = et de hac dist. nisi non affirmat et ideo non est promissio obligatoria v. 2. 666. de sponsal. p. 2. cap. 4. m. 6. Navarrae con. 12. incipit Abb. 4. de simonia =

9 Sponsalia de futuro dissolvuntur per fornicationem alterius utrius, et quod si mulier ui fuerit cognita absque eius culpa v. Sanchi lib. 1. disp. 55. et Surt. de matris cap. 31. et quod si superveniat impedimentum vel deformitas v. eundem cap. 32. et de alijs causis obsequi dissolvantur v. q. 33. =

13 Matrimonii impedimentum rone publice honestatis non habet locum in sponsalibus de futuro, sed de presenti ex Concil. Trident. sess. 24. de reform. Euall. de resol. sim. cap. 200 = Neque in sponsalibus de presenti ultra primum gradum neque in sponsalibus nullis, sed huius restrictio concilii non extenditur ad Matrimonium de presente celebratum licet non consummatum. Navarrae con. 33. m. 4. lib. 4. de sponsalibus v. franchi lib. 7. disp. 68. =

14 Matrimonium a principio nullum non potest per revalidationem, vel ratificationem convalidari nisi de novo contrahatur cum omnibus Concilii requisitis. Surt. Canon. carum cap. 18. n. 2. Navarrae con. 14. de sponsalibus. Nota apud Alex. Ludov. decis. 395. n. 2. tenet Sardus p. 1364. n. 45. Sanchi de matris lib. 2. q. 36. n. 7. v. 180. actus n. 2. et firmitat. decis. 1265. tom. 2. con. 1. fin. vbi quod Matrimonium nullum ex defectu consensus non convalidatur per actus voluntarios postea secutos. Basil. lib. 4. cap. 24. Nota quod ante Concil. Trident. etiam si Matrimonium fuisset nullum rone consensus revalidatur postea per consensum am bonum ex cap. ad id de sponsal. post Concilium vero necesse est quod interveniat eadem sollemnitates, que apud requiruntur Navarrae con. 11. de sponsal. Surt. de iuram. p. 1. cap. 51. m. 22. et 43. infra =

22. et 23. infine. Alex. lud. decisi. 265. et 395. Semp. de
cur. 900. farinas. decisi. 265. tom. 2. Consil. Crim. et decisi. 209.
n. 2. p. 2. in recent. Riccius p. 4. decisi. 82. Thomas Ferrisano.
tract. de sponsal. prinip. 7. n. 32. Menoch. lib. 3. presump. l. n. 2.
96. vers. predicta tamen fab. turrel. consil. 15. n. 23. lib. 2. spin.
de testam. g. 15. n. 65. Versi. sic etiam dicendum Philij.
Pasqual. 2. viribus patria potest. p. 3. cap. 2. n. 45.

15. **M**atrimonium non soluitur per furo-
rem - superuenientem sed potest quo ad forum separare, et inte-
rim mulier potest bona communia administrare, licentia iudicij
Valenc. consil. 34. lib. 1. v. vbo Carator n.

16. **M**atrimonium in articulo mortis con-
tractum valet etiam aduersus substitutum ex p. proli-
spino. de testam. g. 15. n. 48. Greg. in l. 1. ff. 13. p. 4. Cas-
sanate consil. 21. Mantica de coniectur. lib. 1. ff. 13. quid.
procedit etiam si clandestine contrahatur Acced. in leg.
cap. 1. et 2. lib. 5. recop. 38. vbi quod hac casu testes et
contrahentes excusantur agenda =

17. **M**atrimonium clandestinum contra-
hens admittit bona in exilium que regni damnatus. per
l. 49. faur. que est l. 1. ff. 1. lib. 5. recop. v. de Matetia
Ancerium lib. 3. cap. 4. an. 9. et quomodo probetur v. Gra-
tiani lib. 3. cap. 4. 849 = et clandestinum dicitur quando
deficit presentia Parrochi testes et denuntiantes, sed nota
quod quamvis in duobus primis requisitis, sit nullum
Matrimonium non tamen quando deficiunt denuntiationes
sive deficiant ex dispensat. sive absque ea, ita. An-
ches de matris. lib. 3. disp. 3. n. 3. Ronaci. lib. 1. ff. de
matrim. g. 2. p. 6. Crola in praxi Eximial. p. 1. vbo ma-
rimonium g. 3. = Post Concilium autem triden. est dubi-
um, utrum istae leges locum habeant = quo ad penam
et habere tenet l. 1. ff. 1. lib. 2. cap. 1. = Contrarius
tenet Matreus l. 1. ff. 1. n. 3. ubi tenet Acced. n. 4
Parlad. autem differ. 48. g. 2. n. 2. tenet quod si contractus
fuerit Matrimonium in forma Concilij hoc est coram parroco
et testibus habeat locum quia est validum, si autem
absque testibus minime quia non valet = videndus Croll.
g. 1. n. 10. ubi absolute tenet resolutionem, et quod sententia

contrahentium castigatur. Sicut. lib. 2. g. 4. n. 3. cum segg.
v. Sanch. de matris lib. 3. disp. 3. n. 9. mol. de iust. p. 1. a.
2. disp. 176. Barb. in l. 1. ff. 1. n. 39. ff. solut. matris. tom. 1.
in 1. g. cancell. g. 57. n. 42. et Grat. disp. 123. n. 8. vbi
mod. satisf. = et an Matrimo clandestino contracto sit proles
legitima Croll. g. 697. ubi de monitionibus omissis et quod
hoc casu si impedimentum subsequitur non erit legitima
neque procedit ignorantia contrahentium v. vbo filius n.
et utrum in presenti patres filij succedant, et e conuerso
v. Croll. g. 604. et quod si publicationes omittuntur no-
erit proles legitima fuit iudicatum Rotae quod Pium
decisi. 139. lib. 3. ubi quod procedit quando non fuerunt publi-
cationes factae in loco unus ex coniugibus =

9. **N**ota quod Matrimonium non dicitur
nullum ob omissionem monitionum quia non sunt de sol-
stantia, sed dicitur clandestinum, et proles non erit legitima
si resultet aliquod impedimentum non Matrimonium sine Mo-
nitionibus contractum = Grat. disp. 83. vbi quod preste-
debent probari. Ut proles legitima dicatur v. alleg. 20
tom. 14 n. 170.

9. **E**t quod ad validitatem Matrimo clau-
destini sit necesse ut parocus non solum audiat, sed etiam
videat contrahentes Grat. disp. 849. n. 20. et ibi quod
in probando Matrimo clandestino quando adit disparitas non
sunt idonei consanguinei = et Matrimonium clandestinum
contractum coram Parrocho alterius contrahentibus sine
uiri sine uxoris valet v. alleg. 37. tom. 5. an. 1. fol. 908.

9. **E**t quod Matrimonium clandestinum non
tenet casu quo Parrochus aut alteruter ex duobus testibus
non audiat verba prolata ab alterutro ex contrahentibus
puta si Parocus audiat uirum, et non mulierem, aut
contra Badius post alios in praxi lib. 2. de varijs 99.
g. 94. vbi quod licet cooperiat caput valet si audierit.
Dum. de matris cap. 69. n. 2. Croll. g. 604. n. 67. spin.
de testam. g. 15. princip. ex n. 12. Sanch. lib. 3. disp. 39.
v. Legem coram titio de v. s. ubi non videtur presentem
fuisse qui non intelligit =

18.

Matrimonii monitiones possunt dispensare

ab Ordinario cum causa iusta ut Matrimonium contrahatur et postea fiat. Dispensat Concil. ult. sess. 24. de reformat. ma-
 trij. cap. 2. Vbi quod precipua causa est timor malitiosi impe-
 dimenti. Sutt. Can. lib. 1. cap. 20. Sanch. lib. 3. de Matrimonio disp. 6.
 9. qui tenet debere adesse malitia presumptiva ex parte con-
 san. uineorum alia non habet locum dispensatio, et non esse
 sufficiens breue patrum oppositum impedimentum quia potest
 et licet leg. opponere et filio persuaderi. Ut melius uidebat nri.
 adit. doli. Menck. conu. 69. lib. 1. et Santanella. Clau.
 48. 2. n. 3. Basilium de matro lib. 5 cap. 32. Ubique sunt
 cause iuste et alia de materia et eundem cap. 30. et 31.
 Ubique possunt omitti = et quod si legitima causa quando in-
 ter contrahentes fuerit disparitas status. Veluti si liber fuerit
 tenaxenarius. Narb. de etate anno 65. questione 3. = et
 potest dispensari ut fiant diebus feriatis et non festis,
 tenet Sanchez lib. 3. disputationem 7. n. 5. quamuis con-
 trariante nec Cerol. impracti epico, palam quo matri-
 monium. Vers. 9. et Bonacina =

9 Et quod Matrimonialibus denuntia-
 tionibus publicatis non statim Parrochus celebret Matrimonium
 sed quod debeat spectare per duos aut tres dies impedim. et
 ita similiter si publicationis dies fuerit transacti quatuor
 menses non potest Matrimonium celebrari nisi denuo alie denun-
 tiationes interueniant. Barb. de off. Parrochial. §. 2. cap.
 21. n. 23 =

19.

Matrimonium dissoluto propter adul-

terium utrum mulier succedat in dote etatem doli
 donationum, uel localia v. et to orrhoe n. et
 alleg. 12. tom. 2. an. 37. fol. 134. v. infra =

20

Matrimonii impedimentum inter quarta

gradum intelligitur quando ambo contrahentes eo in du-
 duntur si tamen unus sit in quarto, et alter in quinto -
 que llamamos quarto con quinto non datur impedimentum
 cap. final. de consanguinitate Sanch. de Matrimonio lib. 7 -
 disp. 53. n. 4 =

21.

Matrimonium impediunt cognatio spi-

ritualis impedimentum publicae honestitatis, affinitas
 ex fornicatione, consanguinitas intra quartum gradum
 et raptus Virginitatis dum perseverat ex Concil. tridentino
 Sess. 24. de reformat. Matrij. cap. 2. cum 4. sequenti-
 bus, de quibus V. Sanchez lib. 7. disp. 6. Sutt. de Matrimonio
 cap. 83. Vbi quod sunt quaedam impedim. quae contractui
 impediunt contractum tamen de facto non dirimunt, quae
 tam tamen sunt impedientia et dirimentia iam contractui.
 Matrij. §. ibi uidebis = et quod neque impediat neque
 dirimitur, licet uir semen non emitat aptum ad re-
 generandum tamen emitat. Narb. de etate an. 60 -
 q. 4. n. 7 =

9 Impedim. occulto

quando reue-
 lari debeant uel non, et quid si ab uno tantum sciunt
 uel a Parrocho uel Ordinario, et quid sit in confes-
 uel a Patre aut Matre, et quomodo probentur V. Ba-
 silio de Matrimonio lib. 5. cap. 34. 35. et 36. = et utrum sit ne-
 cessaria dispens. quando dubitatur de affinitate -
 puta quando consanguineus firmat coeisse femina -
 dubitat tamen de emiss. Seminis an intus uel extra
 V. Sanch. de Matrimonio lib. 8. disp. 2. n. 18. et vbo -
 mulier n.

22.

Matrimonium ut sit adequatum debet Vir

excedere uxori 16. aut 18. anno ut uno tempore suffici-
 at eis generandi uirtus. Aristoteles lib. 7. polit. cap. 16.
 tirag. in 1. 6. Connubial. an. 29 =

23. **M**atrij impedimentum probatur unico -
 teste uel fama. Sanch. lib. 1. disp. 72. Glor. de Matris cap.
 26. ubi de qualitatibus necessarijs. **M**ascardum de probat.
 24. 1035. Qualit. q. 604 n. 47. v. melius Basili. in de Matris
 lib. 5. cap. 26. et v. Riccium in praxi for. eccles. decis. 263.
 de matris. Prob. in praxi q. 1. verbo Matris q. 10. Moquerol.
 alleg. 3. 23 n. 113 =

24. **M**atrimonium contractum post intimatio-
 nem uel notificationem ne contrahatur respectu alicuius impe-
 dim. ualeat, et si coniuges sint in quasi possessione non potest di-
 uidi, neque uxor sequi vari. Moquer. alleg. 24. an. 100 =

25. **M**atrimoniales capitulationes se-
 quuntur naturam ipsius Matris eo quo consummato fiunt
 irrevocabiles franch. decis. 205. n. 2. et 30. Auend. l. 44. taur.
 q. 16. n. 8. fontanell. claus. 4. q. 1. n. 10. et 19. fran. mo.
 lino lib. 3. q. 2. an. 19. et q. 6. n. 26. =

9. **A**mplia quod neque uxor potest
 renuntiare pacta matrimonialia neque ea irritare ob causam
 publicam que in eorum conseruationem ueratur arg. l. 2.
 de pact. dotatibus. Patilicinus l. cum Maritus ff. eodem
 l. 3. de pact. conuent. in bon. fidei 39. ff. de pectulis fran.
 ch. d. decis. 205. Angus Robertus lib. 1. rerum iudic. cap. 2.
 et lib. 2. cap. 1. ubi probat pactiones tabulis nuptialibus in-
 appositas seruandas esse neque illis constante Matrimonio
 contraria conuentione derogari posse. Meres l. 1. q. 12.
 an. 229. Molino lib. 3. q. 6. an. 24. fontanella claus.
 5. q. 8. p. 12. an. 55. Guicrba in consuetudine
 Merimens. cap. 1. q. 8. an. 24 =

9. **A**mplia quod neque Vir, et uxor possunt
 retrahere aut reuocare Matrimonialia pacta aut capitulationes
 in preiudicium filiorum ex. si constante Veris. excepto -
 C. de donat. ante nupt. ubi Bald. apud Julianum ff. de leg.
 1. si post Mortem & fin. ff. de bonor. poss. contra tab. l.
 diui. C. de natiuit. p. beris tirag. de primog. q. 8. n. 5. Molino
 q. 263. de ritu nupt. q. 6. an. 25. et 33. et 93. ubi quod adhuc
 non est necesse ut filij sint expresse uocati. Meres l. 1. q. 22. 1
 n. 231. et 237. Guicrba de iuram. lib. 1. cap. 59. n. 13. Guicrba
 ubi sup. n. 32. Astill. tom. 6. cap. 119. n. 13. Ant. Amato -
 Variarum resol. 30 n. 12. v. alleg. 21. tom. 2. an. 15. ff.
 258 =

9. **N**ota quod capitula Matrimonialia
 de inuicem se succedentibus Vir et uxor non ualent Cancruius.
 lib. 3. cap. 7. an. 137. =

26. **M**atrimonialis capitulatio ueluti quando
 aliqui promittunt ubi pena contrahere non ualeat neque
 pena possit exigi non solum quando contrahere uolentes apo-
 nunt sed etiam si parentes aut consanguinei v. supra n. et
 alibi anctor. lib. 3. cap. 11. an. 152. ubi quod alius totaliter ex-
 transeus potest hanc penam aponere sed e. uisabitur faciendu.
 quod in se est v. f. uenit. in l. 2. t. 16. lib. 5. n. 42. Sama decis.
 32. et ibi flores =

Matrimonium plene & concluden-
 ter debet probari. Farinat. decis. 341. p. 2. Vbi limitat
 quod incidenter de illo agitur. quia pro uari potest conseruari adde
 etiam q. potest probari presumptionibus quod ad success. filiorum
 & quod quando uir et uxor istius abiterunt cum fama natiuit.
 matrimonia presumpta abint. post Condit. trident. est quo ad
 Contrahentes non Vero quo ad success. Cancruius lib. 2. cap. 11. an.
 88 et n. 105 Vbi quod matrimonium putatiuum habet eandem
 priuilegia quam Vera stante bona fide alterutrius intelligit.
 famon quo ad legitima filiorum & quo ad dolum et Cuius dependen-
 tiam non Vero quoad alia de quo l. vbo filius n. 1. c. 1. deo
 Mulier putatiua non conseruitur. quanta v. Cancruius ibi
 & uide vbo Vidua n. 1. =

28. **M**atrimonium de iure non tractatur, sed per
professionem viri in presentia mulieris licet extra iudicia
licet, talenc. cons. 12. n. 10. lib. 2.

29. **M**atrimonium scribatur quando testes dicunt
vel affirmant, quod titius et Maria qui erant in aliquo cubicu-
lo in illum talia uerba dixerunt, ut per ea inter eos contrac-
tum fuerit matrimonium. licet paries sit inter medicos, ita ut con-
trahentes uideri non possint. Speculator ff. de testibus § 1. n. 53.
verum quid ergo. Ason. in lege. inon speciali n. 9. Verum. hinc dicit
de testam. Crotus ff. de testibus § 1. n. 348. Pecius cons. 163.
n. 3. fray Luis de la Gncep. in exam. Veritat. tract. 1.
ass. 28. § 3. n. 4 =

30. **M**atrimonium, dos et alia que sunt domesti-
ca probantur testibus domesticis licet sint parentibus.
sororibus, uel consanguineis. Mascardo cons. 508. Exam.
matris 31. 27. n. 4. et cons. 50. n. 17. Futt. de matris cap.
44. Bobadill. solut. lib. 5. cap. 2. n. 69. Bayus lib. 2. de
iur. 99. q. 147. Farin. decis. 249. lib. 2. Rim. n. 3. V.
lib. 3. cap. 11. n. 11.

31. **L**imita non procedere quando filia
petit in uirum aliquem nobiliorem, et inter eos est dispa-
ritas. Qua. ubi sup. n. 82. Cardenius in praxi iudicium § La-
ter n. 40. et Stetef n. 9. Bayus lib. 2. q. 4. et in alphabe-
tico lib. 2. n. 55. Erat. discip. 849 =

32. **E**t quod mediator, hoc est ille
qui interuenit contractui non potest esse testis inter-
contrahentes Menoch. cons. 92. n. 83. qui loquitur in poten-
tatu Socinus Junior cons. 12. n. 17. lib. 2. Dionisius de janch. cons.
62. n. 23. lib. 1. qui loquitur in clerico caligato Sama decis. 32.
et ibi Flores castensis, qui loquitur in promiss. dotis cons. 150. n.
16. 2. Alex. cons. 13. lib. 1. Joseph. lud. decis. 95. precivus
n. 17. qui contrarius satisfait, et limitat quando cum media-
tore aut proxeneta adest alius testis idoneus quia tunc rone
dotis creditur ex quo intellige Quall. q. 75. quia licet abso-
lute teneat proxeneta solum procedere potest in proxeneta

publice deputato v. lib. 2. proxeneta n.

34. **M**atrimonium mediator quod non potest
recipere interesse neque teneat promissio et facta v. alle
33. 27. tom. 9. ubi extenditur ad patrem et ad matrem

35. **E**t quod Matris contracto inter pupillam
et alium qui dedit tutore certam pecunie quantitatem ob id quod
eam tradidit teneatur tutor restituere quod accepit. Anceri u.
lib. 3. cap. 11. n. 11.

36. **M**atrimonium quod potest contrahi inter adul-
terum, et adulteram quando sibi dederunt de contrahendo
vno ex coniugibus uiuente, secus quando non contrahit de fi-
de de contrahendo Farin. decis. 64. post. tom. 2. cons. 10.
cap. 224. p. 3. Sanch. lib. 7. de matris disc. 79. 2. an.
de Sacram. tom. 2. Hra: 9. de impedim. Matris disc. 17. q. 8.

37. **M**atrimonium non dum consummato poterit
vnu ex contrahentibus ingredi religionem habet quod ad deli-
berandum duos menses cap. ex publico de conuer. coniug. et concil-
trient. sess. 25. de regularibus cap. 15. Sanch. de matris lib. 2. disc.
24. et etiam si fuerint transacti dummodo non sit matrimonium
consummatum Sanch. lib. 2. d. disc. 24. q. 6. n. 27. Futt. de
matris cap. 54. n. 19. et quomodo probetur Virginitas v. in f. p.

38. **Q**uid autem si uir promiserit acci-
pere mulierem in uxorem, et spe matris contrahendi agnouit
aut deflorauit eam, utrum post contractum antequam sit
consummatum possit religionem ingredi, et sic quod non, quia
non solum tenetur ad damnum, sed ad persequendum, et in
summandum, nam obligatio cadit in personam non in bonis San-
ches de matris lib. 2. disc. 44. Basilio de Matris lib. 9. cap.

20. n. 2. ubi quod

10. n. 1. Vbi quod secus erit, si non sub fide contrahendi —
cognovit eam —

9 Quid autem procedat in Muliere ui
cognita ab Sponso, utrum possit religionem ingredi eo reluctantem, et sic quod si iam erat Sponsa non potest, secus si non erat et spe contrahendi fuit cognita uiolenter. V. Perez in l. 1. m. l. lib. 5. ordinam. folio 12. Versu. circa premissa, et in R. a. 5. lib. 8. fol. 261. Versu. ex quo inferitur, et post alios enedo in collect. 2. ad cap. ex publico de conuers. conjugatorum fol. 147. n. 8. p. 2. Basilio l. lib. 9. cap. 10. n. 2. — et quod si pendente lite super impotentia, Maritus dicat aut confiteatur cognouisse aliam non possit uxor diuertere, Riccius in proxi for. Ecclesiast. decis. 238. ff. de Matrimonio — adde etiam quod quando Uxor per uim fuit cognita potest ad religionem transire. Nota decis. 101. n. 3. ff. 2. diuers. Vbi quod licet Maritus dormiens cum ea per tres noctes si gereream non steterit quominus consumatur poterit ad religionem ingredi, et transire, et in hoc casu non sit necesse quod triennium spectetur —

34. **M**atrimonio consumato quando possit coniux ingredi religionem altero in seculo manente. Sanchez lib. 7. de Matrimonio disp. 39. 40. et 41. et quando adulter uel innocens possit abique alterius licentia. Sanchez lib. 10. disp. 20. 21. et 22. — Barb. de etate an. 70 q. 9. Vbi in qua etate non sit periculum aut necessarium uotum castitatis — et quod si consentiente uxore uir ad sacros ordines promoueat possit habitare cum ea, si non est suspitio, et tunc sequestrato cubiculo cap. Volumus. ec. dist. 2. et cap. Episcopus benedictione 77. dist. 1. Abb. in cap. coniugatus de conuers. conjugator. in fine —

9 Nota quod si Maritus licentia uxoris ingrediatur seceritque professionem, et ipsa non ingredatur, uel perpetuam Castitatem promittit poterit Maritus auocari a religione in qua fuit professus cap. 1. de conuers. conjugat. Si autem quando ipsa dedit licentiam scribat quod erat necesse illam etiam ingredi religionem uel uotum perpetue castitatis facere ut Mariti professio esset inuincibilis, tunc remanet firma, neque poterit Maritus a religione extrahere immo ipsa debet ingredi, uel uotum castitatis perpetuum emittere Sanchez l. lib. 7. disp. 33. n. 10. et 14. et 15. et 27. — Haec autem

scientia ex parte Mariti presumitur quoad uxorem, et sic eo ipso — quod Maritus dat licentiam videtur uotum castitati habere et non poterit extrahere uxorem a religione thomas Sanchez. d. disp. 33. n. 12. circa finem et 25. in pro. — et potest compelli ad eum faciendum uel religionem ingredi, ut n. 27. ex cap. quod uxorem 33. q. 5. — hoc autem scilicet quod scientia excludit uxorem uel Maritum, ut non possint detrahere ingressum impugnatur Basilius de Matrimonio l. 9. cap. 12. n. 5. Martin Perez nouissimo tractat. de Matrimonio disp. n. 56. sect. 4. n. 10. et concludunt quod qui dedit licentiam quam scientia re lata si patitur periculum incontinentie poterit detrahere ingressum — Barb. tamen in collect. ad cap. 1. de conuersione conjugator. n. 2. suffragatur tom. Sanchez et refert eundem Basilius de impedim. Matrim. 24. q. n. 51. cum arg.

9 Et quod Maritus non teneatur alimentare uxorem etiam licentia suspitius ingressam casu quo ipse resistat Petrus Barb. in R. ff. solut. Matrimo p. 12. ex n. 76 —

35. **M**atrimonium contrahens in numeris anxietatibus, et laboribus subiacetur quos refert Petrus Ferrera in p. m. 2. Capienti n. 2. de forma libelli, quo uxor agit ad dorem & uxorem dam in pro. fol. 113. et ideo dicitur Seruitus in p. 2. q. 2. Vbi omne —

36. **M**atrimonialis cause spirituales sunt, et sic coram ecclesiastico tractanda cap. Sum. de ordin. coq. et si deus secularis est incompetens ideoque nullus actus ab eo factus neque prodest in iudicio aut causa Matrimonialis Bayardus ad Clarum & raptus n. 36. farin. tom. 4. q. 143. n. 109. Hieronymus Bucaron different. inter iudicia Crimin. et civil. differ. 117. n. 13 — quod intellige quando de iure seu Validitate Matrim. est questio uelut in Matrimon. fuit legitimum &c. non uero quando de facto solum proceditur uelut si Petrus et Maria contraxerunt Baquer. alleg. 23. n. 137. — et etiam si Petrus promisit nubere Maria, quia tunc poterit compelli uel secularem ad fide adimplendam. Bayus lib. 2. de variis q. 9. 3. Nota ita potest lib. 2. cap. 18. n. 236. ubi quod poterit compellere illum, qui scheduam fecit de contrahendo Matrimonio iuxta alios contrahibus — et quod si sit incompetens ad

compellendum nolentem servare fidem de Matrimonio. Lib. 1. cap. 29. n. 9. et ibi respondit ad 6. 7. 4. p. 4. ubi contrarium deciditur scilicet quod solum Ecclesiasticus sit competent ad compellendum dixi Vto Iudex n. 2. Sed ratione finis Sacram. solum Ecclesiasticus sit competent in causa Sponsalium seu promiss. Matrim. Sponel. tom. 2. decis. 1. n. 22. Sanchez ubi proxime lib. 1. disp. 29. n. 9. et Ruy. 69. n. 10. Melius Osea decis. Jur. 4. 5. q. 8. qui reprobat Bagum, et alios V. etiam n. 1. et segg.

37.

Matrimonialis causa non transit in rem iudicatam quo ad Veritatem, aut Scientiae Vitium V. Vto Divortium n. 2.

38.

Matrimonium ratione frigiditatis aut impotentiae non dissolvitur nisi Vir, et uxor cohabitent per triennium cap. Iuda. item de Frigid. et Malef. V. Farin. decis. 27. post tom. 1. cons. 1. Crim. ubi quomodo debeat esse ista habitatio, et quomodo probetur Virginitas = et quod hoc triennium habeat incipere post motam litem Farin. decis. 277. n. 13. tom. noviss. V. melius Thacharano cons. 39. ubi quando contraria procedunt = et adverte quod quando impotentia coeundi est manifesta veluti in illo qui non exigit, aut in illa quae est nimis arcta, aut in illo qui propter magnitudinem Membri non potest coire non est necessaria triennis cohabitatio Farin. decis. 694. p. 1. ubi copiose, et decis. 226. tom. noviss. = et quod si rone impotentiae annulletur Matrimonium, et uir nubat vel contrahat cum alia femina, et consumaverit debeat reddi ad vimam, quia defuit causa nullitatis et ideo non debet per mitteri quod uxor nubat donec cognoscatur an Vir sit potens = tunc man. Rodrig. in Summa tom. 4. cap. 27. n. 27. ubi quod si frigidus alia contrahat non valet. Hoc intellige quando uir asseruit esse absolute frigidum Naturae, et impotens respectu omnium mulierum secus si solum quo ad primam veluti quia erat nimis arcta vel ipse debilis Membri, vel cum habebat excessivum tunc enim haec impotentia est perpetua et respectiva quo ad illam, et sic valet Matrimonium Sanchez Lib. 7. disp. 93. n. 5. Basilio lib. 7. cap. 61. n. 2. Barbo. late uoto. 2. q. 1. et est lex. in 2. 3. 4. 8. p. 1. = et quod si restitueretur Matrimonium annullatum r. frigiditatis, et uero siue uxori restaurati imponatur penitentia haec non suspendit restorationem et a Iudice suspendente potest appellari. Rodrig. in Summa tom. 4. cap. 27. n. 27. in fine = Nota quod in uiris non computatur hoc triennium nisi ab anno 18. et in feminis a 14. Barb. de

etate anno 18. q. 5. = et similiter non est spectandum triennium in Viri Senes, puta quinquagenario idem Barb. anno 50. q. 6. = et quod licet per testes probetur impotentia adhuc debeat cohabitatio spectari. Si Vir negat Farin. decis. 266. tom. noviss. V. alia de Materia V. Vto Mulier n. 2.

39.

Matrimo contracto ab uxore quae Iudicio prudentum reputabatur vidua, et Maritum primum fuisse mortuum non est quibiles licet postea primus Maritus appareat, et quamvis sua propria auctoritate contraxerit et non Iudicio Ecclesiae. Iur. lib. 2. pract. q. 8. Sanchez de Matrimo lib. 2. q. 46. idem Iur. de Matrimo cap. 51. cuius probatio sit necessaria ad mortem primi viri tractat. Sanchez lib. 3. Variar. cap. 1. n. 22. cum segg. Farin. decis. 38. post tom. 1. cons. 1. Crim. V. Vto Vita n. 2. et Vto Nons n. 2. et quamvis regulariter non potest contrahi ab Uxor non certificata de Morte viri per nuntium certum, etiam si per multos annos abfuerit cap. in presentia de Sponsal. V. Sanchez lib. 2. disp. 46. = Nota quod si mulier non certificata de Morte viri probavit Mortem falsis testibus, et contraxit cum alio erit Matrimonium hoc nullum quamvis in veritate primus uir fuisset mortuus Rodrig. in Summa p. 4. cap. 29. n. 3. fol. 128. =

40.

Matrimonium contractum coram Parrocho alterutrius ex contrahentibus siue viri, siue uxoris valet V. alleg. 34. tom. 5. n. 1. fol. 208. = et a Parrocho putativo aut alio titulo etiam colorato habente Ceval. q. 757. n. 107.

Sponsalia non contrahuntur nisi ambo simul, et reciproce promittant Maritari V. alleg. 20. tom. 4. fol. 119. neque Sponsalia faciunt Matrimonium etiam si Copula sequatur quando quella non ascendit ad pubertatem. Farin. decis. 296. tom. noviss. ubi quod non sufficit copula nisi talis quae ad generandum sit apta = et Sponsalia celebrata ad Matrimonium de futuro contrahendum aut fide promissa schedula, quae facta si sit oriatur et

durante lite

et durante lite super adimplementum mulier alio capitu-
letur, et geniteat, potest redire ad litem, eamque prosequi Ba-
yus lib. 2. de Varii. q. 2. 136. =

41. **M**atrimonium non valet ubi est error
status vel conditionis puta cum contrahitur seruo, putans esse
liberum aut econtra cap. si quis liber cap. si quis ingenuus 29.
q. 2. = Amplius idem procedere ubi est error personae nisi conven-
tus subsequatur post cognitionem erroris V. Sanch. lib. 7. dis-
18. n. 3. et 26. Basilio de Matrimonio lib. 4. cap. 21. Turman Veri-
tatem Veritas 17. per totam, et circa sponsalia ut non compella-
tur contrahens quamvis sit error circa accidentalia V. Ludouisi-
Lopez 2. ff. Instruc. de Matrimonio cap. 27. column. 3. notab. 1. Sanchez.
ubi supra n. 28. et 20. et lib. 10. dis. 9. n. 20. =

42. **M**atrimonium Putativum quantam vim
habet, et quid hodie ingoret, et quomodo probetur V.
sup. n.

43. **M**atrimonium Separato quo ad torum non
priuatur Maritus administrat. bonorum uxoris nisi legitime
ecclesiae iudicio fuerit separatus. Sutt. de Juram. p. 1. cap. 1.
an. 54. usque 78. Montealegre lib. 1. praxi Civilis cap. 5.
n. 232. et licet non antecedenti teneat quod etiam si fiat
sine iusta causa priuatur contrarium est verum, et ideo refutatur
a Vela dis. 9. n. 40. tenet etiam Barb. in R. ff. sol. Matrimonio
p. 2. n. 41. Vbi quod tenetur alimenta prestare uxori, quando
non eius culpa factum fuerit diuortium tenet etiam principa-
lem questionem. Bayus lib. 2. variar. q. 130. = et quod ante
iudicium ecclesiae recte soluitur Marito etiam de bonis para-
phernalibus ei non traditis idem Vela. ubi S. n. 37. V. Velarium
de part. cap. 6. n. 53. = et quod post separationem tori factam
iudicio ecclesiae non possit Maritus alienare res uxoris et sit
prius facienda diuisio Barb. in R. solut. Matrimonio p. 2. n. 55.
Phebus decis. 72. n. 3. tom. 1. ubi sic Samam intelligit =
et quod postquam fuerit Separatum possit mulier alie-
nare Bona Bayus ubi sup. et V. Samam decis. 358.
et ibi. = Cause autem ob quas possit fieri Separatio

aut diuortium V. Vbo diuortium n.

44. **M**atrimonium soluto interim quo bona non di-
uiduntur inter Superstitem, et heredes premortui communican-
tur ac questus. Greg. lib. 10. ff. 10. ff. 5. q. 1. in fine Bayus lib.
2. de Varii. q. 112. ubi de morte uxoris interim quo Maritus ad
mundinas erat absens =

45. **M**atrimonium quando dicatur in radice dis-
pensatum ut grades sit legitima, quo ad Mayoratus succes-
sionem ff. et quando non V. alleg. 3. 14. tom. 14. et alleg. 3.
15. eodem =

46. **M**atrimonium celebratum a filiis fami-
liar etiam sine consensu Patris, valet ita dispositum extat
Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. Matrimonij = Potest
tamen Statuto disponi quod non contrahatur a filiis sine con-
sensu Patris sub priuati. legitime. Ancerio lib. 3. Mariarum
cap. 11. an. 1. Vbi intelligit quando nubit uiro indigno V. So-
annem Ramirez de confirmat. ordinis Diui Jacobi cap. 13.
an. 5. ubi copiose disputat = Verum est quod filius vel filia
contrahentes Matrimonia sine consensu patris peccant mortaliter
V. fontanellam de pact. nupt. claus. 4. q. 2. an. 4. et n. 30
tenet cum Menoch. Sanch. et Sutt. quod Ordinarius hoc
casu non dispenset in Monitionibus timore impediementi-
parentis quam quod absque eo consensu contrahatur =

Minor n. 47. **M**atrimonium q. Minoris d. Vbo
Minoribus ad minus tractis bonorum Late Vela directi, 1.
pertola 3.

Nota quod Mulier quinquagenaria ex eo quod sterilis est non gaudet priuilegio dotali dicitur *Uto. de n. n. licet in locis in quibus viget consuetudo Regni Portugaliensis ut sunt plura in confinibus posita quando mulier nubet abique pacto vel scriptura doti Communiter et omnia bona inter ipsam et Virum Hoc non procedit in vxore sexagenaria nubente per legem Lusitanicam lib. 4. tit. 105 de qua Caldas et alij relati a. Narb. & etate anno 50 q. 7 et licet Caldas ibi extendat Hoc etiam ad viros sexagenarios et priuilegiat.*

48. **M**atrimonia contrahere prohibitum est ab ecclesia usque ad octauam diem post pontem Coctos et ab aduentu christi usque ad epiphaniam cap. 1. etiam de feriis, hodie vero per concilium tridentinum sess. 24. de reform. matr. cap. 10. prohibita sunt ab aduentu Domini nostri Iesu Christi usque ad diem epiphaniæ et a feria quinta cinerum usque ad octauam Paschæ inclusive v. l. cenedum in collect. ad I. cap. capellanus de feriis fol. 136. ubi quod licet sint prohibita non irritantur matrimonia facta illis temporibus quamvis contrahentes peccent v. l. Basilium de matr. lib. 6. cap. 8.

49. **M**atrimonium contractum per procuratorem non est sacramentum quia nullum sacramentum accipitur per procuratorem, est enim actus personalis ut Sarsianus dicit in opusculis tom. 1. tit. 12. q. 1. = est tamen ut ipse notat verum matrimonium neque irritatur per alium postea contractum in quo interueniat sacramentum, et Consumatio quamvis contractus inter infideles ex eo quod non sit sacramentum irritatur per aliud secundum quod fuerit sacramentum ex cap. quanto §. nam si Matrimonium et q. v. l. ratur de divorcijs v. l. directorium Curatorum §. del Matrimonio Vis. Loterero fol. 74. et 75. et quod etiam Matrimonium inter fidelem et infidelem non sit sacramentum Basilio lib. 7. de impedim. disparis cultus n. 8. fol. 605.

9 Contrarium in eo quod Matrimonium contractum per procuratorem sit sacramentum probat late Basilius de matr. lib. 1. cap. 10. et notat n. 6. circa finem quod diuersitas sexus nullius est momenti in procuratore cum sit tantum instrumentum ministrans verba q. q. contrahitur Matrimonium.

50. **M**atrimonium coram Parrocho excommunicato celebrato valet. v. l. Basilio de matr. lib. 5. cap. 17 §. unico et ibi quod etiam excommunicati contrahunt Sanch. lib. 7. discip. g. n. 1. et 2.

9 Nuptie secundæ quare non bene dicantur et quid de consuetudine v. l. Riccium in praxi variat. resolut. 382.

51. **M**atrimonium an possit celebrari coram Parrocho in cuius Parrochia mulier habitat non ut domiciliaria sed ex aliqua causa ut in Monasterio causa ibi commorandi donec maritetur. Cusall. tom. 2. Communium. q. 609. n. 144. Grat. 1. tom. discip. c. 75. n. 18. et 19. = ubi affirmatiuum tenet dummodo contrahente vel alter eorum non sint aduenæ statim recessuri. Cusall. d. 2. tom. q. 458. n. 35. et 36. Grat. 5. v. l. Tomas Sanch. tom. 1. de matr. lib. 3. disp. 23. Narb. in l. 20. tom. 1. lib. 4. g. 2. n. 23. = et quod dicitur de Doctore Scholastico, vel Milite et alijs similibus. Cusall. decis. 12. n. 22. p. 2. Cusall. 1. d. g. 604. d. n. 144. Narb. 1. d. g. 2. an. 23. Grat. 2. tom. discip. c. 81. n. 5. = et de domicilio contrahendo late farin. fragmentorum ad tom. 5. de simul. et falsit. l. 1. d. n. 223. et 222. Narb. sup. = et quod data opera incipiunt adibi habitare ut existant proprios parrochos si contrahunt Matrimonium sine illorum facultate coram Parrocho noui domicilij ualeat Matrimonium Sanch. de matr. lib. 3. disp. 28. n. 29. et disp. 23. n. 23. et disp. 25. n. 11. Sanch. de matr. cap. 63. an. 13. et 33. et c. 65. n. 12. Bonac. tom. 1. de matr. matr. q. 2. punct. 8. proposit. 1. n. 5. Salsus. in sum. v. l. Parroquia que refert Man. Rodrig. in sum. tom. 2. c. 9. de matr. n. 8. et fuit n. 25. = Contrarium tenet etiam monachus scilicet quod non ualeat Matrimonium tenet, et defendit Rebello de oblig. iust. 2. p. lib. 2. q. 7. an. 16. et melius q. 8. n. 6. = sed cum causa matr. sit adeo fauorabilis per ualebit opinio unius Doctoris pro ea ceteris etiam si plures

sint in contrarium

sint in contrarium Villalp. in summ. tom. 1. ff. 1. de la con-
ciencia difficul. 7. n. 2. et 3. ubi refert Sanch. per texum =
in c. licet ex quadam detest. =

52.

Matrimonium contrahendum licet im-
pediat incestus commissus cum consanguinea uxoris in gradu prohi-
bito non tamen cum consanguinea propria ita contra Nauarr. in
Manual. c. 22. n. 75. Cbb. in 4. p. 2. c. 6. n. 4. Carlos. in suis pp.
Lib. 1. q. 12. Sutt. canon. q. 15. n. 6. Nat. in ff. 1. lib. 5. g. 1. n.
138. Cuius contrarium tom. 2. q. 737. ubi tenet quod dispensatio
a Papa impetrata tacita copula commissae ante dispensatione
uel post antequam ab Ordinario expediat non est subreptitia
et ideo non obstat exequetur ordinem Nauarr. 2. s. ff. con-
sang. de affinit. contra Sutt. ubi sup. n. 23 =

53.

Matrimonium ut impediatur an sufficiat
unus testis f. n. Sutt. Lib. 1. canon. c. 11. n. 31. Cbb. de spons.
c. 6. § 10. an. 21. tom. Sanch. de Matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 72.
per totam, et ad impediendum contrahere quod sufficiat semi-
plena probatio secus ad dirimendum. Nauarr. lib. 5. de
Iudic. ff. 1. n. 6. ex c. preterea 2. de spons. et iterum Sutt.
de Matrim. c. 36. n. 10. et in dubio erit iudicandum pro libera-
te contrahendi tom. Sanch. tom. 2. de Matrim. lib. 8. disp. 6.
n. 18. 2. Piquero. alleg. 23. n. 93. et n. 113.

54.

Matrimonium a sponsione an contrahi
possit et an Matrimonium ratum, et non consummatum possit per
Papam dissolui, et quid si unus ex contrahentibus sit impubes &
sit necesse quod impubes pubertatem accipiat. solemnitas
f. iur. i. 1. c. 1. § 1. de spons. & de spons. etiam denuncia-
tionum & q. & quomodo pater possit tuta iurisdictione
Matrimonium. felix. impedire Late Menoch. 2. s. 69 Pere in
et ff. 15. lib. 8. ordin. Sutt. q. 10. = et de Matrim. tracto
sub additione n. papa dispensavit = et de impedim. atri-
natis ex iurisdictione copula iur. ff. 1. c. 17. ad. 29 =

55.

Matrimonium an libet minoribus
a Curatorum potestate Accb. in l. 8. ff. 1. lib. 5 n. 47

56.

Matrimonium ad hoc ut dissolvatur causa
impotentiae quomodo probetur frigida vel impotentia coeundi.
Mascard. de probat. 2. s. 416. Viuius decis. 272. Thom. Sanch. de Ma-
trim. tom. 2. lib. 5. disp. 92. Quat. can. decis. 18. § 2. = et semel
celebratum si postea adsint quatuor testes, qui dicant de consangu-
initate, et alteri testes qui dicant non esse consanguineum non dissol-
uitur Matrimonium, et sic ultimi testes preferuntur Ioan. Sanch. Select.
disp. 43. n. 29. in fin. =

57.

Matrimonium contrahi debet coram Parro-
cho, et duobus testibus aliis erit nullum ipso iure c. 1. sess. 24.
de reform. in Trid. Mant. g. 1. ff. 1. lib. 5. n. 36. Sutt. de Iuram. 2.
p. c. 50. n. 1. Salced. in praxi Crimin. canon. c. 73. an. 2 = sed an sit
de Subst. Matrim. quod denuntiationes fiant publice in ecclesia =
negatiuam tenent S. Otati = et an possint coram Parrocho non
loquente uel inuito, et renitente et fraudulenter uocato Matrimonium
contrahi affirmatiuam tenet Salced. sup. per l. coram titio 20.
de ff. Quall. commun. tom. 1. q. 609. n. 66. cum seqq. et pen-
inquam Parrochus. L. alius sacerdos sine secularis aut regularis =
assistendo Matrimo clandestino Villalp. in sum. tom. 1. ff. 1. 2. § 1.
f. ult. 27. per totam praecipi n. 6. =

58.

Matrimonialis causa coram Ecclesia
stica est tractanda c. accedentibus de excusib. prolator. Concil.
Trident. sess. 24. c. 12. Cbb. in 4. 2. p. c. 8. § 12. n. 1. = et quod
agitur de nuda et mera promissione. Iudex laicus est compe-
tens v. sup. vbo Iudex n. 111. =

59. **M**atrimonium sequens nunquid vitietur propter protestationem procedentem contrariam Matrimonio Late disputat Cuiuslibet. q. 825. tom. 3. et tom. 2. q. 489. per totam et Cuiuslibet. dict. q. 825. an. 24. cum segg. concludit nullum fuisse Matrimonium ab eo qui est incarceratus ad petitionem partis ob domus effractionem et Virginis Corruptionem; tamen si negat, et metu Carceris et aliqua sollicitatione contra illud contraxit Maxime procedente protestatione, si illud sine aliqua retardatione recedat nulla sequitur copulatio: Plura congerit Alex. Sgerius tom. 1. de iur. decur. 5. per totam et melius de iur. 6. n. 15. Idem Sgerius dict. tom. 1. de iur. 74. per totam. Sanch. de Matrimonio lib. 5. disp. 17. n. 2. et idem procedit in Matrimonio metu celebrato quia licet ab initio non teneat tamen per copulam subsequentem, et etiam per cohabitationem per annum, et dimidium conualescit et transacto isto tempore non admittitur probatio circa predictum Metum tr. 9. in cap. ad id. 221. de sponsal. Latissime Sanch. tom. 1. de Matrimonio dict. lib. 5. disp. 18. per totam precipue an. 6. cum segg. et lib. 2. disp. 37. n. 14. et disp. 45. an. 24. Cuiuslibet. q. 607. per totam = et quod non valeat carcerari ad compellendum est decisio Rotae 1376. n. 6. apud Alex. Ludouic. et V. Notabilem decisionem 643. per totam apud Farinatum tom. 1. Guil.

60. **M**atrimonium contractum cum consanguinea uel aliud impedimentum habente sub conditione si Papa dispensauerit est nullum, et sic post dispensationem requiritur novus consensus donec preterit quilibet eorum potest ab eo ducere Fanormit. in cap. super eo de conditione appost. Ancharr. c. 239. et Matren. in leg. 6. 4. 6. lib. 5. g. 5. n. 2. Sanch. lib. 1. canon. cap. 22. n. 17. et 18. Sub. clar. Sententiar. Gincestus n. 6. Mieres de maiorat. 1. q. 2. n. 26. et segg. Motius de contract. tr. de Matrimonio 2. de iur. Matrimonii n. 10. Sino de testam. g. 15. n. 66. Cuiuslibet. q. 391. tom. 1. Sanch. de Matrimonio lib. 5. disp. 5. n. 5. in fine Gratia. tom. 1. forens. cap. 128. n. 47. Alex. Ludouic. decis. 410. ibi Belkam. n. 8. Farin. tom. 1. Crim. decis. 107. n. 4. = Aduerte tamen quod sponsalia contracta sub conditione, si Papa dispensauerit sunt ualida taliter quod nullo modo ullus contrahentium possit renitere altero nolente, quam ius id facere uelit etiam ante dispensationis Concessionem. Bayo in prax. lib. 2. q. 7. et 9. per totam = et si fiat promissio nubendi absque expressione conditionis si Papa dispenset, quod non teneat nec valeat Thom. Sanch. sup. dict. tom. 1. dict. lib. 5. disp. 5. n. 26. = Sed prima est uerior et tenenda in iudicando, et consulenda quia quamuis expressa fuerit conditio. si Papa dispensauerit uel non sponsalia contracta inter consanguineos sunt nullata taliter, quod Iudex non possit compellere contrahentes ad obseruantiam contractus sic nisi etiam si obtenta fuerit dispensatio, quia requiritur novus consensus pro qua doctrina est celebris decisio Rotae apud Cianam 6. tom. Moralium circa finem quae decisio est secunda de illis, quas congerio in dict. tom. 1. quest. 2. quando casus occurrat, quia alibi

non inuenies melius

61. **M**atrimonium ratum non contrahens potest illo non obstante ad religionem conuolare, et in ea legitimam professionem facere etiam altero coniuge contrahente, dummodo tale Matrimonium consummatum non sit. Cap. de sponsal. 27. q. 2. cap. ex publico. cap. ex tua. de conuers. coniugat. Concil. trident. sess. 24. de Matrimonio Canon. 6. latissime Sanch. in tr. de Matrimonio cap. 54. per totum. Barbo. ad trident. sess. Canon. C. Sanch. de Matrimonio tom. 1. lib. 2. disp. 18. cum segg. Francus leu. in thesaur. for. eccles. 4. 2. cap. 24. n. 98. = Sed si consummatum sit tunc dissolui non potest Sanch. sup. disp. 21. n. 2. in quo non est dubium = Sed aduertendum est Matrimonium non posse dici consummatum per copulam, precedentem neque illam impedit ingressum religionis cum tali uotus dicatur fornicaria quam Matrimonialis, et sic debet dari post Matrimonium ratum ut impediatur non uero ante docent Acosta tom. 1. in leg. c. tale §. si arbitratu de condition. et demonstrat. ampliat. ultim. n. 19. ex cap. ueniens de sponsal. Paul. Cast. in leg. fin. n. 3. cod. de episcop. et cleric. Sanch. sup. dict. cap. 54. n. 25. latissime Sanch. sup. dict. lib. 2. disp. 21. n. 13. = Sed licet ut dictum est Matrimonio non obstante possit quis ingredi religionem tamen non poterit in seculo remanere et Ordinem presbyteratus consequi quia ad hoc constituitur differentia inter religionem et statum clericalem Extraneante unica de uoto et vot. Redempt. V. infra Vbo Vxor n. 38. = Nota tamen quod si vir aut uxor credens mortuum Matrimonium aut uxorem abitu religionis assummat postea aperta ueritate tenetur conuolare, et de bitum reddere, petere autem non potest cum ad id per uotum fuisset adstrictus Cap. quidam intrauit. 3. Melior tr. 9. in cap. placet nobis 12. de conuersatione. coniugat. seg. 70. ff. 6. p. 1. =

62.

Matrimonium consummare antequam recipiantur benedictione. Ecclesie non est secutum mortale, nec ueniale. Sanch. de Matrimonio tom. 1. lib. 3. disp. 12. n. 7. La man. in Theologi. Moral. lib. 5. ff. 20. ff. 2. cap. 4. n. 12. Villalob. in sum. tom. 1. ff. 23. cap. 14. n. 12. Diana resol. moral. 3. p. 4. ff. 4. de Sacram. m. 1. resol. 240. per totam ubi refert Soto, et Petrus Domini contrarium tenentes iste in 4. Sententiarum disp. 28. q. 1. art. 2. ille in lectur. 15. de Matrimonio §. Primum ius ipsum facit cap. 1. sumus 30. q. 5. Cretano 2. tom. opusculi cap. de Sacram. Matrimonij q. 4. Silvester in sum. vbo debitum conjugale n. 13. Nauarr. in Manuel. cap. 16. n. 38. et cap. 22. n. 83. Rodrig. in sum. cap. 223. n. 4. Sa. in sum. vbo Matrimonium n. 6. Qual. q. 604. n. 132. Diego Perez in leg. 1. ff. 1. lib. 5. ordin. Vers. in missa tamen doctrinae Sanch. de Matrimonio cap. 58. per totum Matrimonium. in rub. ff. 1. lib. 5. n. 98. Spin. Victoria de Matrimonio q. 247. et etiam si de nuntiationes desiderantur nihilominus non peccant. Sanch. de Matrimonio cap. 51. n. 2.

63.

Matrimonium metu contractum est nullum et quomodo talis metus dicatur incursus (ultra dicta sup. n. 2). Sanch. farin. tom. 2. consil. decis. 242. per totum Sanch. de Matrimonio lib. 4. disp. 13. cum sequenti et in dict. disp. 13. n. 7. docet esse malam cautelam quam utuntur Iudices ecclesiastici extrahendo a carcere ut contrahat non dum tamen liber dicimus nam solutus non dicitur, qui quamuis vinculis liberatus adhuc tamen ita est comprehensus ut non liberam recedendi quo uelit facultatem habeat. Sanch. de Juram. 1. ff. 1. cap. 51. n. 10. iterum farin. in Posth. tom. 1. decis. 789. per totam Soerels tom. 1. decis. 5. per totam et decis. 6. et decis. 74.

64.

Matrimonium dicitur perfectum per solas sponsalia de presenti ut non ualeat distolui, etiam non sequuta copula, et benedictiones seu uelationes c. 1. et 2. de Matrimonio contra. interdum etiam per tuas quod filij sint legitimi c. fin. de frigid. et maleficiat. c. fin. de Sponsal. duorum Alca tom. 1. allegat. fiscal. alleg. 49. an. 37. Sed licet hoc sit uerum tamen ad aliquid lucrandum ut dotis medietatem Virtute statuti aut consuetudine Bay. lxxv. precise requiritur Matrimonij consummatio Abb. 1. n. 1. cum segg. Thom. Sanch. de Matrimonio lib. 1. disp. 1. an. 5. cum segg. latissime Alca sup. d. alleg. 49. per totam Aluarez. Valas. de partit. c. 5. n. 1. et 2. fello fernand. in leg. taur. col. 3. vers. et licet Qual. tom. 1. q. 110. per totam. Flores de mena tamen ad Lama decis. 124. tenet non esse necessaria Copula

Sed sufficere tractatio ad domum Mariti, et esse uelata sed quod sufficiat esse desponsata. ibi que trahit utio. 2. de Matrimonio et copula tenet latissime plures ff. partit. referens Mieres de Maiorat. 1. ff. 1. q. 38. et 39. an. 2. cum segg. ubi an. 36. docet sponsam de presenti non dum cognita a uiro nec tractata ad eius domum non posse contrahere sine licentia sponsi, et de principali nra q. tenet n. 1. quod sufficiat esse desponsata ad lucrandum dotem.

65.

Matrimonium contrahens in gradu prohibito ignoranter non incidit in penam licet postea cohabitet scienter q. vbo scienter in clement. Unica de consangu. et affinitat. Valencuel. tom. 1. ff. 1. n. 34.

66.

Matrimonium quando dicatur celebratum in articulo mortis, et quid operetur circa filiorum legitimationem etiam in aliorum preiudicium Roquerol. alleg. 23. n. 65. et generaliter quomodo probetur Matrimonium V. farinat. tom. 1. in Posth. decis. 197. per totam.

67.

Matrimonium contrahens (omissi publicationibus) existente impedimento dirimente an dicatur bonam fidem habuisse ut ex eo filij legitimantur Sanch. Roquerol. alleg. 23. punct. 2. n. 110. cum segg. et n. 126. cum segg. quod sufficiat bona fides in uno ex contrahentibus ad probandam legitimationem. Alex. Ludouic. et ibi Beltram. decis. 461. n. 2. et 1.

68.

Matrimonium non potest impediri ob ignorantiam doctrinae Christianae V. Sanch. de Matrimonio lib. 3. disp. 15. n. 19.

69. **M**atrimonium ut dicatur celebratum quando agitur de illius conseruatione sufficiunt Seniores, gratificationes, et liber Parrochi secus si agatur de illo dissoluen- do farin. in posth. tom. 1. decis. 630. per totam precipue n. 3. =

70. **M**atrimonium contrahere cum illo qui fuit Monachus aut Religiosus siue Vir siue femina in decorum est, Mol. de Sponsal. disp. 33. n. 15. Bonacina tit. 2. de Matrimonio q. 1. p. 5. n. 1. et 2. v. alleg. 3. 27. tom. 15. n. 15. fol. 224. =

71. **M**atrimonium contractum uirtute dispensationis in tertio consanguinitatis gradu si postea appareat esse tertium cum secundo erit nullum, et ad Pontificem erit recurrendum ut per Literas approbet Barbo. disputat Late Voto 3. p. 1. =

72. **M**atrimonium non requirit de necesse Verba sed sufficiant Signa aut demonstratione Voluntatem exprimentia V. Boerium sc. 40. =

73. **M**atrimonium non potest contrahi a dementibus sed post contractum non debent separari = Sed quod possit contrahi ab illis qui lucidas interualla habet V. Sanchez de Matrimonio lib. 1. disp. 8. an. 5. =

74. **M**atrimonium ut inualidetur per metum debet probari. Metus per actus externos ueluti mortis aut cruciatus, qui cadat in constantem uirum alio Matrimonium non inuaditur neque annullatur licet Summam Libertatem requiras Ioann. Bapt. ferrieto cons. 340. n. 5. tit. 2. ex tit. in Cap. cum dilectis de his que Vi Barbo. voto 127. tom. 2. n. 2. et Voto 1. p. 1. vbi optime farin.

in fragm. Crimin. p. 2. Lira M. n. 65. =

Reuerentia Paterna metum iustum non operatur nec sufficit ad rescissionem contractus Matrimonij. tit. 9. cum q. 1. in 1. si pater cogente ff. de rit. nupt. per quem resoluunt II. quod si filia ob metum reuerentialem, et paterna persuasionem ducta timens patris indignationem Matrimonium contraxit illud celebravit ualide quia talis timor non cadit in constantem uirum Abb. in Cap. Veniens et 1. n. 5. de Sponsal. lib. vbi Alex. de Nebo. n. 4. felino sc. 24. n. 1. ibi et premitto quod si ista contraxisset Matrimonium ne incurreret indignationem Patris alias non fuisset contractura nisi ob reuerentiam paternam tenet nihilominus Matrimonium ex quo non interuenit metus qui posset cadere in constantem uirum Joseph. Ramon cons. 96. n. 27. Barbo. V. Voto 127. n. 5. et voto 16. tom. 1. asserit quod Paterna reuerentia cum persuasionibus et adminiculis sufficit =

Et quod requirantur Verba aut corporis cruciatus precise ad rescissionem Matrimonij. Gaspar. Ant. thesaur. ff. for. lib. 1. q. 51. n. 5. sequitur Barbo. V. voto 127. n. 6. =

Et quamuis Paternam reuerentiam cum importuni precibus et molestis persuasionibus inducere iustum metum teneat Abb. de Sponsal. p. 2. cap. 3. § 6. in fin. Sua. de Matrimonio cap. 44. n. 3. Barbo. V. voto 16. tom. 1. = Respondetur quod non exinde inducitur nullitas Matrimonij quia nulla lege prohibentur huiusmodi persuasiones imo illas permittit L. 1. § persuadere ff. de Seruo Coniug. vbi postquam tit. 9. dixit persuadere est plusquam compelli, et cogi sibi parere ulterius progre ditur in intelligendo hoc de persuasionem dolosa non ex eo de illa que sumit vires optimi Concilij, quia in his terminis Consilium non potest Vi aut in iusta persuasionem, et ideo dicitur ibi non est bonum Consilium qui dando potest suadere, et malum, et ideo pactor ad ius de bono = ita que quod dicitur peres et importuna persuasiones non et metum inducere intelligitur de dolosa ita dicitur Cap. scienti n. 4. de Reg. iur. lib. 6. ibi. sed vbi dolosa persuasio in abstracto non probatur siencia cum consensu inducit pre sumptum quod non interuenit iniuria nec dolus et ita loquitur Regula et leges superius allegatas et leges ad quos se fecerunt

Persuasionem esse violentam Coactionem v. l. 3 § persuadere
ff. de re iud. corrupt. que procedunt in perniciem actionis
Vt ex illis a patre, et tradit Cinnus. in l. unica C. de Vap.
Viz. n. 2. ibi, sed Vbi dolus persuasio non probatur Vt non
per lumen prout non per sumitur propter Consensum sub
secutum tunc Consensus ad movet in iuriam et dolum
Secundum Linum & Salg. n. 30. de l. v. m. ibi. m. de
tunc datur Consensus cum non probatur de dolus per
suasione et cum a Ioh. Leon et Bartolomeus Carane
venit et explicat Barbosa n. 8 =

Nemo enim dicere audebit paren-
tem non posse filio per su adire v. matrem cum
certa per sona contraheret illum etiam paternam in-
crepatione cogendo dum modo non ex hoc iustus
et licet inducatur metus, qui caret in constantem
Vivum ex d. l. Patre cogente ff. de rit. nupt. et
lege 10. n. 1 p. 4 ibi. nolens pueri Capremiar que
lo hagan de todo entodo Como quina que si pue
le pue de decia palabros de castigo que lo oton
que & ibi Greg. Verbo todo ibi id est metu ca-
dente in constantem Vivum. Odofredus in luma
n. de despon. satis in pube n. 12. ibi. non potest
Pater absolute cogere sed modica coact. sibi et
in crepatione paterna Cardinal Bellamira lib.
1 de matric. Cap. 19. proposition 3. Sanchez &
man. lib. 4. dispu. 12. n. 5 ibi intelligi
Consensum de metu cadente in Vivum constan-
tem potest enim pater in crepatione Paterna cogere
filium ad certum Matrimonium d. l. 10. n. 1
Congerit Barbosa d. Voto 127 n. 9 v. Ba-
silius lib. 5. Cap. 5. =

Imollet Parentis et consanguini-
um persuasiones non iustas sed dolosas sine adhuc non
inducerent metum aut vim ad annullandum Matrimonium
necessarium quia debet simul due conditiones con-
currere = Vna quod huiusmodi preces et persua-
siones debent esse importune instanter repetite
et

et incubitatz que somnium adimat et qui etiam per-
trahent, in potestatem inimicorum quasi sine pondere
et abi que quiescunt v. inquit archidiaconus in cap. fin.
n. 2 de Vicipt. Penultima int. si quis impio n. 9 ff. de
legat. 3. Autho de Hereditib. et falcidia impio Vbi g.
Vbi importune exponit id est valde instanter et in
l. 1. C. de per. honorum lib. 10. ibi in berecunda pe-
titionum in hatione Vbi g. declarat id est frequenter
petitioni Sanchez d. lib. 4. dispu. 7. n. 8 d. l.
de Cap. 44. n. 38. ibi importune legitur preces =
2^a conditio quod non sufficiunt importune preces ma-
dolor ac molestie per suasionis simul cum patre
na Reverencia nisi concurrat Consensus probatio
quod sic per suadentes et rogantes solliciti male
tractare sibi incompares ac preces et persuasiones
suas non observantes. Vt post eam et antiquos quos Va-
fer tradit filius in cap. 1. d. 2. Verum an autem
preces et ibi manum n. 6 de off. delegat. Roma
nus in l. interpositas n. 3. in fine et l. C. de mansac.
pa normitana in cap. insinuante n. 8. Vbi decidit
quod Simatrimonium contrahatur imperio et pre-
cibus superioris non tamen probatur quod esset Con-
sensus male tractare eos qui non paucant huiusmodi
precibus seu preceptis non est probatum de iusto metu
refert et requiritur Alex. Cons. 16. n. 9 lib. 3. Pau-
lo. Paricio Cons. 5. n. 182. lib. 4. Volandus Cons.
83. lib. 2. farinat. frag. crimin. parte 2. l. 1. m.
n. 102 ibi metus cadentem iustus Congerit Barbosa
de Voto 127. n. 10 =

Vltimus voluntas contrahendi colligi-
tur ex eo quod uir dotem promittat aliam donationem
faciat uxori, quia ex illo actu colligitur qualis fuerit animus
et voluntas ab initio l. cum quis 10. C. de natural. liber. ibi
nec enim verisimile sit eum qui uxorem vel donationem vel
dotem conscripserit ab initio talem affectionem circa mulie-
rem non habuisse, qui eam dignam uxoris nomine faciebat
probat Barbos. d. Voto 127. n. 24 =

Arguiani lib. 3. de legibus controuers. 33. an. 50. Basilio
 de Matrimonio lib. 5. cap. 22. n. 4. Doctor Ilea tenet
 sententiam ex n. 11. ubi aliter erat.

De la vie de saint Louis

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

Medium

regulatur secundum extremorum *L. Agres palam §. Siquis*
de testam. l. 1. de testam. l. 3. de testam. l. 3. et precatur gratia
extremis ex Bald. in l. final. cod. de edicto diui Adriani toll. Mas
card. conc. l. 230. n. 6. Salg. de reg. protect. parte 4. cap. 1. n. 2.
94. v. l. 1. §. 9. tom. 2. n. 20. ff. de l. 1. et Gratianum dicitur.
392. v. l. 1. §. 9. tom. 2. n. 20. ff. de l. 1. et Gratianum dicitur.

2. Media cessant quando finis obtentus
 est *gl. de l. 1. de l. 3. dicitur 2. n. 1. et quando finis ha-*
bet necessarium consequens ad principium non finis, sed
principium attenditur Salg. de reg. protect. l. 1. cap. 2. n. 97.

3. Media illicita non sunt attenden-
 da *Cassius in §. item si quis in fraudem creditorum in l. 1. de*
actionibus. col. 9. = Sed per medium permittum potest fieri
transitus ad non permittum uel prohibitum L. per l. iurandum
§. et si fidei iussor ff. de acceptat. Acced. in l. 25. ff. de l. 1. l. 16.
6. recop. n. 7.

4. Media uia tutior est et seruanda
 in dubio *g. in leg. ne senius. l. de negot. gestis Boerius de-*
cid. l. 29. n. 22.

Medici

officium eius non est indignitate constitutum, neque dicitur officium nobile, neque auctoritate liberalis. Leg. ultima ff. de iure immunit. Garcia de nohil. g. 48. § 4. n. 22. v. alleg. 22. tom. 15. fol. 185. cum leg. 1. in ar. ff. de iur. et extror. in. comit. Amaya in l. unica Cal. pro band. salar. lib. 10. an. 20. et de professoribus et Medicis eodem lib. in 2. melius v. Perezra decisi. 123. et Barbo. de potest. Epi. § 3. alleg. 92. an. 5. = Excusantur tamen ne ueniant Vocati ad testimonium ferendum Medici, quia officium eorum uel est uel debet esse estimatum, aut estimatur necessarium. Et Garcia ibi = Francisco autem decisi. 567. dixit quod Doctor in Medicina et Chirurgia est in dignitate constitutus, neque condemnari potest ad tiramis sed alijs rebus, quibus Nobiles condemnantur = Ego autem intelligo quod rite doctoratus gaudeant nobilitatis privilegio ut ibi n. 11. alias secus et quod Doctor in Medicina aut Chirurgia non possit pro debito cogi Requeras decisi. 165. = quod autem Chirurgia sit ars, ex qua neque Gloria neque fama consequitur dixit Virgilius ibi = et Mutas agitare in glorias artes. Ita Canales Quint. 8. decade 1. = Unde dicitur Medicorum Mortuorum ideo non gaudent eorum privilegio, quia non est iure concessio sicuti in aduocatis reperitur Nard. in leg. 9. ff. lib. 3. recop. g. 9. n. 20. = ratio est quia aduocati habent hoc privilegium ratione dignitatis; Medici uero ratione exemptionis, et officij et mortui sui ad uxores non transit. Fontanella de pact. nupt. claus. 2. g. 1. n. 31. = et quid de Viduis officialium titulum sancte Inquisitionis v. vto Vidua n.

2. **M**edicus si uiuat in commune cum fratre uxorem communicat Salaria v. Carrociun decisi. 132.

3. **M**edicis credendum est in arte et facultate Medicinae. Valenc. cons. 25. n. 22. = et requiruntur nota quod attestatio unius tantum Medici circa uulneris qualitatem non sufficit sed duo esse necessarios nisi talis unus fuerit conge opinionis Hippocrit. in uaticis § 1. n. 22. v. quod dixi vto Aduocatus n. et quod unus Medicus non sufficit ut redatur circa formationem ad excusationem, quia Medici solum deoquantur ut iurent, non ut testificent leg. 1. et

fin. de orig. et. Medici. Gratia direct. 235. n. 69. = et quod Medico uno non credatur quando de eorum de egritudine titoni ut ei concedat cautaria missio. Gratian. ubi sup. n. 69. = et nota quod Medici Attestatio circa uulneris cicatricem §. potest fieri post publicationem Menoch. de arbitrio cas. 34. n. 9.

4. **M**edico debetur Salarium etiam non conuentum quando inuenit farin. decisi. 129. tom. nouis. et medicorum salarium, quando et quantum debeatur per tacitam reconductionem, et quid de inductionibus extra Ciuitatem, et alia de materia licet remissive v. Amendolam ad franc. decisi. 51. melius Magonius decisi. 21. ubi etiam quod Salarium Medici prestatur Salaris aduocati, et alia =

5. **M**edicus semel admissus a re publica potest reprobari et expelli rone Salutis. l. sed et reprobari de excusationibus, intellige quo ad honorem excusationis si autem per contractum fuerit receptus ut curet assignato stipendio, tunc non posse reprobari tempore assignato nisi eluto stipendio v. Bart. d. l. sed et reprobari, et ibi additum et v. leg. ut gradatim §. reprobari ff. de muneribus =

6. **M**edicus potest recipere promissionem factam ab infirmo, et ualet eiusque Virute potest cogere siue cum siue hereditas Afflict. decisi. 123. =

¶ Et idem quando Medicus curavit infirmum etiam nolentem quia potest ab eo, et heredibus repetere impensas, nam Utiliter eius negotium gessit. Surt. alleg. 7. n. 16.

7. Medicamenta habent prelationem

sicuti funerale, et sic non concurrunt cum eis ceteri Creditores personales neque hypothecarii, quod intellige de medicamentis adhibitis, et factis in infirmitate de qua mortuus fuit infirmus non autem de ceteris antea factis. I. in restituenda hereditate (de petitione Hered. l. Legatum. de relig. et sumpt. Rociandus cons. 127. n. 20. Sebastianus Monticulus de inventario n. 137. Causalcany decis. 32. n. 7. p. 1. v. vto. funus n. 1.

8. Medicus qui contrarias Medicinas

adhibuit, ut infirmum extorqueret punitur. Si Medicus de Var. et extra cognit. Afflic. decis. 123. Si autem secundum regulas Medicinae curavit licet errauerit non tenetur ex. Bald. in leg. illicitas §. Sicuti ff. de off. presb. quia ut ibi dixit g. non est in Medico semper releuetur ut eger. Greg. in leg. 12. n. 22. p. 3. g. 1. Si autem ob nimiam Imperitiam mortem causauit potest et debet puniri etiam corporaliter. Gomez tom. 3. cap. 3. n. 16.

9. Medicus qui ob bonorum finem

ignoranter dederit poculum, uel applicauit medicinas. ex quibus preter intentionem abortum uel aliud sequitur damnum quomodo puniendus, v. Carrancam de parcu cap. 16. §. unico n. 36. vbi quomodo excusetur = et quid de Pharmacopolis, et alijs. v. Molina de Iust. a. disput. 27. tract. 3. n. 2 penultimo et fin.

9 Chirurghi, flebotomici, Barbitonsori &c. occultantes uulnera = esto es no acudiendo a declarar lo que hay, y acudiendo han curado conforme a los autores que se prouenien por la Justicia = qua pena puniantur. v. Farin. de Inq. q. 4. n. 17. = et quod declarando non teneatur probare sed. sufficit dicere quod a vulnerato audivit. v. eundem de accusat. q. 16. n. 55. vbi etiam qua pena puniatur si manifestose declarauit non esse lethale vulnus quod reuera erat. v. vto. Medicum n. 1.

10. Medicinam non potest exercere Regulariter Clericus beneficiatus. Trubi. parte 1. fragm. verbo Clericus n. 210. vbi quod acquirere hac arte illicitum adquirendum est, et quod Chirurgiam exercentes sint irregulares =

11. Medicus potest ad sacra Ordines pro moueri, absque dispensatione. Si in medicina applicatis conscientia eum non mordet. Hoc est, si directè eas adhibuit ad mortem, aut fœch. Causa Inmediata mortis Cap. ad aures de gratia et qualitate = sed tamen plura sunt Requisita ad hoc ut Medicus habeat Conscientiam secutam, et talia quod vix aut remanere possit affixi mori non incurrit in irregularitate Vefrat eas Turtierrez Canoniz. lib. 2 cap. 6. n. 27. et 28. Sequitur etiam Rodrig. in summa tom. 4 cap. 44. n. 8 = et cum alijs Resolunt quod ad cautelam debet Medicus petere dispensationem. ut possit ad sacra Ordines pro moueri = et ibi quod de Chirurgia non dubitatur est enim illis prohibita Abs =

Alphabetical

M

M

Melioramenta

dicuntur à Meliorare scilicet meliorem et fructuosiorē et fieri. Et si cuius § inde est ff. de Usufructu

2. Melioramenta facta in re possessa repetuntur ut vto. Possessio n. et pro eis possunt res meliorate retineri v. vto Retentio n. ex leg. 15. ff. 13. p. 5. et ibi Greg. g. 3.

3. Melioramenta facta in re possessa habent privilegium antelationis etiam contra Creditores hypothecarios ipsius rei v. l. 15. ff. 13. g. 5. Dum tamen hæc Melioramenta sunt de his que rem meliorem reddunt. C. 16. l. 1. Variar. cap. 8. n. 2. Ex causa de expens. cap. 18. an. 55. Auend. de censibus cap. 91. n. 6. Manut. lib. 2. Variar. cap. 12. cap. 10. et per totum Caneius lib. 3. cap. 6. an. 57. late et eruditè Salo. in concurs. ff. 1. cap. 11. an. 47. Vbi duo textus inter se pugnantes ut sunt L. Paulus §. domus ff. de pignori- bus cum leg. cum postulare 44. §. damni infecti ff. de damno infecto cum hac sententia. scilicet quod expensæ aut Melioramenta necessaria ad Conservationem rei prebeant retentionem. Vto Item voluntaria non, v. vto Censu n. et Castill. lib. 5. cap. 63. de vto Conductor n. melius v. Aragon in l. 2. de annoni et tributis lib. 10. an. 60. Vbi resoluit quod Hypotheca comprehendit Melioramenta sed Meliorans habens retentionem donec solvantur etiam contra fidei v. vto Euctio n. n. optime magonius de citione 51. Vbi. quod Meliorans habet Retentionem et huius offerendi et quod sufficit offerre estimationem rei et non totum debitum Et quando estimatio debeat fieri secundum tempus precursus de emptis Melioramentis et ibi Refutat Cobb. quatenus in pugnat hanc Communem Resolutionem. V. Quezman de eucti. cap. 20 et Acosta de privilegio cxi. Reg. 3. limitat. 3. n. 58. Vbi de expens. Melioras naturales et industriales

Et quod emptor convenit huiusmodi causa a Creditore non cogitur tollere debitum ipsi Creditori ad liberandam rem ab illa hypotheca. Et cogitur quilibet alius possessor qui non fecit Melioramenta. sed potest sicut retinere rem donec ei sit factus impensum quatenus facta sunt pretiorum vel potest liberari solummodo Creditore tollendo primam rei estimationem deactis Melioramentis. Aliae sentent. D. Cap. 12. n. 14 et ibi Cobb. Refutat in hoc Contrarium sententiam.

Et quod si euincatur rei ex eo quod erat antea obligata de decursum expensæ et Meliorationes a possessore qui adimplet dando estimationem. R. vto Respetu ad tempus ante eas. Quezman de eucti. cap. 20 n. 8. Et quamvis limitet dicendo quod quando Melioramenta non fuerunt ab eo facta debeat totum precium integraliter solvere et non adimplet aliter tamen pro Melioramentis vel solvit Caneius lib. 3. d. Cap. 6. an. 57. Et quod si Retentio Compreat etiam singulari Successori vel inherenti etiam si Melioramenta fuerunt ab alio vel alio facta ne habeant Cessionem Salo. in concurs. parte 1. Cap. 11 §. unico per totum Harmonia in lege. 9. ff. 2. p. 1. g. 3. n. 119. Et verbo Retentio n. Manut. de lib. 2. Variar. Cap. 109. Vbi que Melioramenta dicantur necessaria et que utilia. V. eundem Cap. 110. et 111. et 112. an. 14. Vbi quod conventus huiusmodi causa potest retinere rem pro Melioramentis et quod possit opponi etiam post sententiam condemnatoriam etiam si sit iniunctio ex secutibus Et quod sufficiat cautio de restituendis Melioramentis et verbo Retentio n. Et nota quod quando Melioramenta non sunt liquida sufficit cautio de restituendis. Quacia. de Septe 957. n. 44. fauor. decur. 215. tom. 1. noviss. Part. de Manutenti. obnuati. 12. an. 49. Vbi Cod. procedit et similiter per alia et n. 55. quod inbia executiva non debet dari rei minus ad liqui dandum Duran. de Cirr. 153. n. 14.

4 Melioramenta faciens non tenet Compenare ea cum fructibus qui dum erat possessor et fecit est. et dicebatur de minoribus qui fructus suos sine Compensati. Imgl. 46. fau. n. 3. Pinellus l. 2. de reuind. g. 2. cap. 2. n. 62. Molin. de pign. lib. 1. cap. 26. n. 12. Auend. de censib. d. cap. 94. n. 7. et de quando cum damno compensetur lib. de rat. cap. 19. Mantica de contract. tom. 2. lib. 22. ff. 29. Item de huius pascendi. cap. 15.

n° 20. §. infra n^o = Contrarium contra regulam deciditur
 i Nota apud Putnam decis. 276. lib. 3. = ubi distinguit scilicet
 ut quod si rone melioramentorum pensiones uel fructus crescant
 non ut augmentum considerandum ad Compensationem quia fruc-
 tus augmentati sunt proxi quasi de suo non quo ad ualorem pri-
 mum. V. Caneium lib. 1. var. cap. 2. an. 17. = et quod fruc-
 tus non compensentur cum Melioram. quando hi recipiuntur
 rone domini non uero rone beneficii, uel bonae fidei tenet ibi Can-
 eium quomodo ubi etiam quod ualor melioramentorum sit com-
 putandus et spectandus iuxta tempus restitutionis non quo sunt
 facta, et quod si ex vendi centum, et tempore restitutionis solum
 ualent quinquaginta non computetur amplius V. Sama decis.
 365. et ibi Flores V. bonam distinct. in decis. Nota lib. 1. te
 2. diuoniam V. Vbo conductio n^o = V. Garcia de expensis cap.
 24. an. 57. circa finem scobar. de ratio. cap. 16. n° 33. et comput.
 13. n° 7. ubi assignant duo tempora ante uel post litem conte-
 statam in primo casu penes bonae fidei facit omnem fructum
 suum tam prouenientem ex Meliorationibus quam ex Valore an-
 tiquo ipsius rei = Secundo casu debet compensare fructus respec-
 tiuos ualori quo ipsius rei cum Meliorationibus =

S. Melioram. debent habere duas-
 qualitates, ut repeti possint, prima quod uere sint expensae nam
 si non licet fundus melioratus inueniatur non restituuntur = Se-
 cunda quod durent, nam licet expensum fuerit si non duret =
 Commodum non repetunt V. alleg. 3. c. n° 29. tom. 6. fol. 120. et
 alleg. 3. 12. tom. 3. an. 15. fol. 200. et Caneium lib. 2. cap. 2. n° 27.

C. Melioram. quae consistunt in planta-
 tionibus, et stercorationibus, aut in arando, uel fodendo terram
 non sunt perpetua 2. diuortio 3. impendia 4. solut. Matris Menoch.
 de recuper. rem. 15. n° 513. Sargm. de euct. q. 20. n° 16. ubi quod hae
 Melioram. magis seruiunt pro uberiori, et commodiori fructuum perceptu
 ideoque non deducuntur sed cum fructibus compensantur Leg. 3. in fine
 ff. de impensis in rebus factis Menoch. ubi sup. Joseph. Ludou. decis.
 400. 24. n° 12. Marecot. lib. 2. cap. 112. n° 36 =

9 Si autem de nouo fiat uinea, puto
 quod in casu euctionis debeat haberi ratio imperpetuum. V. Sama
 decis. 137. franch. decis. 209. n° 5. et quod non debeat haberi
 ratio in Meliorationibus de ualore uinea cum ad plantationem
 quomodo sunt. sed eius quod ex sensum fuit in plantat. V. Alleg.
 26. tom. 12. fol. 221. et Marecotum lib. 2. cap. 114.

7. Melioramentorum liquidatio quando
 remittitur iuram. partis non ideo illud quod iurauerit debet ei
 tradi nisi prestita caut. de manifesto habendo, ut si aduersarius
 contrarium proferat restituatur ita fuit iudicatum Porcu-
 gallie testa Rhebo arrepto 51. 40. lib. 1. decis. ex Bart. in leg.
 1. ff. de rebus stipulat. Stracha. de Mercatura ff. de Contract.
 Mercat. an. 6. Mastih. decis. 60. Afflit. decis. 22. et 91. et qua-
 do Melioram. non sunt liquida prohibetur retentio data fidei-
 iussione, et idem de expensis V. farin. decis. 650. q. 2. et Vbo
 Possessor n^o.

6. Melioram. futura facta in se dona-
 ta, aut legata ueniunt etiam et continentur in ipso legato aut
 donatione V. sup. Vbo futurum n° 4. Si ex toto 8. in prio-
 ubi g. delegat. 1. 2. si areq. 40. ff. eodem. Grat. tom. 4. foren-
 sius c. 782. n° 6.

9. Melioram. in bonis maioratus facta
 heredi ultimi posterorix non potest repetere a successore ex l. 46.
 caluonina Burgi. de paz. clui. q. 7. qui Contra Mol. de priuileg.
 2. cap. 26. n° 15. tenet quod praedicta lex facit locum quo
 ad bona in ea contenta, et quod non ponuntur gracia se ex
 emplis = Et quod non habet locum quando in bonis rebus
 res multas habebat et quando expensa erant magna, uel
 quando unus Vir aut Vxor expendit in maioratus alterius
 et quod heres potest meliorationem aut terre sine detrim.
 rei licet earum Valorem non possit repetere Velasq. in
 l. 46. taur. Flores ad. Sama decis. 311. iterum Mol.
 q. de primog. lib. 2. c. 26. n° 14. et 15. lib. 1. ff. 7. lib. 5.
 ubi Acced. n° 1. et 2. tenet cum Mol. sup. fuisse appositam
 gratia exempli Jan. Alons. Variar. in 2. actionem institut.
 de actionibus 4. q. c. 2. an. 4. prope fin. cum 22. repe-
 tere. l. domus 18. de legat. 1. farin. tom. 1. in Posthium
 decis. 540. 2.

decis. ss. n.º 3 = v.º infra n.º 19. =

10 **M**elioram^{ta} facta in fundo, et eius
augm^{ta} sunt sicut pignus hypothecata L. si fundus hypothe-
ca L. si conuenerit §. si nuda de pignora act. L. is. tt. 13. fa-
s. = et Meliorans rem alteri obligatam antequam ipse Me-
liorans emat, liberatur prestando primam estimationem si
ab eo euincatur L. 1. C. de predis. et orb. reb. nau. Coriet. in
gular. 180. Gbb. 1. Var. c. 8. n.º 2. Nuno Acost. de privileg.
reg. 3. limitat. 3. an.º 59. cum segg. v.º sup. a vbo Creditor
n.º 4. =

11. **M**elioram^{ta} facta a quocumque
possessore uel detentore late tractat Castill. de usufruct. c.
37. n.º 23. Garcia de expens. c. 1. et 2. cum segg. Mascari.
de probat. tom. 2. sc. 1400. Riminal. sc. 421. 16. 4. Rodan.
de rebus Eccl. q. 17. = et quod non teneatur Maritus em-
phiteuta, uel quilibet alius fructuarius computare. Garcia
sup. c. 23. n.º 58. Castill. sup. = Retinens rem ob Melioram^{ta}
non soluta licet debeat computare fructus in sortem tamen
debet sibi restitui aut dari census pro ualore Melioramentorum
non solutorum rem lucrificantis; et non restituit fructus Me-
lioramentorum suorum flores ad Sama. decis. 96. Sforzi.
sc. 41. n.º 93. Lib. 1. Garcia de expens. c. 6. n.º 14. et cap.
23. n.º 54. = Et qui ius retentionis habet ob Melioram^{ta}
si restituat potest concedere possessionem ad retinend. L. quod
si nulla de legat. 1. g. in 2. qui excep. de Contradict. in
deuict. Rodan. de rebus Eccl. q. 17. = et sent. lata
quod possessor rem restituat solutis prius expensis Meliora-
mentorum non debet procedi ad execut. Sententia usque
ad liquidationem, et solutionem et ad predictam liquida-
tionem quomodo sint probanda Meliorat. Jacob. de Puteo
Lib. 2. decis. 264. et quod probentur per relationem ge-
riti et si fiant pendente lite dicantur facta mala fide farin
in Rosch. tom. 1. decis. 695. = Declarat tamen hoc procedere
quando conditio sub qua lata est sententia consistit in
dando sicut si in faciendo qui tunc prestata cautione de
restituendo facta liquidatione poterit exequi tirag. de

retract. conuent. §. 7. uers. 8. Rodan. sup. q. 17. §. fin. n.º
3. ubi etiam docent, quod ob Melioram^{ta} unius rei non posse
aliam retinere, nisi sint connexae, uel unico contractu vendite
et am ius retentionis transeat in singularem Successore = et
deductione expensarum ob Melioram^{ta}. fa. pe. sup. a vbo Expensae
n.º 37. et quod plantatio arborum sit Melioratio Roland. tom.
1. sc. 24. n.º 16. Guzm. de euict. q. 20. n.º 23. Carol. Ruin.
sc. 14. n.º 2. uol. 1. =

12. **M**elioram^{ta} an debeant restitui-
ei, qui illa fecit si ei fuisset denuntiatum ne faceret —
resolue quod sic nisi titulus sit reuocabilis et secretum de
proximo reuocatio = Sama decis. 74. et talis denuntiatio
debet fieri ante opus ceptum v.º ibi flores de Mena Santa
de expens. c. 6. n.º 9.

13. **M**elioram^{ta} facta in certis rebus ma-
ioratus que capie precipua maioratus Successor contra uxorem
et ceteros filios de quo est L. 6. ff. 7. Lib. 5. recipi. de cuius legi
iust. aliqui dubitarunt Maxime taurista, et inter eos Auenda
et adde quod dicta Lex etiam procedit in Maioratus sine
regia facultate, factis, et in Patronatibus et segg. Quar.
Lib. 3. uariar. c. 3. n.º 13. Mol. de primog. Lib. 1. c. 1. n.º 26. et
segg. precipue n.º 27. =

14. **M**elioram^{ta} a Patre facta in bonis
aduentitijs filij sunt consideranda in hereditate ut de eis fiat
diuisio inter fratres, sicut de ceteris bonis dummodo huius
expensae recipiant perpetuam utilitatem rei, et non sint
parua nec necessaria precisie ita Bald. in L. filius cuius-
18. n.º 15. (familiae excusand. lib. 3. =

15. **M**elioram^{ta} facta per maritum in re propria aut dotali contrahente Matris licet accedant rei cui faciunt et sint eius, cuius est fundus, ubi fiunt tamen eorum estimationem communem esse inter Maritum, et Uxorem. C. 66. tom. 4. de Matris 2. 6. 7. §. 1. n. 12. Acced. in 2. 2. 4. 9. lib. 5. recog. n. 8 =

16. **M**elioram^{ta} facta per heredem fidei commissi grauatam non imputantur nec compensantur cum fructibus per illum perceptis. Menoch. tom. 7. 2. 689. n. 22.

17. **M**elioram^{ta} facta a clerico uel Prelato in Benef. uel Ecclesia an repeti possint V. Mol. de p. 2. lib. 2. cap. 110. n. 22. et V. Mayoratus n. 2. V. Garcia de exgenis cap. 11. n. 71. Vbi quid non repetatur =

18. **M**elioram^{ta} facta per Emphyteotam deuoluuntur ad Dominum directum cum ipsa re quando cadit in commissum uel alia causa, uel peruenit ad eum. Bald. in auth. excipitur de bon. que lib. = Secus uero quando non ob culpam Emphyteote ueluti ob lineam finitam. Decius 20. 518. Sama Decis. 22. franch. Decis. 194. Castill. lib. 5. cap. 65.

19. **M**elioram^{ta} facta in bonis Mayoratus bona fide possessoris debent deduci, et possunt retineri donec soluantur L. 42. ff. 28. §. 3. g. 7. fano de pig. p. 5. Memb. 4. n. 8. Velasco de iure Emphyteote: p. 1. q. 25. n. 25. Montaluo. in 2. 1. Vbo super de la Costa ff. 4. lib. 3. fori. Boerius Decis. 44. n. 14. Mieres p. 4. q. 32. Bayus lib. 2. de varijs 29. 149. q. 1. V. Garcia de coniug. ac quest. n. 90. Vbi non admittit in tertio possessore sicuti neque in successore Mayoratus possidente, sed loquitur in tertio possessore fictitio aut male

fidei V. Vbo Mayoratus
Si autem facta fuerint Melioram^{ta} per possessorem Mayoratus, aut alterius rei restitutioni subiectae, et similiter deteriorationes fuerint factae et petantur a successione debent compensari Noguerol. alleg. 36. an. 27. 2. sup. n. 2. quo ad conductorem uero rei Mayoratus iste non recuperat Melioram^{ta}. Mol. de p. 2. lib. 1. cap. 21. n. 9. Joannes Garcia de expens. cap. 14. n. 17. resolu. cum Castill. lib. 5. cap. 65. V. Vbo Mayoratus n. 2. et V. Vbo exgenis n. 2. et quando emenscietur rem fidei commissi subiectam deducat Melioram^{ta} posset uel compensari cum fructibus V. Magon. Decis. 33. V. 1. sup. n. 9 =

20. **M**elioram^{ta} fundo affixa quando possint deduci V. Joseph Ludouic. Decis. 24. n. 20 et 27. Ut quod colonus tenetur vendere ea prius Domino quam alijs = et utrum possint abradi a possessore Melioram^{ta} facienti; et quid si sit male fidei, et quomodo estimantur uel sint estimanda ab ira V. Mol. de p. 2. lib. 1. cap. 26. n. 16. Garcia de expens. cap. 24. n. 5. Barbo. in 2. diuersio p. 1. §. fin an. 102. ff. solut. Matris =

21. **M**elioram^{ta} facta in re obligata quando obligentur eidem et ipsa Melioram^{ta}. V. franch. Decis. 456. Vbi distinguit an sit res facta pretiosior uel non =

22. **M**elioram^{ta} debet recuperare condemnatus ad restituendum fundum licet in sent. non fuerit expressum et Iudex executor poterit audire eum per uiam exceptionis liquidare quod ea et restituere Salg. de reg. protect. p. 4. cap. 7. n. 73. Otero de iure pascend. cap. 15. n. 9. et idem a contrario V. Vbo damnum n. 2 =

23. **Melioram** possunt opponi minori-
petenti revulsionem, conditionis. De rone minoris etati-
v. l. si predium l. 2. in fin. C. de predijs minor thesaur.
lib. 2. q. 25. n. 10. Montano de iure tutellarum cap. 33.
n. 616. Lara de vita homin. cap. 48. n. 27. Hermos. l. 4
et. 5. p. 5. q. 2. n. 74. =

24. **Melioramentorum** exceptio im-
petit viam executivam cum pro eis competit retentio Ma-
resiot. lib. 2. cap. 121. n. 46. = et quando Melioramen-
torum exceptio potest opponi etiam post rem iudicatam
quia dicitur modificativa Jaron in l. 1. C. de iure et
fact. ignor. Bart. in l. exceptio an. 12. C. de probat.
Bald. in l. ex diverso § fin. ff. solut. matris. Fran. 5.
Milanense ff. 2. decis. 13. an. 64. Surdus decis. 332
quod intellige quando haec exceptio non fuit proposita
in causa principal. seu si fuerit v. alleg. 3. tom.
4. fol. 26. =

9. **Nota** quod si ille qui fecit
melioram. restituit rem absque retentione videtur
remittere ea sed pro resolut. vide Cancrimum. lib.
3. cap. 6. n. 59. =

25. **Melioramentorum** probatio
non resultat ex eo quod testes genericè dicant suo vide-
ri expensum et melioratum fuisse tot §c. quia est necesse
quod deponant quantum fuit vere et concludenter Euse-
us decis. 464. lib. 2. et quando non constat de valore
liquido expensarum si nominandi aggregatores Garcia
de expens. cap. fin. n. 18. =

26. **Melioramentorum** estimatio utrum
sit habenda habito respectu ad tempus quo facta fuerint
vel quo restituuntur vel restitui debentur v. thesaur.
decis. 252. v. vbo estimatio

27. **Melioram.** non debentur nisi extet
tempore petitionis Velasco consult. 161. n. 10. Garcia
de expens. cap. 14. n. 13. vbi de conductore, et Colonus
non repetit ingensam moderatam Joseph. Lud. decis.
58. n. 2. =

28. **Melioram.** quando sunt de-
ducenda utrum possit faciens abradere rudim. et quomodo
et quando et si sint restituenda quomodo debeant estimari
v. alleg. 40. tom. 12. fol. 445. =

卷之七

Melioratio

est donatio facta a parente virtute legalis facultatis in uno ex filiis vel nepotibus usque ad tertiam et quintam partem bonorum ex l. 10. ff. s. lib. s. recop. ubi exornat Angulo g. l. n. 1 =

QEx quo sequitur quod est reuocabilis usque ad mortem quia assumit naturam ultimae voluntatis Angulo in leg. 2. ff. s. lib. s. recop. g. l. n. 27. ubi extendit etiam si in vita fuerit tradita res vel Melioratio = Amplia licet sit facta in uim Maioratus Mol. de p. g. lib. 4. cap. 2. an. l. ubi quod non solum quo ad uocationes conditiones &c. sed in totum et reprehendit Peraltam contrarium tenentem Valenc. si. iij. an. l. qui limitat quando facta fuit per uiam contractus aut alio modo per quem actus fit irreuocabilis ex l. 17. et 44. taur. de quibus dixi Vbo Donatio n. tunc enim postquam Melioratio per uiam Maioratus facta habuit effectum in irreuocabilitate, nec potest reuocari, nec nouum grauiamen imponi. Castill. lib. 3. controu. cap. 10. n. 8. et 29. Mieres g. l. 2. g. 30. V. decidum in leg. 1. ff. s. lib. s. recop. = Vna ex causis contentis in d. ff. taur. ob quam inducitur irreuocabilitas est traditio possessionis circa quod nota quod haec traditio debet esse de manu donantis aut Meliorantis non ex propria Meliorati tolli f. in d. l. 17. n. 89. Mol. lib. 4. cap. 2. n. 24. V. alleg. 3. ii. et 12. tom. 12. fol. 97 =

3 Melioratio quando fit titulo Maioratus cum qualitate irreuocabili non tenetur Melioratus ad debita postea contracta per Meliorantem quia si per directum reuocari non potest donationem uel meliorationem munus per indirectum. Peralta in leg. 3. § qui fidei commissum n. 124. ff. de hered. inst. Gomez in l. 40. taur. n. 72. Mol. lib. 2. cap. 10. n. 11. V. alleg. 3. 10. tom. 5. n. 72. fol. 134 = Contrarium defendit Castill. lib. 4. cap. 35. an. 32. nisi facta fuerit Melioratio causa onerosa Matij et an. 59. probat = Intellige

regulam quo ad creditores, secus uero quo ad heredes ut ad collectionem offeratur. Ut equalitas seruetur ut in d. alleg. respondetur ad l. 22. taur. que est l. 5. ff. s. lib. s. recop. Mol. d. lib. 2. cap. 10. n. 14 = et quod licet Melioratus in re certa teneatur ad debita, sunt intelligenda scilicet contracta ante Meliorationem non postea leg. 2. c. si res alien. pig. dat. sit. l. qui filios c. quia res pig. dar. poss. Angul. l. 7. ff. s. lib. s. g. l. n. 16. V. Castill. lib. 4. cap. 35. n. 39. et d. alleg. 3. 10. tom. 5. n. 86 et 114 =

3. Melioratio facta de nominibus pensionibus uel censibus cum cessione quod non possit reuocari etiam si fiat ob causam voluntariam tenet tellus f. in l. 17. taur. n. 49. quem sequitur Mol. lib. 4. cap. 2. n. 14 = sed contrarium quasi uerum tenet Parlad. differ. 37. § 3. n. 4. quia sola cesso absque traditione aut causa onerosa aut necessaria non tribuit irreuocabilitatem V. Vbo Donatio n. et illud scilicet quod cesso in iuribus incorporeis libus importet idem quod traditio incorporeis libus procedit solum in donatione uel Melioratione necessaria ut Parlad. ubi s.

4. Melioratione facta assignatis que bonis si Meliorans uendat ea utrum reuocata censeantur V. alleg. 3. 37. tom. 12. fol. 422 =

5. Melioratio facta filio quod possit reuocari a Patre siue a Matre si fuerint minores tempore quo facta fuit tenet Bfuentes in l. 17. taur. n. 3 =

9.

Melioratio tertij facta in extraneu

qui cum capere non potest reducit ad quintum, ut extraneus capiat. *Resurtes in l. 18. taur. n. 7.* = quod limitat ibi q. do
melioratio quinti facta fuerit uni ex filiis, quia tunc non habet locum reductio, ut extraneus capiat licet contrarium sentiat *Segura in l. vnum ex familia col. 1. ff. de leg. 3.*

10.

Melioratus in quinto bonorum debet

soluere funeralia licet contrarium dispositum fuerit ex l. 30. taur. = limita quando melioratio facta est quo ad usum facti ut postea uadat ad filios *ff. Bajus in Praxi lib. 2. de uarijs qq. 9. 21.*

11.

Melioratio tertij facta filio

ex causa onerosa tradit. *ff. fit irrevocabilis secundum leges regni ita etiam sit idem dicendum de quinto v. *Castill. lib. 4. cap. 16.**

12.

Melioratio tertij et quinti facta

descendenti et assignata in re certa si talis res non habet ualorem illius tertij et quinti debet suppleri ex residuis bonis *Resurtes l. 29. taur. n. 3.* = et si melioratio quantitatis certae non intrat in tertio excessus habebit locum in quinto licet melioratio non sit quinti *Castill. l. 26. taur. n. 2.* *Palacios Rub. in cap. per uestas notab. 3. & 22. n. 13. Somy l. 29. taur. n. 30. Peralta in l. Meuia n. 12. ff. de legat. 2. Azor. de par. p. 2. q. 4. Parlad. differ. 16. n. 5.*

13.

Melioratio rei certae transfert

dominium in melioratum a morte testatoris v. *Angulo in l. 4. t. 6. lib. 5. recopp. q. 6.* = Nota tamen quod assignatio in certa ueluti si res non est liquida quo ad ualorem, et pendeat liquidatio non transfert statim dominium illius rei, quia ratione incertitudinis est in suspenso

Matrenco d. l. 4. t. 6. lib. 5. q. 3. n. 9. et q. 4. per totam.

Et quod melioratione facta de

tertio, et quinto etiam per uiam maioratus assignatisque bonis ad eam non constituit maioratum talis assignatio neque res sunt affectae quousque constet de partitione et illa bona habuisse locum in tertio et quinto v. *ut Bona n.*

14.

Melioratio non minuit legatum

rei certae altero ex filiis facto sed de illa melioratione est deducendum. *Parlad. differ. 16. n. 6. et 7.* ubi quod si Pater totam meliorationem legatis exhaurit poterit filius melioratus de trahere quartam falcidiam ex eis =

15.

Meliorationem posse committi

Dixi sup. n. adde quod si Pater uel Mater dederunt sibi facultatem meliorandi unum ex filiis, et superstes non meliorauerit nemo melioratus uenit iudicandus. *Parlad. differ. 16. n. 7.* Limitat tamen quando in uim maioratus fuit data facultas quia licet superstes non faciat meliorationem censetur facta in maiori filio v. cum et melius *Castill. lib. 4. cap. 36. a pro. et an. 11.* quanto tempore debeat fieri nominatum melioratio aut maioratus et an. 22. quod talis commissarius in melioratione teneatur seruare formam legat. non tamen quando maioratus instituitur regia facultate et an. 32. quando commissarius non potest facere contra expresse mandatum nec excludere feminas nisi fauore masculorum secundum consuetudinem maioratus et sic de alijs qualitatibus =

16. **M**eliorati duo in eodem testam. ambo succedant equaliter in Melioratione nisi aliud appareat ex voluntate et si unus fuerit Melioratus in certis rebus preferatur in eis. *Fontes in l. 17. taur. n. 4.*

17. **M**elioratio facta a Marito de bonis uxoris ea presente, valet, licet possit ab illa reuocari. *Parlad. diff. 16. § 1. n. 6. =*

18. **M**elioratio fieri non potest unico solo filio existente, quia debent esse plures inter quos electio locum habeat. *Palacios. Rub. in l. 27. taur. n. 23. (666. lib. 1. variar. cap. 19. n. 3. Anton. Gomez in l. 17. taur. n. 19. Mol. de pign. lib. 2. cap. 22. n. 3. fontanell. claus. 4. g. 9. n. 133. et 134. p. 4. Castill. lib. 2. cap. 13. ubi quod si postea nascantur alij filij an reuocaretur et quid si Pater habente plures filios unum meliorauit in tertio uinculo maioratus, et tempore Mortis solus restaret unus filius, et alia &c. et quamuis contrarium tenet Parlad. lib. 2. quot. cap. 2. Spin. de testam. g. 18. n. 14. refutantur a Fontanella, et Castill. ubi sup. v. alleg. 10. tom. 3. n. 40. fol. 177. = potest tamen fieri ab auo uni ex nepotibus quos habuerit ex unico filio. Aceued. in l. 2. t. 6. lib. 5. recop. n. 5. et cum alijs. Ditt. lib. 2. pract. g. 54. non tamen si ex unico filio solum habeat unicum nepotem. Gomez in l. 22. tauri n. 19.*

19. **M**elioratio fieri etiam potest filio etiam indigno sequi in leg. Unum ex familia § sed et si secundum col. 32. v. Aceued. in leg. 2. t. 6. lib. 5. n. 2. ubi de nepote =

20. **M**eliorationem posse fieri in uita non dubitatur quia est decernum in l. 17. taur. l. 1. et 2. t. 6. lib. 5. recop. = sed ista melioratio regulanda erit. Secundum Valorem bonorum que pater habuerit tempore Mortis l. 19. et 23. taur. leg. 1. t. 6. lib. 5. recop. Azora de part. p. 2. cap. 20. n. 55. Ditt. lib. 2. pract. cap. 22. n. 2. et lib. 3. g. 41.

21. **M**elioratus tamen qui rem possidet in uita Patris per traditionem que ei facta fuit licet debeat conferre meliorationem tamen debeat remanere genes cum incuius tunc est Dominio. Aceued. in l. 3. t. 8. lib. 5. recop. n. 2. tellus in l. 25. taur. n. 4. ad finem, et comprobatur ex traditis a Xuar. in l. quoniam in prioribus ad legem regni g. 1. n. 16. = sed non ideo debeat impedire possessionem pro in diuiso alijs gratibus uel coheredibus nisi constet liquide non esse in officiosam meliorationem. Burg. de Ray cons. 39. n. 8. quem sequitur Parlad. lib. 2. cap. final. g. 1. § 11. n. 12 =

22. **M**elioratus in quinto etiam in uita et irrevocabiliter quia sit tradita res meliorata &c. tenetur conferre ad Computum, ut fiat funerale. Angulo in l. 23. t. 6. lib. 5. g. 3. n. 7.

23. **M**eliorare non poterit Pater alium filium quando uni fecerit donationes minutas que coadunatae faciunt acerbum excedentem tertio et quinto. Ditt. lib. 2. pract. g. 69. in fine. =

24. **M**elioratione facta de tertio et quinto prius deduci debet quintus, postea uero tertius, ex l. 2. §. 1. h. l. Matreco in l. 2. §. 6. lib. 5. recop. §. 1. n. 2. quod intellige quando in uno testam. aut disposit. factae fuerint hae Meliorationes, secus si processit Melioratio tertii, quia iam fuerat in questum. Angulo l. 9. §. 6. lib. 5. §. 2. n. 3. quod etiam debet intelligi quod irrevocabiler fuerit facta tertii Melioratio uel fuit tradita ut ibi v. vbo collatio n. 2.

Et nota quod Melioratio tertii et quinti non comprehendit donationes factas filiis neque eas reuocat salu. in concurs. §. 2. cap. 19. n. 6. et 4. v. Angulo l. 10. §. 7. an. 2. et §. 3. n. 6. Iguentes l. 25. tauri §. 1. l. 1. §. 2. cap. 3. an. 4. et melius Angulo d. l. 9. §. 3. Nota quod hoc intelligitur, scilicet quod excessus legitime computetur pro Melioratione, et illud quod super erit erit ad collationem referendum, et computari ad aliam Meliorationem. facien- da. tello frz. in l. 25. taur. per totam v. alleg. 3. ss. tom. 12. fol. 630.

25. **M**elioratio assignata in re certa a Patre tenet quo ad assignationem nisi multum excedat ualori v. vbo legitima n. 2.

Pactum de non Meliorando utrum requirat acceptationem, et utrum possit fieri in ultima voluntate v. Hermosillam in leg. 4. §. 4. §. 5. §. 1. n. 34.

Nota quod licet Pater faciat pactum de non Meliorando poterit Meliorare filium qui seruitium prestitit patri laborando, et seminando &c. quia est donatio remuneratoria, et non ualeat in uim donationis sed solutionis debiti Acced. in lib. 5. §. 6. lib. 5. recop. n. 22.

Et utrum filius debeat compensare hoc debitum scilicet factum in seruando seminando cum Melioratione a patre facta v. l. 25. in cap. §. 1. n. 2. de testam. Jasson. in auth. 2. preterea n. 26. (Vnde Vir collor-

26. **M**elioratio non desumitur ex dotibus neque donationibus propter nuptias neque ex alijs donationibus l. 25. taur. que est leg. 9. §. 6. lib. 5. recop. v. sup. n. 23. §. 1. nisi Pater expresserit. Ayor. de parte §. 2. cap. 3. an. 4. et melius Angulo d. l. 9. §. 3. Nota quod hoc intelligitur, scilicet quod excessus legitime computetur pro Melioratione, et illud quod super erit erit ad collationem referendum, et computari ad aliam Meliorationem. facien- da. tello frz. in l. 25. taur. per totam v. alleg. 3. ss. tom. 12. fol. 630.

Nota neque desumitur Melioratio de quarta uxori competenti l. 1. §. 2. cap. 3. an. 4.

27. **M**eliorari non potest filia a Patre in donatione propter nuptias, quia in ea non habet. cum neque excessus legitime ad Meliorationem reducitur l. 1. §. 2. lib. 5. recop. Barba de non Meliorandi cap. 29. n. 4. l. 1. §. 2. cap. 12. Ayor. Parte 2. §. 1. Villad. polit. cap. 7. n. 35. Intellige quod Melioratio siue pactum Meliorationis rone Matris contrahendi est nullum quo ad affirmatiue concipitur non uero ne abtine quia de non Meliorando alteru filium ualeat, Larrea decir. 36. tom. 1. est que correpta l. 22. taur. in hoc per d. l. 1. reg. disputat late Phobus decir. 102. tom. 2. et uicet absolu- te teneat quod in totum est reuocata d. l. 22. taur. neque pactum de non Meliorando possit fieri tenendum est quod non ualeat in eo quod affirmatiue concipitur non uero ne- gatiue ut Larrea exornat = Nota quod si tempore Me- liorationis facte filia in testam. tractandum erat le- nubendo non ualeat, quia uidetur in fraudem legi l. 1. de iuram. cap. 59. n. 16. Acced. in l. 1. §. 2. lib. 5. n. 2.

9. **Limita** reg. 3. quando **latus fidei** iu-
bent pro parte **meliorante** uel **promittente** quia tunc tenentur
et approbantes. **Baeza** de non **meliorat.** cap. 55. n. 8. = et quod
ex regia solum procedat in contractu inter uiuos non in ultri-
mis uoluntatibus. **Hermosilla** in l. 3. ff. de p. s. g. 3. n. 25 =
Lanch. uero consil. moral. lib. 4. c. 1. dubio 36. n. 2. affirmat
quod l. 1. l. prohibens **meliorationes** causa dotis non est in usu
contrarium dixit **Aceved.** cui reprehendit. **Henric.** in sum. parua
lect. 6. q. 7. in fine v. **Aceved.** de exeg. 4. l. cap. 14 n. 7. =
Aluarez in d. l. 1. g. 2. n. 3. Vbi quod **lex** est in usu et fuit
confirmata in committis postea factis, ut adest **Aceved.** = et
quod **promissio** **Meliorationis** facta a **Patre** in fauorem filii et sui
Mariti debeat adimpleri sicuti **promissum** de non **Meliorando**.
v. **Aceved.** in l. 1. ff. de lib. s. n. 6. et in l. 4. ff. de lib. s. n. 23.
sed contrarium tenet **Sunt.** de iuram. p. 1. cap. 59. n. 24 =

9. **Ex** d. l. 1. **filia** non potest rone dotis
meliorari quod **limitatur** in filio, quia quoad eum non est correctio
Lex 17. et 22. taur. **Baeza** de non **Melior.** cap. 1. n. 27. **Castill.** lib. 4.
cap. 16 = Si uero **Pater** promissit **meliorari** filium causa **Matris** et
Mortuo filio cum **liberis** uoluerit **Pater** eligere unum ex nepoti-
bus ad **Meliorationem** non poterit, quia ad omnes equaliter pertinet
Ius illud ex **Meliorat.** **Castill.** lib. 5. cap. 67. an. 44 = Vbi etiam quid
si promissit **meliorare** rone **Vinculi**, **uauum** **Mortuo** filio, et **Patre**
transierit ad nepotes **Melioratio** ff. libero aut uni soli ff. Maio-
rie v. eum et omnino **Olea.** de iur. Sur. ff. 1. q. 2. apud et deinceps =

28.

Melioratio tertij et quinti, fieri-

non potest in fauorem filii causa dotis **Leg.** 1. ff. de lib. s. 166. de
sponsal. 2. p. cap. 2. g. 3. n. 3. **Matrenc.** in dict. leg. 1. g. 2. n. 3. **tello**
in l. 17. taur. = sed in testam. recte **meliorari** potest filia. **Baeza**
de non **Melior.** filia bus cap. 20. **Matrenc.** p. n. 4. **Sunt.** de iuram.
1. p. cap. 58. n. 15. **Spin.** de testam. g. 18. de **Meliorat.** n. 44 =
Ayor. de part. 3. p. q. 16. **Sunt.** lib. 2. pract. q. 12. Vbi agit de limita-
tionibus et q. 13. **Aceb.** in l. 10. ff. de lib. s. n. 21. in fin. v. **Hermo-**
silla. tom. 1. in leg. 3. ff. de p. s. g. 3. n. 25 = et facta **Melioratione**
in contractu inter uiuos cum ad initio sit **vitiosa** non potest con-
firmari in testam. **Aceb.** in l. 1. ff. de lib. s. recog. n. 17.

29. **Melioratio** nem non potest **pater** facere
in fauorem unius filii & his bonis quod conuenire debet. ff. transitum
ad re cum da. **Vota** **Ayor.** de part. 3. p. q. 15. **Mol.** tom. 1. de iur. ff.
2. l. 1. p. 163. n. 6. **thm.** **Lanch.** de matrim. tom. 2. lib. 7. de p. ff.
89. n. 4. licet **Matrimonium** conatus & fendere spin. de testam. m. 1.
g. 18. de **Meliorat.** n. 118. nec potest fieri de bonis lib. 9. p.
alterorum diuigum **Sunt.** lib. 2. practi. q. 171. n. 6. **Parlador**
lib. 3. diff. ent. 16. n. 9. **Mol.** de prim. lib. 2. cap. 10. n. 65. **Mieroz**
de maiorat. p. 1. q. 23. an. 90. et 121. **Limitat.** tamq. **predita**
conditio. si pater in uidualitate permanserit, quia tunc recte potest
de **prediti** bonis **Meliorationem** facere in fauorem alterius
filij ita distinguit **Aceb.** in l. 1. ff. de lib. s. recog. p.
n. 54. intellige tamen si ceteris filijs tunc eundem de suis
bonis preter ita intelligit **Parlador** in l. 1. de iur. ff. 1.
lib. n. 9. =

30. **Melioratio** facta **matrimonij**
ca. 2, an eo casu quo **matrimonij** n. sequatur sit **reuo** **causali**
Aceb. in leg. 1. ff. de lib. s. n. 46. et 43 =

31. **Melioratio** 1. et 5. licet **ex lege**
n. sit **deducenda** de dotibus uel **denationibus** prop. **ex leg.**
ten nuptias ex leg. 25. taur. hortans fallit nisi pater ali-
cui filio prius fecerat **donationem** **rebo** **causali** quod est n. 3.
et 5. **Imputanda** **scoban** & **ratione** lib. 2. p. 1. **Angulo** et
meliorat. leg. 9. g. 3. n. 3. **Sunt.** lib. 2. practi. q. 62. n. 1. =
an in **imputanda** **donationes** minuatim **fracti** u. **Matie**
ne in leg. 12. ff. de lib. s. g. 3. n. 3. **Sunt.** lib. 2. practi. q. 68. n. 2.
Angulo de **Meliorat.** leg. 12. g. 1. in fin. **scoban** sup. n. 25. **Ayor**
de part. 4. pate. p. 1. colum. 2. **rebo** **causali** sed **quid** **cait** **Roderic**
ruar in leg. quoniam **imputanda** ad **l. regni** q. 6. ubi **Balle**
n. 1. = et quod **1.** n. sit **deducendum** & **dotis** & **donationibus**
in **colatione** **deducti** nisi de bonis **relictis** tempore **matrim.** tenet
et defendit. 2. **Ayor** **Morquie** h. **daleg** **Aluaz** **palar**
de part. cap. 12. n. 9. **Hermosilla.** tom. 1. in leg. 3. ff. de p. s. g. 3.
n. 25. ubi tenet quod patri n. licet aliter disponere et n. **ba-**
lleuic etiam cum **iuram.** **Aluaz** **lib. 3.** cap. 1. n. 58. =

32

Melioratus in 2 aut **san** si
post **mortem** **testatoris** per aliquod tempus sit **indi-**
citra **hereditas** **fructus** **augeant** **meliorationem** et an
sit **inspicendum** tempus **Mortis** et non **diuisionis** vel
Ayor. de parte

Agora de parte 3 parte q. 17 et q. 30. 2 parte mieres de
 Maiores. 1 parte q. 52 n. 6. et 18. Ayor. 2 p. q. 30 n. 12.
 et 4 p. in exempl. 6. Verri. = Sedres n. = et talis melioratio
 non augetur nec est deducenda ex hereditate delata meli-
 oranti uel transmissa iure deliberandi Aceb. in leg. 3. 4. 6.
 lib. 5. n. 11. per totum = et quando res assignatur pro me-
 lioratione fructus percepti ex tali re per heredem sunt resti-
 tuendi meliorato Late Aceb. in leg. 4. 4. 6. lib. 5. n. 9. et
 leg. 9. =

33.

Melioratio si fiat a matre uni

ex filijs sit ne etiam deducenda ex aris, an haec sint equa-
 liter diuidende inter filios. Mieres de Maiores. 1 p. q. 54
 Gutt. lib. 2. pract. q. 18. = et suppone quod illud quod leg.
 mandat reservare filijs debet inter eos equaliter debi-
 ti leg. 3. 4. 2. lib. 5. et quid si mater ad secundas conuo-
 lauerit nuptias, an talis melioratio facta in fauorem filij
 secundi matris sit deducenda ex aris. Louca in leg. femine
 de reg. iur. 1 p. art. 4. n. 145 =

34.

Melioratio quinti irrevocabili-

ter facta aut quia traditio uel causa onerosa interuenit
 nihilominus reuocari potest quo ad funeralia et Missas
 Moderatas respectu Patrimonij Aceb. contra alios in leg. 1.
 4. 6. lib. 5. n. 18. et potest reuocari quando reservata est
 facultas reuocandi in confectione Scripturae dict. leg. 1.

35.

Melioratio si fiat duobus

aut 3 non primo irrevocabiliter utrum concurrant am-
 bo, uel reuocetur prima melioratio = et quod si primus
 melioraretur in re specialiter designata; Secundus autem
 in 5. intelligi debeat in residuo. Aceb. in L. 1. 4. 6. lib.
 5. n. 19. = si ambo coniuges meliorant unum filium
 in 3. aut 5. et ex eo faciant maiorem licet fiat -
 melioratio inter uiuos quando per uxorem superstitem
 possit reuocari Aceb. sup. n. 22. = et quid si per ma-
 ritum reuocetur maioria an bona uxoris ad ipsam reuer-

reuertantur et an Melioratio remuneratori omni casu
 sit irrevocabili. Aceb. sup. n. 22. = et an Meliora-
 tio fieret possit digno omisso digniori Aceb. in leg.
 2. dict. 18. 6. lib. 5. n. 2. = et si facta sint melioratio-
 nes pluribus filiis indiuisis temporibus et conde-
 nte quantitate 3. et 5. portio 4. quantum ad excum-
 pto cantur Salgad. Labi. Credit. tom. 2. p. 2. cap. 4.
 n. 69. =

36.

Melioratio an cadat in unico filio

negatiue contra alios tenet Aceb. in L. 3. 4. 6. lib. 5. n. 5. ubi
 et 18. Vbi etiam docet quod si unicus filius nepotes habeat
 hi poterunt meliorari. Greg. sup. in L. 8. 4. 4. p. 5. gar-
 dia q. 3. Cobb. tom. 4. variat. lib. 2. Cap. 19. n. 3.
 sed dicta negatiua procedit quando prius n. 2. superueniunt
 filij quia si prius nascentur, melioratio conuenit Ace-
 ceb. in L. 10. dict. 4. et lib. n. 25. Baeca de non melioran-
 filiabus Cap. 9. n. 11. praecipue 18. = est quid dicendum si meli-
 oratio sit de 3. et 5. et in illa fundetur maioratus an
 ualeat de uno filio Late disputat Mol. de primog. lib.
 2. Cap. 11. an. 3. cum leg. 9. refert aliquos casus in qui-
 bus q. 9. sustineatur Late etiam alter Mol. de iust. 2.
 2. disp. 609. an. 2. cum leg. 9. Minoch. tom. 5. sc.
 4. n. 31. et plures quos refert additio ad Mol. de
 primog. dict. lib. 2. dict. Cap. 11. an. 3. cu leg. 9. pre-
 cipue n. 8. =

37.

Melioratio facta uni ex filijs

ualeat licet de iure regio requiratur eadem sollemnitas
 inter liberos, que inter extraneos Ayor de par. 3. p. q. 5.
 29 n. 71. =

38.

Melioratio quinti ex causa onerosa
 utrum sit reuocabili, etiam si interueniat traditio. A-
 ceb. in l. l. ff. de lib. p. s. Angulo. Garcia 3. in l. l. exuar.
 in l. qm. in prioribus ad l. l. regni q. g. in fin. q. g. contra
 dicunt Ant. Gomez. in l. 66. taur. n. 10. tello in l.
 22. taur. Mol. de primog. lib. 1. Cap. 12. n. 19. = et facta
 melioratione inuita si interueniat traditio facta per
 constitutum utrum quo ad bona post meliorationem acqui-
 sita porrigatur constitutum ita ut sit etiam quo ad illa
 irrevocabili Cornel. ad Gomez. in l. 17. taur. n. 12. et 13.
 Mol. de primog. 2. p. lib. 4. Cap. 2. n. 25. Matrenc. in
 l. l. Garcia 4. n. 16. = et melioratio facta filio
 reuocabili quia non tradita possessio uero nec fidei
 licet ualeat, si non reuocatur tamen per aliam me-
 liorationem aut alienationem licet nullam. Perabo in
 l. qui testam. n. 5. delegat. 2. Angulo de meliorat.
 l. c. Garcia 7. n. 9. per l. legatum. 3. Pater hortos
 de adimend. legat. = et de 5. donatione filio aut ex-
 traneo facta irrevocabili quia fuit tradita possessio si
 postea diminuat Patrimonium. quod tempus inspi-
 ci debeat et an melioratio diminuat. Ayor de
 part. 2. p. q. 34 n. 28.

39.

Meliorans unum ex filiis
 quem titius uel uxor elegerit si moriatur ante elect.
 admittitur, qui ad probandum de illo sentit testator
 quem heredi de rebus dubijs et licet meliorans por-
 sit assignari meliorat. incerta rei aut fundo, dum ta-
 men non excedat tertium aut quintum, hec tamen as-
 gnatio fieri non potest per 3. cui est commissa. Monte
 in sua pract. ff. 7. fol. 207. = et si rei assignata alie-
 netur utrum penat melioratio Angul. in l. l. q. 7.

40.

Melioratio in dubio non datur cum
 qui est uia. Angul. de meliorat. q. l. in l. p. n. 6.
 et 10 =

41.

Melioratus in 3. et 5. si aliqui
 annis post Mortem testatoris petat meliorat. non de-
 bebuntur fructus, sed aliter erit in petenti partitionem
 hereditatis. Ayor. de part. 2. p. q. 30. et q. 26. ubi dif-
 ferent. constituit quando melioratio fit simpliciter in
 aliquo fundo qui tunc ueniunt fructus, secus si meliore-
 tur in 3. et 5. = et v. eundem Ayor. ad alium casu
 notabilem q. 27. = Futrum melioratus possit con-
 ueniri a creditoribus non excisis heredibus late Noque-
 rol. alleg. 4. n. 10. et 67. cum segg. contra Mol. de
 primog. lib. 1. c. 10. n. 13. et 14. =

42.

Meliorare promittens ex
 causa onerosa in 3. aliquem ex filiis nihil aliud expro-
 mens an postea meliorationem faciens possit opponere gra-
 uamina, et condiciones x. l. 27. taur. affirmatiuam
 tenet mieres de maiorat. l. p. q. 68. n. 3 =

43.

Melioratione facta licet
 quintum sit prius deducendus quam tertium ex l. 24.
 sili Ayor. de part. 2. p. q. 5. n. 9. Matren. in l. l. q. 1.
 n. 2. ff. de lib. p. s. Scobar. de ratiot. comp. l. n. 3. Parlat.
 lib. 3. diff. 16. n. 5. et ibi Mol. tom. 1. de iust. disp. 236.
 n. 4 = limitatur tamen nisi inuita fuerit facta donatio
 3. Angulo de meliorat. l. g. q. 2. Iust. lib. 2. pract. q. 22.
 n. 2. et necesse est quod donatio sit irrevocabili Angulo.
 l. q. 10. tom. n. 7. qui alias non sortitur effectum usque
 ad mortem Mol. de primog. lib. 1. Cap. 12. n. 1. cum
 sequentibus. Scobar. sup. an. 2. = et quomodo sit facien-
 da deductio 3. et 5. quando pater filijs aliquid inuita
 deducit tell.

didit (tello Hernandez in l. 25 taur. n. 4 cum
 Gomez tenet donationem coarctandam cum cumulo
 bonorum ad pre dictam deductionem = Id contra tenet =
 Angulo, qui alio modo de deductionem facit et cum requi-
 tur sicut bar supra et per de partitionibus 2p. 2. 3 et 4 =
 2. 5 exemp. 2. verumto cito premissis pag. 202 =

44

Meliorationis Verbum

aliquando large sumitur et pro donatione (tello in b.
 21 taur. n. 5 Par Ladius Libro 1 quotidie c. 7 n. 8 =

45

Melioratio facta del

3. 2. remanente de Quinto Volum. Virtute huius
 verbi residui potest testator aut contra hunc Legato
 facere et de toto quinto disponere an totum de funera
 li Peralta in l. quinte testamenti n. 20 de legatione
 2 cui ad stipulatur l. titine rogatus 54 ad trebel
 ubi probatur non valere alienat. causam euerendi predicti
 fidei commissi l. 3. 2. non nunquam de. Quor. quorum dispo
 sitio v. correcte per aut. contra cum rogatus l. ad trebel
 et quod in alienat. presumatur dolus l. Imperator 22 ubi
 g. 2. delegat. 2. ubi Bart. in § fin. n. 2. et fin. Alex. in d.
 l. titus n. 9. Ruin. 20. 163. cuius talis n. 1. lib. 3 =
 et Aduerte quod Suar. in l. quam ad l. reg. g. 9. n. 4.
 et 6. dice que los DD. del Reyno an usado in distintam.
 de los terminos 3. y 5. remanente de 5. Ayor. de part.
 g. 2. n. 26. et g. 3. n. 25. Angulo. de meliorat. in l. 23.
 g. 4. n. 1. = at uero in contrarium urget natura. dic
 tionis remanente residui cuius uirtute si nihil super
 sit nihil uidetur relictum. l. item quod Sabinus 17. 3.
 unde idem Vers. aliter de hered. instituend. Rebus. in
 l. reliquorum app. Vers. quando nihil restaret de p. l. l.
 quidem ubi Bald. n. 4. de transact.

46.

Melioratus an censeatur filius cui

datur a Patre patrimonium ut ad sacros ordines promoueat
 uel id sit in legitimam imputandum V. 2. l. 2. lib. 2. pract.
 g. 65. Ayor. de part. 2. par. g. 13. Accb. in l. 10. 4. 6. lib. 5. n.
 29. Mol. tom. 1. de iust. et iur. disp. 238. n. 15. et disput.
 241. n. 10. quod tenet imputandam esse hanc donationem
 aut assignationem, et Melioratio facta pro sufficiendi ordi
 nibus an sit irrevocabilis etiam sine traditione Partia de
 benef. 2. p. c. 5. n. 156. Gratia. l. tom. forens. c. 159. n. 29.
 V. sup. Vto donatio n. 14 =

47.

Melioratio 5. quo ad reuocabi-

litatem an regulanda sit per l. 27. regiam que de 3. 2. 2.
 ponit an uero remaneat in dig. iuris communis tello in l.
 17. taur. an. 3 =

48.

Melioratio in 3. et 5. facta

filij qui consentiunt grauamini apposito a Patre in ipsorum
 Legitima in penam si post eius mortem contradicant grau
 men. non ualet ut quotidie contingit, quando el Padre dela
 al usufructo del 3. a su Muger. o alguna otra Manda que
 no puede, y dice que si algun hijo lo contradixere que me
 Jora a los demas en tertio y 5. tali enim pena non ualet
 cum suo principale grauamen ualeat Peralt. in l. cum
 Pater 2. a filia delegat. 2. n. 53. Bart. in l. 1. ad fin. de
 his qui pen. nom. l. quod de bonis § 1. ad l. falcidiam = et
 an possit adijci grauamen in huiusmodi Meliorat. Roder.
 2. uar. 20. 4. per totum per l. 11. 4. 6. lib. 5. recopp. permitti
 tur testatori ut grauamen imponat dum modo id faciat
 primo inter descendentes. 2. inter ascendentes. 3. inter colla
 terales consanguineos, et in eorum defectu inter extraneos =

et non aliter. Ant. Gomez in l. 27. taur. Lutt. lib. 2. pract. q. 67. et segg. et lib. 3. q. 51. et segg. Ayor. de part. 2. q. 42. n. 51. et aliter facta melioratio licet subtrahatur gravamen tamen reycitur, et idem in Maioratus fundatione V. sup. Vbo maioratus in 24 =

49. **M**elioratio 3ⁱ et 5ⁱ non augetur ex fructibus hereditatis non diuise. Mieres de Mayorat. l. p. q. 52. n. 6 = sed si post mortem augetur bona aliter quam ex fructibus tunc ratio habetur ad tempus diuisionis. l. fin. § de liberat. legata. Casan. in consuetud. fol. 132. Palat. Rub. in repet. rub. et quod bona diuisa inter coniuges si augetur post mortem debent diuidi cum augm. l. 6. ff. de lib. 6. V. Morquech. de diuis. lib. 2. c. 15. n. 45 =

50. **M**elioratis duobus filiis uoco — morauo, an pars unius alteri accrescat (Puentes in l. 19. taur. n. 8. Greg. lxx. in l. 2. ff. de lib. 2. Vbo Maioria. V. l. 33. et 34. ff. de lib. 6. Mieres de Matrim. de code Mayorat. 3. p. q. 8. n. 5 = et melioratio si non fuerit acceptata regulariter non transmittitur ad heredes extraneos Aceb. in l. 2. ff. de lib. 5 ante n. 11 =

51. **M**elioratus in 3ⁱ et 5ⁱ cui erat facta donatio in officiosa quomodo sit reuocanda donatio, et facienda deductio meliorationis V. Robar. de ratiotin. lib. 2. computat. l. n. 10 =

52. **M**eliorationem numquid possit Pater facere in fauorem unius filij ex legitimis filiorum, qui ad eum peruenerunt per renuntiationem ipsorum Lutt. in C. quamuis pactum de pact. in 6. an. 11. =

53. **M**elioratio 3ⁱ et 5ⁱ non reuocatur natiuitate aliorum filiorum. Paria. Rub. in C. per uir. § 22. n. 15. Baldes ad Xuar. in l. quoniam in prior. amplia 10. C. de in off. testam. ad n. 68. lit. x. Ant. Dom. tom. 1. Variar. c. 5. n. 39. Aceb. in l. 1. ff. de lib. 5. n. 16, et procedit etiam si post meliorationem alij filij non addeunt propter melioratum — qui si postea nascentur melioratio nihilominus sustinetur. Bab. in l. 10. ff. de lib. 5. n. 24. et 25. Paec. de non meliorand. c. 9. an. 33. cum segg. precipue n. 45. et 46. Vbi n. 63. cum segg. et Aceb. in d. n. 25. in fin. limitant in donatione seu melioratione facta unica filia causa diti, qui reuocatur in totum quo ad tertium, et quintum =

54. **M**elioratio 3ⁱ et 5ⁱ fieri potest in codicillis. Cbb. tom. 1. in C. rei nuntius § 6. n. 4. de testament. Aceb. in l. 1. ff. de lib. 5. n. 9 =

55. **M**eliorationem factam simul per uirum, et uxorem in eadem scripto. uno descendente potest ille qui supersit eam reuocare pro sua tantum parte V. infra Vbo Vxor n. 37 =

56. **M**elioratus filius utrum possit execu-
tari pro debito. Patris simul cum heredibus v. vbo executio n.

57. **M**elioratio utrum 3ⁱ et 5ⁱ habeat—
Locum in bonis, et si dubitetur cui incumbat probatio v. alleg. 3.
24 tom. 4. an. 20. fol. 324 =

9 **P**actum Negativum de non Meliora-
do utrum requirat scripturam, et quid in affirmatio v. de
materia Castill. tom. 6. cap. 249. cum duobus Legg. = Vbi quan-
do possit nihilominus fieri Melioratio uel non, et cap. 252. Vbi
requirat Acceptationem =

58. **M**elioratio potest fieri a Patre, uno
ex filiis etiam de bonis ipso Patre donatis pro se, et suis filiis et
quando valeat aut non v. Castill. lib. 4. cap. 5 =

37

Memoriales

qui iudiciis porriguntur non debent eius mouere animum sed
eos uispendere, quia non celo iustitiæ sed animo uindictæ porriguntur
cap. Inquisitionis & tertie dubitationis de accusat. cap. nimium 23. q.
4. cap. qui peccat ead. q. v. Valencuel. cons. l. 10. ap. 10, et v. Cuall.
q. 821. an. 19. leg. 67. 4. 4. lib. 2. recopp. Mol. de iust. tract. 4. d. 19.
35. Bonacina de restitut. d. 19. 2. q. 4. p. 9. n. 5. Scobar. de purit.
q. 2. per totam et n. 66. v. I. Laurentium Mathæum tom. 1. de re crim.
controuers. 76. per totam ubi plura, et de libellis famosis =

9 Anglia quod neque admitti possunt abs
que eo quod subscripti sint manu, et nomine proprio ex noua prag.
matica facta in Belen de Portugal año de 1619. = Tralan in epist.
ad Plinium l. 10. epist. 96. ibi sine auctore uero propositi
libelli nullo crimine locum habere debent v. Solorcan. in polit.
de iur. Indiar. lib. 5. cap. 10. Vers. 7. de estos mesmos en fin =

2. Memoriales qui aperte non sunt
recogniti quam fidem faciant v. alleg. pro fisco Inquisitionis
n. 101. facta a Marino Rodero =

3. Memoriales quos Corradores vo-
camus, qui inueniuntur in libris illius, qui mortuus est quā
fidem faciant tam in illius præiudicium, quam tertij v. vbo
liber n.

Κ

Mendax

de mendacio convictus non est amplius audiendus sed condem-
nari debet. V. Eut. in auth. Sacram. pub. C. si Aduer. Vend. an.
6. ubi quod accusatus de homicidio si dicat nego fuisse, et casu quo
factum fuerit fuit in defensam an dicatur periurium et alia de
materia, per Hermosillam. C. et tr. l. p. s. g. 7. et Castille lib. 3
cap. 18 =

¶ Nota quos quando quis negat
aliquid, et iurat ita non esse ex illo mendacio, et periurio ar-
guatur dolus. L. si quis affirmaverit § 1. l. quod venditor § 1. l.
elegantior § idem Pomponius ff. de dolo l. falsus § si quis ff. de
furtis et sic tamquam mendacium tanquam contra dolorem
iuratur in litem. L. in actionibus ff. de in litem iurando Socinus
cons. 213. n. 5. Vers. conuincitur etiam lib. 2. Ancharonus cons.
326. col. 1. Vers. preterea Paulus de Castro cons. 87. col. 2. Vers.
et licet lib. 2. Symon de Antiquitat.
alia de mendacio V. per Ceuall. q. 802. ubi quod mendacium cir-
ca principaliter sufficiens in dicitum est ad torturam circa vero
accessorium cum adminiculis — et quod convictus de menda-
cio in uno sit in totum condemnandus V. Gratian. Discep.
109. lib. 1. =

¶ Amplia quod semel negans
menciendo licet poterit statim se emendare uel corrigere
confitendo hoc tamen debet esse ante probationem Aduer-
sarij, et antea quam sit convictus quia alia omnino debet
condemnari quasi de mendacio convictus Eut. D. auth. Sa-
cram. pub. C. si aduers. Vend. an. 60 =

2. Mendax possessor rei alienae ue-
luti qui negat dominium esse uere Domini si conuincatur
spoliare debet neque retentionem rone pignoris habere potest
auth. item possessor C. qui potest indig. Castill. lib. 3. cap. 18.
n. 2 et quod negans possidere debeat spoliari et actor mitti
in possessionem saluo iure tertij Angelus in l. final. ff.
de rei vindictat. V. Cepola cautela 161. Jasson in § omnium
n. 92. inst. de act. iurd. decis. 237 =

3. Mendacij pena est amittere om-
ne ius et commodum quod habere potuerat si ueritatem no
ocultaret ita de occultante uel negante instrumentum tradit
Hippolit. in R. de fidei iuror. n. 328. et probatur leg. fin. ff.
de rei uendicat. leg. 3. tr. 3. p. 3. auth. contra qui propriam
C. de non numerata pecunia l. cum de indebito ff. de probat.
L. si dubitet § ita demum ff. de fidei iuror. l. qui cum se
Patrem familias ubi Jasson de re iud. plura congerit Paulus
de Castro sc. 302. lib. 2. Padilla in l. questio C. de fidei comm.
Ant. Gabriel lib. 5. conclus. 5. tr. de adquir. possesi. Thesaur.
decis. 50. Ceuall. q. 129. Thuscus vbo Mendax sc. 188. Castill.
lib. 3. controuers. cap. 18. V. Barboz. in l. Maritum an. 105
ff. soluti Matro =

¶ Vide de Mendacio Gratian.
Discep. 109. a pro. Vbi quod Mendax in una parte positio
num Mendax etiam videtur in alijs =

4. **M**endacium est inditium re
 motum, et ideo ad torquendum aliquid non sufficit (si sit reus)
 eum de mendacio vincere sibi magis communem opinionem
 farin. tom. 1. in praxi q. 51. n. 8. cum segg. Julio clar.
 lib. 5. Sententiar. q. 21. n. 39. (licet eius additio dubitet)
 quod absque difficultate procedit quando mendacium non
 est circa id quod si confessus fuisset nihil nocet, como alque
 niegas hauserse hallado en la gendemia; que aunque se
 le pruebe lo contrario - non nocet farin. sup. n. 14 = Mas
 card. de probat. tom. 1. de lo 14. n. 3. et de alijis exemplis
 farin. dict. n. 18. et 11. ubi n. 31. quod deest, esse talis
 et respiciat delictum principaliter qualitates circums
 tantias substantiales ubi etiam de variatione tremo
 re aut pallore. n. 40. cum segg. (quamquam inter se hor
 negante teneat utrumque Quacin deffenis. 19 cap. 3 ubi
 ait torquendum fore et cap. 7. foren. dict. tom. 1. q. 39
 n. 130. et tom. 2. impias q. 79 n. 16 et 17 v. e. infra
 ubi fety n. 10) et amantes mendacium dicuntur
 filii diaboli cap. caute frater. 20. 22 q. 5 =

Mensis

1. **M**ensis ubi fit Mentio triginta dies habere debet non ut uulgo numerantur q. in leg. fin. §. sin autem dubius Versi. sexaginta. cod. de iure deliber. Bald. in leg. eos §. fin. n. 7. cod. de oppelat. Lassant. de gavel. in ad dit. ad Cap. 18. n. 21. Versi. post Secundam.

2. **M**ensis civiliter non ad momenta temporis sed ad dies numerantur. Grat. tom. 4. forens. cap. 607. n. 21. ubi n. 20 docet quod tempus designatum per menses non dicitur completum nisi postquam sit. cepta ultima dies ultimi Mensis =

3. **M**ensis accipitur pro 30 diebus q. in cap. quam sit vbo Mensem de elect. in 6. Putens decis. 432. lib. 2. ubi quod hoc est regulare sed quando agitur de Mense debet habere tot dies quot habet ille Mensis. puta 30. uel 31. v. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 50. Garcia de benef. 3. p. cap. 2. n. 306. quando tractatur de mensibus continuis intelliguntur de illis ut non continuantur, puta, habentibus 30 uel 31. dies. si uero de utilibus Mensibus solum intelliguntur de 30 diebus, quia non habent Metam continuam v. Pinum in l. vbi Lex 101. ff. de reg. iur. =

Mensura

itineris quomodo fieri debeat V. Aviles in cap. 4. pretorum
 g. Veris. tierra n. 20. Scobar. de rat. Comput. 12. ubi late=
 et de omni mensura vide seuca

Mensuratio terre venditae q. quo
 modo sit facienda V. Hermosill. in L. 24. ff. 5. p. 5. n. 44
 g. 2. Vbi quomodo etiam sit facienda Mensuratio dietarum
 et quibus expensis ibi n. 47. utrum et reguletur per mensura
 loci contractus uel traditionis =

Mensura facta per agri Men
 sores nunquam transit in rem iudicatam, et potest retractari
 per alios neque possunt puniri de falso V. Hermosill. in D.
 L. 24. ff. 5. p. 5. g. 2. n. 53 =

¶ Et quid de Mensura enuntia
 ta cum qualitate illa scilicet poco mai omenos =

Mentio

itineris quomodo fieri debeat

1. Mentionem faciens alicuius testam^{ti}
uel cuiuslibet alterius Instrumenti quomodo presumatur om
nium in eo contentorum habere notitiam *Hyman de 193. n.º*
8. =

2. Mentionem facere alicuius dispositio
nis per enuntiationem uel alio relativo modo licet regula
riter non sufficiat nisi probetur dispositio relata uel enun
ciata ex autent^a. si quis in aliquo docum^{to}. cod. de edend. Roma
no, et alijs relati a thusco. tom. 6. pract. lit. R. de 128. n.º
1. = tamen si illa relatio est de hijs in quibus partes pos
sint disponere sufficit absque eo quod probetur thusc. sup.
n.º 18. et 23. Angelo Aretin de 72. n.º 43. =

Mercator

1. Ubo Mercari quod est emere deducitur autem a Ubo Mercis
u. notat Preteius in lectione hoc Ubo Mercatores, et ibi etiam
secundo Alciatum notat quod Mercatores tenues inter sor-
didos censentur Copiosi uero non uiles habentur =

2. Mercatorum Substantia non est
stabilis quia quod de malo congregatur ad bonum non per-
ficit cap. ejiciens dist. 48. Statia de Mercat. p. 2. q. 7 § 1.
n. 19 =

3. Mercatoribus semper debetur
interesse lucri cessantis pro pecunia quam crediderunt. Nogue
rol. alleg. ff. n. 168. v. Ubo Interesse m.

4. Mercantiam exercens obligatur
etiam si sit minor absque sollemnitatibus et totum presumi-
tur uerum in Mercantijs Statia. l. 279. n. 46 =

5. Mercatores non committunt
usuram Vendendo carius ad Creditum quando adest consue-
tudo et deficit dolus. Statia. decis. 30. post tom. 1. consil. v.
Ubo Usura n.

6. Mercatores non possunt mutare
neque Mercis ad Creditum dare filijs familias nec ualeat con-
tractum etiam iuratum ab eis. 22. ff. lib. 5. recop.
quam explicat Surt. in auth. Sacram. puber. (si aduersus,
Vend. an. 47 =

7. Mercatores non possunt uti be-
nefitio excussionis quando sunt fidei Sutores neque exceptiones
non numerate pecunie Surt. de 209. n. 2. uol. 3. v. Ubo Ubo
et Ubo excussio n. ratio est quia Mercatores debent
seruare bonam fidem in contractibus et equitatem ut ibi no-
tat. uetus amplia quia neque dilationem debiti p. etere
possunt Rebus. lib. 2. coment. ff. de quinque naturalibus
m. 35. et 46. fol. mibi 73 =

8. Mercatores qui bona occulta-
runt docantur publici Latrones, et non gaudent immunita-
te Ecclesie, qui apud nos uocantur Aleados et possunt ante
tempus executari v. alleg. 3. 6. tom. 5. fol. 52. vbi quod Uxor
et filij eorum licet non sint heredes tenentur ad solut. 3.
debitorum, et ibi satisfaciit Bulla Greg. 14. et qui bona
occultat dicitur decoctor. l. 6. ff. 29. lib. 5. recop. y-
basta auentarse, y estar encubierto Statia de commer-
cis §. 2. g. 5. m. 446. yatal ni a n. disposicion ni li-
bray ni seda credito Leg. repetita quidem 3. ff. de
fide Instrumentum Nota Genuens. decis. 10. n. 12.
et 13. = Sed quod fidei Sussio uxoris casu quo ex solu-
tione maneat indotata sit nulla tenet farinat. decis.
112. tom. nouis. Vbi de uxore decoctoris loquitur =
et quod etiam Uxor decocti habeat actionem contra
tertium ad recuperanda bona dotalia etiam esti-
mata quando non adest unde soluat farinat.
decis. 258. tom. nouis. =

9. **M**ercium Scriptura quando fit
fauore Mercatorum debet continere ipsas merces cum
distinct^o et gregio vnius cuiusque ex l. 4. ff. lib. 5. re
cog. Vbi tenet Matrencus, quod ex hoc defectu erit nulla
sed contrarium dixit Accuet. quem V.^o

10. **M**ercata, et commercia sem
per fauenda, et conseruanda V.^o Alleg. 3. q. n. 87. tom.
4 fol. 116. =

11. **M**ercatores, quos Buhone
ros uocamus non possunt uendere per Vicos et plateas
neque ingredi domos l. 3. ff. 20. lib. 7. recog.

12. **M**ercatores famulo etiam
Iuueni, qui negotia sua gerit solutus liberatur ex com
muni stilo Mercatorum farinat. decisi. 566. ff. 2. V.^o
Vbo Dominus n.^o

13. **M**ercatores an prefe
rantur alijs creditoribus in Mercibus que extant
V.^o Collantes de agricultura lib. 1. cap. 15. n. 5. V.^o
Vbo Creditorum

14. **M**ercatores plures
unam Mercantiam uel negotiatione facientes an possint
agere uel conueniri in solidum uel pro parte cancello
lib. 3. cap. 1. sub. n. 85. =

15. **M**ercantia non inducitur ex
unico actu lara de Capp. lib. 1. cap. 12. n. 41. Salg. de reg.
protect. ff. 2. cap. 9. n. 23. V.^o Vbo Lenocinium n.^o

16. **M**ercatores possunt prohibere
alijs ne coram suis domibus stent uendendo Merces ne im
pediant eorum Venditionem Gratia Decis. 658. ap. 70 lib.
4 =

17. **M**ercator qui causa Mercan
tie in aliquem Locum uel prouinciam se transtulerit
quando acquirat domicilium V.^o Vbo quis n.^o

18. **M**ercator aut Mandatarius
quando emit merces et portes eos suis ut Domino tradat
si causa Iusta uendat suas et ex eo quod non poterat -
commode leuare a nauis uel fordelo, quia exstabat impedime
tum et tradidit de alienis commendatis, et que remanent
mandanti deputatae gereant perunt domino V.^o Vbo -
Bellum n.^o

19. **M**ercatores libri quando do
losi iudicentur, et quando contra eos possit in litem iura
ri farinat. consi. 18. tom. 1. Simin. =

20

Mercator privilegio nobilium -

gaudere non potest, quamdiu negotiatur. Aymon. c. 163. n. 2 = sed non dicitur Mercator quod res suas vendidit. Aymon. m. n. 3 = et quis proprie Mercator dicatur. Nat. c. 139. n. 2. Gomez in reg. de annali. q. 2. col. fin. et q. 12. col. 2.

21

Mercatoris institutor fide iuben

do potest obligare Banchem quoties fide iussit pro contracto debitoris, ex quo pecunie redactae veniunt in solutionem - crediti ipsius Banchi. Nota. p. l. de veris. decis. 375. per W. in l. pen. §. servius de inst. act. Arsin. c. 29. n. 20. Riminal. in l. si institutorem si cert. petatur. Cardin. inc. quod qdam Alberic. in l. si prop. §. in rem n. 3. de in rem vers. et ad l. fide exercitor. res de beatur habere locum generaliter in mutuo ut per Alberic. ibi n. 2. Angel. n. 3. et ad Alex. c. 44. n. 6. cuius opinionem procedere in istiore - particulari ad certum negotium siue in uniuersali. Afficiat. in d. l. si institutorem l. pen. §. fin. de instit. ubi Astr. et in l. fin. quod cum eo qui in aliena.

22

Mercatore dicitur est lucrum cessans

Bald. et scilicet in l. 2. de usur. cognol. in l. unica n. 46. de suis que per ea

Merces

*Merces Venales non ueniunt
in generali hypotheca quominus liberè detrahi-
possint. Bald. in l. ubi adhuc de ui. dotium. Pariz.
c. 69. lib. 4.*

Meretrice

1. Meretrici an valeat facta dona-

tio, et quod non valeat si fiat per uxorem militem - aut clericum, et poterit ab heredi sui reuocari et quod non procedat in legato ex Cost. in l. 2. C. dederat intra Gomez decisi. 226. Cobb. in reg. peccatum 2. p. 2. n. 2. iterum Samas decisi. 58. Gutierrez de iuram. d. firmat. l. p. 2. 20 = et q. Uxor possit reuocare munuscula donata amato flo. ad Samas ubi i. Tom. in l. 51. taua. n. 73. Anand. i. n. 20 = et bona que meretrix habuit cum amato adquisiuit concetur adquisit. ex bonis Amasi Mascard. de probatione. l. 1. Tom. 10. 38. Menoch. de presumptio. lib. 3. presumpt. 51. n. 7. Flo. ad Samam ubi supra D. decisi. 226 =

2

Meretrice habet non solum retentionem dato rum seu etiam actionem ut contra Sam. lib. 2. selecta. Vi. Cauallor q. 587. Gutierrez lib. 2. cap. 7 canon. Corum n. 13. Frati. Tom. 2. decepti. c. 22. n. 6 = sed an possit petere promissa extorpi Cuius Sam. in l. 4. § sed et q. meretrici de dict. et sup. Fusch. S. to. pract. lit. M. 10. 22. n. 19. = et quae dict. meretrix Frati. Tom. 1. decepti. 135. n. 5. Cum seqq. et q. is qui promittit. femineae libidini teneat ad implere infero. Icten. cie Cobb. in reg. peccatum. 2. p. 2. n. 3. Ven. ex ipso de reg. iur. n. 6. Spino de testat. g. 6. n. 22. Frati. Tom. 2. decepti. 228. n. 8. et n. 10. solum facit. suum q. 99. lu. Crata sed etiam est copax iuxta patronatus spinosa de tam. g. 6. p. 2. delegato sig. Caus. n. 21. Frati. secundum n. 5. =

3.

Meretrice licet possit a vicina

Castro in l. nullus n. 5. C. de summi. stitu. Frati. Tom. 1. decepti. c. 135. n. 20. et erit agendum infra Vto. Vecinus n. 3 = Hoc tamen procedit in soluta non vero in coniugata qui etiam si meretrix sit non potest expelli ob fauorem mariti nisi = Maritum habeat Enonem. Frati. 1. m. d. n. 20 =

4

Meretrice que dicatur, et alia de materia V. Vto. Concubina n. 2. et haec nota quod meretricem fuisse vel esse potest probari per illos qui eam cognouerunt preho. vel alio modo. farin. in praxi de indicis q. 43. n. 80 =

5

Meretricem ducens in uxorem

ut eam a peccato eximat meretur indulgentiam iste enim inter misericordiae opera cap. inter opera de sponsalibus. Rodrig. in Summa p. 1. cap. 55. n. 2 =

Mesta

Los hermanos de Mesta no ganan possession en las tierras que son de labor, y pasto porque las leyes de Mesta solo hablan en las dehesas de pasto, y no mas, y se prueba lo primero porque de bala de la palabra de hehas solo se comprende lo que es de pasto y no la miera de pasto y labor leg. lib. 30. Veri. final ff. de V. S. l. 1. e. 2. Vbi d. C. de paucis pub. lib. 11. y por las leyes de Mesta solo hablan simple mente en las dehesas de pasto se unde entender de verba y no de labor quia regulariter mixtum non comprehenditur sub appellatione simplicis l. Vin. parum §. prout cripte. Junta l. exquiri hoc quin quoniam ff. ad leg. Julio de adulterio cap. Mandato de hono. nia. y esto procede mas sin duda en ley conyugales exorbitantes como dice Laron aqui en Defens. secundo ynt. l. 2. n. 7. lib. 1. y Recop. n. 9. Tu. Com. 34 et. Com. Cilio 21. Vbi quod per ac sententia obtinuit =

Amplia que esto procede aora quero toda la dehesa sea de labor por que basta lo. sea la mayor parte quia quod est magis trahit ad se quod est minus et accessorium. sequitur naturam principis ut Verbo accessorium n. 2. Por lo qual empropietex omnes l. omne tuulbe anni Abb. Com. 11. n. 2. pte 2. Vbi quod si pro maiori parte cultus exigitur iudi eandem ff. Vbi uti si copulatus ad cultum Vedat l. quintus 41. ff. de ac. empt. l. senten. 20. §. rixare ff. de fundo instructo =

9 Los Alcaldes entregadores de Mesta
no pueden poner audiencia dentro de las cinco leguas de los lu-
gares esentos, y no se ha de entender con ellos por la concession
27 de Millones del año 1632 =

9 Y quien se llame hermano de
Mesta, y quantas diferencias ay dellas, y que los alcaldes entega-
dores no pueden poner audiencia sino en los lugares que se incluyen
en las cinco leguas de la Cañada R.^a V.^a Hermosilla in L.^a 15. tt. 5.
p.^a 5 an.^o 72 =

9 Los Alcaldes entregadores para
qualquiera causa se han de acompañar con los ordinarios, y
no pueden conocer de causa que ya este prevenida, o senten-
ciada por el ordinario L.^a 5. et 6. tt. 11. lib. 3. recop.

9 Las causas de mesta que
hacen los Jueces della y sus sentencias si executan contra
los bienes de los Clerigos, y Conuentos V.^a Girond. de gabelli.
p.^a 7. in p.^o n.º 26. et 29. Sequitur Ceval. tom. 4. p.^a 897 -
n.º 603. Vbi quod Ecclesiasticus cognoscens aut se intromittens
in causis de la mesta facit uim, et sic declaratum fuit et de-
claratur =

Metus

est affectio quedam voluntatis contra naturam, et facit quedam recessum animi, et fugam ex Bald. in R. de his que ui n. 6. in decretalibus quem refert Moguerol. alleg. 29. n. 13 =

2. Metus duplex est aliud levis et aliud grauis

Metus levis quasi uanus non supponit neque operatur effectum ex l. Vani timoris ff. de reg. iur. Metus grauis est ille qui cadit in constantem uirum de quo in leg. 2. ff. 33. g. 1. =

3. Sit Regula quod contractus per metum factus ligat et tenet mero iure, sed uenit actione

quod metus causa rescindendus uel annullandus Sanch. de Ma-
frio lib. 4. dig. 8. n. 4. Castill. lib. 3. cap. 1. n. 141. et 147. la-
tissime plures referendo Hermosill. in leg. 56. ff. 5. g. 1. n. 1. usque 13. Vbi quod voluntas coacta uoluntas est ex l. si
mulier 21. §. si metu ff. quod metus causa cum alijs n. 11. aduoc.

4. Limita quia non procedit regula

in contractibus, quibus dolose proceditur, et sunt a iure odiosi de
quibus g. in cap. Abbas 2. V. coactus de his que vi ubi enumerat
hos. his uerbis, tutor, iudicium, dos, sacrum, copula, votum, et
hæc sex ui facta de iure scias fore nulla, Cetera ius patitur
sed gortea restituntur. Hæc ibi quod refert Hermosill. d. l. 56.
g. 1. n. 124. = Iure uero regio contractus qui sunt nulli
rone metus sunt hi, ueluti, Metus mortis aut corporis afflictio
nis, amissiones membri, aut libertatis, aut honoris ita in
d. l. 7. ff. 33. g. 1. = Hæc sunt causæ metus cadentis in con-
stantem uirum annullantes que Contractus =

5. Et Nota quod alie dictale

ge non comprehensa non sufficiunt neque annullant
contractum, sed uenit rescindendus Villalob. in Erario lib.
21. n. 14. Vbi quod illius textus decisi. Ius commune Corrigi
tur tenet etiam Mogellon. tract. de his que vi metus de
causa cap. 2. §. 1. n. 6. fol. 18 =

6. Tamen quia in d. l. comgre

henduntur alie causæ similes ut dixit tray debent admit-
ti, et quales sint V. Sanch. d. l. 16. 4. dig. 5. n. 3. Castill. lib.
3. cap. 1. an. 141. Vbi quod debent in subst. conuenire cu
i textu expressis et V. l. Metus autem ff. ex quibus cau-
sis maiores ubi quod relinquitur arbitrio iudicis et g. 1. in
cap. conuenior vbo Merere 23. g. 8. Alciatus in leg. inter-
positas de transact. et V. Alleg. 7. tom. 7. cum duabus -
legg. =

7. Metus uero levis, et uacuu non

rescindit contractus ex d. l. 7. ff. 33. g. 1. Hermosill. d. l.
56. ff. 5. g. 1. n. 102. et de hoc metu dixit Baldus -
quem sequitur Sutt. cons. 35. n. 8. plura sunt que ferunt
quam que nocent l. l. 2. ff. 4. l. fin. ff. 4. g. 1. l. 1.
Metum, la l. cum lege seq. ff. quod metus causa cap.
cum dilectus de his que vi =

8. Iuramque contractui meti

culo adjectum esse nullum iure civili tradit Magollon
de metu cap. 4 §. 2. n. 14. Iure tamen regio uariè accipi-
tur sicuti de iure canonico scriptum est de quo V. Sanch. lib.
4. dig. 20. n. 4. et 5. Vbi quod iuram. etiam ob metum gra-
uem requirit absolut. nem V. Hermosill. d. l. 56. g. 1. n. 29 -
cum legg. ubi farinatum taxat =

9 Nota quod ad hoc ut Metus

sit legitimus debet continere tria requisita, primum quod sit graue rōne personæ, uel bonorum ut dictum est secundum quod persona metum inferens sit talis quod uero similiter intelligatur ad executionem peruentura sine resistētia minati = tertium quod sit consuetudo ad executionem perducere minas alteri, aliter enim non operatur metus Egidius Belamera. cons. 9. n. 11. thurinus de. 215. lit. M. n. 2. =

9 Si uero cum Metu concurrat

Lesio enormis sufficit etiam minis non probatis ad rescissionem Mol. de pign. lib. 2. cap. 3. n. 11. Grat. R. 314 n. 1. = Surt. de iuram. p. 1. cap. 4. n. 28. Sarcia de nobilit. g. 17 n. 4 et 5. et 9. = et etiam si contractus sit iuratus = Surt. in auth. Sacram. pub. n. 94. (si aduers. Vend. et cons. 16. n. 20. Menoch. de. 24. n. 5. lib. 1. =

4

Metus reuerentialis qualis

qualis sit licet non de illis qui cadere possunt inconstantem Virum rescindit contractum g. in lib. 1. 3 que onerandz H. quar. rex. act. non dat. Xuares in alleg. 24. n. 1. Thesa. iur. quest. forens. lib. 1. g. 51. n. 5. trentacing. de his que ui n. 5. Sanch. lib. 4. disput. 5. n. 7. Gratia. de exception. 11. n. 15. Buratus de iur. 205. n. 13. tom. 1. farin. p. 2. frag. vbo metus n. 95. Castill. lib. 3. cap. 1. n. 153. qui omnes exemplificant Metum hunc reuerentialem Veluti filius erga patrem, Vassallus Dominum, Uxor Maritum, Libertus patronum &c. et addit Cancorius lib. 3. cap. 15. n. 243. Clericus quo ad Episcopum cum alijs quos vide = datur etiam Metus reuerentialis de fratre minore ad maiorem. Aceb. in l. 1. h. 21. lib. 4. recog. n. 193. Matrenco Dialog. relat. p. 3. cap. 26. n. 6. Ignacio Lopez ad Bernardum R. 532. Verū notabū tamen v. alleg. 7. n. 36. fol. 48 =

9 Contrariam opinionem practi-

cabilem esse imo quod Metus reuerentialis per se solum non rescindit de quo 1. alleg. 9. tom. 2. n. 30. fol. 113. nisi cum Metu reuerentiali concurrat siue enormissima, siue enormis lesio, tunc enim rescindit etiam minis, Vel uerbis non precedentibus aut probatis Grammaticus de iur. 103. n. 49. Mascard. de. 1054. n. 15. et 28. = rebus. tom. 2. ad l. galeas ff. de rescis. Contact. art. 1. g. 12. n. 2. Burg. de Pag. cons. 3. n. 52. Surt. in repet. auth. Sacram. pub. n. 93. (si aduers. Vend. Sarcia de nobilit. g. 17. n. 4. Burg. de Pag. Junior. g. 7. n. 59. Coss. de lgonal. p. 2. cap. 3. g. 6. n. 4. et in cap. quibus pactum p. 3. g. 4. n. 7. Mol. lib. 2. cap. 3. n. 11. Matrenco Dialog. relat. p. 3. cap. 20. n. 3. Sanch. de matris lib. 4. disp. 6. n. 15. = Castill. lib. 3. cap. 1. n. 155. Larrea alleg. fiscal. 35. p. 1. an. 20. Maxime si interuenit tenera etas Ancerio lib. 3. cap. 4. an. 87 =

9 Limitas tamen hanc secundam

opinionem Larrea n. 24. quando contractus celebratur ad utilitatem illius, qui Metum reuerentialem causat tunc autem non procedit Sama de iur. 262. n. 6. Vbi quod Marito Metum inferenti non procedit et v. eundem de iur. 347. Vbi flores et quod Metus reuerentialis etiam precedentibus minis absque atrocitate facti non rescindit leg. Metum C de his que vi, et ibi Bartul. n. 1. Paulus n. Unico Bald. n. 1. lib. riuus Decianus cons. 14. n. 17. lib. 1. Sama de iur. 250. n. 4. p. 1. Coss. in 2. p. 2. g. 6. cap. 3. n. 4. Padilla in l. interpositas n. 20. C de transact. Humada ad Greg. p. 1. in prolog. g. 13. n. 4. Sanch. de matris lib. 4. disp. 6. n. 21. Vbi quando ad minus sequitur Minantis requiritur v. alleg. 8. tom. 7. n. 25. fol. 55.

9 Limita etiam quando interueniunt

prei importunæ, tunc enim sufficiunt cum Metu reuerentiali ut Boerius de iur. 101. n. 10. aliter agitur Metus reuerentialis per se non est sufficiens, ut dictum est quibus adde Burg. de Pag. cons. 5. n. 11. Sama de iur. 250. n. 4. et de iur. 262. n. 1. Surt. de iuram. p. 1. cap. 1. n. 15. et cons. 16. n. 16. Capitiu de iur. 159. n. 34. Barboz. in l. 2. g. final. n. 7. ff. solut. matris v. alleg. 9. cum duabus leg. tom. 2. et v. alleg. 38. tom. 7. n. 25. cum leg. n. 244. Noguerol. alleg. 29. n. 79. et 80 =

5.

Metus excluditur quando actus factus

fuerit presentia consanguineorum. Transactionum, et ibi DD. de transact. Bart. in leg. final. ff. si quis aliquem test. prob. Bald. in l. fin. eodem Sama decisi. 66. n. 9. = Contrarium videtur de mente aliorum et quod sit arbitrio iudicis relinquendum Menoch. presumpt. 128. lib. 3. Mascard. de iur. n. 27. Flores ad Samam decisi. 347. =

6.

Metus causa debet intervenire in

contractu aut instrum. a quo originem habet obligatio, neque prodest si in accessorijs veluti in ratificat. v. alleg. 3. 8. tom. 7. n. 34. fol. 58. =

7.

Metus causa quando rescinditur.

Contractus non operatur ex tunc, sed ex nunc nisi quo ad fructus perceptos a tempore litis motae. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. g. 2. ff. 5. n. 9. et li. =

8.

Metum passus utrum possit a

gere contra tertium, et quando habeat locum vel non scientie aut ignorantia intervenientia v. Fontanell. claus. 7. g. 2. ff. 5. an. 20. et alleg. 7. et 8. et 9. tom. 7. et quod detur contra tertium possidentem Noquerol. alleg. 29. an. 210. Vbi etiam si sit possessor titulo oneroso = et utrum ad hanc scientiam vel ignorantiam sit necessaria protestatio vim pati v. Fontanell. ubi sup. et v. infra n. 2.

9.

Metus probatur unico teste de Viu

et alio de auditu Hondedeus consil. 29. n. 35. Boerio decisi. 101. n. 9. Monter responso. ff. 1. in responso pro uxoris amita n. 208. Mascard. concl. 1057. n. 7. Sama decisi. 347. n. 2. Sord. consil. 313. n. 4. et an. 31. Noquerol. alleg. 29. n. 18. v. Valenc. consil. 29. art. 2. lib. 1. =

10.

Metus quod non probatur per duos

testes aliqui tenent quando maior numerus extat incontrariis et est ratio quia metus est passio animi in eo consistens, et sic preferitur probatio melioris qualitatis. Butrius in cap. super hoc n. 8. de renunt. quem sequitur Immol. Aretinus Decius et alij quos refert Fulvius Pacianus tractatu cui incumbat onus probandi lib. 1. cap. 50. an. 24. et ibi framm. Cohens ad dictionator lira. vbi quod propositio dicens quod magis creditur duobus testibus de metu quam mille de spontanea voluntate deponentibus fuit inventio Innocenti et Joannis Andreas siquidem neque in leg. neque in disposit. mittitur = Et quod testibus de metu magis sit credendum tenet Mascard. de iur. n. 4. 666. de sponsal. ff. 2. cap. 3. § 5. n. 10. = v. Boerium decisi. 20. ratio est quia metus cognoscitur per signa externa veluti Verbera Minas &c. et contrarium iuri non potest Innocentius d. cap. sup. hoc Alex. consil. 116. lib. 5. Pecius in leg. omnibus claus. ff. de reg. iuris n. 8. Petrus de sindicatu fol. 88. v. de decisi. 60. = et Metus autem revera etiam unico teste probatur quando adest lesio Parisius consil. 75. n. 36. lib. 3. Cancerius lib. 3. Variar. cap. 1. n. 89. = et quod non proietur per coniecturas sed debere per liquidas probationes constare leg. interpositas Bertacol. de transact. meum de his que vi Bald. consil. 63. g. 1. usq. 1. Parisius consil. 5. n. 68. lib. 4. et quod neque sufficiant probationes in genere Bart. d. interpositas Bertacol. consil. 89. n. 25. lib. 3. Boerius consil. 72. n. 14. lib. 1. v. Noquerol. d. alleg. 29. et la rrea alleg. final. 35. ff. 1. an. 6. et 7. = Probatur tamen duobus testibus quamvis tempore et loco non concordet. secundum Boerium decisi. 101. n. 7. Garcia de nobilit. g. 17. n. 38. v. alleg. 20. tom. 3. n. 4. fol. 275. =

11. **M**etus presumitur durare donec durat causa metus. puta si est illatus a marito durat donec sit maritus. L. si per impressionem C. de eo quod met. causa. Cuius in l. 2. C. eodem Bart. in leg. penult. a. De. condit. ob turp. g. et add. in cap. l. de eo quod met. causa Jason. cons. 165. Vol. 2. et quod mulieri non currat tempus durante Matris nec soluto per 30 annos Noguera. a leg. 29. an. 18. et per totum —

g. Et quod Metus semel illatus durare presumitur. Bart. in leg. 2. n. 10. De his que ui metu Jason D. cons. 165. lib. 2. Alex. Ludouic. decr. 392. n. 2. — et ibi Beltram. max. Urgente uel durante causa metus Cap. cum locum de sponsal. Cap. accedens de procurat. Alex. cons. 98. n. 7. lib. 3. Decius 2. 19. n. 4. Barbacia cons. 57. n. 6. lib. 1. purgato cons. 579. n. 14. Cornus cons. 42. n. 15. lib. 2. Parisius cons. 139. lib. 4. Gratius cons. 38. n. 17. lib. 2. Alex. Ludouic. et Beltram. ubi sup. ubi tenent quod neque oscula neque Amplexus neque alij actus per se ferentes liberam voluntatem inducunt purgationem Metus. V. Menoch. lib. 3. presump. 4. n. 23. Thomas Sanchez de Matris — lib. 4. Discept. 18. n. 7. —

12. **M**etus tyranni Minantis quando excuset. V. Greg. in l. 8. ff. 8. g. 7. g. 3. — et quid de Iudicis mandato V. Vbo Index n. —

g. Sed nota quod metus non causatur ex precepto Regis uel Iudicis licet adissent cum armis, et familia armata. Cap. insinuante Iuncta g. Vbo meta regio qui Clerici uel uouentes Celus — Hugo cons. 71. n. 2. —

13. **M**etus exceptio impedit uiam executiuam V. Alleg. 20. tom. 3. in pro et Vbo Exceptio.

14. **M**etus presumptio tollitur ex presentia propinquorum qui interuenerunt in contractu. Roder. Xuar. in l. l. ff. de debitis n. 10. — et idem ex Iudici presentia. Grammaticus 2. 41. n. 25. V. Eut. de materiis 2. 16. et Menoch. sup. dice. 2. 4. n. 290. —

15. **M**etus amissionis bonorum reputatur sufficiens et iustus et equi paratur timori Mortis Decius 2. 690. n. 8. Ruin. lib. 1. 2. 23. n. 9. Menoch — lib. 1. 2. 1. n. 280. cum leg. —

16. **M**etus allegari non potest ab illo qui licet coactus fecit, quod facere debebat. L. sed et partus & queri poterit ff. quod Metus causa Lara de cap. lib. 1. cap. 22. n. 7. —

g. Et nota quod in adhibentem Metum debitori, ut ei solueret non datur Metus actio. nam quamuis nemini liceat sibi dicere ff. Intellige quod in continenti uidui repellitur Hermos. in l. 56. ff. 5. g. 5. g. 5. n. 201. —

17. **M**etus reuerentialis an vitiet con-
tractum, et quis dicatur Roderic. xuar. 20. 16, et in leg. 9. 11. de
litibus n. 36. Ant. Pichar. lib. 4. tit. 6. in § item actio 27. n. 2.
25. inst. de actionibus, et late de Materia metus annullan-
tis contractum; Nea tom. fiscal. alleg. 35. per totam ubi satis-
mi de modis q. 9. metus probari valeat. Phebo tom. 1. decis.
26. per totam. Jacob. Cicerius tom. 3. Variar. cap. 3. § 1. an.
86. cum segg. et de annulatione professionis, et ordinis Farin.
in Posth. tom. 1. decis. 105. per totum, et contractus Valenc.
tom. 2. 26. 17. an. 43 = et quod ex observantia subsequen-
ta purgetur Metus Detiano. lib. 2. repon. 41. n. 223. Nea
sup. dict. alleg. 35. n. 14 et 15 =

18. **M**etus inducitur per minas, si ille
qui eis utitur sit homo, qui post eas solet sequi Abb. in
cap. 1. de off. delegat. n. 3. = et minus metus excusat Multi-
erem, Abb. in cap. causas Martij. 16. n. 2. et 5. eodem tom. 9.
in cap. cum locum 14. Verbo Metus de sponsal. = et nota
etiam quod ad probandum metum in causa Legis Siquis intan-
tam Cod. unde si minor probatio requiritur quam ubi agitur de
reus. contractus iuxta leg. metum 9. Codice de his que uita
doce Farin. tom. 1. Quil. decis. 5. n. 5. = et est potissima
Metus probatio ea que resultat ex protestatione Menoch. lib.
1. 26. 2. n. 285. Contrarium n. 288 = et ex sola potentia no
presumitur Metus Farin. tom. 1. Quil. decis. 5. n. 4 =

19. **M**etus carceris vitiat contractum
quando carceratio est iniusta. Abb. tom. 1. § 2. de spon-
sal. cap. 3. § 4. n. 25. Roland. 20. 2. n. 47. uol. 1. et 20. 17.
n. 43. uol. 3. Suid. Papa § 258 = tamen si postea extra
carcerem in tali contractu quis perseverauerit conuallida-
tur. Menoch. sup. dict. 20. 1. lib. 1. n. 297 =

20. **M**etus actio datur in inferente, et in
participes illationis Metus. Hermos. J. 1. 56. tit. 5. § 5. § 5. n.
35. cum segg. =

21. **E**t quod datur actio Metus, etiam
si res pereat. V. Hermos. J. 1. 56. tit. 5. § 5. § 5. n. 38 =

22. **M**etus non debet preiudicare ter-
tio ignoranti. Bocar. nam et Servius in fin. §. de neg. gest. tra-
ucta cons. 120. n. 1 = Sed tenet quod quamuis Metus rescindat
contractum respectu etiam tertij debet esse gravis, et plene proba-
tus ut resoluit Sarmiento lib. 2. Select. cap. 11. n. 8. V. Qual.
9. 825. n. 22. V. sup. n.

23. **E**t quando actus metus causa re-
sinditur tam pationi quam alter tertius debent indemne dice-
dere. V. alleg. 3. 5. n. 25. tom. 6. fol. 108 =

24. **M**etus excluditur, si ille qui passus
fuit ratum habuerit ex l. 2. (de his que ui. l. 28. tit. 11. l. 49.
tit. 9. § 5. Maillard. 20. 1261. n. 36. Menoch. cons. 1003. n. 87.
lib. 1. trentadinq. lib. 1. uariar. tit. de his que ui. resol. 3. fol. 93.
Larrea alleg. fiscal. 35. n. 13. § 1. Vbi quod licet multi dicant
esse necessarium quod causa sit sublata de medio ueluti in mu-
lieri metum a marito passam tamen n. procedit hanc limitatio
in Muliere diuite, eo quod semper Domina sit, et solum proce-
dit in illa que nupta est uiro potentiori = et quando actus factus
postea approbet precedentem ubi ad fuit Metus V. alleg. 18.
tom. 4. fol. 288. et ibi quod si actus subsequens fuit dubius
quia ex eo potest induci alia causa et non approbati =

23.

Metus excluditur etiam quando

ille, qui facile potuit protestari omisit quia videtur approbare actum (Crueta cons. 120. n. 6. et cons. 253. n. 6. Sanchez de Matris lib. 4. disp. 18. n. 8. Larrea alleg. 5. n. 19.

9 Si habens res uenales fuerit

compulsus uiliori pretio uendere an detur actio ad rescindendum contractum uel ad Supplementum pretij. V. Hermos. in Leg. 56. ff. de p. s. g. 5. n. 95 =

24.

Metus actio prescribitur tem

pore Ordinario (si ui uel metu iuncta g. vto longe et vto munitus (de his que ui, Sarm. lib. 2. Select. cap. 11. n. 8. Gomez lib. 2. Variar. cap. 14. n. 9. Mogallon de metu cap. 12. an Metus possit purgari an. 19. Sama deciss. 347. n. 4. Fibi Flores V. que dixi sup. n. 2

25.

Metus quid sit et quomodo

probetur, et quid offeratur reuerentialis etiam sine Minis aut cum eis et alia de eius qualitate et probati Noquerol alleg. 29. =

26.

Metus non calificatur

ex qualitate ipsius ad patientis leg. 3. ff. ex quibus caus. maior. = et ibi tradit g. vto ex effectu Aluericus ibi et in R. a. eiusdem ff. n. 1. Sforza de restit. g. 7. n. 104. Versi. secundo ex p. one et n. 105 =

1877

Miles

non solum dicitur et militat, quando in castris, uel exercitu
seruit, uel etiam si alia in parte seu ministerio sit assistere
iussus. L. illis libertis ff. de condit. et demonstr. Greg. in L.
49. ff. de p. s. g. Verbo de Cauallero Ayala de iure belli lib. 2.
cap. 2.

2.

Miles non dimittitur a militia

propter morbum nisi Iulitio Medicorum sit incurabilis, et
tunc licet conualescat non redit L. semel. C. de re militari lib.
12. Barbo. in L. si longius l. 8. n. 35. ff. de iud.

3.

Milites Ierosolimitani, hoc

est Religionis s. Joannis Baptiste sunt uere religiosi, et ita fuit
sepius declaratum a Rota apud Alex. Ludouis. decis. 67. et ibi
Beltramin. Vbi quod ideo testari etiam de bonis non possunt patri-
monialibus V. Gratia. discip. 480. Vbi quod non possunt tes-
tari etiam si habeant commendam, et quid operetur consuetudo
V. Narbonam in L. 8. g. unica ff. de i. l. lib. 1. recop. Vbi quod de-
bent emitte professionem infra annum quod non requiritur
in alijs religionis militaribus Sancti Jacobi, Calatraue Alcan-
tare, quia non sunt uere religiosi = Adde quod milites Ieroso-
limitani non possunt puniri a Duce exercitus licet committant
delictum in expeditione aut in ipso exercitu. farin. cons. 197.
lib. 3.

4.

Milites uero Sancti Ja-

cobi Alcantare calatraue non esse uere Religiosi Multo-
ties extat declaratum, et ideo posse obtinere beneficia
secularia, et simplicia. Garcia de Benefic. p. 1. cap. 4. per
totum V. Vbo Beneficium n. esse tamen quasi perso-
na Ecclesiastica exempta a Iurisdictione seculari solum

que subiecte suis Iudicijs post Riccium et Amayam tradit
larrea alleg. fiscal 64. apud ubi copiose, et extendit etiam ad
nouitios de quo Vbo Nouitius n. et V. Narbonam ubi sup. =
Limitat tamen larrea ibi multis fundamentis quando Miles
talis commiserit delictum in obedientia = et quod sint exempti
in criminalibus uerum est quia sunt persone Ecclesiasticae quoad
civiles uero causas non, nisi cum agitur de bonis suarum Commē-
darum V. Carleual. de iud. lib. 1. ff. de i. l. diff. 2. n. 418. V. Greg.
L. 1. ff. de p. s. g. Rodrig. qq. Reg. tom. 1. q. 1. art. 6. et q. 62. per to-
tos articulos usque ad 13. = Vbi an gaudeant priuilegio fori
V. Bobadill. lib. 2. cap. 19. Villad. polit. cap. 5. in declarat. ad
§ 20. n. 112. fol. 132 =

9 Horum ordinum Duci Ja-

cobi, Alcantare et Calatraue Magnus Magister est Rex
Hispanie autoritate Apostolica, et sic poterit delegare
causas cuiuslibet Equitis Iudicijs quos uoluerit uirtute
Apostolica facultatis ut notauit Didacus a Mota de Con-
firmat. Ordinis Duci Jacobi lib. 1. cap. 4. § 35. Carleual-
de iudicij lib. 1. diff. 2. q. 6. sect. 3. n. 435. etiam Iudici-
bus non equitibus Larrea alleg. fiscal 64. n. 39. et n. 38.
Vbi tenet quod Iudices ad hoc ordinarie deputati, quales
sunt consiliarij Ordinum non possunt cognoscere de regalij
et quod Ius Regi competens tamquam Rex diuersorum est a
competenti tamquam Magistro ex l. tutorem ff. de hii q.
ut indig. L. accipientur ff. de auct. tutoris. L. fistulas §-
1. ff. de contrah. empt. Amaya ad l. 3. C. de delatoribus in-
prio n. 27. =

5.

Milites negotiatores per-

dunt priuilegium militare L. unica C. negotiatores ne
militent lib. 11. Gratianus discip. 186. n. 24. V. Amati
decis. 139 =

4

6

Miles potest facere testam^{tum} *Schedula*
privata a se subscripta si de subscript^{is} constet *L. Nuvius Traxa-*
nus ff. de testam. milit. L. Lucius titius eodem et ibi g. vbo pro
bationibus & plane inst. eodem, et ibi Missingerius n. 2. tenet -
quod dum est in expedit. belli potest facere testamentum - quo-
modo voluerit probata voluntate duobus testibus, quando ve-
ro fuerit in domo debet eum facere sicuti ceteri homines L.
penult. C. de testam. milit. L. 4. ff. de leg. 1. 6. et ita similiter
licet prescriptio non curat contra eos dum sunt in expedit.
tamen si fuerint domi aut alijs locis currit prescriptio leg.
Sanctimus (de restitut. milit. v. vbo Bellum n. et v.
vbo testamentum n.

7

Miles non potest pro debito -
civilis incarcerationi *Fontanell. de pact. nupt. claus. 3. g. 3.*
an. 24. vbi an extendatur ad milites firones qui causa
alicuius belli pro defensione patrie aliquo loco assistunt.
et an Iuramento possit hoc privi legum renunciari - li-
mitat tamen hoc privilegium n. 20. quando miles bona sua
occultaverit tunc enim dolose agit, et delictum committit -
poteritque in carcerari -

8

Milites negotiatores perdunt
privilegium militare *L. unica (negotiatores ne militent*
lib. 1. c. Grat. discip. 186. n. 14. v. Amati decis. 159.

9 Qui autem sunt para

ti ad Militandum dicuntur perpetuo sedere pro cintis et
sufficit potentia militandi licet in actu non sit quousque vo
centur *Gratianus d. discip. 186. n. 21. Amatis ubi sup.*

9 Et quod Miles dum non servit
non habeat excusationem *Bacca de inope debitorum*
cap. 14. n. 88.

9 Et quod Miles non dicatur tiro
si ad Bellum conducitur nisi sit in Libro Militari Matricu
latus, et non possit puniri a Conducente *v. farinat. con.*
7. tom. 1. Crim. et ibi quomodo et quando possit Capitaneus
punire militem ubi quod non possit occidere neque vulne
rare, nam hoc ad magistros Militie pertinet, et ibi
quod non possunt procedere ex abrupto, et quod in Mi lite
Voluntario non debet exequi severitas pene, et quod Mi
les repertus in provincia delinquens debet remitti per pre
torem suo magistro licet miles sit in Patria suis nego
tis occupatus, et quod ad hoc ut gaudeat privilegio suf
ficit quod iter faciat ad bellum licet non sit adscrip
tus licet pro magis Iuri dicum tenet v. eundem farinat.
con. 95. d. tom. 1.

9 Miles a tempore delicti debet
puniri a Iudice Militari licet postea deserierit esse
miles, et contra si commisit delictum tempore quo non
erat miles debet puniri a Iudice Militari si iam est
miles. *Gratian. discip. 226. n. 3. et 27. et v. vbo*
familiaris n.

10 Milites navarri hoc est
Capitaneus de Salera Alkaldes de Castillos y Carceleros
equiparantur et quomodo teneantur ad custodiam *v. 4. 18*
et 24 ff. 2. Et milites nostri temporis etiam stipen
diarij alicuius Civitatis in ex castis armorum gaudent privi
legijs veri militis Greg. loy. in leg. 49. ff. 5. ff. 5. g. 2. Bo
badill. polit. lib. 1. cap. 13. lit. H.

⁴⁴ **M**ilites que estati de bato de Bandera = non possunt capi pro debito g. in l. 2. vbo armati cod. vbi quis de iur. uel coert. Duena: reg. 176 = limit. 2 = et isti milites de iure no quidem gedit de Comer a sus Suepides, et qualiter ad hoc debeat collecta imponi leg. 1. cod. de Salgam. hosp. non pres. lib. 12. Roland. sc. 66. uol. 1 = et dum sunt sub vexillo gaudent privilegio militari in causis Civilibus et Criminalibus ex Aceb = et alij tenet Curia Philipica 3. p. 3. n. 1. fin =

⁴² **M**ilitum Pux est eorum Index cum in habitatione ordinari secundum regias cedulas quas testantur vidisse Bobadilla polit. lib. 4. cap. 2. n. 68. Aceb in leg. 1. n. 70. in fin. lib. 8. farin. cons. 20. 4. n. 18 et 19 =

⁴³ **M**ilites huius temporis = quando et in q. casibus gaudeant privilegio militari bus quo ad donandum et testandum exempt. ff. de i. i. l. 1. de Riga in leg. centuria n. 9. de vulgar. cauallar. resol. crimin. cas. 294 = Boerio decis. 372. Bobadilla polit. lib. 4. cap. 2. n. 14. Villalob. in erario lib. 1. n. 149. Cuedo decis. 129. n. 1. p. 1. Dama de ciu. 366. Vbi additio Greg. loy. in leg. 23. ff. 31. p. 1. 3. et in leg. 49. ff. 5. p. 1. 5. g. 2. Gutt. 1. g. de iuram. cap. 6. n. 9. Aceb in leg. 1. n. 1. lib. 6. Burgos de paz sc. 3. n. 74. Guid. decis. 372. et de militis testam. quod sufficiat fieri coram duobus testibus leg. Milites cod. de testam. leg. 4. ff. 1. g. 6. Cuedo g. 1. decis. 129 n. 9 = et de coniecturis que habent locum in testam. militis Mantica de coniectur. lib. 6. ff. 1. per totum = Aduerte tamen quod ad hoc ut ualeat testam. militis debet probari per duos testes, qui fuissent presentes, et non sufficere sola scriptura etiam propria militis manu subscripta et per comparatione litterarum probata Mantica sup. dit. lib. 6. ff. 3. an. 9. cum leg. Greg. loy. in dict. leg. 4. ff. 1. p. 1. 6. g. 4. Simon de Pret. lib. 2. de Interper. vbi uoluat solut. 2. n. 4 =

⁴⁴ **M**ilites provincie vulgo (sotia dos de militia) non sunt in muner a contributione refectionis pontium fortium et aliarum rerum publice utilitat = et isti milites in prima instancia sub iurisdictione iudicibz ordinariis in omnibus causis criminalibus = et in secunda instancia possunt appellari al con selo de Enerra salas chancillerias = et ista est decisum per regales schedulas del año de 1566 4 ff. l. recog. folio 349. =

⁴⁵ **M**ilites qui in castris sunt non possunt condemnari nisi in quantum facere possunt de debito ne egeant secus uero si vagando domi contraxerunt frigus expressus in leg. 6. et ibi g. 2. ff. de re iudicat. leg. item Mil. lib. 18. eodem ff. =

⁴⁶ **M**ilitum privilegium conceduntur solum illis, qui actualiter militant, et licet non sint in castris sufficit esse in certo loco belli causa paratos. Aledan. in dictionario vbo Cauallero Versi. Item Milites Paris de Puteo de re militari lib. 7. 3. nobilis a progenitoribus n. 8. Heringio de fidei iuroribus cap. 7. n. 161. Gutt. de iuram. 1. p. 1. cap. 6. n. 9. Hermonill. in leg. 49. ff. 5. g. 2. n. 20. Montic. de coniectur. Ultima uolunt. lib. 6. ff. 1. an. 34. Aluaro Velasquez sc. 104. n. 33. fontanell. de pact. nuptial. sc. 358. n. 27. 18. et 19 =

⁴⁷ **M**ilites possunt capi a iudice ordinario ad effectum remittendi Salgad. de protect. regia =

18. **M**ilites non in seruendo militia
an gaudeant privilegio militari, et quando per actus contra
nos dictum privilegium amittant optimè farin. c. 95. per totum

19. **M**ilites quando debeant procedere
doctoribus, et e contra V. farin. cons. 94. tom. 1. Vbi de dignitat.
militie = et quod causa militie est magis iusta quam causa
study Eratiano discip. 166. n. 11. =

20. **M**ilitibus stipendia debent
solui ne predam arripiant cap. in Angulis 87. in distinct. =

21. **M**ilites Veterani, hoc est qui
per 20 annos seruiunt, et meriti fiunt, hoc est quod uacat
et honoribus atque exemptionibus gaudent V. Amayam in leg.
1. C. de his qui sponte lib. 10. et n. 9. notat = quod hoc tempus
pendet a voluntate Principis, et facit L. 12. §. ignominie ff. de
his qui not. infam. V. tex. capitalem in leg. 2. et 3. C. de his
qui non completis stipendijs lib. 10. et cap. 1. de renuntiati.
V. Leg. milites 13. §. is autem Vers. missionum ff. de re milit.
L. sed et milites §. quando cumque et scribit ff. de exusat. =
quod tempus 20 annorum sit reputatum, et miles emeritus
fiat, et acquirat qualitatem comitis, alit Ducis, L. unica. C. de
professoribus qui in vrbe constant lib. 12. =

21

Minae

1. Minae, et earum materia late agitur per Mascard. tom. 2. de probat. dc. 1061. farin. tom. 1. in prox. et s. de inditijs q. 50. n. 9. et segg. et tom. 2. dc. 22. n. 9. et tales minae prebent inditium si adest causa inimicitiae alias secus farin. dict. q. 50. n. 31. 144. 150. et n. 152. et tom. 2. dc. 130. n. 15. et semper est attendenda qualitas persone minantis Mascard. dict. 2. tom. 2. dc. 871. n. 4. farin. dict. dc. 22. n. 9. et non procedit regula quando minae iactantur per iracundiam, quia tunc cum non debetur deliberatio animi, et voluntatis non faciunt inditium farin. dict. q. 50. n. 27. et dict. dc. 22. n. 10. et fin. et qualia esse debeant Phebo tom. 1. decis. 26. per totam =

2. Mina his verbis facta, ego me vindicabo, sumi debet in partem licitam, scilicet per iustitiam Alex. dc. 188. n. 2. lib. 7. Azmon, et alij relati a Rota decis. 166. n. 2. q. 2. diuersorum = sed ut ibi notatur, quando verba tendunt ad vindictam, et offensionem ueluti, occidam, vulnera bo &c. non in bonam partem accipiuntur =

M
m

Minor

1. Minor dupliciter consideratur in genere scilicet, et in specie, in genere cum intelligitur ab exordio etatis usque ad maiorem 25 annorum, in specie uero tantum intelligitur a pubertate usque ad dictam maiorem etatem = Hec distinctio continetur in cap. in presentia 8. § preterea de probat. exornat Narbon. de etate anno 25. q. 2. ubi sic conciliat duas contrarias opiniones explicat que Sanch. tom. 2. sume. lib. 4. cap. 35. n. 3 =

2. Hoc 25 annorum spatium debet esse impletum, et currit de momento ad momentum leg. denique 3. §. minorem ff. de minor. l. si Maritus 15. §. minorem viginti et quinque annorum ff. ad leg. l. i. de adult. leg. 5. §. 1. ff. de etate p. 5. et pluribus exornat Narbona. de anno 25. q. 2. n. 5. Circa quod est notandum quod si quis anno bisexto natus est siue priore, siue posteriore die. Nihil referre nam id bideum pro uno die habetur, ut notatur, et deciditur d. l. denique §. Minorem in fin. ff. de minor =

2. Minor infans dicitur a nativitate usque ad septennium, ut notat Narbon. anno 7. q. 1. Mayor uero septennio dicitur pupillus usque ad 14. nisi sit femina nam 12. pupillaris etas clauditur, ut notavit idem q. 3. hi enim neque naturaliter obligantur ex l. quod pupillus de Condict. indebit. leg. Pupillus 59 de obligat. et act. leg. 1. et 4. ff. de l. 1. q. 5. Narbon. anno 14. q. 6. ex n. 1. ubi etiam quod post 14. annum pubertas incipit intratque naturalis obligatio, et alia de materia =

3. Minor Pupillus quod non possit domicilium contrahere sine tutoris autoritate v. vbo Pomicium n. 2

4. Minor pubes usque ad 16. annum intotum excusatur a dolo, et delicto in omittendo solente non solum presunto sed etiam uero, et absque restituit. in integrum. Farin. con. 106. n. 1. tom. 2. v. vbo Accusatio n. 2

5. Minor 17. anno non potest in penam Ordinariam corporalem condemnari, leg. 8. ff. 31. ff. de reque ad trimeses damnari leg. 9. ff. 11. ff. de reque et quid si maior 17. fuerit nobili v. vbo nobili n. 2 sed quod maior 17. anno fuerit, possit in penam Ordinariam condemnari tom. tom. 3. cap. 1. n. 62. sed non esse practican dum tenet n. 63 = tenet etiam Sene decisi. 97. n. 5 = Si autem Minores 17. anno sunt adeo in berbes, quod uideatur eis penam posse ordinaria imponi v. Narbona anno 14. q. 28. n. 1 =

6. Minores 25 annorum regulariter obligantur ex contractu licet restituit. in casu lesio nis, habeant q. in leg. 1. ff. 1. ff. de reque in leg. 2. ff. 1. ff. 2. recog. n. 10. Cacerio lib. 2. Variar. cap. 1. n. 222. = ubi quod duo debet probare minor scilicet esse intra minorem etatem, et sui facilitate uel aduersarij dolo fuisse l. sum ita etiam disponitur leg. 6. ff. 19. ff. 6. et quod sola minor etas non sufficit ad restitutionem nisi probetur lesio notant omnes in l. si is qui temporalis §. si minor ff. de iure iurand. l. minoribus et l. final. C. de in integr. restit. cap. auditis, cap. coram eodem ff. 9. ff. 6. et quod si rursus in t. de actione neque sequitur minor ergo lesus. Sama decisi. 330. n. 3. v. infra n. 7. Hermos. l. 4. ff. 5. ff. 12. an. 24 = et hec restitutio datur etiam si a minore non sit petita quia leges iudicum onerant Conscientiam, si Motu proprio non

non concedunt restitutionem V^o Magonium decius? lute
si 68. n° 5 =

9 Amplia quod neque ex contrac-
tu bene gesto restituitur Minor Boecius decius? 23. n° 57 -
L. 4. ff. de p^{re} s. in fine; Vbi g^o Maior L. 3. ff. de p^{re} s. 3. l. 4
ff. de p^{re} s. ratio est quia adhuc ut detur restitutio actus de
sui natura debet esse notius, et quamvis sit eius qualita-
tis quod ex eo resultare potest damnum, et commodum quod
ultra postea damnum resultet non restituitur Minor L. Verum
12. § sciendum ff. de minoribus. Mauricius in trac. de re-
stit. cap. 297. Menoch. lib. 2. de arbitrar. casu 149. n° 19. -
Sforzia de rest. p^{re} s. 1. g^o 4. n° 28. et g^o 2. g^o 57. art. 3. n° 17.
et g^o 62. art. 2. n° 38. Aldas Pereira in l. si curator ha-
bens veni. l. 60. et 62. Suta. de tutel. cap. 22. n° 10.
neque restituitur minor in casu dubio qui se habebat ad
damnum, et commodum si postea casu aliter damnum contin-
gat. Cancorius lib. 2. cap. 1. n° 227. Surdus decius? 278 =
Neque restituitur quando lesio non adest tempore contrac-
tus sed ex post facto V^o Hermos. in l. 4. ff. de p^{re} s. g^o 12.
n° 27. Vbi idem quando ex casu fortuito resultat. =

9 Amplia quod Minor faciens quod
quilibet maior faceret non restituetur Leg. n^o Videtur C.
de in integr. rest. Bart in l. 1. § nuntiatio n° 33. ff.
de oper. nou. nunt. Surdus decius? 179. n° 25 =

9 Amplia quod conducent domum -
etiam sine Curatore tenetur ad solutionem pensionis et idem
de singulis contractibus lege approbatis. Spino: de testam.
g^o 3. principij n° 10 = et quod Minor conducent domum
quam pater pro eodem pretio conduxerat uel decentem sibi
non potest allegare lesionem L. fin. C. de in integr. rest. L. 6. ff.
19. p^{re} s. 6. Joseph. Ludovic. decius? 75. n° 4. trentacing. lib. 3.

ff. de locat. resolut. s. n° 5. Secus uero quando aliam diuer-
sam uel non sibi decentem locauit ut Ludovicus et trentacing.
notant quibus adde Marbonam de etate anno 25. g^o 4. n° 8.
V^o Vbo Bona n^o.

7 Minorem obligari ex contractu sibi
utili tenet g^o in l. cum hi § §. eam ff. de transact. Decius cont.
331. Vbi quod aduendo pater nam hereditatem uel aliam -
Locosam obligatur Creditibus, et Legatariis de quod Minor pu-
pillus possit obligari a tutore pro pecunia in sui utilitatem
uersa Vbo tutor n^o. Bartolus uero in d. §. eam tenet con-
trarium scilicet quod minor nunquam potest se obligare
sed alios sibi et reprehendit illam g^o eum que sequitur Bal-
d. et alij relati a Peregr. decius? 14. n° 14. Roland. cons.
57. n° 42. lib. 2. = Vbi quod minor naturaliter et civiliter
obligatur quando locupletior factus est ut notat Sobar. de
utroque foro art. 2. n° 49. et quando dicatur locupletior fac-
tus V^o Carrodim decius? 26. Si autem contractus fuerit
a lege prohibitus, ueluti si alienet immobilia sine solle-
mnitatibus de quibus infra n^o tunc erit nullus neque indiget
minor restitut. et copiose tradit Hermos. in l. 4. ff. de p^{re} s.
g^o 5. apud Vbi quod erit in electione minoris stare contractus
uel non quia in hoc claudicat fauore eius ut Vbo contractus
n^o et quod forma introducta ad fauorem alicuius non
annullat actum etiam si omittatur, et sit illo utilis possit
que conservare eum licet alius resistat ut in Minore Ecce-
sia, et Muliere coniugata. Spino: de testam. in R. p^{re} s. n° 6.
et quod minor et filius familias qui a lege prohibentur
contrahere non obligantur in foro conscientie quia ne-
que naturaliter. Cancor. lib. 2. cap. 1. n° 195. et idem de
Muliere dixit Cuall. g^o 824. in fine V^o Hermos. ubi sup.
Vbi quid de redditibus impositis sine sollempnitatibus quo ad
medium tempus, et que notantur sup. n^o V^o alleg. 44.
tom. 1. fol. 286 =

8. Minor non restituitur quando de lucro agitur secundum aliquos, sed solum quando de damno uitando - ex l. minoribus ff. de minoribus quia tunc in hoc auxilio agitur ut restitutio conferat quod abstulit lesio ita cum manus et Romanus in l. cum quidam ff. de adquir. hered. in pro - sed hec opinio non est uera immo quasi puerili refutatur a G. immolat. Angelo et Paulo d. 1. cum quidam tradit Cobb. variar. lib. 1. cap. 5. n. 2. ubi quia intelligatur re integras scilicet antea quam Ius tertio sit questum Paulad. lib. 2. cap. 11. n. 7. et quod minor et res publica restituantur aduersus lucrum omisum Aueud. in l. 2. ff. l. lib. 2. recopp. n. 11. V. alleg. 3. pro Marchione de Priego in add. n. 10.

9. Dixit tamen Jasson in l. Mandata ff. de off. eius cui mand. est Iurisdictio n. 7. quod minor potest renuntiare sine decreto spem futuri fidei commissi ff. et confir. mat. Roguere alleg. 6. n. 27.

9. Verum est quod quando minor obligatur rone utilitatis contractus non consideratur hanc utilitatem in non augendo sed in non minuendo matrimonium Capicius. decis. 213. n. 8. et 10. Surdus decis. 278. n. 23

9. Et quod datur lesio et restituatur minor ratione affectionis rei vendite V. Vbo Affectu n.

9. Et quod non restituatur aduersus remissionem iniurie ei factae neque aduersus executionem penarum, quam remisit l. auxilium et ibi ff. de minoribus Cacer lib. 2. cap. 1. n. 228.

9. Et idem si non usus fuit pacto de retrouendendo aut renunciauit quia non ex eo solo restituitur nisi probet lesionem - Larrea decis. 70. tom. 2. - Vbi quod non suff. fuit simplex petitio sed specifica ratione lesionis.

9. Minor non solum restituitur remedio ordinario ob lesionem ultra dimidiam ubi quilibet maior, sed etiam remedio extra ordinario restitutionis ob qua libet lesionem considerabilem V. alleg. 3. pro Duce de Jeria Marchione de Priego que extat extra codices V. infra n.

10. Minor tamen restituitur aduersus concordiam omisam, puta si quis cum minore uelit litigare et interuentu amicorum uellet recipere quinquaginta pro Centum ff. Minor que dictam concordiam recusaret, et lite secuta fuerit condemnatus poterit enim post sententiam, et quocumque tempore petere restitutionem Cacerio lib. 2. Varian. cap. 1. n. 235. Late Hermos. in leg. 4. ff. l. 5. ff. 9. 12. n. 23. ubi alios.

11. Minor a delicto non restituitur l. unica C. aduersus delictum l. auxilium ff. de minoribus intellige quando delictum consistit in his que sunt contra Ius diuinum, Naturale uel gentium secus contra Ius Civile ueluti si non fecerit Inventarium ff. Magon decis. Lucens. 68. n. 19. et 20. Neque ab obligat. orta ex delicto uel quasi V. Vbo lites lussio n. Intellige de delictis grauib. prohibitis a Iure Diuino uel gentium non tantum a Iure Civile quia aduersus ea restituitur, ueluti si Minor uel Ecclesia Conserit occasione potentiori et sic passus est Iacturam cause debet enim restitui, ita contra Speculatorem decis. actionum § 1. n. 2. tenet Cacerius lib. 2. cap. 12. n. final. Gomez tom. 3. cap. 1. n. 61. in fine et ibi - Ayllon - et quando minor non in comittendo deliquerit, sed in omitendo ueluti non expressando bona esse uinculata debet restitui leg. 3. Captiui C. de Officiis et Clericis Bartol. in l. siquis instantem C. vidonii, et ibi Bald. n. 5. l. minoribus C. de his qq. ut indig. Vbi

Ubi Paulus n. 2. V. Amaya in Lunica de sentent. aduersus fis-
cum lib. 10. n. 30 =

12.

Minor utrum sit restituendus ad-
uersus confessionem in Iudicio factam de delicto dubitatur et
quod non sit restituendus tenet Gomez tom. 3. cap. 1. n. 66. licet
aliter de delicto non constet Versi. sed hi non obstantibus =
Contrarium uero scilicet quod quando minor non est conuictus
aliquibus probationibus, et delicto aliter non constat debet resti-
tui probatur L. Certum 6. & in gupillo ff. de Confessis. cap. final.
eodem tom. lib. 6. l. nam et postea & si minor ff. de Iure iurando
Sunt in auth. Sacram. puber & aduers. uendi. an. 131. Sarm.
lib. 3. selectar. cap. 13. Menoch. de arbitrar. casu 288. Sforzia
de restit. p. 2. q. 65. an. 17. Caldas Pereira in l. si Curatorem
habens Verbo uel aduersari dolo an. 39. Farinat. tom. 3. q. 81.
an. 374. et 380. qui omnes affirmant procedere etiam si confessio
sit iurata = resolutio sit quod si minor fuerit legitime interroga-
tus iuxta L. clarum. C. de auth. prestanda, et confessus fuerit
non dabitur ei restitutio non stante lesione Virgilius ad Afflicti
decis. 208. n. 1. Placa de delictis lib. 1. cap. 32. n. 13. Sarm. ubi
sup. Claro & final. q. 60. in fine Richardus in manu duct. p. 3.
S. 3. n. 16. ubi quod quando confessio inditis et presumptionibus
comprobatur denegari debet restitutio, et sic intelliga Villad. pot.
cap. 3. n. 251. et pro hac opinione est Farinat. q. 11. n. 32. et q.
81. n. 378. Mol. de Iust. tom. 4. disp. 36. n. 4. Thucius lra R.
conclus. 283. Sanch. de Matrimonio lib. 7. disp. 112. n. 17. fauor
Larrea decis. 70 n. 20. Ayllon ad Gomez d. lib. 3. cap. 1. n. 662
si uero fuerit non legitime interrogatus nulla precedente
probat. vel inditis &c. licet confiteatur delictum uel de-
bitum de quo non poterat conuinci restituitur abique proba-
t. Lesiones uel erroris, quia confitendo censetur Lesus Barbo.
in collect. ad Cay. auditis 3. n. 8. de in integr. restit. Lata
de uita hominis cap. 25. n. 42. Narbon. de etate anno
25. q. 37. an. 19. V. etiam Sutt. pract. lib. 1. q. 48. n.
3. et lib. 3. q. 32. an. 5. Gratian. discip. 109. n. 52. et
alleg. 19. tom. 8. fol. 126. = et quid in Causa Matrimo-
niali V. Narbonam ubi sup. =

9 Si autem Minor confessionem fecerit
absque Curatoris auctoritate erit ipso iure nulla V. leg. 11.
et 2. p. 3. et lib. 1. 3. et 4. et 12. eadem p. 1. 3. et 30. ff. 7. So-
mez d. lib. 3. cap. 1. n. 54. Narbon. d. q. 37. et alleg. 28. tom.
1. n. 37. fol. 374. ubi etiam si minor habeat patrem quia ni-
hilominus debet prouideri de Curatore, et quid si statim quo
fuerit nominatus absque interuallo fecit confessionem V.
Narbon. ubi sup.

9 Aduerte tamen quod licet Minor
sponte confiteatur delictum non potest condemnari maxime
Capitaliter abique ratificat. Farin. in prax. tom. 3. q. 81. cap.
1. n. 10 =

13.

Minor non restituitur a lapsu
temporis a lege statuti in criminalibus Gomez tom. 3. cap. 1.
n. 7 et in leg. 76. talur n. 8 = Contrarium immo quod debeat
restitui a lapsu temporis ad accusandum tenet Caldas in leg. =
si Curatorem n. 77. et V. uel aduersari dolo n. 20. Auendan-
de exeg. cap. 17. n. 3. Echeus arrelo 149. post lib. 2. decis. Vbi
afirmat sic fuisse Iudicatum, sed prima communis V. Cancerrum
lib. 2. cap. 1. n. 128. qui loquitur in lapsu sexaginta dierum
intra quos debet mulier adulterio accusari:

9 Amplia quod neque restituitur
in criminalibus aduersus omissam allegationem et pro-
bationem Paz in praxi p. 1. tom. 1. tempore 8. n. 149.
Garcia de nobilitate q. 3 S. 1. n. 18. = quamuis Contra-
rium teneat Parlad. lib. 2. cap. 11. n. 7. qui communiter
restituitur Aceuedo l. 3. et 8. lib. 4. n. 30. Arria Philiz.
p. 3. S. 5 n. 8. Bayrus. lib. 2. q. 32. ubi etiam quod
post factam publicationem non restituitur etiam in tra-
15. dies = Sutt. in auth. Sacram. puber n. 138. Gomez.
tom. 3. cap. 1. n. 7. et ibi Ayllon Auiles cap. pretorum
V. fidel n. 34. vers. adde quod transacto =

9 In causis uero civilibus minor restituitur aduersus lapsum termini. Accetus in l. 1. ff. de lib. et n. 31. qui loquitur in appellat. omnia procuratore siue sit soluendo siue non Villalob. lra n. 64. Cuall. q. 531. in fine ubi quod datur restitutio minoribus in causa civili Fontanell. claus. 4. q. 12. n. 101. Hermos. l. 5. ff. de p. s. q. 1. n. 13. qui loquuntur aduersus omissam alleg. et probationem contra alium Minorem et quod procedat idem in Ecclesia tenet Hermos. = Amplia restitut. procedere etiam in via executiva aduersus lapsum termini decem dierum Larlad. lib. 2. cap. fin. p. 5. § 10. n. 12. ubi quod non procedit post prolatam Sententiam additio nisi quia tunc non restituitur rone l. 3. ff. de lib. et n. 4. v. h. p. politum in pract. § oportune n. 60. Suta pract. lib. 1. q. 134. ubi quod minor restituatur nec possit pendente restitut. incarcerari: =

9 Amplia, et limita regulam quia non restituitur aduersus lapsum termini 30 dierum in Contistorij Instantia ut Accetus in leg. 7. ff. de lib. et n. 4. recop. n. 7. 8. neque in transcurso nouem dierum ad retractum ut Cuall. d. q. 531. de quo vbo Retractus n. = Neque restituitur ad probandum neque repulsam post quindecim dies post publicationem ex l. 3. ff. de lib. et n. 4. recop. et vtrum procedat in foro ecclesiastico v. Accetus. n. 36. in fine, et quod si pendente causa maior factus fuerit v. eundem. n. 25.

9 Quod sublimitati in quadam causae contingentia quando partes fuerunt admissae ad probationes Contodos Cargos ff. quia tunc isti quindecim dies legis non currunt donec publicatio fiat actualiter uel certioretur minor de ea ut currat tempus et motus primo quia publicatio est de substantia, et omitti non potest max. in preiudicium minoris lra in praxi tom. 1. p. 1. temp. 8. n. 172. = Secundo quia quando publicatio nimis celeriter facta fuit possunt testes denovo admitti. Matren. in dialog. relatorum p. 3. cap. 42. n. 4. Accetus in l. 5. ff. de lib. et n. 4. n. 3. = tertio quia quando causa minoris permittit debet restitutio concedi. Suta lib. 1. pract. q. 65. n. 2. = Quarto quia licet probatio Contodos Cargos habeat certum diem publicationis debet tamen

certiorari, et in defectum restitui ex l. denique 3. § et si heres ff. de minoribus, quia ff. Quinto quia Mora non committitur absque interpellat. licet dies sit certus quando debet certiorari ut tibi ubi Lex iubet dari copia publicationis ex q. in leg. ita stipulatus v. certo die ff. de Verb. oblig. Greg. in l. 8. ff. de p. s. q. 2. = Sexto qui supposito quod hi quindecim dies currunt adie publicationis non possunt antea abreuiari cap. indultum de reg. iuris in 6. q. in cap. cum sit Romana de appellat. vbo recessus Accetus in l. 1. ff. de lib. et n. 4. recop. n. 42. v. vbo publicatio n.

14. Minor neque restituitur aduersus omissam declinatoriam fori, quia lesio considerabilis non datur ideoque deneganda est restitutio Arlenal. de iud. lib. 1. ff. de lib. et n. 378. Mol. de p. s. lib. 3. cap. 13. n. 60. Accetus in l. 1. ff. de lib. et n. 4. recop. n. 16. = et quamuis Mol. dicat non esse securam hanc opinionem maxime in specie l. vnic. Quando Imperator inter pup. et vid. et sic esse hanc lesionem arbitrio Iudicis relinquendam ut Castill. lib. 3. cap. 25. n. 44. = tamen in eadem specie fuit a Rota resolutum quod ex eo quod minor omittit opponere declinatoriam Sententiam fuisse validam. Alex. lra. decis. 43. n. 3. v. Afflic. inconstit. Neap. lib. 1. q. 37. n. 38. = et quid aduersus probationem in hac declinatoria v. franchis. decis. 439. v. Suta. lib. 1. pract. q. 52. =

15. Minor neque restituitur aduersus contumaciam uel Sententiam contra eum absentem contumacem probatam post annum ex dispos. l. 3. ff. de lib. et n. 4. recop. ita Auendan. respons. 15. n. 5. Villalob. lra n. 5. contrarium tamen tenet, et defendit Accetus d. l. 3. an. 6. noquerol alleg. 12. n. 35. de quo v. vbo absens n.

16. Minor neque restituitur a contrac-
tu Lege Municipali uel consuetudine approbato g.^a in leg. 3.
tt. 11. lib. 2. fori:

17. Minor neque restituitur a donatio-
nibus factis quia in eis non datur lesio Castill. lib. 3. Contro:
cap. 2. n. 6. et uerum possit probare, et donare et ualeat do-
natio iurata v. vbo donatio n. et noquerol alleg. 34. an.
24. ubi contrarium tenet, et quid si fuerit iurata, et quod licet
ueniam etatis impetruerit non poterit donare, Hermosil. l. 1.
tt. 4. p. 5. g. 5. n. 3. et ibi quando possit minor donare:

18. Minor qui inconsulto adiuit he-
reditatem restituitur in integrum l. 1. et auth. si omnes
C. si minor ab. heredit. se ab it. presertim quando hereditas
est pluribus litibus implicata l. minoribus ff. de mino-
ribus. Sordus decis. 30. n. 35. Greg. in l. 7. tt. 19. p. 6. g. 1.
Alex. lud. decis. 181. n. 2. et ibi Beltraminus n. 12. ubi
quod procedit etiam si inuentarium fecerit minor. Mare-
scotus Variar. lib. 2. cap. 98. n. 11. qui loquitur etiam
si hereditas sit lucrosa, et etiam contra Ecclesiam et alios
minores sequitur eum Oliverius Beltraminus ubi sup.
Forinat. decis. 125. p. 2. ubi etiam si minor addat
hereditatem locupletem cum benef. inuentarij et habeat
recursum contra Curatorem, et agat contra alium minorem
v. infra:

19. Minor si tamen non habet Curato-
rem poterit addire hereditatem, quia est actus legitimus v.
Narbonam. de etate anno 14. g. 15. =

20. Minorem restituendum esse a fi-
dei Iussione in qua leditur non est dubium, dubitatur tamen
utrum eo ipso quo fidei subet sit restituendus absque alia
lesionis probat. et quod ad restitutionem requiratur lesio
probatio tenet aliquibus fundamentis Larrea decis. 70.
n. 19. = Contrarium uero tenet Thomas Sanch. de Matrimonio
lib. 4. discip. 9. n. 16. ubi alios comprobat pluribus Noque-
rol. alleg. 34. an. 8. ubi quod fidei subere est iactare. Sum-
lib. 2. pract. q. 128. n. 3. quod procedit si fidei subeat
pro locuplete qui possit eum indemnem seruare, magis enim
interest minori non soluere quam solutum resolueri. Noque-
rol. ubi sup. n. 10. et 11. ubi quod etiam si minori den-
tur releuatores = Amplia procedere etiam si fidei Iussio
sit iurata; Dum lesio sit enormissima uel enormis Ce-
uallos q. 834. late Noquerol. an. 12. ubi limitat quan-
do mulier fidei subet pro marito excarcerando, et quid
in filio familias pro patre. v. Afflict. decis. 322. Sur-
dus cons. 46. precipue n. 17. et alleg. 21. tom. 3. fol. 280.
et alleg. 7. tom. 7. an. 13. fol. 43. et vbo fidei Iussio n.

21. Minor restituitur etiam si tem-
pore predecessoris incepit damnum si suo tempore uel-
tangit uel perficitur flores de Mena Variar. lib. 1. g. 52.

22. Minor non conficiens inue-

ntarium debet in integrum restitui late Afflictis. decis. 390.
 Aram. Marco decis. 291. p. 1. n. 3. Joseph. Sud. decis. 55. n. 19
 Vbi contrarij Satisfacit etiam quando non agitur de damno ui-
 tando, et ibi quid si habebant tutorem v. l. sup. n. et -
 Magonium decis. Lucensi 68. n. 19. et 20 =

23. Minor quando ab ignorantia

restituatur, et utrum arctatur ad aliquid faciendum possit
 facere uirtute restitutionis post tempus transactum v. l.
 si quis in graui & Vitium et ibi Bart. ff. ad Silaniam ubi
 quod ignorantia non proficit ad lucrum consequendum sed tan-
 tum ad damnum uitandum tiragg. de retract. Pinag. & 35.
 g. 4. n. 27. et alleg. pro D. Laurentio de Cardenas n. 205. et
 206. =

24. Minor quando restituatur

in integram. Vtrum consequi debeat fructus v. l. fontanell.
 claus. 7. g. 3. p. 2.

25. Minor restituitur etiam

a contractu geminato si in primo, et secundo lesionem pas-
 sus est l. doli 19. ff. de nouat. Parissius de cons. 89.
 n. 50 lib. 1. Bald. cons. 310. n. 2. lib. 1. s. forcia de
 restitut. p. 1. g. 25. arc. 1. v. l. vto lesio n. -

26.

Minor conficiens in venditione quod

recepit pretium si de eo non constat se presenti uidetur uere
 donationem facere, et restituitur, quia leus qui enim non potest
 actum facere uere neque potest confiteri aliquid quod faciat actum
 ualidum Bart. in l. si forte ff. de castreis. p. 1. in l. si donat.
 C. de collationibus Putius decis. 7. lib. 3. ubi quod quando lex uel
 statutum requirit sollemnitate in donat. habet locum etiam in
 presumpsa Corneus cons. 285. Ver. 1. his tamen non obstantibus -
 lib. 2. tirag. ad ff. de nub. fol. 289. alia 143. Ver. 1. Contrarium
 tamen et in l. si unquam vto donatione largitus n. 75. C. de
 reuocand. donat. = quod non procedit in maioribus nam tales do-
 nationes presumptas non requirunt inuoluntatem v. l. vto confessio.
 n. et vto donatio n.

27.

Minor habens curatorem restitui-

tur a quocumque actu ex l. 3. ff. de l. 3. et melius l. 9. ff. de l. 3.
 p. 5. Vbi contrahens sine decreto, et Curatoris autoritate non obli-
 gatur l. si Curatorem habens C. de in integ. restit. vbi DD. p. 1.
 que Calda et in auth. Sacram. p. 1. aduersus uendit. 12
 Menoch. cons. 100. n. 152. Vol. 1 = limita si minor iurauerit quia
 efficitur quasi maior et tenetur late l. 1. de auth. Sacram. p. 1.
 an. 23. Latissime Castill. lib. 3. cap. 2. agro. Vbi quod si fuerit leus siue
 enormissime siue enormiter poterit restitui non obstante iuram.
 l. 1. de auth. n. 88. vbi contra Caldas quod sufficit iuram. p. 1.
 rone minoris etati aliaque causa licet non exprimatur = sed hoc
 habere locum in lesione tantum enormiss. tenet Parlad. lib. 2.
 cap. 4. n. 29. ubi quod equizatur dolo, sed hoc ad annullandum -
 contractum ad rescindendum uel restitutionem concedendam minori
 sufficit enormis lesio quamuis iuram. p. 1. Interueniat v. l. vto iura-
 mentum n. et et pro omnibus Castill. lib. 3. p. 1. cap. 2 -
 per totum =

9 Nota quod si beneficium mino-

ris geatis renuntiatur iuram. hoc non comprehendit lesionem et
 sic est neces. e quod interponatur tam rone minoris etati quam
 lesionis v. l. Bayum lib. 2. g. 146. v. l. vto mulier n. et alleg. 32.
 tom. 11. fol. 218. =

28. Minor quando restituatur aduer-
sum prescriptionem statuti V. Quall. g. 531 =

29. Minor qui dixerit et affirma-
uerit esse maiorem non restituitur ex h. si minor maiorem se
dixerit L. 6. ff. de p. 6. Greg. ibi, et idem procedit quo ad Macedo-
niam nam si neget esse filium familiae, neque restituatur
neque iuuatur eo L. 1. C. ad macedon. L. 4. ff. de p. 5. Ant. Gomez.
tom. 2. cap. 6. n. 2. Versus. quod tamen limita Accut. in leg. 1. ff. de
lib. 4. n. 80. et in L. 2. ff. de lib. 5. n. 37. Matrona. leg. 22. ff. de
lib. 5. g. 1. n. 2. et 3. Gratianus Discep. 667. an. 7. =

30. Limita quando minor nullo interue-
niente iuram. dixit esse maiorem, et postea contrarium probat
vel Instrum. vel fide baptismi L. 3. C. si minor se maiorem.

31. Limita etiam quando personarum
qua contrahitur sit esse minorem L. si minor 33. ff. de mi-
noribus Calda. Pereyra in L. si iuratore Versus. Lesio n. 7.
in fine. tirag. ad LL. connubial. g. 8. g. 16. n. 242. Her-
moll. in L. 4. ff. de p. 5. g. 1. n. 4.

32. Limita etiam quando confessio maio-
ris etatis fuit disposita per contrahentem ut minor a benef.
excludatur L. 3. C. si minor se maiorem maxime si non addit
iuram. tum Socinus Junior cons. 3. n. 27. lib. 2. Greg. in L. 6.
ff. de p. 6. Vbo Engañosamente = pro resolut. V. Gata. in
auth. Saeram. puber. C. si aduersus n. 58. late Cancervium lib.
2. variar. cap. 1. n. 20. Baeza de debitorum inope. cap. 16. n.
94. Afflict. decis. 393. n. 12. trentacing. lib. 2. variar. ff.
de minoribus resolut. 2. n. 18. Narbon. in L. 4. ff. de lib. 5.
6. recap. g. 1. n. 74. =

33. Minor secundum aliquos non restitu-
itur in spiritualibus, quia pro maiori habetur, etiam si gra-
uiter aut enormiter fuerit laesus Accursius in L. aut. Preter
in pro. ff. de minoribus proequie in renuntiat. ecclesiastici
beneficij Cardinalis in cap. ex parte de restit. spoliat. Aymon
cons. 20. C. 66. lib. 2. variar. cap. 5. in pro. = et in beneficiis
non restituitur maxime quando res non est integra Abb.
in cap. ex p. de restit. spoliat. quia tractatur de lucro Ruteny
decis. 9. C. 63. = et quando possit sine sollemnitatibus re-
signare ut infra n. = sed haec opinio falsa videtur, ut
notat C. 66. n. 3. = Neque obstat cap. ultim. de iudiciis in
6. ubi minor potest uti maior agere in iudicio circa bene-
ficia, quamlibet maior censeatur, hoc est, ut habeat legiti-
mam personam standi in iudicio sicuti in possessione sine
curatore tamen absque eo non potest reconueniri g. Bart.
et Dd. in L. ultima C. qui leg. perse standi Canon mitamus
in cap. cum dilectus de arbitris C. 66. ubi sup. n. 8. et in
utroque habet restitutionem si fuerit laesus g. Bart. et
Bald. in L. unica. C. de moment. possid. Iason in L.
1. n. 20. ff. de iurisd. omni iudic. Alex. cons. 80. lib. 5. idē
C. 66. n. 8. uel adseruat. 6. n. 61. et 62. = Et quod hoc cap.
put. ultim. de iudiciis in 6. non solum procedat in rebus
spiritualibus, sed etiam independētibz et ordinatis ad
spiritualia. Narbon. de etate anno L. g. 15. an. 27. ubi
quod licet in Appellacionum oppositionibus possit perse
comparere dum sit 14. anno. sed si minor fuerit et anno
25. g. 34. n. 23. Barbo. in cap. ultim. de iud. lib. 6. n. 3.
erat. forens. Discep. 74. n. 11. Mol. de iust. ff. de p. 2. dig. 1.
220. quibus locis conceditur minori restitutio in beneficia
libus quia ea non priuatur ex eo quod in illis iudicetur ma-
ior =

9 Et quamvis in permut. l. esse

fieri non datur restitutio non ex eo provenit quod sit Materia spiritualis, sed quia lesio intervenire non potest nam si petatur Supplementum erit Simonia ut Cbb. d. n. 8 =

34. Minor etiam non restituitur.

in Matro Cbb. lib. 2. Variar. cap. 5. n. 8. Cball. q. 831. non quia absolute sit Materia spiritualis, sed quia est indissolubile Vinculum, ideoque circa accidentalia vel coherentia quod. totis constit. exequi debet restitui ut Cbb. ut supra et aduersus Iudicialia Matris. forcia Perusinus de in integr. restitut. q. 62. art. 6. et 3. Et nota quod si mulier elegerit virum senem aut similia poterit considerari lesio ad alium quem finem. Castill. lib. 3. cap. 2. an. 18. v. Harbon. de etate anno 25. q. 34. et pro Conchus. v. n. 62 =

32. Minor restituitur si ob non solu-

tum canonem incidat in commissum quamvis Curator eius sit soluendo Harb. de etate anno 14. q. 30. an. 13 =

33.

Minoris fidei tutor quando gau-

deat beneficio restitutionis, quo gaudet ipse minor v. l. 95. § quod vulgo ff. de solut. l. 1. et 2. C de fidei iur. Minor + 4. 12. q. 5. =

34.

Minor non restituitur in causa vosej-

soria veluti quando aliquis nanciscitur possessionem contra Minorem et ipse petit restitui, quia possidens debet nihilominus Manutene-ri reservato iure ad proprietatem flor. de Mena Variar. lib. 2. q. 2. n. 27. =

9. Nota quod Minor potest stare in in-

ditio possessionis et petere l. ultima C qui legitimam petri. habent. Cbb. lib. 1. Variar. cap. 5. n. 8. = Secus vero si ab eo petitur ut ipse Cbb. no- tat v. Cball. q. 15. et Harbon. de etate anno 25. q. 34. n. 15 =

35.

Minor quoties debet restitui transit hoc

beneficium ad heredes. l. sticum q. 5. § quod vulgo ff. de solut. leg. 1. C aduersus doctm Afflic. decis. 211. vbi quod rone minoris eta- tis non transit restitutio sed rone Lesionis v. l. Restitutio n. 2.

36.

Minor quoties debet restitui

debet Soluere expensas omnes factas hostiensis in Summa de in integr. rest. § fin Cetus Hugo con. 101. n. 5. et quia restitu- tio omnia reddit ad pristinum statum, ex leg. quid si maior. § restitutio ff. de minoribus sequitur quod data restitut. gabella debet etiam restitui agabellario, ut tenet Parlad. lib. 1. cap. 3. n. 1. Salg. de reg. proted. l. 4. cap. 14. n. 36. = et idem dicendum put. de promissis vulgo promittitor quia etiam est restituendum quidquid erogatum fuerit rone Venditionis ex eo quod dixit Parlad. vbi. n. 27. et quod scripsit Lascarte de decima cap. 16 = Amplia quod per restitutionem neque procurator est Conuendendus licet Domi- nus litis fuerit factus v. l. Procurator n. 2.

37. Minor quando petit restitutionē in
integrum aduersus executionem Utrum impediāt eam V. Ob. Restitu
tiō n.º

38. **M**inori an detur remedium resti-
tutionis quod extra Ordinarium dicitur quando aliud ordinarium.
habuerit puta Legis. 12. C. de rescind. et an detur quando habue-
rit actionem contra tutorem vel procuratorem, et quod detur et de
Reat cedere remedium restitutionis V.^o Hermess. in l. q. 4. §. 5. g.^{ra}.
g.^a. 12. an. 38. V.^o Magonium decisi. Lucensi 68. n.º 27. Vbi quod-
potest minor eligere Vtrum contra tutorem Curatorem ve petere,
audires ut restitatur =

39. Minoris restitutio semel tantum
habet locum non amplius L. 1. et per totum C. si sepius in integr.
rest. fuerit petita Auiles in cap. 32. Pretor g. Lusar n. 13. Gutt.
pract. lib. 1. g. 38. n. 5. Bobadilla lib. 3. cap. 4. n. 24. Curia Philip. 2.
p. 2. § 22. n. 11. dixi Vto Cuitas n. et V. Hermosill. L. 52. tit. 5.
p. 5. g. 7. an. 43. Parlad. lib. 2. cap. fin. p. 5. § 13. n. 18. = Nota
quod haec lex 1. et finalis C. si sepius in integr. petat solum loquitur
quando semel fuerit restitutio denegata tunc enim non auditur mi-
nor amplius ad restitutionem, si autem non fuit semel denegata
quamvis pluries petatur debet concedi secundum Magonium decisi.
Lucensi 68. n. 23. et 24. sed non uideo hoc in practica = et in
concordia semel repetita habet locum restitutio si adsit lesio.
V. alleg. 3. por el Marques de Eniego con la Villa de guerra Encaño
que esta extra codices =

9. quanto autem tempore debeat fieri
nova subhastatio si post restitutionem noua additio interuenerit
dubitatum uidi et puto esse arbitrium, et non integrum per-
l3. 2. n. 13. lib. 9. recap. V. Sum. de gabell. q. 210. n. 10.

9. Limita regulam quando in
Vendit. bonorum minoris interuenerit lesio ultra dimidiam
nam tunc si prima illa Vice, quæ mediante restitut. nona fit
addictio non datum fuit quod uere bona illa valoris habebant
et post secundam additionem est aliusque, offerat eam debet
admitti ita Bayus lib. 2. de Varyjs qq. 9. 108.

40 Minor potest petere restitu-
tionem intra quatuor annos post impletam etatem maiorem
L. S. & 29. p. 2. L. 4. & 5. p. 5. et l. 47. & 13. eadem p. 14

g. Notandum hoc quadrien-
nium non currit probabiliter ignorantia Hermanni in l. 4. §. 4.
g. 12. n. 15 et utrum Curat hereditas adie mortis (minoris)
aut ab adita hereditate v. l. ibi n. 21. =

44. Minor per se absque aucto-
ritate Curatoris potest petere executionem Martona de eade
anno 15. q. 1. et dicere de nullitate contra executionem Caudi.
q. 15. —

42. Minor curatorem non habent
tenetur ex recognitione schedulae aut confessione quae ex executori
quod erit sensus si curatorem habeat v. l. a. d. d. d. 23. n. 35 v. l.
infra n.º

43.

Minor factus maior si ratum habuerit contractum non possit amplius agere. Hermos. d. l. 4. n. 5. p. 5. g. 12. an. 41. et quid inexact. Censui an videatur approbare se ibi n. 60. et quod transacto quadriennio ratificatur actus neque possit lesio allegari. Gratianus discip. 513. an. 14. = Simplicia etiam si actus fuerint nulli ex defectu auctoritatis tutoris de fusanij d. 138. ap. = Vbi quod etiam recipiens partem pretij post statem legitimam ratificat

indefensum sunt quibla. 9. Omnia gesta contra Minorem cum et minores si aduersus Perditionem l. contra pupillum ff. de reg. Jur. = Limita quia intelligitur apparet quando minorem habuisse defensiones Legitimas fabianus decis. 4. p. 2. Alex. lud. decis. 42. n. 10. Vbi quod etiam Sufficit quod tutor, aut Curator appareat in pro. uel in Medio aut infine Iudicij. Puteus decis. 306. n. 5. lib. 2. sed haec decisio = Putei est reprobata in quantum dicit quod tutor non debet necesse allegandi, quia contrarium reprobando eum tenuit Nota in decis. quam asert Beltraminus d. decis. 43. Alex. lud. Vbi quod citatus tutor debet comparere =

44.

Minor quando ex mutuo obligatur v. Hermos. d. 3. n. 1. p. 5. g. 7. Vbi quod est necesse quod in eius utilitatem uertatur, et cui incumbat onus probandi v. alleg. 44. tom. 11. fol. 286. = Vbi quod minor possit obligari a Curatore sine sollemnitatibus ex eo quod verum fuerit in sui Utilitatem v. infra n.

45.

Minor tutor esse non potest v. vto tutor n. et l. 4. n. 16. p. 6.

46.

Minor exercens mercaturam vt. tur etiam sine sollemnitatibus et presumitur certum in mercatoris Gratia. Discip. 279. n. 46.

47.

Minor licet veniam etatis impetraverit non potest alienare immobilia Hermos. d. l. 4. n. 5. p. 5. g. 2. n. 7.

48.

Minor si ut procurator acta gesserit an valeant, v. vto Procurator n.

49.

Minor non potest resignare sine sollemnitatibus, hoc est, consensu superioris et causa cognita neque ad resignandum procuratorem constituere sine dictis sollemnitatibus Puteus decis. 157. lib. 2. v. sup. n.

50.

Minor si simul cum alijs creditoribus constituent procuratorem, ad exigendum et iste exegerit non deorix preferitur Minor sed omnes equaliter admittuntur in pecunia extanti Pereyra decis. 7.

51.

Minor propter causam doli quando possit obligari absque tutoris auctoritate et iudicii decreto v. vto doli = n.

52. **M**inor si fuerit adiectus altero minori ad aliquam solutionem recipiendam potest eam recipere per se etiam sine tutoris auctoritate v. Ubo Adiectus n. 2.

53. **M**inor neres factus non potest interitari pro debito testatoris. Accet. in l. final. 4. 21. lib. 4. recop. n. 87. Parlati. lib. 2. cap. final. g. 5. § 6. n. 15. ubi limitat =

54. **M**inor habens rem communem cum Maiori qui eum provocat ad divisionem et ita = vendidit ex necessitate non habet necesse iudicis decreto l. magis puto § 1. ff. de rebus eorum, ubi g. Mantica de tactis lib. 4. ff. 8. n. 54. l. penultima ubi g. et d. C. de gregis Minor. l. 2. § si Communi ff. de rebus eorum Paulus Montanus tract. de rebus in alienat. cap. 33. n. 24. v. Hermos. l. 4. ff. 5. g. 2. an. 13. et quod sit necess. Curatoris auctorit. Ayor. de part. ff. 1. cap. 1. n. 4. = et quod quando Minor habet domum communem cum maiori, et super ea census impositi sunt neque solui possunt, permittitur alienatio Mantica ubi sup. ff. 6. n. 8. v. infra n. 2.

55. **M**inor inpersonalissimis respondere tenetur per se solum neque iuvare debet a Curatore veluti in confess. delicti de unde venit quod in tortura non adsit curator Bald. in auth. Sacram. p. 12. C. si aduersus vendit. Afflic. decis. 208. Hipolito in l. de minore n. 55. ff. de quest. Auend. respons. 4. n. 5. = Amplia quod in Confessione extra processum idem servatur, quia tenet veluti si coram Iudice confiteatur debitum aut recognoscat schedulam nam potest executioni Mandari Auend. ubi sup. n. 7. = ubi quod si probauerit lesionem sit restituendus v. sup. n. 2. et vbo Positiones n. 2.

56. **M**inor contrahens Matrimonium fitur Maior quo ad omnes contractus seguros in l. Unum ex familia § sed si fundum n. 24 de leg. 2. Palac. Rub. in cap. per Vras § 27. n. 5. de donat. inter. Perez in l. 3. ff. 11. lib. 4. ordinam. g. final. v. l. 6. ff. 17. ff. 7. = Contrarium quod si Verbi, et practicabile tenet Xuar. l. 9. ff. 11. lib. 1. fori col. 1. = et quod minor habens Curatorem, mulier que non exeat a Curatoris auctoritate etiam si contrahant Matrimonium Mexia ad l. toleti fundam. 6. p. 6. Pequera decis. 132. Parlati. lib. 2. cap. 12. Eut. de tutel. ff. 1. cap. 20. n. 30. Sanchez in suma lib. 4. cap. 35. n. 57. Cancero lib. 3. cap. 1. n. 226. et cap. 2. n. 16. Lara de Vita hominis cap. 20. n. 95. et cap. 24. n. 34. Hermos. l. 4. ff. 5. g. 2. n. 8. Vela disertat. l. n. 31. Vbi contrarios refutat et limitat quando talis Minor nubens attigerit 18. annu per nouam Pragmaticam quam explicat disertat. 5. n. 34. Cum Hermos. l. 4. ff. 5. g. 2. n. 8. Narbon. de etate anno 18. g. 4. qui n. 4. notat quod antequam attingat 18. annum licet non poterit administrare poterit tamen petere rationes suo Curatori =

g. Nota quod Licet Minor coniugatus attigerit 18. annum et exeat a Cura possitque bona administrare, hæc tamen administratio non est libera sed habet restitutionem sicuti alius minor =

g. Nota etiam quod talis Minor coniugatus licet careat vel non Curatore obligatur ex mutuo et preiudicat uxori. Vela disertat. 2. n. 69. ex l. fili. quam refert =

57. Minor et ecclesia possunt transi-
gere apud eos manente rei de qua fuerit controversia. Pinellus
in l. 1. §. 3. n. 46. C. de bon. mat. Mol. de primog. lib. 4. cap. 9.
n. 27. Gratian. dicep. 476 =

58. Minor 25. annis maior ta-
men 14. potest alienare fructus fundorum suorum absque
decreto, et Curatore Angelus et Immola. in l. 1. §. fuit que sita.
ff. ad trebel. Alex. con. 29. n. 6. lib. 1. et con. 37. n. 3. lib.
4. et c. 97. n. 4. lib. 6. = Octavianus Simoncellus lib. 3. de
decretis. ff. 8. in sp. 7. n. 49. Mantica de tacitis lib. 4. tit. 6. n.
51. = quod intellige de fructibus iam perceptis et a solo le-
garatis, quia inter mobilia, et cito veritura connumerantur
non vero de illis, qui aut in rerum natura non existunt aut
pendent vel solo coherere, quia cum inter immobilia adscri-
buntur alienari non possunt. Narbona de estate anno 25.
§. 9. n. 9. v. n. segg. =

59. Minorum bona possunt
ab ipsis alienari quando pater in testam. hanc facultate
concessit l. 1. ff. de rebus eorum quia et id. in l. magis puto
§. si fundus ff. eodem. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 171.
n. 22. Gomez tom. 2. cap. 14. n. 16. Pinellus in l. 1. §. 3. n.
27. C. de bon. mat. Rhebus decis. 107. tom. 2.

¶ Poterit tamen alienare bo-
na absque decreto et sollemnitatibus quando plus in eo
modi quam commodi habet Rebus. in l. proprie §. ff. de
V. ubi alia Sura =

¶ Possunt etiam alienari bona mi-
norum ut solvantur debita agere contracta d. l. magis puto §. pater
lus et a. uers. si pater ff. de rebus eorum. Afflic. decis. 285. n.
10 =

60. Minorum bona non possunt sine decre-
to alienari aliter enim venditio est nulla, et possunt bona vendi-
cari a quocumque possessore l. 1. l. magis puto §. non passim ff.
de reb. eorum l. 1. et per totum de grediis minor l. lex que tutori
C. de administrat. tutor. l. 18. ff. 16. §. 6. Castill. quot. lib. 4. cap. 61.
an. 29. = Neque minor pretium restituere l. prediorum cum simili-
bus C. de grediis minor = Limita quando pretium fuerit uersu
in utilitatem minorum V. alleg. 5. tom. 4. n. 4 fol. 40 =

¶ Contrarium tamen est tenendum ut
affirmat Surdus decis. 77. per totum quia generaliter hec alie-
natio et venditio prohibetur = et quia licet venditio uel contractus
minoris sit sibi utilis non ualeat sine sollemnitatibus Gratianus
dicep. 27. et quod sola utilitas uel necessitas sine decreto et sollem-
nitate non sufficiat V. alleg. 44. tom. 9. n. 22. fol. 451. quamvis
contrarium extet in alleg. 31. tom. 5. fol. 357. et que sint uel non
causa utilitatis V. Roquero. alleg. 19. an. 89. Hermos. lib. 4.
tit. 5. §. 5. §. 4. et Vbo causa n.

¶ De requisitis necessariis ad hanc
alienationem V. alleg. 7. tom. 2. fol. 86. et si dato quod minor
non possit alienare possit permutare cum informat. utilitatis
V. Hermosi. l. 4. tit. 5. §. 5. §. 2. n. 12. Vbi etiam de diuis. he re-
sitatis et de compromisso et transact. et quid de alienat. Censur-
aut impositione V. ibi n. 20. = et quod ante decretum debeat pro-
cedere causa cognitio neque sufficiat iudici assertio V. §. 6. d. l. 4.
et quando credatur V. ibi n. 21. et esse decis. 422. et 423. tom. 4.
ubi quod creditur, et quod sit neces. Substantio Hermosi d. §. 6. n. 14
et quando quod concessa licentia alienandi non possint ignorari aut

aut hypothecari n. 18. et in quibus casibus decretum sit necessarium
 4. 7. 4. an. 27. et Utrum decretum subsequens alienationi valeat
 v. Hermos. d. l. 4. g. 7. n. 26. Sama de iur. 67. et ibi flores et quod
 alienatio de bonis Ecclesiasticis nulla possit agrobare per iudicem
 competentem Nauarro c. 10. n. 3. lib. 3. de reb. Ecclesiast. alien.
 vel non.

g Nota quod licet interueniant sol
 Lemnitates datur minori restitutio, si le sus fuerit intra qua
 driennium post 25 annos Hermos. d. l. 4. tt. 5. p. 5. g. 12. an.
 l. vbi ampliationes et limitationes =

g Nota etiam quod ad uenditionem
 mobilium non est necessarium decretum et possunt uendi ca
 usa iusta v. alleg. 29. tom. 4. fol. 277. et ibi si debet pretium
 de presenti adde et quod absque 30 grecony's possunt uendi quan
 do sunt mobilia et sufficere publica et ordinaria subhastatio.
 v. vbo tutor n.

g Nota etiam quod licet bona Mino
 ris uendantur publica subhastat. et in ea non presumatur frau
 des nec lesio greconia enim sunt exclusiua fraudis et doli Auendam.
 de exeg. 4. 2. cap. 12. n. 1. ad finem l. 32. tt. 6. p. 6. et quamuis
 tempore adductionis bona plus ualuerint si non erat maior alicui
 tor non datur restitutio ex l. si sine dolo ff. de minoribus. Alday
 in l. si Curatorem vbo Adversari dolo l. de in integr. = tamen licet
 hoc sit uerum si maior probat lesionem restituitur Hermos. d.
 in l. 4. tt. 5. p. 5. g. 6. n. 17 =

g Aduerte quod bona licet sine sollemni
 tatibus uendita sunt in tertio possessore possunt rei vindicari a
 minori v. alleg. 3. 47. tom. 9. n. 36. fol. 456 =

g Aduerte quod si haec bona
 sunt sita in multis territoriis requiritur decretum omnium
 Iudicum pertinentium Soncales in R. a. 8. Cancellar. g.
 5. § 7. n. 58. et v. vbo Bona n. et Hermos. d. l. 4.
 tt. 5. p. 5. g. 8 =

g Quod ad dandum tutorem est
 competens Iudex domicilij quia datur uenire ad dandum tu
 ratorem bonis est competens Iudex illius territorij ubi sita est
 et quid ad item v. Somer tom. 2. Variar. cap. 14. n. 17 =
 Sicut de uelut ff. l. cap. 16. v. vbo Curator n. 6 et Valenciel
 cont. 36. an. 9 lib. 1. Narbon. l. 20. tt. 1. lib. 4. reuoc. =

61. Minor non restituitur aduersus
 transactionem initam super fidei commissu reigroco v. sup.
 vbo fidei commissum n. 2 = et nota quod competit restitutio
 aduersus penam conuentionalem Bart. in l. auxilium de min.
 n. 13. l. 25. tt. 4. p. 3. vbi g. l. qui contra l. de incest. nupt.
 et regulariter contra omnem contractum Sait pector de minor.
 et petens restitut. non dicitur contra uenire contractui l.
 cum minor vbi Bart. rem. rat. haberi qui huic beneficio
 non ualet Bart. sup. n. 2. ad finem l. si intra l. de in in
 tegr. restit. et donec finiatur iudicium restitutionis non
 inuenitur in penam conuentionalem Mol. de primog. lib.
 7. c. 9. n. 44 =

62. Minor 25. annorum utrius
 restituitur aduersus usucapionem affirmatiuam docet
 l. non est incognitum 3. c. 44. non obijciatur longi temp
 ris prescriptio l. fin l. in q. cau. rest. non sit necess. l.
 sicut in rem. 3. circa finem de prescript. 30 annorum vbi
 probatur prescript. non currere contra minorem et sic non
 esse neces. restit. Contrarium et esse necessarium probat.
 l. etiam 4. 5. de minor. l. emilius 38. eodem tt. sed distine
 tionem probent Doctores, aut prescriptio habuit initium
 contra minorem, et tunc non currit prescriptio aut ortum
 habuit ab eius predecessore, et tunc necessariam esse resi
 tutionem d. l. emilius cui aduersari uidetur l. 2. c. si ad
 uersus Vend. pign. ubi docetur minorem non esse restituendum
 contra alienat.

contra alienationem factam a predecessore, cuius contrarium docet. l. 1. c. 1. *Emilius*, sed *Reg.* cum *Bart.* in d. l. 2. n. 1. plurimum interesse an ex contractu solo predecessoris absque aliquo facto minoris petatur restitutio, uel an p. tr. illud, interuenisset aliquod minoris l. 1. in casu non datur restitutio 2. uero conceditur, et cum in d. l. *Emilius* fuisset tutor interpellatus ideo conceditur ibi restitutio *Abas.* in *Coment.* ad illam leg. *Greg. leg.* in l. 9. et l. 9. §. 6. g. 1. *Abb.* in c. constitutus 4. n. 6. prope medium de restitut. integr. = et haec distinctio procedit tantum in prescript. conuentionali non uero in prescriptione 30 annorum decisi. *Not.* 504. n. 7. et g. 3. diuers. *Gratia.* 3. tom. *Direct.* c. 403. n. 23. et circa predictam distinctionem est intelligendum d. l. *Emilius* est uidentur *Alex.* *trentacing.* lib. 2. *Variar. resol.* 2. de rescript. n. 4. et 5. ubi n. 6. docet non competere etiam restitutionem quando potest esse ei succursum aduersus tutores =

63.

Minori si in probatione lesus

inueniatur uel non probauerit competit restitutio sicut eadem causa pia et filia, et competit tam in foro seculari quam in ecclesiastico l. minor. 36. de minor. c. audistis de integr. restitut. *Reg.* in *prax.* l. tom. 1. §. 1. ff. de 8. n. 123. et tom. 2. c. 6. §. 2. n. 42. *Abb. prax.* tom. 2. c. 26. n. 4. *Ant.* *Somez* tom. *Variar.* c. 14. n. 5. et 3. tom. c. 1. n. 7. hanc contrae 3. multis modis limitat *Sunt.* lib. 1. *prax.* g. 64. et 70. *Villad.* *pol.* c. 1. n. 21. *Acab.* in l. 3. et 4. lib. 4. n. 36. et 37. ubi n. 1. per *traz* ibi docet talem restitutionem petendam esse intra 15 dies post publicationem = et eodem modo restituitur minor aduersus non oppositam exceptionem *Acab.* in l. 1. et 5. lib. 4. n. 53. iterum *Acab.* in l. 2. et 17. lib. 4. n. 49. et 50. = et petita cuiusmodi restitutio an teneatur minor probare se minus rem et equum esse; *Abb.* in c. audistis n. 7. de in integr. restitut. tenet quod non, sed v. *Acuer.* *sup.* in d. l. 3. et 4. lib. 4. n. 4. et 40. et 5. et erit statim concedenda absque probatione ut ipsi tenent, et in l. 2. et 19. lib. 4. n. 4. *Euall.* 3. tom. *Commun.* g. 836. = et an restituatur aduersus probationem omittam in termino 50 dierum concessum circa tenutam aut possessionem Maioratus *Sunt.* lib. 1. *prax.* g. 88. et petita restitutio aduersus non oppositam exceptionem si petat post testium publicationem quomodo sit concedenda l. 6. et 5. lib. 4. *recog.* = et quid tenetur probare se lesus esse tenet *Mol.* de *Iust.* tom. 2. et 2. *dir.* 573. n. 2. in medio = *Aduerte* tamen quod stante lege regia minor non restituitur aduersus agnum 15 dierum ad petendam restitutionem ut tenet *Acab.* in d. l. 3. d. n. 36. ubi limitat in-

iudicio ecclesiastico, in quo Ius erit obseruandum, et facit quod dixi infra d. Verbo Minor n. 51. Sed quod obseruari debeat predicta l. 3. etiam in iudicio ecclesiastico facit qui super hoc deficit ius canonicum licet ista restitutio concedatur in c. audistis de restitut. integr. non deponit de termino 15 dierum. *Reg.* in *prax.* an. 5. n. 36 in fin. *Morla* in *emgor.* et l. 9. §. 16. n. 13. et generaliter seruatur in utroque foro. *Reg.* tom. 2. §. 1. c. 6. §. 2. n. 43. et facit iterum *Acab.* in l. 5. et 1. lib. 2. *recog.* n. 6. per *traz* ibi dum probat debere seruari subici ecclesiastici illi regis. sed tu cogita = et predictum terminum 15 dierum currit de momento ad monitionum, et etiam in diebus feriatis dummodo non includatur in illis totum terminum *Acab.* in d. l. 3. et 4. lib. 4. an. 36. *greque* n. 37. et 38. = et quod ista restitutio non conceditur in causis criminalibus. *Bayus* in *prax.* lib. 2. g. 10. =

64.

Minor non rariim erit restituendus

sed tum quando graue damnum passus sit l. si ex causa g. in fin. *pr.* de minoribus l. scio illud. 4. de in integr. restitut. et an restituatur ob minimam lesionem *Abb.* tom. 2. *Variar.* c. 3. n. 11. *Mol.* tom. 2. de *Iust.* et 2. *dir.* 573. n. 9. =

65.

Minor etiam maior factus resti-

tuitur aduersus additionem ne creditatis factam dum esset maior l. denique 3. §. se io 2. de minor. et aduersus eius repudiationem *sfordia* de restitut. §. 2. g. 63. art. 2. et n. 1. *Rea* tom. 2. de *ciss.* 59. per totam = ubi conciliat *traz* in l. quod si minor §. scabola cum l. fin. c. de fidei committ. libertat. =

66.

Minor restituitur aduersus lucrum

omnium, unde si res minoris licetur in publ. subhastat. et facta ultima licitat. vulgo postea remate appareat alius licitator qui prius offerat conceditur restitutio. l. ait pretor. § que situm §. de minor. Acced. in l. 2. ff. de lib. 2. n. 11. et 12. Eut. lib. 1. pract. q. 38. Parlad. lib. 2. quotid. c. fin. §. p. 13. n. 14. Salg. Labyr. tom. 2. p. 2. c. 2. ex n. 5. Vbi n. 8. infin. asserit quod ut restitutio hec concedatur utilitas minoris Ecclesie aut rei publicae debet esse magna saltem. in 6. parte Bobadilla. pol. 2. p. 16. 3. c. 4. n. 20. et 24. ubi agit an primus licitator liberetur per secundam licitatem de quo etiam Aceb. in l. 4. ff. de lib. 7. n. 26. qui omnes tenent competere restitutionem ecclesie minori aut civitati, et casu quo secunda licitatio post remate gemit admitti non debet restitutionem petere ipse licitator nisi habens hoc priuilegium ut minor ff. Hermos. §. 7. l. 52. ff. de p. 5. n. 46. in med. y rematada sacra de primario remate, si se abiere per restitutionem non tene de recho de tanto et primario = Bobadilla pol. lib. 3. c. 4. n. 21. Villad. pol. c. 5. n. 158. licet in c. 2. n. 144. pag. 30. teneat concedi = sed supradictae doctrine uidetur opponi l. Lucius 21. §. fin. ad municip. ubi docetur non licere recedere a locat. seu venditione perfecta l. 1. c. de vend. reb. iur. lib. 11. v. 1. Mol. de iust. tom. 2. dig. 498. et dig. 595. n. 8. et 9. = Nota tamen quod ad petendam restitut. requiritur speciale mandatum, et ideo sine illo nemo admittitur l. illud 25. infine. l. 26. de minor. Horia de restit. l. p. q. 31. art. 7. n. 31. et art. 12. n. 48. l. 15. ff. de p. 3. l. 2. ff. de 25. et q. 1. post prium in l. 21. d. ff. de p. 3. = et concessa restitut. debent dari premonia ex Bobadilla lib. 3. c. 4. n. 21. Villad. pol. c. 5. §. 17. n. 156. in fin. et in reditibus realibus ex l. 2. ff. de lib. 9. reog. deciditur quod inter unum et alium dentur 15. dies et non minus = et qualem tempus requiratur ad admittendam istam restitut. ultra ultimam sollicitatem, vulgo remate, docet Aceb. in l. 4. lib. 9. ff. de lib. 13. n. 14. Villad. cap. 2. de la instruct. n. 142. quod uidetur loqui in rebus realibus quia infra disponit n. 143. eodem loco quod obseruandum erit in remate rerum venditarum rei publicae, et minorum = Nota tamen quod si ista venditio, uel locatio sit facta in suo iusto ualore non habet locum altera licitatio quamuis sit per restitutionem fixa est capitalis et expressa in l. Lucius §. fin. ff. ad municipalem; Eut. lib. 1. pract. q. 38. n. 2. uerit. nisi tamen non obstantibus Aceb. lib. 2. ff. de lib. 4. n. 27. et 28. cum segg. Salg. in Labyr. ubi sup. n. 5. Hermos. tom. 2. p. 2. l. 52. ff. de p. 5. n. 40. = et quando admittatur tenet Villad. n. 156. =

67.

Minor restituitur aduersus propriam

confessionem, si ex ea leuius remaneat non solum contra maiorem sed etiam contra pariter priuilegiatum arg. huius in c. auditu, 3. de in integr. restitut. Eut. lib. 1. pract. q. 115. n. 10. et 19. tusch. tom. 6. pract. l. 11. d. 2. c. 76. farin. 3. tom. q. 81. c. 10. an. 352. = et non solum procedit in vera confess. sed etiam in ficta qualis est quae reuertit ex contumacia ob. non comparandum intra 9 dies ad rem contestandam. Eut. lib. 1. pract. q. 44. Acced. in l. 2. ff. de lib. 4. n. 78. et 85. Bart. in l. 1. §. nunciatio n. 35. de nou. oper. nuntiatio iterum Aceb. in l. 3. ff. de lib. 4. n. 6. et 9. = Haec restitutio competit etiam contra confessionem in causa criminali agitata contra minorem etiam in delictis atrocioribus in quibus accusatur minor. Aceb. in l. 3. ff. de lib. 4. n. 31. Aceb. in d. l. 2. ff. de lib. 4. n. 85. secus uero si actor sit. v. Parlad. lib. 2. quotid. c. 4. n. 36. Mol. 4. tom. de iust. tom. 3. dig. 36. n. 4. Eut. in auth. sanam. gubernum. n. 131. Cui aduersus venditor. tusch. 7. tom. pract. l. 11. d. 2. c. 283. n. 1. et 2. c. 286. n. 55. farin. 3. tom. de reo. q. 81. n. 374. et 382. cum segg. ubi docet tunc competere restitutionem quando aliter non constat de delicto nisi per confessionem, et generaliter quando contra minorem restituatur. Petrus Horia de restit. p. 1. q. 18. an. 5. n. 35. =

68.

Minori an Competat restitutio

in delictis de quibus accusatur ut penam euitet farin. lib. 1. c. Crimin. c. 66. n. 7. et 8. et 3. tom. de reo. q. 81. n. 374. cum segg. l. fin. ff. de lib. 7. l. 4. ff. de 19. p. 6. v. infra vbo mulier n. 11. Erat. tom. 1. discrep. ciog. n. 50. Callas pereyra in l. si curatorem c. de in integr. restitut. Verb. uel aduersus dolo n. 50. Aceb. in l. 2. ff. de lib. 2. reog. n. 19. ubi tenet competere si minores sint 17. annorum =

69. **M**inor restitutus aduersus contractum a se initum ex eo quod celebratum fuit absque iuris de-
bita sollemnitate an possit etiam petere fructus perceptos, et con-
sumptos v. c. 66. tom. 2. Variar. c. 3. n. 6. prope finem = et an-
simul requiratur in contractu utilitas minoris, et iuris sollempni-
tas. Pinet. in l. 4. c. de bon. mater. 3. p. a. n. 30. Castill. de iur.
fruct. c. 54 an. 6. Quarr. lib. 2. Variar. c. 17. n. 2. Felician. de
cons. tom. 1. cap. 4. ad finem = et licet alienatio, pignoratio,
aut census constitutio facta per minorem sine tutoris auctorita-
te, et iudicis substinentur tamen si maior factus vbo aut
facto ratum habuerit; Salg. labyr. p. 2. c. 10. n. 28. = et an-
teneatur minor de euit. ob alienat. factam per tutorem
olea. decis. iuris 4. s. q. 14. ex n. 9. de constitut. census et vtrum
minor restituatur. Valenc. tom. 2. c. 23. per totum =

70. **M**inor 25. annorum donare
non potest etiam interveniente iudicis decreto, et tutoris aucto-
ritate leg. fin. § cum autem cod. si maior factus alien. fact.
Freg. l. 7. in leg. 1. 4. q. 5. g. 5. Gratian. 4. tom. forens. cap. 150.
n. 14. et 15. et cap. 764. n. 12. cum segg. et tom. 2. cap. 233. v.
infra n. 74. Gutt. in autent. Sacram. gub. cod. si aduer-
sus vendit n. 120. et quod procedat etiam in minori 25. annoru
et maiore 20 cui uenia etatis fuit concessa, quia non exten-
ditur ad donandum uel alienandum Gratian. tom. 2. forens.
cap. 133. n. 25. cum segg. idem tenet Cancero Variar. tom. 1.
cap. 7. de tutor. n. 15. ubi etiam tenet quod in ceteris casibus
non habebit talis minor Beneficium restitutionis =

71. **M**inor restitutionem petens.
quo debet necessario probare se minorem, et lesionem passus
leg. nam postea g. § si minor de iur. iurand. Cuall. 3. tom. pract.
q. 843. n. 5. et 6. et q. 836. m. 11. leg. 2. 4. 19. p. 6. Petrus Sforcia
de restitut. 1. p. q. 36. art. 8. thusc. 7. tom. pract. lib. R. c. 286.
n. 17. et c. 291. Cuall. sup. q. 830. n. 32. Gratian. 4. tom.
forens. cap. 139. n. 74. Farin. tom. 2. Crimin. decis. 354. n. 1.
Gratian. sup. cap. 762. n. 13. Rodrig. de ex. 1. p. cap. 6. n. 7. Alex.

Ludouis. decis. 459. n. 1. et 2. ubi oluer. Beltramin. n. 11. et circa
lesionem v. decis. 34. n. 1. p. 2. diuersor. et late Rea tom. 2. Gratia.
decis. 70 per totum =

72. **M**inor utrum restituatur aduersus ap-
pellationem non interpositam intra terminum prefinitum a iure
Aceb. in l. 1. 4. 8. lib. 4. n. 34. Flores de Mena lib. 1. Variar. q. 5.
n. 8. et 9. = et quod restituatur in delictis etia in suam. (arled.
de iudic. lib. 1. tom. 1. dispos. 7. per totum = et an restituatur ad-
uersus execut. petitam uirtute duarum sententiarum uel trium-
conformium. Aceb. in l. 2. 4. 19. lib. 4. n. 4. = et coram quo iudice
minor debeat petere restitutionem in hoc casu rebuff. tom. 2. con-
stitut. Franc. 4. de restitut. in prefact. n. 17. = Mol. tom. 2. de-
iust. a. sig. 573. n. 23. et an concedatur restit. contra sententiam
v. Sforcia de restitut. 2. p. q. 72. art. 1. et segg. Cuall. 1. tom.
commun. q. 48. n. 12. et q. 542. per totum Lara de priuileg. pau-
per. c. 25. n. 62. ubi docet restitui aduersus tres sententias Garcia
de nobilit. q. 6. § 2. n. 1. Ruin 7. 119. n. 16 lib. 5 =

73. **M**inor et Ecclesia restituuntur ad-
uersus prescriptum ius exequendi, et ideo si per decennium execut.
non petierint postea eis succurritur per predictum auxilium Aceb. in
l. 6. 4. 15. lib. 4. n. 18. Flor. de Mena lib. 1. Variar. q. 5. n. 37. Villad.
p. 2. c. 2. de la Instruct. n. 36. Vers. y no corre thusc. 6. tom. pract. lib.
P. c. 578. n. 7. et c. 581. et ut currat contra ecclesiam et personam
priuilegiatam qualiscumque prescriptio tenet Velasc. de priuileg. pa-
uper. 1. p. q. 32. n. 7. ubi n. 5. tenet non posse imperatorem concedere
ecclesie ne contra eam ultra currat prescriptio = et de primo et quando
ultra quadriennium concedatur restitutio Valenc. tom. 1. c. 26. n.
47. ex cap. 1. de restit. in integr. in 6 =

74. **M**inor restituatur ad conficiendum inventarium absque expensarum solutione licet per binas sententias fuerit condemnatus ad satisfaciendum creditoribus patris, tamquam heres sine Inventarij cautela. Marb. 36. 26. et 140. n. 8. — Roland. 36. 10. n. 26. vol. 4. et 36. 60. n. 45. eodem vol. —

75. **M**inoris uel Ecclesie contractus non rescinditur nisi lesio interuenerit in contrahendo, secus si lesio fuit in pretio, qui tunc agitur ad pretij Supplementum. L. si res estimata § 1. de Iure dotium que 36. difficilis reditur ex C. 1. de in integrum restitut. sed V. Abb. in cass. institutus n. fin. eodem tt. —

76. **M**inor soror, qui p. 189 mortuis cum uellet nubere renunciauit hereditati paterna ob fundum sibi datum a patribus poterit restitui, et maritus non est compellendus fundum prestare, sed ipsa satisfaciet offerendo estimationem secundum tempus dotis, et non restitutionis t. 3. singularis in L. titia cum esset Minor de iure dotium. Azor. de part. 3. parte 7. 25. —

77. **M**inor qui contraxit per procuratorem non restituitur aduersus contractum, sed aduersus procuratorem nisi in subsidium L. cum mandato de minoribus Lam. deciss. 162. n. 2. —

78. **M**inoris recognitio habet executionem paratam si Curatorem non habebat secus si habebat. Parlad. lib. 2. quotid. c. fin. l. 7. § 5. n. 10. et de minoris restitutione in executiuis. Aceb. in l. 6. tt. 15. lib. 4. n. 28. Villad. pol. c. 2. de la instruct. n. 36. flor. de mena. lib. 1. Variar. 7. 5. n. 37. —

79. **M**inor non potest esse procurator nec defensor. Pasin. prax. an. 7. de procurat. n. 26. Sutt. de Suram. 3. 7. c. 11. et minoris restitutio quando fideiussori proficiat. V. sup. Vbo fideiussor in 1. art. an exceptio principalis competat. H. n. 89. et licet non possit esse procurator ad iudicia potest esse ad negotia. Sutt. 5. n. 1. — et quodetiam non admittatur ad administrationem bonorum consanguinei absentis. — Parlad. tom. 2. quotid. 7. 2. § 1. n. 6. Veris. Minor sed V. Scobar de ratiotin. c. 6. an. 51. Lara de annuierar. lib. 1. c. 22. n. 18. —

80. **M**inor quando possit cum tutore uel sine illo alienare uel obligare bona immobilia si seruando seruari possit aut non felix. de cens. lib. 2. c. 2. an. 2. — et habens curatorem utrum possit alienare bona immobilia cum Suram. absque curatore Gomez in l. 55. faurix. n. 8. Id. in auth. Sacram. p. 1. si aduersus Venditorem ubi Sutt. n. 103. Palat. Rub. in rep. c. notabil. 3. § 3. ad fin. Cacer. Variar. tom. 1. c. 7. de tutor. n. 21. — et alienatio de re immobili minoris si non interueniant sollemnitates erit nulla farinat. in posth. tom. 1. deciss. 40. n. 3. Late Acost. de priuileg. reg. l. Amphla l. per tota

81. **M**inor curatorem habens potest
absque eius licentia testamentum condere l. auxilium 21. § au-
ius, ubi g. deliber. delegat. 99. in l. Imperator 79. § Curatores-
delegat. 2. leg. 31. ff. 10. lib. 5. Gutt. lib. 2. pract. g. 21. n. 3-
et de iuram. l. p. c. 13. n. 1. Gomez in l. 3. tauri n. 5. Greg. lop.
in l. 4. ff. 11. p. 5. g. fin. col. fin. et licet testam. ^{am} sit factum
in utilitatem tutoris aut Curatoris, Valet, et tenet Cane. Variar.
tom. 1. c. 7. de tutor. n. 147. prope fin. et V. n. 150 =

82. **M**inori ut cum eo possit forma
re inditium et ex. debet dari curator, et dabitur quem ipse
petierit l. 3. que pet. tuto. quod procedit in Minore Mai-
re Septennio infanti tamen dandus est tutor alia irritum-
ente inditium l. qui hens § pupillus de tutel. Parlat. lib. 2.
c. fin. 47. § 4. = limita in causis beneficialibus qui in eis
pro maiori habetur, et potest comparere in inditio. cap. fin.
de iudi in 6. sed si ledatur potest restitui. petere Codd. lib.
1. Var. c. 5. n. 5. Euall. commun. g. 15. n. 4. Cane. tom. 1.
Variar. c. 7. de tutor. n. 14. Cur. Philip. tom. 1. p. 1. § 10-
n. 8. = et quod minor non possit comparere in iudicio sine
tutore aut Curatore tenet l. 1. et 4. qui perfit. l. 7. et 11.
ff. 3. si tamen curatorem non habeat petere debet ut
sibi detur tutor, aut curator ad lites l. qui habent § si
pupillus ff. de iur. l. 13. ff. 16. p. 5. aliter enim proces-
sus erit nullus l. clarum c. de authent. pract. =

83. **M**inor si restituitur ob sui-
facilitatem restituit alteri qui secum contraxit quidquid
dedit = Secus autem si restitutio concedatur ob dolum
adversarii 99. in l. qui res suas § huic applicatur de
solut. sed hoc duplicet Lasart. de gaud. c. 14 n. 49. Pe-
reg in l. si Curatorem vbo implorandum c. de in integr.
restit. =

84. **M**inor an restituatur adversus
penam l. 31. de las ababa. quando no diere noticia a el arrendador
tene, quod sic tam contra eam contra aliam, que consistat in omit-
tendo. ex l. si ex causa § penult. de minor. Castil. in l. 2. taur. Lasart.
de gaud. c. 14. n. 28 = et nota quod in minore non presumitur dolus.
g. in l. ubi exequitur de edendo et si minor omittat testam. ^{mem} insi-
nuat. non presumitur quod dolose omittat, sed si dolus interueniat
non restituitur, Aceb. in l. 14. ff. 5. lib. 5. n. 4. et farin. etiam quia
restitui debet ad ^{penam} penam impositam contra alienantes bona
et actiones in potentiorum ratione vexandi aut mutandi foru-
late olea de cec. iuris ff. 2. g. 4. an. 29 =

85. **M**inor abiens contra quem est
processum secundum formam leg. ff. 10. lib. 4. recopp. an possit re-
stitui adversus reg. desprecet, y homocillas et quod audiatur etiam non
refusit exgensis affirmative tenet Aceb. ind. leg. 3. an. 6. contra Aceb.
respons. 15. n. 5. corrector. J. tu V. Gutt. lib. 3. pract. g. 34 =

86. **M**inor lesus non in alienando
quia omnino erat alienaturus sed in pretij medietate an omnino
pro restitui conveniri possit an vero oblato suplem. veri pretij possit
adversarius evitare restitui. leg. si res tamen § 1. de iur. dotium leg. 16.
ff. 12. g. 4. Sartia de expens. cap. 14. n. 20. Gutt. lib. 4. pract. g. 69.
n. 23. Mol. tom. 2. de iust. dig. 573. fachinea lib. 2. Controver-
cap. 30. Vbi tenet quod oblato residuo impeditur restitutio = sed
Caldas pereira in leg. si Curatorem habens cod. de in integrum restit.
vbo implorare an. 4. Contrarium tenet sed Ioan. Sartia ff. 11. de
nobilit. g. 6. § 1. n. 16. Contra Aldas suam fuerit sententiam. Qualian.
de tutor. n. 144. Velasco consult. 109. tom. 2 = sed qualiter conferri
possit minori restitutionis beneficium V. leg. Iulianus 14 § si quis
a coludente de actionibus empti. Pinell. in leg. l. cod. de bon. matrim.
3. g. n. 34. tirag. in fin. lib. de retract. n. 14. =

87. Minor an restituatur aduersus id
quod egit procurator nomine PP. in leg. cum mandato 24 de minor.
leg. 3. §. sed utrum eodem Mauris de rest. 9. 246 =

88. Minor an teneatur dotare soro-
rem pauperem leg. cum plures 13. §. fin. de administr. tutor. leg. 19.
ff. 28. ff. 6. vbi Greg. Sord. de aliment. ff. 1. §. 25. Sord. de tutel. 2.
ff. cap. 3. n. 34 = et an restitui possit contra promissionem vel do-
nationem dotis a se factam in fauorem sororis vel alterius personae
et quid si interueniat iuramentum. Paponorm. 20. 12. ff. 1. Bald. 20. 108.
lib. 1. Nata 20. 658. lib. 4. §. 1. vbi conditiones in leg. promittendo 42. de
iur. dot. leg. fin. cod. ad Velianum. Barbo. in leg. 1. solut. matrim. 1.
ff. n. 24. Barth. in leg. unica cod. si aduersus dotem et Menoch. cau.
171. de arbitrar. et 20. 242. lib. 2. Arism. ff. 2. sub. ff. de iur. dot.
et quod restituatur si constitutio dotis sit nimis grauis. Petr. sfordia
de restit. 2. ff. 9. §. 59. art. 5. n. 27. et seq. =

89. Minoris debitum cui secure sol-
uendum sit et cui teneatur restit. et an sufficiat tutori V. Sord. de
tutel. 2. ff. cap. 22. et si non habeat curatorem quid facere debeat
debitor ad consequendam liberationem V. leg. ait Pretor. 7. §. per
mittitur de minoribus Calgad. Labrint. tom. 1. ff. 1. cap. 27. n. 118.
vbi quando concedatur minori restitutio aduersus solutionem si ob fac-
tam =

90. Minor quando reus est non potest
ad iudicium duci neque cum eo agitari nisi presente Curatore leg. 11.
ff. 2. ff. 3. leg. 17. ff. 16. ff. 6. = et sine minoris citatione non potest
causa substantiari, et debet citari quando est maior infante Afflic.
de iur. 256. n. 2. et de iur. 262. n. 2. Greg. Lopez in leg. 11. ff. 2. ff. 3.
§. 2. leg. 17. ff. 16. eadem ff. V. leg. 1. §. 1. de administrat. tutor.
Caldas pereyra in leg. si Curatorem n. 15. de in integrum restit.

91. Minor qui petit restitutionem
aduersus sententiam an teneatur omnia acta exhibere vel suf-
ficiat sententia. Auend. reperi. 36. = et non restituatur mi-
nor aduersus sententiam latam fauore libertatis sed appellare
debet leg. sciendum de appellat. sed restituatur aduersus lesio-
nem contingentem tempore quadriennij post 25. annorum
leg. fin. cod. de repud. Bald. in leg. soli cod. de nouat.

92. Minor an restituatur aduersus
non impletam voluntatem testatoris, ob quod penam vel
dammum illi resultat sfordia de restit. 9. 82. art. 6. Sord.
de aliment. ff. 9. §. 45. et quod non restituatur simulat con-
tra conditionem oppositam in Maioratus fundatione Aca-
tom. 2. decis. 59. per totam =

93. Minor mulier qualiter dotem
marito constituat leg. 17. ff. 11. ff. 4. leg. Mulier cod. de
iur. dot. Sord. decis. 287. n. 14. Barbo. in leg. si Constante
solut. matrimo n. 129 =

94. Minori aucto non potest
ter in testam. Curatorem dare Pereyra in leg. si Curatore
de in integrum restit. n. 3. Barth. in leg. Pater Severina.
§. conditionum. de Condit. et demonstrat. =

95. Minor si est adultus ha de gonerla
demanda, o responder a ella por su persona = leg. neque tutores cod.
de procurat. leg. 3. in fin. ff. 5. p. 3 =

96. Minor clericus si litiget coram laico
secularis Iudex illi curatorem dari potest. Detio cons. 150. n. 7. et in
leg. 1. de Iuri. dic. omnium iudicium. Baeca de decim. tutor. cap. 24. n. 3.
Pereyra in leg. si Curatorem de in integrum rest. n. 29 =

97. Minor filius non restituitur quando
se obligauit pro liberatione patris et carceribus. Grat. 5. tom. forens. cap.
952. n. 12. et tom. 1. cap. 108. et iterum tom. 1. cap. 108. an. 41. cum
legg. =

98. Minor non habet uocem in concilio
neque in electione Sindici. Iason in leg. de pupillo n. 4. de noui-
ger. nunt. =

99. Minor non restituitur aduersus
pacem habitam uel factam siue gratis siue gratis recepto Ant.
Pomez 3. tom. Variar. cap. 3. n. 66. Mantie. de talis Conuent. 4. 3.
lib. 24. n. 9. et 10. Gratian. 3. tom. forens. cap. 518. n. 22. et 23.
Farin. tom. 1. in prax. q. 15. n. 11. cum legg. Joann. Eut. in
authent. Sacram. puer. cod. si aduersus Ventionem n. 138.
Petr. Sforzia de restitut. ff. 2. q. 85. art. 7. n. 41 =

100. Minor petens restitutionem aduersus
contractum ualidum tenetur probare quod pretium non fuit conces-
sum in eius Utilitatem. Secus si contractus fuerit nulliter gestus.
Grat. 4. tom. discept. c. 720. n. 24. et 25. sed de hoc v. Sforzia de
restitut. ff. 2. q. 47. art. 5. n. 22. cum legg. V. Valenc. 30. 109. n. 68.
Late Nune Acosta de priuileg. reg. 1. amplia 1. per totam =

101. Minor facere potest scripturam
Venditionis rei iam venditae a patre suo, sine decreto iudicis
Lama decisi. 298. ubi additio =

102. Minor dicitur indefensus si
eius curator citatus nunquam comparuit, Farin. decisi. 557. n. 5.
tom. 2. ciuil.

103. Minor etiam cum decreto
et autoritate tutoris non potest singulices donationes facere
ut sup. diximus n. 11. tamen limitatur si interueniat iura-
mentum. Gratiano tom. 2. discept. c. 233. n. 25. Alex. 30. 53. n. 15.
lib. 3. Sord. 30. 122. n. 13. et idem in fide iussore Sord. 30. 124.
n. 11. lib. 1. Gratian. sup. n. 28. et 33. Alex. 30. 125. n. 6. et 8.
lib. 1. Mantie. de talis Conuentio. lib. 26. ff. 4. n. 1. = Hoc
tamen non procedit stante enormis. Lesione. Oliver. Beltra-
min. ad Alex. Ludouic. decisi. 406. n. 18. = Contrarium vide
licet non rescindi ob enormis. Lesionem tenent. Mol. de pri-
mog. lib. 2. c. 2. n. 30. Late Joann. Eut. in authent. Sacram. ta-
puer. (si aduersus vend. an. 114. cum legg. Thomas Sanch.
in summa 1. tom. lib. 3. c. 21. n. 19. = et tenet in muliere fide
iussente pro uiro Gratian. 5. tom. forens. cap. 952. n. 24. cum
legg. ex eo quod non potest considerari Lesio in his contractibus
in quibus hinc inde aliquid non datur seu non promittitur uno
pro alio =

104.

Minor licet cogatur accipere Curatorem ad rem non tamen cogitur in specie accipere unum vel alium. Gratian. tom. 2. forens. cap. 225. n. 37. cum segg. ubi agit de huiusmodi Curatore, et quis possit illum dare =

105.

Minor restituatur aduersus. Lapsus temporis retrovenditionis, absque eo quod probet lesionem Gratian. tom. 2. forens. cap. 26. n. 25. Surs. de. 226. n. 15. lib. 1. et quomodo procedat docet Rea tom. 2. granat. de iur. 70. versotam ubi n. 30. per leg. 8. ff. lib. 5. recog. et ex Surs. Molin. tenet quod in retractu non conceditur restitutio etiam probata lesione = Nota tamen quod tempus legis ad petendum retractum licet currat contra Minorem absentem vel ignorantem ex dict. leg. 8. ff. lib. 5. imitatur, et non currat contra impedimentum agere, si tale impedim. proveniat a iure, ut in filio familiaris, secus de facto, Accb. in dict. leg. 8. n. 10 et melius et expresse Martenc. in dialog. legis 8. ff. lib. 5. recog. g. 8. an. 1. cum segg. =

106.

Minor contrahens cum alio dicens se maiorem esse, et iurans contractum non restituitur aduersus eum docet Accb. in l. 2. ff. lib. 5. n. 2. = et nota etiam hoc procedere in impubere proximo pubertati iurante contractum et tenet Abb. de. 39. lib. 1. additio ad Auersio: in autent. Sacram. puber. cod. si aduersus Venditionem vbo Laborem Ioann. Surs. ibidem n. 56. et segg. farinae in Posth. tom. 1. de iur. 619. per totam precique n. 4. =

107.

Minor non restituitur in integrum in possessione nisi quando enormissimum esset ei damnum illatum; Aquiles de iur. 292. Not. ff. 2. diuersor. de iur. 34. n. 2. =

108.

Minor Curatorem non habens potest quemcumque facere contractum, et omnia que potest Curator, leg. si Curatorem in fin. 38. de in integrum restitutio ne Minor. Vbi PP. leg. 4. ff. lib. 5. ubi g. 5. Pedr. Surs. de iur. 278. n. 15. fusch. 5. tom. tract. lib. M. de. 252. n. 30. iterum Surs. de iur. 287. n. 10. Anst. Gomez tom. 2. Variar. cap. 14. n. 1. ver. sic Maior. Mol. 1. tom. de iust. diff. 229. n. 37. ubi quod efficaciter obligetur iuriter, et naturaliter, licet possit restitui si datur. Sanch. tom. 1. de matrim. lib. 6. diff. 138. n. 4. Surs. de iuram. 1. ff. cap. 5. n. 5. et 6. = Nota quod etiam ualuit contractum celebratum a minore sine Curatore licet eum habeat dummodo firmiter iuram. Surs. sup. in autent. Sacram. puberum. n. 103. precique n. 106. Sanch. sup. n. 13. = et minori inuito non datur Curator neque etiam in testam. per patrem leg. 13. ff. lib. 6. Pichard. tom. 1. institut. ff. 23. de Curat. § 1. n. 11. Gratian. tom. 2. forens. cap. 225. n. 1. fuit ualde in leg. si Curatorem vbo Legis n. 3 et melius in pro. fol. 2. n. 3. V. Surs. de tutel. 49. cap. 19. per totum precique an. 13. =

109.

Minori competit restitutio aduersus alium minorem et partem privilegiatum quando agitur de damno uitando secus vero de lucro captando. leg. Verum ff. 8. Item queritur 6. de minoribus V. Sforcia de restit. 1. ff. g. 14. art. 7. n. 60 et iterum g. 18. art. 5. n. 35. per leg. si minor 34. ff. de minor. =

110.

Minor Semel restitutus si iterum restitui postulauerit in eadem causa, et art. super quo prius fuit concessa restitutio, si ea uiti non omittit in contemptum partis. l. Iudici sed ex mera sua negligentia erit audiendus et restitutionem iterum petitam concedendam ei late Sforcia de restit. ff. 1. g. 26. art. 8. n. 38. cum segg. precique n. 44. Ver. Ego tamen =

111. **Minori non petenti salarium in**
tra triennium competit ei restitutio ut non obstante lege regia
postea audiat *Acob. in l. g. et l. s. lib. 4. recop. n. 50. Mol. tom.*
l. de iust. d. 67. n. 1 =

112. **Minor heres institutus adire**
hereditatem, et decedens transmittit in suos heredes ius petendi re-
stitutionem in integrum aduersus omittam hereditatis aditionem
n. sup. vto hereditas n. 10. idem probat l. Pantoni de adqui-
rend. hereditate l. qui legationis cod. quod remedium ex iusta causa
maiori, et minori fuit Socinus 2. g. 2. n. 21. Ant. Gomez tom
uarian. c. 9. n. fin. Maur. de restit. cap. 288. Roman. 2. 58. et 95.
Sail. obieru. 131. sfortia de restit. art. 1. g. 50. Cost. in c. si pater
vto stabens. n. 29. et Barb. in l. qui a tale sol. matris n. 56. tom.
2. surd. deciss. 138. n. 10. Spino. de testam. g. 33. n. 83 =

113. **Minori competit restitutio.**
contra penam commissi propter alienationem emphiteusii in requisito
domino ab eo factam *l. Imperatorem § 2. de publican. et vetigal. l.*
minoribus l. de restit. in integrum l. si tutoris l. de administ. tuto-
rum. Sason in l. fin. n. 4. g. l. de iur. emphiteut. Coto. 2. 115. n. 10.
Morot. 2. 56. n. 6. Joseph. Ludouis. deciss. 54. n. 6. Quid. deciss. 435.
Partia de expensis cap. 20. n. 14. Greg. Lopez in l. 28. et 8. g. 5.
g. 13. = et est ratio quia in dispositionibus generalibus minor no
comprehenditur l. sciendum qui sat. dar. cogan. l. de curiones l. de
silentariis lib. 11. Morla. et 5. g. 6. in fin. et de materia. Maur.
de restit. cap. 62. maxime si minor successit in emphiteusi qui ius
tam ignorantiam habere presumitur penam commissi ideo eam non in
currit ex reg. l. qui in aliorum de reg. iur. vbi late Decius, Maur.
cap. 6. Cned. collect. 144. n. 13. = et non sufficit quod in instrum.
alienationis exprimatut Emphiteuticus Censui, et fiat cum illius
onere, qui hac scientia non preiudicat. Quid. deciss. 24. Mascard. de
probat. 2. 280. Benedic. in cap. Rainuntius vto uxorem nomine
ad alixiam n. 444. imo qualis qualis confessio, et assertio a minore
facta de iura emphiteusi, et eius solutione illi non offuit imo restitui-
tur contra eam l. 1. et 25. g. 3. Ruin 2. 59. et 84. lib. 4. Morot. 2.
46. n. 33. et 34. capet. tolos. deciss. 119 = et eo igitur quod fuit confes-

essus censetur Rebus. ad l. gal. tom. 2. de restitut. art. 1. g. 1.
n. 31. maxime assertio facta sine Curatore l. 11. et 12. et 2. g. 3 =
Neque canonis solutio ab eo minore facta nocet, et eam non probatur
proprietas emphiteusii, flor. de Mena lib. 1. Variar. g. 2. n. 23. et
27. et minori soluenti iussu iudicis, et sine causa competit restitutio
l. 2. C. si aduersus solut. Maur. c. 178. etiam pro pensionibus solutis
l. illud 26. de minor. =

114. **Minori etiam concessa etatis ve-**
nia uel per statutum dispositum, et pro maiore habeatur nihil
ominus ob id non conceditur donare quia ad id non extenditur
tale statutum aut Venia. *Paul. Cast. 2. 161. n. 2. lib. 2. Gratian.*
tom. 2. forens cap. 233. n. 21. cum segg. et talis uenia peti non po-
test nisi minor compleuerit 20 annos leg. 2. cod. de his qui ueniam
etatis. Mol. tom. 1. de iust. d. 224. n. 25 = est minor qui Ve-
nam etatis impetrauit non potest restitutionem petere, et sic
huiusmodi remedium non competere ei tenet Cacer. Variar. tom.
1. cap. 7. de tutor. n. 15. ex Greg. Lopez. leg. 9. et 19. g. 6. g. 2.
Ant. Gomez tom. 2. Variar. cap. 13. n. 12. et quid de donat. facta
cum tutoris auctoritate, Vtrum firmetur horam. et concedatur
restitutio Cacer. sup. d. cap. 7. n. 138. cum segg. =

115. **Minor dicitur esset statim quod**
fide iussit et ideo absque alio requisito debet restituere si titulus
et scia. *ff. de fide iussor. Grat. 3. tom. forens cap. 513. an. 18. cum*
segg. et n. 15 = Contrarium tenet Fontanes. tom. 1. de pact. nupt.
l. 1. g. 4. g. 18. n. 52. et 54. quam refert Rea tom. 2. gra-
mat. deciss. 70 n. 19 =

116. Minor 25. annorum cum tutoris aut curatoris auctoritate potest compromittere et tenetur ad penam compromissi in eius contraventionem leg. si pupillus leg. 3. ff. de recept. arbitr. et ut audiat debet probare lesionem cum non dicatur probata eo ipso quod compromisit leg. 25. ff. 4. §. 3. vbi Greg. leg. §. 2. et 5. =

117. Minori ut concedatur restitutio adversus contractum seu alienationem alicuius rei necesse est ut illam petat reintegra nam si postea mutata aut augmentata sit res emptoris pecunia non audietur minor leg. quod si nollit. 27. §. secunda de minor. dea tom. 2. granat. decis. 70 n. 24 =

118. Minor non restituetur in causa divisionis inter fratres aut coheredes, eo quod sibi sit adjudicata aliqua res quae fuisset estimata in plus quam valebat si id non petat ante ad iudicationem late Ayor. de parte 1. ff. cap. 3. n. 31. cum leg. =

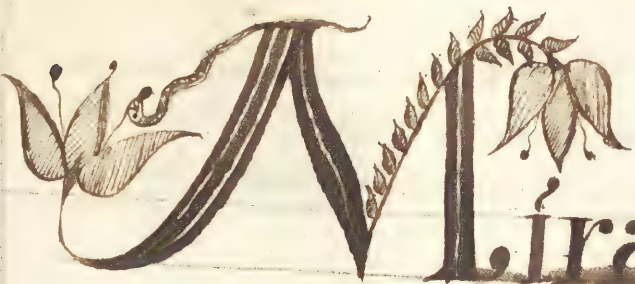
119. Minoris bona licet ob ea alienum alienari valeant etiam si sint immobilia non ad id non sufficit sola existentia rei alieni nisi adsit necessitas, et ubi deficiunt alia bona minus damosa, farin. in gorch. tom. 1. decis. 40. per totam; vbi n. 2. docet valere etiam sine solemnitatibus quando fuit utilis minori sed v. n. 4. et 9 =

120. Minor an restituatur adversus rem iudicatam tenet Petrus Lforcia 2. §. 9. 72. per totam =

121. Minor etas probatur ex eo quod aliquis petat dari alicui curatorem. Sordus decis. 133. n. 14. v. alleg. 12. tom. 5. n. 6. fol. 158. et alij modis quos v. alleg. tom. 7. agro =

122. Minor non obligatur ex deposito nisi fuerit in eius utilitatem Verso Greg. in l. 3. ff. 5. §. 1. §. 7. et ibi Hermos. n. 29. et si fuerit confessatus habet restitutionem adversus confessionem ut secundum n. et v. eundem Hermos. in l. 3. ff. 5. §. 2. =

123. Minor succedens Maiori cum quo appellatio fuit deserta non restituitur v. Amatis. decis. 97 =

Miracula

que dicantur, quomodo cognoscantur, et probentur, et a quo appro-
bentur, et alia de materia V. ger Laurentium de franchis lib.
controuersijs inter Episcopos, et Regulares fol 245. cum se-
quenti, et quia sit miraculum V. Abbatem in cap. cum Mar-
the m. 7. de celebratione Missarum, et Exolam in praxi-
p. 1. Verbo Miraculum m. 1.

Missa

1. **M**issa græca uox est, et idem significat quod Latine Interpellatio pro plebe cap. 2. de consecratione distinct. 1. v. Cenedum in collectanea ad cap. Reg. de celebratione missarum p. 2. fol. 168. =

2. **M**issam nullus cantare debet nisi si nocte precedente dormierit cap. si constiterit de accusationibus, ubi notat, q. vbo dormitione quod ex eo quod in nocte fuit in taberna multumque siberat et manducauerat non videtur celebrare in seiuio, quia ex non dormitione indigestus erat et pransus videtur celebrare quod fieri non potest =

3. **M**issa non debet celebrari nisi ad minus duobus presentibus, ut possit dicere Dominus Vobiscum orate fratres &c. cap. hæc quoque de consecrat. distinct. 1. =

4. **M**issam nouam celebrans non debet discurrere per ecclesiam ad ofertorium elemosinarium sed in medio altaris ad populum conuersum accipere oblationes &c. rola in praxi Episcop. p. 2. vbo missa vers. Respondetur Riccio in praxi de iur. 749 =

5. **M**issam celebrans debet precedere omnibus alijs etiam superioribus Gratia. discep. 29. n. 68. et idem quilibet sacerdos hebdomadarius stola habens ut ibi n. 6 =

6. **M**issarum suffragia pro anima defuncti sunt maioris interesse quam alia grã opera Gratia discep. 603. n. 12. =

7. **M**isse quam uulgus uocat reuelatas sancti Amatoris, &c. Vtrum possint relinqui uel sit superstitiosum hoc modo certum numerum relinquere v. Cerolam in praxi p. 1. vbo Missa vers. ad secundum =

8. **M**issam celebrans cum non sit sacerdos quomodo puniatur, v. Laurentium de franchis lib. de controuers. inter episcop. et regular. q. 8. fol. 281. Vbi Breues refert Pauli 4. et Clementis 8. Urbani 8. et ibi etiam qua pena puniatur sacerdos non approbatus et audiens confessionem fidelium, et non sacerdos etiam audiens v. cap. placuit de penitentia dist. 6. vbi Nauarrus n. 5. et in Manuali n. 1. et 2. Euth. canonicarum lib. 1. cap. 27. et concilio Trident. sess. 14. cap. 6. de casuum reservat.

9. **M**issam utrum sit licitum audire a clerico publice concubinario v. vbo clericus =

10. Missas esse dictas an teneantur pro
bare Monachi ad Legatum uel Anniversarium consequendum
V. Gratianum distig. 350. n. 32. Riccius in grati variarum-
resolut. 165. =

11. Missa dum auditur non debet
quis alias orationes dicere neque legere, sed atente audire
que recitantur Riccius in cap. ad audientiam n. 25. de rescrip-
tis = tamen quamvis hoc sit optimum consilium saltem pro lit-
teratis uera restitutio est posse quem eodem tempore satisfacere
precepto de audienda missa, et de dicendis horis canonicis aut
alijs deuotionibus aut uotis iuratis uel in penitentiam in-
iunctis modo non adeo uni rei intendat, ut alteri necessariam at-
tentionem non adhibeat Nauarro in Manuali Latino cap. 21.
n. 8. V. Cenedum in collect. ad Cap. sane 10. de Celebratione
Missarum p. 2. fol. 179. n. 6 =

12. Missae Sacrificium utrum pos-
sit offerri pro multis quando Sacerdos elemosinam a particu-
lari accepit ad Celebrandum pro eo V. Sanchez Theologus in
suma distig. 44. n. 13. Vers. ex his =

13. Missa Sacrificium debet
fieri ubi defunctus iussit, et indubio in Ecclesia ubi
est sepultus si non expresset locum uel in parrochiali-
Abb. com. 99. lib. 2. n. 2. Mantica de coniectur. lib. 8.
tit. 6. aggro. Phedus de iur. 100. an. 11. lib. 1. quod magis
prosint animae si dicuntur ubi Corpus fuit sepultum V.
Grosiam p. 1. Vbo missa conclus. i. in fine et p. 2. eodem
Verbo vers. 1 =

9 Et utrum post Centum annos sit
cessandum in rogationibus, et missis pro defunctis, quasi iam
a Purgatorij pena exierint V. Gratianum decis. Marchie 22.

14. Missa celebrationem faciens cen-
setur Legitime ordinatus si longissimo tempore eam fecerit Ay-
non 30. 93. n. 5. et Sacerdos sine rationabili causa omittens ce-
lebrare potest puniri; Menoch. de arbitrar lib. 2. cent. 2. cas.
180. an. 1. cum segg. =

15. Missae quae debent dici pro eo -
qui ab intestato decessit in quo debet heres quintum expende-
re L. tradita sup. Vbo Heres n. 42. sunt celebrande in ecclesia
ubi defunctus iacet sup. dict. Vbo Heres -

16. Missam si testator mandat ce-
lebrari in tali altari, seu capella ad quam constat habere
deuotionem non erit licita loci mutatio, ut alibi celebretur
syn. de testam. g. 3. n. 55. Eut. de 1. n. 21. Cuallor tom. 2. q.
686. n. 6. Gratian i. tom. forens cap. 73. n. 4. quia electus est
locus, quem Capellanie fundator uoluit frequentari religiose
honorari, et coli. Acor. moral tom. 1. lib. 20. cap. 24. q. 4.
et tom. 2. lib. 6. cap. 24. q. 7. ubi siquidem iusta est Patroni volu-
ta, qui eum locum uel altare delegit, et frequentaretur -
colereturque uel si talis locus ita destinatus a testatore
sit de altari priuilegiato, quia tunc magis interest ibi quam
in altero celebrari Bonac. tom. 1. distig. 4. q. ultima puncto 7.
§ 4. an. 5. in fine =
Sed ubi cessat predicta ratio et affectio capellano licet ex consen-
su Episcopi alibi celebrare cum ratione Sacrificij nihil in-
terit animae, et magis in uno quam in altero loco celebretur -
et tunc non teneretur ad restitutionem cum dicatur Satisfieri
uoluntati fundatoris Lambert. de iur. Patronatus lib. 3. q. 6. art. 6

art. 6. n. 4. Monet de comut. ult. volunt. cap. 5. g. 11. n. 9.
394. Dumas Reg. 234. Gratian. dict. cap. 73. n. 5. Bonac. sup.
dict. 1. tom. disp. 4. g. ultim. punct. 7. § 4. an. 5. precipue si detur
utilitas Ecclesie uel Cappelle Monet. sup. dict. n. 394 ibi aut
magna aliqua ecclesia utilitate facere et institutus in alio
altari seu loco celebret = et quomodo hoc procedat et satis
faciat Cappellanus si in alio loco missas dixerit tenet Villalob.
2. tom. in sum. 4. g. difficult. 8. n. 6. =

17.

Missa seu anniuersarium quo-

tannis dicenda pro quibus testator relinquit Legatum ut
in singulis annis per canonicos aut clericos alicuius parro-
chie celebrentur non expresso numero missarum numquid
si crescat numerus clericorum Successor ita grauatus a testa-
tore teneatur etiam ad onus quod creuit uidetur quod sic
perea, que tradit Boerio decis. 213. de eo qui se obligauit
molere in suo molendino ipsi domino, et familie sue, quia
etiam dicta familia tenetur id facere facit Surd. 30. 27. lib.
1. n. 3. de eo qui cauet ne luminibus officiat, quia potest im-
petrare nequid faciat, qua officium luminibus postea factis leg.
si seruitus imposita § 1. de seruut. Urb. prediorum, et de eo qui fe-
cit pacem pro se, et subditis, quia intelligitur etiam de his qui
postea facti fuerint. Surd. sup. = facit etiam Seminiano 30. 70. n.
6. et 7. Roland. 30. 39. n. 4. Mantica de controuer. lib. 3. tit. 11. n. 22.
thusc. tom. 1. tract. 1. l. 1. de A. 30. 556. n. 1. et 5. tom. 1. tit. 1. 30. 72.
n. 1. Vbi de legato facto de duobus Iure his in perpetuo certo alba-
ri comprehendis dum elibabitur sanctissimum Eucharistie Sacra-
mentum, quod hoc Legatum extenditur ad futurum tempus etiam
si missae fuerint multiplicatae = facit etiam quod tradit Bobadil.
vol. 2. g. 1. lib. 3. cap. 4. n. 29. adonde resuelve que el abastecido
de la farneceria esta obligado en uirtud de su contrato a abaste-
cer ala gente que sobre uiniere al lugar = Sed contrarium in nostro
casu hoc est quod Successor aut grauatus si teneatur ad id quod postea
accreuit, de tal manera que no sera obligado adar mas cantidad.
de aquella que se vbo de dar tempore testamenti nam Verba legati
referuntur ad tempus ipsius testamenti. Mantica. sup. dict. lib.
3. tit. 11. n. 1. = facit etiam quia in legato alimentorum que a
bus testator prestabat ea demum prestari debent que conuenit
prestare tempore testamenti Mantica. sup. dict. n. 27. et dispositio que
refertur ad factum de preterito aut de presenti intelligitur in
eisdem terminis relati, et secundum eius qualitates = thusc. 6. tom.
tract. 1. l. 1. de A. 30. 129. n. 2. 8. et 9. = facit etiam quia promissio
seu obligatio intelligitur rebus sic stantibus et sic secundum tempus

presens Bobadil. sup. n. 28. Surd. 30. 64. n. 18. lib. 1. Mier
res de maiorat. 4. p. 1. g. 1. limit. 1. n. 94. et 92 = facit etiam
cap. quanto 16. de cens. Boerio sup. dict. decis. 213. n. 9. =
facit leg. non modus cod. de seruut. et aqua. Aluarad. de con-
iectur. ment. de furt. lib. 2. cap. 2. § 1. n. 38. Lara de ani-
uersar. lib. 1. cap. 16. et faciunt ad utramque partem adicta
per Surd. 30. 313. an. 1. et 38. lib. 3. = et quando bona relicta
pro anniuersarijs diminuantur uel redditus census sunt minores
onus missarum uel alterius pie cause minui debet respectue. Lara
sup. dict. lib. 1. de anniuers. cap. 15. per totum V. etiam Mo-
net. de contramut. ultimar. volunt. cap. 10. 30. 15. n. 571. et
cap. 5. 30. 4. an. 365. cum sequenti et cap. 11. 30. 5. n. 117. =
et iterum dict. cap. 5. g. 15. 30. 2. limit. 3. n. 569. cum leggi-
et quid in legato relicto alicui sub onere et quotannis det de
cem cutilibet ex clericis talis ecclesie an augeatur onus si
clerici augeantur V. cap. quanto. Vbi Abb. docens leg. non
modus cod. de seruut. et aqua. Vbi Bald. et Padil. n. 3. kl-
ueatin. Bruno de augmento g. 10. in 11. D. Pruy uol. 17. Lara
sup. cap. 16. Alex. 30. 78. uol. 2. Apol. de seruut. Urbanor.
cap. 50. de furt. Aluarad. sup. dict. n. 38. =

18.

Missarum numerus minuere

aut illarum stipendia augeri utrum possint Episcopi
et ceteri Abbates, et Prelati V. cap. 4. de 1. 25. de
reformat. in Concilio Tridentino = Late Alfonso le-
on in thesauro fori Ecclesiastici p. 2. cap. 11. de
uoto an. 30 cum sequenti, Cet decis. 174. tom.
4. diuersor. ad Concil. pag. 19. docere non esse promi-
sum Episcopis reducere numerum missarum. facit
Manuel Rodrig. in sum. 2. p. 1. vbo Missa. cap. 4. 8.
30. 5. n. 5. et sacerdoti est licitum antequam celebra-
deducere in pactum stipendium ratione laboris loci aut
temporis. Bonacin. in sum. tom. 1. disp. 4. punct.
8. propos. 1. n. 2. = et ibidem propos. 2. n. 9. et 10.
Vbi docet quod Episcopus potest taxare stipendium
et pecare sacerdotem excedentem nisi excusetur
ratione laboris

ratione laboris extra ordinarij, aut alterius Iusti tituli, et
degrimo dict. sup. q. punct. 7. §. 2. n. 9. et 10 = V. plura
apud Salced. de legat. polit. tom. 2. lib. 2. cap. 9. et pro con-
traria parte allegat. lib. alleg. ubi pro Archiepiscopali dignitate
allegatur in causa taxationis et reductionis factae ab Illmo. prae-
sente et sanctissimo Archiep. D. Ygnacio Spinola et Germano an-
famis totius verice et praecipue hispan. civit ubi praedex
literat, in quibus annis praeteritis 1678 et 1679 valor tri-
buitur de 140 ad 140 regal. more erec. et tunc tempo-
ris licet inq. Rector existeret Collegij mei maioris his-
palensis (vulgo de matre No. drigo) occasione cuius carectae
facta fuit dicta taxatio et reductio mirarum; et cum his mo-
ta fuisse a D. Joanne Salcedo fiscali supremi Concilij Car-
tele ad decitionem non fuit perlata eo qd mense ianuarij
1680 moneta fuit ex hnta que vulgo dicebatur de molli-
mille, argenteum et aurum reductum ad regales 12 ex
re utinatione, qua occasione pretia rerum minimo valo-
re inceperant estimare, ab Illmo. et prudentissimo Archi-
episcopo iterum reductio mirarum fuit facta eo modo
quo antea se habebat, et his fiscalis quiescit

ACHTUNG

Miserabilis

1. **M**iserabilis persona quæ dicitur
ut possit trahere partes litigantes coram superiori Iudice
omisso ordinario secundum legem unicam C quando Imperator
inter pupill. et Viduam l. 5. ff. 3. l. 4. ff. 14. l. 20. ff. 23. ff.
3. l. 4. ff. 3. lib. 4. nouæ recog. = v. l. 1. ff. 3. lib. 3. cap.
25. post Menoch. de arbitrar. lib. 2. causa 66. = et quod hoc
privilegium competat miserabilibus personis etiam post-
positum Iudicium coram Ordinario, et quod gaudeant eo conuor-
tes et competat miserabilibus ex Iure cesso absque fraude
Cancerio Variarum lib. 2. cap. 2. n. 26. v. l. 1. ff. inconcursu.
ff. l. 1. cap. 7. n. 51. et quod inter has personas connumere-
tur Virgo franch. decis. 100. in p. = et ibi Amendola
v. l. 1. ff. Vidua n. 2.

g Exige ab his personis pupil-
lum dum fuerit in potestate patris vel sui quia non gau-
det beneficio legis unice per g. 3. ibi et franch. decis. 672.
v. l. 1. ff. Eratiano dir. l. 182. lib. 1. =

MISSUS

L. Missus in possessionem ex primo de
creto varie fuerunt opiniones utrum haberent ueram possessionem
aut tantum detentionem, seu Custodiam L. 2. ff. de p. 3. = Vbi
Greg. 20p. Richard. lib. 4. ff. de p. 15. in §. summa aut? L. c. 3. n. 113.
usque ad 125. cum segg.

Mixtura

1. Mixtura quando datur parti potior preuaret Late Salg. de protect. p. 2. cap. 7. per totum. Vbi etiam quod ratione mixture, intotum datur appellatio V. Vbo causa n.

2. Mixtura pecunie facit ut illa que priuilegiata erat cedat illi cui fuit mixta, ueluti si pecunia fiscalis misceatur cum pecunia dotali tota enim fit dotalis Valenc. cons. 64. lib. 1. apud. — Puto tamen quod si maior pars fuerit pecunie fiscalis ista preualere debet ex Salg. l. cap. 7. p. 2. et expressius p. 3. cap. 9. n. 127. = Vbi quod licet ratione mixture in patronatu scilicet seculari, et ecclesiastico non datur reservatio tamen si ecclesiasticus habet plures Voces preuaret et datur reservatio =

3. Mixtum quando sub simplici contineatur. V. Castill. tom. 6. cap. 134. Vbi plures questionibus et consequentiis =

Mobilia

L. Mobiliū appellat^r pecunia etiam
 continetur unde si mobilia omnia sint legata pecunia reper-
 ta in legato continetur Mantica de coniecturis ult. lib. 9. tit. 3. an.
 L. cum segg^r Gratian. 5. tom. discey^r. c. 84. an. L. cum segg^r Surd.
 36. 26. n. 7. lib. 4. L. si chorus § 1. et L. si fundus delegat. 3. Molin.
 L. tom. de Inst. diig^r 202. per totam, tusch. 5. tom. pract. lib. 1.
 36. 119. n. 26. qui omnes predictam 363. plurimis modis limitant ut
 non procedant qualis quando talis pecunia negotiationi, et f. noti-
 esset parata vel quando ultra predictum legatum mobiliū
 specialiter legatur. 100. vel aliqua quantitas: Notabiliter Decio
 tom. 2. 36. 4. 72. per totum notabilis decisio Notae 257. per tota
 aqua Alexi. Ludouic. Simon de Petis de interpretat. ultim. Volu-
 tat. lib. 4. dub. 8. per totam precipue an. 14. Alex. 36. 226.
 n. 5. vol. 7. iterum Gratian. tom. 1. frenu. c. 98. n. 10. cum se-
 quenti bus. Menoch. 36. 329. an. 17. vol. 4. = Nota etiam quod
 mobiliū appellat^r non ueniunt pisces in stagno, et colmenz-
 eo quod posita sunt ut ibi perpetuo maneant. Montaluo in
 L. 1. tit. 20. lib. 3. g^a de mueble veris. item nota =

M^odicum.

1. ²Modicum uel Parua quantitas non attenditur. *Sunt. de Matris cap. 2. n. 6. et 7. Villadiego in forma liberandi fol. 275. lit. D. et quod modici nulla ratio habeatur in Iura fontanelli. claus. 7. g. 3. y. 2. n. 63 = et modicum quando debet attendi, et sit sufficiens ad condemnationem V. Marbonam in l. 30. ff. de lib. l. recog. g. 1. Unica Amplia in tantum non attenditur Modicum quod uenditio pro uno Numo non ualet. Guesada g. 13. Versi. quibus tamen non obstantibus ubi plura de Materia = et quod statutum de uulnerante, loquente non comprehendit modicum = Neque decretum uel Iuris Iubens Medicos aut chirurgos facere certiorum Iudicem de uulneribus ff. Sub pena comprehendit eos quando uulnus est leue Nauarrus. g. forensi 54. lib. 1. et Riccius collect. 2746. g. 7. Decisio Rotae Valentini 113. apud Leonem = et quod Vanitus uel exul a ciuitate, eam que ingredi prohibitus non comprehenditur si per eam transierit licet pernoctando Marbona in l. 10. ff. de lib. l. recog. g. 2. an. 14. ubi quod similiter per inita sub conditiones non ingrediendi Ciuitatem non uidetur rupta, si uenit transeundo licet per tres, aut quatuor dies, si postea recessit, et ibi etiam quod licet fur qui de uno loco, subripuit et contrectauit rem ad alium possit in utroque puniri, non tamen in illis per quos transierit = et ibi etiam quod si quis per residentiam in aliquo loco habeat pensionem uel emolumentum, et metu Praetoris ad modicum tempus discesserit non perdit eam redeundo = et quod Pominiū quod temporis Momento durat non est inconsiderat. V. Vto Debitor n. et Vto Pominiū. n.*

Modus

1. **Modus mixtus** habetur pro im-
pleto si deficiat per casum mortis, et utrum sit differe-
tia inter casum mixtum, et conditionem mixtam =
Modus habet conditionis effectum ad eius defectum a-
vocatur Legatum quando ita colligitur ex testam^{to}. Ver-
um docet Bald. in l. si pater 3. q. 6. de instit. C. de
in l. cum tale § si arbitrata limitat. 6. n. 22. de
condict. et demonstr. =

2. **Modus impossibilis** vitatur
et non vitat contractum ubi apponitur licet condi-
tio impossibilis vitatur g. fin. in l. cum donationis-
C. de transact. Not. lib. 2. de primog. c. 12. n. 42-
Lazar. de Sabell. in add. ad. c. 18. n. 21 =

3. **Modus** quid sit in quo differat
a condict. dixi v. condictio n. 2. adde quod modus
et non condictio est illa pactio scilicet quod pretium
debet converti in aliquam rem. Surdo decisi. 156. n. 2.
S. Gratianus dicep. 45. n. 21. et dicep. 136 =
differunt etiam in eo quod Modus non suspendit
dispositionem sed modificat eam v. alleg. 3. 27.
tom. 4. n. 24. fol. 398. et quod quando sub modo
aliquid relinquatur. potest modus adimpleri post
acquisitionem secus si sub conditione v. alleg. 3.
33. tom. 5. n. 44. fol. 405. v. pro differentia

Gratianum dices. 44. an. 11. et capitulum decim. 108.
ubi de forma modi =

lib. 12. c. 10. q. 1.

Molendina

1. Molendina an sint res immobiles, et comprehendantur in legato omnium mobilium
V. Gratianum dicit. 564. lib. 3 =

2. Molendina posita in fluminibus
quotidie deteriorantur, et per impetum aquarum sunt in
periculo totalis ruinae, idcirco possunt alienari a Prelato
et tutore. Palacius Pub. in rep. et. cap. per V. in p. 8.
18. n. 4. Eut. cons. 17. n. 26 = Contrarium autem refu-
tando Palatium tenet Scobar. de ratiot. cap. 26. n. 31. exor-
nat Hermos. l. 4. t. 5. p. 5. g. 2. n. 4. et Auendano de
censibus cap. 82. n. 8. =

3. Molendina quando, et quomodo
possunt fieri tam a municipalibus quam ab exteris V.
Parlad. diff. 54. § 2. et tam in alio fluminis quam in ripa
licentia Concilij vel sine V. eundem §. sequenti =

4. Molendina facere in fundo
proprio et ad eum auertere aquam et cursum riuus in preiudi-
cium inferioris molendini quando possint V. Gratianum d.
100. 480. Vbi quod in flumine publico non potest neque
ingruato in quo comunitatem aque et cursum habent alteri

5. Molendina non possunt dici
nisi sint perfecta et molant alias non dicuntur Molendina
ut denotat etimologia nominis ita Celsus Hugo cons. 122. n.
1. Vbi quod ille qui habuit facultatem construendi vel edifica-
di Molendinum eoque uti et quod possit vel uendere vel ad
heredes transferre si inceperit edificare et non consumet nec
poterit uendere edificatum neque ad heredes transferre quia
Molendinum non dicitur cum alijs ibi V. =

6. Molendino locato cum pacto
quod locator ponat duos lapides, tantum, et conductor alia
necessaria si inundat fluminis pereant non amplius tenetur
locator; V. farinas. deciss. 550. tom. 8. cent. 7. Gratianus
dicit. 195. lib. 1. =

7. Molendarij possunt percipere
et debetur eis soluere Maquilam in specie et non in pecu-
nia Cap. peruenit 5. de decimis cap. ex transmissis eodem t.
cap. Pastoralis eodem moneta de decimis cap. 4. n. 35 =

8. Molendini alueum tenetur
mundare Dominus molendini, et si ob negligentiam aqua
mundauerit pratorum et fundos alienos, quando et quomodo
teneatur de damno, et alio de materia V. Amatis deciss.
149. et deciss. Auinionensem 195 =

tt

9. Molendinum ubi et quomodo possit constitui Bart. in l. quamvis n. 3. de fluminibus ubi Laxon. n. 43. Rip. 42. et Bald. et Salicet. in l. si manifeste C. de servit. et aqua. Padill. n. 2. et 5. et alij in l. fluminum de damn. infect. Cepol. de servit. rustie. Dutt. lib. 3. pract. q. 94. Vrcil. post Afflict. decis. 388. Sportia sc. 87. Peregr. 13. Arimin. lib. 1. tom. de molendin. fol. 313. Zomet. in l. 46. taur. n. 11. et 12. Franc. decis. 185. n. 9. p. 1. Menoch. de re fin. rem. 6. n. 150. et de presumpt. presumpt. 29. n. 15. lib. 6. Et an, et quatenus valeat decretum Curie, quod nemo accedat nisi ad tale molendinum. franch. decis. 128. p. 2. et molendinorum Materiam ultra citatos sup. tractant Ioan. Bapta. Acosta in tt. de ratione rate et quot. q. 77. Carroc. de locat. 5. p. 4. q. 14. Menoch. presumpt. 9. lib. 2. n. 22. Honded. sc. 84. n. 35. vol. 2. Alex. Claudens. resp. 7. n. 55. et resp. 17. p. 5. et 99. et 3. p. 1. n. 22. et resp. 10. n. 345. et sequenti n. 17. = Fran. Viuio decis. 22. n. 13. lib. 2. Vadd. sc. 124. n. 7. vol. 6. Thesaur. decis. pedemont. 16. Iurd. sc. 127. n. 28. et 80. Vol. 1. et sc. 321. n. 20. et 21. et sc. 312. n. 15. et sc. 447. n. 11. vol. 3. Peregr. sc. 131. in p. 1. lib. 1. et sc. 163. n. 9. Alex. sc. 22. vol. 4. probans quod Mensuratio distantie ex uno Molendino ad aliud debet fieri per de cursum aque, et non per arva uel itinera. thusc. tom. 5. pract. lib. 1. M. sc. 202. n. 5. Usat. decis. pedemont. 17. n. 13. Iul. Clar. §. feudum q. 70. Pacian. in tt. cui incumbat onus probandi lib. 1. c. 47. n. 41. =

ubi Greg. Lopez q. fin. Bart. in l. quominus de flum. Polanco de contractus lib. 2. cap. 1. n. 26. Gratian. 1. tom. forens. cap. 89. n. 1. et 2. cum sequenti. Dutt. lib. 4. pract. q. 33 et 35. et q. 30. iterum Gratiano 3. tom. forens. cap. 564. = ubi de plurimij questionibus = Nota etiam id quod in p. huius conclusionis. diximus solum procedit in molendini edificatione secus uero quando Molendinum destructum postea reficitur, quia tunc licet Dominus Inferioris Molendini pactus sit, et non liceat Molendina edificare, nihilominus non obstante pacto potest Dominus superioris destructi illud reedificare cum id non dicatur nouum opus, sed ueteris resectio. arg. traxus in leg. 1. §. Si quis edificium de nou. oper. munt. p. iura tradens Paul. Cast. sc. 247 per totum lib. 2. et est ratio quia huiusmodi Molendinum, et si per plures annos destructum sit adhuc retinet et conseruat iura sua Bald. sc. 241. n. 3. Vrcil. sed dubitatur lib. 2. quem refert thusc. 5. tom. pract. lib. 1. M. sc. 305. n. 5. et 6. (et sc. 304. n. 20. illud limitat quando nihil supererat de antiquo Molendino ex Cast. dict. sc. 247) = et de prima sc. Ann. Gomez in leg. 46. taur. n. 12. =

10 Molendinum quamuis nemini liceat nouum edificare in preiudicium antiquioris leg. 1. §. his autem nequid in flum. pub. leg. 1. §. 32. p. 5. Hoc tamen intelligitur quando diminueretur aqua primi molendini seu respectu frequentiores concursus molentium quia tale damnum non est in consideratione dict. leg. 1.

The first of the
 year 1771.

The second of the
 year 1771.

M^momentu.

L. Momentum est decima pars
unius puncti, et punctus unus est quarta pars unius hore =
et sic hora habet quatuor puncta, et quadraginta momenta =
Accursius in l. cum bisextum 98. q. 1. fin. ff. de 84. Vbi etiam
Salicetus Ioannes Andreas in cap. 1. n. 7. et Abbas n. 7.
de causa poss. et propriet. Gonzales in R. 8. Cancellar.
§ 3. proemij n. 47. Riccius in praxi aurea Resolut. 103.
n. 2. —

Monachus

1. Monachus est uox Græca signifi-
cans idem quod Latine auriga per similitudinem, et notatur
in leg. redentes g. ab arcos C. de Summa Trinitat. uel dici-
tur a Monos idest unus et arcos, idest tristes, quia solus
et tristis morari debet in clauistro ut notatur in l. de cer-
nimus C. de Episcop. et clericis, et in aucto. de Monachis
& Sancimus igitur, et in cap. placuit ib. g. l. cap. in gre-
s. l. de probat. ubi quod etiam pro mortuo habetur =

2. Monachi proprie et stricte
Loquendo sunt qui solitarij uiuunt in Monasterio neque
miserunt se predicationibus, ut sunt ordinum Monachaliu
veluti S. Benedicti &c. Ceteri uero Religiosi mendicantes
dicuntur fratres, et horum appellat. non ueniunt Monachi
et ita similiter de monialibus, nam illæ que profitentur re-
gulam ordinis Monachalis dicuntur Moniales, ceteræ uero
sorores Panormitanus in cap. causam, que n. 2. de Iudic.
ubi etiam concludit quod ex communi usu loquendi omnes uo-
cantur fratres; uel Moniales et sic omnes promiscue hic com-
prehendemus =

3. Monachi autem Religio
si uocati ad funus debent conuenire ad Parrochiam aut aliam
Ecclesiam iuxta loci consuetudinem, et non possunt expectare
per uias aut domum defuncti ita declarauit Congregatio Cardinalium

in una quam refert Barbo. voto 125. in eius fine tom. 2.
an. 34 =

4. Monachi possunt compelli per or-
dinarios uenire ad processiones generales ex Concilio Trident. ses.
25. de regular. cap. 13. = Sed quod hæc compulsio non possit esse
censuris sed alijs penis ecclesiasticis tenet Sambarus in tract.
de potest. legati a latere lib. 8. cap. fin. n. 27. Henricus in
Summa lib. 7. de indulgentia, cap. 25. Quarranta in Summa Bullarum
V. Precedentia uerit. an in casu, et alijs relati a Barbo.
de potest. Episcopi 3. g. alleg. 78. n. 25. in pro. = Sed contra-
rium et quando possint compelli censuris. Barbo. ubi proxime
q. n. 25. infine. Riccius in praxi aurea resolut. 210. ubi nume-
rat casus in quibus possit Episcopus excommunicare regulares et
quasi uerum dixit Gratianus. diu. 232. n. 15. ubi limitat
quando absint ab urbe dimidium milliare, ut declarauit Sacra
Congregatio Cardinalium = Sequitur Lara de Appell. lib. 2. cap.
24. n. 14. alias refert Hermou. in proemio p. 1. c. 5. g. 2. n.
45. salg. de protest. p. 2. cap. 9. n. 109. Neque uidetur dubi-
si quidem concilium trident. ses. 25. de regular. cap. fin. Man-
dat. regularibus obseruare omnia decreta non obstantibus
priuilegijs deputatque Episcopos executores, et cum nulla sit
habenda ratio priuilegijs, neque concilium restringat mo-
dum compellendi remittitur arbitrio Episcopi leg. l. ff. de
iur. deliberandi neque priuilegium tollit hoc arbitrium
facit etiam Bulla Pij 5. per quam obrogantur omnia
priuilegia contraria Concilio tridentino, et in casibus Concilij-
uidetur offendi Jurisdictio episcopi, quo casu ad Iudicem
offense Jurisdictionis pertinet Cognitio non ad proprium
quia alij non Iudex efficitur Iudex ad notatas in cap.
l. de nou. oper. nunt. et in cap. Ecclesie Sancte Mariæ
de Constitut. idem probatur in l. nullum C. de testibus tenet
franch. de iur. 147. et dum datur auctoritas datur et coercitio
et concessa Jurisdict. censetur concessa omnia sine qui-
bus exerceri non potest. l. 2. ff. de Jurisdict. omni. Iudic.
cap. preterea de off. delegat. exornat hoc Lauretus
de franch. in lib. de controuers. inter Episcop. et regular.
p. 1. cap. 1. fol. 9. et 10. Adde Cramham in praxi V.
excommunicationis Causa Materialis & 4. ubi declar-
ationem cardinalium refert =

9 Et quod licet Episcopus aliquibus Monachis exemptionem concedat non veniendi ad processiones uel ad receptionem sui ingressus primi in Civitatem non officiat ecclesie neque successoribus V. Vto Episcopus n.

5. Monachi habentes privilegium participationis aliarum Religionum privilegij non possunt extendere illud ad res magnas, et in solitas, et ideo neque ad exemptionem decimarum V. Vto extensio n.

6. Monachi et Regulares subsunt Episcopo ordinario in sequentibus = Primo in causis Mercedum Misericordiarum personarum nam tamquam sedis Affectu delegati possunt congerere, et compellere debitores regulares ex concilio tridentino. sess. 7. cap. 14. de reformat. = Secundo quanto regulares extra monasterium degent sui ordinis preterito deliquere sess. 6. cap. 3. de regularibus V. Putum decr. 242. lib. 3. ubi quod degentes extra claustra possunt visitari corrigi aut puniri et ratione delicti uel contractus aut rei de qua agitur possunt conveniri cap. 1. de privileg. in 6. = tertio si regularis est excommunicatus aliter tunc enim potest mandare ipsum denunciari publice, ut cuitetur Joannes Andrey in cap. 1. de privileg. in 6. n. 1. Joannes de immota in clement. 1. de sequestrat. poss. et fruct. n. 17. = quarto potest prefigere terminum regulari exempto delinquenti ut Superiori suo presentetur Semini anus in cap. quamvis 3. inferiores de acc. in 6. = quinto casu Heresis cap. ad abolendam 3. fin. de hereticis = sexto in redendo rationem alicuius ultime voluntatis, quia rationem reddere tenetur et ob malam administrationem poterit puniri Clement. 1. de testam. = Septimo in regulari electo ab ordine suo non debet statim representare Episcopo et efficitur de illius Iurisdictione PP. in cap. fin. de regularibus. Nauarro cons.

76. et 79. n. de regularibus = fursus lib. 11. conclus. 325. et conclus. 328 = Octavo possunt compelli ad restituendum omnia que a novicijs habuerunt, ubi professione non fecit con. trident. sess. 25. de reg. cap. 26. et idem si egrediatur ob infirmam Valentudinem et Moriatur ante professionem, nam et hoc abijisse ante professionem dicitur, et ideo Monasterij non sunt facta bona novitij Nauarro consilio final. de success. ab intestato, et in comentarij 2. de regul. n. 79. cum seq. = Nono in reconvent. in causis civilibus, quia ratio reconventionis Iudex incompetens efficitur competens cap. 1. et 2. de mutuis petit Auth. et consequenter Equomodo et quando Iudex PP. in cap. si clerici de Iud. Afflic. decr. 173. farin. de Inquir. q. 8. limit. 8. n. 99. = Decimo in die Sabati Sancti in honorem Ecclesie Matris non possunt pulsare campanas antequam in Ecclesia Maiori pulsantur, et contra facientes incurrunt penam centum ducatorum per Bullam Leonis 11. 10. octobris anno 1586. thesaur. fori Ecclesiastici q. 1. de Verbi Dei predicatione n. 21. = Omnes hos casus refert Laurentus de Franchis lib. de controversijs inter Episcopos et regulares q. 5. fol. 310. et alios 14. recensit Scimus Senior in cap. recepimus de privilegij de 2. Casu V. in Villarroel en su gouerno ecclesiastico tom. 1. ff. 1. q. 6. art. 1. n. 16. et 17. Barboss. de potest. Episcopi alleg. 105. n. 14 =

9 Adde quod Monachi non possunt exempti a Iurisdictione Episcopi, imo potest contra eos procedere et punire quando delictum offendit publicam et comunem conversationem farin. decr. 15. et 17. tom. 1. Civilium ubi quod solum in eis que respiciunt regulam, et vota prelati regulares sunt competentes privative =

9. Nota quod Monachi extra claustra degentes delicta Superioris dicuntur habitare intra Monasterium ad hoc ut ab Ordinario puniri non possint iuxta cap. 5. concil. trident. sess. 24. ita Sanch. consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 2. n. 4. Henriquez lib. 7. de indult. cap. 24. n. 2. in comento. lib. 0. et cap. 25. n. 11. ubi de monacho: qui est in Curato de licentia Superioris =

9. Nota quod Religionem ingrediens tempore Infirmittatis ob deuotionem uel ad consequendas Indulgentias non potest priuilegiare quartę Parrochie debite simoniacę ex illa infirmitate; cap. de his de Regularis bene ampliat Roquerol. alleg. 26. n. 242. cum seq. =

9. Nota tamen quod irregularitas tollitur per ingressum Religionis ex auth. de Monachis in pro collat. 1. de quo uide Henrquez de irregularitate lib. 4. cap. 19. Thomas Sanch. in suma tom. 3. lib. 5. cap. 5. n. 10. sed utrum si professio postea annulletur reuincat irregularitas dicitur. Nouiter Alcius in graxi aurea resoluit. 311. et concludit reuincari =

7. Monachi quando possint accusare uel remittere iniuriam uel non. V. de accusatio n.

8. Monachi, et alij regulares semel ab Ordinario approbati ad audiendas confessiones possunt semper audire neque alia indigent approbat. Secunda Luis Colocio lib. 5. de Hierarchia cap. 25. Stefano Baum. in theologia moralis p. 1. tract. 4. q. 4. Su. Proposito inq. 3. Diui Thomę q. 8. de sacram. penitentia dub. 4. n. 21. V. Dianam tom. 6. tract. 7. resoluit. 59. Hermos. l. 53. t. 5. c. 5. q. 6. an. 32. = Sanch. selectarum disp. 48. an. 16 = Limita quando Successores Episcopi uoluerint eos examinare. Hermos. ubi sup. et quod tunc requiritur noua aprobatio Sanch. theolog. in suma disp. 44. n. 22. et disp. 48. n. 16. = Verum est quod quamuis sine Ordinarij licentia non possint audire confessiones ex Concil. tridentin.

sect. 23. de reformat. cap. 15. sufficit tolerantia hoc est si Ordinarius presente aut sciente predicant aut confessiones audiunt ita Toledo lib. 3. cap. 13. n. 3. Henrquez lib. 6. de penitentia cap. 13. n. 13. Sanch. de Matris lib. 3. disp. 35. n. 22. = Ratio est quia licentia in scriptis non est de essentia. Nauarro cons. 41. de syon sal. Salcedo ad Bernardum cap. 73. addit. 2. Vers. illud autem Menoch. cons. 188. lib. 1. et cons. 7. lib. 2. Cuiuslibet q. 604. n. 115. Sanch. de Matris d. disp. 35. n. 10. =

2. Monachi non possunt esse Compares nec leuare pueros a sacro baptismatis fonte, per tr. in cap. non licet de consecrat. dist. 4. cap. placuit cl. 2. 16. q. 1. cap. peruenit 18. q. 2. et tenent Armila in suma Vbo Matris n. 13. Layman tract. 2. cap. 9. n. 13. = Contrarium autem est receptum, et practatur intelligendo tr. in d. cap. non licet loquentem de Monachis in stricta significat. scilicet de Monachis Monachalium Ordinum secundum distinctionem positam sup. n. 2. et non de alijs fratribus regularibus sic post Dianam tenet Henrquez Junior in suma parua Sect. 19. q. 7. quibus adde quod illa prohibitio fuit facta tempore quo infantes baptizabantur iam adulti uel prope et erat Ceremonia particularis osculandi pueros cum leuantur ut colligitur ex cap. Monachi 104. de consecrat. dist. 4. et ideo prohibitum fuit Monachis ut expendit Josephus Vicecomes lib. 1. de antiquis baptismitis ac Cerimonijs cap. 31. Narbon. de etate anno 7. q. 15. n. 7. ex quo infero quod cum iam hoc inconueniens cessauerit nulla est prohibitio = alia ratio assignatur a Laurentum de franchis lib. de contouersi. inter Episcopos et regulares q. 26. fol. 339. scilicet ne ex familiaritate procurante Diabolo incontinentia lapsus sequatur et ideo tenet cum licentia Episcopi posse fieri =

10. Monachi non possunt transire ad laxiorem uitam nisi de licentia Summi Pontificis, et quę cause debeant esse, et quomodo probentur, et alia de materia V. per Gratianum discip. 434. = sed cum licentia Generalis possunt transire ad laxiorem, quando adest causa iusta de qua

debet constare

44

debet constare in scriptis, et adhibita causa cognitione Item
 Gratianus d. discept. 434 =

11. **M**onachi transitus de una religione
 ad aliam absolute prohibitum est, et odiosum Iacobus cap. 17.
 Paulus 1. ad Corinthios cap. 7. Ecclesiastes cap. 5. Augustinus
 ad Ludovicum epistola 81. relatus in cap. Vos autem 16. q.
 1. et desertores primæ Religionis compellebantur redire cap.
 non oportet 7. q. 1. cap. 1. 21. q. 1. =

9 Permittitur iusta causa de uno Mo-
 nasterio ad alium et tunc bona que attulit primo illi rema-
 nent in proprietate, et de fructibus est alendus, in secundo v. c.
 Menoch. de arbitrar. casu 436 = de hac materia v. c. Barbosa
 de iure Ecclesiastico lib. 1. cap. 42. an. 42. et 45. Vbi quod transitus
 permissus extenditur etiam ad Moniales, ita sentiunt omnes post
 Concil. trident. scribentes, ut est Mandosius de Signatura Prætorie
 vbo Licentie col. 9. Vers. que dicta sunt. Corda in praxi Episcopali
 q. 1. vbo Moniales in fine. Fr. Manuel Rodriguez q. reg. tom.
 3. q. 52. art. 6. Sanch. in precept. decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 7. n. 6.
 quamvis contrarium tenet Acor. instit. Moral. p. 1. lib. 13. cap. 8.
 q. 1. = Et quod transitus iste approbet licentia Episcopi et Superio-
 ris Monasterij Rodrig. d. q. 52. art. 3. Sanch. d. cap. 7. n. 6 =
 tamen ut aduertit Barbosa n. 46. Sacra Congregatio non se-
 mel censuit esse ad eam in simili casu recurrendum et in ea non
 consuevisse concedere licentiam nisi quatuor concurrentibus primis
 aut antequam Monialis a primo Monasterio egrediatur aliud sit
 paratum ad benevole recipiendum = Secundo ut dotem consuetam
 soluat = 3. ut spes auferat ad primum redeundi Monasterium
 4. ut transactio fiat comitantibus Matronis consanguineis, Gra-
 uibus de uno ad aliud monasterium recta via absque diuerticulo
 ac pernoctatione nisi causa hospitij refert etiam tamburinus
 de iure Abbat. tom. 3. discept. 7. q. 1. n. 25. et 26 =

9 fallit quando transitus fit ad religionem
 arctam cap. licet de regul. vbi quod debet precedere licentia Prelati.
 Sanctus Thomas q. 149. art. 8. Hostiensis in Summa § qualiter. de
 regul. Barbo. collect. ad illum text. nisi ad fuerit prohibitio par-
 ticularis non transeundi de illa prima religione ad cap. Mandauimus
 2. cap. statuimus 19. q. 3. Videndus Thomas Sanch. in precept.
 decalogi lib. 6. cap. 7. n. 6. et v. c. alleg. pro Don Fran. tello equitis
 s. Joannis ubi quod ex eo quod fecit transitum ad religionem s. Fran.
 absque licentia Magni Magistri fuit nullus, et ita iudicatum ex
 eo etiam quod in religione Sancti Joannis adest statutum ut nullus
 possit ad aliam religionem transire, est que eadem prohibitio in
 ordine militie s. Jacobi per Bullam Alexandri 3. de confir-
 mat. Ordinis que est in stabillimenti anni 1627. fol. 9. = Ita
 tamen decisio vbi fuit annullatus transitus de religione Sancti
 Joannis ad religionem Sancti Francisci escriptulosa mihi uidetur
 ex decis. Notæ interminis apud Ludovicum Posthium decid.
 164. post tractat. de Manut. =

9 Nota quod ad Cartuxienses Mini-
 mos, et Capuchinos est licitus transitus nullo alio requisito
 precedente per Bullam aut Breue Gregorij 13. quod refert Pater
 Montoya in Chronicon ordinis Minimorum lib. 2. fol. 80. col. 2. Vbi
 quod Salmanticæ fuit approbatus a doctoribus omnibus transitus fra-
 tris Augustini ad Minimorum =

9. Martinus 5. anno 1417. expedi-
 uit Bullam ne mendicantes transirent ad monachales sine
 Licentia Aptæ excepta cartuxia, et redit rationem quia hoc fit
 animo redeundi ad seculum ex eo quod illo tempore beneficia ob-
 tinebant Monachales usque ad reformatz. Sixti 5. que incipit
 boni fructus = et Julius 2. precepit Julio Romano Generali
 Augustinorum ut auocasset omnes ex sua religione ad aliam tran-
 sacto etiam arctiorem, sed ratio fuit, ut ibi nisi uerè et effectu-
 perseuerant sub uita magis arcta itaque prohibitio uel
 permissio consistit in animo quo transitus fit. refert Pater Moya
 dict. Chronicon. lib. 1. fol. 346.

12.

Monachi seu Religiosi eiecti ob

seruare tenentur etiam existentem in seculo tria uota substantia-
lia obedientie, paupertatis, et castitatis. Soto de Iust. a. lib. 7. q. 2.
art. 1. Nauarro cap. non dicatis an. 33. 12. q. 1. Ro. tom. 1.
94. regul. q. 30. art. 20. Laurent. de franch. lib. de controuers. inter
Episcopos et regulares. q. 4. fol. 219. ubi quod loco obedientie suorum
Prelatorum, a quorum Iurisdictione per electionem eximuntur, te-
nentur prestare Episcopo Ordinari, seu alijs in casu quo fuerint
relegati, et ideo beneficia ecclesiastica habere non possunt. Na-
uarro. Coment. 2. de regularit. n. 35. Mol. de Iust. a. tom. 1. lib. 7.
140. Acor. lib. 2. Instit. moral. cap. 16. q. 4. Sanch. in decalog.
de Religioso statu lib. 6. cap. 9. n. 45. et 46. v. ubi Benefi-
cium n. 2.

¶ Neque sibi querunt eiecti quid

quid adquirunt, seu lucrantur neque Monasterio a quo fuerunt
eiecti, sed dominium acquiritur Deo et suis administrandi Summo
Pontifici, eius Vicario speciale autem Ecclesie Seculari uel regula-
ri cui legitime fuerint translati alioquin Episcopo. Nauarro in d.
cap. non dicatis. n. 33. 12. q. 1. sunt enim incapaces cuiusquamque
dominii ac iuris pecuniarii ratione sollemnis uoti paupertatis apud
non absoluantur per suam culpam, et sententiam contra ipsos
latam Cardinalis in Clement. p. 1. § qui uero de stat. Monach. q.
1. late Nauarro in cap. nullum 12. q. 2. n. 45. late Laurentus
de franch. de controuers. q. 6. fol. 220. v. Silvester vbi Apo-
stasia q. 9.

¶ Et quod sit dedecus si mulier nu-

bat illo qui fuit a religione expulsus, imo si eam deseruit, et e-
contra Mol. de Iust. a. disp. 33. n. 15. Bonacina de Matrimonio
2. q. 1. p. 1. s. n. 1. et 2. v. alleg. 27. tom. 15. n. 15. fol. 229.

9 Et eiecti si erant subdiaconi aut
aliquo ordine insigniti possunt ad sacros ordines promoueri de quo
nemo dubitat. Nauarro lib. 3. cons. 4. de statu Monachorum
Rodrig. tom. 1. regular. q. 34. art. 27. et hoc de licentia propro-
rum Episcoporum, quibus per expulsionem subit subiecti et
Laurentus de franch. q. 8. fol. 220. ubi quod hodie vigore decre-
tum Sacre Congregationis eiecti a religionibus remanent suspen-
si ab ordinum exercitio v. eundem de alijs q. ad eiectos tangen-
tibus =

13.

Monachi etiam illegitimi possunt
ad sacros ordines promoueri absque dispensatione, quia uiram
suam innouare videntur Gratiano dicitur 218. n. 67 =

14.

Monachi sine licentia Episcopi non
possunt facere processiones nisi intra claustra suarum Ecclesia-
rum et extra per 30 passus. cap. antiquitus 17. q. 4. Riccius
et Barbo. quos refert Hermosilla in prologo p. 5. q. 2. n. 39.
habent uero particulare priuilegium, et specialiter statos sancti
francisci per Bullam Benedicti 11. ut possint processionaliter
ingredi alienam parrochiam et extrahere cadauera cruce eleuata
ad sepeliendum = Sed hoc priuilegium est derogatum per h. m.
in Clement. dudum de sepultur. ubi q. vbi funeralibus tenet
ordatus cons. 82. et licet in d. 225. n. 13. teneat contrarium
prima opinio est uera et communis ingratum q. recepta ex l. a. uel
p. Clem. dudum n. 3. Rebusus tom. 1. de sententijs provisionali-
bus in prefat. n. 69. pag. 239. et de sententijs executorijs
art. 3. q. 1. n. 3. pag. 338. sene decisi. 413. ubi copiose et quod
solum possunt ad portas sue Ecclesie recipere cadauera cruce
repta = Gratianus dicitur 492. ubi etiam quod non possunt
clerici celebrare officium in ecclesijs regularibus nisi consuetu-
dine fuerit prescriptum =

15. Monacho litiganti cum Monasterio debentur alimenta Joseph. Ludovicus decisi. perusina 46. n. 3 et etiam eiecto et spoliato si litigat super nullitate electionis - Quall. q. 57. n. 50. quamvis contrarium tenet Putius decisi. 202. lib. 1 =

16. Monachus professus in Monasterio capari bonorum incommuni si id ad alium incapacem transeat et non facta noua professione redatur ad primum, et interim fuerat de lata hereditas non acquiritur venientibus ab intestato sed primo Monasterio Phebus decisi. 63. tom. 1 =

17. Monachi capaces acquisitionis habentes primum gradum vel eis assistendo qualitas agnationis succedunt in Maioratu excluduntque posteriores, et feminas priores licet fundator apposerit onus nomen ferendi, et arma; flores de Menia Variar. lib. 9. q. 26. Bayus lib. 2. Variar. q. 12. ubi ita iudicatum, et Vtrum sit spectanda mors naturalis ultimi possessoris - Monasterium Ingressantis vel sufficiat Cuius illa professionis V. Castill. lib. 3. controuer. cap. 12. et infra n. et tom. 6. cap. 162. et si Monasterium est capax acquisitionis incommuni succedit in Maioratu pro Vita Monachi. Mol. de p. lib. 1. cap. 13. an. 64. ubi limitat quatenus annexa est dignitas vel iurisdictio. Mieres p. 2. q. 3. an. 37 = et licet Mol. dubitet quando habet onus portandi nomen et arma, tenendum est quod succedit ut dictum est, et ita fuisse iudicatum tenet Manuel Ros tom. 2. q. reg. 78. Montaleg. in pract. lib. 2. cap. 2. an. 49. maxime si fuerit fundatum de tertio bonorum agnatis V. alleg. 4. tom. 6. an. 22. fol. 55. ratio est quia Monachus vel Monialis conseruant et retinent iura prioritatis in gradu iuraque agnationis = Bald. in auth. si qua mulier. n. 10. C. de sacros. Eclis. signa in repet. L. coherede §. cum filiis n. 63. ff. de vulgari. Mol. ubi sup. n. 73. L. coherede §. cum filiis n. 63. ff. de vulgari. Mol. ubi sup. n. 73. Mantica de Coniectur. lib. 8. tom. 12. n. 33. et non perdunt iura sanguinis, Abbas in cap. quia nos n. 2. de testam. tirag. de nobilitate cap. 26. n. 8. Sapius alleg. 101. Mol. ubi sup. et probatur ex cap. unico 14. q. 1 = retinentque iura suitatis - tirag. de retra. linag. §. 1. q. 8. n. 19. Gomes tom. 1. Variar. cap. 9. n. 10. Minchaca de iur. creat. lib. 2. §. 21. n. 212. Eut. in §. sui inst. de heredi. qualitate n. 35. Sanchi de regular. statu. lib. 7. cap. 22. n. 5. Greg. L. 2. t. 37. q. 2. et succedunt in bonis feudalibus, quibus non est annexum seruitium quod a Monasterio prestatum non possit. Mol. ubi sup. n. 76. Miores d. p. 2. q. 3. an. 34. Sama decisi. 6. Capiti decisi. 10. qui loquitur

in Moniali Sancte clare. flores ad Samam d. decisi. 6. et in fidei commissis. Mol. n. 77. V. alleg. 4. n. 22. tom. 6. fol. 55 = et in iure patronatus sicut etiam Moniales - Lambertinus de iure Patronatus lib. 2. p. 1. q. 7. princip. art. 11. an. 11 = ubi quod possunt presentari etiam Licentia Superioris PP. in Cap. cum ad Monasterium de statu Monach. V. Mieres d. p. 2. q. 3. n. 62. et quod Monialis succedit in administrat. Cappelle, que uti proximiori deferatur = Sama d. decisi. 6. n. 2. et ibi. flores Mieres n. 41 = et quod Monachus patronus proficundo transfert ius patronatus in Monasterium pro eius vita; Lambert. lib. 1. q. 2. art. 20. q. 2. princip. Perz in L. 1. t. 6. lib. 1. ordinam. q. debent succedere = vers. primus. Rodrig. tom. 2. Regul. q. 122. art. 7. nisi industria eligatur in patronatu, vel aliud actum quod non possit per Monialem exerceri V. Riccium in proxi. fori ecclesiast. decisi. 220. et Vahencuela consi. 135. ap. lib. 2 = et quod Monachi retinent iura suitatis et agnationis V. alleg. 3. tom. 1. n. 16. et pro contrario farinatio de accusat. q. 13. n. 25. in fine = et retinent iura sanguinis Vahencuela consi. 135. lib. 2. n. 25. cum segg. ubi quod per Monachos excluditur femina propter masculos exclusa =

9. Nota quod religiosus Capax bonorum incommuni retinet fidei commissum, quod erat grauitus restitutum post mortem et usque ad naturalem non uenit casus imo si ante decessit substitutus caducatur ille gradus fusarius consi. 88. per totum ubi de Monacho Carmelita V. Castill. contr. lib. 3. cap. 12. V. alleg. 87. tom. 13. fol. 316 =

18. Monachus licet profiteatur et Monasterium heridem instituat non potest priuare patrem a sua Legitima, que est omnia preter tertium habebitque etiam Pater vnum fructum durante vita filij Monachi, neque pater potest priuare filium a sua Legitima licet etiam pater efficiatur Monachus retinet tamen Pater usum fructuum Vita durante; Pereyra de cili. 105. Gratian. decisi. Marchie 3. Siquencia de Clausulis lib. 1. cap. 6. n. 16. ubi quod possunt compelli ad diuisionem Rexas in epitome succell. cap. 24. n. 40. Rodrig. in Summa tom. 3. cap. 243. n. 5. ubi quod solum quintum pertinet conuentui Eut. lib. 2. canonicar. cap. 1. an. 75. ubi quod non poterit filius petere vincte patre Monacho V. Mol. de iur. tract. 1. digut. 140. Vers. an uero statim cum segg. et quid de filiis illegitimis V. eundem uers. a regula =

19. Monachi non possunt mutare mona-

sterium de uno loco ad alium sine licentia Ordinarij Sarrea decem
granat. 97. n. 7. et 28. refert Bullam Urbani 8. ad hoc expedita
et n. 28. quod etiam Iudex secularis potest eos impedire, et que de
beant procedere ad edificationem noui conuentus v. vbo Monas.
terium n. 28

+ vide verb. monasterium n. 16

20. Monachi ordinum qui proprium

habere non possunt non possunt edificare iuxta conuentum Predi-
catorum per Bullam Clementis 4. nisi distanter 300 Canas hoc est -
600 Varas quam afert et refert Alonso de casa rubas in compendio pri-
uileg. fratrum minorum, et aliorum Mendicantium lib. 1. vbo edifi-
care §. 2. pag. 214. et §. 11. pag. 226. Sed ut ipse refert iam hoc limi-
tatum est ad 150 Canas tenet que Specul. minoru seu firmamentum
trium ordinum §. 2. tract. 1. fol. 21. in impress. Venetæ anno 1523 -
vbi refertur Secunda Bulla Clementis in qua prima reformatur Ioan-
nes Baptista corfact. in collect. privileg. Sacrorum Ordinum in relat.
Bullarum Clementis 4. Bulla 3. fol. 15. ex impressione Venetæ anno 1603
Idem extat in alio compendio Bullarum intitulo Monimento ordinis -
minorum fol. 30. et postea M. S. S. 29. Anno 1605. confirmavit
hanc reformationem excepto quo ad ordinem fratrum Minorum
in cuius fauorem iubet obseruari primam Bullam de 300 Canas re-
fert eam Manuel No. in compilat. privileg. ordinum fol. 267.
et dicit. Alfonso de casa rub. et Ioannes Baptista vbi sup. n. 9 -
idem Manuel No. tom. 2. regular. §. 24. et quod fratres Predica-
tores hominiam habeant etiam eandem Bullam in sui fauorem - Item
No. de compendio fol. 48. per concessionem Leonis X. =

21. Monachus elemosinas facere non potest
quia nihil propriæ habet, neque aliquid recipere propter neces-
saria §. in cap. alia causa lib. 1. q. 1. vbo Manus v. Hermos-
in lib. 1. tit. 4. §. 5. §. 4. n. 4. Vbi an possit donare

9 Et qui aduersus paupertatis pro-
fessionem bona habuerint occulte Mortis tempore eorum cor-
pus cum ipsis rebus est extra ecclesiam, et in sterquilino se-
peliendus 1066. 1062. Variar. cap. 1. n. 11. =

22. Monachi possunt preesse ecclesiæ pa-

rochiali non tantum necessitatis causas sed utilitati ex-
posit. Episcopi, et consensu Superioris ipsius Monachi §.
in cap. 1. vbo quod Monach. lib. 1. q. 1. =

23. Monachi possunt gaudere legato alia

ue quamuis re etiam si relinquatur ea condit. quod Conuentus
nihil adquirat, quia non est perpetuo sed pro vita, et sic prelati con-
uenientibus oculis debent permittere. franchis deciss. 718. et ibi
Riccius = quod non valeat Legatum Monacho sub condit. ne prela-
tus se intromittat, et possit nihilominus disponere Rodrig. tom. 2. reg.
q. 125. art. 2. et 3. Portet in dub. reg. vbo Legatum n. 4. Sed quod
Monachus sit Capax Legati alimentorum Ceval. q. 779. n. 236. v.
vbo Abbatis n. vbi de Monialibus, et v. vbo Monasterium n.
vbi quid de hereditate et v. vbo monialis n. v. tamen Gomez
tom. 1. Variar. cap. 22. n. 46. et ibi Syllog. spino de testam. §. 12. n.
39. et quid de Capuchinis v. Manuel No. tom. 2. reg. q. 126. art.
7 et v. quædam q. 22. vbi breue quodam refert =

24. **M**onachus potest dum in seculo fuerit ante ingressum facere testamentum, neque professionem reuocare potest Molina de p.p.g. lib. 2. cap. 9. an. 41. Suarez alleg. 20. n. 21. Dux. canonicar. lib. 2. cap. 1. an. 1. Siquencia de clausul. lib. 1. cap. 6. n. 14 et 15. V. alleg. 64. fol. 273. tom. 13. et alleg. 87. eodem tom. fol. 326. et V. Vto Monialis n. et quod etiam possunt facere donationes Hermos. l. 1. ff. 4. ff. 5. g. 4 n. 20. Cevallos 806. et quod possint reuocare testamentum antea factum licet sit Ordinis sancti francisci V. Cornesum in addit. ad Gomez l. 3. taur. Vers. ad n. 13. = et post ingressum ante professionem potest reuocare quia ad hoc, Voluntas est libera neque comprehendit ultimas Voluntates Concil. trident. sess. 22. cap. 16. sed solum loquitur de Contractibus inter vivos. Mol. de iust. tom. 2. disp. 139. Vers. ambiget Dux. canonicar. lib. 2. cap. 1. an. 31. Cevallos 806. n. 13. et ideo non requiritur licentiam Superioris, quia ibi non comprehenditur ultima Voluntas ut etiam declarauit Congreg. Consil. ad d. cap. quam refert Marcella sup. 20 uerbo aut obligatio = et quam uis Rodrig. Xuares alleg. 20 n. 29. tenet quod requiritur licentia Contrarium est uerum et commune, ut dixit Cobb. in cap. 2. de testam. n. 5. in fine. Dux. ubi sup. n. 25 = Dubium est Utum heredes possint durante uita Monachi, et facta professione gaudere bona aut debeant spectare Mortem naturalem Monachi et re solutio sit quod in testam. Monachus expresse non disponit quod statim secuta professione, etiam non spectata morte naturali gaudeant heredes gaudebit Monasterium pro eius uita Molin. disp. 140 Vers. quin et bona, et post Dux. et alios Castill. lib. 3. cap. 12. an. 9. quamuis referat Cevallos Contrarium tenentem = Adde quod Concilium Tridentinum non comprehendit ultimas Voluntates. Rhebus de ciu. 137. n. 6. tom. 2. = Cualcanus decisi. 11. n. 113. Cenedus in collect. ad decret. 90. Manuel Rodrig. tom. 3. q. 16. art. 1. Riccius collect. 587. Velasco de part. cap. 16. n. 13. Sa. in suma Vto Religiosi - Cancruius lib. 2. Variarum cap. 8. n. 86. Sanchez ad precepta decalogi lib. 7. cap. 5. n. 13 =

25. **M**onachi ingressus potest a parentibus uel tutoribus reuocari quando factus fuit a filiis uel pupillis sine eorum auctoritate usque ad decimum quartum annum Haro. de etate anno 17. q. 17. V. Vto Monialis n.

26. **M**onachus etiam si Votum castitatis et professionem emisit potest contrahere Matrimonium dispensatione Papae propter causam grauem, et que sit V. Gratianum disp. 458. lib. 3 =

27. **M**onachi non possunt alienare sine consensu Prelati, et prius habito tractatu a Communitate Cap. cum Apostolica, et cap. tua, de his que fiunt a Prelato, exornat Hippot. in l. in Giminibus § Siquis dicatur n. 7. Vbi quod non sufficit ut referatur in instum. de tractatu et liant. nisi adit et quod extendatur etiam ad Censum et Emphyteosim tenet Speculator ff. de locatione § 2. Vers. et scias = Vbi in addit. quod in monachis nigris duo tractatus procedere debent ex Benedicti constitutione Joseph. Ludouic. decisi. 93. n. 22. = sed quod Unicus tractatus sufficiat, tenet Castill. lib. 1. de Usufruct. cap. 54. n. 14 V. Vto Ecclesia n.

28. **M**onachi uestes aut spolia pertinet ad Abbatem uel ad Monasterium non ad conductorem omnium fructuum, que Vestes non comprehenduntur in fructibus Boerius de ciu. 224. n. 9. et 10. Gratianus disp. 319. n. 15 =

29. **M**onachus non potest constituire Emphyteosin ab Abbate neque ipse nominare ex proprio contractu filium suum spurium neque aliam personam Lama decisi. 378. et ibi Flores =

30 **M**onachi accusare non possunt etiam

suam iniuriam prosequendo, quia pro mortuis habentur nisi in causa sui Conventus. Veluti si iniuria illis facta fuerit, et tunc cum licentia Prelati. farinat. in praxi tom. 1. q. 13. an. 20. v. vbo Accusatio n.

31 **M**onachi possunt esse Commissarii

testamentorum eorumque executores Vulgo Aluaceas Matrenas. in l. 6. ff. de lib. 5. q. 8. n. 6. et in leg. 14. eod. tom. q. 1. n. 2. et 3. vbi limitat in fratribus Minoribus, et aduertit quod est necessaria Superioris licentia v. Gratianum discep. 123. Vbi quod neque illud quod ab eis fuerit factum valebit. v. de Materia Mario muta decis. 2. v. vbo Commissarius n.

32 **M**onachi admittuntur ad testifica-

dum in fauorem Monasterij in causis civilibus cap. insuper de testibus. farinat. de testibus q. 60. illat. 17. n. 451. et 462. Intelligit hoc secundum quod notat Noguerol. alleg. 26. n. 33. et quod procedat quando actus talis est = ut in eo neque actu neque habitu alij testes esse potuerunt iuxta in Congreg. et Capitulo alias secus ita colligitur ex Abbate d. Cap. insuper n. 3. et Decius n. 20. Grauea de antiquitat. cum Grammatico Voto 22. n. 9. farin. d. q. 60. n. 479 = Et quod licet Monachi non possint testificari nisi de licentia Abbatis tamen post depositionem valet Gratianus discep. 910. n. 17. =

33 **M**onacho mortuo uiolenter cui debetur pecunia que forte pro remiss. Mortis interuenit patri an Monasterio v. Cenall. q. 333 =34 **M**onachi habitantes in aliquo

loco possunt esse testes testamenti illic facti Burg. de Esq. l. 3. taur. p. 1. n. 3. ex n. 405. vbi extendit quamuis non precesserit licentia Prelati. Surdus decis. 129. et etiam si Monachis aliquid relinquatur. Burg. vbi sup. n. 408 =

35 **M**onachus Procurator esse non

potest extra causam Monasterij Clem. Religiosus de procurat. fallit quando interuenit licentia Superioris ipsius Monachi farin. decis. 445. p. 2. n. 1. =

36 **M**onachi aut Religiosi non

habentes loca congrua ad habitandum possunt petere quod eis vendatur, et Dominus poterit compelli. Greg. in l. 3. ff. de p. 5. q. 1. v. vbo Venditio n.

37 **M**onachus siue Regularis di-

cens per vim et metum ingressum fuisse Religionem uel dicat ante etatem legitimam professionem fecisse, vel quod si mile non debet audiri post quinquennium, et dimittens antea habitum sponte non erit postea audiendus super eadem except. aut nullitate ap. quicumque 19. concil. trident. sess. 25. quod si non procedat quando illud quinquennium semper curruisset tempore in habili ut pote durante pupillari etate uel durante metu aut alia causa nullitatis irremissibili flores de mena lib. 3. Variar. q. 23. n. 68. v. infra n. 22. = et professio facta ante etate legitimam uel per metum dicitur nulla farin. l. tom. Quib. decis. 175. per totam Ioan. Eut. in autent. sacram. puberum cod. si aduersus uenditionem n. 7. vbi etas legitima dicitur. Et annorum tam in Masculis quam in feminis =

38. **M**onachus non potest pretendere le-
sionem circa cessionem a se factam ante religionis ingressum. *Armo*
de. 260. n. 2. et nunquid in huiusmodi refectione legitime sit ob-
servanda solemnitas Concil. Trident. cap. 26. sess. 25. et an redatur
nulla ob eius defectum V. Garcia de benef. tom. 2. ff. 9. cap. 11. n. 25.

39. **M**onachus filius a Patre exhereditatus
potest ex heredationi consentire, et Monasterium eo invito non habet
querelam legitima in leg. cohered. & cum filijs =

40. **M**onachis contra Abbatem suum
litigantibus nulla fides adhibenda est locin. *senior de. 47. n. 25.*
lib. 7. Paris. de. 252. n. 9. lib. 7. Pauet de. 171. n. 7. Velaz. de c-
Verat. decis. 267. s. p. r. = et quomodo possit eos suus Superior
punire usque ad Crimina, que depositionem non exposcunt Abb.
in 2. p. r. c. si quis an. 47. de for. competent. et in c. Signifi-
canti n. 2. eodem =

41. **M**onachus retinet domicilium
Loci ubi natus est saltem quo ad commoda, et ita poterit
a tali episcopo ordinario licet Monasterium non sit in ea
diocesi Abb. in cap. postulati n. 5. et 6. de for. competent.

42. **M**onachus qui est intra annum
approbationis utrum faciat bona Monasterij revocabiliter et
potest annum irrevocabiliter, et sic utrum succedant venientes
ab intestatu aut Monasterium. *Card. Pereyra in l. si ara-*
tozem vbo contractum fecisti n. 27. Decis in cap. in present. de
probat. n. 73 =

43. **M**onachi aut Monialis renuncia-
tio de hereditate paterna, an sit valida dubia est q. de qua
V. Cobb. in cap. quamvis pactum 3. q. 2. Baeca de dote c. 14
n. 31. et de intellectu c. 26. sess. 25. Concil. Trident. de regu-
laribus quod debeat intra duos menses, et cum Ordinarij Licen-
tia fieri Morquech. de divisi. lib. 4. cap. 5. n. 34. qui et Dutt.
in cap. quamvis pactum vbo cum nuptijs tradebatur an. 2.
tenet et 3. Contra Menoch. de arbitrar. cent. 5. casu 436. n. 8.
et Baeca J. docet totius esse facere renuntiationem ex consen-
su Monasterij = et quando enormissime lesioni renuntiatio
hoc casu non nocet, et quid in rustico aut Moniali aut quan-
do adest persona, que metum reverentiam potest inducere
et quod sit Considerandum tempus renuntiationis vel Ingres-
sus religionis Morquech. J. de lib. 4. cap. 5. an. 59. et de
ista renuntiat. Quin: de. 204. lib. 1. Zam. decis. 375. et
an exclusa Monialis predictam renuntiationem ea non ob-
stante possit potius succedere ex testam. vel per donationem
inter vivos Angul. de meliorat. n. 14. Afflict. decis. 399.
Manuel Ab. quest. regular. tom. 2. q. 74. art. 14. Molin-
de primog. n. 33. cap. = lib. = et an possit Monasterium
conqueri de lesione L. 17. ff. 1. q. 6. Mol. et Dutt. sup. iste
n. 3. = Nota etiam quod si renuntiatio sit facta per ver-
ba generalia manebit talis Monachus aut Monialis exclusus
etiam a Successione collateralium V. infra vbo renuntiatio
n. 3. = Late de hac q. Noguerol. alleg. 6. per totam =

44. **M**onachi professionem utrum filio
debeat legitima ad intellectum cap. cum simus de regul. et
auth. quas action. de desaccos. Eccles. Ang. de meliorat. l. 1.
q. 6. =

45. **M**onachus qui legitime de uno mo-
nasterio migratur ad aliud an secum ferat bona, que primo
Monasterio contulerat, et an hereditas ei delata 2. de Aratur
Cobb. in cap. 1. de testam. n. 22. Menoch. de arbitrar. cent. 5.
casu 436. =

46. Monachi Sui francisci non

possunt esse executores testamentarij. Clement. exius de para-
diso de 85. g. in cap. 2. de testam. in 6. licet regulariter quili-
bet Monachus alterius religionis possit esse executor de ipsius-
ordinarij licentia d. c. 2. de testam. in 6. element. 2. eodem t.
sed Franciscanus fieri non potest executor etiam de Superioris
licentia = C66. in cap. sua nobis de testam. n. 3. et 4. = Neque
poterit esse commissarius ad testandum fello heredum in l. 31.
taur. n. 8. = et an gesta per monachum executores testam.
sine ordinarij licentia sint valida Cual. g. 404. Quarr. in cap.
quamvis factum 2. g. 4. n. 14. Duen. reg. 381. n. 6. = la-
tissime Sanch. in sum. tom. 2. lib. 6. c. 11. an. 24. precipue n. 43.
et 44. cum segg. = Hoc tamen intelligo in nudo facto ex i.
testam. non uero in digos. rerum s. uoluntatem quam non ha-
bet, ita uidetur insinuare spinos. de testamenti g. 28. de exe-
cutor. n. 31. Contrarium tamen, et sic in distincte tam in execu-
tore quam in Commis. ad testandum tenet Sanch. sup. n. 49 =

47. Monachi franciscani an omnino

sunt incapaces legati annui, et aliorum relictorum = Quoad c.
22. Camil. g. 17. Mant. de coniecturis lib. 8. t. 6. n. 28. Nauar.
c. 13. de testam. lib. 3. fol. 309. late Villat in sum. tom. 2. t. 35.
del estado y Votos de los Religiosos Difficul. 33. Brab. in sup. tract.
y manual de ss. aduert. 20. per totam. Mart. de Successione le-
gali 3. g. 13. art. 1. an. 9. cum segg. = et Monacho vel
Moniali Legari potest ea conditione ne Abbas seu Superior
auferat ei legatum sub pena amissionis, et quod ei legatum
auferatur. Bald. in l. super uacuum n. 44. C. de iis que pene
nomin =

48. Monacho descendenti intra an-

num probationis, et de eius testam. v. l. 17. t. 1. g. 6. Auend.
in l. 17. taur. g. fin. n. 4. et in l. 44. g. 7. n. 2. Mol. 1. tom.
de iust. s. p. 139. franch. decis. 24. n. fin. l. p. Manuel-
Ros 2. tom. regul. g. 47. et 3. tom. g. 16. Astill. de Usufruct. lib.
1. g. 65. n. 70. Mol. sup. et quomodo succedatur in bonis noui
descendenti, et quid in dotibus Monialium Sutt. lib. 2. canonic.

g. 1. = et an possit testamentum nuocare post professionem
usque ad mortem naturalem v. Sanch. in sum. tom. 2. lib. 7.
cap. 11. per totum an. 2. cum segg. = et quod succedat Mo-
nasterium monacho descendenti intra annum probationis
Erat. decis. 35. n. 23. licet dubitet. tiraq. de retract. lig.
neg. 51. g. 8. n. 25 =

49. Monacho si impedimentum oppo-

natur a muliere deflorata, et cui promiserat Matrimonium cum-
ea contrahere non debet recipi usque ad satisfactionem Aieb.
in l. l. t. 1. lib. 5. n. 37 =

50. Monachi professio an tollat omnia

maculam illegitimitatis, et ingratitudinis et quid ob intestato
uel ex testam. Quarr. alleg. 25. Aieb. in l. 10. t. 8. lib. 5. n.
9. =

51. Monachum se esse promittentem

aut uouens an teneatur perseuare, resolu. quod non sed ad im-
pleuit intrando licet exeat intra annum probationis, qui ita
censetur votum emissum; Sutt. lib. 2. canonicar. cap. 22. n. 38 =

52. Monachi conseruatores habentes

numquid ut actores aut rei possint debitores aut a debitori-
bus conueniri v. Sutt. lib. 3. pract. g. 9. et 20 =

53. **M**onachus coram quo, et quomodo conue-
niri debeat siue civiliter, siue criminaliter. Abb. in cap. cum co-
tingat n. 21. de forma competent. et in cap. quanto de offi. ordi-
nario Eudo. Papa. decis. 549. Iux. lib. 1. pract. q. 4. in fin ubi
agit de Iudice Conservatore, et an Monachus pro se valeat in-
Iudicio comparere, et quod hac licentia debet esse data a suo-
Prelato, et non a Iudice, et sine ea in Iudicio non potest comparere.
fermos. tom. 1. de for. competent. ad Reg. causam 9. de
Iudicijs q. 1. per totam an. 1. preique n. 7 = et quando possit
agere in Iudicio sine hac licentia idem in cap. deputati lib. 1.
q. 1. n. 4. Speculat. lib. 1. q. 1. de actore n. 48. tenet quod non
et an requiratur ad hoc expressa licentia Prelati vel suffi-
ciat tacita. Bart. de nullitate et de nullit. ex defectu Ma-
dat. n. 49. ubi tacitam sufficere docet. Sed contrarium tenet
Caldas sub. et de reg. 22. Thesaur. decis. Pedemont. 129.

54. **M**onacho decedente quæ secum
in Monasterium bona attulerat superstiti Patre, vel Matre eius
monacho heredes existunt, et non Monasterium, qui ob illorum
aut alterius existentiam Monasterium excluditur v. Greg.
Leyes in l. 17. et l. 1. q. 6. Mol. de primog. lib. 2. c. 9. n. 61.
Baeca tom. 1. consult. 24. n. 5. Velazquez de Abend. in l. 6. taur.
q. 8. Castill. de Usup. lib. 1. c. 65. n. 2 =

55. **M**onachus an teneatur an-
num professionis continuo adimplere, vel sufficiat interpositio
Greg. Lopez in l. 3. et l. 7. q. 1. vbo Un año. Alex. de 54. n. 2.
lib. 4. Ant. Gomez en la explicacion de la Bulla de la Cruzada
fol. 55. n. 7. farin. tom. 1. Quil. decis. 175. n. 2 =

56. **M**onachus aut Monialis an succedat
in bonis maioratus aut patronatus, quæ iure Sanguinis deferuntur
Sam. decisi. 6. ubi mena. Mier. de Maiorat. 2. q. 3. n. 1. et 22-
et 27. ubi de Clericis, et Monachis sancti francisci. v. etiam Mol.
de primog. lib. 1. c. 13. an. 68. et Legg. Aluar. de coniectur. m.
lib. 2. c. 3. n. 4. Spin. de testam. q. 10. delegato relicta Mona-
cho n. 33. et Legg. Mol. 3. tom. de Iust. dig. 623. Valencuel.
tom. 2. de 135. n. 38. =

57. **M**onachus dispensari, et habilitari
potest a Papa ad Matrimonium contrahendum pro habenda regni
successione. Mol. lib. 2. de primog. c. 13. n. 69. et 97. Auendan.
in l. 40. taur. q. 4. ubi Ant. Gomez n. 66. Matrenc. in l. 1. et 2.
lib. 5. q. 1. n. 19 =

58. **M**onachi aut Monialis professio
inducitur tacite per solam delationem habitus in Monasterio -
Olivier. Beltram. ad Alex. Ludouiss. decis. 385. n. 6. ubi limitat
excludi hæc tacita professio per reclamationem = et ad probationem
professionis in Monialibus, quod requiratur scriptura licet non
sit necessaria in masculis tenet gratian. 4. tom. dist. 1. cap. 640.
n. 4. et 5 = sed est questio difficilis an transacto quinquennio ex
scripto monialibus aut regularibus ad reclamandam professio-
nem nullam, vel metu factam audiri debeant, et eis competat
aliquod remedium Thom. Sanch. de Matrimo tom. 2. lib. 7. dig. 37.
per totam, et sup. n. 1. v. = et nota quod regularis decensens
aut allegans intra quinquennium nullitatem professionis teneatur
eam probare coram proprio superiori regulari illius Monasterij -
in quo professionem emisit, et coram ordinario illius loci ubi existit
Monasterium in quo professus est ita fuit declaratum per decisi. 3.
69. sacr. Congregat. in decisi. nouissim. diuersorum 4. q. et in hoc
casu non sufficit probare ignorantiam per iuram. tantum nisi
concurrant alia adimnicula. Sforzia l. 1. q. de restit. q. 38. art.
7. n. 60. Sanch. de Matrimo l. 1. q. lib. 3. dig. 15. n. 12 =

59. Monachus excludi potest in funda-
tione maioratus, et fidei commissi instituti cum facultate Regia
vel etiam de quinto inter descendentes et omnino inter transver-
sa. *Hot. lib. 2. de primog. cap. 12. n. 52. et 55. Covarr. lib. 2. variar. cap. 19. n. 11. Menes. in l. cum acutissime de fidei commissi. n. 4. s. Mi-
res de Maiorat. 2. p. q. 3. n. 4. et quando succedat, et dicatur de
pax successione, vel Monasterium in hereditate Patronatu et
ceteris Santh. in sum. tom. 1. lib. 7. cap. 15. Mot. de Just. tom. 1. p. 139. et 140. et tom. 3. diff. 623. et de primog. lib. 2. cap. 13.
an. 72. Spino: de testam. q. 12. ex n. 33. Ant. Gomez in leg. 40. tauri n. 66. Peregr. de fidei commissi. arc. 28. an. 56. 2. Ro-
drig. tom. 2. regular. q. 79. art. 1. et 2. Mir. de Maioratu 2. p. q. 3. n. 36. Mena Variar. lib. 2. q. 16. art. 2. Sama decis. 6.
Matur. in l. 1. n. 7. q. 1. n. 18. Covarr. lib. 2. variar. cap. 19. n. 11.
Mantic. de Coniectur. lib. 1. n. 7. Reg. leg. in l. 2. n. 15. 2. p. 19. q. 4. =*

60. Monachus aut Monialis ex q. causis
et infirmitatibus possint a monasterio exire *Just. lib. 1. Cano:
cap. 14. =*

61. Monachi professio dicitur nulla
si ante religionis ingressum ille fuisset accusatus, et condemna-
tus de aliquo ex criminibus contentis in motu proprio. *ixti. 5.
videlicet si fuit homicida, sacrilegus et incestuosus, qui tunc pro-
fessio postea facta non substat. n. 5. fa. Man. Rodrig. in sum.
cap. 56. de los Nobilios n. 5. et in Compend. quest. regul. reso-
lut. 101. rub. de novicijs n. 4. 14. 48. et segg. fol. 606. et facit Sam-
son de decisionem q. 5. per totam precipue n. 5. cum segg. = Sed
hoc fuit relatum per constitutionem Greg. 14. anno 1590. ad for-
mam Iuris communis, et secundum eam professio substat, quando
facte fuerunt professiones licet postea falsae appareant. *uo Rodrig.
sup. dict. resolut. 101. n. 14. et 88. prima x. attentas constitut.
Clementi 8. facta anno 1602. que habetur motum Sixti non
esse observandum quo ad invalidandas professiones nam licet
sint nulla probat. precedente, tamen Criminosus aut homicida
semel professus non debet excludi, quamquam Prelati temere illum
admittentes penis predicti motus Sixti 5. subiacent, ita do-
cet Vilalobos in Suma 2. p. 4. 35. difficultate 9. n. 5 et =**

difficultate 10. n. 21. = et ante constitutionem predictam quod
observabatur *Farin. tom. 1. Quil. decis. 275. n. 3. cum segg.
Gratian. 3. tom. forens. c. 40. n. 10. cum segg. =*

62. Monachus si reuertitur ad seculum
potest sua bona recuperare cum res. sua religione quo ad per-
sonam, censetur etiam resoluta quo ad bona *Just. lib. 2. ca-
nonic. c. 2. n. 106. per totam pre max. in fine. hoc tamen intel-
ligitur quando professio pro nulla fuit declarata. secus vero
si id factum non sit Thom. Santh. tom. 2. Monalium lib. 7. cit.
n. 5. prope medium, et v. Melius Monach. tom. 1. lib. 2. con-
147. n. 13. =*

63. Monacho est prohibitum patrum
munus suscipere, cap. placuit 6. q. 1. c. non licet de immutat.
dist. 4. Monachi eadem dist. Santh. tom. 2. Moral. lib. 6.
cap. 6. n. 24. Layman. moral. tom. 2. lib. 5. 2. cap. 9
et 3. =

64. Monachi et religiosi licet tempore
pestis non teneantur infectis Sacram. ministrare cum hoc sit
proprium munus Parrochi, hoc tamen procedit quando hoc munus
per parrochos sufficienter obiri potest. Secus vero si detur necessitas
qui tunc tenentur, et per Prelatum ad id compelli poterunt ex
Divo Thoma 2. 2. q. 187. art. 1. ad 3. tenet Thomas Santh. de
Religione tom. 2. lib. 6. c. 2. n. 60. et facit Rea tom. 2. Granat.
decis. 97. n. 22, et ob id elemosinas percipiant, et dicuntur
Parrochorum Coadiutores =

65. **M**onachus an possit habere Dominium seu Vsum fructum bonorum, in particulari, et administrare dicta bona ut sua, negat cap. 7. concil. Trident. in sess. 25. de regularibus ubi statuit non possint tam Religiosi quam Moniales cuiuscumque qualitatis habere, tenere, seu possidere talia bona quavis modo ab eis adquisita fuerint, qui alias votum Paupertatis infringitur. Non dicatis 12. q. 1. ubi Dicitur Augustinus cap. Monach. de stat. Monach. cap. cum ad Monasterium, de stat. Monach. et Villal. in sum. tom. 2. an. 1. difficult. 19. m. 35. et precipue n. 3. refert quod paupertati Religiosorum non solum repugnat proprietas seu dominium bonorum, sed possessio quasi possessio. Vnus fructus vel quasi Vnus fructus = sed dubium est an las rentas annuales, que se assignant, y dan alas Monjas, y las frailes las puedan tener sin ser contra el Concilio, aque responde Villal. ubi sup. difficult. 30. n. 1. Con Innocent. Hostien. Ioan. Andres. y Abb. que el tener esta manera de rentas no es contra el Voto ni contra el Concilio, como lo dice el Maestro Pallo, que se halla en el, y que en ninguna manera se penio esta forma, y asi nola puede comprehendere la disposicion, y sobre todo dice en la difficultad dicha n. 3. que si alguna prohibicion qudiere haver no se entiendo gara con los Religiosos de las Ordenes Militares = et de hac q. v. Manuel. Ros regular. tom. 3. q. 29. art. 12. et 14. =

66. **M**onachus non facit habitus &c. adde quod qui habitum gerit, habetur pro de numero illorum cap. recolentes. 3. de stat. Monachor. et ideo quicumque iudicatur pro ut se gerit, et habitum portat. Grammaticus Voto 18. n. 1. facit illud Evangelii et tu ex illis es nam et loquela tua mani festum refacit

67. **M**onachi vel Religiosi Minores Sancti Francisci ex eo quod non possunt pecunias accipere habent Syndicum qui auctoritate Pontificis recipiunt, et habent administrationem et possunt vendere et emere exgendere que in necessitates fratrum = Nota quod Syndicus non potest nominari nisi a Pontifice, vel Generali Rodrig. tom. 3. regul. q. 39. art. 1. Barbo. Voto 82. tom. 2. an. 7. ubi quod aliter nominatus a conventu non erit vere Syndicus = et quod Syndicus non potest a Religiosis pecuniam accipere sed ab illis qui elemosinam faciunt, et quod bona Syndici non sunt tacite hypothecata ad prelationem inter alios creditores dixit etiam Alex. de 107. n. 1. et 3. Vot. 6. =

68. **M**onachi seu Religiosi debent precedere in processionibus &c. secundum antiquitatem in confirmat. sue religionis nisi aliqui eorum habeant fundationem antiquam quia secundum antiquitatem fundationis debent precedere ex Bulla Greg. 13. sed hoc non loquitur quo ad fratres Religiosos eiusdem Ordinis sed secundum qualitatem Ordinis v. Nuncio in praxi aurea resolut. 101. ubi fuit contentio inter Aguchinos et Conventuales S. Francisci v. resolut. 102. et 103. =

9. **R**eligiosi predicatorum Minorum Augustinorum, et Carmelitarum laudes v. quo ad primum cap. exiit qui seminat de P. in 6. et quo ad secundum cap. 1. 3. sane de Religios. domibus in 6. =

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or account, with some words in red ink. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or account, with some words in red ink. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or account, with some words in red ink. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

De Monasteriis

1. **Monasterium** habetur loco filij. Gratiano. *Discep. 102. n. 19. et 305. et Succedit Monachis farin. in praxi tom. 1. q. 13. n. 21. si post professionem moriantur non uero antea sed uenientes ab intestato Greg. in 1. 17. ff. de p. 6. q. 1. neque succedit professo in art. 2. Mordis Riccius in praxi tom. 2. resolut. 493. n. 10. ad finem. Noquerol. alleg. 26. n. 250 =*

2. **Monasterium** tenetur alere filios ingres-
si Greg. in leg. 20. ff. de p. 3. q. 5. ubi Bartul. et Felino aduoc. v. l. Gratianum Discep. 102. n. 15 =

3. **Monasterium** retinet bona fidei-
commissarij ingressi usque ad ipsius Mortem naturalem Greg. in leg. fin. ff. de p. 6. q. 1. v. l. vbo Monachus n. 2

4. **Monasterium** potest renunciare por-
te solum lura ingressi, uel ingressuri etiam sine eius Consensu Gratiano Discep. 132. n. 6. ex Bald. in auth. si qua mulier de sa- cross. Eccles. n. 5. in fin. et potest acceptare uel repudiare here- ditatem Monachi uel moniali delatam absque eorum consensu DD. in cap. in presentia ubi Abba. n. 77. de probat. Pluin. Senior cons. 154. n. 8. lib. 2. Honde deus cons. 94. n. 17. lib. 1. Cornueus cons. 98. n. 3. lib. 2. et cons. 52. lib. 2. et 5. Euall. q. 319. n. 1. spino. de testam. q. 12. n. 17. Gratian Discep. 568. n. 62. =

5. **Monasterium** non potest erigi ne-
que edificari etiam licentia Ordinarij quamuis sit mendi-can- tum nisi uocatis prioribus aut Prelatis. aliarum Ordinum aut conuentuum Cuius et causa cognita constiterit quod eo funda- to omnes congrue sustentari possunt ex Bulla Clementis 8. ex- pedita 23. Iulij anno 1603. que refert Gratiano Discep. 517. n. 18. et quando et quomodo possit uel debeat edificari iuxta aliud v. l. vbo edificare n. 2 et v. l. vbo Monachus n. 2 et vbo Moniales n. 2

6. **Monasterium** quando Mulier pos-
sit ingredi compelli; v. l. traxum cum q. in cap. fraternitatis 34. dist. 2

7. **Monasteria** Ordinis Minoru
sancti francisci sunt incapaces hereditatis, et ita non possunt heredes institui exique Institutio nulla ex Clement. exiui de Paradiiso de 5. q. 1. cap. exijt qui seminat eodem ff. in 6. §. ad hoc et §. sane, Manuel No. tom. 2. regul. q. 7. ff. de art. 1. et succe- dunt uenientes ab intestato ut art. 3. et de materia Capaci- tatis, et incapacitatis Minorum fratrum, quando et quomodo possit eis relinqui rone legati e lemosinae Castill. lib. 8. de alimentis cap. 5. ubi cogit de omnibus =

8. **Possunt** tamen institui causa
elemosinae, et pro necessitati bus, et tunc ualeat et bona debent uendi, et tradi iudicio ad necessitates Rodrig. ubi sup. d. q. 7. ff. de art. 4. Portet. in dubijs regular. vbo hereditas n. 3. fol. 370. et idem procedit quando testator non exprimit causam instituti- sed absolute instituit monasterium comeliori modo quo potest Nam debet intelligi relicta hereditas causa elemosinae ita declarauit Nicolaus 3. in quadam extraneo anni quam refert

Frax Diego Brabo en el Manual de escriuanos para lo tocante
a la Orden de San fran. en la aduertencia en clausula 2. fol. 4
v.º Castill. controuer. lib. 3. cap. 12. n.º 8 =

9. Et Legatum relictum fratri
vel Minoribus. Sancti. Francisci de obseruantia cum onere mis-
sarum potest ab eis percipi non tamen principate, sed redditus.
neque heredes possunt illud exigere aut alterare, sed si non sol-
uerint redditus poterunt peti a fratribus uel Sindico Barbo. in
suma apostol. decisi. vbo Legatum n.º 4. v.º vbo Legatum n.º
et melius el Padre fray fran.º Delgado religiosus Ordinis sancti
fran.º in opusculo quem intitulo Resolution de algunas q.º
Canonicas y morales sobre el capitulo 6. de la reg.ª de San fran.º
per totum precipue fol. 18. q.º 2. arc.º 1. vbi fol. 19. refert
declarationes Cardinal. et Bullam Urbani 8i. expeditam a 27.
de Julio anno 1637. la qual expidió su Santidad sobre un pleito
entre los condes de tribiana fundadores de un conuento de recoletos
de nro Pr. San fran.º sobre hauer los dños condes situado en
dño conuento unas memorias de Misas, y que se les diese la limosna
cada año, a lo qual se opusieron los padres Carmelitas dicuallos alega-
do ser incapaces los frayles fran.º de semejantes legados, et pre-
dicta Bulla est in fauorem fratrum s.º fran.º tu uide quando
casus occurrat =

9. Quod fratres minores et
Capuchini sint incapaces hereditatis siue ex t.º siue ab intestato
tenent quesada cap. 22. n.º 25. Sanch. in precepto decalogico cap.
25. n.º 2. lib. 7. n.º 4. neque per fideicommissis Vniuersale pos-
sunt heredes institui Corduba in reg.ª s.º fran.º cap. 6. q.º 11.
punto 1. Manuel. llo. tom. 2. q.º 78. art.º 2. Sanch. d. cap. 25.
n.º 5. quamuis adiciatur clausula ut hereditas uendatur, et
in necessitatibus uel necessaria illis pretium cedat ut Sanch.
n.º 10. Barbo. de Iur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 43. n.º 82. et 83.
et quod non possunt esse executores ultimarum Voluntatum
Sanch. Rodry. Machado et alij scilicet ab Barbo. vbi sup. n.º 70.
v.º Mol. de Iur.º tom. 1. disp.º 247. vers.º illud est no tñdu
et quesada cap. 22. et vbo Commissarius n.º

9. Nota quod si fratribus Minoribus fiat
Legatum, uel donatio alicuius fundi ut uendatur, et necessitatibus
succurrant tenentur quamprimum potuerint vendere, et si non
possunt uendere aut commutare tenentur dare pro Deo aut di-
mittere v.º Panormitanum in cap. recolectes de Statu Monacho-
rum =

8. Monasterium succedit loco filij no
obstante substitutio. facta uel conditione, si sine liberis legiti-
mis aut naturalibus decesserit nisi ex grege appareat de contra-
ria Voluntate testatoris circa exclusionem Monasterij s.º Fran.º
152. n.º 1. Nat. 26. 282. n.º 13. Parlad. 3. p.º different. 147. 81.
ex n.º 18. Sanch. in sum. tom. 3. lib. 7. cap. 3. n.º 87. et in Maiores
tribus farinat. tom. 1. in Doct. decisi. 118. per totam =

9. Monasterium succedit eueniente
casu fidei commissi relict. ingresso Monasterium, licet Monachus
exeat ab eo postquam euenit casus fidei commissi uel dum esse
nouitius renuntiasset iuri succedendi ex dicto fidei commissi s.º Fran.º
26. 152. n.º 2. et an succedat nouitio morienti intra annum pro-
fessionis n.º 5 =

10. Monasterij dicitur esse quidquid
infra eius septa reperitur q.º in cap. 1. vbo exempto de priuilegiis
in 6. Bart. in l. qui sit fugitiuus § apud C. lrum de edit.
edit. =

11. Monasterio acquiritur possessio -
capta per Monachum sine mandato, et ratificatione Monas-
terij Alex. in l. 2. § per servum de adquir. poss. l. l. iudob.
decis. 107. =

12. Monasterij libri non probant, et re-
quiritur, quod sint custoditi in archiuo, et habeant requisita
necessaria in scripturis notariorum. Aymon de antiquitat. tem-
por. 2. p. 2. n. 248. Bart. in l. exemplum c. de probat. Abb. Feli-
nus et Decio in c. cum causam de probat. Alex. x. 2. 47. lib. Afflic.
decis. 164. =

13. Monasterium exemptum quod cen-
sum debet coram quo possit conveniri pro pensionibus decursis -
Felicianus tom. 2. de cens. lib. 6. c. 3. n. 23. quod debet esse conue-
niendum coram nuntio =

14. Monasterium succedit in hereditate
delata Monacho post ingressum religionis, et tunc non dicitur de-
lata Monacho sed immediate Monasterio farin. tom. 2. civil. de
cens. 333. n. 2. et decis. 128. n. 3. et 109. n. 1. eodem tom. Gratian.
tom. 2. forens. c. 363. n. 16 et 17. thur. tom. 5. pract. lib. 1. c. 348.
n. 19. Mol. tom. 1. de iust. dist. 140. n. 19. plura de hac q. Mart.
de success. 3. p. 2. § 13. art. 1. ex n. 9. Julio Clar. Testament. q. 30. per
totam; fontan. de pact. nuptial. claus. 6. q. 3. p. 6. n. 36. lanch.
in sum. tom. 3. lib. 7. c. 12. n. 20. usque ad 54. et c. 7. n. 55. farinas.
in Posth. tom. 2. decis. 172. n. 1. = Et licet Monachus transeat
ad aliam religionem aut Monasterium non transeant eius bona
semel acquisita priori Monasterio fontan. tom. 1. decis. 227.
nisi ea bona quae postea deferuntur, id est quando pater abierit
postquam transit in secundum Monasterium ex Cobb. c. 1. de testa-
mentis n. 2. fontan. ubi proxime n. 10. et competit ei pro here-
ditate delata Monacho remedium l. fin. C. de edit. dicitur l. dicitur
ni ad petendam possessionem dicitur hereditatis l. pino. de testam.
n. 18. pag. 694. =

15. Monasterium licet teneatur pro
debitis contractis a Monacho, et procedentibus etiam ex delictis
commisis ante religionis ingressum seu eius professionem non tamen
pro contractis seu commissis postea, quia personae delictum non est
conuertendum in ecclesiae damnum, et ideo non tenetur nisi quatenus
ex illo contractu aut delicto ad id pervenerit C. si Episcopum l. 6. § 2.
6. Mol. tom. 1. de iust. dist. 140. n. 9. lanch. in sum. tom. 2.
lib. 7. c. 31. ex n. 9. ubi docet quod pro expensis factis extra Mona-
terium teneatur si de licentia prelati monachus abierit, seu vero
si absque licentia qui tunc non tenetur n. 22. per l. 2. in c. 2.
ne clerici vel monachi lib. 6. et ideo non tenetur Monasterium
pro alimentis fugitivi aut Apostatae cui prestitis ab aliquo extra
Monasterium lanch. sup. lib. 6. c. 9. ex n. 11. greigue n. 22. nisi
tantum pro expensis, et alimentis prestitis Monacho ab aliquo
capto ut in Monasterium revocaretur qui ex tunc utiliter eius
negotium geritur, et sic tenetur ad alimenta ibi n. 22. et
potest dici indistincte Monasterium teneri quando Monasterium
habuit legitimam illius, et sic pro eius quantitate tenetur ali-
mentare lanch. sup. d. lib. 7. c. 1. n. 39. =

16. Monasterij translatio de uno ad
aliud locum an fieri valeat absque licentia Ordinarii loci -
licet Religiosi sint exempti, et quod possint tenere Bonacina
tom. 3. Moral. de excommunicat. dist. 2. § 8. p. 2. Dian.
3. p. 2. 2. resolut. 136. = Sed contrarium videtur verius ex cap.
Siqui vult. l. 6. § 7. Concil. Trident. sess. 25. de regular. c. 3.
in fin. Late pro utraque parte tenet Bea tom. 2. granat. decis.
97. per totam greigue an. 10. = Castro allegat. 8.
Cardin. de iura de regular. disc. 1. n. 255. et disc.
66. n. 12

17. **M**onasterium. utrum possit accusationem

proponere aut transactionem facere sup^a iniuria illata monacho
 aut super nece Patris, aut fratris illius, et quod non possit docet
 Paca de delictis lib. 1. c. 42. ex n° 13. tiber. Decian. in praxi Cri-
 min. tom. 1. lib. 3. c. 8. n° 15. farin. tom. 1. in prax. tit. 2. q. 13. ex
 n° 24. licet in n° 26. Vers^o. nec promittendum dicat sup^a iniuria
 illatam monacho, eius Abbati pertinere accusationem et remissio-
 nem idem tenet Sanch. in sum. tom. 3. lib. 6. c. 12. n° 6. et circa in-
 iuriam fratris aut patris monachi ex n° 33. ubi n° 38. docet quod
 si iniuria aut occisio fratris fiat ante ingressum religionis tunc
 nec accusatio, nec remissio pertinet ad monasterium sed ad con-
 sanguineos docet Bossio tit. de pace n° 24. dummodo Monaste-
 rium non sit capax succedendi nam si sit capax, et novitius
 ante professionem renunciaverit in Monasterium aut illud instituat
 heredem ei competat accusatio aut remissio Sanch. sup^a
 tit. n° 38. vers. at si loquamur =

11
A B

月入

5 Monete Mutate periculum pertinet deleganti si antea quam litere solvantur minuitur Larrea alleg. fiscalis 85. lib. 2. ubi de Thesaurario regio qui dedit literas ad soluendum regi fueruntque acceptate et ante implementum temporis moneta fuit diminuta Salg. in concursu 9. 3. cap. 12. n. 26. et quod semper domino pecunie pereat periculo, et officiat diminutio, et non creditori bus V. eundem Salg. ibi =

6 Moneta deponens quam scit cito reprobat uram quod non subatur Gratiano direct. 259. ubi idem de uidente uino quod scit certo tempore corrumpendum, et alia de proueniens casum V. Carocio decisi. 63. ubi de hac Materia et de qualitate depositi =

7 Monetam falsam expensum scienter qua pena puniatur. V. Farinat. cons. 106. lib. 2. crimin. et cons. 175. eodem lib. ubi quomodo probetur delictum tondendi monetam, et an possit equi condemnari solum presumptionibus, et indicijs uel sit ueniendum ad torturam = et quod post eam debet absolui reus uel fini a iudicibus ex denarijs quamuis superiores possunt usque ad trimes procedere Menoch. de arbitrar. casu 316. Accutus in l. 5. ff. 17. lib. 8. recopp. an. 41. ubi quod requiritur dolus et scientia alias liberabitur dando personam aut assignando illam aqua recepit, et quod hec assignatio sufficiat etiam si fiat genericè et non requiratur specificè, Vt Menoch. n. 58. Aceb. n. 47. et quod habent eam non potest expendere tuta conscientia debeatque inuestigare eum qui dedit si potest alias non diuus Antonius p. 2. cap. 17 § 4 et 5. Fabiam vto emptio § 3. Nauarro in manuali cap. 17. n. 213. et cap. 19. n. 8. Silua vto falsarius Lauretus de franch. lib. de contro. inter Episcopos et regular. q. 12. fol. 267 =

8 Moneta quando et quomodo possit Rex aut Princeps mutare augere uel minuire estimationem V. cap. quanto 128. de iure iurando et ibi 89. ubi quod Rex Aragonie non potest absque totius regni consensu quod non procedit in lege Castellæ, et quare V. etiam felicjanum de censibus tom. 2. cap. unico n. 25. et Rodrig. in sumas tom. 4. cap. 54. n. 2 = Considera ad hunc l. m. Marques en la Governança de Mayo no. 2 cap. 39. donde junta quanto cabe en la materia y sta a muchos, y tengo muchos papels de esta materia de plata y en parue miso al Rey phelipe 5. de 31. de en. 15. 1110 de materia monete in omnibus suis speciebus et carib. Abbas Panormit. in d. cap. quanto. de iur. iur. =

9 Monete mutatio a Principe seculari facta non ligat ecclesiasticos Oldrado de 250. Thusc. pract. conclus. lita. M. conclus. 350. Larrea alleg. Erant 12. n. 47. in fine =

10 Moneta falsa utens scienter punitur amissione dimidiæ partis bonorum, et relegatur per quadriennium l. 64. ff. 21. de las ordenanças lib. 5. recopp. de qua uidendus Aceb. in l. 5. ff. 17. lib. 8. recopp. n. 46. ubi agit de limitationibus =

11 Monetam falsificans puniatur pena Mortis puniatur ex l. Cornelia de eadem ff. ad l. Cornelia de falsis tamen hec pena non debetur extendi ad alios qui generaliter monetam falsificans non ex plumbis ff. sed alio modo ita notat Bart. ibi n. 3. Salced. de leg. politica lib. 2. cap. 6. n. 40. sed hec limitatio Bartoli solum procedere posse uidetur in illis qui non ludunt monetam falsam, sed ut his temporibus accidit occasione facilitatis qua ualor monete erose augetur solum in primum Quarium quo significatur augmentum et hoc aliquando practicum audiui = sed regulariter iure regio monetam falsam fabricantes puniuntur pena Mortis lib. 4. l. 7. ff. 12. fori, et hec per ignem imponitur l. 9. ff. 7. et ita practicum Blaca de delictis cap. 11. et amittunt dimidiæ partem bonorum l. 4. ff. 17. lib. 8. ordinam. l. 5. ff. 17. lib. 8. recopp. =

farinatum contr. 68. tom. 1. Crimen: =

¶ Quid autem si fuerit clericus qui monetam falsam fabricavit an debet puniri ab Ecclesiasticis - vel possit a Seculari Iudice, et Guillelmus Benedictus in cap. Ray nuntius de testam. Vbo et uxorem nomine Adalastam secund. decisi tenet quod debeat puniri per secularem, et quod ita francie praticatur = Contrarium vero est tenendum, ut dixit Greg. in leg. 57. et 7. q. 1. g. 2. Versi. an autem Principi Salcedo ad Bernardum. cap. 118 et hoc est tenendum licet clarus in §. Lese Maiestatis veri. hinc inferitur, et in q. 36. §. final. veri. quero nunquid clericus teneat quod defacto seculares Iudices procedunt contra clericos pro crimine lese Maiestatis, quia refutatur a farinatio in praxi tom. 1. q. 8. n. 28. =

¶ Et monetam tondentes qua pena puniantur v. Placam ubi sup. et L. 7. et 7. q. 7. veri. Otto si decimas, ubi Greg. notat quod debeat esse in moneta aurea non in alia v. L. quicumque 8. ff. ad L. Corneliam de falsis Julio Caro lib. 5. §. falsum veri. radens, autem siippo lito in L. qui falsam eodem ff. n. 108. Deciano lib. 7. cap. 18. n. 4. et cap. 23. n. 19. et alleg. 3. 44. tom. 8. fol. 245.

¶ Et quod quando dicatur quis moneta falsam fabricare, et que requirantur v. farinatum contr. 68. an. 14. tom. 1. Crimen: =

¶ Et monetam falsam ludens cum insignis alterius Regis cuius subditus non est an possit ab eo puniri, et quid si sit Summi Pontificis ve =

4

PROLOGUS

Moratoria

1. Moratoria siue Moratorie
 Littere quomodo concedantur a Principe debitoribus
 uel a suis creditoribus, et de qualitatibus et effectibus, et
 an prosint fidei iussoribus v. l. Salg. in concursu p. 2. cap.
 30. et vbo Dilatio per totum: =

Monialis

1. Monialis est que professa est se
velle uiuere secundum regulam approbatam, et quamuis in cap.
pernitiam 18. cap. q. 2. dicitur loquatur de regula s. Benedicti
Basilij, uel Augustini omnes regulas comprehenduntur =

2. Moniales non possunt exire
a monasterio etiam pretextu cuiusque cause nisi trium-
illarum scilicet incendi, Pestilentie, aut Epidemie et hoc causa cogni-
ta in scriptis ab ordinario loci licet monasterium sit exemptum
Eut. canonicarum. lib. 1. cap. 14. Vbi tam ipse quam prelati
licentiam concedentes sunt excommunicati et ibi quod possunt
exire ex alijs similibus causis quando scilicet toto monaste-
rio succurritur. V. C. in proxi. vbo monialis, et Euall. q. 1.
sog. in fine ueluti tempore belli de quo timetur, et quod no-
possunt transitum facere aut nouam fundatione sine licentia
regni extat dispositum in curijs anno 1632. V. vbo Monaste-
rium n. =

3. Monialis uel ingrediens religio-
nem uidetur sponsalibus renunciasse. Molin. de Just. a. disp.
33. n. 15. ubi extendit licet non profiteatur, et addit quod debe-
uerit viro nubere illa, que monialis fuit et e contra Bona-
cina x. 2. de Matrim. q. 1. f. 5. n. 1. et 2. Vbi nulla mulier
honestas potest obligare ad contrahendum matrimonium cum eo qui
potest obijci religionem reliquisse et e contra V. Alleg. 3. 27. tom.
15. n. 15. fol. 224 =

4. Monialibus alloquentes cum nota
possunt excommunicari ab episcopo licet sint Moniales exempte
et regularibus subdit. et etiam si alloquentes sint regulares et po-
terit episcopus carcerare et punire predictos regulares alloquentes mo-
nialibus sibi subiectis Laureus de franch. lib. de controuer. inter e-
piscopos et regular. fol. 229 = cum monialibus alloquutio de-
bet esse cum legitima causa, et quod episcopus non possit alloqui eis
extra diocesim, et ingredi monasterio exempto, et quando possit pro-
ferre excommunicationem contra alloquentes etiam si sint regulares
Gratianus dicit. 393. n. 16. =

5. Monialis ingressus debet esse li-
ber neque in eo potest interuenire dos etiam rone alimentorum
quia committitur Simonia cum sit spiritalis, cap. non satis de
Simon. extrauagans. 1. cod. et. Vers. tutam concil. trident. sess. 25.
de regul. cap. 3. Vbi quod non recipiantur plures quam alij po-
sunt, et quod sit Simonia, et quodam extrauagans vrbam. 2.
quam refert fontan. de pact. nupt. tom. 2. c. 5. q. 1. f. 1. n. 63.
et tenet Dionisius lib. 1. cap. 2. de Simonia = sed contrarium
est uerum attenta generali consuetudine mundi ut probant ali-
que decisiones Cardinalium quas refert C. in proxi. Episcop.
f. 1. vbo Monialis Vers. ad x. decimū quartū Baeca de do-
tibus cap. 14. Velasco de part. cap. 13. n. 31. Eut. lib. canon.
q. 32. n. 61. Lara de Cypell. lib. 1. cap. 21. n. 91. Ant. f. a-
ber in suo Codice lib. 1. tit. 2. de Sacros. Eccl. definit. 25.
fontanell. vbi sup. =

6. Monialis que attulit indotem illud
quod monasterium consuevit recipere non potest conueniri ne-
que supplementum petere licet rationi legitime aut alterius
dotis filie seculo nuptae. Farinat. decis. 60. f. 2. Alex. ludouic.
decis. 63. vbi quod dos quinquaginta scutorū est sufficiens Erat.
dicit. 481. an. 22. neque datur hio in hac materia Castil.
lib. 3. cap. 2. n. 47 = et circa dotes Monialium dixit Leon.
Sng. Intaymat. sua p. 3. lib. 4. 5. de actionibus cap. 2. n. 7.
quod si filia non fuit in ingressu dotata poterit post ingressū

ff

petere dotem ac si nupsisset marito, et addit quod si pater dotat
eam nihil amplius ei debetur de quo v. fontanell. c. 5. §. 4. g.
l. n. 60. sed non placet ex dictis vbo Monachus n.

7 Monialium renuntiatio legitima

rum §c. in fauorem parentum aut aliorum in fra duos menses pro
ximos professionem faciendæ iuxta formam Concil. trident. sess. 25.
de regul. cap. 16. non comprehendit maiores 18. annis allegatur
que solum in minoribus illa dispositio secundum Menoch. de arbi-
trar. lib. 2. casu 436. n. 8. quod non displicuit Velasco de part.
cap. 16 n. 24. = Contrarium tamen iudicauit idem Velasco n.
27. est que tenendum Rodrig. tom. 2. regul. g. 47. art. 13. Cance-
lib. 3. uariar. cap. 15. n. 249. Hermos. in leg. 1. ff. 4. §. 5. g. 4.
n. 19. nouiter Narbon. de etate anno 17. g. 3. per totam v. Me-
noch. refutat =

9 Amplia quod decretum hoc

Concilij non comprehendit renuntiationes, uel donationes factas
ab ingressura licet sit suscepta dummodo habitum non suscep-
erit Noguerol. alleg. 6. n. 27. vbi respondit ad deus. Rotæ tenet
etiam Eratiano decis. 37. vbi declaratione Cardinalium refert, et
refutat Menoch. §. 388. n. 7. et Sum. in cap. quamuis pactum.
de pact. in 6. vbo dum nuptui n. 5. Contrarium tenentes, tenent
etiam hanc g. Velasco de part. cap. 16. an. 12. vbi ponit for-
mam renuntiationis absque sollemnitate Concilij, et faciendi te-
stat. Hermos. dict. leg. 1. ff. 4. §. 5. g. 4. an. 14. vbi late Riccio
in prax. foris Ecles. ff. de regular. decim. 651. = et quod parum do-
mare Sama decis. 376. n. 5. vbi Flores = et quod hoc decretum non
comprehendit renuntiationem aut donationem factam ab Ingressu-
ra ante susceptum habitum licet de ingressu cogitet. Eratian. de-
cis. Marchia 37. Amplia quod similiter hoc decretum Concilij non
habet locum in testam. sed solum in renuntiationibus inter uiuos
Mol. de iust. tom. 1. dig. 14. g. Cenedus ad decretum Collectanea
go Gualcano decis. 11. n. 113. lib. 3. Sain Juma vbo religio n. 5.
Manuel Rodriguez tom. 3. reg. g. 16. art. 1. Riccio collect. 584
Velasco de part. cap. 16. n. 13. Sanch. in decalogo lib. 7. cap. 5.
n. 13. Rhebus decis. 137. n. 6. tom. 2. Cance. lib. 2. Variar.
cap. 4. n. 86. v. infra.

9 Nota quod quando Monasterium
contrahit cum illis qui monialem ingrediuntur uel dotant non re-
quiritur sollemnitas Concilij, quia tantum loquitur in moniali
renuntiante Noguerol. dict. alleg. 6. n. 13 =

9 Amplia etiam quod decretum -
Concilij non procedit in bonis de futuro acquirendis, quia possunt
renuntiare absque decreto Noguerol. vbi sup. n. 27. qui etiam n. 35.
Ampliat hoc ad donationem remuneratorem v. vbo renuntiatio n.
et quod in his renuntiationibus factis ab ingressura non detur legio
neque restitutio Castill. lib. 3. cap. 2. n. 47. v. sup. n.

9 Aduerte quod he renuntiationes

que fiunt a monialibus monasteriorum regularium, et suis Pre-
latis subditorum non requirunt licentiam Ordinarij et sufficit Pre-
lati cui subiungunt. Sanch. in decalogo lib. 7. cap. 5. n. 47. Barbosa.
de potest. episcop. alleg. 99. n. 7. Noguerol. dict. alleg. 6. n. 35. vbi
maxime attendit consuetudine = et quamuis sit conueniens quod
he licentie dentur in scriptis non esse necessarium. Laurentus de
franch. lib. de controuers. inter episcop. et regular. g. 42. fol. 357. et
in g. 44. tenet valere hanc renuntiationem quamuis professio
differatur =

8 Monialis renuntiatio hereditari-

paterna non dum delata requirit licentiam Patris ex leg. fin. cod.
de pact. leg. 13. ff. 5. §. 5. Sanch. in decalogo ff. de religioso statu
lib. 7. cap. 2. n. 14. Grauius recept. sentent. §. successio ab intestato
g. 10. n. 6. maxime quando renuntiatio est de bonis quæsitis aut hereditate

#

iam delata in quibus Pater habet unum fructum quia in eis preiudicium non potest renunciari Leg. fin. Si filius cod. de bonis Mater. ubi g. notat quod neque Suram^{um} approbat renunciationem. Sutt. in cap. quamvis pactum de pactis In 6. Vbo nullum ad bona paterna n. 13. V. que dixi Ius accusandi n.

9 Nota quod professionem non secuta etiam si Monialis renunciauerit omnia recuperat. Menoch. de arbitrar. casu 436. et Bald. 20. 209. lib. 5. et concilio trident. sess. 25. de reformat. cap. 16. Gratian. dist. 972. apud ubi quod ingressus est causa finalis, et idem quamvis professionem emisit, si nulliter, et pro tali declaratur per ea que dixi vbo Epus. n. et etiam quando monita moriantur ante professionem sunt omnia heredibus restituenda. Riccius in praxi Variar. resolut. 138. et idem quando fecerit professionem causa deuotionis, ut quia erant infirma aut spheistica, et moribunda, quia tunc Monasterium non luoratur dos neque alius aliquid Riccius in prax. Variar. resolut. 293. ubi excipiuntur erogare et expense et idem (cola in prax. Ep. 2. vbo Monialis vers. 11. ubi excipitur quod Monasterium debet habere rone uictus uel huius modi v. franch. decisi. 503. Sutt. lib. 2. canon. cap. 1. n. 108 ubi quod victus, et uestitus debent Monasterio satisfieri et fuit Concil. trident. sess. 25. de regul. cap. 16. Vers. Sed neque ante professionem excepto uictu et uestitu = Limitas hanc regulam quando Monialis uel Monachus in anno probationis exire uoluerit quia tunc non possunt retineri pro alimentis neque alia causa, v. Velasc. consult. 123. n. 9 et quod Monasterio debeant restitui uictus, et alimenta Marcella ad concilium sess. 25. cap. 16. = Regula etiam procedit in testam. facto quia nullus est momenti Molin. de Sutt. tom. 1. disp. 139. n. 13. Moneta de commutat. ultimar. cap. 5. g. 1. an. 1. v. Gratian. decisi. Marchia 42. ubi an sufficiat voluntas ingrediendi =

9 Nota quod hec renunciatio facta a filia cum Suram. et sollemnitate licet excludat eam a Successione Patris intelligitur nisi Pater eam instituerit v. Ancer. lib. 3. cap. 15. an. 36. et vbo renunciatio n. si autem non renunciauerit filia Moniali secundum dispositionem, concilij et Pater eam non instituerit erit testamentum nullum quia retinet Iura sanguinis, et Suietatis leg. Pro nobis et hoc etiam cod. de epis et clericis, ubi DD. tirag. de retractu ley nag. 51. g. 8. n. 19. Gomez tom. 1. Variar. cap. 9. n. 10. Menchac. de suc

cess. creat. lib. 2. g. 21. n. 212. Sutt. in 3. iun. 35. in sta. de hered. qualit. et diff. Sanch. in decalogo de religioso statu lib. 7. cap. 12. n. 5. Greg. leg. 21. u. 31. p. 6. g. 2. Item Sanch. in suma lib. 7. cap. 6. et bene fr. Ludouicus dela conception in examine Veritatis tractat. 2. casu 19. v. vbo Monachus n.

9 Monialium renunciatio non extenditur ad Successionem Maioratus Rodrig. 99. reg. tom. 2. g. 78. arc. fin. Sanch. de religioso statu lib. 7. cap. 7. n. 8. et cap. 15. n. 29 =

10 Monialium renunciatio etiam generalissima non comprehendit Ius futurum, quamuis dictum sit in omnibus Iuribus, que habere sperantur. Surt. de 70. n. 7 et 10. Vbi quod neque expresse potest renunciari Ius futuro et cum Boecio et Symone; Gratian. dist. 346. n. 1 = et minus comprehendit Ius acquisitum post mortem aut renunciationem quo modocumque, et qualitercumque Ius remissum et quamuis causa cognita Ruin. 20. 47. n. 2. lib. 1. Joseph. Lud. decisi. lucensi 29 n. 68. et post eos Gratian. dist. dist. 346. n. 2. Rotte decisi. 6 quam refert Tamburinus post tract. de Iure Abbatisarum = et renunciatio in dubio presumitur personalis, et talis iudicatur, et ideo non extenditur ultra personam in cuius fauorem fuit facta. Alex. qui in leg. Rome 5 duo fratris n. 60. et ibi etiam Socinus Junior n. 140 ff. de verb. obligat. Gratian. dist. dist. 346. n. 9 = et renunciatio Iuris quod quis habet uel habere sperat non includit Ius quod neque re competit neque spe, sed est penitus de futuro et solum restringitur ad Ius consistens in Iure radicata de presenti. Gratian. dist. dist. 346. n. 11. Tamburin. dist. decisi. 6 post tractatum de Iure Abbatisarum = y la herencia ab intestato de un trasuersal no se pudo imaginar que sucediese, et sic ad eam non extenditur renunciatio leg. de his ff. de transact. Cuya disposicion es necessario que se renuncie expresse para que pare verbi cio la renunciacion. Ruin. cons. 99. an. 21. lib. 3. Mantica de facit. lib. 26. u. 20 n. 23. Gratian. dist. 568. n. 39. et 46. ubi quod est Necessario quod renunciatio sit de omnibus bonis quo modo cumque et qualitercumque obueniendis tam ex testam. quam ab intestato, et affere Ruinum 20. 156. n. 5. et 6. lib. 3. = Nota 20. 546. n. 20. Menoch. 20. 335. an. 52. lib. 4. dicta decisi. 6.

Nota tamburini = que para que la renunciacion echa por la monja que ha de professar de los derechos y acciones que le puegan sobre uenir es cautela necesaria que venga en ello el conuento es comun de todos. Gratian. dict. discip. 568. n. 55. vbi alleg. aduoc. noquerol. alleg. 6. n. 14. = la razon es que como al tiempo que le sobreviene la renunciante la herencia se halla professada esta incapaz de adquisicion parasi, y solo se le adquiere al conuento ex cap. in presentia de probat. auth. ingressi cod. de sacros. eccl. y aunque Sama. cess. 376. et ibi flores. sienten lo contrario hablan en la renunciacion de herencia, y legitimas paternas, en que los hijos tienen como derecho etiam patribus uiuentibus, para en la de los transversales no puede proceder si el conuento no aproba la renunciacion, ut dictum est dict. deliss. 6. tamburini et hoc casu Monasterium succedit iure proprio, et non obstat renunciatio ex theoria canonistarum in cap. in presentia de probat. interminis = Marca. 2. 11. n. 58. Ponte 2. 20. = et quamuis noquerol. dict. alleg. 6. n. 12. sentire uidetur contrarium ex quorundam legistarum opinione, tamen non ausus fuit affirmare ueritatem et concludit quod ad securitatem in renuntiationibus iurium futurorum necessaria sit Monasterij approbatio ut n. 14. idem Cobb. dict. cap. quamuis pactum 3. p. 2. n. 3. Versus. Contrarium, et ideo Socius 2. 143. col. 3. uol. 2. tenet expresse quod in hoc casu Monasterium succedit iure proprio, et ei non obstat renunciatio idem tenet tello in leg. 6. tauri an. 52. = en la especie del capitulo quamuis pactum, pueden los hijos renunciar la herencia paterna a favor del padre, y como interuenga iuram. debet seruari. pero si se renuncia a favor de otro aunque sea hermano, y necesario con sentim. del padre. Eutt. ibi n. 2. vbi de communi =

9 La renunciacion ha de ser expresse

sa para que passe a otros no expressados y assi la hija que renuncio a favor de un hermano no es esto renunciar a favor de los demas que no expresso Eutt. sup. n. 7 =

9 Quando filius aut filia renunciat

auit iuram. legitime aut hereditati maternae si postea mater moritur ab intestato succedit Pater in portione ac renunciat iure Patrie potestatis pro filia renunciente quia cum ad tempus delat. hereditatis filia que renunciat sit in patria potestate, et per renuntiationem non potest sibi deferri hereditas deferretur Patri, seus si moriatur cum testam. allegans doctrinam Pauli de Castro. in leg. cum si solum fin. n. 5. cod. de hon. que

liberis ibi et ideo Pater tunc potest eam sibi acquirere si decernit in testata, seus si testata, et alium faciat heredem idem tenet ac defendit fernando Vasquez de Creat. Successionum lib. 2. p. 1. §. 18. n. 96. tamburini dicta decisi. 6. = y aunque Cobb. dict. 3. 2. n. 3. ueris. ex quibus 99. inferitur se opone a esta doctrina de Paulo de Castro y consequentermente siente que el conuento no tendra lugar a esta successio por cabeza de la monja, se funda en que esta pudo renunciar lo que era suyo = y assi la admittio el conuento = esto no embaraça porque si la renunciacion fuera de bienes ya propios y ya adquiridos podria seguirse la opinion de Cobb. pero siendo de bienes que todavia no estaban adquiridos no procede su iudicamento, porque para renunciar los futuros a menester licencia del conuento como hemos dicho = Remas de que Eutt. dict. cap. quamuis pactum vto nullum ad bona paterna regressum habere desde el n. 2. de fiende a Paulo de Castro, y no se conforma con Cobb. diciendo que no entendio a Paulo = y que en quanto a que muriendo la m. ab intestato haya de succeder el Padre se ha de entender sino es que la renunciacion fue tambien echa a favor de otros hermanos con consentim. de la madre, que entonces heredan ellos el ab intestato, y no el Padre porque la madre pudo priuar a el marido de su herencia = y en el n. 12. añade que aunque la renunciacion haya sido simpliciter echa se ha de decir y entender a favor de los hermanos, y no entrara el padre en ella = y en el n. 13. dice que la opinion de Paulo es mas blana quando la madre cuya herencia se renuncio no de los otros hijos o descendientes mas que la renunciante que entonces muriendo ab intestato la madre se difiere a la hija la herencia y consequenterm. a el Padre =

9 Et quod filia que renunciauit iuram.

hereditati parentum non possit succedere etiam ab intestato eisdem parentibus late probat, et defendit Ant. Gomez leg. 22. tauri an. 9. Cobb. Eutt. dict. cap. quamuis vto omnino seruari debebat an. 1. Limitat Gomez n. 12. hanc conclusionem nisi parentes diuidant abique liberis alijs aut descendantibus, quia tunc ipsa filia que renunciauit succedit ab intestato uel etiam contra testam. si extraneus instituitur sed pro resolut. huius quest. v. 2. decisi. 3. tamburini post tract. de iure Abbatisarum, et Ricio in praxi acur. resolut. 163. et farinac. decisi. 714. tom. 2. retentiorum =

11. **M**onialis ingressura potest dum in seculo fuerit facere testam^{um} et ualeat neque potest post professionem reuocari v^o Sama decisi. 376. et ibi flores 1066. in cap. 2. n° 5. ad finem. testam^{um} et Sutt. in cap. quamuis pactum Versi. dum nuptui de pact. n° 16 v° Caneor. lib. 2. cap. 8. n° 86. vbi Sutt. reprehendit Gratian. decisi. Marchie 37. et dicey. 807. an^o 30 licet in discip. 975. teneat quod requiratur sollemnitas minorum in alijs actibus v^o v^o Monachus n^o.

12. **M**onialis potest percipere alimenta et possunt habere redditus ad subleuandas necessitates late sanch. insuma lib. 5. cap. 4. n° 97. et lib. 7. cap. 17. n° 4. Noquerol Alleg. 6 n° 72. et si relinquatur eo aditam^{um} ut prelati non molestet eam debet obseruari et ipsa sola percipiet Bart. in leg. Lucius § tres ff. ad tre bel. Bald. in leg. 1. § 6. cod. de his que pene nomine v^o v^o Monachus n^o et quod monialibus potius quam uiris sit faciend^{um} elemosina quin periculosa est indigentia in monialibus magis quam in alijs cap. 1. de statu regul. in 6. Surt. de aliment. lt. 1. § 93. n° 25 =

13. **M**onialis ingressus si fuerit ante 14. annum poterit reuocari a parentibus si factus fuit sine eorum auctoritate Narbon. de etate anno 14. § 17. Gratian. discip. 977. an^o 28. vbi quod pater prefertur aui in offerendo filium et quid contra dicente Matre =

14. **M**onialis ui coacta religionem ingredi excusatur a pena si cum aliquo concubuerit Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 20 n° 8. Aceb. in leg. 7. lt. 20. lib. 8 n° 74. vbi etiam quod transactio in hoc crimine non habet locum =

15. **M**onialis succedit in Maioratu et in omni illo quod iure sanguinis ad proximiorum defertur Sama decisi. 6. et ibi flores v^o v^o Monachus n^o et alleg. 4. tom. 6. n° 22. fol. 55. maxime in illo maioratu, qui instituitur de tertio et quinto licet conditionem habeat portandi arma et iurisdictionem ut ibi, et quod non possit renunciari a moniali = et in Patronatu v^o alleg. 36. tom. 13. fol. 347. v^o v^o Patronus n^o et v^o tom. 2. allegationum pag. 213 et 215. n° 14. vbi est questio pro quadam religiosa =

16. **M**onialis si monialis facta fuerit verificatur per ingressum licet professionem non emisit; Surt. decisi. 303. quem uide nam licet senatus ibi contrarius iudicauit ipse tenet hoc sed non placet v^o v^o Legatum n^o.

16. **M**onialis debet recipi cum consensu non solum Abbatisse sed etiam monialium nisi in contrarium sit consuetudo aut priuilegium Salsus hugo. 51. 54. n° 22. et 23. =

17. **M**onialis si ratione infirmitatis puta thissicam habens uel ex eo quod iam sit moritura professionem emitat non acquirit Monasterium bona v^o Riccium in praxi Variar. resolut. 493 =

18. **M**onialium exploratio ut Volu-
tatem explicent ante professionem debet fieri ab ordinario -
ex cap. 17. concilij sess. 25. de regularibus, et ibi Marcellus et
Barbos. et dicit Marcell. tenet quod poterit si ibi visum fuerit
ad maiorem certitatem explorationis ponere monialem ex-
plorandam in Ecclesia monasterij vel alio pio loco aut re-
ligioso =

19. **M**oniales. 1° Clare ex con-
cessione Clementis 4ⁱ. Sixti 4ⁱ. Nicol. 4ⁱ. Bonifac. 8ⁱ. Bo-
nifac. 11ⁱ. Joann. 22ⁱ et aliorum Pontificum habent exemptio-
nem a decimarum solutione ex suis priuilegiis quod etiam procedit
si priuilegia sint data laici in Enghiteusim dummodo sit irre-
dimibilis in qua propter dominium quod retinent percipiunt
decimas secus si sint concessa in tantum redimibilem. Man-
Rodrig. quest. reg. 11. de vassallis resolut. 137. n. 17. Felician.
de cens. tom. 2. in prefat. n. 3. Vers. Unde Greg. et Paulus
3. in bulla 4. concedit facultatem percipiendi decimas et
primitias dummodo monasteria non habeant pro sustentatione
monialium pro una quaque moniali sexdecim ducatos
auri de camera expedita indie 19. augusti anno 1546. anno
duodecimo sui Pontificatus de quo v. Manuel Rodriguez
tom. 1. quest. regular. q. 44. art. 5. et tom. 3. q. 74. art.
16 =

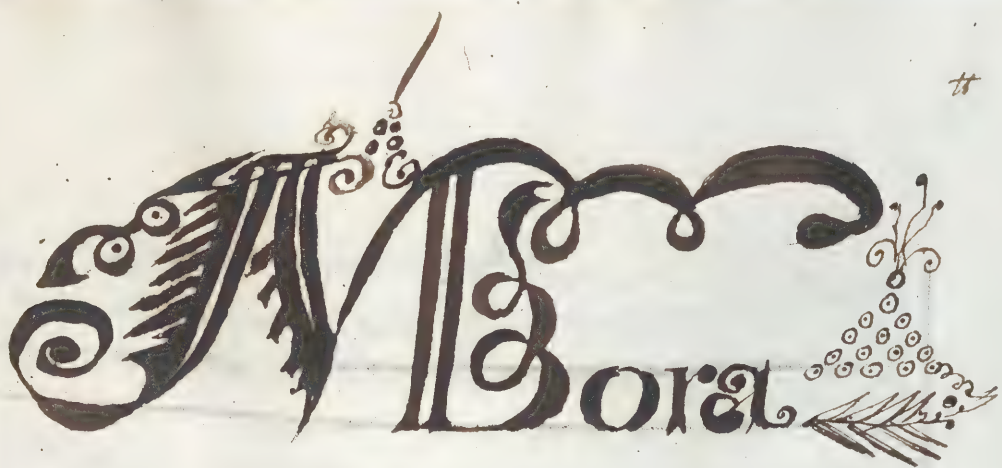
20. **M**oniales non habent facultatem egrediendi de monasterio, et illud deserere etiam
ut se in aliud transeant nisi in tribus casibus. primo Ma-
gnum incendium, 2° infirmitas Lepre, tertio infirmitas
Epidemice id est morbus contagiosus ex Motu Pij 5ⁱ qui
incipit decori, et tales sunt examinandi a Prelatis ut
prestent licentiam que debet esse in scriptis et non aliter
et quod illam possint concedere Generalis aut Prouincialis
Ordinis quibus moniales sunt subiecte non obstante
Concilio trident. sess. 25. c. 3. de regular. Leon in thesaur.
form. Ecclesiast. 4ta 2. c. 1. n. 49. Bonacina in compendio

Vbi monialis n. 22. Cenedo collectan. ad Sextum. Clement. et ex-
trauagant. collect. 31. n. 2. Sutt. lib. 1. canon. c. 14. n. 1. Sanchez
in summa tom. 2. lib. 6. c. 15. ex n. 24. qui omnes tenent non sufficere
causa particularis sed que ad omnes tendat, et ideo si incendium no-
sit intotum adeo ut possint permanere in parte, que fuisse reseruata
non licere eis exire nec prelati concedere talem licentiam Villal. in
sum. tom. 2. tt. 25. difficult. 45. n. 2. et extra predictos casus non licere
prebere licentiam concilium aut opera nec associare abique pena exco-
municationis reseruata eius absolutio a Romano Pontifice Leon dicit
q. 2. c. 1. n. 49. Sutt. dicit. c. 14. n. 1. Man. Rodrig. in summa tom.
1. c. 94. de la Clausura an. 3. ubi agit de motu Pij 5ⁱ et de declaratio-
ne Cardinalium = de hac materia latissime omnino videri
indus Bordonio tom. 3. variat. resolut. resolut. 16. per
potam. et tom. 4. resolut. 113

21. **M**oniales possunt prohibere per iudi-
ces ordinarios ut non habeant colloquutiones cum aliquibus personis
et etiam illis iuberi ut non ascendant ad monasterium, et quod
contra faciens sit excommunicatus. Roland. tom. 3. c. 33. uol. 3. n. 16.
Bobad. pol. tom. 1. lib. 2. c. 14. n. 50. sed in hoc casu debet prius
procedere monitio aliter enim non bene facit Iudex. Bobad. sup. dicit
n. 50. idem tenet Sanchez in sum. tom. 3. lib. 6. cap. 16. n. 119. et
120 = Concilia, tripart. 2. ubi 1° visitat. ad ducto afflo-
ratur historia de cypria lib. 12. cap. 15. fm. 2. pag. 115

Monachum claustra prohibent proprii a vicinis et ab
honestatis causa capite latro dicit. 155. lib. 2.

SW 1/4 Sec 10

1. Mora est dilatio quædam culpa
non carens debiti solvendi et crediti recipiendi PP. in l. quod te
ff. si cert. petat circa quod nota quod si non preterierit tempus mini
me quis in mora constituitur PP. in l. insulam ff. de verb. obligat.

2. Mora regulariter non committitur
absque interpellatione, neque in eius penam inciditur etiam ab illo
qui aliquid debebat facere L. si penam ff. quando odes legat. cedat.
L. si quis filium. S. aut. Pretor ff. de constit. pecunia Craueria c. 64 =
Menoch. c. 131. n. 6. lib. 2. Matrenas in l. 10. et 16. lib. 5. recog. g.
2. latissime Valenc. c. 16. an. 20. lib. 1. ubi quod obligatus ad ali
quid defendendum etiam sub pena intelligitur si fuerit interpella
tus neque sufficit, quod sciat et alia de materia loquendo de
illo qui se obligavit alterum in iudicio infra 30 dies presentare.
Marescot. lib. 2. cap. 124 n. 2. Salg. in concurre. p. 1. cap. 35.
n. 58. ubi quod sine die et interpellat. non datur mora =

3. Mora similiter non habet locum
antequam suscitetur, puta, casu quo minor vel Ecclesia alienave
rint absque sollemnitate, quia possessor non tenetur restituere fructus
nisi adie quo incipiant perire, et dicere contra uenditionem Paulad.
different. 12. illat. 5. n. 18 =

g. Amplia sufficere unam neque plures
esse necessarias ex tr. in l. seya S. Vivas et ibi Bart. delegat.
2. et in l. mora ff. de usur. cum alijs adducti a Marescot. lib. 2.
uariat. cap. 124. n. 3. Hermos. in l. 8. h. 1. p. 5. g. 4. n. 8 =

g. Et utrum hæc interpellatio debeat esse
iudicialis vel extra iudicialis sufficiat late disputat Hermos. in l.
8. h. 1. p. 5. g. 4. n. 1. ubi quod quando interire quod petitur debetur
iure actionis vel obligationis sufficiat extra iudicialis interpellatio
si vero debetur off. iudicis tum est litis contestatio necessaria et
sic explicat D. l. 8. h. 1. p. 5. l. 1. Castil. lib. 2. cap. 1. an. 59. et 65
Marescot. lib. 2. cap. 124 ex n. 4. et alios a Hermos. relator =

g. Limita primo regulam quando dies
certa interposita est ad solutionem tunc enim ipsa interpellat pro ho
mine neque alia interpellatio requiritur. Mol. de iust. disp. 564 a
pro. l. Magnam cod. de contrah. et commit. stipul. leg. 2. C. de hure
Emphit. cap. potuit delorat. cap. licet canon. de elect. in 6. est que
tridus in leg. 18. h. 1. p. 5. g. 4. leg. 8. h. 1. et leg. 8. h. 15. eadem p.
Valenc. c. 16. an. 4. Marescot. lib. 2. cap. 125. n. 12. et 32. = ubi in
telligit in stipulationibus conventionalibus Secus in pretorijs et iudi
cialibus et similiter non procedit in legatis neque ultimis volunta
ribus, et ibi alias sub Limita 3. inuenies Iurid. c. 354. n. 20. lib. 3.
ubi quod sufficit ut terminus sit a lege prefixus ut non detur iur
gatio more et quod quando dies certus non est solutioni non commit
tur sine interpellat. V. alleg. 11. tom. 15. fol. 114 = et quod obli
gatus ad aliquid faciendum non sit in mora donec interpelletur licet
terminus agonatur Gratian. dist. 748. V. Vbo. obligatio n.

g. Limita 2.º quando iuramentum
situm fuerit in contractu in quo est etiam dies, et penatate Marescot. lib.
3. uariat. et de solut. resolut. 23. an. 2. ubi latissime resolut, et explicat
videndus D. de iuram. p. 3. cap. 17. n. 5 =

9 Limita 3^a quando in contractu appo-
nitur dies tali pacto quod si non fuerit solutum eo elapso possit
creditor pecunias ad cambium exigere et gravare debitorem nam isto
casu requiritur interpellatio ad pecunias exigendas ut resoluit Gratian.
discep. 829. an. 7. et alij. Iures à Noquerol. sent. alleg. 20. n. 128.

4. Mora neque incurritur in contrac-
tu illicito ante liquidationem. Noquerol. alleg. 6. n. 74. Valenc.
cons. 46. n. 39. lib. 1. =

5. Mora neque imputatur ob
factam diligentiam, quæ si fieret nihil proderet. Noquerol. alleg.
7. n. 46. Valenc. sup. 2. 26. 86. neque quando adest impossibilitas
aut difficultas adimplendi quod infaciendo consistit. Mariscot. lib. 2
variar. cap. 129. an. 25. ubi etiam si interpretum fuerit Juram.
nisi factum possit vel debet explicari mediante pecunia et ibi etiam
quod fidei iutores de presentando aliquem in iudicio excusentur si mo-
riatur post moram, quod decissum est in Concilio 16. Valenc. lib. 1.
adde etiam si post moram, caput fuerit presentandus, qui aufuge-
rit; Gutt. de Juram. 4. 3. cap. 27. n. 10. V. Ciual. q. 473. ubi
mora excusatur propter impossibilitatem. Noquerol. Alleg. 27.
n. 66. =

6. Neque requiritur interpellatio ad
effectum moræ quando reus tenetur ex delicto leg. Merito et ibi
J. ff. de iur. et iur. armata. Mariscotus lib. 2. d. cap. 124. n. 13. ubi
alia iura =

7. Neque est in mora qui aliqua ex
causa distulit petere, et post Velasum consult. 96. n. 4. Valenc.
26. 55. n. 45. lib. 1. neque per illum qui habuit iustam causam
litigandi. Cane. lib. 3. cap. 26. n. 69. =

6. Mora non committitur a debitore qui erat
obligatus solvere certo loco, si die prefixo non fuerit in illo.
loco ad recipiendam solutionem. Cane. lib. 1. variar. cap. 6. n. 119.
V. 2° de debitor. n. 2.

7. Mora neque committitur donec fiat ac-
tus quando die prefigitur actui etiam, si dies vel terminus sit
elapsus leg. titia ubi JJ. ff. de accusat. Parlat. lib. 2. quot. cap.
fin. 5. 89. n. 5 =

8. Mora semper interpretatur contra
causantem eam ueluti, in creditore, qui diu distulit petere, nam pre-
sumitur esse solutum V. 2° de debitor. n. 2. et adde quod qui distulit
querellam proponere presumitur calumniose petere arg. l. si quis
forte §. 1. ff. de penis cap. 1. de figul. Grauea 26. 28. n. 6. et 26. 72.
n. 9. Menoch. lib. 2. presump. 91. an. 1. et differens querellam propone-
re in casu iniuriæ strup. ff. de ini. et ini. proponit presumitur nullam in-
iuriam precessisse, nam si precessisset non differret Castro 26. 28. n. 7.
et 282. n. 3. lib. 1. Ofuscus deciss. 117. n. 9. Ludouicus Marocius respon-
s. 17. n. 28. Verri. 8 =

9. Mora requiritur ut interesse de-
beat. Alex. Ludouic. deciss. 148. n. 2. et ibi Beltram. ubi quod procedit
etiam si agatur de interesse lucri cessantis, seu damni emergentis — limi-
ta quanta a pto. inter partes fuit interesse deductum in conventiones
quia tunc debetur sine mora; Gratian. discep. 240. n. 2. Beltram.
ubi sup. n. 5 =

4

10 Mora censetur facile remissa per acquiescentiam alterius partis, *Aymon* 26. 106. n. 2. *Quin* 26. 105. n. 5. lib. 5. *Alex. Ludouic.* decisi. 148. n. 1. et ibi *Beltram.* ubi quod etiam censetur remissa excep. partis p[ro]p[ri]e abique protestat. *Surdus* 36. 104. n. 7. *Gratian.* dicep. 301. n. 58. et quod etiam per solam interpellationem censetur mora remissa *Nota* *Tenuent.* decisi. 27. n. 11. *Hondedeus* 36. 34. n. 84. lib. 2. *Gratian.* 2. dicep. 301. n. 45. *Beltram.* ubi sup. n. 4.

9 Quid autem si post factam primam interpellationem post aliquod temporis spatium iterum interpellatur utrum Moras prima sit purgata, et esse tenet *Bart.* in l. *Emilius* *Largianus* uers. ex quo nota *H. de minor.* = Contrarium autem cum impugnatur tenet *Marescotus* lib. 2. uariar. cap. 124. n. 11. *Hermois* in l. 8. et l. 1. p. 5. g. 4. n. 14. ubi quod sit geminata interpellatio et plus operatur =

11 Mora administratoris morosi in soluendo habentibus delegationem sibi intimatam nocet ei et periculum diminuta monet ad eum tamquam tangit licet eam Iudici Manifestauerit aut registrarit *Salg.* in concursu 3. cap. 15. n. 30. et 31. =

12 Moras purgatio semper est admitenda de equitate canonica quando sus t[er]t[er] non fuerit factum deterior *Greg.* in l. 8. n. 19. p. 5. g. 2. *Sutt.* de iuram. p. 3. cap. 17. n. 5. et lib. 7. pract. g. 67. *Seraphinus* decisi. 591. n. 7. et decisi. 819. n. 19. *Hentacing.* uariar. lib. 3. et de solut. resolut. 33. an. 7. ubi quod procedit non obstante iuram. *Sutt.* d. cap. 17. n. 5. et 50. *Beltram.* ad *Alex. lud.* decisi. 559. *Marescotus* lib. 2. cap. 125. in totum *Joseph. Lud.* decisi. 90 n. 26. = Ubi quod si pars damnum parus sit non sit locus purgationi fuit pro conclus. cap. suam degen. cap. potuit de locat. et hanc regulam intellige quando aliquis habeat actionem et tractat de eam conseruando non de adquirendo de nouo quam non habebat *L. si ita* quis 135. § *seya* *cauit.* ff. de

Verb. obligat. l. *ffais* § sed contra certa tempora ff. de fidei committ. *libert.* probat. *Bartul.* in l. *Inuolam* n. 24. ff. de verb. oblig. et in l. qui Romz § *flauius* opposit. § *lanon* in d. § *seya* *cauit.* n. 26. de quitur *Orneus* 36. 208. n. 13. lib. 1. *Ludouic.* *Corneo* 36. 352. n. 7. *Alex.* 36. 9. n. 6. lib. 7. v. alleg. 12. tom. 11. fol. 207. et quamuis *Alci.* de iust. d. 1. p. 567. neruose teneat quod etiam iure canonico non est locus purgatio moras non est sequendus, et eum refutat, et respondit *Sutt.* d. lib. 4. pract. g. 67. *Roquerol.* alleg. 6. n. 77. = Amplia procedere maxime ante declaratione caducitatis, et ita seruat caducitatis, et ita seruat *Nota* ut refert *Beltram.* ad *Alex. Ludouic.* d. decisi. 559. n. 10. =

9 Nota quod quando renuntiatur cap. suam degenis cum omni legum auxilio non habet locum etiam de equitate canonica purgatio moras. *Salicet.* in l. *Magna* n. 4. c. de contrahend. stipulat. *Edadi* 36. 57. n. 19. *Sintag.* com. m. opinion. tom. 2. loco 4. cap. 16. v. alleg. 3. p. relacatam tom. 11. sed quod habeat locum semper etiam in contractibus iuratis et in quacumque p. iudicij, et non obstante opposit. iam facta de non adimplemento si aduersarius non sit damnum parus *Barbo.* uoto 45. p. 1. = Et quod hanc equitas procedit etiam iure ciuili etento *Mantica* decisi. 270 n. 4. =

9 Amplia etiam stante obligat. camerali. *Beltram.* ubi sup. ubi *Nota* decisi. 3. affert = et procedit non obstante oppositione iam facta de non adimplemento et recess. et cum *Nota* idem *Beltram.* et in quacumque p. iudicij *Nota* decisi. 728. n. 4. in nouid. *Beltram.* ibi =

9 Limita non solum quando sus alterius factum fuerit deterior, sed si aliquo modo fuerit damnum parus. *Trat.* 36. 93. n. 71. lib. 1. *Locad.* 36. 57. n. 14. ubi quod dicatur deterior propter expensas iam factas in lite sed ut *Nota* declarauit d. decisi. 728. si pars morosa est parata damnum resartire semper admittitur purgatio *Beltram.* ubi d. m. v. *Roquerol.* d. alleg. 6. n. 82. et 83. ubi quod quando damnum sequitur oblato damno purgata mora =

g. Limita etiam non procedere

quando res non est integra sed executio est iam facta a iure uel ab homine. Romano x. 103. n. 4. Erato x. 93. n. 62. lib. 1. Beltram. ubi sup. ubi quod etiam fidei iussor non potest purgare moram post relatum Mandatum contra ipsum, quia non dicitur res integra

g. Nota quod ad hunc effectum

res non desinit esse integra propter cessionem iuris alteri factam. Seraph. decis. 591. = neque per declarationem factam a domino iussu caducitate, dummodo celeri satisfactione emphyteuta moram purget. Gabriel x. 75. n. 7. lib. 2. Mantica de tacit. lib. 22. ff. 27. n. 35.

g. Limita etiam non procedere

quando adest pactum resolutionum contractus incasu non imple menti quia tunc non admittitur purgatio; Erato ubi sup. et cum Beltram. d. n. 10. quod intelligit quando pars incuius fauore appositum fuit pactum eo uti ualeat non alias. Seraph. decis. 1150. n. 1.

g. Limita etiam non procedere

quando agitur de purgatio morae ad effectum acquirendi nouam actionem, quia solum admittitur ad effectum euitandi penam. Bart. in l. si insulam 84. n. 24. de Verb. obligat. Seraph. decis. 1136. n. 3. Erat. decis. 301. n. 12. v. Noquerol alleg. 6. n. 118. et alleg. 13. tom. 11. fol. 105. et ibi quid si fuerit renunciatum omne Beneficium =

g. Limita etiam quando mora

contracta est in faciendo, quia grauius est delictum incommittendo quam in omittendo. Erato ubi sup. n. 78. et Beltram. =

g. Limita etiam non procedere

re quando contractus est initus per modum conditionis, puta si quis promittat centum titio, si titius aliquid fecerit, uel de derit intra mensem, quia post lapsum mensis non admittitur purgatio. Moñedanus decis. 1. n. 2. de locato Beltram. ubi sup. alia v. per Marecotum lib. 2. cap. 125. Variar =

g. Nota quod facta interpellatio non

statim debitor in mora constituitur, sed necesse est quod transeat tempus aliquod arbitrio Iudicis. V. de hac Hermos. d. l. 8. ff. 1. g. 4. n. 29 =

g. Nota etiam in hac materia quod

mora purgatio fit etiam ex clausula generali si quam mihi iura causa l. si quis titio ff. ex quibus causis maior, et cum Romano, et Anania trentacinq. lib. 3. Var. ff. de solut. resolut. 33. n. 4. et g. ubi etiam notat quod ex eo quod purgatio morae fit ex equitate si equum erit purgare moram in casu de quo de iure admittitur mora purgatio admittenda sit. sed si equum non erit non admittitur

13. Mora non fit ubi nulla datur

interpellatio non ante eam non uidetur stare per promittentem quominus faciat quod promittit l. 1. § non exigit pretor ut in poss. Legat. Cornus d. 312. n. 4. uol. 4. Mascard. de probat. tom. 2. d. 1071. Iust. de iuram. l. 1. § c. 56. fuscus 4. tom. pract. lib. 9. d. 325. Mierel de maiorat. l. tom. 2. § 4. illat. 8. n. 192. Erat. 4. tom. dicep. cap. 708. n. 33. ubi n. 28. illud extendit etiam si dies apponat v. decis. 7. demon. tanam 49. per totam per maxime quando agitur de priuat. seu omitt. Commoti contractus Erat. 3. tom. dicep. c. 523. n. 26. Menorch. d. 128. n. 12. = Nec contrarium teneat Bart. in l. si ex legati causa de iur. oblig. iur. d. 459. n. 8. lib. 4. et decis. 57. n. 7. et 14. et decis. 26. n. 15. thurc. 2. tom. orat. lib. 9. d. 408. n. 7. = et Quamuis non detur purgatio morae re integra Petr. iur. d. 157. n. 30. tom. 2. thurc. 3. tom. pract. lib. 9. d. 377. = Illud procedit quando agitur de acquirenda act. ut Erat. 2. tom. dicep. c. 308. n. 34. et 1. tom. cap. 143. n. 50. = non uero quando agitur de conseruanda act. iam quesita Erat. 5. m. d. 2. tom. dict. c. 301. n. 33. Jasson in l. si ita quis promiserit § Leya in pro de Verb. oblig. thurc. 5. m. d. 5. tom. d. d. 377. n. fin. = Nec procedit reg. quando huius partis non est effectus deterius qui tunc datur purgatio morae; thurc. sup. n. 97. Surdus. d. 101. n. 24. lib. 1. Mant. decis. 270. n. 4. Iust. d. 33. n. 3. Inq. leg. in l. 8. ff. 1. § 5. g. fin. Aceb. in l. 2. ff. 1. lib. 4. n. 13. l. 1. ff. 4. lib. 4. n. 33. iterum Iust. de iuram. 3. ff. c. 17. n. 5. et 10. O. liuer. Beltram. ad Ludouic. decis. 559. n. 6. et 10. ubi agit de pacto re solutio farin. 8. tom. de nouit. nouis. decis. 410. n. 7. quinimo etiam incasu caducitatis purgatur mora ante declarationem. farin. tom. 2. civil. decis. 577. n. 2. Mantica de tacit. conuent. 2. tom. lib. 22. ff. 27. n. 35. et etiam hodie potest purgari mora etiam ubi appositum est dies, et pena Matranc. in l. 7. ff. 4. g. 3. n. 3. lib. 5. = sed uidetur ob stare quod tradit Erat. 2. tom. dicep. c. 239. et 37. et leg. 9. = Nota etiam quod mora semper purgari quando non est factum ius deterius Noquerol. alleg. 6. n. 82. = quod non procedit quando ius quod aliquis habet in alium transfertur alleg. 11. n. 117 =

tt

14. **M**ora non committitur ante liqui-
dationem, Aym. 2. 89. n. 5. et quolibet iusta causa exulat amora-
Et mora committitur in obligationibus facti statim ac facere quis-
potest, et non facit. Aym. 2. 272. n. 10. Nat. 2. 50. n. 50 = et commit-
titur absque interpellat. ubi alter ex contrahentibus pro parte sua
adimplevit Nata. 2. 262. n. 19 = et an committitur per debitorem qui
rem debitam ad domum creditoris non tulit Roland. 2. 87. n. 4 -
uol. 1 =

15. **M**ora purgari non potest ubi appo-
sita fuit dies, et gena aut iuramentum. Symon 2. 216. n. 23 et
246. n. 4. Nat. 2. 25. n. 5. Roland. 2. 57. n. 45. uol. 1. Cassiodor.
de iur. 2. n. 2. de pen. 2. Gratian. 5. tom. discept. cap. 915. n. 5.

16. **M**ora irregularis committitur
quando altera pars impluit id ad quod tenebatur. Paul. in l.
Iulianus § ex vendito n. 3. de act. empt. = et hac mora est suf-
ficiens ad gerendum interesse lucri cessantis, et damni emergentis
Nauarr. 2. 5. n. 6. lib. 5. ff. de Vuris Barbo. in l. de dui. n. 67.
col. 2. soluto matris =

17. **M**ora semper purgari potest
ex cap. suam legem cap. potuit de locat = Intellige secundum
quod dictum est sup. n. 12 = Intellige etiam indebitore quia
ad conseruandum ius admittitur more purgatio non uero in ac-
tore qui tractat de acquirendo ius V. alleg. 13. tom. 11. fol. 107.
et 108. Veri. porque en este caso =

1793

Morbis

1. Morbi definitio varie sumitur

ut videlicet apud Grotium in L. 1. § sciendum 7. de edict. edict.
L. 1. B. et J. ubi docet Gero definire Morbum esse totius corporis
Corruptionem. Galen. et Avicenn. esse affectum preter naturam
Modestinus in L. inter strugum 101. Verum est de 81. docet Mor-
bum esse temporalem corporis imbecillitatem; Sabinus vero quem
refert Ulpianus in D. L. 1. § sciendum 7. Morbum esse habitum
cuiusque corporis contra naturam, qui usum eius ad id facit de-
terioriorem cuius causa natura nobis eius corporis sanitatem
dedit =

2. Morborum fuisse animal

qualiter probetur Mascard. tom. 1. de probat. 36. 239. f. 10. s. tom.
tract. L. 1. M. 36. 385. f. 10. s. 2. p. fragment. in ultimo Volum.
in arg. identitas animalis n. 65 = et nota quod si Mors
animalis succedat intra triiduum post diem venditionis pre-
sumitur decessisse ex precedenti Morbo Mascard. sup. 1. 101.
616. n. 8. Surman in suo t. de euction. 9. 61. n. 23. ubi
tenet quod si descedat intra 6. dies dicitur paruum tempus 1.
sup. tom. 1. Vbo Emptor n. 4 =

M Corpus

...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...

¶ Mores boni contra quos non ualet
pactum etiam iuratum quales sint V. Seraphinum de priui
legio iuram. priuileg. 20. n. 27. Menoch. cons. l. n. 267. et
268. =

¶ Una quæque Prouincia habet suos
Mores, et qualitates, quas refert Menoch. de arbitrarijs.
casu 57. an. 44. =

1510 AD

Mors

1. **Mors** omnia soluit etiam de
 licta v. vto Accusatio n. si servus 11 ff. iudicium sol
 ui etiam delictum Aceb. in l. 3. x. 10. lib. 4. n. 164; et ideo sen
 tentia non potest contra mortem ferri nisi ad bona v. alleg. 1. tom.
 2. art. 2. n. 23. fol. 28. vti distinctionem ad v. et quod morte
 extinguatur fidei iussio non quantitatis, sed facti veluti sisten
 ti aliquem in iudicio, et v. alleg. 3. eodem tom. art. 2. fol. 46.
 et alleg. 28. tom. 8. fol. 174. = et quod etiam Matrimonium morte
 finitur ita ut amplius non sit Matrimonium quamvis mortuus resurgat
 v. vto Matrimonium n. et v. vto Episcopus n. = et quod moriens
 videatur penitere, et voluntatem revocare quia per mortem finitur
 v. vto Donatio n. = sed Contrarium v. vto acceptatio n.
 et quod mortua uxore, et contra non potest Maritus aut here
 des de adulterio conueniri v. vto Adulterium n. et mortuo do
 natario non potest donans revocare donationem etiam si causas
 ingratitudinis interveniant. Ripa in l. fin. q. 64. c. de revocand.
 donat. Peregrino decisi. 13. n. 15. v. vto Donatio n. et quod
 mors extinguit etiam Necessitates Sord. decisi. 124 =

2. **Morientis** declaratio non
 prejudicat tertio, et solum heredi nocet auth. quod obtinet in
 fin. c. de probat. q. in cap. licet v. dam grue de presumpt.
 et ibi Immod. n. 8. Salton in l. 1. an. 7. ff. de eo per quem fac
 tum erit Afflict. decisi. 168. Menoch. lib. 4. presumpt. 29.
 n. 4. et lib. 5. presumpt. 5. n. 17. Sord. decisi. 235. n. 15.
 Mascard. n. 1076. n. 5. Larrea alleg. fiscal. 95. p. 2.
 an. 11. v. Castill. lib. 5. cap. 111 =

3. **Amplia** licet sit facta in
 art. Mortis pro exoneratione conscientie quia tantum ope
 ratur contra heredem in vim puri Legati sed non adversus ter
 tium Bart. in l. 1. n. 37. c. de Sacros. Eccl. et in leg. qui uxori
 19. n. 3. ff. de auro, et arg. Legato Alex. cons. 129. Lancelotus

Salic. ad consuetudinem Alexandrie v. viginti q. 7. n. 27. tom. 2.
 in tractatu noviorum fol. 340. Gomez tom. 1. Variar. cap. 12 n. 81. et ibi
 Ayllon, vbi quod solum operatur in vim Legati et non potest geri in vita te
 statoris et quod possit revocari nisi fuerit confessio iurata Cancrino lib. 3.
 cap. 3. an. 227. v. vto Confessio n. et bene Mariomuta decisi. 16. n. 6.
 et quod sit necesse quod aliter probetur Paulus in l. si quis testam. si
 n. 5. de legat. 1. Ancarani in cap. quamquam n. 6. de iur. in 6. Alex.
 2. 18. n. 1. Veri hoc probatur lib. 4. Guillem. Benedict. in cap. Ray
 nuntius v. obique lib. 1. et l. n. 28. Veri intelligati et de testam.
 Joseph. de Rustici in commentar. ad leg. cum auus. ff. de condit. et de
 mon. trat. lib. 2. cap. 3. ex n. 13 = Amplia etiam si sit iurata, ut no
 tat ipse Rustici, Menoch. 2. 39. n. 70. Mantica de conlectur. lib.
 13. ff. 37. n. 8 =

4. **Quod** autem plene probet confessio fac
 ta in art. Mortis pro exonerat. conscientie tenet farinat. decisi. 518.
 q. 2. n. 3. Mareoto lib. 1. uariar. cap. 78. et ideo refert Acebedus
 in Curia pisana cap. 21. n. 2. fol. 89. quod Dinus fuit condemnatus
 ex eo quod consuluerat quod Confessio facta in art. Mortis, et dicen
 tem se male adquisivisse aliqua bona, et quod restituantur non
 tenet et possit revocari eo vivente v. Castill. sup. lib. 5. cap. 111. et
 vto Confessio n.

5. **Sed** quod in prejudicium tertij non valet
 neque probet etiam si Iudex dicat malam sententiam tulisse, vel nota
 rius malum instum. vel testis falsum testimonium v. alleg. 20. an. 57.
 tom. 14. Valenc. cons. 164. lib. 2. ap. vbi quod non nocet ff. de iur. Gomez tom.
 1. d. cap. 12. n. 81. vbi quod ex eo quod sint Creditores pro legitima non
 nocet eis, et ibi Ayllon et quod Confessio pro exoneratione Conscientie
 solum probet et noceat heredi et non tertio Carocius decisi. 90 n. 10.

6. **Mortuus** presumitur absens qui iam
 natus est retro centum annis v. vto absens n.

37
8. Sententia contra Mortuum quando sit
nulla franch. decis. 245. Caneio lib. 3. uariar. cap. 17. n. 323. et
alleg. l. tom. 2. n. 18. et 19. fol. 26. et vbo Accusatio n.

9. **Mors** testis supplet recognitionem et
ratificationem sui depositionis Gratiano discip. 4. 19. n. 22. Vbi
idem de tabellione aut Notario, qui non subscripsit, et fuit morte
preuentus =

5. **Morientis** liber in qua parte
erant scriptae semiplene probat v. vbo liber n.

6. **Moriens** in testam. potest facere
contractum veluti confitendo aut declarando aliquid g. in l. Herodes
palam §. fin. in fine ff. de testam. Spino. de testam. in R. p. 2. n.
17. Peralta in l. Lucius la l. ff. de legat. 2. n. 16. Boerius decis.
358. n. 4. Paulus jc. 330. et 379. et 381. an. l. uol. l. tirag. ad l.
connouial. g. 5. v. Contractus n. 102. Gratian. discip. 751. n. 5 v. Mare
cotum lib. 2. Variar. cap. 48. quod intellige non quo ad Voluntatem circa
testam. sed quo ad sollemnitatem g. in l. 2. l. de bonorum possessione
secund. tabul. C. quene. in l. 3. taur. n. 14. Cuall. g. 475. v. vbo Contra
tus n.

7. **Mortuis** animalibus excusatur Custos
depositarius tutor &c. cum diff. de qua in vbo exceptio n. Salg. de
protest. 4. 4. cap. 10. n. 72 =

8. **Mortuus** in ciuitate a qua fuit relegatus
non potest absque licentia Principis in ea sepelli, Imò neque
ossa, et cineres ibi aduci possunt. 666. lib. 2. Variar. cap. 2. n. 11.
et quod Mortui damnatus non possit facere testam. leg. 15. 4. l.
p. 6. n. =

9. **Mortis** articulo quando dicatur quis
constitutus declarationi Medicorum, statum, et alia; v. alleg. 7. 50.
tom. 7. n. 143. fol. 418 =

10. **Mors** Patris precessit Mortificatio
presumit Ius, v. Fontanel. de pact. nupt. claus. 7. g. 2. p. 12.
an. 34. vbi limitat n. 47. quando filius fuerat impubes quia
iste prius presumendum est Mortuus =

11. **Mors** animalis que contingit in
tra triduum presumitur mori ex morbo precedenti. Boer. decis.
323. n. 12. Joan. Andr. in addit. ad specul. 4. de empt. et
Vendition. §. Sciendum n. 44. Alex. ad Bart. in l. si in nixa
n. 12. ad leg. Iul. de Sicar. Joseph Ludouic. decis. 118.
Pery in l. 2. 4. lib. 5. ordin. Iurid. decis. 145. n. 18. =
Mascard. l. tom. de probat. jc. 92. n. 8. et 9. et jc. 532. =
thusc. tom. 3. pract. lib. 2. jc. 312. et 5. tom. lib. 1. M. jc.
384. n. 7. et jc. 385. n. 6. Lara de Vita Homin. cap.
10. n. 28 =

12. **Mors** vulnerati intra triduum
an presumatur ex vulnere prouenisse Farin. 5. tom. 4. 29.
de homicid. g. 2. g. 127. an. 27 =

13. **Mors** presumitur

tt

13. **Mors** presumitur animali contigisse culpa custodis, et pastoris Lucas de pena in l. fin. C. de erogat. mi-
litar. annon. = et qualiter Pastores probare debeant mortem animalium
ut excusentur l. 15. ff. de p. s. Aceb. in l. 21. ff. de lib. 6. n. 1. lo-
bar de ratiotin. c. 18. n. 32. Mot. tom. 2. de Just. sup. 494. infra
et qualiter probetur mors Mula licet equi conducti: Sutt. lib. 4.
pract. q. 47. n. 17. Mark. in l. 9. ff. de lib. 6. recopp. q. 2. in 3. uol.
n. 21. farin. 2. p. 1. fragm. in ultimo Vol. in arg. identitas animalis n.
65. p. 1. sup. vbo locatio n. = et Mot. supradict. q. 494 n. 13. in
fin. Sutt. d. q. 97. lib. 4. 2. p. n. 17. Markon. sup. d. q. 2. n. 15.
tenent in dubio occasio mortis uel deteriorationis mule locatae
non imputari conductori sed potius presumendum sine eius culpa
accidisse, et ideo Locator tenetur prodeare talem calyam =

14. **Mors** absentis probatur per
famam publicam l. 14. ff. de i. s. Sutt. lib. 2. pract. q. 8. n. 3
sed si nihil de eius morte possit scire tunc eius bona dantur in
administrat. propinquiori adhibita fide iussione Greg. loy. in
D. l. 14. q. 2. Sutt. de iuram. c. 4. n. 29. et Mascard. tom.
2. de probat. c. 1074. et Menoch. lib. 6. presump. 49. n. 26.
Sama decisi. 41. n. 3. lohar. de ratiotin. c. 6. n. 47. cum segg. 2.
Boer. decisi. 288. Parlad. lib. 3. sexquicent. q. 2. finiae. ff. de
indictis q. 147. n. 97. et decisi. crimin. 38. et decisi. 222. lib. 2.

15. **Mors** absentis quomodo probari
debet per eius uxorem, et que tempora sint ex retanda ante
transitum ad secundas nuptias - Magon. decisi. lucens. 44.
Lanch. l. tom. de Matrimonio lib. 2. disp. 46. vbi latissi-
me de probanda morte alterius coniugis agit =

16. **Mors** testium qui non poterunt reco-
gnoscere habetur pro recog. cum etiam habeant cum Iuramenti
Paul. de Castro c. 301. n. 3. lib. 1. Sutt. de iur. 3. tom. discep. 1.
c. 429. n. 12. vbi n. 13. inquit quod si reperitur instrumentum
qui caret signo et subscript. licet fidem non faciat regulariter
fallit tamen si tabellio qui eum confecit mortuus sit =

17. **Mortuo** reperto in flumine -
uel in puteo presumitur mortuus casu, et non se proiecisse
Aceb. in l. 8. ff. de lib. 8. n. 18. Sutt. lib. 2. canonicarum
c. 3. n. 15. =

18. **Mortem** sibi concinendo an possit
et quando ecclesiastica sepultura dari, et pro eis orare et quibus
genis iure Regio puniatur. Sutt. lib. 2. canonicar. q. 3. = l. 8. ff. de
lib. 8. recopp. que loquitur de confiscat. bonoru, et secundum aliquo-
rum Sententiam est intelligenda secundum distinctione l. 24. ff. de
part. 7. ut procedat quando Mortem sibi inferens id facit metu (rimini)
commisi ob quod merebatur bonorum confiscatio ne ex sua malicia
commodum reportet. Greg. loy. in dict. leg. 24. Veri. Passa Almey
Perez in l. 9. ff. de lib. 8. ordinament. Auendan in Dictionar. -
vbo desperado = Sed Contrarium tenet Ant. Gomez tom. 3. Var.
c. 3. n. 13. Aceb. indict. l. 8. n. 14. Lara de aniuers. lib. 1. c. 11. n. 44 =
et primam opinionem defendunt Sutt. sup. d. lib. 2. canon. c. 3. n. 32. et 33.
farin. in praxi tom. 4. ff. de lib. 8. ex n. 47. et pena confiscationis non ha-
bet locum quando ille habet descendentes dict. l. 8. vbi Aceb. n. 14. et
23. Sutt. sup. n. 33. in praxi, et circa probationem sepulture Sutt.
tom. 2. defens. 39. c. 2. per totum farin. c. n. 16 = vide allegat.
J. Joan. Naber. Doct. eccl. Castag. contra desin. p. viciat. Tener.
in causa suspensionis cuiusda ex qua vita cessit. et extra ecclsi.
non et civitatz fuit sepultus de man. factis vicat. Sen. ad Veri.
ut cuius desicionem in iur. correxit J. V. Nabarro vide lib.

19. **Morientis** ^{sum} ~~testam~~ ^{die} ~~testimoniu~~
asserentis se ab aliquo fuisse occisum, an probet, uel saltem faciat
indictum ad torturam l. si quis ingraui S. si quis moriens ad silaniam
vbi Iosofr. vbo Morientis =

gg.

20 **M**oriens occisori parcens non preiudicat Iure accusandi uulnerantem Accb. in l. 2. §. 20 et 10. lib. 8. n. 159. = et morientis exculpatio quomodo, et quando processit et posuit uel nouat Inquisito. Ant. Gomez. in leg. 85. taur. n. 12. lib. 2. Var. cap. 13. n. 18 =

21 **M**orienti qui dixit falsum indicasse uel deposuisse stare non debet. Bald. in aut. si testes col. 2. n. 3. cod. de test. Jasson in leg. 1. de eo per quem factum fuerit a n. 4. Barck. et Roman. in leg. si quis in graui §. si quis moriens ad Sylam Hippel. de 109. n. 35 =

22 **M**ors delinquentis extinguit delictum et eius pena ad heredes non transit nisi cum defectu lris contestata sit. Accb. in leg. 3. §. 10. lib. 4. relog. n. 163. et n. 165. tenet illud procedere de Iure canonico ex quo heredes tenentur sine lris contestate fuerit sine non, et etiam si nihil ad eos ex delicto peruenisset et anima defuncti liberetur v. Aug. vbo heres n. 14. et late Peregrin. de Iure feci. lib. 2. §. 5. per totum = et fide Iussor de representando si reus discedat naturaliter sine dolo et culpa manet liberatus leg. discesserit qui satis dat cogatur leg. sancimus cod. de fide Iussor, farin. tom. 1. in praxi §. 4. §. 34. n. 37. v. Amaya ad Legem Corneliam 10. cod. de Iur. feci. lib. 10. §. 1. an. 1. =

23 **M**orte unius ex colligantibus interueniente post conclusionem in causa fieri non potest pronuntiatio Sententia cum deficiat una ex personis que in Iudicio requiruntur leg. Paulus 2. §. idem respondit quia Sententia sine appellat. rescind. leg. in Sententijs 59 §. si quis edicto de re Iudicatur Gratian. tom. 1. forens. cap. 18. an. 19. Iurd. tom. 1. de 99. n. 11. cum leg. farin. tom. 2. ciuil. de iur. §. 42. n. 2 = Contra tamen docet leg. nulla 23. cod. de procurat. leg. 23. §. 5. §. 3. Thuse. tom. 7. praxi. lib. 5. de 136. n. 10 = sed in casu de quo fuit consultus circa bona que petebantur a Cappellano tamquam libera et non erecta in-

beneficium ante cuius Sententiam Cappellanus accessit mihi uidetur non esse procedendum ad Sententiam sine noua causa facta cum Cappellano postea succedente per hunc in clement. final. de procurat. et morte unius ex colligantibus super collatione beneficii pendente appellacione de Sententia que in eius fauorem prolata fuit non datur subrogatio sed debet iterum uacare Cual. tom. 1. commun. §. 282. n. 16. et ita uidi Iudicatum in consilio Supremo, et Senatu Regad. tom. 2. de regia protect. §. 3. cap. 9. an. 162. Partia de benefici. cap. 4. §. 6. an. 32. et melius 39 =

24 **M**ortis conditio non suspendit in persona legatarij secus in persona heredis, quia si legatur cum heres moriatur potest uiuus herede legatarius decedere, et non transmittit leg. heres meus de Condit. et demonstrat. Eualden. de arte testandi §. de leg. caut. §. 3. n. 39 = et mors licet dicatur casus fortuitus non tamen in se ipsa tad mori quempiam ante alium. Bald. in leg. 1. n. 6. cod. de his, qui adhibeat perueniunt non possunt dum ait fortuitum esse perdere naturale aut decedere Sama decisi. 140. §. 1. n. 5 = et expect. Mortis alius non est habenda. Barck. in leg. his, qui heres §. fin. de acquirend. heredit. licet contradicat h. 29. in leg. si ita scriptum. §. fin. de Legat. 2 =

25 **M**ors quomodo probetur cogitare farinatio decisi. 38. et ibi additionum post tom. 1. consil. contra nell. legat. Claus. 7. §. 3. §. 1. an. 33. et ad effectum substitutionis uel administrationis bonorum v. vbo Administratio n. et Magonio decisi. Lucensi 44. ubi de ingresso bellum ludouic. decisi. 30. v. Ancerium lib. 3. uarianum cap. 1. an. 218. et alleg. 3. 11. tom. 1. art. 2. fol. 156. = et quod pater presumatur prius accessisse quam filius v. in leg. cum, in bello de rebus dubijs. Quod limita quando filius fuerit pater, quia si impubes, Contrarium est. dicendum Bayus lib. 2. §. 72. Vbi etiam quod si Vir et Vxor simul suffocati inueniantur presumitur prius intra Mortuus, quia debiliior. obb. uarian. cap. 7. lib. 1. Mol. de praxi. lib. 3. cap. 1. n. 10 =

9 Et Aduerte quod quando ille qui
ad bellum profectus fuit non aparet Viuus neque Mortuus gresu
mitur Mortuus, et idem de illo qui ascendit nauem postea Nau fra
gium passam. farina de iuss. 136. post tom. 1. Consil. Romini: =

Mostranca

Rodriguez in suma tom. 3. cap. 52. n.º 3. fol. 8.

Mostranca bona ut apud nos uocantur illa quorum Dominus non apparet transacto anno pertinent ad fisci amaram l. 6. et 7. ff. 13. lib. 6. recog. et antea non possunt Mostranca dici ut ibi notatur — Et aduerte quod etiam debent mitti bona, ut possint venire in Domini notitiam, et hoc non facto ad mittitur Ius ad Mostrancum, et uti furtiuum peti potest — ff. 13. d. lib. 6. notat Ioannes Odoarius in leg. 1. n.º 10. ff. de rerum diuis. lara de Capp. lib. 1. cap. 22. n.º 12. —

¶ Et si transacto anno apparuerit Dominus sunt etiam illi restituenda, hæc bona solutis expensis — Item lara ubi sup. n.º 13. pbb. in R. peccatum q. 3. §. 1. n.º 5. Accuet. in l. 6. ff. 13. d. lib. 6. n.º 58. —

¶ Nota quod hæc bona non possunt prescribi quamuis interueniant requisita — ff. 13. lib. 6. recog. ubi Accuetus: —

¶ La ley Real y demas que hablan de los bienes Mostrancos se ha de entender y practicar en España para con los animales que se hallan perdidos, que el que los halla esta obligado a manifestarlos a la Justicia pena de hurto — pero no se practica en los demas bienes inanimados que se hallan que estos no hay obligacion a manifestarlos, sino a retenerlos y darlos al dueño empareciendo, aunque si la Justicia los pide los deve manifestar y no pareciendo dueño los puede dar a pobres por lo qual aunque por la Redencion de Captiuos, Merced. Trinidad. a quien sea concedido lo Mostranco se publicuen censuras solo se entiende para los animales, pero no para los bienes ymanimados, y en estos no obligan a la manifestacion Manuel

Magister

Motus Pij. V.

¶ Motum Pij V. super forma creandi cen-

sus petens presentialem numerationem pecunie et contemporanea
 ipsius creationi non fuisse receptum in hispania, et fuisse supplica-
 tum docet leg. 10. ff. de lib. is. recop. et leg. 10. ff. de lib. is. recop.
 in nouissimis Eust. lib. 2. tract. 9. §. 177. n. fin. Rodrig. de reddit.
 lib. 1. §. 4. n. 28. Salced. ad Diaz in pract. crim. cap. 88. Vers.
 suspendatur; Felician. tom. 1. decens lib. 1. cap. 9. n. 2. vers. cum
 ergo Auendan. decens. cap. 37. n. 23. Moquero. alleg. 32. et
 sequenti, et alleg. 32. an. 37. cum segg. Lar. m. tom. 1. moral.
 lib. 1. cap. 2. ff. de legibus n. 7. Nea tom. 1. fiscal. alleg. 22.
 n. 54. cum segg. v. iterum Auendan. cap. 50. n. 16 et cap.
 57. n. 7. et cap. 58. n. 27. et 37. et cap. 90. n. 3. = Censio decens
 ff. 2. cap. 1. §. 1. ar. 5. n. 1. Felician. decens dicit. lib. 1. dicit.
 cap. 9. n. 4. in fin. Diana tom. 1. ff. de 10. resolut. l. in fine Sal-
 gad. Labyrinth. credit §. 2. cap. 11. n. 81. et quid contineat.
 Aurin. tom. 1. in Posth. decisi. 582. per totam =

Mulier.

1. **Mulier naturaliter amat liber-**
tatem oditque Subiectionem; tirag. ad LL. connubiales l. 9. g. 2.
g. 9. n. 4. et sunt avari et non liberales g. in leg. necenius.
verr. ex contrario ff. de Neg. gest. g. ultima. in leg. sed si ego ff.
ad Veleianum leg. quæ dotis g. 1. Vbi Bart. ff. solut. matrim. v.
alleg. 3. tom. 6. n. 28. fol. 43. et ideo miraculum videtur quod
donationes faciant ex eo quod sit contra Naturam sexus. Deia-
nus x. 32. n. 7. lib. 3. tirag. ubi sup. n. 43 =

2. **Mulieres uxorate sunt homine**
domus uel debent esse, hoc est ad intus quod nos de quertis
adentro, vocamus Bart. in l. titia cum testam. § ultimo col. 2.
vers. quem quid si dixerit testator v. Balboam in repetit. cap.
an non. 24. g. 3. n. 8. infin. et quod debeant semper esse in la-
teribus domus Alciatus Emblemata 100. lib. 1. de quo v. Mendoza
quod libet g. 9. scholastica § 4. fol. 592. = Neque ad testificandū
ab ea exire debent. Sartia. de nobil. g. 48. § 2. n. 1 =

g Et eadem rōne quando Mulier-
uenit ut testis examinanda non citatur pars ad videndum
Iurare propter honestatem = Amendola ad franch. decis. 288.
n. 8 =

g Et ut in plurimum habent affectio-
nem conseruandi Memoriam Mariti; Orneus in l. 2. n. 21. C. de
condict. Institution. Ololani. x. 8. 2. lib. 3. Gabriel cons. 116. lib. 2.

3. **Mulieribus communicare et commorare**
periculosissimum est v. Larrea decis. granat. ultim. de reuelation. tom.
2. an. 38. et earum Societas pernicioza v. Narbon. de etate anno 40. g. 4.
et quod hæc commoratio sit clericis prohibita v. vto Clericus n. =

4. **Mulier subatur Veleiano Senatuz-**
consulto taliter quod non potest pro alio intercedere fidei subendo aut aliam
obligationem in se suscipiendo ex titulo ff. et cod. ad Senat. Consult. Veleianum
l. 2. n. 12. g. 2. et 5. neque nouationem debiti facere in sui preiudicium ex l.
17. n. 14. g. 5. et in quibus casibus non habet locum uel procedat Veleia-
nus v. leg. l. ff. eodem. l. 3. n. 12. g. 5. late franch. decis. 279. et in
leg. 9. apparebit, et quod si numos accepit pro fidei Iussione non subatur
collantes lib. 3. cap. 9. n. 7. v. vto fidei Iussor n.

g Nota quod poterit Mulier hoc
beneficium renuntiare ex d. l. 3. n. 12. g. 5 est tamen necesse
quod a tabellione certioretur de beneficio Veleiano, ut ualeat re-
nuntiatio v. alleg. 3. tom. 11. fol. 18. vers. lo primero, quilibet
enim beneficio seu fauore introducto potest renuntiare leg. si quis
in conscribendo (de pact. maxime Iuram. Interueniente non co-
interueniente confirmatur contractus quamuis alias sit nullus-
auth. Iuram. guber. (si aduersus uendit cap. cum contingat de Iu-
re Iurando v. vto Iuramentum n.

g Quod limita quando Mulier fuerit
minor, et lesa enormiter, quia non obstante Iuram. Iuuatur et
debet restitui in integrum contra fidei Iussionem Noquerol alleg. 34
an. 13. de quo v. vto Minor n.

5. **M**ulier coniugata non potest fidei iube

re pro marito quamvis dicatur debitum uerum fuisse in uxoris utili-
tatem ex leg. 61. taur. Vbi sic deciditur l. 9. ff. 3. lib. 5. recop. vbi DD.
si tamen se obligauit simul cum marito, ualeat neque Valeyano iura-
tur in his contractibus in quibus probatum fuerit in eius utilitatem ver-
sum fuisse dum tamen non sint ex his rebus, quas maritus dare teneba-
tur in his tamen quamvis in uxoris utilitatem uertantur non obliga-
tur mulier ex d. leg. 61. taur. et d. l. 9. ff. 3. lib. 5. recop. vbi DD.
Ditt. de Suram. p. 1. cap. 55. an. 1. Barbosa. in leg. 2. p. 5. an. 16.
Auenian. de Cens. cap. 94. an. 12. V. alleg. 15. tom. 3. ap. fol. 231.
Vela disert. 2. n. 75. Gratian. Discep. 107. an. 4. V. Vto Mutuum n.

9 Nota quod mulier in omnibus contrac-
tibus quos fecit cum marito habetur pro fidei iussione Thesaur. decis.
223. n. 2. Matth. decis. 41. n. 33. et decis. 140. n. 3. et nunquam pre-
sumitur in suam utilitatem conuersum, sed contra Rodrig. de reditibus.
lib. 2. q. 5. n. 16. Thesaur. d. decis. 223. n. 2. V. alleg. 15. tom. 3. ap. et
alleg. 7. n. 5. tom. 7. fol. 42. ubi quod semper presumitur in utilita-
tem mariti, et non uxoris, V. alleg. 19. tom. 11. fol. 111. Vbi ideo
poterit reserere bonis uiri quod soluerit =

9 Limita reg. non procedere fauore
fisci nam tunc mulier obligatur siue fidei iubeat siue simul cum ma-
rito se obligauerit ex d. l. 65. taur. vbi Gomez n. 6, et V. Larrea alleg.
fiscal 35. q. 1. n. 27 =

9 Limita etiam quando talis obligatio
siue fidei iussio resultat rone alicuius conductionis, pro qua maritus.
simul cum alijs se obligauit animo lucrandi tunc enim non iubatur
Veleiano Mulier, neque prefertur quo ad medietatem Hermos. in leg. 55.
ff. 5. q. 5. n. 32. q. 2. non quo ad dotem V. Vto Mutuum n.

9 Et similiter mulier tenetur in Subli-
dium pro pensione domus, quia in eius utilitatem ertitur Her-
mos. ubi sup. n. 6. Surd. 2. 421. in fin. =

9 Limita etiam regulam quando Mu-
lier renunciauit beneficium, et Iuramentum prestitit ex d. l. 3.
ff. 12. p. 5. et ibi q. 6. circa quod nota quod hoc Iuramentum debet
esse speciale, et non contrahendo renunciationi V. alleg. 15.
tom. 3. an. 18. fol. 231. et quod si fuerit Minor debent interue-
nire duo Iuramenta unum rone fidei iussionis, alterum minoris
etatis Noguero. alleg. 34. an. 2. Villad. polit. in form. libellum.
n. 15. Sequencia de Claus. lib. 2. cap. 10. n. 13. Acced. in leg. 9.
ff. 3. lib. 5. Bayo lib. 2. q. 146. Sama decis. 131. Ditt. de Suram.
p. 1. cap. 3 = quamvis Rodrig. de execut. cap. 4. n. 44. teneat quod
Iuramentum excludit Veleianum licet expresse non renuntietur

9 Limita etiam quando mulier se
obligauit, aut fidei iussit pro redimendo marito a carceribus -
nam generaliter non iuuatur Veleiano in qualibet causa pro et
hoc causa pro dicitur. Surd. 2. 367. n. 10. et regulariter mulier,
Pater, filius, et frater tenentur bona sua etiam dotalia uendere
ut redimant a carceribus uel hostibus maritum, filium, fratrem,
leg. quamuis 21. ff. solut. Matro. leg. Matris 76. §. manente ff.
de Iure dotium Baldo Nouel. de dote p. 7. special. 29. n. 1. An
carrana 2. 238. n. 1. Ruinus cons. 41. n. 4. lib. 5. Baeca de
non melior cap. 11. n. 45. Noguero. alleg. 34. an. 7 = et quid
ad fratres, et consanguineos notatur in autho. Si Captiui cod. de
Epis et clericis Paulus cons. 435. n. 3. lib. 2. Socinus Junior -
cons. 55. n. 19. lib. 2. et quo ad mulierem adde Surd. decis. 86.
n. 4. franch. decis. 237. n. 3. et 4. Amatis decis. 62. n. 1. et
7. et 28. Thesaur. decis. 223. n. 7. Barbosa. in leg. 2. p. 2. n. 11.
ff. solut. Matro. Sama decis. 319. et ibi flores, et hoc nisi
indotis constitutionem fuerit clausula pronuntiatiua alic-
nationis per ea que afert Ceuall. q. 743. V. Noguero. alleg.
34. n. 6. et Vto Dos n.

g Sed nota quod hoc casu non potest Mulier pro redimendo marito a carceribus se obligare, et vendere neque Pater pro filio sine sollemnitatibus; surd. decis. 278. farin. decis. 177. p. 3. Cui =

g Nota etiam quod etiam in his casibus et alijs in quibus interuenit Iuramentum, si adest Legio Iuuatur mulier ueliano non obstante Iuram. Noguero. alleg. 34. an. 26. et absolute Cui. q. 900 per totam =

6. Mulier Iuuatur Ueliano, et potest

agere ad rescissionem obligationis, semper et quotiescumque se obligauerit cum marito simul etiam cum Iuram. casu quo remaneat in dotata, et hoc non obstante Iuram. Ant. thesaur. qq. forens. lib. 1. q. 51. n. 29. Ancer. lib. 3. Variarum cap. 15. an. 106. farin. decis. 112. et decis. 152. Cent. 7. tom. nouis Noguero. alleg. 30 apud ubi quod si Mulier superueniat hereditas = et idem procedit quando non in totum sed in parte fuerit in dotata si pars comprehendit maiorem partem bonorum medietatem dotis Cui. q. 900 n. 3. qui sequitur contra uiam executiuam et q. 727. n. 30. Auendan de censibus cap. 94. n. 13. farin. decis. 74. post tom. 2. consil. Crim. Gratian. decis. 165. et discip. 723. Seraphinus decis. 1187. n. 2. p. 2. Amatis decis. 2. n. 19. Marecotus lib. 2. uariar. cap. 5. n. 15. trenta cing. lib. 3. ff. de fidei iussor. resolut. 3. n. 11. Ancerio lib. 3. cap. 1. n. 105. et cap. 15. n. 106. Castil. lib. 3. cap. 2. n. 27. Larrea decis. 66. n. 31. Noguero. alleg. 29. an. 98. et 105. ubi quod sufficit si in dimidia parte sit indotatio v. alleg. 8. et 9. tom. 7. fol. 50. et alleg. 30 tom. 15. et alleg. 6. tom. 6. an. 33. et vbo dot n. facit etiam Thesaur. de cens. 223. n. 13. farinat. tom. 1. nouissim. decis. 247. n. 3. et 30. Gratian. discip. 108. n. 8. fontan. de pact. nupt. tom. 1. claus. 7. q. 23. n. 21. et tom. 2. claus. 7. q. 2. p. 7. et 6. n. 7. et 19. Censio de censibus q. 15. n. 44. et Rotae decisio apud eum 33. n. 5. Larrea tom. 1. fiscal. alleg. 35. n. 29. melior omnibus Salgad. in concursu p. 2. cap. 14. n. 68 = et ad cognoscendam dictam indotationem inspicendum est tempus obligationis seu contractus reg. factum 22. de regul. iur. in 6. Barbo. in l. 1. ff. 5. an. 50. et 52. Cui. tom. 1. q. 3. n. 19. Larrea p. alleg. 35. n. 28. Salg. sup. d. 2. p. cap. 4. an. 27. qui insurgit ibi contra Noguero. qui sequitur contrarium, et avertit in Vallesoletana. Chancellaria Iudicatum fuisse contra doctrinam Noguero. =

g Sed quid si Mulier se obligauit pluribus, ex quibus aliqui non excedunt dimidiam, ceteri uero sic utrum solum in ea parte uel in totum annulletur contractus - v. Salg. in concurs. d. p. 2. cap. 4. an. 7. et 8. et 68 =

g Et quod licet Mulier post mortem mariti moriatur tacendo, et absque conuentione possint heredes petere Ancerio lib. 3. cap. 15. n. 111 =

g Et quod licet sit Uxor mercatoris decocti non ualeat fidei iussio casu quo uxor remaneat in dotata farin. decis. 112. tom. 8. nouiss.

g Limita etiam quando Mulier cum marito se obligauerit ad filiam dotandam qui non Iuuatur Ueliano Velasco consult. 127. =

g Et idem quando uendiderit rem dotalem simul cum marito Celanese totalem, et affirmans contrarium quia non potest eam vindicare Velasco Consult. 150 =

7. Mulier prohibita a lege contrahere non obligatur in foro conscientie, etiam si contrahat v. Cui. q. 824. n. 2. fin quod extenditur etiam ad minores, et filios familias Ancerius lib. 2. cap. 1. n. 195. ubi quod neque naturaliter obligantur v. vbo minor n.

9 Nota quod prout Veliiani bene-
ficiū mulier regulariter non habet restitutionem secundum =
magis communem opinionem solum rōne fragilitatis sexus nisi
sit Virgo pauper, aut minor sui iurba decessit. l. 8. per totam vbi
quod non restituitur aduersus omissam appellationem vel deser-
tionem eius: =

8.

Mulier durante Matrimonio lucrat

dimidiam partem adquisitionum per l. 205. stili, et l. 1. ff. 3. lib.
3. fori; leg. 2. et s. ff. g. lib. 5. recop. de quo v. vbo Bona n.
et vbo dos n. et quando possit agere ad ea bona sine cessione
v. infra n. = est tamen necesse quod copula interueniat et
Matrimonium consumetur neque sufficit si copula precessit v. vbo bo-
na n. = poterit tamen hanc medietatem renunciare, et vale-
bit renunciatio v. alleg. 13. tom. 1. n. 51 =

9 Limita in castrensisibus vel qua-

si castrensisibus bonis, quia marito reseruantur, D. l. 5. ff. lib. 5.
recop. = Limita etiam in donationibus marito factis aut heredi-
tatis ei delatis, vel e contra Garcia de coniugali acquiesu an.
135. de quo vide vbo donatio n. et an communicentur res dona-
tæ uxoris a consanguineis viri, aut e contra v. Garcia de coniugal.
acquiesu an. 104 =

9 Utrum autem Vxor habeat hypo-

thecam in bonis lucrativis taliter ut preferatur in eis alijs credi-
toribus et quod detur hypotheca tenet Valenc. cons. 13. n. 4. lib.
1. v. vbo Bona n. = Contrarium scilicet non dari hypotheca
quia in bonis proprijs non potest dari sentit Garcia de expens.
cap. 13. an. 24. imo neque Dominum v. alleg. 1. tom. 6. n. 27.
fol. 5. et alleg. 27. et 17. n. 37. tom. 4. fol. 281. et alleg. 13.
tom. 1. art. 1. vbi n. 32. am Vxor sit legitima contradictrix
pro medietate Lucrorum = tene quod quamvis ipso iure ac-
quiratur uxori Dominium, et possessio non tamen cum effectu
hoc est in actu, sed in credito, vel habitu; Hermos. in l. 55.
ff. 5. ff. 5. g. 2. n. 49. et quod non sit hypotheca Barbosa leg.
1. ff. 3. n. 29. ff. solut. Matrim. Sum. de Juram. ff. 1. cap. 26.
n. 6; et quod hypotheca non competat aduersus bona adminis-
tratoris Societatis sed actio personalis pro socio Menoch cons.
854. an. 44. lib. 9. Noquerot alleg. 1. an. 31. = et an sit
legitima contradictrix pro medietate v. tellum in leg. 16.
raur. n. 15. Acced. in leg. 3. ff. 13. lib. 4. n. 19. Parlad.
lib. 2. cap. 5. n. 13. quibus se subscripsit Castil. lib. 3. cap.
24. n. 37. v. vbo Bona n.

9 Et quod preferatur pro medietate
dotis primæ Vxoris Cancerio lib. 3. cap. 1. n. 164. v. vbo dos n.
et quod quamvis pro delicto suo possit amittere bona lucrativa, et
alia leg. fen. ff. 9. lib. 5. recop. non tamen pro delicto Mariti-
Valenc. cons. 34. n. 35. lib. 1. quia hæc pars Lucrorum debet esse
precipua, et non imputatur uxori dimidium condemnationis licet
fuerit pro delicto Mariti, ex quo ambo commodum reportauerunt v.
vbo Socius n.

9 Hæc Medietas Lucrorum non habet
locum in expensis factis a marito pro refectioe Conorum Maiona-
tus Garcia de coniugal. acquiesu n. 16. et 92. vbi quod neque aduersus
heredes licet sint bona libera habebit recursum = Ayor. de parte
ff. 1. cap. 10. n. 4. tenet contrarium, sed non sequendus v. vbo ex pen-
sa n.

9 Et quod regulariter durante Matrimonio
non possit Mulier petere diuisionem bonorum Lucratorum Burgos
de pas. g. 19. n. 6. quia Dominium non habet cum effectu, et habitu
ut sup. et quid de dote v. infra = et limita quando fuerit
separata quo ad totum segura in leg. unum ex familia 3 sed si fun-
dum col. 14. ff. delegat. 2. uelasco de part. cap. 6. n. 53. = Poterit
mulier renunciare hæc lucrata Bona, et non tenetur soluere aliquod
de debitis Mariti leg. 9. ff. 9. lib. 5. recop. et an possit penitere
post renuntiationem v. Sum. lib. 4. tract. ff. 64. v. alleg. 13.
tom. 1. n. 51. fol. 162 =

9 Nota quod si bona Lucrata non
adint debent solui debita pro rata etiam de bonis proprijs mulie-
ris Sama deciss. 365. et ibi flores ubi extenditur ad mutuum
ad alendam uxorem, et filios sed de hoc v. vbo mutuum n.
et videbis vbo dos n. ubi ad dotem quando extendatur =

9 Et quod mulier possit conueniri
pro debitis a marito contractis durante Matrimonio Hermos. l. 55.
ff. 5. ff. 5. g. 2. n. 30. et utrum possit renunciare lucris in preiudicium

creditorum

creditorum, et fauorem Mariti ibi n. 34 = et quid pro debitis ante Matrimonium quando fructus ad ambo peruenerunt Pereyra decisi. 39. et quid si Maritus fidei iubeat pro aliquo et conueniatur Virum Mulier pro medietate possit conueniri Hermos. vbi sup. n. 32. v. vto executio n. et vto Renunciatio n.

9 Nota etiam quod in Lusitania et aliquibus locis Castellae prope confinia adest consuetudo communicandi omnia bona inter maritum, et uxorem non solum lucrata sed ad Matrimonium adducta, et in his terminis si Maritus fidei iubeat et uxor sit minor potest ex capite uxoris restitui ex eo quod leditur ipsa si Maritus dissipat suam medietatem Phebus decisi. 61. tom. 1. v. infra.

9 Et an Mulier propter strugum commissum in uindicta amittat haec bona lucrata disputat late Garcia de conugal. acquistu an. 39. et per totum tractatum alia videbim de materia:

9 Et nota quod Mulier quinquagenaria sicuti non habet priuilegium dotale ut in vto dos n. ita similiter neque communicat bona interse, et Virum quoad consuetudinem Lusitaniae v. Phebus decisi. 93. l. 1. =

9 **M**ulier coniugata sine licentia Viri durante Matrimonio non potest facere contractum neque quasi neque liberationem debiti, neque stare in iudicio siue in agendo, siue defendendo ex l. 55. taur. l. 2. h. 3. lib. 5. recop. vbi d. neque hereditatem adire nisi beneficio inuentarii ex leg. 1. eiusdem tom. et h. ut notat Accut. n. 18. quod si fuerit inuentarium obligatio alias non = si tamen uxori legetur aliqua res expressa si possit quod possit de ea disponere etiam sine consensu aut reluctantia viro potest disponere Phebus decisi. 107. tom. 2. vbi idem de fructibus sed quod non possit exheredare filios =

9 Neque potest aliquid in iudicio confiteri dum sit ciuili sine mariti licentia et consensu. Cacerius lib. 2. cap. 1. n. 84. tirag. ad. 11. conubiales leg. 16. g. 5. an. 112. Accut. in leg. 2. n. 74. h. 3. lib. 5. recop. =

9 Neque alienare bona etiam mobilia absente marito l. 1. leg. Voles. de ruocand. donat. et Pereyram decisi. 77.

9 Neque dotare potest neque elemosinas facere Accut. in l. 2. h. 3. lib. 5. recop. n. 71. et quod regulariter de bonis dotalibus non possit elemosinam facere sine licentia Viri, late Thom. Sanch. tom. 1. con. moral. lib. 1. cap. 6. dub. 5. vbi limitat quando pauper est in magna necessitate, et quando elemosina consistit in pane et vino &c. et quod non excedit modum consuetum ab alijs mulieribus in conferendo et quid de paraphernalibus v. ibi n. 17. et Scobar. de utroque foro an. 2. an. 106. =

9 Et quod mulier coniugata possit contrahere ob causam piam Palacios in R. cap. per uestras 2. et 8. ad fin. de donat. Spino. de testam. g. 10. principal. n. 24. = vbi quod ultra dotem a marito potest promittere et genero dare aliquid ad filiam nubendam. Barbosa. in leg. 1. ff. l. n. 27. ff. solut. matris. Matrengo leg. 1. h. 3. lib. 5. g. 1. et 2. Phebus decisi. 185. an. 1. tom. 2. vbi idem pro redempt. captiuo rum licet ibi contrarium decursum fuit, a senatu, et quod possit sine licentia Viri promittere genero ut ducat filiam aliud preter datum a marito et obligetur. Canario lib. 3. cap. 1. n. 154. Greg. in leg. 12. h. 28. ff. 3. g. Virgines pobres =

9 Sed quod etiam ad fauorem piae causae non possit mulier absque licentia Viri contrahere tenet Cuall. contra Palacios, et Cobb. inquisit. dic. in g. 110. in fine =

9 Tenetur autem Maritus licentiam concedere uxori in casu Necessario, et eo reluctantante dabitur a Iudice ut in leg. 4. ff. 3. lib. 5. recop. et si fuerit abrens Maritus poterit ratificare factum ab uxore sine licentia, ut leg. 5. illo ff. =

9 Limita regulam leg. 55. tauri ex eo quod mulier potest stare in Iudicio absque licentia Viri, suam uel suorum In iuriam prosequendo Decian. tom. 1. tract. Crim. lib. 3. cap. 2. n. 9. et pro dote Pas. in prax. tom. 1. ff. 1. temp. 2. n. 41. fol. 37. =

9 Sed hoc de Injuria propria uxoris Intelligi nisi Maritus eam remiserit. Accet. in leg. 1. ff. 10. lib. 8. recop. n. 48. et 49. Contrarium tenet Perez leg. 2. ff. 9. lib. 8. Ordinar. et sequetur Baius lib. 2. q. 45. ubi etiam quod mulier possit accusare et stare in Iudicio suam uel suorum prosequendo iniuriam v. vbo de accusatio n. et quod iniuria facta uxori si ipsa remittat non officiat Marito, eaque remissa non obstante possit agere; farinat. in praxi tom. 3. q. 105. n. 270. etiam si ipsa absente Marito accusauerit Phebus arresto 151. post lib. 2. decis. et v. Barbos. in leg. Lucius titius 39. n. 5. ff. solut. Matrimo =

9 Et quando ipsa fuerit rea accusata tunc etiam absque licentia Mariti potest stare in Iudicio Accet. in leg. 2. ff. 3. lib. 5. recop. n. 108. et Bayus ubi sup. =

9 Et quod Mulier coniugata absque Mariti licentia possit contrahere, et valebunt contractus quando utiles sibi fuerint. Gomez in l. 54. taur. n. 2. Sed ut aduertit Accet. leg. 1. ff. 3. lib. 5. n. 13. est necesse quod Maritus ratificet contractum alias enim potest contradicere: =

9 Et quod Mulier non possit uendere neque emptor bona conscientia retinere rem uenditam, et possit Maritus rescindere uenditionem, et pretium non restituere disputat Accet. d. l. 2. ff. 3. lib. 5. an. 41. qui n. 74. limitat quando absente Marito mulier ne fame pereat ad alimentandum se et filios uendit

quia tunc tenetur aut uenditionem ratificare, aut pretium soluere, et restituere = Sed hoc securius procedit quando propter absentiam Mariti licentia a Iudice petita conceditur ex d. leg. 6. ff. 3. lib. 5. ubi Accet. et in leg. 2. eiusdem ff. an. 41. usque ad 73. =

9 Nota quod eo ipso quod mulier coniugata non potest contrahere similiter, neque fidei Iussorem dare, aut ei accedere: =

9 Quid autem si mulier coniugata sine licentia Mariti contrahit et Iurat esse solutam, et uiduam et dicendum est quod non obligatur, quia de Mariti preiudicio agitur quod in Minore seu dixi vbo Minor n. quia de eius preiudicio solum agitur ita Accet. d. leg. 2. ff. 3. lib. 5. n. 2. =

9 Nota quod dispositio leg. 55. taur. habet locum licet Vxor coniugata non fuerit a Marito cognita neque ad domum traducta quia neque ista potest contrahere quasi in Mariti preiudicium Cuall. q. 100. =

9 Amplia neque coniugata potest conueniri etiam si ab ea petatur spolium, sed debet prius Maritus citari Phebus decis. 62. tom. 1. =

9 Nota quod stante iusta causa ueluti absentie Mariti, uel furoris, uel Separationis legitime poterit Mulier licentia Iudiciali recipere in se administrationem omnium bonorum communium. Valenc. con. 34. art. 1. lib. 1. Carleual. de Iudic. lib. 1. ff. 3. disp. 19. n. 13. v. vbo Curator n. et infra n. 15. =

10. **M**ulier in causis et negotijs ad eam

tangentibus utrum debeat ipsa citari, uel sufficiat citatio uiri, et quod sufficiat Viri Citatio, neque uxoris requiratur pro bat trax. in leg. aut qui aliter s. s. et si forte ff. quod ubi aut clam, ubi g. vbo sed et Seruius Bart in leg. non solum s. morte n. 28. ff. de nou. oper. nuntiat. Iason in leg. final. n. 13. C. de iure Emphit. tirag. de retract. lignag. s. g. g. l. n. 1. Miringerus Cent. 3. obseruat. 37. n. 1. Decian. cons. 54. n. 49 = Contrarium imo quod uxori et non marito denunciatio, et non citatio sit facienda probatur ex ti. ff. et cod. ne uxor pro marito Summa deciss. 300 et ibi Flores ubi quod ad diuisionem bonorum uxoris ipsa est citanda licet a marito fiat = Resolutio sit quod Mulier coniugata non potest citari ad iudicium siquidem comparere non potest ex d. l. 55. taur. et iudicium debet agitari cum marito, et ualebit licet non ipsa ignara fuit non nocet ei res iudicata. Barlad li. 2. cap. fin. p. 5. s. fin. g. n. 23. et 24. Hermol. in leg. 32. ti. s. p. 5. g. 3. et 7. n. 52. vbi quod citatio aut denunciatio mariti solum prodest ut denunciatus excusetur a dolo non ut mulieri preiudicat =

9. **S**i tamen Uxor iam uidua re

mansit in possessione domus et bonorum et Creditores petunt sufficit, et debet ipsa citari neque est necesse quod filij citentur dummodo diuio bonorum non dum fuerit facta tenet = Phibus arrepto l. post l. 2. deciss. = Et nota quod Mulieris citatio quando sit facienda sufficit in domo fieri propter difficultatem eas citandi. Nota apud Butcum deciss. 272. lib. 2 =

11. **M**ulier coniugata cui legatum

fuit relictum cum qualitate, ut de eo disponere possit etiam contradicente marito, potest disponere etiam eo reluctantante et vendere ff. Phibus deciss. 107. tom. 2. vbi late disputat contra Senatus Sententiam, et ibi quod idem erit de fructibus iam perceptis sed non posse intestam filios ex eo ex hereditare =

12. **M**ulier constante Matrimonio

potest agere pro rebus suis neque pro dote sibi restituenta ex ti. ff. solut. Matrimonio leg. l. 3. fin. C. de annal. excep. l. in rebus s. fin. C. de iure dotium vbi in l. si constante

ff. solut. matrimonio =

9. **L**imita quoties Maritus uergit inopiam uel effectus est non soluendo taliter, ut si differatur totius perfectio difficiliter in parte uel in toto recuperari possit d. leg. si constante, et leg. vbi adhuc C. de rei uxoris actio Barbo. d. l. si constante an. l. et 30. Abb. pract. cap. 28. n. 8. Sutt. de iuram. p. 1. cap. 1. n. 9. Mastill. deciss. 142. an. 3. Quiurb. deciss. 16. n. 1. fontanell. claus. 7. g. 2. p. 3. an. 17. Castill. lib. 4. cap. 26. vbi quomodo procedat, et an teneatur excursionem facere in bonis vinculari mariti in preiudicium aliorum creditorum, et quod si per decem annos postquam Maritus ceperit ad inopiam uergere non petat non audiat. v. Cuall. g. 3. n. 6. = et quando marito aliquid infelicius acciderit ueluti quia Vanitus ff. Noquerol. alleg. 17. n. 13. quod procedit siue res sint apretiate siue non Abb. d. cap. 28. n. 8. et fontanell. sup. n. 22. =

9. **A**mplia etiam si res sit in tertio

possessore quocumque titulo ut g. d. leg. in rebus v. estimate C. de iure dotium, quam sequuntur. Bart. et Sicut. ibi Gomez l. 53. taur. n. 44. Greg. in leg. 1. ti. l. p. 7. v. ap. recitadas Abb. et fontanell. vbi sup. =

9. **A**mplia etiam si consensu uxoris

fuerint res alienate Abb. ubi sup. Sutt. n. 9. fontanell. n. 88. de bonis lucrativis dixi n. 8. = et quando mulier consensit in alienat. solum potest deducere quod arbitrarie ad sustentationem habet necesse v. alleg. 8. tom. 2. n. 42. fol. 103. = et Approbatio uenditionis facta ab uxore non extendit consensum ad euictionem neque ad recuperandam pecuniam v. vbo approbatio n. et consensu in censu per uirum impostum gerit hypothecam dotalem sup. fundo censuato, et audiri non debet leg. subemus C. ad Ve. leianum leg. unica s. cum lex Julia ven. licet enim C. de rei uxoris actio. Thesaur. deciss. 123. n. 17. Durand. deciss. 144. p. 1. n. 5. v. vbo censu n.

9 Intellige ut pro rebus estimatis ea estimat^r. que uenditionem faciat sit necessarium ad hoc ut mulier possit agere quod constet bona Mariti non extare ad solutionem totis ad hoc ut contra tertium habeat locum, ut omnes sup^a. v. vbo Dos n^o.

9 Nota quod sufficit de inopia Mariti, et de defectu eius patrimonij constare quomolibet, et in eodem iudicio absque eo quod excursio formalis necessaria sit. Bald. in leg. cum testa m^o. Veris. Item nota Parisius cons. 50 n° 46. lib. 1. Mol. de p^{ro}g. lib. 4. cap. 7. n° 37. fontanell. ubi sup^a. n° 35. v^o alleg³. 4. tom. 2. art. 1. fol. 55. et alleg³. 8. d. tom. fol. 96. =

9 Nota etiam quod h^{oc} restitutio debi Mulieris facienda quando Maritus uergit ad inopiam sc. non excusabitur licet cautionem ei offeratur. Gratian. discep^t. 44. n° 24. et v^o alleg³. 4. tom. fol. 55. = et utrum habeat locum sus oferendi v^o vbo oferendi sus n^o.

13. **M**ulier quod preferatur pro dote omnibus creditoribus l. 25. ff. de p^{ro}g. 33. et leg. 33. eodem l. 9. ff. de p^{ro}g. 3. dixi vbo Dos n^o. ubi etiam n^o. quod mulier et fiscus paripassu deambulans, et quod etiam prior preferatur, Roquerol. alleg³. 47. n° 15. et vbo Dos n^o. et quod etiam preferatur pro fructibus et interesse. Roquerol. alleg³. 47. an^o 16. vbi refutat Larream decisi. granatens. 37. et eam explicat v^o vbo fiscus an^o 2. =

14. **M**ulier sequitur forum uiri quo ad potestatem lucrandam, et ad omnia alia socius Junior cons. 14. n° 3. lib. 2. et l. Auiles in proemio cap. pret. n° 5. decius cons. 19. in fine. Surdus decisi. 330. 666. Greg. et alij a Garcia de con iugal. acquestu an^o 140. vbi quod etiam si uxor fuerit ignara consuetudinis non potest petere restitutionem et quod extendatur ad bona extera adde Cancernium lib. 4. cap. 9. n° 91. vbi quod licet in contractibus, et testam^o. quo ad eoru ualiditatem inspicatur locus celebrati contractus tamen ad lucrandam dotem attenditur forum originis mariti uel domicilij. =

9 Aduerte tamen quod statutum particulare Civitatis non potest habere locum in bonis alibi sitis, uti quando mulier excluditur stantibus masculis, quia tunc non extenditur ad bona alibi sita Joseph. Ludu. decisi. 56. v^o vbo Vicinitas n^o.

15. **M**ulier procuratrix esse non potest etiam filiorum. l. femine ff. de regul. iuris. l. alienam de procurat. l. 5. et 12. ff. de p^{ro}g. 3. quod limitat Gratianus discep^t. 238. n° 86. quando fauor animae uersatur =

9 Neque potest esse Curatricem sui Viri pro prodigo sc. declarati auct^r. nullus ex causa (quando mulier tut. ff. de tut. et ibi g^a quam sequitur Alex. cons. 221. ubi. 6. l. cuius bonis ff. de Curatore furiosi. Branch. decisi. 348. vbi de furioso, et mente capto. =

9 Amplia quod neque Maritus potest esse Curator uxoris mente captae l. 2. c. qui tut. dari possunt. § item inst^a de excusat. tut. Bart. in leg. 1. § fin eodem ff. Branch. ubi sup^a. =

9 Hoc intellige de Curatore generali, secus uero de Curatore ad litem poterit enim esse Maritus Gratianus discep^t. 225. n° 64. post Bald. in l. 2. c. qui tut. dari poss.

9 Limita regulam quando adest causa iusta ueluti absentiae, furoris, demenciae ff. Mariti quia tunc uxor potest esse Curatrix mariti, et suorum bonorum et in se recipere administrationem ut sup^a. n^o.

16. **M**ulier seu uxor non potest accu-
sari a Marito, neque ab eius heredibus de occultat. bonorum ob re-
uerentiam Matris ut in leg. aduersus C. de crimine ex pillat. he-
red. l. 17. C. de furtis leg. uxor s. ff. de crimin. expilat. l. 1. ff. re-
rum amatarum leg. s. ff. 2. p. 3. l. 24. ff. 14. p. 7. Bayus lib. 2.
q. 99. et n. 9. et si uiuente marito mulier ex portauit bona ha-
bet locum titulus rerum amatarum, si uero post eius mortem.
titulus expilat. hereditatis V. C. cancer. lib. 3. cap. 17 n. 522. farin.
de furtis q. 174. p. 3. n. 122. et 124 =

¶ Amplia idem procedere quan-
do uxor post diuortium subripuit bona uiri, quia neque tunc
poterit accusari licet de off. possit cogi restituere, et aliqua pena
puniri ita Bayus lib. 2. q. 100. =

¶ Vtrum autem possit incarcerari
mulier pro restitut. bonorum dubitatur et posse alia quaque
pena puniri, tenet Sutt. de iuram. l. 1. cas. 16. n. 33. ante
nus. lib. 3. cap. 17. an. 516. Vbi limitat solum procedere ad In-
stantiam creditorum non heredum, et etiam quando ob necessi-
tatem, licet, idem tenet Bayus lib. 2. d. q. 99. Vbi quod non
possit ad Instantiam heredum =

17. **M**ulier carcerari non debet etiam
pro debito fiscali, aut delicto canera q. rim. p. 3. preludj.
n. 10. sed absolute non bene locutus est, quia non solum pro
delicto, sed etiam pro debito ex eo descendenti, potest incarcerari
ut leg. 62. taur. quæ est q. 3. lib. 5. recap. et licet Mulier
occultet res a marito furatas, et neget non tenetur eas tenere
V. l. Vbo Amor n. et infra n. = limita secundum has leges
quando mulier fuerit ex corpore mala, pro debito autem fiscali
nihil dictis legibus mouetur caneris uero lib. 3. cap. 8. an. 97.
tenet quod possit carcerari quando est debitor. Sicut non uero
quantitatis, astill. d. l. 62. taur. q. 1. Et idem quando Sicut Sicut
Sicut de obligat. ad ratiendam rem demanifesto in forma di-
positi forcanell. claus. 3. q. 3. n. 124 = quid autem pro debi-
to futele quam ad ministravit, et non esse tenet Astill. in-
cas. pret. proemio n. 27. = contrarium tamen tenent Astill.
d. leg. 62. taur. q. 1. Galent. l. 1. si uenerit in in ora, et Sanez-
n.

¶ Pro debito uero civili non descendenti ex
delicto non potest carcerari ut d. l. 62. taur. quod limita in mulieribus
accipientibus triticum ad reddendum panem coctum auius nos Panaberm.
iste enim si occultauerint, aut non redierint possunt carcerari, Perez in l.
l. 1. ff. 27. lib. 8. ordinam. q. 1. L. deudas o. contracto in fine =

18. **M**ulier quo ad declarationem et ex-
nerationem Conscientie potest confiteri, et declarare absque Iuris et
Legis sollemnitatibus Gratian. Discep. 834. lib. 5. ap. 6. ubi de decla-
ratione quando hoc fuit minus in rei ueritate quam sonat =

¶ Et quando possit positionibus
respondere presentia aduocati V. l. Vbo Positiones n.

19. **M**ulier uel Uxor non tenetur
reuelare contra uirum suum Summa Angelica v. denuntiatio n. 13. et
Vbo familia S. Sylua auct. v. inonitoria n. 47. Arracio de iis. 20
n. 2. et licet n. 3. dicat quod quando Veritas aliter haberi non potest
et tacendo quis occultat ueritatem, et peccatum incurrit cogitur et potest
uxor testificari contra uirum, et filius contra patrem ex speculatore
de testibus S. l. uers. qualiter et Albericus de testibus cap. 6. n. 31.
tamen n. 11. tenet Carrocius quod uiuente uiro uxor non potest depone-
re contra eum ob tollenda scandala, et dissensiones, Sicut eo mortuo =

¶ Et quod licet Mulier occul-
tet res a marito furatas et eas neget non tenetur V. l. Vbo Amor
n.

20 **M**ulier comparando pro dote, et opponendo se executioni marito factae uirtute litterarum requisitoriarum debet allegare dominium aut audiat ab iudice requisito alias debet remittere causam ad requirentem V. Vbo oppositio n.

21 **M**ulier per procuratorem litigantem etiam si ipse procurator iurauerit ratam habere restituitur nisi elegerit cum ut contrahat, et iuret Maranta de ordine iudicior. p. 6. n. 95 ratio est quia iuramentum etiam pro tertia persona factum obligat minori, et reipublice V. Vbo Procurator n.

22 **M**ulier quando sine cessione possit agere uel non ad medietatem lucrorum constante Matrimonio acquirentur V. Vbo cessione n. = et quando ad pensiones que marito competebant Gratian. discip. 20 n. 3. et V. Luendan. resp. 20. Hermos. in leg. 55. ff. s. p. 5. g. 2. n. 31. = et quod possit agere uia executiua et continuare acta uiri. Gratian. discip. 363. lib. 2. n. 5. et quod extigulat. dotis detur Mulieri actio pro restituenda ei mortuo uiro Gratian. discip. 49. n. 29. =

23 **M**ulier nubens infra annum lucus puniebatur penis contentis in leg. 5. ff. 3. p. 6. hodie autem nullam moretur ex leg. 3. ff. 1. lib. 5. reapp. V. Vbo nuptie n. et que luxuriose uiuit eisdem penis punitur que imponebantur secundo nubentibus Castill. de usufructu lib. 1. cap. 2. n. 78. V. Valencuel. cons. 80. lib. 1. = et an Mulier cui relictum fuit legatum a marito si caste uixerit amittat eum nubendo V. Vbo Legatum n. et V. decisionem auenionensem 145. Vbi quod uidua si infra annum rem habuit cum illo qui cum ea contraxit postea Matrimonium non amittebat dotem V. Vbo Vidua n. =

24 **M**ulier rapta consequitur lucrum ex testam. Viri raptoris Greg. in leg. 7. ff. 3. p. 6. g. 2. 12 =

25 **M**ulier assertanti se ab aliquo uiolenter cognita non creditur Baberius in 3. legatarum n. 11. inst. de testam. Boerius decis. 319. n. 7. Grammat. conf. Crimin. 45. Quall. resolut. Crim. cap. 200. n. 113. V. Vbo stuprum n. Et quod assertioni Mulieris aut uiri assertantis alium stuprasse eum sodomitice, nec faciat inditium ad torturam per se Leguera decis. 76. farinat. de indicys q. 43. an. 80. et 107. Vbi quod requiruntur adminicula =

g Et quod Mulieri in undecimo anno non credatur licet cum iuram. deponat se carnaliter cognita a viro. Puteus decis. 66. lib. 2. = quando uero Maritus asserit se carnaliter cognouisse uxorem est credendus. farin. decis. 281. tom. nouiss. qui loquitur in materia matrimoniali = et quid ad contrahendum quando consanguineus coierit cum femina et dubitet de immitt. an sit intus uel extra V. Sanch. de Matrimonio lib. 8. disp. 2. n. 18. =

26 **M**ulier utrum possit negare debitum marito quando menstruum patitur uel purgationem, et utrum sit uxori licitum illo tempore intrare ecclesiam uel Communione sumere V. Cepulam. in leg. que bis in mense ff. de edict. edict. ubi quam sit nocuum menstruum, et quod eius contactu fruges non germinant et alia notabilia: =

27 **M**ulier potest accusare Maritum de uulnere, et immoderata correctione Thebus arrepto 155. lib. 2. decisionum ubi limitat quando ex eo infamia marito sequatur V. Menoch. de arbitrar. casu 364. n. 8. Barboz. in R. ff. solut. Matrimo p. 2. n. 34, et quod possit eam moderate coercere et uer

verberare v. vbo Maritus n. et vbo Accusatio n.

28. **M**ulier ab aliquo requisita ut adulteri-
um committat potest reuelare marito, et vocare requirentem nocte
certa, et eum verberare aut aliam iniuriam facere Paulo de Castro
cons. 93. inter consilia martinensis Gomez in leg. 80. taur. n. 65.
Aules in cap. 52. pretorum v. iniuria

29. **M**ulier que occiderit marito utrum
amittat ipso iure bona dotalia &c. v. vbo Accusatio n. et quod
sit maior delictum quam uxoricidium Sanch. de Matrimonio lib. 7.
disp. 16. n. 5 =

g Et quod non sufficiat con-
tus sed necessario requiratur effectus Sanch. d. lib. 7. disp. 74.
an. 7. v. vbo effectus n. vbi quod uas ueneri dani tenetur
de pena ordinaria licet mors non sequatur quando medicinis
fuit preservatum =

g Et quod uxor consilium
danti amico adultero ut uirum occidat tenetur pena mortis
secundo homicidio Peguera decis. 83. ubi quod tenebatur re-
uelare uiro suo v. vbo Consilium n. et vbo Secretum

30. **M**ulierem occidens tenetur
de alleuoria, quia per debilitatem sexus non possunt defendi ita
Carrascus ad l. regias cap. 3. n. 2. usque ad 10. = Contrarium
est uerum nisi Accusari et abique preuentione fiat, ita con-
tra Carrascum Narbon. in l. 20. ff. de lib. 4. recop. g. 10 an.
74 =

31. **M**ulier que remanet in possessione
bonorum mariti, et diu ea stetit uresumitur pro solut. d. 13. de
propria manu Nogueroi. alleg. 40. an. 29. Cancerio lib. 1. cap. 9.
n. 29. et 25. v. vbo d. n. =

32. **M**ulier a marito usufructua-
ria relicta non potest petere dotem suam secundum Guidonem Pap.
decis. 541. = Sed contrarium est uerum per Bart. in auth. Ho clo
cum n. 24. Si se nupt. mulier. Paulus de Castro de 224. n. 1. lib.
2. Causam. de usufruct. Mulieris relicto n. 122. quos sequitur Can-
cerius lib. 1. Variar. cap. 9. n. 90. v. vbo Ususfructus n.

g Et mulier etiam usufructuaria
non tenetur reddere uestimenta neque superlectilia eo modo quo acce-
pit Ayor. de part. par. 2. q. 24. n. 74 =

g Et Mulier usufructuaria non
habet ius ultra quintum bonorum mariti quando ipse habebat filios
Cual. q. 497. =

g Et uxor que relicta fuit Domina
et usufructuaria omnium bonorum, si habant filii solum intelli-
gitur hoc legatum de alimentis necessarijs et generali consuetudi-
ne si autem testator non habebat filios et extraneos instituit tunc
uxor erit usufructuaria formaliter Boerius decis. 197. n. 4. Mantica
de Coniectur. lib. 9. ff. 7. in pro. Peguera decis. 105. ubi limitat stan-
tibus contrarijs coniecturis uoluntatis testatoris et aliqua reuera v.
alleg. 34. ff. 12. vbi etiam quomodo intelligatur hec claus. relin-
quo uxorem Dominam et usufructuariam omnium bonorum, et quid
si extent filij aut non. =

g Et uxor usufructuaria relicta re-
licto etiam fratre herede a marito per mortem uxoris, si talis frater
ante uxorem moriatur ipsa intestum, remanet heres et Dominus quia
proprietas cum usufructu consolidatur. Accedat in l. 1. ff. 4. lib. 1.
recop. n. 169. v. vbo Accrescendi ius n.

9 Et uxor usufructuaria mariti nō potest habere usumfructum protocoli mariti rebellioni, quia non amplius renascitur, et sic non dicitur usus fructus; Barb. in l. duor. tit. 6. § si uir n. 37. ff. solut. matrimo v. Boerium decisi. 224. n. 4. et vbo usus fructus n.

9 Et quod uxor usufructuaria debeat presentare ad beneficium, et non heres v. vbo Patronus n.

33. Mulieri non nocet prescriptio quo ad bona dotalia constante Matrimonio Valenc. de 33. n. 236 =

34. Mulier non tenetur stare locutioni factae per maritum tempore quo constabat Matrimonium neque Maritus locutioni per eam antea factae v. vbo Conductio.

35. Mulier an possit contrahere sine licentia uiri ad pias causas v. Rodr. Zuaz. tom. de las deudas n. 1. et generaliter nihil potest alienare neque contrahere sine uiri licentia leg. 55. taur. hodie leg. 2. tit. 3. lib. 5. recop. vbi Accensur et in tantum prohibita est ista alienatio, ut neque iuram. compr. metur, docet Furr. in regetit. aut. Sacram. puber. cod. si aduenit venditionem n. 39. et leg. Auendan. de exequend. mandat. cap. 27. n. 15. uers. et per hoc = Sed nota quia Sufficit presentia uiri si taceat Accensur. in leg. 3. tit. 7. lib. 5. recop. n. 1. ubi se citat ad ea que dixit in leg. 2. tit. 3. dict. lib. = Contrarium tamen tenet Auendan. respons. in declarat. ad leg. 4. tit. 5. tit. de las exceptiones n. 39. cum leg. Sed opinio Accensur. uerior uidetur per leg. 20. tit. 2. lib. 5. Vers. Otrasi decimas, et de primo Sanch. de moral. lib. 2. cap. 6. dub. 3. per totum = Limita tamen quod quando mulier petit suam dotem marito, ut eam non occupet tunc requiritur, nec est necesse eius licentia ita tenet g. in leg. fin. § Necessitate cod. de bonis que liber. Palacios Rub. in cap. peruectas §. 27. n. 2. Sic tamen tenet Cur. Philipp. cap. 1. §. 10. Litigantes n. 10. Vers. y notase =

36. Mulier promittens se alicui nuptias interposito iuram. ad eius obseruantiam compelli non potest. Op. requisit. 17. de sponsal. Sanch. de Matrimonio tom. 1. lib. 2. diff. 29. Et facta promiss. sub condit. si Papa dispensauerit potest petere etiam post eius impetrationem =

37. Mulier contrahens secundas nuptias quamuis incidit in penam, et priuetur Successione liberorum fallit tamen quando est minor Accensur. in l. 2. tit. 1. lib. 2. n. 20. et in l. 40. tit. 1. lib. 5. n. 34. Sanch. de Matrimonio tom. 2. lib. 7. diff. 89. n. 54. =

38. Mulier contrahens secundas nuptias tenetur restituere Vestes lugubres heredibus primi mariti 666. in 4. 2. tit. 3. § 9. n. fin. Accensur. in l. 4. tit. 2. lib. 5. n. 30. in fin. =

39. Mulier transiens ad secundas nuptias succedit filio primi Matris. ab intestato decedenti in usufructu tantum et tenetur alijs filijs proprietatem reueruare Accensur. in leg. 4. tit. 1. lib. 5. vbi n. 55. disputat quid dicendum in proprietate adquisita fratri ex alterius morte si postea ipse etiam decedat Sanch. tom. 2. de Matrimonio lib. 7. diff. 89. n. 22. =

40. **Mulier si protestetur in absentia**

se propter metum concensuram alienationi an possit postea agere ad rescissionem contractus Abb. in cap. causam matris l. 6. de officio iudicis delegati n. 5. in fin. tenet quod non per l. metum (quod) metus causa = Contra facit licet in alia specie Godefred. in l. 6. §. fin. de acquirenda hereditate vers. Protestatio =

41. **Mulier pregnant potest torqueri**

non; etiam si crimen sit lese Maiestatis divinae, aut humanae Aceb. in l. 2. tit. 10. lib. 4. n. 13. Ant. Gomez tom. 3. Variar. cap. 13. n. 3 =

42. **Mulier renuncians omnia**

legum utilium potest pro debito carcerari Baeca de inop. reb. tor. cap. 15. n. 15. Eut. lib. 2. pract. q. 28. n. 7. et circa regulam v. sup. ubi carcerari n. 5. sed contrarium huius limitationis videtur assentire Aceb. in leg. 10. tit. 3. lib. 5. n. 7. et quod si mercantiam exerceat, et tabernam habeat ut possit carcerari Bobad. pot. 2. p. lib. 3. c. 15. n. 34. Villad. pot. cap. 5. §. 14. n. 43. et pro debito fiscali quod non possit carcerari Nun. A. cost. de privileg. reg. 5. amplia 6. n. 9. nisi Meretrix sit et pro delicto utrum carcerari possit Paz in prax. tom. 1. p. 5. cap. 3. §. 2. an. 12. farin. in prax. 2. p. de carcer. q. 27. n. 41. usque ad ss. Acebed. in l. 2. tit. 24. lib. 4. an. 44, et 45. et mulier renuncians Veleian. potest pro debitis carcerari Bart. in l. si quis sub condit. de testam. tutel. =

43. **Mulier fide iubens incausa**

dotis non iubatur, Veleiano l. fin. Cad. Veleian. Molin. tom. 2. de iust. a. dircep. =

16

44. **Mulier repetens dotem inconcurrit**

creditorum si ei opponatur aliqua bona occultare an excludatur et perdat privilegium. Eut. de iuram. 2. p. c. 16. n. 33. Vbi tenet non fore excludendam L. unica §. taceat Vbi sed neque retentio Ceteri uxori. act. Bald. in l. neque C. de compensat. n. 3. et 4. fusch. tom. 1. pract. lit. C. de 490 n. 11. et tom. 2. littera P. de 772. n. 6. = sed num quid detur contra eam actio furtiva, sed tantummodo actio rerum amatorum thurs. 3. tom. pract. lit. 2. de 650. n. 3 et 4. et 8. tom. lit. v. de 395. n. 4. et 9. et quod detur actio furtiva si id faciat solus maritus ex Alving. in §. i. qui n. 3. institut. de obligat. que ex delicto nasci. Petr. Greg. 3. p. sintag. iur. lib. 37. cap. 11. rubric. de Crim. rerum amari. n. 3. et 6. farin. tom. 5. de iust. q. 174. n. 103. et quod valeat carcerari tenet Sum. de iuram. confr. 1. p. c. 16. n. 33. et v. Bald. in l. neque C. de compensat. n. 3. et 4. Cardin. thurs. 4. tom. lit. C. de 490 n. 11. et lit. P. de 772. n. 5. = ultra relator vide Bayo. ingra. lib. 2. q. 99. ubi differentiam ponit inter creditores accusantes mulierem pro occultat. bonorum mariti vel inter heredes mariti; nam isti non possunt petere contra exorari. illi vero sic vide agud illam rationem differentie =

45. **Mulieri sicut minori competit**

restitutio adversus confessionem cum de delicto aliter non constat Partad. lib. 2. quotidie cap. 3. n. 36. farin. 3. tom. de iur. q. 82. n. 352. et 377. cum segg. tract. an sit necesse probare lesionem = Contrarium tamen, et quod non restituatur tenet Grat. 4. tom. de iur. c. 604. n. 7. et 10. cum segg. v. sup. circa restitutionem in delictis minorum ubi minor n. 8. et 9. v. infra n. 16 =

46. **Mulier stuprata aut adultera**

vel puero sodomitico, et generaliter Socio Criminis an credatur contra Stupratarum, et Ceteros, late farin. tom. 1. in prax. tit. 5. de indicij q. 43. n. 82. et segg. thurs. tom. 1. practiar. lit. A. de 223. n. 5. et tom. 2. lit. C. de 685. n. 2. et 7. tom. lit. S. de 315. n. 7. Boerio 319. n. 7. et iterum thursus dict. 7. tom. dict. lit. S. de 709. n. 34. et 42. et resolutio conclusionis est quod sufficiat ad torturam cum alijs adminiculis farin. sup. n. 87. 88. 99. 145 et 146. cum segg. =

47.

Mulier stuprata quamvis alias

si fuisset Virgo debeat duci in uxorem, seu dotari tam de iure diuino
exod. 22. quam Pontificia cap. 1. et 2. de adulterijs Thesaur. decisi. 3.
n. 2. Ant. Gomez in leg. 80. taur. n. 6. Julio Clar. lib. 5. sententia
rum §. stuprum n. 3. Vbi Baiardo n. 9. et segg. farin. tom. 4. ingra
xi ff. de delict. casty q. 147. §. 2. n. 97. et segg. thusc. 2. tom. pract.
lib. 5. sc. 209. n. 26. Gutt. lib. 1. canon. cap. 37. = Attamen cessat
hac pena quando Virgo erat uitae utilis et minus honesta vel si postea
cum alijs commisceret. Gratian. 1. tom. forens. cap. 5. n. 47 et 48.
thusc. sup. n. 46. Alexand. sc. 23. n. 6. lib. 7. Vbi quod tantum in hoc
casu possit agere actione Iniuriarum =

48.

Mulier fide iubens potest uti

Velleiano contra aliam mulierem in cuius fauorem fide iussit leg.
Nire cod. ad Velleianum Vbi Bald. Acced. in leg. 10. ff. 5. lib. 5.
n. 23. et licet talis fide iussio generaliter non ualeat confirmatur ta
men interueniente iuram. Ant. Gomez. tom. 2. uariar. cap. 14 n. 25.
Vers. 4. inferitur per traxum ex cap. ex rescript. de iur. iurand. Gutt.
1. ff. de iuram. cap. 47. n. 14 inf. et iterum dict. 47. cap. 20. n. 2.
et melius dict. 1. ff. cap. 55. n. 6. et renunciatis Mulier Velleiano
potest pro debitis Carcerari Barth. in leg. sub condit. ff. de testam.
tutel. et cap. ex rescript. ff. de iur. iurand. = et Nota quod fide iussio
est de sua natura lesiua maxime in muliere ad fauorem Mariti
Gratian. 5. tom. forens. cap. 952. n. 18. et 19. et iterum cap. 961.
n. 2. et praecipue in dict. cap. 952. n. 24. cum segg. Vbi docet hec.
fide iussio non rescindi ob lesionem cum ista non possit adaptari, Vbi
hinc inde aliquid non datur, et V. quae habet sup. Vbi Minor
n. 44 =

49.

Mulier repetens dotem inconueni

su creditorum si ei opponatur aliqua bona occultasse non amittit
priuilegium, sed tantum competit contra eam rerum amatarum ac
tio l. unica §. taceat. Vers. sed. neque retentio C. de rei uxor. act.
Bald. in l. neque n. 3. et 4. Vbi Paul. C. de compensat. Thusc. 1.
tom. pract. lib. 5. sc. 490 n. 22. et tom. 2. lib. 5. sc. 772. n. 6. et
tom. 3. lib. 5. sc. 650. n. 3. et 4. et tom. 8. lib. 5. sc. 395. n. 4. et 9.
Gutt. de iuram. Confirm. 1. ff. c. 16. n. 33. cum segg. Vbi etiam dispu
tat an possit carcerari ob huiusmodi occultationem V. sup. n. 10 =
Et talis dotis repetitio est petenda et facienda in loco ubi maritus
domicilium habet, et non in loco contractus. L. exigere dotem de
iudicijs de qua q. est quomodo procedat V. sup. tom. 1. ff. de n. 21.
et licet teneatur inuentarium conficere tamen si illud omittat
non ob id excluditur a repetitione dotis, qui ei subuenitur si op
sa ignorancia, illud non fecerit, et teneatur iurare prius senhil
ex bonis defuncti suppressisse V. sup. tom. 1. Vbi Bald. n. 23 =

50.

Mulier sicut minori competit re

stitutio aduersus confessionem cum de delicto aliter non constat
Afflic. et alij quos refert farin. 3. tom. de reo q. 81. n. 382. =
Licet Contrarium teneat Gratian. 4. tom. forens. cap. 604. n. 3 et
10. ubi docet quod mulier non habet restitutionem ex sola sepe
fragilitate nisi alia concurrant, et idem in n. 12. et farin sup.
an. 352. tractat quando sit concedenda minori restitutio Petrus
Sfortia de restitut. ff. l. q. 10. art. 6. ubi quod non competat
restitutio nisi sit pauper, et miserabilis praecipue n. 34, et
quando lesa est in iudicio n. 38. =

51.

Mulier potest esse administratrix

bonorum consanguinei sui absentis scilicet de rationin. C. 6. n. 51. Boe
rius decisi. 124. n. 2. contra Decium sc. 575. n. 3. et 4. V. Alex. sc.
221. n. 5. Gutt. de tutel. 3. ff. c. 17. n. 4. Parlad. 3. ff. de leg. cent.
q. 2. §. 1. n. 4. et 5. franch. decisi. 348. Bart. in l. 2. C. de muner.

52. **M**ulier pro dote, et fisco per suum pri-
uilegium pari jactu ambulans, et equizarantur in hypotheca
L. 2. C. de privileg. fisco. L. dote C. de iur. dotium; Greg. lxxv in g. l.
33. lxx. S. vbo Etros deudores =

53. **M**ulier in accusat. mortis viri nō
preferitur filiis imo contra franch. decis. 382. Gratian. dicitur sic.
V. vbo Accusation =

54. **M**ulier litigans cum marito quoad
separationem cohabitationis est sequestranda, vel coram Matronis
honestis, vel Monasterio Monialium cap. ex transmissa de reitut.
Ipoliat. farinat. decis. 245. tom. novis. et quod propter litem per
sit uxor discedere a marito. Farin. decis. 278. n. 16. J. tom. Vbi quod
non antea quia debet stare cum marito licet sit peruersus ut n.
13. =

9 Et quod mulieri litiganti cum
marito debeantur alimenta Joseph. Ludovis. decis. 26. V. vbo
Alimenta n. et vbo Prinortium n.

55. **M**ulier tenetur virum sequi quocumque
migraverit, et voluerit mutare domicilium cap. Unaqueque L. 3.
q. 2. Abb. in cap. de illis de sponsal. quod limita in Vagabundo
marito nisi uxor quando contraxit sic bat V. vbo Vagabundus
n.

56. **M**ulier indotata, et pauper habet quan-
tam in bonis mariti premortui, et maritus in bonis eius auth. de exiden-
tis rei cap. 6. colles 5 auth. preterea unde Vir, et Vxor, et quando dicitur
vel pauper dicatur, ut habeat locum V. C. sum. Hugonem con. 4. Cath.
Lib. 3. cap. 27. franch. decis. 621. et leg. 7. n. 13. p. 6. g. 9. et v. vbo
Vidua n. vbi capere =

57. **M**ulier bonae fame etiam in crimina-
libus testis esse potest, quia solum in testam. prohibetur ex l. 27. n.
16. q. 3. Accuset. in l. 1. n. 4. Lib. 5. recap. n. 46. et idem procedit in
codicillis in quibus eadem solemnitas requiritur per leg. 3. tamen que
est 2. n. 4. Lib. 5. recap. Cath. d. leg. 3. vbo Sicut. Saino de-
testam. g. 32. n. 36. Parlat. diff. 14. n. 27. quid quid dicat Gomez
n. 70 et Burgos de Laz n. 1344. in ista lege =

9 limita in testam. et codicillo-
ad prias causas Parlatonius ubi sup. et nota quod prias causas
solum reputabitur quando principaliter attinet ad priam causam
secus si minus principaliter, ut Parlat. ibi et V. C. uall. g. 220.
et g. 700. =

58. **M**ulier simplex potest peccata
sua confiteri per scripturam dummodo sit presens cap. que
lis 4. vbi g. 3. q. 5. cap. quem de penit. 2. l. vbi g. 2. vbo
Lib. 2. variar. cap. 13. n. 6. V. vbo Abolutio n.

59. **M**ulier incidere debet uelata in
 signum subiectionis Viri, et ideo non dicitur imago Dei ita enim
 nulli subijcitur quare vir solum dicitur Imago Dei. cap. huius ima
 go 33. q. 5. ad cuius intelligentiam V. C. Enclum in collect. ad illud
 caput sol. mihi 99. q. 4. =

60. **M**ulier gaudet privilegio et no
 bilitate Viri late Amaya in leg. fin. C. de incolis lib. 20. per tota
 ubi quod mulier Equitis militum ordinum gaudet fori privilegio
 ut an. 12. quamvis in uxore familiaris s. officij non observetur
 n. 23. et 24. ubi quod etiam mulier Vidua retinet privilegium
 et nobilitatem, quamvis contrarium teneat Sanch. de magro lib. 7.
 diff. 47. ubi de vidua Geni. ff. de vto Vidua n. 1. V. tamen vto
 vxor ubi inuenies multas tangentia ad hoc uerbum Mulier =

W. M. W.

44

L. Mulcta siue condemnatio arbit-
traria a Iudice facta in sententia quando habeat vim defini-
tiuae de vto Sententia n.º ubi copiare et vto Pena n.º =

Muros.

1. Muros transcendere licet agnō ho-
 manos erat pena Capitalis apud nos minime, et quā pena
 ueniat puniendum, et quid si foramen factum fuerit V. Bo
 enum de iur. 232. =

+

Almo

Musica

2. **M**usica Vana est et hu-
gatoria Gratianus dicitur. 615. lib. 4. an. 51. Vbi plura
contra Musicos =

BOGIA

Mutus &

1. **M**utus quos actus facere possit, et an sinum s. signis consentiat dicatur expresse contrahere, et quo modo notarius debeat instrum^{um} conficere contra Bart. v. Mendoca digut. Jur. sup. de pact. lib. 2. c. 6. = et an sponsalia contrahere possit mutus, et surdus, uel Cels. lanch. de matris 2. tom. lib. 2. dig. 8. n. 22. = et an possit contrahere v. Mant. de tacit. convent. 2. tom. ff. lib. 2. n. 5. et an testari possit l. discretis lo. C. de testam. facere possit Mant. de coniectur. lib. 6. ff. 4. n. 2. Spino. de testam. ff. 25. principal. de exemp. subst. n. 11. Richard. tom. 1. Instit. ff. 12. q. non est permis. facere testam. S. Item surdus et pecto tum ex l. 13. ff. 1. q. 6. qui tenent posse fieri exemplaris substi.

2. **M**utus curator esse non potest. Quat. de tutel. l. 1. ff. cap. 5. n. 4. ante fin. Gratian. 4. tom. discip. 647. n. ex l. c. in fin. de tutel. l. unica C. quo morbo se excus. =

3. **M**utus sacerdos potest consecratam hostiam infirmis ministrare, et isidem, et Diaconus si sacerdos, est impeditus 2. rat. 3. tom. discip. cap. 407. n. 6.

4. **M**utus et surdus si scribere sciunt possunt facere testam^{um} aliter non nisi ex rescripto Principis l. 23. ff. 2. q. 6. q. si quid de mutis et surdo a nati uit. v. Spino. de testam. in ff. 1. q. 9. an. 1.

5. **M**utus et surdus non possunt religionem ingredi neque professionem emitte. Cap. siut de regularibus. cap. fin. de success. ab intestato fallit tamen quia si signis potest se explicare; Spino. ubi d. n. 4. =

1851

1852

1853

1854

1855

1856

1857

1858

1859

1860

1861

1862

1863

1864

1865

1866

1867

1868

1869

1870

MUTUUM

1. Mutuum dicitur ex eo quod de meo tuum. hac lege 2. § appellata ff. si quis petatur, quo duplex sit, et qualiter contrahatur, et solvatur V. § DD. in p. leg. 2. et leg. cum quid, et leg. Vinum ff. si cert. petatur. —

§ Ex hac definitione sequitur quod mutuum non potest fieri de pecunia debita veluti si creditor permiserit, ut debitor eam retineat causa mutui V. Hermos. in g. 2. leg. 1. ff. l. p. 5. n. 11. et g. 2. leg. 2. — eodem n. 6 =

2. Mutuo danti pecuniam alio de mandato meo, non sibi sed mihi queritur actio Hermos. a. g. l. 2. n. 1. ubi etiam idem quando debitor meus de mandato meo mutuatur sed advertit quidam si mutuarius non recepit pecuniam satisfacit mihi cedendo mutuum in eum dem debitorem =

3. Mutuanti potest opponi exceptio de dominio secundum communem de qua Hermos. ubi sup. an. 15. ubi quod pretendens dominium debet prestare cautionem defendendi mutuatarium cum Gratiano et aliis n. 14. et quod quando ipse mutuarius opponit contra mutuantem debeat probare de non dominio quia per acceptationem Mutui consentit in eo aliter secus ut n. 21. =

4. Mutuans pecuniam cum qua solitus erat negotiari potest usuras ferre quas lucraturus erat. Accb. in leg. 1. et 6. lib. 8. recop. n. 77. Astill. lib. 2. cap. 1. n. 24. et 35. V. § Vto Interesse n. 2

5. Mutuans pecuniam ad fabricandum reficiendum ff. habet tacitam hypothecam. in re et preferatur ille autem qui ad reficiendum est potior quia substantiam conservavit leg. 26. ff. l. 13. p. 5. cum leg. 28. eodem V. § Castill. lib. 3. cap. 8. et quid de mutuantis ad emendum V. § Vto Creditor n. 2

6. Mutuare non possunt Magistri tratus aut Iudices neque eius officiales Hermos. d. leg. 2. et l. p. 5. § 1. n. 9. ubi limitat quando officia fuerint perpetua aut quando mutuatur his qui non sunt subditi =

7. Mutuare promittens non tenetur adimplere neque compelli potest quia ex nuda pactione de iure communi non nascitur actio ita defendit hanc questionem Acosta in repetit. leg. si ex cautione C. de non numerata pecunia q. 1. penult. Barbo. in leg. 1. p. 3. n. 1. Veri sed huic prima ff. solut. matris et quod contractus Mutui sit gratuitus et neminem ad Mutuandum posse compelli tenet Ipius de iust. l. 16. 2. cap. 20. dig. 1. n. 2. § 2. Hermos. in g. 1. n. 1. p. 5. n. 1. = Sed quod mox ex gact. muda oritur actio ex l. 2. ff. l. 16. lib. 5. recop. et sic promittens mutuare tenetur adimplere aut debet solvere Interesse Scobar. de rat. cap. 15. n. 11. Castill. n. 16. 2. cap. 3. Hermos. in R. ad primam d. et l. p. 5. n. 2 =

8. Mutuatio inter fratres in eadem potestate existentes etiam de bonis castensibus non parit actionem et quomodo procedat Hermos. in l. 4. ff. l. 1. p. 5. § 1. 12. =

9. **Mutuare compulsi pecunia**
Civitati an possit utrasque causa lucri cessantis recipere V. Her-
mosi. in d. R. g. 4. l. 1. p. 5. n. 18. ubi quod possit =

10. **Mutuo accipiens triticum satisfacit**
reddendo farinam secundum scorem inst. moral. p. 3. lib. 3. 4.
de mutuo Hermosi. in leg. 2. t. 1. p. 5. g. 3. n. 6. = sed contrarium est
tenendum quia mutata est forma ut ibi tenet Hermosi. cum Bosca.
et alijs ubi satisfaciunt questionem, et concludit quod creditor prefera-
tur in farina eiusdem tritici =

11. **Mutui datio sine die ad reddendum**
habet decem dierum dilationem V. vbo de bitor n. 42. et

12. **Mutuans Ecclesie tenetur pro-**
bare conuersum Mutuum in eius utilitatem, quando est usurarium
secus si gratuitum qui tunc probatio contraria pertinet ad Ecclesiam
Hermosi. leg. 3. t. 1. p. 5. g. 2. ubi copiose de materia, et quod qua-
do non fuit conuersum in utilitatem teneatur Prelatus recipiens et eius
heredes et ibi v. vbo causa n. et quod detur Ecclesie restitutio =
Hermosi. ibi et quid si pecunia pereat ante conuersionem v. eundem
leg. 3. eiusdem t. g. 7. =

13. **Mutuum quomodo probetur**
V. Hermosi. leg. 9. t. 1. p. 5. g. 7. an. 23. ubi quis si unus testis
de Veritate Numerationis deponat alter de Confessione, et quid si
probetur substantia non vero quantitas =

14. **Mutuum Marito ad alenda-**
Vxorem, et patri ad alendos filios, et ad familiam conservandam veluti
ad soluendam famulorum mercedem domus, locationes, vestes, cibaria,
familiæ &c. Vtrum si soluto Matrimonio, vel mortuo patre nulla Vini Con-

supersunt, teneatur Vxor de bonis dotali bus soluere, aut de bita satis-
facere = et hanc questionem grauissimam appellant omnes in qua
partem affirmatiuam tenet Bartol. in leg. his socijs ff. de condit.
indebiti Jason n. 21. Palacius Rub. de donat. inter. § 66. et in
l. 61. taur. n. 42. Astill. n. 24. Maxencos in l. 3. t. 9. g. 7. n. 5.
Lib. 5. recogit. et in leg. 9. t. 3. g. 4. Acced. ibi an. 34. Surdo 20.
367. n. 28. et cons. 420. Baeca de inos. debitore cap. 1. n. 53.
Cualt. g. 723. an. 41. et g. 900 an. 41. Parlador diff. 2. § 2.
n. 2. Barbo. in leg. si constante 25. in p. n. 52. ff. solut ma-
trio Surdo de alimentis t. 8. privileg. 48. n. 5. et d. cons. 420.
et resolut teneri filias et uxorem, et si pecunia non sit data
ad alendos Vxorem et filios, sed ad alias res quam Pater uendit
si pretium in eorum utilitatem fuit conuersum Euiuro in conua-
tudine meian. cap. 9. g. 3. n. 10. p. 1. Gratian. dist. 107. an.
2. et 4. et d. 108. n. 29. et 713. an. 6. Carroci. decis. 128.
Velasco de privileg. pauper. p. 1. g. 4. n. 8. et 9. Censual. de
Jud. lib. 1. t. 3. diff. 19. n. 8. =

15. **Mutuare potest qui compelli-**
a Rege causa necessitatis Jason in leg. cunctos populos C. de
suma trinitat. Cuius in leg. neminem C. de sacrosan. Eccl.
franch. decis. 211. n. 10. Hermosi. in d. g. 4. l. 1. p. 5. an.
6. et utrum licitum fuerit possit peti dixi sup. n. 4. =

16. **Mutuans pecuniam si debitor**
non est soluendo potest petere aduersus illum cuius
tas resultauit ex pecunia V. vbo de bitor n. 2.

17. **M**utuum factum ad ludendum licet
repeti non potest nec mutuanti competit actio fallit tamen
si postea postperditum fiat nova conventio inter mutuantem
et mutuatarium Mant. de tacit. convent. lib. 8. tit. 3. n. 34 -
Aceb. in rub. tit. 8. n. 22. et in l. 8. tit. 16. lib. 2. n. 5. Her
mosi. tom. 1. ad g. l. 2. tit. 1. p. 5. n. 13 =

18. **M**utuum non statim repetere
potest licet ab initio nullus terminus, aut dies posita fuerit
sed post decem dies l. 6. tit. 17. lib. 7. recog. Parlad. lib. 2.
quotidie c. fin. s. p. 8. l. n. 25. Mol. de iust. tom. 2. dig. 299.
Versi. fin. Rebell. de obligat. iust. lib. 8. p. 3. q. 1. sect. 1. n.
16 =

19. **M**utuum recipiens ab eo cui
pecuniam paratam habebat ad census redemptionem potest
pauli ut interim teneatur solvere redditus decurrendos tenet
Aceb. in l. 9. tit. 5. lib. 7. n. 24. Hermos. tom. 1. ad g. l. 4. leg. 10.
tit. 1. p. 5. n. 47 =

20. **M**utuari com gello poterunt
divites Civitati ad emendum fumentum tempore Austie late
Gratian. de expens. cap. 12. n. 67. plures refert Hermos.
tom. 1. ad g. rub. tit. 1. p. 5. n. 6 = sic decrevum fuit
in Regio concilio anno 1108 me iudice (en lala
de Govierno) p la falta universal de trigo en
todos los Reynos de Andalucia y se mandó á
todos los Corregidores solicitar que los vi
cos dicen si hera p. comprar trigo donde lo
aviesse ó de puerades Reyno, e pcurasen
en los pueros de mar y seranos, con la cautela
de que solo es regalar el trigo p. que ellos lo ven
dian con alguna ganancia por que no des con
fianza de que solo perdiera su caudal, como
sude q. anda en manos ajenas, y asi solo
gro es intento con feñidad, sin necesidad de
apremios

Mutuari pecunias ad leonem primo creditori an sub
ingrediat, seu subrogetur in locum illum, ita ut pro
teratur secundis creditoribus, tenet olea de cessione iur. lit.
d. q. 1. a principio, in diuersis speciebus et casibus. ubi
de mutante pecunias ut censu maioratus cum facultate
de impatiens redimatur, an subincredietur vel subro
getur, et an requiratur regia facultas, etiam si sit
in fauorem maioratus mihiore pensione soluendo. et
an si posset ex proprijs pecunij redimat, an subro
getur in credendum vide vrb. Maioratus. n. 48. et

Narrativa

1. **Narrativa in gratia et in facto proprio** si caret veritate presumitur dolosa, et vitiat gratiam — etiam quod non fuisset necessaria et Princeps alias concessisset. *Mo. hedan. decur. 8. de re iur. alias 336* — et est probanda narrativa presertim stantibus verbis (ut asseritur) secus si dicatur (ut avertit) *Nota 2. 4. de iur. decur. 4. 12. n. 1. et 2. et ad iustificationem narrative sufficit semiplena probatio. Nota sup. decur. 264. n. 1. et probanda est ab eo qui se fundat in ea. Nota sup. decur. 604. n. 1.* —

2. **Narrativa in libello, et in responsio** non debet verificari, sed attenditur conclusio. *Abb. in c. ex. pte de form. competent. unde si in petitis concessum dicatur aliquid de proprietate ut ad eum pertineat nihil interest quod non sit verum. Accb. in rub. tom. 7. lib. 4. n. 77* —

3. **Narrativa motus proprii** plene probat in ea contenta. *Aquiles decur. Unica de motu proprio coram Robusteno allegatum in quadam anconita. bonorum 1575. dicunt tamen narrativam non probare ad favorem Pape Narrantis = neque probant verba narrativa in favorem enunciantis et in facto Antiquo corneo x. 19. n. 13. lib. 2. Achilles decur. 5. de iure patronatus lib. 8* —

4

61115115

#

1. **Natalia** sunt *ius libertatis*, quod natura principio generi humano equabiliter tribuit ut alter alterius ne pateret imperio l. 2. ff. de natal. restituend. et proprie Natalia ad pro genitores diriguntur ex leg. 104. ff. de 8 f. g. quamvis ibi etiam ad nepotes extenditur, et hoc de natalibus antiquis servitute deperditis agniti sunt solum Princeps concedere potest restitutionem ex l. 1. C. de iur. aureo anulorum et ex ff. de natalibus restituend.

2. **Natalia** pura, et a Saracenorum macula presumuntur in expositis, et pro puris ingenuis que reputantur, et legitimi vel vbo expositus n.

3. **Natalia** nominata, aut proposita hoc est *Genealogia* ad informationem puritatis aut nobilitatis faciendam possunt variari ab illo, qui constituto de errore alios auctores nominavit neque prejudicat assertio plus et prius facta l. interrogatam C. de liberat. causa. lara de appell. ff. 2. cap. 7 n. 33. ubi alia =

4. **Natalia** etiam sumuntur pro die Natiuitatis, et quomodo celebranda Larrea decur. Ernat. 25. tom. 1. ubi quomodo celebrentur in Principis natiuitate =

*

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

619

#

Nationes

¶ Nationes omnes et mundo diuina
naturalia habent de quibus Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 57. an.
43. ubi de Hispanis, Gallis &c.

Alphons

Natura

5. Natura et Vetustas equiparantur
arg. legis 2. in pro. ff. de usufruct. Gratiano dirigit. 21. n.
4 =

1. Natura est id quod in unoquoque genere intelligitur aliquid esse, ita definit Augustinus lib. 2. de moribus Manicheorum unde est quod natura, cum conditionem, qualitatem cuique rei indicant innatam, et adtributam significat, sic natura agrorum dicitur in l. 1. § fin. ff. de aqua pluvia arcenda et natura rerum qua quæque res consistunt leg. 38. ff. si cert. petat. et leg. 15. ff. de statu hominum, et natura dicta est ab eo quod aliquid nasci facit cuius proprietatem causam, quam non invenimus preter quam quod ita natura comparatum est sic Preteius in Lexione Juris v. Natura vers. 1. et 2. Vbi quod natura prima est causa aqua omnes omnium cause producuntur Unde summa naturæ significatio accipitur pro Deo ipso Creatore celsi et terra Sin secundum inst. de rerum divisi. =

2. Natura rerum quid exeretur in animalibus et hominibus v. Gratiano dirigit. 319. an. 19.

3. Naturæ ordo est attendenda
v. vto ordo n. 2 precipue in vocationibus Gratiano dirigit. 775. n. 12 =

4. Natura contractus debet attendi licet partes nomine diverso contrahant v. vto donatio n. 2

2

WILLIAM

9 Aduerte quod exteros seu fore
ses clericos expellere de Capitulo ex contra Ius neque sta-
tutum Iuuatur nisi Vi consuetudinis Garin' decisi. 24. tom.
nouis. V. Matreco Lib. 5. recap. 2. 24. 11. 5. 9. 1. n. 10. in fine =

1. **Naturalis** loci diocesis dicitur debet
preferri non naturali in beneficiis conferendis dixi vbo Benefici-
um n.º et hoc est intelligendum de naturali siue loci siue dio-
cesis non uero de naturali regni, nam iste non debet preferri quia
do beneficium non est in diocesi, ubi naturalitatem habet nota
apud Puteum decisi. 147. Lib. 1. = Si uero beneficium sit confe-
rendum ex fundat.º solum naturalibus loci non dicitur natura-
lis, qui natus fuit in loco Iurisdictionis aut illo subiecto Baiu
Lib. 2. q. 82. = Natus tamen in Vico dicitur naturalis loci et
natus in loco dicitur natus in Vico Valenc. cons. 120. Lib. 2.

4. **Naturales** horum Regnorum
ad obtinenda Beneficia, qui dicantur v.º vbo Extremus n.º

5. **Naturales** filij qui dicantur
v.º vbo filij n.º

2. **Naturalis** etiam dicitur quis
illius loci ubi fuit nutritus, quia in eo naturalitatem conse-
quitur ex l. 2. 4. 20. ff. 2. 3. l. 2. 4. 24. ff. 4. et ibi Greg. q. 1.
4. ff. 1. in cap. 1. de sepult. vbo alienum elegit ubi alienam
sepulturam dixit elegisse Christus Dominus, nam cum esset natus
Bethlehem, et nutritus Nazaret fuerit Ierusalem Sepultus vocatur
que Iesus Bethleemita, et Nazarenus v.º vbo Civis n.º

3. **Naturalitas** acquiritur etiam
per natiuitatem decem d. l. 2. 4. 24. ff. 1. Auendan de exeg. ff. 1.
cap. 3. n.º 5. Veris. Naturalis autem Rax in leg. 3. taur. ff. 1. n.º 372.
v.º Gratian. de beneficiis ff. 7. cap. 9. n.º 34 =

9 Et quod hoc nomen patria
continet totam provinciam Gratiano dicept. decisi. Marchia
96. n.º 10 =

21450153

Necessitas.

1. **Necessitas** facit uideri licitum quod alias est illicitum *tiraq. de retract. lignag. §. 26. g. 1. n. 26. cum leg. cap. si quis propter de furt. Acob. in l. 28. 4. 6. lib. 3. n. 3.*

2. **Necessitatis** causa multa de forma relaxantur *Roland. c. 30. n. 23. et c. 80. n. 2. uol. 3. et 4. = et que requirantur ante quam aliquid fiat ubi una necessitatis illud permittitur Symon c. 24. n. 20. uol. 2. et c. 2. pro genero n. 93. = et illud dicitur fieri causa necessitatis quod fit o b uerecundiam Anuar. c. 41. n. 2. et quod necessitas excludat fraudis presumptionem. Nat. c. 213. n. 3 =*

3. **Necessitas** Patris in Nomina do filium in emphiteusim an ratione electionis possit eum in aliquo gravare resolu quod non; ex Sam. decis. 70 n. 2. Baec. consultat. 27. n. 8. Calder. de nominat. g. 2. n. 9. L. unum ex familia 67. §. si de falsicia delegat. 2 =

4. **Necessitas** caret lege et semper ab actu positus censetur exclusus leg. filius familias §. diui. et ibi D. H. de leg. 2. leg. peto §. predium, et ibi Bart. ff. de leg. 2. Barbo. exiomete 157. n. 2. = et que fiunt necessitati causa numquam prohibita intelliguntur etiam si pateat latissima prohibitio *Cravetta cons. 6. n. 92. uol. 2. Roland. cons. 60. n. 10. uol. 2. trenta sing. cons. 37. n. 3 =*

5. **Necessitatis** tempore licitum est furare *re cap. si quis de furt. cap. discipulos de consecrat. dist. 5. si tamen postea deueniatur ad pinguiorem fortunam tenemur soluere pretium rei furate Abb. 2. cap. si quis de furt. n. 5. Putius decis. 82. lib. 2. Vbi quod Nota dixit Religionem Ierosolimitanam teneri ad restitutionem Corium et aliarum rerum quas ob necessitatem et timorem turcarum sup. Noia uenientium a dominis ademit = Limita in illo qui ob timorem incendiij domus uicina erga suam uicinam destruit leg. 3. §. quod act. Pretor ff. de incend. et reuin. leg. si quis fumo §. 1. ff. ad leg. Achil. ratio est quia dato periculo euidenti nullam commoditatem consequitur uicinus ob destructionem, et ideo non tenetur, et quod tempore necessitatis licitum sit furare, et se uel sua pecora qui saturare de fructibus alienis, et tempore frigoris sit licitum florare ad cohopeniendum, et alia de materia V. Lutt. lib. 2. tract. 9. l. 80. n. 5. V. etiam alia per surd. decis. 275. et Hermos. leg. 3. tit. 5. §. 5. g. 2. an. 56. =*

6. **Necessitate** multa et quod ea urgente possunt leges transgredi, et omnes compelli ad uendendum victualia, et mutuandum ad ea. V. Amaya in leg. Unica Cui nemini liceat in empt. lib. 10 =

7. **Actus** necessitate factus quo modo accipiendus et multa in consequentiam V. Castil. tom. 6. cap. 113 =

2. 12. 1777

17

Negatiua

1. Negatiua non habet probationem l. adu-
ratio, et l. actor C. de probat. Noquer. alleg. 23. an. 39. Vbi de qualitate
testium ad probandam negatiuam, et quod sit difficilis probationis et de
sui natura improbabilis, et deponens super negatiua sit suspectus et
duobus testibus affirmantibus plus creditur quam mille negantibus -
si negatiua sit uaga g. in leg. dum proferre ff. de recepti arbit. -
Larra. de nobilit. g. 34. in pro. et ad finem ueri. Simile est farin.
tom. 2. in praxi g. 62. n. 201. = quod limita quando testes de afir-
matua loquentes concludenter non probant, quia tunc preualent lo-
quentes de affirmatiua Alex. ludou. decisi. 322. n. 76. V. alleg. 3. Iuri-
tom. 4. fol. 62. at ergo. n. 24. = V. alleg. 3. tom. 2. pag. 98. n. 17. Ter-
mon. in l. g. h. l. p. 5. g. 5. ex n. 9. Vbi quomodo probetur, et quod
negatiua exceptionis si numerate pecunie non solute dotis seu pre-
ti probatur per creditoris confessionem, uel si agnouerit tempore cau-
tionis non numerasse pecuniam Iudicialiter, seu extra Iudicialiter an.
66. et per confessionem geminam absentem parte n. 71. et testibus
et notario qui interfuerunt confectio instrumenti, et etiam si de-
ponant testes nullam fuisse numerationem quamuis Notarius dicat
confessus fuit receperisse ff. an. 77. V. farin. d. tom. 2. g. 65. an. 200.

2. Limita regulam quando negati-
ua coartatur loco, et tempore, quia tunc admittit probationem
Lege Pandonius §. rei perductionis ff. de adquir. hered. l. 2. Vbi Bald.
et g. C. de error. aduocat. et de qualitatibus negatiue coartate V.
farin. d. g. 65. an. 200. Noquer. d. alleg. 25. an. 39. Bald. in l.
optimam C. de contrah. stipul. n. 6. Vbi quod probata hac negatiua
eliditur probatio contraria, quia nisi miraculose non potest unus-
esse eodem tempore duobus in locis, et refert quod Beatus Ambro-
sius celebrauit missam uno diei Romam, et eodem fuit presens
Mediolani, = et Boerius refert alium miraculum simile de Sancto
Vidoro g. 165. n. 7. =

3. Negatiua quando comprehendat
inve affirmatiuam V. Carleual de sud. lib. 4. h. 2. d. 1. p. 1.
3. n. 38. =

4. Negatiua dux faciunt affirmati-
uam nisi ad uitandum absurdum thuse. l. h. A. 36. 66. n. 20. Bur-
sato 36. 37. n. 4. lib. 3. =

4. Negatiua dispositio potentius operatur
quam affirmatiua, et iuncta dispositione Uniuersali omnia compre-
hendit leg. hoc genus ff. de condic. et demonstrat. Decius 36. 3. n. 4.
Crauer. cons. 294. n. 1. et 6. g. in cap. cum dilectus de consuetudine
et ad Veritatem Uniuersali negatiue omnia debent esse uera g. in
cap. nemo potest V. obligari de reg. iur. in 6. Bart. in leg. nulla ff.
ex 99. caus. infam. = et si in uno deficiat in totum corrumpit leg.
si is qui ducenta §. Vtrum de reb. dub. Mantia de coniectur. lib.
1. h. 10. n. 21. = et quod et quando negatiua plus operetur quam
affirmatiua = et quod precepta negatiua plus aficiant salg. de
reg. protect. p. 2. cap. 5. n. 20. et dixi n. 1. Vbi de testibus afir-
matius aut negatiui =

5. Negari quando potest tota positio
quando partim fuerit uera et partim falsa V. Vbo Confessio n.

6. Negari receperisse numos non potest
postea applicare eos alie cause aut dicere se diuersa ratione debere
auth. contra qui C. non numerate pecunie, Vbi notat g. Vbo facta
solutio, et cum Bald. et Castrense. Menoch. lib. 2. presumpt. 42. an.
8. =

7. Negatiua actus probatur proban-
do actum fuisse gestum tempore quo geri debuit Aymon. 36. 1. n.
9. et 36. 22. n. 3. et onus probandi incumbit asserenti negatiuam
Aymon. dicit. 36. 1. n. 7. et 121. n. 11. Nat. 36. 499. n. 9. 36. 214.
n. 5. 36. 234. n. 6. 36. 238. n. 9. 36. 269. n. 1. 36. 648. n. 1. Cassador
decisi. 3. et decisi. 5. n. 3. de regul. cancel. =

8. Negatiuam sufficit probare prout
possibile est Aymon. 36. 1. n. 9. Cassador decisi. 5. n. 5. de reg. can-
cel. = et quando probatur per testes debent etiam non interrogati
rationem scientie reddere Aymon. 36. 1. n. 3. = et quando negatiua no-
est facili coartabilis testes super ea deponentes suspecti reduntur
Aymon. 36. 75. n. 25. Roland. 36. 24. n. 48. uol. 2. = et non proba-
tur negatiua nisi coartetur a testibus, qui dicant quod alias non po-
tuit esse quin ipsi scirent Bald. in l. actor C. de probat. Rimou. Senior
36. 75. n. 28. lib. 1. Decio 36. 94. n. 5. Ripa in cap. cum etia n. 88.
de causa possessor. et propriet. et V. Rea tom. 1. final. alleg. 9. n. 19. et leg. =

2 Negativa magis negat, et plus-
roboris habet quam affirmativa Rea tom. 2. alleg. 77. n. 45 =

Negligentia

1. Negligentia in omittendo dicitur dolus quando admittitur habet aliquod factum puta contemptum iudicii - vel parati Aymon. de. 132. n. 4. et quomodo sit probanda. Noguerol. tom. 1. alleg. 2. n. 221. =

2. Negligentia in administratore facit eum ab officio remoueri; Aymon. de. 132. n. 3. =

3. Negligentia iudicis Ecclesiastici deuoluit iuris dictionem ad secularem; Ancarr. de. 135. n. 8. sed non presumitur negligentia, et ideo probari debet. Nota p. 2. diuersor. de. 159. n. 3. neque presumitur in eo decuius commodum agitur. Nota sup. de. 131. n. 6. et non preiudicat nisi in casu adhibita fuit. Nat. de. 268. n. 3. =

4. Negligentia ex se sola non est apta ad domini translationem sicuti consensus tacitus, aut expressus. V. alleg. 3. 21. tom. 6. n. 28. fol. 182. Vbi quod qui soluit tri buit ius accipienti, sed qui non exigit non amittit ius =

5. Negligentia, et imperitia facit officialem teneri leg. 10. h. 1. 1. 5. et v. leg. Pirius ff. de officio presidis Greg. in leg. 9. h. 1. 1. 5. 10. =

6. Sed nota quod quando negligentia non datur in iudice antequam sit a parte requisitus. V. Pto. Index n. 2.

6. Negligentia Patris custodis, aut aliorum, qui de pueris confidunt, facit eos teneri. V. leg. 9. h. 5. 1. 5. et ibi Greg. et Pto. damnum n. 2.

7. Negligentia Procuratoris in appellando quando noceat ei uel domino. Acced. in l. 2. h. 1. lib. 4. recog. n. 27. =

8. Negligentia Notarii partibus nocere non debet leg. si pariter in q. 2. ff. Deliberat. Causa neque etiam eius error lege errore ff. de testam. et ibi Basson. Neucantius de. 24. n. 1. Velasus consult. 181. n. 2. =

9. Negligentia non probatur ex eo quod aliquid non sit factum, sed quando constat quod eum facere soluit non fecit. V. alleg. 3. 4. n. 38. fol. 36. tom. 4. neque probatur absente sed per media que eam inducunt, Noguerol. alleg. 2. an. 120. =

10. Negligentia et omissionis delicta quod sint graua sicuti commissionis. V. Amayam in leg. 3. de Cane. ne largitionum lib. 10. an. 17. =

W
COTTON
R. Co

Negotium

1. **N**egotiorum Gestor absque mandato potest recuperare quod expendit in utilitatem Domini nisi quando expresse Dominus mouerit quod expendat uel contradixerit. *Correa dec. 1. granat. 88. tom. 2. Vbi non procedere dixit favore pub. l. q. Utilitatis =*

2. **N**egotiorum Gestor si pecunias ad Vsuras receperit ueluti si census. *Reg. 2. suis bonis impauit ad soluen- da debita illius cuius negotium gerebat tenetur iste ad usuras satis- faciendas. leg. at qui natura & non tantum. ff. de negot. gestis. 2. et in contraria. ff. de usuris. Bart. cons. 82. n. 4. Alex. cons. 60. n. 1. 16. Qualcum. dec. 1. n. 29. p. 2. V. Vob. Administrator n. 2.*

3. **N**egotiorum Gestor non potest compelli ad reddendam rationem generaliter de omnibus bonis sed particulariter de illis, quae administrauit. *Farin. dec. 470. ff. 2.*

Autograph

Nepos

Marciotus lib. 3. Variar. cap. 7. ubi de materia. Gratian. Dicoy. 397.
v. v. Beneficium n.

1. **Nepos legitimus ex filio naturali**
non aliter Auo succedit ab intestato, quam si eius Pater successisset. Quarr. in 4. 2. g. 4. n. 10 =

6. **Nepos legitimus ex matre uel patre illegitimo**
admittitur ad opus suum si non habet exclusionem v. alleg. 1. 8. tom. 7.
et ibi quod casu quo sint admittendi preferuntur qui ex legitimis descendunt
v. v. filius n.

2. **Nepos legitimus ex filio illegitimo**
Legitimato an ueniat appellatione descendente legitimi ad Successionem fidei committ. in exclusionem aliorum agnatorum remotiorum
Cephalo: 56. 103. tom. 1. Mantio de Seneetur. lib. 1. 4. 12. n. 34 =

3. **Nepos naturalis ex filio legitimo**
mo utrum Succedat patri aut auid excludendo Auum =

4. **Nepos ex filio spurio etiam**
clerico potest ab auo institui neque dicitur contemplati Patris factum
Grasus recept. Sentent. 3. Institutio g. 8. ubi quod solus nepos ex filio in
testamento non potest institui v. Somes in leg. 12. taur. n. 17. Cuall.
g. 762. n. 47. Secuet. in leg. 6. 4. 8. lib. 5. n. 20. Valenc. 56. 7. et 56. 20
lib. 1. et quod quando nepos est ex filia Clerici, sit absque dubio potest
ab auo institui eo quod nihil ipse queritur. Somes v. 1. 1. 1. Cuall.
g. 47. et g. 796. Hermon. Videndus in l. 1. 4. 5. g. 6. n. 5. et
quid de donatione Cuall. g. 779. an. 138. v. v. filius n.

5. **Nepos clerici potest obtinere be**
neficiam quod habuit Auis cap. accedens de accusat. vbi. 466. n. 2.
cap. ex 4. 2. de offit. delegat. Spino: de tertam. g. 3. n. 23. Ple
dus in praxi v. 1. de dispensat. 4. 5. defectum natal. n. 30.
Cuall. g. 762. n. 37. Donat. in 1. 4. 8. Cuall. g. 5. n. 219 =

4

1011

Niger

1. Niger et à nigris descendentes pro puris sanguine reputantur et etiam à servitute liberi ex trahiti per Molinam de Just. tom. 2. ff. 2. disp. 57. an. 13. Lara de annuencijs lib. 2. cap. 4. n. 141. ubi de indijs et Ethiopibus =

2. Nigrum quem esse dicere, vel nigrum vocare utrum teneatur iniuria v. vto Iniuria n.º

3. Ethiopum vel Indiorum venditio an sit licita; Nauarrus in Manuali cap. 13. n. 96. Molin. disp. 35. x. 4. et alij à Hermos. in leg. 15. ff. 5. g. 1. n. 5 =

149 DI

Nobilitas

1. Nobilitas alia est sanguinis alia privilegij, et alia que dicitur politica Bald. in l. nobiliter. cod. de com. et mercat. Bart. in l. l. de dign. lib. 11. quos refert Garcia de nobilit. g. 44. § 3. n. 1. et 2. 18. epistolam p. Pont. Max. refert ad Manicium saginum scriptam ex qua principium nobilitatis agnoscas =

2. Nobilitas sanguinis, que naturalis vocatur est qualitas generis, et sanguinis a maioribus descendens ut Garcia de nobilit. g. 6. n. 19. et antiquitate introducta est, et ideo quo antiquior eo perfectior, ut ipse Garcia de nobilit. g. 12. n. 6. et nobilitas antiquior melior est ut g. 7. n. 2. =

3. Nobiles omnes apud nos Hispanos de algo olim tributa solvebant Regibus, sicuti ceteri quousque Comes don Sancho de Castilla exemit eos a contributione servitij quod vocamus *pecho*. hanc Garcia g. 6. n. 9. alij putant qui eos primum libera vit fuisse = et Rex don Sancho de Leon, que llamaron el Sordo ano. de 952. anni dice el P. pisa en la description de toledo. p. 1. lib. 3. cap. 2. Vers. don Sancho Primero = Ut cumque sit sunt ab hoc servitio exempti et non debent contribuere etiam pro bonis a plebeis emptis ex l. 13. et 14. lib. 6. recop. neque in monetis apud nos. Moneta forera vocatis ex leg. 10. et 2. d. lib. 6. =

g. Amplia non comprehendit in collectis etiam generalibus ex l. 38. et 13. lib. 8. recop. neque in collectis extra ordinariis que propter publicam utilitatem imponuntur sed tantum in ordinariis impositis per legem aut statutum eos comprehendunt Cancery lib. 3. cap. 3. n. 12. sed ipse limitat quando ob publicas necessitates imponuntur ad ipsorum nobilium utilitatem tenet etiam Flores lib. 2. Vers. g. et g. 21. an. 293 =

g. Et quod nobili teneatur contribuere in contributionibus, que fiunt a populo ob reedificationem pontium, et aliarum causarum publicarum veluti in reedificat. et vel reparat. l. l. l. l. Bobad. polit. 2. cap. 18. n. 235. = et ut mutuentur tempore necessitatis et ut aliquid deur exercitui vel militibus ut auitate exeant. Auend. de exeg. p. 2. cap. 10. n. 29. et cap. 14. n. 9. Gutt. alleg. g. et co. n. 5. et 6. Salgad. de regia protect. p. 3. cap. 5. n. 11. =

4. Nobilis neque potest pro debito in carcerari ex l. 3. et 4. et 5. et 2. lib. 6. recop. de quo vbo Carcer. n. 1. v. dea decisi. Junis et 5. g. 8. n. 9. circa finem Salgad. Labrins. p. 1. cap. 41. an. 36. et quod isti actus non prosint ad mixendum in villa v. l. 33. § 11. et 12. lib. 2. recop. =

g. Limita pro debito fiscali veluti si fuerit conductor aut exactor Jurium Regalium ut in d. leg. 4. de ci. dicitur = Nota quod ista lex deciditur, et non comprehendit decimas quas nobilis debuerit siue ex suis feuchibus siue ex conductore ne eorum loquitur enim solum in conductore vel receptore Jurium regalium, et huius generis decime non sunt nisi in quantum ad tertias regales Gutt. lib. 4. pract. g. 14. n. 7. Vers. secunda limitatio Marbon. in l. 14. et 2. lib. 6. recop. g. 2. n. 23. Noguerol. alleg. 33. n. 71. = Neque comprehenditur debita gabellarum, quia neque in d. l. 4. comprehenduntur ut cum Laxarte, Gironda, Acevedo. Gutt. et Marbona tenet Noguerol. ubi sup. n. 32. et 32. Intelligendo quod ex suo contractu vel alia rone nobili debet gabellam = Neque nobilis fidei Jussor conductoris gabellarum potest in carcerari Sylva respons. 6. per totum preique an. 4. = Larrea alleg. fiscal. 17. n. 31. et sic limita que dixi vbo conductor n. 1. v. Balmased. de gabell. g. 97. qui de omnibus casibus sequitur =

g Limita etiam quando nobilis occultavit bona, ut cum Iust. et aly. Caneius lib. 3. cap. 27. an. 516. quod intelligit quando occultatio fuit facta consilio, hoc est animo fraudandi non vero quando ob necessitatem vel ad se et familiam alendam ut de muliere dixi etiam vbo Mulier n. et v. vbo Administrator n. et sic intellige l. 4. ff. lib. 5. recop. et licet pro debito civili quia tunc dolose agit, et delictum committit fontanell. claus. 3. g. 3. n. 20. et quando negat, vel cedat esse nobilem Somez tom. 2. Variar. cap. 20. n. 54. et ibi Ayllon, et in l. 29. taur. n. 4. Iust. in auth. Sarum. puber. cod. si adversus vendi. n. Phebus decis. 195. in fine tom. 2. =

g Quid autem pro debito publici hordei vulgoposito de pan. et posse incarcerari tenet Bobad. lib. 3. cap. 3. n. 50. = Contrarium autem tenet Narb. d. l. 14. ff. lib. 6. recop. g. 1. an. 8. vbi Bobadillam refutat =

g Limita etiam quando debitum descendit ex delicto vel quasi l. 6. ff. lib. 6. recop. = Circaque nota quia non procedit quando nobilis fuerit fidei iussor delictatum solvendo pro delicto alieno. Narb. d. l. 14. ff. lib. 6. g. 1. =

5. Nobilis debet incarcerari carcere distincta a carcere plebeiorum l. 11. ff. lib. 6. recop. = sed quid erit si carceratus in domo, aut consistorio, ut communiter fit non observat carcerationem exiitque ex ea, et dicit quod ad publicam carcerem potest reduci neque debet cum fidei iussoribus, relaxari g. in l. Cornelia v. ex vinculis ff. ad senat. consul. Silanian. Palacius Rub. in repetit. p. de donat. inter § 9. coll. ultim. Vers. Intellige Mascard. d. 1007 n. 57. Phebus decis. 3. n. 12. tom. 1. quamvis alias debere relaxari sub fidei iussore tenet Parlad. differ. 29. n. 7.

g Et an nobilis executatus in bonis teneatur dare fidei iussorem Legis toleti hoc est de Sancam. et possit compelli v. Aceuet. l. fin. ff. lib. 4. recop. = n. 56. =

6. Nobilis qui se obligavit rem habere de manifesto iussu Iudicis possit incarcerari ut redat fontanella

claus. 3. g. 3. n. 24. v. vbo Mulier n.

7. Nobiles non possunt executari equis et armis disponitur in leg. 3. ff. 2. et leg. 5. eodem ff. lib. 6. recop. idem procedit in domo secundum l. 3. eiusdem ff. et lib. sed non practiani tenet Baeca de ingre debitor, cap. 16. n. 119. Otalora de nobilit. p. 5. cap. fin. n. 3. Iust. de iuram. p. 1. cap. 16. n. 12. sed quod sit in viridi observantia per l. 62. ff. lib. 2. recop. tenet Narbon. ibi g. 3. v. vbo executio n.

8. Nobilis verba iniuriosa proferens contra aliquem non tenetur palinodiam recantare l. 2. ff. lib. 6. recop. de qua v. Aviles in cap. pret. in proemio g. 1. n. 20. = vbi Limitat si alio nobili iniuriam fecerit ex reg. communi = quod privilegiatus contra privilegiatum non gaudet privilegio ut vbo Privilegium n. Contrarium tamen tenet Parlad. et aly. secuti ab Aceuet. d. l. 2. ff. lib. 8. recop. an. 290. vbi quod etiam si alium nobilem iniuriat non tenetur se discere, et Avilensium refutat =

9. Nobilis regulariter torqueri non potest ex l. 4. ff. lib. 6. recop. nisi pro delicto vel casu enormi ut in l. 23. ff. lib. 2. recop. et que sint hec delicta, et an sit in usu d. l. 4. v. Garcia de nobilit. g. 1. n. 10. Iust. pract. lib. 4. g. 13. v. Otalora de nobilit. p. 5. cap. ultimo n. 4. v. copiose Narbonam in l. 62. ff. lib. 2. recop. g. 1. vbi innumerat casus in quibus Nobilis potest torqueri inter quos est si committat furtum. Dem post Cod. tenet Aceuet. d. l. 4. n. 36. Vers. 8. fallit. Iust. pract. lib. 4. cap. 15. n. 17. et in g. 16. quod etiam possit suspendi = neque ad triremes damnari Garcia g. 1. n. 3. = quod Intelligit ut remigationi operam det sed poterit damnari ut illic ad pugnam serviat. Grammaticus decis. 23. in fine farinat v. praxi tom. 3. g. 92. n. 171. qui loquitur in minoribus Nobilibus Peguera decis. 256. Quiurba contr. Crimin. 44. Narbona de etate anno 14. g. 28. v. vbo Pena n.

ff

10 Nobilis neque furca suspenditur nisi in causa
 graui, et delicto enormi, de quibus in l. 2. ff. de p. 7. et in l. 2. ff. de p. 28.
 ff. 3. de quo v. Garcia g. 2. n. 15. et quod alias non possit regulariter
 furca suspendi dixit Bartul. in l. capitalium ff. de penis et idem de
 plebeio diuite, quia eodem priuilegio gaudet tenet Palacius Rub. in
 repet. ff. de donat. inter § 9. n. 19 =

11 Nobilis neque defidari potest in modum
 refti ab alio non nobili leg. 3. ff. 3. g. 7. Accut. in l. 3. ff. 8. lib. 8.
 recopp. n. 1 =

12 Nobilibus debetur medietas officio-
 rum Garcia g. 35. n. 51. vbi intelligit quando in illo loco adsunt
 tres, quia minor numerus non facit statum aduerat tamen quod
 si olim oderant tres in illo loco licet de presenti solum superint duo
 aut unus statum conseruant v. Larrea deciss. Granat. 41. n. 11.
 et Valenc. cons. 166. lib. 2. vbi quod debetur nobilibus medietas
 officiorum, et si officium fuerit vnicum debetur eis alternatiue neque
 in hoc ualet consuetudo contraria, ut ibi n. 52. cum leg. vbi refu-
 tat Garcia contrarium tenentem =

13 Nobilium statui non possunt
 preiudicare res iudicate contra aliquos nobiles particulares in
 fauorem plebeiorum Valenc. cons. 167. lib. 2. =

14 Nobilibus debetur compen-
 satio, uel cambium quando herba aut quid aliud de communi-
 tate venditur pro contribut. in qua solum comprehenduntur
 plebei Valenc. d. cons. 166. n. 55. lib. 2. =

15 Nobilis non sibi nocet
 neque nobilitatem amittit per exercitium officij vilionis, Garcia
 g. 1. § 1. n. 56. quod intelligit de nobilitate sanguinis =

si autem fuerit ex priuilegio amittitur, Marbon. in l. 14. ff. 2. lib.
 6. recopp. = g. 1. n. 101 =

16 Nobilis vtrum possit renuntiare
 priuilegium nobilitatis ad hoc ut possit incarcerationi, et torqueri
 disputat Late Eut. de iuram. ff. 1. cap. 16. an. 37. et Barcia de
 inoge de bitore cap. 16. an. 70. Barboz. in l. alia 15. § eleganter n.
 15 ff. solut. Matris fontanell. de pact. nupt. claus. 3. g. 3. n. 14
 Iure autem Regio dispositum est non posse renunciari ut in l. 14.
 ff. 2. lib. 6. recopp. = quod limita quando iurata fuerit tali renu-
 ciatio v. Eut. vbi sup. et fontanella =

17 Nobilitas filij non ascendit ad pa-
 trem, uel ascendentes ordine progenitorum. Garcia de nobilit. g. 12. an.
 147. et quid in nobili filio ex priuilegio v. infra n. 29. sed quando
 sententia nobilitatis in fauorem filij proposita parenti, et fratri si fuerit
 in fauorem patris v. Parlad. de h. n. 145. § 2. et quod sent. n. 10
 nobilitatis in proprietate Prodest omnibus, de linea quia est indivi-
 dua v. vbo indivium n. 1

18 Nobilitas non obtinetur appropie-
 tate Hoc regno castelle nisi adu. prescriptio immemorialis cum inte-
 gra et continua possess. 20 annorum in persona litigantis eius Patre et
 auo Garcia g. 12. n. 19. Sese deciss. 2. n. 11. quando uero solum pro-
 batur possessio 20 annorum in patre et auo cum litigatore tantum ob-
 tinebitur in litigatore dic. in possess. ut ipse refert et est leg. 8. ff.
 11. lib. 2. recopp. = et que sint Verba denotantia proprietatem in sen-
 tentia v. Otalora de nobilitate ff. 3. cap. 9. an. 5. vbi quid si impo-
 natur silentium ut aliquando solet imponi in sent. possessoria Poerio
 de 49. n. 6 =

19 Nobilitas quando non est causata
 hoc est plene adquisita, quia est inferi ex unico solo actu contrario au-
 tem ante prescriptionem impletam interruptitur eius possessio g. in
 leg. nemo § temporalia ff. de regul. iur. Bald. in l. 1. § cum
 autem C. de usucap. et in l. fin. in pro. n. 1. C. de seruic. et aqua

cap. auditis de prescript. l. 29. ff. 29. p. 3 =

9. Adverte tamen quod filius non amittit nobilitatem per unum actum contrarium quando pater fuit in possessione nobilitatis, et tempore suo iam fuit causata nobilitas, quia tunc possessio patris prodest filio leg. l. 2. §. fin. cum lege segg. ff. de finem. accuque privato Otalor. de nobilitate p. 2. p. 3. cap. 9. n. 7. Garcia g. 6. n. 34. V. vto immemoriali n. ratio est quia filius eo ipso quo nascitur possidet nobilitatem Patris in se ipso Oldradus c. 172. n. 3. et quia in iuribus incorporali- bus patris possessio transit in filium absque alia apprehensi. Lam- bertinus de iure patronatus lib. 2. ff. l. 9. §. 3. art. 22. V. Otalora p. 3. cap. 8. n. 9. et 50. Garcia g. 12. an. 15 = quamvis contrarium videtur persuaderi exco. privilegium l. 2. §. 3. l. 2. de iur. dom. impet. notat Barr. in l. 1. c. de his qui. ponte munera sub. lib. 12. et in leg. 2. ff. de veteran. felinus incap. cum accessissent de constitut. n. 47. V. fiber. Deciano respons. 66. n. 12. lib. 3 =

20. Nobili lite pendente licet tem- pore c. 2. sit sit in possessione solvere debet tributa secus quo ad alia privilegia Lutz. pract. lib. 1. g. 25. =

21. Nobilitas que uocatur de san- gre, y solar conocho no necessita de ser de casa, de montana ni de torre o barbacanas como dixo Juan Garcia g. 18. n. 35. y basta la estima- cion y reputacion de noble, que una casa y apellido tiene continuata ab antiquitate temporum v. alleg. 3. 20 tom. 5. an. 23. et alleg. 333. an. 6. =

9. Vtrum autem filius nati- ralis ex nobili et ancilla conceputa libertate consequatur etiam pa- ternam nobilitatem v. vto filius n.

22. Nobilitas externorum horu regnorum non procedit neque admittenda erit in eis secundum Otalora p. 2. cap. 5. = sed erit et contrarium tenet Garcia g. 7. n. 28. ubi quod nobilitas sequitur possessorem quasi naturalis, et non restrin- gitur ad loca ideoque si probauerit ipse externus pater et auus aliquo actu positivo secundum morem patrie esse apud eos distincti

obtinere in posses. et proprietate =

23. Nobilis qui est in posses. nobilitatis in comarca, et pro tali cognitus, uel eius pater potest admitti per- consilium alterius loci, ubi fuerit ad commorandum eiusdem Provin- cie uel Comarche ex leg. 9. ff. 11. lib. 2. recopp. =

24. Nobilitas ex privilegio licet uerum sit quod proprie non facit privilegiatum esse nobilem vulgo hido de- algo, quia a se ipso habet nobilitatem, et sic solum dicitur princi- pium nobilitatis ex eo quod non sit, et non fuit natus nobili, ut Otalora p. 2. cap. 3. n. 20. et secundum etimologiam nominis si- dalgus dicitur ille qui agere nobili est natus ex l. 3. ff. 21. p. 2. l. 1. ff. 11. p. 7. l. 6. ff. 26. p. 6. lib. 2. uariar. cap. 1. n. 11. = Vers. his uero adnotatis =

9. tamen uirtute privilegij habetur ac si esset nobilis a sanguine eademque officia habere potest quasi uere nobilis a sanguine, et ad omnes effectus admittitur (uiles et re- digorito loquend de nobilibus uerificatur in nobili ex privilegio loci ex oratione ff. de excusat. tut. quia ut ibi dixit Bald. paria sunt in esse alicui qualitatem per naturam ac in esse per privilegium Garcia g. 1. §. 1. n. 43. Mirus de maiorat. p. 1. g. 52. n. 4. et 5. Abi quod iustus contrahere cum nobili sub amissione maioratus adimplet con- trahendo cum nobili ex privilegio Lara de capell. lib. 2. cap. 4. n. 95. de quo v. infra n.

9. Vtrum autem possunt haberi aut admitti ad habitum Ordinum Militarium dubium est in quo posse admitti tenet Menchaca de Success. creat. lib. 3. §. 30. n. 29. Accut. in l. 1. ff. 1. n. 59. lib. 6. recopp. Lutz. pract. lib. 4. g. 7. Garcia de nobilit. g. 1. §. 1. n. 50. ubi quod requiritur quod privilegium non solum faciat eum exemptum sed nobilem late Barboi. Voto 23. p. 1. an. 9. Vbi etiam quod Princeps potest aliquem facere sanguine purum quo ad nobilitatem. Amaya in l. 2. §. si seruu. uel liberatus ad decurionatum lib. 10. n. 73. Vbi refutat Larani qui contrarium tenet lib. 2. de capell. cap. 4. n. 104. ubi quod ad illud quod statutis regulatur non sufficit quem esse privilegia- tum sed filium, et negotem nobilium particulariter ad statuta Collegiorum, et Ecclesiarum Cathedralium = v. sub. cap. non.

tom. 2. dicitur. 51. et 52. ubi plura congeret =

9 Nota quod privilegium Nobilitatis concessum illo qui descendit a Sudeis non valet, quasi obreptitium nisi in eo ingratando faciat mentionem de hac infectione. Mirer de Maioratu p. 1. q. 3. n. 13. = et quod nobilis non possit esse qui descendit a Sudeis vel Mauris neque probare potest fidalguam otalora p. 2. q. 3. cap. 3 et 7. per totum =

25. Nobilis ex privilegio habens filium. Dicitur iam predictus filius nobilis, hoc est ex de alio, quia in ipso verificatur etimologia nominis ita Rodericus Sanchez Episcopus Samorensis, et Dorteo Palentinus in speculo vite humane lib. 2. cap. 5. Verum cum vero loquimur de nobilitate. Conanus lib. 2. comens. cap. 22. ibi a Lane genus dico gentem non habeo, sed ab illo iam habebit filius meus, qui me et patrem meum potest ostendere sui generis auctores facit illud Agostoli Pauli in actibus Apostolorum cap. 22. ibi ego etiam. Cui Romanus sum 8. V. alleg. 24. tom. 2. fol. 300 =

9 Adverte quod est differ. entre et privilegio de nobles, y el de exemption de contribuir como el de Antena Garcia porque los descendientes della no pagan de Hitor de algo aunque no pagan tributos ni pechos, ita ponderandus textus in leg. Lusitania 3. Titulus H. de censibus qui loquitur de iure Italico quod erat exemptionis. Diversum autem censetur de iure coloni co quod est nobilitatis ita Lusitania lib. 10. emenda cap. 35. et tenet Plinius lib. 3. cap. 3. n. 21. exornat scolanus p. 2. histor. Valentini. lib. 6. cap. 9 = et in hunc sensum intelligas Mirer. ubi sup. n. 25. ubi quod iunus contrahere cum nobili adimplet etiam si sit ex privilegio et concilia cum iura. contrarium tenentem lib. 4. pract. cap. 8. scilicet cum primo cui factum fuit privilegium non satisfacere eum cum filio vero aut descendenti sufficere =

9 Adverte etiam quod filii istorum nobilium nati ante privilegium non comprehenduntur nec neque gaudent nobilitate; Otalora p. 2. cap. 2. Greg. 1. 2. 4. 13. p. 2. v. Las honras 666. lib. 2. cap. 8. n. 5. Verum.

neque idem Ceual. q. 653. n. 22 =

26. Nobilitate aliquem est eum restituere ad suos primos natales, quia in pro omnes fuerunt nobiles et per Bu-deum in leg. fin. H. de senat. C. 6. fol. 102. Sequitur tirag. de nobilit. cap. 6. n. 3. Menchaca de success. creat. lib. 3. 30 n. 294. l. quod attinet de reg. iuris unde illud

Si Pater est Adam cunctis, sit matercula
Cur ne omnes sumus Nobilitate pares
Degenerant animi vitis fiuntque minores
Exaltat Virtus, nobilitatque genus.

27. Nobilitas politica datur in illis qui vel literas vel militiam sequuntur Late Phelus deciss. 106. tom. 2. nam quilibet pro nobili reputatur, quia vires vel splendide se gerens pro nobili habetur est vere nobilis v. alleg. 44. tom. 9. Verum. loterem fol. 248. = et quod hec nobilitas propria uirtute acquisita sit melior Boecius lib. 3. de consolatio. Seneca tragicus in Hercule furante cap. 6. facit illud Ovidij lib. 3. metamorphosiorum ibi

Nam genus et pro avos et que non fecimus ipsi.
Vix ea nostra uoca se.

et Diego Perez in l. 1. 4. 1. lib. 4. ordinam. a pro =

28. Nobilitatis privilegio et prerogativa gaudent aduocati dixi Vto Aduocatus n. et quod officia soli nobilibus concessa possunt haberi, a militibus, et doctoribus et aduocatis, quia pro nobilibus habentur, Ancerius lib. 3. cap. 3. an. 251. Vbi de in iaculationibus officiorum = Doctores vero salmantini conglutantes, et Vallisolemani cum graduati in Collegio Bononiæ in omnibus et per omnia gaudent et sunt a contribut. exempti per l. 8. et g. 11. 3. lib. 1. recop. = ubi extenditur ad licentiatos, et Magistros illarum Universitatum, et quod nobilitas eorum extendatur ad pro nepotes Garcia q. 7. n. 17 =

29. Nobilitas filij nobilitat Patrem quia ascendit aucto constitutio que de dignitat. 3. Generaliter quod magis procedit in nobilitate que resultat ex doctoratu tirag.

de nobilitat. cap. 16. Phebus decisi. 155. n. 5. tom. 2. Secus uero
de nobilitat. Sanguinis dixi sup. n. 17. =

30. Nobilitatis causa potest per Incidentiam
tractari coram ordinarijs puta ut nequis carcere detineatur ne tor-
queatur &c. et que probationes sufficiant et quod sint Leuiores
V. Garcia g. 1. n. 28. et 33. et alleg. 15. tom. 8. fol. 93 =

31. Nobilis non potest carcerari pro
debito Civili nisi ex delicto probeniat V. Sup. Vbo Carcerari n. 6. et in
hoc verbo n. 9. et 10. et iterum sup. Vbo Carcerari n. 10. Vbi utrum
carcerari possit pro debito Civili, sic Administrationis tutelz et Simi-
lium et pro debito Civili, et concily aut foriti Bobad. tom. 2. fol. 1.
lib. 5. c. 4. n. 80. et lib. 3. cap. 3. n. 50. et licet sint nobiles ordinum
militarium, quod non excusentur soluere gabellam Accuet. in l. 1. n.
14. lib. 9. n. 10 =

32. Nobilitas probatur ex eo quod quis
habeat consanguineos milites ordinis Theutonicici Nota g. 1. diuersor.
decisi. 176. n. 7 = et ex privilegio nobilitas an comprehenditur in
rescripto loquente de nobilitate fragl. de nobilitate c. 6. n. 2. et quomodo pro-
betur farinat. in Portb. tom. 1. decisi. 71. per totam =

33. Nobilitatis causam possit filijs
minores prosequere et litem suscitare uel de nouo proponere petita in
integrum restitut. ex g. in l. si parentes V. ex persona C. de euit. Afflic.
decisi. 15. et 16 =

34. Nobilis an possit privilegio
renunciare, et quod cum Iuram. Bobar. de ratiotin c. 33. n.

35. Nobilitatis causam non tenetur iudex
remittere alios Alkalies de Filios de algo si no hay contradiccion, quando ante
el se prueba possession de Padre y Aguelo y entonces puede eximir de pe-
chos segun Auendan. in cap. Pretor 2. p. 14. n. 24. sic intelligem.
L. 9. n. 11. lib. 2. recog. et de practica et stibo V. Rea tom. 1. allegat.
final. alleg. 5. n. 14 Vbi tenet non sufficere solam possessionem nisi
exibeatur priuilegium, nam illo non exhibito statim eo non audito in
matricula plebeiorum describatur, quod dicimus Empadronar et quod
nobilis qui est in possessione nobilitatis permittit si pignori et
soluit collectas per decennium perinducat sibi Auendan. de exegund.
mandat. p. 2. c. 14. n. 26. =

36. Nobilis an potest condemnari a desdi-
cirse Accuet. in l. 2. n. 10. lib. 8. n. 101. et non solum ipse uerum-
etiam eius Vxor licet innobilis sit Accet. sup. n. 102. et in l. 9. n. 11.
lib. 2. nec torqueri L. 4. n. 2. lib. 6. recog. et l. 5. eodem tt. et lib.

37. Nobilitatis causam obtinenti in pos-
sessione an incumbat onus probandi in proprietate uel potius fidei
Sunt lib. 3. pract. q. 14 =

38. Nobilis tutor uel administrator
si executatus pro reliquis fidei iussorem de Saneam. non prestite-
rit potest carcerari, et idem erit si reddere rationes subterfugiam
Bobad. fol. lib. 3. c. 5. n. 31. et lib. 5. c. 4. n. 80. Bobar. de ra-
tiotin. c. 33. n. 1. =

39. Nobilis occultans uel non detegens
uenditionem ad gabellam potest carcerari qui delinquit et idem
in muliere et in alio priuilegiato Larrarte de Sauell. cap. 18. n.
62. vbi n. 66. ait quod nobilis non est cogendus Cobrar. alla-
ualas ni repartirrele libro =

40 Nobili qui fide iuravit in causa criminali-
utrum pro illa quantitate possit carcerari negativam tenet Bobad. licet
Contrarium in practica uidisse seruari deat. 2. p. p. lib. 3. c. 5.
n. 2. — et fide subens pro exactore tributorum quod non possit car-
cerari tenet Ignatio Villar. lib. 1. in silua respons. 6. per totum =

41 Nobilis obtinens priuilegium no-
bitatis n. est. Compellendus lite pendente tributa Tribu-
re Mieres demayorat. 3. p. q. 22. n. 41. et 42. Otalor. deno-
bil. 7. p. p. princip. c. 7. n. 9. = ylomirno enlos nota rior hijos de
halgo desolar conuideo. L. 9. tt. 11. lib. 2. recop. et quomodo
prouet. talis no bilit. desolar deeb in tt. 2. lib. 6. n. 183. et quo-
modo probet. talis no bilit. de solar deeb. iuncta to in 2
tt. 2. lib. 6. n. 183. Cum regg. Sutt. lib. 3. pract. q. 17. per
totam ubi late agit del fuero de Vizcaya =

42 Nobilis pendente lite super noui-
tate n. exhibendo priuilegium aut excusatoriam Cut. pro
x. diximus) licet teneat. tributa soluere interim dum. lis
pendet tamen irreperiat. in potest. obtinendi. Officia ut
nobilit. in potest. n. obstante lite dum pendet erit ad-
mitendus Frat. de nobilitat. q. 35 n. 49. et insinuare uidetur
licet nihil concludat Otalora de nobilitate in p. 2. 3. p.
cap. 3. an. 5. cum segg. concludit Cuall. Contrarium tom. 2.
q. 830 n. 64 = Sutt. lib. 1. pract. q. 25. per totam de
rum Garcia de nobilitate q. 1. n. 17. et 18. Auendan.
de exequend. mandat. 1. p. cap. 19. n. 23. Vers. de
cimo tertio =

43 Nobilitas sanguinis distat multa
ab illa que prouenit ex priuilegio uulgo Hidalguas com-
pradas tenet Garcia de nobilit. q. 6. n. 41. Vers. ad deci-
mum tertium =

44 Nobiles habent in suis oppidis
et concilijs medietatem munerum et officiorum Late Rea-
tom. 1. decisi. granatens. disp. 41. per totam =

45 Nobili de heresi condemna-
tus amittit priuilegium nobilitatis et non solum ille sed et
am eius filij cum ob heresim patris redantur in habiles ho-
noris Aren. de heretic. p. 2. tt. 1. § 27. n. 144 =

46 Nobilium arma, uestes, et do-
mus proprii habitationis pro debito civili executari non ua-
lent L. 9. tt. 1. et melius L. 3. tt. 2. lib. 6. recop. Sutt. 1. p. de
Iuram. c. 17. n. 9. et cap. 16. n. 12. quem sequitur Acued in
L. 19. tt. 21. lib. 4. recop. n. 45. Rodr. de execut. c. 5. n. 61.
ubi plura refert, et tenet Contra Baecam procedere etiam si no
habeat alia bona precique n. 63. Vers. Contrariam Baeca de
de inope debitore cap. 16. n. 119. Otalor. de nobilitate 5. p.
cap. ultimo n. 3. Sutt. sup. d. cap. 16. n. 12. Rodrig. secun-
dum d. c. d. n. 61. Vers. circa domum habitationis tenent
quo ad domum non uidisse praticari Lex Regia, Garcia de
nobilitat. q. 1. n. 10. tenet absolute pro nobili; sed v.
Narbon. in L. 61. tt. 4. lib. 2. recop. q. 3. per totam Otalor.
de nobilitat. 5. p. cap. ultimo n. 3 =

47 **N**obilis non fit qui antea non
erat licet emat Villam, aut Vassallos licet pro Varone ha
beatur, et eorum gaudeat privilegijs Cane. lib. 3. cap. 23.
n.º 304 =

#

#

629

NOLLE VERIFICATUR

1. Nolle Verificatur eo ipso quo quis dicat
nolle facere, etiam si ad faciendum habeat terminum prefixum ne-
que completum veluti in illo cui data est directio ad aliquid faciendum
nam si dicat se non facturum non expectatur tempus dilationis Joannes
Andreas in cap. inrefragabili de offit. Ordinarij =

9 Contrarium tamen videtur verius
quia Verbum Volo aut Nolo est presentis temporis, et potest muta-
ri ideoque non sequitur nolo, ergo non volam, ita Bald. in l. ea que
C. quomodo et quando Judex = nisi intelligas primam conclusionem
quando in iudicio quis dixerit nolo, quia non amplius expectatur se-
cus vero si extrajudicialiter Abb. in cap. ab excommunicato n. 17. de re-
script. et probatur leg. eius est nolle ff. de reg. Jur. Greg. l. 2. h. 15-
n. 3. g. 3 =

2. Nollens quid potuit quod vult nequeat
adimplere cap. cum sup. Abbacia de off. et potest Jud. deleg. l.
multum interest C. si quis alteri vel sibi v. alleg. 13. tom. 3 n.
74. fol. 220 =

3. Nolle facere videtur qui potest facere
et non facit L. idem ait si Servus ff. de edil. edict. cum-
g. et ibi Regoll.

Nov 18 1864

Nomen

1. Nomen non attenditur ubi regnat

effectus. Aymon. jc. 293. n. 12. jc. 85. n. 5. jc. 301. n. 3. jc. 305. n. 2. jc. 20. n. 4. et jc. progenero n. 205. Nat. jc. 49. n. 15. et 34. et 32. 194. n. 1. =

2. Nomina possessiva ut meum, tuum,

in disposi. particulari significant dominium vel quasi in generali etiam de tentat. Nat. jc. 159. n. 30. et jc. 164. n. 91. V. latissime thuc. 5. tom. pratt. lib. M. jc. 52. usque ad 63. =

3. Nomen Bonum bonam arguit

presumptionem, secus autem de malo nomine Salut. ad Bernard. cap. 7. lib. A. castillo in proemio L. taur. g. Vto Juana Masard. jc. 831. an. 22. =

4. Nomen probat identitatem

et descendentiam V. alleg. 11. n. 58. tom. 4. fol. 200. quod intellige quando constat de identitate, si vero sit in loco alius eiusdem. Nominis et cognominis non curatur de nomine nisi de identitate constet Afflict. decis. 245. n. 6. Valenc. cons. 110. n. 7. et ibi plura circa nomina farinat. decis. 277. ff. 12. =

9 Error in nomine aut cognomine non videtur vitare, quando de identitate constat farinat. decis. 156. n. 3. tom. 2. noviss. =

5. Nomen delinquentis non est necesse sciri, ut procedatur, et quomodo vide Hippol. de Marvil. in prax. §. Principium n. 17.

6. Nominis mutatio culpabilis est

ex H. C. de mutat. Nominis quod non procedit quando cognome mutatur Noquerol. alleg. 25. n. 37. V. alleg. 16. tom. 8. art. 1. fol. 96. V. Vto falsitas n.

Nomina

1. Nomina debitoris legata ueluti ^{re}
~~litorum~~ ^{um} ex quo usure debentur comprehendunt pensiones decursas
a tempore legati usque ad mortem testatoris neque ad heredes
transeunt aut pertinent Surdus decis. 88. ex l. nomen debitoris
delegat. 3. Cetero in leg. si tibi homo & cum seruus delegat.

2. Nomina data insolutum solum
faciunt teneri donantem ad securitatem prestandam exp.^{te} sua
hoc est quod ipse sit uerus creditor non tamen ut debitor sit sol
uendo Surdus cons. 241. lib. 3.

2^a Edition No. 3

693

Nominatio

1. Nominatio Scribarum Secularium

pertinet Regi vel cui habuerit privilegium ipsius Curia
Philipp. a. p. l. § 2. n. 4 =

2. Nominatio Virtute facultatis

a lege statuto vel homine concessa quomodo exerceatur, et
habeat locum v. l. vto facultas n. vbi copiose =

of the

Nominatores

*L. Nominatores siue electores collecto-
rum gabellæ aut tributæ loco fide iurorum tenentur et ideo si sol-
uendo non sint ab ipsis nominatoribus exigitur facit Azeb. in l. 6.
et l. 10. l. 6. g. recopp. n. 20. et in terminis Laur. de gabell. c. 18 n. 2.
65. Bobad. pol. p. 2. l. 6. 3. c. 8. n. 51. Villad. pol. c. 5. de la instruc-
t. § 7. n. 36. et seq. et non solum teneri ad principali interesse sed
etiam ad penas septupli ob dolum nominati ex l. 1. C. ad leg. Jul.
repetund. l. fin. de Magistr. Contrauent. l. 19. et l. 6. l. 6. g. re-
copp. tenet Oca. tom. 1. final alleg. 39. per totam =*

4

2710511111

1. notarius si affirm

Notarius

6. Notarius non potest in rebus secularibus factis inter seculares fidem facere L. 19. ff. 25. lib. 4. recop. Leg. 9. ff. 1. lib. 4. Vbi Acced. Bobad. lib. 2. polit. cap. 17. n. 125. flores de mena lib. 2. Variar. q. 1. m. 13. qui loquitur in terminis testam. nuncupatiui V. apud me alleg. Paris tom. 3. fol. 265. m. 22. Cetera de Notariis V. vbo tabellio n.

1. Notarius si asseruat quod talis procurator habet apud se mandatum L. est alia scriptura apud se facta non probat nisi exhibetur instrumentum principale Auil. yreor c. 15. n. 23. Quesad qum c. 3. n. 10. = Contrarium seruari de stilo toleti asseruat Cuall. q. 400. n. 5. de alijs q. 9. V. infra vbo tabellio =

2. Notarij nominatio pertinet Summo Pontifici vel cui habuerit suam Iurisdictionem Cur. Philij. 2. ff. 32. m. 5 =

3. Notarius Ecclesiasticus subiectus est Principi seculari eiusque potestati, et obedire tenetur Velasco de priuileg. miserabil. priuileg. 311. Salced. de lege polit. lib. 1. cap. 7. § 1. n. 9. V. vbo tabellio m.

4. Notarius Episcopi gaudet fori priuilegio Gratian. Discep. 340. lib. 2. sed intellige et restringe si delinquat in off. vel si uiuat ex penis Episcopi quasi commensalis, Menoch. de arbitrar. Casu 562. V. dicio in praxi ff. de Episcopis decisi. 549. V. vbo familiaris n.

5. Notarius Iudicum Ecclesiasticorum habentium Vtramque Iurisdictionem debet esse secularis. L. 8. ff. 3. lib. 1. recop. V. vbo tabellio m.

1000

Notificatio

1. Notificatio est necessaria cuiuscunque
actus ut prejudicet dixi v.º Citatio n.º Amplia etiam in prorogāt.
termini ad hoc ut currat; Sua. alleg. 3. n.º 9. et Item de notificat.º
Sententie ut transeat in rem iudicatam Accuedo con.º 4. n.º 78. v.º vbo
Citatio n.º

9 Quid ergo si pervenerit ad noti-
tiam partis absque notificat.º et quod sufficiat. Salgad. de protect.
4.º 3. cap. 9. n.º 222. et 228. Larrea decisi.º granat. 29. n.º 5. =
Contrarium tenet Ceval.º 9.º 408. n.º 34. Apicius decisi.º 239. Accued.
in leg. 4. ff. 18. lib. 4. n.º 32. Sic quod prima opinio est vera quā-
do de scientia partis constat in actis alias non quia cum scientia
sit quid facti quo ad actum notitia requirit probationem, et noto-
rietatem Ceb.º lib. 3. Variar. cap. 17. et scientia non probatur nisi
per notificationem. Accued in leg. 2. ff. 5. lib. 4. n.º 35. quod non
requiritur in tertio comparente quia ex ipso actu comparitionis
satis de scientia constat. Ceval.º vbi sup.º d. n.º 34. v.º vbo scientia
n.º

ЭКОНОМИКА

Notorium

1. Notorium delictum quando dicitur
et ex q⁹ probetur Abb. in cap. cum non ab homine 10. extra de
Judic. an. 19. cum seq⁹ =

2. Notorium dicitur quod fit coram
10. testibus Aymon 2° 121. n. 2. uel si de eo deponant decem testes
Bald. et felin. in cap. cum oporteat n. 6. de accusat. Nota y. 1.
diuersor. decis. 594. n. 2. =

3. Notorium facti, et notorium per
sententiam aut partis confessionem equi parantur Cap. fin. de cohabitati-
onem. et quomodo inducatur Eut. Lib. 2. Canon. c. 19. n. 17. =

4. Notorium licet probat⁹ non in-
digeat quia releuat ab onere probandi; est tamen allegandum late
Salgad. tom. 2. de protect. 3. g. c. 14. n. 48 = et quando requiratur
probatio notarij et de qualitatibus huius probationis farin. 1. tom.
9. 2. an. 29. Salgad. ut sup. n. 49 =

5. Notorium quomodo faciat
acta Iudicialia V. 2. reg. 2. V. 2. Acta n. 3 = et quomodo inducatur etiam
notorium ex re Iudicata V. 2. infr. Vbo res Iudicata n. 1 =

6. Notorium dicitur illud quod ita ma-
nifestum est ut latere minime possit, et cuius testis est populus
ipse Cap. tua nos et cap. nostra de cohabitati. Clericorum. Menoch.
de arbit. lib. 2. casu 266. n. 4. et notorium est quod nulla potest
tergi uersat⁹ celari V. 2. farin. 2. 190. lib. 2. Vbi quomodo procedat
et quid sit etiam Notorium Iuri, et Notorium facti, et n. 11. quod
nulla indiget sententia declaratoria quod est notorium: =

7. Notorium etiam dicitur delictum
quando publice factum fuit coram populo vel maiori eius
parte I. ea quidem vlt. Verum C. de accusat. cap. de manifesta cap.
2. Otarius Sin Manifestis 2. g. 1. Speculator tt. de notorijs crimi-
nibus n. 3. Ant. 2. Gomez tom. 3. Variar. cap. 1. an. 4. 1. Clarus in-
prax. 9. 9. in gro. farinat. in prax. tom. 1. g. 2. 1. n. 4. 1. = et
commisum coram decem dicitur notorium g. 1. in cap. de manifesta.
2. g. 1. Puteus decis. 188. lib. 1. sed hoc Iudicis arbitrio relin-
quendum notat =

8. Notorium releuat ab onere pro-
bandi cap. euidentia de accusat. Nata 2. 173. n. 8. Iurdus con-
311. n. 37. lib. 3. et ibi quod sufficiat notorium allegare: =

9. Aduerte quod in hac materia No-
torietatis tutius est utere cautela si licet quod Iudex promun-
tiet de illa notorietate Grammaticus decis. 65. n. 12. tu V. 2. leg.
1. 4. 5. lib. 4. recog. =

Nouatio

1. **Nouatio** est prioris debiti in aliam obligationem translatio hoc est cum ex precedenti causa ita noua constituitur, ut prior remittatur Leg. 1. ff. de nouat. §. preterea in ist. quibus modis toll. oblig. =

2. **Nouatio** multis modis fiebat iure antiquo pandectarum, et Digestorum, de quibus late loquitur Menoch. lib. 3. presumpt. 237. an. 1. usque 33. = Hodie uero ex nouo iure codicis Justiniani omnia illa sunt correctata et sancitum est Nouationem non fieri nisi expresse agatur ex Leg. 1. ff. de nouat. et nro iure regio. Leg. 15. ff. 1. §. 5. de qua v. Relatos a Castill. lib. 4. cap. 59. n. 57. et lib. 5. cap. 77. et Cuall. g. 95 =

g Primo notandum est quod licet Acurrius d. leg. fin. existimet quod in omnibus casibus, in quibus iure ueteri tacite fiebat Nouatio, hodie etiam fieri quoties ope exceptionis proponuntur, et sequuntur complures = Contrarium uerum est multis alijs sententijs, sentit Parlad. lib. 2. cap. fin. ff. 1. §. 12. lomit. 6. n. 44. Cuall. d. g. 95. Castill. d. lib. 5. cap. 77 =

g Nota secundo quod etiam hodie fieri nouationem per coniecturas significantes Voluntatem Nouandi prima Contractum tenet late Menoch. d. lib. 3. presumpt. 237. an. 33. Sum. de iuram. g. 1. cap. 63. n. 8. franch. decisi. 28. = Contrarium autem defendit Parlad. lib. 2. cap. fin. ff. 1. §. 12. n. 49. Cuall. g. 754. n. 10. et alijs plures relati a Castillo lib. 4. cap. 59. n. 57. et lib. 5. cap. 77 =

3. **Nouatio** prioris debiti utrum interueniat in delegat. dubium facit, est autem delegatio uice sua alium reum creditori dare L. delegare ff. de nouat. cum leg. 1. eodem Parlad. d. lib. 2. cap. fin. ff. 1. §. 12. n. 48. et 49. Vbi quod per delegationem, et interuentu noue persone non fit Nouatio nisi uerbis expressis fiat. Idem sentit Cuall. d. g. 754. an. 10. cum alijs a Castill. relatis d. lib. 4. cap. 59. n. 33. et iterum Parlad. differ. 50. §. 2. an. 5. quamuis contrarium tenet Gratian. d. i. 64. Vbi aduertit quod fallit quando delegans promittit facere bonum nomen debitoris =

g Limita primo quando in delegatione uel post eam interuenierit unum ex tribus casibus contentis in leg. 3. C. de nouat. puta litis contestatio, solutio partis debiti, uel denuntiatio delegato facta, ita cum alijs Parlad. d. differ. 50. §. 2. n. 6. Vbi pro ratione quod si procedit hoc in cessione multo magis in delegat. quem v.

g Cuall. autem d. g. 754. an. 14. confundens delegationem, et cessionem dixit quod inter mercatores per acceptationem schedulae bancharie fit nouatio sed quo ad cessionem attinet nunquam fit nouatio nisi expresse actum fuerit, uel insoluta fuerit data Cuius Castill. d. lib. 4. cap. 59. an. 30. et lib. 5. cap. 77. et melius Salg. in concursu g. 1. cap. 10. an. 26. v. vto Cuius n.

g Alio etiam casu fit nouatio per cessionem aut delegationem puta si ego Vendo tibi fundum, et tibi mando ut ex pretio soluas centum Petro Creditori meo licet tu non soluas sed et promittas, et sua Voluntate ad solvendum ei, te obliges statim sum liberatus ab obligat. Petri. Salg. in concursu g. 3. cap. 2. n. 34. v. vto Alternatiua n.

g tamen est aduertendum quod quamuis nouatio fiat hoc casu, et per cessionem promissam post acceptationem, hoc non preiudicat Creditoribus anterioribus, et ideo si post acceptationem compareat prior Creditor auocauit cessionem aut delegationem Cuall. d. g. 754. n. 22. Vbi quod seus erit si

delegatus non solum acceptauerit, sed obligatus fuerit soluere uti prin-
cipalis V.º Reguerd. alleg. 35. an.º 11. Vbi refutat Monetam et alios Contra-
rium tenentes V.º Vbo Acceptatio n.º

4. Nouatio neque fit per secundum
contractum V.º quæ dixi late Vbo contractus n.º. Vbi limitari aliqui-
bus modis, et intellige quando actus seruandus, secundus se compati-
tur cum primo alias secus Castill. lib. 4. d. cap. 59. n.º 58. Vbi quod si
non compatiuntur transfunditur prima obligatio in secundam, et fit noua-
tio etiam hodie ope exceptionis, et idem quando ex intervallo fit pactum
diuersum ap. primo V.º alleg. 12. tom. 2. yunct. 3. an.º 89. fol. 147. et
alleg. 12. tom. 2. n.º 88. fol. 143. et quid importet iuram. in secun-
do aut primo contractu V.º Gratian. dissep. 290. an.º 8. = et idem
quando prima obligatio fit inefficax V.º alleg. 12. tom. 2. n.º 91. fol. 144.
Vbi quod requiritur scientia obligationis nullæ = etiam prerogatiua d. i.
primo contractu contenti non nouiter = Parlad. d. lib. 2. cap. fin.
p.º 1. §. 12. n.º 52. =

5. Nouatio neque fit etiam si in secundo
contractu dati fuerint noui fidei iussores, nisi expresse fuerit actum.
Parlad. lib. 2. d. cap. fin. p.º 1. §. 12. n.º 51. = quod an procedat si por-
tem iudicatam dati fuerint noui fidei iussores V.º Cacer. lib. 3. cap.
17. an.º 273 =

9. Quod limitat quando creditor debito-
rem incarcerauit, et ab eo fidei iurionem de saneam. accepit tunc
enim quoad alios fidei iussores ordinarios fit nouatio V.º Vbo fidei
iussor n.º alia non procedit V.º d. Vbo fidei iussor n.º

6. Nouatio neque regulariter fit
per Cessionem V.º alleg. 19. tom. 1. n.º 12. fol. 268 =

7. Nouatio autem fit per compromissum
neque ad primam causam potest reuerti maxime si compro-
missum fuit in arbitros amicabiles constitutos V.º alleg. 15.
tom. 1. n.º 51. fol. 244. Vbi an possit reuerti ad uiam executi-
uam, et V.º alleg. 17. tom. 9. ap.º fol. 245 =

8. Nouatio liberat fidei iussorem sicut
liberat solutio leg. nouat. C. de fidei iussor. unde intrat dubium
utrum si creditor protestet in Nouat. quod fidei iussor manet adstic-
tus prima obligat. sicuti ante nouationem officiat fidei iussori et
officere tenet fran. Marco decisi. 538. n.º fin. in fine. Vbi resoluit
quod ad hoc ut fidei iussor maneat obligatus requiritur Consen-
sus ipsius =

9. Nouationis materiam, et de eius
effectu, et quando inducatur circa interpretationem l. aliam 29.
de nouat. C. iur. d. 145. n.º 1. tom. Marcard. de probat. tom. 1. con-
clus. 150. Olea decisi. iur. tom. 2. g.º 1. et Castill. tom. 7. c. 59. an.º 60.
Contra Petr. iur. d. 145. n.º 35. V.º Salg. Labori. Credit. l. p.º cap. 18.
n.º 21. = et data protestat. quod non inducatur, farin. tom. 1. lib. 1.
decisi. 201. = et utrum inducatur Nouatio quando administrator con-
uersus alius ut depositarius qui delegat. sibi directas a credito-
re recipiens nouiter hanc cautionem, seu obligationem fuit proea-
dem quantitate soluenda, et an teneatur tamquam administrator
et depositarius, ut antea uel potius mutata causa depositi uti sim-
plex debitor V.º Salg. in concursu 3. p.º cap. 11. ex n.º 61. Vbi fuit
contra depositariam, et n.º 103. refert decissum in labore depositarij
quia per nouam obligationem non fuit facta Nouatio V.º
Olea. in additionibus H.º 29. 3 ex n.º 8. =

10. Nouatio non presumitur facta
nisi a partibus expresse fiat l. fin. C. de nouat. uel nisi euidenter
ex coniecturis appareat manifeste partes nouationem facere uo-

uoluisse Acurs. in d. l. fin. Greg. lop. in l. is. et. it. p. s. g. 4. Mol.
 tom. 2. de Just. disp. 559. n. 28. licet contrarium tentant Parlad. lib.
 2. quotid. c. fin. l. p. 12. n. 46. Cuall. 3. tom. contrarium q. 757. n.
 20. contra Fachin lib. 3. controuers. cap. 92. = tamen est sine contro-
 uersia quod quando secundus contractus non compatitur cum 1. quia
 est incompatibilis tunc eo ipso censetur facta nouatio absque alia
 pactum expresse Bald. in l. pacta nouis. n. 11. C. de pact. Marand.
 de probat. tom. 2. c. 1112. n. 23. Mant. 2. tom. de tacit. lib. 17. n. 3.
 n. 22. et 23. Menoch. lib. 3. presump. 134. n. 39. Iurd. lib. 1. n. 245.
 n. 24. et lib. 3. c. 345. n. 33. Thusc. 5. tom. tract. l. it. n. 118.
 et 119. n. 7. cum segg. Farin. tom. 1. civil. decis. 392. n. 4. et tom.
 2. decis. 462. n. 7. Oluer. Beltram. ad Ludouic. decis. 76. Gratian.
 tom. 2. disp. c. 270. et 290. n. 15. et 4. tom. cap. 718. n. 17. Lux. de
 iuram. l. p. c. 63. n. 9. Farin. Fachin. lib. 12. controuers. c. 30. in fin.
 Bolan. tom. 2. de Contract. lib. 2. c. 9. de nouat. n. 12. 13. et 14.
 Et de hoc est allegatio 36. n. 4. cum segg. apud Rea tom. 1. final.

1729

NOUII OPERIS NUNTIATIO

Noui operis nuntiatio fieri debet in
 re presenti, et in ipso opere, et non solum Ino uerum etiam illi
 qui operari sint in opere L. de pupillo 5. §. nuntiare de nou. operis
 nunt. = et ea facta, debent cautionem prestare, seu satisfactionem
 de opere de moliendo, et ea non prestita opus demolitur siue sus
 tificandi habeant siue non L. preter §. 1. eodem t. c. l. in fin. Vbi
 g. 1. totum eodem t. = et in quibus casibus procedat huius re
 medium, et quomodo V. totum t. 32. p. 3. = et quid sit nouum
 opus et cui competit prohibitio seu nuntiatio L. l. d. t. 32. p. 3.
 Aduerte tamen quod nuntiatio noui operis non habet locum
 in seruitutibus Viæ actus uel itineris, aut aquæ ductus sed
 pars cuius est potest conueniri Iudici, et si nouum opus iniuste
 fit destruitur, et in terse sibi damni prestabitur L. 5. p. 3. t. 32.
 Vbi g. 1. in p. 1. =

OLIVER'S

NOUITAS

¶ Nouitas perniciosa est et sem-
 per vitanda licet Utilitati adiuet v.º plur. apud Salgad. de
 revent.º bullarum p.º.º. cap. 6. a f.º Valenc. cons.º.º. lib. 4. Pius
 Augustinus Epistola 218. cap. 5. ibi quippe ipsa mutatio consuetu-
 dinis, etiam que adiuet Utilitati nouitate perturbat, et tacitus
 lib. 4. annalium dixit sup.º omnibus negotijs melius atque rectius
 olim prouisum, et que conuertantur indetenius mutantur = et Boba
 dilla lib. 1. cap. 5. n.º 9. dixit que las nouedades son no uerdades adde
 Videndus Valencuelam 26.º 70 n.º 6. lib. 4. =

10-20-10

NOUITIUS

1. **N**ouitius non censetur persona ecclesiastica, sed pro seculari habetur cum etiam retineat omnia bona sua et Beneficia ut notatur in cap. quo ad te de Clericis coniugatis, et in cap. de nefitium de reg. iur. in 6. habet etiam testam. factionem quod religio si denegatur auctus ingress. (de Sacros. Eccl. cap. 2. de testam. cap. nolo 12. q. 1. et ita concludendo tenet Paulus de Castro cons. 233. uol. 1. farin. in prax. tom. 1. q. 13. n. 23. =

2. **C**ontrarium autem, et quod censetur persona ecclesiastica tenent multi per hucum in cap. religioso §. 1. de sent. excom. lib. 6. ubi quod requiritur nouitius religionis approbatae gaudet privilegio Canonis, et gaudere privilegio ecclesiastico iubatur ex hoc in cap. duo sunt genera 12. q. 1. tenet expresse Ioannes Andreas d. cap. Beneficium de reg. iur. in 6. Ancharanus cons. 69. et de communi testatur Nauarro cons. 2. s. lib. 2. de for. competent. vol. 1. Xiconem in alleg. 20. n. 29. Parlad. diff. 9. n. 6. Ancerius lib. 2. cap. 1. n. 118. Rodr. q. 1. de q. 2. tom. 2. art. 10. ubi quod Prelatus potest punire nouitium homicidam probat late, et multis modis. de etate anno 14. q. 20. ubi quod licet sit impubes potest admitti ad nouitiatum, et gaudebit privilegio Canonis quia licet ad professionem faciendam 16 annis requiratur antea tamen Nouitiatum non prohibetur =

3. **E**t quod etiam Nouitius Eques Ordinum Militarium gaudeat fori privilegio defendit Carluat. de iud. lib. 1. diff. 2. an. 339. Larrea alleg. finali 64. n. 7. V. Gratian. de recep. 226. n. 33. lib. 2. ubi quod si post delictum quis ordinem ingredietur gaudebit fori privilegio etiam tempore Nouitiatu. =

4. **E**t quod his equitibus non curet annus Nouitiatu taliter quod tentantur eum seruare ad professionem Pontales in R. cancellaria q. 8. an. 513.

5. **N**ouitius retinet Beneficium usque ad professionem nisi consentiat alteri conferri cap. 4. de reg. iur. in 6.

et interim nominatur exuens assignata portione ut ioh. V. vbo =
Beneficium n.

6. **E**t nouitio regulari potest conferri Beneficium seculare quamuis professione Valeat Sarcia de benef. q. 7. cap. 10. n. 5. V. vbo Beneficium n.

7. **N**ouitiatu annus debet esse continuus intra claustra, et non interpolatus V. vbo Professio n.

8. **N**ouitius quando timetur, quod non est in sua libertate, et voluntate ad profitendum datur provisio regia ut in libertatem ponatur Salg. de retent. q. 1. cap. 1. n. 196.

9. **N**ouitius an teneatur soluere expensas Monasterio pro sustentat. si egrediatur et ad seculum redierit V. Sanch. lib. 6. moral. cap. 10. n. 4. Acor. inst. moral. lib. 1. 2. cap. 3. q. 6. Lauretus de franch. lib. de Controvers. Inter Episcopos et Regulares q. 50 fol. 369 =

10. **N**ouitius utrum possit eligere Sepulturam, et qq. ex pensis V. vbo Sepultura n. ubi aliquas questiones =

11. **N**ouitius nullus admitti potest ad religionem si fuerit Criminosus, debitis inuolutus Megitimus aut incestuosus, et Sacrilegus nisi precedente Imper

mat. de moribus &c. Iuxta motum Pij 5. de quo V. Sanchez de matris lib. 7. disp. 37. n. 62. Rodr. in Summa p. 4. cap. 69. an. 3. Vbi quod sit nulla professio, et prelati incurrant penas ibi statutas =

8. Novit in religione habitu sus-

cepto, et etiam ante professionem emissam gaudent privilegio fori ut proferri C. religioso 24. §. quamvis de sententia excommunicationis in C. Carlebal. tom. 1. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 6. Sect. 3. n. 439. = Et si descedat monialis novitia ante professionem non electa sepultura, aut secularis femina existens in Monasterio Monialium utrum expectat ad Parrochum s. ad Confessarium Monasterij associare cadaver, et percipere quartam funeralem et alia iura ratione sepulture, et quod pertineant ad confessarium tenet Diana p. 9. miscellan. tit. 7. resolut. 62. et Bellizario tit. de monialibus c. 10. Sect. 3. n. 333. et V. Egidio trulench. tit. de iure Parroch. c. 9. dubio 1. n. 5. Sanchez in Summa tom. 3. lib. 6. c. 14. an. 10. cum duobus seq. docet quod Novitia descedente non electa sepultura de iur. Commun. pertinet ad Ecclesiam Parrochiam, ubi si fuisset secularis fuisset sepellendum sed ex privilegio, et consuetudine contrarium observatur et in n. 12. in fine docet esse servandam consuetudinem = Adverte tamen quod Novitius in anno novitiatus non potest donare conventui nisi propter victum, et Vestitum Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 15. de regularibus fray Man. Rodrig. in Summa cap. 62. n. 12. Vto Novitios =

Nota quod Novitius iult facere renuntiationem ante professionem debet esse observatis requisitis Concilij tridentini in d. cap. 15. sess. 25. et ibi Monet de Commutat. ultimar. Volunt. cap. 5. an. 10 = quod non procedit in dispositione testamentaria, et in donatione facta a novitio ante ingressum Villal. in Summa tom. 2. tit. 35. difficult. 17. per totam =

Iur. fol. 269. ex n. 5. usque ad 11. ubi reprobatur autoritas archidiaconi in cap. num. autem 19. q. 3. quem sequitur Rodrig. Xarez. alleg. 20. n. 29. Contra quos insurgit Sanchez in Summa de stat. religios. lib. 7. cap. 3. an. 3. et est traxus in cap. 7. de regular. lib. 6. Obb. de testam. cap. 2. n. 5. ad finem. Gutt. lib. 2. canonicar. cap. 1. an. 25. =

9. Novitius durante anno sua

approbationis potest facere testam. et relinquere sua bona cui voluerit plura de hac materia V. in 3. tom. alleg.

H

1874

1. **N**ox in qua si aliquid fit sine soli
presump^t. non transit etiam in minoribus, et rusticis Symon-
30. 35. n. 22. et 36. 45. n. 5. et 36. 129. n. 10. et 36. 178. n. 5. =

2. **N**octe factum ad lumen Lunæ diffi-
cilius est probationis Symon. 36. 99. n. 9. 36. 172. n. 2. Nat. 36. 148. n.
17. Grammat. not. 21. n. 1. et 36. 2. n. 10. et 36. 22. n. 15. 36. 34. n. 27.
36. 45. n. 7. 36. 58. n. 10. et 1. Farin. tom. 2. de testam. q. 62. n. 37.
Et an illud. quod fit in aurora dicatur nocte factum, et illud etia
quod fit post solis occasum Nata. 36. 269. = et nocte factum
non probatur nisi testes deponant quod tunc luna lucebat Ro-
Land. 36. 7. n. 31. vol. 2. Farin. sup. 11. Car. lib. 5. Sententia-
rum. 3. fin. q. 21. n. 3. Azeb. in l. 4. ff. 17. lib. 8. n. 40.
et in l. 2. ff. 8. lib. 9. n. 54. =

3. **N**ox deputata est ad Somnium
et ideo dormire per noctem non est culpabilis dixi Vto
Custos n.

1. Noxalis actio

Al 317.

1. Noxalis actio datur in animal pueriem
facientem ex *l. de noxalibus* = Nota quod licet animal occiderit ho-
minem non ideo ipsum esse occidendum tenet *Parlad. diff. 52. n. 3.* quia
ratio caret, et ideo penam non meretur *Cobb. lib. 2. Variar. cap. 8. n. 2.*
Clar. in pract. q. 99. leg. fin. l. 10. lib. 7. recop. quod limita quando
homo cum bellua crimen nefandum commiserit ut memoria pereat
idem Parlad. n. 4 et l. 2. l. 21. p. 7. glura dixi vbo actio n.

2. Noxalis actio habet etiam locum contra
Dominum servi ut damnum aut furtum per servum factum emendet
vel eum tradat. *leg. si servus communis ff. de furt. fallit hoc in act.*
mandati vel depositi, veluti quando mandavi tibi, ut servum emeres
vel penes te eum depositum, nam si interim furtum facias non
liberaris dando servum sed totum furtum debes emendare d. l. si
servus & servum sed totum furtum debes emendare & quod vero
de furt. Rebus. in pract. benef. l. de practica Chancellar. app.
vers. quidam Mercator fol. mihi 579 =

3. Et similiter quando Dominus
consentit in noxa, velum posset non prohiberi quia tenetur
estimationem totam solvere *Acced. in l. 1. l. 13. lib. 4. n. 20.*

3. Noxam si plures servi dederint non om-
nes sunt tradendi, sed usque ad estimationem *Acced. in l. 1. l. 13.*
lib. 4. an. 22. =

Mozart

Nullitas

1. Nullitas que non tangit aut respicit negotium principale uocatur simplex, quando solum ad substantiandam causam pertinet et ideo non attendenda faber in c. lib. 4. ff. 20. de finit. 53. Pereyra decisi. 29. n. 1. et decisi. 27. n. 4. et decisi. 76. n. 4. v. Velasco de partit. cap. 39. n. 2. Vbi quod non est audienda allegatio nullitatis sine effectu iustitie, in casu de quo agitur = Idem tenet Misingerius cent. 1. observat. 27. n. 7. Sicut lib. 1. pract. observat. observat. 42. an. 1. Sama decisi. 237. n. 3. Velasco de de iur. Emphit. lib. 1. q. 6. n. 14. et idem de atentatu dixi v. d. att. tatum n.

2. Nullitas iure regio debet opponi contra sententiam intra sexaginta dies, et amplius non auditur l. 2. ff. 17. lib. 4. re. c. quod procedit tam si per viam exceptionis opponatur quam per viam actionis, ut Sicut. pract. lib. 1. q. 96. an. 1. =

3. Similia quando nullitas est notoria quia potest etiam post 60 dies opponi Caneer. lib. 2. Variar. cap. 15. an. 50. Sicut. ubi sup. n. 5. et quod nullitas notoria hoc est, illa que ex actis constat ex earum inspect. semper potest allegari etiam post 60 dies Valenc. cons. 142. n. 14. lib. 2. = In sententiis criminalibus non reuocantur propter notoriam iniustitiam. Nota decisi. 91. Vbi etiam quod defectum mandati ex eo quod nullum dicitur non facit notoriam iniustitiam v. etiam decisi. 101. = Licet contrarium teneat Marecotus lib. 2. Variar. cap. 51. et que dicitur Notoria v. Salg. de prot. reg. ff. 3. cap. 9. agro. vbi quod qualis ofuscatio notorietatis facit ut non dicatur notoria =

4. Et idem de iniust. a notoria quia uix reueriri potest sententia nulla que non sit iniusta. Sicut. cons. 324 in pro. lib. 3. et quod nullitas provenit ex notoria iniust. a Quiurba decisi. 69. in pro. = et nulla reditur sent. a quando falsa causa uel motiui pronuntiantur siue etiam actis constet, siue aliter, ita post Felinum et Bart. tenet Alus Hugo cons. 67. n. 1. =

5. Amplia quod nullitas notoria potest opponi contra executionem; Accut. in l. 3. ff. 21. lib. 4. re. c. in fine ratio est quia quamvis contra aliam executiuam solum admittuntur regulariter quinque exceptiones contentae in l. 1. ff. 22. lib. 4. tamen quoties exceptio orasitur a fonte unde provenit actio semper admittitur Sicut. de 246. n. 25. lib. 2. Mastrill. decisi. 65. n. 5. Seraphinus decisi. 430. n. 5. Paulus lib. 2. cap. final. ff. 5. § 11. n. 27. Quiurba decisi. 60. n. 1. Fontanellas decisi. 243. n. 17. Gratian. discept. 325. n. 9. et idem Quiurba decisi. 55. n. 22. et alia est ratio, quia quando ex eodem contractu nascuntur actio et exceptio, si actio est executiva debet etiam esse exceptio. Galeota lib. 1. controuers. controuers. 40. n. 3. et controuers. 41. n. 4. et controuers. 42. n. 5. et 6. v. Hermosus in l. 56. ff. 5. § 9. ff. 11. n. 148. Vbi quid si creditor est in possessione executandi, et quod possit opponi contra execut. licet statutum prohibeat appellationem, et nullitatem quia loquitur, uel intelligitur de Velasco non de illa que resultat ex inspect. Caneer. lib. 3. cap. 17. an. 90. v. Carleual. de iud. ff. 3. diff. 16. et alleg. 6. et 9. tom. 7. n. 33. fol. 71. Quiurba decisi. 100. an. 8. v. v. d. exceptio n.

6. Nullitas que opponitur contra sententiam uel sententias si est ex defectu ut actionis semper admittitur, et de nouo pars debet audiri. Sama decisi. 237. et ibi flores vbi quod debet solvere ad allegandam nullitatem in via execut. licet sit rationis, et quod debeat allegari causam nullitatis sufficientem ad reuocandam viam execut. am

7. Nullitas proveniens ex defectu iuris dictionis potest opponi etiam post factam execut. per sententiam Sciny Junior ff. 66. n. 18. Sama decisi. 341. Accut. in l. 2. ff. 16. lib. 4. re. c. n. 25. et quomodo et coram quo iudice uel executore possit opponi exceptio nullitatis ratione incompetencie v. flores ad Samam d. decisi. 341. =

8. Nullitatis tempore pendente, et dum disceptatur non currit tempus ad appellandum nisi malitiose fiat Salg. de reg. protect. ff. 4. cap. 3. n. 130. Vbi idem de tempore quo disceptatur excessus v. v. d. Appellatio n.

9. Nullum quod est non supponit et nihil dicitur tam quo ad effectum quam ad penam late exempli f. et Valenc. ff. 32. lib. 1. et nullitas facti facti non supponi quasi non

fuerit factum, et ideo Iudex nullitatis Iudicans nulliter non facit
item suam neque penam meretur, et alienans in requisito Domino
nullam penam meretur, si nulliter alienavit, et idem de cedente
in potentiorum, quando cessio fuit nulla V. de his et alijs Gratianus
discep. 213. lib. 2. n. 4. Vbi limitat in contrahente matrum clan-
destinum de quo V. Vto Matrimonium n. et etiam limitatur
hæc reg. in clerico nulliter contrahente matrum quia ipso iure pri-
uatur benef. et in Matre transeunte ad nuptias licet nulliter
ut ibi Gratian. V. Vto Beneficium n.

7. Nullum non potest conualescere
etiam Morte illius ratione cuius provenit Petrus con. 205. n. 2.

8. Nullitatis Iudex potest pronuncia-
re super causa principali, et quomodo V. Accuet. in l. 3. ff. 17. lib.
4. recop. n. 8.

9. Nullitas non potest allegari a ter-
tio Surd. decisi. 108. Vbi limitat n. 15. et 20. quando ipso iure est co-
tracta sequitur Gratianus discep. 27. n. 39. et 40. V. Vto terij Ius ubi
late =

10. Nullum et inutile potius debet
censeri quod agitur quam fiat dura interpretatio contra testatoris Volun-
tatem Menoch. casu 89. n. 10 =

11. Nullitatis Iudicium contra Sente-
tiam positum debet tractari coram eodem Iudice qui eam pronunciauit
ex l. quoties C. de Iudicij. l. preces quomodo et quando Vancius de nulli-
tate ff. coram quo nullitas proponi n. 8. et 9 =

12. Nullitas professionis est pro-
ponenda coram superiore illius Monasterij in quo religiosus Professionem
emisit, et coram Ordinario coniunctim illius loci ubi situm est Monaste-
rium Barbo. tom. 3. de potest. Episcopi alleg. 104. n. 12 =

13. De nullitate professionis Religiosi que pro-
venit ex terroribus illatis a parentibus, qui mine sufficiant ad pro-
fessionem annullandam V. Sanch. lib. 4. de matris disp. 6. n. 17. et alleg. lu-
rium tom. 2. allegat. fol. 204. n. 18. et 19. =

13. Nullitas in actis non inducitur ob id
quod substantialia omittantur nisi pars contradicat, et illud opponat Accuet.
in l. 23. ff. 7. lib. 3. n. 8. et in l. 3. ff. 2. lib. 4. n. 9. prope finem = et quod
nullitas causatur ex negligentia aut malitia notarii, et Iudici non nocet
parti Accuet. in l. 28. ff. 6. lib. 3. n. 6. siquenc. de claus. lib. 1. cap. 1.
n. 26. in fine =

14. Nullitas que incidens intentatur cu-
appellat. eadem tempora, et eadem desertio, que nocerent appellationi nocent
etiam, nullitati = Sed deserta appellat. salvetur si remanet parti ad propo-
nendam nullitatem intra tempora a lege concessa Covarr. pract. q. 24. n. 3.
Acet. in l. 2. ff. 17. lib. 4. n. 19. Sama decisi. 68. Vbi additio = Et licet su-
per regio nullitas sententia sit opponenda intra 60 dies a tempore notitia
Iudicis tamen si maximum est et detrimentum est et etiam potest hoc tempus
opponi posse Petrus in l. 2. ff. 15. lib. 3. ordin. q. 1. existimat legem illam
non procedere quando nullitas esset manifesta, licet non exurgeret graues
detrimentum, sed V. Parlat. contrarium tenentem lib. 2. cap. fin. 1. ff.
S. 1. n. 13. V. Acet. in l. 3. et 2. ff. 17. lib. 4. n. 23. Sura. lib. 1. pract. q. 96.
et lib. 3. pract. q. 37. Salgad. de reg. protest. 3. p. 1. cap. 9. a p. 10 et n. 39.
Valenc. tom. 2. lib. 2. ff. 182. n. 11. =

15. Nullitas actus qui de iure non tenet si
de facto servatur per inde est Iudicandum de eo acci. de iure ferret. q. 1. in l. 2.
Vto noui Iuris ff. quod quisque Iuris Iussu. de gabell. cap. 14. n. 47. et cap.
18. n. 4. tenet quod actus non redditur nullus cum in casu Contraventionis
pena agonitur, et non ultra procedit annullando actum =

16. Nullitatis materia tractatur per
Covarr. in pract. cap. 24. et 25. Acet. in l. 2. ff. 17. lib. 4. Vbi tractat coram
quo Iudice sit tractanda, et in n. 4. an snia Iudicum de regim. que nulla di-
citur sit coram ipsi de nullitate tractandum, uel coram Ordinario, et per
totam illam tractat de plurimis q. 9. Sura. lib. 2. canon. cap. 2. =

17. Nullitatis causa pendente an attentata
reuocentur, et quid si nullitas in uita exceptionis opponatur an impedia-
tur ex *Quarr. practiar. cap. 24. n. 6. et segg. v. sup. vbo exceptio n. 2.*
12. et nullitas proveniens ex defectu iurisdictionis dicitur insanabilis
et opponi potest contra tres Sententias conformes *Cobb. sup. cap. 25. n. 4.*
Bartio de nullitate *fol. 579. n. 22. Caues. p. 1. decisi. 21 =*

18. Nullitatis causa quando tractatur in
termino dato ad appellandum non currit appellationis tempus durante
causa nullitatis, et incipit currere a tempore Sententie super nullitate
modo ad sit iusta causa agendi de nullitate *Hippol. singul. 152. Perz in*
L. 2. h. 15. lib. 3. ordin. Accet. in L. 2. h. 15. lib. 4. n. 18. v. sup. vbo
Appellatio n. 21 =

19. Nullitas testam. aut iudicandi
nullum non prescribitur minori tempore quam 30 annorum *v. sup. vbo*
ius n. 1. Spino: tamen de testam. g. 34. principal. de agere. testam.
3. 36. docet nullitatis exceptio contra testam. tantum habet locum intra
30 dierum =

20. Nullitas euidentis et notoria que
ingrumpu est ex inspect. actorum non censetur exclusa per legem
aut Statutum excludentem nullitatem. *Salg. de protect. 3. p. cap. 9.*
an. 1. ubi n. 6. docet idem esse quando iniquitas, et iniust. est notoria
iterum Salg. 1. tom. 2. p. cap. 6. n. 78. et quod opponi possit etiam post
terminum 60 dierum, Acet. in L. 2. h. 17. lib. 4. n. 26. et segg. v.
sup. n. 2. Contrarium Sutt. citatur in num. 2. huius Verbi =

21. Nullitas contractus a minore
Ecclesia, uel Muliere celebrati absque sollemnitate cum in eorum
favorem sit introducta non potest allegari ab alijs nisi per ipsam
minorem Ecclesiam, uel muliere *Surd. decisi. 104. n. 15. Garcia de*
Beneficijs 2. p. cap. 1. n. 88. Gratian. 1. tom. discep. cap. 27. n. 2.

39. *Surd. de aliment. h. 8. privileg. 56. n. 80. Vbi Gratian. sup. n. 2.*
72. et segg. ponit cautelam qua possit uti emptor contra minorem =
et generaliter quod exceptionem nullitatis non possit tertius allegare
Surd. decisi. 108. Gratian. 1. tom. forent. cap. 27. n. 39. iterum Gratian.
discep. 691. n. 6. Mantica de Contract. lib. 4. h. 8. n. 54. Iterum
Gratian. discep. 701. n. 65. et 66. et discep. 715. n. 25. et franch.
decisi. 14. n. 10. Surd. decisi. 104. n. 11. Iterum Gratian. discep. 752.
an. 45. et 599. n. 24. Surd. de 305. n. 51. Ruin de 89. n. 13.
lib. 5. Sutt. 2. pract. g. 22. n. 18. ubi de limitationibus huius que
stionis agitur =

22. Nullitatem an habeat Sententia
si la causa se de termino en segunda instantia con el assessor que
de termino en la primera *v. quod sic per ea que tradit Bald. in l.*
eos n. 4. (de appell. Sutt. in l. qui iurisdictioni 10. n. 7. de iu
risdic. omnium Iudicum Villad. pot. cap. 5. § 24. n. 19 =

23. Nullitatis exceptio ab aliqua oyo
sita eius est nature et qualitatis ut requirat statim examinatio
nem, et determinationem adeo ut non possit in discursum processus
reservari *Salg. 1. tom. de protect. 2. p. cap. 18. n. 40. farin. tom.*
2. Consil. decisi. 125. n. 1. et decisi. 149 =

24. Nullitas contra Sententiam Iudicis
consistorij allegatur coram Iudice ordinario, et prime instantie
qui de illa cognoscere ualet et potest perse et sine alioru insiste-
tia *Viduus Peres in leg. 6. h. 16. lib. 3. ordinamenti g. 1. vni.*
queri potest = quoties in appellat. interposita videtur salua
iure nullitatis tunc eius cognitio pertinet ad Iudicem, a quo
et non potest tractari coram superiori tenet *Bolan. in Cur.*

philip. 1. tom. 1. g. 8. n. 15. et Aceb. in l. 7. h. 18. lib. 4. re
 cop. n. 47. = et quod sit melior cautela quando interponitur
 appellatio dicere no. faciendo algo loque ensi es nulo, quia tunc
 potest nullitas allegari coram iudice a quo per modum actionis, et per
 exceptionem apud iudicem ad quem vult sentire Aceb. in l. 2. h. 17.
 lib. 4. n. 3. = et quod predicta claus. non sit necessaria in ap-
 pellatione, et ea omitta poterit qui appellavit coram eodem iudice
 proponere, et intentare remedium, et exceptionem Nullitatis Prae-
 inpro. 1. tom. 1. g. 6. n. 50 = Aceb. in l. 3. d. h. 17. lib. 4. in pro =
 Cuarr. pract. cap. 29. an. 7. Salg. de regia protect. 3. p. cap. 9. n.
 232. Villad. pol. cap. 14. n. 44. in fine et n. 220. = et de primo ut
 intentari debeat nullitas coram iudicibus consistorialibus etiam
 elapsis 20 diebus -ate Aceb. in l. 2. h. 17. lib. 4. an. 2. Bobad.
 pol. 2. p. lib. 3. cap. 8. n. 205. (et ex dict. l. 2. probatur non au-
 dire postea contra sententiam in qua declaratur intervenire nulli-
 tatem vel non intervenire et Aceb. ibi n. 56. docet procedere
 etiam in nullitate ex defectu iurisdictionis si fuisset opposita) =

25. Nullitas ex defectu citationis ope-
 ratur uolente illo qui debuit citari, et eo nolente non potest per-
 alium tertium allegari ex l. Iulianus §. si quis a pupillo de actio-
 nib. empt. Bart. in l. eleganter in pro de dolo Carol. Quin tom. 5.
 n. 49. n. 13. Ver. secundo respondetur =

Numeratio

I. Numeratio pecunie transfert do-
minium in nuntium nisi alias appareat ex Verbis Aymon dc. 297.
n. 8. Veri. postremo, et dc. 297 n. 1. Nata dc. 547. n. 34. = et nisi
actu interueniat numeratio non potest per notarium citra finem, et
timen falsi poni in instrum. Verbum numerauit etiam si pecunia
fuerit gresens Nata dc. 167. n. 15. et dc. 360. n. 4. et dc. 404 n.
11. Roland. dc. 47. n. 10. Vol. 4. et circa huius exceptionem V. Nata
dc. 305. n. 2. =

Numerus.

1. Numerus Singularis fert pluralita-
tem ubi est eadem ratio in pluribus, quam in uno *Aymon* c. 262.
n. 4. 240. n. 4. et 225. n. 2. *Poland.* c. 38. n. 50. Vol. 4. — *S.* Nu-
merus pluralis non resolvitur in singularitatem ne mater luctuosa
hereditate filij griuetur; *Aymon* c. 306. n. 5. = de primo v. *Farin.*
tom. 1. *Guil. decis.* 566. n. 4. et 5. =

2. Numerus pluralis restringitur ad
duo; *Nata* c. 98. n. 27. et c. 164. n. 25. et c. 188. n. 3. et 266.
n. 12. = Et numerus 10. Constituit populum *Nata* c. 473. n. 23.
Et resolvitur sepe numerus pluralis in singularitatem *Peregr. de*
fidei commiss. art. 21. n. 40. *Erastian.* tom. 2. *forens.* cap. 71. n. 32.
sed v. *obstare.* *Farin.* tom. 1. *Guil. decis.* 622. n. 4. et *decis.* 709 n.
6. =

3. Numerus in Venditionibus, et donatio-
nibus stat demonstrat. Si Venditor, vel donans incipit a corpore
fundi venditi, vel donati *Erastian.* tom. 2. *forens.* cap. 256. n. 44.
et 47. *Mantica de facit.* tom. 1. lib. 4. ff. 17. n. 16. *Mol.* tom. 2.
de iust. c. 367. n. 4. =

242
689

Nundine

1. **Nundine** privilegiatæ esto es Mercados
francos son de mera regalia, y no se pueden introducir sin privilegio del
Principe alleg. lib. 6. n.º 6. tom. 4. fol. 255. = y allí que los de mas que
non son francos se pueden introducir, y ambos redundan en vi-
lidad pp. ca. y que despues de enconducidos los que no son francos
no los pueden quitar el Principe =

9 Estos Mercados estan a disposiciõ
del pueblo, y los puede mudar el consexo ala parte que le
pareciere, y nõ el Señor del pueblo ni los ueñinos dela pla-
queta o barrio adonde estava el Mercado se pueden que dar
Cancer. lib. 3. cap. 13. n.º 283 =

2. **Nundine** sollemnes, et priuate pro-
hiberi possunt a b Epis, ne fiant in diebus festiuis late Gra-
tiani. Discep. Marchia 21. ubi aducit breue quodam Py-
s. et concludit non ualere consuetudinem Contrariam Bald.
in leg. quadraginta C. de feriis, et in l. Unica n.º 1 C. de man-
dinis Contra soto de Just.º lib. 2. q. 4. arc.º 4. circa finem
ad Riccium in prax. for. Eccl. 4. de Epis. decis. 559 =

✱

scribitur

A

NUPTIAE.

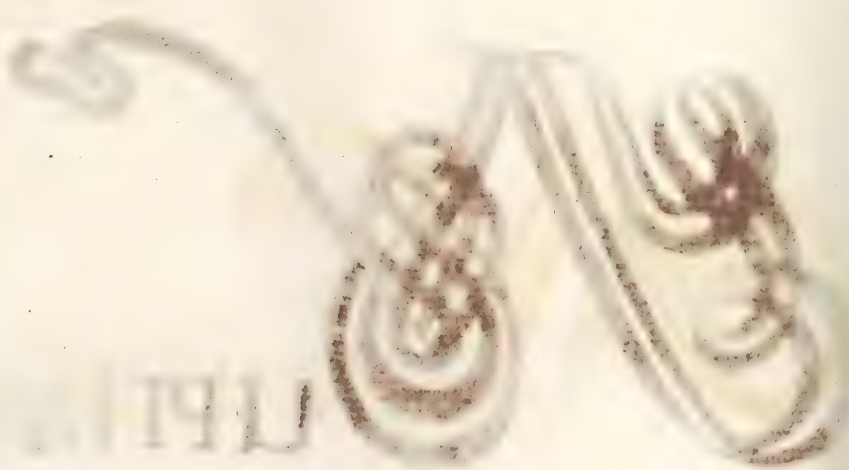
1. Nuptias secundas contrahentis

pene licet Jure canonico, et regio siue sublata tamen pene
que tendunt in fauorem Liberorum sustinentur Latè et de pluri
mis questionibus agit Ataquech. de diuis. lib. 4. cap. 12. Sanch.
de matrimo tom. 2. lib. 7. disp. 87. an. 1. et disp. 88. et 89.

2. Nuptie secundae nulla lege sunt

hodie prohibita neque viro neque mulieri, ideoque nulla pe
na est eis imposita L. 3. tit. 1. lib. 5. recop. Cobb. in epitome
de sponsal. p. 2. cap. 3. § 9. n. 4. Accut. d. L. 3. n. 1. Matren
cus q. 1. et 2. et idem procedit Jure canonico cap. penultimo et
finali de secund. nupt. v. vbo Mulier n. 2. Vocantur tamen à
dulterium de eorum ab Athenagora Greco Philosopho in ora
tione habita pro Christianis ad Imperatorem Antonium delato
ab Antonio Thesaur. decisi. 184. n. 5. = et est quedam for
nicatio ob causam permissam. Mantica de Coniectur. lib. 11.
tit. 19. n. 2. v. vbo Legatum n. 2. et Cancerium decisi.
58. an. 7. =

44

1741

14

#

Nutrices

L. Nutrices qualiter teneantur ad
Custodiam puerorum quos Lactant Auendan de exegg.
p. l. cap. l. n. 16. vbo Alia v. vbo Custos n.

+

M
230/125

London

Printed by J. Smith

at the ...

...

...

...

...

Chapman

Obedientia

sat quolibet causa licet excuset adolo V. Vbo causa n. — et
quamvis iusta causa excuset adolo numquam excusat ab obedientia
superioribus debita Purgatorio in R. C. de in Jus uocando que sequitur
Menoch. pre. umj. 3. n. 87. lib.

1. Obedientia est quedam virtus, cuius
speciale obiectum est preceptum tacitum uel expressum. Voluntas
etiam Superioris quocumque modo innotescat est quodam tacitum
preceptum, et tanto uidetur obedientia prior, quanto preuenitur
preceptum expressum sic definit Aluerius Vbo Obedientia vers. 6.

2. Obedientia uictimis preponitur quia
per victimas aliena caro per Obedientiam, uero propria Voluntas
mactatur cap. sciendum 8. q. 1. cog. illud de maiorit. et obedient. cap.
1. Regum =

3. Obedientia ad iudicis preceptum debet
esse positiva, hoc est si sententia iubeat hoc, uel illud fieri non suf-
fice patientia obediendi, sed debet positivè constare de obedientia alig
non auditur subditus Posthicus decis. 121. n. 1. post tract. de ma-
nue. =

4. Obedientiæ tamen non restituitur nisi
quando interuenit contemptus et in obedientia sola non induit contemp-
tum g. in cap. dilectis Vbo conuincitur 2. dist. qui enim ex aliqua causa
etiam iniusta non obedit non dicitur contemnere notat Calderi-
nus cons. 11. ff. de Verb. signif. et cons. 4. de sent. excom: Decianus
repons. 15. an. 9. Vol. 3. flaminius Caruarus decis. 130. n. 10 = quod
intellige quando uerosimiliter cognosci possit illum qui contrahenit
tensere causam inobedientiæ efficacem esse ut non teneretur obedi-
re secus si incorelabilem errorem contineret app. cap. per tuas lunc-
ta g. de sent. excomm. cap. solet eodem tr. in 6. Caneius lib. 3.
cap. 22. n. 108. in fine V. Infra n. 1. reg. =

9 Inobedientia tamen in parua re, quam
in magna graue peccatum est, et Iniuria precipientis Rebus. in
L. diuus n. 209. ff. ad silanianum, et rone inobedientiæ non excu-

M.M.

1714

Oblatio

1. Oblatio debiti fieri debet in loco opportuno, et coram Iudice et si creditor recipere recusauerit debetur debitor consignare ut liberationem consequatur. L. qui decem 72. de solut. l. acceptam C. de usur. An. Pichar. lib. 3. n. 30. in grio n. 12. l. 8. et 19. p. 5. Vbi Greg. 9. 3. tirag. de retract. Conuentio. §. 7. g. 6. n. 34. Felician. de censur. n. 2. lib. 4. cap. unico n. 6. Gratian. 1. tom. discep. c. 8. = et circa Verbalē obligationem in hoc casu quando debita est pecunia licet alia res que possit consignari oblatio sola nullus operatur effectus Bart. in L. preter ait §. si quis paratus n. 1. de nou. oper. nunt. Barbo. tom. 2. in l. si mora 10. solut. matrio an. 45. precipue n. 5. cum segg. vbi docet. secus esse in rebus immobilibus et n. 57. cum segg. vbi ex Negusant. de pignor. 3. membr. 3. p. 5. princ. n. 5. ad finem et ex g. 2. in l. si residuum C. de distract. pignor. Bart. in l. item liberatur §. qui paratus post p. 9. mod. pignor. et ex alijs tenet quod Oblationem Verbalem etiam in iudicio factam nullus effectus producere sed requiri eam esse realem cum existentia, et demonstrat. pecunie, uel rei debite aliam non inducit liberationem, et hoc modo intelligitur, Cornueus 71. 85. n. 8. lib. 4. et ceteri qui contrarium videntur sentire

2. Oblatio debiti fieri potest ab alio quam a debitore, et creditor debet pecuniam recipere Alex. Ludouic. decis. 111. n. 4, et ibi additio n. 8. Gratian. 1. tom. discep. cap. 8. n. 7. Husc. tom. 3. pract. lib. 5. 352. Farin. tom. 2. Paul. decis. 89. n. 3 =

3. Oblationem faciens in continenti probare debet secum testes et instrum. adducere, et ea iudici offerre qui alia facili esset deceptio Ioan. Andreas incap. interposita de appell. = Contrarium tenet Abb. et Butrius ibi Nata. 71. 153. n. 4. = et offerre pretium prius debet ille qui petit rescindi contractum L. Vtere C. de grad. minor. Roland. 71. 59. n. 2. Vol. 1. Simon de pretis 71. 74. n. 28 =

4. Oblatio facta in iudicio habet vim depositi ad actionem querendam Rolando 71. 7. n. 29. lib. 3. surd. 71. 322. n. 7. et 71. 385. n. 34. et 35. lib. 3. Grat. 1. tom. discep. cap. 8. n. 18. et non solum datur actio creditori contra depositarium quando sumus in deposito iudiciali sed etiam in ex. iudiciali Gratian. sup. n. 21. =

5. Oblatio debiti ad hoc ut impediatur pignorum venditionem debet fieri in iudicio alias non impedit Roman. 71. 203. n. 5. et 6. Husc. 7. tom. pract. lib. 5. 330. n. 14 =

6. Oblatio a debitore secundo priori facta ut valeat debet fieri realiter, et totius pecunie debita et non sufficit Verbalis L. C. que petit. Rodr. de privileg. credit. 2. p. 1. art. 1. n. 12. Veri. Liere et quando verbalis oblatio sufficiat sine consignat. Late de materia trenta cing. lib. 3. Variar. 11. de oblat. resolut. 1. Lex credo. C. de usur. Bart. in l. ait preter §. si quis paratus de nou. oper. nunt. Joseph Ludouic. 2. p. 1. decis. 105. Cened. ad decretal. collect. 114. n. 4. Fano de pignor. 3. p. 3. membr. 5. p. 1. fol. 120. Surt. 71. 33. Casaneo 71. 41. Boer. decis. 124. an. 22. Rodrig. lib. 2. de redd. g. 15. tirag. de retract. Conuent. §. 7. g. 6. n. 18. et 21. et quid si creditor recuset acceptare V. franc. 1. p. 1. decis. 11. Quin 71. 50. et 123. lib. 1. et an sufficiat recusatio tacita. Licet sit necessaria expressa Cephala 71. 207. n. 54. tom. 2. Barbo. in l. si mora n. 51. et Negusant. de pignor. n. 9. Boer. decis. 124. n. 26. et quid de obligat. dandi uel faciendi, an excuset oblatio. Ales. in l. 32. 4. 4. lib. 3. Surt. 71. 33. Sub. dar. in §. Emphyteus. g. 8. n. 10. Socino 71. 114. lib. 4. n. 10. Roman. 71. 206. n. 9. et 6. = et de eo qui tenetur reddere rationem an liberetur oblat. uerbali Scobar de rationib. cap. 15. n. 42. Quin 71. 26. n. 14. lib. 2. Tom. Decius 71. 186. Cephala 71. 207. lib. 2. et que requirantur ut consignatio legitima sit. Matren. in l. 9. et 11. g. 4. n. 2. trentacing. lib. 2. Variar. resolut. 22. Felici. n. de censur. lib. 4. tom. 2. cap. unico vbi quando possit reuocari uel pereat cuiusvis periculum late videndus Barbo. in d. l. si mora an. 45. solut. matrio iterum Felician. sup. Menoch. de arbitrar. casu 220. n. 36. et casu 232. Gomez de Leon cent. 52. = et quod oblatio liberet ab expensis Rebus. ad l. galias 3. tom. art. 1. g. unica n. 57. fol. 443 =

2. Oblatio facta per secundum Creditorem primo tenetur primus dare rem dummodo habeat primus creditor eam in solutum quia emit a debitore ut patet in l. tom. anotar. Iur. vbi Celsus n. 27. et ad hoc est necesse ut oblatio sit facta a secundo creditore primo ante quam estaneo fiat, et veniat, quia post venditionem cessat Ius offerendi a secundo creditore l. 2. c. si antiquior creditor vbi Bald. n. 1. =

3. Oblatio verbalis sufficit quando non est liquidum quod offerri debet Bald. in l. 1. c. ne liceat in una eademque causa ter provocare n. 5. Gratian. dicitur 786. lib. 4. vbi quando sufficiat vel non v. eum decisi. Marchia 208 =

4. Amplia quod oblatio verbalis excusat a mora et impedit ex 3. Iust. j. 23. n. 2. quod intelligi quando altera pars accipere resistit ex Bald. d. l. 1. n. 4. Alex. in l. si mora falent. 3. ff. solut. matrim. procius tract. de oblat. Verbalis n. 3. et 4. v. bene explicatum a Marescoto lib. 1. Variar. cap. 57. =

5. Oblatio verbalis regulariter autem non sufficit, sed realis requiritur l. qui decem vers. idem respondit in fine ff. de solut. Joseph. Ludovis. decisi. 205. vbi gloria = Amplia quod neque ipsa realis sufficit nisi offerens habeat pecunias in marsupio, et exmittat eas testibus ostendens. Bart. in l. cum servus ff. de condict. et demonstrat. Joseph. Ludovis. vbi sup. n. 2. = Amplia quod etiam haec oblatio debeat esse tempore congruo et loco idoneo, et in pecunia currenti; Menoch. de arbitrar. casu. 232. Joseph. Lud. vbi sup. vbi etiam quod creditor habuit iustam causam recusandi non imputatur ei d. xi. de deposito v. depositum n. 2.

6. Nota quod dicens paratus sum soluere non liberatur, quando solutio requiritur. Parlad. lib. 2. cap. fin. § Unico p. 6. n. 39. =

7. Nota etiam quod oblatio facta potest revocari ante acceptationem v. vbi Acceptat. n. 1.

8. Oblationes quae fiunt in Ecclesia a fidelibus debentur Parrocho v. Rodrig. in Summa tom. 4. cap. 67. in pro et n. 8. vbi quod non debent fieri fictitiae, veluti manifestando Costales llenos de arena o pellidos de aire por pan y vino cumque se reduza a dinero, y condena esta costumbre

9. Oblationes distributiones quotidianae portiones et anniversaria in quo differant, et de earum natura v. Celsus Hugonem cons. 79. =

Oblati sunt qui absque religionis professione se ipsos perpetuo monasterio obulerunt Coharrub. in cap. abbat. mater 2 p. 1. §. 2. n. 8. Rodrigus p. m. 2. quest. regul. quest. 124. art. 1. cum Cardin. Clement. 2. de secimis col. vlt. Abbas in cap. n. est de regular. leges allegat. 129 et perperua oblatio cap. 9. exceptiones de privil. in 6. cap. cum et plantare §. vlt. cap. p. m. et ibi Abbas de priv. illeg. Hi alij mutato habitu se offerunt, alij sine mutatione habitus permanent in seculo, s. vere p. m. ne religionem reputant, 2. largo modo ut tenet Coharrub. vbi supra cum gloria in verb. mutato habitu Cardin. Abbas et d. in d. cap. ut privilegia. cap. penult. de privil. Rodrig. quest. regul. vbi supra

Oblatus an sit exemptus a iuris dictione iudic. secular. cap. Polorana 8. vbi Rufus. et sanonit. ac sorinus. in cap. 2. de foro compet.

Oblatus an matrimonium contrahere valeat. affirmat p. m. Coharrub. vbi supra de non habente habitum ex capella Polorana 133. et idem de habitibus

secularis mutante, dum modo n̄ emiserit, dōq; Cal-
litatis h̄it, videretur

Original

Obligatio

1. Obligatio quomodocumque constet fiat uel emittatur debet adimpleri exceptionibus non obstantibus omisso que stipulationis pactique multi forma L. 2. ff. de lib. s. recap. pro cuius explicat. V. Accuet. et Matreum ibi =

2. Obligatio duorum uel plurium simpliciter facta uel emissa intelligenda est pro parte nisi clausulam insolitum habuerit L. 1. ff. de lib. s. recap. de cuius natura V. Vto Corneus n.

g De obligatione alternatiua V. quod dixi Vto Alternatiua n.

3. Obligatio que causa Mutui sonat, et uenit non erat, sed quia commodatum ff. precessit et ideo Mutuum fuit Si mutatum non potest dici contractus simulatus, sed uerus quia quoties fit obligatio, uel contractus simulatus respectu prioris obligationis hęc transfunditur in obligat. uel causa que fingitur, et ficta remanet cum essentia uera, et Substantia ex eo quod erat talis que precessit et dedit causam L. Lucius titius Laz. ff. de depositi L. 3. C. de contrah. empt. L. si ex pretio Cod. si cert. petat. Bart. d. L. Lucius in pro et d. L. si ex pretio n. 6. Vers. dico, et ibi Bald. n. 2. Alex. cont. 28. n. 13. Vol. 1. et S. Montalius L. 8. ff. de lib. s. fori vers. si lefuere facer Gomez in L. 45. taur. n. 27. Vers. nunc autem farinatus de falsit. q. 162. n. 43. V. alleg. 15. tom. 1. n. 8. fol. 205. et Vto Contractus n. ratio est quia quando id quod scribitur fit per modum habilem ad transferendam unam obligationem in aliam, tunc magis attenditur illud quod scribitur, quam illud quod in ueritate fuit actum huc. per tom. 7. ff. de lib. s. n. 26. et 56. et 57. n. 25. Mantio. de tacit. lib. 1. ff. 3. n. 16. = Intellige autem quando causa que precessit erat licita et iusta alias non, neque causa licet iusta est de futuro, quia si nondum habuit effectum potest opponi exceptio Simulationis Valenc. si. 129. n. 91. lib. 2. et V. alleg. 15. tom. 1. n. 8. fol. 208 =

4. Obligatio generalis non comprehendit, neque in ea ueniunt ea que testator diligebat L. obligationi generali. ff. de sign. fama decisi. 360. Vbi quod ancillas non comprehensa fuit in donat. ex eo quod diligebatur a donatrice, et ibi flores = Amplia quod neque Merces Venales, et sic si donator uendat Oues Boues. ff. recte domini um. transfert. farin. de ciu. 230 et 232. tom. 1. nouiss. Vbi an compre hendatur Oues in hypotheca generali V. Vto hypotheca n. et de donatione Vto donatio n.

5. Obligatione in solidum contracta, per debitorum et fidei iussores quando possit uel non creditor omisso pignus ad fidei iussores recurrere V. Vto Creditor n.

6. Et obligati in solidum licet non possint iuari benef. diuisionis, et excussionis possunt tamen iuari benef. expensarum V. Vto Expensarum n.

7. Obligatio Naturalis non parit actionem. ff. adde quod neque Iudex potest iubere ut de bitum ex actione naturali proueniens soluaturs Erat. discip. 483. lib. 3. =

8. Obligatus ad soluendum, quod Petrus debet intelligitur de presenti, et debet in uita Petri liquidari V. Vto Contractus n.

9. Obligatus ad aliquid faciendum hoc est promissor facti regulariter non tenetur ad omnino faciendum adimplere enim dando interesse quia obligatio ad interesse uidetur succedere in locum promissionis Si quis ab alio § fin. ff. de rebus leg. stipulationes non diuiduntur ff. de verb. obligat. ad quorum intelligentiam distingue quod aut obligatio consistit in facto proprio aut in facto alieno V. Suman de euiet. cap. 59. Vbi quod maritus qui promissit uxorem se obligaturum de euiet. si fecit quod potuit, et illa noluit ad nihil tenetur

V. omnino *Castell. lib. 5. cap. 67. an. 45. Vbi utrum promissio meliorandi filium operitur meliorationem absque alio actu, et melius V. eundem lib. 2. cap. 3. Vbi specialiter disputat materiam.*

¶ Promissor facti proprii non tenetur precise neque compelli potest sed prestando interesse liberatur *Surd. con. 51. n. 14. Menoch. con. 92. n. 22.*

¶ Limita stante iuram. quia tunc precise ad factum tenetur quando ponit illud prestare *Surd. de. 13. n. 27. Seraphinus de iur. 805. n. 3. Alex. lud. de iur. 241. n. 3. et ibi Beltramin. n. 7.*

¶ Promissor facti alieni solum tenetur ad adhibendam omnem diligentiam ex eo quod contractus resolvitur in simplicem promissionem faciendi omne quod in se est *V. Mantica de tacitis lib. 14. ff. 33. et 34. et 35. Cobb. in cap. quamvis pactum p. 2. § 5. de pact. in 6. franch. de iur. 624. Beltramin. ad Alex. lud. vbi sup. Vbi limitat quod huiusmodi diligentia non sine collusione sed bona fide facta quod indubio est presumendum Mantica d. ff. 35. n. 2. V. Guzman de euet. cap. 59.*

¶ Et est ratio quia faciens quod in se est excusatur, neque ad interesse tenetur ita *DD. in l. si ita stipulatus § possunt de verb. obligat. ff. difficultas enim excusat apena leg. si uelenda § 1. ff. si quis caus. fam. d. de iur. 624.*

¶ Si uero promittens factum alienum addat quod alias de suo soluat tenetur ad interesse non secundo effectuali complemento ut firmavit Rota apud Beltramin. vbi sup. n. 8. Mantica d. lib. 14. ff. 35. n. 32. et licet alij teneant quod etiam isto casu solum tenetur ad adhibendam omnem diligentiam ut Mantica ibi et uideatur Verius tamen primam esse tenentiam dixit Beltram. vbi sup. et Joseph. lud. de iur. 27. n. 8. V. Valenc. con. 14. lib. 1.

¶ Et quando promittens factum alienum uult ex dicta promissione deducere actionem aliquam tunc non liberatur adhibendo diligentiam nisi effectus separatur ueluti in promissis dotis facta marito cum qualitate quod faciat renunciare uxori

suam iura sibi competentia, quia non secuta renuntiat non potest maritus agere *Cobb. d. cap. quamvis pactum p. 2. § 5. n. 7. de pact. in 6. et Beltram. vbi sup.*

¶ Contrarium autem imo quod absolute obligatus ad aliquid faciendum non satisfaciat dando interesse sed debeat omnino compelli captura, et sequestro tenet *Batt. in d. leg. stipulationes non diuidentur n. 14. de verb. obligat. Angelus con. 12. thom. de. O. conclus. 43. n. 30. Lomez tom. 2. cap. 10. n. 22. Greg. in l. 3. ff. 14. § 5. p. 4. Cuall. q. 559 qui loquitur in venditore = et iure nostro regio non videtur dubitatum, quod ille qui promissum factum si potest facere precise tenetur ad faciendum ex l. 13. et l. 35. ff. 11. § 5. l. 2. ff. 16. lib. 5. re. eopy. Vbi Matrenc. q. 6. n. 2. Morquechus de de iur. lib. 3. cap. 7. n. 6. et 7.*

¶ tamen ut clarius procedatur distinguendum iterum est si obligatio consistit in dando promissor cogitur adimplere et facere quod res deueniat in dominium promissarii *Vbi autem § fin. ff. de verb. oblig. Peregr. de iur. 149. n. 1. et 2. Lama de iur. 37 et ibi flores, vbi Parlad. lib. 2. quot. cap. 6. Cuall. q. 62. et q. 324. Si uero consistit in faciundo adimplet dando interesse si adimplere non potest. Peregr. vbi sup. qui miratur de hac differ. Cuall. d. q. 324. et 662. V. Vbo executio n. Guzman de euet. q. 59.*

¶ Intellige obligationem de faciundo quod si versatur circa facta mere personalia aut corporalia, ut laborem fodere, edificare domum, et alia que seum non trahunt estimationem et tunc promittens omnino adimplere tenetur, et potest cogi, neque sufficit estimationem prestare, *Robar de utroque pro art. 5. § 18. n. 274. Salg. de reg. protect. p. 4. cap. 5. n. 41. et 44. Eratius de iur. 234. n. 36. Vbi quod ille qui debet facere domum, et fuit de midiam non adimplet dando interesse pro residuo sed debet omnino compelli ad faciendum alios l. 2. casus ponit Mantica de tacitis lib. 14. ff. 32. an. 4. quid dicat Rebuf. in repetit. leg. Unice. de sententijs, que pro eo quod interest n. 28.*

¶ Et in obligato ratione commodati quia si res pereat tenetur aliam consimilem dare quando scilicet res commodata recipit functionem in suo genere, veluti Vinum, oleum

et similia neque sufficit dare Interesse, uel quando res habet terminos a facto hominis ueluti Vestimentum, Vas et similia Hermos. in l. 2. ff. s. p. s. g. 2. n. 23. = quando uero res simili non potest inueniri sufficit dare interesse, uel quando res habet terminos a facto naturae ueluti in equo, et homine, quia mortui sufficit dare estimationem ut probat Hermos. ubi sup. a.

q et promittens uendere uel reuendere alicui infra certum tempus non tenetur si promissarius in ea tempus non obtulit pretium Gratian. dicitur. 207. n. 26. =

q et obligatus ad factum proprium ueluti ad non alienanda bona poterit nihilominus alienare et tenetur tantum ad interesse v. l. saly. in concursu ff. l. cap. 48. n. 8. =

q Obligatus etiam ad faciendum actum voluntarium ueluti de Vendendo tenetur precise facere et similiter consensum prestando aut instrumentum uel titulum tradendo, et quo modo compellatur uel pro facto habeatur v. l. saly. de protect. p. te. g. cap. 5. n. 87. =

q Obligatus uero ad faciendam rem non adimplet dando interesse, sed si res sit penes eum debet interpellari et creditor mitti in possessionem. saly. de protect. p. te. g. cap. 5. an. 25. Secus uero quando non est in sua potestate ut n. 33. =

q Et obligatus ad aliquid faciendum uel promittens facere tenetur etiam facere instrumentum ad securitatem etiam in forma quarentoria quia ita obseruatur communiter, Gratian. dicitur. 722. lib. 4. an. 22. ubi refutat contrarium tenentes v. l. vbo debitor n. 2.

q Et promittens facere ut Petrus faciat non excusatur adhibendo diligentiam sed debet facere aut interesse soluere ita l. rege tenet Aceb. d. l. 2. ff. 2. lib. 5. n. 41. et 42. L. ama decisi. 32. et ibi Flores quod imitat in promiss. de nubendo de quo v. l. vbo Matrimonium n. 2 et quid de obligato uel promiss. de Vendendo v. l. vbo Venditio n. 2.

q Et obligatus ad ueniendum ratione promissionis quando teneatur Vendere v. l. vbo Venditio n. 2.

9 Obligatio est et quilibet promissio dicitur semper habere conditionem si res in eodem statu persistat et ideo mutatis terminis que sunt loco finalis causa etiam si detur iuramentum non incurrit perjurium contraveniens Bald. in l. fin. C. de non numerat. pecun. n. 5. et in cap. quomodo modum n. 2. de iur. iurand. Bart. in d. l. fin. Mol. tom. 2. de iust. d. 272. n. 9. farin. l. tom. civil. decisi. 50. n. 4. Gutt. lib. 3. pract. g. 42. n. 37. Mantica tom. 1. de tacit. lib. 3. ff. 12. n. 10. 17. 22. 26. 55. et 57. =

q Promittens uero donare tenetur adimplere (Ancer. lib. 3. Variar. cap. 2. n. 124. Vers. Secus, et cap. 15. n. 252. ubi de promiss. dotis quod importet constitutionem =

q Promittens se obligaturum soluere infra certum tempus potest illo adueniente conueniri ac si esset obligatus Gratianus dicitur. 115. lib. 1. n. 28. et quod promissio donandi sit donatio Gratian. dicitur. 887. n. 20. = et promissio faciendi maioratum, uel donandi non reputatur, ac si fuisset factus, uel si donatio fuisset facta, quia aliud est donare, aliud promittere de donando Salicet. in l. 2. C. de condic. ob causam g. l. 138. lib. 1. Mieres de Maioratu p. l. 1. g. 66. Vbi facit discrimen inter promissionem factam a Patre instituendi Maioratum de 3. et 5. aut de omnibus bonis in primo casu promissio habetur, ac si factus fuisset in secundo autem non, et si Pater moriatur priusquam facultatem habuerit a Principe promissio inefficax remanet v. l. alleg. sur. tom. 1. pag. 106. n. 6. usque ad g. et aliam ad d. l. tom. pag. 389. et n. 82. =

10 Obligationis natura utrum mutetur ex gen. heredis affirmatiuam docet l. legatarius 38 de legat. l. 1. L. maritum 12. solut. matrimo l. reueritur 84. ad l. falcidiam; Contrarium docent l. 2. Ex his igitur ubi Bart. n. 1. de verbo obligati l. 2. iuncta l. 1. C. de leut. pignor. que opinio uerior est neque

Stat d. l. 38. nam ibi cessat ratio propter quam fuit introdu-
tum non posse acceptare pro parte legatum cum sit indignus qui
voluntatem defuncti ex quacumque parte impugnauerit commodum
accipere quod non probatur in herede legatarij in quo mutatur con-
dictio petitionis non natura obligationis Bart. sup. Neque obstat
d. l. 87. in qua magis ex iuris disposit. mutatur quam ex facto casu
d. legis sic habet Pater pupillum filium heredem instituit suum ab
eo legata dedit et eidem in secundum casum substituit, tutor legata
relicta apupillo soluit non interposita stipulat. ut quantum plus
per leg. falcid. capi liceret a legatarijs restitueretur, legata uero relie-
ta a substituto non persoluit, decessit pupillus in pupillari etate
ingreditur substitutus, et contributis legatis (ut oportet) relictis-
tam apupillo quam a substituto regetur quod legata adsumunt
quantam (scilicet substituti) substitutus eonamine agere potest
cum tutore quoniam non debuit omittere stipulationem l. traditam
(de qua in l. si is qui duenda. 80 in fin. principi ad leg. falcid.)
et tamen pupillus agere non potuit quia quando is uixit leg. fal-
cidie locus non fuit, et hoc species et l. qui apupillo d. l. si per in-
prudenciam 51. § nimirum 3. de euct. excipiuntur a ueteri regula
de qua in tr. ut actiones ab heredibus, et secundum heredes l. du-
bium C. de diuers. rescript. in cod. theodosiano, et ita intelligit Ia-
cob. Jusacio lib. 3. fragm. Subiani in d. l. qui apupillo d. =

11. Obligatio naturalis si adest Mandatarius aut
executor si soluat quod ex illa debetur non tenetur qui hanc obli-
gatio obligat in concientia Bald. in l. id quod gaugeribus col. 4.
de Ag. scop. et clerici = licet contrarium teneat in cap. quentualis
in fin. de iur. iurand. l. is cui nummus § Flaminius Ianuari de solut. =

12. Obligatio generalis que bona comprehendat d.
l. 5. ff. de iur. iurand. l. 5. ubi g. 4. et an cadat in Mercibus Venalibus taxat.
8. tom. ciuil. deciss. 745. n. 3. et an comprehendat bona Emphyreu-
ta lurd. deciss. 160. n. 1. ubi negatiuam sequitur = sed contrariam
tenet Gratian. 1. tom. discip. for. cap. 43. n. 8. = et quod in obli-
gatione generali non ueniant bona alienari prohibita. Miros de Maio
rat 1. tom. l. ff. g. l. n. 176.

13. Obligatio aut contractus non potest fieri a con-
iio cuiuscumque Oppidi ita ut ex eis ceteri Vicini qui non interfuerunt
maneant obligati tenet Bartul. in l. si se non obtulit § actor n. 9.

de re iudicat. Acob. in l. 16. ff. de iur. iurand. l. 2. n. 2. Lassart. de gabell.
cap. 18. n. 89. ubi agit del Queron delas Alcabalas que toman-
de su Magestad los conatos no obliga a los Vecinos que no lo consien-
ten Iust. de gabell. q. 168. per totam =

14. Obligatio uoti an sit de iure diuino et an sit
lemnitatum sit per professionem possit ex in codicis pensare ut Mo-
nachus capiat uxorem v. sup. vbo dispensatio n. 3 =

15. Obligatio Principalis ad hoc ut sit valida
et subsistat debet adesse, uel interuenire causa per quam fit =

16. Obligatus non dicitur qui licet obligatus
sit potest se tueri a aliqua exceptione l. obligatus § obliga-
tum de iur. iurand. causa Martia de tacit. tom. 2. lib. 17. ff. 3.
n. 8. l. fulcrinus § idem erit ex quibus causis in possessione
etiam Iust. et Gratian. 3. tom. discip. cap. 483. n. 26. et
tom. 2. cap. 283. n. 15. et segg. =

17. Obligatus ad defensionem alicuius tam
quam aduocatus non tenetur ad id nisi sit requisitus l. nota-
ta in cap. Greui de iur. iurand. quod fallit nisi ad sit iura-
mentum qui habet uim interpellationis Iust. de iurand. l. 1. ff.
cap. 61. n. 19. =

18. Obligatus soluere 10 annua tenetur
imprimo anni, sed obligatus hoc anno non tenetur nisi com-
pleto anno l. qui hoc anno 42. de d. g. Unde Versus ff. =

Anno si debes, in fine teneris anni =

Annua si debes, tunc inspicies caput anni =

L. L. Quando dies legati cedat ubi g. Cebus. in L. L. de Reg. Veri. hoc
anno =

19. Obligatio duo aut plures in solidum si ad unum
tantum pervenit pecunia aut tota contractus utilitas ille solus erit
principalis ceteri vero ut fidei iussores. Sursi. de. 250. n. 57. tom. 1. Sal-
gad. Labyr. p. 2. cap. 9. n. 21. =

Oblivio

1. Oblivio inducitur, et presumitur etiam ex minori tempore 10 annorum. Symon. 28. n. 4. et 34. n. 15. et 36. 65. n. 10. Nat. 31. 32. n. 10. Alex. Ludovis. deciss. 194. n. 7. Sord. 36. 173. n. 94. Aceb. in l. 2. h. 3. 10. 4. n. 8. thuse. 5. tom. pract. lit. O 36. 48. Mascard. tom. 2. de probat. 1127. Menoch. de arbitrar. caus. 26. n. 1. Vbi ex hoc dicitur excusari testis a falsitate, et precipue in viro senex, et ideo si tabellio interrogatus in senectute, et negit fecisse aut recepisse instrum^{tu} de quo fuerat rogatus dum esset juvenis excu- satur a pena, qui presumitur oblivio. Farin. de simul. et falsit. 5. tom. q. 154. ff. l. n. 7. 8. et 9. Greg. log. in l. 10. h. 26. ff. 7. q. 3. et in causa heresi Canon. de heresi ff. 2. h. l. 3. 9. n. 48 =

2. Oblivio presumitur minore tempore 10 annorum in persona gravata multorum negotiorum Mascard. 8. 2. tom. de probat. 36. 1127. n. 12. Alex. tom. 2. 36. 214. Sord. de- ciss. 222. n. 17. et segg. Gratian. tom. 5. h. cap. 946. n. 40 fa- rin. tom. 2. Quil. deciss. 131. n. 2. et deciss. 774. n. 4. et tom. 2. 36. 114. n. 44. et tom. 2. fragm. Vbi Ignorantia n. 210. = et mi- nori tempore presumitur in femina Mascard. sup. n. 11. et quid in facto proprio Carolo Ruin 36. 11. n. 10. et 36. 73. n. 10 uol. 2 =

Appendix

Obreptio

1. Obreptio non committitur, et gratia subsistit si unum ex pluribus narratis quod erat sufficiens ad impetrandam gratiam sit verum licet reliqua sint falsa. Nota per eundem decis. 280. thurc. tom. 5. pract. n. 49. liti. O =

2. Obreptio potest allegari etiam si in bulla apponatur quod non possit allegari de obreptione Mirey de Maiorat. tom. 1. p. 4. q. 5. n. 27 =

3. Obreptio aut falsitas non presumitur nisi probetur ultra tradita sup. Vbo falsitas n. 18. V. leg. patronus 6. de probat. Mascard. tom. 1. de probat. n. 449. n. 2. et tom. 2. n. 814. n. 1. farin. tom. 3. in gratia tit. de pen. tempor. q. 89. n. 3 et 4. Mantica. de tact. tom. 1. lib. 8. tit. 17. n. 2. et tom. 2. lib. 13. tit. 35. n. 5. iterum farin. sup. inspect. 1. n. 5. dicta q. 89. et tom. de simul. et falsit. q. 262. ff. 2. n. 94. et tom. 1. in gratia tit. de indicis 5. q. 52 n. 150. thurc. tom. 5. pract. liti. 5. q. 259 =

~~14~~

Opus

bscuritas.

1. Obscuritas sermonis doli presumptio-
nem inducit. Symon jc. 221. n. 9. = et obscuritas oritur ex genera-
litate sermonis. Symon jc. 33. n. 3. et jc. 48. n. 2. = et obscuritas
exceptionis eam vitiat. Nat. jc. 70. n. 2. =

2. Obscuritas responsionis facit responden-
tem haberi pro Confesso. Nata jc. 287. n. 4. =

Q. 125107

Observantia =

1. Observantia diuturna habet magnam vim circa interpretationem actus l. quod si nollit 31. § quia assidue de eli- dit. edit. thure. tom. 2. pract. lit. C. 30. 877. n. 1. et segg. 3. et 30. 878. n. 5. 9. et 29. et tom. 5. lit. O. 30. 59. n. 25. et segg. 3. et adeo vires habet observantia ut greualet proprietati sermonis Menoch. 30. 290. n. 20. lib. 4. thure. sup. n. 60. Vbi exemplificat in decimis debitis Ecclesie ex conue- tione de omnibus animalibus qui si soluta sit solum de existentibus in montibus per 40 annos attenditur observantia 3. Ecclesiam = et obser- uantia inducitur ex sent. senatus ita iudicantis cuius actio debet esse instructio iudicum inferiorum Aceb. in l. 2. tit. 10. lib. 4. ex n. 1. late Olea. tom. 1. granat. disputat. 45. n. 24. et iterum de limitat. tom. 2. fiscal. alleg. 67. ex n. 1. vbi n. 33. quod non procedat in acti facultatiui = et alleg. 67. ex n. 1. vbi n. 33. quod non procedat in acti facultatiui = et de primo huius numeri facit. Pereg. de sus. fisci. lib. 1. tit. 2. n. 99. fon- tanell. tom. 2. decisi. 481. per totam precipue ex n. 11. et decisi. 482. et iterum Olea d. tom. 2. fiscal. alleg. 92. per totam =

2. Observantia est optima interpret ad- omnia, et sufficit attendere ad ultimum statum obseruantie, et ad ulti- mum actum in casu dubio, et perplexo. Mieres de maiorat. p. 1. q. 48. an. 41. et 71. Salg. de reg. protect. p. 1. cap. 2. n. 23. Castill. contro- uers. lib. 5. cap. 93. § 7. n. 10. et 14. et quod ad obseruantiam Unicus actus sufficiat etiam sine prescript. ferotus cons. 87. n. 17. Videndy Salg. p. 3. cap. 10. an. 5.

9 debet tamen esse obseruantia interpreta- tiua non correctoria uel contraria, et debet refundare in titulo non Vi- tioso, quia uitiosa dicitur et quomodo probanda V. farin. decisi. 136. p. 1. decisi. 169. n. 1. tom. 2. inter consilia et decisi. 467. n. 6. p. 2. Posthumorum = Quando obseruantia fuerit contraria privilegio aut Instrum. non dicitur obseruantia, sed contrarietas, que non iuuat V. Larrea alleg. fiscal. 67. tom. 2. an. 34 =

3. Observantia interpretatiua debet esse proxima, et non remota Alex. lud. decisi. 325. n. 11. et ibi Beltra- minius n. 26. Vbi quod proxima dicitur illa que est infra 40 -

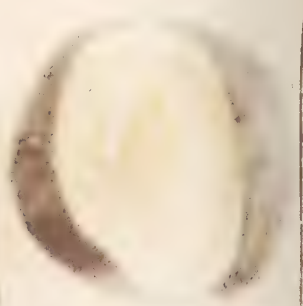
annos V. Larrea decisi. granat. 45. n. 24 =

4. Observantia facit Validum Instrum. alia inualidum, Bald. 30. 400. n. 5. et 30. 401. vol. 4. et 30. 402. n. 9. uol. 5. Mantica decisi. 3. et 82. Grammaticus decisi. 206. n. 9. Gouetta 30. 201. n. 4. lib. 1. Pag. de tenuit. p. 1. cap. 5. n. 17. et 18. Mieres p. 1. 4. q. 20. n. 28. et 57. Velasc. consultat. 132. n. 16. et in terminis - copiz non solemniz cuiusdam testam. Mol. lib. 3. cap. 23. n. 49. Gratian. discip. 468. an. 6. farinat. d. decisi. 467. p. 2. Posthum. =

5. Obseruantie defectus facit etiam Instrumen- tum nullius momenti Burg. de Paz cons. 33. n. 11. Socinus Junior 30. 76. n. 68. lib. 1. Beronius 30. 115. n. 39. uol. 1. =

6. Obseruantia subsecuta semper excusat a pena et ad excusandum transgressorem obseruantia facit licitum quod alias erat illicitum Sutt. pract. lib. 3. q. 29. an. 17. fontan- claus. prima n. 48. et 49. Vbi Mem de probabili credulitate =

+

BIBLIOTHECA

obitricies sunt -

Obstetrices

amittunt qualitatem propter exercitium, et alia in aliarum fauorem earum = Sed. Auendan. de exeg. p. 1. cap. 1. n. 11. tenet esse officium vile, et ibi habla de las parteras. =

1. Obstetrices sunt Mulieres que exercent artem adiuuandi feminas parturientes, et dicuntur ab obstando quia obstant nimirum doloribus parturientium, vel fetus ne laxatis Vteri genitalibus claustris in terram defluat:

9 Hygeno autor antiquo libro fabularum dice que los Athenienses promulgaron Ley, nequa femina artem medicam disceret porque les parecio que era el sugeto corto para fiarle los aciertos pero como dice Cusatio lib. 17. obseruat. cap. 27. auendose reconocido, que muchas matronas, y mugeres honestas morian por no querverse manifestar a los medicos Varones en las enfermedades ocultas, y achaques naturales se permitio. que las mugeres los curassen, ibi ut plerique mulieres Verecundia ductæ dum mares medicos adhibere nolent curandis partibus quibus Mulieres sunt, interirent, et ob id in posterum etiam feminis medicinam facere permissum fuisse = de que tomaron motiuo las Leyes de los Romanos para los priuilegios que concedieron alas obstatrices vulgo Parteras. =

2. Obstetricibus regulariter non est credendum in probat. Virginitatis Caranca de parto cap. 1. n. 39. = Sed si alie probationes non inueniuntur probant, siquidem alius modus non adest farinat. decis. 56. post tom. 1. consiliorum et decis. 277. tom. 1. nouis. Vbi quomodo Matrone sint interponendæ neque requiritur quod in declarat. de gonant cum iuram. Leg. 23. ff. 16. ff. 3. =

9 Nota quoddam de pregnati agitur non creditur uni obstetrici sed duæ debent deponere nisi ipsa Mulier grauidam esse affirmat. Gratian. discip. 235. n. 64. Vbi quod hæc habentur loco medicorum, et sunt eiusdem preij et autoritatis. V. alleg. 22. tom. 15. fol. 185. Vbi quod si fuerint nobiles non.

OPALINUS

conomus

1. **E**conomus dicitur ille cui rerum Ecclesiasticarum gubernatio et dispensatio consensu Episcopi committitur, uel conceditur. *L. Subemus in pro. C. de sacros. Eccl. leg. omnes qui ubicumque & hoc nihilominus observando cod. de sacros. Eccl. cap. Diaconum & dist. leg. 62. ff. 5. p. 1. l. 2. =*

2. **E**conomus plures non potest habere una Ecclesia cap. Charitatem l. 2. q. 2. =

3. **E**conomus non regulatur quasi beneficiatus, et ideo neque collationem requirit. *Somcales in R. q. Chancellan. p. 5. § 13. n. 35. et § 8. n. 34. beneficiatus enim et Economist non solum diuersa sunt ut in cap. cum venissent de inst. sed contraria Romanus p. 350. n. 13. Garcia de benef. p. 1. l. cap. 2. n. 93 =*

4. **E**conomus, et qui interim seruit non facit fructus suos sed debet eos proprietario Successori reservare cap. cum nos de off. ordinarij et tantum congruam percipere debet ex. *Concil. trident. sess. 24. cap. 18. =*

5. **E**conomus neque habet Ius in re et sic non fit ei iniuria, si alio conferatur beneficium imo ipse habet necesse confirmationis aut noue electionis si ei fuerit conferendum *Barbos. de potest. Episcopi p. 2. alleg. 57. an. 196. V. alleg. 23. tom. 2. fol. 283. =*

#

11

ANNO DOMINI

Offerendi ius

1. Offerendi ius competit cuiusque debitori et ei debetur cessio L. qui potior cod. qui potiores leg. 1. C. si antiquior cre-
ditor, Intellige hypothecaria non uero personali aut Chirographario pro om-
nibus v. Carleual. de Jud. lib. 1. tit. 3. dig. 22. n. 6. dea deciss. Jur. 4. 5. q.
4. n. 26. Rodrig. de redditibus lib. 2. q. 17. n. 6. = Amplia competere etiam ex
trans possessori trentacinq. lib. 3. Variar. 4. de solut. matr. resolut. 30. n. 9.
et licet rem offerat bis aut ter Capiculus deciss. 4. 1. v. Marius multa deciss. 12.
vbi late de materia quo ad cessiones et deciss. 19. =

g. Amplia procedere in causa dotis leg. cum
tibi pro dote; cod. qui potiores vbi. Cynus Salicetus, et Bald. sed Intellige quan-
do agit Mulier solut. Matr. ad dotis exactionem seu si constante Matr. v.
v. alleg. 3. 8. tom. 2. fol. 100. n. 24. vbi quod etiam si bona sint intertio pos-
sessori =

g. Adde quod ius offerendi competit secundo
creditori etiam si bona sint alienata et addicta in primum Creditorem
aut alium Creditorem Iudicialiter v. alleg. 1. tom. 1. n. 27. fol. 8. vbi quod
ille cui offeratur debet implere fructus: =

g. Nota quod offerendi ius fauore secundi Cre-
ditoris introductum prescribitur Spatio 40 annorum Hermos. in leg. 42.
4. 5. p. 5. q. 1. an. 8. thesaur. deciss. 157. Cuall. q. 3. et melius olea
deciss. Jur. et v. vbo Prescriptio n.

g. Sed quod ius offerendi non competit secundo
creditori quando res fuit uendita ad instantiam primi Creditoris v. franch.
deciss. 224. vbi quid si fuerit Latio v. alleg. 22. an. 11. tom. 11. fol. 151. et
Greg. in leg. 46. 4. 13. p. 5. q. 2. et de materia v. vbo Creditor n.

2. Offerre non tenetur possidens rem, totum Creditum
sed solum verum Valorem rei possessae, et si sibi offeratur debet ei offerri

totum non tamen verum, Valorem v. Marescot. lib. 2. Variar. cap.
136. in fine: =

3. Offerendi ius competit solum contra Creditorem
non uero contra tertium emptorem, et possessorem ex leg. 1. C. si antiquior
creditor, et ibi g. Negusant. de pign. p. 5. membr. 3. n. 4. Rodrig. de
reddit. lib. 2. q. 17. an. 21. Auendan. de sensibus q. 100. n. 9. =

4. Offerendi ius non competit donataris omnium
bonorum, sed solum heredi Uniuersali v. Carroccio deciss. 125. =

#

an ibetral

fficialis

1. *Officialis ab officio dicitur, et officium ab efficiendo, uel ab officiando = est que officium illud quod unusquisque officere debet, ut nulli officiat seruata scilicet honestate quid loco, quid tempore, quid personis conueniat, et in hunc sensum, et quomodo de beamus omnes esse in officio tractat. Cetero tribus libris officiorum scilicet. Hinc desere re officium idem est quod in officiosum censeretur ueluti cum quis contra publicam honestatem facit dicitur in officiosus, et in officiosus dicitur pater qui sanguinis ex se procreati, et pietatis obliuiscitur leg. 2. ff. de inoff. testam. =*

2. *Officium publicum non id solum accipien dum est quod in administrat. reipublice consistit, ueluti magis tractus, et id genus alie functiones; Verum etiam quod propter publicam utilitate est introductum leg. pupillus §. Munus de sig. vbi scribitur munus publi cum esse officium priuati hominis, ex quo commodum ad singulos vniuersis que cuius pertineat: =*

3. *Officialis publicus credendus est in pertinen tibus ad suum officium leg. propterandum §. et si quidem vbi Bald. et Jasson. n. 7. C. de iud. l. reg. decisi. 122. n. 5. late tirag. de retract. lignag. g. 2. farin. decisi. 30. n. 1. post. lib. 1. con. vbi loquitur de consule nationis ex tere quia ei creditur in commercio, et Mercatura v. vbo Proxenetes n. et vbo Estimatio n. Intellige regulam dum est in officio secus uero eo finito, et ideo testimonium tabellionis de eo quod fecit tempore quo exerce bat officium non ualet v. Noquerol. alleg. 7. an. 33. et infra in hoc n. v. Limita = et adde quod nuntio avertenti habere commissionem Creditur p. d. 1. n. 15. Vers. si quid de relatione dissimilia v. alle g. 10. tom. 6. fol. 131. =*

4. *Et quod publico pastorum custodi cre ditur quando iurat apprehendere aliquem in noxia luendam. de exeg. ff. 1. cap. 1. capicius decisi. 45. Parlad. diff. 52. §. 1. n. 1. facit etiam po*

custode quia in his que ruri uel eximio committuntur non requiritur tam exacta probatio, sed satis est Veritatem coniecturis aut presum ptionibus comprehendere Bart. in leg. si quis ex argentariis §. et in heredi ff. de edendo Parlad. vbi sup. n. 2. = quod non procedit quan do talis custos fuerit vili estimationis uel ex consuetudine aut sta tuto habuerit partem in condemnatione quia tunc non est eis adhi bendo fides nisi alia accedant argum. et presumptiones imo neque leges municipales aliud statuentes ferend. sunt ita Parlad. vbi sup. n. 2. et probatur leg. 1. ff. 1. p. 3. infine = Bobadilla. lib. 1. cap. 13. n. 44. v. vbo Custos n.

5. *Et Aduerte quod quando per statutum adhibetur fides iuram. officialis solum potest de genere de noxia et damno non uero de loco aut iurisdictione vbi fuit quia tunc in hoc re quiritur probatio. Gratian. dist. 57. n. 13. et decisi. Marchia 57. an. 20. et quod officialis deputatus ad frumentum non creditur ei soli de valore Duran. decisi. 452. n. 3. =*

6. *Berruarij autem hoc est Alguaciles non sunt idonei testes neque creduntur in causa in quas apprehendunt et denunciant, et idem de ceteris ministris, et si causa fuerit grauis solum eo rum declarationibus potest ad torturam procedi ita post Afflictis tenet franch. decisi. 139. = lo que se practica es que en virtud del iuram. que hacen estos alguaciles o ministros quando son admitidos se les da credito en lo que aprehenden, o denuncian aunque lleuen parte como sea en los bodegones juegos o toma de armas aunque suelen annullarle el Consejo = y lo mismo procede en los porteros o guardas quando dan fee y denuncian en virtud de las ordenanças confirmadas aunque se queden contra ellos probar lo contrario Bobadilla lib. 1. cap. 13. n. 44. y que los alguaciles son mentirosos y no se le ha de dar credito quando dicen que alguno se resistio = Deciano tract. prim. lib. 8. cap. 4. n. 8. et 9. Bobad. d. lib. 1. cap. 13. n. 33. v. vbo Resistencia n. et vbo Alguacelus n.*

7. *Amplia regulam quia cursori creditur quando dicit intimasse litteras Petro et respondisse acceptando Durey decisi. 147. lib. 3. =*

8. *Amplia non solum officiali publico creden dum sed etiam eorum Libris datur fides v. alleg. 7. tom. 4. n. 48. et 28. fol. 63. =*

9 Limita regulam quando officium fuerit finitum, quia tunc nulla fides datur officiali de gestis durante eo. Nota decis. 285. p. 2. diuers. Petr. ad Grammaticum decis. 24. n. 5. et est ratio quia creditum datum est officiali propter auctoritatem officii, et per consequens de tangentibus ad eum dum exercetur Mascad. conclus. 1099. n. 19. Ruin. p. 53. n. 4; quod extenditur ad tabelliones ut dixit Noquerot. alleg. 7. n. 36. =

9 Limita etiam regulam in officiali deputato ad frumentum quia de valore frumenti et solo non creditur ita fuit decisum a nota ut tradit Duran. decis. 452. n. 3. V. sup. vbo, et aduerte in hoc num. =

4. Officialis debet esse in officio suo, et Negligentia facit eum ad damnum teneri Leg. Vinus ff. de off. presidis:

9 Amplia quod ille qui custodire tenetur alterum ueluti in consanguineis, qui debent furiosum custodire tenetur de negligentia Leg. 9. ff. de p. 7. vbi Greg.

9 Et ratione officij tenetur legibus illius officij licet alias sit exemptus, aut clericus, ideoque collega Decurio de tenetur legibus collegij aut communitatis licet sit alias exemptus Sarcia de nobilitate ff. 9. n. 34. V. vbo Exemptus n. Cortiada derci. 10 a num. 114.

5. Officialis accusatus de falsitate officij non potest exercere interim dum causa discrepatur Boerius decis. 150 n. 15. V. vbo Accusatio n. et quod intellige si fuerit accusatus per accusationem legitime positam non uero per simplicem delationem aut memoriale excessuum prestante abique accusationis sollemnitate ita fuit iudicatum teste Phebo arrepto 110. post lib. 1. decis. debet enim esse accusationem admissam non per solam eam non dicitur quis infamis Cap. Omnigotens cum q. de accusat. L. reus delatus ff. de muneribus, et honoribus V. vbo Accusatio n.

9 Et quando accusatur de crimine in off. commisso quamuis retinet eum interdictum ei administratio franch. decis. 8. farin. cons. 3. tom. 1. Crimin. V. vbo Index n. et quod non priuatur ipso iure sed per sententiam, et rone exercitij non proprietatis, et sic potest vendere farinat. ibi = et quod officium illius qui est suspensus non potest altero dari nisi interim, et statim quo terminus suspensionis adimpleatur reinteratur absque noua diligencia et Princeps uel Alter qui dederit manet obligatus ad satisfactionem V. alleg. 30. tom. 13. fol. 112. =

9 Et tabellio accusatus de falsis instrumentis potest dum non condemnatur conficere alia propter publicam tolerantiam farinat. decis. 220. post tom. 2. cons. Crim. = ex quo refutabit decis. Portugallie apud Phebum arrepto 50 post lib. 2. decis. vbi quod tabellio incarceratus etiam si remoueat ad domum, et non ob causam ad officium tangentem non potest scribere = quare merito de illa decis. dubitauit ipse Phebus: =

9 Si autem officialis deliquerit extra officium non est priuandus eo franch. d. decis. 8. et officialis condemnatus in exilium ob causam non ad officium tangentem poterit, uti officio interim quo ad exilium uadit pro tempore permisso ad ineundum ita fuit iudicatum teste Phebo arrepto 104. post lib. 1. decis. quia notarius delinquens extra officium non perdit eum et potest eum exercere Alex. p. 190. n. 34. lib. 6. Sord. p. 6. n. 12. lib. 1. V. Surt. pract. lib. 1. q. 39. et farinatus d. p. 5. =

9 Nota quod officialis qui facit ea que sine off. fieri non poterat non per se sed rone off. genere uidetur, et actus rone off. factus uidetur, alibi in concursu p. 2. cap. 22. n. 96. et quando dicatur delinquere rone officij optime per farinatum dicta p. 5. tom. 1. crimin. =

6. Officialis priuatus aut suspensus officio rone residentie non potest eo uti quamuis appellat. Eux. Pract. lib. 1. q. 39. qui intelligit procedere in officiis annalibus non perge tuis de quo v. vbo Appellatio n. et suspensus ab officio poterit finito tempore suspensionis ad illud redire, et si officium fuerit iam alteri confectum tenetur superior aliud equiualem dare sub obligat. Surt. p. 9. V. alleg. 30. tom. 13. fol. 112. =

9 Nota quod regulariter appellat. pendente in priuat. aut Suspensione officij non est innouandum. Farinat. cons. 217. lib. 3. crim. Salgad. de res. innot. lib. 3. cap. 2. an. 1.

9 Similia primo in tabellione, et Notario, quia si a suo Iudice priuatur uel suspenditur non potest exercere, ut Salg. n. 2. ex concil. tident. sess. 22. de reformat. cap. 10. et ibi Barbo. in remiss. Aceued. in l. 2. n. 18. et 17. lib. 3. recop. = quod etiam extenditur ad omnes alios officiales inferiores ueluti Beruarios uulgo alguaciles &c. Salg. an. 3. =

9 Si uero officialis fuerit condemnatus et priuatus Sententia rone Sindricatus non poterit exercere priuatus in prax. tom. 3. q. 101. cap. 1. an. 89. Bobad. lib. 5. cap. 1. an. 194. Salg. ubi sup. n. 9. et 10. =

2. Officialis autem spoliatus si fuerit restitutus debet restitui ad integrum tempus, quo fuit impeditus rone spolij Late Valenc. cons. 44. lib. 1. ubi de Prouinciali spoliato a Generali suo, et restituto per nuntium = et idem procedere dixit in alcaides ordinarios = et officialis priuatus si ad officium fuerit restitutus non recuperat antiquum locum, sed quasi de nouo ueniens est habendus v. v. Doctor n.

8. Officialis qui officio inseruit de officio et eius prouentibus uiuere debet, quia inhumanum est et contra naturam officio inseruiente desuoli. Aldrad. cons. 249. Socius in tract. visitationis col. 34. Romano cons. 85. Sama decisi. 42. n. 1. et Nemo suis expensis aut stipendijs militare debet. cap. cum secundum de preb. cap. ex his 12. q. 2. facit Leg. forona § illa & quitas ff. de censibus v. Larream alleg. fiscal. 105. agro =

9. Officialis semel electus nominatus aut aggregatus non potest sine causa suspendi, remoueri aut priuari dixi v. v. approbatus n. etiam si sit licatus cum clauicula ad beneficiu tum. Cortiada decisi. 10 n. 87.

9 Amplia procedere in tabellionibus a Principe uel Magnate nominatis pro tempore uoluntatis Parlad. diff. 45. n. 7. Valenc. cons. 130. lib. 2. an. 32. ubi de Vicario Episcopi et Locum tenentis Subernatoris = et in religioso priuato officio sua Ordinis Concales in R. 8. cancellaria q. 5. § 6. n. 48. = etiam ad nutum Larrea decisi. granat. 2. tom. 1. v. Posthum. decisi. 283. post tract. de manut. et v. Gratian. discip. 167. lib. 1. an. 15. ubi de tabellionibus, de rectore hospitalis de locum tenentibus de Vicarijs Episcoporum de officijs amobilibus &c. v. Hermas. in leg. 53. et s. p. 5. q. 6. an. 13. =

9 Aduerte quod officia que secum non habent Iurisdictionem ueluti Mercenaria sunt de sui natura amabilia et possunt reuocari etiam sine causa quando fuerunt data ad uoluntatem et non ad vitam Mol. de p. lib. 1. cap. 25. n. 17. sequitur Concales d. R. 8. q. 5 § 11. n. 22. Gratian. discip. 167 n. 6. = qui aduertunt quod non est sequendus Molina quatenus dixit quod si de nouo aliquis notarius fiat a Domino non poterit reuocari uita durante quia contrarium est Verum et posse reuocari per se uel Successorem = et quod amabilia possint reuocari ad libitum Concales d. q. 5 § 6. n. 46. Bobad. lib. 1. cap. 16. n. 28. et 30. ubi distinguit inter officia Mercenaria, et nobilia ueluti Iurisdictionem habentia &c. quia ista non possunt reuocari Larrea decisi. granat. 2. n. final. =

10. Officia in domo Regis sunt et censentur honorifica etiam si sit Cocus Cassaneus in Catalog. glorie mundi p. 11. considerat. 3. quem sequitur Aceuetus in leg. 15. et 14 lib. 6. recop. in p. v. Farinat. cons. 94. n. 3. tom. 1. Crim.

11. Officia noua et officiales noui non possunt creari aut augeri in preiudicium Veterum Maquerol. alleg. 5. an. 31. =

12. Officia perpetuo odiosa, officia uero temporalia conuenientia et de amborum effectibus V. Late Gratianum discip. l. 84. et quod perpetuitas eorum sit contraria Leg. 16. et 13. lib. 7. recop. et quod successio aut venditio officiorum sit etiam contra sui telus ff. in Leg. 26. taur. an. 6. Boncales in R. 8. Chancellariis q. 5. § 11. n. 17. =

13. Officia non debent locari, et de inconuenientia locandi Notariorum, et tabellionum officium V. Aceb. cons. 8. per totum = et quod officium decurionatus non possit locari sub pena amissionis l. 8. et 3. lib. 7. recop. que licet loquatur in officio Iusticie decurionatus videtur habere eius administrationem. Matreco in dialog. relator p. 4. cap. 11. n. 2. sic explicantem d. 3. et Aceb. ibi =

14. Officialis Reipublice Alcaldes Regidores &c. eliguntur ab Uniuersitate, et Populo ubi adest consuetudo que iubetur seruari in leg. 1. et 2. lib. 7. recop. et dispositum in leg. 13. et 10. lib. 1. recop. et in ternis Ordinibus Diui Jacobi dispositum est et datur forma eligendi hos officiales in l. 16. et 1. de los Alcaldes instabili. Ordinis antiquo = V. Baya lib. 2. de uarijs q. 154. ubi cui uel quibus competat electio et copiose de materia = et ad has electiones necessaria est sollemnis conuocatio, et debent fieri in Curia, hoc est Casas de Cauido, et contra eas solum datur appellatio, et cuiuslibet de populo pertinet et si electi hoc est los Alcaldes sint in possessione quamuis contradicantur habebunt exercitium, et quid si annus elabatur utrum si fuerint electi restitui debeant assistere nouis electionibus, uel illi qui possidebant V. Amayam in l. 46. C. de decurionibus lib. 10. an. 4. V. Vdo electio n. et quilibet de populo poterit contradicere eligendum, sed electum solus ille cui interest V. Caedum decisi. 112. Vbi quod si electus incepit exercere et manu tenendus quamuis contradicat, et V. eundem de materia electionum decisi. 84. p. 2.

g Nota quod officialis Reipublice non potest eligi ad eundem officium per quinquennium neque ad

ad aliud per triennium leg. 2. § de muner. et honoribus lib. 10. et d. l. 13. et 10. lib. 7. recop. quod intelligitur licet ipse non contradicat imo consentiat quia licet in l. sponte ff. de muner. et honoribus, hoc uideatur permissum intelligitur de officio qui sumptu exercetur non de alijs ut concordat q. 1. l. 1. C. de muner. lib. 10. et exornat franch. decisi. 110. et melius 267. =

g Nota quod hoc exceptio aut alia ad nō admittendum officium debet proponi infra duos menses non postea leg. 1. C. de temp. et reuerat. l. testam. C. de excusat. tut. = in hoc obseruanda erit distinctio Salgad. de protect. Reg. q. 3. cap. 8. n. 17. ubi licet quod quando agitur de munere publico auctoritatem, et utilitatem continente, quando hoc est utile reipublice ueluti in nominat. Sindici procuratoris exactionis et exactoris tributorum, et similium tunc si appellant sunt audiendi, si uero non uidentur tacite consentire = quando uero munus fuerit licet publicum concernentem priuata utilitatem ut tutoris &c. tunc non admittitur appellatio sed infra 60 dies debet proponere excusationes quas si probatas Iudex non admiserit licita est appellatio ut ipse Salgad. n. 24. =

g Et si officialis electus pretendat excusationem durante lite non potest ad aliud nominari Auendan. de except. p. 1. cap. 19. n. 24. veri. 5. =

g Et quod pendente lite super ualiditate electionis sit eis administratio interdicta tenet Alex. in addit. ad Bart. in leg. 1. ff. de glande Legata quem sequitur franch. decisi. 119. n. 1.

g Et quod licet detineatur tempus in lite non ideo eis debet restitui, quamuis ipsi electi petant quia finito anno etiam si non gaudeant officio non sunt amplius ad mittendi Bart. in leg. prius q. 20. ff. nou. oper. nunt. sequitur Butrius in cap. 1. col. 3. Veri. per hoc patet de eo qui mittitur in possessionem contra seruandam franch. d. decisi. 419. V. alleg. 1. tom. 4. n. 3. fol. 10. et 30. ubi quod currit tempus etiam si aliquo impedim. suspendatur Salg. de reg. protect. p. 2. cap. 11. n. 54. =

g Nota quod receptor aut thesaurarius non potest reelegi neque eligi ultra annum, quia ad reeligendum cum sit necesse quod fiant composita, et reliquatum soluat V. alleg. 3. i. 8. tom. 6. n. 4. fol. 267. =

9 Nota etiam quod deputati a consistorio ad hoc ut cum alijs faciant, uel disponant aliquod negotium, non dicuntur proprie officiales, et ideo excusationem non habent, et quamuis sint senes debent acceptare ex Auendan. de exeg. p. 1. cap. 19. n. 24 =

9 Nota etiam quod Official que fue desin saculado y Murio, y en su lugar se desin saculo otro delos que se entra para saltas, y este no quiere aceptar, si despues de saca obo puede arrepentirse, y bolber a aceptar Bart. in l. Unicuique C. de proximis sacrorum serinoz. lib. 12. n. 3. V. de insaculationis materia Camerio lib. 3. cap. 3. an. 254 =

9 Nota etiam quod officialis non potest confirmari seu reelegi uno contradicente debet enim esse nemine dicente parte auth. de defens. Quisat. Si uero Ripa de iure et de remedijs an seruat. cap. et nunc uenio ad modum n. 21. Anch. decisi. 609. ubi respondit ad 3. quod maior ff. ad municip. Auendan. de exeg. p. 1. cap. 19. Gratian. discep. 189. per tot. ubi copiose de materia et de hac materia V. Amayam in leg. 3. C. de muner. et honori b. lib. 20. an. 8. ubi quod reiteratio, et reelectio potest fieri causa nece. varia, et quod tunc sufficiat maior pars maxime si adest consuetudo cum Bobad. lib. 3. cap. 8. an. 60, et 62. V. Gratian. discep. 284 =

9 Et quod officialis non possit esse qui est debitor rei publice neque possit eligi Auend. de exeg. p. 1. cap. 19. n. 25. =

9 Yque los officios consueles se han de repartir entre todos sin exetuar arrendadores, o administradores de los estan cos del tabacco Soliman fr. Sin embargo de sus priuilegios por concesso de los millones del año de 1632. sobre que se despacha cedula para que se entienda con los administradores, y sus Ministros, y para los arrendam. que en adelante se hicieren V. en la Concession de aquel seruicio = exceptuase los indicos de San fran. Acab. in leg. 23. tit. 14. lib. 6. recop. y por la dha condition de millones que es la 146. =

9 Et quod officialis nominas maliciose aliquem ad munera teneatur in expensis Auiles cap. 17. preter n. 27. Fontanella claus. 4. g. 10. p. 1. n. 128. =

15. Officialis rei publice qui expensis ipsius rei publice fecit opus publicum non potest eis asigere arma propria quia solum nomen Principis, aut eius cuius pecunia factum fuerit opus potest apponi l. 3. in fine ff. de operis publicis, Contrarium seruati dixit Aluericus in leg. qui liberalitatem in fine ff. eodem, et cassaneus in catalogo glorie mundi. l. 1. considerat. 15. fol. 9. sed refutatur a franchis decisi. 743. et tenet Auendan. p. 2. cap. 13. n. 3. in fine V. vbo arma n.

16. Officialis exemptus ratione officij si habuerit substitutum iste talis non habebit exemptionem neque gaudebit ea l. 1. cap. 3. et l. 1. et 2. tit. 20. lib. 5. recop. Auendan. de exeg. p. 1. cap. 3. n. 5. quod puto intelligendum quando proprietarius aduersit et simul habet substitutum, si autem proprietarius non aduersit, et dum prouidetur officium nominatur alius ad illud inseruiendum debet gaudere quia officia si exemptus habet hanc exceptionem rone laboris, et aduersitatis, et ideo qui adest off. et seruit eum gaudebit licet directe non sit exceptio in eum directa. Putius decisi. 75. lib. 2. V. vbo substitutum n. et V. in fra n. et an substitutus teneatur de delicto V. vbo substitutus n. 2 =

17. Officialis autem si emit officium tunc exemptio non tribuitur ea ratione laboris sed p. Putius decisi. 109. lib. 3. V. vbo causa n.

18. Officialis seruiens re. Venditionis facte a Principe non potest priuari quamuis in off. delinquat Camelo de Medicis cons. 143. n. 7. ibi sed in off. empto aut titulo oneroso ad quiritio nullo iure etiam ob delictum in eo commissum inducitur prolatio imo contrarium est sancitum, quod secus est in off. habito ex gratia ita Craetta sc. 6. n. 109. in fine et ibi Stracha additionator = lo mismo resuelbe fari nat. sc. 5. n. 39. 49. et 50. et sc. iij. in fine Robito cons. 105. n. 17. lib. 2. V. Larream alleg. fiscal 119. an. 11. =

19. Officialis non seruiens officium non gaudet exemptione Barbo. vot. 55. p. 1. n. Vbi quod si non adest exercitium non datur exemptio V. Larream alleg. fiscal. 105. et Nogueroi. alleg. 8 = si autem fuerit abrens licentia gaudebit la lario, et honoribus Camelo decisi. 4. n. 30. =

20. *Officialis super numerarius non gaudet immunitate aliorum de numero leg. 1. c. de professor, et medicis, et licet super numerarius incorporaretur inter numerarios non gaudet nisi expresse tribuatur. Inque intra eodem. et ibi g. =*

21. *Officialis nominans substitutum quando teneatur pro eo de commissis v. vbo substitutus n. =*

22. *Offitium primipilatus, quid dicatur, et quod fidei habeat bona omnia primipilatis hypothecata pro administratione etiam contra bona dotalia, et filiorum Iulian. d. i. c. 33. =*

23. *Officialis siue consiliarius siue alius quilibet qui officium pro interim servit non comprehenditur in riguroso aut uero sensu officialis, et ideo si fuerit prohibitum quod in una aula non sunt duo consanguinei non comprehenduntur unus in proprietate, et alius interim v. An cerio lib. 3. cap. 8. an. 72. vbi plura de commendat. =*

24. *Officialis creatus a Rege ad instantiam alterius Regis puta in off. Consulis alterius Nationis &c. si delinquat poterit accusari coram rege concedenti non instantis. Phebus decis. 28. tom. 2. =*

9. *Nota quod in officiis uel super officiis potest societas constitui v. Contellorium de Societate q. 2. per totam. =*

25. *Offitij prorogatio quando faciat novum officium uel sit idem ita ut fidei iussores primi etiam teneantur pro secundo. No guerol. alleg. 21. an. 14. =*

26. *Offitio Iudicis finito ante Aduentum alterius Iudicis qui debeat administrare etiam si sit delegatus Iudex et non Ordinarius, et gloria de materia officiorum fontanell. claus. 3. g. 10. p. 1. an. 99. =*

27. *Officiales Regis offendens potest puniri alii dicitur igitur officialibus deputatis franch. decis. 272. alios refert Car. =*

seual de Iud. lib. 2. disp. 2. n. 791. = sed n. 796. Contrarium tenet et quod hoc privilegium non intelligatur passivè, = videtur autem quod quando in officiis exercitio offenduntur etiam passivè intelligatur prius legum alias non, Boerius decis. 9. v. vbo familiaris sancti officij n. =

28. *Officialis ad aliquod negotium deputatus non potest lucrare premium assignatum cuicumque fecerit illud ad quod ipse erat deputatus. Veluti in Alguacelis &c. pro Captura, quia ratione officij ad hoc tenentur Bart. in leg. 3. §. Vtrum ff. ad Silianum de guerra decis. 67. vbi quod grativè aliquid eis conceditur =*

9. *Alguacelus seu alius Minister ex berna rix non possunt capere absque speciali Iudicis Mandato v. vbo Alguacelus n. vbi de his que ad hoc officium tangunt =*

29. *Officialis qui ad officium consequendum dederit pecuniam dicitur habere animum malefaciendi, et in debite Lucrandi Boerius decis. 149. n. 3. =*

30. *Officia decurionatus, Alcaidias Alguacilargo, fideles &c. quamvis l. 8. t. 2. lib. 7. recop. non possunt vendi hoc non practicatur et Contrarium observat consuetudo v. alleg. 3. 6. tom. 2. n. 7. fol. 76. et alleg. 3. 6. tom. 1. fol. 81. et ibi que sequen. diuidit istos officios n. 35 que se quede paccionar que lo sirban los 6 mas pro rata temporis et annorum =*

9. *Et quod hec officia decurionatus &c. que adquiruntur constante Matrimonio communicantur inter Maritum et uxorem, Garcia de exgensis cap. 9. n. 14. et de coniugal. acquistu n. 67. et etiam inter filios si pecunia patris filius comparavit ea et ideo si Rex hac officia dedit v. eundem et Velasquez de partitionibus cap. 13. an. 60. v. Impas §. Si autem =*

9. *Nota quod hec officia empti a Patre et filio tradita titulo regali non potest ab eo auferri sed sufficit quod estimatio computetur gratian. d. i. c. 50. an. 15. =*

9. *et quod hec =*

g Et quod hec officia sic a Patre data debeant estimari quo ad Valorem habito respectu ad mortem Patris, et si cruerit aut minuerit imputetur omnibus heredibus; Garcia de expens. cap. 4. n. 14. v. Gratian. d. dices. 50. an. 15. et 16. Vbi quod empta a Patre, et posita in capite filij absque preservat. homini presumuntur donata v. eundem dices. 221. lib. 2. n. 3. =

g Si autem hec officia fuerint indotem data dotalia sunt, et ideo restituenda sunt apretata; Sama decisi. 314. et ibi flores Obb. lib. 3. Variar. cap. 19. n. 4. Gratian. d. dices. 50. an. 15. v. Vbi estimatio n. et Noguerol. alleg. 19. n. 5. Vbi quod etiam cum proprietate debent fructus restitui de quo Barbad. q. 4. et v. Vbi dos n.

g Intellige regulam de officiis que venduntur et in estimat. sunt, ueluti decurionatus tabellionatus &c. hec enim conferuntur restituuntur, et computantur in legitimam Obb. d. lib. 3. uariar. cap. 19. an. 4. Mattingo in l. 5. g. 4. n. 9. lib. 5. an. 4. et ibi Aceb. n. 1. Garcia de expens. d. cap. 4. n. 14. Velasco de part. d. cap. 13. an. 60. Gut. lib. 2. pract. q. 64. n. 4. qui loquitur in scriptoria apostolica ex eo quod uendi solebat, Sama decisi. 29. Vbi flores qui loquitur in off. tabellionatus et in decisi. 314. Vbi loquitur in cubiculario Principis, quod officium fuit venditum, et in dotem datum filie n. 7. licet denuo interueniat Principis licentia ut gener. eo uteretur =

g In alijs uero officiis que non venduntur et pendunt a sola Voluntate et mera Liberalitate Principis aliud est dicendum, quia neque conferuntur neque communicantur inter maritum et uxorem nisi quo ad fructus Matrimonio, ubi sup. n. 6. qui exemplificat d. g. 2. lib. 5. in illis que a rege salarium habent. Accuet. d. qui n. 1. loquitur in illis, que pendunt a Voluntate Principis, et quod omnia que consequuntur non precibus, sed precibus non sint conferenda tenet Garcia de expens. d. cap. 4. n. 14. et sic est intelligenda decisio de l. 5. n. 9. lib. 5. recap. = et officia que non sunt perpetua, et vendibilia sed concessa gratia Principis non conferuntur, sed tamen si contemplant. Patris uni ex filijs fit gratia iste tenetur alijs fratribus egenis succurrere usque ad possibilitatem Sama decisi. 29. Bobad. golit. lib. 3. cap. 8. n. 291. v. alleg. 3. 36. tom. 10. fol. 147 =

g Ex quo sequitur quod talia officia licet consignetur Virgini ad maritandum non debet maritus aliquid rone pretij conferre pro restitut. ex Sama decisi. 119 qui loquitur in off. Indarum quod gratia Principis possidebatur a quodam qui eum resignauit in fauorem generi ut matrem cum filia contra herat quod extendo ad officiales Notarios sancte Inquisitionis, quia ex mera liberalitate superioris obtinentur, penderat tix. in l. 2. § nec castense ff. de collat. bonor. et v. Auendan. respon. 9. et alleg. 4. tom. 1. an. 112. fol. 61. =

g Et quamuis hec officia data indotem ut contrahat cum Maria secundum Dreg. in l. 2. n. 15. n. 2. g. 10. q. 7. tantum pertineant uiro quam uxori, et ideo debetur uel transeunt ad filios secundum Matrem si non extant primi Intelligendus de officiis perpetuis et apretatis in alijs uero de quibus loquimur quando dantur per Regem etiam contemplant. alterius siue Viri siue Vxoris sunt accipientis Noguerol. alleg. 8. n. 50. Vbi respondit ad legem sed si plura §. in adrogato ff. de uulgar. =

31. Offitium si uero fuit emptum a marito constante matrimonio ad hoc ut communicetur, inter maritum et uxorem est necesse. quod sit emptum ex communi pecunia Phebus decisi. 115. n. 18. tom. 2. Vbi sic limitat Obb. d. lib. 3. Variar. cap. 19. n. 4. = et Velasco de part. d. cap. 13. n. 60. tenentes absolute debere communicari, et resoluit quod si ex propria pecunia emit non communicabitur = Ratio est quia hec officia in proprietate sunt mariti, et uxor est incapax eorum quia seruire non potest, et sic non communicantur cum incapax. Phebus n. 14. l. 1. saneus etiam in consuetud. Burgundie reg. 4. §. 2. Ver. et acquisitus n. 5. Auendan. respon. 20. an. 4. v. Bobad. lib. 3. cap. 8. n. 291. = sed intellige ut non comunicetur quo ad partem officij empti sed bene quo ad estimationem Ayor. de part. p. 1. cap. 8. n. 16. =

32. Offitium renuntiabile ueluti tabellionatus, decurionatus, &c. quod non potest obtineri nisi ascensu, et titulo Regio licet renuntietur renuntiatarius interim nihil ex eis habet, et per ascensum a Rege habere uidetur non a renuntiante, et ideo si supra eo renuntiatarius qui emit censum imponat correspondentem pretio quo emit, et populus concumat non potest executari nec ualeat census salq. in concurre p. 1. cap. 35. an. 20. et v. p. 2. cap. 27. Vbi quod si transeat tempus renuntiationis officium remanet liberum ab hypotheca, et transeat absque ea in illum cui Rex tribuit. =

9. Et quod quando in fauorem Regis officium fuerit hypothecatum manet remissa hypotheca per facultatem uel ascensum ad vincendum, uel uendendum. Arguerit alleg. 35. an. 5. v. vbo Beneficium n. =

33. Offitium decurionatus aut aliud renuntiabile uenditum cum hypothecis et reseruat. domini manet affectum etiam contra omnes creatores licet in renuntiat. agnatur claus. Ordinaria quod scilicet renuntiat libere in manibus Regis nam debet intelligi pro suppositis capitulis venditionis Gratian. dir. 730. =

34. Officia uilia qualia sint inuenies in leg. 3. n. 1. lib. 6. recop. et Accuet. in R. n. 10. lib. 8. n. 54. et quod officium obstetricium sit vile Auendan. de exeg. p. 1. cap. 1. n. 11. = Contrarium defendit Carranca de quo v. vbo obstetricis n. = escultores uero esse uel vocari artifices, et non officiales Viles. farin. c. 4. n. 2. tom. 1. et quid de pictoribus v. Perezra decisi. Portugall. 113. = et officia uilia accipienda sunt secundum consuetudinem loci v. Amaya in l. unica c. de infamibus lib. 10. n. 80. et per totamque sint officia uilia et de eis aliquas observationes =

35. Officiales Mechacini qui nominantur ueluti maestros de examen de officio, et similes ad faciendum aliquid ministerium possunt recusari quamuis iurisdictionem non habeant ita fuit decisum Portugallia teste Phebo arrepto 43. post lib. 2. decisi.

36. Officiales que trahunt en palas como Albaldeeros quando teneantur de Incentio v. vbo Custos n. =

37. Officialis debet solui et stipendium recipere in ipsa nocte eiusdem diei quo dedit operam l. 4. n. 1. lib. 7. recop. sed debet operam dare a solis ortu usque ad occatum l. 2. eiusdem t. =

38. Officiales possunt retrahere merces necessarias ad officium ab altero officiali qui totas emit l. 3. n. 18. lib. 7. recop. et etiam ab alio quocumque l. 9. et 10. n. 19. d. lib. 7.

39. Officialis siue tutor uelgo zapatero quando quide aduocatus uero p. in off. y uendos loque se sobrare sin contrahenir aia prohibition dela l. 1. n. 11. lib. 7. recop. v. Jose decisi. 392. y

quando los curadores v. decisi. 391. tom. 4. =

40. Offitium a Patre emptum nomine filii imputabitur in legitima quamuis solum sit ad uitam quia rone pretij computabitur, Barbo. voto 4. p. 1. an. 22. =

41. Officiales duos electi ad Republica ad aliquid agendum si ex culpa unius respublica ledatur unus pro altero tenetur ex l. ex facto de negot. gestis vbi D. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 59. n. 6. Aceb. in cur. pisan. lib. 2. cap. 6. n. 123. leg. 2. Versi. sus reip. cum Versi. final de = et an officialis que firmo la libranca mala sit pro rata obligatus Bobad. polit. lib. 5. cap. 4. n. 67. =

42. Officialis unius anni si habeat prorogationem pro sequenti dicitur unum tantum officium habere Nata. c. 57. n. 3. = et officialis substitutus a Principe uel Uniueritate in locum absentis, uel mortui obtinet omnia que habebat ille, cuius uices gerit secus in substituto ab alio Magistratu Casador decisi. 4. n. 1. constitut. = et electus ad officium unius anni si ob contradictionem et pendente lite annus transeat utrum si pro eo declaratur possit in sequenti anno iurisdictionem exercere, et quod non possit absque noua electione Phebus tom. 1. decisi. 66. n. 16. =

43. Officialis ad mutuum amobilis potest quandocumque que amoueri dummodo adsit malitia Immol. in element. l. n. 44. vbiordin. Symmissa n. 6. de supplend. neglig. prelat. Decius in cap. ad mutuum prope fin. de confirmat. vtil. uel inutil. federic. de sens. n. 134. n. 2. et quid in cassigellanis v. Jug. vbo Beneficium n. 3. = Contrarium tamen ut sine causa amoueri non possit. Gratian. tom. 1. fori cap. 167. ex n. 15. vbi n. 23. et 53. refert causas ob quas licet sit talis remotio latissime Nea tom. 1. decisi. q. 2. an. 5. cum leg. vbi tenet non licere remoueri sine iusta causa =

44. Officiales qui aliquid ad faciendum mittuntur iurare debent bene ac fideliter facturos Platta in l. si vacatia 2. notabit. de bon. vacant. l. 6. lo. et in autent. sus du rand. quod prestat ab his col. 2. et in l. sancimus c. ad l. sub repetundis. =

45. *Official que quisere ala puertala senal*
de su off. non potest illud denegare, como en el Barbero, Mesonero
et similibus l. incommutato & sicut ff. commodat. Bart. in l. in eos
& serui n. 3. si aduersus caus. 8 aut, =

46. *Officialis suspensus uel priuatus off. per su*
dicis sententiam an pendente appellat. possit officium exercere v. l.
sup. vbo appellatio n. 28. et si causa sit rem offitij ea pendente -
suspendi potest seu uero si sit externa late Rea tom. 2. granat.
decis. 94. n. 62. =

47. *Officialis electus uel nominatus ad aliquod*
offitium publicum auctoritate, et utilitate simul an possit appella
re et infra quod tempus possit causas sue excusationis allegare
Salg. tom. 2. de protect. 3. p. cap. 8. n. 17. 24. cum segg. =

48. *Officialis et rectores Curatis uel alterius no*
minando aliquem ad aliquod offitium si ita nominatus labatur
facultatibus periculum an expectet ad illos tamquam eligentes et de
materia periculi nominatorum v. l. leg. 2. de receptoribus lib. 10. l.
si solutus vbi Bart. n. 1. de solut. l. cum & fin. ff. commodat. l. 1.
de magist. conuen. l. 8. ff. 23. p. 3. l. 2. ff. 18. lib. 5. recop. Pagin
prox. 3. tom. fol. 49. n. 6. Aceb. in l. 13. ff. 9. lib. 3. n. 6. farinat.
tom. 1. decis. 372. Baeca de decim. cap. 92. Villad. pol. fol. 146. n.
38. = Et predicti officialis capiendo equos curus aut alia anima
lia ad conducendos milites si casu fortuito predicta animalia pere
ant periculum non ad officiales, sed ad Principem pertinet Menoch.
de arbitrar. lib. 1. q. 48. ex n. 9. Narbon. in l. 25. ff. 21. lib. 4. re
cop. g. fin. et semper attenditur idoneitas personae nominate tempore
electionis, quia si casu postea labatur facultatibus nominans non
tenetur ex aductis per Bart. in d. l. si solutus n. 2. Ricio collec
tan. 1494. p. 5. l. 1. & sciendum de magist. conueniend. Bobad
pol. lib. 3. cap. 8. n. 51. = Unde qui apud fidum Mercatorem
deponit pecuniam, eo decocto non tenetur. Bald. in l. acceptam
n. 20. de usuris l. pignus de pignor. act. l. si res pupillares
de administrat. tutorum. Auiles cap. 18. vbo Carcel n. 12.
Bobad. sup. scobar. de ratiotin. cap. 14. n. 16. et de materia
Palacios Rub. in reget. cap. per vras 22. n. 9. v. l. l. l.
de iuram. confirmat. l. p. cap. 23. n. 23. =

49. *Officialis, et ministri sancti offitij Inquisitionis ha*
bent priuilegia portandi arma non obstante quacumque prohibitione
ut per Regalem prouisionem Imperatoris Caroli 5. est dispositum, et illam
refert. Param. de Orig. Sanct. Inquis. lib. 2. ff. 2. cap. 2. n. 13. et 14. et circa
exemptionem Iudicum Ecclesiasticorum cap. signifiati, et cap. si diligenti-
de form. competent. et hoc procedit cum liceat inquisitori bus uti armata
familia ut eam habere Param. sup. lib. 3. q. 2. n. 131. Simanc. de Carolic.
Institut. ff. 34. de Inquisitor. n. 24. et huiusmodi officialis et familia
res debent antecellere ceterorum tribunalium officialibus Param. sup. lib.
2. ff. 3. cap. 1. n. 15. =

50. *Officialis seu ministri titulati Sancti offitij In*
quisitionis habent priuilegia, ut in agendo aut excipiendo eorum causas
tractare de bere coram Inquisitoribus, et quod in eis non sit locus competentie
ut fuit decisum per Philippum 4. in sua Reali Cedula in die 10 nouembrii
anno 1634. ut refert. Hermos. de Confiscat. bonorum ad Cap. Vergentis
de hereticis alleg. 2. ex n. 15. pag. 17. et 18. in alleg. 16. an. 6. pag.
107. =

51. *Officialis deceptus in operibus, que locauit puta cum*
se obligauit certa mercede ad ecclesiam uel domum edificandam potest uti
remedio l. 2. c. de rescind. ex multis quos refert Hermos. l. 56. ff. 5. p. 5. q. 4.
n. 3. = Sed contrarium quamplurimi defendunt, et iure Regio est decisum l.
3. ff. 11. lib. 5. recop. quod intellige solum in officialibus Architecture et
fabri lignarij non uero in alijs debet extendi d. Lex ita notat Morla. in
Emporio p. 1. ff. 9. q. 19. n. 9. Bobad. pol. lib. 3. cap. 5. n. 43. Hermos. vbi
sup. n. 5. et quid de aduocato v. l. vbo Advocatus n. 2.

52. *Officialis pro operibus non habet hypothecam neque*
prolationem nam actio conducti competens pro operibus non reperitur priui
legiata l. qui insulam 23. & qui eadem eadem faciend. ff. locat. et sic pro
rogatiua, et prolatio sumitur ex tempore leg. in operibus 29. ff. eodem Ereg
in l. 75. ff. 18. p. 3. q. 3. v. l. vbo creditor n. 2.

53. *Limita in illo qui reparauit iste enim prefer*
tur l. si uentri & diuus ff. de priuileg. credit. l. l. ff. de cessione bonor. et
etiam contra creditores hypothecarios etiam anteriores expressam habentibus
quia fecit saluam totius pignoris substantiam l. Interdum et l. huius, vbi
Bart. ff. qui pot. in pign. l. 1. in l. creditor n. 3. et 4. ff. si cert. petatur Ne
gusant. de pignor. membro 2. p. 5. n. 14. Mol. de primog. lib. 1. cap. 10.
n. 21. Note, decisio Avinionensis 127. n. 2. =

9 Inde est quod reparans potest insistere
re donec debita pecunia solvatur L. si non sortem §. si centum ff. de condic.
t. e. in debita. L. quod dicitur ff. de ingenuis in rebus dotalibus L. si necessaria
ff. de pign. act. L. qua act. §. si litera ff. de acquir. rer. domin. Nota Avinio
mensis decisi. 104. n. 4.

9 Amplia Non procedere in custode fructuum
quia eos custodiendo facit saluam totius rei vel pignoris causam d. l. huius
ff. qui potiores cauete canus decisi. 5. n. 9. et 18 et 19. p. 2. et sic est intel-
legendus felicianus de censibus tom. 2. lib. 3. cap. 15. n. 12. alia v. vbo
Opera n.

53. Officialis succedens in off. tenetur soluere
debita contracta ab Antecessore rone offitij uel dignitatis. Amaya in l.
23. C. de decurionibus lib. 10. n. 7. Vbi etiam quid de rege Successore = et
de officio vtriusq. vbo vide salgad. 2. p. laborin. cap. 2)

54. Officialis translatus de vno off. ad alium
quando amittat iura primi per acceptionem secundi, et quid possit facere
Valenc. 20. 190. lib. 2.

55. Officialium electionum qui numerentur
ad administrationem bonorum Monasteriorum uel ut ego intelligo compa-
ternitatum debet fieri per ipsos officiales non per Episcopum licet sit
superior Circola in prax. p. 2. vbo Abbatisa. vbi declarationem Cardinal.
refert

56. Officialium electiones tutius est ut fiant
per sortes non per uoces aut Suffragia v. fontanell. de pact. claus. 4.
p. 19. p. 2. n. 16. =

57. Officialis opere quando possint cedi et
vtrum debeat consensum prestare v. olea de iur. i. 3. p. 6. =

58. Offitium Venditum si ex pretio constitutus fuit
Census, et Rex, uel Regulus consumat offitium non tenetur Censarius
soluere pensionem, quia extinguitur quod intelligit in offitij renunti-
abilibus et conumptis ante expeditionem tituli regalis ad exercendum
dixi vbo Censur n.

59. Offitium publicum habens presumitur dignus
et laudabilis moribus, et Vita P. C. de ponderat. etati illat. lib.
10. Alciat. de presump. reg. 3. presump. 19. n. 2. Verr. Item presu-
mitur = et in habilis assumens offitium remouetur, et punitur
de falso v. Bobad. pol. tom. 1. lib. 1. cap. 7. n. 28. vbi g. vbo
Officialis =

60. Offitium de Regim. an hodie possit hypo-
thecari generaliter uel specialiter Olea decisi. Iur. et. 5. p. 4. n. 17.
tello Hernan. in l. 26. taur. n. 12. qui tenet in illis non posse
fieri ex §. Parlad. lib. 2. quotidian. cap. fin. 5. p. 3. n. 41. Em-
pero siendo renunciabile se p. de executar. Cur. Philip. 2. p. de
Iuris ex. §. 16. n. 3. Villad. pol. cap. 2. de la Instruc. n. 70 et 71.
v. sup. in vbo decurionatus n. 1. = et quid possint dari in-
censum, Auendan. de cens. cap. 55. n. 2. et S. felician. de censibus
tom. 1. lib. 2. cap. 3. n. 32. =

61. Offitia publica etiam concessa ad auc-
toritatem dico ad voluntatem concedentis non possunt tolli ne-
que mutari sine causa Gratian. tom. 1. for. cap. 167. ex n. 15. vbi
dicit idem procedere in locum tenente, et in Vicario Episcopi =
Boer. decisi. 149. l. 21. et 10. p. 2. Mol. de primog. lib. 1. cap.
25. n. 5. Guad. lib. 3. pract. q. 1. Bobad. pol. 1. p. lib. 2. cap. 16.
n. 44. Mier. de maior. q. 7. p. 20. n. 6. Parlad. lib. 3. differ.
45. n. 5. Cuall. q. 425. ex n. 25. = et que cause sufficiant
ad remotionem faciendam Menoch. de arbitrar. q. 55. in addit.
lib. 1. Gratian. sup. n. 53. = et offitia concessa ex causa o-
nerosa quod non licet remouere Noguerol. tom. 1. alleg. 5. n. 26. =

62. Offitium Vicarij aut aliud quodcumq;
non potest amoueri ante finitum anni Seruitium flor. de
Mena lib. 1.

4

de Mena lib. 1. Variar. g. 10. n. 34. Surr. de Suram. confirmat. 1.
p. cap. 58. n. 19. Gratian. 1. tom. discip. cap. 167. Salg. de protect.
2. tom. 3. p. c. 2. n. 61. cap. 18. n. 12. =

63. Officia publica quomodo, et quando possint
vel non uendi adms Inferioribus aut a Rege felician. de censibus
lib. 2. cap. 3. n. 26. Aceb. in l. 4. n. 25. lib. 4. = et an possit qui
offitium renuntiare pendente causa delicti a se commissi tello in
l. 4. taur. n. 69. Vers. pro complet. Mier. de maiorat. 4. p. 1.
p. 23. n. 58. =

64. Officia publica donde ay mitad de
offitios si non adest copia nobilium por ar mas los offitios que
los hijos de algo admittuntur plebei L. eos de decurion. Garcia
de Nobilitat. g. 35. n. 64. L. ut gradatim § 1. et 2. de mun. et
honor. sed debet esse la mitad de plebeios. Cur. Philipp. p. 1.
§ 2. eleccion de offitios n. 34. =

65. Officia duo non potest quis simul et
eodem tempore habere L. hac parte C. de proxim. sacro. senin.
lib. 10. nisi sint connexa que pro uno reputantur L. compe
rimus ubi Platen L. eod. = Empero el Regidor puede ser letrado
de la Ciudad Bobad. 2. p. pol. lib. 3. cap. 8. n. 68. Villad. pol.
cap. 5. de la Instruc. § 17. n. 52. et potest tunc duo salaria perci
pere L. accipientis de autor. tutor. Auiles cap. 1. pretorū g. off.
n. 9. L. binas C. de aduocatis diuers. iud. lib. 9. Puteo de sindicat
vbo salarium Auendan. cap. 4. pretor L. his scholaribus C. de erog.
milit. annon. ubi Platen Petr. Surr. 2. 66. n. 6. Carroccio de locato
n. 56. fol. 25. col. 2. Scobar de ratiotin. cap. 27. n. 52. L. si consul.
de adoption. Sara de anniuers. lib. 2. cap. 7. n. 26. et Validum
est Argumentum de tutoribus ad decuriones Bobad. 2. p. 1.
lib. 3. cap. 8. n. 48. felician. de cens. tom. 2. lib. 2. c. 3 n.
8. Vers. ego uero in fin. = Hic intelligitur quando non
sunt incompatibilia, qui tunc nemini est concessum illa
habere sic tenet Cur. Philipp. p. 1. § 2. de la eleccion
n. 29. per totum =

66. Officia publica concessa ex gratia Princi
pis que uendi nec hypothecari possunt non stimantur in do
tem nec eius Salaria tenetur Maritus soluere soluto matris
quia percipiuntur rone laboris, et exercitij Auendan. Responsoni
respons. 20. n. 4. et 5. Petr. Surr. lib. 1. tom. 1. p. 42. per totum
precipue an. 7. cum segg. ubi tenet filius non teneri afferre
in collationem salaria et emolum. adquisita ex labore persoli
v. franch. decis. 165. n. 22. Carrot. de locat. l. 4. n. 4. de mercede
iudit. n. 7. pag. 22. Jesse decis. 174. n. 1. et 2. p. 2. additio
ad Sama decis. 29. et iterum decis. 114. per totum Aceod. in
L. 5. n. 9. lib. 5. an. 1. ubi Mantia g. 4. n. 8. Noauero. alleg.
4. an. 7. usque ad 30. = et Contrarium procedit in offitij que
uendi possunt. Noquero. alleg. 19. n. 5. Sama decis. 314
n. 7. cum segg. v. Olea decis. Surr. 6. g. 2. n. 51. =

67. Offitium publicum potest promoueri
minori etatis debite per merita sui Patris et eius ascenden
tium, ut dum etatem requisitam ad illud obtinendum haue
rit seruiat illud per substitutum tenet Irea. Sopp. in g. 1.
lib. 5. n. 18. p. 2. et Curia Philipp. p. 1. § 2. de eleccion
n. 12. prope finem =

68. Offitium de regim. an possit quis habere
magis que vnum v. Curia Philipp. p. 1. § 2. de eleccion de
offitios n. 30. =

69. Offitia de Alcaldes, y los demas que se
nombran por el quildo an hodie goterunt los Regidores i Mos
habere Cur. Philipp. p. 1. § 2. de eleccion de offitios n. 31. =

70. Offitia publica cuiusuis loci et populi
debent obtinere naturales, et non extranei tenet Curia Phi
lipp. p. 1. § 2. de eleccion de offitios n. 33. =

71. Offitia duo incompatibilia nemo potest exercere leg. 28. ff. 2. lib. 2. recop. que loquitur en los Alcaides y Jueces y la ley 4. ff. 3. lib. 4. recop. que loquitur indecurio nibus v. cap. nemo deinceps. 25. de elect. in 5. nisi unum fuerit in 113. aliud in commendam v. Ancerium lib. 8. cap. 8. an. 34. v. Auiles in cap. preter cap. 1. g. off. =

72. Offitium habens cum facultate Regia ad nominandum post eum Successorem in dicto off. debet ex- gresse nominare nec Sufficit Generalis Institutio heredis v. Ebu Hugonem con. 26. m. 22. et con. 27. n. 2. v. Noguerd. alleg. 29. n. 115. et vbi Reservatio n.

Offitium concessum pro vita et pro rogatione ad alios
vitas liberorum ne vedum et Successorum nominan
dorum vnum vendi possit per Creditores vel 2 po
seueris vide Nofer. allegat. 19 per totam afferens in
disting. ab ea allata sub cap. n. dicept. 370 et capi
cium libro 10. - v. d. Saiged. 2. p. 1. a v. d. cap. 12
Anno 1107. dux enim Regius conciliarius mense in
nio versa fuit causa in qua simile offitium concess
fuit una vita et pro rogatione vique ad quatuor ditor
si temporis. infra v. d. filiorum et postea nepotum
et postea transuersalium, cuius filius mortis patris
renunciata hereditate petiit legitimam matrem et
arra et facta executione omni solemnitate vendi
fuit offitium sub hastasione publica et approbatz et con
firmatio Regij concilij interuenit. Moris huc filio vendi
tore ab eo nominatus peruenit filius v. d. Nihil con
sanguinei: Dico verum fuit inter heredes emptoris
et nominatus super possessione officij et fuit deci
sum a Regio concilio me primo votante (quambis
v. d. v. d. opinionem sequeret.) de veri v. d. in
possessione filij vel herede emptoris reservata ac
sione ad proprietatem patris vbi est. quia suma
minima iudicia est et Nihil minus inuendit
emptoris ex loco Noguerd v. d. supra

4

1. Onus triplex est Reale, Personale, et Mixtum de quibus dixi vbo Hypotheca an.º quem v.º

g Et quod onus minuitur quando pars rei etiam minuitur l. siio ff. de annuis legat. et dixi delegato- Verbum Legatum n.º v.º Amaya in leg. unica. de collat.º dona- tor lib. 2.º an.º 16. =

g Et collectatus dimittens bona amplius non soluet collectas nisi decursas l. se decisi.º 129. n.º 22. tom. 2. =

g Et quod si bona dotationis capel- lanie minuantur debeant etiam minui onus Missarum et possit Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ legatus eas minuere v.º Castill. lib. 4.º cap. 59. n.º 38. =

2. Onus Reale sequitur rem in quam cumque possessorem translatam veluti debitum quod debetur a possessore Maioratus per gravamen impositum a fundatore si non soluit possessor transit in Successorem Onus solvendi de- bitum = ista regula habet duplicem Limitationem, prima est quod quando creditor fuit negligens. in petendo debitum Successor non tenetur ad illud Rodrig. de censur. lib. 2.º g.º 22. n.º 43. Auendan de cens. cap. 99. n.º 4. = Secunda Limitatio est quod antequam compellatur ad solutionem Successor prius est facienda excursio bonorum Antecessoris, Gratian. tom. 1.º cap. 99. ex n.º 51. usque ad 60. et tom. 2.º cap. 294. n.º 11. Nota apud Ludouic. decisi.º 507. et ibi Oliver. Beltram. in addit.º n.º 7. Castill. tom. 6.º cap. 164. n.º 34. v.º alleg.º Jur. tom. 1.º pag. 355. n.º 34. et 39. =

perarius

1. Operarius non tenetur licet fiant protestationes post locationem operarum, quia talibus protestationibus non est credendum nisi fiant ab initio; *Aymon* 2°. 319. n° 16. *Nata* 2°. 32. n° 2. *Roland* 2°. 54. n° 4. vol. 1. = et non tenetur si fiant aliquid de genere permissorum; *Roland* 2°. 54. n° 7. vol. 1. = et quid dicendum in hijs que sunt de genere prohibitorum *farin* 3. tom. de res q^a 97. n° 134. cum *legg* 9. ubi tractat de laboratoribus, et operarijs ad laborandum conductis an excusentur de mandato eiusque qui eos conduxit q^a in l. in rem 24. §. tignum ubi dicitur de rei vindic. *Mench*. de arbitrar. casu 384. n° 35. *Sull*. *Clar*. lib. 5. sentent. §. fin. q^a 60. Ver^o. solet dubitari *Socin* 2°. 54. lib. 4. c. 23. mag^{is} quando laboratores solent operas suas locare *farin* *sup*. n° 130. *Joseph* *Ludovic*. *decis* 103. *lese* *decis* 112. =

2. Operarius a pluvia impeditus an debeat habere mercedem totius diei *Nata* 2°. 229. et quod possit redire ad domum, ad grandium *Nata* 2°. 227. n° 6. =

3. Operarius cui facta fuit nuntiatio novi operis nec eam domino denuntiaverit tenetur ad interesse domino demoliri *luso* *Aymon* 2°. pro genere n° 274. =

4. Operarij si nulla certa mercede constituta fuerit, et fuerit promissum quod a ceteris solvitur debetur quod minus est; *Nata* 2°. 229. n° 2. *Scobar* de ratione lib. 2. com putat 24. n° 2. ubi alias enectit questiones =

5. Operarij excusantur quando aliquid faciunt de mandato conducentis q^a final. in l. in rem §. tignum *H*. de rei vindic. *larr*. de leg. de pugillo §. nuntiationem n° 7. ff. de oper. nou. nunt. *Boecius* et de mandato ad homicidium n° 12. *Roland* 2°. 54. n° 6. lib. 3. et l. *Clar* in prax. §. fin. q^a 60. Ver^o. solet dubitari *Joseph* *Ludovic*. *decis* 103. in gro = *V*. *Magonium*

decis *florent* 250, ubi quod nominando conductorem mandantem vel in sciendo ligna vel aliud damnum faciendum, et faciendo excusantur; =

9. Fallit primo quando quis protestaverit ipsi operarijs ut ab opere desisterent, quia si ad ultimum procedant tenentur *Decius* in l. velle non creditur n° 3. ff. de reg. iur. = fallit etiam quando nocturno tempore laboraverint *Clar* ubi *sup*. *Mench*. de arbitrar. casu 344. n° 36. = fallit etiam quando operarij sciuerint se indebite facere vel essent vicini *fc*. *Joseph* *Ludovic*. *decis* 103. n° 8. =

Opuscula

Opinio

1. *Opinio est cum dubitat. responsio*

Et responsa prudentum Inst. a de Iure Naturali, et que sit sequenda, et an primo Iuristarum uel potius canonistarum V. Olanum de Verbis Iuris in prefat. n. 5. Palaius Rub. in L. L. taur. an. 7. et n. 14. quod opinio Bartoli non est sequenda de necesse et quod Vulgi opinioni attendatur etiam V. Vito vulgus n.

9 *Primo obseruandum est quod Iu-*

riste debent tam defendere causas, quam sententiare secundum leges horum Regnorum, puta partitatum recop. et Pragmaticarum L. L. taur. = et eis deficientibus per consuetudinem legitime prescriptam L. de quibus ff. de leg. Gomez d. L. L. taur. n. 4. = ea que deficiente secundum legem Naturalem, que potissima et principalis est L. cum ratio ff. de bonis damnat. Gomez d. L. L. tauri n. 9. Barbosa axioma 136. n. 13. et in omnium defectum recurrendum est ad communem DD. opinionem ex L. L. ff. de senat. L. Athletas ff. de his, qui noto in fam. L. L. ff. de off. questoris. cap. nouimus de DD. cap. de Indicijs 3. q. 3. = Incognoscendo hanc communem opinionem uersatur dubium, et non esse standum maiori numero sed rationabili colligitur ex cap. cappellani de ferijs L. L. § sed nec C. de Vete mi Iure enudea Decius cons. 258. n. 1. et cons. 499. n. 12. = Et DD. non digutantes sed perfunctorie loquentes non faciunt opinionem communem Menoch. lib. 2. presump. 21. n. 39. Alciatus reg. 2. presump. 54. Veru. Intellige Lambertino de Iure rationatus p. 2. lib. 2. cap. merito n. 5. Surdo de. 207. n. 10. 6. 3. = et quando opinio particularis melioribus fundam. nititur preferatur communi Iudus cons. 2. n. 48. Vol. 1. et de. 294. n. 29. uol. 2. = et inter omnes sequenda est illa, que pro se habet 93. Hippolit. Riminal. de. 4. 17. n. 31. Hondedeus de. 34. n. 40 uol. 1. = et que habet pro se consuetudinem, et obseruantiam plurium tribunalium Parlad. lib. 2. quot. cap. fin. y. 1. 4. 3. g. an. 9. et 1. et 13. et p. 5. § 20. n. 5. =

9 est que sequenda communis opinio maiori equitate nitens Hondedeus de. 29. n. 95. V. Curtius Junior de. 100. Amato de. 11. n. 2. =

9 Et auctor qui opinionem suam fundat rationibus adequatis si non habet contrad. torem debet pro lege obtemperari Franch. de. 363. n. 4. Surd. de. 229. n. 35. et de. 373. n. 23. uol. 3. causalcanus de. 44. n. 39. p. 1. =

9 Et opinio que ex professo tractatur per auctores potest dici communis Nauarrus in Man. ali. cap. 17. n. 289. Sanch. de Matrimonio lib. 3. disp. 38. n. 2. =

Et quando est opinio expressa, et interminis non est ad generales recurrendum, quia semper est respondendum per speciales decisiones, non per regulas generales more pauperum doctorum, imo non est standum istis generalibus quia non concludunt subtilibus Viris, sed grossis, neque theoricis generales illuminant Intellectum practicum, qui debet esse pro rebus singularibus, et quod decisio doctorum in specie habet vim legis, qua nulli sine auctore loquatur si non adsit contrad. tior ut Gratian. de. 335. lib. 2. an. 29. =

2. *Opinio licet Veritas inspicitur pro ut reo fauorabilius est in obiosis et generalibus Hyman de. 84. n. 16. Mar fil. in L. 2. §. si sub. contrad. dic sub. condit. pro emptore Paulon in L. is qui putat n. 2. de. adquirend. hered.*

3. Opinio canonistarum preferitur opinioni
theologorum *Nata* 2°. 600. n°. 44. =

4. Opinio communis conficitur ex n^o sente
auctorum *Coram* dno: in 2^a. de commun. opinio. lib. 2. tit. 3. an. 29.
Felician. de Cens. lib. 1. cap. 8. n°. 1. p^o. 1. = Et communis opinio non
attenditur ubi contraria melioribus rationibus fulcitur *Nata* 2°. 220 n^o.
2. *Assad.* decisi. 1. n°. 6. de empt. et vendit. *Guido* *Boya* p^o. 277. =
Nota Roma: existimatur maioris auctoritatis quam communis opinio
Quall. in *primo* tom. 1. n°. 26. et in dubijs est omnino sequenda *decisi.*
Sacri Palatii *Hondedus* 2°. 56. n°. 10. not. 2. =

5. Opinionem minus probabilem relicta
probabiliore potest aduocatus, et quilibet particularis tuta concien
cia sequi *Navarro* in cap. si quis distat. 7. an. 9. et in *manu.* cap.
25. n°. 26. 8. *Sanch.* de *matrimonio* tom. 1. lib. 8. disp. 6. n°. 18. et p^o. 2.
lib. 2. disp. 44. n°. 30. *Garcia* de *benef.* n°. 11. cap. 5. n°. 364. =
Et *Judex* potest sequi opinionem probabilem relicta communi, et pro
babiliori *Alachado* in *suma* tom. 1. art. 3. ubi *lati* =

6. Opiniones aut sententiae contrariae —
Doctorem si referantur illa est sequenda, quae communis dicitur
vel quae plurimorum *Id.* auctoritatibus corroboratur *Salg.* de
protecc. 1. p^o. cap. 2. §. 3. ex n°. 23. = Communis opinio con
sideratur quid communiter *Id.* teneant in loco ubi principaliter
articulus disputatur non autem in loco alio in quo principaliter no
discutitur *Jacob.* *Puteo* de *ciui.* 49. n°. 2. lib. 3. et quando opinio mi
noris numeri *Doctorem* preferatur *late* *Rea* tom. 1. disp. 7. an.
25. et 26. =

7. Opinio habetur pro veritate, et quod
quis opinatur *Sicet* veritas sit in contrarium regis, et gubernat
actus *L.* pro herede ubi q^o de gestit. heredi leg. qui loco §. 1.
ubi *Angel.* *Castren.* et *Immol.* de hered. instit. faciunt dicta
per *Jurinat.* tom. 2. in *graxi* q^o. 60. n°. 26. =

8. Opinio auctoris etiam sine *causa*
collit omnem *Tubirationem* *Meno.* tom. 2. 30. 33. n°. 27.
ante medium, et opinio auctorum, qui ex professo rem tractat
magis prevaillet quam aliorum plurimorum, qui non ex professo
sed per transitum dicunt aliter *Alia.* de *presumpt.* 154.
resol. 1. n°. 3. et lib. 9. *Barerg.* cap. 24. *Meno.* h. lib. 2.
presumpt. 31. an. 40. *Quall.* in *prefat.* ad tom. 1. n°. 11.
Sanch. lib. 3. de *matrimonio* disp. 44. n°. 2. =

9. Amplia quod alia de hac ma
teria v^o indiscursu opinionum sequendarum ubi *Cap.*
v^o =

positio

*O*positio tertijs uenientis ad Iudicium inter alios ceptum si comparat ad sui Iuris offensionem et interesse erit admittendus absque preiudicio sitis et status aliorum et audiendus ad probandum Salg. de reg. protect. p. 2. cap. 13. per totum ubi de materia v. Larrea alleg. fiscal. 29. n. 21. tom. 2. =

*A*mplia quod erit surgenda de terminatione etiam si oppositio fiat post publicatas aiterationes Bart. in l. si periturus §. 1. n. 3. ff. de appell. et melius Innocentius in cap. cum super n. 3. de re iud. et ibi Butius n. 20. Veri. tertijs principali casu n. 17. et 18. Afflit. decis. 235. n. 3. et 6. probat pluribus Cas. de tenuta cap. 20. ap. 20. =

*L*imita quando tertijs tardius comparuit, hoc est post conclusionem cause nam tunc non debet audiri in preiudicium ceterorum Salg. in concurre p. 2. cap. 8. n. 22. ratio est quia sicut conclusum est quo ad principales, ita similiter quo ad tertios Joseph. Lud. decis. perus. 26. an. 1. ubi limitat in pupillo minore uel republica medio restitutionis v. Alex. Lud. decis. 259. et ibi Beltram. et v. Marasus. lib. 2. Variar. cap. 121. n. 3. ubi quod si tertijs uenit ad causam, et non possidet non potest impedire sententiae ex. 3. quo ad possessionem quia sua non interest res sup. qua lis generat esse magis generatorem quam reum v. vbo tertijs n. et alleg. 13. tom. 10. fol. 26. et infra n. =

*L*imita etiam quando tertijs sero comparat quia non debet impedire lris definitionem inter principales litigantes, ob frequentissimas et dolosas opiniones Cobb. pract. cap. 15. n. 2. ubi quod non semel uidit practicum et pronuntiatum, sed non placet Ray de tenuta d. cap. 20. n. 11. et ideo in causa tenute non esse admittendam Cobb. opinionem tenet ex eo quod nullus presumitur dolus sed non excludit eam quando adfuerit, nisi sit minor qui benef. restitutionis potest etiam post conclusionem causa admitti ad probandum Larrea alleg. fiscal. 29. n. 6. =

*Q*uando uero tertijs se opponit ad defensionem alicuius litigantium debet assumere causam in statu suo absque aliorum preiudicio, et acta nocent ei quasi cum eo gesta Cobb. d. cap. 19. n. 4. infine Joseph. Lud. d. decis. 26. an. 3. v. Auendan de censibus cap. 109. n. fin. =

*N*equē tertijs iste poterit declinare forum illius qui fuit conuentus fama decis. 333. ubi flores etiam non sit clerici, tuncius lib. 2. Variar. cap. 16. n. 40. v. alleg. 3. de materia et c. de gationem 13. tom. 10. fol. 46. ubi quis sit tertijs comparat pro suo interesse, et quid potest facere et allegare, et quando ei noceant probationes iam facte et quid contra sententiam 2. alleg. 23. tom. 1. fol. 367. et v. omnino vbo tertijs n. = et nullus tertijs potest declinare l. Larrea alleg. fiscal. 29. p. 2. ubi quid de principali quando agitur contra fidei Iurorem et quid de tenditore, et quod non possit declinare l. Alium in praxi Var. resolut. 246. =

*Q*uid autem de tertijs se opponenti vi. execut. 3. vtrum impediat eam et sit via ordinaria audiendus = et in hoc varie scriptum est, et multi tenent quod si tertijs pro suo interesse se opposuerit pretendens probationem iure pignoris uel prioris hypothecae non impeditur uia ex. sed proceditur ad additionem hoc est sententia de remate in qua gradum ei assignatur ut Rodrig. de execut. cap. 8. n. 11. Veri. ex cuius quod intelligo quando adit instrum. et res liquida si autem absque Instrum. pretendat excludere Ius principis iam potest uia efficiatur ordinaria ut ex leg. 4. l. 4. lib. 3. recog. notat idem Rodrig. n. 4. =

*S*i autem tertijs se opponens allegauerit dominium bonorum execut. cap. 10. tenent etiam plures quod si non presentat Instrum. de dominio debet fieri summarie Iudicium de Iure suo et si de dominio constituit suspenditur uia ex. et fit ordinaria alias non ita fuit. pract. lib. 1. q. 127. ex Cobb. pract. cap. 16. n. 1. et de Iure Galli comprobatur in cap. Veniens 2. de testibus ubi d. Iure que partitatum l. 3. et 27. p. 3. =

*E*t si quod tertijs qui rat. domini se opposuerit possideat et constat de dominio impeditur uia ex. si uero possidet, et constat quod dominium pertinet ad debitorem non impeditur cum reserua possessionis, si uero neque probat possessionem neque dominium non impeditur sed constituto summarie de eo proceditur in execut. ita sequendo Cobb. tenet Salg. de reg. protect. n. 2. cap. 8. an. 60. Rodrig. de execution. d. cap. 8. n. 11. Curia Phil. p. 2. §. 26. n. 10. et 11. Quirba decis. 62. Gratian. discip. 1000. lib. 5. ubi quod mulier oppositionem faciens pro dote si non habet instrumentum non impedit executionem =

*H*odie tamen atenta generali dispositione d. l. 4. l. 4. lib. 3. recog. non est necesse quod tertijs qualis sit

pro lūre suo comparens summarie de eo doceat neque fiat iudiciū
summarium predictarum qualitatum sed causa non incontinenti
fit ordinaria et ad probationem recipitur ut tenet Parlad. cum alijs lib.
2. quot. cap. final. p. 5. § 11. n. 59. Auendan. de censibus cap. 109. n. 3.
ubi iud. refutat et pluribus Carleual. de iud. lib. 1. tit. 2. disp. 4. n. 11.
ubi iud. refutat et v. eundem tit. 3. disp. 12. notat autem Ros.
de execut. dict. cap. 8. n. 1. quod licet causa efficiatur Ordinaria de
bent concedi termini Breuiores =

9. Hec limitandum venit quando tertius
malitiose se opposuerit executioni ex cap. suscitata de integ. restit. c.
Cob. pract. cap. 16. n. 2. Parlad. lib. 2. cap. fin. p. 5. § 11. n. 60.
iud. in repet. l. nemo potest n. 39. de leg. 2. ubi quod caus. de stan.
do iuri absque ordinaria legi solent fiat additio Larrea alleg. final.
79. tom. 2. n. 21. =

9. Maxime si non habet tertiu. Instrum.
pro se uel non liquidum Bart. in l. adiuv. p. 1. § 1. super rebus n. 3.
de re iud. Parlad. ubi sup. n. 61. et ita practicum uidere de p. et
iudicatum testatur Cob. ubi sup. n. 4. = et quamuis de lūre non diffi-
cent Paz de tenuta d. cap. 20. n. 11. non uideo practicum quia diffi-
le fraudi appareat v. alleg. 39. tom. 1. fol. 260. et v. Gratian. de recep.
439. lib. 3. =

9. Amplia regulam scilicet quod per terz.
oppositionem fit uia executiua ordinaria taliter quod appellatio senten-
tie suspendit eam Butrius in cap. Veniens 38. n. 10. vers. openo. quod
impediat de testibus Abb. in cap. cum super 17. n. 5. in fine et n. 16.
de sententia et re iud. Rebus. Relictor obligat. art. 1. § 16. n. 11.
tom. 1. Menoch. de adpiscend. rem. 4. an. 481. Castil. l. 64. n. 11.
96. Accuet. in l. 3. tit. 21. lib. 4. recop. n. 2. v. ubi executio.
et deo si interposita appellat. per tertium procedatur tanto mandam.
de pago debet quasi atentatum reuocari Lancelloni de atentatis p. 2.
cap. 12. n. 4. et 5. v. Carleual. de iud. lib. 1. tit. 3. disp. 12. ubi quo-
modo sit procedendum et quod debeat suspendi venditio bonorum usque
ad definitiuam, et quid quando bona omnibus sint sufficientia =

9. Hec igitur oppositio admittenda est etiam
post additionis sententiam dummodo ante possessionis apprehensionem
Rodrig. de execut. cap. 8. n. 5. Auendan. de censibus cap. 109. an. 5. ubi li-
mitat in concursu creditorum quia licet unus possessionem apprehendat
erit alter admittendus nisi creditor possidens offerat fidei iussionem
ut n. 5. v. Ero. in leg. 11. tit. 14. p. 5. § 2. Parlad. lib. 2. cap. final.
p. 5. § 10. n. 24. Curia Philip. p. 2. § 26. n. 4. Carleual. de iud. tit.
3. disp. 12. n. 3. = quamuis Salg. de regia protecc. p. 4. cap. 7. n. 66.

teneat esse dignum, et iustum quod post sententiam additiones data per
creditorem executantem, et sententiam obtinentem cautionem in forma depo-
siti euitet suspensionem executionis = et quod tertius oppositor post posses-
sionis apprehensionem non sit audiendus licet ipse antea paridiret et
licet ad additionem non fuerit citatus Parlad. lib. 1. quot. cap. 10. n. 30. v.
Quiurba. decis. 64. et v. to. itakio n. Melgarelo. de iuribus fol. mi-
hi 399. Ezman Veritates iuris Veritas 36. ex n. 42. ubi quod tertius
erit audiendus etiam post mandatum solutionis vulgo mandam. de pago
tu v. eum =

9. Limita in muliere pro dote quia sem-
per debet admitti dummodo ante solutionem se opponat Paz in
praxi tom. 1. p. 4. cap. 4. n. 3. ubi tenet quod ante venditionem so-
norum sit admittenda Cob. pract. cap. 16. n. 4. ubi quod implet
possessionem, et venditionem bonorum Parlad. lib. 2. cap. fin. p. 5.
§ 10. n. 24. et § 11. n. 59. Accuet. in l. 41. tit. 4. lib. 3. recop.
Rodrig. de execut. cap. 8. n. 5. = Ratio est quia mulier habet
speciale Priuilegium auccandi possessionem Barcos. in l. 1. p. 6.
n. 17. ff. solut. matrim. Rodrig. in concursu tit. de priuilegio do-
ti n. 30. = quod intellige si alia bona mariti non extant ff. de
decis. 311. Parisius cons. 75. n. 16. lib. 3. Villadiego in-
forma Bellandi circa ex. 3. n. 5. iter. 5. =

9. Et quod si mulier post apprehensionem pos-
sessionem per creditorem et dum bona uenduntur publica sub hanc.
se opposuerit non immediet viam executiuam neque retentio inuaditur
ut non uendantur bona sed facienda est venditio, et soluta ipsa solui
etiam debent creditores Gratian. discept. 941. lib. 5. ap. 1. = quod Intelli-
ge eo uidelicet modo quod si pretendens mulier prelationem offerant
creditores quantitatem dotis tenetur accipere licet hypothecaria agat
si autem agit rei vindicat. ad recuperandas res datas a se ipsa non
tenetur accipere pecuniam Sarmiento. lib. 2. selectarum cap. 12. Qua-
ruius decis. 130. Acor instit. moral. lib. 2. cap. 22. Phebus decis.
152. n. 22. tom. 2. v. Quiurbam decis. 61. =

9. Et quod si executio facta fuerit uel
tute litterarum requisitoriarum et Mulier, pro dote uel quilibet
alius tertius pro suo Interesse et lūre compareant coram iudice re-
quisito et allegando dominium petant de bent audiri ab ipso iudice
requisito alias non salg. de regia protecc. p. 4. cap. 8. an. 63.
Carleual. de iud. tit. 3. disp. 12. n. 20. v. de Materia fontanellam
claus. 7. § 2. p. 10. ap. 1. = Et quod iudex requisitus habeat
cognitionem et possit audiri tertium ad modificandam executio-
nem hoc est ut non fiat in suis proprijs bonis aliqua iustas-
ratione Valencuel. cons. 9. lib. 1. v. Larrea decis. granaten.
42. tom. 2. v. tamen vto iudex n.

4

2. **Oppositio ad capellaniam etiam Iuris Patronatus debet fieri personaliter non nec sufficit presentationem mittere** Salgad. de reg. protect. p. 3. cap. 9. an. 179 et 172. et quo modo subtrahi potest praxi contraria v. Garcia de benef. p. 4. cap. 1. an. 15 =

3. **Oppositio sola prebet ius considerabile ad beneficium licet ad aliam rem supra qua fit oppositio** Casad. decisi. 18. de prebend. Sarnen. de reg. de tollend. Iur. quesit. q. 1. n. 10 = quod non procedit quando ius opponendi competit ex similibi visu =

4. **Oppositionum materia ad Capp. et de nebulia tractat late Garcia de benef. p. 3. n. 69. et p. 9. cap. 2. § 1. n. 200. cum leg. =**

5. **Oppositionibus in causis criminalibus.** licet reus teneatur respondere secus accusator et fixus Azeb. in l. 1. ff. 7. lib. 4. recop. Paz in praxi s. p. tom. 1. § 8. n. 1. pag. 162. sed quod iurare de calumnia teneatur tam reus quam accusator seuas. Euacin-degens. reorum. tom. 1. defens. 20. cap. 2. per totum sed in preiudicium fieri quod non ualeat delatio Boss. de falsis. n. 123. et 127. licet ubi cessaret suspicio collusionis admittit n. 128. et quod tale iuram. dirigatur ad obsequia liti, et expensas facin. controuers. Iuris lib. 11. cap. 83. per totum ex ff. de Iur. Iurand. ob calumn. prestand. et Iul. clar. lib. 5. § fin. q. 45. n. 4. sequendo Paz idem tenet pag. 157 =

6. **Oppositor tertius in causa que inter alios agitur** si de nouo ueniat pro suo Interesse an debeat de nouo audiri licet an teneatur causam in illo statu suscipere, et eam proseguere Menoch. de arbit. casu 18. Couarr. tom. 2. pract. q. 14. n. 4. Sum. lib. 1. pract. q. 66. Mieres de maiornu tom. 2. q. 14. an. 19. usque ad 34. et n. 141. Roder. Xuar. in l. post rem iudicatam ad l. regni limit. 2. fol. 628. n. 2. ubi tenet quod si tertius compareat pro Interesse ad processum agitatum inter dos potest producere testes etiam post publicationem cap. constitutus de testibus Sum. in l. nemo potest 58. delegat. 1. n. 390. facit Azeb. in l. 1. ff. 5. lib. 4. n. 51. et 52. et in l. 5. ff. 6. lib. 4. n. 9. et in l. 3. ff. 8. d. lib. 4. n. 16. flor. de mena lib. 1. Variar. q. 5. n. 15. ubi contrariam tenet facit etiam Nota p. 3. diuers. lib. 2. decisi. 71. et quod in caus. Beneficial. admittantur noui testes etiam post publicationem, et conclusionem tenet Mascard. tom. 1. q. 15. n. 46. cum leg. sed intellige ut Greg. Lopez. nunc limitat = Et licet predicta conclusio ita se habeat eam limitarem quando iste tertius presens fuit, et tacuit qui non audiretur postea Greg. Lopez. in l. 20. ff. 22. part. 3. q. 2. vbi Oppositor. Cancell. tom. 3. q. 808. ex n. 123. facit Leon interaur. 2. p. cap. 3. n. 30. et predictam limitationem videlicet quod si sciueret litem motam tunc comparendo post publicationem nouos testes producere non potest sed tantum liti assistere in terminis in quibus causa reperiatur Symon Crauet. de 1. n. 4. et 3. de 58. Cesar Ursil indecisi. 235. n. 1. ubi dicit sibi imputare debere cum notitiam habuerit litem motam, et non comparuit illos referens Camil. Borrel. in Sum. decisi. tom. 2. ff. 30. de Sentent. diffinitiuas n. 281. et 287. ubi refert Barto. in l. si per lutorio § 1. n. 2. et 3. de appellat. Panorm. in cap. super n. 30. et in cap. veniens cl. 2. n. 7. ubi felino n. 18. de test. Alex. de 1. 14. n. 4. uol. 1. et alios plurimos, sed loquitur intertio qui comparuit ad adiuvandum secus uero pro suo Interesse quia tunc in diti. cte audiendus erit ut Camil. Borrel. sup. n. 283. = et ideo in causa Beneficiali super collatione benef. iste tertius admittitur in quo cumque tempore siue sciens, siue ignorans dummodo se opponat ante institutionem Garcia de benef. part. 9. cap. 4. n. 14 et 15. et ita rejicitur Limitatio Greg. Lopez sed v. Otrada de 3 per totum =

7. **Oppositor tertius qui uenit post sententiam** que uocatur de remate an impedit eius executionem. Auendan. de pens. cap. 109. n. 5. ubi disputat quid si Creditor non dum ceperat possidere. Greg. Lopez. in l. 11. ff. 10. part. 5. q. 1. Parlad. lib. 2. quot. part. 5. § 10. n. 24. Rodrig. de execut. cap. 8. n. 5. qui omnes tenent istum tertium non admitti post dationem possessionis v. Farin. in Rath. tom. 1. decisi. 17. per totum = et quod impediatur ex. tenet Baldo. in

propterandum & si autem reus (de iudiciis n. 2. in fine = de quod-
possit appellari a tali sententia. Salg. tom. 1. de protect. 2. p. cap. 7. n. 2.
127. farin. tom. 2. civil. decis. 237. n. 2. = et generaliter quilibet tertius
potest comparere in secundo instanti. scilicet in causa appellationis quia
sententia surgens per appellationem adhuc perdurare dicitur Bald. in autent.
hodie n. 6. Cod. de appellat. Camil. Borrel in sum. decis. tom. 2. ff. 30. de
sent. diffinit. n. 278. et leg. = et iste tertius possessor si non fuit
citatus potest comparere, et annullare possessionem datam L. 4. ff. de lib.
4. Socino de 158. n. 10. 2. p. 4. g. p. 4. n. 11. Tail. obervat. 12.
Lib. 2. n. 10. ideo non sufficit citare heredem debitoris nisi talis possessor
citetur Luth. de 4. g. n. 11. Felician. tom. 2. de cons. lib. 3. cap. 7. n. 6.
et 7. Parlad. lib. 1. cap. 20. n. 28. et 2. p. cap. fin. 5. p. 10. n. 23.
Et nota quod talis tertius debet possidere realiter, et non per constitu-
tum Valasc. de 55. Cuarr. lib. 3. variar. cap. 28. n. 2. = et bene
potest relaxari et ei possessio tradi sub fide iuss. donec causa termine-
tur L. si pupillus §. 1. de privileg. creditor. et an habeat ius offerendi
V. sup. v. de Creditor n. 29.

8. Oppositor tertius aut contradictor qui pro suo in-
teresse voluntarie venit non debet iudicium alterare nec forum decli-
nare sed coram eodem iudice causam tenetur discutere L. Venditor §. 9. de
iudiciis Bart. in suis quest. q. 2. n. 6. Bald. in L. 2. C. de iuridic. omn. de
de. n. 2. thusc. tom. 1. pract. lib. 4. de 118. n. 24. et 25. et tom. 8.
lib. 7. de 83. per totam. Salg. tom. 2. de protect. 2. p. cap. 14. n. 89.
et 85. ubi docet iste tertius oppositor cum veniat voluntarie absque
eo quod interpellatus sit dici actor et sic eius vires geri, et licet sacerdos
sit tenetur coram laico litigare Bobad. 2. p. cap. 18. n. 169. Acob.
in L. 15. ff. 4. lib. 5. n. 2. thusc. tom. 4. pract. lib. 1. de 454. n. 30.
Luth. lib. 1. canonie. cap. 34. n. 32. et licet talis clericus sit interpella-
tus per laicum ut si sua putaverit interesse compareat non ob id dici-
tur reus coactus, sed voluntarius, et ideo non debet forum alterare
Mantic. in prax. 4. p. distinct. 11. n. 36. Bobad. pol. tom. 2. lib. 2.
cap. 28. n. 131. Salg. de protect. tom. 1. p. 1. cap. 2. n. 131. et leg. =
Iterum Mantic. 8. p. distinct. 7. n. 54. = Sed Contrarium ut clericus
etiam interpellatus dicatur venire coactus ad iudicium ad defendendam
possessionem quam alius petit etiam in causa tenute maioratus et quia
possit forum declinare tenet Cas. de tenuta cap. 24. n. 4. Plea tom. 1.
decis. 10. an. 11. et an. 23. cum leg. contrarium tenet =

9. Oppositor tertius quo ad execut. et de illius
materia V. Parlad. lib. 2. cap. fin. 5. p. 10. an. 23. et §. 11.
an. 59 et §. 15. n. 1. Pas. in prax. 5. p. tom. 1. cap. 3. qui tenet ut res admitti-
tum etiam post sententiam additionis iterum Parlad. de cap. fin. 4. p. 10.
§. 5. Amad. Rodrig. de ex. cap. 8. per totum precipue n. 5. et tunc dato
tertio oppositor causa ex. reducitur in ordinariam, et in termino ordina-
rio facienda est probatio L. 4. ff. 4. lib. 3. recopp. Parlad. de cap. fin.
5. p. 10. ex n. 58. Luth. lib. 1. pract. q. 119. n. 1. Ar. Philip. tom. 1.
lib. 1. §. 26. n. 5 = Contrarium videtur sentire Greg. loy. in l. 11. ff. de
p. 5. §. 1. ubi tenet quod per istam oppositionem via ex. non impe-
ditur sed proceditur ad venditionem rerum ex. ut ex earum pretio
satisfiat meliori creditori Carlebal. tom. 2. de iudiciis lib. 1. ff. 3. dis-
p. 12. n. 17. fermos. de confirmat. bonorum in cap. Vergentis 10. de
hereticiis alleg. 55. n. 28. et potest etiam procedere hanc opinionem
si primus creditor ad cuius petitionem fuisset facta ex. prestet satis-
factionem de restituenda quantitate sibi tradita, quia tunc non surge-
ditur ex. per tertij oppositionem tenet Salg. de reg. protect. tom. 2.
4. p. cap. 8. n. 68. Carlebal. sup. de 12. n. 10. = et nota quod
tertius contradictor potest comparere contra coram iudice ex. et
tenetur illum audire V. sup. in v. de executor n. 6. = et licet da-
to tertio oppositor via ordinaria procedatur hoc est verum quate-
nus in modo actuandi, secus vero in pronunciando quia per senten-
tiam reuertitur ad execut. remedium, et ideo talis sententia erit de-
remate ut ab ea non liceat appellare Pas. in prax. 4. p. tom. 1. cap.
4. n. 7. prope medium; Richard. tom. 2. lib. 4. part. 2. in prax.
precepto 15. n. 2. =

10. Oppositori tertio venienti ad causam pro
suo interesse principaliter non obstat executio spoli, aut possessionis
iudicium inter alios agitur maxime si ius tertij non sit connexum
cum iure expropriantis Felin. in cap. cum super n. 17. Vers. Scias etiam
de sent. et re iudicat. farinac. tom. 1. civil. decis. 22. et 23. per totam
Menoch. de recuperand. remed. l. 1. p. 33. n. 381. iterum farinac. in Postu-
tom. 1. decis. 17. per totam =

11. Oppositor tertius veniens ad causam pro suo in-
teresse potest appellare a sent. Licet principalis ei consentiat leg. a sent.
5. ff. de appellat. Luth. de 271. n. 19. Menoch. de 28. n. 28. Plea tom.
2. granat. decis. 63. an. 1. Salg. 4. p. de reg. protect. cap. 7. n. 53. et
cap. 8. n. 99. qui tenet huiusmodi appellationem habere effectum sus-
pensionum =

12. *Oppositor tertius si bona administravit presumi-
tur de eorum fructibus debitum suum perceperit* Gratian. tom. 2. forens. cap.
129. ex n. 21. et cap. 24. ex n. 2. =

13. *Oppositor tertius* ^{id} *ultra quod diximus sup. n. 4)*
toties uenerit ad causam pro suo interesse debet admitti quamvis principio
non constet de iustificat. sue oppositionis Balanos in sua curia 2. f. § 26. n.
3. Villadiego. in sua polit. cap. 2. de la Instruk. n. 209. et quomodo procedatur cu
opposit. tertij refert idem Villad. ubi proxime n. 107. et quod iste tertius in
quocumque statu cause debeat admitti dummodo non sit post renditionem
pignorum et solutionem tenet carles. de iudit. tom. 3. lib. 2. ff. 3. dig. 11. per
totam. fermossino de confiscat. alleg. 55. n. 26. g. in leg. a Divo Pio Si
post additam pignus de re iudicat. quamvis sit post dationem possessionis que
datur desques de el Mandam. de pago, por no ser esta possession sino es una
mada de tentacion, y solo derecho de prendas = yero lo practico y corriente es
que hallandose la uia ex. ental estado no se admite al tercero sino se pro
segue mandando que el que exequa de mas dela fianza dela ley de toledo de
otra nueva fianza =

Optio =

L. Optio dicitur ab optare, quod est eligere L. 3.

§ Item si optare ff. ad exhibendum, et applicatur ueluti si optare uelim. ex
uum uel quam aliam rem cuius optio mihi relicta est ff. Leg. ultimam. Com
munia de leg. § optionis inst. de legatis = et quid sit, et quomodo seruanda
et de questionibus ad eam tangentibus, et de consuetudine in hoc introducta
ff. exsolam in prax. benefi. ff. canonica ff. L. n. 7. et melius Valenc. de 83
art. 2. lib. 2. =

✱

10-11-1895

Oratoria

Oratorius est locus deputatus ad orandum, pro seque deo offerendas
 dicitur huiusque in privata et publice; de utroque tractat Pegas in
 ordinan. subit. lib. 1. gl. 1. 48.

Oratoria quomodo permittit et de materia v.
 Barbos. de potest. Episcopi 2. alleg. 23. ubi n. 3. tenet quod si quis hoc
 fuerit licentiam celebrandi in oratorio domus sue in certa civitate poterit
 uti hoc privilegio, si transferat domicilium in aliam; quia hoc non est privi-
 legium locale sed personale refert cum alijs dñas p. 4. resol. moral.
 tract. 4. resol. 208. v. Salced. ad Bernardum. cap. 39. idem refert Puenay
 tom. 1. Singularium. singular. 36. per totum.

Nota quod iure canonico poterant Episcopi
 licentiam concedere ad celebrandum in oratorio domus privatus. post Con-
 cilium vero trident. revocata fuit hæc facultas tenent multi quos
 refert Barbos. ubi sup. et quamvis alijs contradicant hodie extat prohi-
 bitum per declaratz congregat. Concilij annuente S. ut refert n. 7 =

Difficultas est utrum in causa gravi et ne-
 cessaria habeat. oum prohi bitio et quod non et posse Episcopum dare
 licentiam in re gravi et causa neces. puta gestis de dare licentiam ut
 in loco privato celebretur concludit et non conprehendi prohi bitio =
 et quod alius est quod etiam Vicarius Generalis possit eam concedere
 in causa gravi et neces. resoluit n. 22. cum Nauarro Jacobo de
 Grassi et Mario Antonino: =

+ ubi a quo licentia concedi valet, et quibus. de loco et
 ornamento illius, de virtute et alijs ad materiam con-
 cernentibus agit in tota gloria, et in fin. n. 24. et ponit
 auctores de materia oratoriorum tangentes ad oes
 questiones que offerri possunt, quos refero ad unguem
 ne quis careat hoc auctore. Cuius in cap. oratorum 6. n. 1.
 42. Riccio in proxi 4. pt. resol. 428. Barb. x potest. Episcopo.
 2. pt. alleg. 23. et de iur. ecclesiat. lib. 2. cap. 8. et in summa
 apostol. verb. orator. Manucot. var. lib. 1. cap. 55. n. 8.
 Jotex. de re benefic. lib. 1. q. 9. n. 40. et segg. Eosul. requ.
 48. cancel. glor. 5. Azor. instit. mor. pt. 2. lib. 3. cap. 8.
 q. 2. Fictus de virtut. lib. 2. cap. 11. et 12. Lambert. in 6.
 artic. 11. q. princip. 1. pt. 1. lib. 1. Mandon. in regu. 23. de
 anal. quest. 17. Pedro Eregor. sintag. iur. pt. 2. lib. 23.
 cap. 29. et novissime Pascualig. de sacrific. noue legii.
 tom. 1. tract. 1. de orator. privat. q. 66. et segg. ubi
 omnia tractat, et de varijs quest. agit.

1110101 (S)

Ordinandus

1 Ordinandus intra annum ex obtentione bene-
ficij curati si non ordinetur tenetur beneficium dimittere et fructus restituere
re absque probationis sententia. Licet hoc sit pena, et pena non debeat in con-
scientia ante sententiam. Sicut. lib. 2. canon. q. 4. n. 12.

2 Ordinari an possit quis in loco ubi domiciliu
transiit. Nauarr. lib. 1. de tempor. ordinat. c. 20. et 22. cap. cum nullus
de tempor. ordinat. in 6. = et in materia ordinum et dimissorialium datur
facultas ordinandi, uel Episcopo loci, in quo est oriundus, uel in cuius diocesis
obtinere beneficium, uel ubi domicilium habet, et sufficit habitatio per
10. Gratian. 3. tom. forens. cap. 430. n. 3. et 4. q. 1. n. 3. tenet quod pro
hibitus ordinare clericum alienum non prohibetur contra ordines laico
extero, et illum ad primam tonsuram assumere absque literis dimissorijs = et
nota quod ordo sacerdotalis non requiritur in canonicatu ecclesie collegiate
Gratian. sup. cap. 482. n. 1. et 2. = et que etas in ordinibus requiratur
et de ordinatis ante legitimam etatem. Sicut. lib. 1. canon. cap. 26. Mone
ta de conmutat. ultim. Volume. cap. 10. q. 4. n. 120. et seqq. Gratian. dict.
3. tom. cap. 423. n. 22. et cap. 591. n. 9. = Nota tamen quod licet ex
decreto concilii trident. sess. 21. cap. 2. de reformat. requiratur non solu
collatio beneficii, sed etiam possessio nihilominus si aliquis ordinetur post
collationem et ante possessionem (absque malitia) nullam incurrit penam
(contra Garcia de benef. 1. p. cap. 4. n. 16. cum seqq.) tenet Sanchez.
consil. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 35. n. 12. et quod requiratur colla-
tio, et possessio beneficii ut possit ordinari, et non sufficiat esse nomina-
tus aut incrementatus. alied. in prax. cap. 18. Cenedo ad decretal. collect.
33. n. 6. Leon in thesaur. fori ecclesiar. 1. p. cap. 4. n. 25. et iterum
3. p. cap. 8. n. 35. Garcia de benef. cap. 5. 2. p. n. 129. et se-
quenti Sanchez consil. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 35. n. 12. =

3 Ordinari a quomodo quis possit ad titulum
spatimonij in declarationem concilii trident. Lamin. Paris. de resignat.
lib. 2. q. 6. = et data licentia alicui a Papa uel Episcopo ut ordina-
ri possit, a quo maluerit que uulgo (reuerenda) uocatur non expirat
morte concedentis (cardinal. in clement. anal. de elect. q. 5. Perez-
ti. 12. lib. 5. ordin. colum. 1213. Sicut. lib. 2. prax. 1. p. q. 75. n.
5 = et ordinatus sine dimissorijs suspenditur ab eius exercitio qua-
diu ab ordinario uidetur concilii trident. sess. 23. cap. 8. de reformat. =

Sicut. 1. canon. cap. 26. n. 24. = Sed ordinatus a non suo Episcopo sine di-
missorijs si tantum fuerit admissus ad primam tonsuram quod non maneat
suspensus tenet Nauarr. c. 29. n. 31. de tempor. ordin. quem refert Narbona
in leg. 20. 4. 1. lib. 4. recap. q. 2. n. 235. et 236. ex Petr. Barb. in leg. 1.
art. 3. de iudic. n. 218. et 220. filibert. Marchini in suo tr. de sacram. ordi-
nis cap. 11. n. 7. refert Nauarr. opinio in c. 27. et seqq. fuit ante consti-
tutionem Sixti 5. incipientem (Sanctum et Salutare; ubi ipso facto suspen-
ditur, qui minores ordines et primam tonsuram consequuti sunt a non suo-
Prelato sine dimissorijs, et postea Marchini sup. n. 20. docet taliter ordinatum
non sit capax beneficii obtinendi, et licet. Huar. de cens. disp. 26. sect. 3.
n. 8. et disp. 27. sect. 1. n. 26. teneat contrarium de qua uideri licet Gar-
cia de benef. 2. p. cap. 14. n. 1. et seqq. contra illum sentit Marchini eo fun-
dam. eo quod suspensus manet ordinatus a non suo Episcopo et talis suspen-
sus ab usu ordinis non capax est beneficii. Concil. trident. sess. 6. de reformat.
cap. 5. et sess. 14. cap. 2. et sess. 23. cap. 8. et concludit in hac uerba
ibi et. i. Ordinatus sit in minoribus constitutus amittit priuilegium cle-
ricale presertim in criminalibus sess. 7. cap. 10. in fin. de reformat.
Barbos. tom. 1. lib. 1. de iure ecclesiar. cap. 11. § 9 n. 236. = Marchini
sup. dict. cap. 11. n. 9. arstat consilium et per amicos impetret recepti or-
dinis a proprio Episcopo approbationem qua impetratur poterit tunc benefi-
cium retinere tunc in suscepto ordine ministrare cum talis suspensio non
sit perpetua, sed ad beneplacitum proprii Prelati trident. sess. 7. cap. 10.
in fin. de reformat. sess. 14. cap. 2. et sess. 23. cap. 8. ex Bonacina
tr. de sacram. disp. 8. q. 1. unie. punct. 4. n. 25. Barbos. de officio
et pot. Episcopi alleg. 8. n. 13. cum sequenti V. Sigha 250 Beneficiu
n. 7. et quod ordinatus non sit in culpa sed ordinans. fermosino tom. 2.
de for. competent. ad cap. 2. illo tr. q. 7. n. 9. = queritur utrum Abba-
tes Monasterij possint ordinare non suos subditos sed tantum alios cu
licentia ipsorum Prelati et litteras dimissorias uelgo Reuerendas late
fermosino de off. et sacrificio Ecclesie tom. 2. ad rub. de etate et qualitate
ordinat. q. 2. per totam =

① 216 100 100 100

Ordinationes

1. Ordinationes sunt, esto es las ordenanças
Justas que los condes hacen para su gouerno y conseruacion non
indigent Principis confirmat. L. 1. §. 6. lib. 3. recop. Sese decisi.
92. n. 4. = Contrarium est tenendum attenta dig. l. 1. §. 4. = et l. 8.
tt. 1. lib. 3. recop. de quibus v. alleg. 17. tom. 1. an. 3. fol. 135. =

2. Que las puede hacer qualquiera con
sejo que tubiere Jurisdiccion, y que el que no la tiene las puede tam-
bien hacer en lo que toca ala administracion dello que pertenece Sese
decisi. 92. n. 3. Acued. in l. 3. §. 16. lib. 4. n. 2. Burg. de Las
in l. 2. taur. n. 300. Auendan de exeg. §. 1. cap. 8. n. 6. Luth.
de Juram. p. l. cap. 38. n. 4. =

3. Que la pena de la ordenança se puede
aumentar por la republica, o el Principe Sese decisi. 75. quod intelli-
ge quando est quid absolute prohibitum sub pena secus uero quando est
permisum sub pena ut in illo qui habet seruitutem quiritam lignan
diuel. pascendi sub hi buto, uel pena Sese n. 7. 666. lib. 1. Variar.
cap. 47. n. 11. Auend. p. l. cap. 12. n. 85. =

4. Et utrum statuta debeant presentari
in loco ubi sunt dic quod non quando sunt notoria Sese decisi. 92.
n. 2. et an possint presentari in gradu appellationis quando non fue-
runt presentata in prima instantia v. eundem Sese et quod pena
statuti facit cessare penam Iuris communis Cuall. q. 626. =

5. Que en el delito que solo se castiga
con pena de Ordenança como en las cortes y talas, no ha lugar
la remissio de un lugar a otro quando se procede contra el que
hiciere el dano v. vbo Remissio n. 2.

6. quando la ordenança estatuto o ley
pone pena para castigo de un delito cessan las criminales y

corporales que no estubieren expresadas en la misma ley o estatuto
Bald. in l. data exeg. [qui accusare possunt] Gramaticus jc. 35. n. 56.
Carolo Ruino cons. 143. uol. 3. et 5. donde defiende aun tesoroero del
Marques de Mantua que fue acusado de substacion en las quentas de
su cargo para que solo fuesse condenado en la pena del estatuto o ley lo
mismo defienden Artio Junior jc. 49. Jasson jc. 229. lib. 2. fran. Bur-
sato jc. 325. an. 78. et jc. 326. lib. 3. =

7. En Materia de ordenança de los pueblos y
su gouerno no se puede entrometer el conde ni la Chancelleria ni el
Juez superior sino es por appellacion y entonces Sumariam. l. 53. et
54. tt. 5. lib. 2. recop. vbi quod tamolo en el gouerno de las rentas
del q. v. vbo Index n. 2.

8. Ordenanças de los Lugares de Senorio las
pueden confirmar los Senores segun algunos = pero lo cierto es que
no pueden y solo toca al Principe Hermos. in l. 15. tt. 5. p. 59.
2. an. 1. usque 15. =

9. Nota quod minor non restituitur in-
contractu a lege Municipali approbato uel consuetudine q. in lege 3.
tt. 11. lib. 2. for. =

10. De materia Statutorum v. vbo Statu-
tum n. 2.

BIBLIOTHECA

Ordo

Ordo scripturæ an inspicitur, et attendatur in

institutionibus, et substitutionibus negativa probatur. Si quis heredes
 1. vbi Godefr. in A. Julianus 13. de hered. instit. l. si ita 2. eod.
 l. nec en. ordo 6. de solut. l. preteriti 25. C. de testam. l. ambiguitates 24.
 C. de l. cum quidam 4. C. de v. maxime in coniunctis l. quidam 19.
 de peculibus legat. et contra f. tradita non obstat l. 2. §. prius 4. de
 iulig. vbi docet Vlpianus non posse controuerti ordinem scripturæ, et in §.
 5. se contradicit nam Ponel. lib. commun. c. 25. l. 1. R. distinguit inter
 substitutum filio instituto datum aut filio exheredato ut in hoc ult.
 non licet controuertere ordinem Godefr. in d. l. 2. Bart. in d. §. prius
 4. n. 1. et 2. Ant. Gomez. 2. tom. Variar. c. 5. n. 20. et Ponel. l. 1. re-
 dit rationem differentie dicens quod in heredato non licet recedere ab
 ordine scripturæ, qui cum contraheretur ordo substitutionis cum non
 constaret quemprimum uoluisse esse heredem, quod non procedit in
 filio instituto, nam siue precedat institutio, siue antecedit ex ordi-
 ne charitatis, filius primo intelligitur institutus Godefr. in l. cohered.
 4. l. §. fin. de uulgar. l. 1. S. l. cum in testam. 35. de hered. instit. l. 1.
 quamquam Illigerus ad Ponel. in d. cap. 25. l. 1. S. hanc solutionem
 reprehendat, et alio modo distinguit inter testam. Patris et filii
 ta simul et unico contextu in quo non obseruatur ordo, aut facta
 per intervallum, et disiunctim, et tunc obseruetur, et licet in totum
 non assentiatur Richard. lib. 2. ff. 16. in §. liberis aut 6. instit. de
 pupilla. n. 15. tamen in partem assentit dicens quod in coniunctis
 non attenditur ordo per d. l. quidam 19. de pecul. legat. et ordo
 litterarum non attenditur aut scripturæ, quando non se conformat ra-
 tioni. Bald. in l. ueluti 2. n. 2. de iust. et iur. v. Phob. tom. 1. de
 iur. 34. per totam, et quid importeret ordo dicens v. Valencual. tom.
 1. §. 1. n. 67. cum segg. Salg. Labyr. creditor tom. 2. ff. 2. cap. 8. n.
 149. cum segg. vbi gulchram limitationem refert cum ratione = et
 quod ordo litterarum inducat prelationem Valenc. sup. d. tom. 1. §. 23.
 n. 35. et §. 63. n. 105. 113. 167. et §. 65. 97. n. 209. et 145 = et no
 attenditur ordo etiam in stipulationibus cum sit in potestate debito-
 ris soluere cui uoluerit l. quod stipulatus 10. l. uero 12. §. Interdum
 l. si quis stipulatus 57. §. item si mihi de solution. l. cum quis 55. de
 verb. oblig. Ponel. lib. 12. contram. cap. 16. et 18. l. 1. B. ubi Osuad.
 et l. cum quidam 4. C. de §. 1. = Contrariam sententiam ut ordo
 attendatur etiam in stipulationibus probant iura in l. si communis
 seruus 35. de stipulat. seruorum l. S. aius S. ius 45. solut. matris
 Jacob. Cusat. tom. 1. instit. lib. 3. cap. 19. n. 6. fol. 51. et lib. 21.
 obseru. c. 14. in fin. vbi docet, quod si quis uoluerit stipulari debet
 sic facere ut prius sibi, postea titio, et non e conuerso Ant. Som-
 2. d. c. n. 20 = Ex qua causa fuit decisa per me super capel-
 lanie collat. de qua inter duos l. 1. agebatur, que commissa fuit
 cuius factum ita se habuit, quidam testator instituit capellaniam
 cum licentia uxoris sue, et ad illam uocauit capellanos, et postea
 dixit, que nauendo clero de mi generacion, o dela dicha omi muger.

et contingit quod quidam sacerdos agnatus testatoris litigabat cum alio
 cognato uxoris et constituto in proximiori gradu respectu uxoris cui magis
 propinquus erat, quam alter testatori, et mindominus iste agnatus obtinuit
 virtute Ordinis scripturæ, cum testator prius agnosuit suos consanguineos quæ
 uxoris, et comprobatur ex segg. = Primo quia cum agnatio testatoris sit
 prius nominata, sequitur quod uxoris cognatio non dicatur uocata nisi
 in defectum uxoris, quod patet ex dict. illa O, latine siue, que est alter
 natua et illud notat, Larr. de annuere. lib. 2. c. 6. n. 20. cum segg. Robles
 de represent. lib. 3. cap. 48. n. 37. per t. xum in l. Eutius 85. de hered.
 instit. thur. tom. 2. pract. l. 1. §. 772. et melius 5. tom. 1. ff. c. 2. §.
 129. n. 34. Cuman. §. 107. Mart. de subsec. l. 1. §. 21. art. 3. n. 8. ma-
 xime qui in hoc casu datur ordo charitatis, id est ut consanguinei testatoris
 preferantur cum magis uideatur proprias scolas alienis antegonere thur-
 2. tom. 1. ff. l. 1. §. 244. n. 16. l. cum acutissimi C. de fidei commiss.
 l. cum auus de condition. et de monstat. Mart. 5. n. 8. et sic in-
 eorum fauorem Alternatiua accipitur multoties pro copulatiua non in
 odium l. cum quidam. C. de v. §. ita intelligendum, et docet Gomez tom. 2.
 Variar. cap. 5. de substitut. n. 21. et cap. 12. n. 20. = et Bart. ibidem
 eam intelligit non procedere inter personas in quibus daretur ordo affec-
 tionis, Bald. n. 3. fait; thur. d. §. 244. n. 14. et §. 392. n. 12. d. 2.
 tom. = Neque obstat dicere affectionem non dari circa personas in
 certis nam potest necari = 2. quia ut ex testam. constabat maritus
 fundauit capellaniam de propriis bonis ex quo inferitur prelatio l. 1. §.
 2. n. 11. vbi etiam docet non repugnare etiam si testator nominasset a-
 liquem de cognat. uxoris cum hæc nominatio esset particularis, quia non
 debet afferre in consequentiam l. ius singulare de legibus, leg. creditor.
 7. vbi Godefr. l. 1. §. C. de Usur. l. 28. (de pact.) §. in cap. neminem 70.
 distint. et quamuis uxor prestitisset licentiam ad fundandam capellaniam
 ex eo non inducitur dispositio generalis, sed tantum limitata, que limitata de-
 bet producere effectus v. §. vbi limitata n. 1. = Neque argui potest de
 suffragijs ut siue disposuit testator missas celebrari pro ipsius anima, et
 uxoris, et sic Ita et reciproca, ita circa capellanos ut simul admitteren-
 tur, quia cum sit diuersa oratio non potest ad hoc induci = 3. quia etia
 simul uxor et vir instituendo capellaniam, et simul uocauerint suos con-
 sanguineos, tunc si in pari gradu duo inueniantur, unus ex parte viri, et alter
 ex parte uxoris, agnatus esset preferendus Cardin. Marten. decis. 275. n. 3. =
 Et rone de priuileg. §. 218. n. 1173. p. 1176. qui uidetur uocatus ordi-
 ne sub intellectu consanguineus viri cum dicatur caput uxoris ideo erit pre-
 ferendus; Cuall. tom. 1. commun. §. 265. n. 13. et 18. [quamquam] contraria
 uideatur teneri in non dissimili specie, Inq. l. 1. in l. 2. ff. 15. p. 2. §. 18.
 §. 5. Farua §. 7. de benef. cap. 15. n. 22. = 4. et ultimo prior ordi-
 nem scripturæ que semper attenditur in ultimis voluntatibus l. §. 1.
 24. §. quod ergo 17. de fidei commiss. Libert. l. si quis soluendo 60. de he-
 red. institut. l. si pater impuberes 25. de uulgar. substitut. vbi Bart. et
 Paul. castrens. l. si mihi 12. §. in legatis 3. delegat. l. l. si idem 14. de
 legat. 2. auct. hoc amplius in fin. C. de fidei commiss. vbi Bart. n. 1. l. quo-
 ties 34. de usufruct. unde si testator ganet uxore ut restituat hereditatem
 filijs testatoris aut suis per hæc uerba siue tuis siue meis non datur
 electio sed ordo scripturæ obseruetur l. heredes mei §. peto ad trebel-
 melior fructus in leg. cum pater 27. §. at eo peto 32. delegat. 2. arg. t. xum
 in cap. si quis iusto 46. v. Verri. in fin. vbi §. vbi nominatus de elect.
 in 6. Jacob. Cusat. lib. 7. obseru. cap. 6. vbi docet sermonis ordinem esse
 seruandum Ant. Gomez. tom. 2. Variar. c. 2. n. 4. Spinol. de testam. §. 28.
 princip. de meliorat. n. 34. Mant. de Coniectur. lib. 6. ff. 13. n. 11. Monar.
 de Commut. ultim. voluntat. c. 8. n. 573. §. 15. (asanat. §. 45. n. 94. et §. 47.)

n. 82. Mieres de Maiorat. tom. 1. 2. p. 9. 6. n. 263. Petr. Sord. 30. 450. n. 58.
 Lib. 3. Mascard. de probat. tom. 2. 30. 1234. n. 14. et 30. 14. 22. n. 28. thuc. 5.
 tom. pract. lib. 1. 30. 196. n. 11. et 20. Gratian. 3. tom. discep. c. 163. n. 63. et cap.
 586. n. 30. et segg. 3. tom. 2. de regia protect. 4. p. 3. n. 52. et in terminis
 tenet Alvarad. de Coniectur. lib. 4. c. 2. an. 12. et 15. notabiliter Garcia
 de beneficijs 3. p. c. 15. n. 22. prope finem. Larr. de Appell. lib. 2. c. 3. n. 45.

quem ibi sequitur cognolus et licet ipse sentiat idem in legatis corporali-
 bus hoc non placet ut dixit Pereg. decisi. 85. n. 16. et doctrina Pauli 30. 272.
 Lib. 2. est que casus in L. Marcellus in pro ff. ad trebel. et in L. 3. §. scriptus
 ff. ut in poss. leg. Bart. in L. contractus C. de fidei Instrum. Cartius Junior
 30. 147. n. 5. quidquid dicat fieberius decianus 30. 4. n. 45. lib. 1. merito
 a Pereg. ubi sup. refutatus V. Quall. g. 265. Mantica de Coniectur. lib.
 6. 4. 13. n. 11. et lib. 7. 4. 5. n. 3.

9 Ordo Iudicialis non potest a partibus remitti
 L. 2. §. sed quia ueremur C. de iur. iurand. pr. calumn. Bart. in L. societa-
 tem §. arbitrarum n. 9. ff. pro socio =

12. Ordo scripturae probat prioritatem L. plinius
 Meunius §. titia codicilis de condict. et demonstr. Mascard. 30. 1229.
 an. 11. = Limita quando subiecta materia non patitur de quo V. alleg. 3.
 20 tom. 14. an. 139 =

10 Ordo quidem est in rebus neque datur equa-
 litas astrorum influentia, et providentia diuina, tam in celestibus quam
 in temporalibus Creaturis tirag. de nobil. cap. 31. n. 158. Acced. in L.
 1. 4. 2. lib. 6. recep. n. 3. et illud poete est modus in rebus sunt certi
 denique fines fuit illud euangelij Mathei cap. 23. Diues pro modo Vir-
 tutum, et meritorum constitutus, et illud homini, In Domo Patris mei
 mansione. multae sunt, sed non equals =

13. Ordinis exceptio impedit uiam executiuam V.
 Hermosus 3. in L. 5. 4. 2. p. 5. g. 3. n. 23. =

11. Ordo orionis denominationis significat
 maiorem Fraternitatem et affectionem; Gratian. discep. 773. n. 12. lib.
 4. Castil. lib. 2. et lib. 4. cap. 55. Deo plus iuris tribuit Menoch. lib.
 1. resum. 28. L. cum pater, §. atq. peto maritum ff. de leg. 1. L. fin.
 C. de V. castil. ubi sup. an. 45 =

9 Amplia quod in pluribus legatarijs de
 rebus indiuiduis, ex uno quorum potest satisfieri integraliter falcidia uel
 Legitima = hoc casu prius nominatus praefertur, et ultimum Legatum in
 ordine succumbit. Bart. in L. xasinianus §. quarta ff. de fidei commiss. libet

4

Fig. 1

Origo

Origo semper attendenda et licet acciden-
taliter aliquid iniustum eveniat non est in considerat. Ideoque qui prin-
cipio habuit intentionem bonam operandi non culpatur Gratianus dist. 202. lib. 2. n. 45 =

riunous

1. *Originarius de aliqua ciuitate dicitur ille cuius pater in ea natus est et originem duxit licet filius alibi nascatur*
g. vbi alienigenas in cap. 1. de usur. lib. 6. l. filios 3. C. de municij. et
originar. lib. 10. Iason in l. huiusmodi 46. §. legatum n. 14. delegat.
l. Greg. 109. in l. 32. ff. 2. p. 3. g. 4. Garcia de benef. 7. p. cap. 9. an. 23.
cum segg. v. Carleb. tom. 1. de iudic. lib. 4. ff. 1. disp. 2. g. 2. an. 90.
cum segg. Menoch. tom. 1. ff. 40. ex n. 9. Menoch. ibidem; Lara de Vita
homin. cap. 2. n. 15. vbi quod conceptus in ciuitate et natus apud hostes
si reuertatur dicitur Originarius, et iure post liminis recuperat om
nia iura, et habetur ut Cui =

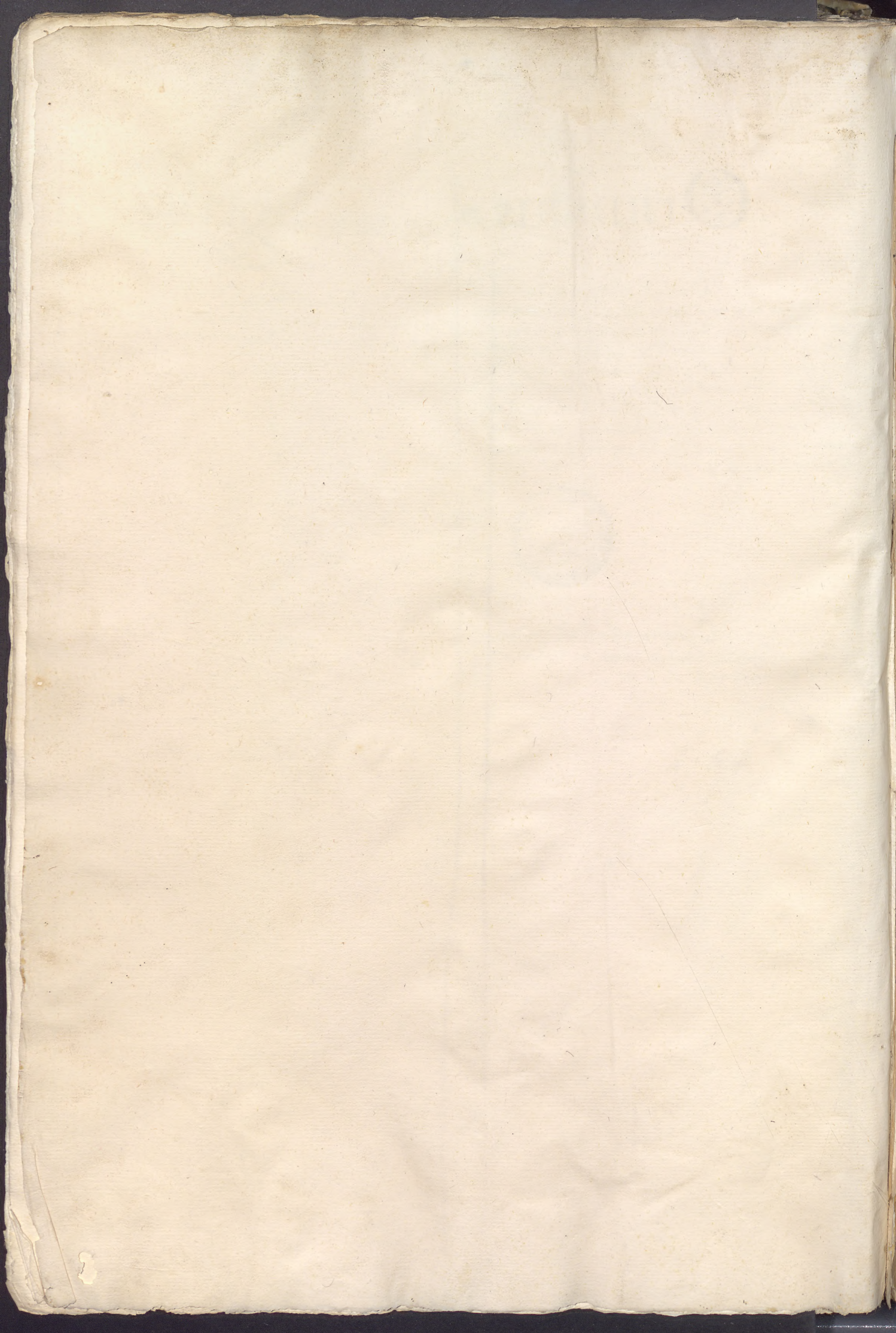

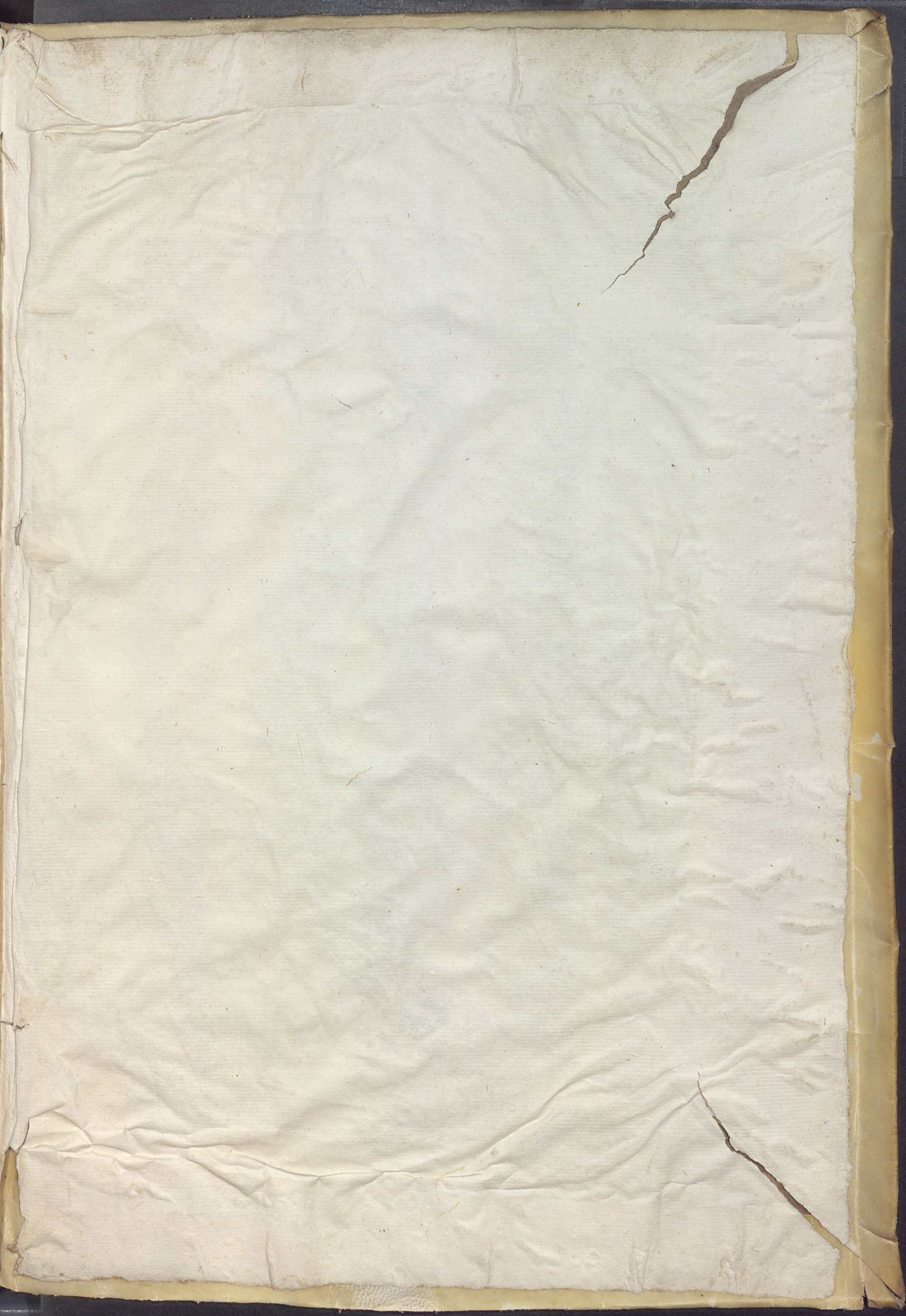
2. *Originarij, et naturales loci preferuntur*
ferensibus in beneficijs, et cappellanjs; Fontan. tom. 2. ff. 101. n.
87. et in alijs multis casibus n. 88. =

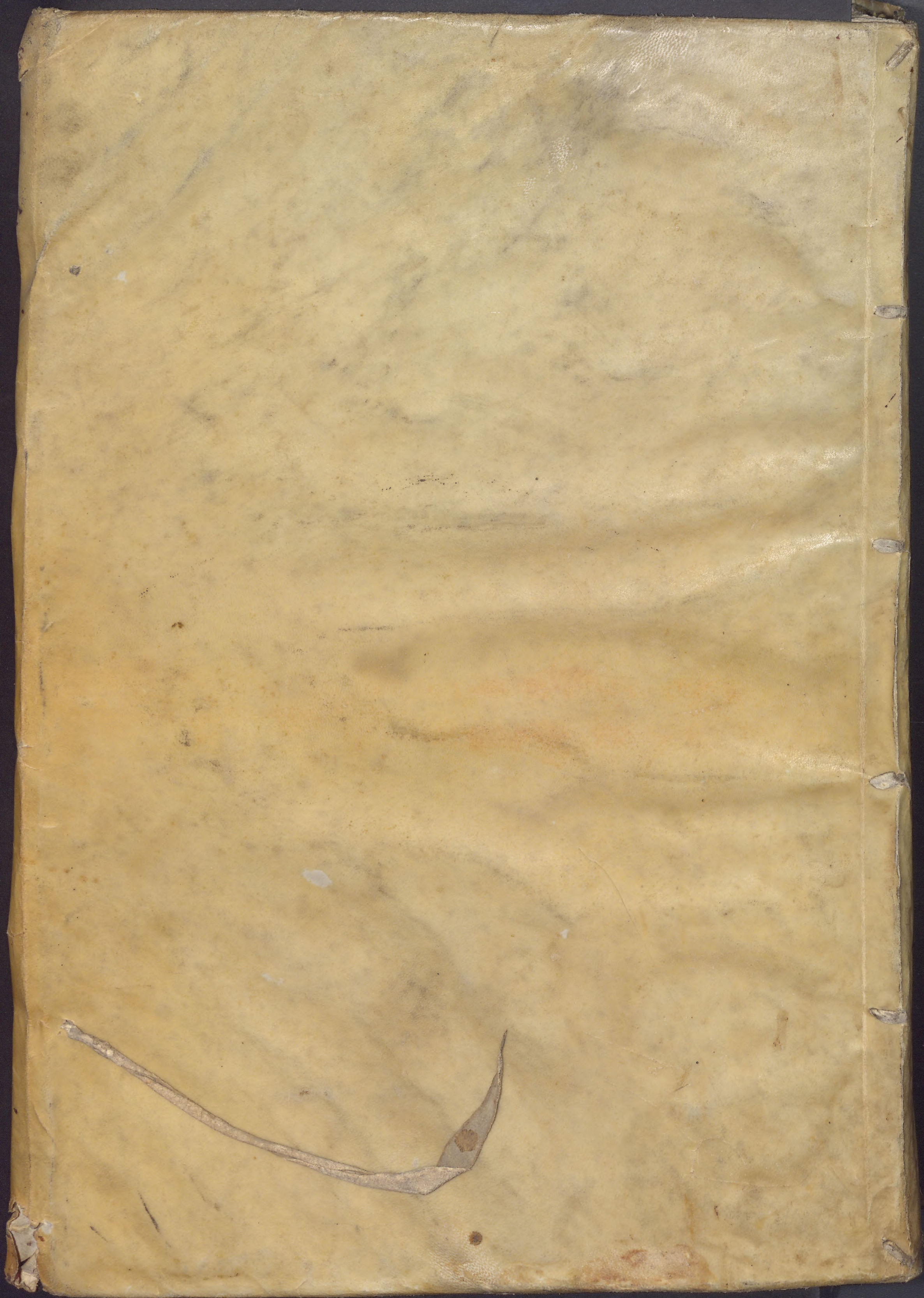
4

[illegible]

555

Incipit

Evangelium

secundum

Mattheum

capitulum

primum

Incipit

Evangelium

secundum

Mattheum

capitulum

primum

Incipit

Evangelium